

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**20 NUMARALI KALEBEND DEFTERİ (1780-1782)
DEĞERLENDİRME VE METİN**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Şahin ALEMDAROĞLU

ANABİLİM DALI TARİH
PROGRAMI YENİÇAĞ TARİHİ

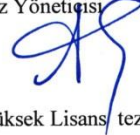
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR

Haziran 2018

Şahin ALEMDAROĞLU tarafından hazırlanan “20 Numaralı Kalebend Defteri (1780-1782) Değerlendirme ve Metin” adlı bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR
Tez Yöneticisi

Bu çalışma, jürimiz tarafından TARİH Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR : _____

Doç. Dr. Zeynep AYCIBİN : _____

Doç. Dr. Uğur DEMİR (Marmara Üniversitesi Tarih Bölümü): _____

Prof. Dr. Filiz KARACA : _____

Doç. Dr. Recep AHISHALI (Marmara Üniversitesi Tarih Bölümü) _____

Bu tez, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kurallarına uygundur.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım klavuzuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ücret karşılığı başka kişilere yazdırmadığımı (dikte etme dışında), uygulamalarımı yaptırmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

20 NUMARALI KALEBEND DEFTERİ (1780-1782)
DEĞERLENDİRME VE METİN

ÖZET

Osmanlı Devletinde XVIII.yy'dan sonra daya yaygın bir şekilde tutulmaya başlanan Kalebend defterleri farklı birçok suç ve bu suçlara verilen farklı cezaları içermektedir. Bunlarında başında kalebendlik ve nefy cezaları gelmektedir.

Ele alınan 20 no'lu Kalebend defterinde Hicri 1194-1196 (M.1780-1782) tarihleri arasındaki işlenen suçlar, bu suçlara verilen cezalar, suçluların cezalandırılma ve ıtlak edileme süreçlerinin nasıl olduğu belirtilmektedir. Yine incelenen defterin aynı zamanda toplumsal yaşantıda ve idarede yaşanan sıkıntıları, bu sıkıntıları aşmak amacıyla alınan tedbirleri ortaya koyması açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada bütün hükümlerin tam transkripsiyonu yapıp incelenerek; işlenen suçlar, suçluların sosyal statüleri, verilen cezalar, suç ve ceza mahalleri ve ceza süreleri ayrıca tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalebend, Nefy, İtlak, Suç, Ceza

KALABEND BOOK NUMBER 20 (1780-1782)

ASSESSMENT AND TEXT

ABSTRACT

Kalebend Books , which were started to keepbooked much more widespread after 18th century in Ottoman Empire, contents many different kinds of crimes and punishments. Kalebend and exile penalties are one of the most important ones.

This study is an assessment of 20th Kalebend book. It contains the crimes, penalties, punishments and the process for releasing the prisoners between the dates H. 1194-1196 (M.1780-1782) Beside this, in this book, there is an analysis regarding to the social and administrative problems and precautions for ensuring the better conditions and solving these social concerns. So this 20th Kalebend book has importance for providing data to put forth these informations.

During this study all the judgements were examined by making all transcription and the data about the crimes, social status of the criminals, all the penalties, crime and punishment locations, penalty periods were tried to be identified.

Key words: Penalty, Exile , Releasing , crime , punishment

ÖNSÖZ

Kalabend defterleri Osmanlı toplum yaşantısı, idare ve hukuk yapısı ile ilgili kimi zaman oldukça ayrıntılı olmak üzere bilgiler vermektedir. M.1780-1782 yılları arasını kapsayan 20 no'lu kalabend defteri de bu özelliğe sahiptir.

Osmanlı coğrafyasının hemen hemen her yerinden suçların kayd edildiği defterlerde yaşanan sosyal ve idari sıkıntılar ve bunun yanında alınması istenen tedbirler , suçlar, suçlu karakterleri, uygulanan cezalar hakkında bilgilere ulaşılabilmektedir.

İncelemeye çalıştığımız 20 numaralı kalabend defterinde hükümler ceza ve ıtlak hükümleri olarak tasnif edildikten sonra ceza hükümleri değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Giriş bölümünde Osmanlı hukuk ve ceza sistemi üzerine durulmuştur. İkinci bölümde hükümler temelde işlenen suçlar ön plana alınarak değerlendirilmiştir. Bu bölümde ayrıca suçluların nitelikleri sosyal statüleri hakkında da bilgi verilmeye çalışılmıştır. Sonrasında cezalar ayrı başlıklar altında toplanarak incelenmiş ve son olarak İtlak bölümünde suçluların serbest bırakılma sebep ve şekillerine değinilmeye çalışılmıştır.

Suçların tam olarak hukuk diliyle ya da mevcut ceza hukukuna göre ifade edilememiş olması tezimizin önemli bir eksikliklerinden biridir. Ayrıca bu eksiklik daha önce yapılmış çalışmalarda da görülmektedir. Bu eksikliğı az da olsa kapatabilmek için tezimizin konusu ile ilgili hukuk tarihi çalışmalardan da yararlanmaya çalıştım. Çalışmalardaki birlikteliğın ve bağın kuvvetlendirilmesi ve kavram kargaşalarının önüne geçilmesi açısından hukukçular ile tarihçilerin bu tür alanlarda birlikte hareket edebilecekleri bir kulvar oluşturulması olumlu sonuçlar doğurabilir.

Defterin değerlendirilmesinden sonra tezin eki olarak tam transkripsiyon metni yer almaktadır.

Bu çalışmamda bana yardımcı olan pek değerli hocam Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR'e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	vii
ABSTRACT	ix
ÖNSÖZ	xi
İÇİNDEKİLER	xiii
TABLO LİSTESİ	xvii
KISALTMALAR	xxii
1. GİRİŞ	1
2. 20 NO'LU KALABEND DEFTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
2.1. İÇERİK OLARAK DEĞERLENDİRME.....	6
2.2. SUÇLAR	8
2.2.1. Devlet Otoritesine ve Kamu Düzenini Bozmaya Yönelik Suçlar.....	15
2.2.1.1.Devlet ya da Kamu Görevlisi İddiasında Olmak	15
2.2.1.1.1 Yeniçerilik İddiası	15
2.2.1.1.2 Askerîlik İddiası.....	15
2.2.1.1.3 Kocabaşılık İddiası	16
2.2.1.1.4. Ayanlık İddiası	18
2.2.1.2 Halkı Kışkırtmak.....	19
2.2.1.3. Fitne-Fesad Çıkarma.....	20
2.2.1.4. Geşt ü Güzar.....	23
2.2.1.5. Harekât-ı na-berca.....	24
2.2.1.6. Düzeni Bozmak.....	25
2.2.1.7. Kendi Halinde Olmamak.....	26
2.2.1.8. Kavga ve Niza.....	27
2.2.1.9. Tımarı - Çeribaşılığı Üzerine Tevcih Ettirmek.....	28
2.2.1.10. Emre İtaatsizlik.....	28
2.2.1.11. Eşkîyalık.....	29
2.2.1.12. Firar.....	33
2.2.1.13. Hane – Çiftlik Yakma.....	34
2.2.1.14. Sınırlarda Düzeni Bozacak Harekette Bulunmak.....	35
2.2.1.15. İzinsiz Kilise Tamiri Yapmak.....	37
2.2.1.16. Kaza-Kasaba-Köy Basamak.....	37
2.2.1.17. Madenin Düzenini Bozma.....	38
2.2.1.18. Memleketi Tahrip Etmek.....	39
2.2.1.19. Memurun Görevine Engel Olma.....	39
2.2.1.20. Mukataanın Düzenini Bozma.....	40
2.2.1.21. Ocağın Düzenini Bozmak.....	41
2.2.1.22. Serdarlığı Zabt Etmek.....	42

2.2.1.23. Yandaşlarını Göreve Getirmek.....	42
2.2.1.24. Suçlulara Yardım ve Yataklık.....	43
2.2.1.25. Emlak ve Araziyi Zorla Ele Geçirmek.....	44
2.2.2. Mali Suçlar.....	45
2.2.2.1. Ahaliden Zorla Para Almak.....	45
2.2.2.2. Alacağından Fazla Para Talep Etmek.....	49
2.2.2.3. Borcunu Ödememek.....	49
2.2.2.4. Dolandırıcılık.....	50
2.2.2.5. Esami Zabtı.....	51
2.2.2.6. Mübayaaya Engel Olmak.....	51
2.2.2.7. Nehb ü Gareth (Yağma ve Çapul).....	55
2.2.2.8. Tevzi Defterine Akçe Yazma.....	58
2.2.2.9. Ticarete Engel Olmak.....	59
2.2.2.10. Vakıf İşlerine Müdahale Etmek.....	60
2.2.2.11. Zahire İşlerine Müdahale Etmek.....	60
2.2.2.12. Vergilerle İlgili Suçlar.....	61
2.2.2.12.1 Vergi Vermemek.....	62
2.2.2.12.2 Vergi Toplanmasına Engel Olmak.....	63
2.2.2.12.3 Vergilere El Koyma.....	65
2.2.2.13. Yasak Zahire Satışı Yapmak.....	67
2.2.2.14. Zimmet Suçu.....	68
2.2.3. Kişiyeye Yönelik Suçlar.....	69
2.2.3.1. Cinsel Suçlar.....	69
2.2.3.1.1 Fuhuş.....	69
2.2.3.1.2. Irza Geçme.....	71
2.2.3.1.3 Şabb-ı emrede Saldırma.....	73
2.2.3.4. Adam Kaçırma ve Zorla Alı Koyma.....	73
2.2.3.5. Darb ve Yaralama.....	74
2.2.3.6. Esir Gibi Satmak.....	76
2.2.3.7. Hakaret ve Küfür.....	76
2.2.3.8. Haneye Saldırma.....	78
2.2.3.9. Sürmek.....	79
2.2.3.10. İftira Atmak.....	80
2.2.3.11. Katl.....	82
2.2.4. Diğer Suçlar.....	84
2.2.4.1. Cemaati ile İyi Geçinmemek.....	84
2.2.4.2. Davalara Fesad Karıştırma.....	84
2.2.4.3. Görevi İhmal ve Çıkarına Kullanma.....	84
2.2.4.4. Hırsızlık.....	85
2.2.4.5. İçki İçmek-İçirmek-Satmak.....	86
2.2.4.6. Falcılık.....	87
2.2.4.7. Rikab-ı humayunu Taciz Etme.....	87
2.2.4.8. Sahte Evrak Düzenleme.....	88
2.2.4.9. Vazifesi Olmayan İşlere Müdahale Etmek.....	89
2.2.4.10. Yalancı Şahitlik.....	91
2.2.5. Suç Mahalleri.....	92
2.2.6. Suçluların Sosyal Statüleri.....	100
2.3. Cezalar.....	105
2.3.1. Cezalandırma Süreci.....	105

2.3.2. Kalabend.....	108
2.3.2.1. Kalabend Cezası Verilen Suçluların Sosyal Statüleri.....	108
2.3.2.2. Kalabend Cezası Uygulama Yerleri.....	109
2.3.3. Nefy ü İcla.....	120
2.3.3.1. Nefy ü İcla Cezası Uygulama Mahalleri.....	121
2.3.4. Manastırbend.....	126
2.3.5. Kürek.....	127
2.3.6. İkamet Yasağı.....	128
2.3.7. Cezirebend.....	128
2.3.8. Zindanbend.....	128
2.3.9. Tard ve İbad.....	129
2.3.10. Palankabend.....	129
2.3.11. Ahz.....	129
2.3.12. Kullebend.....	129
2.3.13. Ceza Süreleri.....	131
2.3.14. İtlak.....	136
3. SONUÇ.....	140
4. 20 NUMARALI KALABEND DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYON METNİ.....	142
5. KAYNAKÇA.....	807
6. EKLER.....	809
7. ÖZGEÇMİŞ.....	816

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1: Ceza hükümlerinin sosyal statülere göre sayıları	7
Tablo 2.2: Suçlar ve hüküm sayıları	10
Tablo 2.3: Kocabaşılık iddiası suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	17
Tablo 2.4: Ayanlık iddiasında bulunmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	18
Tablo 2.5: Halkı kışkırtmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	19
Tablo 2.6: Fitne fesad çıkarma suçuna verilen cezalar,	22
Tablo 2.7: Harekât-ı na-berca suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	24
Tablo 2.8: Düzeni bozmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	26
Tablo 2.9: Kendi halinde olmamak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	27
Tablo 2.10: Kavga ve niza suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	27
Tablo 2.11: Tımarı - çeribaşılığı üzerine tevcih ettirmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	28
Tablo 2.12: Emre itaatsizlik suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	29
Tablo 2.13: Eşkîyalık suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	32
Tablo 2.14: Hane-Çiftlik yakma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	34
Tablo 2.15: Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	36
Tablo 2.16: Kaza-kasaba-köy basmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri...37	
Tablo 2.17: Madenin düzenini bozma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	38
Tablo 2.18: Memleketi tahrip etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	38
Tablo 2.19: Memurun görevine engel olma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	39
Tablo 2.20: Mukataanın düzenini bozma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	40

Tablo 2.21: Serdarlığı zabt suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	41
Tablo 2.22: Yandaşlarını göreve getirmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	42
Tablo 2.23: Suçlulara yardım ve yataklık yapmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	43
Tablo 2.24: Emlak ve araziye zorla ele geçirmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	44
Tablo 2.25: Ahaliden zorla para almak suçu ve cezalar.....	47
Tablo 2.26: Alacağından fazla para talep etmek suçu ve verilen cezalar.....	48
Tablo 2.27: Borcunu ödememek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	49
Tablo 2.28: Mübayaaya engel olmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	54
Tablo 2.29: Nehb ü Garet (yağma ve çapul) suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	55
Tablo 2.30: Tevzi defterine akçe yazma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	58
Tablo 2.31: Vakıf işlerine müdahale etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	59
Tablo 2.32: Zahire işlerine müdahale etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	60
Tablo 2.33: Vergi vermemek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç mahalleri	62
Tablo 2.34: Vergi toplanmasına engel olma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	64
Tablo 2.35: Vergilere el koyma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	66
Tablo 2.36: Yasak zahire satışı yapmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	67
Tablo 2.37: Zimmet suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	68
Tablo 2.38: Fuhuş suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	70
Tablo 2.39: Irza geçme suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	71
Tablo 2.40: Şabb-1 emrede saldırma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	72
Tablo 2.41: Adam kaçırma/ Zorla alıkoyma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	73

Tablo 2.42: Darb ve yaralama suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	74
Tablo 2.43: Hakaret ve küfür suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	76
Tablo 2.44: Haneye saldırma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	78
Tablo 2.45: İftira atmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	79
Tablo 2.46: Katl suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri	82
Tablo 2.47: Davalara fesad karıştırma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri...	83
Tablo 2.48: Görevi ihmal ve çıkarına kullanma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	84
Tablo 2.49: Hırsızlık suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	85
Tablo 2.50: İçki içmek-içirmek ve sarhoşluk suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	86
Tablo 2.51: Rikab-ı humayunu taciz etme suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	87
Tablo 2.52: Sahte evrak düzenleme suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	87
Tablo 2.53: Vazifesi olmayan işlere müdahale etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri.....	89
Tablo 2.54: Suç mahalleri.....	91
Tablo 2.55: Kadın suçlarının işlediği suçlar, verilen cezalar, suç ve ceza yerleri....	100
Tablo 2.56: Suçlu sayıları.....	104
Tablo 2.57: Suçluların sosyal statülerine göre Kalabend cezası verilen hükümler.....	108
Tablo 2.58: Kalabend yerleri.....	109
Tablo 2.59: Suçluların sosyal statülerine göre nefy ü icla ceza yerleri.....	119
Tablo 2.60: Nefy ü icla uygulama yerleri.....	120
Tablo 2.61: Suçluların sosyal statülerine göre manastırbend cezası hükümleri.....	125
Tablo 2.62: Manastırbend cezası uygulama yerleri.....	126
Tablo 2.63: Diğer cezaların ceza ve suç mahalleri ve suçluların sosyal statüleri....	129
Tablo 2.64: Suçluların ceza mahallerine vüsul sürelerinin hükümlere göre adet olarak dağılımı	130
Tablo 2.65: Ceza ve ıtlak hükümleri ve vüsul şerhleri ile belli olan ceza sürelerinin adet olarak dağılımı.....	131

Tablo 2.66: 127 adet kalabend cezasının belirlenen ceza sürelerinin adet olarak dağılımı	131
Tablo 2.67: Nefy ceza sürelerinin adet olarak dağılımı	132
Tablo 2.68: Müddet-i vafire ifadesinin yer aldığı ıtlak hükümlerine göre ceza süreleri.....	133

KISALTMALAR

A.DVN.: Divan-1 Humayun Kalemî

A.DVN.KLB.: Bab-1 Asafî Divan-1 Humayun Kalebend Kalemî

A.DVNS.KLB.d.: Bab-1 Asafî Divan-1 Humayun Sicilleri Kalebend Defterleri

a.g.e.: Adı geçen eser

BOA.: Başbakanlık Osmanlı Arşivi

c. : Cilt

DİA: İslam Ansiklopedisi (Türkiye Diyanet Vakfı)

H.: Hicri

M.: Miladi

nr.: Numara

s.: Sayfa

S.: Sayı

vb.: ve benzer

vs.: ve saire

kdn: Kadın

top: Toplam

1. GİRİŞ

Osmanlı hukukunun temelini İslam hukuku yani şeriatın oluşturduğu inkâr edilemez. Bu gerçek Osmanlı Devleti'nin çağdaşı veya daha önce kurulmuş diğer İslam devletleri için de geçerlidir.¹ İslam hukukunun ayrıntılı olarak düzenlemediği veya düzenlenmesini devlet başkanlarına havale ettiği alanlarda ihtiyaçlara göre yeni düzenlemeler yapılabilmektedir.² Şeriat yanında kanun ve örf yani sırf hükümdarın iradesinden doğan ayrı bir hukuk düzeni prensibi Osmanlılardan çok önce Türk İslam devletlerinde tamamıyla yerleşmiştir.³ Osmanlılar bu şartlar altında hazır buldukları Selçuklu, Türk-Moğol kanunlarının etkisinde dönemin ihtiyaçları ışığında bu kuralları yeniden yorumlayarak etkin hale getirmişlerdir.⁴ Böylece “özel şartlar altında gelişen Osmanlı Devleti şeriatı aşan bir hukuk düzeni oluşturmuştur. Bunun oluşmasına imkân tanıyan unsur ise örfür. Yani tamamıyla padişahın iradesine dayanarak şeriatın sahasına girmeyen konularda kanun koyma yetkisidir.”⁵ Buradan hareketle Osmanlı Hukuk düzeninin bir diğer kaynağını da örf oluşturmaktadır. Şeriatın farklı olan örfeye dayalı ceza hukuku Kuzey Afrika, Güney Arabistan, Endonezya ve İslam dünyasının birçok yerinde varlığını sürdürmesine karşın hiçbir yerde Osmanlı kanunları gibi bağlayıcı olmamıştır.⁶

Osmanlı hukukunun kaynağı olan İslam hukukuna “şer” ve padişahın koyduğu kurallara “örf” ya da “kanun” denilmiştir. Bu durumun göstergesi olarak tezimizin konusu olan 20 numaralı Kalebend defterinin 9/2 no’lu hükmünde “*hilâf-ı şer’ ve mugâyir-i kânûn hareketde bulunmamak şartıyla*” ıtlak olunması emri yer almaktadır. Bundan başka 26/1 no’lu hükümde yeniçeri zabiti Ser-turnâ’î İbrahim'in kabahatinin olmadığı “*hilâf-ı şer’-i şerîf ve mugâyir-i kâ’ide-i kânûn vaz’ ü hareketi olmayup*” şeklinde ifade edilmiştir. Yani “şere” ve “kanuna” başka bir ifadeyle Osmanlı Hukuk düzeninin kaynaklarına aykırı hareket edilmemesi durumuna önem verilmiştir.

¹ Mehmet Akif AYDIN, **Osmanlı Hukukunun genel yapısı ve işleyişi**,s.1

² A.g.e. s.1

³ Halil İNALCIK, **Osmanlı Hukukuna Giriş** s.103

⁴ Mehmet Akif AYDIN, **Osmanlı Hukukunun genel yapısı ve işleyişi**,s.1

⁵ Halil İNALCIK, **Osmanlı Hukukuna Giriş** s.103

⁶ Uriel HEYD, **Eski Osmanlı Ceza hukukunda Kanun ve Şeriat**,634

Şeri ve Örfi Hukuk, Osmanlı Hukukunun ana kaynaklarıdır. Örfi hukukun şeri hukuktan ayrı gibi gözükse de İslam Hukukundan bağımsız ve onu ihlal ederek geliştiği söylenemez.⁷ Nitekim Ebu Suud Efendi'nin bir fetvasında “*na-meşru olan nesneye emr-i sultani olmaz.*” ifadesi yer almaktadır.⁸

Her ne kadar belli dönemlerde bu durumun istisnaları⁹ yaşanmış olsa da bazı düzenlemeler daha sonra tazir çerçevesi aşıldığı gerekçesiyle geri alınmıştır.¹⁰ Padişahların idari ve hukuki tasarrufları için fetva istemeleri bu duruma ayrıca bir kanıt olarak gösterilebilir.

Osmanlı ceza hukuku da Osmanlı Hukuk düzeninin genel karakterini yansıtmaktadır. Yani Osmanlı Ceza Hukukunun da iki ana kaynağı vardır. İslam Ceza Hukuku yani “Şer” ve Örfi hukuk. İslam ceza hukukuna “Ukubat” adı verilir.¹¹ Ukubat takip eden anlamında suçun ardından gelen cezayı ifade eder. Osmanlı ceza hukukunda bu iki hukukun birlikte uygulanmasına önem verilmiş, böylece birlik sağlanmaya çalışılmıştır. Nitekim Osmanlı Ceza Hukukunun kadılar tarafından yani tek elden uygulanmasına özen gösterilmiştir.¹²

İslam Hukukunda; suçlar Allah'a karşı işlenen (Hukuku'l-İlah) ve şahıslara karşı işlenen (Hukuku'l-ibad) suçlar olarak sınıflandırılırken bir de suçu takip eden yani suça verilen cezalara göre Had-Kıyas ve tazir suçları olarak ayrılır.¹³ Had-kıyas ve tazir aslında ceza türü olmasına karşın anlaşılan o ki suçlar ne tür ceza ile cezalandırılıyorsa o ad verilmiştir.

Had cezası verilen suçlar ya da had suçları; Kuran'da suç olduğu belirtilen ve cezası kati şekilde belirlenen suçlardır. Bunlar; zina, şarap içmek, kazf (zina isnadında bulunmak), hırsızlık ve yol kesmektir. Ayrıca hadislere dayanarak devlete isyan ve dinden dönmek de bu tür suçlar arasında sayılmıştır.¹⁴ Bu tür suçlar daha önce de belirtildiği gibi kaynağını Kuran'dan yani İslam Ceza Hukukundan alırken, bunun dışında kalan suçlara tazir cezaları verilmesi nedeniyle tazir suçları denilir. Tazir

⁷ Mehmet Akif AYDIN, **Osmanlı Ceza Hukuku**. DİA.,478

⁸ Uriel HEYD, Eski Osmanlı Ceza hukukunda Kanun ve Şeriat,642

⁹ Coşkun ÜÇOK, **Osmanlı kanunnamelerinde İslam ceza hukukuna aykırı hükümler**

¹⁰ Mehmet Akif AYDIN, **Osmanlı Ceza Hukuku**. DİA.,478

¹¹ Ekrem Buğra EKİNCİ, **Osmanlı Hukuku**,329

¹² Mehmet Akif AYDIN, **Osmanlı Ceza Hukuku**. DİA.,478

¹³ Ekrem Buğra EKİNCİ, **Osmanlı Hukuku**,330

¹⁴ A.g.e. 330

suçları yine İslam Hukukunun ulu'l-emre yani padişaha tanıdığı yetki çerçevesinde kaynağı örfе dayandırılan cezaların verildiği suçlardır.

Had, kısas ve diyet cezalarının dışında kalan miktarı daha önceden belirlenmemiş cezalara “tazir” cezaları¹⁵ ve bu cezanın verildiği suçlara da tazir suçları denilmektedir. İslam hukukunda had suçların ispatı katı kurallara bağlanmıştır. Bu suçların unsurlarında eksiklik görüldüğü takdirde ya da tam olarak ispat edilememesi, örneğin zina suçunun dört erkek tanığın şahitliği ile sabit olmaması¹⁶ ya da hırsızlık suçunun unsurlarından olan, çalınan malın koruma altında bulunması şartının gerçekleşmemiş olması¹⁷ gibi hallerde tazir cezalarına müracaat edilmiştir. Ayrıca İslam hukununun afv kurumuna büyük önem vermesi gibi nedenlerle had cezalarının düşmesi bunun yerine tazir cezalarına dönüşmesi söz konusudur. Bu durum tazir cezası verilen suçların çeşitliliğinin artmasında etkilidir. Ayrıca bu çeşitliliğinin artmasındaki belki de en temel faktör İslam hukukunda Kuran'dan kaynağını alan had cezası uygulanan suçların sayısının sınırlı olmasıdır. Ayrıca suç olarak sayılmasına karşın cezası belirtilmeyen davranışların olması ve bu durumlarda devlet otoritesine yetki tanınması da tazir uygulanan suçların sayısını ve çeşitliliğini artırmıştır. Doğrudan tazir cezası verilen bazı suçlar; Sövmek-hakaret etmek, Genel adap ve aile yaşantısı aleyhine işlenmiş suçlar (Kadına iftira atmak, Kadının kocasına itaat etmemesi, Kadının uygunsuz şekilde sokaklarda dolaşması), kamu düzenini bozup devlet idaresi aleyhine işlenen suçlar (Emirlere nizama aykırı davranma, Devlet başkanının aleyhine çalışma, Halkı rahatsız edecek cürümler, Resmi makamlara gerçeğe aykırı beyanda bulunma, Gammazlık, Memurun nüfuzunu kötüye kullanması, Casusluk, Halkın malını çalma, Zulm (Eşkîyalık), Evrakta sahtecilik (Kalpazanlık) olarak sayılabilir.¹⁸

Osmanlı Hukukunda tazir cezaları genellikle kadınların takdirine bırakılmayıp kanunnamelerle düzenlenmiştir.¹⁹ Bu durum ceza hukuku alanında olası keyfiliklerin önlenmesi ve kanuniliğin hakim olması açısından önemlidir.²⁰

¹⁵ Esra YAKUT, **Tanzimat Dönemine Kadar Osmanlı Hukukunda taziri gerektiren Suçlar ve Cezalar**,25

¹⁶ A.g.e ,26

¹⁷ Mehmet Akif AYDIN, **Osmanlı Ceza Hukuku DİA** ,479

¹⁸ Esra YAKUT, **Tanzimat Dönemine Kadar Osmanlı Hukukunda taziri gerektiren Suçlar ve Cezalar**,32

¹⁹ Mehmet Akif AYDIN, **Osmanlı Ceza Hukuku**. DİA ,480

²⁰ Esra YAKUT, **Tanzimat Dönemine Kadar Osmanlı Hukukunda taziri gerektiren Suçlar ve Cezalar**,35

Osmanlı Hukukunda ceza uygulamalarında özellikle yukarıda saydığımız tazir suçlarına idam, celd (sopa), para cezası, hapis, sürgün(nefy-tağrib), kürek, prangabendlik, kalebendlik gibi cezalar uygulanmıştır.

Tezimizin konusu olan 20 no'lu kalebend defterinde farklı alanlarda suç işleyen çok sayıda suçluya had ve kısas suçları da dahil olmak üzere kalanbedlik, nefy ü icla, manastırbendlik, palankabendlik, cezirebendlik, tard, kürek cezaları verilmiştir.

Tezimizin konusu olan 20 no'lu kalebend defterinde 793 adet hüküm yer almaktadır. Bu hükümler sadece ceza hükümleri değil aynı zamanda daha önce verilen cezaların ıtlak hükümlerini de içermektedir. Bu nedenle ilk olarak hükümler temelde ceza ve ıtlak hükümleri olarak tasnif edilmiş ıtlak hükümleri tekrara düşmemek amacıyla tutulan sayılar ve istatistiklerde gözardı edilmiştir. Değerlendirmeye alınan 457 adet ceza hükmü vardır.

Tezimizin ana nüvesini teşkil eden hükümler, temelde cezalara göre adını alsa da cezalara göre değil işlenen suçlar ön plana alınarak değerlendirilmeye çalışıldı. Böyle bir yola gidilmesinde cezaların bir sonuç olması, cezaya konu olan esas unsurun suç olduğu düşüncesi etkili olmuştur.

Her suç için ayrı birer başlık oluşturularak hükümlerde suçun ifade ediliş şekillerine suçu işleyenlerin amaçlarına ve suçun işleniş şekillerine değilmeye çalışılmıştır. Suç ifadeleri tam bir hukuk diliyle olmasa da mümkün olduğu kadar günümüz Türkçesine uyarlanmaya çalışılarak adlandırılmıştır. Bunun yanında suçun esas manasını bozacacağına inanılan durumlarda bu yöntem terk edilmiş hükümlerde geçtiği haliyle adlandırılmıştır.. Ayrıca bir suç için birden çok ifadenin kullanılması bunların bir başlık altına toplanması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu şekilde suç konusunu oluşturan birden çok fiile yer verilmesine, suç ve suçlu arasındaki ilişki ve sosyal yaşama etkilerinin belirlenebilmesi için çıkarımlar yapılmasına ortam hazırlaması açısından önemli görüldüğü için özellikle dikkat edilmiştir.

Anlatımı kuvvetlendirmek ve daha anlaşılır hale getirmek amacıyla elde edilen bilgiler tablolar yoluyla da ifade etmeye çalışıldı. Tablolarda genelde konu başlıkları farklılaşsa da verilen cezalar, suçlunun sosyal statüsü başlıkları yer almaktadır. Ceza başlığı altında ceza yeri ve suç yeri yanyana belirtilerek ceza ve suç mahalleri arasındaki yakınlık-uzaklık ilişkisinin kurulabilmesi, suçlar için özellikle tercih edilen bir ceza usulü veya ceza mahalli var mıdır? suçluların sosyal statülerine göre

tercih edilen ceza türü veya ceza mahalli var mıdır? gibi soruların cevaplanabilmesi amaçlanmıştır. Temel bakış açısı olarak suçlara öncelik verilmesine karşın mahal tespitinde ceza yerinin suç yerinden önce belirtilmesi öncesindeki başlığın cezaya göre oluşturulmasından kaynaklanmaktadır. Suçlunun sosyal statüsü başlığı altında Müslüman ise askeri ve reaya gayrimüslim ise din adamı veya yönetici ve reaya alt başlıkları oluşturulmuştur.

Tablolarda hüküm numaraları kullanılarak suçun veya cezanın hangi hükümlerde yer aldığını kolaylıkla görülmesi amaçlanmıştır. Birden çok suç kaydının yer aldığı hükümler kalın punto ile yazılarak bu durum ifade edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca kadın suçluların yer aldığı hükümler hüküm numarasının yanına (kdn) şeklin belirtilerek gösterilmeye çalışılmıştır.

Transkripsiyon yapılırken okunamayan yerler (..) şeklinde, silik, yırtık ya da katlanma gibi fiziki nedenlerle okunamayan yerler ise (???) şeklinde gösterilmiştir. Hüküm bir sonraki sayfada devam ediyorsa bu durum sayfa sonundaki son kelimedenden sonra bir sonraki sayfa numarası [sayfa no] şeklinde belirtilmiştir. Okunmuş olmasına rağmen emin olunamayan kelimelerin yanında (?) yer almıştır. Orijinal metinde eksik ya da yanlış yazılmış olan kelimeler [] içinde doğru haliyle yazılmıştır. Ayrıca “virilmek, idüp” gibi yaygın olarak kullanılan kelimeler günümüz diline uyarlanarak “verilmek, edip” şeklinde yazılmıştır. Sayfa numaraları S.1 hüküm numaraları ise [s.1/1] şeklinde gösterilmiştir. Defterde bazı hükümlerin üzerine düşülen şerhler transkrib metninde ait olduğu hükmün altına bir satır atlayarak italik şekilde yazılmıştır. Hükümlerde özellikle boş bırakılan yer (boşluk) şeklinde gösterilmiştir. Arapça ve Farsça kelimelerde [ق] ve [غ] harflerinden sonra gelen harf-i medler (ā, ī, ū) şeklinde sessiz harflerin arkasından gelen harf-i medler ise (â, î, û) şeklinde gösterilmiştir. Ayrıca [ع] harfi ve [ء] harfleri ise sırasıyla [‘] [’] şekillerinde gösterilmiştir.

2. 20 NO'LU KALEBEND DEFTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. İçerik Olarak Değerlendirme

Tezimizin konusu olan 20 no'lu Kalebend defteri Hicri Evail-i N 1194/ Evail-i B 1196, Miladi Eylül 1780/ Haziran 1782 yılları arasındaki kayıtları içermektedir. 207 sayfadan ve 793 hükümden oluşmaktadır. Her sayfada ortalama 4-5 hüküm yer almakla beraber bir sayfayı aşkın yer tutan hükümlerin yanında²¹ 6 adet hükmün yer aldığı sayfalar da bulunmaktadır.²²

793 adet hükümden 457 tanesi ceza hükmü olarak sınıflandırılmıştır. Ceza hükmü olarak sınıflandırılan bu hükümler aynı zamanda değerlendirmeye tabi tutulan hükümlerdir. Ceza hükümleri dışında ayrıca 240 adet ıtlak hükmü yer almaktadır. İtlak hükümlerinin bir kısmı bu defterde yer alan ceza hükümlerine ait iken bir kısmı da geçmiş defterlerde yer alan ceza hükümlerine aittir. Diğer hükümlerin 3'ü tebdil²³, 2'si kısa şerh veya bilgi notu, 2 tanesi yarım bırakılmış hüküm, 1 tanesi araştırma emri, 3 tanesi uyarı hükmü, 8 tanesi suret, 18 tanesi terkin hükmü, 5 tanesi terkin ve ıtlak hükmü olarak sınıflandırılmıştır. 5 terkin hükmünün diğer terkin hükümlerinden farklı olarak aynı zamanda ıtlak emrini de içeriyor olması "terkin" ve "terkin ve ıtlak" olarak ayrı adlandırma yapmamıza neden olmuştur. Yukarıda belirtildiği gibi değerlendirmeye tabi tutulan hükümler sadece ceza hükümleridir. Bu sınıflandırmanın dışında tekrar eden ya da tekid amaçlı aynı kişileri ilgilendiren ve aynı konuyu içeren birbiri ile ilgili hükümlerden sadece bir tanesi değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu şekilde değerlendirilmeyen hüküm sayısı ise 54'tür.

Ceza hükümlerine bakıldığında, 252 Kalebend, 151 Nefy, 32 Manastırbend, , 5 Kürek, 5 İkamet yasağı, 3 Cezirebend, 2'şer Tard ve Zindanbend, 1'er Nezr, Palankabend, Kullebend ve Terafu için ahz cezaları yer almıştır.

²¹ BOA,A.DVNS.KLB.d., nr.20, s. 105/1 – s. 133/1 vs.

²² BOA,A.DVNS.KLB.d., nr.20, s. 79 – s.184 vs.

²³ "Ceza yerinin değiştirilmesini içeren hükümlerdir."

En çok verilen ceza Kalebend ve Nefy cezalarıdır. Bu cezalar tüm sosyal kesimlere verilirken Manastırbend, Kürek cezalarının gayrimüslim ahaliye verildiği görülmektedir. Manastırbend cezası daha çok gayrimüslim din adamlarına verilmiştir. Kadın suçlular içerisinde ise cezalar daha az çeşitlilik göstermiştir.

Hükümler, cezalar ve suçlar olmak üzere iki açıdan değerlendirilmiştir. Her suç ve ceza birer başlık altında toplanarak genelde birer tablo ile incelenmeye çalışılmıştır. Tablolarda işlenen suç başlığı altında verilen cezalar suçun işlendiği yer ve ceza yeri eşleştirilerek suçlunun sosyal statüsüne göre hüküm numaraları girilerek ayrıca sayıları tespit edilmiştir. Birden çok suç kaydının olduğu hükümler kalın punto yapılarak gösterildi. Hemen hemen bütün tablolar bu esas üzere oluşturulmuştur. Böylece suç ve cezası, suç ve ceza yeri, suçlunun sosyal statüsü ve hüküm numarası birarada görülebilmektedir. Suç ve ceza yerleri belirlenirken karyelerden çok kazalar dikkate alınmıştır. Hükümlerde hitab edilen yöneticilerin buldukları yerler ve suç işleyeninin sakin olduğu mahallin belirtilmesi yer tespitinde temel alınmıştır

CEZA HÜKÜMLERİNİN SUÇLULARIN SOSYAL STATÜLERİNE GÖRE SAYILARI					
CEZALAR	SUÇU İŞLEYEN				
	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
KALEBEND	68	122	17	45	252
NEFY	44	90	5	12	151
MANASTIRBEND	-	-	25	7	32
KÜREK	-	1	1	4	6
İKAMET YASAĞI	2	3	-	-	5
TARD	1	-	-	1	2
CEZİREBEND	1	2	-	-	3
PALANKABEND	-	-	-	1	1
ZİNDANBEND	-	1	-	1	2
NEZR	-	1	-	-	1
AHZ	1	-	-	-	1
KULLEBEND	-	-	-	1	1
TOPLAM	117	220	48	72	457

Tablo 2.1: Ceza hükümlerinin sosyal statüleri göre sayıları

2.2. SUÇLAR

Suçlar tanımlanırken hükümlerde kullanılan ifadelerin esas alınmasının yanında, bugün varlığını devam ettiren ya da benzer olan suçlar güncel isimleri ile belirtilmiştir. Ayrıca farklı şekillerde ifade edildiği halde aynı suç fiilini içeren suçlar ise en yaygın kullanıldığı şekilleriyle tanımlanmıştır. Bu şekilde tespit edilen ve tanımlanan 67 başlıktan oluşan 728 adet suç, Kişiyeye yönelik suçlar, Devlet otoritesini ve Kamu düzenini bozmaya yönelik suçlar, Mali suçlar ve Diğer suçlar olmak üzere dört ana başlık altında toplanmıştır. 285 adet suç kaydı ile Devlet otoritesine ve kamu düzenine karşı işlenen suçlar % 39,1 oranla en çok işlenen suçları oluşturmaktadır. Bu suçlar içerisinde ise eşkıyalık en çok işlenen suçtur. Eşkıyalık ile birlikte nehb ü garet (yağma ve çağul), ırza geçme, haneye saldırma, kaza-kasaba-köye ve mahkemeye saldırma gibi başka birçok suçun da işlendiği göz önünde bulundurulduğunda bu oranın ciddi şekilde arttığı, dolayısıyla devlet otoritesinin ciddi şekilde zarar gördüğü sunucuna ulaşılabilir. Otorite kaybı ise halkın huzur ve asayişinin bozulmasına, yerleşim yerlerini terk etmesine, üretim faaliyetlerinin aksamasına, vergi gelirlerinin azalması veya vergilerin toplanamaması gibi önemli sosyal ve ekonomik sorunlara neden olmuştur. Nitekim suçların neden olduğu durumlar hükümlerdeki;

*“vakf-ı şerif hâsilâtının izmihlâl ve tahrîbine re’âyâsının müteferrik ve perîşân olmaları”*²⁴ (Vakıf gelirlerinin yok olması ve reayasının dağılıp perişan olması)

*“fukarânın bi’l-küllîye emn ü râhatları meslûb ve etrâfa müteferrik ve müteşettit olmağla”*²⁵ (Halkın emniyet ve rahatlarının kalmayıp dağılması)

*“re’âyânın ekseri şürûr ve mazârlarından terk-i evtân ile perâkende ve perîşân olduklarından”*²⁶ (Halkın büyük çoğunluğunun vatanlarını terk etmek zorunda kalıp perişan olmaları)

²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(194/1)

²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(84/1)

²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(22/3)

*“ihtilâl-i nizâm-ı beldeye bâdî insilâb-ı râhat-ı ibâd mü’eddî olunması”*²⁷ (Beldenin nizamının ve halkın rahatının bozulmasına neden olunması)

gibi ifadeler ile belirtilmeye çalışılırken özellikle ahalinin rahatının ve nizamın bozulmasının reayanın dağılmasının önemsendiği görülmektedir.

Tek tek incelendiğinde ise en fazla işlenen suç, gayrimüslimler tarafından işlenen vazifesi olmayan işlere müdahale etme suçudur. Fakat bu suç anlaşılacağı üzere daha genel ve kapsayıcı bir suç ifadesidir. Başlı başına bir suç fiilini ifade etmemektedir. Bu özelliğini dikkate alıp göz ardı ettiğimizde en fazla işlenen suçun yine eşkıyalık olduğu görülür. Ondan sonra genelde eşkıyalık suçunun vaz geçilmez parçası gibi duran nehb ü garet (yağma ve çapul) gelmektedir. Bunlardan başka cinsel suçlar da işlenme sayısı olarak öne çıkan suçlardandır. Irza geçme bunun başında gelmektedir. Fitne fesad çıkarma, iftira atmak, katl, darb ve yaralama sık işlenen suçlar arasındadır. Değerlendirmede dikkate aldığımız 457 adet ceza hükmünden toplam 728 adet suç kaydına ulaşılması birçok hükümde birden çok suç kaydının yer aldığını göstermektedir. Az sayıda suçun başka suçlarla birlikte işlenmediğini yani tek başına işlendiğini söyleyebiliriz. Falcılık, Rikab-ı humayunu taciz etme, Sahte evrak düzenleme, Fuhuş bu suçlara örnek gösterilebilir.

²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(41/2)

SUÇLAR VE SAYILARI			
DEVLET OTORİTESİNE VE KAMU DÜZENİNE KARŞI İŞLENEN SUÇLAR			
Devlet ya da kamu görevlisi iddiasında olmak	Askerîlik iddiası	3	43
	Ayanlık iddiası	20	
	Cizyedarlık iddiası	1	
	Derbend Ağalığı iddiası	1	
	Kocabaşılık iddiası	16	
	Yeniçerilik iddiası	2	
Eşkıyalık		58	
Firar		3	
Hane-çiftlik yakma		9	
Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak		10	
İzinsiz kilise inşa etme		1	
Kaza- kasaba- köye saldırmak		12	
Madenin düzenini bozmak		5	
Mahkemeye saldırmak		7	
Memleketi tahrip etmek		4	
Memurun görevine engel olmak		7	
Mukataanın düzenini bozmak		14	
Ocağın düzenini bozmak		1	
Serdarlığı zabt etmek		12	
Suçlulara yardım ve yataklık		10	
Yandaşlarını göreve getirmek		3	
Halkı kışkırtmak		13	
Fitne fesad çıkarma		34	
Tımarı - çeribaşılığı üzerine tevcih ettirmek		2	
Kavga ve niza		7	
GENEL SUÇLAR	Geşt ü güzar	1	30
	Harekât-ı na-berca	14	
	Düzeni bozmak	10	
	Kendi halinde olmamak	5	
TOPLAM		285	
MALİ SUÇLAR			
Ahaliden zorla para almak		23	
Alacağından fazla para talep etmek		4	
Borcunu ödememek		4	
Dolandırıcılık		1	
Esami zabtı		2	
Mübayaaya engel olmak		13	
Nehb ü garet (Yağma ve çapul)		41	
Tevzi defterine akçe yazma		13	
Ticarete engel olmak		1	
Vakıf işlerine müdahale etmek		4	
Zahire işlerine müdahale etmek		10	
Zimmet suçu		3	
Yasak zahire satışı yapmak		8	
Vergilerle ilgili suçlar	Vergi toplanmasına engel olmak	11	29
	Vergi vermemek	7	
	Vergilere el koyma	11	
TOPLAM		156	

Tablo 2.2: Suçlar ve hüküm sayıları

KİŞİYE YÖNELİK SUÇLAR			
Cinsel Suçlar	Fuhuş	7	42
	Irza Geçme	29	
	Şabb-ı emrede saldırma	6	
Adam kaçıрма zorla / alıkoyma		8	
Darb ve Yaralama		27	
Esir gibi satmak		1	
Hakaret ve küfür		22	
Haneye saldırma		18	
İftira atmak		29	
Katl		29	
Sürmek		1	
TOPLAM		177	
DİĞER SUÇLAR			
Cemaati ile iyi geçinmemek		1	
Davalara fesad karıştırma		4	
Görevi ihmal ve çıkarına kullanma		10	
Hırsızlık		10	
İçki içmek- içirmek-sarhoşluk		7	
Falcılık		1	
Rikab-ı humayunu taciz etme		6	
Sahte evrak düzenleme		5	
Vazifesi olmayan işlere müdahale etmek		63	
Yalancı şahitlik		2	
Yabancı devletlerle işbirliği yapmak		1	
TOPLAM		110	
		728	

Tablo 2.2 devamı: Suçlar ve hüküm sayıları

Suçlar incelenirken her suç için hükümlerdeki ifade şekilleri ve nasıl işlendiği belirtildikten sonra bir tablo oluşturularak, verilen cezalar, ceza ve suç yerleri eşleştirilerek, suçu işleyen sosyal statüsüne ve inancına göre suçun kaydedildiği hüküm ve toplam suç sayısı yer almıştır.

Tespit edilen suçlar dışında hükümlerde sıkça kullanılan genel suç ifadeleri mevcuttur.

“envâ’-ı ta’addiyâta ibtidâr” (Türlü zulümlere girişme)

*“hilâf-ı kâ’ide-i mer’iyye harekete cesâret ve ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd”*²⁸(Kanuna aykırı harekete cesaret ederek halkı zarara uğramısna ve beldenin nizamının bozulmasına neden olmak)

*“fukarâ-yı ra’iyyete isâl-i envâ’-ı hasârı i’tiyâd”*²⁹(Halka türlü zararlar vermek)

*“ahâlî ve fukarâyı hilâf-ı şer’-i şerîf ta’zîr ve tekdîr”*³⁰(Ahaliyi şeriate aykırı olarak kederlendirme)

*“hilâf-ı şer’-i şerîf harekâtı”*³¹(Şeriate aykırı hareket etmek)

“geşt ü güzâr etmek”(Amaçsızca dolaşmak)

“fukarâ-yı ra’iyyete hasârat-i azîme isâle cesâret” (Halka büyük zarar vermek)

“fukarâ-yı ra’iyyete isâl-ı hasâra ictisâr”

bu ifadeler arasında yer alır.

Hükümlerde sadece suçlarla ilgili bilgelere ulaşılmaz. Aynı zamanda suçluların karakterleri ve suçun neden işlendiğine dair bilgiler de yer almaktadır. Suçlu karakterlerini gösteren;

“hevalarına tabi olmak”, (Arzu ve isteklerine tabi olmak)

“Melanet-endiş olmak”, (Lanetlecek işler düşünen)

“Şekavet-şiar olmak”, (Eşkivalık yapan)

²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(28/4)

²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(42/3)

³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(80/3)

³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(119/2)

“kerreten ba‘de uhra tenbîh olundukda mütenebbih olmamak”³²,
(Defalarca uyarılmasına karşın uyarıları dikkate almamak)

“Kemâl-i hîle ve hiyânet içinde olmak”³³, (Tam bir hile ve ihanet içinde olmak)

“Mûkız-ı fitne olmak”³⁴ (Fitne uyandırıcı olmak)

“Kendü hâlinde olmayup şekâvet-pîşe ve mel‘anet-endîş ve sa‘y-i bi‘l-fesâd olup”³⁵ (Eşkîyalığı huy edinmiş, lanetlenecek işler düşünen ve fesad için çalışmak)

“erbâb-ı hazele ve şekâvet-pîşe olmalarıyla”³⁶, (aşâğılık, kalleş ve eşkîyalığı huy edinmiş olmak)

“kendü ırz ve edeb ve kâr ü kisbiyle iştigâl etmeyüp müfsid ve muharrik ve hadd ve vazîfesini mütecâviz olduğundan tebe‘iyyet-i fâsidesi muktezâsınca hareket etmek”³⁷ (edebiyle işleriyle uğrşamayıp, fesad çıkartıp halkı tahrik ederek haddini aşmak ve içindeki fesad gereğince hareket etmek)

“Kendü hâlinde olmayup mukız-ı fitne ve muharrik-i fesâd olup”³⁸
(Keni halinde olamyup fitne fesad çıkarmak)

“müddet-i ömründe bir maslahat-ı hayriyyede(?) bulunmayup hilkat-ı reddiyesi (..) dâ‘imâ mûcibü‘l-ihtilâl olur hâlât âdet-i müstemirresi olmak”³⁹ (Sürekli düzen bozucu davranışları adet edinmiş olmak)

“mühîn-i fukarâ ve mu‘în-i eşkiyâ olmak”⁴⁰ (Halka düşmanlık ve eşkiyaya yardım eden)

“gürûh-ı zaleme ve fesakaya mu‘âvin ve envâ‘-ı harekât-ı nâ-marzîyeye mütecâsir olmak”⁴¹ (zalim ve fasıklara yardım edip rıza gösterilmeyecek hareketlere cesaret etmek)

³² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(3/3)

³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(20/1)

³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(46/2)

³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(111/3)

³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(111/4)

³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(124/3)

³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(57/5)

³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(193/3)

⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(101/4)

gibi ifadeler kullanılmıştır.

“Tama ‘-ı hâma tebe ‘iyyet” (olmayacak isteklerde olmak)

*“Hevâdârlarına tâbi‘ zümre-i eşhâs ile ittifâk ve öteden berü derûnlarında muzmer mel‘anet icrâsiçün”*⁴² (isteklerine uyan kişilerle ittifak edip gizledikleri lanetli işleri gerçekleştirmek)

*“derûnunda muzmer olan fesâdâtı icrâ kasdıyla”*⁴³ (Gizledikleri fesadı gerçekleştirmek)

*“mücerred zamîrlerinde merkûz olan mel‘anet ve aġrâz-ı fâsîdelerin icrâ kasdıyla”*⁴⁴ (Fıtratlarında olan laneti be fesadı icra etmek amacıyla)

*“cerr ü menfa‘at ve icrâ-yı nefsâniyet sevdâsiyla”*⁴⁵ (Çıkarları ve nefislerine göre hareket etmek)

*“icrâ-yı garaz ve ifsâd-ı nizâm-ı memleket dâ‘iyesine”*⁴⁶ (Memleketin düzenini bozmak amacıyla)

ifadeleri ise suç işlenmesinin nedeni ve amacı olarak belirtilmiş genel ifadelerdir.

Hükümlerde suçluların kimlikleri, meskûn oldukları yerler, uğraşları, kimin yakını oldukları gibi birçok bilgi verilirken yaşlarına dair herhangi bir bilgi verilmemiştir. Suçluların yaşlarına dair bilgiler sadece ıtlak hükümlerinde yaşlılık hali ıtlak sebebi olduğunda görülmektedir. O da pir ve ihtiyar olduğundan ifadesi ile yer almıştır.

⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(103/2)

⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(47/1)

⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(130/1)

⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(143/2)

⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(204/3)

⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(185/4)

2.2.1. DEVLET OTORİTESİNE VE KAMU DÜZENİNİ BOZMAYA YÖNELİK SUÇLAR

2.2.1.1.Devlet ya da Kamu Görevlisi İddiasında Olmak

Hükümlerde geçen “*iddiasında olmak*“ ifadesinin suçluların işledikleri suçları temellendirmek ya da gerekçelendirmek amacıyla belirtildiği düşünülebilir. Suçun neden işlendiği sorusunun bir tür cevabı olarak da görülebilir. Tıpkı birçok mali suçun anlatıldığı hükümlerde önce suçlunun celb-i mal sevdasıyla suçları işlediğinin belirtilmesi gibi bu tür hükümlerde de “*iddiasıyla*“ diye başlayarak işlenen suçlar sayılmıştır. Suçlular bu şekilde başta ayanlık olmak üzere kocabaşılık, askerîlik, yeniçerilik, cizyedarlık, derbend ağalığı iddalarında bulunarak eşkıyalık faaliyetinde bulunmuşlardır. Devlet otoritesini tanımayarak buldukları yerlerde kendi başlarına hareket edip halktan vergi almak, zorla para toplamak, nehb ü garet (yağma ve çapul), mübayaaya engel olmak, tevzi defterine akçe yazmak, haneye saldırmak, kaza-kasaba-köy basmak, mahkemeye saldırmak, darb, katl, ırza geçme gibi birçok önemli suça cesaret etmişlerdir. Bu şekilde suçların işlendiği hükümler ayrıca her biri suç kabul edilerek ayrı birer başlık altında toplanmıştır.

2.2.1.1.1 Yeniçerilik İddası

Hanya'da 6 kişilik bir grup yeniçerilik iddiasıyla ahali elinde olan araziye zorla el koymuşlardır.⁴⁷ Suçlular Benefşe'ye kalebend edilmişlerdir. Ayrıca Radomir'de Kurtoğlu İbrahim yeniçerilik iddiasıyla nehb ü garet (yağma ve çapul) ve hetk suçlarını işlemiş ve Kavala'ya kalebend edilmiştir.⁴⁸

2.2.1.1.2 Askerîlik İddiası

Kayseri'de Emir Ağazade es-Seyyid Mustafa daha önce kalebend edilip afv edildiği halde tekrar askerîlik iddasında bulunup eşkıyayı başına toplamıştır.⁴⁹ Yine Kocaili Şeyhler kazasında Kürt Ahmed denilen eşkıya askerîlik iddiasıyla nehb ü garet (yağma ve çapul) suçunu işlemiştir.⁵⁰ Bu suçlular Samsun kalesine kalebend edilmişlerdir. Bunların dışında Çırpan'da ayan olan Akıllıoğlu(?) Hacı Ahmed

⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(48/2)

⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(78/3)

⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(103/2)

⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(191/1)

Asitane'ye ulaşması gereken zahireye engel olmuş ve Dimetoka'ya kalbend edilmiştir.⁵¹

Larende'de Derbend ağalığı iddiasıyla Larende ayanını mahkemeye gitmemek konusunda kışkırtan Yörükoğlu Ahmed Mud kalesine kalbend edilmiştir.⁵² Anabolu Müftisi Mahmudi Efendi ise müftülüğü bırakıp Cizyedarlık iddiasıyla Anabolu cizyedarlığını ele geçirmeye çalışmıştır. Mahmudi'ye eski müfti olması nedeniyle olsa gerek kendisine Yenişehir-i fenar'da nefy cezası verilmiştir.⁵³

2.2.1.1.3 Kocabaşılık İddiası

Kocabaşı, Osmanlı Devletinde garyi Müslim cemaatlerin ileri gelenlerine verilen addır. Kocabaşılar genellikle buldukları köy ya da mahallelerde ileri gelenler arasından halk tarafından seçilirdi. Kocabaşılardan ön plana çıkmaları Müslüman teba içinde ayanların yükselişleriyle hemen hemen aynı döneme rastlar. Bu bakımdan Hıristiyan cemaatlerin âyanı şeklinde de değerlendirilebilir.⁵⁴ Ayanlık iddiasıyla aynı çerçevede görülebilir. Farklı olarak Ayanlık iddiası suçlarında işlenen diğer suçlar ayrıntısı ile yer alırken kocabaşılık iddiası suçunun yer aldığı hükümlerde ise daha genel ifadeler yer almıştır. En çok zikredilen *“kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale etme”* durumudur. Hükümlerde bu suç;

*“mücerred kendü cerr-i menfa'atleriçün kocabaşılık iddi'âsıyla re'âyâ fukarâsını gûn a gûn tecrîm ve tağrîm ve tazrîrden hâlî olmayup”*⁵⁵

*“kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve kocabaşılık dâ'iyesiyle nice ehl-i urz re'âyâyı tekdîr ve zâbitâna gamz ile tecrîm ve rahnedâr ve ayınlerine muhâlîf harekâta cesâret eylediklerinden nâşi”*⁵⁶

⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(135/4)

⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(124/1)

⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(75/3)

⁵⁴ “Kocabaşı” DİA, c. 26 s. 40

⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(58/3)

⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(131/4)

“kocabaşılık iddi‘âsıyla re‘âyâ fukarâsını tekdîr ve ehl-i urz fukarâ-yı ra‘iyyeti hilâf-ı mevâdd isnâdıyla gamz ve evlâd-ı iyâllerini itmâ‘-birle iğfâl ve izlâl etmeleriyle”⁵⁷

“kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve karye-i mezbûrenin ehl-i urz re‘âyâsını ilkâ-i şerr ile tekdîr ve kocabaşılık iddi‘âsıyla tecrîm ve rahnedâr itdirmek âdet-i me‘lûfeleri olduğundan başka âyînlerine muhâlîf harekât-ı nâ-marzîyeye cesâret itmeleriyle”⁵⁸

gibi şekillerde ifade edilmiştir.

KOCABAŞILIK İDDİASI				
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN		
KALEBEND		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Narda	Kesriye		(19/1)	1
Benefşe	Atina		(52/1)- (123/2)	4
	Mora		(131/4)	
	İstifa		(149/2)	
İnöz	Kırkkilisa		(25/3)	1
Dimetoka	Şehirköyü		(102/2)	2
	Ayapetro		(84/2)	
Magosa			(94/2)	1
Vardam	Bor		(88/5)	1
NEFY		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Limni	Midilli		(163/3)	1
MANASTIR-BEND		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Vardam	Bor	(134/1)		3
	Alasonya		(107/4)-(108/1)	
KÜREK		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Ahyolu		(58/3)	1
ZİNDAN-BEND		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Benefşe	Alasonya		(203/3)	1
TOPLAM		1	15	16

Tablo 2.3: Kocabaşılık iddiası suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(163/3)

⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(107/4)

Kocabaşılık iddiasında bulunanların büyük çoğunluğu reayadan iken 134/1 no'lu hükümde Papa Nikola kocabaşılık iddiasında bulunmuştur.

2.2.1.1.4. Ayanlık İddiası

AYANLIK İDDİASI						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Kütahya	Aydıncık		(10/3)			1
Eskicuma	Eskicuma	(39/4)				1
İnöz	Havass-ı Mahmud Paşa		(51/3)			1
Samsun	Karahisar-ı şarki		(24/3)			2
	Kocaili		(191/1)			
Selanik	Pirlepe		(121/1)			1
Rodos	Gemlik		(155/2)			1
Niğde	Nevşehir		(162/1)			1
Eğridere	Estar Eflak		(183/1)			1
Limni	Domaniç		(190/2)			3
	Ferecik		(152/1)			
	Mizistre		(193/2)			
Benefşe	Alasonya		(193/4)			1
NEFY						
Bozcaada	Domaniç		(3/1)			2
	İznik		(24/4)			
Midilli	Bursa	(3/4)				1
Eğriboz	Avrethisarı		(5/1)			1
Baide	Kesriye		(40/3)			2
	Yalvaç		(122/5)			
İstanköy	Eğriboz		(151/4)			1
İKAMET YASAĞI						
İnegöl	İnegöl		(87/2)			1
TOPLAM		2	19			21

Tablo 2.4: Ayanlık iddiasında bulunmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

Ayanlık iddia edenlerin mütegalibeden⁵⁹ ve cebabireden olmak gibi genel bir nitelikleri mevcuttur. Bunun dışında bu suçu işleyenlerin ayrıca gasb, tevzi defterine akçe yazma, vergi vermeme, katl, hetk gibi ağır suçları da işlediği görülmektedir. Bu eylemlerin tamamı bir eşkıyalık faaliyeti olarak değerlendirilebilir. Ayanlık iddiası

⁵⁹ “haksız ve mücerred kuvvet galebe ile hükme destres olanlar, zorba güruhu, derebeyleri” Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 1281

devlet otoritesinin tanınmadığı anlamını da taşımaktadır ki bazı durumlarda merkez tarafından görevlendirilen kişiler kasabaya ya da kazaya sokulmayarak bölgenin hakimi olduğu iddiası ortaya atılmıştır.⁶⁰ Vergi toplanmasının engellenmesi, mübayaaya engel olunması, kendi nefisleri için tevzi defterine akçe yazdırılması gibi ekonomik çıkarlar öncelikle amaçlanmıştır.⁶¹

2.2.1.2 Halkı Kışkırtmak

HALKI KIŞKIRTMAK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Seddü'l-bahir	Canıçe		(112/2)			1
Magosa	Bursa			(114/3)		3
	Kite		(8/2)			
	Gönen		(54/2)			
İnöz	İstanbul				(150/1)	1
Ankara	Yenice-i Taraklı		(158/3)			1
Kütahya	Beypazarı		(184/1)			1
Bozcaada	Canik		(100/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Benefşe	Bergos			(103/1)		1
Bozcaada	Bergos		(197/5)			2
			(102/3)			
Gelibolu	İstanbul		(173/2)			1
Ahyolu					(124/2)	1
TOPLAM		1	8	2	2	13

Tablo 2.5: Halkı kışkırtmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

Suçlular genel olarak ahaliyi de yanlarına çekerek ya da kışkırtarak

*“kendü hâlinde olmayup re’âyâ-ı vakfî tahrîk ve tahvîf ve mukâta’a-i mezbûreyi ihtilâle giriftâr eylediğîn”*⁶²

*“ahâlî tahrîk-birle emvâl-i mukâta’anın kesr ve noksan tertîb-i mûcib ve ihtilâl-i müstevcib(?) harekâta cesâret eyledikleri”*⁶³

*“aşiretini tahrîk ve mâl-ı mukâta’anın adem-i ihtilâline bâ’is”*⁶⁴

⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(10/3)

⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(24/3)

⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(197/5)

⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(184/1)

hükümlerindeki gibi vergi, zahire temini vb. ekonomik konularda halkın devlete bağlılığının azalmasına neden olmuşlardır. Bunun dışında Ermeni ahalinin⁶⁵, esnafların⁶⁶ kışkırtılması da söz konusudur. Bu suçu işleyenlere kalebend ve nefy cezaları verilmiştir. Ortalama kalebend ceza süresi 2 ay nefy cezası 1 aydır. Ancak gayrimüslim reayaya 4 aylık bir nefy cezası verilmiştir.

2.2.1.3. Fitne-Fesad Çıkarma

Fitne-Fesad çıkarma suçu hükümlerde diğer suç ifadelerine göre çok daha çeşitli şekillerde belirtilmiştir. Bunlar;

*“Fesâdı zâhir olan Süleyman ve Abdullah ve Seyyid İsmail'in te'dîb ve ta'zirleriyle emsâllerinin(?) terhîbi lâzım geldiğine binâ'en”*⁶⁷

*“envâ'-ı gûne hîle ve tezvîre sülûkundan nâşi ocakdan tard ve teb'id ile te'dîbi muktezî olduğun ismi defter-i hasekiyândan hakk ve ref”*⁶⁸

*“Mücerred celb-i menfa'at sevdâsıyla gerek manav tâ'ifesini ve gerek ashâb-ı mahsûlü ifsâd(?) dürlü dürlü hîle ve desâ'is ile emvâl-i mûriyyenin kesr ve noksânına bâ'is olmalarıyla”*⁶⁹

*“cezîre-i mezbûrede işfâl için fukarâ beynlerine ilkâ-i(?) ihtilâl (..?) idüp”*⁷⁰

*“ehl-i serhaddin ba'zıları miyânelerinde kîl u kâli mü'eddî halât vukû'una bâdî”*⁷¹

*“kendü tahrîrâtın ile Abaza Kabâ'iline ihtilâl virüp ifsâd üzere olduğun”*⁷²

“Kendü hâlinde olmayup dâ'imâ zalemeye istinâden nifâk ve gammâzlık ile re'âyâ fukarâların ekserini ızrâr ve tekdîr ve tecrîm ve

⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(112/2)

⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(114/3)

⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(173/2)

⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(183/4)

⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(18/4)

⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(5/1)

⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(83/1)

⁷¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(25/1)

⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(31/3)

*ta‘addî ve beynlerinde(?) bürûdet ve nefsâniyet peydâsıyla(?) ihtilâl-i nizâmlarına ve perâkende ve perişân olmalarına bâ‘is ve bâdî”*⁷³

*“sâliman İzmir cânibine irsâl idüp fesâd-ı azîm ve ikâz-ı fitneye bâ‘is ve öteden berü müzevvir ve ihtilâl-i belde âdet-i müstemirreleri olduğu”*⁷⁴

*“kethüdâların vekâleti dâ‘iesiyle hamâl tâ‘ifesini birbirlerine düşürtüp beynlerinde münâkaşa ve münâza‘a peydâ ve muktezâ-yı (..) üzere tâ‘ife-i mezbûr beynlerine fesâd ve fitneye ilkâsı âdet-i müstemirresi olduğunuç”*⁷⁵

*“mukız-ı fitne ve fesâd ve kazâ-i mezbûrun ihtilâline bâ‘is”*⁷⁶

*“kendü hâllerinde olmayup re‘âyâyı tahrîk ve zâbitlerine adem-i itâ‘at ve ilkâ-yı fesâd ile”*⁷⁷

*“mahall-i mezbûrede ikâmeti lâzım gelür ise îsâl-i fitne ve mefâsedetden cezîre-i mezbûre rahâ bulmayup iktidâr-pezîr olacağı emr-i bedihî olmağla”*⁷⁸

*“Akçe kapmak için hâkim ile voyvoda ve vücûh-ı belde ve zâbitân meyânını ilkâ-i erâcif-i kâzibe ile ifsâd”*⁷⁹

*“izhâr-ı inâd-birle re‘âyâyı ifsâd idüp müte‘ahhid oldukları emvâl-i mu‘iniyeyi edâdan imtinâ”*⁸⁰

*“tezvîrlere ikdâm olundukda tecemmü”*⁸¹

şekillerinde yer almıştır. Ayrıca;

*“esnâf beyninde ihtilâle bâ‘is ve niza‘ ve mücâdeleye bâdî harekât-ı gayr-ı marziyeye tasaddî”*⁸²

⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(61/2)

⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(47/1)

⁷⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(95/1)

⁷⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(98/2)

⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(103/1)

⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(142/1)

⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(193/2)

⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(204/5)

⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(177/1)

⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(35/1)

“ve der-ebvâb ile vazîfesinden hâric kelâma cesâret üzere olduğu ihbâr olunup”⁸³

“kendüyü bilmez hazeleyi tahrîk-birle netice-i fitneyi mûcib ve Galata'da mukîm düvel elçileri ve müstâ'menâtdan olanlarının tekdîrlerini müstevcîb etvâra cesâret idüp”⁸⁴

hükümlerindeki eylemlerin sebep olduğu durumlar göz önünde bulundurularak bu başlık altına alınan hükümler de olmuştur.

Fitne fesad suçunu işleyenler aynı zamanda en çok hakaret ve küfür ve düzeni bozmak suçlarını da işlemişlerdir.

Firne fesad suçunun ifadelerinin çeşitliliğinin yanında bu suça verilen cezalar da diğer suçlara göre daha çeşitlidir. Kalebend ve nefy cezaları başta olmak üzere manastırbend, palankabend, cezirebend, İkamet yasağı cezaları bu cezalar arasındadır. Ülkenin birçok bölgesinde bu suçun işlendiği görülmektedir. Buna karşılık Belgrad ve Semendire'de kaydı olan suçların sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak suçunu da doğurduğu görülmüştür.

FİTNE-FESAD ÇIKARMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
İnöz	Selvi		(46/2)			1
Limni	Hanya	(52/4)				2
	Mizistre		(193/2)			
Samsun	Kayseriyye				(61/2)	1
Kuşadası	Kuşadası		(47/1)			1
Kengiri	Göynük		(98/2)			1
Bozcaada	Belgrad	(198/4)				1
Kütahya	Beypazarı		(131/1)			1
Magosa	Anadolu	(142/1)				1
Ankara	Yenice-i taraklı		(158/3)			1
Seddül-bahir	İstanbul	(183/4)				2
	Aydın		(190/3)			
Midilli	Ezine-i Kazdağı		(187/2)			1
Menekşe(?)	Balya Badra				(204/5)	1

Tablo 2.6: Fitne fesad çıkarma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(193/6)

⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(124/3)

NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA		
Kütahya	Belgrad	(19/3)				1	
Kıbrıs	Rodos		(80/4)			1	
Benefşe	Bergos			(103/1)		1	
Küre-i nühas	Gedegara		(162/2)			1	
Ahar	İhlevine		(188/1)			1	
Ahyolu	İstanbul				(124/2)	1	
Münasib			(5/2)			1	
Konya			(35/1)			1	
Ürgüp			(95/1)			1	
Bozcaada			(206/3)			2	
			(193/6)				
Midilli						(124/3)	1
Şire						(83/1)	1
Limni			(18/4)				1
Anadolu		Soğucak	(31/3)				1
Niğbolu	Belgrad	(157/1)				1	
MANASTIRBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA		
Vardam	Kozani			(57/5)		1	
PALANKABEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA		
Eğridere	Beneş				(200/5)	1	
CEZİREBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA		
Kıbrıs	Yalvaç Karaağaç		(135/1)			1	
İKAMET YASAĞI		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA		
Semendire	Belgrad	(166/2)				1	
TOPLAM		9	17	2	6	34	

Tablo 2.6 devamı: Fitne fesad çıkarma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.4. Geşt ü Güzar⁸⁵

Geşt ü güzâr ifadesi de tıpkı kendi halinde olmamak, harekât-ı na-berca gibi genel bir suç ifadesi olarak birçok hükümde yer almasına karşı 153/2 no'lu hükümde suç ifadesi olarak sadece bu duruma değinilmesi nedeniyle ayrıca suç başlığı oluşturulmuştur. Amaçsızca ve serserice gezmek dolaşmak, kendi halinde olmamak gibi devletin istemediği bir durumdur. Suhte Osman'ın Sutan Selim civarında serseri

⁸⁵ “gelip geçme” Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 1169

bir şekilde geşt ü güzar etmesi cezalandırılmasına neden olmuş ve Magosa'ya kalebend edilmiştir.

2.2.1.5. Harekât-ı na-berca

“Na-berca” ifadesi yerinde olmayan, yersiz, münasebetsiz anlamlarına gelmektedir.⁸⁶ Hükümlerde; *hilâf-ı rızâ hareket, harekât-ı nâ-ber-câ, harekât-ı gayrı marziye* (rıza gösterilmeyen iş)⁸⁷, *etvâr-ı nâ-hemvâre* (uygun olmayan tavırlar)⁸⁸, *harekât-ı reddiye* şekillerinde ifade edilen bu suçun kimi zaman tek başına bir suç kimi zamanda aynı hükümde diğer suçlarla birlikte işlendiği belirtilmiştir. Birlikte işlenen suçların başında düzeni bozmak suçu gelmektedir. Suçlulara kalebend, nefy cezaları verilmiştir.

HAREKÂT-I NA-MERCA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Eğridere	İzvornik		(41/2)			1
Seddül-bahir	İstanbul	(69/1)				3
Aynaroz		(158/2)				
.....		(164/3)			(111/1)	1
Kavala	İpsala		(99/4)			1
Konya	Kayseri				(111/4)	1
Boğazkesen	Tahta(?)		(160/3)			1
Bozcaada	Boğdan		(182/5)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Eğriboz	Avrethisarı		(5/1)			2
			(207/2)			
Gelibolu	İstanbul	(146/4)				1
Limni			(10/2)			1
Konya	Şam	(65/4)				1
TOPLAM		5	7		2	14

Tablo 2.7: Harekât-ı na-berca suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

⁸⁶ Şemseddin SAMİ, *Kamus-ı Türki*, 288

⁸⁷ A.g.e. 1325

⁸⁸ A.g.e, 1513

2.2.1.6. Düzeni Bozmak

Hükümlerde “İhtilal-i nizam” şeklinde ifade edilmiştir. “İhtilal-i nizam” ifadesi birçok hükümde bir kabahat ya da işlenen suçun ardından sebep olunan olumsuz durumu ifade etmek için yaygın olarak kullanılmıştır.

“kendü hâlinde olmayup şakâvet-pîşe ve mel‘anet-endîş ve sâ‘î-i bi‘l-fesâd olup dâ‘imâ ehl-i garaz tâ‘ifesiyle yek-dil ve re‘âyâyı bilâ-sebeb tecrîm ve hetk-i ırz itdirmek âdet-i müstemirresi olduğundan gayrı mürteşî olup bezl itdiği rüşveti re‘âyâdan ahz ve bu esnâda birkaç mesfur(?) zimmîler kendüye mu‘âvenet-birle tekâlîflerinin tahsîli mümkün olmayup ve karye-i mezbûrenin ihtilâl-i nizâmına bâ‘is olmağla”⁸⁹

olduğu gibi suça esas oluşturan eylemin ardından belirtilmesi nedeniyle çok sayıda hükümde yer almasına rağmen o hükümlerin tamamı bu suç başlığı altına alınmamıştır. Ancak suçu oluşturan esas eylemi ifade eden ve başka bir suçun yazılmadığı hükümler bu başlık altında yer almıştır.

Düzeni bozmak suçunu devlet düzeninin ve otoritesinin bozulması, kurumların işlemez hale gelmesi ya da buna sebep olunması olarak değerlendirebiliriz. Farklı birçok suçla birlikte işlendiğini düşündüğümüzde bu durumun ortaya çıkma sebebi de anlaşılabilir ki en çok fitne-fesad çıkarma, hakaret ve küfür, vergi toplanmasına engel olma suçlarıyla birlikte işlenmiştir. Bunun yanında haneye saldırma, halktan zorla para alma, harekât-ı na-berca birlikte işlenen diğer suçlar arasında yer alır. Bu suçlara bakıldığında suç başlığının manasının biraz daha açık hale geldiğini söyleyebiliriz.

⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(111/3)

DÜZENİ BOZMAK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
İnöz	Selvi		(46/2)			1
Samsun	Yenişehir-i Fenar		(42/3)			2
	Gönen		(80/3)			
Benefşe	Nevrakop		(204/3)			1
Boğazkesen	Çekmece-i Kebir		(174/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Limni	Özi	(14/2)				1
Kavala	Siroz		(80/5)			1
Nevrakop	İstanbul		(132/3)			1
Keban	Ergani		(185/4)			1
MANASTIR-BEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Aynaroz-Hilandar	İstanbul			(169/1)		1
TOPLAM		1	8	1		10

Tablo 2.8: Düzeni bozmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.7. Kendi Halinde Olmamak

Kendi halinde olmamak hemen bütün hükümlerde yer alan suçlu karakterini gösteren, suçu işleme nedeni olarak da ileri sürülen ve belki de en önemlisi devletin tebasından en temel beklentisinin ne olduğunu gösteren ifade olarak karşımıza çıkar. Kendi halinde olmamak devlet için önemli bir kabahat olarak görülmesine karşın oldukça genel bir durumu da ifade eder. Daha doğrusu tasnif ettiğimiz her suç kendi halinde olmamanın bir parçasıdır. Kendi halinde olmamak her suçla birlikte anılmasına karşın biz tasnifi yaparken suça esas teşkil eden eylemleri kabul ettik. Ancak bazı hükümlerde diğer hükümlerde olduğu gibi ayrıca diğer kabahatler sayılmayıp sadece kendi halinde olmamak durumu cezalandırmaya neden kabul edildiği için bu şekilde ayrı bir başlık oluşturduk.

Bu suçu işleyenlerin tamamının Müslüman tebadan olduğu ve sadece kalebend cezasının verildiği görülür. Askerî sınıf mensubu suçlular kavga ve niza suçunda olduğu gibi Seddül-bahir kalesine kalebend edilmiştir.

KENDİ HALİNDE OLMAMAK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	top
Avret adası	Bolu		(63/3)			1
Kütahya	Sandıklı		(89/3)			1
Seddü'l-bahir	İstanbul	(119/2) (161/2) (191/4)				3
TOPLAM		3	2			5

Tablo 2.9: Kendi halinde olmamak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.8. Kavga ve Niza

Kavga ve niza⁹⁰ suçu hükümlerde “gavga ve nizâ”, “münâza‘a”, “gûnâ gûn şûriş⁹¹ ve gavga” gibi şekillerde ifade edilmiştir. Bu suçun tamamının askerî sınıf mensupları tarafından İstanbul'da ve suhteler arasında gerçekleşmesi özellikle dikkat çeken bir durumdur. Sadece (198/4) no'lu hükümde bir yeniçeri katibi ihtlal-i serhadde badi olmak suçu ile paralel olarak suç işlemiştir. Kalebend cezası verilen suhtelerin Seddül-bahir'e gönderilmesi dikkat çekicidir. Nefy cezaları ise muhtelif yerlere verilmiştir.

KAVGA VE NİZA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Seddü'l-bahir	İstanbul	(160/1) (182/4) (199/1)				3
Bozcaada	Belgrad	(198/4)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Midilli	İstanbul	(21/4)				1
Diyarbakir		(132/1)				1
Menteşe		(36/3)				1
TOPLAM		7				7

Tablo 2.10: Kavga ve niza suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.9. Tımarı - Çeribaşlılığı Üzerine Tevcih Ettirmek

⁹⁰ “Çekişme-Kavga” Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 1456

⁹¹ “karışıklık,kargaşalık” Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 788

Bu suç tımarı ya da çeribaşılığı ya da araziyi bir şekilde haksız yere sahte evrak düzenleyerek ya da arz-ı haller sunarak almaya çalışma şeklinde ortaya çıkmıştır.

TIMARI - ÇERİBAŞILIĞI ÜZERİNE TEVCİH ETTİRMEK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Magosa	Gazze	(196/3)				1
Limni	Yağlak(?)		(47/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Manastır	İstanbul		(63/1)			1
		1	2			3

Tablo 2.11: Tımarı - çeribaşılığı üzerine tevcih ettirmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.10. Emre İtaatsizlik

Emre itaat etmemek durumunu gösteren bir çok ifade hemen hemen bütün hükümlerde görülmektedir. "hilâf-ı evâmir-i şerîfe"⁹², "mugâyir-i kânûn hareketde bulunmak"⁹³, "hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şerâ'it-i Hüdâ"⁹⁴, "hilâf-ı fermân-ı âlî mugâyir-i rızâ-yı alıyyem"⁹⁵, "men'i hâvî şeref-sudûr olan emr-i şerîfeme mugâyir etvâr-ı nâ-ber-câya ictisâr"⁹⁶ gibi ifadeler bunların belli başlılarıdır. Hükümlerde suçlar belirtilmeden önce ya da belirtildikten sonra yapılan eylemlerin mevcut kanuna ve emirlere aykırı olduğu bu şekilde belirtilmiştir. Bu nedenle bu başlık altında ayrıca bir suç olarak değerlendirilmemiştir. Buna karşılık bu başlık altında toplanan suçların ise konusu birbirinden farklı olan emirlere ya da merkezin isteklerine özellikle karşı gelinmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu durum hükümlerde;

*"Manastır'a ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hak olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlî mahalline lede'l-vüsûl adem-i itâ'at ve huşûnetlerinden nâşî"*⁹⁷

⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(7/3)

⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(9/2)

⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(16/2)

⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(18/2)

⁹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(22/4)

⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(35/3)

“Mustafa mülcâ-i eşkiyâ olmakdan nâşî emr-i münîfime adem-i itâ ‘at ve zikr olunan şakîleri teslimde mümâne ‘at etmekle”⁹⁸

“memnû’ olan kircılığı(?) ile me’lûf olmakdan nâşî kendüye bu emr-i memnû’dan (..?) mücânebet eylemesi bi’d-defe ‘ât tenbih olundukda, mütenebbih ve memnû’ olmamağla”⁹⁹

şekillerinde ifade edilmektedir. Bu suçlara kalebend ve nefy cezaları verilmiştir.

EMRE İTAATSİZLİK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Magosa	Kudüs		(42/1)			1
Benefşe	Hanya		(48/2)			1
	Kızılhisar		(76/2)			1
Ankara	Ankara		(68/3)			1
Varna	Lofça	(101/1)				1
	Kvarna	(5/3)				1
Rumkala	Keban		(27/4)			1
İnöz	Karadağ		(34/2)			1
	Dimetoka		(101/2)			1
NEFY						
Florina	Nasliç		(35/3)			1
		2	8			10

Tablo 2.12: Emre itaatsizlik suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.11. Eşkîyalık

Eşkîyalık suçu eşkiya ile ittifak ve eşkiya toplama olarak hükümlerde iki farklı şekilde ifade edilmiş benzer eylemlerden oluşmaktadır. Aslında aynı amaca ulaşmak ya da aynı suçları işlemek maksadını taşımaktadır. ikisi arasındaki ayrım eşkiya ile ittifak benzer amaçları edinmiş grupların iş birliği yapması, eşkiya toplama ise suçu işleyecek kişinin liderliğinde bir eşkiya topluluğunun oluşması şeklinde görülebilir. Eşkîya ile ittifak hükümlerde;

“Arnavud tâ’ifesi ve hayâdîd ve usât ile ittifâk”¹⁰⁰

⁹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(101/1)

⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(5/3)

¹⁰⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(32/5)

“mütegallibeden kimesnelere istinâden zaleme ve eşkıyâ ile yek-dil ve leyl ü nehâr ikâz-ı fitne ve tahrîk-i zaleme ve feseke”¹⁰¹

“a’yânlık iddi’asında olan mütegallibeden Yusuf nâm kimesne rüfekâsıyla yek-dil kendü hâlinde olmadığından celb-i mâl sevdeâsıyla ehl-i garaz tâ’ifesiyle yek-di”¹⁰²

“eşkıyâdan hevâsına tâbi ‘ Mehemed nâm kimesne ile müttefikan”¹⁰³
“ba’zı erâzil ile ittifâken ve mütegallibeden Hasan Efendi dimekle arîf kimesneye istinâden”¹⁰⁴

“kuttâ’-ı tarîk ve hayâdîd makûleleriyle müttefikan”¹⁰⁵

“erâzil ü eşkıyâ makûleleriyle ittifâk”¹⁰⁶

“birkaç nefer sâ’ir aveneleriyle müttefikan”¹⁰⁷

“kasaba-i mezbûreden hevâsına tâbi ‘ Mollâ Mustafa dimekle arîf kimesneyi kendüye istishâb ve yek-dil ve yek-cihet”¹⁰⁸

şekillerinde ifade edilmiştir.

Eşkıya toplama ise sıklıkla hükümlerde;

“eşkıyâyı başına cem”

“hevâdârlarından katı vâfir harâm-zâde ve hayâdîdi cem”

“erâzil ve eşkıyâyı başlarına cem”

şeklinde yer almıştır.

Hükümlerdeki;

“altmışdan mütecâviz levend eşkıyâsını başına tecemmü”¹⁰⁹

“ve ikiyüz mikdârı sekbânı cem”¹¹⁰

“Yörükân tâ’ifesinden başına cem ‘ eylediği eşrâr”¹¹¹

¹⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(91/2)

¹⁰² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(121/1)

¹⁰³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(129/3)

¹⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(137/4)

¹⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(142/2)

¹⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(188/1)

¹⁰⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(51/3)

¹⁰⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(151/4)

¹⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(87/2)

¹¹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(39/4)

¹¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(31/1)

*“ekrâd eşkıyâsını cem ‘ idüp ”*¹¹²

*“başlarına cem ‘ eyledikleri üçbinden ziyâde haşerâtlar ”*¹¹³

*“yetmiş seksen neferden mütecâviz Arnavud usâtını istishâb ”*¹¹⁴

gibi bazı ayrıntılar dikkat çekicidir. Eşkîyanın sayısı ve niteliği belirtilmiştir. Bunlar içerisinde levendlerin, sekbanların yer alması ya da bunların üç bini aşan sayılara ulaşması yaşanan otorite sorununun açık göstergesi olarak kabul edilebilir. Ayrıca yörükân, ekrad gibi farklı grupların da bu eşkıya toplulukları arasında sayılması birçok kesim arasında da bu suçun yaygınlaştığının göstergesi olarak düşünülebilir.

Eşkîyalık faaliyeti ile nehb ü garet (yağma ve çapul), ahaldiden zorla para almak, mahkemeye saldırmak, ırza geçme, haneye saldırmak suçları sıklıkla işlenmiştir. Eşkîyalık suçu genellikle Müslüman reaya tarafından işlenmiştir. Eşkîyalık suçu devlete isyan suçu değildir. Mevcut siyasi liderleri ya da yönetimi değiştirmeye yönelik değildir.¹¹⁵ Eşkîyalık suçu had cezası gerektiren suçlardan olmasına karşın suç undurlarında eksiklikler tazir cezalarının verilmesine ortam hazırlamıştır.¹¹⁶ Bunların büyük çoğunluğuna kalebend ve nefy cezaları verilmiştir. Bunun yanında az da olsa İkamet yasağı, ahz ve kürek cezaları verilmiştir.

¹¹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(86/2)

¹¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(40/3)

¹¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(152/1)

¹¹⁵ Esra YAKUT, Osmanlı Hukukunda bir suç olarak eşkıyalık ve cezalandırılması, s.20

¹¹⁶ A.g.e. s.27

EŞKIYALIK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Benefşe	Mora				(32/5)	1
Sultan hisarı	Sultan hisarı		(91/2)			1
Selanik	Pirlepe		(121/1)			1
Samsun	Küre-i nühas		(129/3)			1
Kavala	Keşan		(142/2)			1
İnöz	Yenibeyli(?)	(201/1)				2
	Havass-ı Mahmud Paşa		(51/3)			
Boğazkesen	(Belirsiz)		(201/2)			1
Niğne	Nevşehir		(162/1)			1
Limni	Sakız				(115/4)	1
Diyarbakir	Ergani	(99/5)				1
Münasib	Geyve		(21/1)			1
Magosa	İçil	(31/1)				1
Varna	Eskicuma	(39/4)				1
Eğridere	İzvornik	(54/1)				2
	Alacahisar		(179/1)			
Limni	Kızılca Tuzla		(90/2)		(115/4)	3
	Ferecik		(152/1)			
Harput	Kayseri		(67/2)			1
Konya	Danişmendli-i sagir		(67/1)			1
Kayseri	Kayseri		(66/4)			1
Boğazkesen	Görece		(82/1)			1
Seddül-bahir	Gedüs	(93/3)				5
	Aydıncık		(129/1)			
				(6/1)		
	İzmit		(136/4)			
Aydın		(190/3)				
Varna	Hazergrad	(20/2)				2
	Eskicuma		(94/4)			
Van	Kelkid		(95/2)			2
				(194/2)		
Samsun	Kayseri		(103/2)			3
	Kocaili		(191/1)			
	Karahisar-ı şarki		(24/3)			

Tablo 2.13: Eşkiyalık suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

İnöz	Gölikesri				(106/2)	1
Ankara	Konrapa	(147/3)				1
Karahisar-1 sahip	Demirci		(165/1)			1
Kütahya	Aydıncık		(10/3)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Ahar	İhlevne		(188/1)			1
Köstence	Varna	(137/4)				1
İstanköy	Eğriboz		(151/4)			1
Baide	Yalvaç karaağaç		(122/5)			3
	Kesriye		(40/3)			
	Bor		(84/1)			
Bozcaada	Gönen		(53/1)			3
	Ayvalık		(108/3)			
	İzmit		(24/4)			
Karaman Ereğlisi	Kayseri	(74/1)				1
Lefkoşa	Bozkır		(74/2)			1
Ahar	Diyarbakır		(86/2)			1
Eğriboz	İstanbul		(207/2)			1
Limni	Uşak		(50/1)			1
Florina	Naslıç		(35/3)			1
İKAMET YASAĞI		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İnegöl			(87/2)			1
Belgrad			(144/1)			1
TERAFU-İ ŞER İÇİN AHZ		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İnegöl			(17/2)			1
KÜREK		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Kocaili				(90/1)	1
TOPLAM		10	43		5	58

Tablo 2.13 devamı : Eşkialık suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.12. Firar

Firar suçu cezalandırıldığı halde ceza mahallinden kaçma ya da ceza mahalline gönderilirken kaçma şeklinde ortaya çıkmıştır. kalebend edilmek üzere Platimana kalesine götürülen Hırsto, Badracık kazasını geçtikten sonra yerine birisini koyarak firar etmeyi başarmış ve köyüne geri dönmüştür.¹¹⁷ Papa Konemi(?) ise kalebend edildiği İnöz kalesinden firar etmeyi başarmıştır.¹¹⁸ Ayrıca Mısır'a neyf edilen harem

¹¹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(11/3)

¹¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(13/1)

ağalarından Cerrahi Bilal Ağa Üsküdar'a kaçıp saklanmış¹¹⁹ ve Mısır'a nefy emri tekrarlanmıştır.

2.2.1.13. Hane – Çiftlik Yakma

Hükümlerde;

*“leylen bir zimmînin hânesine ateş ilkâ”*¹²⁰

*“birkaç kimesnelerin menzillerin ihrâk bi'n-nâr eylediklerinden”*¹²¹

*“menzil ve çiftliklerini ihrâk bi'n-nâr”*¹²²

şekillerinde ifade edilmiştir. Bu suçla beraber kişiye saldırı ve kocabaşılık iddiasında bulunan gayrimüslim suçluya kürek cezası verilirken Müslüman reayaya kalebend ve nefy cezaları verilmiştir. Suçlular aynı zamanda eşkıyalık, köy basmak, nehb ü garet (yağma ve çapul), hırsızlık, ahaliden zorla para almak katl, gibi başka suçları da işlemişlerdir. 90/2 no'lu hükümde 1 yıl 2 aylık kalebend süresi varken 160/2 no'lu hükümde 4 ay 20 günlük kalebend süresi ve 50/1 no'lu hükümde 5 aylık nefy süresi görülmektedir.

HANE – ÇİFTLİK YAKMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Limni	Kızılca Tuzla		(90/2)			1
Kütahya	Kengri		(160/2)			1
Magosa	İçil	(31/1)				1
Niğbolu	Edirne		(13/3)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Limni	Uşak		(50/1)			1
Florina	Naslıç		(35/3)			1
Bozcaada	İstanbul		(206/3)			1
İznikmid	İstanbul		(187/1)K			1
KÜREK		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Ahyolu				(58/3)	1
TOPLAM		1	7		1	9

Tablo 2.14: Hane-Çiftlik yakma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

¹¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(97/3)

¹²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(58/3)

¹²¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(90/2)

¹²² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(160/2)

2.2.1.14. Sınırlarda Düzeni Bozacak Harekette Bulunmak

Hükümlerde “İhtilal-i serhadde mucib hareket” şeklinde geçen sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak suçu yapılan eylemler neticesinde sebep olunan durum olarak karşımıza çıkar. İhtilal-i serhadde sebep olan başka suçların da birlikte işlenmiş olması hemen çıkarılabilecek bir sonuçtur. Fitne ve fesat çıkarma bu suçların öne çıkanı olmasına karşın sınırlarda askeri güç içerisinde ya da bölge halkının yaşadığı her türlü olumsuz durum bu suçun kapsamında değerlendirilmiştir¹²³. Bazı hükümlerde;

*“serhadd-ı Belgrad’dan İstanbul’a gelenleri bir takrîb(?) tahrîk ve Belgrad’a vardıkda şöyle eyle böyle eyle deyü ihtilâl-i serhadde mûcib harekâta cesâret”*¹²⁴

*“ahâlî-i serhadd ve sunûf-ı askeriyye miyânelerine ilkâ-yı ihtilâl ve gûnâ gûn şûriş ve gavra ve katl-i nüfûs ve (..) (..) bâdî olduğu”*¹²⁵
*“serhadd-nişînân beyninde ihtilâl mâdde-i mûcib kâl ü kâli hudûsu”*¹²⁶

şekillerinde olduğu gibi bu suçun oluşmasına neden olan diğer suçlar sayılırken bazılarında sadece “İhtilal-i serhadde mucib hareket” denilerek suç ifade edilmiştir.

Bu suçu işleyenlerin sosyal statüsüne bakıldığında askerî sınıfa mensup oldukları görülür. Sınırlarda askerî sınıf mensubu olanların yaptıkları suç eylemlerine özellikle bu isim verilmiştir de denilebilir. Suçlulara Kalebend, nefy, İkamet yasağı, cezaları verilmiştir. 10 adet suç kaydından 6 tanesinin Belgrad ve Semendire’de yaşanması bölgedeki hassasiyeti yansıtmaya açısından dikkat çekicidir.

¹²³ “Kendü hâllerinde olmayup dâ’imâ huşûnet ve ehl-i ırz gürûhunu tekdîr ve tazrîr ve re’âyâ ve fukarânın mâllarını gârât ve hilâf-ı şer’-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı aliyye envâ’-ı etvâra ibtidâr ve adem-i itâ’at-birle ihtilâl-i nizâm-ı serhadde bâdî olduklarından” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(85/2)

¹²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(19/3)

¹²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(198/4)

¹²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(166/2)

SINIRLARDA DÜZENİ BOZACAK HAREKETTE BULUNMAK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Eğridere	İzvornik	(54/1)				1
Foça	Böğürdelen	(85/2)				1
Limni	Hanya	(179/3)				1
Bozcaada	Belgrad	(198/4)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Kütahya	Belgrad	(19/3)				1
Bursa		(198/2)				1
Bozcaada		(206/5)				1
Livadiye	Anadolu	(83/2)				
İKAMET YASAĞI		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Semendire	Belgrad	(166/2)				2
		(166/3)				
TOPLAM		10				10

Tablo 2.15: Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.15. İzinsiz Kilise Tamiri Yapmak

Osmanlı Devletinde kiliselerin tamiri izne bağlıydı. (6/4) no'lu hükümde bu iznin alınmadan Filibe'deki Rum kilisesinin tamirine girişen papas Nikeforos ve Bevan adlı zimmi ibret olarak Dimetoka kalesine kalebend edilmişlerdir.

2.2.1.16. Kaza-Kasaba-Köy Basmak

Kazaya saldırmak suçu bir eşkıyalık faaliyeti olarak belirtilmiştir. Kazayı, kasabayı ya da köyü basmak veya muhasara etmek şekillerinde ifade edilmiştir. Eşkıyalar topladıkları aveneleriyle ya da çıkar birliği yaptıkları diğer eşkıyalar ile bu suçu işlemişlerdir. Bazı hükümlerde suçluların topladıkları askeri güç hakkında da bilgi verilmektedir. Şeyh Suudi Kudüs-i şerife bağlı Ar kasabasını 30 bayrak asker ile basmıştır.¹²⁷ Abdal-zade Muslu ve karındaşı Ali, Dire karyesini 500'den fazla Arnavud asisi ile basmıştır.¹²⁸ Sabık Diyarbakır voyvodası Ahmed Bey Gürünlü

¹²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(42/1)

¹²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(35/3)

ekradyla ittifak yaparak Ergani'ye saldırmıştır.¹²⁹ Nasuh oğlu ve Seyyid Mehemmed Emin adlı şakiler 1500'den fazla süvari ile Emed kazasına saldırmışlardır. Ayrıca Nevşehir Tatsun(?) karyesi, Keşan Karlıköy, Aydıncık kazası, Günyüzü kazası, Keçik köyü, Uşak kazası bu şekilde basılan yerler arasındadır. Bunun dışında aynı zamanda Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak suçunun da işlendiği olayda Belgrad'da Yenikapı denilen mahaldeki hanın da basılması olayı bu suç başlığı altında değerlendirilmiştir.

Yukarıda görüldüğü gibi kimi olaylardaki asker sayısının nispeten fazla olması ciddi otorite sorunları yaşandığının göstergesi sayılabilir.

Bu suç aynı zamanda nehb ü garet (yağma ve çapul), katl, darb, serdarlığı zabt, haneye saldırma gibi başka suçlarla birlikte işlenmiştir. Suçluların tamamı Müslüman ahalidendir. Suçlulara kalebend ve nefy cezaları verilmiştir.

KAZA-KASABA-KÖY BASMAK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Magosa	Kudüs		(42/1)			1
Diyarbakir	Ergani	(99/5)				1
Kavala	Keşan		(142/2)			1
Niğde	Nevşehir		(162/1)			1
Seddü'l-bahir	Aydıncık		(129/1)			1
NEFY						
Florina	Naslıç		(35/3)			1
Limni	İpsala		(64/1)			2
	Uşak		(50/1)			
Bozcaada	Günyüzü		(192/1)			1
Midilli	Gedüs		(117/1)			1
İKAMET YASAĞI						
Belgrad	Semendire		(144/1)			1
TOPLAM		1	11			12

Tablo 2.16: Kaza-kasaba-köy basmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.17. Madenin Düzenini Bozma

Madenin nizamını bozma aslında yapılan eylemlerin bir sonucu olmasına karşın ortam hazırladığı durum nedeniyle suç kabul edilmiştir. Nitekim genel olarak madenin gelirlerinin ele geçirilmeye çalışması temel amaçtır. Bu suç "ma'den-i

¹²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(99/5)

humâyûnun ibtâlîne bâdî". "ta'til-i umûr-ı ma'dene bâ'is" şekillerinde ifade edilmiştir. Devletin madenlerden yararlanamamasına neden olunmuştur. Ayrıca madenlerde kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan kömürün temin edilmemesi ya da teminine engel olunması suretiyle de bu suçun işlendiği görülmüştür.¹³⁰

MADENİN DÜZENİNİ BOZMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Samsun	Küre-i nūhas		(129/3)			1
Amid	Diyarbakır	(201/3)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Vatan-ı asli	Gümüşhane		(34/1)			1
Lefkoşa	Bozkır		(74/2)			1
Çemişkezek	Çemişkezek	(199/3)				1
TOPLAM		2	3			5

Tablo 2.17: Madenin düzenini bozma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.18. Memleketi Tahrip Etmek

"tahrîb-i memleket" ve "tahrîb-i bilâd" ifadeleriyle belirtilen memleketi tahrib suçu eşkıyalık, ayanlık iddiası, nehb ü garet (yağma ve çapul), tevzi defterine akçe yazma suçlarıyla birlikte işlenmiştir. Bu suçu işleyenlere sadece nefy cezası verilmiştir.

MEMLEKETİ TAHRİP ETMEK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Eğriboz	Anadolu		(22/3)			2
	Mora			(148/1)		
Baide	Kesriye		(40/3)			1
Ahar	Diyarbakır		(86/2)			1
TOPLAM			3	1		4
		3		1		

Tablo 2.18: Memleketi tahrip etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

¹³⁰ "kömür husûsu geriye kalup ve umûr-ı ma'den bu vechile ta'til" BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(201/3)

2.2.1.19. Memurun Görevine Engel Olma

Memurun görevine engel olma suçu, hükümlerde çeşitli vesileler ile görevlendirilen ya da atanan makam ve vazifeleri farklı görevlilerin emroldukları görevlerini yerine getirmelerine engel olmak şeklinde ortaya çıkmıştır. Açıkça söylemek gerekir ki bu suç da bir eşkıyalık faaliyetidir. Bütün hükümlerde engel olunan görevin konusu maliyedir. Kimisinde “*tevzî’ olunan tekâlîfin kabzına me’mûrları tard ve teb’ide cesâret*”¹³¹ edilerek vergi memuru, kimisinde “*Tekfurdağın'a tenzîli matlûb olan zehâyirin ihrâc ve tenzîline me’mûr mübâşiri askerîlik iddi’âsıyla def’ ve tard*”¹³² edilerek mübayaa mübaşiri görevlerini yapmadan o bölgeden ayrılmak zorunda bırakılmışlardır. Genel olarak görevli memurun görev yerine ulaşması engellenmiş ve tard edilmişlerdir. Bu suçu işleyen askerî sınıf mensublarına ve Müslüman ahaliye kalebend ve nefy cezaları verilmiştir.

MEMURUN GÖREVİNE ENGEL OLMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Magosa	İçil	(31/1)				1
Kütahya	Kütahya	(108/2)				1
Samsun	Viranşehir		(114/2)			1
Kaş	Niksar	(120/4)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Bozcaada	Eğirdir		(39/3)			1
Baide	Yalvaç Karaağaç		(122/5)			1
Dimetoka	Çırpan	(135/4)				1
TOPLAM		4	3			7

Tablo 2.19: Memurun görevine engel olma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.20. Mukataanın Düzenini Bozma

Mukataanın düzenini bozma suçu hükümlerde “*ihtilâl-i mukâta’aya bâdî harekâta mütecâsir*”¹³³, “*mukâtâ’a-i merkûmenin izmihlâlîne bâdî*”¹³⁴, “*umûr-ı mukâta’a ve evkâfi müşevveş ve muhtel idüp*”¹³⁵ gibi şekillerde ifade edilmiştir. Hükümlerde;

¹³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(114/2)

¹³² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(135/4)

¹³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(3/3)

¹³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(84/1)

¹³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(89/4)

“Beypazarı mukāta‘asının ihtilâline bâdî ve emvâl-i mîriyyenin kesr ve noksanına mü’eddî olmalarıyla”¹³⁶

“nizâm-ı mukāta‘anın ihtilâli ve hâsılâtın kesr ve noksân tertîbine bâdî harekâta cesâret eylediği”¹³⁷

şekillerinde ifade edildiği gibi ekonomik kayıplar yaşanması, aynı zamanda vakfın ya da mukataa halkının “fukarânın bi’l-küllîye emn ü râhatları meslûb ve etrâfa müteferrik ve müteşettit olmağla”¹³⁸ ifadelerinde olduğu gibi dağılıp bulunduğu yeri terk etmeye mecbur kalması mukataanın düzeninin bozulmasının bir suç olarak kabul edilmesinde temel nedendir. Halkı kıskırtmak, ayanlık iddiasında bulunmak birlikte işlenen suçlar arasında yer almıştır. Suçluların tamamı reayadandır. Kalebend ve nefy cezaları yanında gayrimüslim reayandan suçluya tard cezası verilmiştir.

MUKATAANIN DÜZENİNİ BOZMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Limni	Kars		(52/3)			2
	Zulkadriyye					
	Sakız				(115/4)	
İnöz	Demirhisarı		(89/4)			1
Seddü'l-bahir	Canıçe		(112/2)			1
Ankara	Beypazarı		(117/2)			1
Kütahya			(184/1)			1
Benefşe	Alasonya		(193/4)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Kütahya	Burdur		(31/2)			1
Karaman	Kars		(110/3)			1
	Zulkadriyye					
Baide	Bor		(84/1)			1
Bozcaada	Bergos		(197/5)			2
	Manastır		(207/1)			
Rodos	Lazikiye		(3/3)			1
TARD		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Baide	Cisr-i Ergene				(79/6)	1
TOPLAM			12		2	14

Tablo 2.20: Mukataanın düzenini bozma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

¹³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(117/2)

¹³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(193/4)

¹³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(84/1)

2.2.1.21. Ocağın Düzenini Bozmak

Edirne'de bostancı ocağı kâtibinin ocak mensuplarını tekdir etmesiyle ocağın düzenin bozulmasına neden olması “*ocağın ihitilaline bais olma*” şeklinde ifade edilmiştir.

Katib Ahmed, suçu nedeniyle Filibe'ye neyf edilmiştir.¹³⁹

2.2.1.22. Serdarlığı Zabt Etmek

Serdarlığı zabt suçu hükümlerde geçtiği haliyle bir suç olarak kabul edilmiştir. Bunun yanında voyvodalığı¹⁴⁰ ya da vakıf tevliyetini¹⁴¹ zorla, kanunsuz ve emirsiz bir şekilde ele geçirme de bu suçun kapsamına dahil edilmiştir. Serdarlık caizesini ödemediği halde zorla o bölgenin idaresini ele geçirmek merkezi idare tarafından serdarlığı zabt etmek olarak görülmüştür. Hükümlerde bu durum “*fuzuli serdarlığı, tevliyeti ya da voyvodalığı zabt*” olarak ifade edilmiştir. Eşkîyalık faaliyeti olarak değerlendirilebilir. Müslüman teba tarafından işlenen bu suça genellikle kalebend cezası verilmiş, sadece bir tanesine nefy cezası verilmiştir. Bu suçu işleyenler aynı zamanda eşkıyalık, kaza, kasaba, köy basmak suçlarını da işlemişlerdir.

SERDARLIĞI ZABT ETMEK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
???	Petriç	(28/4)				1
Konya	Bor maa kayı	(64/3)				1
Sivas	Eğın	(65/2)				1
İstanköy	Karesi		(77/5)			1
Tolçi	Mankalya		(80/1)			1
Bayburd	İspir		(96/1)			1
Magosa	Kudüs		(42/1)			1
Kütahya	Kütahya	(108/2)				1
Samsun	Viranşehir		(114/2)			1
Ankara	Konrapa	(147/3)				1
Akkirman	İsmail Geçidi		(169/4)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Bozcaada	Gönen(?)		(53/1)			1
TOPLAM		5	7			12

Tablo 2.21: Serdarlığı zabt suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

¹³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(137/1)

¹⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(53/1)

¹⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(42/1)

2.2.1.23. Yandaşlarını Göreve Getirmek

Yandaşlarını göreve getirmek olarak adlandırdığımız suçta özellikle eşkıya takımı, taleplerini yerine getirebilmek için engel olarak gördükleri yöneticilerin çeşitli dedikodu ve iftiralar ve bunları içeren şikâyetlerle görevlerinden aldırıp yerlerine kendileri ile işbirliği yapacak yeni yöneticilerin atanmasını sağlamayı amaçlamışlardır. Bu durum hükümlerde;

“Arnebud usâtından ba‘zı zalemeyi kazâ-ı mezbûra a‘yân nasb itdirmek sevdâsıyla Rumili Vâlîsi tarafına azîmet eylediklerinde te‘dîb ve gûş-mâlleri i‘lâm”¹⁴²

“garaz-ı nefsâniyyesin icrâ sevdâsıyla dürlü ifk ü iftirâyı mutazammın hevâ ve isnâd ile hâkim ve serdârı azl ve hevâsına tâbi‘ nâ‘ib ve serdâr nasbıyla ehl-i irz zümresini tekdîr ve mezbûrun hilâf-ı marzî hareketine binâ‘en”¹⁴³

“sene-i cedîde Palu hükûmetini mezbûr Yansur(?) Bey'e tevcîh itdirmek dâ‘iyesiyle Der-aliyyem cânibine azîmet”¹⁴⁴

şekillerinde ifade edilmiştir. Bu suç ile birlikte en çok işlenen suç iftira atmaktır. Suçlular Müslüman reayadan olup suçlulara kalebend cezası verilmiştir.

YANDAŞLARINI GÖREVE GETİRMEK						
CEZA YERİ	SUÇYERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
İnöz	Demirhisarı		(89/4)			1
Ankara	Hayfa		(115/1)			1
Rumkala	Keban		(27/4)			1
TOPLAM			3			3

Tablo 2.22: Yandaşlarını göreve getirmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.24. Suçlulara Yardım ve Yataklık

Suçlulara yardım ve yataklık suçunda öne çıkan durum, yardım edilen suçluların daha çok eşkıya olmasıdır. Yardımlar suçluların kendilerinin ya da mallarının

¹⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(89/4)

¹⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(115/1)

¹⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(27/4)

saklanması¹⁴⁵, af edilmeleri için türlü yollara başvurulması¹⁴⁶, hapisten kaçırılmaları¹⁴⁷ şeklinde gerçekleşmiştir. Suçlulara yardım ve yataklık edenler “melce-i eşkıyâ”¹⁴⁸ şeklinde de tanımlanmıştır. Suçluların tamamı Müslümandır.

SUÇLULARA YARDIM VE YATAKLIK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Kavala	Uzuncaabad-1 Hasköy	(14/4)				1
Kütahya	İstanbul		(17/3)			1
Münasib	Selvi		(28/1)			1
İnöz	Karadağ	(34/2)				1
Varna	Lofça	(101/1)				1
Ziştovi		(169/2)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Baba-i Atik	Çorlu	(101/4)				1
Limni(KT)	İstanbul	(113/2)				1
Bozcaada		(102/3)				1
ZİNDANBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Seddül'bahir	İsakçı		(204/1)			1
TOPLAM		7	3			10

Tablo 2.23: Suçlulara yardım ve yataklık yapmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.1.25. Emlak ve Araziyi Zorla Ele Geçirmek

Hükümlerde;

“Yeniçerilik iddi ‘âsıyla ahâl-i re ‘âyânın emlâk ve arâzilerini zabt”¹⁴⁹

“Bir dürlü dahl ve ta‘arruz olunmak iktizâ etmez iken çiftlik-i mezbûra mahsûs mer‘â ve mâ-i cârî ve tarlalarını zabt”¹⁵⁰

“mirî kışlaklara beş altı seneden berü mirî ağnâm vaz‘ olunmadığından kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ba‘zı erbâb-ı fesede kışlağ-ı mezkûrları tasarruf idegelüp işbu sene-i mübârekede zikr olunan kışlaklara mîri ağnâm vaz‘ olduğundan üç aydan berü

¹⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(34/2)

¹⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(17/3)

¹⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(204/1)

¹⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(101/1)

¹⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(48/2)

¹⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(68/3)

aġnâm-ı merkûmenin muhâfaza ve idâresine ta'yîn olunan çobanlar ve kethüdâlarını tekdîr"¹⁵¹

"nice kesânın dahi fuzûli ve katlen baġçe ve emlâk-ı sâ'irelerin zabt"¹⁵²

"Ayvalık re'âyâlarının zirâ'at eyledikleri toprak Ayazmend hassından ve benim topraġımdır Ayvalık voyvodası karışmaz deyü gûnâ gûn sÛvâriler(?) irsâl"¹⁵³

şekillerinde ifade edilerek çiftliġin, meranın ya da tarlaların zorla ele geçirilmesi ya da kullanılması şeklinde ortaya çıkmıştır. Defter-i hakanideki kayıtlara muhalafet edilerek hem mevcut uygulamaya engel olmak hem de uygulamayı deġiştirmek amacıyla merkeze arz-ı haller sunmak şeklinde de gerçekteymiştir.¹⁵⁴ Emre itaatsizlik, eşkıya toplama, yeniçerilik iddiası gibi suçlarla birlikte işlenen ve bireysel olmayan emlak ve araziye zorla ele geçirmek suçu reayanın işlediġi bir tür eşkıyalık suçu olarak da görülebilir. Bu suçun yer aldığı altı hükümden 5 tanesine kalebendlik cezası 1 tanesine diġer nefy yerlerinden nispeten daha ağır olan Bozcaada'ya nefy cezası verilmiştir. Süresi tespit edilebilen iki adet cezadan biri 1 ay diġeri 1 ay 20 gündür.

EMLAK VE ARAZİYİ ZORLA ELE GEÇİRMEK						
SUÇ YERİ	CEZA YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI/ YÖNETİCİ	REAYA	TOP
Hanya	Benefşe		(48/2)			1
Ankara	Ankara		(68/3)			1
İpsala	Eğridere		(73/1)			1
Sultanhisarı	Seddül-bahir		(91/2)			1
Ayvalık	Bozcaada'ya		(108/3)			1
NEFY						
Karesi	İstanköy	(77/5)				1
Toplam		1	5			6

Tablo 2.24: Emlak ve araziye zorla ele geçirmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

¹⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(73/1)

¹⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(91/2)

¹⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(108/3)

¹⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(77/5)

2.2.2. MALİ SUÇLAR

2.2.2.1. Ahaliden Zorla Para Almak

Ahaliden zorla para almak olarak adlandırdığımız ya da bu başlık altında topladığımız suçlar genel olarak türlü bahanelerle halktan haksız yere zorla para alınması yoluyla gerçekleşmiştir.

Hükümlerde bu suçun;

“bezl itdiği rüşveti re ‘âyâdan ahz”¹⁵⁵

“yüz ve yüzellişer guruş ahz etmeleriyle”¹⁵⁶

“bin yüz doksan senesinden berü hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayrı-hakkın yedi bin iki yüz guruşların cebren tahsîl ve ahz eyledikleri”¹⁵⁷

”ahâliden cebren yetmiş kiseden mütecâviz akçe tahsîl etmekle”¹⁵⁸

“cizye cibâyetiçün kırkar ellişer sekbân ile karye be karye geşt ü güzâr ve müft ü meccânen yem ü yiyecek mutâlebesi mugâyir-i şürût her bir evrâkdan on dörder guruş ba‘de‘t-tahsîl bitirme nâmu ve sâ‘ir bahâne ile katı vâfir akçelerin tahsîl ve ahz”¹⁵⁹

“düyûn-ı kebîre giriftâr eylediklerinden gayrı”¹⁶⁰

“re‘âyâ fukarâsı düyûn-ı kesîreye mübtelâ”¹⁶¹

“kömürcüyân re‘âyâsından bi-gayr-i hakkın balta akçesi nâmiyla rencîde”¹⁶²

“kazâ-i mezbûr ahâlîlerini otuz kise akçeden mütecâviz hasârete giriftâr eyledikleri”¹⁶³

şekillerinde ifade edildiği görülmüştür.

Ahaliden zorla para almak suçunu işleyenler reayadandır. Müslim ya da gayrimüslim eşkıya grubunun işlediği suçlar arasındadır. Hükümlerde bu durum;

¹⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(111/3)

¹⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(47/1)

¹⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(121/1)

¹⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(42/1)

¹⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(205/2)

¹⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(205/5)

¹⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(25/3)

¹⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(77/1)

¹⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(98/2)

*“A’yânlık iddi’asında olan mütegalibeden Yusuf nâm kimesne rüfekâsıyla yek-dil kendü hâlinde olmadığından celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i garaz tâ’ifesiyle yek-dil”*¹⁶⁴

ifadesinde olduğu gibi “tama-ı hamından naşı” ya da “celb-i mal sevdasıyla” ya da “ayanlık daiyesiyle” ifadeleriyle amaçlandırılırken, bu suçu işleyenlerin genellikle;

*“ A’yânlık dâ’iyesiyle yetmiş beşin neferâtı ve sâ’ir erbâb-ı şekâvet ve mefsedeti istishâb ”*¹⁶⁵

*“Mora cezâresinden Aya Petros kazâsına tâbi’ Prevastos(?) karyesinden Manoli Karamano ve Karakovanlı(?) karyesinden Todori ve karındaşı İstimati Saliho ve Vorna karyesinden Dimitraki veled-i Papa Tanaş ve Anagoston veled-i Papa Yani nâm zimmîler mefsedet ile me’lûf ve Arnavud tâ’ifesi ve hayâdîd ve usât ile ittifâk ”*¹⁶⁶

ifadelerinde olduğu gibi topladıkları eşkiyalar ile ya da

*“Sultânhisarı kazâsında sâkin eşirrâdan Yılık(?) oğlu Kanbur Süleymân Ali demekle arîf kimesne öteden berü kendü hâlinde olmayup mütegalibeden kimesnelere istinâden zaleme ve eşkiyâ ile yek-dil“*¹⁶⁷

*“derebeylerinden Uşak Voyvodası İmamoğlu İbrahim'in bölükbaşlarından olup hâlâ Gedüs kazâsının taşra voyvodası olan Gedüs sükkânından Bozkuşoğlu Deli Kadir demekle arîf kimesne şakâvet ile me’lûf olduğundan merkûm İbrahim'e istinâden celb-i mâl sevdâsıyla ”*¹⁶⁸

olduğu gibi birkaç eşkiyanın ittifakıyla ya da bir eşkiya grubuna dayanarak ya da kanuna uymayan bir ayan ya da voyvoda ile işbirliği yaparak gerçekleştirildiği görülmektedir.

Bu suçu işleyenlerin sosyal statülerine bakıldığında din ayrımı gözetmeksizin reaya tarafından işlendiği görülmektedir. Suçu işleyenler aynı zamanda başka suçları da

¹⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (121/1)

¹⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (24/4)

¹⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (32/5)

¹⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (91/2)

¹⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (93/3)

işlemişlerdir. Bu suçların başında nehb ü garet (yağma ve çapul), kocabaşılık iddiası, eşkıyalık ve iftira atmak gelir. Kalebend ve nefy cezasının verildiği ahaliden zorla para alınması suçunun işlendiği yerlere bakıldığında daha çok Balkanlar ve Batı Anadolu olduğu görülür. Ancak açıkça söylemek gerekir ki bu durum suçun ülkenin diğer bölgelerinde işlenmediği anlamına kesinlikle gelmez. Ancak divana bu bölgelerden suçların yansıdığı söylenebilir. Nefy cezası verilen suçluların ceza sürelerinin tespiti için gerekli bilgi yokken bazı kalebend cezaları için bu süreler tespit edilebilmiştir. Bu sürelerden en uzununu 2 yıl 7 ay iken en kısa süreni 2 aydır.

AHALİDEN ZORLA PARA ALMAK						
KALEBEND		SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	TOP
İnöz	Kırkkilisa				(25/3) (111/3)	2
Kuşadası	Kuşadası		(47/1)			1
Limni	Gedüs		(102/1)			2
	Ferecik		(51/1)			
Magosa	Kudüs		(42/1)			1
Kayseri	Kayseri		(66/4)		(57/2)	2
Varna	Vize		(77/1)			1
Seddül-bahir	Sultanhisarı		(91/2)			1
Kengırı	Göynük		(98/2)			1
Selanik	Pirlepe		(121/1)			1
Kütahya	Kengırı		(160/2)			1
Dimetoka	İhlevne		(188/3)			1
Midilli	Dimetoka				(194/1)	1
Bozcaada	Keşan				(205/5)	1
Niğbolu	Edirne		(13/3)			1
Harput	Kayseri		(67/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Limni	İpsala		(64/1)			1
Bozcaada	Yenişehir-i fenar				(205/2)	1
İstanköy	Eğriboz		(151/4)			1
Keşan	Tekfurdağı				(185/3)	1
Baide	Kesriye		(40/3)			1
TOPLAM			16		7	23

Tablo 2.25: Ahaliden zorla para almak suçu ve cezalar

Kudüs'de aynı zamanda katl ve serdarlığı zabt suçlarını da işleyen Şeyh Suudi 15 yıl 4 ay 20 günlük kalebend cezası ile ceza süresi en uzun olan suçlu olmuştur.

2.2.2.2. Alacağından Fazla Para Talep Etmek

Alacağından fazla para talep etmek suçu türlü bahanelerle kişiler arasındaki borç ilişkilerinde alacaklının söz konusu olan borçtan daha fazlasını talep etmesiyle ya da hizmetinin karşılığını aldığı halde bununla yetinmeyerek daha fazlasını talep etme şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu suçun bireysel olarak işlendiği ve suçu işleyenlerin farklı sosyal statülerden oldukları görülür. Kalebend ve nefy cezaları verilmiştir. Ceza süreleri diğer suçlara göre daha kısa olmuştur. Kalebend cezalarından biri 1 ay diğeri 6 ay iken tespit edilebilen nefy cezası ise 10 gündür.

ALACAĞINDAN FAZLA PARA TALEP ETMEK						
KALEBEND		SUÇ İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI / YÖNETİCİ	REAYA	TOP
İnöz	Üsküdar	(123/1)				1
Kavala	Sofya		(174/1)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI / YÖNETİCİ	REAYA	TOP
Limni	İstanbul		(19/2)			1
Selanik					(118/3)	1
TOPLAM		1	2		1	4

Tablo 2.26: Alacağından fazla para talep etmek suçu ve verilen cezalar

2.2.2.3. Borcunu Ödememek

Hükümlerde;

“ *erbâb-ı düyûna deynini edâya tenbîh ile iki gün mehl virildikde erbâb-ı düyûndan ekserinin hakkını virmeksizin leyleylen firâr* “¹⁶⁹

“*dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hasan Ağa-zâde Mehmed dâme mecdühûya meclis-i şer'e varup fi'l-asl Sarıköy ahâlisinden olup Karaferye'de sâkin Abdullatif oğlu dimekle meşhûr Salih nâm kimesne zimmetinde bin yüz doksan senesinden berü cihet-i şer'den on bin guruşdan mütecâviz alacağı olup talep eylediğın*

¹⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(14/2)

*gûnâ-gûn hîle ve tezvîre tasaddî-birle gâh gaybet ve firâr ve gâh meblağ-ı mezbûru virmemek*¹⁷⁰

*“Doyran sâkinlerinden Dervîş Abdolvahab ve karındaşı müteveffâ el-Hâc Hüseyin nâm kimesnelerin zimmetlerinde bâ-i lâm-ı şer‘-i mahkûmiyye alacağı olan üç bin iki yüz elli guruş ve ber-mûceb-i temessük iki bin guruşuna cem‘en beş bin iki yüz elli guruşu edâda muhâlefet eyledikleri*¹⁷¹

şekillerinde ifade edilmiştir. Suçlulara kalebend ve neyf cezaları verilmiştir.

Borcunu ödememek suçunun yer aldığı üç hükümden (14/2) no'lu hükümden suçlu sabık Özi Müftisi Salif Efendi'nin ele geçirilemeyip cezanın infaz edilemediği şerhi yer almıştır. Bu suçun yer aldığı ilk hüküm olan (14/2) ile zaman olarak en yakın (176/2) no'lu hüküm arasındaki zaman aralığının yaklaşık 15 ay olması da bu suçun sıklıkla işlenmediğinin göstergesi olabilir.

BORCUNU ÖDEMEMEK						
KALABED		SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Platomona	Platomona		(176/2)			1
Gelmeriye	Doyran		(180/1)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Limni	Özi	(14/2)				1
Baba-i Atik	Çorlu		(101/4)			1
TOPLAM		1	3			4

Tablo 2.27: Borcunu ödememek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.2.4. Dolandırıcılık

“mahbûs olan Sadullah Efendi'nin hânesine varup mîr-i merkûmun itlâkiçün mev‘id olan ba‘zı mahallere vireceğim deyü kizb-i dürûğ ile iki bin guruşların aldığı” ifadesinde olduğu gibi yalan söyleyerek vaad ile kandırma yoluyla gerçekleşmiştir. Suçun yeri İstanbul'dur. Suçlu Kıbrıs'a nefy edilmiş 1 yıl 7 ay sonra ıtlak edilmiştir.

¹⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(176/2)

¹⁷¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(180/1)

Suçlunun hapis olan Sadullah Efendi'yi kurtarabilmek için bazı mahallere vereceğim diye aldığı para rüşvet olsa gerektir.

2.2.2.5. Esami Zabtı

Esami, kapıkulu askerlerinin isim ve maaşlarının kayıtlı olduğu defterleri, bu defterlerdeki isimleri ve daha çok burada adı geçenlerin ellerindeki belgeye denirdi. XVII. yüzyıldan itibaren ocak nizamının bozulmasına paralel olarak esâmiler alınıp satılmaya başlanmış, boşalan kadrolara (mahlûl esâmeler) maaş çıkarılmış ve bunlar başkalarının cebine girmiştir.¹⁷²

Esami zabtı;

*“esâmî sâhiblerinden ba‘zı taşrada bulunup emrin ve hidmeti sebkat etmiş kimesnelerin esâmîlerin birer takrîb andan tahrîk ve gadr-ı külli”*¹⁷³

ifadelerinde olduğu gibi esami ödemeleri yapılırken hazır bulunmayanların ya da

*“ihrâc olunan mevâcibde, sergide âhar kimesnenin mutasarrıf olduğu esâmesine vaz‘-ı yed idüp sâhibine reddi için kendüye tenbîh ve te‘kîd olunmuşiken reddinde ısrâr”*¹⁷⁴

olduğu gibi zorla esamilerin ele geçirilmesiyle gerçekleşmiştir.

Bu suçu işleyenler yine kapıkullarının içinden çıkmıştır. Bu şekildeki 2 suç kaydından biri bir şekilde kendini göreve getiren 36. cemaatin oda bekçisi diğeri sabık cebeci başçavuşudur. Oda bekçisi katle bedel Konya'ya kalebed edilmiş ve bir yıl burada kalmıştır. Cebeci başçavuşu ise Silivri'ye nefy edildikten 10 gün sonra Bender'e görevlendirilerek serbest kalmıştır.

2.2.2.6. Mübayaaya Engel Olmak

Mübayaaya uygulaması, devletin ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetleri maliyetine yakın, bazen de bunun altında bir fiyattan satın alma imkânı veren ekonomide giderleri azaltma ilkesine bağlı olarak ortaya çıkmış bir uygulama idi. Üretici nezdinde bir tür mükellefiyet sayılan bu uygulama özellikle XVIII. yy.'ın ikinci yarısından itibaren savaş ve kriz dönemlerinde devletin taleplerinin artması bağlı olarak nu

¹⁷² Abdülkadir Özcan, “Esame”, DİA, c.11, s.356

¹⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(64/2)

¹⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(75/4)

mükellefiyetten ötürü rahatsızlıkların da artmasına neden olmuştur.¹⁷⁵ Kıtık dönemlerini avantaja çevirmek isteyen askerî kesimin bazısı öşrünü halkın elinde bırakmış, bazısı da ürünü ambarlarında saklamıştır. Ayrıca bölgede, kaçakçılığın sıklıkla yaşanması halkın “zahiremiz yoktur” diyerek iskeleye zahire nakletmek istememesi mübayaa sırasında yaşanan önemli sorunlardandır. Ahalinin ve askerî kesimin bu yöntemlere başvurmasının temel sebebi, rayiç fiyatın çok düşük olmasıdır. Kaçakçılıkla elde edilen kârın devletin belirlediği zahire fiyatının iki üç misline çıkması pek çok kişinin kaçakçılığa yönelmesine neden olmuştur. Ayrıca ürünlerini mahzen ve ambarlara doldurmak suretiyle İstanbul'da darlık yaratarak zahire fiyatlarının yükselmesini beklemişlerdir.¹⁷⁶

“Her nev’i ağnâmın bahâları ma’rifet-i şer’le kat’ ve fi’ât-ı maktû’a rağbet-birle gerek a’yân ve gerek ahâlî ve re’âyâdan ağnâm ashâbı muhtekir mardabaz tâ’ifesine ve âhar kimesnelere fûrûht eyleyüp ve kat’-ı fi’âtdan ziyâde bir akçe kimesne mutâlebe eylememek mübâyâ’ât-ı ağnâm-ı mîriyye temâm olmadıkca bir re’s koyun ve keçi virilmemek emr olunmuşiken bu esnâda Niğbolu kazâsında a’yânlık iddi’âsında olan Varnahoğlu Haseki Mehmed ve Mustafa ve Hazînedâr Ali nâm kimesneler münâfi-i fermân hareket ve muhtekir ve mardabaz tâ’ifesiyle ittifâk tama’-ı hâma tebe’iyyet ve fi’ât-ı maktû’aya adem-i rağbet ve emr-i mübâyâ’aya muhâlefet ve mübâyâ’ât-ı ağnâm-ı mîriyyenin ta’tiline bâ’is”¹⁷⁷

ifadeleri bu durumu açıklar.

Bu suç;

“tahsîl-i mübâyâ’ada ızhâr-ı huşûnet etmeleriyle”¹⁷⁸

“matlûb olan mübâyâ’a zehâyirinin ber-vech-i muharrer ta’tiline bâ’is”¹⁷⁹

“tedârükü fermânım olan mübâyâ’a zahîresinin tahsîlinde ızhâr-ı huşûnet itmekle”¹⁸⁰

¹⁷⁵ Mehmet GENÇ, “Osmanlılar”, DİA, c.33 , s.531

¹⁷⁶ Fadimeana FİDAN DTCF dergisi, s.310

¹⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(65/3)

¹⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(6/3)

¹⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(4/2)

¹⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(6/2)

“*tertîb olunan mübâya ‘ayı virdirmeyüz deyü tuğyânî harekete ibtidâr eyledikleri*”¹⁸¹

şekillerinde talep edilen mübayaanın tahsiline karşı çıkma şeklinde ya da

“*mugâyir-i emr-i âlî ve münâfi-i nizâm ziyâde bahâ ile ağnâm istirdâd ve Der-sa ‘âdetime adem-i vürûduna mûcib hâlâta ihtizâ eylediklerinden*”¹⁸²

“*Karaferye kazâsından hâssa mübâya ‘ası talep olundukda kazâ-i mezbûr voyvodası Musa habbe-i vâhide teslîm eylemediğinden mâ ‘adâ merkûmun ihmâl ve tekâsül-i sâ ‘ire dahi (..) (..) sâkin Kapucubaşı Halîl ve karındaşı Mehemmed'in çiftlikleri mahsûlünden sene-i merkûme mahsûben bâ-defter-i arazî(?) hisselerine isâbet ve iktizâ iden beş bin üç yüz otuz beş kile hintadan bir kilesini teslîm eylemedikleri*”¹⁸³

“*Her nev ‘i ağnâmın bahâları ma ‘rifet-i şer ‘le kat ‘ ve fi ‘ât-ı maktû ‘a rağbet-birle gerek a ‘yân ve gerek ahâlî ve re ‘âyâdan ağnâm ashâbı muhtekir mardabaz tâ ‘ifesine ve âhar kimesnelere fûrûht eyleyüp ve kat ‘-ı fi ‘âtdan ziyâde bir akçe kimesne mutâlebe eylememek mübâya ‘ât-ı ağnâm-ı mîriyye temâm olmadıkca bir re ‘s koyun ve keçi virilmemek emr olunmuşiken bu esnâda Niğbolu kazâsında a ‘yânlık iddi ‘âsında olan Varnalıoğlu Haseki Mehemmed ve Mustafa ve Hazînedâr Ali nâm kimesneler münâfi-i fermân hareket ve muhtekir ve mardabaz tâ ‘ifesiyle ittifâk tama ‘-ı hâma tebe ‘iyyet ve fi ‘ât-ı maktû ‘aya adem-i rağbet ve emr-i mübâya ‘aya muhâlefet ve mübâya ‘ât-ı ağnâm-ı mîriyyenin ta ‘tîline bâ ‘is*”¹⁸⁴

hükümlerindeki gibi mübayaa fiyatına karşı çıkma yoluyla ve de mübayaaya konu olan ürünün eksik teslim edilmesi şeklinde işlendiği görülmüştür.

Suçlu işleyenlere bakıldığında;

“*Köstendil sâkinlerinden Guruşçu Sâlih ve dayısı Ahmed sipâhi ve yeniçeri zümresinden dahi mardabaz gürûhundan Hamza Beşe*

¹⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(39/4)

¹⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(66/3)

¹⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(144/3)

¹⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(65/3)

dimekle arîf kimesneler kurâya çıkup bir re's koyun virmek ihtimâliniz olursa size etmeyeceğimiz yokdur deyü ahâlîyi ihâfe itmeleriyle bir vechile ağnâm cem 'i mümkün olmayup"¹⁸⁵

ifadelerinde olduğu gibi kimi zaman yörenin ayanı ya da askerî sınıf üyeleri tarafından, kimi zaman da;

"dokuz aded kazâ ahâlîlerinin mübâya'alarında ihtilâl ve fesâd-ı azîm vukû'una bâdî olmakdan" ¹⁸⁶

*"bedel-i mezkûrun tahsiline muhâlefet-birle umûr-ı mübâya'anın ta'tiline bâdî ve kazâ-i sâ'ire dahi sirâyet ideceği bedîhî olmağla"*¹⁸⁷

ifadelerinde olduğu gibi ahalinin işlediği görülmektedir. Gayrimüslim tebadan sadece bir tane suç kaydı vardır.

Mübayaaya engel olma suçunun bir an evvel engellenmesi ve
*"mübâya'a mübâ'adettir deyü sûret-i mümâne'âden (..?)-birle mübâya'acı-i mûmâ-ileyhin kazâ-i mezbûrda olan âdemisi(?) ihrâc ve ircâ' eylediği ve bu hâlden sâ'ir kazâlara dahi sirâyet etmekle zehâyir külliyyen münkatı' olduğu"*¹⁸⁸

*"bedel-i mezkûrun tahsiline muhâlefet-birle umûr-ı mübâya'anın ta'tiline bâdî ve kazâ-i sâ'ire dahi sirâyet ideceği bedîhî olmağla"*¹⁸⁹

ifadelerindeki gibi yaygınlaşmasının önüne geçilmesine ayrıca önem verilmiştir. Suçun oluşturduğu tehlike "*fesâd-ı azîm*" ¹⁹⁰ şeklinde ifade edilmiştir.

¹⁸⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(2/2)

¹⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(24/3)

¹⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(9/3)

¹⁸⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(182/2)

¹⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(9/3)

¹⁹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(24/3)

MÜBAYAAYA ENGEL OLMAK						
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI/ YÖNETİCİ	REAYA	TO P
KALEBEND						
Kavala	Köstendil		(2/2)			2
	Niğbolu		(65/3)			
Kütahya	Teke	(4/2)				1
Samsun	Karahisar-ı şarki		(24/3)			1
Eskicuma	Eskicuma	(39/4)				1
İnöz	Selvi		(46/2)			1
Dimetoka	Çorlu		(66/3)			1
Gelmeriye	Selanik	(143/3)				1
Ankara	Bolu	(157/2)				1
Tolçi	Lofça	(182/2)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI/ YÖNETİCİ	REAYA	10
Baide						1
Karaağaç	Tekfurdağı	(6/3)				1
Bozcaada	Kapudağı			(9/3)		1
TOPLAM		7	5	1		13
		12		1		

Tablo 2.28: Mübayaaya engel olmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

Suç mahalleri ise Balkanlar ve Batı Anadolu'dur. Bu durum XVIII. yüzyılda İstanbul'a gelen hububatın %85,8'inin Karadeniz, %14,2'si Akdeniz yoluyla gelmekte olmasının bir sonucudur.¹⁹¹ Suçlulara kalebend ve nefy cezaları verilmiştir.

2.2.2.7. Nehb ü Garet (Yağma ve Çapul)

En çok kullanılan haliyle “*nehb ü garet*” ifadesi bu suçun konusu teşkil eden eylemdir.

“ *Hâcı Mehemed'in çifliğini basup derûnunda mevcûd iki bin guruş nakid akçe ve beşyüz guruş kıymetlü serrâc ve emvâl ve eşyâsını nehb ü gâret itdiklerini*”¹⁹²

ifadelerinde olduğu gibi “*nehb*”¹⁹³ ve “*garet*”¹⁹⁴ ifadelerinin sözlük manaları olan “*yağma ve çapul*”, suçun başlığı olarak kabul edilmiştir. Ayrıca hayvanları gasb¹⁹⁵ ya

¹⁹¹ Fadimeana FİDAN, DTCF dergisi s.307

¹⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (129/1)

¹⁹³ Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 1477

¹⁹⁴ Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 959

¹⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s. (15/4)

da zabt etme¹⁹⁶, eşyayı yağma etme¹⁹⁷, belli miktar mutazarrır¹⁹⁸ ya da rahnedar¹⁹⁹ etme, emvâl ve eşyâyı iğtisâb etme²⁰⁰, gasb-ı emvâl²⁰¹, bagy ve gadr-ı külli²⁰² gibi eylemler de bu suç başlığı altında değerlendirilmiştir.

Hanelerin ya da çiftliklerin basılması yoluyla kişilere ait mallar köy ya da kazalar basılarak ahalinin ellerindeki mallar yağmalanmıştır. Yağmalanan mallar kimi zaman ayrırtısı ile verilirken kimi zaman sadece “*emval*” ifadesi ile yetinilmiştir. Söz konusu mallara bakıldığında nakit para, kıymetli eşya, mücevher, silahlar, keçiler, develer, zahire vb. olduğu görülür.

Suçun işlendiği bölgeler için özellikle bir ayrım yoktur. Buna karşılık suçlular daha çok Müslüman reayadandır. Nehb ü garet (yağma ve çapul) suçunu işleyenlerin tamamı aynı zamanda başka suçları da işlemişlerdir. İşlenen diğer suçlara bakıldığında çeşitlilik fazladır. Darb, eşkıya toplama, haneye saldırmak, katl, hetk suçları bunların başında gelir. Kalebend ve nefy cezaları en çok verilen cezalar iken ahz cezasına çarptırılan suçlular da vardır. Süresi tespit edilen en kısa kalebend cezası 1 ay iken en uzun süreli olanı 1 yıl 8 aydır. Ortalama ceza süresi ise 6 aydır.

NEHB Ü GARET (YAĞMA VE ÇAPUL)						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Seddül-bahir	Gedüs	(93/3)				5
	Aydıncık		(6/1)			
	Pazarköyü		(12/3)			
	Şehirköyü		(104/3)			
Kütahya	Aydıncık		(10/3)			3
	Kütahya		(56/4)			
	Kengiri		(160/2)			
Boğazkesen	Midye		(12/2)			2
	Şile		(176/3)			
Narda	Kesriye				(19/1)	1

Tablo 2.29: Nehb ü Garet (yağma ve çapul) suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

¹⁹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(23/1)

¹⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s. (150/2)

¹⁹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s. (176/3)

¹⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s. (149/1)

²⁰⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s. (152/1)

²⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s. (90/2)

²⁰² BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s. (6/1)

Dimetoka	Kırkkilisa	(23/1)				1
Akkirman	Hocabey	(26/1)				1
Kavala	Ferecik	(15/4)				2
	Radomir	(78/3)				
Benefşe	Kızılhisar		(76/2)		(32/5)	1
Kuşadası	Kuşadası		(47/1)			1
Konya	Danişmendli- i sagir		(67/1)			1
Foça	Böğürdelen	(85/2)				1
Limni	Kızılca Tuzla		(90/2)			3
	Ferecik		(152/1)			
	Domaniç		(190/2)			
Midillü	Ezine		(92/4)			1
Ankara	Konrapa	(147/3)				1
Samsun	Malatya		(149/1)			1
Karahisar-1 sahip	Demirci		(165/1)			1
Aynaroz (..?)	Narda			(177/4)		1
Bozcaada	Keşan				(205/5)	1
Niğbolu	Edirne		(13/3)			1
Varna	Hazergrad	(20/2)				1
TOPLAM		8	19	1	3	31
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Bozcaada	İznik		(24/4)			3
	Ayvalık		(108/3)			
	Günyüzü		(192/1)			
Florina	Naslıç		(35/3)			1
Diyar-1 ahar	Samsad/ Siverek		(86/2)			1
GülkirasKT	Sivas	(113/5)				1
Kıbrıs	Demirci	(120/3)				1
Homa Geyikler	Homa Geyikler		(150/2)			1
Tokad	Sivas	(157/1)				1
TERAFU-I ŞER İÇİN AHZ		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
	İnegöl		(17/2)			1
TOPLAM		11	26	1	3	41

Tablo 2.29: devamı: Nehb ü Garet (yağma ve çapul) suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.2.8. Tevzi Defterine Akçe Yazma

Tevzi defterleri örfi vergilerin tespit edilip toplanması amacıyla her yıl vali mütesellim, voyvodalar, bölgenin ileri gelenleri ve kadıların katılımıyla iki taksitte alınmak üzere tespit edilir ve şeriye sicillerine kayd edilirdi.²⁰³

Tevzi defterine akçe yazma suçu hükümlerdeki,

*“yüz seksen senesinden berü her tekâlîf vukû‘undan emr ve defterden ziyâde hilâf-ı şer‘ ve bi-gayrı-hakkın kendü nefsleri için tevzî‘ defterlerine külli akçe zamm”*²⁰⁴

*“tevzî‘ defterlerine kendü nefsiçün mebâliğ-i vâfire zam itdirüp”*²⁰⁵

*“yüz seksen senesinden berü tekâlîfleri vukû‘unda emr ve defterden ziyâde kendü nefisleri için tevzî‘ defterine külli akçe zam”*²⁰⁶

*“tevzî‘ defterine bilâ-asl kendü nefsiçün birkaç kise akçe zamm ve tahsîl”*²⁰⁷

*“kendü cerr-i menfâ‘atleriçün mebâliğ-i vâfire tevzî‘ ve cebren tahsîl”*²⁰⁸

gibi ifadeler dikkate alınarak isimlendirilmiştir. Halktan zorla para toplama başlığı altında topladığımız suçlar ile aynı sonucu doğurmuş olmasına karşın farklı şekillerde ifade edilmesi nedeniyle ayrı bir başlık oluşturulmuştur.

Suçluların büyük çoğunluğu reayadan olup ayanlık iddiasında bulunarak eşkıyalık yapmışlardır. Tevzi defterlerinin voyvoda, mütesellim, vali, kadı gibi idarecilerin katıldığı toplantılarda tutulduğu düşünüldüğünde suöluların kendi hesapları için akçe yazdırabilmiş olmaları bu idarecilerle işbirliği yapmış olabileceklerini ya da bu idareciler üzerinde ciddi baskı kurmuş olabileceklerini düşündürmektedir.

²⁰³ Ahmet Tabakoğlu, “Tekalif”, DİA, c.40, s.337

²⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(19/1)

²⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(193/2)

²⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(58/1)

²⁰⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(79/4)

²⁰⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(183/1)

TEVZİ DEFTERİNE AKÇE YAZMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
KALEBEND		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Narda	Kesriye				(19/1)	1
Eğridere	Alacahisarı		(179/1)			2
	Estar Eflak		(183/1)			
Limni	Domaniç		(190/2)			2
	Mizistre		(193/2)			
İnöz	Havass-ı Mahmud Paşa		(51/3)			1
Van	Kelkid		(194/2)			1
Amid	Diyarbakir		(201/3)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Bozcaada	İznic		(24/4)			1
Baide	Vidin		(165/3)			1
Kütahya	Amasya		(79/4)			1
Yenişehir-i fenar	Arhos		(75/3)			1
KÜREK		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Siroz			(58/1)		1
TOPLAM		2	9	1	1	13

Tablo 2.30: Tevzi defterine akçe yazma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

Suçlulara kalebend, nefy ve kürek cezaları verilirken suç işleyenin sosyal statüsüne göre belirgin bir ayrıma gidildiği de söylenebilir. Müslüman ve gayrimüslim reaya kalebend ve nefy cezalarına çarptırılmıştır. Gayrimüslim yönetici olan kocabaşıya ise kürek cezası verilmiştir.

2.2.2.9. Ticarete Engel Olmak

Ticarete engel olmak olarak adlandırdığımız suçta İstanbul'a hatab ve odun taşıyan gemilerin iskeleye yanaştırılmayarak İstanbul'da hatabın ve odun fiyatının artmasına ve bu işi yapan tüccar ve gemicilerin ticaretlerine engel olunmuştur. Cebabireden Ali Efendi, Kuzattan Feyzullah Efendi'ye dayanarak işlediği bu suç sonucunda Bozcaada'ya nefy edilmiştir.²⁰⁹

²⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(203/2)

2.2.2.10. Vakıf İşlerine Müdahale Etmek

Vakıf işlerine müdahale etmek suçu da eşkıyalık eylemlerinden birisidir. Bu başlık altında yer alan vakıf umuruna zarar verilmesi suçunun işlendiği hükümlerden başka (13/3), (194/1) no'lu hükümlerde de bu sonuca neden olunduğu belirtilmiş olsa da bahsi geçen hükümlerde suç durumunun daha çok sonuç değerlendirmesi olarak yer aldığı kanaatinde olduğumuz için bu hükümler bu başlık altına alınmamıştır. Vakıf işlerine müdahale etmek suçu, hükümlerde;

*“umûr-ı vakf-ı şerîfin ta'tîl ve te'hîr ve harâbınâ mü'eddî”*²¹⁰

*“ihtilâl-i nizâm-ı vakf-ı şerîfe tasdîrden hâlî olmayacakları”*²¹¹

*“hâsılât-ı vakfın kesr ü tedennîsine sebep ve illet”*²¹²

şekillerinde ifade edilmiştir. Suç başlığı da hükümlerde geçtiği haliyle kabul edilmiştir.

Suçlulara kalebend ve nefy cezaları verilmiştir. Ancak ceza süresi tespit edilebilen hüküm yoktur. Suçluların ıtlaklarını içeren hükümlere bu defterde rastlanmamıştır.

VAKIF İŞLERİNE MÜDAHALE ETMEK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
KALEBEND		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Magosa	Kite		(8/2)			1
Samsun	Malatya		(149/1)			1
İnöz	İstanbul				(150/1)	1
NEFY						
Benefşe	Bergos		(103/1)			1
TOPLAM			3		1	4

Tablo 2.31: Vakıf işlerine müdahale etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.2.11. Zahire İşlerine Müdahale Etmek

Zahire işlerine müdahale etmek suçu, hükümlerde geçtiği şekliyle bir suç başlığı olarak kabul edilmiştir. Suçun içeriği İstanbul'a gönderilecek zahirelerin temini, satın alınması ve nakli gibi hususlarda sorun çıkarılması ve gönderilen emirlere

²¹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(8/2)

²¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(103/1)

²¹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(150/1)

uyulmamasıdır. Zahireyi teslim edecek ahaliyi kışkırtarak²¹³ ya da baskı yapıp ürününü satmasını engelleyerek, ürünlere el koyularak²¹⁴ ve nakline engel olunarak²¹⁵ zahire umuruna karışılmış olmaktadır. Mübayaaya engel olmak suçuyla paralel bir suçtur. Zahire işlerine müdahale etmek suçunda suça konu olan sadece zahire iken mübayaaya engel olmak suçunda ise hayvan ve hububat ayrımı yapılmamıştır. Kalebend ve nefy cezalarının verildiği bu suçun tespit edilebilen ortalama ceza süresi 4 aydır. Bir hükümde 1 yıllık bir ceza süresi tespit edilmiştir.

ZAHİRE İŞLERİNE MÜDAHALE ETMEK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
KALEBEND		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
İnöz	Aydos		(7/1)			4
	Zağra-i cedid		(20/1)			
	Eskicuma		(38/2)			
	Dimetoka		(101/2)			
Varna	Mankalya	(18/2)				1
Dimetoka	Hazergrad		(78/1)			1
İbrail	İbrail	(9/1)				1
NEFY						
Bozcaada	Bergos	(7/3)				1
Dimetoka	Çırpan	(135/4)				1
Köstence	Varna	(137/4)				1
TOPLAM		5	5			10

Tablo 2.32: Zahire işlerine müdahale etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.2.12. Vergilerle İlgili Suçlar

Vergilerle ilgili toplamda 29 adet suç kaydı bulunmaktadır. Bu suçlar birbiri ile benzer ve konusu aynı olmasına karşın işleniş açısından farklılıklar göstermesi nedeniyle Vergi vermemek, Vergi toplanmasına engel olmak ve Vergilere el koymak şeklinde üç alt başlık altında incelemeye çalıştık.

²¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(7/1)

²¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(137/4)-s.(38/2)

²¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(78/1)

2.2.2.12.1 Vergi Vermemek

Vergilerle ilgili birbiriyle benzer suçları “vergi vermemek”, “vergilere el koymak” ve “vergilerin toplanmasına engel olmak” şeklinde ayrıma giderek yaşanan sorunları biraz daha ayrıntılı göstermeye çalıştık.

Vergi vermemek suçunun;

“ serdârlığını ol tarafda Halîl oğlu Seyyid Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesne fuzûlî ve mugâyir-i fermân-ı âlî ve münâfi-i kâ'ide-i mer'î zabt ve câ'ize-i kadîmesin cânib-i ocağa edâ ve irsâl eylemediğinden ”²¹⁶

“ serdârlığı zabt ve zimmetlerinde yüz seksen guruş câ'ize kaldığı ve merkûmûnun bu gûne hilâf-ı fermân-ı âlî harekâtları sâ'ireye sirâyet ve umûr-ı serdârlık ta'tîle düçâr olduğu vâzih ve aşikâr olmağla ”²¹⁷

“ zabt ve câ'izelerin cânib-i ocağa edâ ve irsâl eylemedikleri ”²¹⁸

hükümlerinde olduğu gibi serdarlık caizesinin ödenmemesi veya bir madenden²¹⁹ ya da bir başka gelir kaynağından verilmesi gereken vergilerin ödenmemesi şeklinde ortaya çıktığı görülmüştür. Ayrıca (195/3) no'lu hükümde görüldüğü gibi Kemah, Gercanis ve Kuruçay kazaları reayası Keban madenine ödemeleri gereken vergilerini eşkıyadan olduğu belirtilen “ekrad taifesine” güvenerek ödememişlerdir. Suçluların sosyal statülerine bakıldığında belirgin bir ayırım yoktur. Bu suçla beraber en çok işlenen suçun serdarlığı zabt suçudur. 6 adet suç kaydından 5 tanesine kalebend 1 tanesine nefy cezası verilmiştir. Tespit edilen ortalama ceza süresi 6 aydır.

²¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(64/3)

²¹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(80/1)

²¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(65/2)

²¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(34/1) – (195/3)

VERGİ VERMEMEK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Konya	Bor maa kayı	(64/3)				1
Sivas	Eğir	(65/2)				1
Tolçi	Mankalya		(80/1)			1
İnöz	Kırkkilisa				(25/3)	1
Münasib	Kemah		(195/3)			1
Kavala	Pravişte		(21/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Vatan-ı asli	Gümüşhane	(34/1)				1
TOPLAM		3	3		1	7

Tablo 2.33: Vergi vermemek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç mahalleri

2.2.2.12.2 Vergi Toplanmasına Engel Olmak

Vergi toplanmasına engel olmak suçunun tamamının Müslim ve gayrimüslim reaya tarafından işlendiği görülmektedir. Ayrıca bu suçu işleyenler aynı zamanda başka suçları da birlikte işlemişlerdir. Genel olarak,

“vukūf ve defter mūcebince hisse-i tekālīflerini edā etmelerini muhtevī sādır olan emr-i şerīfim mūbāşiri yediyle vürūdunda ber-mantūk-ı emr-i ālī bilâ-ta‘allül edāya cümlesi ta‘ahhüd itmişler iken yine kasaba-i mezbūrede sâkin Cafer oğlu Boz Ömer ve Berber Osman ve Kılıçoğlu Mehmed ve Boyacı(?) Hâcı Mustafa ve Emir Osman dimekle meşhûr kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ‘imâ ikâz-ı fitne ve ihtilâl-i beldeyi mūcib hareket ve iş erliği dâ‘iyesiyle mugāyir-i emr-i ālī ahâlî-i mahalle-i merkūmu tahrîk-birle hisse-i tekālīflerin edā eylemelerine muhâlefet”²²⁰

şeklinde ifade edildiği gibi bir eşkıya grubu tarafından ya bir bölgenin ahalisi kışkırtılarak o bölgeden hiç vergi alınamaması ya da

²²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(187/2)

“ber-muceb-i evâmir-i şerîfe tevzî‘ olunan tekâlîfin sebtinden ziyâdesini virdirmeyüz deyü muhâlefet ve kazıyye me‘mûrları tard”

221

şeklinde ifade edildiği gibi bölgedeki vergi memurlarına engel olarak vergi toplanmasının önüne geçilmesi ya da

“nice bu misillü fesâdâta cür‘et ve bâ-emr-i âlî vârid olan tekâlîf tevzî‘inde zuhûr ve mâl-ı mîrinin îbtâline bâ‘is” ²²²

ifadesinde olduğu gibi kargaşa ve otoritesizlik ortamı oluşturarak vergi alınamamasına ortam hazırlanması şekillerinde gerçekleştirilmiştir.

Bu suçun önlenmesi için merkez tarafından gerekli ihtimamın gösterilmesi istenmiş ve bu sorunların kalıcı olmaması için;

“bu def‘a muharrikât-ı mesfûrân te‘dîb olunmadığı sûretde doksan beş senesi bakâyâsından başka doksan altı senesine mahsûben tahsîl olacak emvâl-i mukâta‘anın dahi husûlü müte‘assir olacağıın” ²²³

ifadesinde olduğu gibi tedbir alınması istenmiştir.

Verilen cezaların bir tanesi nefy diğerleri kalebend cezasıdır. Tespit edilen ortalama ceza süresi 3 aydır. Bununla beraber (143/2) no'lu hükümde 1 yıl 7 ay 20 günlük bir ceza süresi tespit edilmiştir.

²²¹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(114/2)

²²² BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(111/2)

²²³ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(204/5)

VERGİ TOPLANMASINA ENGEL OLMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Samsun	Karahisar-1 şarki		(24/3)			2
	Viranşehir		(114/2)			
Magosa	Gönen		(54/2)			1
Van	Kelkid		(95/2)			1
Kastamonu	Bolu		(111/2)			1
İnöz	Kırkkilisa				(111/3)	1
Kütahya	Beypazarı		(131/1)			1
Karahisar	Haymanateyn		(143/2)			1
Midilli	Ezine-İ Kazdağı		(187/2)			1
Menekşe	Balya Badra				(204/5)	1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Bozcaada	Manastır	(207/1)				1
TOPLAM		1	8		2	11

Tablo 2.34: Vergi toplanmasına engel olma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.2.12.3 Vergilere El Koyma

Vergilere el koymak suçu, vergilerin kendi umurlarına harcanması²²⁴, kanunsuz olarak halktan alınacak vergilere el konulması²²⁵, topladıkları vergilerin bir kısmını ya da tamamını vermemeleri²²⁶, gibi şekillerde işlenmiştir. Bundan başka mal-ı mevacibe el koyup ulaşması gereken yere ulaştırmayarak, cizye cibayetini vermeyerek, ayrıca kendisi için vergi koymak²²⁷ gibi şekillerde de ortaya çıkmıştır.

“mâl-ı mevâcibi bundan akdem tahsîl ve kal’a-i merkûma îsâlin lâbüd ve lâzım iken kemâl-i hîle(?) ve tama’-ı hâmundan nâşî mâl-ı mezbûru tahsîl ve mugâyir-i kâ’ide-i ocak ol taraıdan istirhâm eylediğın ocak taraına ihbâr olduğuna binâ’en bundan akdem mâl-ı mevâcibi ahz ve mahalline irsâl etmek için birkaç def’a ocak

²²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(154/3)

²²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(145/1)

²²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(190/3)

²²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(103/3)

mektûbu tahrîr edilmişiken bir dürlü mütenebbih(?) olmadığından”

228

“Ze‘âmet-i mezbûr karyelerini sene-i mezkûre hitâmına gelince zabt ve a‘şâr ve rüsûmâtını temâ[me]n(?) ahz ü kabz idüp mukayyed (..?) bedel-i iltizâmına tecâvüz eylemişiken bi‘d-defe‘ât mutâlebe olundukda mezbûrlar şirrete(?) sülûk ve noksân teklîfi ile deynlerini edâ eylemeyüp zimmetlerinde kaldığın” 229

“kazâ-i mezbûrun cizye cibâyeti uhdelerinde olduğundan hisâbları rü‘yet olundukda zuhûr iden zimmetlerini edâda muhâlefet” 230

“tekâlîf mutâlebesi iktizâ itmez iken hilâf-ı emr-i âlî tekâlîf mutâlebe eyledikleri” 231

“tekâlîfleri umûruna karuşup hilâf-ı emr (..?) kendü nefsiçün sene-i mâzîyede dörd bin guruş tahsîl ve bel” 232

anlatımlarıyla ifade edilen vergilere el koyma suçunun bireysel olmayıp bir eşkıya grubu tarafından işlendiği görülmektedir. Kayıtlı 10 suçtan 7'si başka suçlarla birlikte işlenmiştir. Ahaliden zorla para alma ve nehb ü garet (yağma ve çapul) suçları ile benzer olmasına karşın bu suç devletçe tahakkuk ettirilmiş olan vergilere el konulması durumunu ifade etmektedir.

²²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(7/4)

²²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(147/4)

²³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(87/3)

²³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(103/3)

²³² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(57/2)

VERGİLERE EL KOYMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Bayburd	İspir		(96/1)			1
İnöz	Uzuncaabad-ı hasköy		(145/1)			1
Gelmeriye	(Belirsiz)	(154/3)				1
Seddül-bahir	Aydın		(190/3)			1
Bulunduğu mahal	(Belirsiz)	(7/4)				1
Kayseri	Kayseri				(57/2)	1
Rumkala	Ergani		(195/2)			1
Niğde	Karaman		(147/4)			1
Konya	Danişmendli-i sağı		(67/1)			1
Eğriboz	Kerpiniş	(103/3)				1
NEFY						
Baide	Benefşe		(87/3)			1
TOPLAM		3	7		1	11

Tablo 2.35: Vergilere el koyma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.2.13. Yasak Zahire Satışı Yapmak

Yasak zahire satışı suçunun işlendiği hükümlerde “*müste'men gemilere, berrâni gemilere, harbi kefereye*” şeklinde ifade edilen yabancı tüccarlara zahire satışı yapılması söz konusudur. Hükümlerde ürünlerin satışının yasak olmasına, satış yapılmaması için emirler gönderildiğine değinilmesine rağmen bu suçun işlendiği vurgulanmıştır.²³³ Buğday, zeytinyağı, arpa, un gibi ürünlerin satıldığı görülür. Aynı zamanda başka suçlarla birlikte işlenen suçlardan değildir. Mübayaaya engel olmak suçu ile birlikte değerlendirildiğinde İstanbul için gerekli zahirenin mübayaasına engel olup bu ürünlerin daha fazla kar elde edilecek müşterilere (Müstemen ve berrani tüccarlara) satılmasına ortam hazırlandığı söylenebilir. Suçun işlendiği yerlere bakıldığında Resmo ve Ayvalık'tan İstanbul'a zeytinyağı gittiği anlaşılmaktadır. Ayrıca İpsala'da yeni senenin ürünü için köylüye hintanın kilesi için 25 pare ödemek taahhüd edilmiştir. Bunun yanında Kili'de İstanbuli hintanın kilesi dört buçuk kuruş, şairin ise kilesi yüz pareye müstemen tüccara verilmek üzere anlaşılmıştır. Bu fiyatların bölgeden bölgeye farklılık gösterebileceğini göz ardı

²³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(7/3)

etmeden köylüden alış fiyatı ve tüccara satış fiyatını dikkate aldığımızda yüksek karların yapıldığı söylenebilir. Suçlulara kalebend ve nefy cezaları verilmiştir. En kısa kalebend cezası 3 ay olmuştur.

YASAK ZAHİRE SATIŞI YAPMAK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
İnöz	Keşan		(29/4)			2
	İpsala	(15/1)				
Kavala	İpsala		(118/2)			2
	Ayvalık				(40/2)	
Tolçi	Kili		(104/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İnebahtı	Resmo		(22/1)			1
Bozcaada	İpsala		(69/2)			1
Köstence	Varna	(137/4)				1
TOPLAM		2	5		1	8

Tablo 2.36: Yasak zahire satışı yapmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.2.14. Zimmet Suçu

Zimmet suçu;

“kendü hâlinde olmayup dâ'imâ ihtilâl-i beldeye bâ'is ve nice ehl-i ırz makûlesi kimesnenin cihetlerine ba'zen mahlûlünden ve ba'zen kasr-ı yedlerinden(?) olarak hilâf-ı inhâ kendü üzerlerine tevcîh”²³⁴

hükümünde olduğu gibi ahalinin gelirlerini sahte evraklar göndererek kendi üzerlerine aktarma yoluyla ya da;

“Kapu Kethüdâsı Emin yedinden iki bin üç yüz guruşu nakden ahz ve medine-i mezkûrede dokuz yüz guruşunu kendü umûruna sarf eylediğinden başka serhadd-i mezkûr sâniyen cebisinden(?) dahi altıyüz guruş ahz itdiği umûruna sarf ve ba'dehû taleb eyledikde inkâr”²³⁵

²³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(35/2)

²³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(173/1)

“zâbitân ve vakfdan (..) alup ve hizmetlerin ta’sîr ve üç yüz kileden ancak altmış yetmiş kilesin zâbit-i vakfa virüp ve mâ’adâsını ekl ü bel’ idüp”²³⁶

hükümlerinde olduğu gibi miri malını kendi için harcamasıyla gerçekleşmiştir. Suçlulara kalebend ve nefy cezaları verilmiştir.

ZİMMET SUÇU						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Ada-i Kebir	Malatya	(173/1)				1
Samsun	Belgrad		(149/1)			1
NEFY						
Limni	İstanbul			(35/2)		1
TOPLAM		1	1	1		3

Tablo 2.37: Zimmet suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.3. KİŞİYE YÖNELİK SUÇLAR

2.2.3.1.Cinsel Suçlar

2.2.3.1.1 Fuhuş

Fuhuş ya da zina suçu Allah'a karşı işlenen suçlar arasında yer almaktadır. Zina suçunda şikâyet ve suçluların cezalandırılmasının talep edilmesi zorunludur. Suç unsurlarındaki eksiklikler nedeniyle had cezası verilmeyen zina suçlarında uygulamada, kanunnamelerde söz edilen para cezalarının dışında sürgün gibi tazir cezaları da verilmiştir.

Fuhuş suçu hükümlerde;

“hâlâ medîne-i Sandıklı'da sâkine Kara Mehemed zevcesi Şerîfe ve Köpek(?) Ali kızı Meryem nâm hatunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmayup sirka ve (..) gammazlık ve fâhişelik ile, belde-i merkûmeyi fesâda virüp”²³⁷

“gice ile hânelerine erâzil makûlelerini götürüp ef’âl-i şenî'aya tasaddî etmeleriyle”²³⁸

²³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(149/1)

²³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(158/4)

²³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(101/3)

şekillerinde olduğu gibi “fahişelik”, “ef’âl-i şenî’a” ifadelerinin yanında “ef’âl-i kabîha”²³⁹, “fuhşiyât” şeklinde de ifade edilmiştir. Fuhuş suçunu işleyenlerin tamamı kadındır. Bu ad altında belirtilen suçlarda erkeklerin suçlu görülüp cezalandırılmalarıyla ilgili bilgiye rastlanmamıştır. Bu duruma;

“Rukiyye nâm hatun bu esnâda ba’zı fuhşiyât ile ahz olunup te’dibi muktezâ olmağla”²⁴⁰

“Cevâmi’ ve mesâcid havalilerinde ve iskele kenârında ve kayıkhânelerde leyl ü nehâr geşt ü güzâr ve alenen icrâ-yı fîsk iderek ibâdullâhın ehl-i irz evlâdını (..) ve birkaç def’a nefy olunmuşlar iken bir takrib yine Üsküdar’a gelüp ef’âl-i şenî’âlarında ısrârlarından mâ’ada gecelerde kayıkhâne derûnunda ateş yakup ba’zı gemici neferâtı ve eşkıyâdan (..) ricâl ile cem’iyyet ve icrâ-yı fîsk”²⁴¹

ifadeleri örnek verilebilir. Ayrıca kadınların yanında oğlu ya da eşi olmak üzere ailesinden yardımcılarının olduğuna da rastlanmıştır.²⁴² Fuhuş suçunun yer aldığı hükümlerde cezalandırılan erkeklere bakıldığında bahs edilen yardımcıları olduğu görülür. Bu suçu işleyen kadınlara nefy cezası verilirken suça yardımcı olan erkeklere kalebend ve nefy cezaları verilmiştir.

FUHUŞ						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Limni	İstanbul		(101/3)K			1
Gelibolu			(136/2)K ²⁴³			1
İzmir			(93/1)			1
Ahar	Sandıklı		(158/4)K			1
Bursa	Belirsiz		(4/5)K			1
Midilli	Üsküdar		(81/4)K			1
Burgados	Yalakabad				(132/4)K	1
TOPLAM			6		1	7

Tablo 2.38: Fuhuş suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

²³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(132/4)

²⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(4/5)

²⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(81/4)

²⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(101/3), (136/2)

²⁴³ Nefy yeri Gelibolu iken daha Magosa'ya çevrilmiştir

Nefy ve ikamet yerleri belirgin bir bölge ya da şehir üzerinde yoğunlaşmamıştır. Ancak bu durum genel bir kabul olarak görülmemelidir.

20 no'lu kalebend defterine göre fuhuş suçu kadınların işlediği 18 suçtan 7 tanesi ile en çok işlenen suçtur. Bu suçun en çok işlendiği yer ise İstanbul'dur. Suçu işleyen 7 kadından 6 tanesi Müslüman tebaadandır. Cinsel suçlar içerisinde %17'lik bir işlenme oranına sahiptir.

2.2.3.1.2. Irza Geçme

Irza geçme suçu hükümlerde çoğunlukla “*hetk-i a'râz*”, “*hetk-i ırz*” şeklinde ifade edilmiştir. Bunun dışında “*fi'l-i şeni*”, “*bikrini izâle*”, “*kesr-i ırz*” ifadeleri de yer alır. Irza geçme suçunu işleyenler aynı zamanda eşkıyalık, darb, düzeni bozmak, ahaliden zorla para alma, katl, haneye saldırma, nehb ü garet (yağma ve çapul) gibi suçlar başta olmak üzere toplamda 34 farklı suç işlemişlerdir. Suçluların büyük çoğunluğu kalebend cezasına çarptırılmıştır. Ayrıca nefy, zindan-bend, ve kürek cezaları da az da olsa verilmiştir. Irza geçme suçu işleyenlerin büyük çoğunluğu Müslüman reayadır. Askerî mensubu ve gayrimüslim reayadan da suçlular vardır. Gayrimüslim reayanın işlediği bütün suçlar bu defterlere yansımadağı için bu suç daha çok Müslüman teba tarafından işlenmiş olarak görünmektedir. Irza geçme suçunun özellikle yoğunlaştığı bir bölge yoktur. Eşkıyalık faaliyetlerine bağlı olarak bu tür suçların yoğun olduğu yerlerde ki birçok farklı bölge sayılabilir görülmüştür.

IRZA GEÇME						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Boğazkesen	Midye		(12/2)			2
	Görece		(82/1)			
Seddü'l-bahir	Pazarköyü		(12/3)			3
	Karamürsel		(189/4)			
	Aydın		(190/3)			
Benefşe	Kızılhisar		(76/2)			2
	Mora				(32/5)	
Narda	Kesriye				(19/1)	1
Kuşadası	Kuşadası		(47/1)			1
Konya	Danişmendlü-i sagir		(67/1)			1
Kavala	Radomir	(78/3)				1
Midillü	Ezine		(92/4)		(194/1)	2
Dimetoka	Keşan		(96/2)			1
Limni	Domaniç		(190/2)			1
Bozcaada	İstanbul	(110/4)				2
	Erdek		(198/3)			
Kastamonu	Bolu		(111/2)			1
İnöz	Kırkkilisa				(111/3)	1
Kütahya	Kengırı		(160/2)			1
Niğde	Nevşehir		(162/1)			1
Karahisar-ı sahip	Demirci		(165/1)			1
Limni	Ferecik		(152/1)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Sivas	Kayseri		(97/1)			1
Köstence	Varna	(137/4)				1
Homa Geyikler	Homa Geyikler		(150/2)			1
KÜREK		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Bozcaada				(47/3)	2
	Kapıdağı				(113/1)	
ZİNDAN-BEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Seddül'bahir	İsakçı		(204/1)			1
TOPLAM		3	20		6	29

Tablo 2.39: Irza geçme suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.3.1.3 Şabb-ı emrede Saldırma

Şabb-ı emred henüz sakalı, bıyığı gelmemiş delikanlı olarak tanımlanmıştır.²⁴⁴ Bu suç tanımında belirtilen çocuk yaştaki delikanlıların ırzına saldırma şeklinde ortaya çıkmıştır. Hükümlerde “şâbb-ı emred evlâdlarına dest-i tasallut”²⁴⁵, “şâbb-ı emred Osman'ı fi'l-i şenî'ye ictisârından”²⁴⁶ şekillerinde ifade edilmiştir.

ŞABB-I EMREDE SALDIRMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Seddül-bahir	İstanbul	(173/3)				2
Kıbrıs		(200/2)	(88/4)			1
Bozcaada		(125/4)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanköy	İstanbul	(79/1)				1
ZİNDANBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Magosa KT	İstanbul		(127/4)			1
TOPLAM		4	2			6

Tablo 2.40: Şabb-ı emrede saldırma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

20 no'lu kalebend defterinde kayıtlı şabb-ı emrede saldırma suçlarının tamamı İstanbul'da gerçekleşmiştir. Suçlulara kalebend, nefy ve katle-bedel zindanbend cezaları verilmiştir. Cezalar farklı olsa da ceza yerlerinin adalar olması ortak noktasıdır.

2.2.3.4. Adam Kaçırma ve Zorla Alı Koyma

Hükümlerde “ahz ve habs” şeklinde geçmekte olan eylemler bu suçun konusunu oluşturmuştur. Bazı hükümlerde ayırt edilmeksizin ahalinin²⁴⁷, bazı hükümlerde ise kişilerin²⁴⁸ ve aile fertlerinin²⁴⁹ bu suçta maruz kaldığı belirtilmiştir.

²⁴⁴ Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 761

²⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(173/3)

²⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(88/4)

²⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(22/3) - s.(122/5)

²⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(108/3) - s.(136/4)

²⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(162/1)- s.(50/1)

ADAM KAÇIRMA / ZORLA ALI KOYMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI/ YÖNETİCİ	REAYA	TOP
Seddül- bahir	İznik		(136/4)			1
Niğde	Nevşehir		(162/1)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI/ YÖNETİCİ	REAYA	TOP
Eğriboz	Anadolu		(22/3)			1
Bozcaada	Ayvalık		(108/3)			1
Keşan	Tekfurdağı				(185/3)	1
Limni	Uşak		(50/1)			1
Baide	Yalvaç		(122/5)			1
KÜREK		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI/ YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Kocaili				(90/1)	1
TOPLAM			6		2	8

Tablo 2.41: Adam kaçıma/ Zorla alıkoyma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

Tamamının reayadan olduğu suçlulara kalebend, nefy ve kürek cezaları verilmiştir. Nefy cezalarının ortalama süresi 4 ay olmakla beraber tespit edilen kalebend ceza süresi 1 yıldır. Bu suçu işleyenler aynı zamanda en çok eşkıyalık suçunu işlemişlerdir.

2.2.3.5. Darb ve Yaralama

Darb ve yaralama suçu hükümlerde; ” *darb ve cerh*”, “*darb ve mecrûh*”, “*darb-ı şedîd ile darb*” şeklinde ifade edilmiştir. Ayrıca hükümlerin önemli bir kısmında suç aleti de belirtilerek yaralının neresinden yararlandığı da ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.²⁵⁰ Suç aleti olarak en çok bıçak kullanılmış, bunun dışında kurşun²⁵¹ ya da “*alet-i harb*” ile de yaralamalar olmuştur. Bu suçu işleyenler aynı zamanda en fazla katl, nehb ü garet (yağma ve çapul) ve hetk suçlarını işlemişlerdir.

Darb ve yaralama suçu fazla işlenen suçların başında gelmektedir. Gayrimüslim din adamları dışında toplumun diğer kesimlerinden suçlular yer almaktadır. Askerî sınıfa mensup suçluların büyük çoğunluğu ilmiye mensubu medrese öğrencileridir. Bu suçun işlendiği yerlerin başında İstanbul gelir. Suçlulara kalebend ve nefy cezalarının yanında, katle bedel cezirebend ve kürek cezaları verilmiştir. Kalebend cezaları

²⁵⁰ “*Angeli veledi Yorgi başından ve kolundan ve İstot veledi Fiyoli başından ve Salih bin Halil nâm kimesneyi sol elinin baş parmağından*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(156/1)

²⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(73/1)

içerisinde bir de katle bedel kalebend cezası yer almıştır. Cezaların çeşitlenmesi bu suçu işleyenlerin çeşitliliğinin ve sayısının fazla olmasının bir sonucudur. Kalebend cezası verilen suçluların büyük çoğunluğu Seddül-bahir kalesine gönderilmiştir.

DARB ve YARALAMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Rumkala	Keban		(27/4)			1
Kütahya	Kütahya		(56/4)			1
Eğridere	İpsala		(73/1)			1
Boğazkesen	Görece		(82/1)			3
	Çekmece-i Kebir		(156/1)			
	Şile		(176/3)			
Midillü	Ezine		(92/4)			1
Kastamonu	Bolu		(111/2)			1
Seddül-bahir	Kapıdağı		(120/2)			5
	Aydıncık		(129/1)			
	Karamürsel		(189/4)			
	İstanbul		(173/3)			
		(199/1)				
Magosa		(153/3)				1
Kıbrıs		(156/2)	(88/4)K			2
Niğde	Nevşehir		(162/1)			1
Varna	Hazergrad	(20/2)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Midilli	Bursa	(3/4)				1
İstanköy	İstanbul	(79/1)				1
Diyarbakir		(132/1)				1
Selanik						(118/3)
Keşan	Tekfurdağı				(185/3)	1
Bozcaada	Yenişehir-i Fenar				(205/2)	1
Homa Geyikler	Homa Geyikler		(150/2)			1
KÜREK		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Bozcaada				(47/3)	1
KATLE BEDEL CEZİRE-BEND						
Magosa KT	İstanbul	(126/3)				1
TOPLAM		9	14		4	27

Tablo 2.42: Darb ve yaralama suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.3.6. Esir Gibi Satmak

Esir gibi satmak suçu, çiftlik ihdas edip kale yapmak, serdalığı zabt etmek, haneye saldırmak, vergilere el koymak, halka zulm ve taadi yapmak gibi birçok suçun işlendiği 96/1 no'lu hükümde “re‘âyâ kızlarını esîr misillü fîrûht” şeklinde yer almıştır. Suç, Erzurum İspir'de işlenirken suçlu Serturnai Sabit Bayburd'a kalebend edilmiş 6 ay 10 gün sonra serbest kalmıştır.

2.2.3.7. Hakaret ve Küfür

Hakaret ve küfür suçuna kaynaklık eden eylemler diğer suçlara nazaran daha çok farklılıklar göstermektedir. Hükümlerde;

“nâ-ber-câ kelimâta cesâret”²⁵²

“kendü ifrâtıyla itâle-i lisân”²⁵³

“şütûm-ı galizâ ile şetm”²⁵⁴

“Envâ‘-ı türrehât ve hâric-i tavr-ı edeb nice fezâ‘ihi müştemel
hezeyân-âmîz kelimât”²⁵⁵

“Ba‘zı gûne (..?) kelimât tefevvühüne tasaddî”²⁵⁶

“te‘dîbini mûcib şetm”²⁵⁷

“mugâyir-i tavr-ı edeb kelimât tefevvühüne tasaddî”²⁵⁸

“şütûm-ı galîza ile şetm”²⁵⁹

“kelâm-ı nâ-ber-câya âğâz”²⁶⁰

“esvâk u pazarda diledikleri kimesneler ile mâlâ-yanî tekellüm ve
men‘dâ‘iyesinde olanlara itâle-i lisân ve azv-ı töhmet ve bu vechile
nice ehl-i ırz kimesneleri tekdîr ve rahnedâr etmeleriyle”²⁶¹

“edebden hâric kelâm-ı fuşş-encâma tasaddî”²⁶²

“Sultân-ı mûmâ-ileyhin ta‘allukâtını kelimât-ı nâ-hemvâre ile tekdîre
mübâderet”²⁶³

²⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(102/3)

²⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(125/4)

²⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(200/3)

²⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(49/1)

²⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(4/4)

²⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(49/3)

²⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(75/4)

²⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(87/2)

²⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(106/2)

²⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(119/3)

²⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(185/3)

²⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(140/4)

“şütüm misillü kelimât-ı nâ-ber-câya ictisâr”²⁶⁴

şekillerinde ifade edilmişlerdir. Sövüp sayma manasına gelen “Şetm- şütüm” ifadelerinin sıkça kullanıldığı görülür. Bu suçun yanında aynı zamanda en çok işlenen suçların başında fitne fesad çıkarma, eşkıya toplama, düzeni bozmak suçları gelmektedir. Suçlulara daha çok kalebend ve nefy cezaları verilirken bir tane de ikamet yasağı cezası verilmiştir.

HAKARET-KÜFÜR						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Niş	Estar Eflak		(49/3)			1
İnöz	Gölikesri				(106/2)	1
Ankara	Yenice-i Taraklı		(158/3)			1
Karahisar-ı sahip	Demirci		(165/1)			1
Midilli	Ezine-i Kazdağı		(187/2)			1
Bozcaada	İstanbul	(125/4)				1
Seddül-bahir		(200/3)				2
	Kara mürsel		(189/4)			
Van	Kelkid		(194/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Midilli	Bursa	(3/4)				1
Tatar Pazarı	İstanbul		(4/4)			1
Gelibolu			(49/1)			2
Silivri		(75/4)				1
Selanik		(24/2)				1
Bozcaada		(102/3)				3
		(206/3)				
	Ezine		(119/3)			
İnöz	Hayrabolu		(140/4)			1
Keşan	Tekfurdağı				(185/3)	1
Bursa	Gekbuze		(189/1)			1
İKAMET YASAĞI		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İnegöl	İnegöl		(87/2)			1
TOPLAM		5	15		2	22

Tablo 2.43: Hakaret ve küfür suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

²⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(189/1)

2.2.3.8. Haneye Saldırma

Haneye saldırma suçunun tamamı başka suçlarla birlikte işlenmiştir. Bu suçların başında hetk, katl, eşkıya toplama, nehb ü garet (yağma ve çapul) suçları gelmektedir.

*“nısfü’l-leylde âlet-i harb ile menziline dühûl ve fi’l-i şeni’ kasdıyla zevcesi Nasraniye'nin üzerine hücum”*²⁶⁵

*“Çakır Ahmed nâm kimesnenin şaniçün(?) menziline girüp ehlinin ırzına dahl ve fi’l-i şeni’ye mutasaddî”*²⁶⁶

*“nice ehl-i ırz tâ’ifelerin hânelerin basup hetk-ı ırz ve ba’zıların darb ve cerhden hâli olmayup”*²⁶⁷

ifadelerinde olduğu gibi ırza geçme ve

*“kazâ-i mezbûr varoşunda sâkin metropolid Vekili olan papas (..) nâm zimmînin menzilini basup dört yüz yirmi guruşluk mâl-ı mîrî ve eşyâ-yı sâ’iresin nehb ü gâret”*²⁶⁸

*“Ayvacık karyesinde kâ’in voyvoda konağını basup muhârebeye tasaddî ve iki nefer kimesneyi katl ve sâ’ir ehl-i ırz kimesnelerin menzillerin basup gasb-ı emvâl itdiklerinden”*²⁶⁹

ifadelerinde olduğu gibi nehb ü garet (yağma ve çapul) suçlarını işlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca *“cezîre-i mezbûr başpiskoposu olan Hirisanto nâm râhibin menziline duhûl ve i’dâm kasdıyla üzerine hücum”*²⁷⁰ olduğu gibi kişinin canına kast edilme amacı da vardır. Bir başka ifadeyle bu sayılan suçları işlemek için mağdurların hanelerine zorla girilmesi durumu söz konusudur. Haneye saldırma suçunun neredeyse tamamı reaya tarafından eşkıyalık yapanlarca işlenmiştir.

Suçlulara kalebend, nefy ve kürek cezaları verilmiştir. Nefy cezasının ortalama süresi 4 ay, kalebend cezasının ortalama süresi ise bir yıl bir aydır. Bu süre diğer kalebend cezalarına göre daha uzun bir ortalama süredir.

²⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(47/3)

²⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(96/2)

²⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(111/2)

²⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(76/2)

²⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(90/2)

²⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(130/1)

HANEYE SALDIRMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Benefşe	Kızılıhisar		(76/2)			1
Boğazkesen	Midye		(12/2)			1
Limni	Kızılcıca Tuzla		(90/2)			1
Bayburd	İspir		(96/1)			1
Dimetoka	Keşan		(96/2)			1
Kastamonu	Bolu		(111/2)			1
Seddü'l- bahir	Aydıncık		(129/1)			2
	Aydın		(190/3)			
Magosa	Lefkoşa		(130/1)			1
Karahisar-1 sahip	Demirci		(165/1)			1
Eğridere	Alacahisar		(179/1)			1
Midilli	Ezine-i kazdağı		(187/2)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
GülkirasKT	Sivas	(113/5)				1
Bozcaada	İzmit		(24/4)			1
Limni	Uşak		(50/1)			1
Homa geyikler	Homa geyikler		(150/2)			1
KÜREK		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Bozcaada				(47/3)	2
	Kocaili				(90/1)	
TOPLAM		1	15		2	18

Tablo 2.44: Haneye saldırma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.3.9. Sürmek

Hükümlerde “tard etmek” şeklinde geçen bu suçun bir tane kaydı mevcuttur. Alaybeyioğlu Mehemed ve Helvacızade Hacı Mustafa Aydıncık serdarı Boşnakzade Mehemed Ağa'yı bölgeden sürerek mallarına el koymuşlardır.²⁷¹ Suçlulara Kütahya'da 4 ay 10 gün süren kalebend cezası verilmiştir.

²⁷¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(10/3)

2.2.3.10. İftira Atmak

İFTİRA ATMAK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Benefşe	Salina				(81/2)	1
İnöz	Demirhisarı		(89/4)			1
Seddül-bahir	Sultanhisarı		(91/2)			1
Pojin	Foça/Bosna		(98/1)			1
Kengırı	Göynük		(98/2)			1
Limni	Gedüs		(102/1)			1
Ankara	Hayfa		(115/1)			1
Midilli	Cisr-i Ergene				(194/1)	1
Van	Kelkid		(194/2)			1
Varna	Bergos	(7/2)				1
Niğbolu	Edirne		(13/3)			1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Diyar-ı Ahar	Şehirköyü		(109/3)			2
	Sandıklı		(158/4)K			
Konya	İstanbul		(35/1)			1
Sakız					(140/1)K	1
			(125/5)			
Bozcaada	Ezine		(119/3)			3
	Günyüzü		(192/1)			
Limni	Midilli				(163/3)	1
İzmir	Aydın		(177/2)			4
	Erzurum/Diyarbakır		(181/1)			
	Kuyucak		(189/3)			
Cumapazarı	İstanbul		(206/1)			1
İnegöl			(193/3)			1
Eğriboz			(199/2)			1
Baide	Yalvaç		(207/2)			1
Bosna	Hersek		(13/4)			1
Kastamonu	Kastamonu		(181/4)			1
			(133/1)K			1
TARD		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Bolu'dan		(170/3)				1
NEZRE KAT		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
			69/5			1
TOPLAM		4	23		2	29

Tablo 2.45: İftira atmak suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

İftira suçu en çok işlenen suçların başında gelmektedir. Bu suç kimi zaman

*“Şahzâde medresesi ahâlîsinden bir kimesne benim vâfir eşyâmı sirka eyledi deyü ahz ve bir hafta mahbûs olup şer‘an isbâta kâdir olamadığından sebîli tahliye olunmuşiken”*²⁷²

*“sîm mukâta‘ası iltizâmı husûsuna dâ‘ir mevâddı mutazammın Dîvân-ı âlîye arz-ı hâl takdîm ve aveneleri sadr-ı ruma havâle olunmuşiken iddi‘âları nâ-bercâ olduğundan huzûr-ı şer‘e gitmekden imtinâ‘ ve mücerred ta‘cîz kasdıyla ref‘-i ruk‘a(?) iderek rikâb-ı şâhaneme arz-ı hâl takdîmine cesâret etmeleriyle”*²⁷³

ifadelerinde olduğu gibi bir kişinin mahkeme nezdinde suçlanması ile gerçekleşmiştir. Kimi zaman da merkeze gönderilen şikâyetlerle kişi hakkında yapılan yalan ve asılsız iddialarla görevinden el çektirilmesi²⁷⁴ ve şikâyeti yapanın taraftarlarının o görevlere getirilmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde yapılan asılsız şikâyetlerde idarecilerin de sahte arz-ı hal temini ile işbirliği içerisinde oldukları görülebilmektedir.²⁷⁵ Burada merkeze yapılan şikâyetin daha sonradan asılsız ya da iftira olduğu anlaşılmış olacak ki bu durum bir suç eylemi olarak görülmüştür. Bu şikâyetlerin asılsız olduğunun nasıl anlaşıldığına bazı hükümlerde yer verilmezken daha önce suçlu hakkında ceza kararı olan hükümlerin bazılarında bu asılsızlığın ortaya çıkış şekline değinilmiştir.²⁷⁶ Halkın iftira atılan kişinin suçsuzluğunu anlatan mazharları merkeze gönderilerek ya da mahkeme huzurunda suçsuzluk durumu *“ahali razı ve hoşnud iken”* şeklinde dile getirilerek ve kadı ya da bölgedeki idarecilerin durumu tasdik eden ilamları merkeze gönderilerek iftiraya uğrayan kişinin suçsuzluğu tespit edilmiştir. Bununla beraber iftiraya uğrayanın suçsuzluğunun anlaşılmasından önceki durumuna dair genelde bilgi verilmemiştir. Buna karşılık iftiraya uğramış olmak birçok ıtlak hükmünde ıtlak sebebi olarak yer alır.

²⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (125/5)

²⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (199/2)

²⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(89/4)- s. (98/2)

²⁷⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (98/1)

²⁷⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (98/1)

Ayrıca iftira yolu ile toplum huzurunun ve birlik ve beraberliğinin bozulması da amaçlanmıştır²⁷⁷. İftira yoluyla masum kimselerden gelir elde etme yoluna da gidilmiştir.²⁷⁸

İftira atmak olarak başlık oluşturduğumuz suç için, hükümlerde;

“*gûnâ gûn tezvîrât*” (Türlü türlü yalanlar)

“*hilâf-ı vâkı‘ iştikâ*” (Asılsız şikayet)

“*de‘âviyi müzevvire*” (Yalan dava)

“*hilâf-ı vâkı‘ mevâdd*” (Asılsız isnad)

“*ifk ü iftirâ*”

“*itâle-i lisân*” (Dil uzatma-sövüp sayma)

“*kizb ü sarîh*” (Yalan olduğu aşikar)

“*azv-ı töhmet*” (Suç atma)

“*müfteriyât-ı gûnâ gûn*” (Türlü türlü iftiralar)

ifadeleri kullanılmıştır. Birçok kez başka suçlarla birlikte işlenen iftira atmak suçu en çok yandaşlarını göreve getirmek ve ahaliden zorla para almak suçlarıyla birlikte işlenmiştir. Suçun belli bir coğrafyaya ait olduğu söylenemez. Ancak İstanbul'a ait suç kayıtları daha fazladır. Nefy yeri olarak İzmir öne çıkmaktadır. Kalebend, nefy, tard, nezr, cezalarının verildiği iftira atmak suçuna 1 ay 10 günlük en kısa 10 ay 10 günlük en uzun kalebend cezasının yanında 6 ve 3 aylık nefy cezaları da verilmiştir.

2.2..11. Katl

Katl suçu genel olarak eşkıyalık faaliyeti ya da ayanlık iddiasında bulunan suçluların bir karye ya da kasabanın basılmasıyla birlikte genel bir eşkıyalık faaliyeti olarak karşımız çıkar. Birkaç münferit olay dışında en çok nehb ü garet (yağma ve çapul) ve hetk suçları ile birlikte işlenmiştir. Ayrıca ayanlık iddiası, darb, haneye saldırma, eşkıya toplama suçları da birlikte işlenen diğer suçlar arasında yer alır. Kalebend, nefy ve zindanbend cezaları verilmiştir. Ortalama ceza süresi Kalebendlik için 5 ay, nefy için 3 ay 10 gündür. Zindanbend ceza süresi 7 aydır. Kalebend cezası için

²⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(35/1)

²⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(133/1)

Seddül-bahir ve Limni kalesi en çok kullanılan ceza yerleridir Katl suçunu işleyenlerin büyük çoğunluğu Müslüman reayadandır.

KATL						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Seddü'l-bahir	Pazarköyü		(12/3)			5
	Sultanhisarı		(91/2)			
	Şehirköyü		(104/3)			
	Aydıncık		(129/1)			
	Domaniç		(189/4)			
Magosa	Kudüs		(42/1)			1
Kavala	Ferecik	(15/4)				1
Samsun	İstanbul		(44/2)			2
	Kocaili		(191/1)			
Kütahya	Kütahya		(56/4)			2
	Kengiri		(160/2)			
Benefşe	Kızılhisarı		(76/2)			2
	Necrakop		(204/3)			
Konya	Danişmendü-i sagir		(67/1)			1
Eğridere	İpsala		(73/1)			1
Limni	Kızılca Tuzla		(90/2)			3
	Ferecik		(152/1)			
	Donamiç		(190/2)			
Ankara	Yenice-i Taraklı		(158/3)			1
Boğazkesen	Şile		(176/3)			1
Bozcaada	Belgrad	(198/4)				1
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Bozcaada	İznic		(24/4)			3
	Ayvalık		(108/3)			
	Havass-ı Refia		(206/3)			
Baide	Kesriye		(40/3)			1
Florina	Naslıç		(35/3)			1
Limni	İstanbul	(192/4)				2
	Uşak		(50/1)			
Filibe	Kırkkilisa		(116/4)K			1
ZİNDAN-BEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Benefşe	Alasonya				(203/3)	1
TOPLAM		3	25		1	29

Tablo 2.46: Katl suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.4 DİĞER SUÇLAR

2.2.4.1. Cemaati ile İyi Geçinmemek

Ermeni patriği Adanis, atandığı ilk günden beri cemaati ile arasında iyi bir bağ kuramamış hatta patrikhanede cemaati ile arasında bir kavga dahi yaşanmıştır. Bu nedenlerle patrik Adanis görevinden alınarak Kartal'a neyf olunmuştur.²⁷⁹

2.2.4.2. Davalara Fesad Karıştırma

Bu suç genel olarak hükümlerde “*dava-i müzevvere*”ye cesaret etme ya da girişme olarak ifade edilmiştir. Bundan başka şahitlerin dinlenmesinin engellenerek adaletin sağlanmasının önüne geçilmesi²⁸⁰ de bu suç kapsamında değerlendirilmiştir.

DAVALARA FESAD KARIŞTIRMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
İnöz	Kırkkilisa				(25/3)	1
Boğazkesen	Görece		(82/1)			1
NEFY						
Arapkir	İstanbul		(52/5)			1
Diyar-ı Ahar	Hanya	(199/4)				1
TOPLAM		1	2		1	4

Tablo 2.47: Davalara fesad karıştırma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.4.3. Görevi İhmal ve Çıkarına Kullanma

Görevini bilerek yerine getirmeme ve yetkilerini sadece kendi çıkarları için kullanmış olma şeklinde ortaya çıkmıştır. Bunun sebepleri olarak beklediği atamayı alamayan görevlinin intikamı ya da büyük çoğunlukla hükümlerde geçtiği haliyle “celb-i mal sevdası” gösterilebilir. Bu suç belirgin bir görevli zümresine aittir denilemez. Suçluların görevleri sıralandığında Kemeler bölükbaşı²⁸¹,

²⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(191/5)

²⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(82/1)

²⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(26/3)

Kayımbaşı²⁸², Tersane Mimar-ı evveli²⁸³, Mısır çarşısında kahve yazıcısı²⁸⁴, mahkeme katibi²⁸⁵, zahire mübaşiri²⁸⁶ gibi farklı alanlarda görevliler görülür. Eşkiya teftişine görevlendirilip eşkiyalık yapan görevlilerin de mevcut olduğunu belirtmekte yarar vardır.²⁸⁷

GÖREVİ İHMAL VE ÇIKARINA KULLANMA						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Dimetoka	Zağra	(37/6)				1
	Rumeli	(38/3)				1
Eğriboz	Varna	(16/3)				1
Varna	Bergos	(7/2)				1
NEFY						
Limni	İstanbul	(26/3)				3
		(58/5)				
		(149/5)KT				
İznikmid		(84/4)				1
Bozcaada			(152/3)			1
Ahar	Hanya	(199/4)				1
TOPLAM		9	1			10

Tablo 2.48: Görevi ihmal ve çıkarına kullanma suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.4.4. Hırsızlık

Hırsızlık suçu hükümlerde “*sirka etme*” şeklinde ifade edilmiştir. “*sirkat*” çalma, aşırma, hırsızlık olarak tanımlanmıştır.²⁸⁸ Bunun dışında “*ahz etme*” ve “*zayi olma*” durumları da hırsızlık suçunun eylemleri arasında gösterilebilir. Hırsızlık eylemi daha çok şahıs mallarına yöneliktir. Çalınan mallar arasında nakit para ve mücevher öne çıkarken, az da olsa kıyafet ve mutfak eşyaları da vardır. Bunun yanında camiden yemeni, destar, papuç çalındığı da vakıdır.²⁸⁹ Ayrıca miri malından da

²⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(58/5)

²⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(149/5)

²⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(152/3)

²⁸⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(194/4)

²⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(7/2)

²⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(37/3), s.(38/3)

²⁸⁸ Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 718

²⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(121/2)

çalınanlar olmuştur.²⁹⁰ Hırsızlığın yöntemi ile ilgili genellikle gece eve ya da odaya girilerek yapıldığı belirtilir. Hırsızlık suçunu işleyenlerin nerdeyse tamamı reayadandır. Gedüs kazasının taşra voyvodası olan Bozkuşoğlu Deli Kadir miri malı olan şabları çalmıştır.²⁹¹

HIRSIZLIK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Bozcaada KT	İstnabul		(151/2)			1
Seddül-bahir	Gedüs	(93/3)				1
Bozcaada	Keşan				(205/5)	1
NEFY						
Sakız	İstanbul		(154/1)			1
Bozcaada		(121/2)	(180/3)			3
İzmir			(44/3)K (89/2)K			2
Ahar	Sandıklı		(158/4)K			1
TOPLAM		2	7		1	10

Tablo 2.49: Hırsızlık suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.4.5. İçki İçmek-İçirmek-Satmak

“*Hamr*”²⁹² şarab, bade, mey olarak tanımlanmış “*şerîb-i hamr*”, “*şarab hamr*” ifadeleri ile hükümlerde içki içmek ifade edilmiştir. Ayrıca şarhoşluk ve sarhoş olarak gezmek de bu suç kapsamında sayılmıştır. Bu durum hükümlerde “*dâ'imâ sekrân üzere olmak*”²⁹³, “*dâ'imâ sekrânen*”²⁹⁴, “*sekrân geşt ü güzâr*”²⁹⁵, “*dâ'imâ mest-i müdâm*”²⁹⁶ şekillerinde ifade edilmiştir. İçki içirmek de bu suç kapsamındadır.

²⁹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(93/3)

²⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(93/3)

²⁹² Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 588

²⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(102/3)

²⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(119/3)

²⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(96/2)

²⁹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(23/4)

Balat haricinde Berber Emin Hüseyin, dükkânında içki satışı gerçekleştirdiği için Bozcaada'ya nefy edilmiştir.²⁹⁷

İÇKİ İÇMEK – İÇİRMEK ve SARHOŞLUK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Boğazkesen	Görelle		(82/1)			1
Dimetoka	Keşan		(96/2)			1
Limni	Mizistre		(193/2)			1
Bursa	Akhisar-1 Geyve		(23/4)			1
NEFY						
Bozcaada	Ezine		(119/3)			2
	İstanbul		(8/4)			
Limni (KT)		(113/2)				1
TOPLAM		1	6			7

Tablo 2.50: İçki içmek-içirmek ve sarhoşluk suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.4.6. Falcılık

Hükümlerde “*Remmallik ve müneccimlik*” olarak ifade edilmiştir. “*Remmallik*” kumun üzerinde bir takım işaretler etmekle gaipten haber vermek iddiasında bulunmak, yalancılık ve dolandırıcılık olarak tanımlanmaktadır.²⁹⁸ Bu anlamda müneccimlik de bu suç içerisinde sayılmış ve hükümde bu haliyle yer almış ve suç olarak kabul edilmiştir. Bir tane suç kaydı olan bu suç İstanbul'da Arnavut Hoca lakabıyla bilinen reayadan Fazlı tarafından işlenmiş ve suçlu Bozcaada'ya nefy edilmiştir.²⁹⁹

2.2.4.7. Rikab-ı humayunu Taciz Etme

Bu suçu işleyenler şikâyeti ya da talebi divanda ya da huzur-ı şer de görüşülüp karar alınmasına rağmen ki (genelde redd cevabı verilmiştir) ısrarla dilekçeler yazarak, haksız taleplerle divan-ı humayunu gereksiz meşgul ve bu şekilde taciz etmişlerdir. Bu durum suç olarak değerlendirilmiş ve suçlular nefy cezasına çarptırılmışlardır.

²⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(8/4)

²⁹⁸ Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 670

²⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(3/2)

RİKAB-I HUMAYUNU TACİZ ETME						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
NEFY		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Bozcaada	İstanbul		(100/3)			1
İzmir	Kuyucak		(189/3)			1
Kahire	(..?)		(191/2)			1
Bosna	Bosna		(176/4)K			1
Bursa	İstanbul		(91/1)			1
Homa Geyikler	Homa Geyikler		(150/2)			1
TOPLAM			6			6

Tablo 2.51: Rikab-ı humayunu taciz etme suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.4.8. Sahte Evrak Düzenleme

Sahte evrak düzenleme, temelde ekonomik çıkar elde etme amacına yöneliktir. Merkezden taşraya gönderilen sahte belgelerle miras gibi haklar başkalarının üzerlerine aktarılmaya çalışılmıştır. Bundan başka kişinin haberi olmadığı halde onun ağızından mazhar düzenleyerek vakıf gelirleri ele geçirilmeye çalışılmıştır.³⁰⁰ Sahte mühürler ile naiblerin, kadıların elindenmiş gibi düzenlenen belgelerle de haksız kazançlar elde edilmeye çalışılmıştır.³⁰¹ Suçluların tamamı Müslüman reayadandır.

SAHTE EVRAK DÜZENLEME						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Limni	Yağlak(?)		(47/2)			1
Konya	Danişmendli-i sagir		(67/1)			1
Pojin	Foça/Bosna		(98/1)			1
Magosa	Mud		(178/1)			1
NEFY						
Limni	İstanbul		(35/2)			1
TOPLAM			5			5

Tablo 2.52: Sahte evrak düzenleme suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

³⁰⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(47/2)

³⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(178/1)

2.2.4.9. Vazifesi Olmayan İşlere Müdahale Etmek

“Vazifesi olmayan umura müdahale etmek” gayrimüslim teba için genel bir suç ifadesi olarak kullanılmıştır. Hükümlerde geçen “*Kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan nâ-ber-câ umûra müdâhale ve ayinlerine muhâlif harekâta cesâret eylediğine binâ'en bi'd-defe'ât kendüye pend ü nush olundukda ba'zı kimesnelere istinâden isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrar*” genel suç ifadesinde inançları gereği yapılmaması gerekenleri de yapmaları ve uyarılmalarına rağmen suçlarında ısrar etmeleri cezalandırılma nedeni olarak belirtilmiştir. Biz de hükümlerde yer alan bu ifadelerin içinden vazifesi olmayan işlere müdahale etmek ifadesini suç adı olarak almayı tercih ettik. Bunun nedeni ise kendi halinde olmamak hemen hemen her hükümde yer almasına karşın vazifesi olmayan işlere müdahale etme sadece gayrimüslimler için kullanılmıştır. Bu hükümlerde öne çıkan farklı bir özellik ise cezalandırmanın “*İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp*” giriş cümlesi ile başlamasıdır. Hükümlerin bazılarında da metropolidlerin kendilerini kendi dillerinde “*rûmî varaka ile*” ifade ettikleri görülmektedir. Metropolidlerin talebi ile başlayan cezalandırma sürecinde cezanın ne olduğu açıklanmadan evvel metropolidin üzerine düşen görevini yerine getirdiği “*vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğunu*” açıklamasıyla gösterilmiştir.

Suçlulara en çok kalebend ve manastırbend cezaları verilmiştir. Bunun dışında az da olsa nefy, palankabend, kulebend cezalarının verildiği de görülür. Kalebend cezası farklı yerlerde uygulanmıştır. Fakat manastırbend cezası belli yerlerde yoğunlaşmıştır. Bunun başında Tırhala'da Vardam/Vardalam manastırı gelmektedir. Aynaroz hem manastırbend hem de kalebend cezalarının uygulandığı çokça kale ve manastırın bulunduğu önemli ceza yerleri arasındadır.

VAZİFESİ OLMAYAN UMURA MÜDAHALE				
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN		
		GAYRİMÜSLİM		
KALEBEND		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Ohri	Vidin		(11/2)	1
Fenar	Kozani		(16/1)	1
Aynaroz/ Valontri	Selanik		(18/3)	1
Benefşe	Atina		(52/1)	3
	Beyşehir	(82/3)		
	Mora		(131/4)	
İnöz	Keşan	(57/4)		2
	Midye		(118/5)	
Aynaroz/ (...?)	Argalasti	(80/2)		6
	İstanbul	(171/2)		
	Narda	(177/4)		
	Kayseri	(191/3)		
	Yenişehir-i fenar	(203/4)-(205/3)		
Kütahya	Alaşehir	(88/1)		2
	Bursa		(122/3)	
Vardam	Bor	(88/5)		1
Magosa	Aya Petro		(94/2)	1
Tolçi	İvraca		(99/3)	1
Platomana	Alasonya	(100/5)		2
	Kerebine		(144/4)	
Dimetoka	Şehirköyü		(102/2)	2
	Mizestre		(184/6)	
Yergöğü	Zağra-i cedit		(127/1)	1
Hisarcık	Haniçe(?)	(151/3)		1
Limni	Edirne		(167/4)	1
Tolçi	Ruşçuk		(184/2)	1
Atina	Atina		(189/2)	1
Farbes	Arkadya	(197/4)		1
Magosa	Şam-ı Şerif		(207/3)-(207/5) (207/6)	3
Narda	İstanbul		(203/1)	1
İnöz	Manastır		(207/4)	1
NEFY		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Dimetoka	Malkara	(58/4)		1
Varna	Şumnu		(194/5)	1

Tablo 2.53: Vazifesi olmayan işlere müdahale etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

PALANKABEND		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Eğridere	Belgrad	(72/3)		2
	Beneş		(200/5)	
KULLEBEND				
Aynaroz Vatopedi	Anadolu	(156/3)		1
MANASTIRBEND		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Tırhala/ Vardam	Kesriye	(33/4)		17
	Tırhala		(21/3)	
	Görice	(69/3)	(33/2)	
	Alasonya		(107/4)	
	Yanya		(114/1)	
	Yenişehir	(37/5)- (47/4)		
	Vidin	(40/1)		
	Kozani	(57/5)		
	Avlonya	(61/4)		
	İstanbul	(94/3)		
	İstifa	(149/3)		
	Filibe	(151/1)		
	İsnaledafa(?)	(187/3)		
	Zihne(?)	(187/4)		
Batnos	(197/3)			
Aynaroz/Hilandar	Pravitin	(43/4)		2
	Vedina(?)	(139/3)		
Aynaroz/ (..?)	Aya Petro		(197/2)	4
	Kerebine	(69/4)		
	Kandiye	(72/2)		
	Eğridere	(126/5)		
Kerpiniş/Borsor	Ağrafa(?)	(171/3)		1
TOPLAM		19	5	24
				63

Tablo 2.53 devamı: Vazifesi olmayan işlere müdahale etmek suçuna verilen cezalar, ceza ve suç yerleri

2.2.4.10. Yalancı Şahitlik

“zûr”³⁰² kelimesi yalan, asılsız manasında olup “şâhid-i zûr” ise yalancı şahid demektir. Hükümlerde geçen;

şâhid-i zûr oldukları taraf-ı şer'den i'lâm ve inhâ olunduğuna binâ'en”³⁰³

³⁰² Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 690

³⁰³ BOA, A.DVNS.KLB.,d. nr. 20, s.(30/1)

“ben bu husûsda mübtel ve kâzibim deyü ikrâr ve i’lân ve şehâdete gelen merkûm Süleymân dahi merkûmu tasdik ve şehâdet merkûmun kâzib olup şahid-i zûr olduğunu meclis-i şer‘de ikrâr ve i’lân”³⁰⁴

olduğu gibi suç adı olarak yalancı şahitlik başlığı kullanılmıştır. Suç yeri İstanbul olan iki tane yalancı şahitlik kaydı vardır. Suçlulardan biri Limni’ye kalebind edilirken diğeri Midlli’ye neyf edilmiştir.

2.2.5 Suç Mahalleri

SUÇ MAHALLERİ					
SUÇ YERİ	SUÇ İŞLEYEN				TOPLAM
	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Ankara				(77/2)	1
Anadolu			(156/3)		1
Yenibeyli	(201/1)				1
Ağrafa(?)			(171/3)		1
Zihne(?)			(187/4)		1
İsnaledafa(?)			(187/3)		1
Ahyolu		(124/2)		(58/3)	2
Akhisar-ı geyve		(23/4)			1
Alacahisar		(179/1)			1
Alasonya		(193/4)	(100/5) (57/5)	(13/1) (203/3) (107/4) (108/1)	7
Alaşehir			(88/1)		1
Amasya	(79/4)				1
Anadolu	(83/2) (142/1)	(22/3)			3
Argalasti			(80/2)		1
Arkadya(?)			(197/4)		1
Atina(?)				(189/2) (52/1) (123/2)	3
Avrethisarı		(5/1)			1
Avlonya			(61/4)		1

Tablo 2.54: Suç mahalleri

³⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.,d. nr. 20, s.(100/1)

Aya petro (Aya petros)				(94/2) (84/2) (32/5)	3
Aydın		(186/2) (177/2)			2
Aydıncık	(10/3)	(6/1) (129/1)			3
Aydos		(7/1)			1
Ayvalık		(108/3)		(40/2)	2
Badracık				(11/3)	1
Balya Badra				(204/5)	1
Batnos(?)			(197/3)		1
Belgrad	(202/2) (173/1) (198/2) (19/3) (198/4) (206/5) (25/1) (166/2) (166/3)		(72/3)		10
Belviran		(168/2)			1
Benefşe		(87/3)			1
Beneş(?)				(200/5)	1
Bergos	(7/2)- (7/3)	(197/5)	(103/1)		4
Beypazarı		(117/2) (131/1) (184/1)			3
Beyşehir			(82/3)		1
Boğdan			(182/5)		1
Bolu	(170/3)	(116/1) (63/3) (111/2)			4
Bolu/Gerede	(157/2)				1
Bor		(84/1)	(134/1)	(88/5)	3
Bor maa kayı	(64/3)				1
Bozcaada				(47/3)	1
Bozkır		(74/2)			1
Böğürdelen	(85/2)				1
Burdur		(31/2)			1
Bursa	(3/4)			(115/3) (122/3)	3
Canıçe		(112/2)			1
Canik		(100/2)			1

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

Cisr-i Ergene				(79/6) (194/1)	2
Çekmece-i kebir		(156/1) (174/2)			2
Çemişkezek	(199/3)				1
Çırpan	(135/4)				1
Çorlu		(66/3)- (101/4)			2
Çubukabad		(68/3)			1
Danişmendli-i sagir		(67/1)			1
Demirci	(120/3)	(165/1)			2
Demirhisar		(89/4)			1
Dimetoka		(101/2) (188/3)			2
Divriği-Eğın	(65/2)				1
Diyarbakir		(201/3)			1
Domaniç		(3/1) (190/2)			2
Doyran		(180/1)			1
Drama			(147/2)		1
Edirne	(137/1)	(13/3)		(167/4)	3
Eğirdir		(39/3)			1
Eğriboz		(151/4)			1
Eğridere				(126/5)	1
Erdek		(198/3)	(106/3)		2
Ergani	(99/5)	(185/4) (195/2)			3
Erzurum		(181/1)			1
Eskicuma	(39/4)	(38/2) (94/4)			3
Estar Eflak		(49/3) (183/1)			2
Ezine		(92/4)			1
Ezine-i Kazdağı		(187/2) (119/3)			2
Ferecik	(15/4)	(51/1) (152/1) (158/1)			4
Filiba			(151/1) (171/4)	(6/4)	3
Foça-Bosna		(98/1)			1
Gazze	(196/3)				1
Gedegara		(162/2)			1
Gedüs	(93/3)	(102/1) (117/1)			3
Gekbuze		(189/1)			1

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

Gemlik		(155/2)			1
Geyve		(21/1)			1
Gölikesri				(106/2)	1
Gönen		(53/1) (54/2) (80/3) (177/1)			4
Görele		(82/1)			1
Görice			(69/5)	(33/2)	2
Göynük		(98/2)			1
Gülkiras	(157/1)				1
Gümüşhane		(34/1)			1
Günyüzü		(192/1)			1
Haniçe			(151/3)		1
Hanya	(52/4) (179/3)	(48/2) (199/4)			4
Havass-1 Mahmudpaşa		(51/3)			1
Havass-1 refia		(206/3)			1
Hayfa		(115/1)			1
Haymanateyn		(143/2)			
Hayrabolu		(140/4)			1
Hazergrad	(20/2)	(78/1)			2
Hersek		(181/4)			1
Hocabey	(26/1)				1
Homa Geyikler		(150/2)			1
İbrail	(9/1)				1
İçil	(31/1)				1
İhlevine		(188/1)			
İnecik		(194/3)			1
İnegöl		(87/2)			1
İpsala	(15/1)	(73/1) (69/2) (64/1) (99/4) (118/2)			6
İsakçı				(203/5)	1
İsmail	(131/5)				1
İsmail geçidi		(169/4)			1
İspir		(96/1)			1

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

İstanbul	(31/3)	(81/4)	(171/2)	(203/1)	102
	(64/2)	(24/2)	(191/5)	(83/1)	
	(79/1)	(17/3)	(94/3)	(118/3)	
	(5/2)	(44/2)	(169/1)	(111/1)	
	(36/3)	(88/4)	(93/4)	(197/2)	
	(132/4)	(207/2)		(124/3)	
	(123/1)	(4/4)		(140/1)kdn	
	(53/2)	(35/1)		(101/3)kdn	
	(156/2)	(52/5)			
	(97/3)	(63/1)			
	(126/3)	(95/1)			
	(153/2)	(132/3)			
	(153/3)	(176/4)kdn			
	(159/2)	(193/3)			
	(110/3)	(199/2)			
	(125/4)	(150/1)			
	(151/2)	(100/1)			
	(26/3)	(101/3)			
	(149/5)	(91/1)			
	(21/4)	(84/4)			
	(81/1)	(187/1)kdn			
	(146/4)	(132/5)			
	(18/4)	(127/4)			
	(58/5)	(10/2)			
	(113/2)	(30/2)			
	(192/4)	(154/1)			
	(102/3)	(44/3)kdn			
	(121/2)	(89/2)kdn			
	(125/5)	(93/1)kdn			
	(172/5)	(206/1)			
	(53/2)	(49/1)			
	(69/1)	(136/2)			
	(119/2)	(173/2)			
	(158/2)	(19/2)			
	(159/1)	(3/2)			
	(160/1)	(8/4)			
	(161/2)	(100/3)			
	(164/3)	(152/3)			
	(172/2)	(180/3)			
	(173/3)	(176/3)			
(182/4)	(191/2)				
(183/4)					
(190/3)					
(191/4)					
(199/1)					
(200/2)					
(200/3)					
(75/4)					

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

İstifa			(149/3)		1
İstifa(?) Livadiye				(149/2)	1
İvraca				(99/3)	
İzmir		(23/3)			1
İzник		(24/4) (136/4)			2
İzvornik	(54/1)	(41/2)			2
Kandiye			(72/2)		1
Kapıdağı			(9/3)	(113/1)	2
Kapıdağı- erdek		(120/2)			1
Karadağ	(34/2)				1
Karaferye			(11/1)		1
Karahisar-1 Şarki		(24/3)			1
Karaman		(147/4)			1
Karamürsel		(189/4)			1
Karesi	(77/5)				1
Kars	(25/2)				1
Kars-1		(52/3)			1
Zulkadriyye		(110/3)			1
Kastamonu		(133/1)kdn			1
Kayseri	(74/1)	(67/2) (97/1) (103/2) (66/4)	(191/3)	(111/4) (61/2) (57/2)	9
Keban		(27/4)			1
Kelkid		(95/2) (194/2)			2
Kemah		(195/3)			1
Kengirı		(160/2)			1
Kerebine			(69/4)	(144/4)	2
Kerpiniş	(103/3)				1
Kesriye		(40/3)	(33/4)	(19/1)	3
Keşan		(96/2) (142/2) (29/4)	(57/4)	(205/5)	5
Kırkkilise		(23/1) (116/4)kdn		(25/3) (111/3)	4
KızılcaTuzla		(90/2)			1
Kızılhisar		(76/2)			1
Kili		(104/2)			1
Kite		(8/2)			1
Kocaili		(191/1) (203/2)		(90/1)	3

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

Konrapa	(147/3)				1
Kordos			(148/1)		1
Kozani				(16/1)	1
Köstendil	(2/2)				1
Kudüs	(42/1)				1
Kuşadası		(47/1)			1
Kuyucak		(189/3)			1
Küre-i nühas		(129/3)			1
Kütahya	(108/2)	(56/4)			2
Kvarna(?)	(5/3)				1
Larende		(124/1)			1
Lazkiye		(3/3)			1
Lefkoşa		(130/1)			1
Lofça	(101/1) (182/2)	(169/2)			3
Malatya		(149/1)			1
Malkara			(58/4)		1
Manastır		(207/1)		(207/4)	2
Mankalya	(18/2)	(80/1)			2
Medine		(193/6)			1
Midilli				(163/3)	1
Midye		(12/2)		(118/5)	2
Mizestre		(193/2)		(184/6)	2
Mora				(131/4)	1
Mud	(178/1)				1
Narda			(177/4)	(177/3)	2
Nasliç		(35/3)			1
Nevrakop		(204/3)			1
Nevşehir		(162/1)			1
Niğbolu		(65/3)			1
Niksar	(120/4)				1
Özi	(14/2)				1
Pazarköyü		(12/3)			1
Petriç	(28/4)				1
Pınarhisarı			(187/5)		1
Pirlepe		(121/1)			1
Platimana		(176/2)			1
Pravišta		(21/2)			1
Pravitin			(43/4)		1
Radomir	(78/3)				1
Resmo		(22/1)			1
Rodos		(80/4)			1
Rumili	(38/3)				1

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

Ruşçuk				(184/2)	1
Sakız				(115/4)	1
Salina				(81/2)	1
Sandıklı		(89/3)			1
Selanik	(143/3)			(18/3)	2
Selvi		(28/1) (46/2)			2
Semendire	(144/1)				1
Siroz		(80/5)			1
Siroz/ Gaydarahor			(58/1)		1
Sivas	(113/5)				1
Siverek		(86/2)			1
Sofya		(174/1)			1
Sultanhisarı		(91/2)			1
Şam	(65/4)				
Şam-ı Şerif				(207/3) (207/5) (207/6)	3
Şehirköyü		(104/3) (109/3)		(102/2)	3
Şumnu				(194/4)	1
Tahta		(160/3)			1
Teke	(4/2)				1
Tekfurdağı	(6/3)			(185/3)	2
Tırhala			(21/3)		1
Tokad		(35/2) (122/4)			2
Uşak		(50/1)			1
Uzuncaabad-1 Hasköy	(14/4)	(145/1)			2
Varna	(16/3) (137/4)				2
Vedina(?)			(139/3)		
Vidin		(165/3)	(40/1)	(11/2)	3
Viranşehir			(114/1)		1
Vize		(77/1)			1
Yağlak(?)		(47/2)			
Yalakabad				(132/4)Kdn	1
Yalvaç		(13/4) (122/5)			2
Yalvaç-1 Karaağaç		(135/1)			1
Yanya			(114/1)		1

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

Yenice-i Taraklı		(158/3)			1
Yenişehir			(37/5)-(47/4)		2
Yenişehir-i Fenar	(75/3)	(42/3)	(203/4) (205/3)	(205/2)	5
Zağra-i atik	(6/2)				1
Zağra-i cedid		(20/1)		(127/1)	2
Zağra-İslimye	(37/6)				1
Belirsiz	(154/3) (7/4)	(201/2) (4/5)kdn			

Tablo 2.54 devamı: Suç mahalleri

2.2.6. Suçluların Sosyal Statüleri

Suçlular, sosyal statülerine ve inançlarına göre ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutuldu. Müslüman suçlular askerî ve reaya, gayrimüslim suçlular din adamı/yönetici ve reaya olarak bölümlendirildi. Bu bölümlendirmede ayan ve voyvodalar taşradaki yöneticiler olması ve vergi muafiyetleri nedenleriyle askeri sınıfta değerlendirildi. Ayrıca Kocabaşılar da gay yönetici olarak değerlendirilerek gayrimüslim reaya başlığına dahil edilmedi. Kadın suçlular ise ayrıca değerlendirmeye tabi tutuldu.

457 adet ceza hükmü içerisinde kadınlara verilen cezaları içeren hüküm 17 adet vardır. Bu sayı değerlendirmeye alınan ceza hükümlerin yaklaşık % 4'ünü oluşturmaktadır. Kadınların işlediği suçlar bütün suçlar gözönüne alındığında oldukça az ve sınırlıdır. Bunlar içerisinde en çok dikkati çeken fuhuş suçudur. Kadınların en çok suç işlediği mahal ise İstanbul'dur. Dikkat çekici olan kadınlara sadece nefy cezası verilmiştir.

Kadın suçlarının işlediği suçlar					
SUÇ	SUÇ YERİ	CEZA	CEZA YERİ	MÜSLİM	GAYRİMÜSLİM
HIRSIZLIK	İstanbul	Nefy	İzmir	(44/3)- (89/2)	
	Sandıklı		Ahar	(158/4)	
FUHUŞ	İstanbul		Midilli	(81/4)	
			İzmir	(93/1)	
			Limni		(101/3)
	Sandıklı		Gelibolu	(136/2)	
	Yalakabad		Ahar	(158/4)	
	Belirsiz		Burgados		(132/4)
KATL	Kırkkilise		Bursa	(4/5)	
ALACAĞINDAN FAZLA PARA TALEP ETME	İstanbul		Filibe	(116/4)	
HAKARET VE KÜFÜR	Ezine-i Kazdağı		Selanik		(118/3)
RİKAB-I HUMAYUNU TACİZ ETME	İstanbul		Bozcaada	(119/3)	
İHRAK	İstanbul		Bosna	(176/4)	
	Kastamonu		Kahire	(191/2)	
İFTİRA	İstanbul		İznikmid	(187/1)	
	İstanbul	Kastamonu	(133/1)		
	Sandıklı	Sakız		(140/1)	
		Ahar	(158/4)		

Tablo 2.55: Kadın suçularının işlediği suçlar, verilen cezalar, suç ve ceza yerleri

457 ceza hükmünün 336 tanesi Müslüman suçlulara 121 tanesi gayrimüslim suçlulara aittir.

gayrimüslim reaya, ahaliden zorla para almak, halkı kışkırtmak, davalara fesad karıştırma, vergi vermemek, eşkıyalık, firar, fitne fesad çıkarma, hakaret-küfür, harekât-ı nâ-berca, hetk, hırsızlık, iftira atmak, izinsiz kilise inşa etme, kocabaşılık iddiası, nehb ü garet (yağma ve çapul), vakıf işlerine müdahale etmek, vergilere el koyma, vergilerin toplanmasına engel olma, yasak zahire satışı yapma ve en fazla kaydın yer aldığı, vazifesi olmayan işlere müdahale etme suçlarını işlemişlerdir. Bunlara kalebend, nefy, manastırbend, kürek, zindanbend, palankabend cezaları verilmiştir.

gayrimüslim (Hristiyan) din adamlarının suçları genelde “*kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret idüp bi'd-defe'ât pend ü nush oldukda isgâ etmeyüp isrâr ve sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu*”

şeklinde ifade edilmiştir. gayrimüslim din adamları içerisinde en çok suç kaydı 43 tane ile Rum din adalarına aittir. Hükümlerde rahib, papas, keşiş, gamnos, metropolid gibi unvanlarla anılmışlardır. Bunun dışında az da olsa “muharrik”³⁰⁵ olma, manastıra ait gelirleri kendisi için harcama³⁰⁶ gibi suçlar belirtilmiştir. Ayrıca dikkat çeken bir başka suç kaydı da “kocabaşılık iddiası”dır.³⁰⁷

Ermeni din adamı suçlu kaydı iki adettir ve bunlar Ermeni patriğidir. Patriklerden biri sadakatsizlik yaparak Fransa ve diğer devletlerin İstanbul'daki elçilerine, Ankara'daki konsoloslarına ve tüccarlarına gizli mektuplar göndererek olumsuz faaliyetlerde bulunma suçunu işlemiştir. Bu durum “*Keyfiyet devlet-i ebed müddetime mucib-i şeyn ve faziha olmakdan naşi*”³⁰⁸ şeklinde ifade edilmektedir. Patrik görevinden alınarak Bursa'ya nefy edilmiştir. Yerine atanacak yeni patrikte aranan özellik “*muhtâr-ı millet-i Erâmîne olan bir sâdik ve mu'temed kimesnenin patrik nasbı murâd-ı hüsrevânem olmağın*”³⁰⁹ ifadeleriyle belirlenmiştir. Nitekim bu konu devletin ve saltanatın namusu olarak görülmüştür.³¹⁰ Buna karşılık yerine atanan Adanis isimli Ermeni patriği Bursa'ya nefy edilen Zakarye adlı rahibin oldukça zor durumda olduğunu, gelirinin olmayıp muhtaç duruma düştüğünü, kendisinden Ermeni halkının hoşnud olduğunu belirterek affını istemiş ve 4 ay 10 gün sonra Zakarye adlı patrik itlak edilmiştir. Adanid adlı patrik ise yaklaşık bir yıl sonra cemaati ile iyi geçinemediği gerekçesiyle Ermeni cemaatinin şikayeti ve talebi üzerine görevinden alınarak Kartal'a nefy edilmiştir. Ermenilerin bir suç kaydı da Avrupalı devletler nezdinde Osmanlı Devleti aleyhine faaliyetlerine dairdir. Her ne kadar din adamı olmasa da benzer suç olması nedeniyle bahsetmek yerinde olacaktır. Galata'da sarraf olan Vadiris adlı Ermeni, yabancı devlet elçi ve tüccarlarıyla irtibat ile Osmanlı aleyhine faaliyette bulunması nedeniyle Midilli'ye nefy edilmiştir.³¹¹ Sarraf Vadiris 3 ay 20 gün sonra itlak edilmiştir. Ancak dikkat çekici bir diğer durum Avrupalı Devlet elçileri ve tüccarları nezdinde Osmanlı Devleti aleyhine faaliyet gösteren yukarıda bahsi geçen Patrik Zakarye ve son olarak bahsi geçen sarraf Vadiris'in itlak hükümleri peşpeşe yer almıştır.³¹² Bir başka hükümde de bir grup

³⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(57/5)-s.(191/3)-s.(100/5)

³⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(177/4)

³⁰⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(88/5)-(134/1)

³⁰⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(93/4)

³⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(93/4)

³¹⁰ “*tekmil-i nâmûs-ı saltanat-ı seniyyem zımnında*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(93/4)

³¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(124/3)

³¹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(141/1)-s.(141/2)

Ermeni yine Ermeni ahaliyi kışkırtmak suçuyla Magosa'ya kalebend edilmişlerdir.³¹³ Bunlardan başka gayrimüslim suçlular içerisinde bir tane de yahudi mevcuttur. Alacağından fazla para talep edip almak ve darb suçlarını işleyen Bako isimli yahudi birkaç kez kürek cezasına çarptırılıp serbest kalmış ve sonunda İstanbul'dan Selanik'e nefy edilmiştir.

En çok suç kaydı 336 adet ile Müslümanlara aittir. Bu suçlardan 222 tanesi reayaya ait iken 114 tanesi askerî sınıf mensuplarıdır. Müslümanlar tarafından izinsiz kilise inşa etme, cemaati ile iyi geçinememe, kocabaşılık iddiası ve vazifesi olmayan işlere müdahale etmek gibi gayrimüslimlere has suçlar dışında bütün suçların işlendiğini söyleyebiliriz.

Müslüman reaya içerisinde manav, berber, pazarbaşı, kassabbaşı, canbaz, urbacı, hamal, şerbetçi, kahve yazıcısı, attar gibi esnaf yer alırken. Ana-oğul, karı-koca, iki kardeş, baba-oğul şeklinde ailecek suç işleyenler de olmuştur.

Askerî sınıf içerisinde en çok suç işleyen seyfiye mensuplarıdır. Bunlar içerisinde 18 suç kaydı ile ayanlar en çok suç işleyenlerdir. Yeniçeriler, cebeciler, voyvodalar suç kaydı fazla olan diğer seyfiye mensuplarıdır. Diğer askeri mensubu suçluların işlediği suçlar sayı olarak az olmakla beraber işlenen suçların hemen hemen aynı olduğunu söyleyebiliriz. Ahaliden zorla para almak, mübayaaya engel olmak, zahire işlerine müdahale etmek, suçlulara yardım ve yataklık, yasak zahire satışı yapma, nehb ü garet (yağma ve çapul), katl, darb ve yaralama, eşkiya toplama, ihrak, memurun görevine engel olma, emre itaatsizlik, ayanlık iddiası, vergilere el koyma, serdarlığı zabt, askerîlik iddiası bu suçlar arasında sayılabilir. Genel olarak otoriteye karşı gelerek mali alanda üçlenme, daha fazla kazanç elde etme amaçlanmıştır. Suçlulara daha çok kalebend, nadiren de nefy cezaları verilmiştir. Yeniçerilerin emre itaatsizlik, serdarlığı zabt, yeniçerilik iddiası, hetk, nehb ü garet (yağma ve çapul) gibi suçların yanında içki içmek ve içirmek ve özellikle sınır boylarında Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak suçunu işledikleri görülmüştür. Askerî mensubu suçluların en yaygın işlediği suçlardan biri de görevi ihmal ve çıkarına kullanmak olmuştur.

İlmiye mensupları içerisinde en çok suç kaydı medrese öğrencilerine aittir. Suhte, softa, çömez olarak geçen öğrencilerin suç yerleri genellikle İstanbul'dur. Kavga ve

³¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(114/3)

niza, şabb-ı emrede saldırma, hakaret-küfür, darb ve yaralama, sıkça işledikleri suçlar arasında yer alır. Bunlardan başka fitne fesad çıkarma suçu da görülür. İlmiye mensubu diğer bir grup suçlu ise Müftilerdir. Müftiler devlet otoritesine karşı gelerek eşkıya toplama, mahkemeye saldırma, tevzi defterine akçe yazma, ayanlık iddiası memurun görevine engel olmak gibi eşkıyaların işlediği suçlarla benzer suçlar işlemişlerdir. İçki içtiği için cezalandırılan suçluya yardım eden³¹⁴ ve katl³¹⁵ suçunu işleyen imamlar, hetk suçundan cezalandırılan mekteb hocası³¹⁶, nehb ü garet (yağma ve çapul) suçuna karışan mezunül-ifta³¹⁷ hırsızlık yapan kayyımbaşısı³¹⁸ diğer ilmiye mensubu suçlulardandır. Bununla birlikte özellikle sınır boylarında mezunül-ifta, müderris, müftilerden Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak suçunu işleyenlerin olması dikkat çekicidir. Tersanede imalinden sorumlu olduğu kayıkların Karadeniz'de fırtınada açılmasından ötürü tersane mimar-ı evveli katle-bedel cezirebend olmak üzere Limni'ye gönderilmiştir.

Kalemiye mensubu suçlular iftira atmak, görevi ihmal, Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak, ocağının düzenini bozma, davalara fesad karıştırma, harekât-ı naberca gibi nizamı bozmaya yönelik suçları işlemişlerdir.

Değerlendirmeye tabi tutulan hükümlere göre toplam suçlu sayısı 854'tür. 854 suçlunun 656'sı Müslüman 198'i gayrimüslim'dir.

Askeri sınıftan %21.65 oranla 185 suçlu Müslüman reayadan %55.15 oranla 471 suçlu, gayrimüslim din adamlarında %7.16 oranla 61 suçlu gayrimüslim reayadan %16.04 oranla 137 suçlu yer almaktadır.

³¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(102/3)

³¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(192/4)

³¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(110/4)

³¹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(120/3)

³¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(58/5)

SUÇLU SAYILARI							
CEZALAR	MÜSLİM				GAYRİMÜSLİM		
	ASKERİ			REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
	S	K	İ				
KALEBEND	81	2	42	296	24	79	524
NEFY Ü İCLA	27	5	23	163	6	38	262
MANASTIRBEND	-	-	-	-	27	9	36
KÜREK					2	7	9
İKAMET YASAĞI		2		7			9
ZİNDANBEND				3		2	5
CEZİREBEND		2		1			3
TARD VE İBAD			1			1	2
PALANKABEND						1	1
AHZ				1			1
KULLEBEND					2		2
TOPLAM	108	11	66				854
	185			471	61	137	
	656				198		

Tablo 2.56: Suçlu sayıları

2.3. CEZALAR

2.3.1. Cezalandırma Süreci

Cezalandırma isteği suç eğer kadılık bölgesinde ve reaya tarafından işlenen bir suç ise kadılar tarafından merkeze bildirilirdi. Ancak Bu suçların tamamı merkeze bildirilmezdi. Önemi ve ciddiyeti sebebiyle kadıların karar vermek istemediği ya da vereceği kararı uygulama gücü olmadığı gündelik ve basit olmayan suçlar bildirilirdi.

Suç işleyen reayadan birisi ya da bir ayan ya da bir voyvoda ise doğrudan ya da yöre halkının şikâyeti üzerine kadı tarafından ya da kazanın idarecisi olan naib tarafından ya da mağdurların doğrudan divana müracatı ile cezalandırılma ve mağduriyetin giderilmesi talep edilirdi. İnegöl ayanı Derviş Mehmed Bey'in teftişe gelen sadattan es-Seyyid Mahmud'u darb, tahkir ve habs etmesi üzerine Bursa'da sakin olan sadat doğrudan merkeze mazhar ile Derviş Mehmed Bey'i şikâyet ederek cezalandırılmasını talep etmişlerdir.³¹⁹ Yine Uzuncaabad-ı haskøy Naibinin arzı ve ahalisinin mazharlarıyla Tekye nâm karye sükkânından el-Hâc İsmail ve İğdebükü(?) karyesinden Hâcî Muhsin ve Alalar karyesinden Alemdâröğlü

³¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(3/4)

Süleymân, Çamdere(?) karyesinden es-Seyyid Ebubekir nâm kimesneler cezalandırılmışlardır.³²⁰

Suçu işleyen eğer askerî sınıf mensubu ise cezalandırılma talebi görevlinin bağlı olduğu üst makam tarafından da yapılabilirdi.³²¹ Örneğin “*dâ'imâ hilâf-ı vâkı' evzâ' ve etvâra cesâret ve envâ'-ı gûne hîle ve tezvîre sülûkundan nâşî*” şeklinde suçu ifade edilen Ali Haseki'nin cezalandırılmasını Hassa Bostancıbaşısı talep etmişti.³²² Belgrad Müftisi Mehemed Said Efendi *ehl-i serhaddin ba'zıları miyânelerinde kîl u kâli mü'eddî halât vukû'una bâdî* olması nedeniyle bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müfti'l-enâm olan Mehemed Şerif tarafından işaret edilmiştir.³²³ Soğucak kalesi muhafazasındaki cebecilerin başına zabıt vekili atanan Ahmed Çavuş Abaza kabilelerini kışkırtması sebebiyle Cebecibaşısı Mehemed tarafından cezalandırılması talep edilmiştir.³²⁴ Tersane-i Amire Mimar-ı evveli Mustafa Halife tarafından inşa edilen yeni fırkateynlerin Karadeniz'e açıldıktan sonra su alması üzerine Kaptan-ı derya Gazi Hasan Paşa Mustafa Halife'nin cezalandırılmasını talep etmiştir.³²⁵ Osmanlı Devleti ehl-i örf denilen icra organlarındaki görevlilere hiçbir zaman fazla güvenmemiş ve onları sürekli denetim altında tutmayı zaruri görmüştür. Bu denetleme görevi kadırlara verilmiştir. Kadılar ehli-i örf yetkililerinin işlediği suçlara engel olamadıklarında merkeze bildirmekle yükümlüdür.³²⁶

Suçu işleyen gayrimüslim ahaliden ise bu talebi cemaat liderleri mühürlü arz-ı hal veya kendi dillerinde (rumi varaka ile) yapabilmişlerdir.

Cezalandırma prensibi olarak hakkında şikâyet olan kişi cezalandırılmadan önce birkaç kez uyarılır eğer yola gelmezse veya sabıkalı ise cezalandırıldı.³²⁷ Özellikle “vazifesi olmayan işlere müdahale” şeklinde suçu ifade edilen gayrimüslim ahali için ceza kararı verilmeden önce “*bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda isgâ etmeyüp*” denilerek uyarıldığı vurgulanmıştır. Buna karşılık bu durum yani uyarılma hali her hükümde ifade edilmemiştir.

³²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(6/5)

³²¹ Yaptığımız tasnifte askerî sınıf mensupları içerisine sabık görevliler, ayan ve voyvodalar dahil edilmiş olup bu durum bu kişiler için geçerli değildir.

³²² BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(18/4)

³²³ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(25/1)

³²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(31/3)

³²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(149/5)

³²⁶ Uriel HEYD, *Eski Osmanlı Ceza hukukunda Kanun ve Şeriat*,633

³²⁷ Neşe ERİM, *Osmanlı imparatorluğunda kalebendlik cezası ve suçluların sınıflandırılması üzerine bir deneme*, 80

Arz, ilam ya da mahzar ile divana ulaşan şikâyet ya da suçluların cezalandırılma talebi görüşüldükten sonra genel olarak suçu işleyen kişinin cezalandırılmasına karar verilirdi. Kimi zaman ise şikâyete söz konusu olan kişi ve olayların gerçekliğinin araştırılması istenir ve gerçekliğinin ortaya çıkması halinde cezalandırılırdı.

Cezanın infazı için suçlunun yakalanması ve ceza yerine teslim edilmesi için dinine, statüye göre farklı görevliler görevlendirilirdi. Genel olarak Müslüman suçlular için çavuşlar bu görevi üstlenirken gayrimüslim suçlular için yasakçılar görevlendirilmiştir. Bunlardan başka nadiren kayıççı³²⁸, kul çavuş³²⁹, baş bakikulu³³⁰ gibi görevlilerin de görevlendirildikleri de olmuştur.

Ceza, kalebend ise hüküm, cezanın infaz edileceği kalenin dizdarına, eğer ceza neyf cezası ise cezanın infaz edileceği kazanın naibine hitaben yazılırdı. Bu görevlilerden suçlunun teslim alındığına dair merkeze bilgi verilmesi ve emir olmadan kesinlikle serbest bırakılmamaları istenmiştir.

Cezalandırmaya gidilmesinde birey olarak suçlunun “*mütenebbih olması*” yani kendisine yapılan nasihata kulak vermemesi, “*islah-ı nefis*” ederek bir daha bu şekilde bir suça cesaret etmemesi amaçlanmıştır. Bunun yanında cezalandırmanın topluma yönelik mesajı da vardır. Nitekim bu durum hükümlerde “*emsaline terhiben*” ya da “*emsaline ibreten*” ifadeleri ile kendini göstermektedir. Anlaşılacağı üzere suç işleyen herkesin cezalandırılacağı mesajı verilerek caydırıcı olunmaya çalışılmıştır. Cezaların caydırıcılığının beklenen kuvvette olduğunu söylemek zordur. Bu duruma kanıt olarak birçok hükümde suçluların evvelden cezalandırılmış olup serbest kaldıktan sonra tekrar aynı suçu ya da daha ağır ve şiddetlisini işlediğini görmek mümkündür. Bu şekilde serbest kaldıktan sonra yine suç işleyenlerin serbest kalma şekilleri anlatılırken “*bir takrib halas bulup*”³³¹, “*bir takrib itlak*”³³², “*kuvvet-i maliye ile itlak*”³³³ gibi ifadelerle yer verilmiştir. Bu ifadelerden, tekrardan ve daha fazlasıyla suç işleyenlerin itlak edilmelerinin doğru bir karar olmadığı bu nedenle bu kararın bir şekilde elde olmayan etkenler nedeniyle sehven ya da farkında olunmadan verildiği gibi bir durumun göze çarptığı söylenebilir. Bu ifade ediliş şekli için aslında o dönemde yaşanan hukuksuzlukların da ayrı bir kanıtıdır denilebilir.

³²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(152/1), s.(162/3)

³²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(46/3)

³³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(49/3)

³³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(52/4)

³³² BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(57/2), s.(188/2)

³³³ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(42/2), s.(103/3)

Asayişin veya nizamın yeniden tesis edilmesi cezalandırmanın bir diğer amacıdır. Cezaların siyaseten, nizam-ı memleket için siyaneten li'l-ibad (halkı korumak) veya ibreten li's-sa'irin (başkalarına ibret olmak) amacıyla verildiği anlaşılmaktadır.³³⁴

İhkak-ı hak olunması da bir amaç olarak değerlendirilebilir. Mali suçları işleyenleri cezalandırmaya yönelik hükümlerde mağdur olan ya da zarar görenlerin zararlarının giderilmesi, mağduriyetlerinin ortadan kaldırılması sadece suçlunun cezalandırılması ile gerçekleşmemiş, aynı zamanda “*ihkak-ı hak*”, “*hakkın ashabına “redd-i teslimi”*”, “*hukuk-ı fukaranın istirdadi*” şeklinde ifade edildiği gibi suçludan verdiği zararın bir nevi tazmin edilmesi yoluna gidilmiştir. Her ne kadar bu hakların ne kadarının alındığı ya da ne kadar zamanda alındığı soru işareti olsa da adaletin tam tesisine verilen önemin göstergesidir denilebilir.

2.3.2. Kalebend

Kalebend cezası suçluların kale surları içerisinde tutulup dışarı çıkarılmamaları şeklinde uygulanmıştır.³³⁵ XVIII. yy.'dan sonra hem hapis hem de sürgün cezası yerine kullanılmıştır.³³⁶ Daha çok kamu düzenin bozulmasına yönelik suçlara verildiği³³⁷ söylene de hemen hemen her alandaki suçlara uygulanmıştır.

2.3.2.1. Kalebend Cezası Verilen Suçluların Sosyal Statüleri

Müslim ya da gayrimüslim erkek tebaya uygulanmıştır. Kadınlara kalebend cezası verilmemiştir. Sosyal statü açısından bakıldığında ise genel olarak bir ayırım söz konusu değildir. 252 adet kalebend cezasından 191 tanesi Müslümanlara 61 tanesi gayrimüslimlere verilmiştir. Müslümanlara verilen 191 kalebend cezasından 67 tanesi askerî sınıfa, 124 tanesi reayaya verilmiştir. Gayrimüslimlere verilen 61 tane kalebend cezasından 15 tanesi din adamı ve yöneticilere, 46 tanesi reayaya verilmiştir.

³³⁴ Uriel HEYD, *Eski Osmanlı Ceza hukukunda Kanun ve Şeriat*,647

³³⁵ Ömer İŞBİLİR, “kalebend” DİA ek:2 s. 5

³³⁶ Esra YAKUT, *Tanzimat Dönemine Kadar Osmanlı Hukukunda taziri gerektiren Suçlar ve Cezalar*,s.36

³³⁷ a.g.e,s.36

Suçluların sosyal statülerine göre kalebend cezası verilen hükümler			Toplam		
Müslim	Askerî	(2/2) -(4/2)-(5/3)-(7/2)-(7/4)-(9/1)-(14/4)-(15/1)-(15/4)-(16/3)-(18/2)-(20/2)-(23/1)-(26/1)-(31/1)-(34/2)-(37/6)-(38/3)-(39/4)-(48/2)- (52/4)-(53/2)-(64/2)-(64/3)-(65/2)-(69/1)-(78/3)-(85/2)-(93/3)- (96/1)-(99/5)-(101/1)-(108/2)-(110/4)- (112/1)-(119/2)-(120/4)- (123/1)- (131/5)- (142/1)-(143/3)- (153/2)-(153/3)-(154/3)-(157/2)-(158/2)-(159/1)-(159/2)-(160/1)-(161/2)-(164/3)-(172/2)-(173/1)-(173/3)-(179/3)-(182/2)-(182/4)-(183/4)-(191/4)-(196/3)-(198/4)-(199/1)-(200/2)-(200/3)-(201/1)-(201/3)-(206/5)	68		
	Reaya	(6/1) -(7/1)-(8/2)-(10/3)-(12/2)-(12/3)-(13/3)-(17/3)-(20/1)-(21/1)-(21/2)-(23/4)-(24/3)-(27/4)-(28/1)-(28/4)-(29/4)-(38/2)-(41/2)-(42/1)-(42/3)-(44/2)-(46/2)-(47/1)-(47/2)- (49/3)-(51/1)-(51/3)-(52/3)-(54/1)-(54/2)-(56/4)-(63/3)-(65/3)-(66/3)-(66/4)-(67/1)-(68/3)-(73/1)-(76/2)-(77/1)-(78/1)-(80/1)-(80/3)-(82/1)-(88/4)-(89/3)-(89/4)-(90/2)-(91/2)-(92/4)-(94/4)-(95/2)- (96/2)-(98/1)-(98/2)-(99/4)-(100/1)-(100/2)-(101/2)-(102/1)-(103/2)-(104/2)-(104/3)-(111/2)- (112/2)-(114/2)-(115/1)-(116/1)-(117/2)-(118/2)-(120/2)-(121/1)- (124/1)-(125/4)-(129/1)-(129/3)-(130/1)-(131/1)- (136/4)- (142/2)-(143/2)- (145/1)-(147/3)- (147/4)-(149/1)-(151/2)-(152/1)-(155/2)-(156/1)-158/1)-(158/3)-(160/2)-(160/3)-(162/1)-(162/2)-(165/1)-(169/2)-(169/4)-(174/1)-(174/2)-(176/2)-(176/3)-(177/1)-(178/1)-(179/1)-(180/1)-(183/1)-(184/1)-(187/2)-(188/3)-(189/4)-(190/2)-(190/3)-(191/1)-(193/2)-(193/4)-(194/2)-(195/2)-(195/3)-(198/3)-(201/2)-(204/3)-	122	190	252
Gayri Müslim	Din adamı Yönetici	(57/4)- (80/2)-(82/3)-(88/1)-(88/5)-(103/3)-(115/4)-(151/3)-(171/2)-(171/4)-(177/4)-(182/5)-(191/3)-(197/4)-(203/4)-(205/3)-	17		
	Reaya	(6/4) -(11/2)-(11/3)-(13/1)-(16/1)-(18/3)-(19/1)-(25/3)-(32/5)-(40/2)-(52/1)-(57/2)- (61/2)-(81/2)-(84/2)-(94/2)-(99/3)-(100/5)-(101/3)-(102/2)-(106/2)-(111/3)-(111/4)-(114/3)-(118/5)-(122/3)-(123/2)-(127/1)-(131/4)-(144/4)- (149/2)-(150/1)-(167/4)-(177/3)-(184/2)-(184/6)-(189/2)-(194/1)-(194/4)-(203/1)-(204/5)-(205/5)-(207/3)-(207/4)-(207/5)-(207/6)	45	62	

Tablo 2.57: Suçluların sosyal statülerine göre Kalebend cezası verilen hükümler

2.3.2.2. Kalebend Cezası Uygulama Yerleri

Kalebend cezasının uygulandığı yerler tablolaştırılarak incelenmeye çalışılmıştır. Bu tablolar ceza yeri esas alınarak hazırlanıp hemen yanında suçun işlendiği yer belirtilerek aralarındaki varsa coğrafi ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu açıdan değerlendirildiğinde genel olarak ceza yerleri suçun işlendiği bölgeye yakın yerlerden seçilmiştir denilebilir. Ancak bu durum her zaman geçerli değildir.

20 no'lu kalebend defterinde Seddül-bahir kalesi 27 hükümlerle en çok tercih edilen kalebend yeridir. Kalebend edilenlerin tamamı Müslüman'dır. Buraya gönderilen ilmiyeden suhte denilen medrese öğrencilerinin çok sayıda olması dikkat çekicidir. İnöz kalesi 21 hükümlerle en çok tercih edilen ikinci kaledir. Hem Müslim hem de gayrimüslim tebadan suçlular kalebend edilmiştir. Magosa, 17 hükümde kalebend

yeri olarak tercih edilmiştir. Her sosyal statüden suçlu buraya gönderilmiştir. Bundan başka Magosa, Seddülbahir'den sonra suhtelerin en fazla kalebend edildiği yerdir. Ayrıca suç mahallerine bakıldığında diğer yerlerden farklı olarak coğrafi yakınlık dikkate alınmamış farklı birçok bölgeden suçluların gönderildiği bir yer olmuştur. Limni adası da 15 hüküm ile en fazla kalebend cezasının uygulandığı yerlerdendir. Gönderilen suçluların büyük çoğunluğu Müslüman'dır. Gayrimüslim tebadan 2 suçlu ve 2 suçlu da seyfiye mensubu buraya gönderilmiştir.

KALEBEND YERLERİ						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Seddül-bahir	Aydincık		(6/1) (129/1)			2
	Pazarköyü		(12/3)			1
	İstanbul	(53/2) (69/1) (119/2) (158/2) (159/1) (160/1) (161/2) (164/3) (172/2) (173/3) (182/4) (183/4) (190/3) (191/4) (199/1) (200/2) (200/3)				17
	Sultanhisarı		(91/2)			1
	Gedüs	(93/3)				1
	Şhirköyü		(104/3)			1
	Canıçe		(112/2)			1
	Kapıdağı- Erdek		(120/2)			1
	Karamürsel		(189/4)			1
	İznik		(136/4)			1
TOPLAM		18	9			27

Tablo 2.58: Kalebend yerleri

KALEBEND YERLERİ						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
İnöz	Aydos		(7/1)			1
	Alasonya				(13/1)	1
	İpsala	(15/1)				1
	Zağra-i cedit		(20/1)			1
	Kırkkilisa				(25/3) (111/3)	2
	Keşan		(29/4)	(57/4)		2
	Karadağ	(34/2)				1
	Eskicuma		(38/2)			1
	Selvi		(46/2)			1
	Havass-ı Mahmudpaşa		(51/3)			1
	Demirhisar		(89/4)			1
	Dimetoka		(101/2)			1
	Gölikesri				(106/2)	1
	Midye				(118/5)	1
	İstanbul	(123/1)	(150/1)			2
	Uzuncaabad-ı Hasköy		(145/1)			1
	Manastır				(207/4)	1
Yenibeyli	(201/1)				1	
TOPLAM		4	10	1	6	21

Tablo 2.58 devamı: Kalebend yerleri

KALEBEND YERLERİ						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Magosa	Kite		(8/2)			1
	İçil	(31/1)				1
	Kudüs	(42/1)				1
	Gönen		(54/2) (80/3)			2
	Aya petro				(94/2)	1
	Bursa				(115/3)	1
	Lefkoşa		(130/1)			1
	Anabolu	(142/1)				1
	İstanbul	(153/2) (153/3) (159/2)				3
	Mud	(178/1)				1
	Gazze	(196/3)				1
	Şam-ı Şerif				(207/3) (207/5) (207/6)	3
TOPLAM		8	4		5	17

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

KALEBEND YERLERİ						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Limni	Yağlak?		(47/2)			1
	Ferecik		(51/1) (152/1) (158/1)			3
	Kars-ı Zulkadriyye		(52/3)			1
	Hanya	(52/4) (179/3)				2
	KızılcaTuzla		(90/2)			1
	İstanbul		(100/1) (101/3)			2
	Gedüs		(102/1)			1
	Sakız				(115/4)	1
	Edirne				(167/4)	1
	Domaniç		(190/2)			1
	Mizistre		(193/2)			1
TOPLAM		2	11		2	15

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

KALEBEND YERLERİ						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Kütahya	Teke	(4/2)				1
	Aydıncık	(10/3)				1
	İstanbul		(17/3)			1
	Kütahya	(108/2)	(56/4)			2
	Alaşehir			(88/1)		1
	Sandıklı		(89/3)			1
	Bursa				(122/3)	1
	Beypazarı		(131/1) (184/1)			2
	Kengirli		(160/2)			1
	Gönen		(177/1)			1
TOPLAM		3	7	1	1	12
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Dimetoka	Filibe			(171/4)	(6/4)	2
	Kırkkilise		(23/1)			1
	Zağra-İslimye	(37/6)				1
	Rumili	(38/3)				1
	Çorlu		(66/3)			1
	Hazergrad		(78/1)			1
	Aya Petro				(84/2)	1
	Keşan		(96/2)			1
	Şehirköyü				(102/2)	1
	Mizestre				(184/6)	1
	Dimetoka		(188/3)			1
TOPLAM		2	5	1	4	12

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Benefşe	Aya petros				(32/5)	1
	Hanya		(48/2)			1
	Atina(?)				(52/1) (123/2)	2
	Kızılhisar		(76/2)			1
	Salina				(81/2)	1
	Beyşehir			(82/3)		1
	Mora				(131/4)	1
	İstifa(?) Livadiye				(149/2)	1
	Narda				(177/3)	1
	Alasonya			(193/4)		1
	Nevrakop			(204/3)		1
TOPLAM			4	1	7	12
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Kavala	Köstendil	(2/2)				1
	Uzuncabad-1 hasköy	(14/4)				1
	Ferecik	(15/4)				1
	Pravišta		(21/2)			1
	Ayvalık				(40/2)	1
	Niğbolu		(65/3)			1
	Radomir	(78/3)				1
	İpsala		(99/4) (118/2)			2
	Keşan		(142/2)			1
	Sofya		(174/1)			1
TOPLAM		4	6		1	11
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		Top
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
Samsun	Karahisar-1 Şarki		(24/3)			1
	Yenişehir-i fenar		(42/3)			1
	İstanbul		(44/2)			1
	Kayseri		(103/2)		(61/2)	2
	İspir		(96/1)			1
	Küre-i nühas		(129/3)			1
	Viranşehir			(114/1)		1
	Malatya		(149/1)			1
Kocaili		(191/1)			1	
TOPLAM			8	1	1	10

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

CEZA YERİ	KALEBEND					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Varna	Kvarna(?)	(5/3)				1
	Bergos	(7/2)				1
	Mankalya	(18/2)				1
	Hezargrad	(20/2)				1
	Eskicuma	(39/4)	(94/4)			2
	Vize		(77/1)			1
	Lofça	(101/1)				1
	Şumnu				(194/4)	1
Toplum		6	2		1	9
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Bozcaada	Canik		(100/2)			1
	İstanbul	(110/3) (125/4) (151/2)				3
	Boğdan			(182/5)		1
	Erdek		(198/3)			1
	Belgrad	(198/4) (206/5)				2
	Keşan				(205/5)	1
Toplam		5	2	1	1	9
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Boğazkesen	Midye		(12/2)			1
	Görece		(82/1)			1
	Çekmece-i kebir		(156/1) (174/2)			2
	Tahta		(160/3)			1
	Şile/İstanbul		(176/3)			1
	(Belirsiz)		(201/2)			1
Toplam			7			7

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

CEZA YERİ	KALEBEND						
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN					
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM			
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top	
Ankara	Çubukabad		(68/3)			1	
	Hayfa		(115/1)			1	
	Beypazarı		(117/2)			1	
	Konrpa	(147/3)				1	
	Bolu/Gerede	(157/2)				1	
	Yenice-i Taraklı		(158/3)			1	
Toplam		2	4			6	
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN					
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM			
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top	
	Tolçi	Mankalya		(80/1)			1
İvraca					(99/3)	1	
Kili			(104/2)			1	
İsmail		(131/5)				1	
Lofça		(182/2)				1	
Ruşçuk					(184/2)	1	
Toplam		2	2		2	6	
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN					
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM			
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top	
	Aynaroz (?) manastırı	Argalasti			(80/2)		1
İstanbul				(171/2)		1	
Narda				(177/4)		1	
Kayseri				(191/3)		1	
Yenişehir-i Fenar				(203/4) (205/3)		2	
Toplam				6		6	
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM			
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top	
		Eğridere	İzvornik	(54/1)	(41/2)		
	İpsala			(73/1)			1
Alacahisar			(179/1)			1	
Estar Eflak			(183/1)			1	
Toplam		1	4			5	

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

CEZA YERİ	KALEBEND					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Platimana	Badracık				(11/3)	1
	Alasonya			(100/5)		1
	Kerebine				(144/4)	1
	Platimana		(176/2)			1
Toplam		1	1	2	4	
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Midilli	Ezine		(92/4)			1
	Ezine-i Kazdağı		(187/2)			1
	Cisr-i Ergene				(194/1)	1
Toplam		2		1	3	
Gelmeriye	Selanik	(143/3)				1
	(Belirsiz)	(154/3)				1
	Doyran		(180/1)			1
Toplam		2	1		3	
Konya	Bor maa kayı	(64/3)				1
	Danişmendli-i sagir		(67/1)			1
	Kayseri				(111/4)	1
Toplam		1	1	1	3	
Münasib kala	Geyve		(21/1)			1
	Selvi		(28/1)			1
	Kemah		(195/3)			1
Toplam			3		3	
Kengiri	Göynük		(98/2)			1
	Bolu		(116/1)			1
Toplam			2		2	
Niğde	Karaman		(147/4)			1
	Nevşehir		(162/1)			1
Toplam			2		2	
Rumkala	Keban		(27/4)			1
	Ergani		(195/2)			1
Toplam			2		2	

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

CEZA YERİ	KALEBEND					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Narda	Kesriye				(19/1)	1
	İstanbul				(203/1)	1
Toplam					2	2
Eğriboz	Varna	(16/3)				1
	Kerpiniş	(103/3)				1
Toplam		2				2
Van	Kelkid		(95/2) (194/2)			2
Toplam			2			2
Kayseri	Kayseri		(66/4)		(57/2)	2

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

CEZA YERİ	KALEBEND					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Bulunduğu mahal	(Belirsiz)	(7/4)				1
İbrail	İbrail	(9/1)				1
Ohri	Vidin				(11/2)	1
Niğbolu	Edirne		(13/3)			1
Fenar	Kozani				(16/1)	1
Valontri	Selanik				(18/3)	1
Bursa	Akhisar-ı geyve		(23/4)			1
Akkirman	Hocabey	(26/1)				1
(..?)	Petriç	(28/4)				1
Kuşadası	Kuşadası		(47/1)			1
Niş	Etar Eflak		(49/3)			1
Avret adası	Bolu		(63/3)			1
Suğucak	İstanbul	(64/2)				1
Sivas	Divriği-Eğın	(65/2)				1
Amasya	Ankara				(77/2)	1
Foça	Böğürdelen	(85/2)				1
Kıbrıs	İstanbul		(88/4)			1
Vardam	Bor				(88/5)	1

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

CEZA YERİ	KALEBEND					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Pojin	Foça-Bosna		(98/1)			1
Diyarbakir	Ergani	(99/5)				1
Kastamonu	Bolu		(111/2)			1
Kaş	Niksar	(120/4)				1
Selanik	Pirlepe		(121/1)			1
Mud		(124/1)			1
Yergöğü	Zağra-i cedit				(127/1)	1
Karahisar		(143/2)			1
Karahisar-1 Sahip	Demirci		(165/1)			1
Hisarcık	Haniçe			(151/3)		1
Rodos	Gemlik		(155/2)			1
Ziştovi	Lofça		(169/2)			1
Akkerman	İsmail geçidi		(169/4)			1
Ada-i Kebir	Belgrad	(173/1)				1
Atina	Atina				(189/2)	1
Farbes	Arkadya(?)			(197/4)		1
Amid	Diyarbakir		(201/3)			1
Menekşe	Balya Badra				(204/5)	1

Tablo 2.58 (devamı): Kalebend yerleri

2.3.3. Nefy ü İcla

Nefy, suçlunun isteği dışında bulunduğu mahalden başka bir yerde kalmaya mecbur tutulması yoluyla sürgün edilmesidir. Hükümlerde nefy ü icla olarak geçen nefy cezası kalebend cezasından sonra en çok başvurulan cezalandırılma şekli olmuştur. 136 adet nefy cezasını öngören hüküm yer almaktadır. Bu hükümlerdeki suçluların büyük çoğunluğu Müslüman'dır. Ayrıca hükümlerde meks ve ikamet olarak geçen zorunlu ikamet cezası da nefy ü icla cezası başlığı altında değerlendirilmiştir. 15 adet zorunlu ikamet cezası ile birlikte toplamda 151 nefy cezasını öngören hüküm vardır.

		NEFY Ü İCLA	Toplam		
Müslim	Askerî	(6/2)-(6/3)-(7/3)-(9/3)-(14/2)-(18/4)-(19/3)-(21/4)- (25/2)-(26/3)- (31/3) -(36/3)-(58/5)- (65/4) -(74/1)- (75/3) -(75/4)-(77/5)-(79/1)- (79/4)- (83/2)- (84/4)-(97/3)-(102/3)-(113/2)-(113/5)- (120/3)-(121/2)-(125/5)-(132/1)-(135/4)-(137/1)-(137/4)-(146/4)-(149/5)-(156/2)- (157/1)- (172/5)- (186/2)-(192/4)-(198/2)- (199/3)- (199/4)- (202/2)	44	134	151
	Reaya	(3/1)-(3/2)-(3/3)-(3/4)-(4/4)-(4/5)-(5/1)-(5/2)-(8/4)-(10/2)-(13/4)-(19/2)-(22/1)-(22/3)-(23/3)- (24/2)-(24/4)-(30/2)-(31/2)-(34/1)-(35/1)-(35/2)-(35/3)-(39/3)-(40/3)-(44/3)-(49/1)-(50/1)-(52/5)-(53/1)-(53/3)-(63/1)-(64/1)-(67/2)-(69/2)-(74/2)-(80/4)-(80/5)- (81/4)- (84/1)-(86/2)-(87/3)-(89/2)-(91/1)-(93/1)-(95/1)-(97/1)-(100/3)-(101/4)-(108/3)-(109/3)-(110/3)- (116/4)-(117/1)-(119/3)-(132/3)-(132/5)-(133/1) -(136/2)-(140/4)- (150/2)- (151/4)-(152/3)-(154/1)-(158/4)-(165/3)-(168/2)-(173/2)-(176/4)-(177/2)-(180/3)-(181/1)- (181/4) -(185/4)- (187/1)-(188/1)-(189/1)-(189/3)-(191/2)-(192/1)-(193/3)-(193/6)-(194/3)-(197/5)-(199/2)-(203/2)- (205/2)- (206/1)-(206/3)-(207/1)	90		
GAYRİMÜSLİM	Dinadamaı Yönetici	(58/4)-(93/4)-(103/1)-(148/1)-(191/5)	5	17	
	reaya	(81/1)-(83/1)-(118/3)-(122/4)-(122/5)-(124/2)-(124/3)-(132/4) -(140/1)-(163/3)-(185/3)-(207/2)	12		

Tablo 2.59: Suçluların sosyal statülerine göre nefy ü icla ceza yerleri

2.3.3.1. Nefy ü İcla Cezası Uygulama Yerleri

Nefy cezasının en çok uygulandığı yer Bozcaada'dır. Ondan sonra 14 hükümle Limni gelmektedir. Ayrıca Midilli 6, Eğriboz 4, Kıbrıs 5, Sakız 3, İstanköy 3, Rodos 1 nefy cezasının uygulandığı adalardır. Bu durum nefy cezalarının % 46'sını oluşturmaktadır. Bunlardan başka dikkat çeken diğer bir nefy yeri İzmir'dir. Özellikle kadın suçlular İzmir'e nefy edilmişlerdir.

Nefy cezası verilirken suç ayrımı yapıldığı söylenemez. Nitekim kalebend cezasında olduğu gibi hemen her suça uygulanmıştır. Kalebend ve nefy cezaları infaz şekilleri birbirinden farklı olsada ceza verme süreci ve diğer alanlarda hemen hemen aynıdır. Nefy cezasının ayrılan bir yanı kadınların sadece nefy cezasına çarptırılmış olmasıdır.

CEZA YERİ	NEFY Ü İCLA UYGULAMA YERLERİ					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Bozcaada	Domaniç		(3/1)			1
	İstanbul	(102/3) (121/2) (125/5) (172/5)	(3/2) (8/4) (100/3) (152/3) (180/3) (206/3)			9
	Bergos	(7/3)	(197/5)			2
	Kapudağı			(9/3)		1
	İznik		(24/4)			1
	Eğirdir		(39/3)			1
	Gönen		(53/1)			1
	İpsala		(69/2)			1
	Ayvalık		(108/3)			1
	Ezine-i kazdağı		(119/3)			1
	Aydın		(186/2)			1
	Günyüzü		(192/1)			1
	Medine		(193/6)			1
	İnecik		(194/3)			1
	Kocaili		(203/2)			1
	Yenişehir -i fenar				(205/2)	1
Manastır		(207/1)			1	

Tablo 2.60: Nefy ü icla uygulama yerleri

CEZA YERİ	NEFY Ü İCLA UYGULAMA YERLERİ						
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN					
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM			
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam	
Limni	İstanbul	(26/3) (149/5) (18/4) (58/5) (113/2) (192/4)	(10/2) (19/2)		(101/3) Kdn	9	14
	Özi	(14/2)				1	
	Tokad		(35/2)			1	
	Uşak		(50/1)			1	
	İpsala		(64/1)			1	
	Midilli				(163/3)	1	
Diyar-ı baide / ahar	Zağra-i atik	(6/2)				1	11
	Yalvaç		(13/4) (122/5)			2	
	Kesriye		(40/3)			1	
	Bor		(84/1)			1	
	Siverek		(86/2)			1	
	Benefşe		(87/3)			1	
	Şehirköyü		(109/3)			1	
	Vidin		(165/3)			1	
	İhlevine		(188/1)			1	
Hanya		(199/4)			1		
İzmir	İstanbul		(44/3) Kdn (89/2) Kdn (93/1) Kdn (206/1)			4	7
	Aydın		(177/2)			1	
	Erzurum		(181/1)			1	
	Kuyucak		(189/3)			1	
Midillü	Burusa	(3/4)				1	7
	İstanbul	(21/4)	(30/2) (81/4)		(124/3)	4	
	İzmir		(23/3)			1	
	Gedüs		(117/1)			1	

Tablo 2.60 devamı: Nefy ü icla uygulama yerleri

CEZA YERİ	NEFY Ü İCLA UYGULAMA YERLERİ						
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN					
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM			
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam	
Bursa	Belirsiz		(4/5) Kdn			1	5
	İstanbul		(91/1)	(93/4)		2	
	Gekbuze		(189/1)			1	
	Belgrad	(198/2)				1	
	İstanbul		(207/2)			1	
Kıbrıs	İstanbul	(53/2) (156/2)				2	5
	Rodos		(80/4)			1	
	Demirci	(120/3)				1	
	Belviran		(168/2)			1	
Gelibolu	İstanbul	(146/4)	(49/1) (136/2) (173/2)				4
Eğriboz	Anadolu		(22/3)			1	4
	Kordos			(148/1)		1	
	Avrethisarı		(5/1)			1	
	İstanbul		(207/2)			1	
Filibe	Tekfurdağı	(6/3)				1	3
	Kırkkilise		(116/4) Kdn			1	
	Edirne	(137/1)				1	
Kütahya	Belgrad	(19/3)				1	3
	Burdur		(31/2)			1	
	Amasya	(79/4)					
İstanköy	Karesi	(77/5)				1	3
	İstanbul	(79/1)				1	
	Eğriboz		(151/4)			1	
Sakız	İstanbul	(81/1)	(154/1)		(140/1) Kdn		3

Tablo 2.60 devamı: Nefy ü icla uygulama yerleri

CEZA YERİ	NEFY Ü İCLA UYGULAMA YERLERİ					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Rodos	Lazkiye		(3/3)			1
Tatar Pazarı	İstanbul		(4/4)			1
Minasip mhl	İstanbul	(5/2)				1
Vatan-ı asli	Gümüşhane		(34/1)			1
Konya	İstanbul		(35/1)			2
	Şam	(35/4)				
Florina	Naslıç		(35/3)			1
Menteşe	İstanbul	(36/3)				1
İnebahtı	Resmo		(22/1)			1
Arabkir	İstanbul		(52/5)			1
Dimetoka	Malkara			(58/4)		1
	Çırpan	(135/4)				1
Manastır	İstanbul		(63/1)			1
Harput	Kayseri		(67/2)			1
Karaman Ereğlisi	Kayseri	(74/1)				1
Lefkoşa	Bozkır		(74/2)			1
Silivri	-----	(75/4)				1
Kavala	Siroz		(80/5)			1
Şire	İstanbul				(83/1)	1
İznikmid	İstanbul		(84/4) (187/1) Kdn			2
Ürgüp	İstanbul		(95/1)			1
Sivas	Kayseri		(97/1)			1
Mısır	İstanbul	(97/3)	(132/5)			2
Baba-i Atik	Çorlu		(101/4)			1
Benefşe	Bergos			(103/1)		1
Karaman	Kars-ı Zulkadriye		(110/3)			1
Gülkiras(?)	Sivas	(113/5)				1
Selanik	İstanbul		(24/2)		(118/3)	2
Samsun	Tokad		(122/4)			1
Ahyolu	Ahyolu		(124/2)			1
Diyarbakir	İstanbul	(132/4)				1

Tablo 2.60 devamı: Nefy ü icla uygulama yerleri

CEZA YERİ	NEFY Ü İCLA UYGULAMA YERLERİ					
	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN				
		MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Nevrakop	İstanbul		(132/3)			1
Köstence	Varna	(137/4)				1
İnöz	Hayrabolu		(140/4)			1
Küre-i nühas	Gedegara		(162/2)			1
Bosna	İstanbul		(176/4) Kdn			2
	Hersek		(181/4)			
Keşan	Tekfurdağı				(185/3)	1
Keban	Ergani		(185/4)			1
Kahire		(191/2)			1
İstanbul	İstanbul			(191/5)		1
Cumapazarı	İstanbul		(193/3)			1
İnegöl	İstanbul		(199/2)			1
Arhos	Yenişehir-i Fenar	(75/3)				1
Anadolu	İstanbul	(31/3)				1
	Anadolu	(83/2)				1
Bugados	Yalakabadd				(132/4) Kdn	1
Kastamonu	Kastamonu		(133/1) Kdn			1
Homa Geyikler	Homa Geyikler		(150/2)			1
Tokad	Gülkiras	(157/1)				1
Hariran(?)	Kars	(25/2)				
Niğbolu	Belgrad	(202/2)				1
Çemişkezek	Çemişkezek	(199/3)				1

Tablo 2.60 devamı: Nefy ü icla uygulama yerleri

2.3.4. Manastırbend

Manastırbend cezası Hristiyan suçlulara uygulanmıştır. Tıpkı kalebend cezasında olduğu manastır dışına çıkmadan suçlunun yaşamını manastır dahilinde geçirmesi şeklinde uygulanmıştır. Daha ok Hristiyan din adamlarına verilen manastırbend cezası 20 no'lu kalebend defterinde 32 hükümde yer almıştır.

MANASTIRBEND			Top	
GAYRİMÜSLİM	Din adamı Yönetici	(11/1)-(21/3)-(33/4)-(37/5)-(40/1)-(43/4)-(47/4)-(57/5)-(61/4)-(69/3)-(69/4)-(72/2)-(94/3)-(106/3)-(114/1)-(134/1)-(139/3)-(147/2)-(149/3)-(169/1)-(171/3)-(187/3)-(187/4)-(187/5)-(197/3)-	25	32
	Reaya	(33/2)-(107/4)-(108/1)-(111/1)-(126/5)-(151/1)-(197/2)-	7	

Tablo 2.61: Suuların sosyal statülerine göre manastırbend cezası hükümleri

Manastırbend cezası en çok vazifesi olmayan işlere müdahale etme suçuna verilmiştir. Ayrıca fitne fesad çıkarma, düzeni bozmak, kocabaşılık iddiası gibi suçlar da manastırbend cezasının verildiği suçlar arasında yer alır.

MANASTIRBEND				
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	SUÇU İŞLEYEN		
		GAYRİMÜSLİM		
		DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Toplam
Platimana (Fetalu?)	Karaferye	(11/1)		1
Tırhala (Vardam/ Vardalam)	Tırhala	(21/3)		1
	Görice	(69/5)	(33/2)	2
	Kesriye	(33/4)		1
	Yenişehir	(37/5)-(47/4)		2
	Vidin	(40/1)		1
	Alasonya	(57/5)	(107/4)-(108/1)	3
	Avlonya	(61/4)		1
	İstanbul	(94/3)		1
	Yanya	(114/1)		1
	Bor	(134/1)		1
	İstifa	(149/3)		1
	Filiba	(151/1)		1
	İsnalidafa(?)	(187/3)		1
	Zihne(?)	(187/4)		1
	Batnos(?)	(197/3)		1
Aynaroz (Hilandar)	Pravitin	(43/4)		1
	Erdek	(106/3)		1
	Vedina(?)	(139/3)		1
	İstanbul	(169/1)		1
Aynaroz (..?)	Kerebine	(69/4)		1
	Kandıye	(72/2)		1
	İstanbul		(111/1)-(197/2)	2
	Eğridere		(126/5)	1
	Pınarhisarı	(187/5)		1
Aynaroz Alvet(?)	Drama	(147/2)		1
Kerpiniş (Borsor)?	Ağrafa	(171/3)		1
Toplam		26	6	32

Tablo 2.62: Manastırbend cezası uygulama yerleri

Manastırbend cezasının uygulandığı yerlere bakıldığında daha çok Tırhala'da bulunan Vardam/Vardalam ve Aynaroz'daki manastırların tercih edildiği görülür. Suç mahallerinin yakınlığı da ayrıca göre çarpar.

2.3.5. Kürek

Kürek cezası gayrimüslim suçlulara uygulanmıştır. 20 no'lu kalebend defterinde 5 adet kürek cezası bulunmaktadır. Ahz ve habs, darb, eşkıya toplama, haneye saldırma, hetk, kocabaşılık iddiası, tevzi defterine akçe yazma suçlarına verilmiştir.

20 no'lu kalebend defterinde verilen kürek cezalarının ıtlak hükümlerine rastlanmamıştır. Kayıtlı ilk kürek cezası olan hükmün tarihi 1195'tir. Defterdeki son hükmün 1196 yılı Receb ayına tarihlediğini düşündüğümüzde bir yılı aşkın bir ceza süresinin olduğunu söyleyebiliriz. Kürek cezasının infaz yeri tersane-i amiredir. Kürek cezası haptiden daha ağır bir cezadır.

2.3.6. İkamet Yasağı

Hükümlerde “ayak basmamak” olarak ifade edilen ikamet yasağı cezası tard ve ibad cezasının benzeri olarak değerlendirilebilir. Suçlu genellikle suç işlediği yere bir daha gelemeyecektir. 20 no'lu kalebend defterinde 5 adet İkamet yasağı cezası kaydı vardır. Bunlar ayanlık iddiası, eşkıyalık, fitne fesad çıkarma Sınırlarda düzeni bozacak harekette bulunmak, kazaya saldırmak suçlarını işleyen askerî ve reaya Müslüman tebadan suçlulara verilmiştir. Bu cezalardan birisi İnegöl³³⁸ diğerleri ise Belgrad³³⁹ ve Semendire'ye³⁴⁰ ayak basmamayı öngörmüştür.

2.3.7. Cezirebend

Cezirebend cezası suçlunun bir adaya gönderilmesi ve orada kalması şeklinde uygulanmıştır. 3 adet suç kaydından ceza yeri olarak 2 tanesi Magosa 1 tanesi Kıbrıs şeklinde ifade edilmiştir. Magosa'ya cezalandırılanlar katle bedel cezirebend edilmişlerdir. Şabb-ı emrede saldırma, darb ve fitne fesad çıkarma suçlarına verilmiştir.

2.3.8. Zindanbend

Zindanbend cezası 2 tanedir. Biri Müslüman diğeri gayrimüslim reayaya verilmiştir. Müslüman suçlu Seddül-bahir kalesine gönderilirken diğeri suçlu Benefşe'ye gönderilmiştir. Hetk, katl, kocabaşılık iddiası, suçlulara yardım ve yataklık suçlarına verilmiştir. Suçluların kalelerin zindanlarına konulması nedeniyle zindanbend cezası diğer cezalara göre daha ağır bir cezadır.

³³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(87/2)

³³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(166/2), s.(166/3)

³⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(144/1), s.(25/1)

2.3.9. Tard ve İbad

“Tard” kovma, sürme³⁴¹ ve “ibad” uzaklaştırma³⁴² anlamlarında olup suçlular buldukları yerlerden kovulmuşlardır. 2 adet tard ve ibad cezası verilmiştir. Bunlardan biri Cısr-i Ergene'de Kavaklı karyesinde mukataanın düzeninin bozulması suçunu işleyen Masko'ya diğeri Bolu voyvodasının kitabet hizmetinde olan iftira atmak suçunu işleyen Abdullah Efendi'ye verilmiştir.

2.3.10. Palankabend

Palankabend cezası 1 tane olup fitne fesad suçu işleyen gayrimüslim suçluya verilmiştir. Ceza yeri ise Eğridere'dir.

2.3.11. Ahz

İnegöl kazasında nehb ü garet (yağma ve çapul) suçunu işleyen Hacı Ömer için ihkak-ı hak edilmek amacıyla mahkemeye çıkarılması için ahz emri verilmiştir.³⁴³

2.3.12. Kulebend

Kulebend cezası vazifesi olmayan işlere müdahale suçunun işlendiği 156/3 no'lu hükümde kayıtlıdır. Ceza yeri Aynaroz vatopedi manastırındır.

³⁴¹ Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türki**, 881

³⁴² A.g.e 296

³⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d. nr. 20, s.(17/2)

KÜREK						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	MÜSLİM		GAYRİMÜSLİM		Top
		ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	
İstanbul	Bozcaada				(47/3)	5
	Ahyolu				(58/3)	
	Siroz/Gaydarahor			(58/1)		
	Kocaili				(90/1)	
	Kapudağı				(113/1)	
İKAMET YASAĞI						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
	İnegöl		(87/2)			5
Belgard ve Semendire			(144/1)			
			(166/2)			
			(166/3)			
			(25/1)			
ZİNDANBEND						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Benefşe	Alasonya				(203/3)	2
Seddül-bahir	İsakçı		(204/1)			
CEZİREBEND						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Magosa	İstanbul	(126/3)				3
Magosa	İstanbul	(127/4)				
Kıbrıs	Yalvaç/ Karaağaç		(135/1)			
TARD VE İBAD						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
	Cisr-i Ergene				(79/6)	2
	Bolu	(170/3)				
PALANKABEND						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Eğridere	Beneş				(200/5)	1
AHZ						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
	İnegöl		(17/2)			1
KULLEBEND						
CEZA YERİ	SUÇ YERİ	ASKERİ	REAYA	DİN ADAMI /YÖNETİCİ	REAYA	Top
Vatopedi	Anadolu			(156/3)		1

Tablo 2.63: Diğer cezaların ceza ve suç mahalleri ve suçluların sosyal statüleri

2.3.13. Ceza Süreleri

Ceza sürelerinin tespitinde suçlu hakkındaki ceza ve ıtlak hükümlerinin tarihleri³⁴⁴ arasındaki zaman farkı esas alındığında cezalandırılan kişinin yakalanıp ceza yerine ulaştırılması ve teslim edilmesi süreci göz ardı edilmiş olur. Ceza hükümlerinin sonunda suçlunun ceza mahalline ulaştırıldığına dair bilgi verilmesi emri yer almasına karşın bu emrin yerine getirildiğinin kaydı her hükme şerh düşülerek belirtilmemiştir. Bu şekilde belirtilen yani ceza hükmünden sonra suçlunun ceza mahalline ulaştığı haberinin kayıt edilip tarihi tespit edilen hüküm sayısı 65'tir. Ceza ve ıtlak tarihleri ile vüsul tarihinin de bulunduğu hüküm sayısı ise 34'tür. Düşülen bütün tarihlerin doğru olduğu kabul edildiğinde³⁴⁵ ortaya çıkan en net ceza süreleri bunlardır. Ancak yine de daha fazla hüküm üzerinde genel değerlendirme yapılmak istenirse 65 adet vüsul şerhinin tarihi ile ceza tarihleri arasındaki zaman farklarına bakılarak bir ölçü oluşturulup eldeki ceza ve ıtlak tarihleri belli olan 200 adet ceza kaydının yaklaşık süresi tespit edilebilir. Bununla beraber şerh ve ıtlak hükmü olmayan hükümlerin cezalarının devam ettiğini öngörürsek 20 no'lu defterin içerdiği dönem ceza süreleri hakkında fikir verebilir.

Aynı Hafta	10 gün	20 gün	1 ay	1 ay 10 gün	1 ay 20 gün	2-3 ay	3-4 ay	4-5 ay	5 ay
4 adet	6 adet	9 adet	9 adet	19 adet	6 adet	5 adet	5 adet	1 adet	1 adet

Tablo 2.64: Suçluların ceza mahallerine vüsul sürelerinin hükümlere göre adet olarak dağılımı

Buna göre 65 adet kaydı bulunan vüsul süresinin; %80'inin 2 ayı geçmediği görülür. Ortalama süre ise 1 aydır. Ceza ve ıtlak hüküm tarihleri belli olup vüsul şerhleri

³⁴⁴ Hükümlerde tarihleme her ay onar günlük dilimler halinde bölünerek evail-evasıt-evahir şeklinde yapıldığı için gün farkları 10 günlük olarak gösterilmiştir. Nadiren evail yerine gurre ifadesi kullanılmıştır.(165/1) Buna karşılık hükümler üzerine düşülen şerhlerde gün ayrıntılı olarak verilmiş olmasına karşın karşılıklığa mahal vermemek amacıyla şerhlerde belirtilen günü gösteren tarihler bu onar günlük dilimlere uygun düşünülerek zaman hesaplaması yapılmıştır. Ayrıca ceza hükmüne düşülen tarih ile o hükmün ıtlak hükmünde cezanın verildiği tarihin farklı olması durumunda ıtlak hükmünde belirtilen ceza tarihi dikkate alınmıştır. (6/2 - 43/1)

³⁴⁵ 193/6 no'lu hükümde suç yeri Medine ceza yeri Bozcaada olmasına karşın vüsul tarihi 10 gün olarak verilmiştir. İki yerin coğrafi konumları gözönünde bulundurulduğunda bunun bir hatalı yazım olduğu düşünebilir. 102/3 no'lu hükümde ceza ve ıtlak hükümleri arasında 1 ay zaman farkı varken vüsul şerhi ceza hükmünden 1 ay 20 gün sonrayı göstermesi de ayrı bir hata olarak görülebilir.

olmadığı için net çıkarım yapılamayan ceza sürelerinden bu şekilde tespit ettiğimiz vüsul süresi dışarıda tutularak genel bir sonuca ulaşılabilir.

Bütün bu değerlendirmeler ışığında ilk olarak bütün veriler ile yani ceza tarihi, vüsul tarihi ve ıtlak tarihi belli olan ceza sürelerine bakıldığında en kısa cezanın kalebend ve nefy cezalarında 10 gün³⁴⁶ en uzun cezanın kalebend cezasında 1 yıl 10 gün³⁴⁷ nefy cezası için 11 ay 20 gün³⁴⁸ olduğu görülür. Bunların ortalama ceza süresi ise 3.6 aydır.

0-2 ay	2-4 ay	4-6 ay	6-8 ay	8-10 ay	10-12 ay	12+
18 adet	6 adet	3 adet	1 adet	2 adet	2 adet	2 adet
Ortalama 30 gün	Ortalama 90 gün	Ortalama 145 gün	Ortalama 8 ay	Ortalama 8 ay 20 gün	Ortalama 335 gün	Ortalama 1 yıl 10 gün

Tablo 2.65: Ceza ve ıtlak hükümleri ve vüsul şerhleri ile belli olan ceza sürelerinin adet olarak dağılımı

Vüsul şerhlerinin bulunmadığı ancak ceza ve ıtlak hüküm tarihleri arasındaki zaman farkı ile belirlenen ya da ıtlak hükmünde bildirildiği şekliyle belirlenen ceza süreleri de eklendiğinde toplam 200 adet ceza süresi bulunmaktadır. Bunların 127 tanesi kalebend, 66 tanesi nefy, 7 tanesi Manastırbend, 1'er tanesi İkamet yasağı, cezirebend ve zindanbend cezalarıdır. Kalebend cezaları içerisinde bir tanesi 15 yıl 4 ay 20 gün ile dikkat çeken Kudüs'de eşkıyalık yaparak devlete isyan eden Şehy Suudi'dir. Bundan başka en uzun süre ceza 2 yıl 7 ay ile ahaliden zorla para almak, fitne fesad çıkarmak ve mahkemeye saldırmak suçlarının işlendiği 77/1 no'lu hükümde yer almıştır. En kısa süre ceza ise 20 gün ile eşkıya toplama ve madenin düzenini bozma suçunu içeren 129/3 no'lu hükümde ve nehb ü garet (yağma ve çapul) suçunun işlendiği 23/1 no'lu hükümde yer almıştır. Kalebend cezasının ortalama süresi vüsul süreleri çıkarılmadan yaklaşık olarak 6.6 aydır.

0-2 ay	2-4 ay	4-6 ay	6-8 ay	8-10 ay	10-12 ay	1 yıl+	2 yıl+
30 adet	29 adet	15 adet	15 adet	8 adet	8 adet	16 adet	4

Tablo 2.66: 127 adet kalebend cezasının belirlenen ceza sürelerinin adet olarak dağılımı

³⁴⁶ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20. s. (23/1), s. (37/6), s. (38/3), s. (61/2), s. (173/2)

³⁴⁷ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20. s. (178/1), s. (90/2)

³⁴⁸ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20. s. (205/2)

64 adet ceza süresi tespit edilebilen neyf cezasının ortalama süresi yine vüsul süreleri çıkarılmadan 5,6 aydır. Bu cezalar içerisinde en uzun süre 4 yıl 3 ay 20 gün ile 58/4 no'lu hükümde bahsi geçen kendi halinde olmayıp vazifesi olmayan işlere müdahale eden rahip Hristodoros'a aittir. En kısa süreli ceza ise alacağından fazla para almak suçunun işlendiği 19/2 no'lu hükümde ve esami zabtı ve hakaret ve küfür suçunun işlendiği 75/4 no'lu hükümde 10 gün ile görülür. Bu iki hükmün ortak noktası suç mahallinin İstanbul olmasıdır.

0-2 ay	2-4 ay	4-6 ay	6-8 ay	8-10 ay	10-12 ay	1 yıl+	2 yıl+
16 adet	25 adet	10 adet	3 adet	1 adet	1 adet	5 adet	3 adet

Tablo 2.67: Nefy ceza sürelerinin adet olarak dağılımı

7 adet süresi tespit edilen manastırbend cezasında ise karşılaşılan en uzun ceza süresi 1 yıl 7 ay, en kısa ceza süresi ise 2 aydır. Ortalama manastırbendlik süresi ise 7.8 aydır.

Bununların dışındaki cezalar için belirlenebilen ceza süresi yoktur. Bu veriler dikkate alındığında neyf ve kalebend cezalarının süresi ortalama 6 ay olarak görünmektedir. Suçun türüne göre ceza sürelerinin farklılaştığını söylemek zordur. Buna karşılık Müslim ve gayrimüslimlere verilen cezaların süre ortalamalarında belirgin bir farklılık göze çarpar. Nitekim kalebend cezalarında Müslüman teba için ortalama 6 ay iken gayrimüslim teba için bu süre 10 aydır. Yine nefy cezalarında Müslüman teba için ortalama 4.5 ay iken gayrimüslim teba için 13 aydır.

Hüküm içeriklerinde cezalandırılan suçluya ne kadar süre ile ceza verildiği belirtilmemiştir. Buna karşılık sıklıkla görülen “*ıslah-ı nefis idinceye değin*” ifadesi cezanın süresinde ceza vermenin amacının beliryeci olduğunu göstermektedir. Günümüzdeki ceza hukuku anlayışından biraz farklı olarak hangi suça ne kadar ceza verileceğine dair herhangi bir ayırım veya beliryeci unsur bulunmamaktadır. *Islah-ı nefis idinceye değin* ifadesi hemen her suç için kullanılmıştır. Bundan başka

*“zimmesinde mahkûmiyye olan meblağ-ı merkûm temâmen tahsîl ve husemâ-yı sâ'iresiyle murâfa'a ve ihkāk-ı hakk olmadıkca kal'a-i mezbûrdan itlāk olunmamak ve üzerine Ankara kazâsı nâ'ibi mukaddemâ i'lâm etmekle vech-i meşrûh üzere meblağ-ı mezbûru edâ etmedikçe itlāk olunmamak şartıyla kal'a-bendi”*³⁴⁹

³⁴⁹ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20, s. (72/1)

ifadelerinde görüldüğü gibi suçlunun sebep olduğu mağduriyetin ortadan kaldırması da cezasının süresini belirlemektedir. Bu durum da yine cezanın süresinin cezalandırmanın amacıyla doğrudan ilintili olduğunu ortaya koymaktadır.

Ayrıca ıtlak hükümlerinde yer alan “*müddet-i vafireden berü*” ifadesi tek başına yeterli olmasa da ıtlak sebepleri arasındadır.³⁵⁰ Burdan da anlaşılacağı üzere “*müddet-i vafire*” ifadesi, cezanın amacı olan nefsin ıslahı için yeterli olan süreyi işaret etmektedir. 20 no'lu kalebend defterinde tespit edilen “*müddet-i vafire*” ifadesi ile sonlandırılan cezaların sürelerinin bir tanesi dışında 3 ay ile 8 ay arasında olduğu görülür. Bu sürelerde cezanın türü, suçlunun statüsü, dini, suçun ya da ceza mahallinin herhengi bir ayırt ediciliği olmadığını da söylemek gerekir.

Hkm No	Suç yeri	Suçlunun		Cezası	Ceza yeri	Süresi
		Statüsü	Dini			
14/1	Zağra-i Cedîd	Seyfiye (Zağra-i Cedîd A'yânı)	Müslim	Kala-bend	Seddü'l-bahir	6 ay
54/3 11/3	Badracık	Reaya	Gayri Müslim	Kala-bend	Platimana	5 ay 20 gün
56/2 24/4	İznik	Reaya	Müslim	Nefy	Bozcaada	3 ay
79/2 26/3	İstanbul	Seyfiye Kemerler bölükbaşı	Müslim	Nefy ü iclâ	Midilli	5 ay
113/4 44/4 74/1	Kayseriyye	İlmiye (Mezûnen bi'l-iftâ)	Müslim	Nefy ü iclâ	Karaman Ereğlisi	3 ay
136/1	İstanbul	Re'âyâ	Müslim	Nefy ü iclâ	Mısır	2 yıl 2 ay
154/4 80/4	Rodos	Re'âyâ	Müslim	Nefy	Lefkoşa	5 ay 20 gün
171/1 81/2	Hırsova	Re'âyâ	Gayri Müslim	Kala-bend	Benefşe	8 ay 20 gün
185/2 162/2	Gedegara	Re'âyâ	Müslim	Nefy ü iclâ	Küre-i Nühas	3 ay

Tablo 2.68: Müddet-i vafire ifadesinin yer aldığı ıtlak hükümlerine göre ceza süreleri

Ayrıca bazı ıtlak hükümlerinde cezaların süreleri belirtilmiş olup bu ifadelerde sürenin yeterliliği veya fazlalığı müddet-i vafirede olduğu gibi tek başına olmasa da bir ıtlak nedeni olarak belirtilmiştir. Bunlara bakıldığında;

³⁵⁰ “*müddet-i medîd menfiyyen ikâmet ve vücûduna illet târî fakr [u] fâka mübtelâ ve Der-aliyyemde iyâl ü evlâdı sergerdân ve ahvâlleri perîşân ve şâyeste-i merhamet oldukların*” BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20, s. (15/2)

“Kal‘a-bend olunalı bir seneye karîb vakt-i güzerân etmekle mağdûr oldukların”³⁵¹

“Kal‘a-bend olunalı sekiz mâha resîden olup te‘dîb ve ıslâh-ı nefş eylediğinden”³⁵²

“Sekiz ayı mütecâviz olup ziyâde mağdûr ve vücûh ile şâyeste-i merhamet oldukların”³⁵³

şeklinde ortaya çıkan ifadeler ceza türüne bakılmaksızın ceza süreleri hakkında fikir sahibi olmamıza yardımcı olmaktadır.

Ayrıca ceza süresini belirleyen bir diğer önemli etken cezalandırılan kişinin meramını merkeze ulaştırabilme yetisidir. Cezalandırılan kişi için ailesinden birilerinin af talebinde bulunması durumunda kısa sürede cezasının sona ermesi söz konusu olabilmektedir.

Sonuç olarak kalebend ya da nefy cezalarında genel olarak 6-7 aylık bir sürenin yeterli görüldüğü söylenebilir. Manastırbend cezasında ise ortalama 8 aylık bir süre görülmektedir. İkamet yasağı cezasının tespit edilen süresi 4 ay 10 gündür.³⁵⁴ Süresi tespit edilen cezirebend cezası 1 yıl 1 ay 10 gündür³⁵⁵. Palankabend, kürek, tard ve ibad, kullebend, zindanbend cezalarına ait tespit edilebilen süre yoktur.

Bunların dışında dikkat edilmesi gereken bir diğer ceza da katle bedel cezadır. Kalebend, Nefy ve Cezirebend cezalarında katle bedel cezalandırma görülmekle beraber kalebend cezasında 13 ay, nefy cezasında 6.6 ay, cezirebend cezasında 1 yıl 1 aylık bir süre ortalaması göre çarpar. Bu süreler katle bedel cezaların mevcut cezalardan daha uzun sürdüğünün kanıtıdır.

Ceza sürelerinin ortalama olarak 1 yılı aşmaması ve ıtlak edilmenin kolay olması İslam hukukunda uzun süreli hapis cezalarına sıcak bakılmamasıyla ilişkilendirilebilir. İslam hukukunda uzun süreli hapis cezaları yerine daha çok bedeni cezalar tercih edilmiştir. Bunun nedeni hapis cezasının suçun şahsiliği ilkesine pek de uygun olmadığı düşüncesidir. Nitekim bedeni cezalarda daha çok suçu işleyen zarar görürken hapis cezalarında suçlunun yanında yakınları da

³⁵¹ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20, s. (8/1)

³⁵² BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20, s. (23/2)

³⁵³ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20, s. (70/4)

³⁵⁴ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20, s. (87/2)

³⁵⁵ BOA,A.DVNS.KLB.d.nr.20, s. (126/3)

kendisinin yokluğunda zor durumda kalabilmektedirler. Nitekim bir çok ıtlak hükmünün gerekçesinde “*evlad-ı iyaline merhameten*” denilerek bu durum göz önünde bulundurulmuştur. Aynı zamanda hapis cezasına çarptırılan suçlunun ruh halinin bozulması sonradan farklı sosyal sorunlara veya suçlara neden olabilmektedir.³⁵⁶ Hapis cezalarının sürelerinin kısa süreli olması bu nedenlerle de açıklanabilir.

Hükümlerde ceza süreleri belirtilmezken cezanın verilmiş amacına ulaşma bu sürenin belirleyicisi olmuştur denilebilir. Şöyleki cezanın amacı suçlunun pişmanlığını sağlamak olduğu için “*ıslah-ı nefis*“ idinceye değin ya da zimmetine geçirdiği meblağı tahsil edip hakkı olanlara haklarını vermek veya devletin alacağını tahsil edebilmesi “*meblağ-ı mezbûru edâ etmedikçe*”, “*ihkak-ı hak olunmadıkca*” şekillerinde ifade edilmiştir.

2.3.14. İtlak

“İtlak” kelime anlamı olarak “*salıverme*”, “*koyuverme*” anlamlarına gelmektedir.³⁵⁷ Cezalandırılan kişinin serbest bırakılmasına dair yazılan hükümler ıtlak hükümleri olarak değerlendirilmiştir. Tezimizin konusu olan 20 no'lu kalebend defterinde 240 adet ıtlak ve 5 adet de terkin ve ıtlakı içeren hüküm bulunmaktadır. Bu hükümlerin bir kısmının ceza hükümleri tezimizde konu olan 20 no'lu kal'a-bend defterinde yer alırken bir kısmı daha önceki defterlerde yer almaktadır.

İtlak hükümleri, kalebend cezası verilen bir suçlu için ceza yerininin kale dizdarına, nefy cezası verilen bir suçlu için nefy edildiği yerin naibine, manastır-bend cezası verilen suçluların serbest bırakılmaları için manastırın bulunduğu vilayetin kadısına ya da naibine hitaben yazılırdı. Hükümlerde önce suçlunun neden cezalandırıldığı belirtilirdi. Ancak genel olarak suçlar, ceza hükümlerinde olduğu gibi ayrıntılı bir şekilde yazılmayıp özetlenmiş ya da “*hilaf-ı rıza harekette bulunmak*”, “*zuhur eden mefsetedi nedeniyle*” gibi kısa ifadeler kullanılmıştır.

İtlak talebi suçlunun bizzat kendisi tarafından yapılabildiği gibi ailesi ya da yakınları tarafından da yapılabiliyordu. İtlak emri bir sebebe dayandırılarak gerekçeli olarak verilir ya da bir şarta bağlanırdı.

³⁵⁶ Ekrem Buğra EKİNCİ, *Osmanlı Hukuku*, 340

³⁵⁷ Şemseddin SAMİ, *Kamus-ı Türki*, 126

İtlak nedenlerine bakıldığında belli başlıklar altında toplanabilecek birçok neden olduğu görülmektedir. Bunlardan en sık kullanılanı cezalandırılan kişinin ya da ailesinin zor durumda olmasıdır. Bu durum hükümlerde;

“ *Merkûm pîr-i fânî ve bir seneye karîb kayd-ı nefy ile envâ‘-ı meşakkate giriftâr olmağla ihtiyârlığına merhameten* ”³⁵⁸

“ *Sefîl ve sergerdân ve vâlîdesi mezbûr dahi muhtâc-ı nân ve vücûhla merhamete şâyân olduğunu inhâ ve merhameten* ”³⁵⁹

“ *Zevcesi hâmile ve bi-kes ve muzdaribü‘l-hâl (..?) zevcesi bâ-arz-ı hâl inhâ ve inâyet istid‘â ve i‘yâline rahmeten* ”³⁶⁰

“ *Ehl-i iyâlden dûr ve kût-i yevmiyeye muhtâc* ”³⁶¹

“ *Pîr ve ihtiyâr ve şer‘-i şerîfe mutî‘ ve münkâd olmağla ihtiyârlığına rahmeten* ”³⁶²

“ *iyâl ü evlâdı zâr [u] giryân* ”³⁶³

gibi şekillerde ifade edilmiştir.

“ *Sû-i ef‘âl-i sâbıkâsından rücû‘ ve na‘il-i müstağfir olduğu* ”³⁶⁴

şekli ile ifade edilen pişmanlık az da olsa rastlanan bir başka itlak nedenidir.

Cezalandırılmaya sebep olan suçun asılsız ve iftira olması durumu sık rastlanan bir diğer itlak nedenidir. Hükümlerde;

“ *hakkında mukaddemâ isnâd olunan mevâdd gayr-i vâkı‘ olduğu* ”³⁶⁵

“ *Hilâf-ı vâkı‘ mevâdd isnâdıyla* ”³⁶⁶

“ *İsnâd olunan mevâdd ifk ü iftirâ kabîlinden olduğu* ”³⁶⁷

“ *Hakkında inhâ olunan mevâdd kizb ü sarîh ve kazâ-i mezbûrun hânedânı ve kendüden cümlesi râzı ve şükrân üzere olduklarından mâ‘adâ* ”³⁶⁸

³⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(37/1)

³⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(44/1)

³⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(65/1)

³⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(83/3)

³⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(57/1)

³⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(12/4)

³⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(12/4)

³⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(9/2)

³⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(36/2)

³⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(36/6)

*“Öteden berü ve kendü hâllerinde mukayyed olup dahl ve ta’arruz
îcâb ider hâlleri yoğuiken ba’zı ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı vâkı’
inhâlârına binâ’en”*³⁶⁹

*“ Haklarında ba’zı müfteriyânı mutazammın mevâdd isnâd ile”*³⁷⁰

gibi örnekleriyle ifade edilen iftira durumunun çok sayıda olması ayrı bir toplumsal ve idari sorun olarak değerlendirilebilir.

Suçlunun cezalandırılmasında kamu düzeni için bir fayda umulurken bazı durumlarda da bu fayda suçlunun serbest bırakılmasında görülmüştür. İnöz kalasına kalebendi emr edilen Hacı Mustafa ve Koca İsmail Bahr-i Siyah zahire mübaşiri olan Abdurrahman tarafından İslimye, Yanbolu ve Zağra-i Cedid kazalarında mevcut olan zahirenin İstanbul'a nakledilmesi işini görebileceklerini beyan ederek serbest bırakılmalarını talep ederek itlak edilmelerini sağlamıştır.³⁷¹ Bundan başka;

*“ Hıdmet-i lâzimesi mu’attal kaldığından “*³⁷²

*“merkûme Uzuncaâbâd panayırına gelmeyüp vâridât-ı gümrük
münkâtı’ ve emvâl-ı bakâyanın tahsîli müte’assir olmağla”*³⁷³

*“Edirne Bostancı ocağının nükûd-ı mevkûfesi mütevellisi olup birkaç
seneden berü muhâsibesi rü’yet olunmayup umûr-ı vakf muhtel
olacağı zâhir ve mezbûr tahliye-i sebep olur ise umûr-ı vakf-ı nizâm
olacağı me’mûl olduğu”*³⁷⁴

*“Mağdûr ve tadrîsden dûr ve talebesi ser-nigûn kaldığın inhâ ve afv
ü itlâkı bâbında istid’â-yı inâyet eylediği ecilden”*³⁷⁵

şeklinde örnekler verilebilir.

İtlak nedenleri arasında sayılabilecek diğer bir unsur kefil olunmasıdır.

*“Harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî etmemesine mu’temedün-aleyh
kesân tekeffül eylediğın bildirüp”*³⁷⁶

³⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(43/1)

³⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(60/2)

³⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(196/2)

³⁷¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(13/2)

³⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(66/2)

³⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(138/1)

³⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(89/1)

³⁷⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(126/4)

³⁷⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(29/2)

*“hâss-ı mezbûr re ‘âyâsı mütekeffil olmalarıyla”*³⁷⁷

*“bu makûle harekete kendüden sudûr etmeyeceğini ba ‘zı mevsûkî’-
kelîm kimesneler sûret-i ta ‘ahhüdde inhâ etmeleriyle”*³⁷⁸

şekillerinde ifade edilen kefillik halleri ıtlak için yeterli görülmüştür.

*“Kendüden cümlesi râzı ve şükrân üzere olduklarından”*³⁷⁹

*“Yusuf dindâr ve mustakim ve etvâr-ı mergûbesinden vücûh ahâlî
hoşnûd ve şükrân üzereler olup“*³⁸⁰

*“İnegöl ahâlîsinden yüz neferden mütecâviz kimesnelerin Dîvân-ı
âli-şânda mîr-i merkûmun hüsn-i hâlini ihbâr ve şehâdet
eylediklerine binâ ‘en”*³⁸¹

gibi ifadelerle suçlunun iyi halinin belirtilmesi, ya da cezalandırmanın amacına ulaşması suçlunun *“Te ‘dîb olması ve islâh-ı nefis eylemesi”*³⁸², mübarek geceye hürmet edilmesi³⁸³, cezasını yeteri kadar çektiğinin düşünülmesi³⁸⁴ gibi durumlar da ıtlak nedenleri arasında sayılabilir.

Suçluların ıtlak edilmesinde çeşitli nedenler gözönünde bulundurulurken aynı zamanda belli şartlar da ileri sürülmüştür. Bunlar; Kendi hallerinde olup başka işlere karışmamak³⁸⁵, Bir yerde olmamak³⁸⁶, cezalandırılma³⁸⁷, para cezasına çarptırılma³⁸⁸,

³⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(92/3)

³⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(107/1)

³⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(43/1)

³⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(137/3)

³⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(87/2)

³⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(23/2)

³⁸³ *“İslâh-ı nefis eyledikleri bâ-takrîr inhâ olunmağla eyyâm-ı mübârekereye hürmeten”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(115/2)

³⁸⁴ *“Müddet-i vâfireden berü mahbûs”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(43/2)

³⁸⁵ *“Umûr-ı vakf ve mesâlih-i kazâya müdâhale etmemeleri şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(8/1), *“Kendü hâllerinde olup mâl-ı mîriye kesr-i îrâd idecek hâlâtdan mücânebet eylemeleri şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (144/3), *“Umûr-ı derbendâna karuşmayup kendü hâllerinde olmak şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(172/4)

³⁸⁶ *“Kazâ-i mezbûre varmayup dilediği âhar mahalde sâkin olmak şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(158/1), *“Vilâyeti olan Mısır’a gönderülüp İstanbul tarafına gelmemek şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(70/1) *“Uşak kasabasına varmamak ve umûr-ı mukâta ‘anın ihtilâline bâdî harekete ibtidârları haber viriler ise âhar vechile te ‘dîb olunmak şartıyla eyyâm-ı mübârekeye hürmeten”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(117/3)

³⁸⁷ *“Hilâf-ı rızâ harekete cesâret iderler ise muhkem haklarından gelmek şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(6/5), *“ednâ mertebe hilâf-ı emr hareket ve hiyânetleri zâhir olur ise iyâl ü evlâdlarıyla bilâd-ı ba ‘ideye nefy ü iclâ olunmaları şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (13/2) *“sâbıkı misillü harekât-ı reddiyye sülûk ider ise te ‘dîb olunmak şartıyla”* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(29/2), *“vilâyetlerde müdde ‘ileri zuhûr ider ise terâfu ‘-ı şer’ ve ihkâk-ı hak ve katl mâddesi üzerlerine sâbit olur ise habs olunmak şartıyla* BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(56/2)

görevini yerine getirme³⁸⁹ Sâ'ire sirâyet etmemek³⁹⁰ mahkemeye çıkma³⁹¹, mağdur kişi istemedikçe³⁹² gibi şartlardır.

Ayrıca suçlunun başka davada taraf olması ve o davanın görülebilmesi amacıyla da itlak olunanlar olmuştur. İtlak nedenlerinin başında gelen hakkındaki iddianın asılsız ya da iftira olduğu durumu birçok kez ahaliye onaylatılmaya çalışırken, bu şekilde itlak edilen bazı suçluların itlak şartı kendi halinde olmak olurken bazılarında ise 3 ay süre ile isnad edilen suçu işlediğine dair hiçbir emare olmadığı belirtilip böyle bir suç işlediği duyulursa daha sonra tedib edilmek şartına bağlanmıştır.³⁹³ Bu durum isnad olunan suçun her ne kadar iftira da olsa ve bölge halkı suçlunun kendisinden hoşnud olduğunu belirtse de merkez tarafından çok da inandırıcı olmadığı ve suçla meylli bazı durumların sezildiği fikrini uyandırmaktadır.

İtlak şartları içerisinde yer alan kendi halinde olmak şartı sadece belli itlak nedenlerine bağlanmamış, suçsuz olduğu halde ceza alana da suçu sabit olup cezasını çekip ıslah-ı nefis ederek veya evladına merhameten ya da sefil haline merhameten itlak edilenlere de kendi halinde olmak şartı getirilmiştir. Bu durum devletin adalet duygusunun yanında otoritenin korunması ve tebasından beklediği insan profilinin ne olduğunu göstermektedir. Her ne kadar suçsuz kişinin serbest bırakılma şartının suçlu kişinin serbest bırakılması şartıyla aynı olması soru işareti uyandırsa da “kendü halinde olmak” durumunun önemini vurgulaması açısından dikkat çekicidir.

Yukarıda bahsedilen birçok itlak nedeni ve şartının yanında suçluların serbest kalmasında etkili olan bir diğer faktör rüşvettir. Birçok hükümde “*kuvvet-i maliyesi*

³⁸⁸ “*bilâ-izn şem‘-i asel i‘ mâle cür‘et etmemek ve eğer hilâf-ı şürût şem‘-i asel i‘ mâl iderlerse cânib-i mîriye ma‘lûmü‘l-mikdâr cânib-i(?) mîriye on bin guruş virmek üzere) guruş virmek üzere nezri kabûl eylediklerini*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(49/2)

“*kendü umûruyla mukayyed olup bir vechile hilâfi zuhûr ider ise Hazîne-i humâyûnuma on beş bin guruş nezre kat‘ ve baş muhâsebeye kaydı (..) olmak şartıyla*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(89/1)

³⁸⁹ “*Âsitâne-i aliyyeme gelmemek üzere Bozcaada’ya varup neferât-ı merkûme üzerlerine zâbit olup kâ‘ide-i ocak üzere neferât-ı merkûmeyi hâlât-ı lâzûmede istihdâm ve münâfi-i rızâ-yı aliyyem ednâ vaz‘ ü hareketden gâyetü‘l-gâye hazer eylemen*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(77/4) “*mîri ağnâm ve hayvanâtlarını hıfz ü hirâset ideceklerine müte‘ahhid olmalarıyla*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(113/3) “*gümriğe ihtimâm ve tüccar ve zirâ‘i(?) himâye eylemesi şartıyla*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s. (138/1) “*Dâ‘imâ hidmet-i muhâfazada mevcûd ve hidmet-i lâzûmelerinde bezl-i mevcûd etmeleri şartıyla*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(183/3)

³⁹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(43/3)

³⁹¹ “*Emr-i âlî mantûku üzere terâfu‘-ı şer‘ ve ihkāk-ı hakk olunmak şartıyla*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(137/3) “*Hüsemâsiyla terâfu‘-ı şer‘ olunmak şartıyla*” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(167/2)

³⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(68/3)

³⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(6/2)

ile” serbest bırakıldığı ve bu suçlunun yeniden suç işlediği belirtilmektedir.³⁹⁴ Ayrıca kadıya rüşvet verildiği açıkça belirtilen hükümler de vardır.³⁹⁵

3. SONUÇ

20 no’lu kalebend defterinde suç ve suçlu ayırımı gözetmeksizin en sık verilen ceza kalebend ve nefy cezalarıdır. Bunun yanında manastırbendlik cezası en sık verilen diğer ceza olarak karşımıza çıkar. Ayrıca sayıları az olmakla beraber suçlulara Kürek, İkamet Yasağı, Cezirebend, Zindanbend, Tard ve ibad, Palakbend, Ahz ve Kullebend cezaları da verilmiştir.

Manastırbend, kürek cezaları sadece gayrimüslim ahaliye uygulanmıştır. Diğer cezalarda ise din ve sosyal statü ayrımı yapıldığı söylenemez. Bunun yanında kadın suçlulara sadece nefy cezası verilmiştir.

Ceza sürelerinde belli bir ceza ayırımına gidildiği söylenemez. Nitekim en çok kullanılan ceza olan kalebend ve nefy cezalarının ortalama süresi bir yılı geçmemektedir.

Suçluların serbest bırakılmalarında suçlunun aile fertlerinin hallerine merhamet edilmesi etkili olan unsurların başında gelir. Bu durum toplumsal sorunların daha da artmasının pek de arzulanmadığının kanıtı olarak düşünülebilir.

20 no’lu kalebend defterinde değerlendirmeye tabi tuttuğumuz hükümlerde toplam 728 adet suç kaydı vardır. Bu suçlar 4 ana başlık altında 67 adet suç çeşidine ayrılarak incelenmeye çalışılmıştır. Bu suçlar içerisinde Devlet otoritesine ve Kamu düzenine karşı çıkmak başlığı en çok suç çeşidi ve suçu barındırmaktadır. Yaygın olarak işlenen suçların başında Eşkıyalık, Devlet ya da kamu görevlisi iddiasında olmak, fitne fesad çıkarmak gibi devlet otoritesine karşı işlenen suçlar gelmektedir. Ayrıca Nehb ü Garet (Yağma ve çapul) Vergilerle ilgili suçlar, Mübayaaya engel

³⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(87/2)

³⁹⁵ “Kesriye Kādîsî’na mâl-ı vâfire i’tâ” BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 20, s.(142/3)

olmak gibi mali suçların yanında fuhuş, ırza geçme, şabb-ı emrede saldırma gibi cinsel suçlar da işlenme sayısı açısından öne çıkmaktadır.

Toplum herkesinden suçlular yer alırken suç işlenme sayısı ve suçlu sayısı en çok Müslüman reayaya aittir. Bundan sonra Askeri sınıf mensupları gelmektedir. Askeri sınıf içerisinde ise çoğunluğu ise ilmiye mensubu olan suhte ya da softa denilen öğrenciler oluşturmaktadır. Gayrimüslim reaya ve gayrimüslim din adamı ve yöneticileri ise sırasıyla ez suç kaydı olanlardır. Az sayıda da kadın suçlu yer almaktadır.

Hükümlerde suç işlemenin nedeni olarak belirtilen ve sıkça kullanılan “tama-ı hama tebeyyet”, “*kendi nefsi için*”, “*celb-i mal sevdasıyla*”, “*cerr ü menfaatleri için*” gibi ifadeler suç işlemede en çok gözetilen amacı menfaat veya çıkar elde etmek olduğunu ortaya koyar.

Suçlu karakteri olarak en sık belirtilen durum ise kendi halinde olmamaktır. Anlaşılan o ki kendi halinde olmak devletin ideal birey tanımlamasında yer alan özelliklerin başında gelmektedir. Kendi halinde olup işi gücüyle meşgul olmak, umur-ı mukataaya, umur-ı vakfa karışmamak beklenen haldir. Nitekim hükümlerde suçlar birleştirilmeden önce “kendi halinde olmayıp” ifadesi sıklıkla kullanılmıştır. Ayrıca gayrimüslim dinadamları için kullanılan vazifesi olmayan umura müdahale etmek suçu bu düşüncenin bir sonucudur ve bu konuda din ayrımı yapılmadığının göstergesidir denilebilir.

İşlenen suçların belli belli bir bölgeye has olma ya da belli bir bölgede yoğunlaşım gibi bir özellik söz konusu değildir. Suçların Balkanlar ve Batı Anadolu'da yoğunlaştığı görülür. Ancak bu durum diğer bölgelerde suç işlenmediği anlamını gelmemektedir. Ceza mahalleri olarak suçun işlendiği bölgeye yakın yerler seçilmeye çalışılırken bunun kesin bir kural olduğunu söylemek de doğru olmaz.

Cezalandırmanın temel amacı suçlunun ıslah olmasıdır. Bu durum hükümlerde ıslah-ı nefis olarak ifade edilmiştir.

4. 20 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYON METNİ

[s.1]

[s.1/1]

Takdirce merkûmûnun def'-i tasallut ve izdirâlarıyla umûr-ı ma'denin ta'tîlinden ve havâlî-i mezkûrenin ihtilâlden sıyâneti vacibâtdan olduğuna binâ'en sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, emîn-i mûmâ-ileyh ile bi'l-muhârebe sâlifü'z-zikr beyler ve rüfekâları mezkûrû'l-esâmi habâset-pîşeleri üslûb-ı hakîm ile ahz ve Rumkal'a'ya irsâl ve kal'a-bend ettirmeğe ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın, mahsûsa işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi o misillü mugâyir-i rızâ-yı hareket ta'tîl-i umûr-ı ma'dene sebep ve illet olduğundan mezkûrûnun harekât-ı merkûmesi cesâretleri vâkı' olduğu hâlde gûş-mâlleri icrâsıyla def'-i gâ'ileleri emrine dikkat mukteziyâtdan olduğu ve merkûmûndan bir neferi fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûr hâkimi nasb olunmamak üzere hükûmet kaydı mahalline şerh verilmiş olduğu ma'lûmun oldukda emîn-i mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere bâlâda isimleri mastûr beyler ve refikleri habâset-pîşeleri üslûb-ı hakîme ri'âyet-birle ahz ve Rumkal'a'ya irsâl ve kal'a-bend itdirmeğe ihtimâm ve dikkat ve ahzları tedbîrinde kusûr hasebiyle a'zâm-ı mâddeye ve ızrâr-ı ahâlî ve fukarâya bâ'is olmakdan begâyet tehâşî ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmunu kal'aya vaz' eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârlarından mübâ'adet ve mezbûrûnun kal'a-i merkûmeye tesyîr ve vüsûllerin Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i N sene 1194.

[s.1/2]

bir sûret

Keban ve Ergani ma'denleri Emîni Yeğen Mehemed zîde mecdühûya müşârun ileyh ile bi'l-muhâbere merkûmûnun ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâline dikkat eylemesîçün iktizâsına göre

[s.1/3]

Yalvaç kazâsına tâbi' (..) nâm karye sâkinlerinden K r  mer ve diğ r  mer ve Hacı Şabanoğlu  mer vesâ'ir aveneleriyle dâ'imâ kendü h llerinde olmayup ihtil l-i memlekete m 'eddi ve kaz -i mezb r fukar sının evz  ve etv rlarından hoşn d ve Ő kr n oldukları muht r-ı kaz  olan es-Seyyid el-H c Mehemedi tezv r da'v  ile tekd r etmekden h l  olmayup bu esn da merk mların avenelerinden ve yine karye-i mezb reden Koca Hüseyin Hoca ve Ali Hoca ve Deli  mer ve İsmail ve  mer ve Mehemed ve Mustafa Sip hi n m kimesneler bi'l iştik  Der-alıyyeme az m olup kel m-ı n -meşr 'larına adem-i iltif t ile mahallerine i' de ve irc  olunmak için rahmen-li'l-fukar  bundan akdem D v n-ı hum y n çavuşlarından Mehemed  avuş m b şeretiyle merk mlar mahalline irs l ve fim -ba'd bu misillü tezv r ta Ő r  iderler ise bil d-ı ba'ideye nefy   icl  olunmaları b bında D v n-ı hum y n tarafından ısd r kılınan emr-i  l-ş n lede'l-v s l merk mlar ile es-Seyyid el-H c Mehemed meclis-i Ő r'e ihz r ve istint k olundukda, merk m es-Seyyid el-H c Mehemed'de bir akçe alacağımız yokdur. Da'v mız tezv rdir. Ba'de'l-yevm merk mun hakkında iştik [ya] Ő r  idersek c nib-i m riyye yedi bin guruş nezri kab l eylediklerini m ş'ir Yalvaç K d sı S leym n Efendi'nin verdiği i'ölüm ve h cset-i Ő r'iyye ve mücerred ah l  ve m b şir-i merk m ile Der-alıyyeme tesy r olunup i'ölüm ve mahzar ve nezr h cseti başmuh sebe defterine sebt   kayd olunup D v n-ı hum y n kalemine ilmühaberi virilmek b bında ferm n-ı  l  s dır olmağın, m cebince i'ölüm-ı h l için iktiz sına göre ve Yalvaç K d sı'na hit ben emr-i Ő r f virilmekle D v n-ı hum y n tarafına işbu ilmühaber k 'imesi virildi.

F  5 R sene 1195.

[s.2]

Hazâ kuyûd-ı ahkâm-ı müştemile el-habs ve'n-nefy ve'l-iclâ fî zemân-ı sadr-ı
sudûrû'l- vezir hazret Mehemed Paşa yessarallhû mâ-yeşâ ve fî ebân re'isü'l-küttâb

Halil Hamid Efendi tâle bekâhû el-vâkı'

fî evâhir-i şehri-i Ramazanü'l-mübârek Li sene erba' ve tis'in ve mie ve elf

[s.2/1]

Diyarbakir Vâlsine ve Rumkal'ası dizdârına hüküm ki,

Keban ma'deni merbûtânından olan Palu kazâsına işbu bin yüz doksan dört senesine mahsûben hâkim nasb olunan Hüseyin Bey ağrâz-ı nefsâniyeden ibâret bir şahıs olduğundan kazâ-i mezbûrdan matrûd Ömürkanlu(?) eşkiyâsını istishâb ile mütecâsir olduğu ta'addîyâta ahâlî-i kazâ tâb-âver olamadıklarından başka hidemât-ı ma'dende ihtiyâr-ı tekâsül ve rehâvet ve matlûb olan kömürün edâsında kusûr ve betâ'etlerine bâdî ve zer ve sim furunlarının ta'tîlini mü'eddî olmakdan nâşî mîr-i merkûm hükûmetinden azl ve yerine zalemenin marzî ve muhtârı olan Burhan Bey nasb olunmağla mansıbına esnâ-yı azîmetinde selefi merkûmun tahrîki ile Palu ümerâsından Yansur Bey ve İshak Bey ve Emîn Bey ve Harbrut ahâlîsinden Cünelioğulları(?) Mertan(?) Ağa ve Mehemed Ağa dimekle arîf kimesneler ile sâ'ir refikleri yüz nefer mikdârı süvârî ile Harbrut havâlîsinde Hısnık(?) nâm karye kurbünde önüne inüp üzerine hücum ve kazâ-i mezbûr kâdîsı Es-Seyyid Hüseyin Efendi ve âdemi Kapucuoğlu Osman nâm kimesneleri bi-gayrı hakkın katl ve beş nefer âdemini dahi darb ve cerh eylediklerinden mâ'adâ mûmâ-ileyh Burhan Bey'i zahrından mızrak ile darb ve cerh eyledikleri kazâ-i merkûm ve Çarsancak ve Çemişkezek kâdîları ve ahâlîlerinin i'lâm ve mahzarlarında ve Keban ve Ergani Ma'denleri Emîni Yeğen Mehemed (silinmiş?) zîde mecdühûnun mektûbunda tahrîr ve inbâ ve umûr-ı ma'den ta'tîlden sıyâneten mezkûrûnun iktizâ iden te'dîbleri icrâ olunmasını istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere emr-i âlî-şânım sudûr (silinmiş?) hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan hâlâ Darbhâne-i Âmirem Nâzırı ve evkâf-ı humâyûnum kâ'im-makâmı Mîr Mehemed zîde mecdühû bâ-takrîr istid'â idüp keyfiyet siyâk-ı mezkûr üzerine olduğu (silinmiş?)

Çavuş mübâşeretiyle tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Evâhir Z sene 94.

[s.2/2]

Köstendil Kādîsî'na ve Kavala kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki, Hâssa kassâbbaşı tarafından ağnâm mübâya'ası için azîmet iden Hafız Ali, Samoka yolundan (?)Köstendil kasabasına lede'l-vüsûl hâmîl olduğu emr-i şerîfim mantûku üzere ma'rifet-i şer'le gerek ağnâm-ı mîriyye ve gerek re'âyâ(?) muhtekir yedlerinde bulunan mâriye ağnâmın kırk birer pâre ve erkek ağnâmın seksen birer pâreden bazarı kat' ve dellâl nidâsıyla cümleye i'lân ve işâ'et ve muhtekir tâ'ifesinden mâriye olarak altı yüz koyun mübâya'a olunmuşiken Köstendil sâkinlerinden Guruşçu Sâlih ve dayısı Ahmed sipâhi ve yeniçeri zümresinden dahi madrabaz gürûhundan Hamza Beşe dimekle arîf kimesneler kurâya çıkup bir re's koyun virmek ihtimâliniz olursa size etmeyeceğimiz yokdur deyü ahâlîyi ihâfe itmeleriyle bir vechile ağnâm cem'i mümkün olmayup ve merkûmûn te'dîb olmadıkça husûs-ı mezbûrun karîn-i temşiyet mümkün ve kâbil olmamağla merkûmûnun Kavala kal'asına kal'a-bend olmalarına muhtâc idüğü merkûm Hâfız Ali Der-aliyyeme vürûd iden kâ'imesinde tahrîr ve istid'â olunmağla merkûmân Sâlih ve Ahmed sipâhinin çavuş mübâşeretiyle ve mezkûr Hamza'nın dahi ocaktan mübâşir ma'rifetiyle Kavala kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmun mübâya'a-i ağnâmının ta'tîle mûcib ve mugâyir-i rızâ-yı hüsrevânem harekât-ı nâber-câya tasaddîlerinden nâşî te'dîpleri lâzım gelmeğın merkûmân Sâlih ve Ahmed sipâhiyi Der-aliyyemden ba'ide olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle ve mezkûr Hamza dahi ocak mübâşiri ma'rifetiyle ahz ve Kavala kal'asına irsâl ve tesyîre ikdâm eyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezkûrûn üç neferi kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâklarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini ve kal'a-bend oluduklarını mübâşirân-ı merkûmân ile Der-aliyyeme ifâde ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1194.

Te'kîdi hâvî emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Za sene 194.

[s.2/3]

Anadolu Vâlisi sadr-ı esbak vezîr Mehemmed Paşa'ya ve Domaniç kal'ası nâ'ibine hüküm ki,

Domaniç sâkinlerinden a'yânlık iddi'âsında olan Hasan nâm kimesne sût-i hâlî mukaddemâ bâ-tahrîr ifâde olundukda, sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetinle Limni kal'asına ıslâh-ı nefis idinceye değin kal'a-bend olunmasını hâvî emr-i şerîfim sudûrundan sonra kazâ-i mezbûr ahâlîsi tarafından bâ-arz-ı hâl adem-i itâ'atini lede'l-ifâde mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş mübâşeretiyle kal'a-bendini hâvî tekrâr işbu sene-i mübâreke Şa'ban'ında takayyüden virilen emr-i şerîfim Dîvân-ı humâyûndan ihrâc olunup, ancak sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, bu def'a tarafından vürûd iden tahrîrâtda emr-i şerîf-i merkûm çavuş mübâşeretiyle tarafına lede'l-vüsûl merkûm Hasan, Kütahya'da bulunduğuna binâ'en der-akab ahz ve kal'a-bend ve mahall-i menfâsına îsâle mübâderet üzere iken şekve-i merkûmeden ahâlî ve fukarânın aslâ haberleri olmayup fuzûlî a'yânlık iddâ'asında olan Domaniç'de Abdi nâm kimesnenin şerr ü mazarratından dil-gîr ve merkûm Hasan'ın etvârından her vechile şâkir huzûr-ı şer' de ihbâr ve husûs-ı mezbûr sırren ve alenen tafahhus olundukda, merkûm Hasan'ın mağdûriyeti zâhir ve nümâyân olduğu ta'ayyün ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, sen dahi i'lâmında tahrîr ve merkûm Hasan'ın ıtlâkı istirhâm olunmağla husûs-ı mezbûr nefsi'l-emre muvâfık olduğu sûretde iltimâsın üzere merkûm Hasan'ın cürmü afv ü ıtlâkı husûsu menût-ı re'y-i âlî idigün bi'l-fi'l Re'îsü'l-küttâbım olan Halîl Hamid dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, istid'ân mücebince mezbûr Hasan'ın dahi afv ü ıtlâkı bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i N sene 194.

Kütahya'ya ihzâr için emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Za sene 194.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl mübâşiri avdet etdirildiğini nâtk Anadolu Vâlîsinin mektûbu gelmiştir.

[Fî] 6 Za sene 94.

[s.3]

[s.3/1]

Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbak vezîrim Mehemmed Paşa'ya ve Domaniç ve Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Domaniç sükkânından Hasan nâm kimesnenin sû'-i hâlî mukaddemâ ba'de'l-i'lâm kal'a-bend için emr-i âlî sudûrundan sonra adem-i itâ'ati hâvî ahâlî tarafından bâ- arz-ı hâl iştikâ olundukda, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince işbu sene- i mübâreke Şa'bân'ında virilen emr-i şerîfim Dîvân-ı humâyûnumdan ihrâc olunup lâkin sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim çavuş mübâşeretiyile tarafına lede'l-vürûd ve't-tefahhus, şekve-i merkûmeden ahâlînin aslâ haberleri olmayup fuzûlî a'yânlık dâ'iyesinde olan Domaniç sâkinlerinden Abdi nâm kimesnenin tahrîkine mebnî olup merkûmdan cümle fukarâ dil-gîr olduklarının huzûr-ı şer'de ahâlî ihbâr ve merkûm Abdi'nin neyf olunmasını niyâz ve istirhâm eylediklerini mübeyyin Domaniç nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin bir kıt'a i'lâmı zuhûr itdikde husûs-ı merkûm sırren ve alenen tefahhus olunup merkûm Hasan'ın mağdûriyyetini ve mezkûr Abdi'nin ta'addî ve tecâvüz ve tezvîrâtı zâhir olmağla merkûmenin istid'âlarına müsâ'ade kılınmış, sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, mektûb ve kâ'imende ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dahi i'lâmında tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr nefsi'l-emre muvâfık olduğu sûrette iltimâsın üzere merkûm Abdi'nin nefy ü iclâsı husûsu menût-ı re'y idiğün dahi bi'l-fi'l (..) olan Halîl Hamid dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince vech-i meşrûh üzere merkûm Abdi'nin Bozcada'ya neyf ve iclâsı bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 194.

Merkûm Abdi'nin itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i Za sene 195.

[s.3/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühûya ve Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde sâkin Arnavud Hoca dimekle ma'rûf olan Fazlı nâm kimesne kendü hâlinde olmayup remmâllık ve müneccimlik iddi'âsıyla ba'zı kimesneleri iğfâl-birle hilâf-ı marzî harekete cür'et eylediğine binâ'en te'dîbi iktizâ etmekle merkûm li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezkûru ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çavuşbaşılardan (boşluk) çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü irsâl ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ilyehsin, vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara harekete ruhsat ve cevâzdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğın Der-alıyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L Sene 1194.

Vüsûlünü muhtevî Bozcaada nâ'ibinin vârid olan arzının mazmûnu fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 22 Z sene 94.

[s.3/3]

Lazkiye Kazâsı ve Rodos cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Kapudan-ı Deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnun bu def'a Der-bâr-ı şevket-medâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîrâtında müşârun ileyhın zikri hâssı ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olmakdan nâşî kazâ-i mezbûr sükkânından Vehbi Efendi oğlu Hâcî Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ifsâd-ı memleket ve ihtilâl-i mukâta'aya bâdî harekâta mütecâsir ve kerreten ba'de uhra tenbîh olundukda, mütenebbih olmamağla merkûmun Rodos cezîresine nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve iltimâs eylediği ecilden, çavuş mübâşeretiyle Rodos cezîresine nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki Lazkiye kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmu ahz ve li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûra irsâl ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûru cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirdüp bilâ-fermân itlâk ve firârından ve mahall-i âhara hurûcuna ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L sene 1194.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl taraf-ı şer'den mezbûra âdem ta'yîn olundukda, hânesinde bulunmayup firâr ve gaybet etmekle tecessüs olundukda, Uşak kazâsı kurâlarından mürûr eylediği taraf-ı şer'e ihbâr olunduğunu nâtik Lazkiye Kâdîsı Mustafa Efendi'nin vârid olan arzının mazmûnu şerh virildi.

[Fî] 24 Z sene 194.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 95.

[s.3/4] *Terkîn*

Hüdâvendigâr sancağı mutasarrıfı olan Ali dâme ikbâlühûya ve Burusa mollâsına ve Midillü cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Burusa'da medfûn Hazret Emîr Kuddüse sırruhûnun evkâfî mukâta'âtından Sırma mukâta'ası mültezimi olan sâdât-ı kirâmdan es-Seyyîd Mahmûd zîde şerefühû mukâta'a-i mezbûrenin İnegöl-i Burusa kazâsında vâkî tevâbi'âtını rü'yet için azîmet eyledikde kazâ-i mezbûr a'yânı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılığî pâyesi olan Derviş Mehmed Bey mültezim-i mûmâ-ileyhi bî-vech darb-ı şedîd ile darb ve envâ'-ı kelimât-ı şenî'a ve harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî ile şân-ı siyâdeti tahkîr ve bilâ-mûceb habs idüp ba'dehû kazâ-i mezbûra ayak basmamak şartıyla itlâk itmekle merkûmun bu vechile mugâyir-i tavr-ı ednâ harekâta cesâreti etrâf kazâlar a'yân ve derebeylerine dahi sârî ve ol vechîle vâcibü'l-ihtirâm olan sâdâta cesâret mûcib-i etvâra ibtidâr idecekleri bedîhî olmağla mahallinden lede't-tahkîk merkûm Devîş Bey'in te'dîbi husûsunda mahrûse-i Burusa'da sâkin bi'l-cümle sâdâtın bu def'a Derbâr-ı atûfet-karârıma takdîm eyledikleri bir kıt'a mahzarlarında ve Haremeyn müfettişi vekîli zîde ilmühûnun dahi bir kıt'a i'lâmında tastîr ve istirhâm olunmağla merkûmun sû'-i hâlî ve bu makûle harekete cesâreti tahkîk olunmakdan nâşî kapucubaşılık pâyesi ref' ve çavuş mübâşeretiyle Midillü cezîresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûmun bu misillü münâfî-i resm-i edeb şân-ı şürefâyı tahkîr gûne harekât-ı gayr-ı marzîyeye cesâreti te'dîb ve gûş-mâli îcâb eylediğine binâ'en kendüyü te'dîben âharlara terhîben kapucubaşılık pâyesi kaydı mahallinden ref' ve terkîn olmağla siz ki mîr-i mîrân ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız merkûmu ahz ve çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle Midillü cezîresine irsâl ve tesyâra ihtimâm ve

dikkat ve sen ki Midillü cezâresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmu mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle cezâre-i merkûmeye lede'l-vüsûl ol tarafda menfiyyen ikâmet itdirüp bir hatve mahall-i âhara firâr ve bilâ-emr-i şerîf itlâkından mücânebet ve vüsûlünde mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 194.

Merkûm Dervîş Bey Bursa'ya ihzârı bâbında sâdır olan emr-i âliye itâ'at eylemediğini ve mühîn-i Âl-i Peygamber olduğunu ve dîvân-ı ma'neviyet dahi bu vechile şehâdet ideceğini ve (..) mukâta'ası mültezimi Seyyid Mahmûd'u hilâf-ı şer' kelimât-ı nâ-sezâ ile bi-gayrı hakkın habs ve hezâr zulm ve ta'addîsi mütevâtir ve gayr-i mesbûk olmağla vikâyeten li'z-zu'afâ kazâlar üzerlerinden biraz vakt mîr-i merkûm def'-birle te'dîbiyle himmet buyurulmasını hâvî Eşref-zâde Abdülkâdir Efendi ve Mısrî Mustafa Efendi'nin vürûd iden başka başka mektûblarının ve mîr-i merkûm eğerçi Midillü'ye nefy olunup lâkin bir takrîb itlâk olunur ise garaz-ı sâbıkasını icrâ kasdında olacağını muhtevî mukâta'a ashâbı ve re'âyânın mültezimi ve Seyyid Mahmûd'un arz-ı hâllerinin mezâmîni bâ-fermân-ı âlî şerh yazılmışdır.

Fî 21 N sene 194.

Merkûmun vüsûlünü müş'ir Midillü Nâ'ibi Mustafa Efendi'nin arzı mefhûmu şerh

[Fî] 5 L sene 94.

İnegöl A'yânı merkûm Uzun Dervîş Bey'in nefy ü iclâsından cümle ahâlî şükrân üzereler olup mîr-i merkûmun nefsâniyetine fütûr ve nâdim (..) olduğuna itmi'nân gelinceye dek menfî olduğu mahalde iki üç sene meks olunup etrâfına kelimât-ı ağrâz-ı fâside ile müsâ'ade olunmaması recâsını mutazammın İnegöl civârında vâkı' Yarhisar ma'a Pazarcık kazâsı nâ'ibinin vârid olan arzının mazmûnu bâ-emr-i âlî şerh verildi.

Fî 21 Za sene 94.

Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 28 S sene 195.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu emrin kaydı terkîn ve i'lâmı hâli zımında(?) emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.4]

[s.4/1]

Rodos Kādîsî'na hüküm ki,

Fî'l-asl Anadolu ahâlisinden olup hâlâ Alasonya'da sâkin Müderris Ebû Bekir nâm kimesne ba'zen mahkemede kitâbet hizmetinde olmak hasebiyle Pınarbaşı nâm mahalde müceddeden binâ olunan kâgîr kenisânın binâsına ve Taleblü(?) nâm karyede olan manastırın ta'mîrine izn ü ruhsatı hâvî iki kıt'a verdiği mürâsele zâhir ve te'dîbi muktezî deyü vürûd iden tahrîrâtına mebnî merkûmun çavuş mübâşeretiyle Rodos cezîresine nefy ü iclâsı bâbında bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî işbu sene-i mübâreke evâhir-i Rebî'ü'l-evvel'inde emr-i şerîfim sâdır olup şimdi müderris-i mûmâ-ileyhin Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâli mefhûmunda Alasonya'da sâbıkâ nâ'ib olan Ali Efendi demekle ma'rûf kimesnenin buna garaz ve adâveti olmağla mücerred icrâ-yı garaz sevdâsıyla mâdde-i merkûmla buna azvile mağdûriyyetine bâdî ve cezîre-i merkûma dühûlünden bu ana gelince marîzü'l-hâl ve alîlü'l- mizâc ve emr-i ma'âşdan hâli mükedder olduğundan başka evlâd ü iyâlinin efkârıyla giriftâr-ı mihen olduğu inhâ ve hâline merhameten cerâ'im-i güzeştesinin afvıyla itlâkı bâbında emr-i şerîfimim sudûrunu istid'â itmeğin vech-i meşrûh üzere merkûmun afv ü itlâkı bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L 1194.

[s.4/2]

Teke sancağı mütesellimi el-Hâc Ömer zîde kadrühûya ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki mütesellimi-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan kağıdın doksan iki ve doksan üç senelerine mahsûben Teke sancağı kazâlarından matlûb olan mübâya'a zehâyirinin isti'mâli bâbında sâdır olan emr-i şerîfim dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından mübâya'aya me'mûr Mehemed dâme mecdühû tarafına lede'l-vürûd cümle müvâcehesinde ba'de'l-kırâ'et kazâlar a'yânlarına emr-i münîfimde sûretiyle buyurulduklar irsâliyle mübâya'a-i mezkûrenin bakâyâsı mutâlebe olundukda, Elmalu kazâsı a'yânı Yusuf nâm (..) kethüdâsı Hazînedâr Hasan ve sâ'irleri me'lûf oldukları huşûnet ve ru'ûneti ibrâz-birle adem-i

itâ'at ve muhâlefetde musırr olmağla mübâya'a ve umûr-ı mühimme-i sâ'irenin temşiyeti zımnında merkûmun nefy ü tağrîbi muktezî olmağla tahrîr ve iş'âr olmağla merkûm Hazînedâr Hasan'ın Kütahya kal'asına kal'a-bend olunması fermânım olmağın, imdi matlûb olan mübâya'a zehâyirinin ber-vech-i muharrer ta'tîline bâ'is olan merkûm Hazînedâr Hasan'ın neyf ile te'dîbi lâzım geldiği ma'lûmun oldukda,ma'rifetinle merkûmu bi-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya kal'asına irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'aya vaz' eyleyüp bilâ-emr-i şerîfim itlâk ve bir takrîb firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya musâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i N Sene 194.

Tekrâr emr yazıldı.

[Fî] evâsıt-ı Ş sene 96.

[s.4/3]

Filibe mollâsına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemmed Emîn zîdet fezâ'ilühûsun, Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp sâbıkâ Kili kazâsında me'zûn bi'l-iftâ iken medîne-i kal'ada meks ve ikâmete bâ-emr-i âlî me'mûr olan Fehmi es-Seyyid Ahmed zîde ilmihû zâtında ehl-i ilm ve sâhib-i fazîlet ve meskenet ve ekser eyyâmı siyâm ile güzâriş ider kimesne olup lâkin beş altı mâhdan berü evlâd ü iyâlinden dûr hidmet-i fetvâdan mehcûr ve ibtilâ-yı fakr u fâka ile meksûr ve hattâ ba'zı kesânın sadakâtıyla tagaddî etmeğın merkûmun cürm-i sâbıkâsına kalem ve afv ü sahf keşîde kılup itlâkı bâbında istirhâmı hâvî sen arz ve İstanbul'a itlâkı içün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî olan Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâmallâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmekle işâreti mücebince itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 194.

[s.4/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Tatar Pazarı Kâdîsî'na hüküm ki,

Sâbıkâ Mentеше sancağı mütesellimi Hasan Çavuş oğlunun şâtır el-Hâc Ahmed nâm kimesne Der-aliyyemde Mentеше ahâlîleriyle lede'l-mülâkât ba'zı gûne (..?) kelimât tefevvühüne tasaddî eylediğine binâ'ın te'dîbi muktezî olmağla çavuş mübâşeretiyle bulunduğı mahalde ahz ve li-ecli't-te'dîb Tatar Pazarına nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, şâtır-ı merkûm el-Hâc Ahmed'i Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle olduğı mahalde ahz ve te'dîben Tatar Pazarı kazâsına nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu kazâ-i mezbûrda menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve ol tarafa vüsûlünü çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-bâr-ı atûfet-medârıma tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N sene 194.

Vüsûlünü müş'ir Tatar Pazarı nâ'ibi Ahmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

[Fî] *Gurre-i Za sene 94.*

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] *Evâ'il M sene 95.*

[s.4/5]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühûya ve Burusa nâ'ibine hüküm ki,

Rukiyye nâm hatun bu esnâda ba'zı fuşiyât ile ahz olunup te'dîbi muktezâ olmağla ıslâh-ı nefis idinceye dek çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağla imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûm Rukiyye'yi Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü irsâle mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûreyi Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîfim mahall-i âhara hareketine ruhsat ve cevâzdan mübâ'adet ve ol tarafa vüsûlünü çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

Vüsûlü müş'ir Burusa nâ'ibi Sunullah Efendi'nin arzı gelmiştir.

[Fî] 8 Za sene 94.

İtlâkı için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 95.

[s.5]

[s.5/1]

Avrethisârı ve Eğriboz kâdîlarına hüküm ki,
Avrethisârı kazâsı ahâlîsi ittifâk üzere olmadıklarından hâlâ Anadolu sadr-ı esbak vezîrim Silahdâr Mehemmed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnun Selanik Vâlîliği esnâsında cümle ittifâkla a'yânlık şürûtu mücebi kazâ-i mezbûr Selanikli Pehlivânoğlu İbrahim nâm kimesne a'yân ta'yîn olunmuş iken kazâ-i mezbûrda sâbıkâ a'yân olan Suhteoğlu'nun oğlu İbrahim nâm mefsetet-pîşe Gökeli(?) karyesinden birkaç nefer refikleriyle merkûm İbrahim'i tagallüben derûn-ı kazâdan tard dâ'iyesiyle mürtekib olduğu harekât-ı nâ-ber-câsından fukarâ-yı ra'iyet müzdaribü'l-hâl oldukları ve bu makûle mesfûrlar te'dîb olunmadıkça ihtilâl-i memleket bertarâf olmayacağı sahîhen ihbâr olmağla li-ecli't-te'dîb Eğriboz cezâresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Avrethisârı Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezkûr Suhteoğlu İbrahim'i li-ecli't-te'dîb Eğriboz'a nefy ü irsâl ve iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve sen ki Eğriboz Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezkûru Eğriboz'da menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mücânebet, vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme [i'lâma] mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 1194.

Te'kîdi hâvî emr yazıldı.

[Fî] evâsıt-ı Za sene 94.

[s.5/2]

Dergâh-ı mu‘allâm Yeniçerileri Ağası Süleymân Ağa’ya hüküm ki, İstanbul gümrüğü mülhakâtından meyve-i ter gümrüğü mültezimi olan Mehemmed Emîn zîde kadrühûnun arz-ı hâli mefhûmunda gümrük-i mezbûra tevârüd iden meyve-i terin şürûtu ve mâ takaddümden berü olıgeldüğü minvâl üzere iktizâ iden resm-i gümrüğü bilâ-nizâ ahz ve tahsîl olup kimesneye ta‘addî ve rencîde olunduğu yoğiken muhtekir tâ‘ifesinden Gegbuze imâmı Mollâ Ahmed ve Darıca İmâmı Mollâ Mustafa ve manav tâ‘ifesinden Yemiş iskelesinde sâkin Hâcîvelioğlu Emîn Yazıcı ve Eminönü’nde Seyyid Halîl ve Mehemmed Yazıcı nâm kimesneler mücerred celb-i menfa‘at sevdâsıyla gerek manav tâ‘ifesini ve gerek ashâb-ı mahsûlü ifsâd(?) dürlü dürlü hîle ve desâ’is ile emvâl-i mîriyyenin kesr ve noksânına bâ‘is olmalarıyla sıyâneten-li’l-mîrî ve ibreten li’l-gayr merkûmların sen ki yeniçeri ağası mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetinle ahz ve te’dîb olmalarıçün tahrîr ve istid‘â itmenden nâşî der-kenâra havâle olundukda, şürût-ı ma‘den kaleminden ve mahsûl ashâbının bağçelerinde hâsıl ve sayf ü şitâda İstanbul’a nakleydikleri meyve-i terin fûrûhtu ihâle eyledikleri manava tâ‘ifesi rûsûma virilecek mahallere virdikleri resmi dilhâhları üzere pusula idüb bu mikdâr gümrük virildi deyü iki üç günde bir def‘a kayıklar ile meyve ashâbına irsâl ve ziyâde meblağ taleb itmeleriyle fimâ-ba‘d o makûle pusulalara i’tibâr ve ziyâde gümrük mutâlebe olmamak üzere hâlâ İstanbul Gümrüğü Emîni el-Hâc Ali dâme mecdühûnun i‘lâmına binâ’en işbu sene-i mübâreke eva‘il-i Ramazan’ında verilen emr-i şerîfim kaydı Dîvân-ı humâyûnumdan ba‘de’l-ıhrâc bâ-fermân-ı âlî mâdde-i mezkûre hâlâ gümrük emîni mûmâ-ileyhden isti‘lâm(?) olundukda, tarafeynin yedlerinde olan evâmir-i şerîfenin şürût-ı masûsadan ziyâde bir akçe resm-i gümrük mutâlebe ve istihsâl olunduğu yoğiken manav tâ‘ifesi mürtekib oldukları hîle ve desâ’islerinden nâşî iki günden mütecâviz müddetten berü zimmetlerinde müterâkim olan rûsûm-ı gümrükden bir akçe virmeyüp alâ hâlihî pes-mande [i] ukde-i te’hîr ve husûsla taşrada olan ashâb-ı mahsûlü dahi bi’l-mühâbere iğfâl ve tahrîk eylediklerinden mâl-ı mukâta‘anın kesr ve noksânına bâ‘is ve şîrâze-i nizâmının ihtilâfına bâdî olacağı emr-i âşikâr olmağla ber-vech-i muharrer mültezim-i merkûmun, te’dîblerini istid‘â eylediği mezkûru’l-esâmî müfsidlerin sıyâneten-li’l-mîrî te’dîb ve tağrîb olmalarını i‘lâm ve takrîr ile lede’l-arz sâdır olan fermân-ı âlî ve emîn-i mûmâ-ileyhin i‘lâmı mücebi te’dîbi iktizâ iden merkûmların münâsib mahallere nefy ü tağribleriçün Dîvân-ı humâyûnumdan

emr-i şerîfîm sudûrunu bi'l-fi'l Başdefterdâr es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâme uluvvûhû i'lâm itmekle mübâşir ma'rifetiyle i'lâmı mücebi a'mel olmak fermânım olmağın, imdi sen ki yeniçeri ağası mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mefsedet-i mezkûreye ictisâr eden mezkûrûnu ahz ve li-ecli't-te'dîb münâsib mahallere nefy ü tağrîblerine mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L sene 194.

[s.5/3]

Hâlâ Özi Vâlîsi vezîre Varna kal'ası dizdârına hüküm ki, Kvarna(?) sâkinlerinden yeniçeri serdengeçdilerinden Akbıyıkoglu Hasan nâm kimesne memnû' olan kırcılığı(?) ile me'lûf olmakdan nâşî kendüye bu emr-i memnû'dan (..?) mücânebet eylemesi bi'd-defe'ât tenbîh olundukda, mütenebbih ve memnû' olmamağla ıslâh-ı nefis idinceye dek zâbiti ma'rifetiyle Varna kal'asına kal'a-bend olunmasını sâbıkâ Bahr-i siyâh zahîre mübâşiri olan gedüklülerinden Halîl zîde mecdühûnun bu def'a Der-alıyyeme vârid olan tahrîrâtında tastîr ve istid'â olunduğuna binâ'en merkûmun keyfiyeti dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Zahîre Mübâşiri Abdurrahmân dâme mecdühûdan dahi tashih olmağla ocakdan çavuş mübâşeretiyle Varna kal'asına kal'a-bendi fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetin ve ocakdan ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle kendüyü te'dîben ve sâ'irîni tecrîden(?) ve terahhüben merkûm Hasan'ı ahz ve Varna kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i âlî itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

[s.6]

[s.6/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Mihâlîç Voyvodası Lütfullah? dâme mecdühûya ve Aydınçık Kādîsı'na ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vürüd iden tahrîrâtında Aydınçık kasabası sükkânından Helvacı-zâde el-Hâc Mustafa ve Alaybeyioğlu Mehemed'in ber-vech-i suhûlet ahz ve Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mantûkunca merkûm Mustafa mahall-i mezbûra irsâl ve mezbûr Mehemed'in kasaba-i mezkûrede adem-i vücûdunu ahâlîsi lede'l-inhâ tekrâr ahziçün te'kîdi havî sudûr iden emr-i şerîfimin hâmîli olan Tatar bahren Çardak nâm mahalle ba'de'l-vürüd berren tarafına teveccüh ve güzergâhı olan kasaba-i mezbûreye vüsûlünde merkûm Mehemed'i müşâhede eylediğinden gayrı kendüye menzil bârgîri verilmeyüp mâşiyen yanına vürûdunu takrîr eylediğinden nâşî tarafından âdem irsâl olundukda, merkûm otuz nefer mikdârı haşerâtla kasaba-i mezbûre derûnuna dühûl eylediğini tasfîr ve inhâ ve Aydınçık kazâsına tâbi' Gölaklı(?) nâm karye ahâlîsinden Cizyedâr el-Hâc Mehemed nâm kimesnenin takdîm eylediği arz-ı hâlinde dahi merkûm Alaybeyioğlu Mehemed otuz kırk nefer eşkiyâ ile geşt ü güzâr ve fukarânın mallarını gâret ve merkûmun dahi menziline iki bin guruş mâl-ı cizye ve beş yüz guruş kıymetlü eslihâsın bagy ve gadr-ı küllî eylediğın inbâ ve istid'â eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere merkûmun alâ eyyi-hâlin mahall-i me'mûruna îsâli matlûb olmağla itâ'at-i emr-i âlî idüp mahall-i menfâsına azîmet iderse febiha ve illâ tereddüd iderse bi-eyyi-vechi kân hayyen ve meyyiten ahzına ikdâm olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki kapucubaşı ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız merkûm Alaybeyioğlu Mehemed'in be-her hâl ahz ve mahall-i me'mûru olan Seddü'l-bahir kal'asına îsâliyle infâz-ı hükmi münîfim matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmunuz oldukda mezbûru bi-eyyi hâl mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebi Seddü'l-bahir kal'asına irsâle mübâderet ve eğer emr-i şerîfime adem-i itâ'at-birle mahall-i me'mûruna azîmete tereddüd ve muhâlefet ider ise bi-eyyi-vechi kân hayyen ve meyyiten ahzına ikdâm ile infâz-ı hükmi münîfime dikkat ve iğmâz ve rehâvetden mübâ'adet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr Mehemed tarafına lede'l-vüsûl kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk bir takrîb ile firârından hazer ve mücânebet ve

kal'aya vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma musâra'at eylemen için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 94.

Anadolu Vâlisine ve sâ'ire hitâben fermân yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il Za sene 94.

[s.6/2]

Zağra-i atîk Kādîsı'na hüküm ki,

Zağra-i atîk kazâsı a'yânı el-Hâc Halîl nâm kimesne tama'-ı hâma tebe'iyet ve tedârükü fermânım olan mübâya'a zahîresinin tahsîlinde ızhâr-ı huşûnet itmekle ibreten li'l-gayr merkûmun te'dîbini hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan hâlâ Tekfurdağı İskelesi'nde mübâya'aya me'mûr el-Hâc Mustafa zîde mecdühû Der-aliyyeme tahrîr ve istid'â eylediğine binâ'en çavuş mübâşeretiyle merkûmu ahz ve li-ecli't-te'dîb mahall-i ba'îdeye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm Hâcî Halîl'in mübâya'ası matlûb olan zahîrenin adem-i tahsîline mûcib harekete tasaddîsi te'dîbi îcâb itmekle merkûm ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle ahz ve kendüyü(?) te'dîben ve emsâlini terhîben mahall-i ba'îdeye nefy ü iclâ ile tenfiz-i emr-i şerîfime mübâderet ve mahall-i menfâsını çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma musâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı L sene 1194.

İşbu emr-i âlî çavuş mübâşeretiyle merkûm el-Hâc Halîl mahrûse-i Edirne'ye gelüp derûn-ı şehirde ikâmet itdirildiğini nâtik Edirne Bostancıbaşısının vârid olan mektûbu ve Zağra kâdîsnını i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

[Fî] 21 Za sene 94.

[s.6/3]

İslimye ve Çırpan kazâları nâ'iblerine hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan hâlâ Tekfurdağı iskelesinde zehâyir mübâya'asına me'mûr el-Hâc Mustafa zîde mecdühûnun bu def'a Der-aliyyeme gelen tahrîrâtında İslimye kazâsında şehir kethüdâsı İsmail ve yeniçeri ocağı

hasekilerinden Çırpan kazâsı a'yânı (boşluk) nâm kimesneler tama'-ı hâma tebe'iyet ve tahsîl-i mübâya'ada ızhâr-ı huşûnet etmeleriyle ibreten li'l-gayr te'dîbleri tastîr ve istid'â olunduğuna binâ'en ocakda[n] mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar ahz ve li-ecli't-te'dîb mahall-i ba'îdeye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, tedârükü matlûb olan mübâya'a zahîresinin adem-i tahsîlini mûcib harekete tasaddîleri te'dîblerini îcâb etmekle ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmlar ahz ve te'dîben mahall-i ba'îdeye nefy ü iclâ ile intikâl-ı emr-i münîfime mübâderet ve mahall-i menfâlarını mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma musâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı L sene 194.

Çırpan A'yânı merkûm el-Hâc Ahmed Filibe'ye ve mezkûr İsmail Karaağaç nâm mahalle nefy ü iclâ olunmak üzere mübâşire teslim ve irsâl oluduklarını nâtik Çırpan ve İslimye nâ'iblerinin arzları gelmiştir.

[Fî] 6 Za sene 94

[s.6/4]

Filibe Kâdîsı'na ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,
Mukaddemce vârid olan hüccet ve i'lâm ve mürâsele sûretlerinden müstebân olduğu üzere medîne-i Filibe'de vâkı' Rum kilisesinin mukaddemâ ta'mîri husûsu vaz'-ı kadîmine tecâvüz etmeyerek izn-i hâkim ile olmuş ise dahi bu misillü hâlete yalnız hâkimü'ş-şer' izniyle tasaddî ve cür'et ve Der-aliyyeme arz ve i'lâm ile emr-i şerîfe adem-i mürâca'at ve şimdiye değin arz ve ifâdesinde sükûna cesâret olunması cümleye kabâhat olduğu mebd-i fesâd dahi Nikeforos nâm papas ile Bevan nâm zimmî idüğü Rum Patriğinin inhâsıyla zâhire çıkup sâ'ire ibreten mesfûrânın derhal ahz ve mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühûya teslim ve Dimetoka kal'asına tesyâr ve kal'a-bend olunmaları ve ba'd-ezîn bilâ-fermân bu misillü kilise ta'mîrini irâde ve ruhsatdan ittikâ ve mücânebet olunması fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşidi. İmdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mesfûrânı bilâ-tevkîf ahz ve mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslim ile Dimetoka kal'asına isrâ ve fimâ-ba'd böyle kabâhat ve sû'-i harekete bir vakitte cür'et olunmamak üzere iktizâ idenlere tenbîh ve te'kîd levâzımını edâya ihtimâm ve sen ki dizdâr-ı

merkümsun, mesfûrlar mübâşir ma'rifetiyle tarafına lede'l-vürûd dizdârı olduĝun kal'a-i merkümeğe vaz' ve habs ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet ve ıtlâklarını muhtevî emrim sâdır olmadıkça taşra hurûc ve firâr ve gaybetlerinden hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

[Fî] evâ'il-i Ş sene 194.

(..?) vüsûllerini müş'ir Dimetoka kal'ası dizdârı Mustafa'nın arzı gelmiştir.

[Fî] 29 N sene 94.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i C sene 95.

[s.6/5]

Kavala ve Uzuncaâbâd-ı Hasköy kazâları nâ'iblerine hüküm ki,
Hâlâ Çirmen Sancakbeyi Mîr Şemseddin dâme izzühûnun arz-ı hâlinde ve sen ki Uzuncaâbâd-ı Hasköy kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemmed zîde ilmühûsun. Bir kıt'a arzında ve Uzuncaâbâd-ı Hasköy kazâsı ahâlîlerinin bir kıt'a mahzarlarında kazâ-i mezbûra tâbi' Tekye nâm karye sükkânından el-Hâc İsmail ve İğdebükü(?) karyesinden Hâcî Muhsin ve Alalar karyesinden Alemdâroĝlu Süleymân Çamdere(?) karyesinden es-Seyyid Ebubekir nâm kimesneler re'âyâyı tahrîk-birle nizâm-ı memlekete halel ve bâdî-i fesâddır deyü mukaddemâ vâkı' olan inhâya mebnî ıslâh-ı nefsleriçün merkümûnun Kavala'ya nefy ü iclâları [bâ]bında şeref-rûz-ı sudûr iden emr-i âlîye itâ'atde mahall-i menfâlarına azîmet-birle hâlâ Kavala'da kâ'im ve meks üzere olmaları El-hâletü hâzihî umûr-ı vilâyete ihtilât ve ihtilâl vermemek üzere ta'ahhüd ve sulh-ı hâle tevcihleri hayyiz-i(?) istimâ'la itminân-ı kulûb hâsıl ve îfâ-i ta'ahhüdlerine ilimleri(?) vâsıl olmaĝla merkümların iyâl-i evlâdlarına terahhümen kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmasını tahrîr ve istirhâm olunduĝuna binâ'en merkümlar fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ harekete cesâret iderler ise muhkem haklarından gelmek şartıyla cürmleri afv ü ıtlâkları için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

[s.7]

[s.7/1]

Hâlâ Edirne Bostancıbaşısına ve Aydos Kādîsî'na ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Aydos sükkânından İbrailli Süleymân nâm müfsid kendü hâlinde olmayup Bergos İskelesi'nin kilesi büyükdür kelâmıyla ashâb-ı zehâyir beyninde kâl u kîl ihdâsıyla umûr-ı zahîreye ibrâz-ı ihtilâl idecek hâlâta cesâret eylediği Dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden sâbıkâ sevâhil-i Bahr-i siyâh zahîre mübâşiri Halîl zîde mecdühû tarafından Der-aliyyeme tahrîr ve inhâ olunmağın, siz ki Bostancıbaşı ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız müfsid-i mezbûru zâbiti ma'rifetiyle ahz ve İnöz kal'asına ib'âs ve kal'a-bend itdirilmesine ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mezbûr İbrailli Süleymân bulunduğu mahalde inzimâm re'yiniz ve zâbiti ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i mezkûreye tesyâr ve li-eclî't-te'dîb kal'a-bend itdirdüp sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, mezbûr Süleymân zâbiti tarafından ol tarafa vardıkda dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend ve vüsûlünü Der-sa'âdetime i'lâm ve itlâkiçün emrim varmadıkca hatve-i vâhide hârice hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

Merkûmun vüsûlünü muhbir İnöz kal'ası dizdârının arzı gelmiştir.

Fî 6 L sene 94.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 16 M sene 195.

[s.7/2]

Bergos nâ'ibine ve Varna kal'ası dizdârına hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden sâbıkâ Bahr-i siyâh'da zahîre mübâşiri olan Halîl yazıcılar yedlerinde sermâye ve iskelelerde sefâ'in yokdur zahîre kesret üzere olup sermâye ve sefâ'in vürûduna muhtâcdır deyü Der-a'liyyeye tahrîr itmekden nâşî istifsâr olundukda, katı vâfir sefâ'in iskelelerde hamûleye muntazır ve yazıcılarda sermâye kesîr olduğu tahakkuk idüp bu sûretde merkûmun tahsîl-i zehâyirde kendü

kusûrunu setr için devlet-i aliyyeme hilâf-ı vâkı‘ tahrîrât göndermiş olduğu mütehakkık ve bu misillü tekâsül ve taksîr ve kizb ve dürûğa ictisâriçün kendüyü te’dîb ve ahlâfını ve sâ’irleri terhîb zımnında kal‘a-bendi lâzım gelmeğle merkûm Halîl, Varna kal‘asına kal‘a-bend olunmak fermânım olmağın, mahsûsan işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezkûr Halîl çavuş-ı mûmâ-ileyhe terfikan Varna kal‘asına irsâl ve sen ki Varna kal‘ası dizdârı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu kal‘a-i merkûmeye vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bend olduğunu Der-aliyyeme i‘lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

Ber-mûceb-i emr-i âlî kal‘a-bend olduğunu müş‘ir dizdârının arzı gelmiştir.

Fî 17 Za sene 94.

İtlâkîçün emr yazıldı.

[Fî] evâ’il-i Z sene 94.

[s.7/3]

Zikri-i âtî nâ’ib-i sâbıkın bulunduğu mahallin kâdîsıyla Bozcaada nâ’ibine hüküm ki, Bundan akdem Bergos nâ’ibi iken hilâf-ı evâmir-i şerîfe ihtilâl-i umûr-i zehâyire bâdî harekât-ı nâ-ber-câya cesâreti hasebiyle niyâbetden azl olunan Şerîf Mehemed Emîn’in bir mahalle nefy ile te’dîbi ahlâfını ve sâ’ire mûcib-i ibret ve tanzîm-ı umûr-ı zehâyire min külli’l-vücûh medâr-ı suhûlet olacağı bedîdâr olduğuna binâ’en Bozcaada’ya nefy ü iclâ olunması muktezâ olmakdan nâşî vech-i meşrûh üzere emr-i âlî-şânım sudûrunu bi’l-fi’l Şeyhü’l-İslâm ve Müftî’l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm’allâhü te‘âlâ fezâ’ilühû işâret etmekle işâretleri mûcebince çavuş mübâşeretiyle Bozcaada’ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki bulunduğu mahallin kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, nâ’ib-i sâbık-ı mezbûru çavuş-ı merkûma terfikan Bozcaada’ya nefy ü irsâl ve sen ki Bozcaada nâ’ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezkûru cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i‘lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

Vüsûlünü müş'ir Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mazmûnu fermân-ı âlî şerh verildi.

[Fî] 20 Z sene 94.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 17 M sene 195.

[s.7/4]

Hâlâ Akkirman kal'ası muhâfazasına me'mûr dergâh-ı mu'allâm cebecilerinin bin yüz seksen altı senesinin müstahıkk oldukları mevâciblerinin tahsiline me'mûr sâlyânegisi Çukadâr Ali ve yirmibir cemâ'atin çorbacısı Mehemed zîde kadrühûya hüküm ki,

Sen ki sâlyânegi-i sâbık mûmâ-ileyhsin, mâl-ı mevâcibi bundan akdem tahsîl ve kal'a-i merkûma îsâlin lâ-büdd ve lâzım iken kemâl-i hîle ve tama'-ı hâmindan nâşî mâl-ı mezbûru tahsîl ve mugâyir-i kâ'ide-i ocak ol tarafdandır istirhâm eylediğin ocak tarafına ihbâr olduğuna binâ'en bundan akdem mâl-ı mevâcibi ahz ve mahalline irsâl etmek için birkaç def'a ocak mektûbu tahrîr edilmişken bir dürlü mütenebbih olmadığından bu def'a sâlyânegilikden azl ve yerine (..) Mehemed sâlyânegi nasb ve ta'yîn olunmağla zimmetinde mevcûd olan mâl-ı mevâcibi ve gerek tahsîl olacak sebep-i tahrîrleri bilâ-kusûr sâlyânegi-i mûmâ-ileyhe teslîm eylesin ve sen ki sâlyânegi-i mûmâ-ileyhsin (..) mübâşir nasb olunmak ile merkûm Çukadâr Ali'nin zimmetinde olan mâl-ı mevcûdunu ve gerek sebep-i tahrîr ahkâmını ahz ve kabz ve hisâbını rü'yet ve bulunduğu mahalde kal'a-bend ve habs olunması bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olmuştur. İmdi vüsûlünde zimmetinde mâl-ı mevâcibi tahsîl olunmak sebep-i tahrîrleri yedinden ahz ve bulunduğu mahalde ahz ve kal'a-bend itdirüp i'lâmını ocak tarafına ba'de'l-irsâl hâmil olduğu mâl-ı mevâcibi bundan akdem tahsîl ve kal'a-i mezkûra irsâl ve îsâle ihtimâm eylesiz deyü hâlâ cebecibaşı Mehemed zîde mecdühû mühürlü [mektûb] virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

[Fî] evâsıt-ı L sene 194.

[s.8]

[s.8/1]

Konya kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Nevşehir'de vâkı' müteveffâ sadr-ı esbak İbrahim Paşa vakfının mütevellîsi İbrahim zîde mecdühûya arz-ı hâl gönderüp müteveffâ-yı müşârun ileyhin evkâfi mülhakâtından Nevşehir'de vâkı' vakfin kâ'im-makâm mütevellîsi İbrahim Bey ve âdemleri Sâlih ve Bölükbaşı Mehemed nâm kimesneler vakf-ı mezbûrun umûruna müdâhale nizâm-ı vakfin ihtilâline mücib tavr-ı nâ-ber-câya tasaddî iderler deyü mukaddemâ vâkı' olan inhâya mebnî mezbûrlar ahz ve Konya kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında sâdır olan emr-i âliye mebnî merkûmân kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunalı bir seneye karîb vakt-i güzerân etmekle mağdûr oldukların ve sîmâ-yı salah-intimâlarından sarf(?) u sedâd zâhir ve bedîdâr ve herbiri inâyet ve merhamete sezâ-vâr oldukların kâ'im-makâm-ı mezbûr mütevellî-i mûmâ-ileyh tarafına ifâde ve inbâ eylediğın bildirüp mezbûr umûr-ı vakf ve mesâlih-i kazâyâ müdâhale etmemeleri şartıyla avf ve itlâk olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere avf ü itlâk ve sebîlleri tahliye oluna deyü emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı L sene 194.

[s.8/2]

Kite nâhiyesi nâ'ibi ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,
Nezâret-i sadr-ı â'zamîde âsûde evkâfin mahrûse-i Burusa'da vâkı' merhûm ve mağfûr-leh Gâzî Hüdâvendigâr Sultân Murad Hân-ı evvel tâbe serâhunun vakfi kurâsından Kite nâhiyesinde vâkı' Cebel-i Atîk kurâlarından Kilis(?) nâm karye sâkinlerinden Keskin(?) es-Seyyid el-Hâc İbrahim ve karındaşı es-Seyyid Halîl nâm kimesneler ez-kadîm kendü hâllerinde olmayup dürlü fitnelerinin ve re'âyâyı tahrîk ve ifsâd ve gûnâ-gûn rahnedâr ve vakf-ı mezbûr kurâsının ihtilâline ve umûr-ı vakf-ı şerîfin ta'tîl ve te'hîr ve harâbînâ mü'eddî ve her-bâr tezvîrâtdan hâlî olmayup fukarâ-i ra'iyetin perîşânlıklarına bâ'is olduklarından mâ'adâ vakf-ı şerîfin re'ayâlarını ta'cîz ve tekdîrden hâlî olmayup hâsılât-ı vakfin izmihlâlîne bâ'is ve bâdî oldukların vakf-ı mezbûrun ber-vech-i te'bîd mütevellîsi olan Mehemed Emîn zîde

mecdühû bâ-arz inhâ ve sıyâneten li'l-vakf mezbûrân es-Esyyid el-Hâc İbrahim ve karındaşı Seyyid Halîl çavuş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Magosa kal'asına kal'a-bend olunup mütevellî-i vakfin istid'âsı olmadıkça itlâk olunmamak bâbında hükm-i humâyûnum sudûrunu istid'â itmeğîn vech-i meşrûh üzere merkûmân buldukları mahalde çavuş mübâşeretiyile ahz ve li-ecli't-te'dîb Mogasa kal'asına irsâl ve kal'a-bend itdirüp mütevellî-i vakf arz eylemedikçe itlâk olunmamaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile merkûmân buldukları mahalde ahz ve li-ecli't-te'dîb Magosa kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrları dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur

Fî evâsıt-ı L sene 1194.

[s.8/3]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Hanya muhâfızı (boşluk) Paşa dâmet me'âliyehe ve Hanya Kādîsı'na ve Hanya kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan (boşluk) zîde mecdühûya ve ağayân ve ocak ihtiyârları zîde kadrühûma ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hanya kazâsı müzâfâtından Alavaran(?) nâhiyesine tâbi' Minos(?) karyesi ahâlî ve re'âyâları yedlerinde olan i'lâm ve hüccet-i şer'iyeye mantûkunca istirdâdı lâzım gelen arâzî ve emlâkları redd ve bî-vech-i şer' müdâhale ve ta'arruz ittirilmemek bâbında bundan akdem evâmir-i aliyye ısdâr olunmuşiken zümre-i askerîden Şerîfoğlu Mehemmed ve Deli Hasan ve Hâcî Cebelü oğlu Hasan ve Bıçakçı Ömer ve Hosfaki(?) Süleymân ve Yusuf ve Ağa Kosyafaki(?) nâm kimesneler yeniçerilik iddi'âsıyla mugâyir-i i'lâm ve hüccet-i şer'iyeye ve münâfî-i evâmir-i münîfem ahâlî ve re'âyânın arâzî ve emlâklarını zabt ve perîşân hâllerine bâdî ve şer'-i şerîfe ve emr-i münîfime adem-i itâ'at eyledikleri bâ-arz-ı hâl ocak tarafına inhâ ve te'dîbleri bâbında inâyet istid'â etmeleriyle zemân-ı adâlet-i pâdişâhânemde re'âyâ ve acezeye zulm ve ta'addî olduğuna kat'â rızâ-yı aliyyem olmayup te'dîbleri emrine irâde-i aliyyem ta'alluk ve fîmâ-ba'd re'âyânın arâzî ve emlâklarına müdâhale ve ta'arruz ve kendülere ta'addî olunmamak üzere kefile bend olunmadıkça itlâk olunmamak şartıyla kal'a-i mezkûreye irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım

sâdır ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde sâlifü'z-zikr merkûmûn mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin emr ve re'yi ve cümlenin ittihâdıyla ahz ve te'dîben ve sâ'ire mucib-i ibret ahz ve mübâşire terfîk ve kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend ve şürût-ı mezkûre ile kefile bend olunmadıkça itlâk ve istirhâmlarından mübâ'adet eyleyesiz. Ve sen ki kal'a-i mezbûre Dizdârı merkûmsun, mübâşir ma'rifetiyle merkûmûn vüsûllerinde habs ve kal'a-bend eyleyüp şürût-ı mezbûre mugâyir itlâklariçün tekrâr emr-i şerîfim ve ocak mektûbu vârid olmadıkça itlâk ve firârından ittikâ ve mücânebet ve vürûdlarını Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eyleyesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Süleymân Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle sen ki Mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

Te'kîdi hâvî tekrâr emr yazıldı.

[Fî] evâsıt-ı Ra sene 95.

[s.8/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşısı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühû ve Bozcaada cerîzesi nâ'ibine hüküm ki,

Balat hâricinde Berber Emîn Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından gayrı dükkânında hamr ve arak bulunup dâ'imâ sekrânen dükkânına şâbb-ı emred ve nâ-hulk kimesneler gelüp hemcivârları iştikâ eylediğinden başka dükkânında (..) urmağla kolluk ahz murâd eylediğinde kolluğa karşı koyup itâle iderek ahz olunduğu evvelce hamamda kahveci olan Selim nâm kimesne dahi bundan akdem ahâlî-i mahalle iştikâsıyla bir def'a dükkânı temhîr ve kendüsü bilâd-ı âhara nefy olunmuşiken bir takrîb gelüp dükkânını küşâd dükkân-ı mezbûra şâbb-ı emred ve bekâr âdemler geldiğini inhâ-birle bir dürlü emn ü râhatları olmadığını ve sû'-i hâlini ahâlî-i merkûme ihbâr eyledikleri ocak tarafından bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en ıslâh-ı nefis idinceye dek çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile mezkûrân Emîr Hüseyin ve Selim'i ıslâh-ı nefis için Bozcaada cezâresine nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrları

cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i âlî itlâk ve firârlarından mahall-i âhara hareketlerine ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

Vüsûllerini müş'ir Bozcaada nâ'ibi Seyyid İbrahim'in arzı gelmiştir.

[Fî] 11Za sene 94.

[s.9]

[s.9/1]

İbrail ve Maçın (boşluk) ve (boşluk) kâdîlarına İbrail yeniçeri zâbiti Ser-turnâ'î (boşluk) bu husûsa bu def'a me'mûr Külefçeli Hâseki Yusuf zîde mecdühümâ a'yân ve ihtiyâran ve bi'l-cümle ağavât ve alemdârân zîde kadrühüm, İbrail kal'ası dizdârına hüküm ki,

Berrâni sefînelerine zahîre verilmemek ve derûn-ı Tuna'ya idhâl olunmamak ve hilâf-ı harekâta cesâret idenlerin te'dîbleri icrâ ve bu husûsa dâ'imâ ihtimâm olunmak bâbında mukaddemâ bi'd-defe'ât evâmîr-i aliyyem ısdâr ve irsâli cümleye tenbîh ve tehdîd olunmuşiken hükkâm ve zâbitânın adem-i ihtimâmılarından nâşî bu havâfide, Nehr-i Tuna'da vâkı' Garb(?) boğazı'nda uzun dümenli on dört kıt'a kebîr kayıklar derûnları zehâyir ile mahlûk(?) maşlak(?) derûnunda ihtifâ ve üzerlerine vardukda muhârebeye tasaddî ve Maçın A'yânı ve Serdârı Mehemed'in zahîre tahmîl eylediği Mehemed Reis sefînesini ahz olunmuşiken muhârebe ve İsakçı Serdârı yedinden ahz ve sitte-i cânibe firâr eylediği ve biraz(?) kayıkçılar birbirleriyle ittihâd ve Eflâk hudûduna karîb kazâ başı Kabtor(?) tarafına hücûm ve zehâyiri cebrî ahz ve Kuloğlu sefînesine tahmîl ve Süleymân Alemdâr ve Sarı Yılan(?) ve Arnebud Ali dimekle ma'rûf kimesneler bu husûsa i'âne ve hilâf-ı emr-i âlî harekâta ibtidâr itmeleriyle bu bâbda merkûm Maçın Serdârı Mehemed ve mezkûr Süleymân Alemdâr ve Sarı Yılan ve Arnebud Ali ve gerek kayıkçı Deli Balta ve Boşnak (boşluk) ve Kara Mustafa ve Alemdâr Mustafa ve İsmail ve İbrahim ve Memiş ve Kôr (boşluk) ve Topal (boşluk) ve Eyyüb nâm kimesneler ittihâd ve ihtilâl-i nizâmı mûcib ve zahîrenin killetine bâdî olmalarıyla te'dîbleri lâ-büdd ve sâ'ire mûcib-i ibret kal'a-bend îcâb itmeğin mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve cümle ittihâdıyla

merkûm ahz ve ibreten li'l-gayr İbrail kal'asına kal'a-bend ve te'dîb ve gûşmâllerine ikdâm ve fîmâ-ba'd yedlerinde kapan tezkiresi olmayan berrâni sefînelere zahîre virilmemek üzere hüsn-i nizâma rabt ve başmuhâsebeye kayd olunmak için sûret-i nizâmını Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet ve bu husûs a'zam-i mehâmm-ı Devlet-i aliyyemden olmağla ale'd-devâm istikrâr-ı nizâmı husûsuna ihtimâm ve ihtilâle mûcib halât-ı nâ-marzîye cevâz göstermekden ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi vüsûlünde vech-i meşrûh üzere amel ve hilâf-ı emr-i âlî ve mugâyir-i nizâm-ı ihtilâle mûcib harekâta mütecâsir sâlifü'l-beyân merkûmûnu alâ-eyyi-hâlin mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve li-ecli't-te'dîb ve sâ'ire mûcib-i ibret kal'a-i merkûma kal'a-bend ve bilâ-emr-i â'lî itlâklarından mübâ'adet ve yedlerinde kapan tezkiresi olmayan berrâni sefâyine zahîre virdirmekten mücânebet olunmak şartıyla hüsn-i nizâma bend ve ale'd-devâm bu husûsa i'tinâ ve dikkat ve inkiyâd-ı emr-i şerîfime bezl-i vus'u miknet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun. Merkûmûn mübâşir ve cümle ittihâdıyla kal'a-i merkûma vüsûllerinde habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i âlî itlâklarından tevakkî ve mücânebet eyleyesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1194.

[s.9/2]

Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Tokad kazası nâ'ibi Mevlânâ İbrahim zîde ilmühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında ve ahâlîsinin bir kıt'a mahzarlarından Tokad sâkinlerinden Bağlı Arîf Mehemed dimekle arîf kimesne mukaddemâ bir takrîb Tokad Pazarbaşısı olup ihtisâb-ı mukâta'anın vâridâtına fuzûlî müdâhale ve nizâm-ı mukâta'aya bâdî ve sükkân-ı vilâyete dahi ızrâr ve ta'addî- gûne hareket-i nâ-marzîyeye tasaddîleri ihbâr olduğuna binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Magosa kal'asına kal'a-bend olup ancak merkûmun hakkında mukaddemâ isnâd olunan mevâdd gayr-i vâkı' olduğu inhâ-birle kal'a-i merkûmeden afv ü itlâkı bâbında emr-i münîfim sudûru tahrîr ve istirhâm olduğuna ecilden, fîmâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer' ve mugâyir-i kânûn hareketde bulunmamak şartıyla itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 194.

[s.9/3]

Kapudağı nâhiyesi nâ'ibiyle Bozcaada cezîresi nâ'ibi zîde ilmühûya hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup kapucular kethüdâlığı pâyesiyle Aydın mübâya'acısı olan Osman dâme mecdühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan arz-ı hâli hülâsasında mûmâ-ileyh Aydın ve havâlîsi kazâlarında doksan dört senesine mahsûben me'mûr-ı mübâya'ası olduğu zehâyirden Kapudağı nâhiyesi ahâlîlerinin hisseleri isâbet iden bin kile İstanbulî hintayı bi'd-defe'ât mütâlebe eyledikde adem-i kudretlerinden bahs ile aynî zehâyir virmekden imtina' ve bedelini edâya ta'ahhüd ve bedel-i mezkûrun Bandırma iskelesine vürüd idecek zehâyirin fi'ât-ı mîriyyesi virilmek üzere tanzîm olmuşiken bu def'a iskele-i mezkûreye Pey der-pey zehâyir vürüd ve ashâb-ı zehâyir fi'ât-ı mîriyye üzere akçelerini mutâlebe ile kapucubaşı-i mûmâ-ileyhi tazyîk ve bedel-i mezbûr talep olundukda, sâlifü'z-zikr Kapudağı kazâsında voyvoda olan Ahmed ve kocabaşlarından Harin ve Frankin(?) oğulları nâm zimmîler ittifâk ve bedel-i mezkûrun tahsîline muhâlefet-birle umûr-ı mübâya'anın ta'tîline bâdî ve kazâ-i sâ'ire dahi sirâyet ideceği bedîhî olmağla ibreten li'l-gayr merkûm Ahmed zimmîyân-ı mesfûrların iktizâ iden te'dîbleri icrâsı tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Bozcaada cezîresine iclâları fermânım olmağın, imdi sen ki Kapudağı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûr Ahmed ile zimmîyân-ı mesfûrânın ber-vech-i muharrer tahsîli matlûb olan mebâliğ-i zahîrenin ta'tîl ve adem-i tekmîline mûcib harekâta tasaddîleri hasebiyle ibreten li's-sâi'rîn te'dîbleri lâzım gelmekle Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Bozcaada cezîresine nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde merkûm Ahmed ile mesfûrânı cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve ol tarafa vüsûllerini çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 194.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâ'il-i M sene 95.

[s.10]

[s.10/1]

Edirne mollâsına ve Edirne Bostancıbaşısına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan arzında Havâss-ı Mahmûd Paşa kazâsında bundan akdem hâkimü'ş-şer' iken katîlen fevt olan Seyyid Ebubekir Efendi'nin da'vâcısı yoğiken derûn-ı kazâ-i mezbûrda çiftliği olup a'yânlık iddi'âsında olan mütegalibeden Kurt Bekir oğlu Hüseyin Usta ve kazâ-i mezbûr a'yânı Emîn nâm kimesneler Kethüdâyerioğlu İbrahim ve Badra karyesinden Hâcı Ali ve Atikli(?) Çorbacı ve birkaç nefer sâ'ir aveneleri ile ittifâk ve mâdde-i merkûmeyi setr için mesârif eyledik deyü işbu sene-i mübârekede hilâf-ı şer'-i şerîf yedi bin beş yüz guruşdan mütecâviz mebâliği kazâ-i mezbûr fukarâsına tevzî' ve cebren sekiz on gün zarfında tahsîl ve fukarâ-yı ra'iyete külli gadr eyledikleri ahâlî-i kazâ-i mezbûr tarafın[dan] inhâ ve iştikâ eylediklerine binâ'en merkûmân Hüseyin Usta ve A'yân Emîn Edirne'ye ihzâr ve da'vâ-yı merkûme ile terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde zuhûr iden hukûk-ı fukarâ ba'de'l-istirdâd ibreten li'l-gayr merkûmân İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-istid'â tahrîr ve recâ eylediğin ecilden, mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar Edirne'ye ihzâr ve ahâlî-i merkûm ile terâfu'-ı şer' ve hakk u adl üzere iddi'âları rü'yet ve hukûk-ı fukarâ ba'de's-sübût istirdâd olunup ibreten li'l-gayr merkûmların İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki mollâ ve bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhimâsız merkûmân Hüseyin Usta ve A'yân Emîn'i Edirne'ye ihzâr ve da'vâ-yı hakk ve ta'yîn-i mâdde iden ahâlî-i mezbûr ile hakk u adl üzere ferden ferden terâfu'-ı şer' ba'de's-sübût zimmetlerinde zâhir ve mütehakkak olan hukûk-ı fukarâ her ne ise temâmen tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm-birle ihkâk-ı hakk-ı fukarâ olunduktan sonra kendülerini te'dîben vesâ'irlere ibreten merkûmânı İnöz kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrânı kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve vâsıl-ı kal'a olunduğunu Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 194.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 194.

[s.10/2]

Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Üsküdar Solak Sinan mahallesinde vâkı' Hindîler zâviyesinde müsâfereten sâkinler olan Murad bin Mehemmed Ali ve el-Hâc Abdullah nâm Hindîler hilâf-ı şer'-i şerîf harekât ve akvâle cesâret eylediklerin mahalle-i mezbûr ahâlîleri Üsküdar mahkemesinde meclis-i şer'-de mezbûrânın muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve te'dîblerini istirhâm eylediklerin Üsküdar Kâdîsı Mevlânâ Ali zîde fezâ'ilühû i'lâm itmeğın mezbûrân te'dîb ve ıslâh-ı nefis için Limni cezîresine nefy ü iclâ olunup bilâ-fermân itlâk ve sebîlleri tahliye olunmakdan tevakkî ve mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Limni nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûrân tarafına irsâl olunmalarıyla mezbûrları cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tevakkî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

Vüsûlü müş'ir Limni nâ'ibinden vârid olan arzının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

[Fî] 29 M sene 95.

[s.10/3]

Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbak vezîrim Silahdâr Mehemmed Paşa'ya ve Kütahya kazâsı nâ'ibine ve bu def'a Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

El-Hâc Mehemmed nâm kimesne gelüp bu kendü hâlinde iken Aydıncık sâkinlerinden Alaybeyioğlu Mehemmed ve Mustafa nâm kimesneler bin yüz doksan senesinde çiftliğini basup derûnunda mevcûd iki bin guruş nakd akçe ve beş yüz guruş kıymetlü silâh ve emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer'-i şerîf nehb ü gâret eylediğinden başka mezbûrlar mütegalibeden olduğundan mahallinden bir dürlü mukâvemet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmadığına binâ'en ta'yîn olunan mübâşir

ma'rifetiyle Kütahya'ya ihzâr olunmak bâbında mukaddemâ istid'â ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ihkāk-ı hakk olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfime adem-i itâ'atden nâşî tenfîz olunmadığı mübâşir-i mûmâ-ileyh ocak tarafına tahrîr ve inhâsına binâ'en yeniçeriler ağası i'lâmı mûcebince merkûmân Seddü'l-bahir kal'asına vaz' ve kal'a-bend olunmalarıçün sâdır olan emr-i şerîfim tenfîz ve icrâ olunmadığını inhâ ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve Aydıncık sâkinlerinden gürûh-ı mütegalibe ve cebâbireden Alaybeyioğlu Mehemed nâm kimesne refiki Helvacı-zâde Hâcî Mustafa nâm şakâvet-pîşe ile yek-dil ve başlarına haşerât-ı vefire cem' ve cebrî a'yânlık ve dizdârlık dâ'iyesiyle envâ'-ı harekât-ı nâ-meşrû'a ibtidâr ve kazâ-i mezbûr Sultân Bayezid-i Velî evkâfından olmağla cânib-i vakfdan mansûb voyvoda ve serdâr olan Boşnak-zâde Mehemed Ağa dimekle ma'rûf kimesneyi tard ve emvâl ve eşyâsın gâret ve Der-aliyyemden me'mûr mübâşire adem-i itâ'at ve ba'dehû kal'a-bendleri fermân olmağla mezbûr Hâcî Mustafa kal'a-i merkûma irsâl olundu deyü tahrîr olunup ve kal'a[bend] olunduğu i'lâmı tevârüd eylemediği ve mezbûr Alaybeyioğlu Mehemed belde-i merkûmede ikâmet ve envâ'-ı zulm ve ta'addîye cesâret ve mezbûr Boşnak-zâde Mehemed Ağa bu havâliden a'sâr ve rûsûmât tahsîli için bâ-fermân-ı âlî ocakdan mübâşir ta'yîn olunmağla belde-i merkûma uğratmayup cânib-i vakfa gadrı mûcib hâlâta ta'addî eylediği mezbûr Cizyedâr Mehemed'e vücûhla gadr ve ihtilâlden hâlî olmamağla merkûmun hakkında istid'â ve istirhâm olunduğu vech üzere emr-i şerîfim muvâfık-ı re'y olduğu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvühü i'lâm itmeğın sen ki Anadolu Vâlîsi vezîr-i müşârın ileyhsin, i'lâmı mûcebince merkûmân Hâcî Mehemed ve Mustafa Der-aliyyemden bu def'a ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve Kütahya'ya ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk ve keyfiyet-i hâl Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olundukdan sonra merkûmân mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince mahall-i menfâlarına irsâl ve tesyîr ve vaz'-ı kal'a olunduklarını hâvî dizdârdan i'lâm ahz ve Der-sa'âdetime tesyîr itdirmek fermânım olmağın, siz ki vezîr-i müşâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile merkûmân Hâcî Mehemed ve Mustafa alâ-eyyi-hâlin ahz ve Kütahya'ya ihzâr ve sen ki, Kütahya nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, huzûrunda terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût ber-muktezâ-yı şer' mutahhar ihkāk-ı hakk ve keyfiyet-i hâl Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olundukdan sonra merkûmân mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânım mûcebince mahall-i menfâlarına irsâl ve tesyîr ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûl ve vaz'-ı kal'a olunduklarını müş'ir

tarafından dahi arz ve Der-sa'âdetime irsâle ihtimâm ve dikkat ve mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan bu evâmir-i münîfemin tenfiz ve icrâsına dikkat-i tâmm ve sa'y-i mâ-lâ-keâm eyleyüp hilâfına rızâ ve cevâz gösterilmemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

Helvacı-zâde Mustafa'nın itlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Ra sene 95.

Tekrâr emr yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Ra sene 95.

[s.11]

[s.11/1]

Platomanâ Kādîsıyla zikri âtî keşîşin bulunduğu mahallin kādîsına ve zâbitâna hüküm ki,

Der-aliyyemde mukîm Rum metropolidi cemâ'ati mühürlü arz-ı hâl idüp Platomanâ kazâsına tâbi' Fetalu(?) nâm manastır keşîşlerinden Hristodos nâm keşîş kendü hâlinde olmayup Karaferye metropolidi ve Kindos(?) nâm râhibin metropolidliği dâhilinde olan mahallerde geşt ü güzâr ve mecbûl olduğu etvâr-ı nâ-marziyye ile ehl-i ırzı ta'cîz ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret idüp defe'âtle pend ü nush olundukda, ba'zı kimesnelere istinâden isgâ etmeyüp sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr keşîş her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ibreten li'l-gayr vatan-ı aslîsi olan sâlifü'z-zikr Fetalu(?) manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmayup ve hâmîsi olan kesândan hilâf-ı emr-i âlî harekâta cesâret ideri olur ise isim ve şöhretleriyle Der-aliyyeme inhâ ve i'lâm olunmak bâbında te'kîdi hâvî emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

[s.11/2]

Vidin Kādîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kādîsına ve zâbitâna ve Ohri kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Der-aliyyemde mukîm millet-i Rûmîye cemâ'ati metropolidi mühürlü arz-ı hâl gönderüp Vidin ve havâlîsi metropolidi iltizâmına dâhil nefsi-i Vidin sâkinlerinden Kürkçü Saso(?) nâm zimmî kendü hâlînde olmayup vazîfesi olmayan nâ-ber-câ umûra müdâhale ve âyînlerine muhâlif harekâta cesâret eylediğine binâ'en bi'd-defe'ât kendüye pend ü nush olundukda ba'zı kimesnelere istinâden isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğunu metropolid-i mesfûr rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediğın bildirüp müfsid-i mersûm nefsi-i Vidin ve kurâsında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise Vidin sipâhisi topçu-zâde Mîr Timur zîde kadrühû ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Ohri kal'asına kal'a-bend olunup itlâkiçün memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

[s.11/3]

Hâlâ Rumili Vâlîsi vezîrim es-Seyyid Mustafa Paşa'ya ve Kavala kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Badracık kazâsına tâbi' Mavril nâm karye mütemekkinlerinden olup bundan akdem Platomana kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olan Acı Anagosti ve Hırîsto Haramî nâm zimmîlerin kal'a-i merkûmeye vaz' olunmadıkları ba'de'l-inhâ mesfûrlar emr-i münîfime itâ'at-birle kal'-i mezbûreye vâsıl oldular ise muhkem habs ve fî nefsi'l-emr inhâ olduğu üzere henüz vaz' olunmadıkları sûrette buldukları mahalde ahz ve Kavala kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında tekrâr ısdâr olunan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vüsûl cümle muvâcehesinde kırâ'et olundukda, bundan akdem mersûmların Platomana kal'asına kal'a-bendlerini hâvî sâdır olan emr-i âlî-şânım ile mübâşir ta'yîn olunan Seyyid Osman Çavuş mesfûrândan İstanbul'da bulunan Hırîsto nâm zimmîyi ahz ve Katrin kasabasına ba'de'l-îsâl Badracık kazâsına vardıkda mesfûr Anagosti dahi merkûm Osman Çavuş'a teslîm ve irsâl ve üç dört sâ'at mikdâr mesâfe kat' olundukdan sonra

zamîrinde merkûz olan fesâdâtı icrâ kasdıyla yerine âhar bir zimmîyi vaz' ile girü karyesine avdet ve mesfûr Hırsto ile muhâbere itmekden nâşî ol dahi firâr ve mesfûr ile yek-dil olarak Arnavud haşerâtına ve voyvoda-i sâbık Seyyid Nu'mân Ağa dimekle ma'rûf kimesneye istinâden evâmir-i aliyyme adem-i itâ'at-birle envâ'-ı mezâlîme cesâret eylediklerine binâ'en mesfûrânın bu vechile tuğyân ve isyanları zâhir olmağla vâkı' olan zulm ve ta'addîlerinin def'i husûsu Bardacık Kādîsı i'lâmında ve ahâlîsi mahzar ve arz-ı hâllerinde tahrîr ve istid'â olunduğu cihetden sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, zimmîyân-ı mesfûrân ma'rifetinle alâ-eyyi-hâlin buldukları mahalde ahz ve bilâ-tevakkuf muhâfaza olunarak Kavala Kal'asına îsâl ve kal'a-bend olunup mesfûrların mukaddem sâdır olan evâmir-i şerîfe mûcebince vaz'-ı kal'a olunup firârlarına ruhsat virenler bu vechile ızhâr-ı şakâvetlerine sebep ve illet olanlar kimlerdir tahkîk ve i'lâm olunmak fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi mesfûrân-ı zimmîlerin fermânım olduğu vechile kal'abenleriyle infâz-ı emr-i münîfim ve mesfûr ahz olunmuşken vaz'-ı kal'a olunmayup firârlarına ruhsat viren ve ızhâr-ı şakâvetlerine sebep olanlar kimler ise bi'l-âhara tahkîk ve keyfiye[t]leri i'lâm olunmak husûsları senden matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda müfsidân-ı mesfûrân alâ-eyyi-hâlin buldukları mahallinde ma'rifetinle ahz ve bilâ-tevekkuf hilâl-ı râhda muhâfaza olunarak Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bendleriyle icrâ-yı emr-i münîfime dikkat ve mesfûrların ber-vech-i muharrer firârlarına irâ't-i ruhsat idenler bâlâda beyân olunan şakâvet ve şenâ'ata bâ'is ve illet olanlar her kimler ise sırren ve alenen tafahhus ve bi't-taharrî gereği gibi tahkîk ve tashîh itdikden sonra mu'âvinlerinin isim ve şöretleriyle keyfiyetlerini sıhhat ve hakîkati üzere Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâma musâra'at ve tenfîz-i emr-i münîfimde iğmâz ve rehâvet vâkı'ın hilâfına tahrîrden ittikâ ve mübâ'adet eylesin. Sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mesfûrânın vüsûllerinde kal'aya vaz' eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve kal'a-bend olunmadıklarını sen dahi Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i Ra sene 95.

[s.12]

[s.12/1]

Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Simela(?) ve Mariya(?) nâm nasraniyeler gelüp mesfûrların zevceleri Sinop re'âyâlarından Tefodos ve Vosova(?) veled-i Yani ve Nikola ve veled-i Hararso(?) nâm zimmîler bundan akdem re'â[yâ] ve nasraniyyeler mümzâ iki kıt'a beyazların(?) yerine mahzar tahrîrine mücâseretine binâ'en li-ecli't-te'dîb ve sâ'ire mûcib-i ibret bâ-emr-i âlî Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunduklarından mesfûrelerin kimesneleri olmadığından sefil ve sergerdân kaldıkların bildirüp hâllerine merhamet ve cürmleri afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle fimâ-ba'd mugâyir-i rızâ hareket eylememeleri şartıyla mesfûrların cürmleri afv olunmağla itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

[s.12/2]

Midye Nâhiyesi nâ'ibine [ve] Boğazkesen kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Midye nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ahmed Münîf zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûre tâbi' Kurdkal'a nâm karye ahâlîleri bi-ecme'ihim Meclis-i şer'e varup karyemiz sâkinlerinden es-Seyyid Mehemmed kendü mâlıyla kûhî orman yerlerinden odun kat' ve kömür hark ve çenber(?) ta'bîr olunur sefinelere vaz' ve ibâdullâhın def'-i müzâyakalarıçün Âsitâneye tesyîr idüp ta'addî olunmak îcâb itmez iken nâhiye-i mezbûreden zümre-i eşkiyâdan Arnavud tâ'ifesinden Veli İsmail nâm şakî kendü hâlinde durmayup cevfü'l-leylde ba'zılarımızın hânemizi basup envâl ve eşyâmızı nehb ü gâret ve ırzlarımızı hetk etmekle bu esnâda merkûm es-Seyyid Mehemmed'in üzerine musallat ve gûnâ-gûn cevri ü ezâ ve kömür hark iden re'âyâ tâ'ifesine envâ'-ı zulm ve ta'addî eylediğinden ekser perîşân ve merkûmu dahi kömür harkından dûr itmekle şakî-i merkûmun zulm ve ta'addîsi müzdâd olmağla vâkı' hâli i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle bu bâbda vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve ber-vech-i muharrer ahâlî-i re'âyâyı tekdîr ve tasdîre cesâret iden Arnavud Veli İsmail'in ocakdan mübâşir ve avcıbaşı ma'rifetiyle ahz ve Âsitâne-i aliyyeme ihzâr ve

Buz[boğaz]kesen Kal'asına irsâl ve kal'a-bend-birle ve re'âyâ-yı fukarâ üzerlerinden zulm ve tasallutu men' ü def'e ikdâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvuhû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ve Avcıbaşı ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1194.

[s.12/3]

Görlü nâm-ı diğêr Pazarköyü kazâsı nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali Hıfzı zîde ilmühûsun, mektûb gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' Gürle Selim karyesi re'âyâsı meclis-i şer'e varup karye-i mezbûre sükkânından iken bundan akdem hilâf-ı marzî hareketleri vukû'uyla bâ-fermân-ı âlî nezre kat' ve karye-i mezbûreden ihrâc olunan İmam Mehemed ve Berberoğlu Ömer ve Seyyid Osman nâm müfsidler münâfi-i fermân karyeye dühûl ve katli nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk a'râz misillü gûnâ-gûn ısrâr-ı[ahvâl-ı] nâ-ber-câya cesâret ve emniyet-i fukarâ meslûb olmağla rahmen-li'l-fukarâ merkûmûnun Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâsında buldukların bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden, merkûmûn ocakdan mübâşir ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve ibreten li'l-gayr Seddü'l-bahir kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmalarını bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir Pir Süleymân Ağa dâme uluvvuhû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince Seddü'l-bahir kal'asına kal'ası kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmûnu alâ-eyyi-hâlin ahz ve ibreten li's-sâ'irîn kal'a-i mezbûre irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1194.

Merkûmlar vürûd-ı emr-i âlîden mukaddem firâr ve gaybet eyldiklerini ahâlî ihbâr eylediklerini nâlık Gürle nâ'ibi Ali Efendi'nin arzı gelmişdir.

[Fî] 6 Za sene 94.

[s.12/4]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Gelibolu kazâsı nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Mustafa zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp İpsala kazâsından Ali ve Türkman Süleymân ve Sönmez (?) Beşe ve Ömeroğlu İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesneler ile sa'ir ma'lûmü'l-esâmi ahâlîsi Gelibolu mahkemesinde Kalyoncu-zâde Mustafa Efendi dimekle meşhûr kimesne hâzır olduğu halde meclis-i şer'e varup İpsala kazâsına tâbi' Umur Bey karyesi sükkânından es-Seyyid İbrahim nâm kimesne bundan akdem hilâf-ı emr-i âlî berrânîye zahîre fûrûhtuna ictisârı sebebiyle li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunup lâkin merkûm İbrahim fukarâdan olup iyâl ü evlâdı zâr [u] giryân ve sû'-i ef'âl-i sâbıkâsından rücû' ve na'il-i müstağfir olduğun inhâ ve iyâline merhameten cerâyim-i güzeştesi afv ile sebîli tahliye olunmasını istid'â ve fî nefsi'l-emr merkûm İbrahim müddet-i vefîreden berü kal'a-i merkûmede mahbûs ve te'dîb olup ef'al-i sâbıkasına dahi rücû' eylememesine merkûmün tekeffül etmeleriyle afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh bi'l-iltimâs arz ve merkûm es-Seyyid İbrahim vaz'-ı kal'a olunalı yedi aya baliğ olup ıslâh-ı nefis eylediği mülâhazadan ba'îd olmamağla fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü itlâkına müsâ'ade-i aliyem erzânî kılınmasını bi'l-fî'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân dâme uluvvühû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü itlâk olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1194.

[s.13]

[s.13/1]

Rumili Vâlîsi vezîre ve Derbendân Başbuğu Kurd Ahmed Paşa dâmet me'âliyehe ve eyâlet-i Rumili'nde zikri âtî zimmîlerin bulunduğu mahallin kâdîsına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kozani nâm karye mütemekkinlerinden Papa Koldomoriç(?) oğlu Mihâl ve İstefani oğlu Yanko ve Valeri oğlu Yani Raşkandil(?) nâm zimmîler eşirrâdan olduklarına binâ'en Alasonya metropolidi olan Anadiyos nâm râhibi tekdîr ve eşirrâ-yı mesfûrân te'dîb olunmadıkça ahâlî-i fukarâ râhat idemeyüp harâblarına bâ'is olacakları

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâlleriyle inhâ ve rahmen-li'l-fukarâ mesfûrân buldukları mahalde ahz ve İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında Rumili Vâlîsine ve sen ki Derbendler Başbuğu mûmâ-ileyhsin, sana ve sâ'ire hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerinden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında doksan üç senesi evâhir-i Cemâziye'l-evvelinde sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mesfûrlardan iki neferi kal'a-bend olduğunu müş'ir Rumili Vâlîsi Sâ'id Abdullah Paşa iclâlühû tarafına vârid olan mektûbunun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî işbu sene-i mübâreke Ramazan'ının beşinci gününde şerh virildiği Dîvân-ı humâyûnumda mukayyed olup bu def'a Alasonya kazâsı nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Ahmed zîde ilmühûnun Der-sa'âdetime vârid olan arzında şerîr-i mesfûrândan Mihal İçer(?) ve Yanko diğeri emr-i şerîfim mücebince İnöz kal'asına kal'a-bend olunan mesfûr Papa Konemi(?) [Lekoyimi] firâr etmekle bulunduğu mahalde ahz ve kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sudûru tahrîr ve istid'â ve bâ-fermân-ı âlî kal'a-bendleri irâde olunan mesfûrlardan firâr iden mersûm Papa Lekoyimi(?) bulunduğu mahalde ahz ve İnöz kal'asına kal'a-bendiçün mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince emr-i münîfim sudûrunu bi'l-fi'l Re'îsü'l-küttâbım Süleymân Feyzî dâme mecdühû i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince azl olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki vezîr-i müşâr ve başbuğ ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz, mesfûr Papa Lekoyimi(?) bulunduğu mahalde ahz ve kal'a-i mezbûre irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i Ca sene 95.

[s.13/2]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Zağra-i Cedîd kazâsından Hâcî Mustafa ve İslimye kazâsından Koca İsmail nâm kimesneler Zağra-i Cedîd kazâsının ekser mahallerini iltizâm ve hâsıl olan zehâyir-i külliyyeden Bergos iskelesine habbe-i vâhîde göndermeyüp ekserîni diledikleri

vechile mahall-i sâ'ireye fûrûht ve bâkîsini dahi tama'larından nâşî ihfâ ve bu vechile ta'tîl-i emr-i ehemmi zehâyire ictirâ eyledikleri ve ihbâ[r](?) ve inhâ olunmaktan nâşî li-ecli't-te'dîb İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları için başka(?)ve İslimye ve Nevâhî-i Yanbolu ve Zağra-i Cedîd kazâsında mevcûd ve müddehar zahîreleri temâmen zâhire ihrâc ve arabalar ile iskeleye tenzîl ve sefâyine tahmîl ile Der-aliyyeme tesyîr olunmadıkça itlâk olunmamaları husûsu kal'a-bendleri emrinin kaydı bâlâsına şerh virildiğini muhtevî i'lâm-ı hâl siyâkında dahi başka evâmir-i şerîfem ısdâr olunmuşidi. El-hâletü hâzihî merkûmânın afv ü itlâkları sevk-i zehâyire medâr-ı suhûlet olacağı beyânıyla itlâkları husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasın Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından Bahr-i siyâh'a zehâyire mübâşiri ta'yîn olunan Abdurrahmân dâme mecdühû takrîriyle inhâ ve istid'â eylediğinden mâ'adâ mezbûrânın fîmâ-ba'd hilâf-ı emr ü fermân bir gûne hareketleri olmayup kendü hâllerinde zehâyir mâddesinde ihtimâmda olacaklarını Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından hâlâ Matbah-ı Âmirem Emîni el-Hâc Mehemed es-Seyyid dâme mecdühû dahi inhâ itmekle ba'de'l-yevm zehâyire sevki husûsunda hafî ve celî ednâ mertebe hilâf-ı emr hareket ve hiyânetleri zâhir olur ise iyâl ü evlâdlarıyla bilâd-ı ba'ideye nefy ü iclâ olunmaları şartıyla itlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ba'de'l-yevm şera'it-i mezkûreye kemâl-i ri'âyet ve ednâ hilâfından mübâ'adet itmek üzere mezbûrân Hâcî Mustafa ve Koca İsmail'in cürmleri afv olunmağla kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîllerin tahliye eylemek bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1194.

[s.13/3] Terkîn

Ber-vech-i arpalık Niğbolu sancağı mutasarrıfı ve Vidin muhâfızı vezîre ve Niğbolu kal'ası dizdârına hüküm ki,

Plevne sâkinlerinden Memiş nâm kimesne gelüp bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve kâr ü kisbiyle meşgûl ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ü hareketi bir dürlü ta'addî icâb ider hâli yoğiken yine kazâ-i mezbûr sükkânından ashâb-ı ağrâzdan ve eşrâr zümresinden Müderrisoğulları Hâcî Mollâ dimekle şehîr Abdurrahim ve karındaşı Mehemed Emîn ve Çukadâr Mehemed ve Düşeroğlu Mollâ Mehemed nâm kimesneler sâ'ir refikleriyle yek-dil olarak buna rahne ve gadr-ı küllî sevdâsıyla bin yüz doksan senesinde ehl-i ırza gamz-birle vâkı' olan haşerâtdan mâ'adâ

hevâlarına tâbi‘ ehl-i ırza istinâden on beş bin guruşlukdan mütecâviz hayvanât ve emvâllerini gasb ü gâret ve iyâl ü evlâdıyla sâkin olduğu menzilini ve çiftliğini dahi ihrâk bi’n-nâr ve on beş bin guruş nezrlisün deyü envâ‘ dürlü ezâ ve iftirâ ve isnâd-ı mâlem-yekün ile ızrâr ve gadr ve hasâra ictisâr üzere olduklarından gayrı mezbûrların bundan akdem Gâzî Mihal Bey ve Ali Bey vakıflarının umûruna fuzûli ve hilâf-ı şart-ı vâkıf müdâhale ve ta‘arruz üzere olmaları lede’l-inhâ merkûmlar umûr-ı [vilâyet] ve kâ’im-makâmlığa müdâhaleden men‘ ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Niğbolu kal‘asına kal‘a-bend olunmaları zımında emr-i münîfim sâdır olmuşiken adem-i itâ‘at-birle kal‘a-i mezbûreye gitmeyüp bu güne hilâf-ı şer‘-i şerîf mezâlîm ve ta‘addîleri hadden birûn olduğu ve yedine şeyhü’l-islâm fetvâ-yı şerîfe virildiğın inhâ ve mezbûrlar ile cümle müvâcehesinde terâfu‘-ı şer‘ ve zimmetlerinde sâbit ve zâhir olan hakkı tahsîl ve ol vechile vâkı‘ olan zulm ve ta‘addîleri üzerlerinden men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â ve Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtı tetebbu‘ olundukda, mezkûrların ber-vech-i muharrer Niğbolu kal‘asına kal‘a-bendlerini hâvî binyüz doksan üç senesi evâ’il-i Şa‘bân-ı mu‘azzamı târîhiyle müverrah emr-i şerîf sâdır olduğu mastûr ve mukayyed ve mezbûr Memiş’in hakkında ol vechile nezr kaydı olmadığını nâtık başmuhâsebe ve küçük evkâf kalemlerinden cevâb tahrîr olunmağla Niğbolu kal‘asına kal‘a-bend olunmaları fermânım olan mastûr-ı esâmi kimesnelerin henüz kal‘a-ı mezbûreye kal‘a-bend olunmadıkları ber-minvâl-i muharrer inhâ olunduğuna binâ’en sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, fi’l-hakîka mezbûrlar bu ana dek(?) kal‘a-i merkûmeye vaz‘ olunmamış ise bu def‘a Der-aliyyemden ta‘yîn olunan çavuş mübâşeretiyle merkûmlar buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve terâfu‘-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olundukdan sonra merkûmlar derhâl kal‘a-i mezbûreye tesyîr ve kal‘a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Za sene 194.

Tekrâr emr yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Safer sene 95.

Mütevelliye inhâsıyla tekrâr emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i Ca sene 95.

Re’isü’l-küttâb Efendi’nin i’lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu kaydı terkîn ve itlâk ve i’lâm-ı hâli mutazammın emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı C sene 95.

[s.13/4]

Çavuşbaşı Ağaya ve Yalvaç kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Süleymân zîde ilmühûsun, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan iki kıt'a arzında es-Seyyid Mehemmed ve el-Hâc Ebubekir Seyyid Mehemmed'in arz-ı hâlinden merkûmândan ahâlî-i kazâ-i mezbûr râzı ve şükrân olup âsûde hâl iken kazâ-i mezbûra tâbi' (..) nâm karyeden Ömer ve diğere Ömer nâm şerîrân şirredâş(?) refikleriyle kendü hâllerinde olmayup mukaddemâ ihtilâl-i memlekete mü'eddî hâlâta cür'etlerinden başka envâ'(..?) bi'l-ittifak tarîk-i iştikâya vülûc ile Der-aliyyeme azîmet üzere olmalarıyla merkûmânın kelâm-ı dürûğlarına adem-i itâ'at ile vilâyetlerine i'âde ve ircâ' olunmaları bâbında istirhâm olunmağla bu def'a Yalvaç kazâsı ahâlîsinden Koca Hüseyin, Hoca Ali, Hoca Visalî Ömer ve Deli İsmail ve Ömer ve Mehemmed ve Mustafa Sipâhi nâm yedi nefer kimesnelerin Dîvân-ı Humâyûnuma takdîm eyledikleri sâde(?) arz-ı hâllerinde kazâ-i mezbûr sâkinlerinden merkûm Seyyid Mehemmed'in sût-i hareketinde tazallum ve iştikâ itmeyüp lâkin merkûm Hâcî Mehemmed'in hüsn-i hâlini mutazammın mütea'ddid i'lâmlar vürûd eylediğinden başka bundan akdem dahi merkûmun hakkında vukû' olan iştikâ kizb-i sarîh idüğü cevâblarından müstebân olmağla bu takdirce merkûmünun dahi şikâyetleri hilâfı vâkî' (..) mebni müzevvirlerinden olduğu zâhir ve ayân olduğuna binâ'en sâlifü'z-zikr yedi nefer şâkîler ahz olunmağla ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle vilâyetlerine irsâl ve tesyîr olup fimâ-ba'd dahi bu makûle hilâf-ı vâkî' iştikâya mübâderet iderler ise bilâd-ı ba'îdeye nefy olunmalarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Za sene 194.

Bu husûs için başmuhâsebeden yazılan emrin ilm ü haberi defterin bâlâsında mukayyedir.(?)

[s.14]

[s.14/1]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Zağra-i Cedîd A'yânı Hâcî Ahmed nâm kimesne yedinde olan on bin kileden mütecâviz a'sâr ve zehâyiri hilâf-ı fermân zâhire çıkarmayup celb-i menâfi' kasdıyla

Zağra-i Atık ve İslimye pazarlarında fûrûht ve zehâyir mevcûdunun defteri i'tâsına mûmâne'at ve sâ'ire sirâyet ile ta'tîl-i emr-i zehâyiri mûcib bu misillü harekâta cesâret etmekden nâşî Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Bahr-i siyâh'da zahîre mübâşiri olan Abdurrahmân dâme mecdühûnun inhâsına mebnî merkûm Hacı Ahmed'in Edirne Bostancıbaşısı ma'rifetiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendi bâbında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Cumâde'l-ûlâsında emr-i âlî-şânım ısdâr olunmuşidî. Bu def'a merkûm Hacı Ahmed tarafından Südde-i sa'âdetime takdîm olunan arz-ı hâlinde alîl ve marîz ve ihtiyâr olduğundan ol vakitden berü kal'a-i mezbûrede ikâmet kendüye mûcib-i tezâyüd ve (..) illet olduğu beyânıyla hâline merhameten cürmü afv ü itlâk olunmasın istid'â etmekle merkûm Hacı Ahmed kal'a-bend olunalı müddet-i vâfire olup şâyân-ı merhamet olunduğuna binâ'en ba'de'l-yevm zahîre sevki husûsunda hafî ve celî ednâ mertebe hilâf-ı emr hareket ve hıyâneti zâhir olur ise iyâl ü evlâdıyla bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmak şartıyla itlâk olunmak fermân olmağla imdi ba'd-ezîn sevk-i zehâyirde dâmen-i der-meyân-ı gayret ve ta'tîl-i emr-i zehâyiri mûcib ednâ-i harekete cesâretten mücânebet eylemek ve yine cesâret ederse ber-vech-i meşrûh iyâl ü evlâdıyla bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmak şartıyla merkûm Hacı Ahmed'in cürmü afv olunmağla sen ki dizdâr-ı merkûmsun, keyfiyeti kendüye ifâde-birle kal'a-i mezkûreden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 94.

[s.14/2]

Zikri âtî firârînin bulunduğu mahallin kâdîsı ile Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki, Sâbıkâ Özi Müftîsi Sâlih Efendi dimekle ma'rûf mefsedet-pîşe bundan akdem vazîfesinden hâriç umûra tasaddî ve ihtilâl-i memlekete mûcib harekâta cür'eti hasebiyle Selanik'e nefy ü iclâ olunmuşiken merkûm bir takrîb Niş çiftliğine dest-res olup ol makûle erbâb-ı fitne ve fesâdın böyle hizmetlerde istihdâmı mehâzir-i azîme-i müstelzim olacağı bedîhiyyâtdan olup Limni cezâresine nefy ü tağrîbi lâzime-i hâlden olduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle cezâre-i merkûmeye iclâsı bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Rebi'ü'l-âhiri târîhiyle müverrah bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslamî sudûr iden emr-i celilü's-şânım cümle muvâcehesinde kırâ'et ve mazmûn-u müftî-i merkûma işâ'at ve mahall-i me'mûruna azîmet eylemesi erbâb-ı düyûna deynini edâya tenbîh ile iki gün mehl virildikde erbâb-ı düyûndan ekserînin hakkını virmeksizin leylan firâr ve kimesne haberdâr olamayup etrâfa âdemler irsâl olunup

nâm ü nişânı nâ-ma'lûm olduğunu nâtik bundan akdem Niş nâ'ibi Mehemmed zîde ilmühûnun vürûd iden arzının mazmûnu merkûmun nefyi bâbında sudûr iden emr-i şerîfimin kaydı bâlâsına şerh verilmişken bu def'a müftî-i merkûmun Der-aliyyeme gönderdiği tahrîrâtda mukaddemâ hakkında sâdır olan emr-i merkûmun çavuş mübâşeretiyle ol tarafa vüsûlü Bağdad'ın ihtilâli evânına tesâdüf eylediğinden bahs ile mahall-i me'mûruna adem-i azîmetinde ba'zı gûne a'zâr-ı bî-hûde ve ilel-i gayr-i vâki' irâdî ve perîşânî hâlini beyân ile cürmü afv olunmasını tastîr ve istid'â eylemiş müftî-i merkûmun mukeddemâ Limni'ye iclâsı fermânım olunmuşiken mugâyir-i emr-i âlî firâr eylemesi ayn-ı fesâd-ı hulkâsını iş'âr ider bir keyfiyet olup icrâ-yı emr-i şerîfim matlûb olduğuna binâ'en bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş mübâşeretiyle Limni'ye iclâsı fermânım olmağın, imdi ber-vech-i muharrer sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, müftî-i sâbık merkûmun bi't-taharrî bulunduğu mahalde ahz ve mahall-i menfâsı olan cezîre-i mezkûreye irsâliyle infâz-ı emr-i şerîfim matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda merkûmu taht-ı kazânda bulunduğu mahalde çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve esnâ-yı râhda gereği gibi muhâfazasına dikkat ve firârından mücânebet iderek mahall-i me'mûruna îsâl eylemesini tenbîh ve te'kîd ile çavuş-ı mûmâ-ileyhe teslîm ve icâleten cezîre-i mezkûreye tesyîr ve irsâle dikkat ile tenfîz-i emr-i şerîfime mübâderet ve sen ki Limni nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezîre-i Limni'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bir tarikle firâr ve gaybetinden ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve mahall-i âhara ira't-i ruhsatdan mübâ'adet ve ol tarafa vüsûlünü çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

Müftî-i merkûm gereği gibi taharrî ve tefahhus olundukda bulunmayup bundan böyle zuhûr ider ise der-akab ahz ve mahall-i menfâsına irsâle müte'ahhid olduklarını nâtik Niş ve Nevrekop ve Zihne (..) ve Tatarpazarı ve Şehirköyü ve Timurhisar ve Priznin Limni nâ'iblerinin vârid olan arzlarının mefâhîmi bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

[Fî] 27 Ra sene 95.

[s.14/3]

Midillü cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Borlu kazâsı sâkinlerinden iken bundan akdem hilâf-ı marzî hareketine binâ'en Midillü cezâresine bâ-emr-i âlî nefy ü iclâ olunan kuzâttan Seyyid Ahmed Efendi ile Kazdağlıoğlu'nun kethüdâsı Seyyid Hüseyin cezâre-i mezbûrede müddet-i vâfireden berü menfiyyen ikâmet üzereler olup gerek kendülerin ve gerek evlâd ü iyâllerinin ahvâlleri diğêr-gûn ve şâyeste-i merhamet ve inâyet olmalarıyla hâllerine merhameten afv ü itlâkları istid'â olunduğu cihetten afv ü itlâkları bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince itlâklarıçün emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

[s.14/4]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan Edirne Bostancıbaşısı el-Hâc Süleymân dâme mecdühûya ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dimetoka kazâsı muzâfâtından Sultânyeri A'yânı Hâcî Sâlih, Uzuncabad-ı Hasköy kazâsında sâkin Aşçı Mehemmed nâm kimesneler eşkıyâ yatağı oldukları ve alel-husûs Saray(?) kazâsı a'yânı olup şakâvetleri zuhûruyla haklarında evâmîr-i münîfe sâdir olan Hasekioğlu el-Hâc İbrahim ve karındaşı Hâcî Ali nâm şakâvet-pîşeler Gümülcine taraflarına gitmezden evvel bunların hânelerinde tahassun eyledikleri sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bundan mukaddemce sadr-ı â'zam cânibinden tarafına gönderilen tahrîrâta cevâb olmak üzere bu def'a Der-aliyyeme tevârüd iden tahrîrâtından müstebân ve bu makûle melce'-i eşkıyâ olanların te'dîbleri vâcibâtından olduğu bedîhî ve a'yân olmakdan nâşî merkûmân Hâcî Sâlih ve Aşçı Mehemmed ma'rifetinle ahz ve ıslâh-ı nefis edinceye dek kendüleri te'dîb ve emsâllerini terhîb zımnında Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, mahsûsen işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer mezkûrân Hâcî Sâlih ve Aşçı Mehemmed'i ma'rifetinle bi-eyyi-vechi kân ahz ve yanlarına mu'temed ve yarar ve esnâ-yı râhda muhâfazalarına sâhib-i iktidâr âdemler ta'yîni ile li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bend itdirilmeğe ihtimâm ve dikkat ve sen ki Kavala kal'ası

dizdârı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde mezkûrları dizdârı olduğun Kavala kal'asına vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend oluduklarını Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

[Fî] evâsıt-ı Za sene 194.

Aşçı Mehmed'in itlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i L sene 95.

[s.15]

[s.15/1]

Hâlâ Edirne Bostancıbaşısına ve İpsala ve Keşan kâdîlarına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme tevârüd iden tahrîrâtının mazmûnunda bundan akdemce sevâhil-i Bahr-i sefid kazâları iskelelerinden müste'men tâ'ifesine ve berrânî sefînelere bir habbe zahîre virilmeyüp ale'd-devâm tecessüs ve cesâret idenler mu'âheze ve te'dîb olunmalarını muhtevî sana ve iktizâ idenlere hitâben celâdet-rîz-i sudûr olan emr-i celîlü's-şânım kazâlar mahkemelerinde tescîl ve mazmûnu cümleye eğerçi tefhîm olup lâkin İpsala ve Keşan kazâları a'yânı Za'îmoğlu el-Hâc Ahmed ve Atâ'ullah nâm müfsidler Çelenk(?) karyesi sâkinlerinden Çemen(?)oğlu Yorgi ve Papas nâm zimmîler yedleriyle Koruklu(?) ve Koca Ali ve Küçük Yasi(?)ve Piran ve Çeribaşılar ve Çelenk(?) karyesi nâm mahallerden müste'men ve berrânî gemilerine hilâf-ı emr-i âlî vâfir zehâyir fûrûhtuna mücâseret ve bir dürlü mütenebbîh olmadıkları ve mesfûr Çemenoğlu ahz ve habsde ibkâ olup ve mersûm Papas dahi Za'îmoğlu'nun konağına firâr ve tahassun eylediği derc ve tastîr olunmuş, münâfi-i evâmir-i münîfem etvâr-ı mezkûreye mübâderet edenlerin haklarından gelinmek evceb ü ehemm olmağın, siz ki Bostancıbaşı ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhi[ma]sız merkûmân Za'îmoğlu Ahmed ve Atâ'ullah'ı bi-eyyi-vechi kân buludukları mahalde ahz ve mahbûsen ve mukayyeden İnöz kal'asına kal'a-bend için İnöz'e îsâl ve zimmiyân-ı mesfûrânı kayd ü bend ile Der-bâr-ı şevket-karârıma tesyâr ve suhûlet ile ele girmeyüp muhârebeye tasaddî iderler ise hayyen ve meyyiten ele getirilmelerine ikdâm ve dikkat eylemeniz bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Müste'men ve berrânî sefâ'ine zahîre verilmemesi ve hilâfına ictisâr

idenlerin cezâları icrâ olunduğu mukaddem ve mu'ahhar evâmir-i aliyyemle hükkâm ve zâbitâna te'kîd olunmuşiken sâlifü'l-beyân mefsedet-pîşelerin adem-i itâ'at ve fûrûht-ı zehâyire cesâretleri haklarından gelinmesini icâb eylediği ve ne tarîk ile olursa olsun ahzları sizden matlûb-ı hüsrevânem idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mezbûran Za'îmoğlu ve Atâ'ullah'ı buldukları yerde tutup İnöz kal'asına ib'âs ve kal'a-bend ve mesfûrân Çemenoğlu ve Papas nâm zimmîleri dahi ahz ve mahbûsen Der-aliyyeme ihzâr ve ber-vech-i suhûlet ele girmeleri imkânında olmayup mukâteleye tecâsür iderler ise hayyen ve meyyiten ahz u girift ile infâz-ı hükm-i celilü'l-kadrime bezl ü kudret ve kusûr ve terâhîden ittikâ ve mübâ'adet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûrân Za'îmoğlu Atâ'ullah tarafına lede'l-vürûd dizdârı olduğun kal'a-i mezkûreye vaz' ve kal'a-bend ve vüsûllerini i'lâm ve bilâ-fermân itlâk ve firârlarından ittikâ-yı tâm eylemeniz bâbında.

[Fî] evâhir-i L sene 194.

Zâ'im Ahmed ve Atâ'ullah'ın vüsûllerini müş'ir İnöz kal'ası dizdârı Seyyid Abdullah'ın arzı gelmiştir.

[Fî] 13 Za sene 94.

Merkûmânın kal'aya irsâl olduğunu ve Yorgi dahi ahz ü habs ve refîki el-yevm ele girmeyüp tecessüsde olmağla ber-mûceb-i emr-i âlî Der-sa'âdetime irsâl olunacaklarını nâtık bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhin gelen mektûbunun mefhûmuna şerh.

[Fî] 17 Za sene 94.

Atâ'ullah'ın utlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] 25 Za sene 94.

Za'îmoğlu Ahmed'in dahi utlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 195.

[s.15/2]

Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Sipah ocağından (..?) Hasan Çavuş gelüp bu kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve hilâf-ı marzî etvâra cesâret ider deyü inhâ ve ihbâr

olduğuna binâ'en bundan [akdem] bâ-emr-i âlî Limni cezâiresine nefy ü iclâ olunup müddet-i medfid menfiyyen ikâmet ve vücûduna illet târif fakr [u] fâka mübtelâ ve Der-aliyyemde iyâl ü evlâdı sergerdân ve ahvâlleri perîşân ve şâyeste-i merhamet oldukların bildirüp nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı merhamet ve merkûmun cürmü olmadığı ve hâli diğer-gûn olduğu ocağı tarafından dahi haber virilmekle itlâk olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

[s.15/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Limni cezâiresi nâ'ibine hüküm ki,
Üsküdar'da Solak Sinan Mahallesi vâkı' Hindîler zâviyesinde müsâfereten sâkinler olan Murad bin Mehemed Ali ve el-Hâc Mehemed bin Abdullah nâm Hindîler hilâf-ı şer'î şerîf harekât ve ahvâle cesâret eylediklerin mahalle-i mezbûr ahâlîleri Üsküdar mahkemesinde meclis-i şer'de mezbûrânın muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve te'dîblerini istirhâm eylediklerin Üsküdar Kādîsı Mevlânâ Ali zîdet fezâ'ilühû i'lâm itmeğın mezbûrân te'dîb ve ıslâh-ı nefis için çavuş mübâşeretiyile Limni cezâiresine nefy ü iclâ olunup bilâ-fermân itlâk ve sebîlleri tahliye olunmakdan hazer ve mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûran Hindîleri Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyile li-eclî't-te'dîb Limni cezâiresine nefy ve irsâl ve hilâl-ı râhda muhâfazaları emrine dikkat eylemesini çavuş-ı merkûma tenbîhe sa'y-i be-he-mâl(?) eyleyesin ve sen ki Limni cezâiresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmân cezâire-i mezbûreye lede'l-vüsûl menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp muhâfazası husûsuna dikkat ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara azîmetlerine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve ol tarafa vüsûllerini çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 1194.

[s.15/4]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Edirne Bostancıbaşısına ve Kavala dizdârına hüküm ki,

Celeb tâ'ifesinden Halîlioğlu(?) zimmetinde Ferecik kurbünde ağnâmının gasbına ve bir nefer çobanın katline Ferecik A'yânı Serrâcoğlu Mustafa nâm kimesnenin adamları tarafından cesâret olunmuş olduğu mübâşir Sâlih Haseki bu tarafda takrîr eylediğine binâ'en hakikat-ı keyfiyet erbâb-ı vukûfdan tefahhus olunup fezâhât-ı mezkûreye cesâret idenler her kimler ise tashîh ve keyfiyeti Der-aliyyeme iş'âr eylemeği hâvî Sadr-ı a'zâm cânibinden sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, tarafına gönderilen tahrîrâta cevâb olmak üzere bu def'a Der-aliyyeme tevârüd iden tahrîrâtında keyfiyet-i mezkûre sırren tefahhus olundukda, merkûm Hâcî Mustafa ile kazâ-i mezbûrdan Karaalioğlu Ahmed bi'd-defe'ât haklarında evâmîr-i aliyye sudûr itmiş eşkiyâdan olup ez-kadîm birbirleriyle muhârebe üzere olduklarından merkûm Serrâcoğlu'nun yanında kırk elli nefer Arnavud sekbânı mevcûd olduğundan başka bundan akdem [s.16] icrâ-yı mefsedetîçün kazâ-i mezkûra mübâşir ta'yîn etdirdiği İlyas Osman Haseki'yi bir seneden mütecâviz kazâ-i mezbûrda tevkîf ve el-hâletü hâzihî yem ü yiyecek ve sekbân mahiyesi nâmıyla fukarâyı tecrîm ve zikr olunan Celeb Halîlioğlu(?) zimmînin keçilerini gasb ve çobanını dahi sekbân-ı merkûmlara katl itdirdüp şer ü mazarratından şakâvetini ihbâra kimesnenin kudreti olmadığı ve ahvâl-i fukarâ diğer-gûn olduğu tefhîm olunup bu esnâda icrâ-yı garaz için şakî-i merkûm Karaalioğlu'nu dahi merkûm Serrâcoğlu'nun sekbânları basup katl etmeleriyle avenelerinin dahi mazarratlarını ahâlî-i kazâ istid'â ve kazâ-i mezbûr hâkimi senin tarafından mübâşir irsâlini mutâlebe eylemekden nâşî eğerçi bu sene ta'yîn olunup lâkin merkûm Serrâcoğlu Mustafa dahi Sâlih Haseki'nin takrîri üzere zümre-i eşkiyâdan olduğu hasebiyle derûn-ı kazâda olunca emn ü râhat-ı sekene ü ra'yyet ve nizâm-ı memleket mümkün olmayacağı âşikâr olduğu tahrîr ve iş'âr olunmuş, muzırr-ı ibâd ve şakâvet-nihâd olan fesede ü eşirrânın eynemâ-kânû(?) ahz ve te'dîbleriyle tathîr-i bilâd ve (..) ibâd emrine dikkat ve ihtimâm tazarru'da(?) ihtimâm-ı mülûkânem olup şakî-i merkûm Serrâcoğlu Mustafa dahi muktezâ-yı tahrîrin üzere eşkiyâdan olmak mülâbesesiyle kendüsü ma'rifetinle ahz ve Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve başında olan eşirrânın cem'iyetleri tefrîkiyle te'mîn-i ibâda iltizâm olunmak fermânım olmağın, mahsûsen işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşidi. İmdi merkûm Serrâcoğlu Mustafa'yı sen ki

bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle bi-eyyi-hâlin ahz ve kendüyü te'dîb ve emsâlini terhib zımında Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bend itdirmeğe ihtimâm ve dikkat ve başında olan eşirâyı def' ve cemâ'atlerin tefrîk-birle tanzîm-i bilâd ve istirâhat-ı ibâd husûsuna ser-nitâk-ı hamîyyet(?) eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezkûr Mustafa'yı kal'a-i mezbûreye vaz' ü kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

Merkûmun arz eylediğini nâlık Ferecik Kādısı Ebubekir Efendi'nin arz gelmiştir.

[Fî] 13 Z sene 94.

Vüsûlünü müş'ir Kavala kal'ası dizdârının vârid olan arzının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

[Fî] 18 Z sene 94.

İtlâkîcin emr yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Ra sene 95.

Limni kal'asına kal'a-bend olunmak üzere emr yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Ra sene 95

[s.16/1]

Zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallin kâdîlarına ve zâbitâna ve Fenar kal'ası dizdârına hüküm ki,

Der-aliyyemde mukîm millet-i rûmiye cemâ'ati metropolidi mühürlü arz-ı hâl gönderüp Kozani nâm karye mütemekkinlerinden Alamoğlu(?) Dimo ve Yani nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûr-ı memlekete müdâhale ve ta'arruz ve âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-ber-câya cesâret eylediklerinden Kozani piskoposu Ağnadiyos(?) nâm râhib bi'd-defe'ât mesfûrânı pend ü nush eyledikte isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduklarını piskopos-ı mesfûr ve ahâlî rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediklerin bildirüp mesfûrân Dimo ve Yani her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis ve istirâhat-ı re'âyâ zimmetinde Fenar kal'asına kal'a-bend olup itlâklarîçün memhûr

arz-ı hâlleriyle istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfîm recâ itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

[s.16/2]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan Ebubekir Kânî bundan mukaddemce Âsitâne-i aliyyeme geldikde hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şerâ'it-i Hüdâ ba'zı ef'âl ve harekâta cesâret etmekden nâşî hocalığı ref' ve kendüsü ıslâh-ı nefis için Limni kal'asına vaz' ü kal'a-bend olunmak üzere emr-i münîfîm sâdır olmuşidi. El-hâletü hâzihî merkûm Ebubekir Kânî (..) hidâyet ve inâyet-i bârî ile ıslâh-ı nefis idüp ef'âl-i seyyi'esi mütebeddil-i atvâr (..) olduğu inhâ ve afv ü itlâk olunması husûsu istirhâm ve istid'â olunmağla İstanbul ve havâlîsinde görünür ise veyâhud vardığı ve bulunduğu yerde hâlât-ı şenî'asından bir şey istimâ' olunur ise te'dîbi mukarrer olduğu kendüye ba'de't-tefhîm sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, sen ki Limni kal'ası dizdârı merkûmsun, ba'de'l-yevm merkûm Ebubekir Kânî İstanbul ve havâlîsinde görünmek veyâhud vardığı ve bulunduğu mahallerde hâlât ve harekât-ı şenî'a-i sâbıkasından bir hâlete cesâreti istima' olunmak lâzım(?) gelür ise te'dîbi mukarrer olduğunu kendüye yegân yegân tefhim-birle kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 94.

[s.16/3]

Rumili Vâlisine Delvine Kādîsı'na Eğriboz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vürûd iden i'lâmında Varna Sancağı kurâsında bilâ-izn ve hilâf-ı şer'-i şerîf müceddeden kenîsâ ihdâs olduğu mukaddemâ lede'l-inhâ tefahhusu bâbında sâdır olan emr-i şerîfîm dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden es-Seyyid İbrahim zîde mecdühû mübâşeretiyile lede'l-vürûd istifsâr olundukda, mücedded kenîsâ inşâ olunmayup ancak ba'zı kurâda ma'il-i harâb olan kenîsâların bâ-buyuruldu izn-i şer'le ta'mîrlerine ruhsat verilmiş olduğu izbâr olduğu tahrîr ve inbâ olunmuş mugâyir-i rızâ ta'mîr-i kenîsâyâ iğrâ

iden ve ruhsat viren her kimler ise mübâşir ma‘rifetiyle ale‘t-teftîş ve tefahhus ve zâhire ihrâc-birle ibreten li‘l-gayr Eğriboz kal‘asına kal‘a-bend olunmak fermânım olundukda imdi bu makûle hilâf-ı şer‘-i garrâ ve mugâyir-ı rızâ-i dâverâneme harekete cesâret iden te‘dîb ve gûş-mâl ile emsâllerini terhîb matlûb olmağla siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız husûs-ı mezbûrede alâka ve medhali olmayan bî-cürm gûşâ(?) müdâhale ve ta‘arruz olunmayarak hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-ı rızâ ta‘mîr-i kenîsâya iğrâ ve ruhsat virenler her kimler ise mübâşir-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle teftîş ve tefahhus ve zâhire ihrâc ve ibreten li‘l-gayr şerâ‘it-i mezkûreye tasaddîlerine ibtinâ‘en Eğriboz kal‘asına irsal ve tesyîre dikkat ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde kal‘a-i mezkûreye vaz‘ ve kal‘a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mübâ‘adet ve vüsûl [ve] kal‘a-bend olunduklarını ism ve resimleriyle mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i‘lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

[s.17]

[s.17/1]

Avrethisârı ve Eğriboz kâdîlarına hüküm ki,
Sen ki Avrethisârı Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Emîn zîde fazlühûsun. Tarafından bu def‘a Der-bâr-ı ma‘delet-medârıma vürûd iden bir kıt‘a i‘lâmında Avrethisârı kazâsı ahâlîlerinin adem-i ittifâk ve ittihâdlarından nâşî hâlâ Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbak düstûr-ı mûkerrem ve mu‘azzam ve müşîr-i mufahham u muhterem nizâmü‘l-âlem vezîrim Silahdâr Mehemed Paşa edâm‘allâhü te‘âlâ iclâluhûnun Selanik Vâlîsi iken cümle ittifâkıyla a‘yânlık şürûtu mücebince Selanikli Pehlivân İbrahim nâm kimesne kazâ-i mezbûrda a‘yân nasb olunmuşiken kazâ-i mezbûrda sâbıkâ a‘yân olan Suhteoğlu'nun oğlu İbrahim nâm şakâvet-pîşe Revekli(?) karyesi ahâlîsinden birkaç nefer esâmî istishâb ile tagallûben derûn-ı kazâdan tard ve ib‘âd ve dâ‘iye-i fâsidesiyle mürtekib olduğu harekâ[t]-ı nâ-hem-vâresinden fukarâ-yı ra‘iyyet mustaribü‘l-hâl oldukları ve bu makûle müfsid ve müteharrik te‘dîb olunmadıkca âsûde-i fukarâ-i ra‘iyyet ve te‘mîn-i memleket mümkün olmayacağı bundan sahîhen ihbâr olunmağa li-ecli‘t-te‘dîb Eğriboz

cezâresine nefy ü iclâsiçün işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Ramazânında celâdet-rîz-i sudûr iden emr-i âlî-şân Sadr-ı â‘zamım tatarlarından Ali nâm tatar yediyle Avrethisârı mahkemesine lede’l-vürûd bi’l-cümle a‘yân ve ahâlî muvâcehelerinde feth ve kırâ’et ve mezbûr Suhteoğlu İbrahim sâkin olduğu Boğroç karyesinden ahz ve mahall-i menfâsı olan cezâre-i mezkûreye irsâli husûsu bâ-mürâsele-i şer‘iyye zâbitine tenbîh ve te’kîd olunduktan sonra nâhiye-i mezbûre ahâlîlerinden cemm-i gafîr kazâ-i mezbûr mahkemesine cem‘ ve mukaddemâ kazâmız ahâlîleri iki fırka olmalarıyla bu misillü hâlât zuhûr idüp ancak el-hâletü hâzihî cümlemiz müttefik olup ba‘de’l-yevm bu makûle harekât-ı nâ-marziyye her kimden zuhûr ider ise ale’l-ittifâk ahz ve te’dîbi i‘lâm olunmak üzere müte‘ahhid oldukları ve mez[bûr] Suhteoğlu'nun oğlu İbrahim'in afv ü itlâkı istid‘âsında oldukları eğerçi tahrîr ve inhâ olunmuş ancak tatar-ı merkûm bu taraftan istintâk olduklarında emr-i şerîf-i mezkûru kazâ-i mezkûr mahkemesine îsâl ve sana ibrâz edildikde mezkûrun ahziçün irsâl eylediğin mürâsele-i mezkûre a‘yân nâmına olan Şişko(?) Mustafa'ya vürûdunda a‘yân-ı merkûm ve bölükbaşısı bizim a‘yân ve zâbitliğimiz bunlar iledir deyü cevâb ba‘dehû hizmetkâr ve erâzil makûlesinden üç yüz kadar müselleme adem mahkemeye cem‘ ve merkûm Pehlivânoğlu İbrahim'i bizler ittifâken def‘ eyledik merkûm Suhteoğlu'nun oğlunu virmeziz deyü cebren i‘lâm ve mezkûru ahz ve i‘tâ eyledikten sonra şakî-i mezbûr firâr eyledi, bulunmadı deyü tatar-ı merkûmu i‘âde eyledikleri takrîrden müstebân olduğuna binâ’en mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mücebince merkûm İbrahim'i mübâşir ma‘rifetiyle ahz ve mahall-i menfâsına alâ-eyyi-hâlin isrâ ve bundan böyle hilâf-ı emr ahz olur ise keyfiyet arz ve inhâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Avrethisârı Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm Suhteoğlu'nun oğlu İbrahim'i ta‘yîn olunan mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle alâ-vechi kân ahz ve bilâ-tevakkuf li-ecli’t-te’dîb mahall-i menfâsı olan Eğriboz'a nefy ü irsâl ve iclâyâ sarf ve sa‘y-i kudret ve eğer bundan böyle dahi emr-i şerîfime mugâyir harekete mücâseret-birle ta‘annüd olunur ise keyfiyet-i hâl alâ-vukû’-ihâ Der-i devlet-medârıma arz ve inhâyâ müsâra‘at eylesin. Ve sen ki Eğriboz Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezkûru menfiyyen ol tarafta ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkıdan ve mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mübâ‘adet ve vüsûl ve ikâmetini inhâyâ mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 1194.

[s.17/2]

İnegöl kazâsı nâ'ibine ve kazâ-i mezbûr voyvodası Mîr Ali zîde kadrühûya hüküm ki,

Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh Ali Şakîr zîde ilmühûsun, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarında İnegöl kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ-yı ra'iyete zulm ve ta'addîsi vukû'una binâ'en bundan akdem Midillü cezâresine nefy ü iclâsı fermânım olan Uzun Dervîş Bey dimekle arîf kimesnenin bu esnâda avene ve hevâdârlarından Burusalı Hâcî Ömer kendü hâlinde olmayup İnegöl kazâsında merkûmun rûfekâsını başına cem' ile ahâlîyi tahrîk ve nehb-i emvâl ve insilâb-ı âsâyiş-i fukarâyı mûcib harekât-ı reddiyeye ictisâr üzere olmağla sen ki voyvada-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle merkûm Hâcî Ömer bulunduğu mahalde ahz ve İnegöl'de da'vâ-yı hakk iden husemâsıyla terâfu' ve üzerine sâbit olan hukûk-ı fukarâ ba'de'l-istirdâd te'dîbi i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın, imdi ma'rifetinle merkûm Hâcî Ömer kazâ-i mezbûr dâhilinde bulunduğu mahalde ahz ve İnegöl'e ihzâr ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, huzûrunda da'vâ-yı hakk ve ta'yîn-i mâdde iden husemâsıyla hakk u adl üzere terâfu'-ı şer' ve zimmetinde şer'an sâbit ve mütehakkak olan hukûk-ı fukarâ istirdâd ve ashâbına redd ü teslîm-birle ihkâk-ı hakk ve üzerine şer'an sübût-yâfte olan mevâdd müste'cel ve sıhhati üzere muktezâ-yı te'dîbini Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet ve mugâyir-ı rızâ-yı mülûkânem (..) tarafeyne gadr ve himâyeden ve hilâf-ı şerî'at-ı garrâ hareket vukû'undan ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

[s.17/3]

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühûya ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

İnegöl kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ-yı ra'iyete zulm ve ta'addîsi vukû'una binâ'en bundan akdem Midillü cezâresine nefy ü iclâsı fermânım olan Uzun Dervîş Bey dimekle ma'rûf kimesnenin bu esnâda avene ve hevâdârlarından Çukadâr Bekir dimekle meşhûr kimesne Âsitâne-i aliyyeme gelüp mîr-i merkûmun itlâkı için devr-i ebvâb üzere olduğunu İnegöl ahâlîsi istid'â ve havf-ı haşyete düçâr olmalarıyla

merküm Bekir'in dahi salâhı zâhir oluncaya deĝin Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bu def'a İnegöl kazâsı nâ'ibinin Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarında tahrîr ve istid'â olunduĝuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmaĝın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşbaşılarından (boşluk) çavuş zîde kadrühü mübâşeretiyle merküm Bekir'i Der-aliyyemde bulunduĝu mahalde ahz ve li-ecli'l-islâh kal'a-i mezbûra irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkümsun, vüsûlünde merkümü kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

[s.18]

[s.18/1]

İnegöl kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali Şâkir zîde ilmühûsun, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarından İnegöl kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla envâ'-ı ta'addiyâta ictisâr iden Uzun Derviş Bey dimekle arîf kimesnenin bundan akdem bâ-emr-i âlî Midillü cezîresine nefy ü iclâsından bi'l-cümle ahâlî şükran üzereler iken bu esnâda merkümün avene ve hevâdârlarından Çukadâr Bekir ve Burusalı Hâcî Ömer nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup merküm Bekir Der-aliyyemde mezbûrun itlâkiçün devr-i ebvâb ve mezbûr Ömer dahi İnegöl'de merkümün hevâdârlarını başına cem' ile ahâlîyi tahvîf iderek insilâb-ı âsâyış-i fukarâyı mûcib harekete ictisâr etmeleriyle merküm Bekir'in li-ecli'l-islâh Kütahya kal'asına kal'a-bendi ve merküm Derviş Bey dahi fimâ-ba'd İnegöl kazâsına ayak basmamak ve kazâ-i mezbûra müte'allik iltizâmâta müdâhale etmeyüp me'mûr olduĝu mahalden müddet-i medîde itlâk olunmamak bâbında emr-i münîfim sudûru tahrîr ve istirhâm olunduĝuna binâ'en vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmaĝın, i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olmuştur. İmdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ahâlî-i kazâyâ vukû' bulan zulm ve ta'addisine binâ'en Midillü cezîresine nefy ü iclâsı fermânım olan merküm Derviş Bey fimâ-ba'd kazâ-i mezbûra ayak basmamak ve kazâ-i merküma müte'allik-i iltizâmâta müdâhale

etmeyeceği ve mezbûr bulunduğu mahalde müddet-i medîde ıtlâkına müsâ'ade kılınmayacağını ve merkûm Çukadâr'ın Kütahya kal'asına kal'a-bendiçün başka emri şerîfim sâdır olduğunu sekene-i kazâya ifâde ve tefhîm-birle def'-i ta'arruz ve istihsâl-ı âsâyiş-i zu'afâya mübâderet ve bu vechile isticlâb-ı da'avât-ı hayriyyelerine dikkat eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 194.

[s.18/2]

Mankalya Kādîsı'na ve bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Kvarna(?) cânibine me'mûriyet ile ba's olunan Ser-turnâ'î Ömer zîde mecdühûya ve Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mankalya Serdârı birinci bölükde Alemdâr Hasan hilâf-ı fermân-ı âlî mugâyir-i rızâyı aliyem celb-i mâla tab'iyet ve nakl-i zehâyirde adem-i ihtimâm ve ızhâr-ı kusûr ve rehâvet etmekden nâşî mezbûr serdârlıktan ref' ve li-ecli't-te'dîb Varna kal'asına irsâl ve kal'a-bend-birle cümlelerin marzî ve muhtârı ve nakl-i zehâyirde gayret ve ihtimâmı bedîdâr olan kimesne ma'rifet-i şer'le serdâr nasb ve ta'yin ve ber-vech-i merâm umûr-ı zehâyiri rû'yet ve ikmâle ihtimâm ve sa'y-i mâ-lâ-keâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın işbu emri şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde vech-i meşrûh üzere sâdır olan emri âlî mücebince amel ü hareket ve serdâr-ı sâbık merkûm Hasan Alemdâr'ı kal'a-i mezbûra irsâl ve tesyîre ikdâm ve cümlelerin muhtârı kimesneyi serdâr nasb ve umûr-ı zehâyiri ber-vech-i merâm (..) ve ikmâle ihtimâm ve dikkat-i tâm ve siz [sen] ki dizdârı merkûmsun, mezbûr Hasan Alemdâr'ı vürûdunda kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emri şerîf ıtlâk ve firârından mübâ'adet ve vâsıl ve kal'a-bend olduğunu ocak tarafına tahrîr ve i'lâma mübâderet eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Za sene 194.

Vüsûlünü müş'ir Varna kal'ası dizdârı Hüseyin'in arzı gelmiştir.

[Fî] 7 M sene 95.

Yeniçeri Ağası i'lâmıyla ıtlâkiçün emri şerîf yazılmışdır.

[Fî] 24 Za sene 95.

[s.18/3]

Selanik mollâsına hüküm ki,

Âsitâne-i aliyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Selanik ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında vâkı' Selanik kazâsına tâbi' (..) nâm karyede sâkin Şeytan Papas dimekle ma'rûf Giros nâm müfsid dâ'imâ kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan husûsa sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâtlara cesâret eylediğinden bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğunu metropolidi mersûm rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediğün bildirüp mârrü'z-zikr Giros kazâ-i mezbûrda her ne mahalde bulunursa yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Selanik kazâsı mukâta'âtından Aynaroz'da kâ'in Valontri(?) manastırının kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu patrik-i mersûm tarafından bâ-arz-ı hâl istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 194.

[s.18/4]

Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Ali Haseki dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmayup dâ'imâ hilâf-ı vâkı' evzâ' ve etvâra cesâret ve envâ'-ı gûne hîle ve tezvîre sülûkundan nâşî ocakdan tard ve teb'îd ile te'dîbi muktezî olduğun ismi defter-i hasekiyândan hakk ve ref' ve ibreten li'l-gayr Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Hâssa Bostancıbaşı dâme mecdühû bâ-takrîr istid'â ve vech-i meşrûh üzere ibreten li'l-gayr merkûmun ismi hasekiyân-ı hâssa defterinden ref' ve Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak, fermânım olmağın, imdi merkûmun mücâzât-ı sû'-i a'mâli olarak te'dîbi mukteza olduğuna binâ'en ismi defter-i hasekiyândan hakk ve ref' olunup cezîre-i mezbûreye irsâl ve îsâl olduğunu sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru menfiyyen cezîre-i merkûmede ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf âhar mahalle hareketine ruhsat ve cevâzdan ve itlâkıdan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za sene 194.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i Ra sene 95.

[s.19]

[s.19/1]

Kesriye ve zikri âtî zimmîlerin buldukları kazâların kuzât ve nüvvâbına ve zâbitâna ve Narda kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sadr-ı â'zam mektûbcusu hülefâsından el-Hâc Hâfız Mehemed zîde mecdühûnun ze'âmeti karyelerinden Kesriye kazâsına tâbi' Selhine(?) nâm karye mütemekkinlerinde Tranca(?) ve Setiloğlu(?) Goda Yani(?) ve Yamandi(?) İstoviko(?) ve Nikotako(?) nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup kocabaşılık iddi'âsıyla yüz seksen senesinden berü her tekâlîf vukû'undan emr ve defterden ziyâde hilâf-ı şer' ve bi-gayrı hakkın kendü nefsleri için tevzî' defterlerine külli akçe zamm ve re'âyâ fukarâsından cebren tahsîl ve gadr ve ta'addî eylediklerin karye-i mezbûrun ehl-i zimmet re'âyâ fukarâsı mukaddemâ bâ-arz-ı hâl inhâ ve'l-istid'â-i şer'le hisâbları ba'de'r-rü'ye ihkāk-ı hakk ve fîmâ-ba'd karyeleri umûruna karışmamak üzere ma'rifet-i şer'le tenbîh ve te'kîd olunması zîmnında çend def'a evâmir-i aliyyem sâdır olmuşiken adem-i itâ'ate ictisâr ve nice mezâlîme ibtidâr ve fukarâ meslûbü'r-râha ve perîşân oldukları bedîdâr olmağla zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ba'de'l-muhâsebe zimmetlerinde zuhûr iden hakk-ı fukarâ tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm olunduktan sonra fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve fukarânın umûruna karışmayup zulm ve ta'addî eylememek üzere tenbîh ve te'kîd ve şerr ü mazarratları men' ü def' olmak bâbında doksan senesi evâhir-i Muharreminde bir kıt'a ve mesfûrûndan Tranca(?) ile yine karye-i mezbûre mütemekkinlerinden Yano(?) ve şerîki Bayko(?) nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil ve derûn-ı mefsedet-âlûdlarında muzmer olan habâsetlerinden icrâ ve dâ'imâ gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz ve bunun emsâli nice nice etvâr-ı nâ-ber-câya cesâret ve yevmen fe-yevmen şakâvetleri müzdâd ve fukarânın ekserîsi perîşân ve bi'l-küllîye zu'afânın râhatları meslûb ve ze'âmet-i mezbûrun harâbına bâdî ve haklarında bi'd-defe'ât sudûr iden evâmir-i aliyyem icrâ olunmadığından ferce bulup karye-i mezbûrenin zabtı için irsâl eylediği âdemlerine zabt itdirmeyüp mahsûl-ı ze'âmetin kesrine bâ'is oldukların mukaddemâ mûmâ-ileyh inhâ ve'l-istid'â mesfûrûnun Üsküp kal'asına kal'a-bend olunmaları için sâdır olan emr-i âlî lede'l-vüsûl adem-i itâ'at-birle firâr düvel-i nasâradan birine tercümân oluruz mülâhazasıyla evvelkiden ziyâde bi'l-ittifâk re'âyâ fukarâsına zulm ve ta'addîye ibtidâr eyledikleri tekrâr bâ-arz-ı hâl

inhâ ve'l-istid'â mesfûrûnun kal'a-bendleriçün mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin infâz ve icrâsına dikkat ve hilâfindan tevakkî ve mücânebet olunmak için doksan üç senesi evâhir-i Şa'bânında bir kıt'a Dîvân-ı humâyûnumdan evâmir-i şerîfem sâdır olup el-hâletü hâzihî karye-i mezbûre re'âyaları Nasliç(?) kazâsında meclis-i şer' de zimmî-i mesfûr Tranca(?) kal'a-bendiçün ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfimi istid'â eyledikde emr-i merkûm mahalline kable'l-vürûd firâr ve ba'dehû zuhûr ve bâlâda isimleri mezkûr zimmîlerden Yamandi(?) ve İstoviko zimmî ile yek-dil ve icrâ-i nefsanîyet kasdıyla fukarâ-yı ra'iyete hadden efzûn zulm ve ta'addîye ictisâr ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olmağla mesfûr Tranca(?) ve hevâdârı olan mersûm Yamandi zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Narda kal'asına zindân-bend olunmasın istirhâm eylediklerin ve husûs-i mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğuna ilmi muhit olduğun Nasliç(?) Kādîsı Mehemed Sa'îd zîde fazlühû ile Kesriye nâ'ibi Lütfullah(?) zîde ilmühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan başka başka iki kıt'a arzlarında tahrîr ve istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâmı tetebbu' olundukda, ber-vech-i meşrûh tevârîh-i muhtelifede evâmir-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın, istid'â olduğuna üzere emr-i münîfim sudûrunu bi'l-fi'l re'sü'l-küttâbım Süleymân Feyzî(?) dâme mecdühû i'lâm eylediğine binâ'en mesfûrân buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddem sâdır olan emr-i âlî mücebince zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le muhâsibeleri rü'yet ve zimmetlerinde sâbit olan hakk-ı fukarâ tahsîl ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra Narda kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi zemân adl-âşiyân-ı dâverânemde vedi'a-i cenâb-ı Rabb-i izzet olan fukarâ-yı ra'iyeye mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî ve hakları ibtâl olduğuna kat'â rızâ-yı humâyûnum olmadığı cihetden mersûmânın zulmen aldıkları hakk-ı fukarâ ba'de'l-istirdâd ve'l-ihkāk kal'a-bendlerine irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmunuz oldukda sizki, Mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ve zâbitleri ma'rifetiyle mesfûrân Tranca(?) ve hevâdârı olan mersûm Yamandi'yi(?) buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma'rifet-i şer'le muhâsibelerin rü'yet ve zimmetlerinde sâbit olan hakk-ı fukarâ temâmen tahsîl ve ashâb-ı hukûka redd ü teslim ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra mesfûrânı Narda kal'asına irsâle mübâderet ve ibtâl-i hakk-ı mûcib ve adem-i ahz ile emr-i şerîfimin infâz olunmasını müstevcib olur hâlâtdan mübâ'adet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mesfûrân-ı kal'a-i mezbûra

vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve bir takrîb firârlarından ittikâ ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i Za sene 194.

Tekrâr emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i M sene 95.

[s.19/2] terkin

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühû ve Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Yağlıkçı esnâfindan olup işbu sene-i mübâreke mevleviyetle Üsküdar kazası kendüye inâyet ve ihsânım olan Mevlânâ (boşluk) zîdet fezâ'ilühûnun vekilharçlık hizmetinde olan Seyyid Osman nâm kimesne yedi ay mikdârı hizmet idüp ba'dehû ba'zı es'ârı tecrîm irâdesinde olduğu ma'lûmu oldukda hisâbını rü'yet idüp gerek mesârifât ve gerek ücret ve gerek yıllık ücretini kendüye temâmen huzûr-ı Müsliminde edâ ve teslîm ve yed ve zimmetinde aslâ hakkı kalmadığını tav'an ikrâr ve bir kıt'a memhûr tahvîl i'tâ olunmuşken mezbûr Seyyid Osman tamâ' ve hîlekar olmağla mukaddemâ es'ârından cerime(?) ve maktû' ücretine kanâ'at etmeyüp ben bin guruş dahi almadıkca gitmem ve mahkemenin altını üstüne götürürüm deyü mücib-i ta'zîr ve te'dîb olan hâric-ez-edeb harekât-ı şenî'aya tasaddî ve bundan böyle Seyyid Osman Âsitâne'de mevcûd oldukca bu misillü ta'cîz ve tekdîrden hâlî olmayacağı zâhir olmağla mezbûr Seyyid Osman'ın ta'zîr ve te'dîb ve tard ve ib'âdı re'y-i âliye menûtdur deyü bâ-takrîr inhâ etmeğin, istid'âsına binâ'en merkûm Seyyid Osman ıslâh-ı nefis için çavuş mübâşeretiyile Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 194.

Mezbûr Osman'ın iyâl ü evlâdı bâb-ı zât-ı(?)Şeyhü'l-İslamîye varupistirhâm eylediklerine binâ'en merkûmun cürmü avf olunmasını Üsküdar Kādîsı Efendi i'lâm etmekle i'lâmı mücebince cürmü avf olunup sâdır olan fermân-ı âlî mantûkunca işbu emr battalda hıfz ve kaydı terkîn olunmuşdur.

Fî 3 Z sene 94.

[s.19/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Kütahya nâ'ibine hüküm ki,
Hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan Sâbikâ Belgrad Defterdârı Yusuf muktezâ-yı
tıynet-i reddiyesi üzere kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric hâlâta tasaddî ve
tahrîk-i fitne ve fesâd misillü hâlâta mütecâsir olduğu mukaddemâ lede't-tahakkuk li-
ecli't-te'dîb Gelibolu'ya nefy ü iclâ ve bir müddet mürûrunda ıslâh-ı nefis itmişdir
deyü afv ü itlâk olunmuşiken yine mütenebbih olmayup Âsitâne-i sa'âdetimde
ikâmeti hâlinde serhadd-ı Belgrad'dan İstanbul'a gelenleri bir takrîb(?) tahrîk ve
Belgrad'a vardıkda şöyle eyle böyle eyle deyü ihtilâl-i serhadde mûcib harekâta
cesâret eylediği ve mezbûr bir mahalle tard olunmadıkça sevâmi'-i serhadd (..?)
istimâ'-ı erâcîfden vâreste olmayacakları hâlâ Belgrad muhâfızî vezîrim Mehemmed
Paşa iclâlühû tahrîr ve inhâ itmekle mezbûr Yusuf li-ecli't-te'dîb Kütahya'ya nefy ü
tağrîb olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûr
Yusuf'u Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle
olduğu mahalden ahz ve te'dîben Kütahya'ya irsâl ve nefy ü iclâyâ ihtimâm ve dikkat
ve sen ki Kütahya nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mezbûr Yusuf'u
menfiyyen Kütahya'da ikâmet itdirüb bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne
ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet etdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-
aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za sene 194.

*Mûmâ-ileyh Kütahya'ya vüsûl ve ve ikâmet itdirildiğini nâtik Kütahya nâ'ibinin
i'lâmı gelmişdir.*

[Fî] 25 Z sene 94.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i Ra sene 95.

[s.20]

[s.20/1]

Zağra-i cedîd kazâsı nâ'ibine ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ sevâhil-i Bahr-i siyâhda zahîre mübâşiri
olan Abdurrahmân dâme mecdühûnun bu def'a Der-bâr-ı atûfet-medârıma vârid olan

tahrîrâtında ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, sen dahi bir kıt'a i'lâmında Bahr-i siyâh iskelelerine merbût kazâlarda zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr ve mültezimînin cem' ve iddihâr eyledikleri a'sâr ve ashâb-ı çiftlikâtın zehâyiri iskelelere nakl ve kapan sefâ'ini rü'esâsına kapan mukâta'asıyla bey' eylemeleriçün tenbîhâtı hâvî mukaddem ve mu'ahhar şeref-sudûr olan evâmir-i aliyem kazâ-i mezbûr mahkemesine lede'l-vürûd cümle muvâcehesinde kırâ'et ve mezâmîn-i münîfeleri i'lan ve işâ'at ve mûciblerince amel olunması bi'd-defe'ât tenbîh ve te'kîd olunmuşiken kazâ-i mezbûra tâbi' İşkeci(?) karyesi sükkânından Hüsman ve Zağra-i Cedîd kazâsı sâkinlerinden Serdâr Mehemmed ve Kara Hasan nâm kimesneler kemâl-i hîle ve hiyânetlerinden nâşî evâmir-i şerîfem ve şer'-i nebeviyyeye adem-i itâ'at-birle müddehar ve mevcûd olan zahîrelerini arabalara tahmîl ve Zağra-i atîk ve İslimye'ye nakl ve fûrûht idüp merkûmların bu vechile hareketlerini ihtilâl-i nizâm-ı beldeye ve zehâyirin adem-i tahsîline bâ'is ve bâdî ve bâ-husûs mezbûr Hüsman öteden berü menba'-i fesâd ve melce-i lüsûs olmağla merkûmlar zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değîn İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en merkûmûn Hüsman ve Serdâr Mehemmed ve Kara Hasan zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağım imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, Âsitâne-i sa'âdetim sekenesinin havâyic-i zarûriyyelerinden ma'dûd olan zehâyir husûsunda emr-i âlî-şânıma adem-i itâ'at ve irtikâb-ı rehâvet-birle hilâf-ı rızâ harekâta tasaddîlerine binâ'en emsâlini terrahhüben merkûmların te'dîbi lâzım gelmekle zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için İnöz kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu dizdârı olduğun kal'a-i mezkûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârlarından mücânebet ve kal'a-bend olduklarını Der-alıyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za sene 194.

Merkûmlar emr-i âlîye adem-i itâ'at-birle firâr eylediklerini natık Zağra-ı Cedîd nâ'ibi Eyyüb Efendi'nin arzının mefhûmu şerh.

[Fî] 7 M sene 95.

Kara Hasan ve Serdâr Mehemmed'in ba'zı şürût derciyle itlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 195.

Mezbûr kendü hâlinde olmak ve ihtilâli mûcib hareketden mücânebet eylemek şartıyla ıtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Za sene 97.

[s.20/2]

Hezargrad Kādîsı'na ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı tarafından zikri âtî husûsa mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde mecdühûya ve kazâ-i mezbûrun iş erleri ve vücûh-ı ahâlîsine ve Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Özi Vâlîsi vezîrim Seyyid Mehemed Paşa iclâlehü tarafından bu def'a Der-aliyyeme tevârüd iden evrâkının hülâsasında bundan akdem hakkında evâmir-i aliyyem sudûruna binâ'en firâr iden Azaklıoğlu İbiş nâm şakî ve refiki Mecik(?) ve Satioğlu ve avenelerinin Hâcioğlu Pazarı vesâ'ir ol havâlîde geşt ü güzârları Hezargrad Serdârı Turnacıbaşı Ömer'in i'ânetiyle sâ'ir mu'inlerinin kuvvetlerinden neş'et eylediği ve eşkıyâ-yı mezbûreden cebren ahz olunan deliller müşârun ileyh huzûrunda Silivri Kādîsı hazır olduğu hâlde istintâk olundukda, serdâr-ı merkûm ve Hezargrad A'yânı Koca Ağa nâm kimesneler İsmilli Ali ve loş(?) Bayrakdar ve Mecik(?) ve Satioğlu nâm şakîlerin yatakları oldukların ve eşkıyâ-yı merkûme kazâ-i mezbûrdan mürûrlarında sekbânlar bir nefer refiklerini darb eylediklerinden serdâr-ı merkûm sekbân başını katl irâde etmişken bi'l-istişfâ' azliyle iktifâ ve madrûb-ı mezkûrun cerîhasını serdâr-ı mezkûr tîmâr itdirüp ba'dehû elli gurus harçlık i'tâsıyla mezkûr İsmilli Ali tarafına îsâl eylediğin ve eşkıyâ-yı merkûme mukaddemâ gasb eyledikleri emvâlden üç def'ada serdâr-ı mezbûr kırk dört kîse akçe irsâl etmeleriyle el-yevm zimmetinde kaldığın ve bu esnâda zikr olunan eşkıyâ Hezargrad kâzâsına bir buçuk sâ'at karîb mahalle vardıklarında kuzâtdan biri Vidin taraflarından gelüriken serdâr-ı mezbûr mihmân olup eşkıyâ havfindan tehâşî eyledikde serdâr-ı mezbûra yanına iki nefer âdem terfik ve sûret te'mininde iğfâl ile kâdî-i mûmâ-ileyhi İsmilli Ali tarafına irsâl ve bi'l-cümle emvâlîni gasb ve re'yü'l-ayn müzâyede-birle serdâr-ı mezbûrun âdemleriyle beynlerinde iktisâm ve hatta bir aded sopa(?) kuşağını serdâr-ı mezbûr irsâl eylediklerin ve serdâr-ı merkûm dahi Artud(?) karyesi re'âyâsıyla eşkıyâ-yı mezbûreye kahve ve duhân makûlesi hediye tesyîr eylediğin ve o gece merkûm İsmilli Ali ile Plevneli Ali nâm kimesne beynlerinde nizâ' vukû'u hasebiyle

mezbûr Plevneli Ali on beş nefer ile müfâratat ve bâlâda mastûr deliller dahi Karagöz karyesine vürûd ve bir gice beytütet ve kâdî-i mûmâ-ileyhin raht ve kürklerini bargîre tahmîl ve İsmil karyesinde olan hemşiresine irsâl eylediklerin ve eşkiyâ-yı merkûme Tırnova kazâsına tâbî Kesvade(?) karyesi ormanında müşârun ileyhe musâdefe ve Loş Alemdâr'ın on nefer rüfekâsıyla cezâların tertîb ve mezbûr İsmilli Ali mecrûhan dört nefer rüfekâsıyla firâr (..) müşârun ileyh bir mikdâr âdem ta'yîn eyledikde şakî-i merkûm Rusçuk kazâsında vâkî Sağır Değirmanine ve andan Gölpınarı ve andan Pişkâr ve andan Badayanlı karyelerine varup ba'dehû avdet ve doğru serdâr-ı merkûma azîmet ve her (..) muzdarib olur ise kendüyü ihfâ eylemek üzere mu'âhede etmeleriyle şakî-i mezbûr İsmilli Ali el-yevm serdâr-ı merkûmun yanında muhtefî olduğun takrîr eyledikleri ve takrîr-i mezkûru Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh temhîr etmekle i'lâmıyla mâ'an Der-aliyyeme irsâl olunduğu derc ve iş'âr olunmuş. Husûs-ı mezbûr dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Süleymân Ağa dâme uluvvuhûya havâle olundukda, A'yân Koca Ağa eşkiyâya mu'âvinet ve mezkûr Satioğlu'nu himâye eyledikleri bundan akdem Der-aliyye'ye inhâ olunmağla mûmâ-ileyhimâ sekiz on seneden berü a'yân ve serdâr olup bu misillü hareketleri zuhûr itmediğinden şakî-i mezbûru ahz ve izâle-i vücûduna ikdâm eylemeleri bâbında sudûr iden emr-i âlî-şân ocakdan Osman Çavuş mübâşeretiyle irsâl olunup el'an haberi vürûd itmemiş olduğu ve mûmâ-ileyhimâ ber-vech-i muharrer eşkiyâ-yı merkûmeye i'ânet ve kâdî-i mûmâ-ileyhin emvâlî iğtisâbına sebep ü illet ve mezbûr İsmilli Ali ile ber-vech-i meşrûh mukâveleye ve emvâl-i mağsûbeden külliyyetli mâl ahzına cesâret eylediler deyü müşârun ileyh tarafından tahrîr olunması ba'zı ashâb-ı agrâz ve nefsanîyyetin müşârun ileyhe hilâf-ı inhâlârından neş'et etmek sûretleri melhûz olduğuy beyânıyla ocakdan bir kâr-güzâr ve tehdîdiyyeti îkâ' sâhib-i iktidâr turnacıbaşı ta'yîn ve mahalline varup husûs-ı mezbûru gereği gibi taharrî ve tahkîk-birle emvâl-i mağsûbeyi zâhire ihrâc ve istirdâd ve serdâr ve a'yân-ı mezbûr Koca Ağa ve Ömer'in mu'în-i eşkiyâ oldukları vâkî ise li-ecli't-te'dîb Varna kal'asına kal'a-bend ve eşkiyâ-yı mezkûreyi ahz ve mücâzât-ı lâyıkalının icrâyaya ikdâm ve fîmâ-ba'd o makûle eşkiyâya i'ânet olunmamak ve zuhûr iderler ise ahâlî-i kazâ bi'l-ittihâd ahz ve hâkim ve zâbite teslîm eylemek üzere kazâ-i mezbûru hüsn-i nizâma bend ve keyfiyeti vukû'u üzere Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen için emr-i âlî-şânım sudûrunu Ağa-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın, mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuşdur. Sen ki Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, senin bu mâddeye ta'yîn olunmandan

maksûd mâdde-i merkûmenin tahkîkiyle emr-i âlî-şânının tenfiz ve icrâsı maslahatı olmağla bu taraftan hareket ve musâra'aten mahalline varup keyfiyeti sırren ve alâniyeten su'âl ve gereği gibi istifsâr ve (..) gadre cesâret hâtır ve gönüle ri'âyet ve tahkîk-i mâddede ednâ tekâsül ve rehâvet misillü evzâ' ve harekâtdan mücânebet iderek hakikat-i mâddeye tahsîl-i vukûf ve ittilâ'-birle emvâl-i mağsûbeyi bi-temâmihâ zâhire ihrâc ve ma'rifet-i şer'le istirdâd ve merkûmânın mu'în-i eşkiyâ oldukları tahakkuk eylediği sûretde ibreten li's-sâ'irîn ma'rifetinle ahz ve li-eclî't-te'dîb Varna kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve eşkiyâ-yı merkûmeyi dahi bi-eyyi-vechi kân ele getirüp ahz ve mücâzât-ı lâyıkların icrâ-birle tahlîs-i ibâd ve te'mîn-i bilâda dâmen-i der-meyân-i gayret ve fîmâ-ba'd eşkiyâyâ mu'avinet zuhûra gelmemek ve her ne vakt eşkiyâ zuhûr iderse ahâlî taraflarından bi'l-ittifâk ahz ve zâbite teslim olunmak üzere kazâ-i merkûmu hüsn-i nizâma ifrâğ-birle hakikat-i keyfiyet ve sûret-i nizâmı vukû'u ve sıhhati üzere Der-alıyyeme i'lâma mübâderet ve infâz-ı emr-i münîfimde ednâ tekâsül ve (..) ve vâkı'ın hilâfını tahrîr ile mazhar-ı eşedd-i ikâb olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-minval-i muharrer amel ü hareket ve ednâ hilâfına cesâret ile müdâhale olunmakdan mübâ'adet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûrândan Koca Ağa ve Serdâr Ömer mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından irsâl olunur ise kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend ve bilâ-fermân itlâklarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında

Fî evâ'il-i N sene 194.

Dergâh-ı alî yeniçerileri ağasının i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince merkûm Ömer'in ismi terkîn ve bî-vech-i müdâhale olunmamak için itlâkı bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i R sene 95.

Koca Ağa'nın dahi itlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i S sene 95.

İşbu emr-i âlî üzere ocakdan mezbûr Ser-turnâ'î Kürd Osman Ağa (..) hizmet-i mezbûresine avdet eylediğini nâtik kâdînin vârid olan(?) i'lâmının eylediği mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi .

Fî II Ş sene 9(?)

[s.21]

[s.21/1]

Hâlâ Kocaili sancağı mutasarrıfı Ali dâme ikbâluhûya ve kıdvetü'l (..?) ve'l-
mustahfîzîn (boşluk) kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Sen ki, mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan
tahrîrâtda İznikmid Kādîsının i'lâmında livâ-yı mezbûrda vâkı' Geyve kazâsı
sâkinlerinden maktûl Hâcî Mehemed'in yeğeni Osman nâm şakî bu esnâda eşkiyâyı
başına cem' ve kazâ-i mezbûr ahâlîlerine îsâl-i hasâr-birle emniyet ve râhat-ı fukarâ
meslûb olmakdan nâşî sıyâneten-li'l-fukarâ şakî-i mezbûr Osman kal'â-bend-birle
şerr ü mazarratları re'âyâ ve berâyâ üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i
şerîfim sudûru derc olunduğuna binâ'en ber-vech-i suhûlet ahz ve münâsib olan
kal'adan birine irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi bu misillü îsâl-i
mazârr-ı ibâda ictisâr iden müfsidlerin te'dîbi ve gûş-mâl ve vaz'-ı mazarrat ve
hasâretleriyle te'mîn-i ibâd tasfîye-i bilâd matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmun
oldukda sen ki mîr-i mirân-ı mûmâ-ileyhsin, şakî-i mezbûr Osman'ı ber-vech-i
suhûlet ele getirüp ahz ve münâsib olan kal'adan birine irsâl ve kal'a-bend-birle
istihsâl-i âsâyış-i ibâda ihtimâm ve dikkat ve merkûmun vaz' olunduğu kal'anın
ismini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet ve bu bahâne ile fukarâ-yı acezeye
hilâf-ı şerî'at gadr ve mugâyir-i rızâ ednâ ta'addî ve tecâvüz vukû'undan ittikâ ve
mücânebet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru dizdârı olduğun
kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve sebîli tahliye
olunmasından mübâ'adet eylemen bâbında.

[Fî] evâ'il-i Z sene 1194.

[s.21/2] Terkîn

Ber-vech-i arpalık Selanik sancağı mutasarrıfına ve Kavala ve (boşluk) kal'aları
dizdârları zîde hufzühûmâyâ hüküm ki,

Bu def'a Selanik Kādîsının Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve bir kıt'a mektûbunda
Pravişte kazâsı ahâlîsi vukû' bulan ihtilâl sebebiyle tarafeyn olmağın, ve gadr u
himâyeden(?) mücânebet olunarak def'-i ihtilâl ve tarafeyn üzerlerine sâbit olan
hukûkun ashâbına istirdâdı bâbında sâdır olan emr-i şerîfim Ağa-yı selâm-ı Sadr-ı alî

Mehemmed zîde kadrühû mübâşeretiyle Selanik mahkemesine lede'l-vürûd kıbel-i şer'eden Mehemmed zîde ilmühû ve ümenâ-i sâ'ire mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından ve irsâl olduklarında ba'de'l-vürûd kırk aded kurâ ahâlîleri ihzâr ve emr-i şerîfimde esâmîleri mezkûr Guryanlı(?) Hâcî Mehemmed ve karındaşı Ali Beşe(?) ve sâbık Yüncübaşı Baba Ahmed oğlu Ahmed ve Dedebalı'lı Halîl nâm kesân meclis-i şer'e ihzâr ve emr-i mezkûr kırâ'et ve ahâlî-i mezkûr bi'l-cümle istintâk olunduklarında kazâ-i mezbûrun sekiz aded ma'lûmü'l-esâmî karye ahâlîleri sene-i sâbıkada üç kıt'a defter mücebince tevzî' olunan kırk altı bin guruşun muhâsesini rü'yet eylediklerinde mezbûr Bâba Ahmed oğlu zimmetinde dokuzyüz guruş ve Dedebalı[lı] Halîl'in zimmetinde dört yüz elli guruş ve Guryanlı(?) Hâcî Mehemmed zimmetinde yüz elli guruş ve müstebânı Hâcî Abdullah zimmetinde doksan guruş ve Oranlı Mustafa zimmetinde elli guruşla min-haysi'l-mecmû' zâhir olan bin otuz guruşdan mârrü'z-zikr sekiz aded karye ahâlîsinin hisselerine isâbet iden dört yüz guruş istirdâd olunduktan sonra bakî kalan otuz iki aded karye ahâlîlerinden beş yüz nefer mikdârı kimesneler istintâk olunduklarında sâlifü'l-beyân Bâba Ahmed ve Dedebalı'lı Halîl'in sû'-i hâllerini müş'ir Der-alıyyeme (..) mahzardan haber ve âgâhları olmadığın ve hüsn-i hâllerini ba'de'l-inhâ icrâ-yı garaz sevdâsıyla ihtilâl-i memleket ve ızrâr-ı ibâda cesâret iden Guryan karyesinden ser-eşkiyâ-i mezbûr Ali Beşe ve karındaşı Hâcî Mehemmed ve Darganiç(?) karyesinden Kâtib Mollâ İbrahim nâm üç nefer şakâvet-pîşeler olduklarını ihbâr eyledikleri tahrîr ve inbâ ve merkûmûnun icrâ-yı te'dîbleri bâbında inâyet istid'â eylediklerine binâ'en sen ki Selanik sancağı mutasarrıfı vezîr-i müşârun ileyhsin, mazmûn-ı tahrîrât mukaddemâ virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp ve mezbûr Ali Beşe ve Hâcî Mehemmed ve Mollâ İbrahim'in Kavala veyâhud âhar münâsib kal'aya kal'a-bend ile Der-alıyyeme i'lâm olunmak fermânım olmağın, imdi bâ'is-i ihtilâl-i memleket olan merkûmûn üç nefer oldukları tahrîrâtda müstebân ve te'dîbe şâyân oldukları ve ihkâk-ı hakk mâddesini müştemil evrâk-ı mezbûrun mazmûnu mukaddem virilen emrin kaydı bâlâsına sebt ve şerh virildiği ma'lûmun oldukda sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetinle ancak üç nefer merkûmûn Ali Beşe ve Hâcî Mehemmed ve Mollâ İbrahim'in irsâl ideceğın kal'anın ismini takdîm ile inhâ eyleyerek Kavala veyâhud münâsib kıla'dan birine tesyîr ve îsâl ile kal'a-bend olunmaları umûruna mübâderet ve dikkat eyleyüp ve siz ki dizdârân-ı mûmâ-ileyhimâsız, merkûmûn tarafına lede'l-vürûd kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i Z sene 194.

Merkûmların hüsn-i hâli gelen arz ve mahzarın mefâhîminden müstebân ve haklarında inhâ olunan mevâdd iftirâ olduğu a'yân olduğuna binâ'en kal'a-bendleriçün virilen işbu emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâl siyâkında emr-i şerîf tahrîr olunmuştur.

[Fî] evâ'il-i Ca sene 95.

[s.21/3]

Zikri âfî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Vardam Manastırı'nın tâbi' olduğu kazânın kâdîsına hüküm ki,

Der-aliyyemde cemâ'at-i metropolidan gelüp Tırhâlâ kazâsına tâbi' Zoli(?) nâm karyede kâ'in Ayvasıl(?) nâm manastırda sâkin gamnos ta'bîr olunur Serafah(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret idüp bi'd-defe'ât pend ü nush oldukda isgâ etmeyüp ısrâr ve sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu ve kazâ-i mezbûr piskoposu rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediğın bildirüp mesfûr Serafah(?) yasakçı ma'rifetiyle her ne mahalde bulunur ise ahz ve Kalinfâ'da (?) kâ'in Vardam(?) Manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı arz-ı hâl ile istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 1194.

[s.21/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Midillü kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul'da Sultân Mehmed Câmi'-i şerîfi kurbünde Gülbahar Hatun türbesinde sâkin yobaz suhte gürûhundan Kastamonulu Mollâ İzzet nâm suhte kendü hâlinde olmayup da'imâ talebeyi iğfâl ve (..) ve imâret-i âmirelerinde gavga ve nizâ'dan hâlî olmadığından başka kolluk neferâtının kapu bir(?) getürdüğü âdemleri dahi önüne çıkup bıçak çeküp kolluk neferâtının ellerinden aldığı inhâ ve iştikâ olunup mezbûr ahz ve bâb-ı âsafîye tesyîr olduğu bâ-takrîr inhâ olunmağla ber-vech-i emr-i âlî

ıtlâkından mücânebet olunmak şartıyla çavuş mübâşeretiyle ibreten li'l-gayr Midillü'ye nefy ü iclâsı bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i Z 1194.

Vüsûlünü müş'ir Midillü nâ'ibi Mustafa Efendi'nin arzı gelmiştir.

[Fî] 12 S sene 95.

[s.22]

[s.22/1]

Resmo ve İnebahtı kal'aları muhâfazalarında yeniçeri zâbitleri (boşluk) ve (boşluk) zîde mecdühûmâya hüküm ki,

Resmo sâkinlerinden Haseki oğulları Ahmed oğlu Mehemed'in münâfi-i tavr-i edeb harekâta ibtidârından başka müste'men sefâyinine revgân-i zeyt virilmekten men'î hâvî şeref-sudûr olan emr-i şerîfeme mugâyir etvâr-ı nâ-ber-câya ictisâr eylediği ihbâr olunmağla merkûm Mehemed'in te'dîbi lâ-büdd ve sâ'ire gûş-mâla mûcib olmağın,ocakdan çavuş mübâşeretiyle Resmo'dan ihrâc ve kastel-i İnebahtı kal'asına nefy ve cezîre-bend ve lede'l-vürûd bilâ-emr-i fermân mahall-i âhara azîmet etdirilmemek için siz ki zâbitân-ı mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîfim sudûru bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Süleymân Ağa dâme uluvvühü i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Resmo yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin, ocakdan ta'yîn olunan (boşluk) çavuş mübâşeretiyle merkûm Haseki oğulları Ahmed oğlu Mehemed'i bilâ-te'hîr Resmo'dan ihrâc ve kastel-i İnebahtı'ya nefy ü irsâl ve sen ki (..?) İnebahtı kal'ası yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-bend ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüz ve azîmetine ruhsat ve cevâzdan mübâ'adet ve vüsûlünü inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z sene 194.

[s.22/2]

Köstendil Kādîsî'na ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,
Hâssa kassâbbaşı tarafından mukaddemâ ağnâm mübâya'ası için azîmet iden Hâfız Ali Samako kolundan(?) Köstendil kazâsına lede'l-vüsûl hâsıl olduğu emr-i şerîfim mantûku üzere ma'rifet-i şer'le gerek ağnâm-ı mîriyye ve gerek muhtekir re'âyâ yedlerinde bulunan mâriye ağnâmın kırk birer pâre ve erkekli ağnâmın seksen birer pâreden pazarını kat' ve dellâl nidâsıyla cümleye i'lân ve işâ'at ve muhtekir tâ'ifesinden mâriye olarak altıyüz aded ağnâm mübâya'a olunmuşiken Köstendil sâkinlerinden Guruşçu Sâlih ve dayısı Ahmed Sipâhi ve yeniçeri zümresinden mardabaz gürûhundan Hamza Beşe dimekle ma'rûf kimesneler kurâya çıkup bir re's koyun virmek ihtimâliniz olursa size etmeyeceğimiz yokdur deyü ahâlîyi ihâfe etmeleriyle bir vechile ağnâm cem'i mümkün olmayup merkûmlar te'dîb olunmadıkça husûs-ı mezkûrun karîn-i temşiyet olması mümkün olmadığı ve merkûmûnun Kavala kal'asında kal'a-bend olunmalarına muhtâc idüğü merkûm Hâfız Ali tarafından bundan akdem Der-aliyyeme vürûd iden kâ'imede tahrîr ve istid'â olunmakdan nâşî merkûmân Ahmed ve Sâlih sipâhinin çavuş ve mezkûr Hamza'nın dahi ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Kavala kal'asına kal'a-bend olunmalarını muhtevî işbu sene-i mübâreke Şevvâlînin evâsıtında bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır olmuşiken merkûmlar emr-i şerîfime adem-i itâ'at-birle mahall-i me'mûrlarına gitmekden imtina' ve muhâlefet eylediklerinden tenfiz-i emr-i âlî hâssa kassabbaşı tarafından bâ-takrîr istid'â olunduğuna binâ'en mezbûrlar mukaddemâ ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ve çavuş ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddem sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince Kavala kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer makeddama sâdır olan emr-i âlî-şânım mantûku üzere merkûmân Sâlih ve Ahmed sipâhiyi mukaddemce Der-aliyyemden ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşereti ve merkûm Hamza'yı dahi ocak mübâşiri ma'rifetiyle bi-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asına irsâl ve tesyîre mezîd-i ihtimâm ve tenfiz-i emr-i münîfime sa'y-ı mâlâ-kelâm eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezkûrûn üç neferi kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve kal'aya vüsûllerini mübâşirân-ı merkûmân ile Der-bâr-ı ma'delet-karârıma i'lâm ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z sene 194.

Merkûmûnun kal'a-i merkûme vüsûllerini müş'ir kal'a-i mezbûre Dizdârı Seyyid Mehemed'in arzı gelmiştir.

Fî 14 Z sene 194.

Fîmâ-ba'd ağnâm-ı mîrî umûruna mümâne'at etmemek şartıyla itlâklariçün emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî evâhir-i Z sene 94.

[s.22/3]

Anadolu muhafızı vezîr Seyyid Ahmed Paşa'ya ve Eğriboz Kādîsı'na hüküm ki, Bundan akdem bi'd-defe'ât sû'-i hâlleri i'lâm ve def'-i şerr ü mazarratları istirhâm olunan Anadolu sâkinlerinden Hacı Meto(?)oğulları İsmail ve Abdurrahmân nâm mefsedet-şi'ârlar kendü hâllerinde olmayup ibâdullâh üzerlerine musallat ve mazlûmîni hilâf-ı şer'-i şerîf bi-gayrı hakkın ahz ve habs ve tecrîm iderek memleketi tahrîbe mübâderet eylediklerinden re'âyânın ekserî şürûr ve mazârlarından terk-i evtân ile perâkende ve perîşân olduklarından başka merkûm Abdurrahmân bir takrîb turnacı rütbesi ihrâz etmekden nâşî tenbîhât ile dahi mütenebbih olmayup ef'âl-i şenî'alarında ısrâr ve mefsedet ve şakâvetleri gün be-gün mütezâyid olup aceze ve mesâkînin ahvâlleri diğergün olduğundan mukaddemâ tarafına inhâ ve tazallum-ı hâl eylediklerinde otuz neferden mütecâviz re'âyâ li-ecli'l-iştikâ Der-sa'âdetime azîmet üzere iken tarafından bi'l-istimâl tevkîf olunup lâkin bundan böyle merkûmân bilâd-ı ba'ideden birine nefy ü iclâ olunmadığı sûretde re'âyâ-yı acezenin hâlleri diğergün olacağı bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtında tastîr ve iltimâs olduğuna binâ'en sen ki müşârun ileyhsin, merkûmların vech-i meşrûh üzere harekete cesâretleri nezdinde gereği gibi muhakkak ise zâbitleri ma'rifetiyle merkûmlar ahz ve Eğriboz'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuştur. İmdi zemân-ı adl aktirân-ı hüsrevânemde vedi'âtullah olan re'âyâ ve berâyâ ve fukarânın mübtelâ-yı zulm ve hasâr ile perîşâniyyetlerine rızâ-yı humâyûnum olmayup her hâlde âsûde-nişîn-i hatilla-i(?) emn üistirâhat olmaları esbâbının istihsâline ve bu makûle hıyânet-şi'ârların keyfiyet şakâvetleri ba'de't-tahkîk nefy ü iclâ ve te'dîbleri îfâsıyla tasfiye-i memleket ve te'yîd-i bend-(?)i şîrâze-i emniyet olunmak matlûb-ı tâc-dârânem idüğü ma'lûmun

oldukda mezbûrların bâlâda zikr ü beyân olunduğu üzere perîşânî-i ra'yyet ve harâb-ı memleketi mûcib harekâta cesâretleri senin indinde gereği gibi muhakkak ve mukarrer ise ma'rifetin ve zâbitleri ma'rifetiyle merkûmân Abdurrahmân ve İsmail ahz ve li-ecli't-te'dîb Eğriboz'a nefy ü iclâları husûsuna dikkat ve bu vechile fukarâyı şürûr ve mazarratlarından tahlîse mübâderet eylesin. Ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmlar müşârun ileyh tarafından Eğriboz'a vüsûlünde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine ruhsat ve cevâzdan mübâ'adet ve ol tarafa vüsûllerini Der-sa'âdeteime tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 1194.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i Ra sene 95.

(..?)

[Fî] evâ'il-i Ş sene 95.

[s.22/4]

Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Olya(?) sâbıkâ Bahr-i siyâh zahîre mübâşiri olan Halîl'in umûr-ı me'mûresinde irtikâb-ı tekâsül ve rehâvet eylediğine binâ'en Varna kal'asına kal'a-bend olunmak üzere emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Bu def'a mûmâ-ileyhin vâlîdesinin Südde-i sa'âdeteime takdîm eylediği arz-ı hâlinde mûmâ-ileyhin mahall-i merkûmede ahvâlî diğêr-gûn ve şâyân-ı merhamet olduğundan bahs ile itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olunduğuna ibtinâ'en fîmâ-ba'd me'mûr olduğu hidemâta ser-mû tekâsül ızhâr eylememek ve bu makûle hilâf-ı rızâ harekâtda bulunmamak şartıyla itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 194.

[s.23]

[s.23/1]

Hâlâ Edirne Bostancıbaşısına ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki, Celeb tâ'ifesinden Âsitâne-i sa'âdet-âşîyâneme getürmek üzere Ayvalanca(?) taraflarından mübâya'a eylediği ağnâm ile mezbûrlar Kırkkilise bağları kurbüne lede'l-vürûd Kırkkilise voyvodası el-Hâc Sâlih nâm kimesne sizler bağları koyuna yedirdiniz kelâmıyla çobanları tecrîm-i irâde ve dokuz yüz yetmiş beş re's keçilerin zabt ve çobanların bir aded tüfenklerini gasb eyledikleri bundan akdem Der-bâr-ı adâlet-medârıma inhâ ve iştikâ olunmaktan nâşî ol mikdâr keçilerin dörder guruşdan iktizâ iden bahâları mezkûr el-Hâc Sâlih'den tahsîl olunmasını muhtevî sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, sana hitâben şeref-sudûr olan emr-i celilü'l-kadrim dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan Ser-kassabân-ı hâssa İsmail dâme mecdühû tarafından me'mûr çukadâr yediyle tarafına vürûd ve sen dahi ma'iyetine usta terfik ve Kırkkilise'ye irsâl ve kable'l-vürûd voyvoda-i mezbûr Der-alıyyeme firâr eylediği bu def'a tevârûd iden tahrîrâtından müstebân ve mârrü'z-zikr keçilerin akçelerini mezkûrun âdemi Mustafa Efendi nâm kimesne bu taraftan eğerçi edâ idüp gelen voyvoda-i merkûmun hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i tenbîh ve gelen ağnâmı iğtisâb ve çobanları ızrârı te'dîbini îcâb eylediği ecilden, Âsitâne'de tecessüs ve ahz ve irâde olundukda, yine Kırkkilise cânibine râhî olunduğunu haber virilmeğin imdi müfsid-i mezbûr Sâlih ol tarafa vâsıl olduğu sâ'at ahz ve Dimetoka kal'asına îsâl ve kal'a-bend olunmasına ikdâm ve müsâra'at eylemen bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuşdur. Der-bâr-ı şevket-karârıma gelecek ağnâm celeblerine ve çobanlarına ser-mû tasaddî ve tecâvüz olunmamasını defe'ât ile bâ-ahkâm-ı celîle cümleye tenbîh olunmuş iken voyvoda-i merkûmun bu def'a cesâreti ibreten li's-sâ'irîn gûş-mâlini iktizâ eylediği ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer ol havâlîye vârid olduğu sâ'at tutup mahbûsen kal'a-i mezbûreye tesyâr ve kal'a-bendine şitâb ve sür'at ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûru muhâfazı olduğu kal'a-i mezbûreye vaz' ve vüsûlünü i'lâm ve bilâ-fermân itlâk ve firârından ittikâ-yı tâm eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 194.

Merkûmun vüsûlünü müş'ir Dimetoka kal'ası dizdârının arzı gelmiştir.

[Fî] 27 Za sene 94.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 9 M sene 95.

[s.23/2]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sâbıkâ Gönen kasabası serdârı olan beşinci bölükden Nu'mân bundan akdem ba'zı haşerâta tarafdârlık dâ'iyesiyle matlûb olan emvâl-i mîriyenin tahsîline mûmâne'at-gûne harekât-ı nâ-marziyeye tasaddîsine binâ'en te'dîbi lâzım gelmekle ocakdan müte'ayyen çavuş mübâşeretiyle ahz ve Limni kal'asına kal'a-bendi bâbında ocak mektûbu mücebince sudûr bulan emr-i münîfim çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle ol tarafa lede'l-vüsûl kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend olunalı sekiz mâha resîden olup te'dîb ve ıslâh-ı nefis eylediğinden mâ'adâ iyâl ü evlâdı bî-kes ve sefil ve sergerdân olmağla fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla iyâl ü evlâdına şefkaten merkûmun cürmü afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûruna müsâ'ade-i aliyem erzânî kılınması hâlâ dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvühû bâ-takrîr istid'â eylediği cihetden takrîri mücebince merkûm Nu'mân'ın kal'a-i mezkûreden afv ü ıtlâkı fermânım olmağın, sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ağa-yı mûmâ-ileyhin takrîri üzere fîmâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup mugâyir-i rızâ-yı emr misillü hareketden mücânebet eylemek şartıyla serdâr-ı sâbık mezbûr Nu'mân'ın cürm-i sâbıkı afv olunduğu ma'lûmun oldukça, kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 194.

[s.23/3]

İzmir Kādîsı'na ve Midillü Nâ'ibine hüküm ki,

Hoca Atâ'ullah Efendi evkâfindan sâbıkâ Rumili Kazâskeri Dürri-zâde Atâ'ullah Efendi'nin uhdesinde olan medîne-i İzmir'e muzâfe Pınarbaşı ve tevâbi'i kurâsı mültezimleri olan Süleymân ve Hasan nâm kimesnelerden bi'l-cümle ahâlî ve re'âyâ şâkir olduklarını hâlâ İzmir Kādîsı mûmâ-ileyh mûmzâ i'lâmıyla tasdîk ve inhâ

etmeğin Alemdâr Osman ve Hatîb İbrahim ve Uzun Ali ve Dervîş Ahmed nâm kimesneler şirret ve tezvîr ile hüsn-i hâlleri bâ-i'lâm inhâ olunan mezbûrânı tekdîr ve re'âyâyı tasdîr kaydında olduklarını ve te'dîben nefyleri husûsunu Mevlânâ-yı müşârun ileyh ifâde ve istid'â etmekle çavuş mübâşereti ve zâbitleri ma'rifetiyle Midillü cezîresine nefy ü iclâlâları fermânım olmağın, imdi sen ki İzmir kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûrları Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşereti ve zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve Midillü cezîresine nefy ü iclâ ve sen ki Midillü nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf tahliye-i sebîlinden mücânebet ve cezîreye vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eyleyesiz deyü Dîvândan emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 7 Za sene 194.

Osman Alemdâr'ın Der-aliyyeye firâr eylediği lede'l-inhâ kapu kethüdâsı mübâşeretiyle mahall-i menfâsına irsâli bâbında emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i M sene 95.

Hatîb İbrahim ve Uzun Ali ve Dervîş Ahmed'in cezîre-i merkûmeye vüsûllerini müş'ir Midillü nâ'ibi Mustafa Efendi'nin arzı gelmişdir.

[Fî] 10 Ra sene 95.

Efendi-i müşârun ileyh'in inhâ ve iltimâsları olmadıkca merkûmlar itlâk olunmamak için kaydı bâlâsına şerh virilmek üzere fermân-ı âlî sâdır olmağla bu mahalle sebt ve işâret olunmuşdur.

Fî 16 Ra sene 95.

Itlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâsıt-ı Ca sene 95.

[s.23/4]

Zikri âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsına [ve] Burusa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Ali dâme mecdühûnun ber-vech-i meşrûta bâ-hatt-ı humâyûn ve berât-ı âlî nâzırı ve mütevellîsi olduğu ceddî İbrahim Paşa ibn. Hayreddin Paşa'nın medîne-i Ankara'da binâ eylediği imâret ve mescid ve câmi'-i şerîfi evkâfi karyelerinden Akhisar-ı Geyve kazâsına tâbi' Yuvalar(?) karyesi sâkinlerinden Baturna Ahmed dimekle ma'rûf nâm şakî kendü hâllerinde olmayup

dâ'imâ mest-i müdâm ve fukarâ-yı ra'iyyeti hilâf-ı şer' tekdîr ve ehl-i örf tâ'ifesine gamz ve tecrîmden hâlî olmamak hasebiyle bundan akdem li-ecli'l-ıslâh Burusa kal'asına kal'a-bendiçün sudûr iden emr-i âlî mahalline vüsûlünde şakî-i mezbûr bir takrîb firâr ve kendüyü ihfâ ve bu esnâda bilâ-ıtlâk karye-i mezbûrede tahassun ve kemâ-fi's-sâbık re'âyâyı tekdîrden hâlî olmayup ahâlînin perîşânlıklarına bâ'is olduğun mütevellî-i mûmâ-ileyh memhûr arz-ı hâlinde inhâ ve şakî-i mezbûr çavuş ve zâbiti ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve li-ecli'l-ıslâh Burusa kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere şakî-i mezbûr çavuş mübâşereti ve zâbiti ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve Burusa kal'asına kal'a-bend ve bilâ-fermân ıtlâkından mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşereti ve zâbiti ma'rifetiyle bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis için Burusa kal'asına irsâl ve sen ki Burusa kal'ası dizdârı mûmâ-ileyhsin, tarafına lede'l-vüsûl dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 194.

Merkûm kal'a-bend olunduğunu müş'ir Burusa Kādîsı Sâlih Efendi'nin arzı gelmiştir.

[Fî] 4 M sene 95

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i C sene 95.

[s.24]

[s.24/1]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Yanbolu kazâsı sükkânından sâbıkâ şehir kethüdâsı Mahmûd nâm kimesne Zağra-i atîk sâkinelerinden bir hatunun hânesine dühûl ve ef'âl-i şenî'aya tasaddîden sonra mezbûreyi yüz guruş ve bir mikdâr eşyâ ile bir nefer gûyende kıbtiye fûrûht eyledi

deyü inhâ olundukda, Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendiçün emr-i âlî sâdır ve mübâşiri yediyle Yanbolu'ya lede'l-vürüd merküm Mahmûd huzûr-ı şer'e ve kendüden istifsâr olundukda, bi'l-küllîye inkâr ve mezbûre hatun dahi getürölüp bi'l-muvâcehe su'âl olundukda, kendüyü gûyende gürûhundan kıbtîye fûrûht iden mezbûr Mahmûd olmayup İslimye sâkinlerinden İbiş nâm kimesne olduğunu takrîr ve merküm Mahmûd'un haber ve âgâhı olmayup iftirâ olduğunu ifâde ve merküm Mahmûd'un afv ü itlâkını sâbıkâ Kırım Hanı Selim Giray Han dâme izzuhu tahrîr ve Yanbolu nâ'ibi arz ve ahâlîsi mahzar etmeleriyle vech-i meşrûh üzere merküm Mahmûd'un kal'a-i mezbûreden afv ü itlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkümsun, mezbûr Mahmûd afv ü itlâk olunduğu ma'lûmun olundukda, mezbûr Mahmûd'u kal'a-i mezkûreden itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 194.

[s.24/2]

Selanik Kādîsı'na ve İstanbul Gümrük Emîni dâme mecdühûya hüküm ki, Abdurrezzak nâm şahıs etvârında nümû-dâr olan âsâr-ı cünûn iktizâsı üzere güftâr-ı nâ-hem-vâreye ictisârı i'tiyâd idüp teb'îdi lâzım gelmekle Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyle bir sefîneye irkâb ve Selanik'e irsâl ve ikâmet itdirilmek husûsuna ihtimâm olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) çavuş zîde kadrühû ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki gümrük emîni mûmâ-ileyhsin, mezbûru mübâşiri olan çavuş-ı merküm ile bir sefîneye vaz' ve irkâb ve seri'an Selanik'e irsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki Selanik Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, şahs-ı mezbûr Selanik'e ba'de'l-vüsûl anda ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle hareketine rızâ ve cevâzdan ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmet etdirdiğini çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 194.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî Selânîk'de ikâmet itdirdiğini nâtik Selanik Kādîsının vârid olan arzının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh yazılmışdır.

Fî 17 Ra sene 95.

[s.24/3]

Pazarsuyu kazâsı nâ'ibine Karahisar-ı şarkî hâssı voyvodasına ve Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

İşbu sene-i mübâreke Karahisar-ı şarkî sancağından mübâya'ası fermânım olan iki bin kantar (..) livâ-i mezbûrede vâkî kazâlara tevzî ve tahsiline mübâşeret olundukda, Pazarsuyu kazâsı ahâlîsinden firârî Ali Paşa'nın bölükbaşlarından Gedik Ali oğlu Hâcî Dervîş dimekle ma'rûf şakî, a'yânlık iddi'âsıyla mahall-i sâ'ireden başına cem' eylediği birkaç yüz erâzil ile Karahisar-ı Canik'i(?) ta'bîr olunan dokuz aded kazâ ahâlîlerinin mübâya'alarında ihtilâl ve fesâd-ı azîm vukû'una bâdî olmakdan nâşî bu cihetle zikr olunan kazâlardan bir dirhem (..) tahsîl olunamayacağından başka Karahisar mukâta'asının avâriz ve nüzül ve hazariyesinden dahi bir pâre tahsîl olunmayacağı âşikâr ve fukarânın ahvâlleri diğer-gün ve levâzım-ı tersâne-i âmirenin ta'tiline bâ'is olmağla merkûm Hâcî Dervîş Samsun kal'asına kal'a-bend olunması sen ki voyvada-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrât ve Karahisar-ı şarkî kazâsının ve Pazarsuyu nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin iki kıt'a i'lâmlarında tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ Kapudan-ı Deryâ düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-alem vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûdan isti'lâm olundukda, merkûm Hâcî Dervîş nâm şakînin nefy ve şakâveti bedîdâr ve te'dîbi mertebe-i vücûbdan(?) olduğu tahkîk olunmakdan nâşî ber-vech-i muharrer te'dîbi bâbında sana hitâben emr-i münîfim sudûrunu müşârun ileyh i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince merkûm Hâcî Dervîş ber-vech-i suhûlet ahz ve Samsun kal'asına kal'a-bend ve eğer mukâtele ve muhârebe ile emr-i âliye itâ'at etmeyüp tuğyânı tahakkuk ider ise alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahzı husûsuna ikdâm olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olmuştur. İmdi tersâne-i âmiremin a'zim levâzımâtından olan (..) adem-i tahsîliyle ta'tîl mühimmeye bâdî ve ihtilâl-i nizâm-ı memleket-birle fukarânın perîşânîlerine mü'eddî olan şakî-i mezbûr Hâcî Dervîş'in be-her hâl ahz ve kal'a-bend ile def'-i şürûr ve habâseti matlûb-ı humâyûnum idüğü ma'lûmunuz oldukda siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ile merkûm Hâcî Dervîş'i ber-vech-i suhûlet ahzı levâzımını istihsâl ile ele getirüp Samsun kal'asına irsâl ve kal'a-bendi husûsuna kemâl-i ihtimâm ve dikkat-i tâm eylesiniz. Şöyle ki, şakî-i merkûm emr-i şerîfime adem-i itâ'at-birle mukâbele ve muhârebeye cesâret ve tuğyân ve şakâveti tahakkuk eylediği sûretde alâ-eyyi-hâlin

hayyen ve meyyiten ahzı emrine sarf-ı küll-i miknet ve kusûr ve rehâvetden ve adem-i ahzını mücib olur iğmâz ve rehâvet-gûne harekete tasaddîden gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 1194

[s.24/4]

Kocaili sancağı mutasarrıfı Ali dâme ikbâlehuya ve Bozcada nâ'ibine hüküm ki, Kocaili sancağında vâkı' İznik kazâsı sükkânından Seyyid Halîl ve refiki Yazıcıoğlu Mustafa nâm kimesneler müttefikan a'yânlık dâ'iyesiyle yetmiş beşin neferâtı ve sâ'ir erbâb-ı şakâvet ve mefsedeti istishâb ve mezbûr Seyyid Halîl'in çiftlik ve hânesinde ikâme ve şehir kethüdâsı Mustafa nâm kimesneyi bi-gayrı hakkın katl ve bâzergân Moralı zimmînin hânesini basup emvâl ve eşyâsın gâret ve merkûm Halîl'in çiftlik kethüdâsı merkûmlara şakâvetden pâ-dâş olmağla mukaddemâ ahz ve cezâsı tertîb olunmuşiken adem-i intibâh ile mezbûrân harekât-ı nâ-ber-câlarında ısrârlarından başka üç bin guruş mesârif-i beldeye kendü nefisleri için yirmi beş kîse akçe dahi zamm ve kâsım salyânesi nâmıyla tevzî' ve merkûm neferâtın on beş kîseden mütecâviz akçelerin dahi ekl ü bel' ile îsâl-i mazarrı kendülere i'tiyâd eylediklerinden nâşî ahvâl-i fukarâ diğer-gûn olduğu sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtında tastîr ve inhâ ve rahmen-li'l-fukarâ çavuş mübâşeretiyle mezbûrân diyâr-ı ba'îdeye nefy ile te'dîb olmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olunduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle merkûmânın ahz ve Bozcaada cezâresine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi fukarâ-yı ra'iyet ve nizâm-ı memlekete îsâl-i mazarrat ile (..) hasâret olunmalarına rızâ-yı mülûkânem olmayup def'-i şürûr-ı erbâb-ı şakâvet ve neşr-i ma'delet ile istihsâl-i esbâb-ı emn ü âsâyîş-i zu'afâyâ mübâderet matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmun olundukda, merkûmân Halîl ve Mustafa alâ-eyyi-hâlin ahz ve Der-aliyyemden ta'yîn olunan çavuş-ı merkûma teslim ve firârları gâ'ilesi bertaraf kılınarak mahall-i menfâları olan Bozcaada cezâresine irsâl ve îsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmânı cezâre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından ve bir hatve hâric

mahalle hareketlerine ruhsat göstermekden tevakkî ve mücânebet ve vüsûllerin çavuş-ı mezbûr ile Der-sa'âdetime ifâde ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 194.

Vüsûllerini müş'ir Bozcaada Kādîsı Hasan Efendi'nin arzı gelmiştir.

[Fî] 5 S sene 95.

Merkûmânın ba'zı şürût itlâkları (..) başka vürûd iden arz ve arz-ihâle mebnî mezbûr Halîl'in hakkında başka emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 23 Ra sene 95.

[s.25]

[s.25/1]

Belgrad mollâsına hüküm ki,

Hâlâ Belgrad muhâfızî vezîrim Mehemed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâlühünun bu def'a Der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîrâtında Belgrad Müftîsî Mehemed Sa'îd Efendi dimekle arîf kimesne ile yeniçeri kâtibi Osman Halîfe ve avenelerinin Belgrad ve Semendire'ye adem-i dühûllerini ve ba'zı vesâyâyı muhtevî şeref-bahş-ı sudûr olan emr-i şerîfim müşârun ileyh tarafına vürûd ve cümle müvâcehesinde kırâ'et ve mazmûn-ı münîfî işâ'at olundukda, müftî-i mûmâ-ileyhin ismi emr-i şerîf-i mezkûrede gayr-i mûnderic olduğundan ehl-i serhaddin ba'zıları miyânelerinde kâl u kâli mü'eddî halât vukû'una bâdî olmağla müftî-i mûmâ-ileyhin fîmâ-ba'd Belgrad ve Semendire'ye dühûl eylememesiçün emr-i münîfim sudûru muktezâ-yı vakt ü hâlden idiğün derc ve tastîr etmekden nâşî vech-i meşrûh üzere emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mehemed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel ü hareket olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, defe'âtle havâlî-i(?) Belgrad ve Semendire'ye müftî-i mûmâ-ileyhin adem-i dühûlü lâzime-i hâlden olduğu cihetden Mevlânâ-yı müşârun ileyh işâretleri mücebince fîmâ-ba'd müftî-i merkûmun Belgrad ve Semendire'ye dühûlüne irâde-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-Z sene 194.

[s.25/2]

Kul Kethüdâsı-i esbak ve Kars Ağası sâbık Osman dâme mecdühûya hüküm ki, Bu def'a senin Kars ağalığından azlin îcâb etmeğin serhadd-i merkûm ağalığı Serturnâ'î Osman zîde mecdühûya tevcih ve zabt mektûbları ısdâr ve irsâl olunmağın ağa-yı mûmâ-ileyhin mektûbları vürûd ve zabt u rabta mübâderet eylediğinde bilâ-te'hîr hareket ve müsâra'aten varup azîmet ve varup vatan-ı aslın olan Harirân(?) nâm mahalde meks ve ikâmet eylemen irâde-i aliyyem ta'alluk ve ağa-yı mûmâ-ileyhin zabt mektûbları vâsıl ve zabt u rabta mübâderet eylediğinde sen Kars'dan hareket ve müsâra'aten varup Harirân(?)'da meks ve ikâmet ve te'hîr [ve] terâhîden hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın, (boşluk) ile irsâl olmuşdur. Vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere amel ve halefîn ağa-yı mûmâ-ileyh vürûd ve zabt u rabta mübâderet eyledikde sen heman Kars'dan hareket ve doğru varup kazâ-i mezburede meks ve ikâmet ve te'hîr ve terâhîden hazer ve vürûdunu tahrîre mübâderet eylesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 194.

[s.25/3]

Kırkkilise kazâsı nâ'ibiyle zikri âtî zimmînin bulunduğu kazânın kâdîsına ve İnöz kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sen ki Kırkkilise kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Yakub Rüşdü zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kırkkilise kazâsına tâbi' Üsküb nâm karye ahâlîleri meclis-i şer'e varup karye-i mezbûre mütemekkinlerinden müzevvirînden ve Dimitraki veled-i Togodis nâm zimmî kendü hâlinde olmayup kocabaşılık dâ'iyesiyle re'âyâ umûruna karuşup bi-gayrı hakkın fukarânın beşer yüz biner guruşların ahz ve zulm ve ta'addî ider deyü mukaddemâ bâ-i'lâm inhâya

binâ'en karye-i mezbûre halkı ma'rifetinle husemâsıyla murâfa'a ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra te'dîben İnöz kal'asına kal'a-bend ve i'lâm olunmak için yüz doksan üç senesi Ramazanında şeref-rîz-i sudûr olan emr-i âlî mahalline lede'l-vürûd mesfûr zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ashâb-ı hukûk ile terâfu'u sadedinde (..) iken ba'de'l-yevm kendü hâlinde olup Mankalya(?) ve ehli örf taraflarına varmayup ve bir kimesneyi tahrîc ve tağrîm için gamz etmemek ve kendüden şer'an lâzım geleni edâ etmek üzere ta'ahhüd ve karye-i mezbûrenin ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet ahâlîsinden isimleri ma'lûm kesân ve zimmîden kefil ve ol vechile ahâlî-i karye-i mezbûre ile beynleri ıslâh-birle mesfûrun kal'a-bendini te'hîr ve cürmü afvı bundan akdem istirhâm olduğundan sâbıkâ kazâ-i mezbûr nâ'ibi arz eyledikte kendü hâlinde olmamak lâzım gelür ise mesfûr ve küfelâsı dahi muhkem te'dîb olunmak şartıyla merhameten ıtlâkiçün Re'îsü'l-küttâb-ı esbak i'lâmı mücebince sene-i mezbûr evâsıt-ı şevvâlînde emr-i şerîfîm sâdır olmuşiken mesfûr Togodis oğlu Dimitraki kemâ-fi's-sâbık kendü hâlinde durmayup şerr ü fesâd ile ma'rûf ve hîle ve hud'a ile me'lûf ve mûkız-ı fitne ve harekât-ı nâ-hem-vâre mütecâviz ve tekdîr ve tecrîm-i re'âyâ âdet-i müstemirresi olduğundan karye-i mezbûre re'âyâlarını bi-gayrı vechin tekdîr ve ehl-i ırz tâ'ifesini tahrîc ve üzerine lâzım olmayan umûra karuşup ahâlî-i karyenin ihtilâl-i nizâmına bâ'is ve mecbûl olduğu tabî'at-ı habâseti üzere herkese ızhâr-ı ta'arruz ve adâvet ve şerr ü fesâdından emn ü râhat münselib ve sekiz on seneden berü üzerine edâsı lâzım gelen tekâlîfî dahi virmeyüp mutâlebeden havf u haşyet ve mukaddemce te'dîbini hâvî kal'a-bendiçün sudûr iden evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at üzere olduğundan birer takrîb kendüyü afv ü ıtlâk-birle gün be-gün mezâlîm ve mefâsidi müzdâd ve mubtal ve müzevver da'vâlarda mübâşirler ta'yîni ile gâh asîl ve gâh vekîl ve ba'zen dahi şâhid olarak bi-gayrı hakkın tecrîm ve tağrîmden hâlî olmayup ol vechile re'âyâ fukarâsı düyûn-ı kesîreye mübtelâ ve muzdâribü'l-hâl ve mükedderü'l-ahvâl ve bir dürlü tâb-âver olamayup dâi'mâ üçer-beşer neferi perâkende ve perîşân olup ziyâde gadr ve zulm eylediğini ve şürû' itdiği da'vâlar şirret ve tezvîr olduğunu ve defe'âtle tescîl olduğunu ve mesfûrun vücûhla sû'-i hâlini ihbâr ve inhâ ve tanzimen-li'l-bilâd ve te'mînen-li'l-ibâd ol makûle eşirrà ve muzâlîmin ibreten li's-sâ'irîn mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve kılâ'dan birine vaz' ve te'dîb ve karye-i mezbûr ahâlîsinin mahzarları olmadıkça sebîli tahliye olunmamak bâbında emr-i âlî sudûrunu Der-i devlet-medâra arz ve i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs etmeleriyle ol bâbda vâkı' hâlî hükm-i humâyûn

verilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden, mesfûr ta'yîn olunan çavuş ma'rifetiyle te'dîben İnöz kal'asına kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 194.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i M sene 95.

[s.26]

[s.26/1]

Hocabey nâ'ibine Hocabey yeniçeri zâbiti Ser-turnâ'î (boşluk) zîde mecdühû ve Akkirman kal'ası dizdârına hüküm ki,
Hocabey sükkânından Başbeşli Osman ve Abdurrahmân Kethüdâ ve yirmi beş bölükden Mazlûm Mustafa ve kırkınıc cemâ'atin Odabaşısı ve Emir Memiş(?) nâm kimesneler birbirleriyle müttehid ve Hocabey yeniçeri zâbiti sâbık Ser-turnâ'î İbrahim'in hilâf-ı şer'î şerîf ve mugâyir-i kâ'ide-i kânûn vaz' ü hareketi olmayup zabt u rabt ve hıfz ü hırâset emrine ihtimâm ve icrâ-yı kavânîn-i kadîme ikdâm üzere iken merkûmûn kemâl-i ta'allül ve mücerred (..) sevdâsıyla zâbit-i mûmâ-ileyh münâfi-i kâ'ide tekdîr ve emvâl ve eşyâsını gâret ve nice gûne zulm ve gadr eyledikleri ihbâr ve o makûlelerin haklarından gelinmek lâ-büdd olmağla mezbûrları ahz ve li-ecli't-te'dîb mübâşir ma'rifetiyle Akkirman kal'asına irsâl ve kal'a-bend eylemek fermânım olmağın, başka emr-i şerîf ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuşdur. İmdi merkûmûnu ibreten li's-sâ'irîn li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend-birle te'dîbleri emrine ihtimâm ve dikkat eylesesiz ve sen ki Akkirman kal'ası dizdârı merkûmsun, mezbûrûn mübâşir ma'rifetiyle vürûdunda kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından mübâ'adet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylesesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel eylemen bâbında fermân-ı âlf-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 1194.

[s.26/2]

Kudüs-i şerîf Kādîsı'na ve Gazze Mütesellimine ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bâbü's-sa'âde Ağası nezâretinden olan evkâfdan sâbıkâ Bâbü's-sa'âdetim [Ağası] olan el-Hâc Ahmed Ağa zîde uluvvühûnun mütevellîsi olduğu Kudüs-i şerîf'de vâkı' Hasekî Sultân ve Sultân Süleymân Han tâbe serâhunun vakıfları olan Led kasabası tevliyetine doksan iki senesinden berü Şeyh Su'ûdî nâm şakâvet-pîşenin tasallutuna binâ'en tevliyet-i merkûme doksan dört senesine mahsûben sen ki Gazze mütesellimi mûmâ-ileyhsin, sana ihâle olunmuş olup ancak merkûm Şeyh Su'ûdî Magosa kal'asına kal'a-bendi bâbında sâdır olan emr-i şerîfime adem-i itâ'at ve Şam vâlîsi tarafında bulunmak mülâbesesi müşârun ileyh tarafından ta'yîn olunan (boşluk) ile otuz bayrak asker şakî-i merkûm kâza-i mezbûreyi basup mukâtele-birle tevliyet-i merkûmeyi fuzûlî zabt ve a'idât ve mahsûlât-ı vakfi ahz ve ahâlîden cebren yetmiş kîseden mütecâviz akçe tahsîl etmekle şakî-i merkûmun mütecâsir olduğu envâ'-ı şakâveti şârih Der-aliyyeme bâ-arz ve mahzar inhâ olunduğundan mâ'adâ hâlâ Mîrâhur-ı evvelim olup me'mûren cânib-i Mısır'da olan Mîr Ali dâme mecdühû tarafından senin cânibinden bu def'a vârid olan tahrîrâtta dahi keyfiyet ber-minvâl-i muharrer ifâde olunduğu inhâ olmağla şakî-i merkûm ahâlî-i Kudüs ve sâ'ir taraflarından istishâb olunmadan mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend ve infâz-ı emr-i şerîfime dikkat olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu ağa-i mûmâ-ileyh bâ-arz istid'â etmekle mukaddem sâdır olan evâmir-i aliyyem mûcebince şakî-i merkûm alâ-eyyi-hâlin mübâşir ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühû ile irsâl olunmuşdur. İmdi, siz ki Mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin ahz ve kal'a-i mezbûreye vaz'ıyla mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfemin infâzı matlûb idüğü ma'lûmunuz oldukda mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan emr-i şerîfim mûciblerince amel ü hareket ve şakî-i merkûmu bi-eyyi-hâlin bi'l-ittifâk ele getürüp ahz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle kal'a-i merkûmeye irsâl ve dizdârına teslim itdiresiz. Ve sen ki dizdâr-ı mekûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp itlâkiçün tekrâr emr-i

şerîfim sâdır olmadıkça itlâk ve firârından mücânebet ve dâhil-i kal'a olunduğu Der-aliyyeme inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 194.

Te'kîdi hâvî tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 18 S sene 195.

[s.26/3]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'id dâme mecdühûya ve Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Kemerler Bölükbaşısı Ali nâm şahıs hâssa Su Nâzırı zümrelerinden nasb olunmamakdan nâşî nefsâniyyete tebe'iyet ve nezâret-i mezkûreyi istihsâl zu'm-ı fâsidesiyle bendlerde olan suları mecârî-i uhrâya icrâ ve itlâf ve nice sabb ü zâyî' icrâsıyla isrâf idüp bu vechile İstanbul'da suyun killetine bâdî ve ibâdullâhın zarûretlerine bâ'is olup merkûmun bu misillü mel'anete cesâreti ocakdan ihrâcı ve dirliğinin ref'i ve bir mahalle nefy ile gereği gibi te'dîbi îcâb eylediğine binâ'en merkûmun bölükbaşılığı ref' ve vakten mine'l-evkât istid'â iderse kat'an müsâ'ade ve ocağa idhâl olunmamak üzere kendüsü Limni cezîresine nefy ü tağrîb olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûmun bölükbaşılığı ba'de'l-yevm îfâ olunmamak şartıyla ref' ve ocakdan ihrâc olunduğu ma'lûmun oldukda merkûm Ali'yi Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyile ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni cezîresine nefy ü irsâl ve iclâya ihtimâm ve dikkat ve sen ki Limni nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezkûru cezîre-i mezkûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'e-i ruhsat (?) olunmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirdiğini çavuş-ı mezkûr ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 194

Vusulünü müş'ir Limni nâ'ibinin arzı gelmiştir.

[Fî] 17 Ra sene 95.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Ca sene 95.

[s.26/4]

Bir sûreti

Mezkûrun kethüdâsı İbrahim'in Midillü zecîresine iclâsîçün ber-vech-i meşrûh merkûmun dahi kethüdâlığı ref^e ve ocakdan ihrâc olunduğu emr-i şerîf-i merkûmda mündericdir.

Vüsûlü müş'ir i 'lâmı gelmişdir.

27 M sene 95.

İtlâkıçün emr yazıldı.

Evâhir-i R sene 95.

[s.27]

[s.27/1]

Kesriye Kādîsı'na ve Üsküb kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Mektûbî-i sadr-ı â'zam hülefâsından el-Hâc Hâfız Mehemed zîde mecdühûnun ze'âmeti karyelerinden Kesriye nâhiyesine tâbi' Selhine(?) nâm karye mütemekkinlerinden Tranca nâm zimmînin hakkında ahâlînin inhâ ve iştikâsına mebnî İnöz kal'asına kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim sâdır olup kendü hâlinde olmak ve karye umûruna karışmamak şartıyla cürmü afv ü itlâk olunmuşiken mesfûr yine karye-i mezbûre mütemekkinlerinden Yano ve şerîki Bayko nâm zimmîler ile ittihâd ve tekâlîfleri umûruna karuşup kendü nefisleri için mebâliğ-i külliye tahsil eylediklerinden başka mûmâ-ileyhin âdemisine karye-i mezbûreyi zabt itdirmeyüp ze'âmeti mahsûlünün itlâfına bâdî oldukları lede'l-inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince mesfûrlar ahz ve Üsküb kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında sâdır olan emr-i âlî-şânım Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından el-Hâc Hasan Çavuş mübâşeretile lede'l-vüsûl müfsidler bâzergân ve tüccâr tâ'ifesi olduklarından diyâr-ı âharda bulduklarına binâ'en emr-i şerîfim ahâlî-i karye muvâcehesinde feth ve kırâ'et ve mesfûrların keyfiyetleri istifsâr olundukda, bu ana değin karye-i merkûme umûruna karuşmayup ve kimesneden bir akçe mutâlebe ve ahz eyledikleri olmayup kendü hâllerinde ticaretleriyle meşgûl ancak mûmâ-ileyhin mültezimi Hâcî Osman,

karye-i mezbûreye kendü gelmeyüp Arnavud tâ'ifesinden Delvine'li Tahir'e iltizâm etmekle merkûm yirmi otuz nefer Arnavud ile geldiklerine binâ'en ahâlî-i karye havfa tebe'iyet ile huzûr-ı şer'e inhâ eylediklerine binâ'en merkûmun yedine mürâsele-i şer'iyye verilmediğinden mültezim-i mezkûr garaza mebnî re'âyâyı tahrîk ile hilâf-ı inhâ itdirüp mesfûrlara gadr olunmuş olmağla evlâd ü iyâllerine merhameten ıtlâk olunmaları niyâzında oldukların ahâlî takrîr ve istid'â eyledikleri sen ki Kesriye Kādîsı Mevlânâ es-Seyyid Süleymân zîde fazlühûsun arz etmenle fîmâ-ba'd bu makûle hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv ve kal'a-bendiçün virilen emrin kaydı ref' ve terkîn ve i'lâm me'âlinin müş'ir fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i Z sene 194.

Re'îsü'l-küttâb ağavâtına tekrâr Narda kal'asında kal'a-bendiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâhîr M sene 95.

[s.27/2]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, İstanbul sükkânından zümre-i cebeciyândan ve ellibir bölükden Osman mukaddemâ hilâf-ı rızâ harekete cesâretten nâşî bâ-fermân-ı âlî Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunup lâkin iyâl ü evlâdının hâlleri perîşân olduğun ocağı tarafından inhâ ve İstanbul'a gelmeyüp Belgrad muhâfızasında ikâmet eylemek üzere ıtlâk ve sebîli tahliye olunmasını istid'â etmeleriyle şürût-ı mezkûr üzere ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûr Osman'ın bâlâda rabt olduğun şürûta mebnî cürmün afv ü ıtlâk olduğun ma'lûmun oldukda mezbûr Osman'ı kal'a-i mezkûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp tarafından be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

[Fî] evâhir-i Z sene 1194

[s.27/3]

Zikri âtî kimesnelerin bulunuduğu mahallin kādîsına ve Burusa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarında Mîr Ali dâme mecdühûnun bâ-hatt-ı humâyûn ve berât-ı âlî nâzırı ve mütevellîsi olduğu İbrahim Paşa ibn. Hayreddin Paşa'nın Ankara'da binâ eylediği imâret ve mescid ve câmi'-i şerîfi evkâfi karyelerinden Akhisar-ı Geyve kazâsına tâbi' Yuvalar(?) karyesi sâkinlerinden Baterna Ahmed demekle ma'rûf nâm şakî öteden berü kendü hâllerinde olmayup dâ'imen mest-i müdâm ve fukarâ-yı ra'ıyyeti hilâf-ı şer'-i şerîf tekdîr ve tecrîmden hâlî olmamak hasebiyle bundan akdem li-ecli'l-ıslâh Bursa kal'asına kal'a-bendîçün sudûr iden emr-i âlî mahalline vüsûlünde şakî-i mezbûr bir takrîb firâr ve kendüyü ihfâ ve bu esnâda bilâ-ıslâh karye-i mezbûrede tahassun ve kemâ-fi's-sâbık re'âyâyı tekdîrden halî olmayup ahâlîsinin perîşânlıklarına bâ'is olduğu mütevellî-i mûmâ-ileyh memhûr arz-ı hâliyle inhâ ve şakî-i mezbûr çavuş ve zâbiti ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve li-ecli'l-ıslâh Bursa kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere şakî-i mezbûr çavuş mübâşereti ve zâbiti ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve Bursa kal'asına kal'a-bend ve bilâ-fermân itlâkından mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşereti ve zâbiti ma'rifetiyle bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis için Bursa kal'asına irsâl ve sen ki Bursa kal'ası dizdârı mûmâ-ileyhsin, tarafına lede'l-vüsûl dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mübâ'adet, vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene 194.

[s.27/4]

Diyarbakir Vâlîsi vezîre ve Keban ve Ergani ma'denleri emîni Yeğen Mehemmed zîde mecdühûya ve Rumkale Dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Bundan akdem Palu hâkimi olan Hüseyin Bey'in mutasaddî olduğu harekât-ı nâ-bercâsına ibtinâ-i hükûmetden azl ve yerine Burhan Bey nasb olup mansıba azîmetinde esnâ-yı râhda merkûm Hüseyin Bey'in tahrîkiyle Palu ümerâsından Yansur(?) Bey ve İshak Bey ve Emîn Bey Harbrut ahâlîsinden Cünelioğulları

Mertan? Ağa ve Mehemed Ağa demekle ma'rûf kimesneler rüfekâlarıyla mîr-i mûmâ-ileyhin üzerine hücûm ve darb ve cerh eyledikleri mukaddemâ lede'l-inhâ ma'rifetiniz ile ahz ve Rumkale'ye irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır olunmuşiken merkûm İshak Bey hevâdârlarının tahrîkine binâ'en sene-i cedîde Palu hükûmetini mezbûr Yansur(?) Bey'e tevcîh itdirmek dâ'îyesiyle Der-alıyyem cânibine azîmet ve emr-i şerîfim tenfiz olunmadığından bu keyfiyet emvâl-i mîriyenin ve kömürün adem-i husûlüne bâ'is olmağla mezbûr İshak Bey çavuş mübâşeretiyle Der-alıyyemden Keban'a irsâl ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince refîkleri Yansur(?) Bey ve Emîn Bey ve Hüseyin Bey ve Mertan ve Mehemed ile mahall-i menfâlarına irsâl olunmak bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu sen ki emîn-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-alıyyeme tesyîr eylediğin bir kıt'a arzında tahrîr ve istid'â etmekle mîr-i merkûm çavuş mübâşeretiyle Der-alıyyemden mahalline irsâl ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince merkûmlar ile ma'an mahall-i menfâlarına tesyâr ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi ma'den-i mezbûrların tatarruk-ı halelden sıyâneti ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin tenfizi matlûb olunduğuna binâ'en merkûm İshak Bey mahalline irsâl olmağla vüsûlünde siz ki vezîr-i müşâr ve emîn-i mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince refîkleri mekûmûnu dahi ol tarafda ahz ve ma'an kal'a-i mezbûreye irsâl ile tenfiz-i emr-i münîfime ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'aya vaz' ve habs ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mübâ'adet ve vüsûllerini Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

[Fî] evâhir-i Z sene 94.

[s.28]

[s.28/1]

Selvi Kâdîsî'na ve ocakdan diğer husûsa mübâşir ta'yîn olunan turnacıbaşı (boşluk) zîde mecdühûya ve (boşluk) kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bu def'a Selvi Kādîsı tarafından i'lâm ve mahzarlarıyla Der-aliyyeme gelenler istintâk olunduklarında kazâ-i mezbûr ihtilâl-pezîr olmakdan nâşî ızdırâb-ı ahâlî ve fukarâ derece-i kemâle resîde olduğu eğerçi zâhir olup lâkin haklarında emr-i âlî-şânım sudûruyla firâr iden Hasekioğulları ve avenelerinden başka el-yevm derûn-ı kazâda mütemekkin Şişman Ali nâm kimesne mu'în-i eşkiyâ olduğundan ihtilâl-i mezkûra bâ'is olup hâkimi tarafına celb ve zîr-i hafâda envâ'-ı mekr ü hud'a icrâsıyla eşkiyâya takviyyet ve ahâlînin (..) harâbiyetlerini mûcib hâlâta mübâderet üzere olmağla merkûmun keyfiyeti şifâhen Der-aliyyeme ifâde veistirhâm eylemelerini ahâlî kendülere tavsiye ve tenbîh etmiş oldukların takrîr etmeleriyle mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle şakî-i merkûm hufyeten bir takrîb ahz ve mûnâsib kılâ'dan birine irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, mahsûsen işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuştur. İmdi siz ki Mevlânâ-yı mübâşir-i mûmâ-ileyhimsiz merkûm Şişman Ali'yi bir takrîb hufyeten ahz ve mûnâsib kılâ'dan birine irsâl ve kal'a-bend itdirmeğe ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezkûru kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ- emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 194.

[s.28/2]

Hezargrad Kādîsı'na ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki, Hezargrad kazâsı ikiyüz pare kurâ-i ma'mûreden ibâret olup hâsıl olan a'şârı kırk elli bin kile zehâyire bâliğ olur iken kazâ-i mezbûrda a'yânlık iddâ'sında olan Koca Mustafa nâm pîr-i harîs ile Aşçıoğlu Ahmed ve Şehrî Ahmed nâm müfsidlerin mûmâne'at ve muhâlefetlerine mebnî otuz(?) kazâ-i mezkûrdan Varna İskelesi'ne on bin zahîre güçle nüzûl eylediği ve adem-i ihrâc-ı zahîreye mezbûrlar sebep oldukları dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan sevâhil-i Bahr-i siyâh zahîre mübâşiri Abdurrahmân dâme mecdühû tarafından Der-aliyyeme iş'âr olunmakdan nâşî mezbûrân Aşçıoğlu Ahmed ve Şehrî Ahmed'in li-ecli't-te'dîb Dimetoka kal'asına kal'a-bendleri fermânım olmağın, sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, müfsidân-ı merkûmânı Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) teslîm ve kal'a-i mezkûreye îsâle mübâderet eylemen bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşidi. İmdi keyfiyet ma'lûmun olundukda, zikr olunan iki nefer müfsidleri

kayd u bend ile mübâşire teslîm ve kal‘a-i merkûme tesyâra ikdâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı mezkûrsun merkûmân mübâşir ile lede‘l-vürûd dizdârı olduğun kal‘a-i merkûme vaz‘ ve kal‘a-bend ve vüsûlünü i‘lâm ve bilâ- fermân ıtlâk ve firârından hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 194.

Tekrâr emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i M sene 95.

[s.28/3]

İskele-i Cuma Kādîsı'na ve İnöz kal‘ası dizdârına hüküm ki, Kazâ-i mezbûrun iskeleye zahîreleri nakl itdirilmek irâde olundukda, Veli Beyoğlu Mustafa Alemdâr ve Hâcı Abidin nâm kimesneler kazâ-i mezbûr kurâsını bizler ma‘âşımız için iltizâm eylemişizdir cevâbıyla mûmâne‘ata cesâret eyledikleri zahîre mübâşiri tarafından tahrîr olmağın, mübâşir ma‘rifetiyle İnöz kal‘asına kal‘a-bend olunmaları için ber-vech-i muharrer

[s.28/4]

Petriç Kādîsı'na ve kazâ-i mezbûr serdârına (boşluk) kal‘ası dizdârına hüküm ki, Petriç kasabası serdârlığı bundan akdem Şevvâl-i şerîf evâsıtı târîhinde zabt olunmak şartıyla belde-i merkûme sâkinlerinden re‘âyâ per[ver] ve zabt u rabta muktedir atîk serdengeçdi ağalarından beşinci bölüğün Rüstem bâ-mektûb kâ‘ide-i kadîm üzere ihâle ve mektûbu tescîl ve zabt u rabta mübâderet ve hilâf-ı şer‘ ve mugâyir-i rızâ-yı aliyem ve münâfî-i kâ‘ide-i mer‘iyye vaz‘ u hareketi yoğiken maktûl Osman Bey avenelerinden Latîf ve oğlu Halîm nâm fuzûlî serdârlığı zabt ve envâ‘-ı ta‘addiyâta ibtidâr eyledikleri[n] i‘lâm ve te‘dîbleri bâbında inâyetistirhâm olunmağla, o makûle hilâf-ı kâ‘ide-i mer‘iyye harekete cesâret ve ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd olanların te‘diye-i te‘dîbleri emrine ikdâm lâ-büdd olmakdan nâşî merkûmân ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle ahz ve te‘dîben, sâ‘ire mücib-i ibret kal‘a-i merkûme irsâl ve kal‘a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın, (boşluk) zîde kadrühû ile irsâl olmuşdur. Siz ki Mevlânâ ve serdâr vesâ‘ir mûmâ-ileyhimsiz, merkûmânı bi-eyyi-vechi kân belde-i merkûmeden tahrîk ve kal‘a-i mezbûreye irsâl ve kal‘a-bendleri emrine ikdâm ve himâye ve sıyânet-birle te‘hîri hâlâtına cevâz

göstermekden mübâ'adet eylesin. Sen ki kal'a-i merkûm dizdârı merkûmsun, mübâşir ma'rifetiyle vürûdlarında habs ve kal'a-bend eleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından ve vürûdlarını i'lâma mübâderet eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Süleymân Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 194.

Mezkûrân Latîf ve Halîm nâm kimesnelerin bâ-mektûb-ı ocak itlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i R sene 95.

[s.29]

[s.29/1]

Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,
Bundan akdem gerek ağnâm-ı mîriyye ve gerek muhtekir re'âyâ yedlerinde bulunan ağnâmın mübâya'ası zımnında sudûr iden emr-i âlî mücebince mübâya'asına me'mûr Hâfız Ali Köstendil kazâsına vürûdunda Köstendil sâkinlerinden Guruşçu Sâlih ve dayısı Ahmed Sipâhi yeniçeri zümresinden Hamza Beşe dimekle arîf kimesneler münâfi-i fermân cem'-i ağnâm-ı mîriye müdâhaleleri inhâ olundukda, Kavala kal'asına kal'a-bendleri bâbında işbu sene-i mübâreke eva'il-i Zi'l-ka'desinde emr-i münîfim sâdir olmuşdur. Ancak hâlâ Rumili Vâlisi vezîrim Seyyid Mustafa Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtta Köstendil Kādîsının bir kıt'a i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarında merkûm Hâfız Ali fukarâ-yı ra'iyete rencîde ve kabahatin setr zımnında merkûmûnu hilâf-ı vâkî' inhâya mebnî kal'a-i mezbûra kal'a-bend itdirdüp merkûmûnun husûs-ı mezbûrede alâkaları olmayup vücûhla mağdûr ve merhamete sezâ-vâr olmalarıyla afv ü itlâklarına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması tahrîr ve iltimâs etmeleriyle mezbûr ağnâm-ı mîrî umûruna mümâne'at etmemeleri şartıyla itlâk olunmaları için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 94.

[s.29/2]

Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan gelüp Ahyolu metroplodinin taht-i iltizâmında olan Rusikasrı kazâsına tâbi' Hâcılar(?) nâm karyeden Cero'nun oğlu Veliko nâm zımmî kendü hâlinde olmadığına binâ'en bâ-emr-i âlî Varna kal'asına kal'a-bend olunup şimdi(?) kendü hâlinde olmayup [olup] harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî etmemesine mu'temedün-aleyh kesân tekeffül eylediğin bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup sâbıkı misillü harekât-ı reddiyeye sülûk ider ise te'dîb olunmak şartıyla cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 1194.

[s.29/3]

Edirne Bostancıbaşısına ve Havâs-ı Mahmûd Paşa kazâsı nâ'ibine ve İnöz kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin ve def'a tarafından Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtta ve Edirne Kādîsıyla nâ'ib-i mûmâ-ileyh tarafından virilen iki kıt'a i'lâm ve husûs-ı âtiye me'mûren ol tarafda olan Sadr-ı â'zamım Dünderi Gâzi(?) Ferhad zîde kadrühûnun arz-ı hâlinde Havâs-ı Mahmûd Paşa kazâsında bundan akdem hâkimü's-şer' iken katîlen fevt olan Seyyid Ebubekir Efendi'nin da'vâcısı yoğiken derûn-ı kazâ-i mezbûrda çiftliği olup a'yânlık iddi'âsında olan mütegalibeden Kurt Bekiroğlu Hüseyin Usta ve kazâ-i mezbûr a'yânı Emîn nâm kimesneler Kethüdâyerioğlu İbrahim Badra karyesinden Hâcî Ali ve Atikli(?) Çorbacı ve birkaç nefer sâ'ir aveneleriyle ittifâk ve mâtde-i merkûmeyi setr için mesârif eyledik deyü yüz doksan dört senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf yedi bin beş yüz guruşdan mütecâviz mebâliğ kazâ-i mezbûr fukarâsına tevzî' ve cebren sekiz on gün zarfında tahsîl ve fukarâ-yı ra'iyete külli gadr eylediklerin ahâlî-i kazâ-i mezbûr mukaddemâ tarafına inhâ ve iştikâ ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-istid'â tahrîr ve recâ eylediğin ecilden, mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar Edirne'ye ihzâr ve ahâlî-i merkûm ile terâfu'-ı şer' ve hakk u adl üzere iddi'âları rü'yet ve hukûk-ı fukarâ ba'de's-sübût istirdâd olunup ibreten li'l-gayr merkûmların İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları için sene-i mezbûr evâhir-i Şevvâlînde sâdir olan emr-i şerîfim mübâşir-i mûmâ-ileyh ile ol cânibe vüsûlünde ol keyfiyetten usta-i merkûme haberdâr olmakdan nâşî kendü ihtifâ ve kuvvet-i mâliye ve mu'âvin-i kesîresi olmak

hasebiyle zâhire ihrâc ve ihkāk-ı hakk mümkin olmayup ve usta-i merküm ve aveneleri meblağ-i mezbûrun bir mikdârını tahsîl ve ba'zı mahallere itâ ve mâ'adâsı usta-i merkümün zimmetinde kalup ve bu vechile adem-i itâ'ati zâhir ve ahâlî-i merkümenin dahi li-ecli't-terâfu' Edirne'ye vürûdları müte'assir olduğu tahrîr ve inhâ olduğuna binâ'en mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince usta-i merküm ahz ve mahallinde terâfu' -ı şer' olundukdan sonra mazmûn-ı emr-i âlî-şânım icrâ ve infâz olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki Edirne Bostancı-başı ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merküm Hüseyin Usta'yı ahz ve mahallinde da'vâ-yı hakk ve ta'yîn-i mâdde iden ahâlî-i mezbûre ile ferden ferden hakk u adl üzere terâfu' -ı şer' ve ba'de's-sübût zimmetinde zâhir ve mütehakkak olan hukûk-ı fukarâ her ne ise temâmen tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm-birle ihkāk-ı hakk olundukdan sonra merkümü mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-i merkümeye irsâl ve kal'a-bend itdirüp infâz-ı emr-i münîfime ihtimâm ve dikkat ve kusûr ve rehâvetden ve ibtâl-ı hukûk-ı fukarâyı mücib olur hâlet vukû'undan hazer ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkümsun, mezbûru mübâşir-i mûmâ-ileyh ile vüsûlünde kal'aya vaz' ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü inhâya mübâderet eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 194.

Tekrâr emr yazıldı.

[Fî] evâsıt-ı Ra sene 95.

[s.29/4]

Evreşe Kādîsı'na ve bundan akdem mu'âriz sevâhiline me'mûr hâssa hasekîlerinden el-Hâc Mehemed Haseki zîde kadrühûya ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki hasekî-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan kağıdın mefhûmunda muktezâ-yı me'mûrin üzere mu'âriz sevâhili taraflarına varup mukaddemâ müste'men sefinelerine mugâyir-i emr-i âlî zehâyir fûrûhtuna mütecâsir olup İnöz kal'asına kal'a-bend olunmalarını müş'ir haklarında emr-i şerîfim sâdır olan Keşan ve İpsala kazâları a'yânları Zaimoğlu el-Hâc Ahmed ve Ata'ullah'ın ve sa'irlerinin keyfiyetleri sırren ve alenen tefahhus eylediğinden merküm Ata'ullah'ın husûs-ı mezbûrede bir dürlü medhalî olmayup hakkında inhâ olunan mevâdd mahz-ı

bühtân olduğunu ve Keşan ahâlîsinin her vechile kendüden râzı ve şükrân ve bu husûsda mağdûrî'l-hâl ve merhamete şâyân olduğunu ve sevâhil-i mezkûreyi esnâ-i tecessüsünde Evreşeli Hasekîoğlu'nun oğlu Mehemed Ali nâm müfsid îyd-ı şerîf gecesi hilâf-ı fermân-ı münîf müste'men seffinesine hinta verir iken üzerine varılmağla müfsid-i mezbûr firâr ve bâbası merkûm ele getirülüp girift olunduğu tahrîr ve iş'âr olunduğuna binâ'en mezbûr Atau'llah'ın mâdde-i mezbûrede medhali olmadığı senin tahrîrinden ve mukaddemce Keşan Kādîsının vârid olan i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarından müstebân olmağla fimâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde olmamak şartıyla merkûmun itlâkı bâbında başka emr-i şerîfim sâdir olup mezkûr Evreşeli Hasekîoğlu'nun dahi cürm ve kabâhati varsa İnöz'e kal'a-bend ve eğer merkûm töhmet-i mezkûreden beriyyü'z-zimme olup mel'anet-i mezkûre mütecâsir olan yalnız oğlu olduğu mütehakkık ise oğlu merkûm Mehemed Ali'yi hîn-i zuhûrunda kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunması için ele vermek üzere babası merkûm kefile rabt olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki Mevlânâ ve hasekî-i mûmâ-ileyhimâsız töhmet-i mezkûrede medhali olmadığı inhâ olunan merkûm Atau'llah'ın bu def'a şart-ı mezkûre ile afv ü itlâkı bâbında diğere emr-i münîfim sâdir olduğu ve sevâhil-i mezkûreden müste'men seffinelerine mugâyir-i rızâ-yı mülûkânem zahîre fûrûht olunmaması emr-i münîfimle cümleye tenbîh ve te'kid olunmakda iken mel'anet-i mezkûreye mütecâsir olanların [s.30] bi't-taharrî tahkîk ile eyyen men-kân ahz ve te'dîbleriyle emr-i münîfimin infâzı matlûb-ı hüsvânem olduğu ma'lûmunuz olundukda, ber vech-i muharrer Evreşeli Hasekîoğlu'nun mâdde-i mezkûrede cürm ve kabâhati varsa kal'a-i mezbûreye irsâl ve eğer mezbûrun töhmet-i mezkûreden beriyyü'z-zimme olduğu ve mel'anet yalnız oğlu mezkûrede idüğü mütehakkık ise oğlu mezbûr Mehemed Ali'yi hîn-i zuhûrunda ele virüp kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunmasına ihtimâm eylemesiçün bâbası merkûm Hasekîoğlu'nu yarar kefile rabt u bende müsâra'at ve bu vechile infâz-ı emr-i münîfime ve havâlî-i mezbûreye sâhilinden ferd-i aferîdenin hilâf-ı evâmir-i şerîfe müste'men seffinelerine zahîre fûrûht eylememeleri hâlâtın istihsâline cümle tarafından nezâret ve men' ve tahrîrleri emrine dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mazmûn-ı emr-i münîfim üzere mezbûrândan kangısı vâsıl-ı kal'a olursa kal'a-bend eyleyüp itlâkını hâvî emr-i münîfim sâdir olmadıkça itlâk ve bir takrîb firâr itdirilmekten mücânebet ve kal'a-bend olanı Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 194.

Mehmed Ali'nin vüsûlünü müş'ir İnöz kal'ası dizdârının arzı gelmiştir.

[Fî] 12 S sene 95.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] evâhir-i R sene 95.

[s.30]

[s.30/1]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Keşan kazâsı a'yânı Atau'llah ve refîki İpsala A'yânı Zaimoğlu el-Hâc Ahmed bundan akdem hilâf-ı emr-i âlî müste'men sefinelerine zahîre fûrûhtuna cesâret eyledikleri Edirne Bostancıbaşısı tarafından inhâ olunduğuna binâ'en merkûmân-ı müfsidlerin İnöz kal'asına kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Ancak merkûm Atau'llah'ın mâdde-i mezkûrede medhali olmadığı mu'âriz sevâhilinde me'mûr el-Hâc Mehemed Haseki zîde kadrühû tarafından bu def'a Der-bâr-ı atufet-karârıma vürûd iden kağıdı mefhûmundan ve ahâlînin mukaddemce tevârûd iden i'lâm ve mahzarları mü'eddâlarından müstebân olmağla fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ harekette bulunmamak şartıyla ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, fîmâ-ba'd hilâf-ı emr-i âlî ve mugâyir-i rızâ harekette bulunmamak şartıyla yalnız merkûm Atau'llah'ın cürmü afv olunmağla kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlini tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 194.

[s.30/2]

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan dâme mecdühûya, Midillü cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden Berber Emîn Mehemed ile es-Seyyid Ahmed nâm kimesnelerin şâhid-i zûr oldukları taraf-ı şer'eden i'lâm ve inhâ olunduğuna binâ'en te'dîbleri lâzım gelmekle merkûmânın li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Midillü'ye nefy ü iclâlâri fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûmân

Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühü mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Midillü cezâresine nefy ü iclâ ve sen ki cezâre-i mezbûre nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i âlî itlâk ve sebîllerin tahliye olunmaktan hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 195.

Vüsûllerini müş'ir Midillü nâ'ibi Mustafa Efendi'nin arzı gelmiştir.

[Fi] 12 S sene 95.

[s.30/3]

Kapudağı nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup kapucular kethüdâsıyla Aydın mübâya'acısı olan Osman dâme mecdühûnun Aydın ve havâlîsi kazâlarından doksan dört senesine mahsûben me'mûr-ı mübâya'ası olduğun zehâyirden Kapudağı nâhiyesi ahâlîlerinin sehmlerine isâbet iden bin keyl-i İstanbulî hintanın bedeliyyesini edâya müte'ahhid ve Bandırma iskelesine vürüd idecek zehâyirin fi'ât-ı mîriyyesine virilmek üzere tanzîm olunup iskele-i mezbûreye vürüd iden zehâyirin fi'âtı bedeline virilmek üzere mûmâ-ileyh tarafından kazâ-i mezbûr ahâlîsinin edâsına müte'ahhid oldukları mâl-ı bedeliyye mutâlebe olundukda, nâhiye-i mezbûr voyvodası Ahmed ile Kapucubaşlarından Cerin(?) ve Karanfiloğulları(?) nâm zimmîler bi'l-ittfak edâda mûmâne'atları lede'l-inhâ mezbûr Ahmed ile zimmiyân-ı mesfûrûnun li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâları bâbında bundan akdemce sudûr bulan emr-i şerîfim Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından Mustafa Çavuş mübâşeretiyle mahalline vürüd ve ahz olunduklarında meblağ-i mezbûru der-akab mübâya'acı-i mûmâ-ileyhe teslîm eylediklerinden mâ'adâ ba'de'l-yevm mugâyir-i rızâ ve münâfi-i evâmîr-i aliyyem hareketden mücânebet eylemeğe cümlesi müte'ahhid olduklarından mâ'adâ merkûm ve mesfûrânın iyâl ü evlâdları dahi tazallum-ı hâl ve afvlarını istirhâm etmeleriyle çavuş-ı merkûm ol tarafda tevkîf ve hâllerine terahhümen afv ü itlâkları bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bu def'a mûmâ-ileyhin Der-sa'âdetime vârid olan arz-ı hâlinde tahrîr ve istid'â olmağla vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-

ileyhsin, merkûm Ahmed ile mesfûr zimmîler muktezâ-yı ta'ahhüd ve mübâya'acı-i mûmâ-ileyhin tahrîr ve inhâsı üzerine ba'de'l-yevm mugâyir-i evâmir-i aliyye ta'tîl-i umûr-ı mühimmeye müstevcib harekete tasaddîden mübâ'adet etmeleri şartıyla cerâ'im-i sâbıkaları afv olunduğu ma'lûmun oldukda şürût-ı itlâkları fîmâ-ba'd hilâf-ı ta'ahhüd ve münâfi-i rızâ-i etvârdan mücânebet eylemelerini gereği gibi gûş u hûşuna ittikâ ile tenbîh ve te'dîbe mübâderet ve mukaddemce sudûr iden emre mebnî nefy teklîfi ile ta'addî olunmalarına ira'et-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında. Fî evâ'il-i M sene 1195.

[s.31]

[s.31/1] terkin

Hâlâ İçil sancağı mutasarrıfı Abdi dâme ikbâluhûya ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Bozkır ma'deninde mevcûd mîrî kurşunu ücretle İçil sancağında bulunan ashâb-ı şütürân Ala'ye iskelesine îsâl eylemelerini hâvî sâdır olan Fermân-ı celîlü'ş-şânım mücebince sâbıkâ İçil sancağı mutasarrıfı vezîr es-Seyyid Hasan Paşa iclâluhû tarafından buyurulduklar tahrîr ve tesyîr oldukda, Ma'mûriye kazası A'yânı Abdülmü'în nâm müfsid Yörükân tâ'ifesinden başına cem' eylediği eşrâr ve Gülnar Subaşı Memiş nâm mefsedet-şi'âr ile ittihâd ve şütürân ihrâcına varan mübâşirleri tard ve ahâlî ve fukarâ ve zu'afânın menzillerin ihrâk ve envâ'-ı mezâlîme ibtidâr ve livâ-i mezbûr mutasarrıflarının eyyâm-ı sayfda ikâmet idgeldikleri Burçah yaylağı ta'bîr olunur yaylağa kabîle-i Yörükân'dan iki bin nefer eşkîyâsın iskân ve müşârun ileyhi yaylağa çıkmaktan men' kaskında oldukları mukaddemâ müşârun ileyh tarafından vârid olan tahrîrâtda inhâ ve mezbûrân Abdülmü'în ve Memiş'in Magosa kal'asına kal'a-bendleri ve itâ'at etmedikleri sûretde Mud ve Ermenak ve Ovacık ve Sarıkavak kazâlarının harb ü darb erbâbı ma'iyetine ta'yîn olunmaları lede'l-istid'â bu makûle umûr-ı mühimmenin ta'tîline ve fukarâya zulm ve ta'addîye cesâret iden şakâvet-kârların te'dîb ve gûş-mâlleri îcabâtdan olmağın, mezkûrân Abdülmü'în ve Memiş'i ahz ve Magosa kal'asına tesyâra mübâderet ve emr-i münîfime itâ'at etmezler ise mârrü'z-zikr kazâların ricâl-i harb ü darbinın ve me'mûriyetlerini hâvî ihtiyâten sâdır olan diğere emr-i münîfimin

sûretini buyurulduklarıyla tesyîr ve me'mûrları celb ve istihdâm-birle tenfiz-i emr-i şerîfime dikkat eylemesini muhtevî müşârun ileyhe hitâben doksan dört senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhir'inde Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a livâ-i mezbûr mütesellimi tarafından vârid olan tahrîrât ve (..) Sinanlı ve Ermenak ve Silifke ve Karataş ve Sarıkavak kâdîlarının i'lâmlarında mezbûr Abdülmü'în ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i münîfime adem-i itâ'atden başka Silifke ve Ermenak kazâları kurâlarını basup ahâlî fukarâsına îsâl-i hasâret ve nice ehl-i ırz kimesneleri tekdîr ve zulm ve ta'addîsi hadden efzûn olmağla merkûmun te'dîb olunması tahrîr ve istid'â olduğuna binâ'en sen ki mîr-mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ü hareket olunmak fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi ber-vech-i muharrer müfsidân-ı mezbûrânın haklarında mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin infâzıyla fukarânın şerr ü mazarratlarından te'mînleri matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmun oldukda mezbûrânı mukaddema sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince bi-eyyi-hâlin ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve adem-i itâ'at sûretini ızhâr iderler ise sâlifü'z-zikr kazâların darb ü harb erbâbı mukaddemâ sâdır olan emrim mantûkunca tarafına celb-birle bi'l-ittifâk infâz-ı emr-i humâyûnuma ikdâm eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûrları kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 195.

Merkûm Abdülmü'în sâ'ir erbâb-ı şakâvete i'âneti ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîde beyân olduğuna üzere te'dîblerini mücib sû'-i hareketi olmadığını hâlâ İçil mutasarrıfı Abdurrahman Paşa bu def'a vârid olan tahrîrâtında inhâ etmekle emr-i merkûmun kaydı terkîn ve (..) fîmâ-ba'd bir gûne isnâdı mücib vaz'dan tehâşî etmesi kendüye tenbîh olunmak üzere emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı C sene 95.

[s.31/2] terkîn

Burdur ve Kütahya kazâları nâ'iblerine hüküm ki,
Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfem Ağası nezâretinde âsûde olan haremeynü'ş-şerîfeyn mukâta'âtından Tirkemiş ve tevâbi'i mukâta'ası hâlâ Erzurum vâlisi düstûr-ı mükerrem sadr-ı esbak vezîrim İzzet Mehemmed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû ile oğlu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mehemmed Sa'îd dâme mecdühû ve karındaşı Mîr İsmail zîde mecdühûnun ber-vechi mâlikâne iştirâken uhdelerinde olup cânib-i âhardan bir dürlü ta'arruz iktizâ itmeziken Burdur sükkânından Kataoğulları Emîn Bey ve Abdullah Bey dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup nizâm-ı mukâta'anın ihtilâl ve hâsîlâtının kesrine bâdî olur hâlâta mütasaddî oldukların müşârun ileyhın kethüdası olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından İsmail dâme mecdühû bâ-takrîr inhâ ve ol bâbda emr-i münîfimim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en umûr-ı mukâta'ayı ihtilâlden himâyeten yalnız merkûm Emîn Bey çavuş mübâşeretiyle Kütahya'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, umûr-ı mukâta'a-i merkûmenin ihtilâlden sıyâneti matlûb-ı humâyûnum olmakdan nâşî merkûm Abdullah Bey'in fîmâ-ba'd nizâm-ı mukâta'aya ihtilâle ictirâsı vâkı' ise anın dahi te'dîb olunacağında iştibâh olmadığı gûş u hûşuna gereği gibi ilkâ-birle men' ve tahrîre mübâderet ve bu def'a yalnız merkûm Emîn Bey li-ecli't-te'dîb ta'yîn olunan çavuş-ı mezbûr mübâşeretiyle Kütahya'ya nefy ü iclâ-birle infâz-ı emr-i şerîfime ve nizâm-ı mukâta'anın ârıza-ı halelden vikâyesi husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 195.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu emrin kaydı terkîn ve mezbûr Mehemmed Emîn fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkiün i'lâm-ı hâl siyâkında emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâhir-i N sene 95.

Tashih olunduğu üzere tebdîl olunmuşdur.

[s.31/3]

Soğucak kal'ası muhâfazasına me'mûr dergâh-ı mu'allâm cebecileri üzerlerine sâbıkâ zâbit vekîli olan Ahmed Çavuş ve ocakdan mübâşir ta'yîn olunan zîde kadrühûmâya hüküm ki,

Sen ki zâbit-i sâbık mûmâ-ileyhsin, bu esnâda kendü hâlinde olmayup Âsitâne-i aliyyem tarafından kendü tahrîrâtın ile Abaza Kabâ'iline ihtilâl virüp ifsâd üzere olduğun Der-aliyyeme inhâ olunmağla Mora cezîresinde vâkı' Anabolu kal'asında ikâmet eylemek bâbında fermân olunmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde bir gün akdem kal'a-i mezkûra varup anda ikâmet ve hilâfindan mücânebet eyleyesin. Ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, merkûmu bir an akdem ve bir sâ'at mukaddem mahall-i me'mûresine îsâle mezîd-i dikkat ve sa'y-i gayret eyleyüp esnâ-yı râhda meks ve ikâmetden tehâşî ve mücânebet eyleyüp ve vüsûlünü müş'ir i'lâm-ı şer'î ahz eyleyesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm cebecibaşısı olan Mehemed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 195.

İtlâkîcün emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı Ca sene 95.

[s.31/4]

İnebahtı kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Hâlâ İnebahtı muhâfızı düstûr-ı mükerrerrem vezîrim Mustafa Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû tarafından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrât ve İnebahtı ve Kerpeniş ve Ayakori ma'a Karavari(?) kâdîlarının başka başka i'lâmât ve ahâlîsinin mahzarlarında Kerpiniş kazâsına tâbi' İsparta ve Vitaki ve Hrasta(?) nâm karyelerin umûr-ı şer'iiyesi Yenişehir-i Fenar kazâsında rü'yet üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve bedel-i nüzül mâlları maktû'iiyet vechiyle mahallinde edâ ve teslîm olunmak üzere bundan akdem nizâma rabt ve emr-i âlî sâdır olmuşiken Kerpiniş kazâsı sâkinlerinden Ahmed Efendi dimekle arîf nâm kimesne ile Bako Bolacı, Tato Macar ve Nikolaki nâm zimmîler ittifâken mârrü'z-zikr kurâdan tekâlîf mutâlebesiyle hilâf-ı emr-i âlî fukarâ-yı ra'iiyeti tekdîr ve rencîde eyledikleri bâ-

i'lâm inhâ ve bundan akdem İnebahtı kal'asına kal'a-bendleri için sudûr iden emr-i şerîfim mücebince el-yevm kal'a-i mezbûrede mahbûs olup haklarında isnâd olunan mevâdd kizb-i sarîh ve garaza mebnî olmakdan nâşî gadr mûcib bir keyfiyet olmağla i'yâl ve evlâdlarına merhameten afv ü itlâklarına müsâ'ade-i aliyem erzânî kılınması tahrîr ve istid'â olunduğu cihetden vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1195

[s.32]

[s.32/1]

Tatarpazarı Kādîsı'na hüküm ki,
Sâbıkâ Menteşe sancağı mütesellimi Hasan Çavuşoğlu'nun şâtırı el-Hâc Ahmed nâm kimesnenin bundan akdem ba'zı harekât-ı nâ-ber-câsı inhâ olunmakdan nâşî li-ecli't-te'dîb emr-i şerîf-i âlî-şânımla Tatarpazarı'na nefy ü iclâ olunmuşidi. El-hâletü hâzihî merkûm Hâcî Ahmed'in fimâ-ba'd kendü hâlinde olacağı ihbâr olduğuna binâ'en nefyden itlâk olumak fermânın olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmun fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv olduğuna ma'lûmun oldukda kazâ-i mezbûrdan itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 195.

[s.32/2]

Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Selâtîn-i Cengizden Mengli Giray Sultân zîde uluvvühü bundan akdem hilâf-ı rızâ ve sülâle-i Cengiziye'ye nâ-sezâ ba'zı gûne etvâr ve harekâta tasaddîsine binâ'en li-ecli't-te'dîb bâ-emr-i âlî Limni cezîresine nefy ü iclâ olunalı müddet-i vâfire mürûr eylemek hasebiyle şimdiye değin ıslâh-ı nefis eylediği ve cezîre-i merkûmede müzâyakaya düçâr ile şâyân-ı şefkat olduğu bedidâr olmağla fimâ-ba'd kendü hâlinde çiftliğinde ikâmet itmek üzere Sultân-ı mûmâ-ileyhin cerâyim-i ve sâbıkasının afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu umde-i selâtîn-i (..) (..) (..) (..) sâbıkâ Kırım Hânı Selim Giray Hân dâmet me'âliyhû bu def'a Der-bâr-ı atûfet-

karârıma tahrîr ve iltimâs eylediği ecilden, iltimâsı üzere fîmâ-ba'd kendü hâlinde çiftliğinde ikâmet eylemek şartıyla itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, Hân-ı sâbık-ı müşârun ileyhin iltimâsına binâ'en mûmâ-ileyh Mengli Giray Sultân'ın şürût-ı merkûme ile hufyeten cerâ'imine kalem afv ve safh-ı mülûkânem keşîde kılındığı ma'lûmun oldukda ba'd-ezîn şürût-ı itlâkı üzere kendü hâlinde çiftliğinde ikâmet ve münâfî-i rızâ ve selâtine nâ-sezâ vaz' ü hareketden mucânebet eylesesini kendüye bir hoşça ifâde ve tefhîm-birle cezîre-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 195.

[s.32/3]

İsmail Geçidi kazâsında zâbit olan haseki tekâ'üdü zîde kadrühüya hüküm ki, Senin için zehâyir husûsuna mûmâne'at ider deyü bundan akdem Der-aliyyeme ifâde olunmaktan nâşî esâmin Bender icmâlinden olmağla Bender'e azîmet eylemek için emr-i âlî isdâr ve irsâl olmuşidi. Lâkin hakkında olan tahrîrât nefsâniyete mebnî idüğü beyân ve İsmail'de serdârlıkda kıyâm itdirilmek istirhâm olunup belde-i merkûme haremeyn-i muhteremeyn(?) evkâfindan olup re'âyâsını himâye ve sıyânet lâ-büdd olduğundan senin re'âyâ-perver ve zabt u rabta muktedir olduğun dahi ihbâr olunmağla Bender cânibine azîmetden afv ve zabt u rabt-ı haşerât ve hıfz ü himaye-i ahâlî ve re'âyâya ihtimâm eylemeği hâvî emr-i şerîf sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân dâme uluvvühü bâ-takrîr istid'â eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere Bender cânibine azîmetden afv ü itlâkı bâbında.

[Fî] Evâ'il-i M sene 195.

[s.32/4]

Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki, Kırkkilise nâ'ibi Mevlânâ Yakub Rüşdi zîde ilmühû mektûb gönderdüp Rum tâ'ifesinden Yorgi nâm çoban ma'rifetiyle İvraca(?) cânibinden Der-aliyyeme gelen bir sürü keçi ile Karakoç nâm karye kurbünde vâkı' Bağât kurbüne geldiklerinde hayvanât-ı mezbûrûnu bağlara sevk ve idhâl ile leyllen beş on kıt'a bağların mahsûlâtlarını telef ve izâ'at itdirmeleriyle ashâb-ı bağât dahi zararımızı def' eyle

deyü da'vâya tasaddî ve çobanı huzûr-ı şer'e da'vet eylediklerinde murâfa'adan imtina' ve kemâl-i hîlesinden nâşî mezkûr Karakoç nâm karye derûnuna idhâl ve mahall-i mezbûrede hâli üzere terk ve ol taraftan gaybet eylediği huzur-ı şer'e ihbâr olundukda, ma'rifet-i şer' ve ahâlî ma'rifetle emîn ve mu'temed kimesneler ta'yîn ve hayvanât-ı mezbûrûn ta'dâd olundukda, yedi yüz yirmi yedi keçi hayvanâtı olup ahâlî-i karyenin mu'temedi kimesneler ta'yîn ve zâyî' olmamak için hıfz u hırâset üzere olduklarında çoban-ı mesfûr Yorgi İstanbul'a vürûd ve eşkî-i mezbûr mukâta'ası câbîsi hâlce(?) iştikâ ve beni tecrîm sevdâsıyla dokuz yüz yetmiş beş keçi hayvanâtını eyledi deyü kassâbbaşıya teşekkî ve gûyını sıdka ifrâğ ve ağyâr(?) hasıl itdirüp hayvanât-ı mezkûr henüz yedi yüz yirmi yedi hayvan olduğu cümle ahâlînin ma'lûmları olup ve çoban tâ'ifesinin bu makûle hîleyi irtikâb cümleinin ma'lûmu iken hîlesinden nâşî iki yüz kırk sekiz hayvan zammıyla dokuz yüz yetmiş beş keçi olmak üzere zabt eyledi deyü hilâf-ı vâkı' inhâ ve iştikâsına binâ'en Kırkkilise Voyvodası el-Hâc Sâlih'den dörder guruşdan mezkûr mikdâr keçinin lâzım gelen bahâları tahsîl olunmak bâbında emr-i âlî ısdâr ve mahalline lede'l-vürûd bostancı başı tarafından usta ta'yîn ve tecessüs olundukda, Âsitâneye râhî olmağla meblağ-ı merkûmu mahalline edâ ve teslîm idüp gadr olmuşken dürûğuna istihkâm için tekrâr teşekkî ve kal'a-i mezkûreye kal'a-bend itdirüp gadr olduğu Kırkkilise ahâlîsi mahzar ve afv ü itlâkını istid'â eylediklerin arz eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûr el-Hâc Sâlih itlâk olduğu ma'lûmun oldukda, sâlifü'z-zikr el-Hâc Sâlih'i kal'a-i mezkûreden itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfindan hazer ve mücânebet ve tehâşî ve tevakkî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 195.

[s.32/5] terkîn

Dergâh-ı alî kapucubaşılardan hâlâ Mora muhâfızı el-Hâc İbrahim dâme mecdühûya ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mora cezîresinden Aya Petros kazâsına tâbî' Prevastos(?) karyesinden Manoli Karamano ve Karakovanlı(?) karyesinden Todori ve karındaşı İstimati Saliho ve Vorna karyesinden Dimitraki veled-i Papa Tanaş ve Anagoston veled-i Papa Yani nâm zimmîler mefsetet ile me'lûf ve Arnavud tâ'ifesi ve hayâdîd ve usât ile ittifâk ve hetk-i a'râz ve gâret-i emvâl ve kazâ-i mezkûrdan emvâl-i vâfire tahsîl ve iki def'a

muhâsebeleri rü'yet ve zimmetlerinde yetmiş yedi bin beş yüz guruş sâbit ve Arnavudların cezâireden ihrâclarından sonra mesfûrlar dahi cümle ma'rifetiyle tard olunmuşlar iken yine kazâya dühûl ve envâ'-ı mefâsid ikâ'ına mübâderet ve ihtilâl-i îrâs ve emvâl-i mîriyyeyi ta'tîl eylediklerini kendü muvâcehelerinden re'âyâ ve kocabaşılar takrîr eylediklerine binâ'en li-ecli't-te'dîb kal'a-bendleri muktezâ olduğu sen ki muhassıl-ı mûmâ-ileyhsin, bu def'a tevârüd iden tahrîrâtında iş'âr olunmuş bu makûle fesâd-pîşelerin ibreten li's-sâ'îrîn gûş-mâlleri ilzâm olmağın, mesfûrları ahz ve Benefşe kal'asına vaz' ve kal'a-bend ve şürûr ve mazarratlarından fukarâ-yı ra'iiyeti tahlîse ikdâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mesfûrları kal'a-i merkûmeye vaz' ve vüsûllerini Der-sa'âdetime i'lâm ve itlâkları için fermânım verilmedikçe mahall-i âhara hurûclarına ruhsatdan ve firâr-ı gayblarından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

[Fî] Evâ'il-i M sene 95.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli muhtevî emr-i şerîfim tahrîr olunmuşdur.

Fî evâhir-i Z sene 95.

[s.32/6]

Bir sûreti

Muhassıl-ı mûmâ-ileyhe Koron kazâsı sükkânından Şeyhi nâm müfsid kendü hâlinde olmayup kazâ-i mezbûrun emvâl-i mîriyyesini tahsîle muhâlefet ve pend ü nush olundukca adem-i ittikâ ve mefsedete cesâret eylediği muhassıl-ı mûmâ-ileyhin tahrîrâtında mastûr olmağın, ol havâlîde vâkı' kılâ'dan bir münâsibine kal'a-bend olunması bâbında ber-vech-i muharrer.

Itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı R sene 95.

[s.33]

[s33/1]

Dimetoka kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Bundan akdem Uzuncaâbâd kazâsına tâbi' Yağcılı karyesi sâkinlerinden Kocabaş Osman ve Caferce karyesi ahâlîsinden Karaoğlu Mustafa ve Çirmen kazâsına tâbi' Yeniköy'de Kara Mustafa nâm kimesneler ile Kirli mahallesinde Cevdâr Çoban Rabo nâm zimmî resm-i duhân edâsında muhâlefet ve mâl-ı mîrînin kesrini mûcib hâlâta cesâret eylediklerinden Uzuncaâbâd-ı Hasköy ve tevâbi'i mukâtâ'sı resm-i dönüm-i duhân tahsildârı el-Hâc Sâlih zîde kadrühû bâ-arz-ı hâl inhâ ve te'dîblerini istid'â eylediğine binâ'en mezkûrûnun Dimetoka kal'ası[na] kal'a-bendleriçün yüz doksan dört senesi evâsıt-ı Ramazan'ında hâlâ Baş Defterdârım i'lâmıyla bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Bu def'a Çirmen kazâsı ahâlîsinden Der-aliyeme vürûd iden i'lâm ve mahzarlarında merkûm Kara Mustafa emr-i şerîf-i mezkûre imtisâlen kal'a-i mezbûre irsâl ve kal'a-bend olunup merkûm ırzıyla mukayyed ve fakîrül- hâl olduğundan başka iyâl ü evlâdı sefil ve sergerdân ve vücûhla merhamete şâyân olmağla afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûru tastîr ve mukâta'a-i mezbûr mutasarrıfları dahi inhâ ve istirhâm etmeleriyle inhâsı üzere merkûmun ve emr-i şerîf-i mezkûr derûnunda mestûr sâ'irlerin dahi afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûr Kara Mustafa ile bâlâda isimleri mastûr Kocabaş Osman ve Kurdoğlu Mustafa ve zimmî-i mesfûrun fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla cerâ'im-i sâbıkaları afv olunmağla dizdârı olduğun kal'a-i merkûmden itlâk ve sebîllerin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 195.

[s.33/2]

Tırhâlâ Kādîsı'na ve zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kādîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Görice ve tevâbi'î metropolidinin iltizâmına dâhil (boşluk) nâm karyede mutavattın Kavalyani dimekle meşhûr Teodoros nâm kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-ber-câya cesâret itmekle bi'd-defe'ât kendü hâlinde olmak üzere pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ısrâr idüp vücûh ile sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğuna re'âyâ fukarâsı rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediğin bildirüp Teodoros her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâb'î Kalınfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı için memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

[s.33/3]

Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki, Mudanya kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Edib zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Medîne-i Mudanya'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve ahâlî ve re'âyâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup ve kazâ-i mezbûr sükkânından Kâtiboğlu Ali Efendi dimekle arîf kimesnenin ba'zı nâ-ber-câ hareketi inhâ olduğuna binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Bozcaada cezîresine nefy ü iclâ olunup te'dîb ve ıslâh-ı nefis olduğuna bi'l-cümle ahâlî huzûr-ı şer'de inhâ ve merkûm Ali'nin hâl-i sinnine ve i'yâl ve evlâdına merhameten cürmü afv ü itlâk olunması bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsında oldukların bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden, fîmâ-ba'd kendü hâliyle meşgûl olup ahâlî ve ra'iyete zarar ve gadra mûcib olur harekât-ı nâ-marziyyeden tevakkî ve mücânebet eylemek şartıyla afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

[s.33/4]

Tırhala Kādîsıyla zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kādîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Kesriye ve tevâbi'î metropolidi Yanadiyos nâm râhibin taht-ı iltizâmında olan nefsi Kesriye mutavattınlarından Diyosiyos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-hem-vâreye cesâret eylediğinden nâşî metropolid-i mesfûr kendü hâlinde olmak üzere bi'd-defe'ât tenbîh ve pend ü nush etmişiken mütenebbih olmayup mel'anetde ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğunu rûmî varaka [ile] taraflarına ifâde eylediğın bildirüp mesfûr Diyosiyos nâm râhib nefsi Kesriye ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyile ahz ve ibreten li'l-gayr Tırhala kazâsına tâb'î Kalınfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı için memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

[Fî] İtlâkiçün emr yazılmışdır.

12 S sene 96.

[s.34]

[s.34/1]

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılığı pâyesiyle hâlâ Bereketlü ma'deni emîni Mustafa dâme mecdühûya ve Gümüşhane Kādîsı'na hüküm ki,

Sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vürüd iden evrâkın hülâsası mefhûmunda fi'l-asl Gümüşhane sâkinlerinden esircilik ile meşhûr olup bir takrîb ile ma'den-i mezbûra dühûl ve yirmi seneden berü tahassun iden Nalbandoğlu Hâcî Ali nâm kimesne mûkız-ı fitne ve fesâd olduğundan gayrı ma'den-i mezbûrun mukaddemâ malikâne mütevellî[si] olan sâbıkâ muhâsebe-i evvel Ali Re'fet dâme mecdühûya (..) deyni olan ma'lûmü'l-mikdâr meblağı edâdan imtina' ve ızhâr-ı iflâs ve ma'den-i humâyûnu ibtâl ve kendüye der-uhde itdirmek sevdâsıyla

kiminin mağara kiminin cevherini zabt ve re'âyâyâ envâ'-ı hîle ve hud'a ile îsâl-i mazarrat ve hasâr-birle ma'den-i mezbûrun ihtilâlîne bâ'is olmakdan nâşî merkûmun ber-vech-i muharrer mûmâ-ileyhe olan deyni emvâl ve eşyâsından tahsîl ve kendüsü vatan-ı aslîsine nefy ü iclâ olunmak üzere başka ve ma'den-i mezkûr usta başlarından Morad nâm zimmînin ustabaşılığı için dahi başka evâmir-i şerîfem irâdını kâ'im kere(?) ve ustabaşılar bir kıt'a mahzarlarından tahrîr ve istid'â ve hazîne-i âmiremde mahfûz Başmuhâsebe defterlerine nazar oldukda mûmâ-ileyhin fî'l-asl ma'den-i mezkûre mâlikâne mutasarrıf olduğu hengâmda mültezîmi olan Nalbadoğlu Hâcî Ali dahi(?) re'âyâyâ ma'den zimmetlerinde ba'd-keîl hisâb zuhûr iden sekiz bin guruş alacağıının defe'âten tahsîli adîmü'l-imekân olduğuna binâ'en senede ikişer bin altışar yüz altmış altışar buçuk guruş üç senede edâ olunmak üzere taksîte rabt ve meblağ-ı mezbûr (..) senede sermâye olarak mevcûd-ı darbhâne-i âmireden (..) ma'den-i mezbûra virilecek akçeden ifrâz ve Der-aliyyemde mûmâ-ileyhe teslîm-birle yedinden sened ahz ve (..) merkûm halîfe gönderilüp o dahi(?) sened-i mezkûru vereceği meblağ mukâbilî re'âyâyâ-yı ma'dene teslîm(?) ve i'mâl eyledikleri resen(?) ve kurşun bahâsından nakz ve mahsûb etmek üzere doksan dört senesi evâ'il-i Şevvâl'inde nizâma rabt olunmuş olduğu ba'de'l-ihrâc hâlâ darbhâne-i amirem nâzırı Mîr Mehmed dâme mecdühûdan isti'lâm olundukda husûs-ı mezbûr mukaddemâ vech-i muharrer üzere nizâma rabt olunmak kasdıyla bi'l-küllîye feshi eğerçi münâsib olmayup ancak taksîte rabtı husûsu ve meblağ-ı mezkûr sekiz bin guruşun merkûm Hâcî Ali'nin deyni ne mikdâr ise ma'rifet-i şer'le ba'de't-tahsîl iyâliyle vatan-ı aslîsine nefy ü iclâ olunmak üzere başka ve kavâ'id ma'denden (..) istid'â olduğu vechile zimmî-i mesfûrun ustabaşılığı için(?) başka(?) iki kıt'a evâmir-i şerîfem sudûru nâzır-ı mûmâ-ileyh i'lâm ve i'lâmı mûcebince evâmir-i aliyyem tahrîrine bi'l-fî'l baş defterdârım olan es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâme uluvvûhü i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince zimmî-i mesfûrun ustabaşılığı için emri tahrîr ve asl-ı fermân-ı âlî Başmuhâsebeye kayd ve hıfz olunmağla merkûm Hâcî Ali'nin nefy ü iclâsîçün iktizâ[sına] göre Dîvân humâyûnumdan evâmir-i şerîfim tahrîri bâbında kalem-i mezbûrân memhûr tezkire virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunması fermânım olmağın, imdi sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer (..) ve taksîte rabtı husûsu fesh ve meblağ-ı mezkûr sekiz bin guruşun merkûm Hâcî Ali'nin deyni ne mikdâr ise ma'rifet-i şer'le ba'de't-tahsîl iyâliyle vatan-ı [aslîsine] nefy ü iclâ-birle i'mâl-i ma'dene dikkat ve sen ki Gümüşhane Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru vatan-ı aslîsinde

menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân harekete irâ'et ve ruhsatdan ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı M sene 1195.

[s.34/2]

Hâlâ Selanik sancağı mutasarrıfına ve livâ-i mezbûrda vâkı' Karadağ nâ'ibine ve husûs-ı âtiye me'mûren Demirhisar tarafında olan Gedüklü Osman zîde mecdühûya ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Demirhisar kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ ve zu'afâyâ envâ'-ı mezâlîm ve ta'addîyâta ictisâr iden Derviş Ali nâm müfsidin zimmetinde olan emvâl-i mîriyye ve hukûk-ı ibâdı edâda mu'anede eylemekden nâşî mâl ve eşyâ ve çiftlik ve hayvanâtından ba'de't-tahsîl kendüsü Magosa kal'asına kal'a-bend olunmasını muhtevî Selanik mütesellimine hitâben sudûr iden emr-i celilü'l-kadrim Gedüklü-yi mûmâ-ileyh mübâşeretiyle vürûd ve infâz-ı mazmûnuna(?) ibtidâr olundukda, müfsid-i mezbûr Demirhisar kazâsı ve kazâsında menzîlinde mevcûd zî-kıymet evânî-i sîm ve raht ve (..) (..) eşyâsını akribâsından Karadağ A'yânı el-Hâc Derviş Mehemed'in hânesine nakl ve hayvanâtı şey'-i kalîl olduğundan zimmet-i mîriyyesine gayrı vâkı' ve emvâl ve akâr ve çiftlikleri fûrûhta şürû' olduğunu sudûrunda şakî-i mezbûrun ve mezkûr Derviş Mehemed'in şerrleri havfindan kimesne cesâret idemediği ve mâdemki hıyânet ola mâl-ı mîrî ve hukûk-ı fukarânın husûlû adîmü'l-îmkân idüğü ve mefsedet-şi'âr-ı merkûmun esrârına mahrem olanların ve erbâb-ı vukûfun ihbârları üzerine mârrü'z-zikr Karadağ A'yânı Derviş Mehemed'e tevdî' eylediği on altı bin guruşun tahsîli zımnında mübâşir Selanik'e dühûl ve emr-i münîfimin mütesellime ibrâz ve Selanik'e ihzârı irâde olundukda, kuvvet-i mâliyesine mebnî nâ'ib ve mütesellimi ittlâ' (?) ve bir akçe virmem ve Derviş Ali'nin emvâlîni fûrûht itdirmem ve mâl ve hayvanâtından her kim nesne alur ise zabt itdirmek ihtimâli yokdur cevâb-ı bâgıyânesine mücâseret ve mütesellim dahi mezbûr Derviş Mehemed'i himâye ve istishâb ve ta'tîl-i emvâl-i mîrî ve ibtâl-i hukûka cür'et eylemek hasebiyle mübâşirine Demirhisar'a avdet itdiği ve mezbûr el-Hâc Derviş Mehemed İnöz kal'asına kal'a-bend ve meblağ-ı mezbûru icrâ ve mârrü'z-zikr Derviş Ali'nin zimmet-i mîriyyesi ve ibâdullâhın hakları mâl ve eşyâ ve çiftlikâtından tahsîl ve senedi alınmadıkca itlâk olunmamasını natik fermân-ı âlî tasdîr olunmadıkça tenfîz mümkin olmayacağı mübâşir-i mûmâ-ileyhin bu def'a

tevârüd iden tahrîrâtında münderic ve mastûr olup bu makûle ahkâm-ı celîle-i hidvâneme adem-i itâ'at ve vazîfesinden hâriç mesâlihe müdâhale-birle sû'-i edebe cesâret gösteren hıyânet-pîşelerin te'dîb ve gûş-mâlleri elzem olmağın, sizki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimsiz, mezbûr el-Hâc Dervîş Mehemed'i ahz ve İnöz kal'asına mahbûsen alup ve kal'a-bend ve mâdemki mârrü'l-beyân Dervîş Ali'nin kendüye tevdî' eylediği on iki bin guruşu teslîm ve mezbûr Dervîş Ali'nin emvâl ve eşyâsından emvâl-i mîriyye ve hukûk-ı ibâd ve bilâ-kusûr tahsîl olunmaya sebîli tahliye olunmayacağını gûş-ı hûşuna ilkâya ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuşidi. Merkûm Dervîş Ali'nin üzerine sübût bulan katl mâddesinin ber-muktezâ-yı şer'-i kavîm icrâsını hâvî başka emr-i celîlü'ş-şânım sudûr etmekle emvâl ve eşyâsının fûrûhtuna muhâlefet ve mezbûr Dervîş Mehemed'in İnöz'e kal'a-bendi sizden matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer Dervîş Mehemed'i bulunduğu mahalde ahz ve mahbûsen kal'a-i merkûmeye tesyâr ve kal'a-bend ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr ol tarafa lede'l-vürûd dizdârı olduğun İnöz kal'asına vaz' ve itlâkını müş'ir emrim sâdır olmadıkça hatve-i vâhîde hârice çıkmasına irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında.

[Fî] Evâ'il-i Za sene 194.

Mezbûr Dervîş Mehemed'e mevdû' eşyânın zâhire ihrâcı tedâbîr-i hâkîmâneye mütevakkıf olmakdan nâşî ba'd-ezîn tenfîz-i emr-i âliye ihtimâm olunacağını nâtık Selanik vâlîsinin gelen arzının mefhûmu şerh.

[Fî] 2 Z sene 94.

[s.35]

[s.35/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Konya kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Bekcibaşı es-Seyyid Mahmûd ve Çizmecibaşı Hâcî İbrahim ve Tâcirler kethüdâsı Seyyid Mustafa ve başyepen(?) başı Mehemed Usta vesâ'ir altmış neferden mütecâviz meseccelü'l-esâmî kimesneler meclis-i şer'-i münîrde esnâflarından Hâcî

Abdunnebî ve es-Seyyid Mahmûd ve Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde kâr ve kisbleriyle meşgûl olmayup ba‘zı ehl-i ırza iftirâ ve bühtân ile esnâf beyninde nizâ‘ ve mücâdeleye bâ‘is ve ihtilâl-i nizâma bâdî hâlâta tasaddî ve lisânlarından emn ü râhatları meslûb olduğu mukaddemâ huzûr-ı şer‘de ihbâr ve esnâfdan ihrâcları istid‘â olunduğunu i‘lâm ve mücebince merkûmlar esnâfdan ihrâc olunmak bâbında musahhah fermân-ı âlî sâdır ve mücebince esnâfdan ihrâc olunduklarından sonra yine kendü hâllerinde durmayup garaz-ı nefslerini ve merkûz-ı zamîrleri olan fesâdlarını icrâ zımnında esnâf-ı mezkûrun ihtiyâr ve ırzlarıyla mukayyed ve kisbleriyle meşgûl ve cümlenin emîn ve mu‘temedleri olan kimesnelere ifk ü iftirâ ve bühtân-ı azîme icrâ ile habs itdirdüp ve bundan mâ‘adâ esnâf beyninde ihtilâle bâ‘is ve niza‘ ve mücâdeleye bâdî harekât-ı gayr-ı marziyeye tasaddî ve kendülere nush ve pend olundukda, mütenassih olmayup fesâdlarında ısrârları harekât-ı gayr-i meşrû‘alarından âşikâr olmağla mezbûrlar ile bâ-fermân-ı âlî murâfa‘aya tâlibler iken firâr ve ihtifâ ve itâ‘at-ı şer‘-i şerîf ve emr-i âlî etmediklerinden mezbûların te’dîb ve gûş-mâlleri lâzıme-i hâlden ve esnâf fukarâsına mahz-ı itâbda olmağla fukarâ-i esnâfa merhamet vesâ‘ir derûnlarında fesâd olanlara ibret olması için mezbûrûn Hâcî Abdunnebî ve es-Seyyid Mahmûd ve Ali nâm kimesneler buldukları mahalde ahz ve vatan-ı aslîleri olan Konya kazâsına nefy ü iclâ olunmalarını istid‘â ve istirhâm eylediklerin hâlâ İstanbul Kādîsı olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemmed Ârif zîde fezâ‘ilühü i‘lâm itmeğın i‘lâmı mücebince mübâşir ma‘rifetiyle buldukları mahalde ahz ve vatan-ı aslîleri olan Konya’ya nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

[s.35/2]

Bi’l-fi’l Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan (boşluk) dâme mecdühûya ve Limni cezîresi nâ‘ibine hüküm ki,

Medîne-i Tokad’da sâkin ulemâ ve sulehâ ve ehl-i sûk ve sâ‘ir bi’l-cümle ahâlî ve fukarânın bu def‘a Südde-i sa‘âdetime takdîm olunan arz-ı hâllerinde Tokad sükkânından pazarbaşı ve canbaz ve kassâbbaşılik cihetlerine mutasarrıf Seyyid Mehemmed Emîn nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâ‘imâ ihtilâl-i beldeye bâ‘is ve nice ehl-i ırz makûlesi kimesnenin cihetlerine ba‘zen mahlûlünden ve ba‘zen kasr-ı yedlerinden(?) olarak hilâf-ı inhâ kendü üzerlerine tevcîh ve ibkâ ve Âsitânedin

mahalline gûn â gûn sahte tahrîrât irsâliyle mâl-ı mukâta'anın adem-i tahsîl ve itlâf ve izâ'atına bâdî olmakdan nâşî bundan akdem birkaç def'a bâ-fermân-ı âlî nefy ve kal'a-bend olunup fimâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak üzere doksan senesi bir takrîb kendüyü itlâk itdirdüp yine kendü hâlinde durmayup bir seneden mütecâviz Âsitânede mukîm ve âdet-i müstemirresi olan ef'âl ve harekât-ı nâ-bercâya ibtidâr ve her birisini gûn â gûn tekdîr ve rahnedâr ve mutasarrîf buldukları cihetlerini gûnâ gûn (..?) ifrâğ muhtel ve müşevveş ve merkûmun bir vechile te'dîb ve ilzâm ve iskâtı mümkün olmayup bundan böyle Âsitânede oldukça emniyet-ı fukarâ meslûb olduğun(?) inhâ ve merkûm Mehmed Emîn Âsitânede çavuş mübâşeretiyile ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni cezîresine nefy ü iclâ ve Tokad voyvodası arzıyla ve (..?) malikânenin takrîrleri olmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istida' eylediğine binâ'en merkûm yine kendü hâliyle meşgûl olmayup ihtilâl-ı nizâm-ı memlekete bâ'is olup harekât-ı nâ-marziyeye ictisâr etmekle istid'âları mücebince mezbûr li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş mübâşeretiyile merkûm Seyyid Mehmed Emîn Âsitânemde bulunduğu mahalde ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni cezîresine nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-fermân itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı Ca sene 95.

[s.35/3]

Rumili Vâlsine ve Naslıç ve Florina kâdîlarına hüküm ki, Naslıç kazâsı ve kurâsından Dire nâm karye sâkinlerinden Abdal-zâde dimekle ma'rûf Muslu ve karındaşı Ali nâm kimesnelerden kilâr-ı hâssadan Süleymân zîde kadrühûnun zehâyir ve katl mâddesi ve hukûk-ı sâ'ire da'vâsı olmağla merkûm haseki mübâşeretiyile Manastr'a ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlî mahalline lede'l-vüsûl adem-i itâ'at ve huşûnetlerinden

nâşî muhârebeye tasaddî ve bi'l-âhara firâr ve şakâvet-kâr-ı mezbûrların vatan-ı aslîleri Lanka karyesi iken bir müddet Nasliç kazâsında vâkı' karye-i mezbûrede tavattun ve ahâlî-i karyeyi tehdîd ve envâ'-ı mefsedet ve mel'anete ictisâr etmeleriyle fukarânın emn ü râhatları meslûb olmağla mukaddemâ buldukları mahalde ahz ve hukûk-ı müsebbete istirdâd olunduktan sonra bir dahi Nasliç kazâsına ayak basmamak üzere vatan-ı kadîmeleri olan Lanka karyesinde tavattun ve râbita-i kavîyyeye ifrâğ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-arz ve mahzar istid'â olunduktan, vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında bin yüz doksan bir senesi evâsıt-ı Ramazân'ında bir kıt'a ve mezkûrân Muslu ve Ali doksan iki senesinde beş yüzden mütecâviz Arnavud eşkiyâsıyla Dire karyesini basup menzillerin ihrâk ve emvâl ve eşyâların nehb ü gâret etmeleriyle Rumili Vâlîsi ve mübâşir ma'rifetiyle şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında doksan dört senesi evâ'il-i Zi'l-hicce'sinde dahi bir kıt'a Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim sâdır olmuş olup bu def'a Nasliç kazâsına tâbi' Dire karyesi ahâlîsinden Südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde fi'l-asl Florina kazâsına tâbi' Lanka karyesi ahâlîsinden Abdaloğulları merkûmân Muslu ve Ali ve oğullarının sù'-i hâlleri bundan akdem bâ-arz ve mahzar inhâ ve istid'â olunduktan, mezbûrlar buldukları mahalde ahz ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı fukarâ ba'det-tahsîl fimâ-ba'd Nasliç kazâsına ayak basmamak üzere vatan-ı aslîleri olan Lanka karyesinde tavattun itdirilmek bâbında sâdır olan emr-i şerîf tenfîz ve icrâ olunmadığından şerr ü mazarratları yevmen fe yevmen müzdâd ve ahvâl-i fukarâ diğergün olduğunu inhâ ve mezkûrlar buldukları mahalde Rumili Vâlîsi ve mukaddemâ ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve ba'de's-sübût hakk-ı fukarâ tahsîl ve ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra vatan-ı aslîleri olan Lanka karyesine nefy ü iclâ etdirilmek bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve merkûmân eşkiyâlar olduklarını bundan akdem bâ-arz ve mahzar inhâ olunduktan, Rumili Vâlîsi ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve huzûr-ı şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden husemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk olunduktan sonra fimâ-ba'd Nasliç kazâsına ayak basmamak üzere vatan-ı aslîleri olan Lanka karyesine irsâl olunmaları bâbında ber-vech-i muharrer târîh-i merkûmede emr-i şerîfim virilmiş olmağla tenfîz ve icrâ olunmadığı vâkı'a mutâbık olduğu sûrette mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfin tenfîz ve icrâsına ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında müceddeden emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l re'isül-küttâbım olan Süleymân Feyzî dâme mecdühû i'lâm etmeğın

i'lâmı mücebince mübâşir ma'rifetiyle mukaddem sâdır olan emr-i şerîfin tenfîz ve icrâsına ihtimâm olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

Te'kîdi hâvî emr yazıldı.

[Fî] Evâ'il-i C Sene 95

[s.36]

[s.36/1] terkîn

Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbâk vezîrim Silahdâr Mehemed Paşa'ya ve Kızılca Tuzla kazâsı nâ'ibine ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kızılca Tuzla nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin bu def'a Der-aliyyeme vârid olan iki kıt'a i'lâm ve ahâlînin bir kıt'a mahzarlarında kazâ-i merkûmeye tâbi' Narlı karyesi sâkinlerinden Tiryakioğlu nâm kimesne bâ-emr-i âlî diyâr-ı ba'ideye nefy ü iclâ olunmuşiken bu esnâda dâmâdı Koca Yektâ ve Kocaoğlu el-Hâc Hasan nâm kimesneler yüz elli nefer mikdârı eşkıyâ ile zikr olunan Narlı karyesine ve ba'dehû Ayvacık nâm karyeye dühûl ve kazâ-i mezbûr serdârı ve vefk voyvodası Hâcî Hasan Ağa dimekle meşhûr kimesnenin konağını basup ihrâk bi'n-nâr ve katl-i nüfûsa ibtidâr eylediklerinden mâ'adâ kardaşı Hadım-zâde Mustafa karındaşı Osman Bölükbaşı'yı Bernazlı(?) Mustafa ve Kocaömeroğlu diğeri Mustafa ve Alemdâroğulları Nu'mân ve Ahmed nâm kimesneler ile sâlifü'z-zikr Tiryakioğlu ve Kocaoğlu ve Kürdoğlu ve a'vân-ı sâ'ireleriyle mezkûr Ayvacık karyesini yedi gün muhâsara ve tazyîk ve voyvoda-i mezkûrun Der-aliyyeme gelecek iki yük hazînesini zabt ve itlâf ve bunun emsâli hasârete ictisâr-birle bizi Hadım-zâde irsâl eyledi. Cümledenizi katl edeceğiz deyü mugâyir-i tavr-ı ubûdiyyet cevâba ibtidâr eyledikleri tahrîr ve inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle eşkıyâ-yı merkûm buldukları mahalde ahz ve bi'l-müdâfâ'â icrâ-yı hakk ve te'dîbleri icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â olduğuna binâ'en sen ki Anadolu Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhisin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûr Tiryakioğlu ve ma'an şakâvette bulunan rüfekâsı mezbûrlar bi-eyyi-hâlin ahz ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı fukarâ ba'de't-tahsîl eşkıyâ-i merkûme Kütahya kal'asına kal'a-bend ve eğer

Hadım-zâde tarafından infâz-ı emr-i âliye mâni‘ olur vaz‘ ve halet ızhâr olunur ise evvelâ merkûm Hadım-zâdenin te’dîbini olunacağı kendüsüne ifâde ve ifhâm olunarak icrâ-yı hukûk ve infâz-ı emr-i âli-şânıma sa’y-i ikdâm ve sübût bulan mevâdd sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve ilâm olunmak fermânım olmağın, imdi bu misillü şakâvet-kârlarından irgâm ve ünûf-ı nahvetleriyle istihsâl-i âsâyış ve emniyet-i ahâlî ve ra‘iyyet ve istikrâr-ı nizâm-ı memleket hâlâtına ikdâm-ı nasb-ı ayn ihtimâm-ı hüsrevânem idüğü ma‘lûmunuz oldukda sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma‘rifetin ve Der-aliyyemden ta’yîn olunan mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle mezbûr Tiryakioğlu Hasan ve şakâvetde pâ-dâş olan rüfekâsı mezbûrlar buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve meclis-i şer‘e ihzâr ve da‘vâ-yı hakk ve ta’yîn-i mâdde iden husemâlarıyla ferden ferden hakk u adl üzere terâfu‘-ı şer‘ ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı fukarâ her ne ise temâmen tahsîl ve ashâbına ba‘de’t-teslîm mezbûr Tiryakioğlu ve rüfekâsı mezbûrları li-ecli’t-te’dîb Kütahya kal‘asına irsâl ve kal‘a-bendleri husûsuna mübâderet ve eğer Hadımoğlu tarafından infâz-ı emr-i âliye mûmâne‘at ve muhâlefeti mûcib vaz‘ ve hâlât zuhûr ider ise evvelâ merkûmun te’dîbi icrâ olunacağını kendüye bir hoşça ve ifhâm ile icrâ-yı hukûk ve infâz-ı emr-i âliye sa’y ve ikdâm ve sübût bulan mevâddın dahi sûret-i sicillâtıyla alâ-vechi’s-sihha Der-aliyyeme arz ve i‘lâma müsâra‘at ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrları kal‘a-i merkûmeye vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ- emr-i şerîf itlâklarından tevakkî ve mücânebet ve kal‘a-bend olunduklarını mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i‘lâm ve iş‘âra mübâderet olunmak bâbında emr-i âli yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1195.

Sultâniye kazâsında murâfa‘a olmak üzere emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i Ra sene 95.

Sadır olan fermân-ı âli mücebince işbu emr kaydı terkîn ve fîmâ-ba‘d da‘vâya tasaddî iderler ise huzûr-ı asâfide terâfu‘-ı şer‘ edilmeleriçün i‘lâm-ı hâl siyâkında emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâ‘il-i Ca sene 95.

[s.36/2]

Bozcada nâ'ibine hüküm ki,

Mukaddemâ Bergos nâ'ibi Şerîf Mehemmed Emîn zîde ilmühû hakkında hilâf-ı vâkı' mevâdd isnâdıyla bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî Bozcaada cezâiresine bâ-fermân nefy ü iclâ olunup lâkin iyâl ü evlâdı sefil ve sergerdân ve karındaşı Hacce ve Fatıma dahi muzdâribü'l-hâl olduğun ve karındaşı mezbûre bâ-arz-ı hâl inhâ ve afv ü itlâkını istid'â ve vech-i meşrûh üzere emr-i âlî-şânım sudûru bâbında bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki, Bozcaada nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mûmâ-ileyh Şerîf Mehemmed Emîn'in cürmü afv ü itlâk olduğu ma'lûmun oldukda mûmâ-ileyh Şerîf Mehemmed Emîn itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

[s.36/3]

Dîvân-ı mu'allâ erkânımda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühû ve zikri âtî Çömez'in(?) Menteşe Sancağında vilâyeti olan mahallin kâdîsına hüküm ki, Aydınlı Çömez Mollâ Abdülkerîm Âsitâne-i aliyemde Küçükpazar kurbünde sittîn medresesinde sâkin talebeden olup Sultân Selîm Han câmi'-i şerîfnde ders müzâkeresi için hâzır olduğu hâlde merkûm çömez için suhte miyânında münâza'a ve muhârebe olunduğu inhâ olundukda, makrûb(?) olan mezbûr çömez'in akrabâsı olduğundan nizâ'a sebep merkûm Çömez Abdülkerîm idüğü mütehakkık olduğu bâ-takrîr ihbâr olunmağla mezbûr çavuş mübâşeretiyile vilâyeti olan Menteşe'ye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşânından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile merkûm Çömez Mollâ Abdülkerîm ve vilâyeti olan Menteşe'ye nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu vilâyetinde menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân mahall-i âhara hurûcuna ruhsat ve cevâzdan mücânebet ve vüsûlünü Der-alıyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 195.

Mezbûr çavuş mübâşeretıyla vatan-ı aslîsi olan Tavas kazâsına tâbi‘ Yarengümü nâm karyede mûcib-i emr-i âlî menfiyyen ikâmet itdirdiğini nâtık Tavas nâ‘ibinin vârid olan i‘lâmının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh yazıldı.(?)

[Fî] 28 R sene 95.

[s.36/4]

İnöz kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Aydos sükkânından İbrailli Süleymân dimekle arîf kimesnenin ashâb-ı zehâyir beyninde kâl u kîl hudûsuyla umûr-ı zehâyire îrâs-ı ihtilâl idecek hâlâta ictisâr eylediği mukaddemâ ihbâr ve inhâ olduğuna binâ‘en li-ecli‘t-te‘dîb bâ-fermân-ı âlî İnöz kal‘asına kal‘a-bend olduğuna ibtiâ‘en hâli diğer-gûn ve şâyeste-i izzet olduğundan bahsile ıtlâkı bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûrunu mezbûr Süleymân bâ-arz-ı hâl istid‘â eylediği cihetden fîmâ-ba‘d bu makûle mûcib-i ihtilâl olur hâlâta cesâret ider ise muhkem hakkından gelinmek şartıyla bu def‘a cürmü afv olunmağla kal‘a-i merkûmeden ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, mezbûrun şürût-ı merkûme ile cürmü afv ü ıtlâkına müsâ‘ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma‘lûmun oldukda fîmâ-ba‘d şürût-ı ıtlâkına ri‘âyet ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylemen bâbında yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı M sene 195.

[s.36/5]

Rodos cezîresi nâ‘ibine hüküm ki,

Lazikiye kazâsında sâkin Kara (..) Vehbî Efendi nâm es-Seyyid el-Hâc Mustafa dimekle arîf kimesne gelüp o(?) kazâ-i mezbûrda ecdâdından müntakil medresede [bâ]-berât müderris olup neşr-i ulûm ile meşgûl olup ve kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken ba‘zı ashâb-ı ağrâzın hakkında sû‘-i hâli inhâsına mebnî bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Rodos cezîresine neyf ve iclâ olunup mağdûr olduğun inhâ ve afv ü ıtlâkını istid‘â etmekle fîmâ-ba‘d kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak şartıyla ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i M sene 195.

[s.36/6]

İnoz kal'ası dizdârına hüküm ki,

İpsala kazâsı a'yânı Zaimoğlu Ahmed bundan akdem hilâf-ı emr-i âlî müste'men sefinelerine zahîre fûrûhtuna cesâret eylediği Edirne Bostancıbaşı tarafından inhâ olunduğuna binâ'en mezbûrun İnoz kal'asına kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Ancak mezbûr Ahmed'in hakkında isnâd olunan mevâdd ifk ü iftirâ kabîlinden olduğu iş'âr ve hüsn-i hâlinin tescîl ile hâline ve evlâd ü iyâline merhameten kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunması İpsala ve Ferecik ve İnoz kâdîları taraflarından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan üç kıt'a i'lâm ve İpsala ahâlîsi bir kıt'a mahzarlarında tahrîr ve istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 195.

[s.37]

[s.37/1]

İstanköy kal'ası dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde Bey Hammâmı kurbünde vâkı' Hasan Paşa Medresesi'nde ikâmet üzere olan Halîl Hâfiz Ahmed nâm kimesnenin bundan[akdem] hilâf-ı rızâ harekâta ictisârına binâ'en merkûmun li-ecli't-te'dîb İstanköy kal'asına kal'a-bendi bâbında emr-i âlî-şânım sâdır olmuşidi. Ancak merkûm pîr-i fânî ve bir seneye karîb kayd-ı nefy ile envâ'-ı meşakkate giriftâr olmağla ihtiyârlığına merhameten itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i münîfim sudûrunu bu esnâda Der-aliyyemden savb-ı maksûdiyyete âzim olan meşâyih-i kirâmdan Şeyh Abdüllatif zîde zühdühü tarafından vârid olan kağıdlarından merkûm Ahmed'in bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr ve istirhâm olunmağla vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak fermânım olmağın, İmdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Hâfiz Ahmed'in ihtiyârlığına merhameten cürmü afv olunmağla kal'adan itlâk ve sebîlini tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M sene 1195.

[s.37/2]

Gelmeriye kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sâbıkâ Eğriboz muhâfızı ve hâlâ Mısır Vâlîsi verizim Mehemed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhü tarafından mukaddemâ Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtında ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan evlâd-ı fatihânın sâkin oldukları kazâlardan Cum'a kazâsına tâbi' Olıtı(?) nâm karyesinden Çelebioğlu Mehemed ve refîki Za'îmoğlu Hüseyin kendü hâllerinde olmayup fukarâyı ızrâr ve tahrîmden hâlî olmadıkları tastîr ve inhâ olunduğu cihetden li-ecli'l-ıslâh Gelmeriye kal'asına kal'a-bend olunmalarını hâvî emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Ancak müşârun ileyhin bu def'a tevârüd olan kâ'imesinde merkûmânın ıslâh-ı nefis olunduklarından bahs ile fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla itlâklarını muhtevî emr-i şerîfim sudûru istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzere itlâk olunmasına fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ber-minvâl-i muharrer merkûmânın cürmleri afv ü itlâklarına müsâra'at-ı [müsâ'ade] aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîllerin tahliye eylemen bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı M sene 1195.

[s.37/3]

Midillü cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Hâce Atâ'ullah Efendi evkâfindan sâbıkâ Rumili Kādî'askeri Mevlânâ Dürrî-zâde Atâ'ullah edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühûnun uhdesinde olan Medîne-i İzmir'e muzâfe Pınarbaşı ve tevâbi'i kurâsı mültezimi Süleymân ve Hasan nâm kimesnelerden bi'l-cümle ahâlî ve re'âyâ şâkir oldukları mukaddemâ bâ-i'lâm inhâ olunmuş iken ulemâdan Osman ve Hatîb İbrahim ve Uzun Ali ve Derviş Ahmed nâm kimesneler şerîr ve tezvîr ile hüsn-i hâlleri bâ-i'lâm inhâ olunan mezbûrânı tekdîr ve re'âyâyı tazrîr kaydında olmalarıyla nefyleri husûsunu Mevlânâ-yı müşârun ileyh bundan akdem istid'â etmekle çavuş mübâşeretî ve zâbitleri ma'rifetiyle Midillü cezîresine nefy ü iclâları bâbında sâdır olan emr-i âlî mücebince mezbûrları mahall-i menfâsına götürür iken merkûmûndan Osman Alemdâr bir takrîb firâr ve Âsitâne-i aliyyeme vürüd ve ahz ve el-yevm ağa kapusunda mahbûs olduğun mültezimân-ı merkûmân bâ-arz-ı hâl inhâ ve cezîre-i mezbûra nefy ü iclâsını istid'â etmeleriyle kapu kethüdâsı mübâşeretîyle mahall-i menfâsına îsâl olunmak fermânım olmağın, imdi

mezkûr kapu kethüdâsı mübâşeretiyle mahall-i menfâsına irsâl olmağla sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itidirüb bilâ- fermân ıtlâk ve firârından ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında

Fî evâhir-i M sene 195.

Mezbûr Alemdâr Osman ber-mantûk-ı emr-i âlî cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirildiğini nâtik cezîre-i mezbûre nâ'ibinin vürûd iden i'lâmının mazmûnunda(?) bâ-emr-i âlî şerh verildi.

Fî 25 Ra sene 95.

[s.37/4]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Üsküb nâm karye mütemekkinlerinde olup bundan akdem hakkında ba'zı iştikâ ile bâ-fermân-ı âlî İnöz kal'asına kal'a-bend olan Dimitraki veled-i Todoş nâm zimmînin cürmü olmayup hilâf-ı inhâ ile mebgûz ve mağdur olduğuna binâ'en merhameten kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunması sâbıkâ Kırım Hanı olan Selîm Giray dâme uluvvühü iltimâs ve civârda vâkı' iki aded kazâların kâdîları i'lâmlarında tahrîr itmeleriyle fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla sebîli tahliye ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdârı merkûmsun, mesfûru kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından mücânebet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 195.

Küreğe vaz' olunmak üzere emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı Ra sene 95.

[s.37/5]

Zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kâdîsı ile Tırhala Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Yenişehir ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan Kapucu nâm karye mutavattınlarından Papas Tanaş dimekle ma'rûf müfsid dâ'imâ kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine

mugāyir nice harekâta cesâret eylediğinden müfsid-i mersûm defe'âtle pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ itmeyüp sâbıkından ziyâde ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğunu rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildürüp müfsid-i mersûm Papas Tanaş karye-i merkûme ve ol havâlîlerde vesâ'ir her ne mahalde bulunursa yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfâ'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu patrik-i mersûm tarafından bâ-arz-ı hâl istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 195.

[s.37/6]

Zikri âti turnacıbaşının bulunduğu kazânın kâdîsına ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem ocakdan bâ-fermân-ı âlî Zağra ve İslimye ve havâlîlerinden tefîş-i eşkiyâya me'mûr Turnacıbaşı Dedank(?)-zâde Hüseyin umûr-ı me'mûriyesini itmâm itmezden evvel celb-i mâl sevdâsına düşüp ehl-i ırzı tekdîr ve tağrîr ve haşerât makûlelerinin ahz ve te'dîb-i def'-i mazarratlarında ızhâr-ı rehâvet eylediği alâ-vechi's-sıhha Der-aliyyeme ızhâr olmağla merkûmun sâ'ire ibret turnacılığı ref' ve kendüsü Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmasına irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle merkûmun turnacılığı ref' ve kendüsü ocakdan mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve li-ecli't-te'dîb ve sâ'ire mûcib-i ibret zımnında Dimetoka kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fî'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Süleymân Ağa dâme uluvvühü i'lâm eylediğine binâ'en i'lâmı mücebince emsâline ibret turnacıbaşılığı ref' ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve tertîb-i cezâyâ bedel Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ağa-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince emsâline ibret merkûmun turnacıbaşılığı ref' olmağla ocakdan ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühü mübâşeretiyle merkûmu bulunduğu mahalde ahz ve tertîb-i cezâyâ bedel kal'a-i merkûmeye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ocakdan ta'yîn [olunan] mübâşir-i mûmâ-ileyh ile mezbûr vüsûlünde kal'aya vaz' ve kal'a-bend [ve] bilâ-emr ıtlâkından ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında

[Fî] Evâsıt-ı S sene 195.

Merkûmun kal'a-i merkûma vüsûlünü müş'ir dizdâr Mustafa'nın arzı gelmiştir.

Fî 6 Ra sene 95.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Ra sene 195.

[s.38]

[s.38/1]

Kesriye Kâdîsı ve zikri âtî firârî zimmîlerin buldukları kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühûma ve zâbitânı zîde kadrühûma ve Narda kal'ası dizdârına hüküm ki, Hâfız el-Hâc Mehemmed hâlîfe-i mektûbî-i sadr-ı âlî zîde mecdühûnun berât-ı âlî-şânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden Kesriye kazâsına tâbi' Selhine(?) nâm karye mütemekkinlerinden Tranca(?) ve Setil(?) oğlu Goda Yani ve Dimitri ve İstoviko(?) ve Niko Tako nâm zimmîler kocabaşlık iddi'âsıyla yüz seksen iki senesinden berü emr ve defterden ziyâde kendü keyfleriçün her tekâlîf vukû'unda mebâliğ-i külliye tahsîl etmeleriyle hisâbları ba'de'l-rü'ye ihkâk-ı hakk ve fîmâ-ba'd karyeleri umûruna karışmamak üzere tenbîh ve te'kîdi mutazammın çend def'a sâdır olan evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve nice mezâlîme ibtidâr eyledikleri ba'de'l-inhâ zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ba'de'l-muhâsebe zimmetlerinde zuhûr iden hakk-ı fukarâ tahsîl olunduktan sonra fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve fukarânın umûruna karışmayup zulm ve ta'addî eylememek üzere tenbîh ve te'kîd ve şerr ü mazarratları men' ve def' olunmak bâbında doksan senesi evâhir-i Muharrem'inde bir kıt'a ve mesfûrûndan Tranca(?) ile karye-i mezbûre mütemekkinlerinden Yano ve şerîki Bayko nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz ve bunun emsâli şakâvete ictisâr ve haklarında bi'd-defe'ât sâdır olan evâmir-i aliyyem icrâ olunmadığından ferce bulup mûmâ-ileyhin karye-i merkûmeyi zabt için irsâl eylediği âdemîsine dahi zabt itdirmeyüp mahsûl-ı ze'âmetin kesrine bâdî oldukların mûmâ-ileyh mukaddemâ bâ-arz-ı hâl inhâ ve'l-istid'â mesfûrûnun Üsküb kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün sâdır olan emr-i âliye dahi adem-i itâ'at-birle firâr eylediklerine binâ'en te'kîd ve isti'câli hâvî doksan üç

senesi evâhir-i Şa'bân'ında bir kıt'a ve mesfûr Tranca kal'a-bend için ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-istimâ' firâr ve ba'dehû zuhûr ve karye-i mezbûreden bâlâda ism-i mezkûr Yamandi(?) İstoviko nâm zimmî ile yek-dil ve icrâ-yı nefsâniyet zımnında fukarâyâ hadden efzûn zulm ve ta'addîye ictisâr ve perâkende ve perîşânlıklarına bâ'is olmalarıyla mesfûrân Tranca ve Yamandi zâbitleri ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Narda kal'asına zindân-bend olunmalarını ahâlî-i karye niyâz ve istirahat eylediklerin Naslıç ve Grebine nâ'ibleri taraflarından iki kıt'a i'lâmât vürûd eyledikde mesfûrân buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le muhâsebeleri rü'yet ve zimmetlerine sâbit olan hakk-ı fukarâ tahsîl ve ihkâk-ı hakk oldukdan sonra Narda Kal'asına kal'a-bend olunmaları için doksan dört senesi evâsıt-ı Zi'l-ka'de'sinde bir kıt'a ve ber vech-i muharrer mukaddemâ mesfûrânın Üsküb kal'asına kal'a-bendleri için sudûr iden emr-i âlî lede'l-vüsûl ahâlî-i karye muvâcehesinde feth ve kırâ'et ve keyfiyetleri istifsâr oldukda, mesfûrlar bâzergân ve tüccâr tâ'ifesinden olduklarından diyâr-ı âharda bulduklarına binâ'en umûr-ı karyeye karuşmayup bir kimesneden bir akçe ahz eyledikleri olmayup ticâretleriyle meşgûl ancak mûmâ-ileyhin mültezimi el-Hâc Osman karye-i mezbûreye gelmeyüp Delvineli Tahir'e ilzâm ve ahâlî-i karye havfa tebe'iyet ile huzur-ı şer'de inhâ eylediklerine binâ'en merkûmun yedine mürâsele-i şer'iyeye virilmediğinden mültezim-i mezkûr arzına mebnî hilâf-ı inhâ ile mesfûrlara gadr olunmuşdur deyü Kesriye Kâdîsının vârid olan i'lâmına mebnî fîmâ-ba'd ol makûle harekette bulunmamak şartıyla cürmü afv ve kal'a-bend için virilen emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli muhtevî doksan dört senesi evâhir-i Zi'l-hicce'sinde bir kıt'a Dîvân-ı humâyûnumdan evâmir-i aliyyem sâdır olup lâkin bu def'a mûmâ-ileyh el-Hâc Hâfız Mehmed zîde mecdühûnun Der-sa'âdetime takdîm eylediği arz-ı hâlinde ber-vech-i muharrer haklarından bi'd-defe'ât evâmir-i aliyyem sudûr ve adem-i itâ'at-birle firâr iden mesfûrların Tranca ve Yano(?) ve şerîki Bayko nâm zimmîler kocabaşılık iddi'âsıyla envâ'-ı ta'addîyâta cesâret eylediklerine binâ'en iki def'a Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından Mahmûd ve Hacı Hasan Çavuş bâ-evâmir-i aliyye mübâşir ta'yîn ve mahalline vürûdlarına bir vechile ahz ve kal'a-bendleri mümkün olmayup mübâşirân-ı (..) avdet ve mesfûrân zulûmlerine revâc vermek zımnında Kesriye Kâdîsını itmâ' ve bilâ-ıtlâk mesfûrûndan Tranca nâm zimmî karye-i merkûma dühûl ve hevâdarı Yamandi İstoviko ile yek-dil ve perîşânî-i re'âyâyâ mûcib hareketlerine mebnî civâr kâdîları i'lâm ve tekrâr emr-i âlî sudûru akîbinde

mesfûrûnun Kesriye kazâsından bezl-i rüşvet ile aldıkları i'lâma mukaddemâ Üsküb kal'asına kal'a-bendleri için sudûr iden emr-i âlî kaydını ihrâc ve yedlerinde ibkâ ve ber-mûceb-i i'lâmât Narda kal'asına kal'a-bendleri için emr-i âlî sudûrundan sonra mesfûrân mukaddemâ ihrâc-birle yedlerinde atîk emr kaydıyla olan i'lâmî ibrâz ve mu'ahharan sudûr iden emr-i âlî kaydı görülmeksizin Üsküb kal'asına kal'a-bendleri için olan emrin kaydı terkîn ve ıtlâkları için bir takrîb emr-i âlî ısdâr ettirmeleriyle mesfûrânın hâl-i şakâvet ve mel'aneleri ne derecelerde olduğu haklarında bi'd-defe'ât sudûr iden evâmir-i aliyemin bir nesne icrâsı mümkün olmadığından zâhir ve evvelkiden ziyâde ferce-yâb ve bakiyye kalan zu'afâ-yı acezeyi dahi perîşân idecekleri ve muhâsebelerinin rü'yet ve hak-ı fukarânın istirdâdı pes-mânde-i ukdeye te'hîr ve ibtâl-ı hakk ile fukarânın mağduriyetlerini mûcib olacağı ve mesfûrân karye-i mezbûrede oldukça emniyet-i fukarâ bir vechile mümkün olmayacağı inhâ ve rahmen-li'l-fukarâ mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i aliyem mûcebince zâbitleri ma'rifetiyle hisâbları rü'yet ve zimmetlerinde sübût-yâfte olan hakk-ı fukarâ istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra kal'a-bend-birle şerr ü mazarratlarından fukarâ tahlîs olunmak için emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâm tetebbu' olunduktan, ber-minvâl-i muharrer tevârîh-i muhtelifede evâmir-i aliyem virildiği mastûr ve mukayyed ve mesfûrların Üsküb kal'asına kal'a-bendleri için doksan üç senesi evâhir-i Şa'ban'ı târîhiyle müverrah sâdır olan emr-i şerîfimin kaydı mukaddemâ mesfûrların ıtlâkları istid'âsını muhtevî Kesriye Kādîsının vârid olan i'lâmına der-kenâr olunduktan sonra kable'l-ıtlâk bir nefer zimmînin dahi ismi dercle Narda kal'asına kal'a-bendleri için Nasliç ve Grebine nâ'iblerinin i'lâmlarıyla mu'ahharan emr-i şerîf i'tâ olunmuşiken ol esnâda Narda kal'asına kal'a-bendleri kaydı görülmeksizin mukaddemâ Üsküb kal'asına kal'a-bendi için virilen emrin kaydı eğerçi terkîn ve ıtlâklarını hâvî emr-i şerîfim sudûr etmiş olup lâkin mesfûrânın Narda kal'asına kal'a-bendleri için sâdır olan emr-i şerîfimden gâfilen sudûr etmiş olmağla mesfûrûnun Narda kal'asına kal'a-bend olunmalarını hâvî sâdır olan emr-i âlî-şânım mûcebince buldukları mahalde ahz ve ma'rifet-i şer'le hisâbları rü'yet ve zimmetlerinde şer'an sübût bulan hukûk-ı fukarâ tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm-birle ba'de'l-vüsûl i'lâm olduğu üzere mesfûrların mugâyir-i şerî'at-ı garrâ ve münâfi-i rızâ mezâlîm ve ta'addîyâta cesâretleri lede's-şer' muvâcehelerinde sâbit ve mütehakkık olur ise emr-i şerîf-i mezkûr mûcebince li-ecli't-te'dîb Narda kal'asına kal'a-bendleriyle infâz-ı emr-i âlîye ihtimâm olunmak için te'kîdi hâvî müceddeden

emr-i münîfîm i'tâsı bi'd-defe'ât re'îsü'l-küttâbım Süleyman Feyzî dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince amel ü hareket olunmak fermânım olmağın, imdi mesfûrünün Üsküb kal'asından ıtlâklarını muhtevî virilen emr-i âlî Narda kal'asına kal'a-bendleriçün sâdır olan emr-i şerîfden gâfilen sudûr etmiş olduğı ve zemân-ı sa'd-iktirân-ı dâverânemde fukarâ-yı ra'ıyyete mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî ve hakları ibtâl olunduğuna kat'an rızâ-yı alıyyem olmadığı cihetden mesfûrların muhâsebeleri ba'de'r-rü'ye ve'l ihkāk-ı hilâf-ı şerî'at-i garrâ ve münâfî-i rızâ mezâlîme ictisârları afv olduğı hâlde te'dîben kal'a-bendleriyle emr-i şerîfimin be-he-hâl infâzı matlûb-ı mülûkânem idüğü ma'lûmunuz oldukda siz ki Mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve zâbitleri ma'rifetiyle mesfûrları buldukları mahalde alâ-eyyi-vechi kân ahz ve huzûr-ı şer'e ihzâr ve ma'rifet-i şer'le hisâbları yegân yegân rü'yet ve zimmetlerinde şer'an sübût-yâfte olan hakk-ı fukarâ her ne ise temâmen ve kâmilen tahsîl ve ashâb-ı hukûka redd ü teslîm-birle ba'de'l-ihkāk i'lâm olunduğı üzere şer'-i şerîfe münâfî ve rızâ-yı alıyyeme mugâyir mesfûrların mezâlîm-i ta'addîyata ictisârları lede'l-şer' muvâcehelerinde sâbit ve mütehakkık olursa emr-i şerîfîm mücebince Narda kal'asına irsâl ve kal'a-bendleriyle infâz-ı hükûm-i münîfîme ihtimâm ve dikkat ve celb-i mâl iddi'âsıyla tahrîrât gayrı-makbûle irsâl ve ibtâl-ı hakk ve emr-i şerîfimin adem-i tenfîzini mûcib hareketden ittikâ ve mübâ'adet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mesfûrları kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i M sene 195.

Te'kîdi hâvî emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i C sene 95.

[s.38/2]

Eskicumâ Kādîsı'na, yeniçeri zâbiti (boşluk) zîde mecdühûya İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûrun iskeleye zahîreleri nakl itdirilmek irâde olundukda, kazâ-i mezbûrdan Velibeyoğlu Mustafa Alemdâr ve Hâcî Abidin nâm müfsidler kazâ-i mezbûr kurâsını bizler ma'âşımız içün iltizâm eylemişizdir cevâbıyla kazâ-ı

mezbûrdan nüzûl idecek zehâyirin adem-i nüzûlüne bâdî harekâta cesâret-birle nizâm-ı zehâyirin ihtilâline bâdî oldukları dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ sevâhil-i Bahr-i siyâh zahîre mübâşiri Abdurrahmân dâme mecdühû tarafından bundan akdem Der-sa'âdetime tahrîr olunduğuna binâ'en mezbûrânın li-ecli't-te'dîb İnöz kal'asına kal'a-bendleri için doksan dört senesi evâhir-i Zi'l-hicce'si târihiyle müverrah sudûr bulan emr-i şerîfim tatar mübâşeretiyle ol tarafa vârid olup ancak mezbûr askerîlik iddi'âsında oldukları cihetden infâz-ı emr-i âlî ocak tarafından mübâşir ta'yînine muhtâc olduğun bu def'a zahîre mübâşiri mûmâ-ileyh tarafından tahrîr ve inhâ olunduğuna binâ'en ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak fermânım olmağın, te'kîden işbu emr-i münîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki Mevlânâ ve zâbit-ı mûmâ-ileyhimâsız merkûmların Der-sa'âdetime gelecek zehâyirin adem-i tahsîlini mûcib harekât-ı nâ-marzîye cesâretleri hasebiyle li-ecli't-te'dîb mukaddemâ şeref-sudûr bulan emr-i münîfim mücebince kal'a-i merkûmeye irsâlleriyile infâz-ı emr-i münîfime ihtimâm ve dikkat matlûb idüğü ma'lûmunuz oldukda bu def'a ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mezkûrân Velibeyoğlu Mustafa Alemdâr ve Hâcî Âbidin'i ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîrleri emrine ihtimâm ve bu vechile icrâ-yı evâmir-i şerîfeme ikdâm ve kusûr ve rehâvetden mübâ'adet-i tâm eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ocak mübâşiri mûmâ-ileyh mübâşeretiyle merkûmân ol cânibe lede'l-vüsûl kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 1195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i R sene 95.

[s.38/3]

Zikri âti hasekinin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Rumili cânibine bâ-fermân-ı âlî eşkıyâ teftîşine me'mûr kılınan hâssa hasekilerimden el-Hâc Ömer Haseki kendü umûr-ı me'mûriyesini icrâya sa'y ve ihtimâm[dan] başka bâ-husûs teftîş ve tefahhusu celb-i mâla vesîle ittihâzıyla nice ehl-i ırz kimesneleri tazrîr ve tekdîr eylediği inhâ olunmağla haseki-i merkûmun ibreten li'l-gayr ismi defter-i hasekiyândan ref' ve li-ecli't-te'dîb haseki mübâşeretiyle Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmak bâbından emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Ser-bostancıyân-ı hâssa Mustafa dâme mecdühû bâ-takrîr inhâ etmekle emsâline ibreten tertîb-i cezâyâ bedel hasekiliği ref' olunup ber-vech-i muharrer haseki mübâşeretiyle kal'a-i mezbûrda kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmun emsâline ibreten tertîb-i cezâyâ bedel hasekiliği ref' olunmağla hâssa hasekilerimden ta'yîn olunan (boşluk) haseki-i zîde kadrühû mübâşeretiyle bulunduğu mahalde merkûmu ahz ve li-ecli't-te'dîb Dimetoka kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'aya vaz' ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve kal'aya vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve inhâyâ mübâderet eylemen bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı S sene 195.

Vüsûlünü müs'ir Dimetoka nâ'ibinin arzı gelmiştir.

[Fî] 17 Ra sene 95.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ra sene 95.

[s.39]

[s.39/1]

Hezargrad Kâdîsı'na ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kazâ-i mezbûrda a'yânlık iddi'âsında olan Aşçıoğlu Ahmed ve Şehrî Ahmed nâm mefsedet-kârların kazâ-i mezbûrdan Varna iskelesine nüzûl idecek zehâyirin adem-i

nüzûlüne bâdî harekâta cesâret-birle nizâm-ı zehâyirin ihtilâline bâdî oldukların Dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından sevâhil-i Bahr-i Siyâh zahîre mübâşiri Abdurrahmân dâme mecdühû tarafından bundan akdem Der-sa'âdetime tahrîr olduğuna binâ'en li-ecli't-te'dîb Dimetoka kal'asına kal'a-bendleri bâbında doksan dört senesi evâhir-i Zi'l-hicce'si târihiyle müverrah sudûr bulan emr-i şerîfim tatar mübâşeretiyle ol tarafa vârid olup ancak mezbûrlar askerîlik iddi'asında oldukları cihetden infâz-ı emr-i âlî ocak tarafından mübâşir ta'yînine muhtâc olduğu bu def'a dahi mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından tastîr ve inhâ olduğuna binâ'en ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak fermânım olmağın, te'kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuştur. İmdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmların Der-sa'âdetime gelecek zehâyirin adem-i tahsili ber-mûceb [tahsîlini mûcib] hareket-i nâ-marziyeye cesâretleri hasebiyle li-ecli't-te'dîb mukaddem şeref-sudûr bulan emr-i münîfim mûcebince kal'a-i merkûmeye îsâlleriyle infâz-ı emr-i münîfime dikkat matlûb idüğü ma'lûmun oldukda bu def'a ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mezkûrân Aşçıoğlu Ahmed ve diğer Ahmed'i ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîre ihtimâm ve bu vechile icrâ-yı emr-i şerîfime ikdâm ve kusûr ve rehâvetden mübâ'adet-i tâm eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ocakdan mübâşir-i mûmâ-ileyh mübâşeretiyle merkûmân ol tarafa lede'l-vüsûl kal'aya vaz' ve bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 195.

Tekrâr emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i Ca sene 95.

[s.39/2]

Zağra-i cedîd kazâsı nâ'ibine İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Bahr-i Siyâh iskelelerine merbût kazâlarda mültezimîn ve ashâb-ı çiftlikâtdan iddihâr eyledikleri zehâyirin iskelelere nakl ve kapan sefâ'ini rü'esâsına bey' olunmasıçün mûte'addîd evâmir-i şerîfem sâdır olmuşiken Zağra-i cedîd sâkinlerinden Serdâr

Mehemmed ve Kara Hasan nâm kimesneler kasaba-i mezbûrede hâsıl olan zehâyiri mugâyir-i evâmir-i aliyye etrâf u eknâfa nakl ve fûrûht eyledikleri inhâ olunduğuna binâ'en merkûmânın İnöz kal'asına kal'a-bend için bundan akdem emr-i şerîfim sudûr eylemişidi. Ancak merkûmân kasaba-i mezbûrede kâr-güzâr kimesneler olduğu cihetden fîmâ-ba'd kendü hâlleriyle mukayyed olmaları şartıyla afv ü itlâk olunmalarını kazâ-i mezbûr nâ'ibi i'lâm ve ahâlîleri tarafından mahzar-birle istid'â olunmağla istid'âlarına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını sâbıkâ Kırım Hanı umde-i Selâtîn Selim Giray Han dâme uluvvûhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan mektûbunda iltimâs olunduğuna binâ'en merkûmân fîmâ-ba'd umûr-ı zahîre ve husûsât-ı belde bu misillü mâddelere karuşmayup kendü hâlleriyle meşgûl olmak ve eğer bundan sonra memnû' ve mütenebbîh olmayup hilâf-ı marzî harekete cesâret iderler ise nefy ü iclâlâlarıyla iktifâ olunmayup cezâları tertîb olunmak şartıyla kal'a-i merkûmeden afv ü itlâkları fermânım olmağın, imdi sizki Mevlânâ ve dizdâr-ı mûmâ-ileyhimâsız fîmâ-ba'd şürût-ı muharrere üzere hareket ve hilâfindan ittikâ ve mücânebet eylemek üzere merkûmânın bu def'a cerâyim-i sâbıkaları afv olunduğu ma'lûmunuz oldukda kal'adan itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 1195.

[s.39/3] terkin

Eğirdir Kādîsı'na ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan olup maktûl Yılanlıoğulları'nın(?) emvâl ve eşyâları zabtına me'mûriyet ile hâlâ Eğirdir cânibinde olan Mîr Abdülkâdir dâme mecdûhû tarafından bu def'a Der-bâr-ı ma'delet-karârıma tevârüd iden tahrîrâtı mefhûmunda Kuyucaklı Hâcî Mehemmed dimekle ma'rûf kimesne Yılanlıoğulları'ndan maktûl Mehemmed'in emvâlî tahsîlinin ta'tîline bâdî harekâta tasaddî etmekle kapucubaşı-i mûmâ-ileyhin umûr-ı me'mûresi tanzîm ve tetmîm olmadıkca itlâk olunmamak üzere merkûm Mehemmed'in çavuş mübâşeretiyle cezîrelerden birine nefy ü iclâ olunmasını tastîr ve istid'â hasbe'l-maslaha temşiyet-i umûr zımnında Kapucubaşı-i mûmâ-ileyhin inhâsı üzere merkûm Mehemmed'in iclâsı bâbında Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim sudûru müstağnî idüğün hâlâ Başdefterdârım olan Mustafa dâme uluvvûhû takrîr [ve] inhâ etmekle vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağla işbu emr-i

âlî-şân ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuştur. İmdi sen ki Eğirdir Kādîsı Mevlânâ-i mûmâ-ileyhsin, mezbûr Mehemmed'in ol makûle ba'zı maslahat-ı mühimmeyi mûcib hilâf-ı gayr-ı marziye ye ictirâsı te'dîbî îcâb etmekle ta'yîn olunan çavuş-ı mezbûr Mehemmed'i taht-ı hükûmetinde(?) olduğu mahalde ahz ve li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûreye irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki Bozcaada cezîresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm Mehemmed, çavuş-ı mûmâ-ileyh ile vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sadır olmuştur.

Fî evâ'il-i S sene 1195.

Fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyet ve ta'tîl-i mehâmm-ı aliyeye bâ'is harekete cür'eti mesmû' olur ise bilâd-ı ba'ideye nefy ü iclâ şartıyla bu def'a te'dîbinden i'râz olunmağla Anadolu Vâlîsi vezîr-i mûkerrem hazretlerinin tahrîri üzere işbu emrin kaydı terkîn ve utlâkiçün emr-i şerîf tahrîr olmuştur.

Fî evâ'il-i C Sene 95.

[s.39/4] terkin

Hâlâ Özi Vâlîsi vezîrim es-Seyyid Mehemmed Paşa'ya ve Varna kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtında Silistre Alay beyisi olup bâ-mektûb-ı sadr-ı â'zamî Eskicumâ A'yânı olan Ahmed Bey tîmâra dâ'ir ba'zı sû'ale cevâb zımnında tarafına celb eylediğinde sâbıkâ Eskicumâ kazâsı a'yânı olan Cizyedâr-zâde İsmail nâm kimesne mecbûl olduğu mefsetedi icrâyâ mutarassıd ve a'yân olmak dâ'iesiyle kazâ-i mezbûrda sâkin Haseki İsmail ve Macar Ahmed nâm kimesneler ile yek-dil olarak nezre kat' olunan eşkiyâyı derûn-ı kasabaya idhâl ve istishâb ve ikiyüz mikdârı sekbânı cem' ve merkûm Ahmed Bey'i a'yânlıktan ihrâc için hücum ve emr-i şerîfimle tertîb olunan mübâya'ayı virdirmeyüz deyü tuğyânî harekete ibtidâr eyledikleri mesmû'un oldukda nush ü pendiyle(?) tefrîk-i cem'iyetleriçün beş on nefer ile delilbaşını irsâl ve vürûdunda eşkiyâ-yı merkûm delilbaş-ı merkûmun dahi müsellahan üzerine hücum ve konağını muhâsara ve def'leri adîmü'l-îmkân olduğunu lede'l-istihbâr hüsn-i nizâma rabt olunmuş olan kazâ-i mezbûr karîn-i ihtilâl ve mübâya'a ve umûr-ı

mühimmenin ta'tiline bâdî olacağını mülâhaza-birle mütesellimini külliyyetlü neferât ile ta'yîn eylediğinde eşkıyâ-yı merkûm perîşân ile fukarâ ve ahâlî giriftâr-ı ziyân olmaksızın yed-i tasallutlarından halâs ve merkûm Cizyedâr-zâde bir nefer refikiyle firâr ve Osmanpazarı A'yânı el-Hâc Turhan'ın karındaşı İbrahim'in hânesinde ikâmet eylediği ve merkûm cizyedâr-zâde tarafında olup firâr idemeyeceğini mezbûr el-Hâc Turhan tahrîr etmiş iken ahz için tarafından buyuruldu vârid oldukda yazdığını inkâr ve firâr eyledi deyü mütesellimîn-i mûmâ-ileyh tasdîr itdiği terkîm ve iş'âr olunmuş mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i aliyyemin hilâfı ve rızâ-yı humâyûnuma münâfî bu makûle evzâ'a ibtidâr idenlerin icrâ-yı te'dîbleri be-her hâl umûr-ı lâzımeden olmağla merkûm bulunduğu mahalde ahz ve alâ-eyyi-hâlin Varna kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi ber-minvâl-i muharrer merkûm Cizyedâr-zâde İsmail'in bu misillü hilâf-ı rızâ-yı aliyyem ihtilâl-ı memleketi mûcib harekete tasaddîsine binâ'en be-her hâl icrâ-yı te'dîbi muktezî olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, merkûmu bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûreye irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmu lede'l-vüsûl dizdârı olduğun kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve vâsıl ve kal'a-bend olunduğunu Der-i devlet-medârıma tahrîr ve ilâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî Evâ'il-i S sene 195.

Mezbûr İsmail'in mukaddemâ işbu emr-i âlîde tahrîr olunduğu üzere Özi Vâlîsi'nin inhâsı vâkı'ın gayrı olduğundan mezbûr Der-aliyyeye gelüp hüsn-i hâlini mübeyyin vârid olan tahrîrâtdan mâ'adâ hâlâ kâ'im-makâm ve Kapudan-ı deryâ vezîr-i mükerrem hazretlerinin indinde dahi mağdûriyyeti zâhir ve mütehakkık olduğuna binâ'en işbu kayd terkîn ve mübâşir ma'rifetiyle mahalline irsâl ve Osmanpazarı'nda sâkin Kapucubaşı Hâcî Turhan Ağa ma'rifetiyle şer'le hâl ve keyfiyeti ve zikr olunan otuz altı gurus (..)dahi cümle muvâcehesinde ma'rifet-i şer'le müceddeden tahkîk ve Der-aliyyeme i'lâm olunmak için emr-i şerîf tahrîr olunmağla sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu [emrin kaydı] terkîn olunmuştur.

[s.40]

[s.40/1]

Zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kâdîsıyla ve Tırhala Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve havâlisî Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Vidin ve havâlisî metropolidinin dâhil-i iltizâmında nefsi i Vidin mütemekkinlerinden Kara Papas Petro nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra tasaddî ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret idüp bi'd-defe'ât kendü hâlinde olmak üzere tenbîh ve pend ü nush olundukda, isgâ itmeyüb ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğunun metropolid-i mersûm rûmî varaka ile taraflarına ihbâr ve ifâde eylediğin bildirüp mesfûr Petro Kara Papas her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyile ahz ve ibreten li'l-gayr Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâl ile istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i S sene 195.

[s.40/2]

Ayvalık Nâ'ibine Ayvalık Voyvodası (boşluk) zîde mecdühûya ve Kavala dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Âsitâne-i aliyyemde olan ibâdullâhın muhtâcun ileyh oldukları revgan-ı zeytin diyâr-ı âhara nakl ve fûrûhtu men' olunduğunu mübeyyin şeref-rîz-i sudûr iden müte'addid evâmir-i şerîfem Ayvalık mahkemesine lede'l-vürûd cümle muvâcehesinde feth ve kırâ'et ve mazmûn-ı münîfî cümleye i'lân ve işâ'at-birle men' ve tahrîr olunmuşiken Ayvalık sâkinlerinden ve sefîne ashâbından Pazarbaşı Istrati zimmî ile karındaşları Dimitri ve Komayako(?)hilâf-ı emr-i âlî mâlik oldukları sefînelerine tahmîl eyledikleri revgan-ı zeyti müste'men sefâyinine nakl ve fûrûht eylediklerinden gayrı ber-vech-i muharrer mugâyir-i emr-i şerîf harekete cür'etlerine binâ'en ma'rifet-i şer'le re'isleri ahz ve voyvoda konağında habs olunmuşiken mesfûrlar kemâl-i ru'ûnetlerinden nâşî onbeş yirmi nefer eşkıyâ ile voyvoda konağını basup re'is-i mesfûru mahbûsdan ahz ve bu takrîb sâ'ire dahi sârî bir keyfiyet olmağla mesfûrlar ahz ve li-eclî't-te'dîb Kavala kal'asına kal'a-bend olunmalarını siz ki Mevlânâ ve

voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız tahrîr eylediğiniz ecilden, bâlâda mastûr üç nefer zimmîlerin li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asında kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki Mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız, mesfûrûn Istrati ve Dimitri ve Komayako nâm zimmîleri ma'rifetinle ahz ve kal'a-i mezkûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mesfûrlar tarafına vüsûllerinde kal'a-i mezkûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara tecâvüzlerine izn ve ruhsat göstermekden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-i S sene 195.

Dimitri ve Kamoyako zimmîlerin vüsûllerini müş'ir kal'a-i merkûm dizdârı Mehemed'in arzı gelmiştir.

5 C sene 95.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı N sene 95.

[s.40/3] terkin

Rumili Vâlisine ve Kesriye Kādîsı'na hüküm ki,

Kesriye kazâsına tâbi' Difos(?) nâm karye sâkinlerinden Za'îm Ahmed ile Hasan Sipâhioğlu Mustafa nâm kimesnelerin sû'-i hâlleri bâ-arz ve mahzar mukaddemâ inhâ olduğuna binâ'en mücâzât-ı meşrû'aları icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mezbûr Hasan Sipâhioğlu Mustafa kendü hâlinde ve hakkında isnâd olunan mevâdd isnâd-ı mâlem-yekûn kabîlinden olmağla cürmü afv ü itlâk olunması istid'â olundukda, mezbûr kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv ve hakkında ısdâr olunan emr-i âlî-şândan ismi terkîn ve itlâkiçün doksan senesi evâsıt-ı Şa'ban'ında bir kıt'a ve mezbûr Hasan Sipâhioğlu Mustafa nâm şakî bundan akdem karındaşı ile üveği vâlîdesini ve câriyesini katl ve i'dâm eylediğine binâ'en tîmârı üzerinden ref' ve hakkında emr-i âlî sâdır olmuşiken bir takrîb tîmârı ibkâ itdirüp yine Kesriye'ye vârid ve ikâmet ve hayâdîd eşkiyâsına hufyeten kağıdlar irsâl ve celb ve Za'îmoğlu Ahmed'in ve Macaroğlu Mehemed Sipahî nâm şakîler ile yek-dil ve mezbûrların dahi haklarında evâmir-i aliyem sâdır olmuşiken anlar dahi mütenebbih olmayup Sağ kol Alaybeyisi Abdülaziz'i Ramazân-ı şerîf'de câmi'ye gider iken katl etmeleriyle mezbûrların şerr ü mazarratları fukarâ üzerlerinden def' ü ref' olunmasını

Kesriye kâdîsi bundan akdem bir kıt'a î'lâmında tahrîr ve merkûmûn a'yânlık iddi'âsıyla başlarına cem' eyledikleri üçbinden ziyâde haşerâtlar ile katl eyledikleri nüfûsdan mâ'adâ Kesriye kazâsına tâbi' Avretci(?) karyesine beş bin yüz elli ve Ranbak(?) karyesine dokuz bin Madarova(?) karyesine on iki binbeşyüz ve Sereni(?) karyesine kırk bin guruş hasârları vâkî' olduğunu ma'rifet-i şer'le keşf ve mu'âyene olduğunu nâtık dört kıt'a hüccet-i şer'iyye ib'âs ve ibrâz olunmağla merkûmların î'lâm-ı mezkûr ve hüccet-i şer'iyyede beyân olduğu vechile hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şer'-i kavîm harekete cesâret ile ibâdullâha hasâret ve mazarratı mütehakkık olduğu hâlde sen ki Rumili Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetinle merkûmları ahz ve diyâr-ı ba'îdeye nefy ü iclâ ile ibâdullâh üzerlerinden şerr ü mazarratları men' olunmak bâbında doksan dört senesi evâhir-i Şevvâl'inde bir kıt'a Dîvân-ı humâyûnumdan evâmîr-i aliyem sâdır olup bu def'a Çarşamba ve Sarıgöl kazâsı nâ'ibi Mevlâna Mehemed zîde ilmühûnun Der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme vârid olan arzında kurb ü civârda vâkî' Gölikesriye(?) kazâsında sâkin cem'-i gafir ve cemm-i kesîr meclis-i şer'de fi'l-asl Çarşamba kazâsına tâbi' Devra(?) nâhiyesinde Azlani(?) karyesi sükkânından Hasan Sipâhioğlu Mustafa'nın hakkında ber-vech-i muharrer emr-i şerîf sâdır olmuşiken bir takrîb kendüyü itlâk ve yine kazâ-ı mezbûra gelüp kemâl-i ru'ûnet ve huşûnetinden nâşî kat'â mütenbbih olmayup a'yânlık dâ'iyesi ve celb-i mâl sevdâsıyla re'âyâ fukarâsına envâ'-ı gûne zulm ve ta'addîye cesâret etmekle şakî-i merkûmun cezâ-yı şer'îsi icrâ ve şerr ü mekrinden fukarâ-yı ra'iyet tahlîs olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsında oldukları tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğunu nâtık Horpişte Kâdîsı Abdurrezzak zîde fazlühû tarafından virilen bir kıt'a ilâmı dahi ibrâz etmeleriyle mezbûr Mustafa ve avenelerinin sû'-i hâlleri bâ-i'lâm ve hüccet inhâ olunmakdan nâşî sen ki Rumili Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetinle ahz ve diyâr-ı ba'îde nefy ü iclâ ile ibâdullâh üzerlerinden şerr ü mazarratları men' olunmak bâbında târîh-i merkûmede ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim virilmiş olduğuna kuyûd-ı ahkâm nâtık olmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânımın tenfiz ve icrâsıyla şerr ü mazarratları ahâlî ve fukarâ-yı ra'iyet üzerlerinden men' ü def' olunması husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında te'dîbi havî emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Re'îsü'l-küttâbım Süleymân Feyzî dâme mecdühû î'lâm etmeğın sen ki Rumili Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, î'lâmı mücebince mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfin tenfiz ve icrâsına ihtimâm-ı tâm olunmak fermânım olmağın, imdi eyyâm-ı ma'delet-irtisâm-ı pâdişâhânemde vedî'a-

i (...?) Rabb-i İzzet olan fukarâ-yı ra'ıyyete vechen mine'l vücûh zulm ve ta'addî ile meslûbü'r-râha olduklarına muhâlif-i rızâ-yı alıyyem olduğu cihetden o misillü îsâl-i mezâlim ve ta'addîyâta ictisâr ile tahrîb-i bilâda ibtidâr iden şakâvet-kârların be-her hâl tard ve teb'îd ve diyâr-ı ba'îdeye nefy ü iclâ ile şerr ü mazarratlarından re'âyâ-yı aceze tahlîs ve mezâlim-nişîn-i pestin(?) emn üistirâhatları ve emr-i münîfimin tenfiz ve icrâsı matlûb-ı mülûkânem idiğü ma'lûmunuz oldukda siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ber-minvâl-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince ma'rifetiniz ile şakiyyûn-ı mezbûrûnu alâ-eyyi-vechi kân ahz ve diyâr-ı ba'îde nefy ü iclâlâlarıyla tahsîs-i emniyet-i fukarâ-yı ra'ıyyet ve infâz-ı hükm-i münîfime ihtimâm-i sa'y-i mâ-lâ-keâm eyleyüp iğmâz ve tesâmühden ve fîmâ-ba'd mugâyir-ı fermân mezbûrların kazâ-i mezbûra dühûllerine irâ'et-i ruhsatdan gâyetü'l-gâye hazer ve mûcânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il-i S sene 195.

Merkûmların hüsn-i hâlleri vârid olan i'lâm ve hüccetin mezâmîninden müstebân olmağla sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince işbu kayd terkîn ve itlâk ve i'lâm-ı hâli mutazammın emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 95.

Merkûm Mustafa'nın Sofya[ya] ihzâriçün emr yazılıp Rumili defterinde mukayyedir.

Fî evâsıt-ı Z sene 97.

[s.41/1]

Ferecik kazâsı nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh Ebu Bekir zîde ilmühûsun. Bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid-i i'lâm olan ve ahâlînin bir kıt'a mahzarlarında kazâ-i mezbûrda a'yânlık dâ'iyesinde olan Derviş İbrahim ve Araboğlu Ali ve Ramazanoğlu Hasan nâm kimesneler yüz doksan senesinden berü bi-gayrı hakkın kendü nefisleriçün dokuz bin gurusların ahz eylediklerin bundan akdem ahâlî-i mezbûr tarafından bâ-arz-ı hâl lede'l-inhâ haseki mübâşeretiyle şer'le rü'yet olunmak içün bi'd-defe'ât emr-i şerîfim sâdır olmuşiken rü'yet-i hisâb ve infâz-ı emr-i âlî mümkün olmadığı ahâlî-i mezbûr tarafından tekrâr ba'de'l-inhâ mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince haseki mübâşeretiyle huzûr-ı şer'e ihzâr ve husemâsıyla terâfu' ve sâbit

olan hukûk-ı kurâ istirdâd ve ihkāk-ı hakk ve keyfiyet Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında doksan dört senesi evâhir-i Zi'l-hicce'sinde sâdır olan emr-i şerîfim hâssa hasekilerimden Hâlid Haseki zîde kadrühû mübâşeretiyile lede'l-vüsûl merkûmûn ahz ve terâfu'-ı şer' olundukda, ikrârları üzere bu def'a tescîlden sûreti ihrâc ve irsâl olunan mûmzâ defter nâtik olduğu üzere dört bin dokuz yüz guruşdan mâ'adâ sâ'ir ashâb-ı hukûk terâfu'-ı şer' olunmakda iken merkûmûn avenelerinden maktûl Ali oğlu Ahmed'in rüfekâlarından kapamacı eşkıyâsından Keklik(?) ve Emîn nâm şakîler merkûm Hasan'ın tahrîkiyle otuz neferden mütecâviz eşkıyâ ile kurâyı geşt ü güzâr ve ahâlîsini ihâfe eylediklerinden başka merkûmûnu habsden ahz etmek iddi'âsında oldukları istimâ' olunduğuna binâ'en bi'l-cümle ahâlî huzûr-ı şer'e tecemmu' idüp merkûm Hasan bi'l-ittifâk a'yânlıktan ihrâc olunalıdan berü maktûl-ı mezbûru kazâ-i merkûma taslîf ve a'yân olmak için vâlî ve mübâşirlere yirmi otuzar kîse va'd ile envâ'-ı cevri ve ta'addîden hâlî olmayup tevârüd-i mübâşirân ile fukarâyı yüz kîseden ziyâde ızrâr etmekle rahmen-li'l-fukarâ sâbit olan hukûk-ı ibâd ber-nehc-i şer'î tahsîl ve istirdâd ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra şakîyân-ı merkûmân Keklik(?) ve Emîn mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve te'dîb olunmaları tahrîr ve istirhâm ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda, vech-i meşrûh üzere târîh-i merkûmda emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunduğuna binâ'en mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mücebince mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle sâbit olan hukûk-ı fukarâ ber-nehc tahsîl ve istirdâd ve ihkāk-ı hakk ve merkûmân Keklik(?) ve Emîn Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmûnu meclis-i şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden husemâlarıyla ferden ferdâ terâfu'-ı şer' ve ber-nehc-i şer'i enver zimmetlerinde sübût bulan hukûk-ı ibâd tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm-birle ihkāk-ı hakka ihtimâm ve dikkat ve merkûmân Keklik(?) ve Emîn dahi ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûreye irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmânı dizdârı olduğun kal'ada muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîfim itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vâsıl ve kal'a-bend olduklarını Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 195.

Limni'ye nakl olunmak üzere emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 95.

[s.41/2]

İzvornik Kādîsî'na ve İzvornik yeniçeri zâbitine ve cümle serhadd-nişîn zîde kaduhüm ve Eğridere kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Bundan akdem İzvornik'de yeniçeri zâbiti Haseki Abdullah nâm kimesnenin harekât-ı nâ-ber-câsına binâ'en erâzil makûlesi ferceyâb olup umûr-ı belde-i mezkûrun muhtel ve emîn-i fukarâ meslûb olduğu mukaddemâ bâ-ma'rûzât inhâ olunmağla zâbitlikden ref' ve yerine eğerçi âharı nasb ve ta'yîn olunup lâkin haseki-i merkûma istinâden İzvornik sâkinlerinden Trabna(?) Beşar(?) Ağa ve Mustafa Alemdâr ve Hacı İbrahim ve Mollâ Ali ve karındaşı Mustafa dimekle ma'rûf şekâvet-şi'ârlar envâ'-ı fezâhata ictisâr ile ihtilâl-i beldeye mûcib hâlâta tasaddî etmeleriyle mezbûrûnun te'dîbleri bâbında istirhâm olduğun İzvornik ve Beline ve Memlahin kâdîları i'lâmlarında ve hâlâ Bosna Vâlîsi düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-alem vezîrim Abdullah Paşa iclâluhû dahi bir kıt'a mektûbunda tahrîr ve müceddeden yeniçeri zâbiti ta'yîn olunan Abdurrahmân zîde mecdühûnun dahi mahall-i me'mûresine varup şimdiye kadar serhadd-i merkûme vüsûl ve zabt u rabta meşğûl olması melhûz olup ancak sâlifü'l-beyân harekât-ı nâ-marziyyeye cesâret ve ihtilâl-i nizâm-ı beldeye bâdî insilâb-ı râhat-ı ibâd mü'eddî olduklarıçün te'dîben ve sâ'ire ibreten ocakdan mübâşir ma'rifetiyle İzvornik'de tahrîk ve Eğridere kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvuhû i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle sâlifü'l-beyân şakâvet-şi'ârları te'dîben ve sâ'ire ibreten İzvornik'den tahrîk ve Eğridere kal'asına irsâl ve îsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mübâ'adet ve vusûllerini mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve ifâdeye mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 1195.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl alemdâr-ı mezkûr bir takrîb firâr ve mâ'adâ merkûmân palanka-i mezkûra îsâl ve kal'a-bend oluduklarını nâtk İzvornik ve Eğridere palankası kâdîlarının tevârüd iden i'lâmları mazmûnu bâ-emr-i âlî şerh verildi.

15 Ra sene 95.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 96.

[s.42]

[s.42/1]

Kudüs-i şerîf Kādîsı'na ve Gazze Mütesellimi'ne ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bu def'a Remle ve Yafa nâ'ibleri tarafından Der-aliyyeme vârid olan arabiyü'l-ibâr iki i'lâm ve mahzarlarda bâbü's-sa'âdetim i'âşe nezâretinde olan evkâfdan sâbıkâ bâbü's-sa'âdetim ağası olan el-Hâc Ahmed Ağa zîde uluvvühûnun mütevellîsi olduğu Kudüs-i şerîfde vâkı' Haseki Sultân ve Sultân Süleymân Han tâberâhumânın vakıfları olan Ar kasabası tevliyetine doksan iki senesinden berü Şeyh Su'ûdî nâm şakâvet-pîşenin tasallutuna binâ'en tevliyet-i merkûme doksan dört senesine mahsûben sen ki Gazze mütesellimi mûmâ-ileyhsin, sana ihâle olunmuş olup ancak merkûm Şeyh Su'ûdî Magosa kal'asına kal'a-bendi bâbında sâdır olan emr-i şerîfime adem-i itâ'at ve Şam Vâlîsi tarafında bulunmak mülâbesesiyle müşârun ileyh cânibinden ta'yîn olunan (boşluk) ve otuz bayrak asker ile şakî-i merkûm kasaba-i mezbûreyi basup mukâtele-birle tevliyet-i merkûmeyi fuzûlî zabt ve a'idât ve mahsûlât-ı vakfî ahz ve ahâlîden cebren yetmiş kîseden mütecâviz akçe tahsîl etmekle şakî-i merkûmun mütecâsir olduğu envâ'-ı şakâveti mukaddem Der-aliyyeme bâ-arz ve mahzar inhâ olunduğundan mâ'adâ hâlâ Mîrahur-ı evvelim olup me'mûren cânib-i Mısır'da olan Mîr Ali dâme mecdühû tarafından ve senin cânibinden mukaddemâ vârid olan tahrîrâtında dahi keyfîyet minvâl-i muharrer üzere olduğu inbâ olunmağla şakî-i merkûm ahâlî-i Kudüs ve sâ'ir taraflarından istishâb olunarak mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend ve infâz-ı emr-i şerîfime dikkat olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ağa-yı mûmâ-ileyh bundan akdem bâ-arz istid'â eylediğine binâ'en mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince şakî-i merkûm alâ-eyyi-hâlin mübâşir ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend olunmak için yüz doksan dört senesi evâhir-i Zi'l-hicce'si târîhinde sâdır olan emr-i âlî dahi ol tarafa lede'l-vüsûl sûreti ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle şakî-i merkûm irsâl olundukda yine kemâ-fi'l-evvel adem-

i itâ'ate ve muhârebeye tasaddî-birle vâfir kimesneleri katl ve mâl-ı vakfi ma'yyetinde olan eşkıyâya itlâf ve (..) etmekle şakî-i merkûm bulunduğu mahalde ahz ve te'dîb olunmadığı sûret fîmâ-ba'd ol havâlî ahâlîsinin emn ü râhatları meslûb ve perâkende ve perîşânîlerine mü'eddî olacağı tahrîr ve iş'âr olunduğu ecilden, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ü hareket ve hilâfından hazer ve mübâ'adet olunmak fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve (boşluk) (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki Mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle şakî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin ele getirülüp ahz ve kal'a-i merkûmeye vaz'ıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin infâzından matlûb-ı mülûkânem olmakdan nâşî bu bâbda vukû' bulan öZR ve illet karîn-i kabûl olmayacağı ma'lûmunuz oldukda mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan evâmîr-i aliyyem müciblerince amel ü hareket-birle şakî-i merkûmu bi-eyyi-hâlin bulunduğu mahalde ele götürüp ahz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle kal'a-i merkûmeye irsâl ve dizdârına teslîm ve kal'a-bend ile emr-i şerîfimin icrâsına bi'l-ittifâk ihtimâm ve sa'y-ı mâ-lâ kelâm ve kusûr ve rehâvetden mübâ'adet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp itlâkiçün tekrâr emr-i münîfim sâdır olmadıkça itlâk ve bir takrîb ile firârından mücânebet ve vüsûl-ı kal'a olduğunu Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 95.

Bâbü's-sa'âde Ağası arzı mücebince afv ü itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 210

[s.42/2]

Ber-vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olup Vidin muhâfızı vezîre, Edirne mollâsına ve Plevne nâ'ibine ve Niğbolu kal'ası dizdârına hüküm ki, Nezâret-i sadr-ı azâmîde âsûde evkâfdan Edirne'de vâkı' Gâzî Mihal Bey ve Plevne'de vâkı' Gâzî Ali Bey ve Süleymân Bey evkâfdan bâ-berât evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevelliyeleri Ayşe Hanım ve Fatıma Hanım arz-ı hâl idüp Plevne sâkinlerinden Müderris oğulları Abdurrahim ve Mehemed Emîn ve Çukadâr Mehemed ve Düşeroğlu(?) Mollâ Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler bundan akdem umûr-ı vakfa müdâhale ve ta'arruz-birle ihtilâl ve izmihlâl-i vakfa bâdî

harekete cesâretlerine binâ' en ol vechile vâkı' olan müdâhale ve ta'arruzları men' ve te'dîb olunmaları istid'â eylediklerin mukaddemâ evkâf müfettişinin i'lâmı mûcebince merkûmlar umûr-ı tevliyet ve kâ'im-makâmlığa müdâhaleden men' ve islâh-ı nefis idinceye dek Niğbolu kal'asına kal'a-bend olunmaları için yüz doksan üç senesi evâ'il-i Şa'bân'ında sâdır olan emr-i şerîfim çavuş-ı mübâşir mahallinde huzûr-ı şer' de feth ve kırâ'et olundukda adem-i itâ'at ve kuvvet-i mâliyeleri hasebiyle mübâşir-i merkûmu gerü i'âde ve evvelkiden ziyâde mezâlim ve ta'addiyâta ibtidârlarından mâ'adâ Plevne sâkinlerinden Memiş nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve kâr u kisbiyle meşgûl iken eşirrâ-yı mezbûrûn sâ'ir refîkleriyle yek-dil olarak merkûma rahne ve gadr-ı küllî sevdâsıyla yüz doksan senesinde ehl-i ırza gamz-birle vâkı' olan şürûrlarından ve mâ'adâ hevâlarına tâbî' ehl-i örfe istinâden on beş bin guruşdan mütecâviz hayvanât ve emvâlini gasb ü gâret ve iyâl ü evlâdıyla sâkin olduğu menzîlini ve çiftliğini dahi ihrâk bi'n-nâr ve on beş bin guruş nezrlüsün deyü envâ'-ı gûne ifk ü iftirâ ve isnâd-ı mâlem-yekûn ile ızrâr ve gadra ictisârlarından gayrı mezbûrların mukaddemce ber-vech-i muharrer kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunmalarını mutazammın emr-i münîfime adem-i itâ'at-birle kal'a-i mezbûra gitmeyüp bu vechile hilâf-ı şer' ta'addîleri hadden birûn olduğun merkûm Memiş dahi mukaddemâ bâ-arz-ı hâlistirhâm eyledikde mezbûr Memiş'in hakkında ol vechile nezr kaydı olmadığını hâvî başmuhâsebe ve Küçük evkâf kalemlerinden cevâb tahrîr olduğuna binâ' en Niğbolu kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olan mastûrû'l-esâmî kimesnelerin inhâ olduğuna üzere henüz kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend olmamış ise mukaddemâ Der-aliyyemden ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle merkûmlar buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra merkûmlar be-her hâl kal'a-i mezbûreye tesyîr ve kal'a-bend olunmak için bin yüz doksan dört senesi evâ'il-i Zi'l-hicce'sinde dahi sâdır olan emr-i celîlü'l-kadrim çavuş mübâşeretiyle lede'l-vüsûl tekrâr da'vet-i şer' olduklarında bizler yeniçeri zümresindeniz deyü adem-i itâ'at ve huzûr-ı şer'e gelmekden imtinâ' ve diledikleri gibi vakf-ı mezbûrun ahâlî ve fukarâ-yı re'âyâyâ ta'addî ve rencîdeden hâlî olmadıkların inhâ ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrûnun zimmetlerinde şer'le sâbit olan hakk-ı fukarâ tahsîl ve ihkâk-ı hakk ve mukaddemâ haklarında sâdır olan emr-i şerîfimin icrâsıyla vakf-ı mezbûra olan şürûr ve mazarratları men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâm tettebbû' olundukda, ber-vech-i muharrer tevârîh-i mezbûrda emr-i şerîfim virildiği mastûr ve

mukayyed olunmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle sâbit olan hukûk ihkākından sonra ber-mantûk-ı emr-i münîfim kal‘a-bend olunup celb-i mâl ile ashâb-ı töhmeti himâye sûretinde men‘-i nüfûz-ı emr-i âlî olur hareketden tevakkī ve mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ma‘rifetiniz ve ocakdan ta‘yîn olunan (boşluk) zîde kadrühü mübâşeretiyle merkûmûn huzûr-ı şer‘e ihzâr ve iddi‘â-yı hukûk ve ta‘yîn-i mâdde iden gerek merkûm Memiş ve gerek sâ‘ir müdde‘îlerine hakk u adl üzere terâfu‘-ı şer‘ ve zimmetlerinde sâbit ve mütehakkak olan hukûk ashâbına redd ü teslîm ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra mukaddemâ ber-vech-i muharrer sâdır olan evâmir-i şerîfem mücebince merkûmûnu mübâşir-i mûmâ-ileyh ile kal‘a-i mezbûre irsâle mübâderet-birle infâz-ı emr-i münîfime dikkat ve celb-i mâl ile ashâb-ı töhmeti himayet sûretinde adem-i nüfûz-ı emr-i şerîfe bâdî hareketden ittikâ ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmunu kal‘a-i mezbûreye vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mübâ‘adet ve vüsûllerini mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 195.

Memiş'in hakkında emr yazılıp mühimmeye kayd olunmuştur.

Fî evâsıt-ı B sene 95.

[s.42/3]

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvühü ve Samsun kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Arnavud usâtından Yenişehir-i Fenar havâlîsinde Tirnovi nâm mahalde tavattun ve fukarâ-yı ra‘iyyete îsâl-i envâ‘-ı hasârı i‘tiyâd iden Bekir Yakub nâm şakî Âsitâne-i sa‘âdetimde ahz olunup fîmâ-ba‘d havâlî-i merkûmeye varmak lâzım gelse kemâfî’s-sâbık fukarâyı zulm ve ta‘addî ve şîrâze-i nizâmın ihtilâlini mûcib harekâta tasaddî ideceği bedîdâr olduğu bâ-takrîr inhâ olunup bu makûle usâtın icrâ-yı mücâzâtları iktizâ ider iken mücerred rahm ü şefkât-i pâdişâhânem muktezâsı tertîb-i cezâsının iğmâz ve sıyâneten-li’l-re‘âyâ ve vikâyeten-li’n-nizâm ba‘d-ezîn havâ[lî-i] mezkûreye bâ-nihâde olmaması için katle bedel ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle Samsun kal‘asına kal‘a-bend olunması fermânım olmağın imdi sen ki yeniçeri ağası

mûmâ-ileyhsin, merkûm Bekir Yakub'u ocakdan mübâşire terfîk ve esnâ-yı râhda bir takrîb firârından ittikâ ve rûz ve leylâl muhâfazasına ikdâm-ı la-yuhsâ eylesesini mübâşire gereği gibi tenbîh ve te'kîd-birle katle bedel Samsun kal'asına irsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde asî-i mezbûru zikr olunan Samsun kal'asına vaz' ve muhkem habs eyleyüp muhâfazası husûsûna kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 195.

[s.43]

[s.43/1]

Zağra-i atîk Kādîsı'na hüküm ki,

Zağra-i atîk kazâsı a'yânı el-Hâc Halîl nâm kimesne kendü hâlinde olmayup havâlî-i merkûmeden bâ-emr-i âlî tefahhûs ve te'dîb-i eşkiyâya me'mûr haseki ve ocak mübâşirlerinin ber-mûceb-i emr-i şerîf Zağra-i atîk'de olan eşkiyânın tefahhûs ve ahziçün derûn-ı kazâyâ dühûl murâd eylediklerinde mûmâ-ileyhi dühûlden men'-birle mugâyir-i emr-i şerîf muhâlefet gûne harekât-ı nâ-marziyyeye tasaddî ider deyü mukaddemâ inhâ olduğuna binâ'en merkûm Halîl ve etrâfında vâkı' kazâlar eşkiyâsından kal'a-bendi îcâb idenlerin kal'a-bend ve tertîb-i cezâyâ müstahikk olanların îfâ-yı mücâzât-ı meşrû'a ile tathîr-i bilâd ve te'mîn-i ibâd olunmasını mutazammın doksan dört senesi evâsıt-ı Ramazan-ı Şerîfi târihiyle dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası i'lâmıyla şeref-sudûr bulan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd kırâ'et ve mazmûnu ilân ve işâ'at olundukda, merkûm el-Hâc Halîl'in hakkında inhâ olunan mevâdd kizb-i sarîh ve kazâ-i mezbûrun hânedânı ve kendüden cümlesi râzı ve şükrân üzere olduklarından mâ'adâ merkûm Halîl üç aydan berü Edirne'de sâkin ve eşkiyâya i'ânet misillü kendüden hareket-i nâ-marziyyenin vukû'u olmayup berîyü'z-zimme olduğun ahâlî-i kazâ-i mezbûr ihbâr eyledikleri sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, i'lâmında ve ahâlînin mahzarlarında ve hâlâ Edirne Bostancıbaşı Süleymân dâme mecdühûnun dahi mektûbunda tahrîr ve inbâ ve merkûmun afvı husûsu istid'â ve merkûm Hâcî Halîl'in inhâ olunan mevâdda

medhali olmadığı bî-garaz mevsûku'l-kelim kimesneler haber verdiklerinden mâ'adâ evrâk-ı mezbûrdan dahi müstebân olmakdan nâşî fimâ-ba'd hakkında yine ol makûle hâlet mesmû' olmak lâzım gelür ise âhar güne te'dîb olunmak şartıyla afv ü itlâkı bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın, imdi şürût-ı mezkûre ile ancak merkûm Halîl'in cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda mukaddemâ sâdır olan emri münîfime mebnî kal'a-bend teklîfi ve âhar güne te'dîb ile kimesne tarafından merkûm Halîl'e müdâhale ve ta'addî vukû'una irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S sene 195.

[s.43/2]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mîrâhur-ı evvel-i sâbık Mîr Mehemed dâme mecdühûnun ber-vech-i mâlikâne bâberât-ı âlî-şân uhdesinde olan Maraş mukâta'ası sükkânından Bayezid oğlu Abdullah Bey'in âdemi Mürteza nâm kimesne ihtilâl-i memleketi mücib ve vazîfesinden hâric hareketine binâ'en bundan akdem li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Limni kal'asına kal'a-bend ve müddet-i vâfireden berü mahbûs ve ıslâh-ı nefis eylediğini nâtık sen ki dizdâr-ı merkûmsun, tarafından bir kıt'a arzın vürüd eylediğin Mîr-i mûmâ-ileyh arz-ı hâliyle inhâ ve mezbûr Mürteza fimâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak ve ihtilâl-i mukâta'ayı mücib hareketde bulunmamak şartıyla kal'a-i mezbûrdan itlâk olunmak bâbında emri şerîfim sudûrunu istid'â ve merkûm fimâ-ba'd bu makûle harekete cesâret eylemeyüp kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv olunmağla itlâkiçün fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 195.

[s.43/3]

Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

Eğîn kazâsına tâbi' Kômürkân karyesi sâkinlerinden Tatar Mehemed nâm kimesne gelüp bu kendü hâlinde iken ba'zı ashâb-ı ağrâz bunun için bundan akdem Eğîn kazâsında zuhûr iden eşkıyâdandır deyü inhâlarına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Samsun kal'asına kal'a-bend olunup ahvâlî diğergûn olduğun bildirüp cürmü afv ve kal'a-i mezbûrdan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emri şerîfim sudûrunu istid'â

etmeğin sâ'ire sirâyet etmemek şartıyla ancak merkûm Tatar Mehemmed itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 195.

[s.43/4]

Zikri âtî keşîşin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Aynaroz cezâresi nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Yenipazar ve tevâbi'i metropolidi olan Nikodimos nâm râhibin dâhil-i iltizâmında vâkı' Piravitik(?) kazâsına tâbi' İstovanice nâm manastır sâkinlerinden papa Berkondiyos nâm keşîş vazîfesi olmayan umûra müdâhele ve âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-hem-vâreye cesâret idüp defe'âtle pend ü nush oldundukda ser-mû isgâ etmeyüp mel'ânetde isrâr ve vücûhla sezâvar-ı gûş-mâl olduğu taraflarına ifâde olunduğunu bildirüp mesfûr Papa Berkondiyos kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyile ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Aynaroz cezâresinde kâ'in Hilandar manastırına manastır-bend olunup itlâkiçün memhûr arz-ı hâlleriyle istircâ olunmadıkca itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 195.

Bi-mennihî te'âlâ

Der- zeman kâ'im-makâm-ı alî makâm Hazret-i Gâzî Hasan Paşa yessarrallâhu mâ-yeşâ ve fî eyyân-ı re'îsü'l-küttâb hazret Süleymân Feyzî Efendi nâle mâ-yetemannâhu

Li sene 95 fi 18 şehr-i safer

[s.44]

[s.44/1]

Bursa Kādîsî'na hüküm ki,

Cihanşah nâm hatun gelüp Âsitâne-i aliyemde Cündi(?) meydânı kurbünde Ak bıyık mahallesinde sâkin oğlu Ahmed Bey dimekle arîf kimesne bundan akdem ashâb-ı ağrâzın ve ifk ü iftirâsına mebnî çavuş mübâşeretiyile Bozcaada cezâresine nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sâdır olup ancak merkûm Ahmed ol hinde Bursa'da olduğundan emr-i merkûm o tarafda alâ hâlihî terk ve merkûm dahi bu ana dek menfî hükmünde ikâmet-birle sefil ve sergerdân ve vâlîdesi mezbûr dahi muhtâc-ı nân ve vücûhla merhamete şâyân olduğunu inhâ ve merhameten cürmü afvıyla Âsitâne-i sa'âdetime azîmetine mümâne'at olun[ma]mak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en keyfiyet inhâsı üzere ve mukaddemâ sâdır olan nefy emr-i şerîfi dahi fi'l-hakîka çavuşbaşı tarafından olup mağdûriyyeti ihbâr-ı sikât ile zâhir olmağla hâlâ bulunduğu Bursa'dan İstanbul'a gelmesine mümâne'at olunmamak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 195.

[s.44/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehmed Sa'îd dâme mecdühûya ve Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul'da vâkı' Mercan Ağa câmi'-i şerîfi kurbünde kâ'in urbacılar sûkunda urbacı şâgirdi Seyyid Abdurrezzak nâm şâbb-ı emred kendü hâlinde olmayup ayak kahvecisi Memiş nâm kimesneyi kable'l-zuhr şiş ta'bîr olunur bıçak ile arkasından darb u cerh eyledikten sonra firâr ve mecrûh-ı mezbûr dahi birkaç sâ'at mürûrunda cerh-i mezbûrdan müte'essiran fevt olup ve mezbûr Seyyid Abdurrezzak'ın hânesini basup kendüsü ahz ve te'dîbi husûsu re'y-i alîye ihâle ile bâb-ı âsafîye tesyîr kılındığı bâ-takrîr inhâ olunmağla mezbûr Samsun kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i S sene 195.

[s.44/3]

İzmir mollâsına hüküm ki,

Safiye ve Ayşe ve diğer Ayşe ve Atike(?) ve Nazlı nâm beş nefer avretler ekrâd ve göçebe zümresinden olup sâ'illik bahânesiyle KasımPaşa'da Sakız Ağacı nâm mahalde sâkin olup Serrâchâne kurbünde haffâfhâne sokağında Serrâc el-Hâc Mehemed'in civârında sâkine İsmihan nâm hatunun menzilinde seksen guruş ile ber-vech-i tahmîn altmış guruş mikdârı nükûd ve iki antârî ve bir hırka ve birkaç çift zâyî' olmağla bir kıptiyye avreti ol mahalde sâkin Serrâc Hâcî Mehemed rü'yet eyledi deyü mezbûr serrâc zâbiti takrîr ve mezbûreler ahz ve zindâna vaz' ve istintâk olundukda bir dürlü haberimiz yokdur deyü takrîrlerinden sonra mezbûreleri rü'yet mezkûr getürdülüp bi'l-muvâcehe su'âl olundukda benim gördüğüm bunlar değildir deyü takrîr ve mezbûrelerden altmış guruş tahsîl ve merkûm Hâcî Mehemed yediyle mezbûre İsmihan'a teslim ve mezbûre İsmihan dahi bi'l-muvâcehe mezbûreler ile mezkûr altmış guruşu (..) iddi'â eylediği nükûd ve eşyâyı an-inkâr efkâr-ı sulh ve ibrâ-yı zimmet etmeğin mezbûreler zindândan salıverilüp sonra Koska'da sâkin Seyyid Ahmed nâm kimesnenin menzilinde ber-mûceb-i defter eşyâ-i serîka ve beş nefer kıptiye avretler katenamdır(?) deyü inhâ ve mezbûreler ahz ve zindâna vaz' olunduklarında mâl-ı mesrûk lede's-su'âl sirka eylediklerini ikrâr ve temâmen tahsîl ve mezbûr Seyyid Ahmed'e teslim olunduğu inhâ olunduğu ecilden, mezbûreler çavuş mübâşeretiyle İzmir'e nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki İzmir Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûreler çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle tarafına lede'l-vüsûl İzmir'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir S sene 195.

Vüsûllerini müş'ir İzmir Kādîsı Ahmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

4 R sene 95.

[s.44/4]

Kayseriyye mollâsına ve Ereğli-i Karaman kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Kayseriyye Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İsmail zîde fezâ'ilühûsun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında hâlâ medîne-i Kayseriyye'de sâkin Sarmısaklıoğlu dimekle meşhûr müfsid kendü hâlinde olmayup hîle ile me'lûf ve mûkız-ı fitne olup bundan akdem garaz ve şirresin icrâ kasdıyla bir takrîb medîne-i mezbûr müftîliğini

alup rüfekâsıyla müteveffâ Ömer Efendi'yi idlâl ve beyne'n-nâs ihtilâlden sonra hâlâ dahi kendülere tebe'iyet ve cümleye metbû' olmak sevdâsıyla başlarına katı vâfir erâzil ü eşkiyâ ve mechûlü'n-neseb eşhâsı cem' ve birkaç gün konak be-konak cem'iyet ve ızrâr ve tekdîre dâ'ir cevâblar ile ittifâk ve ittihâd ve mahkemeye ihbâr-ı muvahhişe irsâl ve âhirü'l-emr mahkemeye karîb menzilde cem' ve erâzil makûlesini mahkemeye taslît ve erâzil-i mezkûr dahi mahkemeyi muhâsara-birle vukû'-ı fezâyihe sebep olduğundan Te'dîbleri husûsunu tahrîr ve istid'â eylediğın cihetden müfsid-i merkûm Sarmısaklıoğlu'nun Karaman Ereğli'sine nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûruna bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince mahall-i merkûma nefyi fermânım olmağın, imdi sen ki Kayseriyye Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, Mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince müfsid merkûm Sarmısaklıoğlu'nu ahz ve Karaman Ereğlisi'ne nefy ü iclâ ve sen ki Ereğli-i Karaman kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu kazâ-i merkûmda menfîyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından ve bir hatve mahall-i âhara hurûcuna irâ't-i ruhsatdan ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 195.

Zâbitâna(?) emr yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ca sene 95

Bâ-işâret-i aliyye Müftî-i merkûmun itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 95

Re'îsü'l-küttâb Efendi'nin i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince emr-i şerîf tahrîr ve mezbûr Mehemed Sâbit'in ismi işbu emrden terkîn olunmuşdur.

Fî evâ'il-i S sene 96.

[s.45]

[s.45/1]

Burusa Kādîsı'na hüküm ki,

Rukiyye nâm hatun gelüp mezbûre bundan akdem Der-aliyyemde ba'zı hem-vâre harekâta ictisârına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Burusa'ya nefy ü iclâ olunup ol tarafda sefil ve sergerdân ve şâyeste-i merhamet olunduğun bildirüp hâline merhameten cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden, mezbûrenin hâline merhameten afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 195.

[s.45/2]

Midillü cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Mîr Mustafa ve Mîr Hamza zîde[kadru]hümâ gelüp bunların babaları İnegöl-i Burusa sâkinlerinden olup Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılığı pâyesi olan Derviş Mehmed Bey'in bundan akdem hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şerî'at-ı garrâ etvâr-ı reddiyye cesâreti bâ-arz ve mahzar inhâ olunduğuna binâ'en kapucubaşılık pâyesi ref'-birle Midillü cezîresine li-ecli't-te'dîb nefy ü iclâsı bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince cezîre-i mezbûrede bir müddetden berü menfiyyen meks ve te'dîb ve ıslâh-ı nefis olunup vücûhla merhamete sezâ-vâr olduğun inhâ ve rahmen-li-hâlihi afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 195.

[s.45/3]

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılardan Osmanpazarı'nda sâkin Hâcî Turhan dâme mecdühûya ve Eskicum'a Kādîsı'na hüküm ki,

Sâbıkâ Eskicum'a A'yânı olan Cizyedâr İsmail nâm kimesne mecbûl olduğu mefsedeti icrâya mutarassıd ve a'yân olmak dâ'iyesiyle hâlâ Silistre Alaybeyisi olup bâ-mektûb-ı sadr-ı a'zamî [Eski]Cum'a(?) A'yânı olan Ahmed Bey'in üzerine aveneleriyle hücum ve merkûm Ahmed Bey'i a'yânlıktan ihrâc için emr-i şerîfimle tertîb olunan mübâya'ayı virdirmez deyü tuğyân harekâta ibtidâr eylemeleriyle

nazm-bend ile tefrîk-i cem'iyetleriçün beş on nefer ile delilbaşı irsâl ve vürûdunda eşkıyâ-yı merkûm delilbaşı-i merkûmun müsellahan üzerine hücum ve konağını muhâsara ve def'leri adîmü'l-îmkân olduğunu lede'l-istihbâr ve külliyyetlü neferât ile mütesellim ta'yîn eyledikde eşkıyâ-yı merkûmu perîşân ve merkûm Cizyedâr-zâde bir nefer refîki ile firâr ve bunun emsâli fesâdâta şürû' eylediği Özi Vâlîsi tarafından tahrîr olunduğuna binâ'en merkûm bulunduğu mahalde ahz ve alâ-eyyi-hâlin Varna kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında doksan beş senesi evâ'il-i Safer'inde vezîr-i müşârun ileyh ve Varna kal'ası dizdârına hitâben emr-i şerîf sâdır olmuş idi. Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında Cizyedâr-zâde İsmail kazâ-i mezbûrda a'yân ve bi'l-cümle hoşnûd iken kimesnenin haberi olmaksızın Ahmed Bey nâm kimesne sahte arz ve mahzar tedârük ve a'yân-ı merkûmu bir takrîb azl ve kendüsü a'yân olup ahâlî-i fukarâsına envâ'-ı cevri ve ta'addî ve yedi mâh zarfından mugâyir-i şürût otuz altı bin dört yüz yirmi gurus mesârif-i belde nâmıyla tevzî' idüp rü'yet-i hisâbı irâde olundukda Pazarcık kazâsına firâr etmekle rahmen-li'l-fukarâ merkûmun hisâbı rü'yet ve kendü hâliyle hânesinde ikâmet eylemek üzere emr-i âlî sudûru ve merkûm Ahmed Bey'in perîşâniyyet-i ahâlîyi mûcib harekât-ı nâ-marziyyeye cesâreti ve envâ'-ı gûne zulm ve ta'addiyâta mübâderet ve bi'l-cümle kendüden nefret eylediklerinden başka firâr eylemekden nâşî umûr-ı kazâ mu'attal kalup ve mezkûr Cizyedâr-zâde İsmail munsîf ve mütedeyyin ve kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr ve cümle ahâlî kendüden hoşnûd olmalarıyla merkûm Ahmed a'yânlıktan ref' ve mezbûr Cizyedâr-zâde a'yân nasb olunması diğeri bir kıt'a i'lâmında ve ahâlî mahzarlarında tahrîr ve mezkûr Ahmed Bey'den dil-gîr ve merkûm Cizyedâr-zâdeden şâkir olduklarını nâtik cânib-i şer' den virilen bir kıt'a hüccet dahi ibrâz ve zikr olunan Eskicum'a kazâsında sâbıkâ a'yân olan merkûm Cizyedâroğlu İsmail a'yân olmak zu'muyla menzûr olan eşkıyâyı başına cem' ve merkûm Ahmed'i katli sevdâsıyla üzerine hücum ve ihtilâl-i beldeye bâ'is olmakdan başka hüsn-i hâline ve a'yânlıkta istid'âsını müş'ir ahz eylediği i'lâm ve hüccet-i mezkûr cebren verilmiş olduğunu muhtevî Özi Vâlîsi müşârun ileyh tarafına i'lâm ve mezkûr Ahmed emr ve defterden ziyâde akçe tevzî' eylediğini mübeyyin varan i'lâma mebnî rü'yet-i hisâbı zımında taraf-ı müşârun ileyhden tahrîr olunan buyuruldu mûcebince hisâbı rü'yet olundukda, bir nesne ziyâde tevzî'-i zuhûr eylemediğini ve Cizyedâr oğlu tarafına virilen hüccet ve i'lâmında cebren ahz olunduğunu müşârun ileyh i'lâmınla tesyîr eylediği mektûbu hâmişinde tahrîr eylemiş ve merkûm İsmail'in hakkında mukaddemâ Özi Vâlîsi tarafına vâkı' olan

inhâ ifk ü iftirâ olduğunu ifâde ve tazallum-ı hâl için mezbûr Der-aliyyeme gelüp hâlini bâlâda mezkûr tahrîrât mübeyyin olduğundan mâ'adâ mağdûriyyeti hâlâ Deryâ Kapudanı kâ'im-makâm-ı alî-makâm olan düstûr-ı mükerrerrem vezîrim Gâzi Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû ind[in]de dahi mübeyyen olmağla mukaddemâ sâdır olan kal'a-bend emrinin kaydı terkîn ve afv ü itlâk ve mübâşir ma'rifetiyle mahalline irsâl ve sen ki Kapucubaşı-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le hâl ve keyfiyeti ve zikr olunan otuz altı bin guruş mâddesi dahi cümle muvâcehesinde ma'rifet-i şer'le müceddeden tahrîr-birle tahkîk ve Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi İsmail'in mağdûriyyeti ve Özi Vâlisi tarafına olan inhâ ifk ü iftirâ olduğu kâ'im-makâm-ı müşârun ileyhın indinde zâhir ve mübeyyen olduğundan afv ü itlâk ve mukaddemâ kal'a-bendi bâbında sudûr iden emr-i âlînin kaydı ref' ve terkîn ve mezbûr mübâşir ma'rifetiyle mahalline tesyîr olduğuy ma'lûmunuz oldukda sen ki Kapucubaşı-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ma'rifet-i şer'le hâl ve keyfiyeti ve zikr olunan otuz altı bin guruş mâddesi cümle muvâcehesinde kemâl-i hakk u adl üzere gadr ve himâyeden ârî vechile müceddeden tahrîr ve dikkat-birle tahkîk ve sıhhat ve hakîkati Der-bâr-ı adalet-karâr-ı mülûkâneme arz ve i'lâma mübâderet idüp vâkı'ın hilâfını tahrîrden ve gadrı mûcib olur ednâ vaz' ü hareketden hazer ve mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî Evâ'il-i Ra sene 95.

Mâdde-i merkûme zımnında tekrâr emr yazılmışdır.

Evâhir-i Ş sene 95.

[s.45/4]

Selanik kal'ası dizdârına hüküm ki,

Şumnu kasabasında nakîbü'l-eşrâf kâ'im-makâmı Ali Efendi kasaba-i mezbûrede bulunmak lâzım gelir ise firâr iden eşkıyâyı başına cem' ideceği melhûzuyla nakîb-i merkûmun bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî çavuş mübâşeretiyle Selanik kal'asına kal'a-bendi bâbında emr-i celîlü'ş-şânım sâdır olup ancak merkûm Seyyid Ali Efendi fazl ile mevsûf olduğundan mâ'adâ Selanik sancağında Agustus(?) kasabası mansıbı olup zemân-ı zabtı dahi mütekârib olmağla kal'a-i mezbûrdan itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ livâ-i mezbûr mutasarrıfı vezîrim Mustafa Paşa iclâluhû tarafından bu def'a Der-aliyyeme takdîm olunan arzında istid'â ve afv ü itlâkı

bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 195.

[s.46]

[s.46/1]

Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,
Âsitâne-i aliyemde merhûm ve mağfûrun-leh Ebu'l-feth Sultân Mehemed Han tâbe-serâhunun tetimmelerinde kâ'in talebelerden İnebolu'lu suhte Mollâ Veli ve İnebolu'lu Mollâ Mehemed ve Hendekli Mollâ Mustafa ba'zı harekât-ı nâ-hemvâre[ye] cesâretlerine binâ'en mukaddemâ kal'a-i mezkûrda bâ-fermân-ı âlî kal'a-bend olunup lâkin hâlleri diğêr-gûn ve sezâ-vâr-ı inâyet oldukların gönderdikleri arz-ı hâllerinde tahrîr ve inhâ ve inâyet istid'â eyledikleri ecilden, mezbûrlar fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla kal'a-i merkûmdan afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, bâlâda mastûrû'l-esâmî Mollâ Veli ve Mollâ Mehemed ve Monla Mustafa'nın cürmleri afv ü itlâk olundukları ma'lûmun oldukda mezkûrları kal'a-i mezkûrdan itlâk ve sebîllerin tahliye eyleyüp hilâfından mübâ'adet eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 195.

[s.46/2]

Hâlâ Özi Vâlîsi vezîre ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,
Selvi kazâsı sâkinlerinden Süleymân Ali Ağa ve Hâcı oğlu Hasan Ağa dimekle arîf kimesneler mûkız-ı fitne olduklarından mâ'adâ hüsn-i nizâma rabt olunan nizâm-ı memleketin ihtilâlîne ve emvâl-i mîriyye ve umûr-ı mühimme-i mübâya'anın ihtilâlîne bâdî ve merkûmûn kasaba-i mezbûrede oldukca vilâyet ihtilâlden hâlî olmayup cümlelerin perîşânlıklarına bâ'is olacakları emr-i mukarrer olmağla merkûmân kul çavuşu ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis oluncaya değîn İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında kazâ-i mezbûr ahâlîsi istid'â eylediklerin Selvi Kādîsı Mevlânâ-yı Selim(?) zîde fazlühü i'lâmında tahrîr ve inhâ etmekle sen ki Özi Vâlîsi

vezîr-i müşârun ileyhsin, senin dahi indinde vech-i meşrûh üzere idiği mütehakkık ise kul çavuşu ma‘rifetiyle ahz ve İnöz kal‘asına kal‘a-bendlerine mübâderet ve eğer merkûmânın hâlleri haklarında ifâ olunan inhâya muhâlif ise bilâ-gadr ve himâye hasbîce keyf[iyet]lerin i‘lâma müsâra‘at eylemen fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, merkûmânın keyfiyet-i hâlleri erbâb vukûf bî-garaz müslüman ahâliden istiksâ ve istiknâh ile haklarında tahrîr olunan fazîha indinde dahi takrîr ve tahkîk eylediği sûrette ocak tarafından ta‘yîn olunan kul çavuş merkûm ma‘rifetiyle ahz ve İnöz kal‘asına ihzâr ve kal‘a-bendlerine mübâderet ve eğer merkûmânın haklarında inhâ olunan keyfiyet vâkı‘a mutlak olmadığı takdîrde bilâ-gadr ve himâye hasbîce Der-aliyyeme keyfiyetlerin i‘lâma müsâra‘at eyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vezîr-i müşârun ileyh tarafından hâlleri ba‘de’t-tahkîk merkûmân irsâl olunduklarında lede’l-vüsûl kal‘a-i merkûmede habs ve kal‘a-bend ve bilâ-emr-i âlî itlâklarından tevakkî ve mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile ifâde ve iş‘âra dikkat eylemen bâbında.

Fî evâ‘il-i Ra sene 95.

[s.46/3]

Eğriboz Kādîsı'na hüküm ki,

İnebolu Kādîsı Mehemed Sadık zîde fazlühû Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp İnebolu sâkinlerinden Hâcî Manavoğulları İsmail ve Hâcî Abdurrahmân nâm kimesneler kendü hâllerinde ve herkes evzâ‘ ve etvârlarından râzı ve hoşnûdlar iken ba‘zı mevâdd isnâdıyla bâ-fermân Eğriboz'a nefy ü iclâ olup lâkin mezbûrlardan herkes râzı ve hoşnûd olmağla ber-himâye(?) ve inhâ afv ü itlâkları bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi’l-iltimâs arz eylediği ecilden, fimâ-ba‘d ibâdullah'a îsâl-i zulm ve ta‘addîden mücânebet eylemen ve her vechile kendü hâllerinde olmak şartıyla afv ve itlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi mezbûrânın şart-ı mezkûre üzere cürmleri afv ü itlâk olundukları ma‘lûmun oldukda mezbûrân İsmail ve Abdurrahmân'ı Eğriboz'dan itlâk ve sebîllerin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ‘il-i Ra sene 1195.

[s.46/4]

Eğriboz ve Benefşe kâdîlarına ve Eğriboz kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti Serturnâ'î (boşluk) ve Benefşe'de Yeniçeri zâbiti (boşluk) zîde mecdühûmâya hüküm ki,

Eğriboz kal'ası muhâfazasına me'mûr yamakândan yetmiş iki cemâ'atin neferâtından el-Hâc İbrahim ve oğlu Mehemed nâm kimesnelerin bundan akdem ihtilâl-i serhadde bâdîdir deyü sû'-i hâlleri inhâ ve Benefşe muhâfazasına me'mûriyet ile Eğriboz'dan tahrîk ve tesyîrleri istid'â olunmakdan nâşî merkûmân Eğriboz'dan ihrâc ve Benefşe kal'ası muhâfazasına irsâlleri bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunup mezbûr Hâcî İbrahim ve oğlu Mehemed serhadd-ı merkûmun ihtiyâr ve vücûh-ı ahâlîsinden olup cümle serhadd-nişîn kendülerden hoşnûd ve râzı oldukları i'lâm ve Benefşe kal'asına gönderilmekden afv ve kemâ-kân Eğriboz'da kıyâm ve ârâmlariçün emr-i şerîfim sudûru istirhâm olunmağla fi nefsi'l-emr merkûmânın haklarında olan inhâ nefsâniyyete mebnî olduğu vâkı'a mutâbık olmağla Benefşe kal'asına nefy ü iclâdan afv ve kemâ-kân Eğriboz muhâfazasına kıyâm ve ârâm etmeleri bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuşidi. İmdi siz ki Benefşe Kâdîsı ve yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhimâsız merkûmânı Benefşe'den tahrîk ve me'vâ-yı kadîmleri olan Eğriboz muhâfazasına irsâle mübâderet ve sen ki Eğriboz Kâdîsı ve yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhimâsız mezbûr Hâcî İbrahim ve oğlu Mehemed Benefşe muhâfazasına gönderilmekden afv ü itlâk olunmalarıyla fîmâ-ba'd serhadd-i merkûmda kıyâm ve ârâmlarına müdâhale ve rencîdeden mübâ'adet idesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1195.

[s.47]

[s.47/1] terkin

Kuşadası nâ'ibi ve Kuşadası kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali Rıza zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp bundan akdem Kuşadası'nda ahkâm-ı şer'iyeye icrâsına me'mûr Nu'mân

Efendi demekle arîf kimesnenin zemân-ı hükûmetinde yine Kuşadası sükkânından liman re'îsi Halîl ve Topcu el-Hâc Süleymân ve Şefik Mehemed ve Çakır el-Hâc Mehemed ve Eskicioğlu el-Hâc Mehemed ve el-Hâc Ali ve Bakırcıoğlu ve Keriçli oğlu Ahmed ve sâ'ir hevâdârlarına tâbi' zümre-i eşhâs ile ittifâk ve öteden berü derûnlarında muzmer mel'anet icrâsiçün mahkeme üzerine hücum ve mâl ve eşyâyı nehb ü gâret ve hetk-i ırz ve vücûhla şeri'at-ı Muhammediyeyi tahkîr itdiklerine kâni' olmayup mûmâ-ileyhi kal'aya vaz' ve üç dört gün habs ve yüz ve yüzellişer gurusu ahz etmeleriyle mûmâ-ileyhi bir takrîb Sığla sancağı mütesellimi tahlîs ve âminen ve sâlimen İzmir cânibine irsâl idüp fesâd-ı azîm ve îkâz-ı fitneye bâ'is ve öteden berü müzevvir ve ihtilâl-i belde âdet-i müstemirreleri olduğu cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr ihbâr etmeleriyle bu misillü ef'âl-i kabîha ile me'lûf ve bâlâda mastûrû'l-esâmî kimesneleri ve sâ'ir hevâdârları li-ecli't-te'dîb ibreten li's-sâ'irîn kılâ'dan birine kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden tersâne-i âmirem tarafından mübâşir ma'rifetiyle mahallinde merkûmların keyfiyetleri taharrî ve tecessüs olunup inhâ olunan harekât-ı nâ-ber-câları nefsû'l-emre muvâfık zuhûr ider ise merkûmların Kuşadası kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i Ra sene 195.

Kapudan Paşa zîde kadrühûnun i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu emrin kaydı terkîn ve i'lâmı hâl siyâkında emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâ'il-i Ca sene 95.

[s.47/2]

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Yağlak(?) kazâsına tâbi' Hadım nâm karyede vâkı' Doğancı Halîl Ağa Câmî'nde hatîb olanlara câmî'-i mezkûrun ta'mîri için Kekiç(?) zâviyesi ve Etmekli(?) mezra'ası mahsûlü zevâ'id olmak üzere bir akçe ile câmî'-i mezbûrede hatîb ve mezra'adârlığı için Seyyid Süleymân nâm kimesnenin bir takrîb rûz-nâmçe-i askerîden aldığı berât ile erbâb-ı tîmârdan İbrahim ve el-Hâc Ali ve Mehemed nâm sipâhilerin kaydı ve berâtlarına dâhil olan karyelerde Kekiç(?) zâviyesi ve mezra'adârlığı vakıfları arâzîsi vardır deyü mezbûr Süleymân tarafından vekîli Ali

nâm kimesne hilâf-ı defter-i hakânî fuzûlî ve tagallüben zabta tasaddî ve kuyûdât ve defter-i hakânîden ba'de'l-ihrac ber-muceb-i defter-i hakânî kurâ-i mezkûrunda câmi' ve zâviye vakfî olmak üzere arâzî tahrîr olunmağla zikr olunan karyeler sipâhi-i merkûmûn taraflarından zabtı iktizâ eylediğine binâ'en merkûm Seyyid Süleymân'ın askerîden itdûğü berât kaydı ref' ve terkîn ve ber-muceb-i defter-i hakânî zabtları için emr-i âlî sâdır ve bu vechile faysal ve kat'-ı nizâ' olunmuşiken bu esnâda mezbûr Seyyid Süleymân'ın tarafından Seyyid Ali nâm kimesne husûs-ı mezbûr zımnında peydâ eylediği iki kıt'a i'lâm ve bir kıt'a mahzar ile Der-aliyyeme vürûd ve merkûm Süleymân'ın lisânından arz-ı hâl tahrîr ve hilâf-ı defter-i hakânî ibkâ dâ'iyesiyle tasdî' bâlâda muharrer olan mâdde müsâ'ade(?) kabûl ider mevâddan olmaduğü hâmil-i evrâk Seyyid Ali'ye bi'd-defe'ât ifâde ve def' olunmuşiken mücâb olmayup mükerreren Dîvân-ı âlîye çıkup(?) tasdî'e ictirâ etmekle li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûm Seyyid Ali'yi Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde mecdühû mübâşeretiyle Limni cezîresine nefy ü iclâ ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân ıtlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 195.

Vüsûlünü müş'ir Limni Kādîsının arzı gelmiştir.

28 R sene 95.

[s.47/3]

Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı es-Seyyid İbrahim zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp Bozcaada varoşunda rumiyân mahallesinde mütemekkin Etmekçi Papa oğlu Yoğrit(?) ve Dimitri oğlu Franko nâm zimmîler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî ada-i mezkûrede mütemekkin çoban Komiluya(?) nâm zimmînin nısfü'l-leylde âlet-i harb ile menziline dühûl ve fi'l-i şenî' kasdıyla zevcesi Nasraniye'nin üzerine hücûm ve tazyîk eylediklerinden gayrı yatağan bıçağıyla başından ve sol eli bileğinden darb ve mecrûh idüp mesfûrânın bundan akdem dahi bu misillü ef'âl-i şenî'aya tasaddî

eylediklerinde bi'd-defe'ât kendülere tenbîh olundukda mütenebbih olmadıklarından te'dîblerinden te'dîbleri îfâsı lâzıme-i hâlden olmağla mesfûrân li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye dek küreğe vaz' olunmaları için keyfiyetleri Der-aliyyeme i'lâm olunmasını cümle ahâlî ve re'âyâ ilhâh veistirhâm eylediklerine binâ'en ol bâbda vâkı' hâlî arz ve i'lâm eylediğın ecilden, mesfûrlar li-ecli't-te'dîb küreğe vaz' olunmaları için çavuş mübâşeretıyla Der-aliyyeme ihzâr olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1195.

[s.47/4]

Zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Tırhâlâ Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Yenişehir ve tevâbi'i metropolidi iltizâmına dâhil piskoposlardan Tomako dimekle ma'rûf piskoposlukda kâ'in Aya Tanaş Avranaki(?) nâm manastır keşişlerinden Gavril nâm râhib kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyınlerine mugâyir harekâta cesâret idüp vücûhla sezâvar-ı gûş-mâl olduğı rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğın bildirüp mesfûr Gavril her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Hazîne-i âmiremde mahfûz piskopos kalemi defterlerine nazâr olundukda, İstanbul Patriğinin cemâ'at-i metropolidan ve keşiş-hâne mührü ile memhûr arz-ı hâlleriyle ma'mûlün-bih olup âyınlerine muta'allık her ne ki arz ve i'lâm iderler ise oluna deyü yedine virilen berât-ı âlî-şân meşrûtunda musarraah olduğı mastûr ve muktezâ-yı şürût üzere patrik-i mersûm ve cemâ'at-i metropolidan mühriyle memhûr arz-ı hâlleriyle bu makûlenin te'dîb ve manastır-bend olunmasını istid'â olundukda, istid'âsı üzere sudûr iden fermân-ı âlî mücebince Dîvân-ı humâyûnum tarafından emr-i şerîfim tatar ile geldiğı Dîvân-ı humâyûnum kaleminden tahrîr olunmağla şürûtu mücebince vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

[s.48]

[s.48/1]

Kütahya kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Anadolu Vâlisi sadr-ı esbâk Silahdâr Mehemed Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-bâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîrâtında hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan sâbıkâ Belgrad defterdârı Hüsnü Yusuf'un bundan akdem sû'-i tavrı inhâ olunduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî li-ecli't-te'dîb Kütahya'ya nefy ü iclâ olunup mûmâ-ileyh Hüsnü Yusuf gerek illet-i mizâc ve gerek müzâyaka-i sâ'ire ile mağdûr ve zâtında şâyân-ı merhamet olmakdan nâşî afv ü itlâkı husûsu tahrîr ve iltimâs olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere itlâkı fermânım olmağın, imdi vezîr-i müşârun ileyhin tahrîr ve iltimâsına mebnî mûmâ-ileyhin cürmü afv olunduğu sen ki Mevlânâ-yı [mûmâ]-ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mûmâ-ileyhi nefyden itlâk ve sebîlin [tahliye] eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1195.

[s.48/2]

Hanya muhâfızı (boşluk) Paşa dâmet me'âliyhûya ve Hanya Kâdîsı'na Hanya kal'asında yeniçeri zâbiti olan (boşluk) zîde mecdühûya ve ocak ihtiyârları zîde kadrühüma, Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hanya kazâsı müzâfâtından Anfiron(?) nâhiyesine tâbi' Vilos(?) nâm karye mütemekkinlerinden re'âyânın yedlerinde olan i'lâm ve hüccet-i şer'iyye mantûkunca istirdâdı lâzım gelen emlâkları redd ve bî-vech-i şer'î ta'addî ve rencîde itdirilmemek bâbında bundan akdem evâmir-i aliyyem sâdır olmuşiken zümre-i askerîden Şerîfoğlu Mehemed ve Deli Hasan ve Bıçakçı Ömer ve Sosfaki(?) Süleymân ve Yusuf ve Dagakoş(?) bin Sakake(?) nâm kimesneler yeniçerilik iddi'âsıyla ahâlî-i re'âyânın emlâk ve arâzîlerini zabt ve emr-i âlîye adem-i itâ'at eyledikleri bâ-arz-ı hâl mukaddemâ ocak tarafına inhâ ve ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar li-ecli't-te'dîb Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında bâ-mektûb-ı ocak doksan dört senesi evâsıt-ı Şevvâl'inde emr-i âlî sâdır olup şimdi sen ki Hanya muhâfızı mûmâ-ileyhsin, vürûd iden tahrîrâtın hülâsâ-i mefhûmunda bâlâda isimleri mastûr kimesnelerin mübâşir yediyle emrleri

lede'l-vürûd merkûmûn ahz ve zâbitlerine teslîm ve kayık tedârükünde iken merkûm Şerîfoğlu Mehemmed sûret-i itâ'ati ızhâr ve bir takrîb i'lâm ahz ve cevfü'l-leyde mezbûr Deli Hasan ile firâr ve mâ'adâsı emlâk-ı mezbûrede alâkaları olmayup re'âyânın olduğunu ikrâr ve keff-i yed ve el'ân habsde oldukların ve merkûm Şerîfoğlu Mehemmed zümre-i mütegalibeden olup tarafgîrlere istinâden adem-i itâ'at ve tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmamağla sâlifü'l-beyân re'âyânın senedât-ı şer'îyye-i mu'ayyene ile yedlerinde olup merkûmların fuzûlî zabt eyledikleri emlâk ve akârın istirdâd ve fîmâ-ba'd dahl ve ta'arruz eylememeleri için emr-i âlî sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda, vech-i meşrûh üzere târîh-i mezkûrda emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed ve firârî-i mezkûrlar buldukları mahalde ahz ve rüfekâ-i sâ'ireleriyle kal'a-i merkûmeye irsâl-birle kal'a-bend olunmalarına mezîd-i sa'y ü gayret ve tenfîz-i emr-i âlîye ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında te'kîdi şâmil müceddeden emr-i şerîfim sudûru menût-ı re'y-i âlî olduğun bi'l-fi'l re'îsül-küttâbım olan Süleymân Feyzî dâme mecdühû i'lâm ve i'lâmı mücebince te'kîdi müş'ir fermânım olmağın, imdi siz ki mîr-i mirân ve Mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve ihtiyârân-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile firârî-i mezkûrları buldukları mahalde ahz ve rüfekâ-i sâ'ireleriyle kal'a-i merkûmeye irsâle mezîd-i sa'y ü gayret ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrlar tarafına lede'l-vüsûl kal'a-i mezkûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara tecâvüzlerine izn ve ruhsat göstermekden mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1195.

Yalnız Şerifoğlu'nun itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 95.

[s.48/3]

Limni kal'ası dizdârına [hüküm ki,]

Nezâret-i Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfem Ağası nezâretinde olan evkâfdan Burusa'da vâkı' Hüdâvendigâr-ı Esbâk merhûm ve mağfûrûn-leh Sultân Mehmed Han tâbe serâhu evkâfi mukâta'âtından Kapudağı nâhiyesine tâbi' Erdek kasabası sâkinlerinden Memiş nâm kimesne gelüp bundan akdem refikleri Kara Ali ve Emrullah nâm kimesneler ile umûr-ı kazâyâ müdâhale iderler deyü i'lâm ve iştikâ olunduğuna

binâ'en bundan akdem Limni kal'asına kal'a-bend olunup refikleri mezbûrların cürmleri afv ü itlâk ve kendüsü kal'ada mahbûs, iyâl ü evlâdı zelil ve sefil oldukların bildirüp afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin mezbûr dahi fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket ider ise muhkem hakkından gelmek şartıyla cürmü afv ü itlâk olunması emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

[s.48/4]

Zağra-i Cedîd kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Ol havâlîden bâ-emr-i âlî teftîş ve te'dîb-i eşkıyâya me'mûr haseki Zağra-i Cedîd kazâsına vürûdunda Selâtn-i Cengiziye'den Gâzi Giray Sultân'ın kazâ-i mezbûrda mukaddemâ a'yân nasb eylediği Hüsman nâm kimesne firâr ve haseki-i mûmâ-ileyhin hâmil olduğu emr-i şerîfimin adem-i icrâsını mûcib hâlât-ı nâ-ber-câya ictisâr eyledikten başka ma'lûmü'l-esâmî eşhası asub ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü etvâr-ı nâ-mârziyeye ibtidâr eyledi deyü mukaddemâ inhâ olunduğuna binâ'en gerek merkûm Hüsman ve avenesinden ve gerek etrâfında vâkı' kazâlar eşkıyâsından kal'a-bendi icâb idenlerin kal'a-bend ve tertîb-i cezâyâ müstahikk olanların ifâ-yı mücâzât-ı meşrû'alarıyla tathîr-ı bilâd ve te'mîn-i ibâd olunmasını mutazammın dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası i'lâmıyla Edirne Bostancıbaşısına ve sâ'ire hitâben doksan dört senesi evâhir-i Zi'l-hiccesi'nde şeref-rîz-i sudûr olan emr-i şerîfim lede'l-vüsûl cümle muvâcehesinde kırâ'et ve mazmûnu işâ'at ve mezbûr Hüsman'ın keyfiyeti sırren ve cihâren istis'âl olundukda, şer'an üzerine bir nesne sâbit ve da'vâcısı dahi olmayup hakkında inhâ olunan mevâdd hilâf-ı vâkı' ve kizb-i sarîh olup etvârından cümlesi râzı ve hoşnûd üzere olduklarını ahâlî-i kazâ-i mezbûr ihbâr eyledikleri sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan i'lâmında ve ahâlînin mahzarlarında tahrîr ve inbâ ve merkûmların afvü bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redifim sudûru istid'â olunduğuna ibtinâ'en fîmâ-ba'd hakkında bu makûle hâlât istid'â olunmak lâzım gelür ise âhar gûne te'dîb olunmak şartıyla bu def'a merkûm Hüsman'in cürmü afv ve itlâkı bâbında işbu emr-i münîfim ısdâr ve ırsâl olunmuştur. İmdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ancak merkûm Hüsman'in şürût-ı merkûm ile cürmü afv olunduğu ma'lûmun oludukda fîmâ-ba'd meşrût-ı itlâkına ri'âyet ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemesini gereği gibi kendüye tenbîh ve te'kîde mübâderet ve

mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfime mebnî kal'a-bend teklîfi âhar güne te'dîb ile kimesne tarafından merkûma müdâhale ve ta'addî ve vukû'una irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

[s.49]

[s.49/1]

Çavuşbaşı ağaya ve Gelibolu nâ'ibine hüküm ki,

Es-Seyyid Mehemmed nâm kimesne bundan akdem Kapucubaşı Nu'mân Bey-zâde'nin kitâbeti hizmetiyle Erzurum'a gidüp geldiğinden ve ücretini virmediğinden bahs ile ecr-i misli hâvî rikâb-ı kamer-tâb-ı şâhânem Dîvân-ı humâyûn kalemi şâgirdânından olmak üzere takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâli derûnunda envâ'-ı türrehât ve hâric-i tavr-ı edeb nice fezâyihî müştemil hezeyân-âmîz kelîmât tahrîr ile bî-edebâne-ı etvâra ictisâr ve tasdî'-i ser(?)-i şehri-yârâneme ibtidâr ve kalem-i mezbûrdan su'âl olundukda, ketebe ve şagrîdândan olmadığı inhâ ve ihbâr olunup kendüsü istintâk olundukda, tevârih-i sâbıkâdan bir târîhinde birkaç gün müdâvemet etmiş olduğun beyân etmekle bî-edeb erbâb-ı dürû'dan olduğu bundan dahi âşikâr olup nefy ve tağrîbiyle te'dîbi lâzım geldiğine binâ'en çavuş mübâşeretîyle Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûmu çavuş mübâşeretîyle te'dîben Gelibolu'ya nakl ve irsâl ve isrâ ve iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve sen ki Gelibolu nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vusûlünde mezkûru menfîyyen Gelibolu'da ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf âhara tecâvüzüne ruhsatdan mübâ'adet ve vusûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı mezkûr ile Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 95.

Vüsûlünü müş'ir Gelibolu nâ'ibinin arzı gelmiştir.

23 R sene 95.

[s.49/2]

İzmir mollâsına ve İstendil cezîresi nâ'ibine ve İzmir hâssı voyvodasına hüküm ki, Enderûn-ı humâyûnum ağalarından Mustafa ve Abdullah ve Süleymân zîde mecdühümün iştirâken mâlikâne uhdelinde olan resm-i mîrî-i şem'-i asel-i İzmir ve tevâbi'i mukâta'asının râbîta-i nizâmı zımnında bundan akdem medîne-i İzmir'de rîhte olunan şem'-i asel taraflarından mansub voyvodaları ma'rifetiyle sebke ve i'mâl ve râyic-i vakt üzere fûrûht ve eğer mugâyir hareket ider olur ise yedlerinde olan şem'-i asel mîrîçün girift ve kendüleri diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak üzere tanzîm olduğuna binâ'en taraf-ı âhardan vechen mine'l-vücûh müdâhale olunmak icâb etmez iken İzmir mütemekkinlerinden ve tüccâr tâ'ifesinden Mihalaki(?) ve Adamaki ve Todoraki ve Yani ve Andon nâm zimmîler hilâf-ı şürût bir takrîb ısdâr itdirdikleri emr-i şerîfi sened-i ittihâz ile müceddeden kâr-hâne ihdâs ve şem'-i asel i'mâl ve fûrûht-birle ihtilâl-i nizâm-ı mukâta'aya bâdî oldukları mukaddemâ lede'l-inhâ ibreten li'l-gayr mesfûrlar ahz ve ümenâ-i mukâta'a taraflarından i'lâm olunmadıkca itlâk olunmamak şartıyla ve vilâyetleri olan İstendil cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında mûmâ-ileyhimin istid'âlarına binâ'en çavuş mübâşeretiyile mesfûrlar buldukları mahalde ahz ve cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâlariçün eğerçi emr-i münîfim sâdır olmuşıdi, ancak el-hâletü hâzihî ıslâh-ı nefis eylediklerine binâ'en fimâ-ba'd bilâ-izn şem'-i asel i'mâl e cür'et etmemek ve eğer hilâf-ı şürût şem'-i asel i'mâl iderlerse cânib-i mîrîye ma'lûmü'l-mikdâr gurusı virmek üzere nezri kabûl eylediklerini ve taraflarından Anastaş nâm zimmîyi Der-aliyyeme irsâl-birle itlâkları istid'âsında bulduklarından bahs ile ba'd-ezîn vekîl-i mesfûrun ber-vech-i muharrer vekâleti ba'de'l-isbât müte'ahhid oldukları nezrleri baş muhâsebeye kayd olunmasını mûmâ-ileyhim bu def'a arz-ı hâlleriyle istid'â etmeleriyle tarafeyn baş bâkîkulu ma'rifetiyle mîrî kâtibi huzûrunda lede't-terâfu' fimâ-ba'd hilâf-ı emr-i âlî ve bilâ-izn hareket-birle başka kâr-hâne ihdâs ve şem'-i asel i'mâl ve bey' ve şirâ eylememek üzere müte'ahhidler olup ve eğer hilâf-ı ta'ahhüd hareketleri zuhûr iderse cânib-i mîrîye on bin gurusı virmek üzere ta'ahhüd eyledikleri ecilden, ber-vech-i muharrer ta'ahhüdlere baş muhasebeye kayd ve ıslâh-ı nefis iden zimmiyûn-ı mesfûrûnun cürmleri afv ü itlâk ve sebilleri tahliyesi i'lâm-ı hâlî zımnında emr-i şerîfim sudûru taraf-ı şer'den i'lâm olunmağla i'lâm ve istid'â olduğuna vechîle mesfûrların itlâk ve sebilleri tahliye olunmak üzere Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l baş defterdârım olan es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâme

uluvvühü i'lâm etmekle i'lâmı mücebince itlâkları fermânım olmağın, imdi sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, şürût-i mezkûr üzere mesfûrların bu def'a cürmleri afv olunmağla cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîllerin tahliye eylesin. Ve siz ki İzmir Kādîsı ve voyvodası mûmâ-ileyhimâsız, mesfûrûnun ber-vech-i muharrer ta'ahhüdleri ve şürût-ı itlâk ve kabûl eyledikleri nezrleri bu def'a başmuhâsebeye kayd olunduğu ma'lûmunuz oldukda mugâyir-i ta'ahhüd hareketden men'leriyle mukâta'a-i mezbûrenin istikrâr-ı nizâmına nezâret ve ihtilâl-i nizâmına mûcib olur ednâ vaz' ü hâlât vukû'una irâ'et-i ruhsat ve cevâzdan mûcânebet olunmak bâbında fermân-ı âli yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

Başmuhâsebeye ilm ü haber kâ'imesi verilmiştir.

[s.49/3]

Bosna Vâlîsi vezîrim Abdullah Paşa'ya ve Niş kal'ası dizdârına hüküm ki, Hadîka-i hâssa ocağına merbût Estar(?) Eflak kazâsı civârında vâkı' Semendire ve Prizrin sancaklarında ve Timur nâhiyesinde ba'zı Arnavud eşkıyâsı zuhûr ve üç beşer kazâ-i mezbûra vürûd ve geşt ü güzâr ve re'âyâ fukarâsının ve ebnâ-i sebîlin emvâlîni gasb ve katl-i nüfûs ve hetk-i a'râzı ile pâ-zede-i fukarâ ve ızrâr-ı ahâlî ve re'âyâ misillü hilâf-ı şer' şenâ'atden hâlî olmadıklarından mâ'adâ yine kazâ-i mezbûr müzâfâtından Yeni Varoş nâhiyesinde üç sene mukaddem te'ehhül ve tavattun iden Paşalı Ahmed nâm kimesne eşirrâ ve müzevvirînden olmağla re'âyâ fukarâsının ırz ve mâllarına tasallut ve tecrîme ta'addîsine binâ'en li-ecli't-terâfu' da'vet-i şer' olundukca âlet-i harb ile hücum ve muhâlif-i şerî'at-i garrâ te'dîbini mûcib şetm misillü harekât-ı nâ-meşrû'aya ictisâr ve şer'-i şerîfe adem-i itâ'atini ızhâr etmekle mârrü'z-zikr Arnavud eşkıyâsının dahi şürûr ve mazarratları ve merkûm Paşalı Ahmed'in dahi Niş kal'asına kal'a-bendi ile te'dîb ve kazâ-i mezbûrun te'mîni husûsu bu def'a olduğu Estar(?) Eflak kādîsı tarafından Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan iki kıt'a i'lâmında tahrîr ve istid'â olunmuş kazâ-i mezbûr Bosna eyâleti dâhilinde olmağla vâlî-i mezbûrun öteden berü eyâletleri dâhilinde olan ibâdullâhı eşkıyâ ve harâm-zâde makûlelerinin eşedd-i ta'addîlerinden himâyet ve sıyânet ile zabt u rabt ve hıfz ü hirâset-i memleket husûsâtına dikkat ve ihtimâmları muktezâ-yı me'mûriyetleri olduğuna binâ'en merkûmların dahi inhâ olunduğu üzere şakâvete

cesâretleri sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, bi't-taharrî(?) (..?) mütehakkık olur ise ma'rifet-i şer'le lâzım gelen te'dîbleri icrâ olunmak için ahz ü habs ve keyfiyetlerini Der-aliyyeme ve merkûm Paşalı Ahmed'in vech-i muharrer üzere hareketi kezâlik vâkı' ve nefsü'l-emre muvâfık ise ol-dahi ba'de't-tahkîk Niş kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi mârrü'z-zikr Estar(?) Eflak kazâsı hükûmetin dâhilinde olmağla etrâf ve civârdan havza-i hükûmetine tevârüd iden o makûle eşkıyâ ve harâm-zâdenin bi't-taharrî ahz ve te'dîbleriyle tasfiye ve te'mîn-i memâlike dikkat ve bu vechile ibâdullâhî dest-i ta'addî ve şakâvetlerinden hıfz ü himâye lâzıme-i zimmet-i me'mûriyyetinden olduğı cihetde tahrîr ve inhâ olunduğı üzere Arnavud tâ'ifesinden olan(?) merkûmdan kazâ-i mezbûra tevârüd idüp hilâf-ı şerî'at-i garrâ ve mugâyir-i rızâ îsâl-i hasâr ve mazarrata cesâretleri bi't-taharrî indinde mütehakkık ve mütebeyyin olduğı sûretde ahz ve habs ve ma'rifet-i şer'le lâzım gelen te'dîbleri icrâ olunmak için keyfiyetleri Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at ve kezâlik merkûm Paşalı Ahmed'in dahi ol vechile mugâyir-i şer'-i enver harekete cesâret ve adem-i itâ'ati nefsü'l-emre muvâfık olduğı tahakkuk ider ise anı dahi Niş kal'asına irsâl ve keyfiyetini Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eyleyüp lâkin bu bahâne ile fukarâdan celb-i mâl sevdâsıyla şakâvetde alakası olmayan bî-cürm ehl-i ırz makûlesine isnâd-ı şakâvet-birle bir vech ta'addîde ve ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâsına mebnî vâkı' hâlini tahrîrden be-gâyet hazer ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin merkûm Paşalı Ahmed'in ber-vech-i muharrer keyfiyet-i hâli ba'de't-tahkîk müşâr cânibinden tarafına vârid olduğı sûretde kal'aya vaz' ve bilâ-emr-i âlî itlâkından mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 95.

Husûs-ı mezbûre dâ'ir isti'mâli hâvî emr yazılmışdır.

2 R sene 96.

[s.50]

[s.50/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühûya ve Limni cezâfresi nâ'ibine hüküm ki,

Uşak Kādîsı tarafından vürûd iden evrâkın hülâsa-i mefhûmlarında Uşak mukâta'ası mülhakâtından Banaz kazâsı sâkinlerinden ve zümre-i sipâhiyândan Çingâneoğulları Keneş İsmail ve Hasan ve Ahmed ve ammîleri Deli Mehemmed ve İbrahim Karakādîoğlu Halîl ve maktûl Şenik Halîl oğulları Mehemmed ve Süleymân ve Eşme kazâsını zabt iden Curaoğlu Ahmed nâm şakîler başlarına cem' eyledikleri eşkiyâ ile medîne-i Uşak'ı muhâsara-birle muhârebe ve cümle üzerine hücûm ve Uşak Voyvodası İbrahim zîde mecdühûnun konağını ihrâk ve on neferden mütecâviz âdemlerin ve hammâmcının gulâmı ve sâ'ir beş nefer kimesneleri katl eylediklerine binâ'en ahâlî dahi bi'l-ittifâk eşkiyâ-yı mezbûre ile muhârebeye tasaddî eylediklerinde merkûm Halîl ve Deli Mehemmed esnâ-yı muhârebeye katl olunup bâkîleri Curaoğlu tarafına firâr etmeleriyle gerek merkûmlar ve gerek firârî İlyasoğlu el-yevm üç yüzden mütecâviz eşkiyâ ile cem' iyyet üzere olduklarına binâ'en eşkiyâ-yı mezbûrenin ber-vech-i muharrer vâkî' olan ta'addîlerinin men' ü def'i ve lâzım gelen te'dîbleri icrâsını Karahisar-ı sâhib sancağı mutasarrıfı Ebubekir dâme ikbâluhû arz ve kâ'imesinde ve Uşak ve Karahisar ve Gördes ve Şıhlu ve Banaz ve sâ'ir yedi aded kazâ kâdîları başka ve kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karacahisar karyesi sâkinelerinden Fatıma nâm hatunun zevci Halîl ve Yenice karyesi sâkinelerinden Ayşe ve Fatıma nâm hatunların zevci el-Hâc Hüseyin ve Saç(?) mahallesi sükkânından Hafız Osman'ın Arab gulâmı Abdullah ve değirmancısı Ester nâm zimmî ve Emine nâm hatunun zevci Ebubekir ve Esliha mahallesi sükkânından Abdullah nâm kimesnenin Mustafa nâm ve Hasan mahallesi sükkânından Hammâmcı Hâcî Hüseyin'in gulâmı Arab Mehemmed nâm yedi nefer kimesneyi merkûmûn Çingâneoğulları kurşun ile darb ve katl eylediklerine binâ'en ba'de'l-keşf iktizâ iden hüccetleri i'tâ olunmaktan nâşî hasımlarıyla terâfu'-ı şer' olunmak için verese-i mezkûr emr-i âlî sudûru niyâzında olduklarını Uşak Kādîsı diğeri i'lâmında ve Uşak ahâlîleri mahzarlarında tahrîr ve inhâ ve altı kıt'a keşf hüccetlerini irsâl ve voyvoda-i merkûm İbrahim'in zulm ve ta'addîsi hadden efzûn olduğuna binâ'en Der-alıyyeme şikâyete gidecek âdemlerin üzerlerine hücûm ve Müftî-zâde Seyyid

Abdülganî nâm kimesnenin enişteleri ile birkaç kimesneleri katl ve maktûllerin evlâd ü iyâllerinin ve merkûm Seyyid Abdülganî'nin kız karındaşlarını bilâ-cürm birkaç ay habs etmekle bundan akdem li-ecli'l-iştikâ Der-aliyyeme arz ve mahzar ile gelenlerin tehî ric'at eylediklerini merkûm Abdülganî dahi bir kıt'a arz-ı hâlinde tastîr ve istid'â etmeleriyle kuyûdât tettebbu' olundukda, Haremeyn-i muhteremeyne tâbi' evkâfin mukâta'alarından mârrü'z-zikr Uşak ve tevâbi'i mukâta'ası senevi on iki bin beş yüz guruş mâl ile hemşîre-i muhteremem Esmâ Sultân dâmet ismetühânın mâlikâne uhdesinde olduğu haremeyn muhâsesinde ve zikr olunan Banaz kazâsı sükkânından Çingâneoğulları Keneş İsmail ve Hasan ve Ammîleri Deli Mehmed ve oğlu Hasan ve diğeri ammîleri İbrahim ve maktûl Şenik Halîl oğulları Mehmed ve Süleymân nâm kimesnelerin bu esnâda Eşme kazâsında sâkin Curaoğlu Ahmed nâm şakî ile bi'l-ittihâd ihtilâl-i beldeye bâdî olduklarına kazâ-i Uşak voyvodası merkûm Seyyid İbrahim zîde mecdühûnun hânesini basup muhârebeye tasaddî ve ba'dehû firâr eylediklerinde eşkıyâ-yı merkûmûn ve aveneleri fimâ-ba'd kazâ-i mezbûra dühûl ettirmemek ve eğer ideri olur ise ahz ve zâbitâna teslimde rehâvet ve tekâsül iderler ise kazâ-i mezbûr ahâlîleri yirmi bin guruş nezre kat' oluduklarını hâvî virdikleri hüccet-i şer'iyye mahalline ba'de'l-kayd mücebince işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharrem'inde emr-i şerîf verilmiş olduğu başmuhâsebeden ba'de'l-ihrâc husûs-ı mezbûr Sultân-ı müşârun ileyhânın kethüdâsı ve hâlâ muhâsebe-i evvel olan Mehmed zîde mecdühûdan isti'lâm olundukda, Uşak mukâta'ası ber-vech-i muharrer müşârun ileyhânın uhdesinde ve kurb ü civâr-ı saltanat-ı seniyem iken eşkıyâ-yı merkûme hevâlarına tâbi' erâzil ü eşhâsı başına cem' ve cümlesi müsellahan derûn-ı kasabaya hücum ve ahâlî ile harb u kıtâle tasaddî ve hucec-i keşfînde mastûrû'l-esâmî kimesneleri alenen katl ve voyvodalarının konağını ihrâk eyledikleri mahallinden ve bi'l-cümle civâr kazâlardan vürûd iden i'lâmât-ı şer'iyye ve tahrîrât-ı sâ'ire ile tahkîk olunmuşiken bu vechile bâgiyâne hareket ve bu misillü fazîha-i azîmeye cesâret idenler mu'âheze ve mu'âkabe olunmadıkları hâlde ba'd-ezîn derûn-ı mukâta'ada fesâdât ve ihtilâl der-kâr ve eşkıyâ-yı merkûme fesâd ve şakâvetlerin setr için tarafdârlarına her-bâr Der-aliyyeme şâkîler tesyîr idecekleri ve bu mâddenin sâ'ire dahi sirâyeti âşikâr ve mukâta'anın zabt u idâresi bi'l-küllîye düş-vâr olacağı vâzıh ve bedîdâr olmakdan nâşî eşkıyâ-yı merkûme fimâ-ba'd derûn-ı mukâta'aya ayak basmamak üzere bâ-hüccet-i şer' nezre kat' olduklarını müş'ir sâdır olan emr-i şerîfim mücebince el-vevm ba'zı mahalle istinâden Der-aliyyeme gelüp iştikâyâ tasaddî idenler ahz ve

ibreten li's-sâ'irîn bilâd-ı ba'ideye nefy ü iclâ olunmaları lâzime-i hâlden idüğü ve husûs-ı mezbûrun hîn-i vukû'unda kethüdâ-yı mûmâ-ileyhin mahallinde mevcûd bulunan mu'temed ve mücerreb âdemleri dahi hâdise-i mezkûreyi re'yü'l-ayn müşâhede eylediklerini i'lâm etmekle bu sûretle kurb-ü civâr-ı saltanat-ı seniyyemde ol makûle katl-i nüfûs ve ızrâr-ı ibâda bir dürlü rızâ-yı mülûkânem olmamağla fezâhat ve mel'anete cesâret iden merkûmlar ve sâ'ir her kim olursa olsun ekserîsi Der-aliyyemde mevcûd olmalarıyla i'lâm olduğu üzere her ne mahalde iseler alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb sâ'ire mûcib-i ibret için mübâşir ma'rifetiyle bilâd-ı ba'ideye nefy ü iclâ ve ıslâh-ı nefis ve te'dîb oldukları tekrâr i'lâm olunmadıkca itlâk olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l başdefterdârım es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâme uluvvuhû i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince çavuş mübâşeretiyle Limni'ye iclâları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfimde isimleri mastûr kimesnelerden bu tarafda olanlar her ne mahalde iseler ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle ahz ve Limni'ye nefy ü iclâ ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûrları cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından ve bir takrîb firârlarından mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

Sıhhati üzere iki varak zîrde mukayyedir.

[s.51]

[s.51/1]

Ferecik Kādîsı'na ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ebubekir zîde fazlühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ferecik kasabası sâkinlerinden muzırrü'n-nâs ve emvâl-i ibâdı ahz iden Ramazanoğlu Hasan ve refiki Derviş İbrahim husemâlarıyla terâfu' ve zimmetlerinde zuhûr iden ashâbına reddiçün sâdır olan emr-i âlî mûcebince lede'l-murâfa'a dört bin dokuz yüz guruşa bâliğ meblağ zimmetlerinde sâbit ve i'lâm ve mahzar-birle Der-aliyyeme vürûd ve tahsîl ve ashâbına teslîm için tekrâr emr-i âlî

sâdır ve ba'dehû üç bin guruş dahi sâbit mecmû'u yedi bin dokuz yüz guruşa baliğ olup mutâlebe olundukda, hîleye sülûk-birle menkûlât makûlesinden olan emvâl ve eşyâların civâr kazâlarda olan akribâ ve avenelerine ihtifâ itdirdüp bu vechile fukarâyâ gadr etmeleriyle mezbûrân Ramazanoğlu Hasan ve refiki Derviş İbrahim mukaddemâ mezbûrların nizâ'lariçün ta'yîn olunan hâssa hasekilerimden Hâlid zîde kadrühû mübâşeretiyle Limni kal'asına kal'a-bend ve zimmetlerinde sâbit ve mütehakkak olan emvâl-i fukarâyı ashâbına virmedikce itlâk olunmamalarıçün hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzere haseki-i merkûm mübâşeretiyle merkûmân Ramazanoğlu Hasan ve Derviş İbrahim ahz ve Limni kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Ferecik Kādîsı mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve haseki-i merkûm mübâşeretiyle merkûmân Ramazanoğlu Hasan ve Derviş İbrahim ahz ve Limni kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrân tarafına vüsûllerinde kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârinlarından ve mahall-i âhara tecâvüzlerine izn ve ruhsat göstermekden be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini Der-alıyyeme haseki-i merkûm ile i'lâma mübâderet eyleyüp hilâfından hazer eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1195.

İş bu emr-i âlî mücebince merkûmân kal'a-i mezkûra irsâl ve isâl olunmalarıyla meblağ-ı mezkûr ashâbına redd ve edâ olunmadıkca itlâk olunmamasını müş'ir Ferecik nâ'ibinin ve kal'a-i mezbûra vüsûllerini muhtevî kal'a-i mezbûre dizdârının vârid olan i'lâm ve arzı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

19 Ca sene 95.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evasıt-ı Ş sene 195.

[s.51/2]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Rodosçuk nâ'ibi Mevlânâ Hâfız Mustafa zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Rodosçuk kazâsı mahkemesinde kâtib-i sâni olan Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî Limni kal'asına kal'a-bend olunup lâkin ahvâlî diğêr-gûn ve perîşân ve iyâl ü etfâli sefil ve sergerdân olmağla

hâline merhameten kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak için hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere [kal'a-i] merkûmeden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmun cürmü afv ü itlâk olduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından hazer eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt Ra sene 1195.

[s.51/3]

Edirne Bostancıbaşısına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Havâss-ı Mahmûd Paşa kazâsı ahâlîleri gelüp bundan akdem hâkimü'ş-şer' iken katilen fevt olan Seyyid Ebubekir Efendi'nin da'vâcısı yoğiken derûn-ı kazâda çiftliği olup a'yânlık iddi'âsında olan mütegalibeden Kurt Bekiroğlu Hüseyin Usta ve kazâ-i mezbûr a'yânı Emîn Kethüdâyerioğlu İbrahim ve Bedre(?) karyesinden Hâcî Ali ve Atikli Çorbacı birkaç nefer sâ'ir aveneleriyle müttefikân mâtde-i mezbûreyi siz[in] için mesârif eyledik deyü yedi bin beş yüz gurus meblağ fukarâya tevzî' ve cebren tahsîl eyledikleri mukaddemâ inhâ ve iştikâ oldukda, mübâşir marîfetiyle Edirne'ye ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût hukûk-ı fukarâ ba'de'l-istirdâd ibreten li'l-gayr İnöz kal'asına kal'a-bend olunmak için sâdır olan emr-i şerîfime adem-i itâ'at ve Edirne'ye ihzârları müte'asir olduğu lede'l-inhâ mahallinde terâfu'-ı şer' oldukdan sonra usta-i mezbûr mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-bend olunmak bâbında tekrâr emr-i âlî-şânım ısdâr olunmuşiken yine adem-i itâ'at üzere olduğun bildirüp ol bâbda müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve merkûm sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, hâlâ zâbtında olup me'mûr olduğu kal'aya gitmediği ve fırsat bulur ise fimâ-ba'd dahi ızrâr-ı fukarâya tasaddî ideceği arpalık sâhibi imâm-ı sâni-i sâbık ihbârıyla dahi derece-i tahkîke resîde olmağla ma'rifetinle kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene195.

Merkûm lede'l-vüsûl vaz '-ı kal'a olduğu[nu] nâtık İnöz kal'ası dizdârı Abdullah'ın arzı gelmiştir.

4 Ca sene 95.

Ber-vech-i arpalık Havâss-ı Mahmud Paşa mukaddem ihsân olunan hâlâ Galata Kâdisı Seyyid Osman Efendi'den i'lâm olmadıkca merkûm itlâk olunmamak için kaydı bâlâsına şerh virilmek üzere fermân-ı âlî sâdır olmağla bu mahalle şerh ve sebt olundu.

7 Ca sene 95?

Bundan sonra itlâk olunursa kazâ-i mezbûrda a'yân olmamak ve ahâlî ve re'âyâ fukarâsını sırren ve cihâren ızrâr etmemek şartıyla itlâkı emrine derc olunmasını battalı buyuruldusuna musarrahdır.

İtlâklariçün emr yazıldı.

Evâ'il-i C sene 95.

[s.51/4]

İpsala ve Limni cezîresi nâ'iblerine hüküm ki,
Hâssa hasekilerimden mu'âriz sevâhiline me'mûr el-Hâc Mehemmed Haseki zîde kadrühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan arz-ı hâlinde İpsala kazâsında sâkin Hasan Efendi dimekle ma'rûf kimesne iki sene mukaddem kazâ-i mezbûrda a'yân iken Kapudan-ı Deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû ol cânibe mürûrunda merkûm Hasan harbî kefereye hinta fûrûhtuyla şöret-şi'âr olmak hasebiyle müşârun ileyh tarafından ahzı irâde olunmakdan nâşî merkûm firâr ve bu hilâlde kazâ-i merkûma dühûl ve Edirne Bostancıbaşısına beş bin guruş virmek üzere tahvîl i'tâ ve tahrîrâtıyla kazâ-i mezbûra a'yân olup icrâ-yı garaz sevdâsıyla hinta fûruht iderler deyü bostancıbaşî-i mûmâ-ileyh ihbâr ve kırk elli nefer ile bölükbaşî gönderüp beş on karyeyi basdurup ikişer üçer âdem ahz ve kazâ-i mezbûrda habs ve kazâ-i mezbûrdan üç bin beş yüz guruş ahz olunduğunu Gerge karyesi ahâlîsi bir kıt'a tezkire ile haseki-i mûmâ-ileyh inhâ veistirhâm etmeleriyle haseki-i mûmâ-ileyh kazâ-i mezbûr (..) (..) habs-ı halâsı (?) ve huzûr-ı şer'de ahâlîyi istintâk eyledikde merkûm Hasan kazâ-i mezbûrda oldukca cümlesi mutazarrır olacaklarını inhâ eylediklerin tahrîr eylediğine binâ'en ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle Limni cezîresine iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki İpsala kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle merkûm Hasan ahz ve rahât-ı ibâd zımnında li-ecli't-te'dîb Limni cezîresine nefy ü iclâ ve sen ki Limni cezîresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-

ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân ıtlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1195.

Edirne Bostancıbaşına hitâben te'kîdi hâvî emr yazılmışdır.

Evâsıt-ı R sene 95.

[s.52]

[s.52/1]

Zikri âtî kâdîların buldukları mahallerin kâdîları zîde fazlühûmâ ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Atina ve tevâbi'i metropolidinin iltizâmına dâhil Talende(?) re'âyâlarından Tanaş veled-i Niko ve Suterho veled-i Yorgaki nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve kocabaşılık iddi'âsıyla re'âyâyı tekdîr ve zâbitâna bi-gayrı hakkın tecrîm ve âyînlerine muhâlîf harekâta cesâret etmeleriyle kendü hâllerinde olmak üzere bi'd-defe'ât tenbîh ve pend ü nush olundakda ser-mû isgâ etmeyüp harekât-ı nâ-marziyyelerinde ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları rûmî varaka ile taraflarına ihbâr olunduğun bildirüp mesfûrân her ne mahalde bulunurlar ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ibreten li's-sâ'irîn Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkları husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediklerine binâ'en vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

Afv ü ıtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî gurre-i N sene 196.

[s.52/2]

Bir sûreti

Yine Talende re'âyâsından Mihali veled-i Alesti ve Penaki(?) veled-i Vasili zimmîlerin Benefşe kal'asına kal'a-bendleriçün ber-vech-i meşrûh üzere patrik-i mesfûr arz-ı hâliyle emr-i şerîf yazılmışdır.

Afv ü itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 196.

[s.52/3]

Zikri âtf kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim sâbıkâ Mîrahur-ı evvelim olan Mîr Mehemmed dâme mecdühûnun ber-vech-i mâlikâneme bâ-berât-ı âlî-şân uhdesinde olan Kars-ı Zulkadriyye kazâsında Çeltük-i enhâr mukâta'ası re'âyâlarından Bayezidoğlu nâm şakînin âdemlerinden Kel Halîl demekle meşhûr mefsedet-pîşe mukâta'a-i mezbûrun ihtilâl-i nizâmına mü'eddî hâlâta cesâret eylediğın mîr-i mûmâ-ileyh bâ-arz-ı hâl inhâ ve mezbûr bulunduğu mahalde çavuş mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Limni kal'asına kal'a-bend ve mîr-i mûmâ-ileyhin inhâsı olmadıkca itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretiyle mezbûr Halîl bulunduğu mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Limni kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mezbûr Halîl bulunduğu mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis için Limni kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-i mezbûrda habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve firârından ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

[s.52/4]

Hanya muhâfazasında yeniçeri zâbiti (boşluk) zîde mecdühûya ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hanya kal'asında otuzbirinci cemâ'atin aşçısı Ali Usta kendü hâlinde olmayup haşerâtı başına cem'-birle ifsâd ve gûnâ gûn ve hadden efzûn olup bundan akdem Der-aliyyeme ihzâren gelüp hakkından gelinmek üzere iken bir takrîb hâlâs ve tekrâr kal'a-i mezkûra vüsûlünde evvelkinden birkaç kat ziyâde hasâra cesâret ve hiyâneti zâhir ve bir tarîkle te'dîbi mümkün olmadığından ihtilâl-i muhâfazaya bâdî olduğu vâsıl-ı şem'-i mülûkânem olup te'dîbi lâzime-i hâlden olmağla mezbûr ocakdan çavuş mübâşeretiyile Limni kal'asına irsâl ve gitmekde tereddüd veyâhud ortalusu tasahhub ider ise ortaları dahi cezîre-i ba'îdeye me'mûr kılınacağını tefhîmen sen ki yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası Süleymân Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince amel ü hareket eylemen fermânım olmağın, imdi sen ki yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin, mezbûr Ali'nin kal'a-i mezbûra irsâli matlûb-ı mülûkânem idiğü ve emr-i şerîfime münâfî gitmekde tereddüd ve muhâlefet ve yâhud ortalusu tasahhub ve irsâlde mûmâne'at ve tenfiz-i hükm-i münîfime betâ'et zuhûr ider ise orta-i mezkûrun cezîre-i ba'îdeden birine me'mûr kılınacağı ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer ocakdan ta'yîn çavuş-ı mûmâ-ileyh merkûm Ali'yi teslîm ve kal'a-i mezbûra irsâle ihtimâm ve dikkat ve mugâyiri hareketden be-gâyet ittikâ ve mübâ'adet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'a-i mezbûrda habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve bir takrîb firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

Itlâkiçün emr yazılmışdır.

Evâhir-i Ca sene 95.

[s.52/5]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühû [ve] Arabkir Kādîsı'na hüküm ki,

Arabkir sâkinlerinden zümre-i eşirrâdan Halîl nâm kimesne bu esnâda Der-aliyyemde da'vâ-yı müzevvereye tasaddî-birle bî-hûde tasaddîden hâlî olmamağla

merkûm li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle vatani olan Arabkir'e nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, müzevvir-i merkûm Halîl, Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb vatani olan Arabkir'e menfiyyen irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu o tarafda ikâmet itdirüp Der-aliyyeme vürûduna irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve ol cânibe vüsûlünü çavuş-ı mûmâ-ileyh ile tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 1195.

Vüsûlünü müş'ir Arabkir nâ'ibi Latif Efendi'nin arzı gelmiştir.

13 Ş sene 95.

[s.53]

[s.53/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarında Mihâliç Voyvodasına ve Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Gönen Voyvodası Ali zîde kadrühûnun [Der-sa'âdetime] takdîm eylediği arz-ı hâlî mefhûmunda mûmâ-ileyh bâ-fermân-ı âlî maktûl Sepetoğlu'nun zimemâtı tahsîline me'mûr olmakdan nâşî maktûl-ı merkûmun avenesinden Sarıkaryeli bölükbaşı el-Hâc İbrahim nâm kimesne maktûl-ı mezbûrun mâlından olmak üzere Yörük Dumanoğlu nâm kimesne zimmetinde olan sekiz bin guruşu ahz eylediği tevâtüren ihbâr olunmuşiken mâl-ı mîrîye hıyânetini setr etmek dâ'iyesiyle bundan akdem şakâveti zâhir olan Nu'mân nâm kimesne voyvodalığı aldığı(?) tarafından vekîlim deyü yine karye-i mezbûreden Bosnalıoğlu Halîl ve Gönen kasabasından Yusufoglu el-Hâc Hasan nâm kimesneler ile yek-dil ve yüzelli nefer haşerât ile Gönen voyvodalığını bilâ-temessük zabt ve merkûmu muhâsara ve tazyîk ve ziyâde gadr ve ta'addî eylediklerin inhâ ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve Der-aliyyemden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mûmâ-ileyh Ali'yi voyvodalıkda ibkâ ve makâmına ikâme olunduktan sonra mastûrû'l-esâmî dört nefer eşkıyâdan yalnız İbrahim ve Halîl ahz ve merkûm İbrahim'in zimmetinde olan sekiz bin guruşu tahsîl ve hazîne-i âmireme

teslîm olunmak için Der-sa'âdetime irsâl ve merkûmân İbrahim ve Halîl Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi ber vech-i muharrer ma'rifetin ve Der-alıyyemden ta'yîn olan (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle Gönen voyvodası mûmâ-ileyh Ali'yi voyvodalıkda ibkâ ve makâmına ikâme itdirdikden sonra mezbûrân İbrahim ve Halîl'i ahz ve merkûm İbrahim'in zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr sekiz bin guruşu tahsîl ve hazîne-i âmireme teslîm olunmak için Der-sa'âdetime irsâl ve mezbûrânı Bozcaada'ya nefy ü iclâ ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmânı cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Evâhir Ra sene 195.

Tekrâr emr yazulup mühimmeye kayd olunmuşdur.

Evâsıt-ı R sene 95.

[s.53/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühû ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Şehzâde câmi'-i şerîfi softalarından Mollâ Hüseyin ve Mollâ Hasan ve Mollâ Ak Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından vakf-ı şerîfin hademeleri kendülerden âciz olup ve kemerbaşılarını dâ'imâ tekdîr ve ta'cîzden hâlî olmamakdan başka imârete gelen talebe-i ulûmun mezbûrûndan emn ü rahâtları meslûb olduğu iştikâ-birle ahz olundukda, bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle mezbûrûn Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûrûnu çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle kal'a-i merkûmeye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde ma'rifetinle dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrede kal'a-bend idüp bilâ- emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mucânebet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

Itlâk olunmak üzere emr yazıldı.

7 C sene 95.

[s.53/3]

Dîvân-ı humâyûnumdan bi'l-fi'l çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Karahisar-ı şarkî sükkânından olup hâlâ Âsitâne-i aliyemde sâkin Hâcî Ömer Efendi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve kizb-i dürûğ ile celb-i mâla ibtidâr ve firârî Ali Paşa dâmâdı olup hâlâ mahbûs olan Sadullah Efendi'nin hânesine varup mîr-i merkûmun itlâkiçün mev'id olan ba'zı mahallere vireceğim deyü kizb-i dürûğ ile iki bin guruşların aldığı istimâ' olundukda istirdâd ve bundan başka sâbıkda vâkı' olan sâ'ir ba'zı mefsetet ve fezâhatı dahi Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûdatdan zâhir ve bâhir olmakdan nâşî li-ecli't-te'dîb nefy ü iclâsı bâ-takrîr istid'â olunduğu cihetden merkûmun Kıbrıs'a nefy ü iclâsı bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyile Kıbrıs'a nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile mezbûr Hâcî Ömer'i ahz ve li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve firârından ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî-şân yazılmışdır

Fî evâhir-i Ra sene 1195.

Ber-müceb-i emr-i âlî ikâmet itdirildiğini nâtik Lefkoşa nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mazmûnu fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 26 R sene 95.

Vilâyetine gitmek şartıyla bâ-işâret afv ü itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 96.

[s.53/4]

Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ferecik Kādîsı Mevlânâ Ebubekir zîde fazlühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ferecik sükkânından Serrâcoğlu Mustafa nâm kimesnenin kendü hâlinde ırzıyla

mukayyed iken hilâf-ı vâkı‘ mevâdd isnâdıyla bâ-fermân mukaddemâ Kavala kal‘asına kal‘a-bend olunup ahvâlî diğەر-gûn ve iyâl ü evlâdı sefil ve sergerdân olup bundan başka cümle ahâlî kendüden râzı ve şükrân üzere olmalarıyla merhameten afv ü itlâkiçün arz eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere merkûmun cürmü afv ve kal‘a-i mezbûrdan itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûr Serrâcoğlu Mustafa'nın cürmü afv ve sebîli tahliye olunduğu ma‘lûmun oldukda merkûmu kal‘a-i mezbûrdan itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfindan mübâ‘adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 1195.

[s.54]

[s.54/1]

Bosna Vâlisine ve İzvornik Kādîsı'na ve yeniçeri zâbiti Abdurrahman ve ocakdan bâ-husûs (boşluk) zîde mecdühûmâya ve bi'l-cümle serhadd-nişînân ve Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,

İzvornik kal‘asında yeniçeri zâbiti olan Haseki Abdi'nin envâ‘-ı mefsedetde ibtidârı ve İzvornik sükkânından Hacı İbrahim (..) Beşârullah dimekle ma‘rûf kimesne ile Mustafa Alemdar ve Mollâ Ali ve karındaşı Mustafa nâm şakâvet-kârları istishâb ve envâ‘-ı mel‘anete ictisârları bundan akdem lede’l-inhâ merkûm Haseki Abdi zâbitlikden azl ve sen ki turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, kal‘a-i merkûmeye müceddeden yeniçeri zâbiti nasb ile merkûm Haseki Abdi ocağ-ı âmirem tarafına irsâle ve rüfekâları merkûmun li-ecli’t-te’dîb Eğridere palankasına kal‘a-bend olunmaları bâbında çend rûz mukaddem sudûr iden emr-i şerîfim ocakdan çavuş mübâşeretiyle irsâl olunmuşıdi. Ancak bu def‘a sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, tahrîrâtına melfûfen İzvornik ve Memlaha-i zir ve (..) ve Srebreniçe kâdîlarının Derbâr-ı şevket-karârıma vârid olan i‘lâmlarında ve İzvornik ahâlîsinin mahzarlarında zikr olunan şakâvet-kârlar icrâ-yı mefsedetde rüfekâları olan Uzun Mehmed ve İsmail Alemdâr nâm hiyânet-şi‘ârlar ma‘lûmü’l-esâmî ikiyüzden mütecâviz eşkiyâyı cem‘ ve varoş re‘âyâsıyla da‘vâları olmadığından bahs ile mugâyir-i şer‘-i enver mahkemeyi basup ihzârlariçün mürâsele mutâlebesiyle hükm-i şer‘a ibrâm ve ihzârları fesâdı mü’eddî olmakdan nâşî te’hir olunmadığından Mevlânâ-yı mûmâ-

ileyhi tekdîr ve tazyîk ile ihtilâl-i şîrâze-i nizâm-ı serhaddi mûcib evzâ'a cür'et ve fukarâ-yı ra'iyete pâ-zede-i hasâret etmeleriyle merkûmların dahi te'dîbi bölükbaşlarıyla ve vikâye-i nizâm-ı serhaddı sıyânet-i ahâlî ve ra'iyet olunmasını tahrîr ve istirhâm ve husûs-ı mezbûr hâlâ Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Süleymân Ağa dâme uluvvühûdan isti'lâm olundukda, sâlifü'z-zikr şakâvet-pîşelerin kal'a-bendleriçün ber-vech-i meşrûh sudûr iden emr-i şerîfimde refikleri merkûmân Uzun Mehemed ve İsmail Alemdâr dâhil olmayup mütecâsir oldukları harekât-ı münâfiye rızâ ve muhill-i nizâm-ı memleket olduğu cihetde te'dîb ve gûş-mâlleri lâbüdd olmağla merkûm Abdi'nin ocak tarafına ihzârı ve rüfekâları olan şakâvet-kâr-ı merkûmların dahi mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend ve avene ve rüfekâları taharrî ve bu gûne harekât-ı nâ-marziyeye cesâretlerine binâ'en gereği gibi te'dîb ve fimâ-ba'd bu gûne halât-ı nâ-meşrû'aya tasaddî eylememeleri şartıyla nizâm-ı kavîye rabt ve sûret-i nizâmı Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu ağa-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince mezbûr kal'a-i mezkûreye irsâl ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetinle avene ve rüfekâları taharrî ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ harekete cesâret eyledikleri ba'de't-tahkîk ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ahz ve habs ve nizâm-ı kavîye rabt ve sûret-i keyfiyeti Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olmuşidi. İmdi sizki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve Ser-turnâ'î ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz merkûm Abdi'nin avenesinin mukaddemâ sudûr iden emr-i münîfimde isimleri dâhil olmayan merkûmân Uzun Mehemed ve İsmail Alemdâr'ı mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye irsâl ve şakâvet ve mefsedetde avene ve rüfekâları olan mefsedet-kârları dahi bi't-taharrî tefahhus ve bu makûle harekete cesâret eyledikleri gereği gibi tahkîk ve tashîh olundukdan sonra ahz ve habs ve serhadd-ı merkûmun râbîta-i nizâmını sûret-i ulâsına ircâ' ve nizâm-ı kavîye bend ile keyfiyet-i nizâmını Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at ve şakâvet-i merkûmede medhali olmayan bî-cürm ehl-i ırz makûleleri celb-i emvâl dâ'iyesine mebnî ta'arruz ve gadr ve şakâvet ile mugâyir-i rızâ-yı mülûkânem tekdîrden mücânebet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmân Uzun Mehemed ve İsmail Alemdâr ocak mübâşiri mûmâ-ileyh ile kal'a-i mezbûreye lede'l-vüsûl kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 95.

İtlâkiçün emr yazıldı.

Evâsıt-ı Ca sene 96.

[s.54/2]

Gönen Kādîsı ile sâ'ir zikri âtî firârînin bulunduğu mahallin kādîsına serdârları (boşluk) ve (boşluk) zîde kadrühûmâya Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki, Sâbıkâ Gönen kasâbası serdârı Nu'mân nâm kimesne maktûl Sepetoğlu misillü ızhâr-ı tuğyân ve ızhâr-ı ibâd fikr-i fâsidiyle envâ'-ı harekât-ı nâ-marziyeye ibtidâr ile ihtilâl-ı beldeye bâdî ve tahsîli fermân olan emvâl-i mîriyyenin tahsiline mûmâne'at ve ahâlîyi tahrîk ve voyvodalık umûruna ta'arruz eylediğine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî li-eclî't-te'dîb Limni kal'asına kal'a-bendve fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete müdâhaleden mücânebet ve doğru Der-sa'âdetime gelmek üzere iklâf ve bu tarafa lede'l-vürûd muktezâ-yı cibilliyeti üzere kasaba-i mezbûreye tahrîrât irsâl ve avenelerini tahrîk ile belde-i merkûmun küllî ihtilâline bâ'is ve ba'zıların dahi bu tarafa celb ve arz-ı hâl takdîmi ile tasaddîye cesâret ve icrâ-yı garaz dâ'iyesiyle bir takrîb mahalline firâr ve izmihlâl-i fukarâya bâ'is olacağı inbâ olmakdan nâşî ahziçün mazinne olan mahallerden sırren ve alenen bi't-taharrî tefahhus olundukda, tebdîl-i câme vilâyeti cânibine firâr eylediği tahkîken ihbâr olunmağla mezbûr bulunduğu mahalde ahz ve def'-i mazarratı için kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takr[îr] istid'â olunduğuna binâ'en ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Magosa kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sizki Mevlânâ ve serderân-ı mûmâ-ileyhimsiz, firârî-i mezbûr her kangınızın taht-ı kazâ ve hükûmetinde bulunur ise ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh mübâşeretiyle bi't-taharrî ele getürüp ahz ve li-eclî't-te'dîb Magosa kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'aya vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mübâ'ad[et] ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 1195.

[s.54/3]

Platomanâ kal'ası dizdârına hüküm ki,

Badracık kazâsına tâbî' Mavil nâm karye mütemekkinlerinden Konomooğlu(?) Anagosti ve dâmâdı Hristo nâm zimmîler Arnavud haşerâtına ve voyvoda-i sâbık Seyyid Nu'mân Ağa dimekle ma'rûf kimesneye istinâden ızzâr-ı ibâdullâha ibtidâr ve müte'dadiden sudûr iden evâmîr-i aliyyeme adem-i itâ'at-birle envâ'-ı mezâlîme cesâret ve bu vechile tuğyân ve usâtları zâhir ve vâkı' olan zulm ve ta'addîlerinin def'i husûsu bi'd-defe'ât Badracık Kādîsı i'lâmında ve ahâlîsi mahzar ve arz-ı hâllerinde mukaddemâ Der-aliyyeme tahrîr ve istid'âlarına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî mübâşîr ta'yîn olunan Seyyid Osman Çavuş mübâşeretîyle mesfûrân Âsitâne-i sa'âdetimde ahz ve mahalline vüsûllerinde mesfûrları Platomanâ kal'ası dizdârı Halîl'e kal'a-bend eylemek üzere teslîm ve teslîmini müş'ir Platomanâ kādîsından bir kıt'a i'lâm ahz ve müddet-i vâfireden berü kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve hâlleri diğîr-gûn ve iyâl ü evlâdları bî-kes ve sergerdân kaldıkları bâ-arz-ı hâl inhâ ve kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak ve ızzâr-ı ibâdullâha ibtidârdan ferâgat eylemek ve mütenebbih olmadığı ihbâr olmak lâzım gelür ise hakkından gelinmek şartıyla afv ü itlâkları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

[s.55]

[s.55/1]

Anadolu Vâlîsi vezîr sadr-ı esbâk Silahdâr Mehemmed Paşa'ya ve zikri âtî firârî mütegalibelerin buldukları mahallerin kuzât ve nüvvâblarıyla Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Uşak kazâsı [kādîsı] tarafından vürûd iden evrâkın hülâsa-i mefhûmlarında Uşak mukâta'ası mülhakâtından Banaz kazâsı sâkinlerinden ve zümre-i sipahîyândan Çingâneoğulları Keneş İsmail ve Hasan ve Ahmed ve ammîleri Deli Mehemmed ve İbrahim ve Karakādîoğlu Halîl ve maktûl Şenik Halîloğulları Mehemmed ve Süleyman Eşme kazâsını zabt iden Curaoğlu Ahmed nâm şakîler başlarına cem'

eyledikleri eşkıyâ ile medîne-i Uşak'ı muhâsara-birle muhârebe ve cümle üzerine hücum ve Uşak Voyvodası İbrahim zîde mecdühûnun konağını ihrâk ve on neferden mütecâviz âdemlerin ve hammâmcının gulâmı ve sâ'ir beş nefer kimesneleri katl eylediklerine binâ'en ahâlî bi'd-defe'ât eşkıyâ-yı mezbûr ile muhârebeye tasaddî eylediklerinde merkûm Halîl ve Deli Mehemed esnâ-yı muhârebeye katl olunup bâkîleri Curaoğlu tarafına firâr etmeleri sebebi ile gerek merkûmlar ve gerek firârî İlyasoğlu el-yevm üçyüzden mütecâviz eşkıyâ ile cem'iyet üzere olduklarına binâ'en eşkıyâ-yı mezbûrenin ber-vech-i muharrer vâkı' olan ta'addîlerinin men' ü def'i ve lâzım gelen te'dîbleri icrâsını Karahisar-ı sâhib sancağı mutasarrıfı Ebubekir dâme ikbâluhû arz ve kâ'imesinde Uşak ve Karahisar ve Gördes ve Şihlu ve Banaz ve sâ'ir yedi aded kazâ kâdîları başka ve kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karacahisar karyesi sâkinlerinden Fatıma nâm hatunun zevcesi Halîl ve Yenice karyesi sâkinelerinden Ayşe ve Fatıma nâm hatunların zevci el-Hâc Hüseyin ve Saç(?) mahallesi sükkânından Hâfız Osman'ın Arab gulâmı Abdullah ve değirmancısı Ester nâm zimmî ve Emine nâm hatunun zevci Ebubekir ve Esliha mahallesi sükkânından Abdullah nâm kimesnenin Mustafa nâm ve Hasan mahallesi sükkânından Hammâmcı Hâcî Hüseyin'in gulâmı Arab Mehemed nâm yedi nefer kimesneyi merkûmün Çingâneoğulları kurşun ile darb ve katl eylediklerine binâ'en ba'de'l-keşf iktizâ iden hüccetleri i'tâ olunmaktan nâşî hasımlarıyla terâfu'-ı şer' olunmak için verese-i mezkûr emr-i âlî sudûru niyâzında oldukların Uşak Kâdîsı diğeri i'lâmında ve Uşak ahâlîsi mahzarlarında tahrîr ve inhâ ve altı kıt'a keşf hüccetlerini irsâl ve voyvoda-i merkûm İbrahim zîde mecdühûnun zulm ve ta'addîsi hadden efzûn olduğuna binâ'en Der-alıyyeme şikâyete gidecek âdemlerin üzerine hücum ve Müftî-zâde Seyyid Abdülganî nâm kimesnenin enişterleriyle birkaç kimesnelerini katl ve maktûllerin evlâd ü iyâllerini ve merkûm Seyyid Abdülganî'nin kız karındaşlarını bilâ-cürm birkaç [ay] habs etmekle bundan li-ecli'l-iştikâ Der-alıyyeme arz ve mahzarlarıyla gelenlerin tehî ric'at eylediklerini merkûm Abdülganî dahi bir kıt'a arz-ı hâlinde tastîr ve istid'â etmeleriyle kuyûdât tettebbu' olundukda, haremeyn-i muhteremeyne tâbî' evkâfin mukâta'âtından mârû'z-zikr Uşak ve tevâbi'i mukâta'ası senevî on iki bin beşyüz guruş mâl ile hemşîre-i muhteremem Esmâ Sultân dâmet ismetühânın mâlikâne uhdesinde olduğu Haremeyn muhâsesinden ve zikr olunan Banaz kazâsı sükkânından Çingâneoğulları Keneş İsmail ve Hasan ve ammîleri Deli Mehemed oğlu Hasan ve diğeri ammîleri İbrahim ve maktûl Şenik Halîloğulları Mehemed ve Süleymân nâm kimesnelerin bu esnâda Eşme kazâsında sâkin

Curaoğlu Ahmed nâm şakî ile bi'l-ittihâd ihtilâl-i beldeye bâdî olduklarından başka Uşak Voyvodası merkûm Seyyid İbrahim zîde mecdühûnun hânesini basup muhârebeye tasaddî ve ba'dehû firâr eylediklerinde eşkiyâ-yı merkûmun aveneleri fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûra dühûl itdirilmemek ve eğer ideri olur ise ahz ve zâbitâna teslîmde rehâvet ve tekâsül iderler ise kazâ-i mezbûr ahâlîleri yirmi bin guruşundan kat' oluduklarını hâvî virdikleri hüccet-i şer'iyeye mahalline ba'de'l-kayd mûcebince işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharrem'inde emr-i şerîfim virildiği baş muhâsebeden ba'de'l-ihrâc husûs-ı mezbûr Sultân-ı müşârun ileyhimânın kethüdâsı ve hâlâ muhâsebe-i evvel Mehemmed zîde mecdühûdan isti'lâm oldukda, Uşak mukâta'ası ber-vech-i muharrer müşârun ileyhimânın uhdesinde kurb ü civâr-ı saltanat-ı seniyyem iken eşkiyâ-yı merkûm hevâlarına tâbi' erâzil ü eşhâsı başlarına cem' ve cümlesi müsellahan derûn-ı kasabaya hücum ve ahâlî ile harb u kıtâle tasaddî ve hucec-i keşfine mastûrû'l-esâmî kimesneleri alenen katl ve voyvodalarının konağını ihrâk eyledikleri mahallinden ve bi'l-cümle civâr kazâlardan vürûd iden i'lâmât-ı şer'iyeye ve tahrîrât-ı sâ'ire ile tahkîk olunmuşiken bu vechile bâgiyâne hareket ve bu misillü fazîha-i azîmeye cesâret idenlermu'âheze ve mu'âkabe olunmadıkları hâlde ba'd-ezîn derûn-ı mukâta'ada fesedât ve ihtilâl der-kâr ve eşkiyâ-yı merkûme fesâd ve şakâvetlerin setr için tarafdârlarından her-bâr Der-aliyyeme şâkîler tesyîr idecekleri ve bu mâddenin sâ'ire dahi sirâyeti âşikâr ve mukâta'anın zabt ve idâresi bi'l-küllîye düş-vâr olacağı vâzih ve bedîdâr olmakdan nâşî eşkiyâ-yı merkûme fîmâ-ba'd derûn-ı mukâta'aya ayak basmamak üzere bâ-hüccet-i şer'iyeye nezre kat' olduklarını müş'ir sâdir olan emr-i şerîfim mûcebince el-yevm ba'zı mahalle istinâden Der-aliyyeme gelüp iştikâyâ tasaddî idenler ahz ve ibreten li's-sâ'irin bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmaları lâzıme-i hâlden idiği ve husûs-ı mezbûrun hîn-i vukû'unda kethüdâ-yı mûmâ-ileyhin mahallinde mevcûd bulunan mu'temed ve mücerreb âdemleri dahi hâdise-i mezkûreyi re'yü'l-ayn müşâhade eylediklerini i'lâm etmekle bu sûrette kurb ü civâr-ı saltanat-ı seniyyemde o makûle katl-i nüfûs ve ızrâr-ı ibâda bir dürlü rızâ-yı mülûkânem olmamağla fezâhat ve mel'anete cesâret iden merkûmlar ve sâ'ir her kimler olur ise olsun ekserîsi Der-aliyyemde mevcûd olmalarıyla i'lâm olduğu üzere her ne mahalde iseler alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb sâ'ire mûcib-i ibret için mübâşir ma'rifetiyle bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ ve ıslâh-ı nefis ve te'dîb oldukları tekrâr i'lâm olunmadıkca ıtlâk olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l başdefterdârım olan es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâme uluvvûhü i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince çavuş mübâşeretiyile

merkûmlar Der-aliyyemde ahz ve Limni'ye iclâ olunmalarıçün çend rûz mukaddemce emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Ancak merkûmlar bu taraftan firâr eyledikleri ihbâr olunmağla sen ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz. Merkûm Seyyid Abdûlgani'nin mâ'adâsı buldukları mahallerde ahz ve menfâlarına irsâl olunan fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mastûrû'l-esâmî kimesnelerin merkûm Seyyid Abdûlgani'den mâ'adâsını taht-ı hükûmetde ve kazâlarında Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş mübâşeretiyile ahz ve Limni'ye nefy ü iclâlarına mübâderet ve sen ki Limni nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûrları cezâre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp itlâklarıçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkca itlâklarından ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme çavuş ma'rifetiyle i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

[s.56]

[s.56/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'id dâme mecdühûya ve Çeşme kal'ası dizdârına hüküm ki,

Cezâre-i Sakız'da vâkı' Mastaki mukâta'ası karyeleri re'âyâsından Kalamoti karyeli Acı Yorgi Marsolaki ve Perki karyesinden Nikola Papa Yani ve Bandiliko Kostamazo ve Misa karyesinden Nikoli Bolanmiri ve Kalimiri karyesinden İstimat Yorgaki Momorgi, Malkoli(?) karyesinden altı nefer eşkıyâ ve eşirrà zimmîler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup bundan akdem Sakız'da ma'rifet-i şer'le cezâları tertîb olunan iki nefer müzevvir ve müfsid zimmîlerin akrîbâsından ve tarafgîrleri olmalarıyla yine ihtilâl-i mukâta'aya mü'eddî hilâf-ı şürût-ı bilâd ve mugâyir-i evâmîr-i aliyye ve hucec-i şer'iyeye yanlarına ba'zı hevâdârlarını isticlâb ve Âsitâne-i sa'âdetde cem'iyet ile geşt ü güzâr eylediklerine binâ'en bu sene-i mübârekeke mukâta'a mâlından katı vâfir noksân olmasına bâdî oldukların mâlîkâne mutasarrıfları bâ-arz-ı hâl inhâ ve mesfûrûnun altı nefer re'âyâ buldukları mahalde ahz ve Çeşme kal'asına kal'a-bend olup fimâ-ba'd mâlîkâne mutsarrıflarının i'lâmı

olmadıkca itlâk olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere mesfûrlar buldukları mahalde çavuş mübâşeretiyle ahz ve Çeşme kal'asına kal'a-bend olunup mâlikâne mutsaarrıflarının i'lâmı olmadıkca itlâk olunmamak fermânım olmağın, imdi [sen ki] çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş mübâşeretiyle bâlâda isimleri mezkûr zimmîleri buldukları mahalde ahz ve kal'a-i mezbûra irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

Limni kal'asına kal'a-bendiçün tebdîl olmuşdur.

12 Ş sene 195.

[s.56/2]

Bozcaada cezîresi ve İznik kazâsı nâ'iblerine hüküm ki, Kocaili sancağında İznik kazâsı sükkânından Seyyid Halîl ve refiki Yazıcıoğlu Mustafa nâm kimesneler müttefikân a'yânlık dâ'iyesiyle yetmiş beş neferâtından erbâb-ı şakâvet ve mefsedeti istishâb ile mezbûr Seyyid Halîl'in hânesinde ikâme ve şehir kethüdâsı Mustafa nâm kimesneyi bi-gayrı hakkın katl ve bâzergân Moralı zimmînin hânesini basup emvâl ve eşyâsın gâret ve merkûm Halîl'in çiftlik kethüdâsı merkûmlara şakâvet-bâdâş olmağla mukaddemâ ahz ve cezâsı tertîb olunmuşiken adem-i intibâh ile mezbûrân harekât-ı nâ-ber-câlarında ısrârlarından başka üç bin gurus mesârif-i beldeye kendü nefisleriçün yirmi beş kîse akçe dahi zam ve kâsım salyânesi nâmıyla tevzî' ve mukaddemâ fukarânın on beş keseden mütecâviz akçelerin dahi ekl ü bel' ile îsâl-i mazârı kendülere i'tiyâd eylediklerinden nâşî ahval-i fukarâ diğêr-gûn olduğunu mukaddemâ livâ-i mezbûr mutasarrıfı tarafından vârid olan tahrîrâtda inhâ olunduğuna mebnî merkûmânın çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Ancak merkûmân taraflarından bu def'a Der-aliyyeme takdîm olunan arz-ı hâllerinde haklarında ber-minvâl-i muharrer inhâ ve isnâd olunan mevâdd ba'zı ashâb-ı ağrâzın tahrîkiyle olduğu müddet-i vâfireden berü kayd-ı nefy ile hâlleri perîşân ve iyâl ü evlâdları sefil ve sergerdân olmağla cezîre-i mezbûreden afv ü itlâk ve sebîlleri

tahliye olunmak bâbından emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm etmeleriyle merkûmân fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmamak ve vilâyetlerde müdde'îleri zuhûr ider ise terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk ve katl mâddesi üzerlerine sâbit olur ise habs ve keyfiyetleri Der-sa'âdetime i'lâm olunmak şartlarıyla cezîre-i mezbûreden afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Bozcaada nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmânın şürût-ı mezkûr ile bu def'a cürmleri afv olunmağla cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye ve sen ki İznik kazâsı nâ'ibi mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmânın şürût-ı itlâklarını îfâ itdirmekle ve vilâyetlerinde müdde'îleri zuhûr ider ise husemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk ve mâdde-i katl üzerlerine sâbit olur ise merkûmân cebren îfâ ve keyfiyetlerin sıhhati üzere Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 195.

[s.56/3]

Ber-vech-i arpalık Kocaili sancağı mutasarrıfına, İznik kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Samako(?) -zâde Ahmed Necib zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nefsi-i İznik kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ihtiyârân ve ahâlî bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup medîne-i İznik sükkânından Seyyid Halîl nâm kimesneye kazâ-i mezbûrun umûruna müdâhale etmemek üzere tenbîh olunmuşiken mütenebbih olmayup yine a'yânlık dâ'iyesiyle bî-cürm kimesneleri gamz ve ittifâk-birle tecrîm ve tekâlîfleri umûruna karuşup tevdî' defterine nefsiçün meblağ-ı vâfire idhâl ve ekl ve bunun emsâli vâkı' olan mezâlim-i mütenevvi'asına adîmü'l- iktidâr ve perîşânü'l- ahvâl olmalarıyla ba'de'l-yevm mezbûr Seyyid Halîl umûr-ı kazâyâ müdâhale etdirilmemek üzere emr-i şerîfim sudûru bâbında vâkı' hâli Der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm olunmasını ilhâh ve iltimâs vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz ve ahâlî-i mezbûr dahi arz-ı hâl etmeleriyle Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda, İznik kazâsı sükkânından Seyyid Halîl ve refiki Yazıcıoğlu nâm kimesneler müttefikân a'yânlık dâ'iyesiyle yetmiş beşin neferâtı ve sâ'ir erbâb-ı şakâvet ve mefsedeti istishâb ve mezbûr Seyyid Halîl'in çiftlik ve hânesinde ikâme ve şehir kethüdâsı Mustafa nâm kimesneyi bi-gayrı hakkın katl ve bâzergân Moralı zimmînin hânesini basup emvâl ve eşyâsın gâret ve merkûm Halîl'in çiftlik kethüdâsı merkûmlara şakâvetde bâ-dâş olmağla mukaddemâ ahz ve cezâsı tertîb olmuşiken adem-i intibâh ile mezbûrân

harekât-ı nâ-ber-câlarına ısrârlarından başka üç bin guruş mesârif-i beldeye kendü nefsiçün yirmibeş kîse akçe zamm ve kâsım salyanesi nâmıyla tevzî' ve mukaddem neferâtın on beş kîseden mütecâviz akçelerin dahi ekl ü bel' ile îsâl-i mazârı kendülere i'tiyâd eylediklerinden nâşî ahvâl-i fukarâ diğêr-gûn olduğu sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, bundan akdem tarafından inhâ ve rahmen li'l-fukarâ çavuş mübâşeretiyle mezbûrânın diyâr-ı ba'îdeye nefy ile te'dîbleri istid'â olunduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle merkûmânı ahz ve Bozcaada cezîresine nefy ü iclâlariçün sene-i mâzî evâsıt-ı Zi'l-hiccesinde emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olmağla merkûm Seyyid Halîl'in sû'-i hâli ve fukarâya olan ta'addîsi mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfimin mazmûnunda dahi müstebân olmağla bir takrîb ıtlâk olur ise dahi umûr-ı kazâya müdâhale itdirilmemek üzere mefhûm-ı i'lâm ve arz-ı hâl emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh virilüp i'lâm-ı hâli mutazammın fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ra sene 1195.

[s.56/4]

Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbak vezîrim Silahdâr Mehemmed Paşa'ya ve Kütahya Nâ'ibine ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sâbıkâ Kırım Hanı Maksûd Giray Han dâmet me'âliyehûnun uhdesinde olan havâssından Kütahya sancağında Şeyhlü nâhiyesinde Çevrid(?) nâm karye sükkânından Hâcî Ali ve Hâcî Ahmed ve Mustafa nâm şakîler mukaddemâ ahâlînin haklarında iştikâ ve Han-ı müşârun ileyhın tahrîrâtına binâ'en sudûr iden emr-i âlî mücebince ahâlî-i merkûm havflarından nâşî murâfa'adan imtinâ' eyledikten sonra emr-i şerîf-i mezkûrun kaydı terkîn, husûs-ı mezbûrun iştikâ ve istihbâr-ı keyfiyet zımnında şeref-rîz-i sudûr bulan emr-i şerîfim mücebince sâbıkâ Anadolu Vâlîsi vezîrim Ali Paşa iclâluhû tarafından mübâşir ta'yîn olundukda, şakî-i merkûmûnun muhârebeye tasaddî ve mübâşir-i merkûmun etbâ'ından bir neferini katl ve üç neferini mecrûh etmeleriyle merkûm Ali esnâ-yı muhârebeye katl ve ser-i maktû'u ile merkûmân Ahmed ve Mustafa ahz ve hayyen müşârun ileyhın huzûruna irsâl ve habsde ikâ ve karındaşlarından Yusuf nâm şakî firâr ve eşkiyâ-yı merkûmânın keyfiyet-i hâlleri tekrâr lede'l-istifsâr bir müddetden berü sekbânları melce'-i me'vâ-yı lusûs ve kendüleri kuttâ'-ı tarîk ve vâcibü'l-izâle ve şerr ü mazarratlarından ibâdullâhın ıztırâbları derece-i kemâle resîde olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ve

mütehakkık ve hânelerinde dahi bir aded madrûb kem-a'yâr gurus ile kalb-un âlâtı zuhûr etmekle merkûmân Hâcî Ahmed ve Hâcî Mustafa'nın müktezâ-yı te'dîbleri icrâsıyla ahâlî-i fukarâ dest-i tasallutlarından tahlîs olunmasını bundan akdem vezîr-i müşârun ileyh tahrîrâtında ve Kütahya nâ'ibi ve Şehlü kâdîsı iki kıt'a i'lâmında tastîr olduğuna binâ'en merkûmân Hâcî Ahmed ve Hâcî Mustafa te'dîben ıslâh-ı nefis idinceye dek Kütahya kal'asına kal'a-bend ve keyfiyet i'lâm olunmak bâbında bin yüz doksan senesi evâ'il-i Receb'inde sâdır olan emr-i şerîfim sâdır olmuşken merkûm Hâcî Ahmed adem-i itâ'atından nâşî mahall-i me'muruna gitmeyüp kemâ-fi's-sâbık-birle hâss-ı merkûm [s.57] re'âyâsının hilâf-ı şer' ve mugâyir-i emr-i âlî bi-gayrı hakkın emvâl ve eşyâlarını nehb ü gâret ve fukarâdan ve sâ'ir gûne mezâlim ve ta'addiyâta cesâret-birle müşârun ileyhın hâssından iki aded karye ahâlîsinin sâkin-i kadîmelerinden teferruk ve perîşâniyetlerine bâ'is ve bâdî olmağla rahmen-li'l-fukarâ mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ıslâh-ı nefis edinceye dek kal'a-bend olunmak bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu han-ı sâbık müşârun ileyh bu def'a bir kıt'a mektûbunda tahrîr ve iltimâs ve Dîvân-ı humâyûnmda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda, târîh-i mezbûrda ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed olmağın, sen ki Anadolu Vâlîsı vezîr-i müşârun ileyhsin. Müşârun ileyhın iltimâsı üzere merkûm Hâcî Ahmed alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddem sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi zemân-ı ma'delet-nişân-ı mülûkânemde vedi'atullâh olan ahâlî ve re'âyâ vü berâyâ hilâf-ı mazhar kimesnelerden mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî vukû'una rızâ-yı hüsrevânem olmayup himâyet ve sıyânet-i hâlâtın istihsâline ihtimâm matlûb-ı mülûkânem olmağla han-ı sâbık-ı müşârun ileyhın iltimâsını ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûm Hâcî Ahmed'i alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya kal'asına irsâle müsâra'at ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'aya vaz' ü bend eyleyüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkca ıtlâkından hazer ve mucânebet ve vüsûlünü Der-alıyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

Tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 197.

[s.57/1]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Aydıncık kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Yazıcı-zâde Ahmed Şehrî zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Aydıncık sükkânından olup bundan akdem harekât-ı reddiyesine binâ'en bâ-fermân-ı âlî Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunan Helvacı-zâde Mustafa pîr ve ihtiyâr ve şer'-i şerîfe mutî' ve münkâd olmağla ihtiyârlığına rahmeten afv ü itlâkı bi'l-cümle ahâlî ve (..) istirhâm eylediklerin Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh bi'l-iltimâs arz eylediği cihetden i'lâm ve istirhâm olunduğu üzere afv ü itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını bi'l-fî'l Yeniçerileri Ağası Süleymân Ağa dâme uluvvühü i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince kal'a-i merkûmdan itlâk ve sebîli tahliye olunmakiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 95.

[s.57/2] terkin

Ber-vech-i arpalık Kayseriyye sancağı mutasarrıfına ve Kayseriyye mollâsına ve Kayseriyye kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Kayseriyye kazâsına tâbî' (..) karyesi ahâlîleri gelüp karye-i mezbûr mütemekkinlerinden Kiragos nâm zimmî kendü hâlinde olmayup fukarâya îsâl-i mezâlîm ve ta'addiyâta cesâretinden nâşî mukaddemâ mesfûr ve rüfekâsının Kayseriyye kal'asına kal'a-bendleri için evâmir-i aliyyem sâdır ve adem-i itâ'atinden tekrâr Edirne kal'asına kal'a-bendiçün emr-i âlî sudûrunda ele girmeyüp ba'dehû hevâdârlarıyla tekâlîfleri umûruna karuşup hilâf-ı emr (..) kendü nefsiçün sene-i mâzîyede dörd bin guruş tahsîl ve bel' ve ahâlînin perîşânlıklarına bâ'is olduğu lede'l-inhâ mesfûr livâ-i mezbûr mutasarrıfı ma'rifetiyle terâfu' ve sâbit olan hukûk istirdâd ve kal'a-bendi istirhâm olundukda, sâlifü'z-zikr (..) karyesi mütemekkinlerinden Çolakoğlu Ağba ve Kiragos zimmîler men'-i fesâd olduklarından karye-i mezbûreden ihrâc ve mahall-i âhara nefyeleri için tekrâr emr-i âlî sâdır ve yine adem-i itâ'atlerinden Kayseriyye kal'asına ve ba'dehû Edirne kal'asına kal'a-bendleriçün evâmir-i aliyyem sudûrundan sonra bir takrîb itlâk ve evvelkinden ziyâde şakâvete tasaddîleri inhâ ve tekrâr Edirne kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i âlî sâdır olmuşiken mesfûr Çolakoğlu Ağba ve Sarupapas oğlu kuyumcu Baros zimmîler ile yek-dil olarak fukarâya tasallutlarından mukaddemâ

sâdır olan emr-i âlî mücebince kal'a-bendleriçün sâdır olan emr-i âlî mahalline lede'l-vüsûl gaybet idüp ihzârları mümkün olmadığını nâtık vürüd iden i'lâmın mazmûnu bâ-emr-i âlî şer'e virilüp ve ba'dehû bulunduğu mahalde ahz ve terâfu' ve sâbit olan hakk-ı fukarâ ba'de'l-ihkâk Kayseriyye kal'asına kal'a-bendiçün ale't-tafsîl emr-i şerîfim verilmişken bu hilâlde ahâlî-i mezbûr inhâlârında karye-i mezbûre mütemekkinlerinden Kulaksız Dirgos nâm zimmî kendü hâlinde olmadığından nâşî karye-i mezbûreye dörd bin beş yüz guruş mesârifim vardır deyü hisâbları rü'yet olunmaksızın fukarâyı tekdîr ve cebren tahsîl ve gadr eylediğın bildirüp mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince müceddeden emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda, ber-vech-i meşrûh tevârîh-i muhtelif ile evâmir-i aliyyem virildiği mukayyed ve karye-i mezbûr ahâlîlerinin bu def'a olan inhâ ve tahrîrleri Kulaksız Dirgos zimmî mukaddemâ sût'-i hâlî inhâ ve kal'a-bendiçün emr-i şerîfim sâdır olan Kiragos zimmî ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim tenfîz ve icrâsına ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Re'îsü'l-küttâbım olan Süleymân Feyzî dâme mecdühû i'lâm eylemeğın i'lâmı mücebince amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

Sadr-ı Rum Efendi hazretlerinin i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu emr kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâlî muhtevî emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâ'il-i Ş(?) sene 95.

[s.57/3] terkin

Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul sâkinelerinden Fatıma nâm hatun Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunun oğlu hâssa hasekilerimden olup bundan akdem bâ-fermân-ı âlî me'mûr olduğu husûsda hilâf-ı rızâ hareketine binâ'en li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunan el-Hâc Ömer te'dîb ve ıslâh olup mükedderü'l-hâl olduğun inhâ ve hâline merhameten afv ü itlâkını istid'â eylediği cihetden mezbûr kendü hâliyle meşgûl olup mugâyir-i emr-i âlî hareketde bulunmamak üzere afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Ser-bostaniyân-ı hassa Mustafa dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 95.

[s.57/4]

Zikri âti râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ereğli ve tevâbi'i metropolidi iltizâmına dâhil Keşan kazâsında vâkı' (..) nâm karye mütemekkinlerinden Konomosoğlu Papa Yanopulo(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup âyînlerine mugâyir harekâta cesâret etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, isgâ etmeyüp mel'anette ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun bildirüp mesfûr Papa Yanopulo(?) kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek İnöz kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir sene 195.

[s.57/5]

Zikri âti râhibin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Tırhala Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde Mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Alasonya kazâsına tâbi' Kozani nâm karyede mutavattın Porta(?) Seneklos(?) dimekle ma'rûf Papa Kalinfos(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup mukız-ı fitne ve muharrik-i fesâd olup dâ'imâ ifâ-ı şerr ile re'âyâyı tekdîr ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret eylediğinden kendüye bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mû isgâ etmeyüp mecbûl olduğu harekât-ı nâ-mârziyeside ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu Kozani(?) re'âyâsı rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediklerin bildirüp mesfûr Porta Seneklos Papa Kalinfos Kozani(?) voyvodası ma'rifatiyle karye-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunursa ahz ve Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istida'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 96.

[s.58/1]

[s.58/1]

Rumili kâ'im-makâmı olan (boşluk) dâme mecdühûya ve Siroz Kādîsı'na ve sâ'ir eyâlet-i Rumili'nde zikri âtî mürûrînin bulunduğu kazâların kuzât ve nüvvâbinâ hüküm ki,

Siroz kazâsına tâbi' Gaydarohor nâm karyesi ahâlî ve re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîfi cem'ini me'mûra edâda kusûrları yoğuiken karye-i mezbûr kocabaşısı olan Zaceri(?) ve Adami(?) nâm zimmîler yüz seksen senesinden berü tekâlîfleri vukû'unda emr ve defterden ziyâde kendü nefisleri için tevzî' defterine külli akçe zam ve cebren tahsîl ve gadr eylediklerin mukaddemâ inhâ ve mahallinde şer'le görülmek bâbında sâdır olan emr-i âlî mücebince zimmî-i mesfûrlar huzûr-ı şer'e da'vet olundukda, mersûm Zaceri zimmî firâr ve mesfûr Adami zimmî huzûr-ı şer'e ihzâr ve hukûk-ı ibâd ba'de's-sübût istirdâd ve ihkâk-ı hakk ve firârî mesfûr ile murâfa'a ihkâk-ı hakk mümkün olmamağla mahallinde şer'le görülüp ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu mukaddemâ istid'â ve mahallinde şer'le görülmek için doksan dörd senesi Evâ'il-i Ramazân'ında sâdır olan emr-i şerîfim sâdır olup imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali Rüşdü zîde fazlühûsun. Bu def'a vârid olan arzında kazâ-i mezbûra tâbi' Gaydarohor karyesinde mütemekkin bi'l-cümle ehl-i zimmet re'âyâ meclis-i şer'de ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlî mücebince zimmîyân-ı mesfûrândan Ademi zimmî ile ba'de't-terâfu' zimmetinde sâbit ve mütehakkak olan hukûk-ı ibâd tahsîl olup lâkin mesfûr Zaceri zimmî firâr etmiş bulunmağla ihkâk-ı hakk mümkün olmadığından başka hilâf-ı şer'-i şerîf zulm ve ta'addîye ibtidâr ve ahvâl-i fukarâ diğêr-gûn olduğun tahrîr mesfûr Zaceri bulunduğu mahalde ahz ve terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunması istid'â ve ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim sudûrunda [ve mahallinde iddi'â-yı hukûk iden hazırasıyla ferden ferden] re'sü'l-küttâbım olan Süleymân Feyzî dâme mecdühû i'lâm etmekle zimmî-i mesfûr mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve terâfu'ı şer' ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk olunduktan sonra (..?)(..?) küreğê vaz' için Der-sa'âdetime ihzâr ve irsâl eyleyüp hilâfindan be-gâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

Tashîh(?) olunduğu vech(?) üzerine tebdîl olunmuştur.

Der-aliyyeye ihzâr olunmak üzere emr yazılmışdır.

Evâhir-i Ca sene 95.

[s.58/2]

Bundan akdem Dimetoka kal'asına irsâl olunan Turnacıbaşı Dünder-zâde Hüseyin zîde mecdühûya ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin, senin bundan akdem me'mûr olduğun husûsda ba'zı tekâsül ve kusûrun zuhûr eylediği Der-aliyyeme inhâ olunmaktan nâşî turnacılığın ref' ve Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye irsâl olunmuşidiği turnacıbaşılığın kemâ-kân ibkâ ve kal'adan itlâkı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle turnacıbaşılığın ibkâsı afv ü itlâkı muhtevî işbu emr-i şerîfim ısdâr (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi vech-i meşrûh üzere amel ü hareket ve Âsitâne-i aliyye ve ocak cânibine gelmeğe mübâderet eylesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyh afv ü itlâk olunmağla ol taraftan tahrîrin ve Âsitâne-i devlet-âşiyâneme sevk ve tesyîre mübâderet eylesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb virmeğe vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

[s.58/3]

Ahyolu Kādîsı'na hüküm ki,

Bahr-i siyâh boğazında vâkı' Baht-ı humâyûn şevket-makrun bostancıyân-ı hâssa ocağına merbût ocaklık olan Ahyolu kazâsına tâbi' Ahtabolu karyesi re'âyâsından Çamuroğlu Mihâl diğer Çamuroğlu Panayot nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup mücerred kendü cerr-i menfa'atleriçün kocabaşılık iddi'âsıyla re'âyâ fukarâsını gûn a gûn tecrîm ve tağrîm ve tazrîrden hâlî olmayup kendüleri pend ü nush olunmadıkça mel'anetlerinde ısrâr ve mücerred karye-i merkûmeyi perâkende etmek sevdâsıyla leylene bir zimmînin hânesine ateş ilkâ ve ba'zılarını katl kasdıyla üzerine hücum ve mesfûrların şerr ü mazarratlarından bir dürlü emniyetleri olmayup perîşânü'l-hâl

oldukların re‘âyâ-yı mesfûr bir kıt‘a rûmî mahzarlarıyla iştikâ ve subaşları dahi ber-vech-i muharrer bir kıt‘a i‘lâmıyla ihbâr olunduğu istid‘â ve li-ecli’t-te’ dîb mesfûrân ıslâh-ı nefis idinceye değin tersâne-i âmiremde vaz‘-ı kürek olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru hâssa bostancıbaşı dâme mecdühû tarafından bâ-takrîr inhâ olunmağla mübâşir ma‘rifetiyle mesfûrûn ahz küreğe vaz‘ olunmak için Âsitâne-i aliyyeme ihzâr olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 195.

[s.58/4]

Zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Dimetoka Nâ’ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriği ve Der-aliiyime mukîm cemâ‘at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ereğli ve tevâbi‘i metropolidi iltizâmına dâhil Malkara(?) kazâsına tâbi‘ Doğancı nâm karye mütemekkinlerinden Papa Hristodolos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekât ve tasaddîye cesâret idüb bi’d-defe‘ât pend ü nush olundukda, isgâ etmeyüp harekât-ı nâ-marziyesinde ısrâr ve sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu rûmî varakayla taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr papa Hristodolos (..?) karye-i mezbûr ve sâ’ir her ne mahalde bulunur ise karye-i mezbûra ayak basmamak şartıyla yasakçı ma‘rifetiyle ahz ve Dimetoka’ya nefy ü iclâ olunup itlâkiçün tekrâr taraflarından memhûr arz-ı hâlleriyle istid‘â olunmadıkca itlâkına müsâ‘ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ‘il-i R sene 195.

Mezbûr kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Evâhir-i B sene 99.

[s.58/5] terkin

Çavuşbaşı ağaya ve Limni cezîresi nâ’ibine hüküm ki, Cevâmi‘-i şerîf ve mesâcid-i münîfenin ebvâbı salât-ı subha birkaç sâ‘at kalarak küşâd olunup abede ve zühhâd ve sâ’ir ahâlî-i ibâd li-ecli’l-ibâde vardıklarında ebvâb-ı camî‘i mesdûd bulmamak ve bu husûsa kayyımbaşılar ale’d-devâm dikkat ve

ihitimâm eylemek lâzım iken merhûm ve mağfîret-nişân eskenehu'llâhu te'âlâ fi garkî'l-Mennân'ın Âsitâne-i devlet-i âşiyânemde vâkı' câmi'-i latîfî ebvâbını kayyımbaşî olan Hüseyin nâm şahıs ve fetile küşâd ve kanâdîlini ikâd eylemeyüp varan ibâd kimin hâric-i ebvâbda intizâr ve küşâdından sonra dahi min-gayr-ı ziyâ-in zulmetde karâr ve bu vechile maşakkate giriftâr olduklarını hâlâ Kapudan-ı Deryâ ve kâ'im-makâm-ı âlî-makâm vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhü müteddebiren bi'n-nefs hüçûm idüp kayyımbaşî-i merkûmun birkaç ay te'dîbleri lâzım gelmekle çavuş mübâşeretiyle Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşî-i mûmâ-ileyhsin merkûmu ahz ve çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Limni cezîresine nefy ü iclâyâ ikdâm ve sen ki Limni nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde kayyımbaşî-i merkûmu menfiyyen Limni'de ikâmet itdiriüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R sene 195.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince iş bu kayd terkîn ve emri dahi battalda hıfz olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı R sene 95.

[s.59]

[s.59/1]

Sakız kal'ası dizdârına hüküm ki,

Priştine kazâsında Çak(?)oğlu İbrahim Bey dimekle arîf kimesne bundan akdem mîr-i mîranlık rütbesini ba'de't-tahsîl mugâyir-i rızâ-yı humâyûnum katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz ve bilâ-müceb ibâdullâhı tekdîr ve tecrîm eylediği mukaddemâ bâ-arz-ı hâl ve mahzar inhâ olduğuna mebnî bâ-hatt-ı humâyûn mîr-i mirânlığı ref' ve vatan-ı aslîsi olan Gora kazâsında iyâl ü evlâdıyla ikâmet eylemesi bâbında sâdır olan emr-i şerîfime adem-i itâ'at ve ba'dehû kendüyü bir takrîb itlâk itdirdüp yine kemâ-fî'l-evvel zulm ve ta'addîye tasaddî eylediği inbâ ve tekrâr sâdır olan emr-i âlî mücebince mübâşir ma'rifetiyle Priştine'den ihrâc ve mahall-i menfâsına eğerçi irsâl olup ancak mübâşiri avdetinde Priştine'ye karîb ve civâr

olan Kalkandelen ve İskilib kazâları havâlîlerinde geŖt ü güzâr havass-ı humâyûnum kazâları fukarâsına îsâl-i hasâr ve mazârr eylediği yine mukaddemâ bâ-arz ve arz-ı hâl iŖtikâ ve inhâ olundukda, fimâ-ba'd mahall-i menfâsında ikâmet ve ırzıyla takayyüd eylemesi gereği gibi tenbîh ve te'kîd ve muhâlif-i emr-i âlî hareket ider olur ise diyâr-ı ba'ideye nefy ü iclâ olacağı tefhîm ve tahrîr olunmasını Ŗâmil re'îsü'l-küttâb-ı esbak i'lâmıyla doksan senesi evâsıt-ı Receb'inde bir kıt'a kalyon(?) PaŖa-yı merkûm me'mûr olduğu mahalden hareket ve Der-sa'âdetimde ikâmet ve ifsâd-ı umûr-ı memlekete cür'et üzere olduğu haber virilmekten nâŖî çavuş mübâŖeretiyle bulunduğu yerden kaldırulup Sakız kal'asına kal'a-bend olunmasını müŖtemil doksan dört senesi evâ'il-i Receb'inde baŖka bir kıt'a evâmir-i münîfem sâdir olmuŖıdı. Bu def'a PriŖtine tarafından tevârüd iden tahrîrâtda PriŖtine kasabası sükkânından Çak(?) Ali PaŖa-zâde el-Hâc İbrahim PaŖa PriŖtine kazâsının hânedân-ı kadîminden olup umûr-ı vilâyetde ve hidemât-ı Devlet-i Aliyyemde sadâkat ve istikâmeti zâhir ve âdât-ı umûr-ı mühimmeye iktidârı bâhir olunduğundan mâ'adâ bundan akdem sefer-i humâyûnumda asâkir-i vâfire ile Köprügölü ve sâ'ir me'mûr olduğu muhâfazada Mâlen ve bedenen bezl-i makdûr idüp me'zûnen hânesine gidüp ikâmet-birle mugâyir-i rızâ vaz' ü hareketi yoğiken kazâ-i mezbûrda mütegalibeden Nureddin Bey a'yânlık iddi'âsıyla kârına revâc virmek için ahâlî-i kazânın haber ü âğâhı yoğiken sahte arz ve mahzar tertîb ve hilâf-ı vâkı' PaŖa-yı mûmâ-ileyhin hakkında ref'-i ruk'a iŖtikâ eylediğine binâ'en mîr-i mirânlığı ref' ve vatan-ı aslîsidir deyü Gora kazâsına nefy ü iclâsı bâbında bir takrîb ısdâr itdirdiği emr-i Ŗerîfe imtîsâlen mahall-i menfâsına azîmet ve anda ikâmet etmiŖiken mezbûr Nureddin ana dahi kanâ'at etmeyüp dürlü dürlü ifk ü iftirâya tasaddî-birle tekdîr eylediği zâhir olduğundan baŖka mûmâ-ileyhin evzâ' ve etvârından PriŖtine ve civâr kazâlarda sâkin âmme-i ahâlî hoŖnûd ve râzı ve üç buçuk seneden mütecâviz dâr ü diyârından dûr ve bi-gayrı hakkın mazlûm ve mağdûr ve Ŗâyeste-i merhamet olmağla nefyden itlâk olunmasını PriŖtine ve Vulçitrın ve Novaberde ve Gora ve Yakova ma'a Hostok ile Prizrin kâdîları yedi kıt'a i'lâmlarından ve PriŖtine ve Vulçitrın ve Novaberde ahâlîleri mahzarlarında ve iyâl ü evlâdı arz-ı hâllerinde tahrîr veistirhâm ve bundan akdem PriŖtine'ye me'mûr dergâh-ı mu'allâm kapucubaŖılarından Seyyid Mehemmed dâme mecdühûnun takdîm eylediği takrîr kağıdında dahi PaŖa-yı mûmâ-ileyhin ber-vech-i muharrer hakkında inhâ ve isnâd olunan mevâdd-ı mezbûr Nureddin'in tezvîrât ve sahte senedât ve mahzar tertîb vilâyetlerden tahrîrât ve senedât ahz iderek gadr eylediği ve evvel ve âhir mûmâ-ileyhin sû'-i hâline dâ'ir

ahâlî-i kazâ bir sened virmeyüp cümlesi hîle ve ifk ü iftirâ kabîlinden olduğu Priştine ahâlî ve re'âyâsı takrîr eyledikleri ifâde ve tahrîr ve mûmâ-ileyh sekiz mâhdan berü Sakız kal'asına kal'a-bend mahbûsiyet-i meşakkatine giriftâr leyle-i işâyâ muhtâc ve (..?) tedârükünde aceze ve ızdırâbı cümlelerin meşhûdu ve şâyân-ı merhamet olmağla cerâyim-i sâbıkâsı afv ve sebîli tahliye olunmasını hâlâ Mısır Vâlîsi olup cânib-i Mısır'a âzimen Sakız cezâresinde olan düstûr-ı mükerrerrem vezîrim kâ'im-makâm Mehemed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû tarafından bir kıt'a kâ'imesinde ve Paşa-yı mûmâ-ileyh arz-ı hâl ve Sakız Kādîsı i'lâmında tastîr ve istircâ olunduğuna binâ'en paşa-yı mûmâ-ileyhin hakkında azv ve inhâ olunan mevâddan beriyü'z-zimme olması ve vürûd iden arûz ve mahzar-ı müte'addide ve mübâşir kapucubaşının takrîri ve Mısır Vâlîsi müşârun ileyhin tahrîrâtında eğerçi melhûz olup ancak bundan böyle dahi nizâm-ı livânın ihtilâlini mûcib harekete bâ'is olmamak için vilâyetine varmamak ve kendü hâlinde olmak ve eğer hilâfî hareketi ihbâr olunmak lâzım gelür ise ba'de't-tahkîk nefy ü tağrîb ile iktifâ olmayup hakkında icrâ-yı lâzime-i te'dîb-i şedîd olunmak şartıyla itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, şürût-ı muharrere ile Paşa-yı mûmâ-ileyhin bu def'a cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda şürût-ı afvı üzere hareket ve mugâyir-i vaz' ve itlâka ta'addî-birle mazhar ve inâyet olmakdan mücânebet eylemesini kendüye bir hoşça ifâde ve tefhîm ile kal'a-i mezbûrdan itlâk ve sebîlini tahliye eylemen bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır.

Evâhir-i Ra sene 195.

[s.59/2]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Söğüd menzilcisi Mustafa nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mezkûr müddet-i vâfireden berü kal'a-bend olup ve te'dîb ve ıslâh-ı nefis eylediğini inhâ ve ol bâbda istid'â-yı inâyet ve sâdır olan fermân-ı âlî-şânıma imtisâlen merkûm Menzilci Mustafa kal'a-bend olalı müddet-i vâfire olup te'dîb ve ıslâh-ı nefis eylediği mülâhazadan ba'id olmamağla fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup emr-i me'mûriyesini hakkaniyet üzere rü'yet eylemek şartıyla kal'adan afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fî'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Evâ'il-i R sene 1195.

[s.59/3]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Eskicuma' kazâsı nâ'ibi Osman Latifi zîde ilmühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında ve ahâlîsinin bit kıt'a mahzarlarında kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Velibeyoğlu Mustafa Alemdâr ve Hâcî Abidin nâm kimesneler kazâ-i mezbûrdan iskeleye nakl olunacak zehâyirin adem-i nüzûluna bâdî harekât-ı reddiyeye ictisârları bundan akdem zahîre mübâşiri tarafından inhâ olunduğuna binâ'en li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî İnöz kal'asına kal'a-bend olunup el-hâletü hâzihî ahâlî-i belde edâsı lâzım gelen zehâyiri edâ ve irsâlinde tekâsül eylemedikleri ve merkûmânın bu mâddeden medhalleri olmadığını ihbâr ve kal'a-i mezbûreden afv ü itlâkları tahrîr ve istid'â olunmağla i'lâm veistirhâm olunduğu üzere fimâ-ba'd dahi müdâhale eylememeleri şartıyla merkûmânın kal'a-i mezbûreden afv ü itlâkları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleman Ağa dâme uluvvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince fimâ-ba'd zahîre husûsuna mûmâne'atları zahîre mübâşiri ve âhar tarafından haber virilmek lâzım gelür ise haklarından gelinmek şartıyla afv ü itlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ber-vech-i meşrûh şürût-ı mezkûr ile cürmleri afv olunduğunu merkûmânın gûş-ı hûşlarına îlkâ ve münâfi-i şürût-ı itlâk hareketden mübâ'adet etmelerini tenbîh ve te'kîd-birle kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîllerin tahliye eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 195.

[s.60]

[s.60/1]

Hezargrad Kādîsı'na ve Varna kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Hezargrad Serdârı Turnacıbaşı Ömer bundan akdem haklarında bi'd-defe'ât evâmir-i aliyyem sudûruna binâ'en firâr iden Azaklıoğlu İbiş ve refîki (..) ve Satioğlu ve İsmilli Ali ve sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî şakâvet-kârlara i'ânet ve yatakları olmak misillü harekât-ı reddiyyesi hâlâ Özi Vâlîsi vezîrim Seyyid Mehemed Paşa iclâluhû tarafından ihbâr ve müşârun ileyh dahi merkûm Ömer'in mu'în-i eşkiyâ olduğu vâkı' ise li-ecli't-te'dîb Varna kal'asına kal'a-bend ve eşkiyâ-yı merkûmeyi ahz ve

mücâzât-ı lâıyıkları icrâ ve fîmâ-ba'd o makûle eşkıyâya i'ânet olunmamak ve zuhûr ider ise ahâlî-i kasaba bi'l-ittihâd ahz ve hâkim ve zâbite teslîm eylemek üzere kazâ-i mezbûr hüsn-i nizâma pend ve keyfiyet Der-aliyyeme i'lâm olunmak bâbında doksan dörd senesi evâ'il-i Ramazan'ında emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi.Lâkin mezbûr Serturnâ'î Ömer yaramaza mühîn ve ehl-i ırz ve fukarâya mu'în ve zabt ü rabta muktedir ve bi'l-cümle ahâlî kendüden hoşnûd ve râzı olup hilâf-ı şer' vaz' ü hareketi yoğıuken ba'zı ashâb-ı ağrâz nefsâniyyetine mebnî ber-minvâl-i muharrer harekât-ı reddiye isnâdıyla hakkında ol vechile emr-i şerîfim sudûru mağdûriyyetine bâdî ve mâdde-i mezbûrede bî-cürm idiğü alâ-vech-i sıhha ihbâr olunmağla fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup re'âyâyı himâye ve ızrârdan mücânebet eylemek şartıyla evâmirden ismi terkîn ve bî-vech müdâhale olunmamak üzere afv ü itlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Sülayman Ağa dâme uluvvühü i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince sâdır olan evâmirden merkûm Ömer'in ismi terkîn ve itlâk ve bî-vech müdâhale olunmamak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Ömer'in ismi emr-i mezkûrdan ref' ve terkîn olunmağla kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye ve sen ki Hezargrad Kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer merkûm Ömer'in ismi emr-i mezkûrdan terkîn ve cürmü afv-birle itlâk olunduğü ma'lûmun oldukda hakkında ber-vech-i muharrer mukaddemâ sudûr iden emr-i mezbûra mebnî fîmâ-ba'd merkûm Ömer'e ta'addî ve bî-vech müdâhale olunmamak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî Evâ'il-i R sene 1195.

[s.60/2]

Rodos kal'ası dizdârına hüküm ki,

Niğde mütemekkinlerinden Lefter ve Pedros nâm zimmîler gelüp bunların babaları yine Niğde mütemekkinlerinden Vasili nâm zimmî kendü hâlinde olmayup mütecâsir olduğü harekât-ı nâ-marzîyeye ibtidâr eylediğine binâ'en zimmî-i mesfûr bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Rodos kal'asına kal'a-bend olunmağla sekiz aydan mütecâviz evlâd ü iyâlinin ahvâlî diğêr-gûn olmağla hâllerine merhameten babaları mesfûrun kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm etmeleriyle merhameten afv ü itlâk ve kal'a-i mezbûreden sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî Evâ'il-i R sene 195.

[s.60/3]

Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından zikri âtî (..) Limni cezâresine irsâle me'mûr (boşluk) çavuş zîde kadrühûya hüküm ki,

Sultân Ahmed Han câmi'-i şerîfi kayyımbaşısı Hüseyin'in hidmet-i lâzimesinde tekâsül hasebiyle Limni cezâresine nefy ü iclâsı bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mûcebine sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle cezâre-i merkûmeye irsâl olunmuşidi. Ancak merkûm şâyeste-i merhamet olmağla cezâre-i merkûmeden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, kayyımbaşısı-i merkûmun merhameten cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda merkûmun sebîlin tahliye eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Evâ'il-i R sene 1195.

[s.60/4]

Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hanya sâkinlerinden Şerîfoğlu Mehemed ve sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî kimesnelerin re'âyâ ile arâzi nizâ'ına dâ'ir bundan akdem sâdır olan emr-i münîfime adem-i inkiyâd-güne hareketleri inhâ olunmakdan nâşî merkûmların Benefşe kal'asına kal'a-bendlerini hâvî mukaddemce emr-i münîfim sâdır olmuşidi. Merkûm Şerîfoğlu'nun ba'zı arâzi mâddesine dâ'ir da'vâcılar olup bilâ-murâfa'a kal'a-bend olunmuş olmağla husemâlarıyla Hanya'da ve gerek bu tarafda terâfu'-ı şer' olmakda tereddüd ve imtinâ' ider makûlesi olmadığından müdde'ileriyle her ne mahalde olur ise murâfa'a olunmak şartıyla merkûm Şerîf-zâde Mehemed'in kal'adan afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Süleyman Ağa dâme uluvvühû bâ-takrîr istid'â etmekle mâdde-i merkûm zımnında sâdır olan diğeri emr-i âlîde mastûr da'vânın hakk u adl üzere rü'yet ve (..) ve (..) merkûmun kal'a-i mezbûreden itlâk ve cezâre-i mezbûreye vürûduna men'ut olmağla maslahat-ı mezbûre zımnında merkûm kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i R sene 1195.

[s.60/5]

Kastel-i Mora kal'ası dizdârına hüküm ki,

Koron kasabası sükkânından Şancı Hüseyin nâm kimesne arz-ı hâl gönderüp merkûm Şancı kendü hâlinde olmayup kasaba-i mezbûrenin emvâl-i mîriyyesini tahsîle mûmâne'ata ictisâr eylediğine binâ'en li-ecli't-te'dîb bir münâsib kal'aya kal'a-bendi bâbında sâdır olan fermân-ı âlî-şân mücebince merkûm Şancı Kastel kal'asına kal'a-bend ve el-yevm mahbûs-birle evlâd ü iyâlinen dûr ve kendünün ve ehl ü iyâlinin ahvâllari diğەر-gûn olduğun Balyabadra Kādîsı Hâfız Mustafa zîde ilmühû arz ve kasaba ahâlîsi dahi mahzar-birle merkûmun cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup kazâdan tahsîl olunacak emvâl-i mîriyyenin tahsîline mûmâne'at ve kendü zimmetinde dahi mâl-ı mîrî var ise edâsına müsâra'at etmek şartıyla kal'a-bendlikden afv ü itlâk olunmak bâbında.

Evâsıt R sene 195.

[s.61]

[s.61/1]

İnoz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Aydos Kādîsının vekîli olup Bergos'da ikâmet üzere olan Uzun İmâm dimekle ma'rûf kimesne iskele-i merkûmede mevcûd olup Der-aliyyeme nakl olunacak zehâyir-i mîriyyenin sefâyine tahmîlinde men' ve ta'tîline mûcib harekât-ı nâ-ber-câya cesâret eylediği hâssa hasekilerimden Bergos iskelesinde zehâyire me'mûr Mustafa haseki zîde kadrühû tarafından lede'l-inhâ ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle imâm-ı merkûm ahz ve li-ecli't-te'dîb İnoz kal'asına irsâl ve kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşıdı. Bu def'a haseki-i mûmâ-ileyh tarafından Derbâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtında imâm-ı merkûm kal'a-i mezbûreden tarafına gönderdiği bir kıt'a mektûbun hülâsa-i mefhûmunda ba'de'l-yevm bu misillü umûr-ı mübâya'a ve husus-ı sâ'ireye karışmayup hânesinden câmi'î şerîfe ve câmi'-i şerîfden hânesine gitmek ve eğer kemâ-fi's-sâbık mübâya'a ve umûr-ı sâ'ire ve hükkâm ve ve zâbitân işine karışmak lâzım gelür ise vatan-ı aslîsi olan Hırsova'ya iyâl ü evlâdı ile nefy ü iclâ olunmak şürûtu derciyle kal'a-i mezkûreden itlâk ve

sebîli tahliyesini istid'â ve niyâz etmekle imâm-ı merkûmun vech-i muharrer üzere olan ta'ahhüdünü îfâ eylemek ve hilâf-ı ta'ahhüd o misillü harekât-ı nâ-ber-câsı zuhûr ider ise vatan-ı aslîsine nefy ü iclâ olunmak üzere iyâl ü evlâdına merhameten afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olunmağla umûr-ı mübâya'a ve umûr-ı sâ'ireye müdâhale eylemek lâzım gelür ise ta'ahhüdü mücebince iyâl ü evlâdıyla vatan-ı aslîyesine iclâ olunmak şartıyla itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Evâ'il- R sene 195.

[s.61/2] terkin

Kayseriyye sancağı mutasarrıfına ve Kayseriyye mollasına ve Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İsmail zîdet fezâ'ilühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kayseriyye'de mütemekkin ehl-i zimmet re'âyâdan Rum ve Ermeni tâ'ifesinin bi'l-cümle kocabaşları ve re'âyâları meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûr mütemekkinlerinden Rum tâ'ifesinden Sarı Yılan dimekle ma'rûf Yorgi nâm mefsetet-pîşe kendü hâlinde olmayup dâ'imâ zalemeye istinâden nifâk ve gammâzlık ile re'âyâ fukarâların ekserîni ızrâr ve tekdîr ve tecrîm ve ta'addî ve beynlerinde bürûdet ve nefsâniyet peydâsıyla ihtilâl-i nizâmlarına ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olmağla müfsid-i mesfûrun keyfiyet-i ahvâlî ba'de'l-istihbâr sen ki livâ-i mezbûr mutasarrıfı mûmâ-ileyhsin, Samsun kal'asına kal'a-bend olunup şerr ü mazarratından re'âyâ fukarâsı tahlîs ve bu vechile himâyet ve sıyânet olunmak bâbında el-hâletü hâzihî arz ve i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs ve fi'l-hakîka müfsid-i mesfûrun vech-i meşrûh üzere sû'î hâlini ba'zı sikâtü'l sahîhü'l- kelîmât kimesneler dahi haber virmeleriyle sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer re'âyâ-yı mesfûrünün da'vâlarına müsâra'at-birle hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden i'lâmın mücebince çavuş mübâşeretiyile mesfûr kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 1195.

Vüsûlünü müş'ir Samsun kal'ası dizdârının arzı gelmişdir.

Fî 16 B sene 95.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Evahir-i B sene 95.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu kayd terkîn ve i'lâm-ı hâli siyâkında emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evasıt-ı N sene 95.

[s.61/3]

Limni Kādîsı'na hüküm ki,

Sarı Mehemmed nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp bu Malatya sancağının erbâb-ı tîmârından olmağla bundan akdem alaybeyi tarafından Der-aliyyeme vürüd ve tekmîl-i maslahat etmişiken bilâ-müceb müddet-i medîde Der-aliyyemde meks ve ikâmet ve ba'zı sipâhinin tîmârına ta'arruza mübâderet eylediği inhâ olunmakdan nâşî Limni cezâresine doksan üç senesinde emr-i şerîfimle nefy ü iclâ olunup lâkin mezbûrun hakkında isnâd olunan mevâdd hilâf-ı inhâ ve gayr-i vâkı' olduğundan başka ol vaktten berü cezâre-i mezkûrede zelîl ve sefil ve ahvâlî diğêr-gûn olduğun bildirüp ol bâbda istid'â-yı merhamet etmeğın fîmâ-ba'd bu makûle harekete cesâret ider ise muhkem hakkından gelinmek şartıyla bu def'a cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evasıt-ı R sene 1195.

[s.61/4]

Ber-vech-i arpalık Avlonya sancağı mutasarrıfı olup Debendler Bağbuğu Kurd Ahmed Paşa dâmet me'âliyhûya ve zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kādîsıyla Tırhala Kādîsı'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl idüp (..) ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında vâkı' Curusnov(?) nâm karyede mütemekkin Fodul(?) Nikola(?) oğlu dimekle ma'rûf Papa Dimos nâm papas kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan hareket-i nâ-hemvâre[ye] sülûk ve âyınlerine mugâyir nice etvâr-ı nâ-ber-câya cesâret ve bi'd-defe'ât kendüye pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğunı rumî varaka ile patrik-i mersûm tarafına ifâde

olunduğun bildirüp sen ki mîr-i mirân-ı mûmâ-ileyhsin, mesfûr Papa Dimos nâm papas kazâ-i mezbûr dühûlünde ve her ne mahalde bulunur ise ma'rifetinle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değın Tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu patrik-i mersûm tarafından bâ-arz-ı hâl istid'â olunmadıkca ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 195.

[s.61/5]

Benefşe Kādîsı'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl idüp Atina kazâsında (..) ve (..) ve Asfalu ve Todoraki nâm zimmîlerin mugâyir-i rızâ hareketlerine binâ'en li-ecli't-te'dîb Benefşe'ye nefy ü iclâları için emr-i şerîfim sâdır ve mahalline lede'l-vüsûl râhib-i mersûm mahall-i menfâsı olan Benefşe'ye irsâl olunup lâkin mesfûr Todoraki nâm zimmî vürûd-i emr-i âlîden çend rûz mukaddem Âsitâne-i aliyyem tarafına azîmet olduğı lede'l-inhâ tekrâr mahall-i menfâsına irsâli hâvî emr-i âlî ısdâr olunup mersûmânın bu mikdâr tedîb ve tenkîli ile ıslâh-ı nefis eylediklerini hâvî kıbel-i şer' den i'lâm ve patrik-i mersûm tarafına dahi rumî varaka ile ihbâr olunduğun bildirüp mesfûrânın hâllerine merhameten cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere ıtlâk olunmalarıçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 195.

[s.62]

[s.62/1]

Eğriboz muhâfızı vezîr Mehemmed Emîn Paşa'ya ve Kızılhisar Kādîsı'na ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kızılhisar kasabasında sâkin zümre-i eşkıyâdan Ziveroğlu Ahmed ve Şakîoğlu Salih ve Suruç(?) Ağası Mustafa ve Koca Mustafa ve oğlu Salih ve Başkolu(?) oğlu diğeri Mustafa nâm şakîler başlarına cem' eyledikleri eşhâs ile ahâlî fukarâsına îsâl-i

ta‘addî ve hetk-i a‘râz ve gasb-ı emvâle ictisâr eylediklerinden gayrı kasaba-i mezbûr varoşunda sâkin metropolid vekîli olan Papas Homno(?) nâm zimmînin menzîlini basup dörtyüz yirmi guruşluk mâl-ı mîrî ve eşyâ-yı sâ‘iresini nehb ü gâret ve iki nefer re‘âyâ ve üç nefer neferâtını bi-gayrı hakkın katl ve iki re’s bârgîri helâk etmeleriyle da‘vet-i şer‘ olundukda, adem-i itâ‘at ve dâi‘mâ ızrâr-ı ibâda cesâret eylediklerinden ıslâh-ı nefis idinceye kadar Benefşe kal‘asına kal‘a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, bir kıt‘a mektûbunda ve Kızılhisar kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh iki kıt‘a i‘lâmında ve Eğriboz metropolidi bir kıt‘a arz-ı hâlinde tahrîr ve istid‘â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtı tetebbu‘ olundukda, Kızılhisar sükkânından Ziveroğlu Ahmed karındaşı Ömer ve Şakî Mehemmed’in Ahmed ve Suhteoğlu Mustafa ve Kızılhisar kal‘ası dizdârı Mehemmed ve Hâcioğlu Mehemmed Kôr(?) Süleymânoğlu İbrahim ve Şakî Ömeroğlu Sâlih nâm şakîler bâ-fermân-ı âlî nefy ve kal‘a-bend olunmuşlar iken birer takrîb kendülerini itlâk ve sâ‘ir aveneleriyle kazâ-i mezbûra dühûl ve hetk-i a‘râz ve gasb-ı emvâl-i fukarâ ve ihtilâl-i nizâma cesâret ve zulm ve ta‘addîleriyle ekser re‘âyâ terk-i evtân ve gadr eylediklerin ba‘de’l-inhâ ve’l-istid‘â mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mücebince merkûmun buldukları mahalde ahz ve Eğriboz’da ihzâr ve husemâlarıyla ba‘de’t-terâfu‘ ihkâk-ı hakk ve keyfiyetleri sûret-i tescîlâtla Der-aliyyeme arz ve i‘lâm ve ba‘dehû bu vechile emr-i âlî sâdır olur ise muktezâsı üzere hareket etmekîçün sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ü hareket olunmak bâbında doksan üç senesi evâ‘il-i zi’l-ka‘de’sinde mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sâdır olduğu mastûr ve mukayyed olunmağla ol bâbda emr-i şerîfim sudûru bi’i-fi’l re‘îsü’l-küttâbım Süleyman Feyzî dâme mecdühû i‘lâm etmekle bu def‘a vârid olan tahrîrâtında mezkûrû’l esâmî kimesnelerin mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfimde ismi mastûr Ziveroğlu Ahmed ve Şakîoğlu Sâlih nâm kimesnelerin kal‘a-bendleri ve mâ‘adâsı dahi âdemleriyle(?) böyle hilâf-ı rızâ harekette bulunup mütenebbih olmazlar ise anların dahi kal‘a-bendleri i‘lâm olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki vezîr-i müşârun ileyh ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer bu def‘a vârid olan tahrîrât ve i‘lâmın isimleri mastûr kimesnelerin mukaddemâ ber-minvâl-i muharrer sâdır olan emr-i âlf-şânımda isimleri mezkûrlardan(?) mezbûrân(?) Ziveroğlu Ahmed ve Şakîoğlu Sâlih nâm kimesneleri ahz ve kal‘a-i mezkûreye irsâl ve merkûmlar dahi (..) böyle hilâf-ı rızâ harekette bulunup mütenebbih olmazlar ise anların dahi kal‘a-bendleri için keyfiyetleri tekrâr sıhhati üzere Der-aliyyeme i‘lâma mübâderet ve sen ki dizdâr-ı

merkûmsun, vüsûlünde mezbûrânı kal'a-i mezbûreye habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 195.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Evâsıt-ı Ca sene 95.

[s.62/2]

Kesriye nâ'ibine ve Rumili kâ'im-makâmına hüküm ki,

Kesriye kazâsına tâbi' Dinfos(?) nâm karye sâkinlerinden Zâ'im Ahmed ile Hasan sipâhioğlu Mustafa nâm kimesnelerin sû'-i hâlleri bâ-arz lede'l-inhâ haklarında emr-i âlî sâdır olup ba'dehû merkûm Mustafa'nın (..) sonra katl-i nüfûs ve envâ'-ı mefsedete ictisâr eylediler deyü diyâr-ı ba'ideye nefy ü iclâları bâbında emr-i âlî sâdır ve Çarşanba nâm-ı diğeri(?) Sarı Göl nâ'ibinin mukaddemâ vârid olan i'lâmında fi'l-asl Horpişte kazâsına tâbi' Hadil(?) nâhiyesinde Arvoni(?) karyesi sükkânından Hasan Sipâhioğlu Mustafa bir takrîb kendüyü itlâk ve kazâ-i mezbûra gelüp mezâlîme ibtidâr eylediği tahrîr olunmakdan nâşî merkûm Mustafa ve avenelerinin diyâr-ı ba'ideye nefy ü iclâsıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i âlînin infâzı bâbında re'îsü'l-küttâbım i'lâmına mebnî Rumili Vâfisi ve Kesriye Kâdîsî'na hitâben emr-i âlî sâdır olup şimdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh (..) Mehemed zîde ilmühûsun. Bu def'a vârid olan i'lâmında Kesriye sükkânından el-Hâc Hasan Ağa-zâde Mustafa'nın ve Mehemed Ağa-zâde Ahmed Bey ve Macaroğlu Mehemed Bey dimekle ma'rûf kimesneler öteden berü ve kendü hâllerinde mukayyed olup dahl ve ta'arruz îcâb ider hâlleri yoğuiken ba'zı ashâb-ı agrâzın hilâf-ı vâkı' inhâlârına binâ'en haklarında emr ısdâr ve gadr etmeleriyle emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn (..) kazâsı ahâlîsi niyâz eylediklerin tahrîr ve Kesriye kazâsına tâbi' kurâ ahâlîsinin ma'lûmü'l-esâmî re'âyâ vekâleten ve asâleten huzûr-ı şer'de mezbûrlar ırzlarıyla mukayyed ve doksan beş senesi Safer'inin üçüncü gününe gelinceye dek hisâbları rû'yet olunup beynlerinde cereyân iden ahz ve itâ ve mu'âmelât-ı iştirâdan mûmâ-ileyh zimmetlerinde bir akçe alacakları kalmayup mûmâ-ileyhimin zimmetlerini âmme-i de'âvî ve muhâsemât ve kâffe-i îrâd ve mutâlebeden ibrâ-i âmme ile ibrâ-yı zimmet ve iskât-ı hakk eylediklerin ve fîmâ-ba'd husûs-ı mezbûra muta'allık da'vâ-yı (..) olmadığını müş'ir virilen hüccet-i şer'îyye üzere ibrâz olunmağla merkûmların hüsn-

i hâllerini mazmûn i'lâm ve hüccetden müstebân olmağla haklarında virilen emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn ve itlâk ve i'lâm-ı hâlî müş'ir fermânım olmağın, imdi merkûmların haklarında virilen emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn ve itlâk olunup ma'lûmunuz oldukda fîmâ-ba'd kaydı terkîn(?) emr ile mezkûrları bir dürlü(?) ta'addî ve tekdîr ve rencide itdirmemeniz bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 195.

Ancak Hasan Sipahîoğlu Mustafa Bey'in (...?) Sofya'ya ihzâriçün emr yazulup Rumili defterinde mukayyedir.

Evâsıt-ı Z sene 97.

[s.63]

[s.63/1]

Zikri âtf kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsı ve Manastır kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Evlâd-ı fatihân çeribaşlarından Mehemed Emîn bin Osman zîde kadrühûnun Manastır ve Pirlepe ve Filorina ve Eğri Bucak ve Cumapazarı kazâlarının berât-ı şerîfimle çeribaşılığına mutasarrıf olup ecânibden medîne-i Manastır sâkinlerinden İbrahim ve Hüseyin nâm kimesne bir takrîb ref'den kendü üzerine tevcîh itdirüp çeribaşılığ-ı mezkûr merkûm Mehemed Emîn'in babası nânpâresi ve mağdûriyyeti zâhir olmak takrîbiyle ref'inden kemâ-kân kendüye tevcîh ve ikâ olunup dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken bu esnâda merkûm İbrahim yine çeribaşılık-ı mezbûru bir takrîb ref'den kendü üzerlerine tevcîh itdirmek sevdâsıyla müddet-i vâfirenden berü Âsitâne-i sa'âdetimde ikâmet ve şimdi ihtifâ eylediğinden bahs ile ba'd-ezîn merkûm İbrahim bulunduğu mahalde mübâşir ma'rifetiyle ahz ve fîmâ-ba'd Âsitâneye gelmemek şartıyla mahbûsen vatan-ı aslîsi olan Manastır'a menfiyyen i'âde ircâ'-birle vâkı' olan müdâhalesi men' ü def' itdirilmek emr-i şerîfim sudûrunu bu def'a bâ-arz-ı hâl istid'â ve hazîne-i amiremde mahfûz hâslar mukâta'ası defterlerine nazar olundukda, kazâ-i merkûm çeribaşılığ-ı fi'l-asl babası mahlûlünden merkûm Mehemed Emîn'e tevcîh olunmuş iken ba'dehû ref'inden mezbûr İbrahim'e ve ba'dehû doksan üç senesi Receb'inde ref'den evlâd-ı fatihân mukâta'asının mâlikâne mutasarrıfı olan hâlâ Mısır Vâlîsi vezîrim Mehemed Paşa

iclâluhûnun arzıyla sâhib-i evveli merkûma tevcîh ve ikâ olunup virilen berâtı bâlâsına mûcebince amel oluna deyü hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum keşîde kılındığı ve tâ'ife-i mezbûreden olmayup bezl-i irtişâ ile mukaddemâ bir takrîb çeribaşı olan İbrahim ve ba'zıları çeribaşılık-ı mezkûru üzerinden ref' ve kendü üzerine tevcîh itdirmek dâ'iesiyle arz-ı hâl virir ise hasmı ile huzûr-ı âsafide murâfa'a-i şer' olmadıkca kaydı der-kenâr olunmamak üzere kaydı bâlâsına şerh virildiği mukayyed olduğun bi'l-fi'l başdefterdârım olan es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâme uluvvûhû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince merkûm İbrahim mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve Manastır'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi hilekâr-ı mezbûr İbrahim'in vatan-ı aslîsine nefy ü iclâsına irâde-i aliyem ta'alluk etmekle sen ki bulunduğu mahallin kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, Der aliyemden ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mezbûr İbrahim'i bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve Manastır'a nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Manastır nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlunda mezkûr İbrahim'i kazâ-i mezbûrda menfiyyen meks ve ikâmet ve ba'd-ezîn çeribaşılığına ta'arruz eylesine ve bilâ-fermân-ı âlî Âsitâne-i aliyeme gelmeğe ve mahal-i âhara hurûcuna irâ'et-i ruhsatdan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-sa'âdetime tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 195.

[s.63/2]

Petriç Kâdîsı'na ve Serdârına (boşluk) kal'ası dizdârı zîde hıfzûhûya hüküm ki, Bilâ-mektûb ocak serdârlık zâbiti bâ-fermân-ı âlî (..) kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Abdüllatif ve oğlu Abdülhalîm nâm kimesneler yeniçeri gürûhundan olmalarıyla bilâ-mektûb ocak ve hilâf-ı fermân-ı âlî ve mugâyir-ı kâ'ide-i mer'î fuzûli belde-i merkûme serdârlığını zabt ve ocağın vâridât-ı kadîmi olan câ'izeyi edâ ve irsâl eylemediklerinden merkûmânın bu hâlât-ı nâ-marziye fezâhâ-i sâ'ire sirâyet ve umûr-ı serdârlık ihtilâle düşâr olacağı vâzih ve âşikâr olmakdan nâşî merkûmânın li-ecli't-te'dîb ve sâ'ire mûcib-i ibret kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîf ısdâr ve irsâl olunmuş olup lâkin merkûmân bilâ-mektûb zabt eyledikleri müddetlerin câ'izesini edâ ve fîmâ-ba'd bilâ-mektûb serdârlık zabt itmemeğe ta'ahhüd eyledikleri tescîl ve kal'adan afv ü itlâkları i'lâm ve mahzarlarıyla istid'â veistirhâm olunmağla fîmâ-ba'd hilâf-ı fermân-ı âlî ve bilâ-mektûb ocak serdârlık zabt eylememeleri ve kâ'ide-i

kadîm üzere üç ay temâmında zabt mektûbların tahrîr eylemeleri şartıyla i'lâm ve istirhâm olunduğu üzere merkûmânı kal'adan afv ü itlâkları bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsal olunmuştur. İmdi vüsûlünde siz ki Mevlânâ ve serdâr-ı mûmâ-ileyhimâsız merkûmân şürût-ı merkûme ile afv ü itlâk olunmağla bî-vech rencîde ve remîdeden hazer ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, şürût-ı mezkûre ile itlâk olunmuş olmağın sebîllerin tahliye ve itlâk eylesin deyü bi'l-fî'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı R sene 1195.

[s.63/3]

Şam Vâlisi vezîrim Azim-zâde Mehemmed Paşa'ya ve Avret Adası kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzûhûya hüküm ki,

Bolu sancağında vâkı' Konrapa kazâsı sükkânından olup maktûl Araboğlu'nun bölükbaşlarından olan Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından işbu sene-i mübâreke de havfindan nâşî cânib-i Hicaz'a(?) azim olup (..) mezbûr ba'de'l- (..) vatan-ı kadîmisi olan Konrapa kazâsına dühûl ider ise kazâ-i mezbûr ahâlîlerinin hâlleri diğergün olacağı bundan akdem mahallinden bâ-i'lâm inhâ olundukda, mezbûrun Hâcc-ı şerîfde (..)(..) nâ'il ve müstağfer olması melhûz ise vâfir ahâlî-i merkûmenin (..) olmuşlar zımnında bir müddet kal'a-bend ile te'dîbini münâsib olduğuna binâ'en mezbûr Şam-ı şerîfe vüsûlünde bi't-taharrî ahz ve Konya kal'asına kal'a-bend olunması bâbında sâdır olan emr-i şerîfim sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, sadr-ı â'zam tatarlarından Mustafa Tatar vesâtetiyle tarafına lede'l-vürûd merkûm habs ve (..) ül-Hâc ahz olunup Konya mesâfe-i ba'ide olduğundan merkûm Mehemmed Bölükbaşı Şam-ı şerîf'den Konya'ya irsâl olunduğu sûretde esnâ-yı râhda muhâfazası husûsunda (..) der-kâr olmağla Şam-ı şerîfe karîb ve civâr olan Avret Adasına kal'a-bendini muhtevî ve diğere emr-i şerîfim vürûduna intizâren Şam kal'asına vaz' olunduğu tatar-ı merkûm ile bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında derc ve tastîr olunmaktan nâşî vech-i meşrûh üzere Avret Adasına kal'a-bend olunması fermân olmağın, imdi siz ki vezîr-i müşârun ileyhsin başka emr-i münîfim vüsûlünde muktezâ-yı tahrîrin üzere merkûm Mehemmed'i Şam kal'asından ihrâc ve firârından ittikâ olunarak civâr olan Avret Adası kal'asına irsâl

ve dizdârına teslîmi husûsuna ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr Mehemmed'i vüsûlünde kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkca itlâkından bir takrîb ile firâr ve gaybetinden tehâşî ve mucânebet ve kal'aya vüsûlünü tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 195.

Âhar gün hakkında emr yazılmışdır.

Evâhir-i Za sene 95.

[s.64]

[s.64/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Edirne bostancıbaşısına ve İpsala Kâdîsı ve Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki İpsala nâ'ibi Mevlânâ-yı müşârun ileyh Ömer-zâde es-Seyyid Mahmûd zîde ilmühûsun. Bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan iki kıt'a i'lâm ve İpsala kazâsı ahâlîlerinin bir kıt'a arz-ı hâlleri mefhûmunda İpsala kazâsında sâkin Hasan Efendi dimekle ma'rûf kimesne iki sene mukaddem kazâ-yı mezbûrda a'yânlık iddi'âsında bulunduğundan hâlâ Kapudan-ı Deryâ ve sadr-ı â'zam-ı kâ'im-makâm vezîrim Gâzi Hasan Paşa iclâlehû kazâ-i merkûmdan mürûriyet (..) merkûm Hasan harbî kefereye hinta fûrûhtuyla şöret-şî'âr olmak hasebiyle müşârun ileyh tarafından ahzı irâde olundukda, firâr ve bu hilâlde kazâ-i merkûma dühûl ve Edirne Bostancıbaşısı tarafına üç bin guruş virmek üzere tahvîl i'tâ ve tahrîrâtla kazâ-i mezbûra a'yân olup icrâ-yı garaz sevdâsıyla hinta fûrûht iderler deyü bostancıbaşısı mûmâ-ileyh tarafına ihbâr ve külliyyatlı neferât ile bölükbaşı getürdüp beş on karyeyi bastırdup ikişer üçer âdem ahz ve kurâ-ı mezkûreden üç bin beşyüz guruş ahz olduğu ve merkûm Hasan kazâ-i mezbûrda oldukça cümlesi müteferrid olacaklarını mu'âriz sevâhiline me'mûr hâssa hasekilerimden el-Hâc Mehemmed Haseki zîde kadrühû mukaddemâ Der-aliyyeme tahrîr eylediğine binâ'en merkûm Hasan Çavuş mübâşeretiyile ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni cezâresine nefy ü iclâ

olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından Mehmed Çavuş zîde kadrühû(?) mübâşeretiyle kazâ-i merkûm mahkemesine vüsûlünde mezbûr Hasan adem-i itâ'atinden nâşî firâr ve gaybet idüp mübâşir-i merkûm ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile sırren ve alenen tefahhus ve tecessüs olunup ne tarafa gitdiği nâ-ma'lûm olduğu derc ve tahrîr olunmuş, sen ki Edirne Bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle mezbûr Hasan bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve iddi'â-yı hukûk iden ahâlî ile mahallinde terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra mahall-i menfâsî olan cezîre-i mezbûreye îsâl ve alâ-tarikü'n-nefy ikâmet itdirilmek fermânım olmağın, imdi siz ki Edirne Bostancıbaşısı ve İpsala nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle mezbûr Hasan'ı bulunduğu mahalde alâ-vechi kân ahz ve iddia'-yı hukûk iden ahâlî ile mahallinde terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk olunduktan sonra mezbûr li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûra irsâliyle tenfiz-i hükm-i münîfime ihtimâm ve dikkat ve sen ki cezîre-i merkûme nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezîre-i merkûmeden alâ-tarikü'n-nefy meks ve ikâmet itdirüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından ve mahall-i âhara hurûcuna irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R sene 95.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl sırren ve alenen tecessüs ve tefahhus olundukda kazâ-i mezbûrda mevcûd olunmadığını nâtik İpsala ve Keşan ve Ferecik kâdîlarının vürûd iden i'lâmları mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 26 B sene 95.

Fîmâ-ba'd bu makûle hareketde bulunmamak üzere ta'ahhüdlerini îfâ-birle itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

8 Ş sene 195.

[s.64/2]

Suğucak kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından otuz altı cemâ'atde mukaddemâ oda bekçisi olan Sadık Odabaşı nâm mürtekib ve müzevvir orta-i merkûma mukaddemâ bir takrîb oda bekçisi olup envâ'-ı hîle ve hud'aya sülûk ve ortasında zuhûr iden

mahlûlâtı ketm ve münâfi-i kâ'ide-i ocak bir takrîb itlâf ve beytü'l-mâl-ı müslimîne gadrı mûcib hâlâta cesâret ve esâmî sâhiblerinden ba'zı taşrada bulunup emrin ve hidmeti sebkât etmiş kimesnelerin esâmîlerin birer takrîb andan tahrîk ve gadr-ı külli eylediği lede't-tahkîk odabaşılıktan tard olunup firâr ve bu hilâlde Âsitâne-i aliyeme dühûl ve hânesinde ihtifâ eylediği ihbâr olundukda, mezbûr ahz ve Boğazkesen kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunup ancak bu makûle muharrîk ve müzevvir olanların katle-bedel diyâr-ı ba'îdeye nefy-i ebed ile nefy ve ib'âdı sâ'ire mûcib-i ibret olmakdan nâşî mezbûr sâlif odabaşı katle-bedel Suğucak kal'asına irsâl ve nefy ü ib'âd olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Süleymân Ağa dâme uluvvühû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere mezbûr katle-bedel Suğucak kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi mezbûr sâlif odabaşı zâbiti ma'rifetiyle kal'a-i mezbûre irsâl olunmağla sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu katle-bedel kal'a-i merkûme vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-al iyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i R sene 1195.

İtlâkiçün emr yazıldı.

Fî Evâ'il-i Ş sene 96.

[s.64/3]

Karaman Vâlîsine ve Bor ma'a Kayı Kādîsı'na ve Konya kal'ası dizdârına hüküm ki, Kazâ-i mezbûrda sâkin dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri gelüp bilâ-mektûb ocak serdârlık zâbiti bâ-fermân-ı âlî memnû' iken üç seneden berü kazâ-ı mezbûrun serdârlığını ol tarafda Halîl oğlu Seyyid Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesne fuzûlî ve mugâyir-i fermân-ı âlî ve münâfi-i kâ'ide-i mer'î zabt ve câ'ize-i kadîmesin cânib-i ocağa edâ ve irsâl eylemediğinden başka bu hilâlde gönderilen serdârlık mektûbunu adem-i kabûl ile umûr-ı serdârlığı ta'tile bâ'dî olmağla mezbûr ahz ve zimmetinde olan üç senelik serdârlık câ'izesi kayd-ı kadîmi üzere tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm ve edâda tereddüd ider ise mübâşir ma'rifetiyle Konya kal'asına kal'a-bend ve zimmetinde olan serdârlık câ'izesi tahsîl olunmadıkca itlâkından hazer ve fîmâ-ba'd bilâ-mektûb ocağa serdârlık zabt olunmamak ve kâ'ide-i kadîm üzere üç ayda bir kere zâbt mektûbalarını tahrîr eylemeleri şartıyla nizâm-ı kaviye rabt olunmak

bâbında doksan dört senesi evâ'il-i Rebî'ü'l-evvel'inde emr-i şerîfim sâdır olmuşiken adem-i itâ'at ve kemâ-fi's-sâbık mürâsele ile serdârlığı zabt ve ahâlîye envâ'-ı cevri ve zulm eylediğın bildirüp ol bâbda istid'â-yı inâyet ve mezkûr Halîl oğlu Seyyid Mustafa'nın fi-nefsü'l-emr emr-i şerîfe adem-i itâ'at ve belde-i merkûm müftîsi dahi i'ânet ve bu gûne harekete cesâret ve gürûh-ı askerîyi münâfi-i kâ'ide tekdîr ve tecrîm âdet-i müstemirresi olduğu vâkı' mutâbık ve ahâlînin istid'âları nefsu'l-emre muvâfık olup merkûmun hakkından gelinmeyüp hâli üzere kaldığı hâlde bu hâlât sâ'ire sirâyet ve umûr-ı serdârlık müteğallibe yedlerinde düçâr ve ehl-i ırz ve fukarâ-yı ra'îyyete zulm ve ta'addî olacağı der-kâr olmağla mezbûr Konya kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve zimmetinde olan serdârlık câ'izesi tahsîl olunmadıkça itlâk olunmamak ve serdârlık dahi bâ-mektûb cümlelerin marzî ve muhtârı kimesneye ma'rifet-i şer'le zabt itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sizki müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız kazâ-i mezbûr serdârlığı bâ-mektûb cümlelerin marzî ve muhtârı olan kimesneye ma'rifet-i şer'le zabt itdirüp ve mezbûrun zimmetinde müctemi' olan serdârlık câ'izesi temâmen ve kâmilen tahsîl olmadıkça itlâk olunmamak şartıyla alâ-eyyi-hâlin ahz ve Konya kal'asına irsâle ihtimâm ve dikkat itdirerek tenfiz-i emr-i şerîfime sa'y ü gayret idesiz ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde kal'aya vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mucânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R sene 195.

[s.64/4]

Rakka kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki, Birecik Alaybeyisi Ömer zîde kadrühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp merkûm tamâ'-ı hâmından nâşî hilâf-ı rızâ hareket eylediğinden mukaddemâ hakkında iştikâyâ binâ'en bâ-fermân-ı âlî Rakka kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunup lâkin kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunalı müddet-i vâfire olup ziyâde mağdûr ve vücûhla şâyeste-i merhamet ve sezâ-vâr olduğun bildirüp hâline merhameten cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahlîye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â veistirhâm eylediği ecilden, mîr livâ-yı merkûmun cürmü afv olunmağla itlâkı bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 195.

[s.65]

[s.65/1]

Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Ali Haseki'nin nâ-ber-câ hareketine binâ'en defter-i hasekiyândan mukaddemâ ismi ref' ve bâ-fermân-ı âlî Limni cezâresine nefy olunup lâkin zevcesi hâmile ve bi-kes ve muzdaribü'l-hâl (..?) zevcesi bâ-arz-ı hâl inhâ ve inâyet istid'â ve i'yâline rahmeten cezâre-i mezbûreden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîfim sudûru bâbında Ser-bostaniyân-ı hâssa Mustafa dâme mecdühü i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince cezâre-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûmun cürmü afv ü itlâk olduğı ma'lûmun oldukda merkûm Ali'yi cezâre-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R sene 1195.

[s.65/2]

Eğîn ve Divriği ve Kırşehirî kâdîlarına ve a'yân ve serdârân ve ocak ihtiyârları zîde kadrühüm ve Sivas kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Bilâ-mektûb ocak serdârlık zâbiti bâ-fermân-ı âlî memnû' iken bin yüz doksan dört senesi Şevvâl-i şerîfî guresinde işbu doksan beş senesi evâhir-i Rebi'ü'l-Ahir'ine gelince yedi mâh bilâ-mektûb Divriği Serdârlığını ve Rebi'ü'l-ahir'e gelince ba'zıları bilâ-mektûb fuzûli zabt eyledikleri ve Eğîn serdârlığını mugâyir-ı fermân-ı âlî ve münâfi-i kâ'ide-i mer'î yirmi beş bölükden Nu'mân nâm kimesne Mütevellioğlu(?) Bekir dimekle arîf kimesnenin a'yânlığını bin yüz doksan dört senesi Şa'ban'ı ibtidâsında doksan beş senesi Muharrem'i evâ'iline gelince zabt ve câ'izelerin cânib-i ocağa edâ ve irsâl eylemedikleri ihbâr olunmağla siz ki Mevlânâ ve a'yân ve serdârân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz. Tevârih-i mezkûreden berü mugâyir-i fermân-ı âlî fuzûli bilâ-mektûb serdârlık idenler her kimler ise zimmetlerinde olan câ'izeyi kayd-ı kadîmi üzere tahsîl ve edâda muhâlefet iderler ise Sivas kal'asına irsâl olunmak fermânım olmağın, iş bu emr-i şerîfim ısdâr (boşluk) irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki Kırşehirî ve Divriği kâdîları ve ocak ihtiyârları mûmâ-ileyhimsiz, kazâlarınız serdârlığını bilâ-mektûb fuzûli zabt idenler her kimler ise taharrî ve zimmetlerinde

olan câ'ize-i ocağı kayd-ı kadîmi üzere temâmen tahsîl ve kabzına me'mûra teslim ve edâda tereddüd ve umûr-ı serdârlığın ibtâlîne bâdî hâlâta cesâret iderler ise mübâşir ma'rifetiyle Sivas kal'asına göndermeye mübâderet ve siz ki Eğin Kādîsı ve a'yân ve ihtiyârân-ı mûmâ-ileyhimsiz mezbûr Nu'man merkûm Bekir'e istinâd ile belde-i merkûm serdârlığını bilâ-mektûb fuzûlî zabt u rabt ve ocakdan âhara tevcîh ve mektûbuyla vürûd idenleri tard ve tekdîr etmeğin mezbûrun zimmetinde altı aylık serdârlık câ'izesi olmağla bi-eyyi-vechi kân mübâşir ma'rifetiyle tahsîl ve cânib-i ocağa irsâl ve edâda tereddüd iderlerse li-ecli't-te'dîb ve sâ'ire mûcib mezbûr Nu'man ve mu'âvin-i merkûmu mübâşir-i merkûma terfîk ve Sivas kal'asına irsâl ve kal'a-bend eyleyüp zimmetinde olan câ'izeyi edâ eylemedikce ıtlâkından ictinâb eylesesiz ve sen ki Sivas kal'ası dizdârı merkûmsun, fûzehâ-yı merkûmeden mübâşir ma'rifetiyle vürûd idenleri habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i âlî ıtlâk ve firârdan ittikâ eylesesiz deyü bil'l-fi'îl Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Süleymân Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 195.

[s.65/3]

Niğbolu Kādîsı'na ve Kavala kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Öteden berü Rumili cânibinde vâkı' ağnâm ve keçi bulunan kazâ ve kurâdan ağnâm-ı mîrî mübâya'asına bâ-fermân-ı âlî ta'yîn mîrî (..?) dâhil oldukları kazâ ve kurâda her nev'i ağnâmın bahâları ma'rifet-i şer'le kat' ve fi'ât-ı maktû'a rağbet-birle gerek a'yân ve gerek ahâlî ve re'âyâdan ağnâm ashâbı muhtekir mardabaz tâ'ifesine ve âhar kimesnelere fûrûht eyleyüp ve kat'-ı fi'âtdan ziyâde bir akçe kimesne mutâlebe eylememek mübâya'ât-ı ağnâm-ı mîriyye temâm olmadıkca bir re's koyun ve keçi virilmemek husûsâtı ve sâ'ir tenbîhât-ı muktezîye şâmil emr-i şerîfim şeref-rîz-i sudûr olunmuşiken bu esnâda Niğbolu kazâsında a'yânlık iddi'âsında olan Varnalıoğlu Haseki Mehemed ve Mustafa ve Hazînedâr Ali nâm kimesneler münâfi-i fermân hareket ve muhtekir ve mardabaz tâ'ifesiyle ittifâk tama'-ı hâma tebe'iyet ve fi'ât-ı maktû'aya adem-i rağbet ve emr-i mübâya'aya muhâlefet ve mübâya'ât-ı ağnâm-ı mîriyyenin ta'tîline bâ'is ve illet olduklarından el-yevm bir re's ganem mübâya'a olunmayup (..?) hâlâ Plevne kazâsında kırk iki günden berü meks üzere oldukların hâlâ hâssa kassabbaşısı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından el-

Hâc İsmail dâme mecdühû mektûblarıyla ihbâr etmeleriyle merkûmun li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asına kal'a-bend olunmadıkca ol havâlîden bir re's ganem mübâya'a adîmü'l-îmkân idiğün bâ-takrîr kassabbaşı-i mûmâ-ileyh inhâ etmekden nâşî ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar ahz ve Kavala kal'asına îsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmûnu ahz ve li-ecli't-te'dîb emsâllerini terhîb kal'a-i merkûme irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârlarından ittikâ ve mücânebet ve vüsûllerini Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Evâhir-i Ca sene 95.

[s.65/4]

Şam Vâlîsi ve Mîr el-Hâc vezîrim Azim-zâde Mehemmed Paşa'ya ve Karaman Vâlîsi vezîrim Ali Paşa'ya hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan Şam Defterdârı olan Feyzullah'ın ba'zı nâ-hemvâr hareketine binâ'en defterdârlık-ı merkûmdan azl ve Konya'ya îsâl ve ikâmet itdirilmesi husûsuna irâde-i Pâdişâhânem ta'alluk etmekle defterdâr-ı sâbık-ı merkûmun Der-alıyyemden mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühûya teslim ve Konya'ya irsâl ve iclâ olunmak fermânım olmağın, mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Şam Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin. Defterdâr-ı sâbık-ı merkûmu mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslim ve Konya'ya îsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki Karaman Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, vüsûlünde mezbûru Konya'da menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-alıyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R sene 95.

Merkûmun vüsûlünü müş'ir Karaman Vâlîsinin mektûb ve Konya nâ'ibinin arzı gelmişdir.

11 Ş sene 95.

[s.66]

[s.66/1]

Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kengırı kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Abdi zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kengırı'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve vücûh-ı ahâlî ve fukarâ ve cemâ'at-i (..) meclis-i şer'e varup Kengırı kazâsına tâbi' Kise(?) nâm karyeden olup bundan akdem sût'-i hâlleri inhâsıyla bâ-fermân-ı âlî Ankara kal'asına kal'a-bend olunan Etmekcioğlu Ali ve Kalı(?) karyesinden bazakcioğlu Halîl ve Tikenli(?)oğlu Molla Ali ve Molla Mehemed oğlu Mehemed ve kemer-i kebîrde(?) hamallar kethüdâsı olan Mustafa nâm kimesneler müddet-i vâfirenden berü kal'a-i merkümede kal'a-bend olup ıslâh-ı nefsleri zâhir ve her vechile merhamete şâyân olup fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmalarıçün mezbûrlardan Etmekcioğlu Ali ve Halîliye(?) kazâsı ahâlîleri ve Molla Ali bir karındaşı Abdülkâdir ve Molla Mehemed oğlu Mehemed'e dahi karındaşları ve mezbûr Mustafa'ya karyesinden Osman kethüdâ ve Mürteza Beşe dimekle arîf kimesneler yek-dil ve mezbûrların dahi salâh hâlleri nümâyân olmağla hâllerine merhameten merkümünün kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak recâsına berâber mahzar iderek senedci mahzarlarıyla musaddak i'lâm idivir deyü ilhâh etmeleriyle ol bâbda vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden, mezkûrlar fimâ-ba'd bu makûle ihtilâli mûcib harekette bulunurlar ise muhkem haklarından gelinmek şartıyla bu def'a cürmleri afv olunmağla i'lâmı mûcebince ıtlâkları bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır Fî evâhir-i R sene 195.

[s.66/2]

Midillü cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Hâssa silahşörlerimden Mîr Mahmud zîde mecdühû gelüp ber-vech-i te'yîd mütevellîsi olduğu merhûm ve mağfûrın leh Sultân Mahmud Han tâbe-serâhûnun (..?). Akça karyesinde kâ'in havz-ı kebrin etrâf ve civârında (..) eşcârın korucusu sâbıkâ Su yolcular kethüdâsı Hâcî İbrahim nâm kimesne hilâf-ı rızâ hareketine binâ'en kethüdâlığı ref' ile bâ-fermân-ı âlî Midillü cezâresine nefy ü iclâ olup

hıdmet-i lâzimesi mu‘attal kaldığından başka bu tarafda iyâl ü evlâdı bî-kes sefil ve zelil ve kût-i yevmiyeye muhtâc ve muzdâribü'l-hâl kalup şâyeste-i merhamet oldukların bildirüp vakf-ı şerîfi sıyâneten ve iyâl ü evlâdına merhameten cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın min-ba‘d su yolculuğa dâ‘ir işe karuşmayup kendü hâlîyle meşgûl olmak şartıyla iyâl ü evlâdına ve zarûret-i hâline terahhümen afv ü itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 1195.

[s.66/3]

Çorlu kazâsı nâ‘ibine ve Dimetoka kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Ser-kassabyân-ı hâssa ma‘rifetiyle saray-ı cedîd-i âmîrem ve mu‘ayyenât-ı sâ‘ireye ve rûz-merre virilecek lahm ta‘yînâtı ile Der-alıyyemde mukîm ibadullâhın def‘-i zarûret ve müzâyakalarıçün kesret üzere ağnâm ve kuzu mübâya‘ası akdem umûrdan olmakdan nâşî Çorlu ve sâ‘ir ol havâlîde kâ‘in kazâ ve kurâ cânibinden Anadolu tarafına bir re‘ş ganem ve kuzu mürûruna ruhsat virilmeyüp ve celeb tâ‘ifesinden mübâya‘a olunmuş madrabaz yedinde bir aded koyun ve kuzu bulunur ise cânib-i mîrîye zabt ve bey‘ ve şîrâ idenler bulunduğu mahalde ma‘rifet-i şer‘le ahz ve keyfiyet Der-bâr-ı atûfet-karârıma i‘lâm olunmasını hâvî mukaddemâ mâliye cânibinden şeref-rîz-i sudûr bulan emr-i şerîfim mücebince dâ‘imâ amel ü hareket ve hilâfına irâ‘et ve ruhsatdan hazer ve mücânebet olunmak lâzım iken bu esnâda Anadolu tarafından ve muhtekir tâ‘ifesinden Mehemmed ve diğêr Mehemmed nâm kimesneler kasaba-i merkûme a‘yânlarını itmâ‘-birle mugâyir-i emr-i âlî ve münâfi-i nizâm ziyâde bahâ ile ağnâm istirdâd ve Der-sa‘âdetime adem-i vürûdunu mûcib hâlâta ihtizâ eylediklerinden bahs ile merkûm Ahmed ahz ve ma‘rifet-i şer‘le serdâr mahbesinde olduğı bâ-arz-ı hâl inhâ olunduğuna binâ‘en mukaddem sâdır olan emr-i münîfimin hilâf-ı hareketlerine (..) emsâlini terhiben ocakdan ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle Dimetoka kal‘asına kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer muhâlîf-i emr-i âlî-şânım harekete cesâret eyledikleri cihetden sâ‘irlere ibreten merkûmân Mehemmed ve diğêr Mehemmed’i ocakdan me‘mûr mübâşir-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle Dimetoka kal‘asına irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ‘adet ve vüsûllerini Der-sa‘âdetime i‘lâma müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R sene 1195.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Evâsıt-ı Ca sene 95.

[s.66/4]

Kayseriyye mollasına ve Kayseriyye kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Kayseriyye Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şeyh-zâde Sunullah zîdet fezâ'ilühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kayseriyye ahâlîlerinden mazbûtü'l-esâmî ve ma'lûmü'l-eşhâs kimesneler meclis-i şer'de fi'l-asl tâ'ife-i ekrâddan olup beş on seneden berü beldemizde tavattun iden Kürd Ali nâm müfsid zâhid hâlde gürûh-ı ulemâdan olup dâ'imâ hevâsına tâbi' zümre-i eşkıyâyı başına cem' ve re'âyâ fukarâlarına zulm ve ta'addî ve fesâddan hâlî olmadığından mâ'adâ ahkâm-ı şer'iyenin icrâsına ve evâmîr-i aliyyenin tenfizine mâni' olduğu zâhir ve nümâyân ve (..) selefîn mevâli-i izâmîdan Tosyavî(?) İsmail zîdet fezâ'ilühûnun azli esnâsında merkûm Ali ve ma'iyyeti Mehemmed Emîn nice eşkıyâyı tahrîk ve mahkemeyi nehb ü gâret sevdâsıyla hücum eylediklerinden merkûmların şerr ü mazarratları bir takrîb ile mündefi' ve ba'dehû merkûmunun zamîrlerinde merkûz olan fitne ve fesâdlarını ızhâr dâ'iyesiyle Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ba'd hatemü'l-müddet Kayseriyye'den hareket ve Âsitâne-i aliyyeme azîmet ve esnâ-yı râhda Kızılırmak Cisri nâm mahalle vürûdunda merkûm Ali ve Mehemed Emîn nice eşkıyâ ile Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin katli kasdıyla üzerine hücum ve cebren ve kerhen [kahren] ma'lûmü'l-mikdâr akçesini ahz ve gadr-ı külli etmeleriyle merkûm Ali ve Mehemed Emîn'in şerr ü mazarratlarından emîn ve râhatımız bi'l-külliye meslûb ve cümle fukarâ ve re'âyânın perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olmalarıyla merkûm Mehemed Emîn Kayseriyye kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, vech-i meşrûh üzere emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm [s.67] ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince mübâşir ma'rifetiyle merkûmun kal'a-bendi fermânım olmağın, sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûm Mehemed Emîn'i kal'a-i mezbûra îsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'a-i mezbûreye vaz' ve

kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve firârında ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünde Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 195

[s.67]

[s.67/1]

Karaman Vâlis'ine ve Danişmendlü Kādîsî'na Konya Kal'ası dizdârına hüküm ki, Sadr-ı esbak müteveffâ İbrahim Paşa'nın Nevşehir'de vâkı' evkâfi mahlukâtından [mülhâkâtından] Danişmendlü-i sagîr kazâsına tâbi' Boynu İncelü(?) mukâta'ası ve tevâbi'i olan yine Danişmendlü-i sagîr kazâsında sâkin Kürd Maha deyü(?) aşireti ahâlisinden Mehemmed bin Ali ve Hamza bin Ahmed ve Arfani(?) İbrahim ve Köşkeroğlu İbrahim ve karındaşı Musa ve Şatiroğlu Hüseyin ve Nu'mân bin Ebubekir ve Abdurrahmân bin Halîl ve Nu'mân bin Hasan ve Ebubekir bin Mehemmed ve Abdi bin İbrahim ve Mustafa bin Mehemmed ve Mehemmed bin İsmail ve Veli bin Mehemmed ve Ebubekir bin Halîl ve Osman bin Mustafa ve İbrahim bin Abdulmuttalib(?) ve Hüseyin bin Mehemmed ve sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî kimesneler bundan akdem meclis-i şer' de kethüdâları olan Hüseyin bin Çerkes muvâcehesinde seksen senesinden berü umûrlarını rü'yet bahânesiyle üzerlerine gûn â gûn mezâlîm ile akçe tard ve işbu seneye gelince kendü nefsiçün bi-gayrı hakkın üç bin üçyüz on dokuz guruşa baliğ olduğunu inhâ ve mezbûr dahi ikrâr ve reddi lâzım geldiği arz olundukda, rüsûm-ı ra'iyetlerini kadîmesi üzere cânib-i vakfa ba'de'l-edâ kethüdâları ziyâde akçe mutâlebesiyle ta'addî eylememek şürûtundan idüğü haremeyn muhâsebesinden ba'de'l-ihrâc ve mübâşir ma'rifetiyle sâbit olan hakk-ı fukarâ ihkâk-ı hakk için sâdır olan emr-i âlîye binâ'en mahallinde(?) da'vet-i şer' olundukda, [adem-i] itâ'at ve eşhâsı başına cem' ve pîr-i(?) aşiretleri Yusuf'un değirmanını harâb ve zahîresin gâret ve yedi re's devesini gasb ve üç nefer kimesneyi katl ve hetk-i a'râza mutasaddî olduğun bâ-tahrîrât inhâ ve ifâde olundukda, mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk ve bu def'a icrâ-yı hakk mümkün olmaz ise ahz ve habs ve te'dîbât-ı lâzimesi icrâsı için keyfiyet alâ-vukû' hakkâniyet üzere arz olunmakiçün çend rûz

mukaddemi eğerçi emr-i şerîfim sâdır olup lâkin bu def'a vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan İbrahim zîde mecdühû Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği memhûr arz-ı hâlinde mukâta'a-i mezbûre pîr-i(?) aşîreti olan Pirioglu Yusufun avenesinden Borlu(?) Hâfız ve Veli Osman ve Hâcıoğlu Veli Ömer ve Hâcı Veli Hâfız nâm müfsidler zimmetlerinde müterâkim olan emvâl-i mîrîyeyi virmemek kasdıyla be-her sene dürlü tezvîrâta tasaddî ve şenâ'at-ı mezbûreye bâdî ve sahte arz ve mahzar ile nice ashâb-ı ırzı tekdîr ve hilâf-ı inhâ ve evâmir ısdâr etdirmeğe bâ'is oldukların inhâ ve rahmen-li'l-fukarâ ve sıyânetü'l-vakf dört nefer mezkûrlar sâ'ire ibreten Konya kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, keyfiyet mukaddemâ inhâ olunduğu üzere mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ihkâk-ı hakk ve icrâ-yı şer' mümkün olmaz ise ahz ve habs ve lâzım gelen te'dîbî icrâ olunmak için ber-vech hakkaniyet Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet olup ancak mütevellî-i mezbûrun inhâsı üzere dört nefer merkûmların mefsedeti vâkı' hâle mutâbık ise Konya kal'asına kal'a-bend ve keyfiyet Der-aliyyeme arz ve inhâ olunmak bâbında.

Fî evâhir-i R sene 1195.

[s.67/2]

Kayseriyye mollasına ve Harput Kādîsı'na hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şeyh-zâde Sunullah zîdet fezâ'ilühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kayseriyye ahâlîlerinden mazbûtü'l-esâmî ve ma'lûmü'l-eşhâs kimesneler meclis-i şer'e varup fi'l-asl tâ'ife-i ekrâddan olup beş on seneden berü beldemizde tavattun iden Kürd Ali nâm müfsid zâhid halde gürûh-ı ulemâdan olup dâ'imâ hevâsına tâbî' zümre-i eşkıyâyı başına cem' ve re'âyâ fukarâlarına zulm ve ta'addî ve fitne ve fesâddan hâlî olmadığından mâ'adâ ahkâm-ı şer'iyenin icrâsına ve evâmir-i aliyyenin tenfîzine mâni' olduğu zâhir ve (..) selevin mevâli-i izâmdan Mevlânâ Tosyavî İsmail zîde fezâ'ilühûnun azli esnâsında merkûm Ali ve ma'iyyeti Mehemed Emîn nice eşkıyâyı tahrîk ve mahkemeyi nehb ü gâret sevdâsıyla hücum eylediklerinden merkûmünun şerr ü mazarratları bir takrîb ile mundefî' olup ba'dehû Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin Kayseriyye'den hareket ve Âsitâne-i aliyyeme azîmet ve esnâ-yı râhda Kızılırmak Cisri nâm mahalde katl kasdıyla üzerine hücum ve cebren ve kerhen [kahren] ma'lûmü'l-mikdâr akçesini ahz ve gadr-ı küllî etmeleriyle ahâlî-i fukarânın bi'l-küllîye emniyetleri meslûb ve cümle

fukarâ ve re'âyânın perâkende ve perîşân olmalarına bâdî olmalarıyla merkûm Kürd Ali islâh-ı nefis idinceye deĝin vatan-ı aslîsi olan Harput kazâsına nefy ü iclâ olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsında oldukların bi'l-iltimâs arz eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince mübâşir ma'rifetiyle merkûmun nefyi fermânım olmağın, imdi sen ki Kayseriyye kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûm Kürd Ali'yi alâ-eyyi-hâlin ahz ve vatan-ı aslîsi olan Harput'a nefy ü iclâ ve sen ki Harput Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde vatan-ı aslîsinde menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-fermân itlâk ve firârından ve mahall-i âhara hurûcuna irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-sa'âdetime inhâya mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 195.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî mahall-i menfâsına irsâl ve menfîyyen Harput'da ikâmet itdirdiğini nâtik Harput Kâdîsının vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

22 (...?) sene 95.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 97.

[s.67/3]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Evreşe kazâsı nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Halîl zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Evreşe kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir re'âyâ ve berâyâ meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûra tâbi' Kâdî (?) karyesi sükkânından olup hilâf-ı marzî hareketine binâ'en İnöz kal'asına kal'a-bendi fermânın olan Hasekioĝlu Mehemed Ali'nin her vechile salâh hâli Zâhir ve bâhir olduğuna binâ'en merhameten cürmü afv ü itlâk olunmak niyâzıyla bizler mahzar eyledik senedci mahzarlarını musaddak i'lâm iderüz deyü ilhâh etmeleriyle ol bâbda vâki' hâli emr-i şerîfim sudûru recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden, fîmâ-ba'd

hilâf-ı marzî hareketde bulunmamak şartıyla kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî Evâ'il-i Ca sene 195.

[s.68]

[s.68/1]

Ber-vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olup Vidin muhâfızı vezîre ve Plevne kazâsı nâ'ibine ve husûs-ı âtfü't-tezkire ocak tarafından mukaddemâ mübâşir ta'yîn olunup el-yevm ol tarafda ikâmet üzere olan Ser-turnâ'î Saadeddin zîde mecdühûya ve serdâr ve a'yân-ı vilâyet zîde kadrühûma ve Niğbolu kal'ası dizdârına hüküm ki,

Nezâret-i sadr-ı âlîde asûde evkâfdan Edirne'de vâkı' Gâzî Mihal Bey ve Plevne'de vâkı' Gâzî Ali Bey ve Süleymân Bey vakıflarının bâ-berât-ı âlî evlâdiyyet ve meşrûtiyet üzere mütevelliyeleri Ayşe ve Fatıma nâm hanımlar mübârek rikâb-ı müstetâbıma arz-ı hâl sunup Plevne sâkinlerinden Müderris oğulları Abdurrahim ve Mehmed Emîn ve Çukadâr Mehmed ve Düşer(?)oğlu Mollâ Mehmed dimekle ma'rûf kimesnelerin ihtilâl ve tahrîkleriyle vakf-ı şerîfin irâdına kesr geldi deyü ancak irâd-ı vakfî kendülere tahsîs ile vakf-ı mezbûrun nizâmını muhtel ve müşevveş ve (..) hilâf-ı şart-ı vâkıf ba'zıları kâ'im-makâm ve ba'zıları nâzırdır deyü fuzûlî umûr-ı vakfa dahl ve ta'arruz eylediklerine binâ'en bundan akdem cümlelerin muhtâr ve marzîleri Mustafa Ağa ibn. Ahmed dimekle ma'rûf kimesne bâ-berât kâ'im-makâm nasb ve ta'yîn olunup mezkûrların umûruna müdâhale ve vakf-ı mezkûrun rü'yetine ber-vech-i şer'î mümâne'at ve kâ'im-makâm-ı mezbûru azl itdirmek irâdesinde olmalarıyla mezbûrûnun hilâf-ı şer' ve mugâyir-i şart-ı vâkıf mû'arazaları men' ü def' olunup doksan üç senesi evkâf-ı mezkûr mahsûlünden olmak üzere iktizâ iden irâd-ı vakfî dahi ma'rifet-i şer'le tahsîl ve kâ'im-makâm-ı mezkûr Mustafa'ya teslîm olunması ve ba'de'l-yevm vakfin ve kâ'im-makâm-ı mezkûrun umûr ve husûsuna mezbûrûn vechen mine'l-vücûh müdâhale ve mu'âraza etmemek üzere mezbûretân Ayşe ve Fatıma hanımlar mukaddemâ arz-ı hâlleriyle emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerin evkâf müftîsi Hamdullah zîde ilmühû i'lâm eyledikde Vidin muhâfızı ma'rifetiyle i'lâmı mücebince merkûmlar umûr-ı

tevlîyet ve kâ'im-makâmîliğe müdâhaleden men' ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Niğbolu kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında doksan üç senesi evâ'il-i Şa'ban'ında bir kıt'a ve ba'dehû eşkıyâ-yı merkûm Memiş nâm kimesmenin dahi katı vâfir emvâl ve eşyâsını gâret ve nice gûne zulm ve hasârete cesâret itdikleri cihetden kal'a-i mezbûra irsâl ve kal'a-bend olunmalarını hâvî mezbûr Memiş'in inhâsıyla doksan dört senesi evâ'il-i Zi'l-ka'desinde ve ba'de't-te'kîd ve isti'mâli muhtevî işbu sene-i mübâreke evâhir-i Safer'inde evâmir-i şerîfem sâdır ve ocak tarafından Ser-turnâ'î-i mûmâ-ileyh Saadeddin zîde mecdühû ta'yîn ve mahalline lede'l-vürûd eşkıyâ-yı merkûmûn kendülerin ihtifâ ve mu'avinleri kazâ-i mezbûrda sâkin (..?) ve Hancı Ali nâm müfsidler mübâşir-i mûmâ-ileyhi def' ve adem-i itâ'at ve tekdîr eyledikleri mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından tahrîr olunduğun inhâ ve haklarından gelinmek üzere müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle mukaddemâ kal'a-bendleri fermânım olan şakâvet-kârları bi-eyyi-vechi kân buldukları mahalde ahz ve mübâşir ma'rifetiyle Niğbolu kal'asına irsâl-birle zulm ve ta'addîleri vakf-ı mezkûrun ahâlî ve re'âyâsı üzerlerinden men' ü def' ve bu kerre dahi adem-i itâ[at] gadr ve mu'avinleri dahi i'ânet iderler ise bundan sonra cezâ-yı layıkları icrâ olunacağı tefhîm olunmak üzere siz ki Mevlânâ ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimsiz size hitâben isti'mâli hâvî mü'ekked emr-i celilü'l-kadrîm sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Süleymân Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel ü hareket olunmak fermânım olmağın, imdi mukaddemâ kal'a-bendleri fermânım olan merkûmların be-her hâl kal'a-bendleriyle emr-i münîfimin infâzı ve şerr ü mazarrat ve tasallut ve ta'addîlerinden dahi vakf-ı şerîf re'âyâsının tahlîsi matlûb olmakdan nâşî siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ ve mübâşir ve serdâr-ı mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ile mukaddemâ sudûr iden emr-i şerîfim mücebince mezkûrları buldukları mahalde alâ-eyyi-vechi kân ahz ve kal'a-i mezbûra irsâl-birle zulm ve ta'addîleri vakf-ı mezbûr re'âyâsı üzerlerinden men' ü def'-i zillet ve eğer bu def'a dahi merkûmlar emr-i münîfime adem-i itâ'at ve mu'avinleri mezkûrûn dahi i'ânet ve evâmir-i münîfimin adem-i infâzını mûcib harekâta cesâret iderler ise bundan sonra mücâzât-ı lâyıkalı icrâ kılınacağını gûş u hûşlarına ittikâ-birle emr-i münîfimin tenfîz ve icrâsına ikdâm ve dikkat eylesiz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârlarından ittikâ ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i R sene 195.

[s.68/2]

Limni kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan (boşluk) zîde mecdühûya ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

İkinci bölükden merfû' Çorbacı Halil'in töhmeti zuhûr ve te'dîbi muktezî olmakdan nâşî mezbûr li-ecli't-te'dîb bundan akdem Limni kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmağla mezbûrun te'dîb ve ıslâh-ı nefis eylediği inhâ ve itlâkı istid'â olunmağla fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve kal'adan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi vüsûlünde sen ki dizdâr-ı merkûmsun, çorbacı-i mezbûru şürût-ı merkûme ile kal'adan itlâk ve sebîlin tahliye eylesün deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî Evâ'il-i Ca sene 95.

[s.68/3]

Çubukabad Kādîsı'na ve zikri âtî firârî Deli Ali'nin bulunduğu mahallin kādîsına ve Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından hâlâ Mîrahur-ı sâni Şahsuvar-zâde Mîr es-Seyyid Hamdullah dâme mecdühû gelüp Ankara sancağında Çubukabad kazâsında bâ-hüccet-i şer'iyye ve bâ-izn sâhib-i arz mutasarrıf olduğu Kara höyük çiftliği dimekle arîf çiftliğin bir tarafı Yalnız Söküb(?) ve bir tarafı Ömercik Harmanyeri ve bir tarafı Dikilitaş ve taraf-ı râbi'si Köprü Çikesi(?) hudûduyla mahdûd ve mümtâz(?) olan çiftlik-i mezbûr gerek pederi müteveffâ Mustafa Paşa ve gerek mîr-i mûmâ-ileyh tarafından bilâ-nizâ' yirmibeş seneden ziyâde zabt ve tasarruf ve ber-i'mâr zirâ'at ve öşr ve resmden sâhib-i arza edâ ve âharın kat'a alâka ve medhali olmayup bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak iktizâ etmez iken kazâ-i mezbûra tâbi' Ömercik nâm karye sükkânından Hasan Kethüdâoğlu Veli ve Şirtancı(?) Ali ve Çamur Ahmed ve Kör Osman nâm kimesneler mukaddemâ zuhûr ve ba'zı derebeylerine istinâden şirrete sülûk ve çiftlik-i mezbûra mahsûs mer'â ve mâ-i câri ve tarlalarını zabt ve gadr sevdâsında olduklarından bi'd-defe'ât bâ-emr-i âlî mahallinde vekîli ile terâfu' olundukda, mezkûrların hilâf-ı şer' ve kânûn ol vechile ta'addîleri men' ü def'-birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye virilmişken merkûmlar

bir vechile mücâb ve mündefî' olmayup hilâf-ı şer' ve mugâyir-i emr-i münîf ve kanûn hareketden hâlî olmadıklarında merkûmûn ıslâh-ı nefis oluncaya dek mukaddemâ Ankara kal'asına kal'a-bend ve bir takrîb kendülerini itlâk ve el-yevm kendü hâlinde olmayup hilâf-ı şer' ve mugâyir-i kanûn hareket-birle çiftlik-i mezbûra mahsûs olan mer'â ve mâ-i cârî ve tarlalarını zabt irâdesiyle cevri ve ta'addîyâtdan hâlî olmadıkların mukaddemâ inhâ ve'l-istid'â merkûmlar bundan sonra dahi mütenebbih olmadılar ise diyâr-ı âhara nefy ü iclâlâri i'lâm olunmak bâbında Ankara kazâsı nâ'ibine hitâben yüz doksan dört senesi evâ'il-i Zi'l-hiccesinde sâdır olan emr-i âlî-şânım medîne-i Ankara mahkemesine lede'l-vürûd karye-i Ömercik (..) sükkânından Çamur Ahmed Şirtancı Ali ve Hatîboğlu Hasan ve Seyyid Ali ve Deli Ali nâm kimesneler zuhûr ve mîr-i mûmâ-ileyhin vekîli Salih bin Abdullah ile ba'de'l-murâf'a men'-birle tekrâr taraf-ı şer'den müceddeden hüccet-i şer'iyeye virilmişken mezkûrûn ol vechile hilâf-ı şer' ve mugâyir-i kanûn hareketinden hâlî olmadıkların ve mezkûr Deli Ali dahi firâr eylediğin hâlâ Ankara nâ'ibi Mevlânâ Mehmed Halîl zîde ilmühû i'lâm eylediğin bildirüp merkûmûn Çamur Ahmed ve Şirtancı Ali ve Hatîboğlu Hasan ve Seyyid Ali ve Deli Ali Ankara kal'asına kal'a-bend olunmalarını ve mîr-i mûmâ-ileyh tarafından istid'â olunmadıkca itlâk olunmamak üzere emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â etmeğin merkûmlara birkaç def'a ma'rifet-i şer'le tenbîh olunmuşiken mütenebbih olunmadıklarına binâ'en te'dîbleri muktezî olmağla istid'âsı üzere Ankara kal'asında kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Çubukabad Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezkûrûn Çamur Ahmed ve Şirtancı Ali ve Hatîboğlu Hasan ve Seyyid Ali'yi zâbiti ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki firârî-i merkûm Deli Ali'nin bulunduğu kazânın kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezkûr Deli Ali'yi ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve sen ki kal'a-i merkûm dizdârı mûmâ-ileyhsin, bulunduğun kal'a-i merkûmda kal'a-bend eyleyüp mîr-i mûmâ-ileyhin istid'âsıyla emr-i âlî-şânım sâdır olmadıkca itlâk ve firârlarından tehâşî ve mübâ'adet ve kal'a-bend olduklarını müş'ir Der-aliyyeme i'lâm eylemen bâbında.

Fî Evâ'il-i Ca sene 1195.

Limni kal'asına kal'a-bendleriçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 95.

[s.69]

[s.69/1]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinden onbir cemâ'atden Uzun İbrahim nâm kimesne kendü hâlinde olmayup hilâf-ı rızâ harekete cesâret eylediğin te'dîbi muktezî olmağla merkûmu Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i âlî-şânım ısdâr ve ocağ-ı âmîremden ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle ol tarafa irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, merkûmu ocağ-ı âmirem tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle vüsûlünde kal'a-i mezbûreye kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve firârından ittikâ ve mücânebet eylesiz deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Cebecibaşısı Mehemed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emr-i âlî-şân sâdır olmuşdur.

Fî evâ'il-i Ca sene 1195.

[s.69/2]

İpsala ve Bozcaada cezîre[si] nâ'iblerine hüküm ki,
İpsala kazâsında vâkı' Sivaslı-i Kebir'de Yassı Ören nâm karye sâkinlerinden Ömer nâm kimesne berrânî sefâyine zâhire fûrûhtuyla me'lûf olduğu ihbâr olunup hâssa hasekilerimden Tekfurdağ'ında nezâret-i zehâyire me'mûr el-Hâc Mehemed Haseki zîde kadrühû ahz-ı murâd eyledikde firâr ve gaybet idüp bu esnâda yine me'vâ-yı kadîmine gelüp geşt ü güzâr üzere iken kazâ-i mezbûr serdârı ahz ve habs ve haseki-i mûmâ-ileyh taleb eyledikde virmekden imtinâ' ve hâlâ serdâr-ı merkûmun habsinde olduğu haseki-i mûmâ-ileyhin bu def'a Der-sa'âdetime gelen arz-ı hâlinde tahrîr etmekden nâşî bu makûlelerin be-her hâl te'dîbleri lâzımeden olmağla ıslâh-ı nefis idinceye dek Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki İpsala nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu misillü kâr-ı memnû'aya ictisâr iden hıyanet-kârların be-her hâl icrâ-yı te'dîbleri lâzıme-i hâlden olduğuna binâ'en ma'rifetinle merkûm Ömer'i li-ecli'l-ıslâh Bozcaada'ya nefy ü iclâ eylesin ve sen ki cezîre-i merkûm nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve

ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve firârından ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî Evâ'il-i Ca sene 195.

İşbu emr-i âlî mücebince merkûm ahz ve mahall-i menfâsına irsâl ve ihzâr itdirildiğini nâtık İpsala ve Bozcaada nâ'iblerinin vârid olan i'lâmları mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

29 Ca sene 95.

[s.69/3]

Tırhâlâ kâdîsyla zikri âtî papasın Görice ve havâlîsinde vâkı' olduğu kazânın kuzât ve nüvvâbına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Görice ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan kazâ-i merkûmun varoşunda mütemekkin Papa Anton veled-i Mihâl nâm papas kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan[umûra] sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta cesâret etmekle kendüye bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olunduğu rumî varaka ile patrik-i mersûm tarafına ifâde olduğun bildirüp müfsid-i mesfûr Papa Anton veled-i Mihâl nâm papas kazâ-i merkûm ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu patrik-i mersûm tarafından bâ-arz-ı hâl istid'â olunmadıkca itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, ber-muktezâ-yı şürût mesfûr ahz ve manastır-bend olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 195.

[s.69/4]

Grebine ve tevâbi'i kazâ-i mezbûra tâbi' Vanice(?) kazâsı ve zikri âtî papasın havâlî-i mezbûrede bulunduğu mahallin kâdîlarına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Grebine ve tevâbi'i metropolidi olan Gavril nâm râhibin dâhil-i iltizâmında vâkı' Vanice(?) kazâsında kâ'in Tanorta(?) nâm manastırda

mütemekkin gamnos Arforidas(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup mugâyir-i ayin harekâta cesâret ve etvâr-ı nâ-hem-vâreye sülûk eylediğinden mersûm bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda bir dürlü isgâ etmeyüp ısrâr etmekle muhtâc-ı gûş-mâl olunduğunu ihbâr olunduğun inhâ ve mersûm gamnos Arforidas(?) yasakçı ma'rifetiyle kazâ-i merkûm ve kurâsında bulunduğu mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek cezâre-i mezbûrede vâkı' (..?) manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu patrik-i merkûm tarafından bâ-arz-ı hâlistirhâm olunmadıkca itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğın şürûtu mücebine mesfûr ahz ve manstirbend olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 195.

[s.69/5]

Plevne(?) kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Kazâ-i mezbûrda zuhûr iden eşkıyâ ve erâzilin bâ-tefahhus te'dîbi ve gûş-mâline Özi Vâlîsi sâbık düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-alem vezîrim Mehemed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû bâ-emr-i âlî me'mûr olduğuna binâ'en Plevne kazâsına lede'l-vüsûl katl-i nüfûs ve hetk-i a'râz ve şenâyi'-i sâ'ireye cür'et idüp ahz ve tertîb-i cezâ olunan eşkıyâdan mâ'adâ firâr iden ma'lûmü'l-esâmî eşkıyâ ile Turanoğlu Memiş[i] fîmâ-ba'd kasaba-i mezbûra dühûl itdirmemek ve bir takrîb dühûl ideri olur ise ahz ve hükkâma teslim ve tertîb-i cezâ olunup eğer ahâlî tarafından sûret-i müsâmaha ve ahzında tekâsül vukû'unda ahâlî elli bin guruş nezri kabûl ve hüccet-i şer'iyeye olunup başmuhâsebeye kayd ve i'lâm-ı hâlî mutazammın kalem-i mezbûrdan emr-i âlî sudûrundan sonra fîmâ-ba'd ahâlî-i kazâ-i mezbûr mukaddemâ sâdır olan emr-i âlîde muharrer ta'ahhüdlerine kemâ-kân mürâ'at eyleyüp hilâf-ı ta'ahhüd hareketleri zuhûr ider ise nezrlerinin (..?) tahsîl ile iktifâ olunmayup haklarından gelineceği ifâde olunmasını ve mugâyir-i ta'ahhüd hareketden tehâşî ve mücânebet eylemelerini hâvî işbu sene-i mübâreke Rebî'ü'l-evveli'nde dahi mukaddemâ ocakdan mübâşir ta'yîn olunan Ser-turnâ'î Saadeddin zîde mecdühûya hitâben Dîvân-ı humâyûnumdan mufassalan başka bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Bu def'a Vidin muhâfızı düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-alem vezîrim Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû tarafından vürûd iden evrâkın hülâsasında Plevneli Memiş'in afv ü itlâkını bundan akdem ahâlî bâ-i'lâm istid'â eylediklerine binâ'en afvı husûsu cânib-i müşârun ileyhden dahi

iltimâs olunmuş olup merkûm iyâl ü evlâdından dûr ve vücûhla mağdûr ve sezâ-vâr-ı merhamet idüğü müşârun ileyhin ma'lûmu olduğundan gayrı bu def'a dahi merkûmun hüsn-i hâlîni bi'l-cümle ahâlî ihbâr etmeleri hasebiyle afv ü itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını tahrîr ve iltimâs ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde mezkûr Turanoğlu Memiş başka olmakla nezr emrine dâhil olmayan Plevneli Memiş emr-i şerîf-i mezkûr ile rencîde olmayup bilâ-emr-i âlî müdâhil olmamak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu misillü emr-i âlîde taharri ve dikkat lâzım olup garaza mebnî isminde müşâbehet olmakdan nâşî nezr emrine dâhil olmayanlara bilâ-emr-i âlî ta'arruz mûcib-i gadr olacağı ve emr-i şerîfde mezkûr Turanoğlu Memiş başka Plevneli Memiş dahi başka olup nezr emrine dâhil olmadığı cihetden vezîr-i müşârun ileyhin iltimâsına binâ'en afvına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda nezri muhtevî mukaddemâ sâdır olan emre mebnî merkûm Plevneli Memiş rencîde ve bilâ-emr-i âlî kasaba-i mezbûrede ikâmetine mûmâne'at olmamak bâbında.

Fî evâ'il-i Ca sene 1195.

[s.70]

[s.70/1]

İzmir ve Mısır kâdîlarına ve Kapudane-i humâyûnum Kapudanı (boşluk) zîde mecdühûya hüküm ki,

İstanbul'da tahte'l-kal'ada sâkin Mısırî Nâ'imî Abdi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlînde olmayup ba'zı kesândan bilâ-mûceb akçe iddi'âsıyla ta'cîz ve tekdîrden hâlî olmadığına binâ'en İzmir'e nefy ü iclâ olunmuşiken bilâ-ıtlâk Âsitâne'ye gelüp kemâ-fi'l-evvel harekât-ı reddiyesine sâlik olmağla sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince bulunduğu mahalde ahz ve mahall-i menfâsı olan İzmir'e nefy ü iclâ olunup lâkin hâlî diğer-gûn ve şâyeste-i merhamet olmağla cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-arz-ı hâl istid'â-yı inâyet etmeğın sen ki Kapudane-i humâyûnum kapudan-ı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle vilâyeti olan Mısır'a gönderülüp İstanbul tarafına gelmemek şartıyla nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki İzmir Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûr İstanbul ve havâlîsine gelmemek şartıyla nefyden itlâk ve sebîli tahliye-birle

vilâyeti olan Mısır'a irsâl eylesin ve sen ki Mısır kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru menfiyyen ikâmet ve bilâ-ıtlâk mahall-i âhara hareketine ruhsat gösterilmeyüp vüsûlünü müş'ir Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1195.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.70/2]

Sakız cezâresinde nâ'ibü's-şer' olan Mevlânâ (boşluk) zîde ilmühûya hüküm ki, Canik sancağında Ünye müftîsi İbrahim zîde ilmühûnun bu def'a Der-aliyyeme takdîm eylediği arz-ı hâlinde müftî-i mezbûr kendü hâlinde olup mugâyir-i şerî'at-ı garrâ hareketi yoğuiken bundan akdem hilâf-ı vâkı' inhâya mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfimle cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olunup ahvâlî diğergün ve şâyân-ı merhamet idüğü tahrîr ve inhâ ve afvı bâbında merhamet istid'â müftî-i merkûmun afv ü itlâkı bâbında bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan âlimü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-füzelâi'l-müteverri'în Mevlânâ Mehmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 195.

[s.70/3]

Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Tokad sükkânından pazarbaşı ve canbaz ve kassabbaşılık cihetlerine mutasarrıf Seyyid Mehmed Emîn kendü hâlinde iken hilâf-ı vâkı' mevâdd isnâdıyla Limni cezâresine mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunup lâkin ahvâlî diğergün olduğu bir kıt'a arz-ı hâliyle inhâ ve inâyet istid'â ve ba'de'l-yevm vilâyetinde sâkin olup harekât-ı nâ-ber-câya cesâret ve umûr-ı beldeye müdâhale ider ise te'dîb olunmak şartıyla itlâkı bâbında mukâta'a mutasarrıfı Mehmed i'lâm ve i'lâmı mûcebince itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin, bervech-i muharrer merkûm itlâk olduğu ma'lûmun oldukda mezkûr Seyyid

Mehemmed Emîn'i cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfindan hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî Evâ'il-i Ca sene 195.

[s.70/4]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Suhte Ali ve Kādî-zâde Süleymân nâm kimesneler Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp bunlar Süleymâniye medresesi kemerbaşlarından olup kendü hâllerinde olmayup gavga ve nizâ' mücib ahvâle inbâ ve sâ'ir gûne bî-edebâne hareketleri bedîdâr olduğuna binâ'en te'dîbleri muktezî olmağla bâ-fermân-ı âlî çavuş mübâşeretiyle Limni kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunup lâkin kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunalı sekiz ayı mütecâviz olup ziyâde mağdûr ve vücûh ile şâyeste-i merhamet oldukların bildirüp hâllerine merhameten cürmü afv ve kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmaları şartıyla ıtlâkları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

[s.70/5]

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühûya ve Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Uşak Kādîsı tarafından bundan akdem vürûd iden evrâkın hülâsa-i mefhûmunda Uşak mukâta'ası mülhâkâtından Banaz kazâsı sâkinlerinden zümre-i sipâhiyândan Çinganoğulları Geniş(?) İsmail ve Hasan ve Ahmed ve ammîleri Deli Mehemmed ve İbrahim ve Karakādîoğlu Halîl ve maktûl Şenik Halîl oğulları Mehemmed ve Süleymân ve Eşme kazâsını zabt iden Curaoğlu Ahmed nâm şakîler başlarına cem' eyledikleri eşkiyâ ile medîne-i Uşak'ı muhâsara-birle muhârebe ve (..) üzerlerine hücum ve Uşak Voyvodası İbrahim zîde mecdühûnun konağını ihrâk ve on neferden mütecâviz âdemlerin hamamcının gulâmını ve sâ'ir beş nefer kimesneleri katl eylediklerine binâ'en ahâlî dahi bi'd-defe'ât eşkiyâ-yı mezbûr ile muhârebeye tasaddî eylediklerinde merkûmân Halîl ve Deli Mehemmed esnâ-yı muhârebede katl olunup bâkîyyeleri Curaoğlu tarafına firâr etmeleri sebebiyle gerek merkûmların ve gerek

firârî İlyasoğlu el-yevm üç yüz neferden mütecâviz eşkiyâ ile cem'iyet üzere olduklarına binâ'en eşkiyâ-ı mezbûrenin ber-vech-i muharrer vukû' bulan ta'addîlerinin men' ü def'i ve lâzım gelen te'dîbleri icrâsı Karahisâr-ı sahib sancağı mutasarrıfı Ebubekir dâme ikbâluhû arz ve kâ'imesinde ve Uşak ve Karahisar ve Gördes ve Şıhlu ve Banaz ve sâ'ir yedi aded kazâ kâdîları başka ve kazâ-i mezbûr müzâfâtından Karacahisar karyesi sâkinelerinden Fatıma nâm hatunun zevci Halîl ve Yenice karyesi sâkinelerinden Ayşe ve Fatıma nâm hatunların zevci el-Hâc Hüseyin ve Sabah(?) mahallesi sükkânından Hâfız Osman'ın Arab gulamı Abdullah ve diğer (..) nâm zimmî ve Emine nâm hatunun zevci Ebubekir ve Eslihe(?) mahallesi sükkânından Abdullah nâm kimesnenin mûrisi(?) Mustafa ve Hasan(?) mahallesi sükkânından Hamamcı Hacı Hüseyin'in gulamı Arab Mehmed nâm yedi nefer kimesneleri merkûmûn Çinganoğulları kurşun ile darb ve katl eylediklerine binâ'en [s.71] ba'de'l-keşf iktizâ iden hüccetleri i'tâ olunmaktan nâşî husemâlarıyla terâfu'-ı şer' olunmak için verese-i mezbûr emr-i âlî sudûru niyâzında oldukların Uşak Kâdîsı diğer i'lâmında ve Uşak ahâlîsi mahzarlarında tahrîr ve inhâ ve altı nefer keşf hüccetleri irsâl ve voyvoda-i merkûm İbrahim'in zulm ve ta'addîsi hadden efzûn olduğuna binâ'en Der-aliyyeme şikâyete gidecek âdemlerin üzerine hüccûm ve müftîzâde Seyyid Abdülğani nâm kimesnenin enişteleriyle birkaç kimesneleri katl ve maktûllerin evlâd ü iyâllerini merkûm Seyyid Abdülğani'nin kız karındaşlarını bilâcürm ve birkaç gün habs etmekle bundan akdem li-ecli'l-iştikâ Der-aliyyeme arz ve mahzar ile gelenler tehî avdet eylediklerini merkûm Abdülğani dahi bir kıt'a arz-ı hâlînde tastîr ve istid'â etmeleriyle kuyûdât tetebbu' olundukda haremeyn-i muhteremeyne tâbî' evkâf-ı mukâta'âttan mârrû'z-zikr Uşak ve tevâbî'i mukâta'ası senevî on iki bin beşyüz guruş mâl ile hemşîre-i muhterem seyyidetü'l-muhadderât Esmâ Sultân dâmet ismetühanın mâlikâne uhdesinde olduğu haremeyn muhâsebesinden ve zikr olunan Banaz kazâsı sükkânından Çinganoğulları Geniş İsmail ve Hasan ve ammîleri Deli Mehmed ve oğlu Hasan ve ammîleri İbrahim ve maktûl Şenik Halîl oğulları Mehmed ve Süleymân nâm kimesnelerin bu esnâda Eşme kazâsında sâkin Curaoğlu Ahmed nâm şakî ile bi'l-ittihâd ihtilâl-i beldeye bâdî olduklarından başka Uşak Voyvodası merkûm Seyyid İbrahim'in hânesini basup muhârebeye tasaddî ve ba'dehû firâr eylediklerinde eşkiyâ-yı merkûmûn ve aveneleri fimâ-ba'd kazâ-i merkûma dühûl itdirmemek ve eğer ideri olur ise ahz ve kuzâta teslîm ve rehâvet ve tekâsül iderler ise kazâ-i mezbûr ahâlîleri yirmi bin guruş nezre kat' olduklarını hâvî virdikleri hüccet-i şer'iyeye mahalline ba'de'l-kayd mücebince

işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharrem'inde emr-i şerîfim virildiği başmuhâsebeden ba'de'l-ihrac husûs-ı mezbûr Sultân-ı müşârun ileyhın kethüdâsı ve hâlâ Muhâsebe-i evvel Mehemmed dâme mecdühûdan isti'lâm olundukda, Uşak ve mukâta'ası ber-vech-i muharrer müşârun ileyhın uhdesinde ve kurb ü civâr-ı saltanat-ı seniyyem iken eşkıyâ-yı merkûm hevâdarına tâbi' erâzil ü eşhâsı başlarına cem' ve cümlesi müsellahan derûn-ı kasabaya hücum ve ahâlî ile harb ü kıtâle tasaddî ve hucec-i keşfde mastûrû'l-esâmî kimesneleri alenen katl ve voyvodalarının konağını ihrâk eyledikleri mahallinden ve bi'l-cümle civâr kazâlardan vürûd iden i'lâmât-ı şer'iyye ve tahrîrât-ı sâ'ire ile tahkîk olunmuşiken bu vechile bâgiyâne hareket ve bu misillü fezîha-i azîmeye cesâret idenler mu'âheze ve mu'âkabe olmadıkları hâlde ba'd-ezîn derûn-ı mukâta'ada fesâd ve ihtilâl der-kâr ve eşkıyâ-i merkûme fesâd ve şakâvetleri setriçün taraflarından her-bâr Der-aliyyeme şâkirler tesyîr idecekleri ve bu mâddenin sâ'ire dahi sirâyet ideceği âşikâr ve mukâta'anın zabt ve idâresi bi'l-küllîye düş-vâr olacağı vâzih ve bedîdâr olmakdan nâşî eşkıyâ-yı merkûm fimâ-ba'd derûn-ı mukâta'aya ayak basmamak üzere bâ-hüccet-i şer'iyye nezre kat' olduklarını müş'ir sâdır olan emr-i şerîfim mücebince el-yevm ba'zı mahallere istinâden Der-aliyyeme gelüp iştikâya tasaddî idenler ahz ve ibreten li's-sâ'irîn bilâd-ı ba'ideye nefy ü iclâları olunmaları lâzıme-i hâlden idiği ve husûs-ı mezbûrun hîn-i vukû'unda kethüdâ-yı mûmâ-ileyhın mahallinde mevcûd bulunan mu'temed ve mücerreb âdemleri dahi hadise-i mezkûreyi re'yü'l-ayn müşâhade eylediklerini i'lâm etmekle bu sûretde kurb ü civâr-ı saltanat-ı seniyyemde o makûle katl-i nüfûs ve ızrâr-ı ibâda bir dürlü rızâ-yı mülûkânem olmamağla fezâhat ve mel'anete cesâret iden merkûmlar sâ'ir her kimler olur ise olsun ekserîsi Der-aliyyemde mevcûd olmalarıyla i'lâm olunduğu üzere her ne mahalde iseler alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb sâ'ire mûcib-i ibret için mübâşir ma'rifetiyle bilâd-ı ba'ideye nefy ve ıslâh-ı nefis ve te'dîb oldukları tekrâr i'lâm olunmadıkca itlâk olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l başdefterdârım olan es-Seyyid el-Hâc Mustafa dâme uluvvühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince çavuş mübâşeretiyle merkûmlar Der-aliyyemde ahz ve Limni'ye iclâ olunmalarıçün emr-i âlî sudûrunda merkûmlar bu taraftan firâr eyledikleri ihbâr olunmağla merkûm Seyyid Abdûlgani'den mâ'adâsı buldukları mahalde ahz ve menfâlarına irsâl olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Rebî'ü'l-ahir'inde emr-i münîfim sâdır olmuşiken bâlâda isimleri mezkûr (..) Âsitâne-i sa'âdetime vürûd ve ahâlî lisânlarından(?) arz-ı hâl takdîmine iştirâlarına [ictirâlarına] binâ'en ahz ve mahbûs olmalarıyla çavuş mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim

mûcebince amel ü hareket olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bâlâda isimleri mezkûr mahbûslar merkûm Seyyid Abdülgani'nin mâ'adâsını Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince Limni cezîresine nefy ü iclâ eylesin ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde merkûmları cezîre-i merkûmede menfîyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ca sene 1195.

İşbu emr-i âlî mûcebince Geniş İsmail ve İbrahim ve Ahmed ve Hüseyin ve Mehmed nâm kimesneler cezîre-i mezbûra vüsûl ve ikâmet itirdiğini nâtık Limni nâ'ibinin vârid olan i'lâmın mazmûnu bâ-emr-i âlî şerh verildi.

Fî 22 C sene 95.

Ba'zı şürût derciyle itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.71/1]

Selanik sancağı (..?)(..?) hüküm ki,

Pravişte kazâsı ahâlîleri tarafında(?) olmalarıyla sâbit olan hukûkun istirdâdı bâbında sâdır olan emr-i şerîfin mübâşir ma'rifetiyle Selanik'e lede'l-vürûd kıbel-i şer'den terfîk olunan emsâlleriyle mahalline irsâl ve ba'de'l-vürûd kırk aded kurâ ahâlîleri ihzâr ve emr-i şerîfde isimleri mastûr Pravişte kazâsına tâbi' Gurban karyesi sükkânından Hâcî Mehmed ve karındaşı Ali Beşe ve sâbık dükkancı(?)başı Baba Ahmed oğlu Ahmed ve Dedebalı'lı Halîl nâm kimesneler dahi meclis-i şer'de hâzır oldukları hâlde ahâlî-i mezkûr istintâk olunduklarında, kazâ-i mezkûrun sekiz aded kurâ ahâlîleri sene-i sâbıkada üç kıt'a defter mûcebince tetebbu' olunan kırk altı bin guruşun muhâsebesi rü'yet ve mezbûr Baba Ahmed oğlu zimmetinde dokuz yüz guruş ve Dedebalı'lı Halîl'in zimmetinde dört yüz elli guruş ve Gurbanlı Hâcî Mehmed zimmetinde yüz elli guruş ve (..) Hâcî Abdullah zimmetinde doksan guruş ve (..) Mustafa zimmetinde elli guruşun (..?)(..?) mecmû' zâhir olan bin altı yüz guruşdan kurâ-i mezbûr ahâlîlerinin hisselerine isâbet iden istirdâd olunduktan sonra bâkî kalan otuz iki aded karye ahâlîlerinden beşyüz nefer mikdârı kimesneler

istintâk olunduklarında merkûmân Baba Ahmed ve Dede-balı'lı Halîl'in sû'-i hallerini müş'ir Der-aliyyeme meb'ûs mahzardan haber ve agâhları olmadığını ve ihtilâl-i memleket ve ızrâr-ı ibâda cesâret iden Gurban karyesinden Ali Beşe ve karındaşı Hâcî Mehemed ve Daralı(?) karyesinden Kâtib Mollâ İbrahim nâm üç nefer kimesneler oldukları Serdik(?) Kādîsını ba'de'l-i'lâm mezbûrûn üç neferin Kavala yâhud âhar bir münâsib kal'aya kal'a-bendleriçün sene-i mâzîde eğerçi emr-i şerîfim sâdır olmuşidi an (..) Pravişte kādîsı Mevlânâ Mustafa Hamdi zîde ilmühû tarafından Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan bir kıt'a i'lâmında ve kazâ-i mezbûr ahâlîsinin mahzarlarında emr-i şerîf-i mezbûr mahalline lede'l-vürûd mezbûrân Âsitâne-i aliyyem tarafına râhî olduklarına binâ'en kazâ-i mezbûrun ulemâ [s.72] ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve kırk aded kurâ ahâlîleri meclis-i şer'e cem' ve merkûmûnun(?) merkûmân Baba Ahmed ve Dede-balı'lı Halîl ile beynlerinde dergâh(?) olan adâvet mündefi' olmadığı sûretde kazâ-i mezbûr ihtilâlden hâlî olmayacağını muslihûn tavassutuyla tarafeyn beynleri ıslâh olmağla mezbûrân Hâcî Mehemed ve Ali Beşe ve İbrahim'in afv ü itlâk olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en merkûmların hüsn-i hâlleri arz ve mahzar-ı mezkûr mefhûmundan müstebân ve haklarında inhâ olunan mevâdd ifk ü iftirâ olduğu zâhir ve a'yân olmağla kal'a-bendleriçün virilen emrim kaydı ref' ve terkîn ve i'lâm-ı hâlî müş'ir işbu emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. İmdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ber-vech-i muharrer bu def'a vürûd iden arz ve mahzarın mefhûmundan merkûmların haklarında inhâ olunan mevâdd hilâf-ı vâkı' ve ifk ü iftirâ olduğu zâhir ve a'yân ve hüsn-i hâlleri ma'lûm ve müstebân olduğuna binâ'en merkûmûn kal'a-bendleriçün mukaddemâ şeref-sudûr bulan emr-i münîfimin kaydı ref' ve terkîn olduğu ma'lûmun oldukda fîmâ-ba'd kayd-ı mezbûr emr-i mezkûr ile mezbûrân Hâcî Mehemed ve Ali Beşe ve İbrahim kal'a-bend teklîfiyle ta'addî ve rencîde olunmamak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1195.

[s.72/1]

Yabanabad kazâsı nâ'ibine ve Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,
Yabanabad kazâsına tâbi' Bayındır nâm karye sükkânından Celil Ahmedoğlu Hasan nâm kimesne kendü hâlînde olmayup envâ'-ı şakâvete ibtidâr ve katl-i nüfûsa ibtidâr etmekle hakkında sâdır olan emr-i âlîye imtîsâlen mezbûr Hasan meclis-i şer'e

ba'de'l-ihzâr ve'l-murâfa'a iktidârlarıyla ve zimmetinde olan yedi yüz guruşun tereddüdü hasebiyle tahsîli mümkün olmadığından gayrı derûnunda mezkûr olan mel'ânetini icrâ kasdıyla etrâf kazâyâ firâr ve alenen geşt ü güzâr ve ashâb-ı hukûkun haklarını ibtâle cesâret etmekle mezkûr Hasan bulunduğu mahalde ahz ve Ankara kal'asına kal'a-bend ve zimmetinde mahkûmiyye olan meblağ-ı merkûm temâmen tahsîl ve husemâ-yı sâ'iresiyle murâfa'a ve ihkâk-ı hakk olmadıkca kal'a-i mezbûreden ıtlâk olunmamak üzere Ankara kazâsı nâ'ibi mukaddemâ i'lâm etmekle vech-i meşrûh üzere meblağ-ı mezbûru edâ etmedikçe ıtlâk olunmamak şartıyla kal'a-bendi bâbında doksan iki senesi evâhir-i Cemaziye'l-ahiri'nde emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Bu def'a mezbûr Hasan'ın Der-aliyyeme gönderdiği bir kıt'a arz-ı hâlinde mezbûr kendü hâlinde iken kazâ-yı mezbûr a'yânının merkûm garaz ve adâveti olmağla ber-vech-i meşrûh hakkında emr-i mezbûru ısdâr ile kal'a-i mezbûreye kal'a-bend itdirüp ahvâlî diğer-gûn olduğu inhâ ve kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye-birle virilen emrin kaydı ref' ve terkîn olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en merkûm Hasan mahkûmiyye olan meblağ-ı mezbûru temâmen edâ eyledikten sonra ıtlâk ve kal'a-bendiçün sâdır olan emr-i âlî kaydı ref' ve terkîn ve i'lâm-ı hâlî müş'ir fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca sene 1195.

Merkûmun Ankara kal'asına tekrâr kal'a-bendi ve ba'dehu Der-aliyyeye ihzâriçün müte'addid(?) evâmir-i aliyye yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 97.

[s.72/2]

Kandiye Kādîsıyla zikri âtî râhiblerin buldukları mahallerin kādîsına ve Aynaroz cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Girit ve tevâbi'i metropolidinin iltizâmına dâhil Kandiye mütemekkinlerinden Selefkos (..) ve Selefkos ta'bîr olunur (..)(..) nâmân keşîşler kendü hâllerinde durmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekâta cesâret eylediklerinden mersûmâna bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, bir dürlü isgâ etmeyüp mefsetet-i kabîhalarında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olundukların inhâ ve keşîş ve mersûmân kazâ-i

merkûm ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise Yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh idinceye deĝin Aynaroz'da vâkı' (..) manastırının kal'asına kal'a-bend olunup itlâkları husûsu patrik-i mersûm tarafından istircâ olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeĝin vech-i meşrûh üzere müfsid-i mezbûr manastır-ı mezbûr kal'asına kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca sene 1195.

[s.72/3]

Belgrad mollâsına ve zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdisına ve Eğridere palankası nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriĝi ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Belgrad ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında (..) karyesinde mutavattın Papa Sak(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûr-ı nâ-hem-vâreye cesâret eylediĝinden mersûma bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olunduĝun bildirüp râhib-i mesfûr kazâ-i mezbûr ve kurâsında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye deĝin Eğridere palankasına palanka-bend olunup itlâkı husûsu patrik-i mersûm tarafından istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere mesfûr ahz ve Eğridere palankasına palankabend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1195.

[s.72/4]

Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Eğridere palankası sükkânından Destan(?) Ebubekir Bey dimekle arîf kimesne bundan akdem başına cem' eylediĝi eşkıyâ ile ittihâd ve gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs ve bunun emsâli nice şakâvete ictisârı (..) binâ'en Benefşe kal'asına kal'a-bendi için emr-i şerîfim sâdir olmuşidi. Bu def'a sâbıkâ Rumili Vâlîsi ve hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Seyyid Mustafa Paşa iclâluhûnun Der-aliyyeme vârid tahrîrâtı ve Manastır ve Priştine ve Üsküb ve Pirlepe ve Köstendil kazâlarının kuzât ve nüvvâbının başka başka i'lâmları ve Köstendil ahâlîsinin bir kıt'a mahzarlarında

merkûm Destan Bey şâyeste-i merhamet olduğuna binâ'en cürmü avf ve itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasın tahrîr ve istid'â eylediklerine fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunduğu haber verilmek lâzım gelür ise hakkından gelinmek şartıyla müşârun ileyhın istid'âsı üzerine avf ü itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1195.

Merkûm Destan Ebubekir'in Kavala kal'asına kal'a-bendiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 200.

[s.73]

[s.73/1]

Edirne Bostancıbaşısına ve Eğridere palankası dizdârına hüküm ki, İpsala kazâsında vâkı' mîrî kışlaklara beş altı seneden berü mîrî ağnâm vaz' olunmadığından kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ba'zı erbâb-ı fesede kışlağ-ı mezkûrları tasarruf idegelüp işbu sene-i mübârekeke zikr olunan kışlaklara mîrî ağnâm vaz' olduğundan üç aydan berü ağnâm-ı merkûmenin muhâfaza ve idâresine ta'yîn olunan çobanlar ve kethüdâlarını tekdîr ve kimini mecrûh etmeleriyle bi'd-defe'ât pend ü nushu müş'ir dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılıklarından hâlâ hâssa kassâbbaşı olan İsmail dâme mecdühû tarafından mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşiken bir dürlü işgâ ve tenbîh eylemeyüp kemâ-fi'l-evvel ta'addiyâtta ısrâr eylediğinden başka bu def'a merkûmlardan Kôr Sâlihoğlu Mehemed ve Hâcioğlu İsmail ve Mahzaroğlu Mehemed ve Selimoğlu Hâcî Ali ve Sedefci Hâcî Hasan ve Hâcioğlu ve Osmanoğlu Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler birbirleriyle yek-dil ve müttefikân kışlağ-ı mezkûrları alenen basup âlet-i harb ile çobanların üzerlerine hücum ve bir neferini kurşun ile darb ve katl ve üç neferini mecrûh ve mâ'adâsı dahi havflarından ağnâmlarını bırağup Âsitâne-i aliyyeme firâr ve akablarından mîrî ağnâm sayıcısı olan çukadârı dahi Der-sa'âdetime vürûd idüp merkûmların bu gûne hareketlerinden nâşî altıyüz re's mikdârı ağnâm zâyi' ve telef olduğunu ihbâr ve [bu def'a] cânib-i mîrîye vukû'u âşikâr olmağla sıyâneten-li'l-mîrî sâlifü'z-zikr yedi nefer müfsidler sen ki Edirne Bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle ahz ve ıslâh-ı nefis [idinceye değin] Eğridere palankasına kal'a-bend olunmak bâbında sana

hitâben emr-i şerîfim sudûrunu kassabbaşı-i mûmâ-ileyh bâ-takrîr istid'â etmeğin sen ki Edirne Bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzere Eğridere palankasına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi merkûmûnun ber-vech-i muharrer Harekâta tasaddîleri cânib-i mîrîye hasâreti ve ağnâm-ı mîriyyenin (..?) olmasına sebeb ü illet olduğuna binâ'en sâ'ire ibreten te'dîbi lâzım gelmeğle bâlâda isimleri mastûr yedi nefer kimesneleri ma'rifetinle bi-eyyi-hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis için Eğridere palankasına irsâle ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları palanka-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firâlarından tehâşî ve mücânebet ve palanka-i merkûma vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1195.

Salihoğlu Mehemed'in itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 95.

[s.73/2]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bu def'a Manastır nâ'ibinin Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve Rumili kâ'im-makâmının mektûbunda (..?) kazâsı sükkânında el-Hâc Sâlih mu'în-i fukarâ ve mühîn-i eşkiyâ olup ba'zı müzevvirler arz ve nefsâniyetlerini icrâ için mukaddemâ Âsitâne-i aliyyeme ifk ü iftirâ ile hilâf-ı vâkı' iştikâ eylediklerine binâ'en Limni kal'asına kal'a-bend ve hâlâ kal'a-i merkûmede mahbûs ve iyâl ü evlâdının ahvâlî diğer-gün ve perişân olduğu kazâ-i mezbûr sâkinlerinden mevsûkü'l-kefîm almış neferden mütecâviz kimesneler haber virdiklerinden bahs ile merkûm Hâcî Sâlih kal'a-i mezbûreden itlâk olunmasını derc ve tahrîr ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda, merkûm Sâlih'in hakkında ahâlînin arz-ı hâl itdiklerine binâ'en isti'lâmı hâvî doksan dört senesi evâ'il-i Receb'inde emr-i âlî-şânım virildiği mastûr ve mukayyed olmağın, mukaddemce keyfiyet-i hâli isti'lâm zımında sudûr iden emr-i âlî ile merkûm kal'aya vaz' olunmuş olmağla mezkûr kendü hâlinde olup hilâf-ı rızâ hareketden mücânebet eylemek şartıyla kal'adan itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-ı Ca sene 1195.

[s.73/3]

Kuşadası nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Kuşadası'nda nâ'ib olan Nu'man Efendi dimekle ma'rûf kimesnenin zemân-ı niyâbetinde yine Kuşadası sükkânından liman re'îsi Halîl ve Topcu el-Hâc Süleyman ve Şerîf Mehemed ve Çakır el-Hâc Mehemed ve Eskicioğlu Mehemed ve el-Hâc Ali ve Bakırcıoğlu ve Kiralioğlu Ahmed ve sâ'ir hevâlarına tâbi' eşhâs ile ittifâk ve mahkeme üzerine hücum ve mâl ve eşyâyı yağma ve gâret ve tahkîr-i şedîd itdiklerine kâni' olup mûmâ-ileyhi kal'aya vaz' ve üç dört gün habs ve yüz ellişer gurusu ahz etmeleriyle mûmâ-ileyhi Suğla sancağı mütesellimi bir takrîb tahlîs ve İzmir cânibine tesyîr eylediği ve merkûmlar öteden berü müzevvir ve ihtilâl-i belde âdet-i müstemirreleri olduğunu cemm-i gafîr ihbâr ve ibreten li's-sâ'irîn kılâ'dan birine kal'a-bend olunmalarıçün emr-i münîfim sudûrunu sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, cemm-i gafîr i'lâm eylediğine mebnî tersâne-i âmirem tarafından mübâşir ma'rifetiyle mahallinde merkûmların keyfiyeti taharrî ve tecessüs olunup inhâ olunan harekât-ı nâ-ber-câları nefsi'l-emre muvâfık zuhûr iderse merkûmların Kuşadası kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Ancak bu def'a mezkûrların Der-aliyyeme takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde mezkûrlar tüccârdan ve kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup nâ'ib-i sâbık merkûm zimmetinde olan birer mikdâr alacaklarının nısfını edâ ve nısfını virmek üzere iken virmelerinden mâ'adâ her birlerini birer bahâne ile yüzer ikişer yüz gurusu tecrîm-birle firâr ve (...?) sana ol-vechile hilâf-ı inhâ arz itdirüp mağdûrû'l-hâl oldukların inhâ ve sâdır olan fermân-ı âlî ile hâlâ Kapudan-ı Deryâ vezîrim Gâzi Hasan Paşa iclâluhûdan isti'lâm olunan mezbûrûnun keyfiyetleri taharrî-birle lede't-tefahhus bu misillü harekât-ı nâ-ber-câda bulunmayup öteden berü kendü hâllerinde olduklarını ve haklarında sâdır olan emr-i mezkûr hilâf-ı inhâ ve ifk ü iftirâyâ mebnî olduğunu hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimde mevcûd olan Kuşadalılardan İsmail Efendi ve es-Seyyid-el-Hâc Ahmed Efendi ve Mollâ Ali ve Mollâ Mehemed ve diğeri Mollâ Mehemed ve el-Hâc Ali ve es-Seyyid Ali ve el-Hâc Mehemed ve el-Hâc Hasan ve Mustafa nâm kimesneler ihbâr ve şehâdet idüp nefsi'l-emre muvâfık olduğu ve mezkûrların haklarında sâdır olan emr-i şerîf-i mezkûrun sudûrunu istid'â eylediği gibi Âsitâne-i aliyyeme gelüp tazallum-ı hâl eyledikleri ve eşkiyâ makûlesinden ol[ma]dıkları sûret-i hâllerinden dahi müstebân ve tecrîm olduklarına binâ'en merhameten haklarında sâdır olan emr-i mezkûrun kaydı terkîn olunmasını vezîr-i

müşârun ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince emr-i mezkûrun kaydı terkîn olundukda i'lâm-ı hâli müş'ir fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-ı Ca sene 1195.

[s.73/4]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Veli Bayrakdar dimekle ma'rûf kimesne Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp bu Limni cezîresi sükkânından ve kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken hilâf-ı vâkı' ba'zı mevâdd isnâdıyla seksen dokuz senesinde bâ-fermân-ı âlî Limni kal'asına kal'a-bend olunup ıslâh-ı nefis ve şâyeste-i inâyet olduğun inhâ ve cürmü afv ve itlâkı bâbında emr-i münîfim sudûrunu istid'â ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen merkûm Veli Bayrakdar'ın mürûr-ı ezmine ile ıslâh-ı nefis idüp ve şâyeste-i merhamet olduğun mevcûk olanlar şehâdet ve ihbâr etmeleriyle ıslâh-ı nefis eylediğine binâ'en merhameten afv ü itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasın hâlâ Deryâ Kapudanı vezîr Gâzi Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhü i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî Evâ'il-ı Ca sene 1195.

[s.74]

[s.74/1]

Kayseriyye Kādısı zîde fezâ'ilühü Ereğli-i Karaman kazâsı nâ'ibine hüküm ki, Medîne-i Kayseriyye'de sâkin Sarmısaklıoğlu dimekle meşhûr müfsid kendü hâlinde olmayup hîle ile me'lûf ve mûkız-ı fitne olup garaz-ı fâsidesin icrâ kasdıyla bundan akdem bir takrîb Kayseriyye müftülüğünü alup rüfekâsıyla müteveffâ Ömer Efendi'yi idlâl ve beyne'n-nâs ihtilâlden sonra kâ'im-makâm Seyyid (..) dahi kendülere tebe'iyet ve cümleye metbû' olmak sevdâsıyla başlarına katı vâfir erâzil ü eşkıyâ ve mechûlü'n-neseb eşhâsı cem' ve birkaç gün konak be-konak cem'iyet ve ızrâr ve tekdîre dâ'ir cevâblar ile ittifâk ve ittihâd ve mahkemeye ihbâr-ı muvahhişe irsâl ve âhirü'l-emr mahkemeye karîb bir menzile cem' ve erâzil makûlesini mahkemeye taslît ve erâzil-i mezkûre dahi mahkemeyi muhâsara-birle vukû'-ı fezâyihе sebep

olduğundan te'dîbleri husûsunu Kayseriyye Kādîsı Mevlânâ İsmail zîdet fezâ'ilühû mukaddemâ bir kıt'a arzında tahrîr ve istid'â eylediği ecilden, müfsid-i merkûm Sarmısaklıoğlu'nun Karaman Ereğli'sine nefy ü iclâsı bâbında bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan âlimü'l-ulemâ-i mütebahhirîn efdâlû'l- füzelaî'l müteverrîn Mevlânâ Mehmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince mahall-i merkûma nefy olunmak için işbu yüz doksan beş senesi evâhir-i Saferinde emr-i şerîfim sâdır olmuşiken bir takrîb zâyi' olduğu bâ-arz-ı hâl inhâ ve zâyi'den müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda, vech-i meşrûh üzere târîh-i mezkûrede emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olduğun fi'l-hakîka emr-i âlî mezkûr mahalline kable'l-vüsûl zâyi' olduğu sûretde zayı'den mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâ'il-ı Ca sene 1195.

İtlâkîçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 95.

[s.74/2]

Karaman Vâlisine ber-vech-i arpalık Alanya sancağı mutasarrıfına ve Bozkır ve Belviran ve Lefkoşa nâ'iblerine ve zâbitân zîde kadrühûma hüküm ki, Bozkır sükkânından olup mukaddemâ bâ-emr-i âlî Lefkoşa cezâiresine nefy ü iclâ olunan Şeyh Abdülkâdir'in oğulları Abdülhalîm ve Nu'man nâm şakîler menfâlarına azîmetleriçün taraf-ı şer'den ve Karaman Vâlisi tarafından tenbîh olundukca adem-i itâ'at ve mezkûrân derûnlarında olan fesâdâtı icrâ için fi'l-asl şakâvetle meşhûr Türkman Mehmed ve (...?) oğlu Mustafa ve Deli Halîl ve sâ'ir ma'lûmü'l-eşhâs on yedi nefer şakâvet-kârları yetmiş seksen mikdârı sekbân ile başlarına cem' ve karye be-karye geşt ü güzâr ve envâ'-ı zulm ve ta'addîye ictisâr ve ma'den-i humâyûnun ibtâlîne bâdî harekâta ibtidâr etmeleriyle def'-i mazârrları istihsâl olduğun sûretde ma'den-i humâyûn ta'tilden vikâye ve ahâlî âsûde-i hâl ve râhat üzere olduğun Bozkır ma'den emîni Halîl zîde mecdühû tarafından mukaddemâ vârid olan evrâkda tahrîr ve inhâ etmekle merkûmân Abdülhâlîm ve Nu'man ve bundan böyle dahi emr-i âliye itâ'at eylemeyüp mahall-i menfâlarına azîmet etmezler ise buldukları mahalde üzerlerine varılıp hayyen ve meyyiten ahz olunmaları bâbında doksan dört senesi

evâhir-i Şa‘ban’ında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken adem-i itâ‘atlarından nâşî mahall-i menfâlarına gitmediklerinden başka hâlâ kazâ-i mezkûrda ihtilâl ve ma‘den-i humâyûnumun ta‘tline bâdî olduklarından bahs ile mahall-i menfâlarına iclâ ve def‘ ü mazarratları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki Boz[kır] nâ‘ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, du def‘a Der-aliyyeme vârid olan i‘lâm ve Bozkır ma‘deni emîni Mustafa zîde mecdühûnun kâ‘ime ve ahâlîsinin mahzarlarında tahrîr ve istid‘â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda, ber-vech-i muharrer târîh-i mezbûrede emr-i âlî virildiği mastûr ve mukayyed olmağın, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ü hareket ve hilâfından ittikâ ve mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi merkûmânın alâ-eyyi-hâlin mahall-i menfâlarına irsâlleri kat‘an ve cezmen sizden matlûb-ı mülûkânem idüğü ma‘lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ne tarîk ile olur ise olsun be-her hâl ahz ve menfâları olan cezîre-i mezbûreye irsâlleriyle emr-i şerîfimin infâz ve icrâsına dikkat ve eğer bundan sonra dahi emr-i münîfime adem-i itâ‘at ve mahall-i menfâlarına azîmetde tereddüd ve muhâlefet iderler ise siz ki vezîr-i müşâr ve mîr-i mîrân ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz buldukları mahalde üzerlerine varılup hayyen ve meyyiten ahz ve mahall-i menfâlarına iclâlarına dâmen-der-meyân gayret ve ihmâl ve tesâmühden tevakkî ve mücânebet eylesesiz ve sen ki Lefkoşa nâ‘ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûmân ol tarafa lede’l-vüsûl menfiyyen ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından ittikâ ve mübâ‘adet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâ’il-i Ca sene 1195.

İtlâklarîçün emr yazılmışdır.

Fî evâ’il-i N sene 95.

[s.74/3]

Lefkoşa nâ‘bine hüküm ki,

Sâbıkâ medîne-i Alanya’da me’zûnû’l-iftâ es-Seyyid İshak Hakkı ve karındaşı nakîbü’l-eşrâf kâ‘im-makâmı es-Seyyid Mehemmed Sâdık zîde şerefhûmâ Südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl gönderüp bundan akdem belde-i merkûmede vukû‘ bulan ihtilâl sebebiyle bâ-fermân-ı âlî Kıbrıs cezîresine nefy ü iclâ ve on sekiz aydan berü cezîre-i Kıbrıs’da menfiyyen ikâmet ve evlâd ü iyâllerinden dûr ve bu vechile mağdûr ve

muzdarîbü'l-hâl oldukların inhâ ve rahmen li'l- (..) afv ü itlâkları bâbında istid'â-yı merhamet eylediklerine binâ'en vech-i meşrûh üzere afv ü itlâkları bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve müftî'l-en'âm olan Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

[s.75]

[s.75/1]

Yalvaç Kādîsıyla Pirluganda kazâsı nâ'bine ve Hamid sancağı mütesellimine hüküm ki,

Yalvaç kazâsında mezûnü'l-iftâ olan Seyyid Mustafa hakkında hilâf-ı [vâkı'] mevâdd isnâdıyla vatan-ı aslîsi olan Pirluganda kazâsına tâbi' Hadım nâm karyeye bâ-fermân-ı âlî ve bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî mukaddemâ nefy ü iclâ olunup lâkin merkûm Seyyid Mustafa Hadım Müftîsinin hemşîre-zâdesi ve (..) olup Yalvaç kazâsında tadrîs-i ulûm ile meşgûl ve herkes kendüden râzı ve hoşnûd iken Yalvaç A'yânı Mehemmed mûmâ-ileyhden bi'l-külliye sudûru mümkün olmayacak ifk ü iftirâyı mutazammın nefy olmak için emr-i âlî ısdâr ve ol dahi imtisâlen mahall-i menfâsına varup lâkin Yalvaç kazâsında olan talebe-i ulûm perîşân olmağla merkûm Seyyid Mustafa (..) Yalvaç kazâsında talebeye ta'lîm-i ilm eylemesiçün afv ü itlâkını ahâlî arz ve i'lâm idivir deyü ilhâhlarına binâ'en sen ki Pirluganda nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid İsmail zîde ilmühûsun arz ve vech-i meşrûh üzere afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan a'lemü'l-ulemâ'il-mütebahhîrîn akzâü'l-efdâli'l-müteverri'în mevlânâ Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Pirluganda nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm Seyyid Mustafa afv ü itlâk olunduğu ma'lûmun oldukda itlâk ve sebîlin tahliye eylesin ve siz ki Yalvaç Kādîsı ve Hamid sancağı mütesellîmi mûmâ-ileyhimâsız merkûm Seyyid Mustafa'nın Yalvaç'da sâkin olmasına mûmâne'at eylemeyüp ve kimesne tarafından müdâhale itdirmeyüp hilâf-ı hareketden hazer eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1195.

[s.75/2]

Erzurum Kādîsî'na ve Erzincan kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Erzincan kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Feyzullah zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Erzincan'da ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve eşrâf ve meşâyih ve zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr ve ocaklu ve ehl-i süyûf ve bi'l-cümle re'âyâ ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup bundan akdem Erzincan'da me'zûn bi'l-iftâ olan Abdurrahmân Efendi kemâl-i huşûnet ve nefsâniyetlerinden nâşî kendü ve karındaşı es-Seyyid İshak zîde şerefühûya garaz ve adâvet ve (..) olup müftî olmak hasebiyle isnâd-ı mâlem-yekün ile (..) tertîb eylediği mahzar ve ittibâ'ı olan te'yîdin hilâf-ı inhâ olduğu i'lâma mebnî medîne-i Erzurum'a nefy ü iclâ olunmak bâbında yüz doksan bir senesi evâ'il-i Muharrem'inde sâdır olan emr-i âlî-şânıma imtisâlen merkûm İshâk mahall-i menfâsına azîmet ve varup ikâmet üzere iken müftî-i merkûm vefât ve merkûm İshak'ın hakkında inhâ olunan töhem kizb-i mahz ve karındaşı müteveffâ-yı merkûmun nefsâniyeti olduğundan başka merkûm İshak fî-nefsü'l emr ehl-i ilm ve hânedân-ı belde ve mahall-i fukarâ ve cümlesi hoşnûd ve râzı olup şâyeste-i merhamet olduğu ba'de'l-inhâ ve'l-istid'â merkûm İshak afv ü itlâk ve hânelerinde ikâmet itdirilmek için emr-i şerîfim sudûru rızâsına bi'l-iltimâs arz ve vech-i meşrûh üzere afv ü itlâkı bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

[s.75/3]

Anadolu muhâfızına ve Yenişehir-i Fenar mollâsına ve Anadolu Kādîsî'na hüküm ki,
Arhos'da Haremeyn müftîsi vekili Mevlânâ Ahmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp fi'l-asl (..) haremeynden olup ber-vech-i mâlikâne hemşîre-i muhteremem Seyyidetü'l-muhadderât Esmâ Sultân dâmet iffetühânın uhdesinde olan Arhos ve tevâbi'i mukâta'ası mülhâkâtından olup cizyesi cibâyeti voyvodalarına meşrût olan Boyat(?) ve Taci ve Pirşey-i Bade(?) ve Bahor(?) ve (..) ve pir şemâ-i zir (?) ve karma(?) ve Reşi(?) ve (..) ve (..) ve (..) ve İşkehor ve Katı maa Horolet(?) on üç aded kurânın cizyeleri Arhos Voyvodası ma'rifetiyle rü'yet ve tahsîl

olunmak üzere emr-i âlî sâdır ve sâlifü'z-zikr on üç aded karyelere Anabolu kazâsı cizyedârı tarafından ta'arruz olunmamak üzere işbu sene-i mübârekede dahi müceddeden mâliye tarafından sâdır olan emr-i şerîfimin tenfiz ve icrâsına mübâderet ve müteferrik re'âyânın kadîm-i evtânlarına iskânları murâd olundukda, hâlâ Anabolu müftîsi olan Mahmûdî Efendi dimekle arîf kimesne öteden berü münfâsid ve mazarrü'n-nâs olmakdan nâşî birkaç seneden berü umûr-ı fetvâyı terk ve celb-i mâl sevdâsıyla a'yânlık ve cizyedârlık dâ'iyesinde olarak mücerred ibâdullâhî tekdîr ve semere-i muhasılları(?) taraflarına (..) takrîb ve intişâb ve mezâlim ve ta'addiyât ile tahrîb-i belde ve ehl-i İslâm'dan ehl-i ırz makûlelerini tekdîr ve tazvîk ve hânedânlarının harâbına bâ'is olduğundan gayrı bu sene-i mübârekede dahi Anabolu kazâsı cizyedârı kazâ-i mezbûru tevzî'ât-i sakîme-i(?) nâ-ber-câ ile tahrîb ve Arhos kazâsına mülhak olan mârû'l-beyân on üç aded karyeye dahi hilâf-ı emr-i âlî zecren cibâyet ve tahsîle ibtidâr ve zulm ve ta'addîye cesâret ve ol vechile re'âyânın perîşânlıklarına ke'l-evvel harâblıklarına bâdî olmağla müfsid-i mezbûr te'dîbe muhtâc olduğun Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh vâkı' hâli arz ve müftî-i merkûm Yenişehir-i Fenar'da meks ve ikâmet eylemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Şerîf Mehemed edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle sen ki Anabolu muhâfızı müşârun ileyhsin, işâretleri mücebince amel ü hareket olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 195.

[s.75/4]

Silivri nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinden otağında elli bir bölük ile başçavuş olan Mehemed'in bundan akdem ocak zâbitânı ile hüsn-i zindegânesi olmadığından çavuşlukdan azl ve kendü hânesinde kendü hâliyle mukayyed olmak üzere Der-aliyyemde ikâmet itdirilmişiken bu def'a ihrâc olunan mevâcibde, sergide âhar kimesnenin mutasarrıf olduğu esâmesine vaz'-ı yed idüp sâhibine reddi için kendüye tenbîh ve te'kîd olunmuşiken reddinde ısrâr ve sergide mugâyir-i tavr-ı edeb kelimât tefevvühüne tasaddî eylediğinden başka ocak zâbitânını birbirine gamzdan hâli olmamağla li-ecli't-te'dîb nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu cebecibaşı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehemed zîde mecdühû bâ-takrîr istid'â eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere Silivri'ye iclâ olunmak fermânım olmağın,

imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, başçavuş-ı sâbık mûmâ-ileyh zâbiti ma'rifetiyle Silivri'ye vüsûlünde menfiyyen ol tarafda meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i [âhara] hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme [i'lâma] mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

Bender'e me'mûr olmuştur.

Fî evâhir-i Ca sene 95.

[s.76]

[s.76/1]

Trablusşam kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Kıdvetü'l-kuzât ve'l hükkâm Antakya Kādîsı Mevlânâ Mehemed Emîn zîde fazlühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Antakya'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve eşrâf ve sâ'ir fukarâ ve zu'afâ ve re'âyâ ve berayâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûrede sâbıkâ me'zûnü'l-iftâ olan Şükrî-zâde(?) es-Seyyid Ahmed Efendi dimekle arîf kimesnenin ba'zı sû'-i hareketine binâ'en ihtilâl-i belde mündefi' oluncaya dek Trablusşam'da ikâmet eylemesiçün bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî sâdır olan emr-i şerîfimle mezkûr Trablusşam'da ikâmet itdirilüp mezkûrun kemâl-i mertebe itâ'at ve inkiyâdı öteden berü diyânet ve istikâmet [ile] mevsûf, emâet ve sıyânet ile ma'rûf zühd ve takvâ ve salâh-ı hâl ile me'lûf ulemâ-i âmilinden ve sulehâ-i sâlikînden affî ve nazîf tedris-i ulûm-ı nâfi'a ile iştigâl bir perhîz-kâr pesendîde ve mücerrebü'l-etvâr ve kesîrî'l-ehl ve'l-iyâl bi'l-cümle ahâlî kendinden râzı ve şâkir ve hoşnûd ve vücûhla mağdûr pîr ve ihtiyâr ve alîl ve rükûb ve nüzûla adîmü'l-iktidâr, sezâ-vâr-ı inâyet ve şâyeste-i âtıfet ve mahall-i merhamet olmağla ehl-i iyâl ü evlâdlarına merhameten ve pîr ve ihtiyârlığına ve kemâl-i mağdûriyyetine şefkaten nefyden itlâk olunmasıçün bi'l-iltimâs arz ve ber-vech-i muharrer mezkûrun nefyden afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu a'lemü'l-ulemâ'il-mütebahhirîn efdâlü'l-füzelâi'l-müteverri'în bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin işâretleri

mûcebince mezbûr Ahmed Efendi'yi nefyden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

[s.76/2]

Eğriboz muhâfızı vezîr Mehemmed Emîn Paşa'ya ve Kızılhisar Kādîsı'na Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kızılhisar sükkânından Ziveroğlu Ahmed ve rüfekâsı Ömer ve Şakî Mehemmed'in Ahmed ve Suhteoğlu Mustafa ve Kızılhisar kal'ası dizdârı Mehemmed ve Hâcioğlu Mehemmed ve Kör Süleymânoğlu İbrahim ve Şakî Ömeroğlu Sâlih nâm şakîler bâ-fermân-ı âlî nefy ve kal'a-bend olunmuşlar iken bir takrîb kendülerini itlâk ve sâ'[ir] aveneleriyle kazâ-i mezbûra dühûl ve hetk-i a'râz ve gasb-ı emvâl-i fukarâ ve ihtilâl-i nizâma cesâret ve zulm ve ta'addîlerinden ekser re'âyâ terk-i evtân ve gadr eylediklerin ba'de'l-inhâ ve'l-istid'â mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince merkûmûn buldukları mahalde ahz ve Eğriboz'a ihzâr ve husemâlarıyla ba'de't-terâfu' ihkâk-ı hakk ve keyfiyetleri sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve i'lâm ve ba'dehû bu vechile emr-i âlî sâdır olur ise muktezâsı üzere hareket olunmak için bir kıt'a Kızılhisar kazâsında sâkin zümre-i eşkıyâdan Ziveroğlu Ahmed ve Şakîoğlu Sâlih Suruc(?) Ağası Mustafa ve oğlu Sâlih Bankolu(?)oğlu diğeri Mustafa nâm şakîler ber-vech-i muharrer başlarında olan eşhâs ile ahâlî fukarâsına îsâl-i ta'addî ve hetk-i a'râz ve gasb-ı emvâle ictisâr eylediklerinden gayrı kazâ-i mezbûr varoşunda sâkin metropolid vekili olan papas (..) nâm zimmînin menzilini basup dört yüz yirmi guruşluk mâl-ı mîrî ve eşyâ-yı sâ'iresin nehb ü gâret ve iki nefer re'âyâ ve üç nefer nasraniyeyi bi-gayrı hakkın katl ve iki re's bârgîrini helâk etmeleriyle da'vet-i şer' olundukda, adem-i itâ'at ve dâ'imâ ızrâr-ı ibâda cesâret eylediklerinden ıslâh-ı nefis idinceye kadar Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, bundan akdem tarafından vârid olan bir kıt'a mektûb ve Kızılhisar Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin iki kıt'a i'lâmında ve Eğriboz metropolidinin bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr ve istid'â olunmaktan nâşî tahrirât-ı mezkûra göre mastûrû'l-esâmî kimesnelerden mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfimde ismi muharrer Ziveroğlu Ahmed ve Şakîoğlu Sâlih nâm kimesnelerin kal'a-bendi ve ma'âdası dahi bundan böyle hilâf-ı rızâ harekette bulunup mütenebbih olmazlar ise anların dahi kal'a-bendleri i'lâm olunması bâbında hâlâ re'îsü'l-

küttâbım olan Süleymân Feyzî dâme mecdühü i'lâmıyla tekrâr bir kıt'a evâmir-i şerîfem sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî bu def'a vârid olan tahrirâtında Eğriboz kazâlarında kâ'in kâffe-i re'âyâ zulm ve şetminden mahfûz olup fakat Kızılhisar kazâsında zuhûr iden eşkıyâ, re'âyâyı katl ve eşyâların nehb ü gâretten hâlî olmadıkları ve zikr olunan Kızılhisar kazâsı (..) ve Sekenât olmağla eşkıyâsının hakkından gelinmesi müte'assir olmak sûretleri ve sâhib-i deryâ olduğundan berren tazvîk olunmak lâzım gele bahren firâr ve ihtifâ idecekleri inhâsı derc ve tastîr olunmuş Kızılhisar eşkıyâsı haklarında mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânımda isimleri mezkûrlardan mezbûrân Ziveroğlu Ahmed ve Şakîoğlu Sâlih nâm kimesneleri alâ-eyyi-hâlin ve ahz ve kal'a-i mezkûreye irsâl ve mâ'adâ merkûmları dahi bundan böyle hilâf-ı rızâ hareketde bulunup mütenebbih olmazlar ise anların dahi kal'a-bend olunmalarıçün keyfiyetlerini tekrâr sıhhati üzere Der-aliyyeme i'lâma mübâderet ve ednâ kusûr ve rehâvetden be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûrânı kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ- emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından mücânebet olunmak bâbında emr-i âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt Ca sene 1195.

Tekrâr emr yazıldı.

Fî evâhir-i Ca sene 99.

[s.76/3]

Midillü cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Hâce Atâullah ocakdan İzmir'e muzâfe Pınarbaşı ve tevâbi'i kurâsı mülteziminden ahâlî hoşnûd iken mukâta'a-i mezbûr ahâlîsinden Alemdâr Osman ve Hatîb İbrahim ve Uzun Ali Dervîş Ahmed nâm kimesneler mültezimleri(?) tekdîr ve re'âyâyı ta'cîz taslît olduklarını sâbıkâ Rumeli Kazâskeri Mevlânâ Dürrî-zâde Atâ'ullah edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü tarafından inhâ olunmasına binâ'en mezbûrân bundan akdem bâ-emr-i âlî Midillü cezâresine nefy ü iclâ olunmuşlar idi. Bu def'a merkûmûnun ıslâh-ı nefis itdikleri Mevlânâ-yı müşârun ileyh tarafına ihbâr olunmağla fimâ-ba'd (..) mukâta'asına ihtilâl (..) olmamaları şartıyla cürmleri afv ü

ıtlâk olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu Mevlânâ-yı müşârun ileyh istid'â etmeğın vech-i meşrûh üzere ıtlâk olunmalarıçün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

[s.77]

[s.77/1]

Vize nâ'ibine ve Ezine kal'ası dizdârına hüküm ki,
Âsitâne-i aliyyemde vâkı' kömürcüyân tâ'ifesinin kethüdâsı Süleymân ve yiğitbaşı el-Hâc Osman ve el-Hâc Ömer ve el-Hâc Celil ve Kalemkeş Mehemed ve Emîr Velioğlu es-Seyyid Mehemed ve Taşhaneli(?) Ali Bey ve Süleymân Ahmed ve el-Hâc Hasan ve Hâcî Ahmed ve sâ'ire otuz nefer cemm-i gafir meclîs-i şer'-i münîrde (..?)(..?)(..?) Vize kazâsı sükkânından İlyasoğlu İbrahim ve Çelebioğlu Mehemed ve Arnebudoğlu diğér Mehemed kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmayup kazâ-i mezkûrede vâkı' cibâl-i mübâha ve memlûkeden bi'l-mübâya'a kat'-ı işcâr-birle ibâdullâh için kömür ihrâkında leyl ü nehâr sa'y ve ikdâm üzere olan kömürcüyân re'âyâsından bi-gayrı hakkın balta akçesi nâmiyla rencîde ve iddi'â ve dâ'imâ ve müstemirren fukarâ-i re'âyâyı ta'cîz-birle cevır ü cefâ etmeleriyle kömürcüyân re'âyâsı bi'l-cümle perîşân olup Âsitâne-i aliyyeme eyyâm-ı şitâda tevârüd idecek kömürün killetine bâ'is olup (..) olduğunu ve mezbûrlar bi'd-defe'ât bâ-emr-i âlî kömürcüyân re'âyâsına ta'addî ve ta'arruzları men' olunmuşiken bi'l-vücûhla memnû' olmadıklarını bi-esrihim ba'de'l-ihbâr mezbûrûn İlyasoğlu İbrahim ve Çelebioğlu Mahmud ve Arnebudoğlu diğér Mehemed te'dîben ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis için tebve ve salahları zâhir olunca zâbitleri ma'rifetiyle Varna kal'asına vaz' olunmak bâbında istid'â eylediklerin hâlâ İstanbul Kādîsı Nu'mân zîdet fezâ'ilühû i'lâm ve i'lâmı mücebince ocakdan ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle Varna kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Vize nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle ta'yîn olunan ocak çavuşu mûmâ-ileyh mübâşeretiyle sâlifü'l-beyân İlyasoğlu İbrahim ve Çelebioğlu Mehemed ve Arnebudoğlu diğér Mehemed'i ahz ve Varna kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûrlar etrâfına vüsûllerinde kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara bir hatve

tecâvüzlerine irâ'et ve ruhsat göstermekden mübâ'adet ve vüsûllerini müş'ir Der-
aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1195.

İstanbul Kādîsı i'lâmıyla itlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 98.

[s.77/2]

Ankara nâ'ibine ve Amasya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ankara'da sâkin on iki nefer katolik zimmîlerin Ermeni Patriği istid'âsıyla Amasya
kal'asına kal'a-bendleriçün yazılan emr-i şerîfin kaydı diğer iki kıt'a tahrîr olunan
evâmir kayd ile mühimme defterine kayd olunmağla hîn-i iktizâda mühimmeye
mürâca'at olunmak için (...?) mahalle şerh verildi

Fî evâsıt-ı Ca sene 1195.

[s.77/3]

Dimetoka kal'asın dizdârına hüküm ki,

Çorlu kazâsı nâ'ibi Ahmed Selim zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb göbderüp
Medîne-i Çorlu kasabasında madrabaz tâ'ifesinden Mehemed ve diğer Mehemed
mugâyir-i emr-i âlî ziyâde bahâ ile ağnam iştirâ ve Âsitâne-i aliyyeme ağnâmın
killet-i vürûdunu mûcib hareketleri ihbâr olunduğuna binâ'en Dimetoka kal'asına
kal'a-bendleriçün bundan akdemce sâdır olan emr-i şerîfim Çorlu mahkemesine
lede'l-vürûd imtisâlen leh(?) kal'a-i merkûma eğerçi irsâl olup lâkin merkûmân
muhtekir ve mardabaz tâ'ifesinden olmayup Edirne'den berü kassâbbaşlıların defterlü
Âsitâne zahîrecilerinden ve ez-kadîm Âsitâne'ye ağnam getürdüklerini kazâ-i
mezbûrda meclîs-i şer'de alâ tarîkü'n-nihâye esnâfları ihbâr etmeleriyle bu bâbda bî-
cürm olduklarına Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmi mahdut olmağla merkûmânın
afvları bâbında hükmi humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz
eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlleri tahliye
olunmak [için] emr-i âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

[s.77/4]

Anadolu Kādîsı'na sâbıkâ Soğucak kal'asında cebecibaşı olup menfiyyen Anadolu'da ikâmet üzere olan Ahmed Çavuş zîde kadrühûya hüküm ki,
Sen ki çavuş-ı mûmâ-ileyhsin, bundan akdem Abaza kabâ'ilinin ihtilâlini mûcib hareketin bi'l-ihbâr ma'lûm olduğundan te'dîben Anadolu'da ikâmet eylemen için bundan akdemce emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Bu def'a kız karındaşın Hanife nâm hatun Der-aliyyeme arz-ı hâl takdîmi ve senin kal'a-i mezbûrede mahbûsen ikâmet üzere olduğundan bahs ile ıtlâkını istid'â etmekden nâşî Âsitâne-i aliyyeme gelmemek üzere Bozcaada kal'ası muhâfazasına me'mûr neferâtın iş bu bin yüz doksan beş senesi cebecibaşı vekâleti Süleymân Çavuş'un ref'inden sana ihâle ve Anadolu kal'asından ıtlâk olunman için emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ dergâh-ı mu'allâm cebecibaşısı olan Mehmed zîde mecdühû i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince kal'a-i mezbûreden ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki Anadolu kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, çavuş-ı mûmâ-ileyhin cürmü afv olunup Bozcaada kal'asına me'mûr cebeci neferâtının zâbitiyle uhdesine ihâle olunmağla mûmâ-ileyhin sebîlini tahliye eylesin ve sen ki çavuş-ı mûmâ-ileyhsin, ol cânibden hareket(?) ve Âsitâne-i aliyyeme gelmemek üzere Bozcaada'ya varup neferât-ı merkûme üzerlerine zâbit olup kâ'ide-i ocak üzere neferât-ı merkûmeyi hâlât-ı lâzımede istihdâm ve münâfi-i rızâ-yı aliyyem ednâ vaz' ü hareketden gâyetü'l-gâye hazer eylemen bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı Ca sene 195.

[s.77/5]

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l çavuşbaşı olan Mehmed Sa'îd dâme mecdühûya ve İstanköy cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Karesi sancağında Başgirdek nâhiyesinde vâkı' Dar Çiftliği(?) nâm karye ve gayrıdan beş bin sekiz yüz yirmi bir akçe tîmâr mutasarrıfı Ahmed bin Abdullah tîmârı mülhakâtından nâhiye-i mezbûra tâbi' defter-i hakânide ceyyid(?) hâric-ez defter deyü mukayyed karyeler elsine-i nâsda Çınarcık ve Timürtaş ismi ile müsemmâdır deyü yine livâ-i mezbûrda Balıkesri nâhiyesinde Boylu(?) nâm karye ve gayrıdan yirmi bir bin üç yüz elli yedi akçe ze'âmete mutasarrıf Dîvân-ı humâyûn kalemi küttâbından İsmail na'il veled-i Mehmed Hüseyin ve yine karye (..) (..)

ve gayrıdan otuz iki bin üç yüz akçe ze‘âmete mutasarrıf nişân-ı humâyûnum virilen Dîvân-ı âlî-şânım kâtibleri şâgirdânından İbrahim zîde kadrühûmânın ze‘âmetleri mülhakâtından Sındırgı nâhiyesine tâbi‘ defter-i hakânîde kayd virilenlerine dâhil Gerdemine(?) nâm-ı diğér Çınarcık nâm karyeyi mugâyir-i defter-i hâkânî zabt fikr-i fâsidesiyle Dîvân-ı humâyûnuma arz-ı hâl takdîm ve defter-i hâkânî mücebince kanûn üzere emr-i şerîfim i‘tâsına müsâ‘ade-i alıyyem erzânî kılınmışiken merkûm Ahmed bi-eyyi-hâlin elsine-i nâs kelâmı emîrde yazılmadıkca kabûl etmem deyü ta‘annüd ve istid‘âsı defter-i hâkânî ve kânûna mugâyir olduğunu zâbitân kendüye ifâde etmişiken mezbûr Ahmed kemâl-i ru‘ûnet ve huşûnetden nâşî cümle tezvîrât irtikâb ve şer‘-i şerîfe ve kânûn-ı münîfe râzı olmayup bilâ-müceb rikâb-ı humâyûnuma ref‘ ü ruk‘a-birle tasaddiye ictirâ etmekle li-ecli’t-te’dîb çavuş mübâşeretiyle İstanköy cezîresine nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi merkûm Ahmed’in bu misillü istid‘â-yı nâ-ber-câ ile bilâ-müceb rikâb-ı müstetâb-ı mülûkâneme arz-ı hâl takdîm ve ta‘addîye ictisârı be-her hâl icrâ ve te’dîbi mûcib olmakdan nâşî sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, müzevver-i merkûm Ahmed’i ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta‘yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle li-ecli’t-te’dîb İstanköy cezîresine nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki nâ’ib-i mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve firârından gâyetü’l-gâye hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i‘lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 195.

Mezbûrun vüsûlünü müş‘ir cezîre-i mezbûre nâ’ibi Mehemed Efendi’nin arzı gelmişdir.

Fî 22 C(?) sene 195.

itlâkîçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.78]

[s.78/1]

Hezargrad Kādîsı'na ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki, Hezargrad kazâsında a'yânlık dâ'iyesinde olan Aşçıoğlu Ahmed ve Şehrî Ahmed nâm mefseted-kârların kazâ-i mezbûrdan Varna iskelesine nüzûl idecek Zehâyirin adem-i nüzûlüne bâdî harekete cesâret-birle nizâm-ı zehâyirin ihtilâline bâ'is oldukların dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından sevâhil-i Bahr-i siyâh zahîre mübâşiri Abdurrahmân dâme mecdühû tarafından bundan akdem Der-sa'âdetime ba'de'l-inhâ li-ecli't-te'dîb Dimetoka kal'asına kal'a-bendleri bâbında doksan dört senesi evâhir-i Zi'l-hicce'si târîhiyle müverrah sudûr iden emr-i şerîfim tatar mübâşeretiyle ol tarafa vürûdunda mezbûrân askerîlik iddi'âsında oldukları cihetden infâz-ı emr-i şerîfim ocak tarafından mübâşire muhtâc olduğu mübâşir-i merkûm tarafından inbâ olunmaktan nâşî ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mukaddem sudûr iden emr-i münîfim mücebince kal'a-bendleriçün tekrâr doksan beş senesi Muharrem'i evâhirinde dahi te'kîdi şâmil ve diğeri bir kıt'a emr-i celflü'l-kadrim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile mahalline irsâl olduğuna binâ'en bu ana dek mezbûrânın kal'a-i merkûmeye irsâlleri ile infâz-ı emr-i şerîfime ikdâm lâzım iken sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmınla ahâlînin mahzarlarında merkûmânın kazâ-i mezbûrdan Âsitâne-i aliyeme nakl-i zehâyirde ihtimâmları der-kâr olup ancak şiddet-i şitâ hasebiyle rençberân tâ'ifesi zahmet-keşîde ve hayvânâtın dahi adem-i kudretleri nakl-i zehâyire mûcib-i te'hîr olmuşdur deyü afvlarını muhtevî emr-i münîfim sudûru tastîr olunmuş. Zehâyir husûsunda tekâsül idenlerin gûş-mâlleri icrâsı lâzıme-i hâlden olduğuna binâ'en mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-bendlerine ihtimâm, emr-i ehemm iken bu makûle arz ve mahzar irsâline ictirâ olunması mugâyir-i rızâ bir hâlden olduğu cihetden müstahikk-ı itâb olup mukaddemâ sudûr iden emr-i âlî mücebince merkûmânın mu'accelen kal'a-i merkûmeye irsâline ikdâm ve sa'y-ı mâlâ-keâm olunmak fermânım olmağın, te'kîdi havî işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve irsâl olmuşdur. İmdi Âsitâne-i aliyemde ibâdullâhın def'-i havâyic-i zarûriyyelerinden andan olan zehâyirin nakl ve irsâli husûsunda te'hîr ve tekâsülü mürtekeb olanların te'dîb ve gûş-mâllerine ikdâm lâzıme-i zimmet-i hükâm olduğundan başka merkûmânın bu makûle zuhûr iden rehâvetleri mukâbilî kal'a-

bendleriçün şeref-yâfte-i sudûr iden evâmir-i aliyyeme mugâyir celb-i menfâ'at dâ'iyesiyle vâkı'm gayrı i'tizâr irâdını mübeyyin bu makûle arz ve mahzar irsâline ictisâr mugâyir-i rızâ-yı şâhânem idiğü ma'lûmun oldukda emr-i münîfim ol tarafa lede'l-vüsûl mukaddem sâdır olan evâmir-i şerîfim mantûklarınca derhâl bilâ-te'hîr mezbûrânın me'mûr oldukları kal'a-i mezkûreye irsâllerine ikdâm ve ihtimâm ve sermû kusûr ve rehâvet ile mazhar-ı ikâb olmakdan tehâşî ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûrânı vüsûllerinde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

[Fî] Evâhir-i Ca sene 95.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Aşçioğlu Ahmed kal'a-i merkûmeye azîmet ve merkûm Şehrî Ahmed Surre Emîni Ali Bey'e istinâden afv etdirmek sevdâsıyla ma'rifetiyle'an Der-sa'âdete âzîm ve mîr-i mûmâ-ileyhin (..?)sâbit oldukda kazâ-i mezbûr kâdîsının i'lâmında muharrer ve merkûm Şehrî Ahmed'in ahlâfî Surre Emîni mûmâ-ileyh Ali Bey'den isti'lâm olundukda, merkûm nakl-i zehâyir hususûnda mûmâne'at idenlerden olmayup hademe makûlesinden olduğundan gayrı işbu sene-i mübârekede ma'iyyetiyle hacc-ı şerîfe niyyet ve azîmet eylediğın ihbâr etmekle Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı ve Surre emîni mûmâ-ileyhin takrîri mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 11 B sene 95.

[s.78/2]

Foça kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kurûnü'l-nüvvâbü'l-müşri'în Karaburun kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Karaburun kazâsına tâbi' Köse Deresi nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Mustafa ve diğeri el-Hâc Mustafa ve Mollâ Hasan ve Mehmed Beşeoğlu diğeri Mollâ Hasan nâm kimesnelerin evlâd ü iyâli meclis-i şer'e varup mezbûrûn bir takrîb ile bâ-fermân-ı âlî Foça kal'asına kal'a-bend olanıdan berü evlâd ü iyâlllerinin ahvâlleri perîşân olup ve mezbûrûnun salâh-ı hâlleri zâhir olduğunu ve vukûf nâmı olanlardan su'âl ve afv ü itlâkları niyâzıyla Der-aliyyeye i'lâm idiver deyü ilhâh veistirhâm eylediklerinde ber-minvâl-i muharrer mezbûrûnun salâh-ı hâlleri zâhir ve mahall-i merhamet olunduklarını kazâ-i

mezbûr ahâlîlerinden cemm-i gaffîr ve cem‘-i kesîr haber virmeleriyle evlâd ü iyâllerine merhameten afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında vâkı‘ hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi‘l-iltimâs arz eylediği ecilden, merkûmûn kal‘a-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.78/3]

Radomir Kādîsı'na ve Kavala kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Radomir kazâsının zu‘amâ ve erbâb-ı(?) ahâlî ve re‘âyâları gelüp bunlar kendü hâllerinde ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ü hareketleri yoğiken Radomir kazâsında sâkin yeniçeri zümresinden el-Hâc Kurdoğlu İbrahim Beşe dimekle ma‘ruf kimesne kendü hâlinde olmayup yeniçerilik dâ‘iyesinde olup muzırr-ı gadr ve men‘-i fesâd ve hetk-i a‘râz âdet-i müstemirresi olduğundan dâ‘imâ ibâdullâha îsâl-i hasâret ve gasb-ı emvâle cesâret ve şerr ü mazarratlarından emn ü râhatları meslûb ve memleketin ihtilâlîne bâ‘is ve bâdî ve evlâd ü iyâlleri taşra çıkacak hâlleri kalmayup ahvâlleri diğér-gün ve şâyeste-i merhamet olduğun, sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, (..) ve ahâlîsi mahzar eyledikeri bildirüp ocak tarafından ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değın Kavala kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â ve Radomir kazâsı sâkinlerinden Hâcı Kurdoğlu İbrahim ve karındaşı Ahmed Beşe dimekle arîf kimesnelerin kendü hâllerinde olmayup ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i beldeye ibtidârları beyân kal‘a-bend-birle te‘dîbleriistirhâm olunmağla mezkûr İbrahim kal‘a-bend olunduğu hâlde karındaşı mezkûr dahi mûcib-i gûş-mâl olacağı ez-bedîhî olmağla yalnız mezkûr İbrahim ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle ahz ve li-ecli‘t-te‘dîb sâ‘ire mûcib-i ibret Kavala kal‘asına irsâl ve kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu iftihârü‘l ümerâ ve‘l-ekârim bi‘l-fi‘l Dergâh-ı mu‘allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvühû i‘lâm etmeğın i‘lâmı mûcebince mezkûr İbrahim ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle ahz ve Kavala kal‘asına kal‘a-bend olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.
Fî evâhir-i Ca sene 195.

Vüsûlünü müş‘ir Kavala kal‘ası dizdârınının arzı gelmişdir.

Fî 8 B sene 95.

Yeniçeri Ağası i'lâmı mücebince afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 8 Ş sene 195.

[s.78/4]

Lefkoşa nâ'ibine hüküm ki,

Derviş şeyhim şöhretiyle meşhur Mustafa nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp merküm Mustafa bundan akdem kendü hâlinde ırz ve eviyle meşgûl olmayup te'dîbi mûcib hareketi vukû'una binâ'en sâdır olan emr-i şerîfim mücebince li-ecli't-te'dîb Lefkoşa cezîresine nefy ü iclâ ve müddet-i vâfirenden berü menfiyyen meks ve ikâmet ve te'dîb ve ıslâh-ı nefis idüp merhameten afv ü itlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekde fimâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan kelâm tefevvühüyle devr-i ebvâb etmemek şartıyla (..) (..) üzere merhameten itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.79]

[s.79/1]

Dîvân-ı humâyûnda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve İstanköy Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Talebe (..) olan eşhâsdan Mollâ İbrahim ve Emir Yusuf nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup mezbûr Mollâ İbrahim Sultân Mehemed'de Tetimme medresesinde sâkin Abdi Efendi dimekle ma'rûf kimesnenin hizmetinde iken def' ve tard etmiş olduğundan mezbûru bıçak ile darb kasdında olduğu ve merküm Emir Yusuf dahi Aksaray kurbünde vâkı' Hor Hor medresesinde sâkin olup Mehemed Efendi nâm kimesnenin oğlu şâbb-ı emrede fi'l-i şenî' kasdıyla emred-i mezkûru bıçak ile darb dâ'iyesinde idüğü ihbâr olunduğuna binâ'en ahz ve habs olunmalarıyla merkümân li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile İstanköy cezîresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezkûrân Mollâ İbrahim ve Emir Yusuf ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyile te'dîb ve sâ'ire ibreten İstanköy cezîresine nefy ü iclâ ve irsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki

cezîre-i mezbûre nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde mezkûrları cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzlerine ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1195.

Mezbûrân cezîre-i merkûma vüsûl ve ikâmet itdirildiğini nâlık İstanköy nâ'ibi Mehmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

Fî 22 C sene 195.

[s.79/2]

Midillü cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Seyyid Mehmed Sadık zîde şerefühû ile Şerife Emine ve Şerife Fatıma nâm hatunlar gelüp bunların babaları Kemerler Bölükbaşısı Seyyid Ali zîde şerefühû hilâf-ı marzî hareketine ninâ'en merkûmun bölükbaşılığı ref ile bâ-fermân-ı âlî Midillü cezîresine nefy ü iclâ olunup müddet-i vâfireden berü hâli diğer-gün ve mezbûrûn dahi kût-i yevmiyeye muhtâc ve muzdaribü'l-hâl kalup şâyeste-i merhamet oldukların bildirüp babaları mezbûrların cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, fimâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak üzere afv ü itlâkı fermânım olmağın, sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûrun şürût-ı mezkûr ile cürmü afv olunmağla mezbûru cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.79/3]

Van Kādîsı'na hüküm ki,

Bayburd-ı Erzurum kazâsında sâbıkâ müftî olan el-Hâc Abdullah mukaddemâ fermân-ı âlî Van'a nefy ü iclâ olunup lâkin muzdaribü'l-ahvâl ve bu vechile sezâ-vâr-ı inâyet olduğun Bayburd-ı Erzurum kazâsı ahâlîsi mahzarlarını musaddak Bayburd-ı Erzurum nâ'ibi Mevlânâ Ömer zîde ilmühû arz ve afv ü itlâkı bâbında emr-i celîlü'l-kadrîm sudûriçün bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Van Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin,

merküm el-Hâc Abdullah'ın cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda merkümü itlâk ve ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.79/4]

Amasya Kādîsî'na ve Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan (..) (boşluk) zîde mecdühûya hüküm ki,

Amasya'da sâkin mîr-i mîrândan Gürcü-zâde Halîl Paşa bir müddetden berü (..) (..) hurûc ve her bir tevzî' defterine bilâ-asl kendü nefsiçün birkaç kîse akçe zamm ve tahsîl ve fukarâya envâ'-ı mezâlim ve ta'addiyâta ibtidâr ve her takrîr kendüye pend ü nush olunmuş ise isgâ eylemeyüp ısrâr-ı ibâdda ısrâr eylediğine binâ'en muhâsebesi rü'yet ve defâtir-i tevzîyâta idhâl eylediği ve sâ'ir kesândan aldığı ba'de's-sübût mahall-i âhara teb'îd ve tasallutdan ahâlî tahlîs olunması ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh Amasya seknesinden Mikdâd Beşe ve divân kâtibi es-Seyyid Ahmed Efendi ve karındaşı mahkeme kâtibi es-Seyyid Mehemed Emîn Efendi ve diğer karındaşı es-Seyyid İsmail ve yine Amasya sükkânından Suhteoğlu es-Seyyid Hasan ve iki nefer hizmetkârlarını katl irâde ve anlar dahi hizmetlerinden firâr ve Âsitâne-i aliyyeme teveccüh eylediklerinden Çapar-zâdeye kağıd tahrîr ve Çapar-zâde dahi mezbûrları bi-gayrı hakkın i'lâm eylediği ve Amasya mahallerinden Kayabaşı Mescidi câmi'i imâmı Mustafa'nın senevî iki hinta vazîfesini virdirmeyüp gadr itdiği sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, i'lâmında ve ahâlî mahzar ve arz-ı hâllerinde tahrîr ve istirhâm idüp zemân-ı adl-i iktirân-ı şâhânemde bu makûle ta'addiyâta bir dürlü rızâ-yı dâverânem olmamağın imdi siz ki Mevlânâ ve müşâr-ı mûmâ-ileyhimâsız, mûmâ-ileyh Halîl Paşa'ya huzûr-ı şer'e da'vet ve hisâbını rü'yet ve ahâlî ve re'âyânın tevzî' defterlerine zam ve fırsat eylediği ve âharlardan aldığı akçeleri şer'le lede's-süyûf bî-kusûr istirdâd ve sâhiblerine redd ve ihkâk-ı hakk eyledikten sonra Amasya'dan kaldırıp diğer emrim mantûku üzere Kütahya'ya îsâl ve anda ikâmet itdirilmesine ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Mîr-i mîrân-ı merkûmun umûrlarına müdâhalesi ve bilâ-me'mûriyet ahâlî ve fukarâya tecâvüz ve tasallutu te'dîbini îcâb ider hâlâtdan olmağla ba'de[hu] ihkâkü'l-hakk Kütahya'ya iclâsına irâde-i hüsrevânem ta'alluk eylediği ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer ahâlî

muvâcehelerinde muhâsebesini rü'yet ve bi-gayrı hakkın tevzî'ât defâtirine idhâl ve cebren ba'zı kimesnelerden aldığı hukûk-ı ibâd her ne ise ber-muktezâ-yı şer' (..) lede's-sübût istirdâd ve ashâbına teslîm ve ifâ-yı hakk eyledikten sonra sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, kendüsünü diğerk fermânım müfâdınca istishâb ve Kütahya'ya isâl ve ikâme ve vüsûllerini hâvî i'lâm ahzıyla Der-aliyyeme avd ve îsâle mübâderet ve kusûr ve rehâvetden hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.79/5]

Bir suret

Kütahya ve Amasya kâdîları mübâşir-i mûmâ-ileyh Paşa-i mûmâ-ileyhin fîmâ-ba'd Amasya'da ikâmetine rızâ-yı humâyûnum olmamağın Kütahya'ya îsâl ve ikâmet itdirilmesi için ber-vech-i muharrer

[s.79/6]

Cisr-i Ergene Kâdîsı'na hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından Selim Osman dâme mecdühûnun Cisr-i Ergene'de vâkı' uhdesinde olan (..) (..) mukâta'ası karyelerinden Kavaklı nâm karyede mütemekkin Masko nâm zimmî kendü hâlinde olmayup sâ'ir re'âyâsı fukarâsını dâ'imâ ta'cîz ve rencîde ve ihtilâl-i umûr-ı mukâta'aya mûcib harekâta cesâret üzere olduğun Kapucubaşı-i mûmâ-ileyh bâ-arz-ı hâl inhâ ve zimmî-i mesfûr karye-i mezkûreden ihrâc ve belde-i ba'îdeye tard ve teb'îd olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğın zimmî-i mesfûr ıslâh-ı nefis için derûn-ı karyeden tard ve ib'âd olunmak fermânım olmağın, imdi zimmî-i mesfûrun te'dîb-i gûş-mâli lâzıme-i hâlden idüğü sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'lûmun oldukda ıslâh-ı nefis için derûn-ı karyeden tard ve ib'âdına mübâderet ve bilâ-emr-i şerîf karye-i mezbûreye dühûlüne ruhsat ve cevâzdan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.80]

[s.80/1]

Mankalya Kādîsî'na ve me'mûriyet ile ol havâlîde olan Ser-turnâ'î Ömer zîde mecdühû ve a'yân ve serdâr ve ihtiyârân zîde kadrühûma ve Tolçi kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Bilâ-mektûb ocağ serdârlık zâbiti bâ-fermân-ı âlî memnû'âtdan idiği mukaddem ve mü'ahhar evâmîr-i aliyyem ısdâr ve irsâline cümleye tenbîh ve te'kîd olunup hilâfına cevâz ve ruhsat gösterilmek îcâb etmez iken a'yân ve vücûh-ı beldenin adem-i ihtimâmlarından nâşî belde-i merkûm serdârlığını Hasan Alemdâr üç def'a zabt ve zimmetlerinde ber-vech-i mu'tâd-ı kadîm câ'ize-i serdârlık üçyüz altmış guruş müterâkim olduğu ve Kumlu(?) karyeli Veli dahi üç ay ve diğer Alemdâr Hasan ve Mestan nâm kimesneler dahi üç ay bilâ-mektûb serdârlığı zabta ve zimmetlerinde yüz seksen guruş câ'ize kaldığı ve merkûmün bu gûne hilâf-ı fermân-ı âlî harekâtları kazâhâ-i sâ'ireye sirâyet ve umûr-ı serdârlık ta'tîle düçâr olduğu vâzih ve aşikâr olmağla imdi siz ki Mevlânâ ve mübâşir ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz. Merkûmünun fuzûlî bilâ-mektûb ve hilâf-ı fermân-ı âlî zabt eyledikleri müddetlerin cevâ'izini bi-eyyi-vechi kân tahsîl ve cânib-i ocağa irsâl ve edâda tereddüd ocağın irâdının tedennîsine bâdî ve umûr-ı serdârlığın ihtilâline bâ'is hâlâta cesâretlerine binâ'en Tolçi kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve zimmetlerinde olan câ'ize-i serdârlık edâ olunmadıkca itlâklarından mücânebet ve fîmâ-ba'd bilâ-mektûb serdârlık zabt olunmamak üzere hüsn-i nizâma bend ve sûret-i nizâmı Der-aliyyeye arz ve i'lâma mübâderet eylemeniz fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde ber-vech-i meşrûh sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince amel ve merkûmünun zimmetlerinde olan ol mikdâr serdârlık câ'izesini be-her hâl tahsîl ve edâda tereddüd iderler ise kal'a-i merkûma irsâl ve câ'izeyi edâ eylemedikce itlâklarını i'lân ve istirhâmdan ittikâ ve bundan sonra bilâ-mektûb serdârlık zabt olunmamak üzere hüsn-i nizâma rabt ve ale'd-devâm ihtimâm ve dikkat eyleyesiz deyü bi'l-fi'l yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmek ile vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ca sene 1195.

[s.80/2]

Zikri âti keşişin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Argalasti kazâsına tâbi' Makdaniçe(?) nâm karyede sâkin Lasfalos(?) demekle ma'rûf Damaskinos(?) nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta cesâret eylediğinden mersûma defe'âtle pend ü nush olundukda, ser-mû isgâ etmeyüp vücûhla sezâ-vâr olduğun bildirüp mesfûr Damaskinos(?) kazâ-i merkûm ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin cezîre-i Aynaroz'da kâ'in (..) manastırının kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu patrik tarafından bâ-arz-ı hâl istid'â olunmadıkca itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere manastır-ı mezbûr kal'asına kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.80/3]

Gönen Kâdîsı'na ve ocakdan zikri âti kimesneye mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) çavuş ve serdâr ve a'yân ve iş erlerine ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki, Gönen kazâsı sükkânından Haseki tekâ'üdâtından Bozoğlu(?) Hâcı Mehemed Ağa demekle ma'rûf kimesne hakkında mukaddemâ bi'd-defe'ât evâmir-i aliyyemle kal'a-bend olunup fîmâ-ba'd umûr-ı beldeye müdâhale eylememek ve ahâlî ve re'âyâya zulm ve ta'addî etmemek şartıyla itlâk olunmuşiken ol havâlîde yine kendü hâlinde olmayup ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd misillü hâlâta cesâret ve ahâlî ve fukarâyı hilâf-ı şer'-i şerîf ta'zîr ve tekdîr eylediği Der-aliyyeme ihzâr ve mezbûrun kal'a-bend-birle te'dîbi üzere irâde-i aliyyem ta'alluk ve ocakdan çavuş mübâşeretiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Magosa kal'asına irsâl ve kal'a-bend-birle ahâlî ve re'âyâ-yı aceze zulm ve ta'addîsinden tahlîs ve rahâ olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur. Vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel ve siz ki mevâli(?) ve a'yân ve serdâr ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz, bi-eyyi-vechi kân mezbûr Hâcı Mehemed'i ahz ve mübâşir-i merkûma terfîk ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûra irsâl ve kal'a-bendi emrine ikdâm-birle zulm ve ta'addîsinden ahâlî ve fukarâyı rahâyâ ihtimâm ve

müsâra'at ve himâye ile zecrine(?) bâdî hâlâtdan ittikâ-i tâm eylesiz ve sen ki Magosa kal'ası dizdârı merkûmsun, mezbûr Hâcî Mehmed'i mübâşiri ma'rifetiyle mürûrunda(?) habs ve kal'a-bend eyleyüp itlâkiçün tekrâr emr-i âlf-şânım sâdir olmadıkca itlâkından ittikâ ve mücânebet eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

Sıhhati üzere emr yazılup zîrde mukayyedir.

[s.80/4]

Ümerâ-i deryâdan hâlâ Rodos sancağı Beyi el-Hâc Ahmed dâme izzühû ve Rodos ve Lefkoşa cezîreleri nâ'iblerine hüküm ki,
Sen ki Rodos Sancağı Bey'i mûmâ-ileyhsin bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma tesyîr ve takdîm eylediğin arzında ve Rodos ahâlîsinin bir kıt'a mahzarlarında Rodos cezîresi ahâlîsinden el-Hâc İsmail nâm kimesne kendü hâlinde olmayup müfsid ve müteharrik ve nefsâniyet ile me'lûf olduğundan dâ'imâ müstemirren ihtilâl-i cezîreye bâ'is ve bâdî ve ahâlî-i cezire-i mezkûre kendüden hoşnûd ve râzı olmadıklarından nâşî sana merkûmdan iştikâ ve te'dîbini istircâ eylediklerinden o makûle harekât-ı zemîmeden keff-i yed eylemesini tenbîh eylediğinde adem-i itâ'at ve kemâl-i huşûnetine binâ'en isgâ etmeyüp i'nâd eylediği hâlât-ı reddiyeden ferâgat eylemeyüp kemâ-fi's-sâbık nefsâniyet ve huşûniyetde isrâr etmekle merkûm ıslâh-ı nefis idinceye değin Kıbrıs cezîresine nefy ü iclâ-birle şerr ü şürûrundan istihlâs olunması husûsu derc ve istid'â olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere Kıbrıs cezîresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki Rodos sancağı ve nâ'ib-i mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ile mezbûr Hâcî İsmail'i ıslâh-ı nefis idinceye dek li-ecli't-te'dîb cezîre-i Kıbrıs'a irsâl ve sen ki Lefkoşa nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlunde mezbûru menfiyyen cezîre-i mezkûrede meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından ve bir hatve mahall-i âhara tecâvûze ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Za sene 95.

[s.80/5]

Siroz ve Kavala nâ'iblerine hüküm ki,

Siroz sâkinlerinden Hâcî Veli oğlu Mehemed nâm müfsidin muhtel-i nizâm-ı memleket ve mûcib-i ızrâr-ı râ'iyet olur harekâtı sebebiyle te'dîbi muktezî olmakdan nâşî ma'rifetinle Kavala'ya nefy ü iclâ olunması fermânım olmağın, mahsûsan işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) ile irsâl olunmuşidi. İmdi sen ki Siroz nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm Hâcî Veli oğlu Mehemed'i mübâşir-i mûmâ-ileyhe terfîk-birle li-ecli't-te'dîb Kavala'ya nefy ü irsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki Kavala nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu menfîyyen Kavala'da ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvûze ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirdiğini mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında

[Fî] Evâ'il-i C sene 95.

Vüsûlü müş'ir Kavala nâ'ibi Hasan Efendi'nin arzı gelmiştir.

Fî 4 C Sene 95.

Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 8 Ş sene 195.

[s.81]

[s.81/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Sakız cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul'da Tahte'l-kal'a kurbünde katır hanında müste'ciren sâkin Giridli Kalyoncu Hasan nâm kimesne han-ı mezkûrda civârında müste'ciren sâkin İstrati nâm zimmî on beş gün mukaddem gece ile odamı küşâd ve sandukam içinde kîse ile mevcûd dokuz yüz yetmiş iki guruş nükûd mâlımı sirka idüp mazinnemdir deyü mesfûru ahz itdirüp Bâb-ı âsafîye irsâl olundukda mesfûrun üzerinde mâl-ı masrûkdan yüz yirmi beş guruş zuhûr ve bâkî sekiz yüz kırk yedi guruş dahi mesfûrdan tefahhus olunmak için kapu kethüdâsı İbrahim zîde kadrühû mübâşeretiyile yüz doksan beş senesi Cemâziye'l-âhirin on ikinci günü târîhiyle gelüp vaz'-ı zindân olundukdan sonra

husûs-ı mezkûr mesfûr İstrati zimmîden gereği gibi istintâk olundukda oda-i mezkûru küşâd ve meblağ-ı mezkûru sirka idüp han-ı mezkûrda kenîf içinde meblağ-ı mezbûrdan bir mikdâr akçe ihrâc idüp bâkîsini kîse ile süpründü küfesi derûnuna vaz' eyledim deyü ikrâr ve meblağ-ı bâkî dahi bulunup sâhibine teslim olduğu bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en fîmâ-ba'd Âsitâne-i aliyem ve havâlîsine gelür ise ahz ve cezâsı tertîb olunmak şartıyla mesfûr İstrati zimmînin çavuş mübâşeretiyile Sakız cazîresine nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mesfûru çavuş mübâşeretiyile Sakız cezîresine irsâl ve tesyîr eyleyüp ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, zimmî-i mesfûr ol tarafa vüsûlünde şürût-ı mezkûreyi ba'de't-tenbîh alâ-tarîkü'n-nefy cezîre-i mezbûrede ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf âhar mahalle harekete ruhsat ve cevâzdan mücânebet ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliiyeme ifâde ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

Mesfûrun vüsûlünü müş'ir Sakız nâ'ibi Seyyid el-Hâc Musa Efendi'nin arzı gelmiştir.

Fî 22 C sene 195.

[s.81/2]

Salina kazâsı nâ'ibine ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Ali zîde ilmihûsun. Mektûb gönderüp Salina kazâsında vâkı' Hırsova mukâta'ası kurâsında mütemekkin bi'l-cümle re'âyâ fukarâsı meclis-i şer'e varup mukâta'a-i mezbûr kurâsı mütemekkinlerinden öteden berü şerîr ve mûkız-ı fitne olan Eşmaki ve Yani Papa Petro ve oğlu İlya(?) nâm zimmîler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî zemân-ı uhrâdan berü Âsitâne-i aliyede geşt ü güzâr ve derûnlarında muzmer olan fesâdâtı icrâ kasdıyla hilâf-ı inhâ cümlesinin iltimâs ve istid'âsıyla olarak hâlâ voyvodaları olan kazâ-ı mezbûr sükkânından Za'im-zâde es-Seyyid İbrahim nâm kimesneden teşekkîye tasaddî ve bu vechile mukâta'a-i mezbûrenin harâbına bâ'is ve bâdî ve tekdîr-i re'âyâ sevdâsında olduklarından cümlesi sefil ve sergerdân olmalarıyla o misillü eşrârın hilâf-ı vaki' iştikâlarına adem-i i'tibâr-birle şerr ü mazarratlarından re'âyâ fukarâsı tahlîs giryân olunmak için zimmiyûn-ı mesfûrûn ıslâh-ı nefis oluncaya kadar Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i celîlü's-şânım sudûru niyâziyla Der-i devlet-

medâra arz ve i'lâm idiver deyü ilhâh ve ibrâm etmeleriyle vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, mastûrî'l-esâmî üç nefer zimmîler çavuş mübâşeretiyile ahz ve li-ecli't-te'dîb Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmak için fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ca sene 195.

Ancak Eşmaki ve Yani Papa Petro zimmîlerin vüsûllerini müş'ir Benefşe kal'a[sı] dizdârı Ali'nin arzı gelmiştir.

[Fî] 6 N sene 95.

İtlâkları için emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 4 S sene 196.

[s.81/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Midillü nâ'ibine hüküm ki, İstanbul'da Tahte'l-kal'a kurbünde katır hanında müste'ciren sâkin Giridli Kalyoncu Hasan nâm kimesne han-ı mezkûrda civârımda müste'ciren sâkin İstrati nâm zimmî on beş gün mukaddem gece ile odamı küşâd ve sandukam içinde kîse ile mevcûd dokuz yüz yetmiş iki guruş nükûd mâlımı sirka idüp mazinnemdir deyü mesfûru ahz itdirüp Bâb-ı âsafîye irsâl olundukda mesfûrun üzerinde mâl-ı mesrûkdan yüz yirmi beş guruş zuhûr ve bâkî sekiz yüz kırk yedi guruş dahi mesfûrdan tefahhus olunmak için kapu kethüdâsı İbrahim zîde kadrühû mübâşeretiyile yüz doksan beş senesi Cemâziye'l-evvelinin on ikinci günü târîhiyle gelüp vaz'-ı zindân olundukdan sonra husûs-ı mezkûr mesfûr İstrati zimmîden gereği gibi istintâk olundukda oda-i mezkûru küşâd ve meblağ-ı mezkûru sirka idüp han-ı mezkûrda kenîf içinde meblağ-ı mezkûrdan bir mikdâr akçe ihrâc idüp bâkîsi kîse ile süpründü küfesine vaz' eyledim deyü ikrâr eyledikde han-ı mezkûrun odabaşısı Hacedir zimmî dahi ahz olunup husûs-ı mezkûr mesfûr Hacedir zimmîden istintâk olundukda küfe derûnunda olan süpründüyü deryâya ilkâ ider iken meblağ-ı mezkûr kîse ile zuhûr ve ahz idüp kîsesini kenife ilkâ eyledim ve meblağ-ı mezkûrdan üçyüz guruşu bir kîseye vaz' ve temhîr ile eniştem Horsanacı Manuk zimmîye emânet vaz' eyledim deyü mesfûr Hacedir zimmî ikrâr etmekle emânet olan meblağ dahi tahsîl ve yüz elli guruş dahi mesfûr Hacedir zimmînin odası derûnuna ihfâ eylediği mahalden ihrâc bâkîden

haberim yokdur mesfûr İstrati zimmîden su'âl olunsun deyü takrîr eyledikde meblağ-ı bâkî mezkûr dahi mesfûr İsrati ve Hacedir zimmîlerden tahsîl ve mecmû'u dokuz yüz yetmiş iki gurus hasmı merkûm Hasan Beşe'ye temâmen teslîm olunup mesfûr zimmîler töhmet-i mezkûr ile el-yevm mahbûs oldukları bâ-takrîr ifâde olunduğuna binâ'en fimâ-ba'd Âsitâne-i aliyem ve havâlîsine gelürler ise ahz ve cezâları tertîb olunmak şartıyla mesfûrân Hacedir ve Manuk zimmîlerin çavuş mübâşeretiyile el'ân Midillü'ye nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile zimmîyân-ı mesfûrânın Midillü'ye îsâl ve irsâllerine mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mesfûrân zimmîler çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile vüsûllerinde mesfûrları ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet ve şürût-ı mezkûreyi kendülere gereği gibi ifâde-i te'kîd ile bilâ-emr-i şerîf bir hatve hâric mahalle hareketlerine ruhsat ve cevâzdan mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliiyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 1195.

Mesfûrânın vüsûllerini müş'ir Midillü nâ'ibi Seyyid Mehemed Haşim Efendi'nin arzı gelmiştir.

Fî 22 C sene 195.

[s.81/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı (boşluk) dâme mecdühûya ve Midillü cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Üsküdar ahâlîsinden e'imme ve hutabâ ve esnâf kethüdâlarından ma'lûmü'l-esâmî cemm-i gafîr kimesneler meclis-i şer'-i hafîrde Emine bint-i Ali ve Fatıma bint-i el-Hâc Hüseyin ve Ayşe bint-i Mehemed ve diğêr Ayşe bint-i Mehemed ve Nefise bint-i el-Hâc Osman ve Zeliha bint-i Ali ve diğêr Ayşe bint-i Osman nâm avretler muvâcehelerinde Üsküdar ustası hâzır olduğı hâlde mezbûrândan her biri cevâmî' ve mesâcid havalilerinde ve iskele kenârında ve kayıkhânelerde leyl ü nehâr geşt ü güzâr ve alenen icrâ-yı fisk iderek ibâdullâhın ehl-i ırz evlâdını idlâl ve birkaç def'a nefy olunmuşlar iken bir takrîb yine Üsküdar'a gelüp ef'âl-i şen'âlarında ısrârlarından mâ'adâ gecelerde kayıkhâne derûnunda ateş yakup ba'zı gemici neferâtı ve eşkiyâdan olan ricâl ile cem'iiyyet ve icrâ-yı fisk ve kayıkhânedede olan kayıkların kürek ve alâtını ihrâk ve ateş havfindan dahi râhatımız meslûbdur deyü herbiri takrîr

ve tağrîblerini istircâ eylediklerin Üsküdar Kādîsı (..) Mevlânâ Osman zîdet fezâ'ilühû i'lâm ve i'lâmı mücebince mezbûreler çavuş mübâşeretiyile Midillü cezîresine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûreler ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyhe terfikan cezîre-i mezbûreye ırsâl ve sen ki paşa-i mûmâ-ileyhsin, mezbûr[etân] Emine ve Hatice ve Ayşe ve diğer Ayşe ve Nefise ve Zeliha ve âhar Ayşe tarafına vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara tecâvüzlerine izn ve ruhsat göstermekden be-gâyet ittikâ ve mücânebet ve vüsûllerini müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen için yazılmışdır.

Fî evâ'il-Ca sene 95.

Vüsûllerini müş'ir arzı gelmişdir.

Fî 22 C sene 195.

Fîmâ-ba'd kendü hâlşnde olmak şartıyla afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

8 Ş sene 195

[s.82]

[s.82/1]

Zikirleri âtî kimesnelerin buldukları kazânın kādîsına ve Görele nâm-ı diğer Pazarköyü kazâsının serdâr ve a'yânına ve Boğazkesen kal'ası dizdârına hüküm ki, Görele nâm-ı diğer Pazarköyü kazâsına tâbi' Ortaköy nâm karye ahâlîleri gelüp karye-i mezbûr sâkinlerinden Hâcî Ahmed oğlu Mahmud Beşe kendü hâlînde olmayup hevâlarına tâbi' eşkıyâyı başına cem' ve ahâlînin dâ'imâ makarr-ı nisvân olan kızlarına bî-pervâ dühûl ve iyâl ü evlâd ve bâkire kızlarının yanlarında ikâmet ve şarab hamr ve ırzlarına ta'arruz ve meccânen yem ve yiyecek ahz ve dahi re'âyâ tâ'ifesi kızlarını dilediklerine tezvîc murâd eylediklerinde papaslarını karışdırmayup (..) almak için kendüleri karışup ve kendüleri dilediklerine kızlarını virüp ve gûn â gûn ifk ü iftirâ ile bi-gayrı hakkın darb-ı şedîd ile darb ve habs-ı medîd ve tecrîm ve da'vâları vukû'unda şâhidlerini istima' itdirmeyüp bu gûne zulm ve ta'addîlerinden ahvâlleri diğer-gûn ve perâkende ve perişân olmalarına bâ'is oldukların inhâ ve inâyet istid'â ve Görele kazâsı civârında saltanat-ı aliyyemde olup ahâlî ve

re'âyâsının mezâlîm ve ta'addiyâtından vikâyeleri lâ-büdd olmağla vedâyi'-i hâlikü'l-berâyâ olan re'âyâyâ hilâf-ı şer'-i şerîf zulm ve ta'addî iden Hâcî Ahmed oğlu Mahmud ve Kâtib oğlu Halîl buldukları mahalde ocakdan çavuş mübâşeretiyile ahz ve li-ecli't-te'dîb Boğazkesen kal'asına irsâl ve kal'a-bend-birle zulm ve şakâvetleri re'âyâ fukarâ üzerlerinden men' ü def' olunmak için emr-i münîfim sudûru bâbında bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sizki Mevlânâ ve serdâr ve a'yân-ı mûmâ-ileyhimsiz, siz ma'rifetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile mezbûrân Mahmud ve Halîl buldukları mahalde ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûrlar tarafına vüsûllerinde sâlifü'z-zikr Mahmud ve Halîl'i kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara tecâvüzlerine izn ve ruhsat göstermekden be-gâyet ittikâ ve hazer ve vüsûllerini müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.82/2]

Gönen Kādîsı'na ve zikri âtî kimesneyi Samsun kal'asına îsâle me'mûr (boşluk) çavuş ve a'yân ve serdâr ve ihtiyârân-ı zîde kadrühuma ve Samsun kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Gönen kazâsı sâkinlerinden on üç bölükden haseki tekâ'üdü Boz(?)oğlu Hâcî Mehmed Ağa dimekle arîf kimesne öteden berü kendü hâlinde olmayup ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i bilâd misillü harekâta ibtidâr ve mukaddemâ bi'd-defe'ât hakkında evâmir-i aliyye sâdır ve kal'a-bend olunmuşiken adem-i itâ'at ve ızhâr-ı huşûnet ve ehl-i irz ve re'âyâ-yı fukarâyı hilâf-ı şer'-i şerîf tekdîr ve envâ'-ı zulm ve ta'addîye ibtidâr ve perîşân hâllerine bâ'is ve emn ü râhatları meslûb olduğu ihbâr ve def'-i mazarratı istid'â olunmağla zemân-ı adâlet tâc-dârânemde bir ferde zulm ve ta'addî olduğuna rızâ-yı aliyyem olmayup mezbûr Hâcî Mehmed'in kal'a-bend-birle te'dîb ve zulm ve ta'addîsi ahâlî ve re'âyâ fukarâsı üzerlerinden men' ü def' edilmesi emrine irâde-i pâdişâhânem ta'alluk etmeğın mezbûr ocakdan me'mûr mübâşir-i mûmâ-ileyh ve cümle ittihâdiyla bi-eyyi-vechi kân ahz ve li-ecli't-te'dîb Samsun kal'asına irsâl olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır ve mübâşir ta'yîn olunan

çavuş-ı mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde mezbûrân belde-i merkûmeden tahrîk ve kal'a-i mezkûra irsâliyle zulm ve ta'addîden ahâlî ve re'âyâ fukarâsın âsûde olmaları matlûb(?) olmağla i'zâr ve (..) adem-i ra'iyet ve heman ahz ve mübâşir-i merkûma terfîk ve kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend-birle te'dîb ve zulm ve ta'addîsi ahâlî ve re'â[yâ]-yı aceze üzerlerinden men' ü def'e mezîd-i dikkat ve te'hîrine cevâz göstermekden hazer ve mücânebet eylesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmsun, mezbûr Hâcî Mehemed'i bir gün akdem tahrîk ve Samsun kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve i'lâmıyla avdete mübâderet ve sen ki kal'a-i mezbûr dizdârî merkûmsun, mübâşir ma'rifetiyle mezbûr Hâcî Mehemed'i vüsûlünde kal'a-bend eyleyüp itlâkiçün emr-i âlî ve ocak mektûbu vârid olmadıkça itlâk ve firârından ittikâ eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

(..) ve zâbit âdemlerinden iki nefer âdem dahi mecrûh olunmağla cümle ahâlî meclis-i şer'e ihbâr

Emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Hâcî Mehemed da'vet-i şer' olundukda,yedi sekiz nefer müsellaah âdemleriyle mahkemeye gelüp emr-i âlî kırâ'et olundukda,bir takrîb taşra firâr ve mübâşir ahz ve habs için üzerine varıldıkda muhârebeye tasaddî ve hîn-i muhârebede merkûm Mehemed mecrûhan fevt eylediklerini nâtik Gönen nâ'ibi Ahmed Efendi'nin vârid olan arzın (..) mezbûru musaddak ahâlînin mahzarlarının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 13 C sene 195.

Müteveffâ-yı merkûmun oğlu ve dâmâdı ve zevcesinin mahalline ahzları için emr yazılmışdır.

Fî Evâ'il-i B sene 195.

[s.82/3]

Yenişehir-i Fenar Mollâsına ve zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kâdisına ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Yenişehir ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında

olan Yenişehir'de sâkin Gonari(?) dimekle arîf Papa Yani(?) nâm Papas kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekâta cesâret bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun inhâ müfsid-i mezbûr Papa Yani'yi kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı hususû patrik-i mersûm tarafından bâ-arz-ı hâl istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.83]

[s.83/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Şire cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Şah Sultân dâmet ismetühânın mâlikâne uhdesinde olan İstre(?) Cezîresi mülhakâtından Şire cezîresi re'âyâlarından Agosti ve Yanilo nâm kocabaşılar ile Andon Fayani çoban ve Andre Valendolo çoban ve Yonco Karle çoban ve Marko Handovila nâm zimmîler Yanko ve Andon nâm müzevvirler cezîre-i mezbûrede iğfâl (..) için fukarâ beynerine ilkâ-i ihtilâl firkateyn idüp keyfiyet-i mezbûr müşârun ileyhın sâbıkâ kethüdâsının mesmû'u oldukda tarafeynin bu tarafda hisâbları rü'yet ve keyfiyetlerine kemâl üzere tahsîl-i vukûf için mektûb tahrîr etmekle mesfûrûn zimmîler bi-esrihim Der-aliyyeye gelüp tezvîrâtlarına revâc için Galata'da gerek cezîre-i mezbûre ve gerek âhar cezîrelerin re'âyâsı cem' ve Der-aliyyeye ta'cîzden hâlî olmadıklarından gayrı emvâl-i mukâta'anın dahi tahsîli mümkün olmayacağı zâhir ve âşikâr oldukda müşârun ileyhın hâlâ kethüdâsı Hâfız Osman zîde mecdühû bâ-arz-ı hâl inhâ ve mesfûrân dokuz nefer zimmîler çavuş mübâşeretiyle vatan-ı aslıleri olan Şire cezîresine nefy ü iclâ olunup ba'de'l-yevm Der-aliyyeme gelüp tezvîrât-ı sâlifelerine tasaddî iderler ise vech-i âhar ile te'dîb olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin çavuş mübâşeretiyle vech-i meşrûh üzere amel oluna deyü yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

Vüsûlünü müş'ir nâ'ibin vârid olan i'lâmının mazmûnu bâ-emr-i âlî şerh verildi.

28 C sene 95.

[s.83/2]

Hâla Anabolu kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Ser-turnâ'î Küçük Mehmed ve sâbıkâ muhâfaza-i merkûmede yeniçeri zâbiti olan Ser-turnâ'î Ömer zîde mecdühumâya hüküm ki,

Sen ki hâlâ Anabolu yeniçeri zâbiti mûmâ-ileyhsin, selefîn mûmâ-ileyh Ömer'in bilâ-mûceb Anabolu'da ikâmetde ve ihtilâl-i nizâm-ı serhadd ve ızzâr-ı ibâd misillü hilâf-ı rızâ-yı şâhânem harekâta cesâret eylediği serhadd-nişîn taraflarından vârid olan mahzardan müstebân olmağla mûmâ-ileyhin bî-hûde ol tarafda ikâmetde ızzâr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı serhadde bâdî harekete rızâ-yı aliyyem olmayup bilâ-tevkîf Anabolu'dan hareket ve varup Livadiye'de meks ve ikâmede ve hareket ve azîmetde tereddüd ve gitmemek fikrinde olur ise Anabolu kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyile irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde sen ki zâbitân-ı mûmâ-ileyhsin, selefîn mûmâ-ileyhi ma'rifet ve ikdâmın ve ocakdan me'mûr mübâşir ma'rifetiyile bilâ-te'hîr tahrîk ve mübâşir-i merkûma terfîk ve Livadiye'ye irsâl ve îsâle mübâderet ve gitmekde tereddüd ve adem-i itâ'at ider ise kal'a-bend eyleyüp derhâl keyfiyetini cânib-i ocağa tahrîre müsâra'at eylesin ve sen ki zâbit-i selef-i mûmâ-ileyhsin, senin Anabolu'da ikâmede ve o makûle hâlât-ı nâ-marziyeye cesâretin münâsip olmayup encâm-kârda vahâmeti(?) mûcib olacağını mülâhaza-birle derhâl hareket ve bir gün evvel varup Livadiye'de meks ve ikâmede te'hîr ve terâhîden hazer ve mücânebet eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emr-i âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 115(?)

[s.83/3]

Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,

Eğridere palankası nâ'ibi es-Seyyid el-Hâc İbrahim zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Şumnu müftîsi Ali Efendi dimekle arîf kimesne kendü hâlinde iken icâb-ı ağrâz-ı nefsâniyetlerine mebnî ba'zı mevâdd isnâd ve azvla Özi vâlîsi sâbıkı iştikâ ile Der-aliyyeye arz ve bâ-emr-i âlî palanka-i mezbûreye kal'a-bend itdirdüp mezbûr ehl ü iyâlden dûr ve kût-i yevmiyeye muhtâc ve her vechile sezâ-vâr-ı merhamet olmağla hâli perîşân ve ehl ü iyâline şefkaten palanka-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında bi'l-iltimâs arz ve vech-i meşrûh üzere afv ve ıtlâkiçün emr-i şerîf sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ca sene 195.

Zâyi'den tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâsır-ı Ş sene 195.

[s.83/4]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Alasonya kazâsına tâbi' Kozani(?) nâm karye mütemekkinlerinden Fozomo(?) Papa Olaki(?) ve Acıoğlu Mihal ve İstefan oğlu Palko(?) Dali oğlu Yani(?) Roşfandil(?) nâm zimmîler vazîfeleri olmayan nâ-marziyeye sülûk ve âyînlerine mugâyir cesâret eylediklerinden nâşî bundan akdem bâ-emr-i âlî İnöz kal'asına kal'a-bend olunup mesfûrlar ıslâh-ı nefis eylediklerin bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup vazîfeleri olmayan umûrlara ve kocabaşılık iddi'âsıyla umûr-ı memlekete karışmayup sâbıkı misillü harekete cesâret iderler ise te'dîbât-ı şedîde ile te'dîb olunmak şartıyla cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğün vech-i meşrûh üzere ıtlâkına emrim yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.83/5]

Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan
mühürlü arz-ı hâl gönderüp Filibe mütemekkinlerinden Papa Nikeforos nâm papas
ile Bevan(?) nâm zimmî vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve hilâf-ı marzî
harekâta cesâret eylediklerinden nâşî bundan akdem bâ-emr-i âlî Dimetoka kal'asına
kal'a-bend olunup mesfûrlar ıslâh-ı nefis idüp evlâd ü iyâlleri kemâl-i fakr u ihtiyâc
misillü oldukların Filibe ahâlîsi Rûmî varaka ile taraflarına ifâde afv ü itlâklarını recâ
eylediklerin bildirüp evlâd ü iyâllerine merhameten cürmlerini afv ü itlâk ve sebîlleri
tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâkları
bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

[s.84]

[s.84/1]

Karaman Vâlîsine ve Silifke Kādîsı'na hüküm ki,
Hâlâ Emîn-i Cev Selim Sırrı zîde mecdühûnun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan
eyâlet-i Karaman'da vâkı' Bordaklu mukâta'ası toprağında mütemekkin maktûl Kôr
İsmail'in avenelerinden Küçükalioglu Abdurrahmân ve şehir hâcısı Hâcî Hüseyin ve
Burnukızıloğlu Mustafa ve Kaynatalıoğlu diğeri Mustafa nâm kimesneler mağzûb-ı
merkûmun katli esnâsında Mısır-ı Kâhire'ye firâr ve Ali Bey ma'iyetinde geşt ü
güzâr ve birkaç seneden berü yine kasaba-i mezbûreye dühûl ve re'âyâ fukarâsına
envâ'-ı zulm ve ta'addîye ictisâr eylediklerinden başka erâzil ü eşkiyâyı başlarına
cem' ve gûnâ gûn fesâd ve şikâya ve îkâd-ı nâ'ire-i fitneye cür'et ve vülât ve
hükkâma külliye adem-i itâ'at ile diledikleri gibi re'âyâ ve zu'afâyı tecrîm ve
tağrîmleri âşikâr ve şerr ü mazarratlarından re'âyâ ve fukarânın bi'l-küllîye emn ü
râhatları meslûb ve etrâfa müteferrik ve müteşettit olmağla mukâtâ'a-i merkûmenin
izmihlâlîne bâdî ve bu esnâda eşkiyâ-yı merkûmenin şerr ü mazarratlarından
mukâtâ'a voyvodası dahi firâr ve bu tarafa vürûd idüp zulm ve ta'addîlerinden nâşî
fîmâ-ba'd mukâta'a-i mezbûrenin zabtına dest-res olamayacağı bedîdar olduğu
mûmâ-ileyhe bâ-arz-ı hâl inhâ ve merkûmlar diyâr-ı bâ'ideye nefy ü iclâ ile te'dîb
olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ısdârını istid'â etmeğin sen ki Karaman vâlîsi

vezîr-i müşârun ileyhsin, umûr-ı mukâta‘ayı ihtilâlden sıyâneten fîmâ-ba‘d mukâta‘a mutasarrıflarının inhâsı olmadıkca ıtlâk olunmamak üzere çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 195.

Ber-mûceb emr-i âlî ancak(?) Seyyid el-Hâc Mustafa ve Abdurrahmân ve es-Seyyid Mustafa İçil'e nefy ü iclâ ve merkûm şehir hâcısı firâr eylediğini nâtk Bor ma‘a (..) ve Silifke nâ'iblerinin vârid olan i‘lâmları mazmûnu bâ-emr-i âlî şerh verildi.

Fî 15 Ş sene 95.

İtlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

12 N sene 195.

Mahallinde ihkâk-ı hakk ve keyfiyet Der-aliyyeye arz olunmuşiken ancak emr yazılmayıp şikâyet defterine kayd olunmuşdur.

7 L sene 195.

[s.84/2]

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşılığı pâyesiyle Mora muhassılı dâme mecdühû ve Ayapetro(?) Kādîsı'na ve Dimetoka kal‘ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ayapetro kazâsına tâbi‘ Peresto(?) nâm karye mütemekkinlerinden Mihâl veled-i Yani(?) Manoş nâm zimmî kocabaşılık iddâ‘asıyla fukarâ-yı ra‘iyyeti hükkâm ve zâbitâna tecrîm ve rahne-dâr idüp şerr ü mazarratından fukarâ-yı ra‘iyyetin meks-i emniyetleri meslûb ve her biri etrâfa müteferrik olduklarını ba‘zı ehl-i vukûf ve mu‘temed kesân taraflarına ihbâr olduğun bildirüp müfsid-i mezbûr karye-i mezkûr ve sâ‘ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dekistirâhat-ı ra‘iyyet zımnında Dimetoka kal‘asına kal‘a-bend olup ıtlâkı husûsu patrik-i mesfûr tarafından bâ-arz-ı hâl istid‘â olunmadıkca müsâ‘ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ’il-i C sene 195.

İtlâkıçün emr yazıldı.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.84/3]

Limni kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzûhûya hüküm ki,
Hanya muhâfazasına me'mûr otuzbir cemâ'atin orta aşçısı Ali Usta'nın bundan
akdem sû'-i âli inhâ ve te'dîbi iktizâ etmeğin li-ecli't-te'dîb Limni kal'asına irsâl ve
kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşıdi. Mezbûrun hüsn-i hâli
hâlâ Hanya muhâfızı emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Mehemed Arslan Paşa dâme
me'âliyahû tarafından bu def'a tahrîr ve afv ü itlâkı istid'â olunmakla fîmâ-ba'd
mezbûr kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı kâ'ide-i ocak harekâtdan mücânebet eylemek
şartıyla paşa-i mûmâ-ileyhin iltimâsı üzere afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim
sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvûhû
i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince itlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ca sene 195.

[s.84/4]

İznikmid Kādîsına ve İstanbul Gümrüğü Emîni (boşluk) zîde mecdühûya hüküm ki,
Me'mûr bulunan a'lâ ve ednâ her kim olur ise vâcibe-i zimmet-i me'mûriyeti olan
sadakatda kusûru hüveydâ olundukda te'dîbe sezâ ve ahrâ olmağla gümrük beş
çiftesiyle Çukadâr Hacı Mustafa memnû'a-i ruhsat ve vazîfesi olan hizmetde münâfi-
i sadâkat vaz' ü hareket eylediği ecilden, te'dîbe lâyük olmağla sen ki Gümrük Emîni
mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle İznikmid'e nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi
çukadâr-ı merkûmun ber-vech-i muharrer münâfi-i rızâ harekete tasaddîsi hasebiyle
emsâlini terahhüben te'dîbi mühîm ve muktezâ olmağla mezbûru ma'rifetinle ahz ve
li-ecli't-te'dîb bir sefîneye vaz' ve İznikmid'e nefy ü iclâyâ dikkat ve sen ki mevlânâ-
yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde çukardâr-ı merkûmu İznikmid'de menfiyyen meks ve
ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet
[ve] vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîre mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî
yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 195.

Vüsûlünü müş'ir İznikmid nâ'ibinin arzı gelmiştir.

7 C sene 95.

İtlâkıçün emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı C sene 95.

[s.84/5]

Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda beylikci olan es-Seyyid Mehemmed Hayri(?) zîde mecdühûnun ber-vech-i iştirâk uhdesinde olan Niğbolu ve Vidin ve tevâbi'i (..) cizyesi mukâta'ası mülhakâtından (..) (..) işbu sene-i mübârekeye mahsûben cibâyeti cizyesi husûsu Yeniköy sâkininden Hazînedâr Ali dimekle arîf kimesneye ihâle ve tefvîzi ve Âsitane-i sa'âdetimde mahalline irsâl idüp merkûm Ali vazîfesinden hâric umûra tasaddî etmeyüp idâre-i umûr-ı mukâtâ'a ile meşgûl iken Niğbolu sâkininden ba'zı (..) ve erbâb-ı garaz makûleleri mücerred garazların icrâ kasdıyla ağnâm-ı mîriyyenin ta'tiline sebep olanlarda mezkûr Ali dahi dâhildir deyü kassâbbaşı tarafına hilâf-ı inhâ-birle Kavala kal'asına kal'a-bend olunmak üzere emr-i âlî sâdır olup ancak merkûm Ali mücerrebü'l-etvâr olduğundan gayrı mâdde-i mezkûrede kat'a medhali olmamağla itlâk olunmadığı sûrette emvâl-i mukâta'aya küllî kesr geleceği âşikâr olmakdan nâşî mâl-ı mukâta'ayı kesrden sıyâneten afv ü itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmış beylikçi-i mûmâ-ileyh bâ-takrîr istid'â ve husûs-ı mezbûr dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup hâlâ kassâbbaşı olan İsmail dâme mecdühû isti'lâm olundukda Niğbolu sükkânından Varnalı-zâde Haseki Mehemmed ve Mustafa ve Hazînedâr Ali nâm kimesneler ağnâm-ı mîriyyenin ta'tilini mûcib hareketine binâ'en li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asına kal'a-bendleri bâbında sâdır olan emr-i âlî mübâşir ma'rifetiyle kazâ-i merkûma vürûd ve merkûmun mütenebbih ve te'dîb ve der-akab sene-i sâbıka misillü sayıcı yedlerine kıbel-i şer'den mürâsele i'tâ ve mîrî ağnam mübâya'asına mübâşeret olmağla merkûmûn fîmâ-ba'd bu misillü umûr-ı mühimme-i mîriyyenin hizmet (..) gayrı vechen mine'l-vücûh hilâfında olmamak şartıyla itlâkiçün emr-i münîfim sudûrunu kassâbbaşı-i mûmâ-ileyh i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 195.

[s.85]

[s.85/1]

Lefkoşa kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Lefke kazâsından Haylak(?)oğlu Adem Ali demekle ma'rûf kimesnenin sû'-i hâlini mübeyyin sâbıkâ Lefke nâ'ibinin vürûd iden i'lâmı mücebince bâ-işâret sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince Lefkoşa'ya nefy ü iclâ olunup lâkin mezbûrun evlâd ü iyâli Lefke kazâsında zelîl ve sefil ve kût-i yevmiyeye muhtâc olup şâyeste-i merhamet oldukların Lefke kazâsı ahâlîleri bir kıt'a mahzarlarıyla inhâ cürmü afv ve itlâkını istid'â ve vech-i meşrûh üzere afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i âlî sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm Müfti'l-enâm olan Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il C sene 195.

[s.85/2]

Böğürdelen Kādîsî'na Böğürdelen kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Serturnâ'î (boşluk) zîde mecdühûya ve ihtiyârân ve ağavât ve alemdârân-ı zîde kadrühüm Foça kal'ası dizdârına hüküm ki,

Böğürdelen kal'ası muhâfazasına me'mûr yamakândan el-Hâc İbrahim ve Hersekli Ali ve Hâcî Mesud(?) el-Hâc Mehemed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ huşûnet ve ehl-i ırz gürûhunu tekdîr ve tazrîr ve re'âyâ ve fukarânın mâlların gârât ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı aliyye envâ'-ı etvâra ibtidâr ve adem-i itâ'at-birle ihtilâl-i nizâm-ı serhadde bâdî olduklarından bi'd-defe'ât kendülere taraf-ı şer'-i enverden ve zâbit-i mûmâ-ileyh tarafından tenbîh olundukda mütenebbih olmadıklarından gayrı evvelkiden ziyâde şakâvete ictisâr ve zulm ve ta'addîlerinden emniyet bi'l-küllîye meslûb olduğu i'lâm ve âhar(?) muhâfazaya me'mûr dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından seksen dokuz cemâ'atin ortası zâbiti dahi inâyet eyledikleri derûn-ı i'lâmda beyân ve envâ'-ı mazarratları bâbında gıyâben istirhâm olunmağla orta-i merkûm zâbiti fimâ-ba'd hilâf-ı kâ'ide-i mer'îyye mu'în-i eşkiyâ olmakdan mübâ'adet eylemeleri şartıyla tenbîh ve (..) ve sâlifü'l-beyân merkûmün dahi te'dîben ve sâ'ir mûcib-i ibret ocakdan me'mûr mübâşire teslîm ve kal'a-i mezbûra irsâl ve kal'a-bendleriyle zulm ve şakâvetlerinden serhadd-i mezbûr ve ehl-i

ırz ve re'âyâ fukarâsının vâreste olmalarına ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) zîde kadrühü mübâşeretiyle irsâl olmuştur.İmdi vüsûlünde orta-i merkûmun zâbitân ve neferâtı hilâf-ı rızâ-yı aliyyem mu'în-i eşkıyâ olmak misillü hâlâtından tevakkî ve mücânebet eylemelerini gereği [gibi]tenbîh ve sâlifü'l-beyân şakâvet-kârları derhâl mübâşir ma'rifetiyle tahrîk ve kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bendleri emrine ihtimâm ve (..) ve (..) müsâ'ade ve te'hîrlerine cevâz göstermekden mübâ'adet ve infâz-ı emr-i şerîfime bi'l-ittihâd ikdâm eylesiniz ve sen ki kal'a-i merkûme dizdârı merkûmsun, mezbûrûn mübâşir ma'rifetiyle vürûdlarında muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp itlâklariçün tekrâr emr-i âlî ve ocak mektûbu vârid olmadıkca itlâklarından ittikâ eylesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühü tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C sene 195.

Tekrâr emr yazıldı.

Fî Evâ'il-i Ş sene 95.

[s.85/3]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Şehzâde câmi'-i şerîfi suhtelerinden Mollâ Hüseyin ve Mollâ Hasan ve Mollâ Ak Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından vakf-ı şerîfin hademeleri kendülerinden âcîz olduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunup ahvâlleri diğer-gün ve ilm tahsîllerinden dûr ve şâyeste-i merhamet olundukların haceleri Süleyman ve karındaşları Mustafa nâm kimesneler bâ-arz-ı hâl inhâ ve cürmleri afv ve kal'adan itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak istid'â etmeleriyle fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmazlar ise muhkem te'dîb olmaları şartıyla bu def'a itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 195.

[s.85/4]

Rumeli Vâlisine ve zikri âtî firârî zimmîlerin buldukları kazâların kuzât ve nüvvâb ve zâbitânına ve Narda kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sadr-ı â'zam mektûbcusu hülefâsından el-Hâc Hafız Mehemmed zîde mecdühûnun berât-ı âlî-şânımla mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden Kesriye kazâsına tâbi' Selhine(?) nâm karye mütemekkinlerinden Tranca(?) ve Setil(?)oğlu Goda Yani ve Yamandi ve İstoviko ve Nikotaka nâm zimmîler kocabaşılık iddâ'asıyla yüz seksen iki senesinden berü emr ve defterden ziyâde kendü nefisleriçün her tekâlîf vukû'unda meblağ-i külliye tahsîl etmeleriyle hisâbları ba'de'r-rü'ye ihkāk-ı hakk ve fîmâ-ba'd karyeleri umûruna karışmamak üzere tenbîh ve te'kîdi mutazammın bi'd-defe'ât evâmir-i aliyyem sâdır olmuşiken adem-i itâ'at ve mesfûrûndan Tranca nâm zimmî yine karye-i mezbûr mütemekkinlerinden Yano ve şerîki Bayko nâm zimmîler ile yek-dil ve kendü hâllerinde olmayup gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz ve bunun emsâli şakâvete ictisâr ve haklarında bi'd-defe'ât sâdır olan evâmir-i aliyyem icrâ olunmadığından ferce-yâb ve mûmâ-ileyhin karye-i mezbûreyi zabtiçün irsâl eylediği âdemisine zabt itdirmeyüp mahsûl-ı ze'âmetin kesrine bâdî olduklarından mûmâ-ileyh mukaddemâ bâ-arz-ı hâl inhâ ve'l-istid'â mesfûrunun Üsküp kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün sâdır olan emr-i âlîye dahi adem-i itâ'at-birle firâr eylediklerine binâ'en te'kîd ve isti'câli hâvî tekrâr sâdır olan emr-i şerîf-i mesfûr Tranca lede'l-istimâ' firâr ve ba'dehû zuhûr ve karye-i mezbûreden bâlâda isimleri mezkûr Yamandi İstoviko(?) nâm zimmî ile yek-dil icrâ-yı nefsâniyet zımnında fukarâya hadden efzûn zulm ve ta'addîye cesâret ve perîşânlıklarına bâdî olmalarıyla mesfûrân Tranca ve Yamandi zâbitleri ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Narda kal'asına zindân-bend olunmalarını ahâlî-i karye niyâz ve istirahat eylediklerini nâtık Naslıç ve Grebine nâ'ibleri taraflarından iki kıt'a i'lâmât vürûd eyledikde mesfûrân buldukları(?) mahalde alâ-eyyi-hâlinin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifeti-i şer' muhâsabeleri rü'yet ve zimmetlerinde sâbit olan hakk-ı fukarâ tahsîl ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra Narda kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün emr-i münîfim sâdır olunmuşiken bir vechile ahz ve kal'a-bendleri mümkün olmayup mesfûrûn zulmlerine revâc virmek için Kesriye Kādîsını itmâ' ve bilâ-ıtlâk mesfûrûndan Tranca nâm müfsid karye-i mezbûreye dühûl ve hevâdârı Yamandi ile yek-dil ve perîşânî-i re'âyâyı mûcib hareketlerine mebnî civâr kâdîları

i'lâm ve tekrâr emr-i âlî sudûr akîbinde mesfûrûn Kesriye Kâdîsından bezl-i rüşvet ile aldıkları i'lâmı mukaddemâ Üsküb kal'asına kal'a-bendleriçün sudûr iden emr-i âlî kaydını ihrâc ve yedlerinde ibkâ ve ber-mûceb-i i'lâmât Narda kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i âlî sudûrundan sonra mukaddemâ ihrâc-birle yedlerinde atîk emr kaydıyla olan i'lâmı ibrâz ve mu'ahharan sudûr iden emr-i âlî kaydı görülmeksizin Üsküb kal'asına kal'a-bendleriçün olan emrin kaydı terkîn ve itlâklariçün bir takrîb emr-i âlî ısdâr itdirmeleriyle mesfûrûn hâl-i şakâvet ve mel'anetleri ne derecelerde olduğu haklarında bi'd-defe'ât sudûr iden evâmir-i aliyyemin bir nesne edâsı mümkün olmadığından zâhir ve evvelkiden ziyâde ferce-yâb ve bakiyye kalan zu'afâ ve acezeyi dahi perîşân idecekleri ve muhâsebelerinin rü'yeti ve hakk-ı fukarânın istirdâdı pes-mânde-i ukdeye te'hîr ve ibtâl-ı hakk ile fukarânın mağduriyetlerini mûcib olacağı ve mesfûrûn karye-i mezbûrede oldukça emniyet-i fukarâ bir vechile mümkün olmayacağı mûmâ-ileyh bundan akdemce bâ-arz-ı hâl inhâ ve rahmen-li'l-fukarâ mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i aliyyem mûcebelerince zâbitleri ma'rifetiyle hisâbları rü'yet ve zimmetlerinde sübût-yâfte olan [s.86] hakk-ı fukarâ istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra kal'a-bend-birle şerr ü mazarratlarından fukarâ tahlîs olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve mesfûrûnun Üsküb kal'asından itlâklarını muhtevî virilen emr-i âlî Narda kal'asına kal'a-bendleriçün mu'ahharan sâdır olan emr-i şerîfîmden gâfilen sudûr etmiş olduğundan mukaddem sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince buldukları mahalde ahz ve ma'rifet-i şer'le hisâbları rü'yet ve zimmetlerinde şer'an sübût bulan hukûk-ı fukarâ tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm-birle ba'de'l-ihkâk i'lâm olduğu üzere mesfûrların mugâyir-i şer'at-ı garrâ ve münâfi-i rızâ mezâlîm ve ta'addîyâta cesâretleri lede's-şer' muvâcehelerinde sâbit ve mütehakkık olur ise emr-i şerîf-i mezkûr mûcebince li-ecli't-te'dîb Narda kal'asına kal'a-bendleriyle infâz-ı emr-i âlîye ihtimâm ve dikkat olunmak için te'kîdi hâvî iş bu sene-i mübâreke evâhir-i Muharrem'inde Dîvân-ı humâyûnumdan mufassalan emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Bu def'a Pravişte Kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Feyzî(?) Ali zîde ilmühû Der-bâr-ı ma'delet-karâr-ı mülûkâneme vârid olan i'lâmında Kesriye kazâsına tâbi' Selhine nâm karye re'âyâsından cemm-i gaffîr ve cem'-i kesîr Pravişte mahkemesine varup karye-i mezbûreden Tranca ve rüfekâsı mesfûrlar kendü hâllerinde olmayup beş on senden berü karye-i mezbûrede(?) kocabaşılık iddi'âsıyla tekâlifleri umûruna karuşup kendü nefisleriçün karyemize mâl-ı vâfire tevzî' ve cebren tahsîl etmeleriyle şakî-i mesfûrların tasallutlarından tâkatımız kalmayup karyemizin ekser re'âyâsı firâr ve perâkende ve

bakîlerimizin dahi perîşân olacaklarına bâdî olduklarından gâh İnöz ve gâh Üsküb kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün ba'dehû evâmir-i aliyye sâdır olmuşiken bir dürlü itâ'at-i emr-i âlî etmeyüp ve Yonca(?) kazâsına firâr ve bir takrîb ile yine karyemize gelüp kocabaşılık sevdâsıyla ba'zı mütegalibelere istinâden adem-i itâ'at ve bu def'a dahi hisâbları rü'yet ve hakk-ı fukarâ ba'de't-tahsîl Narda kal'asına ıslâh-ı nefis idinceye dek kal'a-bend olunmaları bâbında haklarında dahi iki kıt'a evâmir-i aliyye sâdır olmuşiken şakî-i mesfûrun(?) bir dürlü itâ'at etmeyüp ve hisâbları dahi rü'yet olunmayup (..?) Kesriye Kādîsı'na mâl-ı vâfire i'tâ ve evâhir tam'-ı hâmından nâşî bizim haber ü âgâhımız yoğiken itlâklarıçün kendülerine i'lâm virüp hâlimize merhameten civâriyet hasebiyle takrîrlerimizi Der-i devlet-medâra arz ve i'lâm ve Kesriye Kādîsının i'lâmı isgâ ve iltifât olunmayup kemâ-fi'l-evvel zâbiti ma'rifetiyle hisâbları rü'yet ve hakk-ı fukarâ tahsîl olunduktan sonra Narda kal'asına kal'a-bendleri bâbında tekrâr emr-i âlî sudûrunu istid'â etmeleriyle hâl minvâl-i muharrer üzere olduğuna Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmi muhât olmağın ol bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i muharrer tevârîh-i mezbûrda emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed olmağın sen ki Rumili Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma'rifetinle mesfûrânın hisâbları rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra menfâlarına irsâl eylemen fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, zemân-ı sa'd-iktirân-ı pâdişâhânemde vedî'atullâh olan re'âyâ fukarâsına şakî-i mesfûrlar taraflarından bu misillü hilâf-ı şerî'at-i garrâ ve münâfi-i rızâ-yı [humâyûnuma] zulm ve ta'addî ve re'âyâ meslûbü'r-râha ve perîşânlıklarına ve hakları ibtâl olduğuna bir vechile rızâ-yı aliyyem olmadığı ve derhâl hisâbları ba'de'r-rü'ye ihkâk-ı hakk ile mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mahall-i menfâlarına irsâlleri ve emr-i münîfin tenfiz ve edâsı ve re'âyâ fukarâsının emniyet veistirâhatları matlûb-ı mülûkânem olduğu ma'lûmun olundukda ber-minvâl-i muharrer şakîyûn-ı mesfûrân her ne mahalde ihtifâ etmişler ise bi't-taharrî buldukları mahalde bi-eyyi-vechi kân ma'rifetinle ele götürüp ahz ve huzûr-ı şer'e ihzâr ve hisâblarını yegân yegân ma'rifet-i şer'le rü'yet ve zimmetlerinde sâbit ve mütehakkak olan hukûk-ı fukarâ bi't-temâm tahsîl ve ashâb-ı hukûka redd ü teslîm-birle ihkâk-ı hakk olunduktan sonra mesfûrlar mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mahall-i menfâları olan Narda kal'asına irsâl ve kal'a-bendleriyle dest-i tetâvül ve ta'addîlerinden fukarâ-yı acezeyi tahlîse ikdâm ve ihtimâm-ı tâm eyleyüp ibtâl-i hakk ve evâmir-i münîfemin adem-i edâsını mûcib olur

hâlât hudûsundan be-gâyet hazer ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mesfûrunu kal'a-i mezbûrda muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûllerini Der sa'âdetime tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i C sene 195.

Diyâr-ı âhara tard olunmak üzere emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir L sene 95.

[s.86/1]

Lefkoşa nâ'ibine ve Kıbrıs muhassılı (boşluk) zîde mecdühûya hüküm ki, Bâb-ı asâfî civârında Erzurumlu Berber Abdullah mukaddemâ hareket-i nâ-hem-vâreye cesâretine binâ'en üç pençe ve üç sahlı fermân-ı âlî sâdır olmadıkca kaydı der-kenâr olmamak üzere bâ-emr-i âlî Lefkoşa'ya nefy ü iclâ olunup lâkin mezbûr mahall-i menfâsında sâhib-firâş ve hâli gâyet diğêr-gûn olduğu Der-bâr-ı ma'delet karârına gönderdiği bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr ve inâyet istid'â eylediğine binâ'en fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ harekette bulunur ise ideri tağrîb ve iclâ olunmak şartıyla ıtlâkı fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ ve muhassılı-ı mûmâ-ileyhimâsız hâl minvâl-i muharrer üzere olduğu ma'lûmunuz oldukda mezbûr Berber Abdullah cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve sebîllerin tahliye eyleyüp hilâfindan fevk-al-gâye tevakkî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il C sene 195.

[s.86/2]

Samsad ve Siverek kâdîlarına hüküm ki, Sâbıkâ Diyarbekir vâlîsi vezîr Mehemed Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-bâr-ı atûfet-medârıma vârid olan tahrirâtı hülâsâsı mefhûmunda havâlî-i merkûmede vâkı' hâshâ(?) -i Samsad ve Siverek mukâta'asının nısfı Mîr-i mirân Rışvan-zâde Ömer dâme ikbâluhûnun ve nısf-ı âharı dahi Abdülfettah-zâde el-Hâc Bahaddin ve Ebubekir ve Abdülkâdir ve Ahmed ve Süleymân ve Seyfullah ve Abdülcelil zîde kadrühûmun berevât-ı şerîfemle iştirâken mâlikâne uhdelerinde olmak takrîbiyle be-her sene ber-vech-i mâlikâne Samsad'ı Paşa-yı mûmâ-ileyhe ve Siverek'i dahi şürekâ-

i merkûmûn ma'rifetleriyle muhtâr ve erşed olan (???) devr-i hükûmeti rü'yet ve bilâ(?) -mukayyed(?) ba'de'l-edâ(?) kusûr ve nısfı müteşerrikleri merkûmûna teslîm ve beynlerinde iktisâm iden (???) Merkûm Seyfullah bundan iki sene mukaddem mârû'l-zikr Siverek'in zabt temessükünü Paşa-yı mûmâ-ileyhden bir takrîb ahz ve mücerred ızrâr kasdıyla ekrâd eşkiyâsını cem' idüp fukarâ-yı ra'ıyyete îsâl-i hasâra cesâret ve tahrîb-i memlekete mübâdereti hasebiyle ba'd-ezîn müfsid-i merkûmu emr-i hükûmetine müdâhale itdirilmemek üzere gerek şürekâ-i merkûm ve gerek sâ'ir bi'l-cümle ahâlî şart ve (???) etmişler iken müfsid-i merkûm paşa-yı mûmâ-ileyhi itmâ'-birle tekrâr zabt temessükü ahz eyledikten sonra ahâlî fukarâsının istirhâmlarına binâ'en paşa-yı mûmâ-ileyh tarafından virilen dahi tahrîr olunmağla rahmen-li'l-fukarâ şakî-i merkûmun te'dîbleri tanzîm-i ahvâl-i fukarâ içün üzerlerine varılıp hânesiyle diyâr-ı âhara nefy ü iclâ itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûru niyâzında olduklarını vezîr-i müşârun ileyhe kâ'imesinde ve mûmâ-ileyh Bahaddin mektûbunda ve Amed ve Siverek kâdîları i'lâmlarında ve Siverek ahâlîsi dahi bir kıt'a mahzarlarında tahrîr ve istirhâm ve müfsid-i merkûm Seyfullah'ın keyfiyet-i şakâveti zâhir olup te'dîbini mübeyyin paşa-yı mûmâ-ileyh tarafından virilen üç kıt'a buyuruldu ile [s.87] merkûmun şakâveti hasebiyle doksan dört senesine mahsûben mukâtâ'a-i mezbûru mûmâ-ileyh el-Hâc Bahaaddin'e zabt eylemek üzere voyvoda nasb olunduğunu hâvî Paşa-yı mûmâ-ileyh tarafından virilen diğerk bir kıt'a buyuruldu ve zabtnâme ve müşârun ileyh tarafından mûmâ-ileyhin ber-vech-i muharrer voyvoda ve mütesellim nasb olunduğunu müş'ir bir kıt'a buyuruldusunu irsâl etmeleriyle hazîne-i âmiremde mahfûz başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda hâssahâ-i Siverek ve Samsad ve hâssahâ-i mîr-livâ-i Siverek ve tevâbi'i mukâta'ası on beş bin iki yüz elli iki guruş mâlî ile Paşa-yı mûmâ-ileyh ile merkûm Bahaddin ve bâlâda isimleri mezkûr kimesnelerin mâlikâne uhdelinde olduğu mukayyed olmağın i'lâm ve inhâ olduğu vechile Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim tahrîr ve başmuhâsebeye ilm ü haberi virilmek bâbında bi'l-fi'l başdefterdârım olan Hasan dâme uluvvühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi zemân-ı adâlet-nişân-ı pâdişâhânemde ferden ferîdeye vechen mine'l-vücûh zulm ve ta'addî olduğuna rızâ-yı alıyyem olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer müfsid-i merkûm Seyfullah'ı derûn-ı mukâta'adan tard ve hânesiyle diyâr-ı âhara nefy ü iclâ-birle te'mîn-i(?) memleket ve istirahât-ı fukarâ-yı ra'ıyyete dikkat ve münâfi-i fermân harekete irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C sene 195.

[s.87/1]

Burusa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Mîr Ali dâme mecdühûnun ber-vech-i meşrûta bâ-hatt-ı humâyûn bâ-berât-ı âlî-şân mütevellisi olduğu ceddî İbrahim Paşa ibn. Hayreddin Paşa'nın medîne-i Ankara'da binâ eylediği imâret ve câmi'i şerîf evkâfi karyelerinden Akhisar-ı Geyve kazâsına tâbi' Yuvalar(?) nâm karye sâkinlerinden Baturna Ahmed'in bundan akdem zuhûr iden mefsedeti hasebiyle liecli't-te'dîb Burusa kal'asına kal'a-bend olunup her vechile te'dîb ve ıslâh olduğunu karye-i merkûm ahâlîsi ihbâr ve bundan akdem böyle bî-garaz ve edebiyle hareket eylesini ta'ahhüd etmeleriyle eğer fimâ-ba'd mel'anet-i sâbıkâsına sülûk ider ise te'dîb olunmak şartıyla bu def'a cürmü afv ü itlâk olunması recâsında olduklarını mütevellî-i mûmâ-ileyhe arz etmekle arzı mûcebince itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C sene 195.

[s.87/2] terkin

İnegöl-i Burusa nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Sâdık zîde ilmihûsun mektûb gönderüp kazâ-ı mezbûrda sâkin e'imme ve hutabâ ve ahâlî ve fukarâ ve re'âyâ ve berâyâ bi'-ecme'ihim meclis-i şer'e varup kazâ-ı mezbûr sâkinlerinden Çukadâroğlu Hâcî Mehemed ve rüfekâ-i sâ'ireleriyle ittifâk iden Dervîş Mehemed Bey on seneden berü a'yânlık iddi'âsıyla dürlü dürlü fukarâyâ zulm ve ta'addî ve altmışdan mütecâviz levend eşkıyâsını başına tecemmü' ve alaybeyliği sevdâsında olduğundan fukarânın (..) (..) olduğundan ba'zısı leylem firâr ve İstanbul'a gelüp teşekkî eylediklerinde mezbûr Dervîş Mehemed Bey nefy olunmuşiken kuvvet-i mâliyesi sebebiyle kendüyü itlâk (..) ke'l-evvel hevâdârlarıyla tebe'iyet ve tahrîk ve tenbîh-birle ihtilâl-i kazâyâ sebep ve nâ-hem-vâre harekete cür'et-birle ehl-i beldeye muhâlefet ve cümlelerin mümtâz ve mergûbu olan Dervîş Paşa-zâdelerden Nu'mân Bey ve Şemseddin Bey ve Zeynelabidin Bey tahkîr ve şutûm-ı galîza ile şetm ve tekdîr ve ahâlî-i beldenin nizâmına halel ve mecbûl olduğu tabi'atı üzere muhzır ve üç nefer şerîr tâ'ifesinden kimesneler ile ızhâr-ı buğz ve adâvet ve gınâsına mağrûn

ihtiyâç sâhiblerini iğnâ iderim deyü ihtilâl ve ma'zûl nâ'ibi mahkemede ikâmet ve bunlardan mâ'adâ zulm ve ta'addisine fukarâ bir dürlü tâb-âver olamayup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmağla fimâ-ba'd İnegöl Kazâsına ayak basmamak üzere arz idiver deyü ilhâh ve ol bâbda hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden, mezbûr Dervîş Mehemed Bey fimâ-ba'd belde-i merkûmeye ayak basmamak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûm Dervîş Mehemmed Bey'i fimâ-ba'd İnegöl-i Burusa kazâsına ayak basdırmayup ve ednâ mertebe hareket[ine] ruhsat ve cevâz göstermekden dahi gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C sene 195.

İnegöl ahâlîsinden yüz neferden mütecâviz kimesnelerin Dîvân-ı âlî-şânda mîr-i merkûmun hüsn-i hâlini ihbâr ve şehâdet eylediklerine binâ'en ve mîr-i merkûmun hâline merhameten işbu emrin kaydı terkîn ve fimâ-ba'd kendü hâlinde olmayup hilâf marzî harekete ictisâr eylemek lâzım gelür ise te'dîb şartıyla i'lâm-ı hâli siyâkında emr-i şerîf tahrîr olmuştur.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.87/3]

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılığı pâyesi olan (boşluk) dâme mecdühûya ve Benefşe Kâdîsı'na hüküm ki,

Sen ki muhassıl-ı mûmâ-ileyhsin. Tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrât ve Benefşe Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarında Benefşe kal'ası sükkânından Ali Bey ve karındaşı Ahmed Bey nâm kimesneler kazâ-i mezbûrun re'âyâ fukarâsına hilâf-ı şer' envâ'-ı cevır ü ezâ etmeleriyle her çend kendülere nush ü pend olundu ise bir vechile (..) olmadığından gayrı doksan dört senesine mahsûben kazâ-i mezbûrun cizye cibâyeti uhdelerinde olduğundan hisâbları rü'yet olundukda zuhûr iden zimmetlerini edâda muhâlefet ve fukarâ-yı ra'iyete zulm ve ta'addî ve ta'tîl-i emvâl-i mîriyye ve perîşânî-i fukarâ-yı ra'iyete mûcib hâlâta cesâret etmeleriyle merkûmânın diyâr-ı bâ'ideden birine nefy ü iclâlâri bâbında emr-i şerîfim sudûru tastîr ve istid'â olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere nefy ü iclâ olunmaları siz ki muhassıl ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhâsız, merkûmân Ali Bey ve karındaşı Ahmed Bey'in ber-vech-i muharrer mugâyir-i rızâ

harekete tasaddîlerine binâ'en te'dîbleri lâzım gelmekle mezbûrânı ahz ve li-ecli't-te'dîb diyâr-ı ba'ideden birine nefy ü iclâ ile te'mîn-i fukarâya mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1195.

[s.87/4]

Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem ba'zı harekât-ı gayrı marziyyesi sebebiyle Âsitâne-i sa'âdetimden Limni Cezîresine nefy ü iclâ olunan Şamlı es-Seyyid Abdülganî ol vakitden berü cezîre-i mezbûrede ikâmet ve giriftâr envâ'-ı mihnet ve meşakkat olarak ıslâh-ı nefis idüp el-hâletü hâzihî sezâ-vâr-ı şefkat ve merhamet olunduğundan fimâ-ba'd hilâf-ı marzî harekâtta bulunarak(?) etvâr ve harekâtını sûret-i rızâya(?) tatbîk ile kendü hâlinde olmak şartıyla hâline merhameten afv ü itlâkına müsâ'ade-i pâdişâhânem erzânî kılınmağın hâsseten(?) işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olmuşdur. İmdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûr es-Seyyid Abdülganî'nin şerâ'it-i mezbûr ile (..) cerâyim-i güzeştesine kalem afv safh-ı şâhânem keşide kılındığı ma'lûmunuz oldukda şerâ'it-i mezkûre kendüye tefhîm-birle cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

[Fî] Evâ'il C sene 195.

[s.88]

[s.88/1]

Zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kâdîsına ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i ve Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Alaşehir ve tevâbi'-i metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan nefis-i Alaşehir sâkinlerinden Taştan(?) Papas dimekle meşhûr Yani Papas öteden berü kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî etmekle bi'd-defe'ât kendüye pend ü nush oldukda isgâ etmeyüp mecbûl olduğu âdet-i marziyyesinde ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl

olunduğu taraflarına ihbâr olunduğun bildirüp mesfûr Yani Papas kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Kütahya kal'asına kal'a-bend olunup memhûr arz-ı hâlleriyle itlâkı istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i münîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.
Fî evâ'il-i C sene 95.

[s.88/2]

Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Anadolu Vâlîsi düstûr-ı mükerrerem vezîrim sadr-ı esbâk Silahdar Mehemmed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrinde ve Yalvaç kazâsı nâ'ibinin bir kıt'a i'lâmında Yalvaç kazâsı sâkinlerinden Çavuş-zâde Kuyucaklı el-Hâc Mehemmed nâm kimesnenin icrâ-yı merâsîm-i hânedânından gayrı kârı olmayup (..) (..) (..) dindâr ve müstakimü'l-etvâr olup te'dîbi mûcib hareketi yoğiken Yılanlı(?) Musa oğullarının muhallefâtı zabtına me'mûr Kapucıbaşı Abdülkâdir Bey'in erbâb-ı nifâkın gamzına binâ'en merkûm hakkında ta'tîl-i emvâl-i mîriyeye bâdî olduğu beyânıyla inhâsına mebnî merkûmun Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında sâdir olan emr-i âlîye imtisâlen mahall-i menfâsına eğerçi azîmet idüp ancak merkûmun mâdde-i mezkûrede alakası olmayup mağdûr olmağla ihtiyârlığına terahhümen emr-i mezkûrun kaydı terkîn ve afv ü itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasın derc ve tastîr itdiğine binâ'en fimâ-ba'd umûr-ı vilâyet ve ta'tîl-i mühimme-i aliyyeme bâ'is harekete cür'eti mesmû' olur ise bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmak şartıyla bu def'a te'dîbinden iğmâz olmağın müşârun ileyhın tahrîr ve iltimâsı mûcebince virilen emrin kaydı ref' ve terkîn olunmağla i'lâm-ı hâl ve itlâkiçün fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fî evâ'il-i C sene 1195.

[s.88/3]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm cebecileri ocağı neferâtından onbir cemâ'atden İbrahim nâm nefer bundan akdem te'dîbi muktezî desâ'isi zuhûr eylediğinden ıslâh-ı nefis için bâ-fermân-ı âlî Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunup bu def'a ıslâh-ı nefis olduğunu

ortası zâbitânı ihbâr etmeleriyle merkûmun cürmü afv ü itlâk olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ocak tarafından (boşluk) zîde kadrühû ile irsâl olunmuşdur. İmdi merkûm İbrahim'i kal'a-i mezkûreden itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp mübâşire teslîm-birle ber-mûceb-i emr-i âlî amel ü hareket eyleyesiz deyü dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılardan olup bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâmda cebecibaşı olan el-Hâc Süleymân dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1195.

[s.88/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan (boşluk) dâme mecdühûya ve Lefkoşa nâ'ibine hüküm ki,

Ali Bey karyesi tahtında(?) (..) Köprüsü nâm mahalde Canbaz Ali nâm kimesne şâbb-ı emred Osman'ı ayardup mahall-i merkûmda elini kafasına bend-birle fi'l-i şenî'ye ictisârından sonra arkasından (..) ve cebesini ve kuşağını ve belinden hançerini ve başından kavuğunu ve astarını alup bıçak ile iki üç yerinden cerh ve bir takrîb yedinden halâs ve kendüyü Kağıdhane deresi suyuna ilkâ ve ba'dehû çıkup keyfiyeti zâbite ifâde eyledikde mezbûr Ali'yi ahz ve habsde olduğu bâ-takrîr inhâ olunmağla çavuş mübâşeretiyile mezbûr Ali Kıbrıs cezâresine nefy ü iclâ ve fermân-ı âlî sâdır olmadıkca itlâkından mücânebet ve ittikâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûr Ali'yi ta'yîn olunan çavuş ile Lefkoşa'ya irsâl ve sen ki nâ'ib-i merkûmsun, tarafına vüsûlünde mezbûr Ali'yi cezâre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara bir habbe tecâvüzüne izn ve ruhsat göstermekden hazer ve mücânebet ve vüsûlünü müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 195.

[s.88/5]

Karaman vâlisine Niğde mutasarrıfına ve Tırhala kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi' Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Konya metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan Bor

kasabası sâkinlerinden Papa Nikola nâm papas Kocabaşılık iddi'âsıyla dâ'imâ re'âyâ fukarâsını tazyîk ve tekdîr ve ehl-i ırza gamz ve tecrîm ve âyînlerine mugâyir nice harekâta cesâret bundan akdem evâmir-i aliyye Karahisar-ı Sahib kal'asına kal'a-bend olunup fimâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra müdâhil ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddîden mücânebet eylemen ve eğer sâbıkı misillü harekâta sülûk ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla itlâk olunmuşiken yine ıslâh-ı nefis etmeyüp evvelkinden ziyâde nâ-marzîyeye cesâret ve fukarâ-yı ra'iyyeti tekdîr ve tecrîmden hâlî olmadığı rûmî varaka ile bu def'a taraflarına ifâde olunduğun bildirüp müfsid-i mersûm kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyile fukarâ-yı ra'iyyet zımında ıslâh-ı nefis idinceye dek Tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da vâkı' Vardam manastırının kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu Patrik-i mesfûr tarafından memhûr arz-ı hâller ile istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 195.

[s.89]

[s.89/1]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,
Havâss-ı Mahmûd Paşa kazâsında çiftliği olan Hüseyin Usta mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî İnöz kal'asına kal'a-bend olunup lâkin Edirne Bostancı ocağının nükûd-ı mevkûfesi mütevellisi olup birkaç seneden berü muhâsebesi rü'yet olunmayup umûr-ı vakf muhtel olacağı zâhir ve mezbûr tahliye-i sebep olur ise umûr-ı vakf-ı nizâm olacağı me'mûl olduğun sâbıkâ Edirne Bostancıbaşısı olan Süleymân dâme mecdühü arz ve mezbûr Hüseyin Usta ba'de'l-ıtlâk Havâss-ı Mahmûd Paşa kazâsında a'yânlık iddi'âsıyla fukarâ-yı ra'iyyeti tecrîm ve cevr ve ta'addî idüp ve (..?) etmeyüp kendü umûruyla mukayyed olup bir vechile hilâfî zuhûr ider ise hazîne-i humâyûnuma on beş bin guruş nezre kat' ve başmuhâsebeye kayd ve ma'mûliye olmak şartıyla merkûmun sebîli tahliye ve afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriçün sâbıkâ Galata Kâdîsı Mevlânâ Seyyid Osman zîdet fezâ'ilühû i'lâm ve i'lâmı mücebince şürût-ı merkûme ile itlâk ve başmuhâsebeye ilm ü haberi virilmek

fermânım olmağın imdi keyfiyet ma'lûmun oldukda mezbûru kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından hazer ve mücânebet eylemen bâbında.
Fî evâsıt-ı C sene 1195.

[s.89/2]

İzmir Kādîsî'na ve hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühûya hüküm ki,
İslambol sâkinelerinden Zenciye Emine nâm sârîka İslambol'da Zeyrek kurbünde arabacılar mahallesinde sâkine Zenciye Hadice nâm hatun ve zevci Seyyid el-Hâc Mehemmed nâm kimesne, mezbûr Emine işbu târîhden yirmi beş gün mukaddem esvâkda vâlidem diyerek menziline vürûd ve ertesi günü mezbûr Hadice menzilinde yoğiken bir takrîb menzil-i mezkûra dühûl ve ber-mûceb-i defter eşyâmı sirka eyledi deyü inhâ ve mezbûr tecessüs olunarak zindân hasekisi ma'rifetiyle ahz ve vaz'-ı zindân olup husûs-ı mezbûr Emine'den istintâk olundukda sirka eylediği eşyâdan ikrârı üzere bir köhne kakum kürk ve bir şal çuka ferâce ve üç aded yemeni ve iki gömlek ve bir çift sırça küpe ve bir cibi baş yadığı ve iki parça köhne mağrib şalı ve mağribî cedîd şal çebedi(?) mezbûre Emine'den tahsîl olunup bâkî iddi'â olunan bir kutnî antârî ve bir yaşmak makreme ve bir duhân kîsesi ve bir çevre ve bir yağlık ve dört yemeni ve iki gömlek ve iki don eşyâ-ı müsta'mele ile yüz on bat tuz için mezbûre zenciye Emine ile hasımları mezbûrân Hadice ve zevci Mehemmed bi't-terâfu on beş guruş üzerine sulh ve ibrâ-yı zimmet olduğu takrîr ihbâr olduğuna binâ'en mezbûr çavuş mübâşeretiyile İzmir'e nefy olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnun çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile sârîka-i mezbûre zenciye Emine'yi İzmir'e nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde sârîka-i mezbûreyi medîne-i İzmir'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve sebîli tahliye olunmaktan ve hâric mahalle azîmet ve firârına irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fî evâsıt-ı C sene 1195.

Vüsûlünü müş'ir i'lâmları gelmiştir.

Fî 25 B sene 95.

[s.89/3]

Anadolu Vâlisi sadr-ı esbâk Silahdâr Mehemed Paşa'ya ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki müşârun ileyhsin. Bu def'a tarafından Der-aliyyeme vürûd iden tahrîrâtda Sandıklı kazâsı sâkinlerinden mütegalibe ve eşirrâdan Hırkalı Mahmûd nâm cebâbirenin avene ve rüfekâlarından Sandıklı kazâsında sâkin Hâcî Rahmetullah ve Depe Halîl ve Gavur imâm nâm şakâvet-kârlar kendü hâllerinde olmayup ehl-i ırz ve fukarâya mühin ve yaramaza mu'în ve te'dîb ve gûş-mâlleri rütbe-i vücûbda idiğini ba'zı mürûr ve ubûr iden kesân tarafına ihbâr ve istirhâm ve tazallum etmeleriyle merkûmûn ahz ve Kütahya kal'asına vaz' ve kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki müşârun ileyhsin mezkûrûnu ahz ve Kütahya kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde kal'aya vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mübâ'adet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1195.

[s.89/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve İnöz nâ'ibine hüküm ki,

Bu def'a Demirhisar nâ'ibi Mevlânâ Derviş Ali zîde ilmihû mektûb gönderüp fi'l-asl Babadağî sükkânından ve Koçaş tâ'ifesinden Süleymân nâm kimesne ile Kudüs-i şerîf firârîlerinden Arab Hâfız Mehemed a'yân-ı sâbık maktûllerin i'şârı hasebiyle birkaç seneden berü kazâ-i mezbûrda ikâmet üzere olup lâkin mezbûrân kendü hâllerinde olmayup kazâ-i mezbûr ve civâr kazâ ahâlîsinden ashâb-ı mühîn cihetlerini bilâ-mûceb üzerlerinden ref' ve kendülere ta'arruza ve ibâdullâhı ızrâr ve kat'-ı erzâk misillü harekete cesâret ve ba'zı kurâ ve mukâta'ât mültezimlerin ehl-i örf tâ'ifesine gamz ve hilâf-ı inhâ iştikâlarıyla bilâ-mûceb azl ve bâ-buyuruldu âharını nasb itdirmekle umûr-ı mukâta'a ve evkâfî müşevveş ve muhtel idüp dâ'imâ eşirrâlık ile me'lûf olmalarından nâşî Arnebud usâtından ba'zı zalemeyi kazâ-i mezbûra a'yân nasb itdirmek sevdâsıyla Rumili Vâlisi tarafına azîmet eylediklerinde te'dîb ve gûş-mâlleri i'lâm olundukda mezbûrân haberdâr olduklarında Âsitâne-i

aliyyeme firâr ve kendü mel'anet ve fesâdların icrâ maksadında olmalarıyla mezbûrân Âsitâne-i aliyyemde çavuş mübâşeretiyle ahz ve nefy ü iclâ olunup mel'anetleri def'i bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsını arz etmekle mezbûrân çavuş mübâşeretiyle İnöz'e irsâl ve iclâ ve nefy olunmaları bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 195.

[s.89/5]

İznikmid Kādîsı'na hüküm ki,

İstanbul Gümrük Emîni hizmetinde olup beş çifteye me'mûr ve Çukadâr el-Hâc Mustafa ba'zı nâ-hem-vâre harekete cesâret eylediğine binâ'en mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî İznikmid'e nefy ü iclâ olunup lâkin ahvâlî diğêr-gûn ve sefil ve sergerdân ve şâyân-ı merhamet olup afv ü itlâkı gümrük emîni mûmâ-ileyhe bâ-takrîr inhâ ve istid'â eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere afv olunmağla itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûm Hâcî Mustafa'nın cürmü afv ü itlâk olduğı ma'lûmun oldukda mezbûr Çukadâr Hâcî Mustafa'yı itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1195.

[s.90]

[s.90/1]

Kocaili sancağı mutasarrıfına ve Gürle(?) nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Rıza-zâde es-Seyyid Mehemmed Hasbî zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Gürle kazâsına tâbi' Kerâmet nâm karyede sâkin ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet ahâlî ve re'âyâ meclis-i şer'e varup karye-i mezbûr mütemekkinelerinden Minarecioğlu Papas zevcesi dimekle meşhûr Brisne(?) nâm nasraniye yine karye-i mezbûr mütemekkinlerinden Seferoğlu Kirkor nâm zimmîye işbu sene-i mübâreke de ma'rifet-i şer'le nikâh ve tezvîc olunup dahl icâb etmeziken kazâ-i mezbûra tâbi' Yeni nâm karye mütemekkinlerinden Papas oğlu Begos nâm zimmî bundan akdem nasraniye-i mezbûreye namzed olmak on(?) sekiz nısfıyye irsâl eylemişdim deyü mesfûr Begos ve karındaşı Evanis papas hevâlarına

tâbi‘ mezkûr Yeni karyesi re‘âyâsından yüzden mütecâviz re‘âyâ tâ‘ifesini başlarına cem‘ ve âlet-i harb ile leylan karye-i mezbûreye dâhil ve mesfûr Kirkor'un hânesini basup mersûmeyi firâşından cebren ve kahren ahz ve ihrâc ve el’an Yeniköy’de hilâf-ı şer‘-i şerîf ihtifâ etmeleriyle mesfûrân Papasoğlu Begos ve karındaşı Evanis papas te’dîb ve ıslâh-ı nefis idinceye değin tersâne-i âmiremde küreğe vaz‘ ve sâ’ir hevâlarına tâbi‘ olan re‘âyâ tâ‘ifesi dahi te’dîb ve gûş-mâl ve mersûme Brisne nasraniyeyi yedlerinde ahz ve zevci mesfûr Kirkor dahi teslîm olmak bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsında oldukları bi’l-iltimâs arz eylediği ecilden, sen ki mezbûrân-ı mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mübâşir ma‘rifetiyle mesfûrân ahz ve küreğe vaz‘ olmak için Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl ve mesfûr nasraniye dahi ahz ve ma‘rifet-i şer‘le zevcine teslîm ve sâ’ir te’dîbe muhtâc olanlar dahi Der-sa‘âdetime arz ve i‘lâm olunmak bâbında

Fî evâsıt-ı C sene 195.

[s.90/2]

Limni kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Kızılcatuzla kazâsı ahâlîleri gelüp bunlar kendü hâllerinde olup kazâ-i mezbûra tâbi‘ Narlı karyesi sâkinlerinden ser-cemâ‘at Tiryakioğlu Hüseyin ve Kapucuoğlu diğer el-Hâc Hüseyin ve Kara Mustafa nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup fukarâ-yı ahâlîye dürlü cevri ü ezâ ve ta‘addîleri bî-nihâye olduğun bildirüp üzerlerinden şerr ü mazarratları men‘ ü def‘ olunmak bâbında inâyet istid‘â ve vilâyet-i Anadolu’da Tuzla kazâsı ahâlîsinden Ömer Çelebi ibn. Abdullah ve Taraklı(?) karyesinden Hatîb Halîl bin Hüseyin Tamaş(?) karyesinden Hatîb Mehemed nâm kimesneleri sâ’ir ma‘lûmü’l-esâmî on altı nefer kimesneler İstanbul’da meclis-i şer‘-i hatîrde kazâ-i mezbûra tâbi‘ Narlı karyesi ahâlîsinden bâlâda ismi mastûr Hüseyin bin Mehemed ve Paşa karyesinden el-Hâc Hüseyin bin Mehemed ve Merkebli(?) karyesinden Kara Mustafa bin Mehemed nâm kimesneler muvâcehelerinde mezbûrân el-Hâc Hüseyin ve el-Hâc Hüseyin ve Kara Mustafa eşkiyâ zümresinden ser-cemâ‘at olup bundan akdem başına cem‘ eylediği eşkiyâ-i sâ’ire ile kazâ-i mezbûra tâbi‘ Ayvacık karyesinde kâ’in voyvoda konağını basup muhârebeye tasaddî ve iki nefer kimesneyi katl ve sâ’ir ehl-i ırz kimesnelerin menzillerin basup gasb-ı emvâl itdiklerinden mâ‘adâ birkaç kimesnelerin menzillerin ihrâk bi’n-nâr eylediklerinden sonra birkaç gün mürûrunda hakîkaten yine zikr olunan Ayvacık karyesine gelüp mahkemeyi

basup yedi gün muhâsara ve kazâ-i mezbûrda sâkin olan fukarâ-yı ra'yyetin her birileri gûnâ gûn tekdîr ve tecrîm âdet-i me'lûfeleri olmağla gerek (..?) ve gerek sâ'ir fukarânın perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve kazâ-i mezbûrun harâbînâ bâdî olmalarıyla mezbûrların şerr ü mazarratlarından hilâf-ı şer'-i şerîf hareketlerine tâkat (..?) ve fîmâ-ba'd kazâmızda sâkin olmamızın bir vechile imkânı yokdur deyü iştikâ ve dürlü dürlü ef'âl-i kabîhaların ifâde ve inhâ ve sâ'ire ibret için te'dîbât-ı lâyıkaları icrâ olunmak murâdımızdır deyü istid'â etmeleriyle ahâlî-i mezkûrenin bu rütbe tazallum ve iştikâları mûcebince mezbûrân Hüseyin ve el-Hâc Hüseyin ve Kara Mustafa'nın haklarında iktizâ iden te'dîbleri re'y-i âlîye ihâle olunduğun hâlâ Rumili Kazâskeri olan İshak edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü i'lâm etmeğin ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mastûrû'l-esâmî üç nefer kimesneler Limni kal'asına kal'a-bend olunup fermân-ı âlî sâdir olmadıkca itlâk olunma[ma]ları bâbında.

Fî Evâsıt-ı C sene 195.

Vüsûlünü müş'ir dizdârın vârid olan arzının mazmunu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 7 Ş sene 95.

Fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Ş sene 196.

[s.90/3] terkin

Ber-vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olup Vidin muhâfızı vezîre ve Plevne kazâsı nâ'ibine ve Niğbolu kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Hasan zîde ilmihûsun. Bu def'a Der-aliyyeme vürûd iden arzında kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Müderrisoğlu Abdurrahmân Efendi ve karındaşı Müderris Mehemed Emîn Efendi ve Mehemed Çukadâr ve Hâcî Hâfız nâm kimesneler kendü hâllerinde ırlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer' vaz' ü hareketleri yoğiken mukaddemâ envâ'-ı şakâveti irtikâb idüp ba'de'l-yevm kazâ-i mezbûra dâhil olmamak üzere ahâlî-i kazâ nezri kabûl eyledikleri cihette ismi mezkûr Turanoğlu Memiş mücerred hilâf-ı şürût nezr-i kazâyâ dühûle ruhsat-yâb olmak zu'muyla hîleye sülûk ve ben nezr hüccetinde dâhil değil iken merkûmûn on beş bin guruşumu aldılar deyü iştikâ ve ba'de't-terâfu' Niğbolu kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün ısdâr itdirdiği emr-i âlî ile lede't-terâfu'

mezkûr iddi'âsı kizb-i mahzâ olduğu şer'an zâhir olmağla şakî-i mezbûr Turanoğlu Memiş'in merkûmûnun haklarında hilâf-ı inhâ ısdâr itirdiği emrin kaydı terkîn ve ıtlâk olunmaların kazâ-i mezbûrda sâkin bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve ahâlî ve re'âyâ huzûr-ı şer'de istid'â ve istirhâm eylediklerin tahrîr ve inhâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Plevne kazâsında katli-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râza cür'et idüp Özi Vâlisi ma'rifetiyle ahz ve tertîb-i cezâ olunanlardan mâ'adâ firâr iden Turanoğlu Memiş ve sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî şakîler fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûreye dühûl itdirilmemek ve bir takrîb ideri olur ise ahz ve hükkâma teslim ve tertîb-i cezâ olunup eğer ahâlî tarafından sûret-i müsâmaha ve ahzında tekâsül vukû'unda ahâlî elli bin guruş nezri kabûl ve virilen hüccet başmuhâsebeye kayd ve i'lâm-ı hâl emri sâdir olmuşiken mezbûr Memiş'in dâhil değılim deyü Plevne sükkânından Müderrisoğlu Abdurrahman ve karındaşı Mehemmed Emîn ve Mehemmed Çukadâr ve Hâfiz nâm kimesneler on beş bin guruşumu aldirdılar deyü iştikâ ve ba'de't-terâfu' Niğbolu kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i şerîf ısdâr ve mahalline lede'l-vürûd merkûm Memiş mevcûd olduğu hâlde terâfu'-şer' kıyâm eylediklerinde iddi'â eylediği meblağ-ı mezbûr merkûmûndan şer'an lâzım gelmediğini mübeyyin i'lâm-ı şer'iyye irsâl olunmuşiken şakî-i mezbûr Memiş tekrâr ızrâr kasında olduğun i'lâm-ı inhâ olduğuna binâ'en ahâlî-i merkûmenin kemâ-kân ta'ahhüdlerine müsâ'ade eyleyüp hilâf-ı ta'ahhüd hareketleri zuhûr ider ise nezrlerin sınıfı(?) tahsîl ile iktifâ olunmayup haklarından gelineceğini hâvî doksan beş senesi evâ'il-i Rebî'ül-âhir'inde bir kıt'a Vidin muhâfızî tarafından gelen tahrîrâtda Plevneli Memiş'in hüsni hâlinden bahs ile ıtlâkî bâbında emr-i şerîf sudûru istid'â olundukda mukaddemâ sâdir olan emr-i âlîde mezkûr Turanoğlu Memiş başka olmağla nezr emrine dâhil olmayan Plevneli Memiş emr-i şerîf-i mezkûr ile ta'addî ve bilâ-emr-i âlî rencîde olmamasını muhtevî sene-i mezbûr evâ'il-i Cemâziye'l-evvel'inde dahi bir kıt'a evâmir-i şerîfe sâdir olduğu mastûr ve mukayyed ve bâlâda mezkûr dört neferin haklarında sâdir olan emr-i âlî mezkûr Turanoğlu Memiş'in inhâsına mebnî olup el-hâletü hâzihî mezkûr Turanoğlu Memiş'in inhâ-yı mezkûru lede'l-murâfa'a kizb da'vâsı tefevvü-i(?) mahzâ olduğu emr-i şerîf-i mezkûrdan sonra mezkûr Turanoğlu Memiş'in hakkında sudûr iden emr-i şerîf-i âlî-şân mazmûnundan müstebân olup lâkin Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı mantûku üzere terkîn ve emr ve ıtlâkî husûsu re'y-i âliye menût idüğün bi'l-fi'l re'îsü'l-küttâb olan Süleymân Feyzî dâme

mecdühû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince virilen emrin kaydı terkîn ve itlâkı ve i'lâm-ı hâli müş'ir emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 195.

sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince işbu kayd terkîn ve dört neferin (..?) mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend olunmak için tahrîr olunmuştur.

Fî evâhir-i C sene 95.

[s.91]

[s.91/1]

Bursa Kādîsî'na ve Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya hüküm ki,

Kağızman ahâlîsinden Seyyid Mehemed nâm kimesne kânûn ve kâ'ideye muhâlefet ba'zı evrâk-ı mezbûre ile bi'd-defe'ât Dîvân-ı humâyûnuma çıkup redd ile cevâp verilmişken memnû' ve mütenebbih olmayup kerreten ba'd-ezin rikâb-ı müstetâb-ı hüsrevânem dahi ref'-birle bî-hûde tasaddîye cesâret eylediğine binâ'en gereği gibi te'dîb ve te'kîd olunması lâzım gelmişken hâline merhameten bu def'a iğmaz olunup bundan sonra dahi mütenebbih olmayup bilâ-ıtlâk Âsitâne-i sa'âdetime gelmek ihtimâli olur ise te'dîbât-ı lâyıkası edâ olunmak şartıyla çavuş ma'rifetiyle Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin müfsid-i mezbûru ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Bursa Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mezbûr Seyyid Mehemed'i Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp itlâkiçün emr-i âlî sâdır olmaksızın bir takrîb Âsitâne-i aliyyeme gelmek ihtimâli olur ise te'dîbât-ı lâyıkası icrâ kılınamayup gereği gibi kendüye ifâde ve tefhîme dikkat ve bilâ-emr-i şerîf sebîli tahliye olunmakdan ve mahall-i âhara azimete irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme çavuş-ı mûmâ-ileyh ile i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 1195.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm menfiyyen ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kâdîsî'nin vârid olan i'lâmının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 5 B sene 95.

[s.91/2]

Zikri âtî kimesnenin bulunduğu kazânın kâdîsına ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sultânhisarı kazâsı nâ'ibi Mevlânâ İsmail Âsım zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Sultânhisarı kazâsında sâkin eşîrrâdan Yılık(?) oğlu Kanbur Süleymân Ali dimekle arîf kimesne öteden berü kendü hâlinde olmayup mütegalibeden kimesnelere istinâden zaleme ve eşkiyâ ile yek-dil ve leyl ü nehâr îkâz-ı fitne ve tahrîk-i zaleme ve feseke ve nice kimesneleri bi-gayrı hakkın tekdîr ve tecrîm ve katl-i nüfûs ile me'lûf ve kazâ-i merkûma dahi bi'd-defe'ât bilâ-mûceb mübâşir ta'yîn itdirüp hilâf-ı vâkı' mevâdd ile ahâlîsini tecrîm ve tekdîr ve ahâlî-i fukarâyı otuz kîseden mütecâviz rahnedâr ve bundan akdem karındaşını dahi katl itdirüp ve nice kimesnenin harâbına ve kazâ-i merkûmun ihtilâline bâ'is ve nice kesânın dahi fuzûli ve katlen bağçe ve emlâk-ı sâ'irelerin zabt ve merkûm muzırr-ı ibâd ve sa'-i bi'l-fesâd olup bu esnâda dahi kazâ-i mezbûr ahâlîsin bilâ-mûceb tekdîr ve ızrâr kasdıyla merkûm Âsitâne-i aliyeme dâhil ve bu vechile emniyet-i zu'afâ meslûb olmakdan nâşî li-ecli'l-ıslâh mübâşir ma'rifetiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend ve şerr ü mazarratdan fukarâ tahlîs olunmalı bâbında hüküm verilmek recâsına vâkı' hâli bi'd-defe'ât arz eylediği ecilden, mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 95.

[s.91/3]

Hâlâ İçil sancağı mutasarrıfı Abdurrahman dâme ikbâluhûya hüküm ki, Bundan akdem Bozkır ma'deninde mevcûd mîrî kurşunu ücretle İçil sancağında bulunan ashâb-ı şütürân Ala'ie iskelesine îsâl eylemelerini hâvî sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince sâbıkâ İçil sancağı mutasarrıfı vezîr es-Seyyid Hasan Paşa iclâluhû tarafından buyuruldular tahrîr ve tesyîr olundukda Ma'mûriye kazâsı a'yânı

Abdülmu‘în Yörük tâ’ifesinden başına cem‘ eylediği eşrâr ve Gülnar subaşı Memiş nâm mefsedet-şi‘âr ile ittihâd ve şütürân ihrâcına varan mübâşirleri ib‘âd ve fukarânın menzillerini ihrâk ve envâ‘-ı mezâlîme ibtidâr ve livâ-i mezbûr mutasarrıflarının eyyâm-ı sayfa ikâmet idgeldikleri Burçah yaylağı ta‘bir olunur yaylağa kabîle-i yörükân iki bin nefer eşhâsı iskân ve müşârun ileyhi yaylağa çıkmaktan men‘ kaskında oldukları mukaddemâ müşârun ileyh tarafından tahrîr ve inhâ ve mezbûrân Abdülmu‘în ve Memiş'in Magosa kal‘asına kal‘a-bendleri ve itâ‘at etmedikleri sûrette Mud ve Ermenak ve Ovacı[k] ve Sarıkavak kazâlarının harb ü darb erbâbı ma‘iyyetine ta‘yin olunmaları lede‘l-istid‘â bu makûle umûr-ı mühimmenin ta‘tline ve fukarâya zulm ve ta‘addîye cesâret iden şakâvet-kârların te‘dîbleri vâcibâtıdan olmağın mezbûrân Abdülmu‘în ve Memiş'i ahz ve Magosa kal‘asına tesyâra mübâderet ve emr-i münîfime itâ‘at etmezler ise mârrü‘z-zıkr kazâların ricâl-i harb ü darbinin me‘mûriyetlerini hâvî mûcibü‘l-ihyât sâdır olan diğerk emr-i münîfimin sûretini buyuruldular ile tesyîr ve me‘mûrları celb ve istihdâm-birle tenfîz-i emr-i münîfime dikkat eylemesini muhtevî müşârun ileyhe hitâben doksan dört senesi evâhir-i Cemâziye‘l-ahir'isinde Dîvân-ı humâyûnumdan emr-i şerîfim sâdır oldukdan sonra livâ-i mezbûr mütesellimi tarafından vârid olan tahrîrât ve Mud ve Sinanlı ve Ermenak ve Silifke ve Karataş ve Sarıkavak kâdîlarının i‘lâmlarında mezbûr Abdülmu‘în ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i münîfime adem-i itâ‘atden başka Silifke ve Ermenak kazâlarını basup ahâlî fukarâsına îsâl-i hasârete ve nice ehl-i ırz kimesneleri tekdîr ve zulm ve ta‘addîsi hadden efzûn olmağla merkûmun te‘dîbi tahrîr ve istid‘â olduğuna binâ‘en sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ü hareket eylemen zımnında doksan beş senesi evâ‘il-i Muharrem'inde sana hitâben başka bir kıt‘a emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Ancak mezbûr Seyyid Abdülmu‘în'in bu def‘a takdîm eylediği arz-ı hâlinde merkûm kendü hâlinde arzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye ta‘addîsi yoğuiken Ermenak A‘yânı olan Ali nâm şakînin fukarâya eylediği zulm ve cevrine rızâ-dâde olmadığı hasebiyle müşârun ileyhin ber-vech-i muharrer sû-i hâlini mutazammın inhâ ve hevâsına tâbi‘ ba‘zı (..) arzlar takdîmiyle iştikâ-birle nefy ve kal‘a-bendini hâvî emr-i münîfim ısdârıyla mağdûr olduğun beyân ve inbâ ve emr-i merkûmun kaydı terkîn ile afv ü itlâkını istid‘â eylediğinden başka merkûm Abdülmu‘în'in sâ‘ir erbâb-ı şakâvete inâyeti ve ber-vech-i muharrer emr-i münîfim mütebeyyin olduğu üzere te‘dîbi mûcib sû‘i hareketi olmadığını sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, bu def‘a vârid olan

tahrîrâtında inhâ etmekle kendüye tenbîh etmeğin fermânım oldukda i'lâmen ve inhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş idi. Bu def'a merkûm Abdülmü'în hüsn-i hâlini nâtik ber-minvâl-i muharrer vürûd iden tahrirâtına binâ'en mukaddemâ kal'a-bendini nâtik târîh-i mezbûrede sâdır olan emr-i mezkûreden ismi ref' ve terkîn olduğu ma'lûmun oldukda kaydı terkîn-i emr fîmâ-ba'd kal'a-bendliğine ta'addî olunmayup ve fîmâ-ba'd hakkında bir gûne istinâdı ve iştikâyı mûcib hilâf-ı rızâ hareketden tehâşî ve mücânebet eylemesi dahi kendüye gereği gibi tenbîh ve te'kîd ve hilâfından men' ve tahrîre dikkat eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 195.

[s.92]

[s.92/1]

Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Cezîre-i Mora sükkânından olup cezîre-i mezbûrede vâkı' Arhos mukâta'asının bâ-berât-ı âlî-şân kâ'in olan İbrahim bin İbrahim nâm kimesne fi'l-asl ehli-i ırz zümresinden olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf bir kimesneye vaz' ü hareketi yoğiken Arnavud tâ'ifesinden Raco(?) Ali (..) geçen sene Kütahya kal'asına kal'a-bendi bâbında sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince ahz ve kal'a-i mezbûreye îsâl olunmağla el-hâletü hâzihî merkûm kendü hâlinde aceze makûlesinden olup ve ismi Ali olmayup İbrahim iken bir seneden berü kal'a-i mezbûrede sefil ve sergerdân ve merhamete şâyân olmağla afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mukâta'a-i mezkûre mâlikâne uhdesinde olan hemşîre-i muhteremem Esmâ Sultân dâmet ismetühânın kethüdâsı olan hâlâ muhâsebe-i evvel Mehemed dâme mecdühû bâ-takrîr inhâ ve istid'â etmekle inhâ olunduğu üzere merkûm Raco(?) Ali olmayup Kâtib İbrahim ise itlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 195.

[s.92/2]

Mısır vâlisine ve mollâsına hüküm ki,
Kağıd haffâflarından Burdurlu el-Hâc Sâlih töhmet(?) -i galîzaya cesâretine binâ'en mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî Mısır[a] nefy ü iclâ olunup lâkin ahvâlî diğ er-gûn ve te'dîb ve müstağfer olduğun gönderdiği bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr ve inâyet istid'â ve doğru vilâyetine varup ikâmet eylemek üzere itlâk olunmak fermânım olmağın imdi ber-vech-i muharrer merkûm Hâcî Sâlih'in cürmü ber-vech-i muharrer afv olduğ u ma'lûmunuz oldukda mezbûr Hâcî Sâlih'i itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfindan hazer ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fî evâsıt-ı C sene 1195.

(..?) emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 96.

[s.92/3]

Kavala kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Havâss-ı humâyûnumdan hâlâ Lankazâ hâssı voyvodası zîde kadrühû gelüp bundan akdem hâss-ı merkûm re'âyâları beyninde ihtilâl-i memlekete mü'eddî harekâtları zuhûruna binâ'en te'dîbleri muktezî olan Lankaza nâhiyesine tâbi' Buhsarona(?) ve Sretnik(?) nâm karyeler mütemekkinlerinden Ergir(?) ve Eserboz(?) Nikola nâm zimmîler li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asına kal'a-bendleriçün sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince bir seneden berü kal'a-bend olunup mesfûr Ergir(?) ıslâh-ı nefis olduğ unu müş'ir fimâ-ba'd kendü hâlinde olup umûr-ı memlekete müdâhale etmeyeceğini müte'ahhid ve hâss-ı mezbûr re'âyâsı mütekeffil olmalarıyla mesfûrun cürmü afv ve kal'a-i mezbûreden itlâkını bi'l-cümle re'âyâ fukarâsı niyâz ve recâ eylediklerin inhâ ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en ber-vech-i meşrûh yalnız mesfûr Ergir'in kal'a-i merkûmeden itlâk olunmak bâbında.
Fî evâsıt-ı C sene 195.

[s.92/4]

Hâlâ Kapudan-ı Deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa'ya ve Ezine Kādîsı'na ve Midillü Dizdârına hüküm ki,

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Bu def'a tarafından Der-bâr-ı devlet(?) -karârıma takdîm olunan tahrîrâtında ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin iki kıt'a i'lâmında Ezine kasabası a'yânı Bayrakdaroğlu Hâcî Mehemed nâm kimesnenin kasaba-i mezbûr sûkunda ihdâs eylediği meyhânede bunları(?) Adalı Hüseyin ma'den re'âyâlarından Gemiri(?) nâm zimmîyi bi-gayrı hakkın darb ve cerhine kâni' olmayup mesfûrun oğlu Komdan(?) zimmîyi dahi kasaba hâricinde şakî-i mezbûr ve rüfekâsı kurşun ve bıçak ile darb ve cerh ve zimmî-i mesfûr müdâfa'a iderek mahkemeye tahassun ve merkûmlar dahi meclis-i şer'e hücum ve zimmî-i mersûmu pârelemeğe mübâderetlerinden ehl-i sûk mahkemeye tecemmü'-birle def' olunduğu ve a'yân-ı merkûm mest(?) ve ihtiyâr ve hırs (..) kendüyü isti'âb idüp tama'-ı hâmından nâşî Ziveroğlu Ahmed'i fukarâ ve re'âyâ üzerlerine taslît ve gasb-ı emvâl ve hetk-i agraş misillü zulm ve ta'addîye cesâreti hadden birûn ve re'âyânın ıstrâb ve perîşânî hâllerine bâdî olup bi'd-defe'ât kıbel-i şer'den tenbîh olundukda adem-i itâ'at ve şakâvetinde ısrâr üzere olup mezbûrların bu makûle tagallübâne hareketlerinden nâşî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye mümkün olmayup ahvâl-i fukarâ diğergün olmağla zulm ve fesâdları men' ü def' olunmasını tahrîr ve istid'â olunmağla mahallinden i'lâm ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, tarafından tahrîr ve ifhâm olunduğu üzere mezbûr Hâcî Mehemed'in oğlu olup ısrâr-ı ra'ıyyet ve ibtidâr-ı şakâvet iden mezbûr ma'rifetinle ahz ve Midillü kal'asına kal'a-bend ve papas(?) -ı mezbûrdan fîmâ-ba'd tama'a mebnî kimesneye ta'addî ve eşkıyâya ruhsat habâseti zuhûr etmemek üzere tenbîh ve mütenebbîh olmaz ise arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ısrâr-ı ra'ıyyet ve ibtidâr-ı şakâveti ber-vech-i muharrer vürûd iden i'lâm ve tarafından tahrîr ve ifhâm olunan merkûmun oğlu mezbûr Ahmed'i ma'rifetinle ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûreye irsâl ve papas-ı mezbûr Hâcî Mehemed'e dahi fîmâ-ba'd tama'a mebnî ferd-i âferîdeye tecâvüz ve ta'addî ve eşkıyâ makûlesine irâ'et-i ruhsat misillü hilâf-ı marzî habâseti zuhûr etmemek üzere gereği gibi tenbîh ve te'kîde dikkat ve mütenebbîh olmaz ise keffiyeti Der-alıyyeme arz ve i'lâma mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûr Ahmed'i kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından mübâ'adet ve vüsûlünü Der-alıyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C sene 195.

Vüsûlünü müş'ir Midillü kal'ası dizdârının arzı gelmiştir.

Fî 5 L sene 95.

Kapudan-ı Deryâ Gâzî Hasan Paşa iclâluhûnun i'lâmıyla itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 17 R sene 196.

[s.93]

[s.93/1]

İzmir Kādîsı'na hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemmed Sa'îd dâme mecdühû[ya] hüküm ki,

Galata voyvodası tarafından Aris İbrahim ve sâ'irleriyle Galata mahkemesine ricâl zeylinde(?) olduğu hâlde ihzâr eyledikleri Fatıma nâm avret ile Tütüncü Mehemmed nâm kimesnelerden mezbûre istintâk olundukda gâ'ib ani'l-meclis mezbûr Mehemmed'in hizmetkârı olmak üzere Galata'da eski yağ kapanı hâricinde bir dükkânda tütün bey' iden Osman nâm kimesne beni târîh-i i'lâm gicesi avret zeylinde dükkân-ı mezkûre vaz' ve ba'dehû ricâl-ı (..) koyup ba'de'l-mağrib ihrâc eyledikde zabt-ı ahz eyledi deyüp mezbûr Mehemmed istintâk olundukda gâ'ib-i mezbûrun dükkânında alakam yokdur deyü inkâr sadedinde olup lâkin keyfiyet-i hâlleri tefahhus olundukda dükkân-ı mezbûr merkûm Mehemmed'in ve mezbûr Osman kendinin kadîmden ile'l-ân hizmetkârı ve mezbûre istinâd ile leyl ü nehâr mütea'ddid (..) ile geşt ü güzâr ve hattâ yirmi beş gün mukaddem bir zimmî dahi bilâ-cürm cerh idüp ve mezbûr Mehemmed'in gicelerde menziline beytütet ider makûleden olup ve mezbûr Mehemmed ve mezbûr Osman'dan gayrı birkaç nefer mechûlü'l-ahvâl şâbb-ı emredler ile ünsiyet ve ef'âl-i şenî'â ile me'lûf sû'-i hâlleri olduğu lede't-tefahhus tahkîken ihbâr olunmağla te'dîbi iktizâ eylediğın hâlâ Galata Kādîsı mevlânâ zîde fazlühû i'lâm etmeğın çavuş mübâşeretiyle mezbûre Fatıma İzmir'e nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûre Fatıma'yı Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb İzmir'e irsâl ve sen ki İzmir Kādîsı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mezbûreyi İzmir'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i âlî bir

hatve mahll-i âhara mürûruna ruhsat ve cevâz göstermekden tevâkkî ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 195.

Vüsûlünü müş'ir İzmir Kādîsî'nin i'lâmı gelmiştir.

Fî 25 B sene 95

[s.93/2]

Edirne mollâsı ve Dimetoka kazâsı nâ'bine hükümki,

Sen ki Dimetoka kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc İbrahim zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mahrûse-i Edirne'de vâkı' haffâflar kethüdâsı sâbık el-Hâc Abdullah nâm kimesnenin muhtel-i nizâm harekete binâ'en çavuş mübâşeretiyile bulunduğu mahalde ahz ve Dimetoka kazâsına nefy ü iclâ olunmak bâbında sâdır olan emr-i celilü'l-kadrim mücebince merkûm el-Hâc Abdullah Dimetoka kazâsına varup menfiyyen ikâmet idüp lâkin merkûmun hakkında isnâd olunan mevâdd hilâf-ı vâkı' ve kizb-i sarîh ve hâli diğer-gûn olmağla mezkûrun cürmü afv ve nefyden itlâk olunmak bâbında siz ki Dimetoka kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, siz ki Dimetoka Kal'ası dizdârı Mustafa zîde hıfzühû başka başka arz eyledikleri ecilden, fîmâ-ba'd muhtel-i nizâm hareket eylemeyüp kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk olunmak bâbında Fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 195.

[s.93/3]

Gedüs kazâsı nâ'ibine ve Amed voyvodası Nasûh-zâdeye ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Hâfız Mehemed Emîn zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Gedüs kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve fukarâ meclis-i şer'e varup havâflilerinde vâkı' derebeylerinden Uşak Voyvodası İmamoğlu İbrahim'in bölükbaşlarından olup hâlâ Gedüs kazâsının taşra voyvodası olan Gedüs sükkânından Bozkuşoğlu Deli Kadir dimekle arîf kimesne şakâvet ile me'lûf olduğundan merkûm İbrahim'e istinâden celb-i mâl sevdâsıyla Gedüs kazâsına tâbi' Şabhâne karyesinden olup mâl-ı şâbb-ı mîrîyi sirka ve hevâdârlarından katı vâfir harâm-zâde ve hayâdîdi

cem' ve (..) geŖt ü güzâr ve bahâne-i gûnâ gûn ile bi-gayrı hakkın fukarâdan ahz ve cerâyim-i kesîre ile rahnedâr yevmen fe- yevmen zulm ve ta'âddîsi müzdâd ve (..) ve sâ'ir tekâlif-i askeriyeyi bi-gayrı hakkın ahz ve celb ve darb-ı Ŗedîd ve yedlerinde mevcûd emvâl ve eşyâlarını gasben ahz ve bunların emsâli nice ehl-i ırz makûlelerini dahi celb ve mâlınızı bana virin Vallahi sizi katl iderim deyü ihâfe ve Ŗer'-i Ŗerîfe da'vet olundukda itâ'at etmeyüp ben sâdât ve ehl-i ırz beyim kim olur ise olsun belini(?) kırup katl iderim deyü zulm ve başında olan hayâdîde ebnâ-i sebîlin yollarını kat' ve emvâl ve erzâkların nehb ve yevmen fe-yevmen eşkıyâ ferce bulup muhârebe ve mukâtele ile kazâyı zabt iderim deyü asâkir-i menhûsası üzerine âdem zamm, iyâl ü etfâllerin pâ-y-mâl ve ehl-i kurâ perîŖân ve mazlûme mühîn ve zâlîme mu'în ve sâ'ir bunların emsâli töhem-i galizâyâ cesâret etmeleriyle mezbûr voyvodalıktan azl ve kal'a-bend olunmak için yedimizde olan iki kıt'a mahzarımızı musaddık arz idiver deyü ilhâh ve ol bâbda hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden, mezbûr Deli Kadir voyvodalıktan azl ve ıslâh-ı nefis için çavuş mübâŖeretiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâŖeretiyle mezbûr Deli Kadir'i ahz ve Seddü'l-bahir kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun,mezbûr Deli Kadir tarafına vüsûlünde kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i Ŗerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara bir hatve tecâvüzlerine izn ve ruhsat göstermekden hazer ve vüsûlünü müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlf-Ŗân yazılmıŖdır.

Fî evâhir-i C sene 1195.

Tekrâr emr yazıldı.

Evâsıt-ı B sene 95.

UŖak Voyvodasına hitâben emr yazıldı.

Evâ'il-i Ŗ sene 95.

[s.93/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd dâme mecdühûya ve Burusa Kādîsı'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Ermeniyan Patriği olan (boşluk) nâm râhib-i Ermeniyan'ın umûr-ı mezhebiyyelerine nezâret ve yedine virilen hutût-ı humâyûn şevket-makrûnum mefâhîmine muhâlif Ermeni milletinin âyînlerini tağyîr ve ihtilâl-i nizâm-ı kadîmelerine cesâret idenleri vukû' buldukca Südde-i Adalet-penâhîma te'dîblerini arz ve ifâde ve sâ'ir patrikliğe müteferri' mesâlihi rü'yet idüp vazîfesinden hâric ve hilâf-ı rızâ vaz' dan ittikâ eylemesi vâcibe-i zimmet-i sadâkati iken Devlet-i aliyyemle dost [ve] mu'âhid olan Fransa ve düvel-i sâ'irenin Der-aliyyemde mûkîm elçilerinin medîne-i Ankara'da bulunan konsolos ve tâcirlerine sâ'î yediyle gönderdikleri mekâtîblerini bir takrîb sa'î-i mesfûrdan ahz ve mühürlerini fekk içlerinden ba'zı mektûbları ketm ve ihfâ ve tavr-ı nâ-ber-câsına ictisâr ve bu keyfiyet devlet-i ebed-müddetime mûcib-i şeyn ve (..) olmakdan nâşî tekmîl-i nâmûs-ı saltanat-ı seniyyem zımnında patrik-i mersûmun azli ve bir mahalle nefy ile gûş-mâli ve yerine muhtâr-ı millet-i Erâmine olan bir sâdik ve mu'temed kimesnenin patrik nasbı murâd-ı hüsrevânem olmağın sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, patrik-i sâbık-ı mezbûru çavuş mübâşeretiyile bulunduğu mahalden kaldırup mahrûse-i Burusa'ya nefy ü iclâsına mübâderet eylemen bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi, keyfiyet ma'lûmun oldukda ber-minvâl-ı meşrûh derhâl patriği bulunduğu yerden kaldırup mübâşir ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşu ma'rifetiyile mahall-i menfâsına sevk ve tesbîle ihtimâm ve dikkat ve sen ki Mevlânâyı mûmâ-ileyhsin, mesfûr çavuş mübâşeretiyile o patriği lede'l-vüsûl menfiyyen ikâmet itdirüp vüsûlünü Der-bâr-ı şevket-medârıma i'lâma müsâra'at ve itlâkiçün emrim varmadıkca mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 1195.

Vüsûlü müş'ir Burusa Kādîsı'nın arzı gelmiştir.

23 C sene 95.

[s.94]

[s.94/1]

Hâla Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd zîde mecdühûya ve Tırhala Kādîsî'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde geşt ü güzâr üzere olan Porta Senefkos Papa Kalinfos müfsid dâ'imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekâta cesâret idüp bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda isgâ etmeyüp ısrâr üzere olup sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun bildirüp mesfûr Porta Senefkos Papa Kalinfos Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve istirâhat-ı re'âyâ zımnında Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu mühürlü arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 195.

Patrik arz-ı hâliyle itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1195.

[s.94/2]

Zikri Âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîlarına ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ayapetro kazâsına tâbi' Beratnos(?) nâm karye mütemekkinlerinden Tosori (..) ve Mihalaki (..) nâm müfsidler kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra sülûk ve kocabaşılık iddi'âsıyla ehl-i ırz re'âyâ-yı acezeyle ilkâ-i şerr ile tekdîr ve gûnâ gün müfteriyât ile zâbitâna gamz ve tecrîm ve tazyîk itdirdiklerinden mâ'adâ âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî etmeleriyle müfsidân-ı mersûmâna defe'âtle pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla ısrâr sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları taraflarına ifâde olduğun bildirüp mesfûrân Tosori (..) ve Mihalaki (..) kazâ-i mezbûr ve

kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyile ahz ve ibreten li'l-gayr istirâhat-ı ra'yyet zımnında ıslâh-ı nefis idinceye değin Magosa kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkları husûsu patrik-i mersûm tarafından memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca ıtlâklarına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 195.

İtlâklariçün emr yazıldı.

Evâsıt-ı Ca sene 96.

[s.94/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Mehemed Sa'îd'e ve Tırhala Kādîsı'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde geşt ü güzâr üzere olan Danyel nâm keşîş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra tasaddî ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret idüp bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda isgâ etmeyüp harekât-ı nâ-hem-vâresinde ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olunduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr Danyel Keşîş Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Tırhala kazâsına [tâbi'] Kalinfa'da vâkı' Vardam manastırının kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

[s.94/4]

Eskicumâ Kādîsı'na bu husûsa ocakdan me'mûr (boşluk) zîde mecdühûya ve serdâr ve ihtiyârân ve ehl-i ırz gürûhu zîde kadrühûma ve Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Belde-i merkûme bundan akdem düstûr-ı mükerrerrem vezîrim Mehemed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnun ma'rifetiyle hüsn-i nizâma ifrâğ ve eşkiyâsı tard ve îb'âd olunmuşiken zâbitân ve a'yân-ı belde olan kimesneler devâm-ı istikrâr-ı nizâma i'tinâ ve emniyet-i ibâda sa'y (..) eylemeleri üzerime zimmetleri iken adem-i ihtimâmlarından nâşî mukaddemâ firâr iden eşkiyâdan uşakları(?) Abdullah ve Mataracıoğlu Mehemed ve Alemdâr Sâlih nâm kimesneleri istishâb ve haşerât-ı vefire ile iğfâl ve ehl-i irz ve ahâlî ve re'âyâ-yı fukarâyı hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ-yı aliyem ızrâr ve emniyetleri meslûb olduğu ihbâr ve def'-i mazarratlarıyla tahlîs-i emniyet ve tanzîm-i bilâd itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olunmağla sâlifü'z-zikr şakâvet-kârlar ahz ve li-ecli't-te'dîb Varna kal'asına irsâl ve sâ'ir muzırr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd olan şakîler dahi ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifeti ve cümle ittihâdıyla ahz ve te'dîb-birle te'mîn-i bilâd ve tahlîs-i emniyet-i ibâda mübâderet ve cümleden cânib-i cihândârâneme isticlâb-ı hayır du'âya müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) irsâl olunmuşidi. İmdi, vüsûlünde vech-i meşrûh üzere amel ü hareket ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin. Senden hizmet ve sadâkat me'mûl olmağla bu bâbda hakkâniyet üzerine hareket ve şakâvetleri zâhir olan üç nefer şakâvet-şi'ârları ahz ve li-ecli't-te'dîb Varna kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve sâ'ir mu'âvin ve muzırrü'n-nâs eşkiyâları taharrî ve şakâvetleri zâhir olan kimesneleri ahz ve te'dîbâtları te'dîbe(?) ve şerr ü mazarratlarından [s.95] ahâlî ve re'âyâyı rahâya ifrâğ ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ-yı aliyem hareketden ittikâ-birle belde-i merkûmeye (..) eşkiyâdan tathîre mezîd-i dikkat eyleyesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmûn mübâşir ma'rifetiyle vürûdlarında habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf ve mektûb-ı ocak ıtlâk ve firârlarından ittikâ eyleyesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 195.

[s.95/1]

Nevşehir-i maa Ürgüp Kādîsı'na hüküm ki,

Âsitâne-i aliyemde vâkı' arka hamâllarının baş kethüdâları Mehemed ve karındaşı Ahmed ve vekîlleri İbrahim Kethüdâ ve Bağçekapusu'nda Ahmed Kethüdâ ve İstanbul Ağası İskelesi'nde âhar Ahmed Kethüdâ ve Balıkpazarı'nda Süleymân

Kethüdâ ve Hasır İskelesi'nde Halil Kethüdâ ve Odun Kapusu'nda Hasan Kethüdâ ve Kerâste İskelesi'nde es-Seyyid Yakup Kethüdâ ve Ayazma Kapusu'nda es-Seyyid Yusuf Kethüdâ ve Kapan-ı dakîk'de Ahmed Kethüdâ ve (..) aliyye'de Hasan Kethüdâ ve Fenar İskelesi'nde Seyyid Hasan Kethüdâ ve Balat İskelesi'nde Osman Kethüdâ ve Ayvansaray'da Ali Kethüdâ ve Defterdâr İskelesi'nde es-Seyyid İbrahim Kethüdâ Eyüb El-Ensâri'de es-Seyyid Hüseyin Kethüdâ ve Edirne Kapusu'nda diğer es-Seyyid Hüseyin Kethüdâ ve Samatya İskelesi'nde es-Seyyid Süleymân Kethüdâ ve Davud Paşa İskelesi'nde Hamza Kethüdâ ve (..) Kapusu'nda Osman Kethüdâ ve Kumkapu'da Seyyid Ali Kethüdâ ve (..) Kapu İskelesi'nde Süleymân Kethüdâ ve Ahurkapu İskelesi'nde Ebubekir Kethüdâ ve sâ'ir cemm-i gafir kimesneleri meclis-i şer'-i münîrde sâbıkâ hamâllar kethüdâsı vekîli Bayezidoğlu Hamâl Mehemed muvâcehesinde mezbûr Bayezidoğlu Mehemed şerîr ve müzevvîr olup bir vechile kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmayup bundan akdem vilâyetine nefy olunmuşiken bir takrîb kendüsünü itlâk itdirüp yine kethüdâların vekâleti dâ'iyesiyle hamâl tâ'ifesini birbirlerine düşürtüp beynlerinde münâkaşa ve münâza'a peydâ ve muktezâ-yı tab'iyeti üzere tâ'ife-i mezbûr beynlerine fesâd ve fitneye ilkâsı âdet-i müstemirresi olduğunu ve mezbûr vücûhla eşrâr zümresindedir deyü her biri alâ-târikü'ş-şehâdet ba'de'l-ihbâr mezbûrûn şerr ü mekrinden tâ'ife-i mezbûrenin emn ü selâmetiçün vatan-ı aslîsi olan Ürgüp kasabasına nefy ü iclâ olunmasını bi-ecme'ihim istirhâm ve istid'â eylediklerin hâlâ İstanbul Kādîsı olan Mevlânâ Nu'mân zidet fezâ'ilühû i'lâm ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle vatan-ı aslîsi olan Ürgüp'e irsâl olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 195.

[s.95/2]

Erzurum Kādîsı'na ve (..) Voyvodası (boşluk) zîde mecdühûya ve Van kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Sivas vâlîsi vezîr Çerkes Hasan Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında (..) kazâsı nâ'ibinin i'lâmında kazâ-i mezbûr sâkininden ve mütegalibeden Mirlivâ-yı sâbık Mehemed ve Hüseyin Beyoğlu İbrahim ve kazâ-i mezbûr kurâsından Cibâli'l-doruk(?) nâm karyede sâkin Mollâ Mehemed nâm mezbûrlar ser-cemâ'at-i eşkiyâ ve aveneleriyle hem-dest ittifâk olarak ihtilâl-i memlekete bâ'is harekât-ı nâ-marzîyeye ictisârlarından başka fi'l-asl (..) kazâsının

hânedânından Sâlih Bey nâm mazlûmu ihrâc eylediklerinden gayrı mîr-i mûmâ-ileyhin cihet-i ma'lûmeye masrûfu olup ahâlî zimmetlerinde olan alacağının tahsîline mûmâne'at ve hâlâ sadr-ı azâm ve vekîli (..) ol-cânibden mürûru esnâsında tahsîliçün müşârun ileyh tarafından buyuruldu i'tâ olunmuşiken kemâ fi'l-evvel mûmâne'at ve vezîr-i müşârun ileyh Hasan Paşa'nın dahi vüsûlünde mîr-i mûmâ-ileyhin mağdûriyeti ve ahâlî-i kazânın huşûnetini (..) müşârun ileyhe ma'lûm olmakdan nâşî matlûb-ı mezkûrun ta'tîline bâdî olan merkûmûnun ıslâh-ı nefsiçün Van kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru tastîr ve iltimâs olduğu cihetden siz ki Sivas ve (..) Voyvodası mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve mübâşir ma'rifetiyle mastûrû'l-esâmî üç nefer şakîler ahz ve Van kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmları ahz ve li-ecli't-te'dîb Van kal'asına irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrları kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Evâhir-i C sene 195.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

16 Za sene 195.

Tekrâr Van kal'asına kal'a-bendiçün (..)müşedded emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 96.

[s.95/3]

Ber-vech-i arpalık Niğbolu sancağı mutasarrıfı olup Vidin muhâfızı vezîre ve Plevne kazâsı nâ'ibi ve zikri âtî kimesnelerin buldukları kazâların kuzât ve nüvvâbına ve serdâr ve a'yân-ı vilâyet zîde kadrühuma ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki, Nezâret-i sadr-ı â'zamîde âsûde evkâfdan Edirne'de vâkı' Gâzî Mihal Bey ve Plevne'de vâkı' Gâzî Ali Bey ve Süleymân Bey vakıflarının bâ-berât-ı âlî evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevelliyeleri Ayşe ve Fatıma hanımların bundan akdem mübârek rikâb-ı müstetâbıma sundukları arz-ı hâllerinde Plevne sâkinlerinden Müderrisoğulları Abdurrahmân ve Mehemed Emîn ve Çukadâr Mehemed ve Düşer(?)oğlu Mollâ Mehemed dimekle ma'rûf kimesnelerin ihtilâl ve tahrîkleriyle vakf-ı şerîfin irâdına kesr geldi deyü ancak îrâd-ı vakfî kendülere tahsîs ile vakf-ı

mezbûrun nizâmı muhtel ve müşevveş ve beynlerinde hilâf-ı şart-ı vâkîf ba'zılar kâ'im-makâm ve ba'zıları nâzırız deyü fuzûlî umûr-ı vakfa dahl ve ta'arruz eylediğine binâ'en bundan akdem cümlelerin muhtârı Mustafa Ağa ibn. Ahmed nâm kimesneyi bâ-berât kâ'im-makâm nasb ve ta'yîn eylediklerine mezkûrların umûruna müdâhale vakf-ı mezbûrun rü'yete bî-vech-i şer'e mûmâne'at ve kâ'im-makâm-ı mezbûru azl itdirmek irâdesinde olmalarıyla mezbûrûn hilâf-ı şer' ve mugâyir-i şart-ı vâkîf mu'ârazaları men' ü def' olup ve doksan üç senesi evkâf-ı mezkûre mahsûlünden almak üzere iktizâ iden îrâd-ı vakf dahi ma'rifet-i şer' tahsîl ve kâ'im-makâm-ı mezkûr Mustafa'ya teslîm olunması ve kâ'im-makâm-ı mezbûrun umûr ve husûsuna mezbûrûn vechen mine'l-vücûh müdâhale ve mu'âraza etmemek üzere mezbûretân Ayşe ve Fatıma Hanımlar mukaddemâ arz-ı hâlleriyle emr-i şerîf sudûrunu istid'â eylediklerinde evkâf müfettişi Hamdullah zîde ilmühû i'lâm eyledikte Vidin muhâfızı ma'rifetiyle i'lâmı mücebince merkûmlar umûr-ı vakfa ve kâ'im-makâmığa müdâhaleden men' ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Niğbolu kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında doksan üç senesi evâ'il-i Şa'bân'ında bir kıt'a ba'dehû eşkıyâ-yı merkûm Memiş nâm kimesnenin dahi katı vâfir emvâl ve eşyâsını nehb ü gâret ve nice güne zulme cesâret eyledikleri cihetden kal'a-i mezbûra irsâl ve kal'a-bend olunmalarını hâvî merkûm Memiş'in inhâsıyla doksan dört senesi evâ'il-i Zi'l-ka'desi'nde ve ba'dehû te'kîd ve isti'câli muhtevî işbu sene-i mübâreke evâhir-i Safer'inde evâmîr-i şerîfe sâdır ve ocak tarafından Ser-turnâ'î Sa'dullâh zîde mecdühû ta'yîn ve mahalline lede'l-vürûd eşkıyâ-yı merkûmûn (..) ihfâ ve mu'avinleri kasaba-i mezbûrede sâkin Yahya ve Hâcî Ali nâm kimesneler mübâşir-i mûmâ-ileyhi def' ve adem-i itâ'at ve tekdîr eyledikleri mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından tahrîr olunduğun ve haklarından gelinmek üzere emr-i münîfîm sudûrunu istid'â etmeleriyle mukaddemâ kal'a-bendleri fermânım olan şakâvet-kârları bi-eyyivechi kân buldukları mahalde ahz ve mübâşir ma'rifetiyle Niğbolu kal'asına irsâl-birle zulm ve ta'addîleri vakf-ı mezbûrun ahâlî ve re'âyâsı üzerlerinden men' ü def' ve diğîr müdde'âsı sâbık i'lâmıyla bu kerre dahi adem-i itâ'at mu'avinleri dahi i'ânet idenler ise bundan sonra (..) (..) edâ olunacağı tefhîm olunmak üzere işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Rebî'ü'l-evvel'inde bir kıt'a ve mezkûrûn Müderrisoğulları Abdurrahman ve Mehemed Emîn ve Çukadâr Mehemed ve Hâcî Hâfiz nâm kimesneler kendü hâllerinde iken kazâ-i mezbûr nezrlülerinden(?) Turanoğlu Memiş'in ve merkûmûnun haklarında hilâf-ı inhâ iştikâsıyla kal'a-bendiçün sâdır olan emr-i âlî ile lede'l-murâfa'a (..) (..) sebt olmuştur deyü merkûmûnun hüsn-i

hâllerinden bahs ile itlâkları husûsunu mutazammın Plevne nâ'ibinin vârid olan i'lâmına mebnî merkûm Memiş doksan dört senesi evâ'il-i Zi'l-kâ'desinde istid'âsıyla sâdır olan emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli müş'ir işbu mâh-ı Cemâziye'l-âhiri [s.96] evâsıtında bir kıt'a Dîvân-ı humâyûnumdan evâmir-i aliyem sâdır olup bu def'â mütevellîye-i mezbûre Ayşe ve Fatıma'nın Südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde mezbûrünün haklarında vech-i meşrûh kal'a-bendleriçün sâdır olan evâmir-i aliyye ve kabele'l-mukayyed hîlelerinden nâşî mâtde-i âhar zımnında bezl-i irtişâ ile kazâ-i mezbûr nâ'ibinden aldıkları (..) bir kıt'a i'lâm ile merkûm Memiş'in istid'âsıyla olan emrin kaydı terkîn ve itlâklarıçün aldıkları emri ibrâz ve itlâk dâ'iyesiyle evvelkinden zulm ve ta'addîye ibtidâr ve vakf-ı şerîfin harâbına ve re'âyâsının perâkende ve perîşânlıklarına sebep olacakların bildirüp ocakdan mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar buldukları mahalde ahz ve Niğbolu kal'asına kal'a-bendleriyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfin infâz ve edâsı bâbında müceddeden hükm-i humâyûnum sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i muharrer (..) muhtelifede evâmir-i aliyyem virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın bâlâda isimleri mastûr Müderrisoğulları Abdurrahman ve Mehemed Emîn ve Çukadâr Mehemed ve Düşer(?)oğlu Mollâ Mehemed Plevne mütevellîyeleri mûmâ-ileyhâ Ayşe ve Fatıma Hanımların inhâlarıyla Niğbolu kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında kerreteb ba'de uhrâ evâmir-i aliyyem sâdır olup el-yevm kal'a-bendlikleri mukarrer iken hîleye müretteb ısdâr itirdikleri emr-i âlî ile itlâk iddi'asında olmalarıyla mu'ahharan sâdır olan emr-i şerîfin kaydı terkîn ve dört nefer mezkûr ocakdan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve mukaddem sâdır olan emr-i âlî mûcebince Kavala kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi merkûmûnun itlâklarıçün mu'ahharan virilen emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn olunduğu ve derhâl kal'a-bendleriyle emr-i münîfimin ibfâzları ve şerr ü mazarrat ve tasallut ve ta'addîlerinden dahi vakf-ı şerîf re'âyâsının tahlîsi matlûb-ı humâyûnum idiğü ma'lûmunuz oldukda siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ ve paşa-yı mûmâ-ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve ocakdan me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sudûr iden emr-i şerîfim mûcebince mezkûrları buldukları mahalde alâ-eyyi-vechi kân ahz ve Kavala kal'asına irsâl-birle zulm ve ta'addîleri vakf-ı mezbûr re'âyâsı üzerlerinden men' ü def'e dikkat ve eğer merkûmlar emr-i münîfime adem-i itâ'at ve mu'âvinleri mezkûrân dahi i'ânet emr-i münîfimin adem-i infâzını mûcib harekâta cesâret ider ise bundan sonra mücâzât-ı lâyıkalı icrâ kılınacağı gûş-ı hûşlarına

ilkâdan emr-i münîfimin tenfiz ve icrâsına ihtimâm ve dikkat-ı tâm eyleyesiz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmları kal‘a-i mezbûrede vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i‘lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 195.

Tashîh olunduğu üzere tebdîl şod(?)

Madde-i merkûmenin isti‘lâmiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 17 Ş sene 195.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî Evâhir-i N sene 95.

Yalnız Müderrisoğlu Abdurrahman ber-mûceb-i emr-i âlî Kavala kal‘asına kal‘a-bend olduklarını nâtik dizdârının vârid olan arzın mazmûnu bâ-emr-i âlî şerh verildi.

21 L sene 95.

[s.96]

[s.96/1]

Erzurum Vâlisine ve Erzurum Mollâsına ve Erzurum yeniçeri zâbiti (boşluk) zîde mecdühûya ve sâ‘ir voyvodalarına Samsun kal‘ası dizdârına hüküm ki, Hâcegân-ı Dîvân-ı mu‘allâ erkânımdan hâlâ mukâbele-i süvârî Mîr Nuri zîde mecdühûnun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Erzurum eyâletinde vâkî İspir sancağı mukâta‘asının derûnunda çiftlik ihdâs iden Ser-turnâ‘î Sâbit mukâta‘a-i merkûmeyi istîlâ idüp ahâlî ve fukarâya olan zulmünün nihâyeti olmayup çiftlik bahânesiyle çift vaz‘ eylediği kurânın mâl-ı mîrîlerini virdirmeyüp ve çiftlik-i merkûma kal‘a mânendi binâ etmekle iki sene mukaddem merkûmun vâkî olan ta‘addîsinden men‘ içün sâdır olan emr-i âlî mücebince Âsitânede ikâmet eylemek üzere merkûmu ihzâr itdirüp Âsitâneye geldikte mukâta‘a-i merkûmede re‘âyâ (..) olan tarafdârlarına kâğıdlar tahrîr ve mukâta‘a-i merkûmeyi kasrıyedinden aldım karîben ol tarafa varmak üzereyim sakınup mâl-ı mukâta‘ayı voyvoda olan kimesneye virmeyesiz deyü neşr-i ekâzib eylediği cihetden mukâta‘a-i merkûmenin zabt temessükü mîr-i mûmâ-ileyh tarafından(?) voyvoda-i merkûme irsâl oldukda merkûmun hevâdârları hilâl-i râhda temessük-i mezbûru ahz eylediklerine binâ‘en

mukâta'a-i merkûmeyi emâneten zabt için (boşluk) nâm kimesneye irsâl olunup ol tarafa vardıkda mezbûrun tahrîkiyle âdemîsi merkûma dahi bir pâre virdirmeyüp cümlesi itâ'atden hurûc eyledikleri ihbâr olundukda müfsîd-i mezbûr Sâbit te'dîben Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunup altı yedi ay mikdârı anda ikâmet ve kendüyü bir takrîb itlâk itdirüp şerr ü mazarratı mûmâ-ileyhin tarafından voyvodası mukâta'a-i merkûmeyi zabtda âciz iken müfsid-i mezbûrun ta'lîmi ile hevâdârları olan Karakoçlu Mehemmed Bey ve Memi Mehemmed ve Kurbanoğlu Mehemmed ve Mehemmed Efendi'nin oğlu Mustafa nâm kimesneler seksen mikdârı tüfenk-endâz ile voyvoda-i merkûmun konağını basup şer'an tertîb-i cezâ iktizâ iden eşkiyâyı habsden ihrâc ve ol vechile voyvoda tahkîr ve terzîl ve müfsidler âdet-i müstemirreleri üzere re'âyâ kızlarını esîr misillü fûrûht ve mûmâne'at kaydında olanları katl ve bunun emsâli merkûmların zulm ve fesâdlarının nihâyeti olmamağla voyvoda-i merkûm mukâta'a-i merkûmeden keff-i yed ve hâlâ Erzurum'a gelüp anda ikâmet üzere olduğunu bu def'a mûmâ-ileyh tarafına tahrîr etmekle mukâta'a-i merkûmenin doksan bir ve doksan iki ve doksan üç senelerine mahsûben mâl ve fâ'izi mukâta'adan cem'an yirmi iki bin gurus re'âyâ zimmetlerinde bâkî kalmakdan nâşî mezbûr nâ'ibin hilâf-ı kânun ve mugâyir-i şürût mukâta'a-i merkûme toprağında bilâ-izn müceddeden binâ ve ihdâs eylediği kulle mânendi çiftlik-i mezbûr külliye hedm ve bâlâda isimleri mastûr aveneleri rahmen-li'l-ibâd ol tarafda mübâşir ma'rifetiyle ahz ve te'dîben Samsun kal'asına kal'a-bend ve ahâlî zimmetlerinde müterâkim olan mâl-ı bekâyâ tahsîl ve voyvoda-i mûmâ-ileyhe teslim olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr istid'â eylediğine binâ'en husûs-ı mezkûr hâlâ dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvühûdan isti'lâm olundukda askerî gürûhunun töhmetleri hasebiyle kal'a-bend ve afv ü itlâkları iktizâsına göre dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri Ağası i'lâmıyla olageldiği kâ'ide-i kadîm ve de'b-i dîrîn devlet-i aliyyemden olmağla fî nefsi'l-emr kulle misillü çiftlik müceddeden muhdes ise hedm ve mâl-ı mukâta'adan ahâlî zimmetlerinde müterâkim olan mebâliğ tahsîl ve mûmâ-ileyhin voyvodasına teslim ve mûmâ-ileyh Sâbit ve aveneleri mezkûrlar haklarında olan tahrîr ve iştikâ vâkı'a mutâbık olduğu sûretde merkûm Sâbit terfîk ve aveneleri merkûmün ocakdan me'mûr mübâşir ma'rifetiyle Samsun kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve keyfiyet-i hâl sıhhat ve hakîkati üzere Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ ve zâbit ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz, size hitâben emr-i münîfim sudûrunu ağa-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi ricâl-i Devlet-i

aliyyemden olan mîr-i mûmâ-ileyh bir dürlü uhdesinde olan mukâta‘a-i merkûmenin ihtilâlden vikâye ve mâl-ı mîrîsinin tedennîden sıyâneti lâzime-i hâlden ve matlûb olduğu ma‘lûmunuz oldukda merkûm Sâbit’in ber-vech-i muharrer mukâta‘a-i merkûme derûnunda kulle misillü müceddeden çiftlik ihdâs eylediği nefsi’l-emr ise hedm ve mâl-ı mukâta‘adan ahâlî zimmetlerinde müterâkim olan meblâğ her ne ise ma‘rifet-i şer‘le îcâb edenlerden tahsîl ve mîr-i mûmâ-ileyhin voyvodasına teslîm ve merkûm Sâbit ve avenesi merkûmlar haklarında inhâ olunan mevâdd muvâfık-ı nefsi’l-emr olduğu hâlde mezbûr Sâbit şimdilik tevkîk ve bâlâda isimleri mastûr aveneleri ocakdan me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle kal‘a-i mezbûre irsâl ve tesyîre dikkat ve keyfiyet-i hâl alâ-vechi’s-sıhha Der sa‘âdetime tahrîr ve i‘lâma müsâra‘at ve [hâtır] ve gönüle ri‘âyeten ve merkûm Sâbit’i himâyeten vâkı‘ın hilâfını tahrîrden mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmları kal‘a-i mezbûra vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından mübâ‘adet ve vüsûllerini Der-aliyyeme i‘lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında Fî evâhir-i C sene 195.

(..?)

[s.96/2]

Keşan kazâsı nâ‘ibine ve Dimetoka kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh eş-Şeyh(?) Mehemed Emîn zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp Keşan kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e‘imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve sâ‘ir bi’l-cümle ahâlî meclis-i şer‘e varup kasabamız sükkânından Türkmen Nu‘mânoğlu Mustafa dimekle ma‘rûf şakî kendü hâlinde olmayup dâ‘imâ leyl ü nehâr müsellahan ve müskirân geşt ü güzâr ve fesâd ve şakâvete ictisâr ve fukarâ-yı ra‘iyyete îsâl-ı hasâr ve ibâdullâhın ehl ü iyâllerine muzırr ve (..?) ve hetk-i ırzlarına ibtidâr ve bu misillü ef‘âl-i şenî‘aya tasaddîsinden nâşi cümlemiz kendüden dil-gîr iken şakî-i mezbûr bu hilâlde dahi âdet-i müstemirresi olan mefsedet ve şakâvete mücâseret ve kasabamız sâkinlerinden her vechile ehl-i ırz olan Çakır Ahmed nâm kimesnenin (..?) menziline girüp ehlinin ırzına dahl ve fi‘l-i şenî‘ye mutasaddî ve vedî‘tullah olan re‘âyâ fukarâsının ehl ü iyâllerine bi’t-ta‘arrûz pâ-mâl idüp bu makûle fesâd ve şakâvet şakî-i mezbûrun âdet-i me’lûfesi olmağla bu vechile ef‘âl-i mezkûresinden ibâdullâhın kulûbunu havfâ târî ve her vechile kendüden

emniyet meslûb ve kasabamız ahâlîsinin müfsid-i merkûmun şerr ü mazarratından (..) perîşanlığı rü-nümâ ve te'dîb olunması rütbe-i vücûbdan olduğu cihetden şakî-i mezkûr Mustafa ıslâh-ı nefis idinceye değin zâbiti ma'rifetiyle Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunması bâbında bir kıt'a emr-i âlî-şân sudûru ricâsında istid'âmızı Der-i devlet-medâra i'lâm idiver deyü ilhâh ve ibrâm etmeleriyle bu bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, mezbûr Mustafa zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i B sene 1195.

[s.97]

[s.97/1]

Kayseriyye mollâsına ve Sivas Kādîsı'na âhar husûs ile mukaddemâ Kayseriyye cânibine me'mûr mübâşir Ahmed zîde mecdühûya hüküm ki,
Sen ki Kayseriyye Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şeyh-zâde Sun'ullâh zîde fezâ'ilühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp sâbıkâ Kayseriyye Kādîsı İsmail zîdet fezâ'ilühû ba'de' itmâmü'l-hidmet(?) İstanbul'a azîmet ve esnâ-yı râhda yalnız gider ta'bîr olunan cisrin yanında Kayseriyyeli müdderisînden Kürd es-Seyyid Ali ve (..) Yeğen es-Seyyid Mehemmed Emîn ve sâ'ir rüfekâlarıyla mûmâ-ileyhin tarîkini sedd ve katl kasdıyla üzerine hücûm ve hetk-i ırz misillü harekete cesâret eylediklerinden merkûm Kürd Seyyid Ali vatan-ı aslîyesi olan Harîrûn'a nefy için sâdır olan emr-i âlî mübâşir-i mûmâ-ileyh mübâşeretiyile lede'l-vürûd Kayseriyye sükkânından Argancaklıoğlu vâ'iz es-Seyyid İbrahim yüzelli neferden mütecâviz müsellaah suhtegân ile mahkemeye tecemmü' ve merkûm Seyyid Ali'yi ahz ve nâ-hem-vâr harekete cesâret ve sâ'ir bunların emsâli evzâ'-ı nâ-ber-câya cür'et etmekle Sivas'a nefy olunmak için hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, vech-i meşrûh üzere Vâ'iz Seyyid İbrahim dahi Sivas kazâsına nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Kayseriyye Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûr Vâ'iz Seyyid İbrahim'i ma'rifetinle ahz ve mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîm ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin mezbûr Vâ'iz Seyyid İbrahim'i mübâşeretinle Sivas kazâsına îsâl ve sen ki Sivas Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, tarafına vürûdunda Sivas kazâsında mezbûr Vâ'iz Seyyid İbrahim'i menfiyyen meks

ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile vüsûlünü Der-sa'âdetime tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

[Fî] Evâhir-i C sene 195.

İtlâkıçün emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı N sene 95.

[s.97/2]

Zikri âtî firârîlerin buldukları kazânın kâdîsına ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılardan hâlâ Mîrahur-ı sâni olan Şehsuvar-zâde Mîres-Seyyid Hamdullah dâme mecdühûnun Çubukabad kazâsında bâ-hüccet-i şer'iyeye ve bâ-izn sâhib-ı arz mutasarrıf olduğu Kara höyük çiftliği dimekle arîf çiftlik bir tarafı Yalnız Söküb(?) ve bir tarafı Ömercik Harmanyeri ve bir tarafı Dikilitaş ve taraf-ı râbi'âsı Köprü Çekesi(?) hudûduyla mahdûd ve (..) olan çiftlik mezkûrların pederi müteveffâ Mustafa Paşa ve gerek mîr-i mûmâ-ileyh tarafından bilâ-nizâ' yirmibeş seneden ziyâde zabt ve tasarruf (..) zirâ'at ve oşr ve resmi sâhib-i arza edâ ve âharın kat'a alâka ve medhali olmayup bir dürlü dahl ve ta'arrûz iktizâ itmez iken kazâ-i mezbûra tâbi' Ömercik nâm karye sükkânından Hasan Kethüdâoğlu Veli ve Şirtan Ali ve Çamur Ahmed ve Kör Osman nâm kimesneler mukaddemâ zuhûr ve ta'arrûz ve derebeylerine istinâden şirrete sülûk ve çiftlik-i mezbûra mahsûs mer'â ve mâ-i cârî ve tarlalarını zabt ve gadr sevdâsında olduklarından mukaddemâ bi'd-defe'ât bâ-emr-i âlî mahallinde vekîli ile terâfu' olundukda mezkûrların hilâf-ı şer' ve kanûn ol vechile ta'addîleri men' ü def'-birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virilmişken merkûmlar bir vechile mücâb ve mündefi' olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf ve kanûn hareketden hâlî olmadıklarından merkûmûn ıslâh-ı nefis idinceye dek Ankara kal'asına kal'a-bend ve bir takrîb kendülerini itlâk ve el-vevm kendü hâllerinde olmayup mugâyir-i kanûn çiftlik-i mezbûra mahsûs mer'â ve mâ-i cârî ve tarlalarını zabt ve cevr ve ta'addîyâtdan hâlî olmadıklarından merkûmlar bundan sonra dahi mütenebbih olmazlar ise diyâr-ı âhara nefy ü iclâları i'lâm olunmak bâbında emr-i âlî sâdır ve mezbûr Çamur Ahmed ve Şirtancı Ali ve Hatîboğlu Hasan ve Seyyid Ali ve Deli Ali nâm kimesneler zuhûr ve mîr-i mûmâ-ileyhin vekîli Sâlih bin Abdullah ile ba'de'l-murâfa'a men'-birle tekrâr taraf-ı

şer‘den müceddeden hüccet verilmişiken mezbûrûn memnû‘ olmayup merkûmûn Çamur Ahmed ve Şirtancı Ali ve Hatîboğlu Hasan ve Seyyid Ali ve Deli Ali Ankara kal‘asına kal‘a-bend olunmalarını ve mîr-i mûmâ-ileyh istid‘â eylemedikce itlâk olunmamak üzere emr-i âlî sudûru istirhâm olduğuna binâ‘en istid‘âsı üzere kal‘a-bend olunmalarıçün yüz doksan beş senesi evâ‘il-i Cemâziye‘l-evvel‘inde emr-i münîfim sâdır olmuşiken mezbûr Hasan Kethüdâoğlu Deli Ali ve rüfekâları adem-i itâ‘at-birle firâr etmeleriyle buldukları mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Limni kal‘asına kal‘a-bend olunmalarıçün Ankara ve Çubukabad kazâları nâ‘ibleri başka başka arz eyledikleri ecilden, mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince çavuş mübâşeretiyle buldukları mahalde ahz ve Limni kal‘asına kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Ma‘rifetin ve çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle mezbûr Hasan Kethüdâoğlu Deli Ali ve rüfekâlarını ahz ve Limni kal‘asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrlar tarafına vüsûllerinde kal‘a-i mezbûrda kal‘a-bend eyleyüp mir-i mûmâ-ileyhin istid‘âsıyla emr-i âlî-şânım sâdır olmadıkca itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini müş‘îr mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-sa‘âdetime arz ve i‘lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ‘il-i B sene 1195.

[s.97/3]

Mısır vâlisine ve Mısır Kādîsı'na ve Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya hüküm ki,

Harem-i humayûnum Ağalarından Müftî(?) Cerrâhî Bilal Ağa mukaddemâ Mısır-ı Kahire'ye nefy ü iclâ olunmuşiken bilâ-ıtlâk gelüp Üsküdar havâlîsinde firâr ve ihtifâ etmekle ta‘yîn olunan çavuş mübâşeretiyle Mısır'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûmu Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû ile Mısır'a irsâl ve nefy ü iclâya ihtimâm ve dikkat ve siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsiz, vüsûlünde mezkûru Mısır'da bir münâsib mahalde ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara tecâvüze ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-sa‘âdetime arz ve i‘lâma mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâil-i B sene 195.

Ber-mûceb-i emr-i âlî ikâmet itdirildiğini nâtik Mısır vâlisinin vârid olan mektûb ve (..) mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

[Fî] 10 L sene 95.

[s.98]

[s.98/1]

Bosna Vâlisine hüküm ki,

Foça Kādîsı'na ve Pojin kal'ası dizdârına hüküm ki,

Canıçe Kādîsı Mevlânâ Mehemmed zîde fazlühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kurb ü civârda vâkı' medîne-i Foça ahâlîlerinden cem'-i kesîr mahfil kazâya varup kuzât-ı kirâmdan olup hâlâ kazâmızda nâ'ib-i meşrû' olan Abdülbaki zîde ilmühû asl-ı ilm ve sâhib-i hilm olup icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i nebeviyyet kemâ-yenbagî mücerred sa'y ve tama' ve irtişâdan ârî ve berî ve vücûhla hüsn-i zindegâni üzere olup cümlemiz râzı ve şükrân iken beldemiz sâkinlerinden olup ticâret tarîkiyle Âsitâne-i sa'âdette ikâmet iden Tataroğlu Ahmed nâm kimesne âdet-i müstemirresi olan tezvîrât ve eşirrâlîği irtikâb ve ifk ü iftirâya mebnî sahte arz-ı hâlleriyle mûmâ-ileyhin hakkında iştikâ eylediği mütevâtir olmağla mûmâ-ileyhin hüsn-i hâlini hâvî ve şâkî-i merkûmun eşirrâdan olduğunu muhtevî mahzarımızı musaddak civâriyyet(?) hasebiyle Der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm olunmasını ilhâh ve ibrâm etmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz ve eyâlet-i Bosna'da vâkı' Foça kasabasında hâkimü's-şer' olan kuzâtdan Abdülbâkî zîde fazlühûdan cümle ahâlî-i kazâ hoşnûd ve râzı ve şükrân üzere olduklarını kazâ-i mezbûr ahâlîsinden olup nâ'ib-i mezbûrdan bu esnâda sahte arz-ı hâl ile iştikâyâ ictisâr iden Tataroğlu Ahmed nâm kimesne şerîr ve müzevvir olup tezvîre irtikâb ve âdet-i müstemirre olmağla mûmâ-ileyh hakkında iştikâsı muhakkak tezvîr olduğunu Foça kazâsı ahâlîleri bir kıt'a mahzar ve civârda vâkı' Canıçe Kādîsı mührü mutâbık arz ve mezbûr Tataroğlu Ahmed öteden berü kendü hâlinde olmayup seksen altı senesi evâsıt-ı Receb'inde Pojin kal'asına kal'a-bendiçün emr-i âlî sâdir olmuşiken bir takrîb ıtlâk ve yine kendü hâlinde olmayup ba'zı ehl-i ırz kimesnelerin mâllarına ta'aruz ve nice dürlü tezvîrât ile ızrârdan hâlî olmadığına binâ'en Foça Kādîsı ve Bosna mütesellimi

ma'rifetiyle kal'a-bend olunmak üzere seksen yedi senesi târîhinde bir kıt'a dahi emr-i âlî sâdır olduğu ihrâc olunan der-kenâr nâtık ve fi'l-hakîka mezbûr Tataroğlu Ahmed kendü hâlinde olmayup şerîr ve müzevvir olduğunu kuzâtdan nefis-i Foça'dan Sâlih Efendi bin Abdülhalim ve civârda vâkı' Caniçe'den Mustafa Efendi ibn. Ömer ve sâdâtdan Mehemed Efendi İbn-i Abdurrahman dimekle ma'rûf kimesneler meclis-i şer' de alâ-tarîkü'ş-şahâde ihbâr ve mezbûr Abdülbâkî Efendi el-yevm kazâ-i mezbûrda tebâbet hizmetinde olmayup ma'zûl olmağla lâkin merkûm Tataroğlu Ahmed kendü hâlinde olmadığına binâ'en te'dîben ve terahhümen-li'l-ibâd mezbûr Tataroğlu Ahmed'in te'dîb olunmasını istid'â eylediklerin bi'l-fi'l Rumili Kazâskeri Molla Hasan-zâde Mevlânâ İshak zîdet fezâ'ilühû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince mezbûr Ahmed li-ecli't-te'dîb Pojin kal'asına kal'a-bend olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir C sene 1195.

Vâlîsine hitâb ile bâ-fermân-ı âlî emr olunmuşdur.

İsti'lâmı havî emr yazıldı.

[Fî] Evâ'il-i R sene 96.

[s.98/2]

Göynük Kazâsı nâ'ibine ve Kengırı kal'ası dizdârına hüküm ki, Göynük kazâsı ahâlîleri tarafından bu def'a Der-aliyyeme takdîm olunan arz-ı hâl ve mahzarlarında kazâ-i mezbûr ahâlîlerine zümre-i eşirradan Giridli Mustafa ve Kaba Sakal Ahmed ve Kürd Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup mukız-ı fitne ve fesâd ve kazâ-i mezbûrun ihtilâline bâ'is ve bâdî ve mazarratlarından emn ü râhatları meslûb ve bundan akdem hevâsına tâbi' ba'zı kimesnelerin tahrîkiyle garaz-ı fâsidelerini icrâ için ba'zı kimesneler haklarında hilâf-ı vâkı' Âsitâne-i aliyyem tarafına iştikâ sevdâsıyla azîmet ve kelâmları ifk ü iftirâ ve garaz-ı nefsanîyet kabîlinden olduğundan başka mukaddemâ dahi kazâ-i mezbûr ahâlîlerini otuz kîse akçeden mütecâviz hasârete giriftâr eyledikleri cihetden iştikâlarına havâle(?)-i sem'-i i'tibâr olunmamak husûsu bâ-arz ve mahzar inhâ olunmağla çavuş mübâşeretiyle mahallinde ma'rifet-i şer'le ba'zı mevsûkü'l-kelim ahâlîden teftîş ve tefahhus-birle hakikat-ı hâli zâhire ihrâc ve sıhhati üzere Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak için sâdır olan emr-i şerîfim İsmail çavuş mübâşeretiyle lede'l-vüsûl mahallinde ma'rifet-

i şer'le ba'zı mevsûkû'l-kelim ahâlîden teftîş ve tefahhus olundukda mezbûrların keyfiyetleri bâlâda beyân olunduğu üzere ve kazânın ihtilâlîne bâ'is ve bâdî oldukları zâhir ve nümâyân olmağla bu misillü mukîz-ı fitne ve ihtilâl-i kazâya bâ'is hareketi olanların te'dîbleri icrâsı zımnında emr-i âlî sudûru recâsında olduklarını nâtık sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vârid olan i'lâmının mazmûnunda emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh virilmekle merkûmların şerr ü mazarratları üzerlerinden men' ü def' zımnında ıslâh oluncaya kadar Kengiri kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu inhâ ve istid'â etmeleriyle mastûrû'l-esâmî üç nefer müfsidlerin ıslâh-ı nefis için çavuş mübâşeretiyile Kengiri kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 195.

[s.98/3]

Erzurum Vâlîsine ve mollâsına ve Erzurum yeniçeri zâbitine ve sâ'ir zâbitân ve nâ'iblerine ve Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumda hâlâ mukâbele-i süvâri Mîr Nuri zîde mecdühûnun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Erzurum eyâletinde vâkî' İspir sancağı mukâta'asının doksan bir ilâ beş senesine mahsûben zabt temessükü bundan akdem tarafından voyvodasına irsâl olundukda ba'zı müfsidler hilâl-i râhda temessük-i mezbûru ahz etmeleri hasebiyle tekrâr mukâta'a-i merkûmeyi inâyeten zabt için (boşluk) nâm kimesneye temessük tesyîr olunmuşiken merkûmların tahrîkiyle ahâlî-i merkûme dahi bir pâre(?) virmeyüp merkûmların şerr ü mazarratından voyvoda-i mezbûrun mukâta'a-i mezbûreyi zabtında âciz iken merkûmların ta'lîmi(?) ile hevâdârları olan Karakoçlu Mehemmed Bey ve Memi Mehemmed ve Kurbanoglu Mehemmed ve Mehemmed Efendi'nin oğlu Mustafa dimekle ma'rûf kimesneler seksen mikdârı tüfenk-endâz ile voyvoda-i mûmâ-ileyhin konağını basup şer'an tertîb-i cezâ iktizâ iden eşkiyâyı mahbesden ihrâc ve ol vechile voyvoda tahkîr ve terzîl ve müfsid-i mezbûrlar âdet-i müstemirreleri üzere re'âyâ kızlarını esîr misillü fûrûht ve mûmâne'at kaydında olanları katl ve bunun emsâli hilâf-ı şer' merkûmların zulm ve fesâdâtın nihâyeti olmamağla voyvoda-i merkûm mukâta'a-i merkûmeden keff-i yed ve hâlâ Erzurum'a gelüp anda ikâmet üzere olduğunu bu def'a mûmâ-ileyh tarafına tahrîr etmekle mukâta'a-i merkûmenin doksan bir ve doksan iki ile üç senelerine mahsûben mâl ve fâ'izi mukâta'adan cem'an yirmi iki bin guruş re'âyâ

zimmetinde bâkî kalmağla bâlâda isimleri mastûr kimesneler rahmen-li'l-ibâd ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve te'dîben Samsun kal'asına [kal'a-bend] ve re'âyâ-yı mukâta'a zimmetinde müterâkim olan mâl-ı bakâ(?) tahsîl ve voyvoda-i mûmâ-ileyhe teslîm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr istid'â eylediğine binâ'en husûs-ı mezbûr hâlâ Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvuhûdan isti'lâm olundukda mâl-ı mukâta'adan ahâlî zimmetinde müterâkim olan mebâliğ tahsîl ve mûmâ-ileyhin voyvodasına teslîm ve merkûmların harekât-ı mezkûreye cesâretleriçün ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Samsun kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve keyfiyet-i hâl sıhhat ve hakîkati üzere Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ ve zâbitân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz. Size hitâben emr-i münîfim sudûrunu ağa-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi ricâl-i Devlet-i Aliyyemde olan mûmâ-ileyhin ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan mukâta'a-ı merkûmenin ihtilâlden vikâye ve mâl-ı mîrîsinin tedennîden sıyâneti lâzime-i hâlden olduğu cihetden ber-vech-i muharrer ihtilâl-i (..) nizâm-ı mukâta'a ve ta'tîl-i emvâl-i mukâta'ayı mûcib harekât-ı nâ-ber-câya ta'addîlerine binâ'en merkûmların kal'a-bend ile te'dîbi ve emsâllerinin terhîbi sinîn-i merkûmeye mahsûben emvâle (..) (..) îcâb idenlerden şer'le tahsîli matlûb idiği ma'lûmunuz oldukda mukâta'adan ahâlî zimmetinde müterâkim olan mebâliğ her ne ise ma'rifet-i şer'le îcâb idenlerden temâmen tahsîl ve mîr-i mûmâ-ileyhin voyvodasına teslîm ve bâlâda isimleri mastûr merkûmûnu dahi bu def'a ocakdan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîre dikkat ve keyfiyet-i hâl alâ-vechi's-sihha Südde-i sa'âdetime tahrîr ve i'lâma müsâra'at ve hâtır ve gönüle ri'âyeten mezbûrları himâye ile mugâyir-i emr-i âlî hareket ve vukû'una irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında. Fî evâ'il-i B sene 95.

Vürûd iden tahrîrâtına mebnî itlâklariçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı L sene 95.

Itlâklariçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i M sene 96.

[s.99]

[s.99/1]

Magosa cezâresi nâ'ibine hüküm ki,
Erzincanlı Seyyid Mustafa nâm kimesne gelüp Der-aliyyemde Irgad Pazarında Sinan Paşa Medresesi sükkânından karındaşı suhte Cafer kendü hâlinde olmayup yine medrese-i merkûme sâkinlerinden refiki Molla Mehemmed'i bıçak ile darb ve cerh eylediğine binâ'en bundan akdem li-ecli't-te'dîb Magosa cezâresine nefy ü iclâ olunup ancak müddet-i vâfirenden berü cezâre-i mezkûrede zelil(?) ve sefil ve sergerdân ve vücûhla merhamete şâyân (..?) aşşâba muhtâc olup te'dîb ve ıslâh-ı nefis olduğun inhâ ve kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekte vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için yazılmışdır.
Fî evâ'il-i B sene 195.

[s.99/2]

Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sâlih nâm kimesne gelüp Âsitâne-i aliyyemde merhûm ve mağfûrûn-leh ebu'l-feth Sultân Mehemmed Han tâbe serâhunun tetimme medreselerinde kâ'in iken hilâf-ı marzî harekete binâ'en bâ-fermân-ı âlî bundan ekdem li-ecli'l-ıslâh Magosa kal'asına kal'a-bend olunup ıslâh-ı nefis idüp merhamete şâyân olduğun bildirüp hâline merhameten afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin mezbûr Sâlih'in itlâkiçün fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fî evâ'il-i B sene 195.

[s.99/3]

İvraca ve zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallerin kâdîlarına ve Niğbolu sancağı mütesellîmine ve Tolçı kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Tırnova ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında İvraca mütemekkinlerinden Boyacı Dimitri nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekete

tasaddîye cesâret idüp bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olunduğu taraflarına ihbâr olduğun bildirüp mesfûr Boyacı Dimitri kâzâ-i İvraca ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Tolçı kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı mühürlü arz-ı hâlleriyile istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i B sene 195.

[s.99/4]

İpsala Kādısı bu def'a ocak-ı âmîremden zâbit (..) ve mübâşir ta'yîn ve tesyîr kılınan Halîl Çavuş zîde mecdühûya a'yân ve ihtiyârân ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Sinanoğlu Emir Mehemmed ve refîki Kara Hâcı Halîl nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ ısrâr-ı ibâd ve ihtilâl-ı bilâd misillü harekâta mütecâsir ve hilâf-ı şer'-i şerîf evzâ'a (..) olduklarından nâşî bundan akdem dahi umûr-ı beldeye karışmamaları bâbında emr-i âlî-şân ısdâr ve irsâl olunmuşiken bir dürlü mütenebbih olmayup evvelkinden ziyâde harekât-ı reddiyeye ictisâr eyledikleri vârid olan i'lâmdan müstebân olmağla o makûle kasr-ı ibâd ve muhtel-i nizâm-ı bilâd olanların kal'a-bend-birle te'dîb olunmaları lâ-büdd olmağla siz ki Mevlânâ ve bu def'a ocakdan gönderilen zâbit ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz merkûmânı bilâ-te'hîr ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bend-birle şerr ü mazarratlarından bilâd ve ibâdı rahâya mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın imdi ber-vech-i meşrûh müfsidân-ı merkûmânı bi'l-ittifâk ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîre mübâderet ve bilâd ve ibâdı şerr ü mazarratlarından tahlîs ve rahâya müsâra'at ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrân kal'a-i merkûmeye vüsûlünde muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme müsâra'at eyleyesiz deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 195.

Merkûm Kara Halil'in itlâkiçün bâ-mektûb emr yazıldı.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.99/5] terkin

Diyarbakir Beylerbeyisi Osman dâme ikbâlühûya ve Diyarbakir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Ergani kazâsı sâkinlerinden sâbıkâ Diyarbakir Voyvodası olan Ergani Beyi dimekli arîf Ahmed Bey nâm kimesne bundan akdem düyûn-ı mîriyyesi zımnında Diyarbakir kal'asına kal'a-bend olunmak takrîbiyle bir müddet Ergani kazâsı ahâlîleri fesâdından âsûde ve umûr ve âsâyiş üzereler iken ba'dehû düyûn-ı mezkûresi mâliye tarafından sâdır olan emr-i şerîfim mantûkunca taksîte rabt ve habsden itlâk olunmak mülâbesesiyle Gürünlü(?) ekrâdıyla ittifâk ve bir gice tâ'ife-i merkûmeyi kazâ-i merkûmeye hücum itdirdüp envâ'-ı hasârete bâ'is olduğundan gayrı muharrik mizâc olup gâ'ilesi mündefi' olmadıkca mahall-i mezbûr voyvodalığı âhar kimesneye tefvîz olunmak hadd-i imkânda olmadığın Keban ma'deni Emîni tahrîr ve inhâ ve kemâ-fi'l-evvel Diyarbakir kal'asına nefy ü iclâ olunmasını istid'â eylediğini serd ve beyân iderek emîn-i mûmâ-ileyhin istid'âsı mücebince emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı olan Mîr Mehemed zîde mecdühû bâ-takrîr tahrîr ve istid'â ve nâzır-ı mûmâ-ileyhin istid'âsı mücebince mîr-i merkûmun Diyarbakir kal'asına nefy ü iclâsiçün sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l başdefterdârım olan Hasan dâme uluvvühû i'lâm etmekle sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin i'lâmı ve vech-i meşrûh üzere ve Diyarbakir kal'asına kal'a-bendi fermânım olmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ber-minvâl-ı muharrer mîr-i merkûmu ma'rifetinle ahz ve Diyarbakir kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve kal'a-bend olduğunu Der-alıyyeme inbâya mübâderet eylemen bâbından fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Receb sene 1195.

Defterdar Ahmed'in i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince iş bu emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli mutazammın emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı Ş sene 95.

[s.100]

[s.100/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul'da Serrâchâne Kapusu kurbünde Emir Hüseyin bin Veli Mahmûd Paşa mahkemesinde işbu mâh-ı şerîfin dördüncü günü Sofcu Adanis(?) veled-i Rino(?) muvâcehesinde bundan akdem mâlımdan(?) patrikü'l-emâne hıfz için yedi yüz altmış beş guruşun mersûm Adanis(?) zimmîye teslîm etmemle hâlâ taleb iderim deyü da'vâ itdikde mersûm Adanis(?) zimmî husûs-ı mezbûru külliyyen inkâr etmekle şâhid olmak üzere ikâmet eylediği Süleymân bin Hüseyin nâm kimesne mazinne-i sû'-i zan(?) (..) merkûmda Vâlîde Hammâmı kurbünde berber dükkânında cem' olup bu gûne hilâf ve müzevver da'vâ takdîm ve tasvîr ve merkûm Süleymân dahi gâ'ib (..) bir kimesne dahi müdde'âsına şehâdet etmek üzere tedârük ve ittifâk ve mu'âhede eylediklerini sahîhen istimâ' ve ma'lûmları olan Berber İbrahim Halîl ibn. Mehemmed ve Mehemmed Ağa bin Hasan nâm kimesneler bi'l-muvâcehe haber virdiklerinden sonra merkûm Emîr Hüseyin husûs-ı merkûmda kat'a aslı olmayup ve yine mesfûr Adanis(?) yed ve zimmetinde kat'â hakkım bu kadar ve ben bu husûsda mübtel ve kâzibim deyü ikrâr ve i'lân ve şehâdete gelen merkûm Süleymân dahi merkûmu tasdîk ve şehâdet merkûmun kâzib olup şâhid-i zûr olduğunu meclis-i şer' de ikrâr ve i'lân ve bu vechile her biri hilâf ve müzevvir olduğu zâhir ve mütebeyyin ve merkûm Emîr Hüseyin bu makûle müzevver mâddeler ihtirâ' âdet-i müstemirresi olduğu ihbâr olunmağla merkûmân şer'en müstahıkk-ı te'dîb ve ta'zîr olmalarıyla merkûm Süleymân ta'zîr-i bi't-teşhîr ile te'dîb ve bu makûle müzevvir olan merkûm Emir Hüseyin'in ta'zîr ve te'dîbini re'y-i aliyeye ihâle ile mahkeme-i merkûm (..) Mehemmed Salih zîde ilmühû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince merkûm Emir Hüseyin'in bu makûle da'vâ-yı müzevvere ile ibâdullâhı ızrâr âdet-i me'lûfesi olduğuna binâ'en ibreten li's-sâ'irîn te'dîbi muktezî olmağla ıslâh-ı nefis idinceye dek çavuş mübâşeretiyile Limni cezâresine kal'a-bend olunmak bâbında

[Fî] Evâ'il-i B sene 195.

Vüsûlünü müş'îr kal'a-i merkûm dizdârı Hüseyin'in arzı gelmiştir.

14 Ş sene 95.

[s.100/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ağacık dimekle ma'rûf Seyyid Mustafa nâm kimesne Canik ahâlîsinden olmak takrîbiyle dâ'imâ ahâlî-i vilâyeti tahrîk ve iğvâ ve ba'zı mel'anet ve mefsedete sevk ve iğrâ eylemek hasebiyle te'dîbi muktezî olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyle Bozcaada kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi bu misillü mel'anet ve mefsedete mütecâsir olanların be-her hâl te'dîbi lâzım gelmekden nâşî sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle merkûm Seyyid Mustafa'yı kal'a-i mezbûra irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'a-i mezbûreye habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîre müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 195.

Vüsûlünü müş'ir kal'a-i merkûm dizdârı İbrahim'in arzı gelmiştir.

13 Ş sene 95.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.100/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Tophâne ahâlîsinden Seyyid Abdullah nâm kimesne etvâr-ı mecnûnâne ile rikâb-ı humâyûnumu ta'cîz ve tasaddî' ictirâ eylediğine binâ'en te'dîbi lâ-büdd olduğu cihetden çavuş mübâşeretiyle Bozcaada cezîresine nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle merkûm Abdullah'ı cezîreye irsâle mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-fermân itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B sene 95.

Vüsûlünü müş'ir Bozcaada Kādîsı Hüseyin Efendi'nin arzı gelmiştir.

12 Ş sene 95.

[s.100/4]

Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Alasonya'da sâbıkâ Piskopos olan Barilyos ve gamnos Acı Yorgi nâm râhibler hilâf-ı rızâ hareketde bulduklarına binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Eğridere palankasına palanka-bend olunup mersûm ıslâh-ı nefis idüp ahvâlî diğer-gün olduğun bildirüp Martor(?) Acı Yorgi'nin hâline merhameten cerâyim-i güzeştesi afv ve palanka-i merkümeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfîm recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere (..) mezbûrun ıtlâkı için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 195.

Çavuş mübâşeretiyle bâ-fermân-ı âlî tenzîl olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.100/5]

Derbenler Başbuğu Ahmed Paşa'ya ve zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kādîsına ve Platomana kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl sunup Alasonya kazâsına tâbi' Kozani nâm karye mütemekkinlerinden Konomo(?) Yorgi nâm papas ile Marko(?) Haris(?) nâm zimmî erbâb-ı mefsedet ve muharrikînden olup ve vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ile nice ehl-i fukarâyı tazrîr ve tecrîm itdirmek âdet-i müstemirre olduğundan başka âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî etmeleriyle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp mecbûl oldukları harekât-ı nâ-marzîyyelerinde ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları ba'zı mu'temedün-aleyh kesân taraflarına ihbâr eylediklerin bildirüp mesfûrân Alasonya kazâsında ve sâ'ir her ne mahalde bulunurlar ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve Platomana kal'asına kal'a-bend olunup memhûr arz-ı hâlleriyle ıtlâkları istid'â olunmadıkça müsâ'ade

olunmamak bâbında size hitâben emr-i şerîfim recâ etmeğin çavuş mübâşeretiyile vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur.

Fî evâsıt-ı B sene 195.

Çavuş mübâşeretiyile tebdîl(?) olmuştur.

10 L sene 95.

[s.101]

[s.101/1]

Özi Vâlîsi vezîr Hasan Paşa'ya ve Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Bu def'a tarafından Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan bir kıt'a kâ'imende Selvi(?) kazâsı eşkıyâsının buldukları mahalde ahz ve cezâları icrâsı zımnında sâdir olan emr-i münîfim mantûku üzere tarafından buyuruldu tahrîr olundukda eşkıyâ-yı merkûm firârîlerinden ma'lûmü'l esâmî şakâvet-pîşeler Lofça A'yânı Müftîoğlu Mustafa nâm kimesnenin yanında bulunup ancak merkûm Mustafa melce-i eşkıyâ olmakdan nâşî emr-i münîfime adem-i itâ'at ve zikr olunan şakîleri teslîimde mûmâne'at etmekle sâ'ire mûcib-i ibret olmak için diyâr-ı ba'ideden birine nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve iltimâs olunduğuna binâ'en merkûmun bir makûle mu'în-i eşkıyâ olduğu sâ'ir (..) dahi ihbârlarından ma'lûm olmağla ma'rifetinle a'yân-ı merkûmu ahz ve Varna kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi bu misillü mu'în-i eşkıyâ ve mazarr-ı ahâlî ve re'âyâ olanların eyyen men kân te'dîbleri lâzıme-i hâlden ve merkûm Mustafa'nın dahi ber-vech-i muharrer melce-i eşkıyâ olduğu tahrîren ve takrîren ma'lûm olduğu cihetden sâ'ire ibreten be-her hâl te'dîb ve gûş-mâli muktezî olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, mezkûr Müftîoğlu Mustafa'yı ma'rifetinle bi-eyyi-hâlin ahz ve kendüyü te'dîben emsâlini terhîben Varna kal'asına irsâline mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûr Mustafa taraf-ı müşârun ileyhden vüsûlünde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bir takrîb firârından bilâ-emr-i âlî sebîli tahliye olunmakdan mübâ'adet ve vüsûl-ı kal'a olduğu müşârun ileyh tarafından Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı N sene 95.

[s.101/2]

Dimetoka Kādîsı'na İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Edirne Bostancıbaşısı Mîr Ali dâme mecdühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında mübâya'a ve sürsât zahîrelerinin Tekfurdağı iskelesine nakl ve Der-sa'âdetime îsâli ve ahz ve istîsâl-i eşkıyâya ihtimâm olmasıçün mûmâ-ileyh tarafından âdemler irsâl olundukda, bi'l-cümle ahâlî te'hîr idüp lâkin Dimetoka kazâsı sâkinlerinden Kadrioğlu Mehemmed yedinde mevcûd bulunan zahîreyi nakl etmekte tereddüd ve adem-i itâ'atinden başka mahsûl-ı cedîd idrâkinde matlûb olacak mübâya'a ve sürsât zehâyirini ziyâde bahâ ile virmek üzere etrâf ve havâliye haberler irsâl ve ahz-ı eşkıyânın te'hîrine ibtidâr üzere olmakdan nâşî merkûm İnöz kal'asına kal'a-bend-birle te'dîb ve emsâline terhîb zımında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â olunduğuna binâ'en ıslâh-ı nefis oluncaya dek İnöz kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle merkûmu li-ecli'l-ıslâh kal'a-i mezbûra irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından mücânebet vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı B sene 1195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı L sene 95.

Edirne'de ikâmetiçün tekrâr emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i C sene 96.

[s.101/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Limni cezîresi nâ'ibine ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitene-i aliyyem (..) ebvâbından Fener Kapusu dâhilinde Abdi Subaşı mahallesinde mütemekkin Zindancı Kozi(?) Zevcesi Malo(?) nâm nasraniyye ile oğlu İstovri nâm zimmî kendü hâllerinde olmayup gice ile hânelerine erâzil makûlelerini getirüp ef'âl-i şenî'aya tasaddî etmeleriyle mukaddemâ bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ ve i'tibâr etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduklarını vukûf(?) (..) olan ba'zı mu'temed kesân taraflarına ifâde eylediklerin bildirüp ibreten li's-sâ'irîn mesfûre ve oğlu mesfûr İstovri bulunduğu mahalde yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için mersûme cezîre-i mezbûra nefy ü iclâ ve oğlu mesfûr dahi Limni kal'asına kal'a-bend olunup itlâkları memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 195.

Afv ü itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evasıt-ı N sene 1195.

[s.101/4]

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından Edirne Bostancıbaşısı olan Mîr Ali dâme mecdühûya ve Bâba-yı Atîk Kādîsı'na hüküm ki,
Sen ki Bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtın mefhûmunda Âsitâne-i aliyyem sâkinlerinden müteveffâ Mehemmed Ali nâm kimesnenin vereselerinin Çorlu kasabasında sâkin Nadaroğlu Ali nâm kimesne zimmetinde dört bin iki yüz seksen guruş alacakları olmağla tahsîli bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince meblağ-ı merkûm mutâlebe olundukda, adem-i itâ'at ve firârı i'lâm olduğuna binâ'en bulunduğu mahalde ahz ve Edirne'ye ihzâriçün tekrâr sâdır olan emr-i âlî-şânım lede'l vürûd tarafından âdem ta'yîn olundukda, yine firâr eylediğini mübeyyin virilen i'lâm eğerçi Der-aliyyeme irsâl olunup ancak merkûm kasaba-i mezbûrdan bir hatve hareket etmeyüp a'yânlık iddi'asında olan mechûlü'l-ahvâl mütegalibeden Hüseyin Ağa dimekle ma'rûf kimesneye isnâd ve hânesinde ihtifâ eylediğinden başka merkûm Hüseyin mühîn-i fukarâ ve mu'in-i eşkiyâ olmağla kazâ-i âhara nefyi ile te'dîbi tahrîr ve istid'â olduğuna ecilden, vech-i

meşrûh üzere Bâba-yı Atîk'e nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûm Hüseyin ahz ve lede't-te'dîb Bâba-i-atîk'e nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûm Hüseyin'i Bâba-yı Atîk kasabasında menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine ruhsat ve cevâzdan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 1195.

Merkûm Hüseyin ber-mûceb-i emr-i âlî Bâba-yı Atîk kasabasında menfîyyen ikâmet itdirildiğini nâtik Bâba-i atîk nâ'ibinin vârid olan arzının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

[Fî] 20 Ş sene 95.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ş sene 95.

[s.102]

[s.102/1]

Anadolu Vâlisine ve Gedüs Nâ'ibine ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Gedüs kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Hâfız Mehemed Emîn zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Gedüs kazâsında sâkin ulemâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve fukarâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup zümre-i şerîr-i eşirrâ ve gürûh-ı mefâsideden ve îkâz-ı fitne ve ihtilâl-i memlekete bâdî muzırrü'l-ibâd olan kazâ-i mezbûra tâbi' Arabşar(?) karyesinden Veli ve Ece karyesinden Hasan Beşe ve (..) karyesinden Yengi(?)oğlu ve Hamzaoğlu ve Terzi Hasan kendü hâllerinde olmadıklarından derebeylerine istinâden ehl-i ırzın beşer ve otuz guruşları ahz ve ehl-i ırz ve sulehâ ve hânedân kimesnelerin haklarında isnâd-ı mâlem-yekün ehl-i örfе iştikâ ve gamz ile tekdîr ve mezbûrların zulm ve ta'addîleri üzere yevmen fe yevmen müzdâd ve bunun emsâli envâ'-ı fezâyihlerinin nihâyeti olmamağla te'dîb ve gûş-mâl olunmaları muktezî olmağla ol bâbda vâkı' hâli hüküm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz

eylediğin ecilden, merkūmlar ıslāh-ı nefis idinceye dek te'dîben Limni kal'asına kal'a-bend olunmaları emrim olmuştur.

Fî evâsıt-ı B sene 195.

[s.102/2]

Zikri âti zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Sofya mütesellimi (boşluk) zîde kadrühûya ve Dimetoka kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Şehirköyü ve tevâbi'i metropolidi Antos nâm râhibin berâtına dâhil nefis-i Şehirköyü kasabası mütemekkinlerinden Acı Teşohiliç(?) nâm zimmî zümre-i müfsidîn ve eşirrâdan olup kendü hâlinde olmadığına binâ'en vazîfesi olmayan umûra tasaddî ve âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-ber-câya cesâret etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp mecbûl olduğu harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu taraflarına ihbâr olduğun bildirüp müfsid şer'-i şüru' Acı Teşohiliç(?) kasaba ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslāh-ı nefis idinceye dek Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere Dimetoka kal'asında kal'a-bend olunmak için emr-i şerîfim tahrîr olunmuştur.

Fî evâsıt-ı B sene 1195.

Emr-i âli lede'l-vüsûl der-akab tecessüs ve taharrî olundukda mesfûrun firârını ahâlî ihbâr ve fîmâ-ba'd zuhûr ider ise derhâl ahz ve ber-müceb-i emr-i âli harekete müte'ahhid olduklarını nâtik Şehirköyü ve (..) nâ'iblerinin arzlarının mefhûmu bâ-fermân-ı âli şerh verildi.

26 N sene 95.

Tekrâr emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı L sene 95.

[s.102/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühû Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Sarıyar sâkinlerinden Mano(?) Mehemmed kendü hâlinde olmayup dâ'imâ sekrân üzere olmakdan nâşî Rumili Hisârı neferâtından (..) Sarıyar'a gelen fukarâya (..) darb eylediğinden başka nehre varup geşt ü güzâr üzere iken bölükbaşı kul ile üzerine gelüp mezbûru ahz ve habse götürdükdü Sarıyar İmâmı Eyüb ahâlîyi başına cem' ve ba'de'l-i-şâ kayıklara süvâr ve hisâr kal'asını basup mahbûs-ı mezbûru tahlîs irâdesiyle nâ-ber-câ kelimâta cesâret eylediklerine binâ'en te'dîbleri muktezî olduğı bâ-takrîr inhâ olunmağla sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûm Mano(?) Mehemmed ve İmâm Eyyüb çavuş mübâşeretiyile Bozcaada cezîresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, çavuş mübâşeretiyile merkûmân Mano(?) Mehemmed ve İmâm Eyyüb'ü li-ecli't-te'dîb Bozcaada cezîresine nefy ü iclâ eylesin ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh vüsûllerinde merkûmânı cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i âlî mahall-i âhara hareketlerine rızâ ve cevâz göstermeyüp vüsûllerini müş'ir Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B sene 1195.

Vüsûlünü müş'ir (..) vârid olan i'lâmları mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 10 N sene 95.

İtlâklariçün emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı Ş sene 95.

[s.102/4] [terkin]

Gedüs kazâsı nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Gedüs kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Hâfız Mehemmed Emîn zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp eyâlet-i Anadolu'da vâkı' medîne-i Gedüs kasaba ve tevâbi'-i kurâda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve fukarâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup hâlâ kazâmızda taşra voyvodası olup medîne-i mezbûr sükkânından Bozkuşoğlu Deli Kadir dimekle arîf nâm şakâvet-pîşe ve avenelerinden Kiras(?)oğlu Seyyid Hasan ve karındaşı Sarı Hüseyin nâm mefsedet-pîşeler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup (..) icrâ ve celb-i mâl

sevdâsıyla kazâmıza tâbi Şabhâne karyesi sükkânından olup haklarında defe'âtle evâmir-i aliyye sâdır olan Türkmenoğullarını ve sâ'ir kuttâ'-ı tarîk makûlelerinden başlarına katı vâfir harâm-zâde ve haydûd cem' ve kurâ be kurâ geşt ü güzâr ve envâ'-ı bahâne ile bi-gayrı hakkın fukarâdan ahz-ı cerâyim misillü rahnedâr-birle yevmen fe-yevmen zulm ve ta'addîleri müzdâd ve her vechile fukarânın emn ü râhatları meslûb olduğundan başka sâdât ve askerîlikde alakaları yoğiken bi-gayrı vechin ahz ve habs ve darb ve gicelerde boğazlarına (..) takup yedlerinde mevcûd olan emvâl ve eşyâlarını bize vir ve (..) katl iderüm deyü bi'l-küllîye ehl-i ırz ve şürefânın emvâllerini gasben ahz ve îsâl-i hasâret ve zulm-ı azîm etmeleriyle vâcibü'l-murâfa'a meclis-i şer'e da'vet ve bu misillü ibâdullâha zulm ve ta'addîden keff-i yed ile didiğimizde huzûr-ı hâkimde ben şürefâ ve ehl-i ırz bilmem her kim olur ise olsun belini kırup (..) katl iderüm deyü ibâdullâhı havfa düşürüp zulm-ı sarîh ve gadr-ı küllî idüp nice Ümmet-i Muhammed'i hânelerinden dûr ve iyâl ü evlâdlarından mehcûr olmalarına bâ'is ve kimesnenin bi-gayrı hakkın katl olmasına sebep ve bir dürlü itâ'at-i şer' etmeyüp başlarında olan haydûd ve harâm-zâdelere ebnâ-i sebîlin yollarını kat' ve emvâl ve eşyâları nehb ü gâret yevmen fe-yevmen erâzil ferce-yâb ve fuzûlî kazâ-i mezkûra nakîb ve serdâr olmaları zu'muyla kazâmız kurâlarında (..) iyâl ü etfâlımız pay-mâl ve bir vechile icrâ mümkün olmayup eşkıyâyı merkûmun sa'y-ı bi'l-fesâd ve muzırrû'l-ibâd [s.103] olmalarıyla rahmen-li'l-fukarâ eşkıyâyı mezbûrlar tard ve teb'îd ile te'mîn-i bilâd veistirâha-i hâl-i ibâd-birle fîmâ-ba'd kazâmızda zabt olmayup ve umûr-ı vilâyete karışmamak üzere emr-i münîfim sudûru recâsına Der-i devlet medâra arz ve i'lâm olunmak ilhâh ve iltimâs etmeleriyle vâkî' hâli bi'l-iltimâs arz ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtına mürâca'at oldukda Gedüs sükkânından Bozkuşoğlu Deli Kadir voyvodalık iddi'âsıyla nehb ü emvâl ve katl-i nüfûs misillü harekât-ı reddiyye ictisârî bâ-arz ve mahzar inhâ olduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendiçün işbu sene-i mübâreke evâhir-i Cemâziye'l-ahir'inde emr-i şerîfim virildiği mukayyed ve bâlâda mezkûr Deli Kadir nâm kimesnin Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendi bâbında ber-minvâl-i muharrer sâdır olan emr-i âlî mücebince be-her hâl mahalline merkûm irsâl ve tesyîrine ihtimâm ve inhâ olunduğu üzere Kiras(?) oğlu Seyyid Hasan ve karındaşı Hüseyin nâm kimesneler dahi vilâyetden tard ve fîmâ-ba'd zabt olunmaları ve umûr-ı beldeye karışmamaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası olan Ali [Ağa] dâme uluvvûhü i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi

sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm Deli Kadir'in Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendiçün diğêr sudûr iden emr-i şerîfim mûcebince be-her hâl çavuş mübâşeretiyle kal'a-i mezbûre irsâl ve tesyîrine dikkat ve merkûmân Seyyid Hasan ve Hüseyin'i dahi kazâ-i mezbûrdan tard ve teb'îde mübâderet ve fimâ-ba'd kazâyâ zâbit olmamak ve umûr-ı beldeye karışmamak husûslarına ihtimâm ve dikkat ve mukaddemâ ve bu def'a sudûr iden evâmîr-i münîfimin infâz ve icrâsına sa'y ü gayret ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 195.

Uşak(?) Voyvodasına hitâben (..) hakkında emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 95.

Ocadan mübâşir ma'rifetiyle arz ve i'lâm olmak üzere emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 96.

Sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince iş bu emrin kaydı terkîn ve merkûmân fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzere itlâklarîçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 205.

[s.103/1]

Mora cezîresinde vâkı' zikri âtî çiftliklerin tâbi' kazânın nâ'ibine ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Evkâf-ı humâyûnum mülhakâtından Mora cezîresinde vâkı' Bergos çiftlikleri re'âyâlarının kocabaşlarından Yani Diyakopolu(?) ve Astani Valenti(?) nâm iki nefer müfsidler kendü hâllerinde olmayup re'âyâyı tahrîk ve zâbitlerine adem-i itâ'at ve ilkâ-yı fesâd ile me'lûf oldukları ve maktûl Lalalı(?) İbrahim ağavâtına(?) müstenid olup ihtilâl-i nizâm-ı vakf-ı şerîfe tasaddîden hâlî olmayacakları ve ıslâh-ı nefis oluncaya dek bir mahale nefy ü iclâ olunmaları çiftlikât-ı mezkûre zâbiti Hüseyin zîde kadrühû ile bi'l-cümle re'âyâ taraflarından başka başka tahrîrât-birle istid'â olunduğu bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en mesfûrân Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup fermân-ı âlî-şânım sâdır olmadıkca itlâk olunmamaları fermânım olmağın, imdi sen ki Mora cezîresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, kocabaş-ı mesfûrânı ahz ve li-ecli't-te'dîb benefşe kal'asına irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mesfûrânı dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend

eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârları misillü hâlât vukû‘undan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B sene 195.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Za sene 96.

[s.103/2]

Kayseriyye mollâsına ve serdârı (boşluk) zîde kadrühûya ve Samsun kal‘ası dizdârı (boşluk) hıfzühûya hüküm ki,

Kayseriyye sâkinlerinden Emir Ağa-zâde es-Seyyid Mustafa dimekle ma‘rûf kimesne öteden berü gürûh-ı zaleme ve fesakaya mu‘âvin ve envâ‘-ı harekât-ı nâ-marzîyeye mütecâsir olmakdan nâşî mukaddemâ birkaç def‘a Samsun kal‘asına irsâl ve kal‘a-bend olunup fimâ-ba‘d kendü hâlinde olmak ve umûr-ı beldeye müdâhale eylememek şartıyla afv ü itlâk olunmuşiken mezkûr askerîlik dâ‘iyesiyle erâzil-i eşkiyâyı başına cem‘ ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i rızâ etvâra ibtidâr ve ahâlî ızrâr ve memleketi (..) ihtilâl eylediği hâlâ Kayseriyye mutasarrıfı Ebu Bekir dâme ikbâlühû tarafından tahrîr ve kal‘a-i merkûme irsâl ve kal‘a-bendi iltimâs olunmağla bu makûle muzırr-ı ibâd ve muhtel-i nizâm-ı bilâd olanların icrâ-yı te‘dîbleri lâzıme-i hâlden olmağla mezbûr es-Seyyid Mustafa alâ-eyyi-hâlin Kayseriyye'den tahrîk ve li-ecli‘t-te‘dîb Samsun kal‘asına irsâl ve kal‘a-bend-birle zulm ve şakâvetden ahâlî ve re‘âyâ-yı rahâya ihtimâm etmek bâbından fermân-ı âlî-şanı ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşidi. Vüsûlünde şakî-i merkûmun te‘dîbi lâzıme-i hâlden olmağla te‘hîrine bir dürlü cevâz göstermeyerek bi-eyyi-vechi kân kal‘a-i merkûma irsâl ve kal‘a-bendi emrine ihtimâm eylesin ve sen ki Samsun kal‘ası dizdârı merkûmsun, mezbûr Mustafa vürûdunda habsde ve kal‘a-bend eyleyüp itlâkiçün emr-i âlî ve ocak mektûbu vârid olmadıkca itlâk ve firârından ittikâ ve vürûdunu tahrîr ve i‘lâma mübâderet eylesin deyü bi‘l-fi‘l dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virmele vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı B sene 1195.

Yeniçeri Ağası i‘lâmı mücebince itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

7 L sene 195.

[s.103/3] (terkîn)

Kerpiniş Kādîsı'na ve Eğriboz kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kerpiniş kazâsına tâbi' İsbadine(?) ve Dereli(?) ve Harveste(?) nâm kurâ ahâlîleri gelüp kurâ-i mezbûrenin umûr-ı şer'îyyesi Yenişehir-i Fenar kazâsında rü'yet ve üzerlerine edâsı lâzım gelen senevi yüz elli dokuz buçuk guruş sekiz akçe hâne avâriz ve bedel-i nüzûlleri mâlî maktû'îyyet vechiyle mahalline teslîm olunmak üzere yedlerine i'tâ olunan emr-i âlî-şânıma mugâyir Kerpiniş kādîsı tarafından tekâlîf mutâlebesiyle ta'addî olunmaları îcâb etmez iken Kerpiniş A'yânı Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne ile kocabaşları Yalo Oleviç ve Nikolaki ve Evastali(?) ve Malo Maruso nâm zimmîler hilâf-ı emr-i âlî tekâlîf mutâlebe eylediklerine binâ'en merkûm Ahmed ile kocabaş-ı mesfûrlar li-ecli't-te'dîb İnebahtı kal'asına kal'a-bend olunmasını ahâlî-i kurâ-i mezbûr istid'â eylediklerini mukaddemâ Yenişehir-i Fenar ve Kerpiniş kādîları başka başka arz (..) merkûmândan ba'de'l-ihrâc başdefterdâr-ı sâbık i'lâmı mücebince çavuş mübâşeretiyle kal'a-yı merkûmeye kal'a-bend olunmalarıçün yüz doksan dört senesi evâhir-i Receb'inde emr-i şerîfim sâdır olmuşiken kuvvet-i mâliyeleri sebebiyle bir takrîb kendülerin itlâk itdirüp bizler itlâklarımıza on iki kîse akçe virdik şimdi sizden alıruz evvelkiden ziyâde zulm ve ta'addîye cesâret eylediklerinden birkaç nefer re'âyâ diyâr-ı âhara nakl ve bâkî kalanların dahi emn ü râhatları meslûb ve perâkende ve perîşân olacakların bildirüp ol bâbda inâyet istid'â etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle merkûmlar ahz ve Eğriboz kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında.
Fî evâsıt-ı B sene 195.

İnebahtı kal'asından ba'de'l-ıtlâk birkaç gün ikâmetlerinden sonra her biri mahall-i âhara azîmet etmiş oldukları[nı] nâtik İnebahtı muhassılının(?) vârid olan mektûb ve Kerpiniş nâ'ibinin arzı mefhûmu şerh

21 L sene 95.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli siyâkında emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

[Fî] Evâ'il-i S sene 96.

[s.104]

[s.104/1]

Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyid Mustafa nâm kimesne gelüp bunun akribâsından Fethiyye(?) medresesinde sâkin talebe-i ulûmdan Mollâ Mehemed nâm kimesne kendü hâlinde arzıyla mukayyed dersiyile meşgûl olup geçen sene Kağıdhâne'de ba'zı kimesneler nizâ' eylediklerinden mezbûr Mollâ Mehemed ki kusûru yoğiken mezbûrların rüfekâsıdır deyü ahz ve çavuş mübâşeretiyile Magosa kal'asına kal'a-bend olunup lâkin kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunalı bir sene olup sefil ve gözleri alîl ve bir pâreye muhtâc ve hâli diğere-gûn şâyeste-i merhamet olduğun bildirüp yalnız medrese-i merkûm sâkinlerinden mezkûr Mollâ Mehemed'in hâlîne merhameten fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla kal'a-i merkûmeden afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â-yı inâyet eylediği ecilden, hâline merhameten fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla kal'a-i merkûmeden afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı B sene 1195.

[s.104/2]

Dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden sevâhil-i Tuna'dan zehâyir sevkine me'mûr (..) ve Kili yeniçeri zâbiti (boşluk) Sünne Boğazı muhâfazasına ocakdan ta'yîn olunan Ser-turnâ'î Mustafa zîde mecdühû ve Tolçî kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sen ki gedüklü-yi mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında kapan tüccârından Zeytuncuoğlu Süleymân nâm kimesnenin iki kıt'a sefinesine re'is ta'yîn eylediği Mudanyalı Abdi ve karındaşı Mustafa nâm kimesneler vakt-i hizmetinde be-her kile dörder buçuk guruş dokuz bin kile İstanbulî hinta ve yüzer pâreye olmak üzere sekiz yüz elli kile şa'îr iştirâ ve hinta-i mezkûru Kili kazâsına ve şa'îr-i mezbûru dahi Kili-i Atîk'de mahzenlere(?) vaz' ve (..) (..) zuhûr mahz-ı tezvîr(?) üzere oldukları mesmû'un oldukda mahzenleri temhîr ve zehâyir-i mezkûreyi tahmîle mübâderet eylediğinde merkûmân üzerine hücum ve itâle-i lisân-birle nâ-marzî harekete cesâret eylediklerinden sonra hâh nâ-hâh (..) (..) zehâyiri

tahmîl ve Âsîâne-i aliyyeme irsâle eğerçi müte'ahhidler olmağla sefâyîn-i mezbûrenin bir kıt'asına altı bin ve diğerk kıt'asına altı bin beşyüz kile zahîre tahmîl olunup lâkin ibreten li's-sâ'îrîn merkûmân te'dîbe muhtâc ve esnâ-yı râhda berrânî sefâyine zahîre fûrûht iden rû'esânın dahi men' ve tahzîrleri muktezî idüğü tahfîr ve istid'â ve Âsîâne-i aliyyeme tevârüd idecek zehâyire ihtimâm ve dikkat lâ-büdd olmakdan nâşî berrânî sefâyininin men' ü def'i ve Sünne boğazının muhâfazasına ocakdan turnacıbaşı-i mûmâ-ileyh me'mûr ve el-yevm boğaz-ı mezkûrda mevcûd olmağla merkûmân li-ecli't-te'dîb Tolçî kal'asına kal'a-bend ve bilâ-emr-i âlî itlâklarından ittkâ ve mücânebet ve sâ'îrîn sefâyin rû'esâsı dahi itlâk ve eknâfdan bi't-taharrî tefahhus ve zahîreleri Der-aliyyeme irsâl ile men' ve tahzîrleri husûsuna dikkat olunmak bâbında siz ki mûmâ-ileyhimsiz. Size hitâben emr-i şerîfim sudûru bâbında bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvûhû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince merkûmların kal'a-bendleri fermânım olmağın, imdi sizki mûmâ-ileyhimsiz. Bu makûle muhtekir tâ'ifesi ve berrânî sefâyin rû'esâsının bi't-taharrî men' ü def' ve terhîb ve te'dîbleri lâzîme-i vakt-i hâlden olduğı cihetden ber-vech-i muharrer merkûmân Abdi ve Mustafa'yı li-ecli't-te'dîb ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend eyledikden sonra sâ'ir berrânî sefâyin rû'esâsı muhtekir tâ'ifelerini dahi itlâk ve eknâfdan gereğı gibi tecessüs ve taharrî-birle zâhirelerini Der-aliyyeme irsâl ve tesyîre mübâderet ve kendülerini dahi men' ve tehdîde dikkat eylesesiz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firâr ve gayblarından hazer ve mübâ'adet ve vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.104/3]

Şehirköyü kazâsı nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzûhûya hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Ali zîde ilmühûsun.Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Malkara kazâsına tâbî' (..) karyesi mütemekkinlerinden Acı Harsaf(?) veled-i Yorgi nâm zimmî meclis-i şer'e varup Şehirköyü kazâsına tâbî' Delile(?) karyesi sükkânından ve zümre-i eşkıyâ ve fırka-i fesededen Emiroğlu Ömer nâm şakî muvâcehesinde üzerinde da'vâ ve işbu sene-i mübâreke mâh-ı Receb'inde

mezkûr Ömer leylan ağılım basup on dörd yaşında oğlum Dimoli ve on iki yaşında kız karındaşım oğlu Yorgi nâm sagîrânı hevâda iken tüfenk kurşunuyla darb ve mecrûh ve müte'essiran ol sâ'atde mürd ve helâk etmekle müceb-i şer'iyyesi icrâ olunmak matlûbumdur deyü itdiği da'vâsına ber-muktezâ-yı şerî'at-ı garrâ isbâta kâdir olamayup lâkin yine kazâ-i mezkûrdan olup şakî mezkûrun ahvâl-i şakâvet-pîşesine vukûf nâmı olan ba'zı (..) sahîhatü'l-kelimât kimesneler meclis-i (..) mezkûrda mevcûd bulunup istintâk olunduklarında fi'l-vâkı' şakî-i mezkûr Ömer dâ'imâ kendü hâlinde olmayup nice bunun gibi fesâdât ve şakâvete cesâret ve emvâl-i fukarâ ve zu'afâyı nehb ü gâret âdet-i müstemirresi olduğu ahâlî-i kazâ-i mezbûr ale't-tarîkü's-şahâde meclis-i şer'de bi'l-muvâcehe ihbâr ve inhâ ve hâlâ minvâl-i muharrer üzere olduğu sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, senin dahi ilmin muhat olmağın, şakî-i mezkûrun ıslâh-ı nefis oluncaya değın kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz edildiğın ecilden, çavuş mübâşeretiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i B sene 1195.

Vüsûlünü müs'ir Seddü'l-bahir kal'ası dizdârının arzı gelmişdir.

[Fî] 6 N sene 95.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] evâhir-i C sene 96.

[s.105]

[s.105/1]

Anadolu Vâlisi sadr-ı esbak vezîrim Silahdâr Mehemed Paşa'ya ve (boşluk) kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dârü's-sa'âdeti's-şerîfem Ağası nezâretinden olan evkâfdan mahrûse-i Burusa'da vâkı' merhumân Sultân Murad ve Emir Sultân tâbe serâhumânın evkâfi yörükân re'âyâsından Karesi sancağında Fırt ma'a Şâmî kazâsında ber-vech-i kışlak mutavattın olan yüncüler cemâ'ati re'âyâları iktizâ iden resm-i kışlak ve yaylaklarını vukûf üzere sahib-i arza edâ etmişler iken mîr-i mîrândan livâ-i mezbûr mutasarrıfı Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm Ömer dâme ikbâlühû tarafından bir kat daha resm-i kışlak

mutâlebe ve cebren bin yediyüz on guruş ile iki bârgîr ve iki re's katırlarını ahz eylediğinden gayrı cemâ'at-i merkûme ahâlîsinden Ahmed Hâcî Veliyyüddîn ve Hâcî Ahmed ve Mehemmed ve İsmail ve Mustafa ve Mehemmed ve diğeri Mustafa nâm kimesneleri bi-gayrı hakkın ahz ve (..) ve beş yüz guruş cerîme mutâlebesiyle habsde ibkâ etmekden nâşî husûs-ı mezbûr mahallinde ma'rifet-i şer' ve voyvodaları ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle rü'yet ve inhâ olunduğu üzere hilâf-ı şer'-i şerîf mugâyir-i serbestîde akçe ve hayvanât ahz ve der-zencir ve bilâ-cürm habs ve tecrîm olundukları vâkı' ise ba'de's-sübûtü'ş-şer'î hukûk-ı fukarâ ashâbınâ istirdâd ve fîmâ-ba'd bilâ-cürm ahz ve habs ve sâ'ir bahâne ile ta'addî ve tecrîmlerinden mübâ'adet olunmak bâbında mahrûse-i Burusa'da Haremeyn müftîsî vekîli inhâsı ve nâzır-ı vakf arzıyla iş bu sene-i mübâreke evâhir-i Cemâziye'l-ahir'inde sâdır olan emr-i şerîfim mübâşiri yediyle lede'l-vürûd mezbûr Veliyyüddîn ikiyüz oniki guruş ile re's şütür iddi'â ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tarafından vekîl ta'yîn olunan kethüdâsı Ömer Efendi dimekle ma'rûf kimesne dahi İldirez(?) nâm karye ahâlîlerini merkûm Veli ve rüfekâsı subaşılarna gamz-birle elli(?) guruş tecrîm itdirdikleri mukaddemâ karye ahâlîsi tarafından lede'l-inhâ mübâşir ma'rifetiyle merkûm Veli ahz ve murâfa'a ve meblağ-ı mezbûrun ashâbına teslîmi ve tenbîh ve zararlarıçün otuz guruşun tahsîli muktezî olmakdan nâşî iki re's devesi fûrûht ve ashâbına teslîm olunduğundan gayrı te'dîblerinden iğmâz için mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh yüz guruş ve hidmet-i mübâşiriyye olarak altmış guruş ve resm-i kışlak tahsîli serbestîye mugâyir olduğu ma'lûmu olmadığından mâ'adâ selefî tarafından ahz olunmak mülâbesesiyle resm-i kışlak nâmıyla fakat dördyüz guruş tahsîl olunduğunu beyân ve mâ'adâsının ahz olunmadığına tahlîf için mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin hazînedârı ihzârı tenbîh olduğu esnâda Kobaş Cemâ'ati kethüdâsı olan Hasan Bey nâm şakî müdde'î-i merkûmlara mülhak ve cem'iyet ile mahkemeye gelüp hilâf-ı şer' ızhâr-ı huşûnet eylediklerinde ahâlî-i kazâ dahi eşkıyâ-yı merkûmenin mezâlîm ve ta'addîlerinden muzdaribü'l-hâl ve istîlâ-yı cerâddan mevrû'âtları kalîl iken karîn-i telef ve mîr-i mîrân mûmâ-ileyhin evzâ' ve etvârından hoşnûd olduklarını ve kazâ-i mezbûr dâhilinde dört sâ'at mesâfe Bağrsak Deresi nâm mahalde zikr olunan Kobaş Cemâ'ati ve cemâ'at-i sâ'ire ahâlîleri ber-vech-i meşrûh sâkinler olup Aydın cânibinden iki himl hazîne ile gelen iki nefer tatara Başgelmeye kazâsından cebelü koşmadıklarından yörükân-ı merkûme kethüdâsı Hasan ve rüfekâları bârgîrleri iddi'â ve muhârebe üzereler iken Deryâ Kapudanı vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnun Kaftan Ağası Hasan zîde kadrühü İzmir cânibinden otuz kadar

âdemleriyle gelür iken tesadüf ile iki re's bârgîre mahmûl hazineyi tahlîs ve bir bârgîr kaldığını Balikesriye'ye vürûdunda takrîr ve beyân ve bârgîr-i mezkûr ile bir heğbe derûnunda bir tafta kürk ve sâ'ir eşyâ ve heğbede üçyüz guruş haremeyn mübâşiriyyesi kaldığını ve kendüyü bıçak ile darb eylediklerini tatar-ı merkûmlar iddi'â eylediğine binâ'en mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh tarafından bâ-buyuruldu ve mürâsele-i şer'îyye âdemler ta'yîn ve eşkıyâ-yı merkûmenin li-ecli't-terâfu' ihzârları murâd olundukda, meblağ-ı mezbûr üç yüz guruşdan mâ'adâsını bir müsâfir tâcir(?) ile irsâl-birle heğbe yalnız bir adeddir bizler haremeyn re'âyâsıyız Balikesri mahkemesiyle umûrumuz olmayup her ne mahalde murâd ider isek tavattun ideriz deyü cevâb ve ızhâr-ı huşûnet etmeleriyle huzûr-ı şer'-i şerîf irtikâb-ı küfr ve hetk-i nâmûs-ı şerî'at iden Kara Musa ve Hâcî Ali ve Çukadâr İbrahim Kethüdâ nâm şakîlerin bir mahalle kal'a-bend olunması mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh bir kıt'a mektûb ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Urbanî-zâde Abdullah zîde ilmühûsun iki kıt'a i'lâmında ve emr-i şerîf-i mezkûrede mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh, ile bi'n-nefs murâfa'a kaydı olmayup (..) resm-i yaylak ve kışlak mu'tâd olduğundan gayrı kendüler dahi mu'zır(?) ve mu'terîf olduklarına binâ'en müftî-i belde(?) ve vücûh-ı ahâlî muvâcehelerinde bi't-taharrî icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye ikdâm üzere iken yörük zâbitinin tahrîkine mebnî kâtil ve sârik ve kıbtî makûlesi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin üzerine hücûm ve müftî ve fetvâ ile işimiz yokdur deyü emr-i şerîfi yedinden ahz ve şütûm-ı galîza ile azîmet(?) etmiş olmalarıyla icrâ olunmadığı sûretde fimâ-ba'd icrâ-yı ahkâm adîmü'l-imekân olduğundan başka Balikesri ve havâlîsinde Mihaliç'a varınca yörükân ve cibîti haşerâtlarından ebnâ-i sebîl mürûr idemeyüp katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü envâ'-ı ta'addîyata cesâret ve vülât ve hükâmın nüfûz-ı kelâmı kalmamağla eşkıyâ-yı merkûmûnun nefy ü iclâlarıyla tekmîl-i ırz-ı şerî'at-i Muhammediye mübâderet ve züyûf altunun dahi ahz ve da'vâsı bâ-fermân-ı âlî memnû' iken sekiz çekirdek yetmiş pâralık altunu üç guruş yerine ahz u [i']tâda vermeleriyle ihtilâl-i umûr-ı ibâda bâdî bir keyfiyet olduğunu bunda vürûd iden kâ'imende tahrîr ve inhâ ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve bu makûle eşkıyânın hilâf-ı marzî-i şerî'at ve isâ'etleri şer'an ve kânûnen te'dîb olmalarını müstelzim ve fukarâ-yı ahâlî ve ra'ıyyetin asûde-hâl ve istirâhat olmaları elzem olduğuna binâ'en sen ki Anadolu Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle eşkıyâ-yı mezbûr Dîvân-ı Anadolu'ya ihzâr ve kemâ-hüve hakkuhû işâ'at ve şenâ'atları keyfiyetine ittîlâ'ın şâmil olduğdan sonra te'dîbat-ı lâyıkalı icrâsiçün kal'a-bendlerle kazıyye-i mezbûrun nizâmına bezl-i kudret hilâf-

ı rızâ-yı aliyye o makûle mağşûş nûkûdu kasaba-i mezbûrede eyâdî-i nâsda tedâvülû husûsu dahi men' ü def' [s.106] ve nizâm-ı kavîye rabt ve tevsîk(?) ve fimâ-ba'd bu makûle harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî ideri olursa (..) ahâlî ile hükkâma teslîm etmeleri için nezri kabûl ve ta'ahhüd itdirüp keyfiyeti sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak için Dîvân-ı humâyûnumdam emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l başdefterdârım olan Hasan dâme mecdühû telhîs etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl müşârun ileyh tarafından (..) âdem ta'yîn ve taraf-ı şer'den mürâsele irsâl olundukda eşikîyâ-yı merkûme adem-i itâ'at gönderilen ademi ircâ' ve ahâlînin emniyetleri bi'l-küllîye meslûb olduğu ve suhûletle ihkâk-ı hakk ve te'dîbleri imkânı olmadığı nâtika müşârun ileyhın vârid olan mektûb ve Balikesri nâ'ibinin arzı mefhûmu şerh

6 Za sene 95.

[s.106/1]

Hâlâ Edirne Vâlîsi Vezîr Hasan Paşa'ya hüküm ki,
Hezar Serdârı Ser-turnâ'î Ömer ile A'yânı Koca Ağa'nın mu'în-i eşikîyâ oldukları Özi Vâlîsi sâbık tahrîrâtı ve Eskicum'a A'yânı Cizyedâr-zâde İsmail dahi sût'-i ef'âlî sâ'ir tahrîrât ile lede'l-inhâ merkûmân Ömer ve Koca Ağa'nın doksan dört senesi evâ'il-i Zi'l-hicce'sinde mezbûr Cizyedâroğlu İsmail'in doksan beş senesi evâhir-i Safer'inde Varna kal'asına kal'a-bend olunmaları için evâmir-i şerîfem sudûrundan sonra serdâr-ı mezbûr Ömer fimâ-ba'd kendü hâlinde olup fukarâyı ızrârdan mücânebet eylemek şartıyla dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası i'lâmıyla emr-i mezkûrdan ismi terkîn ve itlâk olunmasını muhtevî iş bu yüz doksan beş senesi evâ'il-i Rebî'ü'l-âhir'inde bir kıt'a (boşluk) ve merkûm Cizyedâroğlu İsmail hakkında vârid olan tahrîrât-ı merkûme vâkı'-i hilâfdır deyü mezbûr İsmail Der-aliyyeme gelüp hüsn-i hâlini mübeyyin tahrîrât takdîm ve hâlâ Kapudan-ı Deryâ Vezîrim Gâzî Hasan Paşa ol esnâda kâ'im-makâm bulunduğundan nezdinde mütehakkık olduğu beyânıyla kal'a-bendi için virilen emrin kaydı terkîn ve itlâk ve mübâşir ma'rifetiyle mahalline irsâl ve hakikat-i hâl ve mücib-i nizâ' olan mezbûr altı bin guruş mâddesi Kapucubaşı Turhan dâme mecdühû ma'rifeti ve ma'rifet-i

şer'le cümle muvâcehesinde müceddeden tahkîk ve Der-aliyyeme i'lâm olunmasını müş'ir sâlifü'z-zikr doksan beş senesi evâ'il-i Rebiü'l-evvel'inde dahi bir kıt'a evâmir-i şerîfem ısdâr olunmuşidi. El-hâletü hâzihî vâridinden istimâ' olunduğuna nazaran mukaddemâ sû'-i hâlleri ber-vech-i muharrer inhâ olunduğuna binâ'en nefy ve kal'a-bend ve ba'dehû bâlâda beyân olunduğu üzere birer takrîb itlâk olunan merkûmân Hezargrad Serdârı Ömer ve Cizyedâroğlu İsmail'in Adapazarı'na varup kıyâmları Özi vâlîsi sâbık ma'rifetiyle râbita olan şerâ'it-i icrâ nizâmın bâ'is-i inhilâlî olduğu hasebiyle eşkiyâ tâ'ifesi ferce-yâb iyâb ü zehâb ile ebnâ-i sebîle ve ahâlî-i vilâyete ta'addîleri der-kâr olmağla sen ki hâlâ Özi Vâlîsi vezîr-i Müşârun ileyhsin, vazîfe-i zimmetin olduğu vechile def' ve te'dîb-i eşkiyâya ihtimâm ve eğer mezbûrân Ömer ve İsmail'in sû'-i hâlleri sahîh olup ol havâlîde vücûdları sâ'ir eşrârın vesîle-i ferce ve fırsatları olduğu indinde mütehakkık olur ise kendülerine istimâlet virüp tarafına celb ile mi olur? âhar dürlü suhûlet tarîki mi olunur? ahz ve birer kal'aya irsâl ile (..) eşkiyâ-i mefsedetini ref' ü def'e ve ahâlî fukarâsını te'mîne ikdâm ve dikkat eylemen hassaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mahfiyyen (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi insilâb-ı emniyet-i ibâda mûcib inhilâl-i şerâ'it-i nizâmı müstevcib hâlât vukû'una kat'â rızâ-yı dâverânem olmadığı ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer muktezâ-yı me'mûriyet ve lâzime-i zimmetin olduğu üzere te'dîb ve def'-i eşkiyâ ve tanzîf ve tathîr-i bilâd (..) ve himâyet ve sıyânet-i fukarâ husûslarına kemâl-i ikdâm ve dikkat ve mezbûrân Ömer ve İsmail'in ef'âl-i seyyi'eleri sahîh ve ol havâlîde vücûdları eşrâr-ı sâ'irenin ferce-yâb olmalarını mûcib olduğu indinde mütehakkık olur ise kendülere istimâlet ile mi olur âhar sûretde suhûletle mi olunur? Ne vech ile ve ne tarikle olur ise i'mâl-i lâyiku'l(..) (..) iderek hakîmâne tarafına celb ve ahz ve bir münâsib kal'aya vaz' ve kal'a-bend-birle kangı kal'aya vaz' olduklarını ve tafsîl-i keyfiyeti Der-aliyyeme i'lâm ve bu vesîle ile havâlî-i mezbûreden eşkiyâ mefsedetini def' ü ref' ve ahâlîyi te'mîne cidd-i tâm idüp ve lâkin teftîş-i eşkiyâ bahânesiyle yemîn ü yesâra inhirâfa ve kimesneden mâl celbi tarîkine insirâf ve fukarâya tasaddî ve ta'addîye vesîle olur evzâ'-ı gayr-ı marzîyeden ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 95.

[s.106/2]

Mîr-i mîrân olan(?) Derbendler Başbuğu Kurd Ahmed Paşa dâmet me'âliyhû ve zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîlarına ve İnöz kal'ası dizdârı zîde hıfzûhûya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Gölikesri(?) ve Görice ve Grebine ve Sacin(?) ve sâ'ir ol havâlîde olan metropolidanın dâhil-i iltizâmında olan kazâhâ ve nevâhî ve kurâsında mechûlü'l-ahvâl nâ-ma'lûm Damaskinos ve refikî Vasili nâm müfsidler ve Savis Şeytanı ile gûnâ gûn kelâm-ı nâ-ber-câya âğâz ve istidrâc ile başlarına vâfir kesân tecemmü' kazâ be-kazâ geşt ü güzâr ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret ve bu makûle hareketleri muhill-i nizâm-ı ra'yyet ve memleket olmakdan nâşî mahall-i mezkûr metropolidanı rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediklerin bildirüp mesfûrân Damaskinos ve refiki Vasili her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve İnöz kal'asına kal'a-bend olunup itlâkları husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin vech-i meşrûh üzere amel, emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.106/3]

Zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Kapudağı ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan Erdek kasabası toprağında kâ'in Adatir(?) nâm manastırın Gamnosu Afodiyos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret eylediğinden bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâvar olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr kasaba-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyile ahz ve Aynaroz cezîresinde ka'in Hilandar manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır

[Fî] Evâhir-i B sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı N sene 95.

[s.106/4]

Ruşuk Kādîsı'na hüküm ki,

Sâbıkâ Rusçuk A'yânı Burunsuz Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem li-ecli't-te'dîb mahbûs olduğu Zıştovi kal'asından ıtlâk iyâl ü evlâdıyla Karînabâd'da meks ve ikâmeti bâbında fermân-ı münîfim sâdır olmuşıdi. Merkûm bir seneden berü iyâl ü evlâdıyla vatanlarından dûr olup sefîl ve sergerdân ahvâlleri(?) diğer-gûn ve perîşân olduğun zevcesi Nefise Hatun bâ-arz-ı hâl inhâ ve afv ü ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle merkûm fimâ-ba'd mugâyir-i rızâ hareketde olmamak şartıyla Karînabad'da ikâmetden afv olunup Rusçuk'da ikâmetine muhâlefet olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.107]

[s.107/1]

Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

İpsala kazâsı sâkinlerinden Hasan Efendi dimekle arîf kimesne harbi kefereye Hintâ fûrûhtu ithâmıyla bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Limni cezâresine nefy ü iclâ olunup töhem-i merkûmda medhali olmayup ma'ğdûr ve ehl ü iyâli sefîl ve sergerdân olduğundan bahs ile eyyâm-ı mübârekeye hürmeten cürmü afv ve ıtlâkına müsa'âde-i aliyyem erzânî kılınmasın merkûm Hasan'ın iyâl ü evlâdı bâ-arz-ı hâl istid'â etmeleriyle merkûm Hasan'ın hakkında olan inhâ hilâf ve iftirâ idüğünü ve fimâ-ba'd bu makûle hareket kendüden sudûr etmeyeceğini ba'zı mevsûkü'l-keîm kimesneler sûret-i ta'ahhüde inhâ etmeleriyle bundan böyle hilâf-ı rızâ hareketde bulunur ise vech-i âhar ile te'dîb olunmak şartıyla ta'ahhüd-i merkûme mebnî ıtlâk olunmak için emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.107/2]

Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,

Radomir Kādîsı Mevlânâ Hasan Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Radomir kasabasında sâkin bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ahâlî meclis-i şer'e varup kasaba-i mezbûr sâkinlerinden yeniçeri zümresinden el-Hâc Kurdoğlu İbrahim Beşe dimekle ma'rûf kimesnenin sû'-i hâli bundan akdem inhâ ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bâ-fermân-ı âlî Kavala kal'asına kal'a-bend sabî-i evlâdları dahi nâna muhtâc ve ahvâlleri diğ'er-gûn ve şâyeste-i merhamet olmalarıyla mezbûr İbrahim'in cürmü afv ve kal'a-i merkümeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında mahzarları musaddak arz idiverir deyü ilhâh ve hakikat-i hâl minvâl-i muharrer üzere olduğuna Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmi muhât olmağın, afv ü ıtlâkiçün emr-i şerîfim virmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve merküm İbrahim'in afv ü ıtlâkı i'lâm ve mahzar-birle ahâlî istid'â veistirhâm eylediklerin bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçeri Ağası Ali Ağa dâme uluvvühü i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince ıtlâk olunmak [içün] emrim yazılmışdır.

Fî Evâhir-i B sene1195.

[s.107/3]

Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kayseriyye Kādîsı Şeyh-zâde Sun'ullâh zîdet fezâ'ilühü Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Kayseriyye'de mütemekkin Rum tâ'ifesi bi-esrihim meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûr mütemekkinlerinden Sarı Yılan dimekle ma'rûf Yorgi nâm zimmî kendü hâliyle meşgûl ve kâr u kisbiyle mukayyed olup kimesneye cevır ve ta'addîsi yoğuiken ba'zı kimesneler garaz-ı nefsâniyet ve tama'-ı hâma tebe'iiyet-birle mesfûr Yorgi re'âyâ fukarâsını dâ'imâ ehl-i ırza gamz ve tekdîr ve tecrîm ve tâ'ife-i mesfûr beynlerinde burûdet ilkâ ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olur deyü bundan akdem iştikâ eylediklerinde çavuş mübâşeretiyle Samsun kal'asına kal'a-bendiçün sâdır olan emr-i âlî kazâ-i mezbûr mahkemesine lede'l-vüsûl imtisâlen mesfûru ta'yîn olunan mübâşir çavuşa teslîm ve mahall-i menfâsına irsâl olunup lâkin zimmî-i mesfûrun keyfiyet-i hâli sû'âl olundukda, bî-garaz (..?)(..?) kimesneler mesfûr kendü hâlinde arzıyla mukayyed olup hakkında isnâd olunan ifk ü iftirâ ve kizb-i mahzdır deyü haber virmeleriyle mesfûrun cürmü afv ve ıtlâk

olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden, fîmâ-ba'd ihtilâl-i nizâm-ı beldeye mûcib olur hareketden mücânebet eylemek şartıyla bu def'a cürmü [afv] olunmağla itlâk olunmak bâbında fermân-alî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.107/4]

Tırhala ve Alasonya ve sâ'ir zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîlarına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp Alasonya kazâsına tâbi' Kozani(?) nâm karye mütemekkinlerinden zümre-i mesfûrîn-i muharrikden Yorgi Evaposin(?) ve Olofrece(?) nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve karye-i mezbûrenin ehl-i ırz re'âyâsını ilkâ-i şerr ile tekdîr ve kocabaşılık iddi'âsıyla tecrîm ve rahnedâr itdirmek âdet-i me'lûfeleri olduğundan başka âyînlerine muhâlîf harekât-ı nâ-marzîyeye cesâret itmeleriyle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr üzere olduklarından fukarânın emn ü râhatları meslûb olup vücûhla mağdûr ve mesfûrlar sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûrlar her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis ve istirâhat-ı re'âyâ zımında Tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkları partik ve cemâ'at-i metropolidan taraflarından memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânımım sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.107/5]

Kavala nâ'ibine hüküm ki,

Muhill-i nizâm-i memleket ve mûcib-i ısrâr-ı ra'iyet olur harekâta ibtidârı hasebiyle li-ecli't-te'dîb mukaddemce bâ-fermân-ı âlî Kavala'ya nefy ü iclâ olunan (..) sükkânından hâcî Velioğlu Mehemmed'in bu def'a Der-aliyyeme gönderdiği arz-ı

hâlinde öteden berü kendü hâlinde (..) zümresinden olup ta'addî olunmak icâb ider hareketi yoğuiken erbâb-ı ağrâzın mücerred icrâ-yı nefyleri zımnında hilâf-ı vâkı' inhâ ve iştikâlarına mebnî nefy ü iclâsiçün emr-i şerîf ısdâr ve gadr ve habs eylediklerinden bahs ile itlâkı bâbından emr-i şerîfim sudûru istid'â olunduğuna binâ'en fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla eyyâm-ı mübârekeye hürmeten cürmü afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ş sene 95.

[s.108]

[s.108/1]

Alasonya ve Tırhala kâdîlarıyla sâ'ir zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîlarına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Alasonya kazâsına tâbi' Kozani nâm karye mütemekkinlerinden zümre-i müfsidînden Mihali Toma(?) ve Timoti(?) Nikola nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup kocabaşılık iddi'âsıyla re'âyâya ilkâ-i şerr ile tecrîm ve rahnedâr itdirmek âdet-i me'lûfleri olduğundan başka âyînlerine mugâyir harekâta cesâret eylediklerinden bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhalarında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mersûmân kazâ-i merkûm ve sâ'ir her ne mahalde bulunurlar ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis ve istirâhat-ı re'âyâ zımnında Tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkları husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.108/2]

Hâlâ Anadolu Vâlîsi vezîr sadr-ı esbak Silahdâr Mehemed Paşa'ya ve Kütahya kal'asına dizdârına hüküm ki,

Kütahya nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Mehemed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kütahya civârında vâkı' Dağardı kazâsı a'yânı İbraloğlu Mustafa

avenesinden Çakır İmâm dimekle ma'rûf müfsid ile yek-dil ve müddet-i vâfiren [berü] kazâlarına varup icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye murâd iden nâ'ibleri kazâ derûnuna koymayup her birini birer bahâne ile tekdîr ve tahvîf iderek firâr itdirilmesi(?) ba'dehû bilâ-mürâsele umûr-ı şer'îyyeyi merkûm Çakır İmâm'ı rü'yet ve kısmet-i askeriyenin zabt etdirmek âdet-i müstemirresi olduğundan üç beş aydan mütecâviz kazâ-i mezbûra nâ'ib varamayup Kütahya'da ve kazâ-i âharda müsâfiren ikâmet ve encâmında Âsitâneye azîmet eylediklerinde müfsid-i mezbûr Mustafa ile Çakır İmâm diledikleri gibi zulm ve ta'addî ve fukarâyı hilâf-ı şer'-i şerîf tecrîme tasaddî eylediklerinden fukarâ ve ahâlî-i kazânın hâlleri diğêr-gûn ve perîşânî olacağını vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz Müslimîn ihbâr ve müfsid-i mezbûrların te'dîb ve gûş-mâlleri mühim olduğunu inhâ etmeleriyle müfsid-i mezbûrların te'dîb ve gûş-mâlleri ve ibreten li's-sâ'ir islâh-ı nefs idince Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına bi'l-iltimâs arz ve i'lâm eylediği ecilden, sen ki vezîr-i müşârun ileyh[sin] merkûmları buldukları mahalde ahz ve ibreten li's-sâ'irin Kütahya kal'asında kal'a-bend olunmaları bâbında.

Fî evâhir-i B sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 96.

Mezbûr Çakır İmâm'ın dahi ba'zı(?) şürût ile itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 201.

[s.108/3] [terkin]

Hâlâ Deryâ Kapudanı vezîrim Gâzî Hasan Paşa'ya hüküm ki,
Sen ki vezîr-i müşârun ileyh[sin], bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında Ayvalık Kādîsının bir kıt'a i'lâm ve re'âyânın mahzarlarında Ayazmend sükkânından Nasûh oğlu Halîl nâm şakâvet-pîşe cem' eylediği ma'lûmü'l-esâmî haşerât ile haremeynü'ş-şerîfeyn evkâfindan Ayvalık kazâsı civarında geşt ü güzâr ve fukarâ-yı ra'iiyyetin hilâf-ı şer' emvâlîni gâret ve katl-i nüfûsa ictisâr eylediği bundan akdem bâ-i'lâm ve mahzar inhâ olunduğuna binâ'en mezbûr ahz ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve zimmetinde mütehakkık olan hukûk-ı ibâd istirdâd ve mâdde-i katl dahi sâbit olur ise habse ibkâ ve keyfiyet Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında sana hitâben sâdir olan emr-i şerîfim lede'l-vüsûl tarafından bâ-buyuruldu kapucular

kethüdâ ki ta'yîn ile merkûm Halîl donanma-yı humâyûnuma ihzâr ve müdde'iyûn-ı mesfûrûn ile hâzurken lede't-terâfu' müdde'âlarını mübeyyin ısrâr müsliminin beyninde(?) taleb olundukda, kazâ-i mezbûr ehl-i zimmet re'âyâsından ibâret olduğundan tenbîhe(?) kudretleri olmayup fakat elli re's ağnâmların kuzularıyla zabt eylediğini ve otuz guruş (..) edâsına tenbîh olduğunu ve fimâ-ba'd re'âyâ fukarâsına zerre kadar rencîde ve ta'addî olur ise hazîne-i âmireme otuz bin guruş virmek üzere bâ-hüccet-i şer'iyye nizâm-ı kaviye rabt olundukdan sonra nizâm-ı merkûm adem-i i'tibâr ve bir hafta mürûr etmeksizin kazâ-i mezbûr mütemekkinlerinden Çömlekçi Nikola nâm zimmîyi ahz ve bir kîse akçemi sirka eyledin deyü bi-gayrı hakkın habs ve re'âyâ taleb eylediklerinde der-akab siyâset ile Bergama'ya irsâl ve evvelkiden ziyâde başına eşkiyâ cem' ve kazâ-i mezbûr etrâfında geşt ü güzâr ve re'âyâ tarafına âdemler gönderüp Ayvalık re'âyâlarının zirâ'at eyledikleri toprak Ayazmend hassından ve benim toprağımdır Ayvalık Voyvodası karışmaz deyü gûnâ gûn süvârîler(?) irsâl ve ba'dehû nice eşkiyâ ile arâzî-i merkûmeye varup çirftçi re'âyâ makûlesinin üzerlerine katl kasdıyla hüccüm ve re'âyâ dahi mahsûllerin terk ve firâr eylediğin tekrâr kazâ-i mezbûr re'âyâları ale'l-umûm meclis-i şer'e vürûd ve tazallüm-i hâl ile şakî-i merkûm Halîl ve (..) fesâd ve şakâvetlerinden adem-i emniyetleri hasebiyle tarla ve bağçelerine gitmekden havf ile mahsûlâtlarını bi'l-küllîye terk ve hâlleri diğere-gûn ve şerr ü mazarratından belde-i âharda iskân idelecekleri beyân etmeleriyle rahmen li'l-fukarâ eşkiyâ-yı merkûm ve kazâ-i mezbûrdan ihrâc ve ıslâh-ı nefis idinceye dek belde-i uhrâya iclâ ile def'-i müşkîlleri bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â eylediklerine binâ'en sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, merkûm Halîl ve ma'iyetlerinden şakâvetleri mütehakkık ve âşikâr olanlar mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Bozcaada'ya nefy ü iclâ ve kaç nefer oldukları isim ve resimleriyle Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

Vürûd iden i'lâmına mebnî te'kîdi hâvî emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Za sene 95

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu kayd terkîn ve afv ü ıtlâkiçün emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı Z sene 95.

[s.109]

[s.109/1]

Kütahya nâ'ibi zîde ilmühûya hüküm ki,
Dârü'd-sa'âdeti'ş-şerîfem ağası nezâretinde âsûde olan evkâfdan haremeynü'ş-şerîfeyn mukâta'âtından Terkemiş ve tevâbi'î mukâta'ası düstûrî'l-kirâm müşîrî'l-mufahham nizâmü'l-âlem ve vekîl-i mutlakım İzzet Mehemed Paşa edâm'allâhü te'âlâ ile oğlu Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mehemed Sa'id dâme mecdühû ve karındaşı Mîr İsmail zîde mecdühûnun ber-vech mâlikâne iştirâken uhdelerinde olup Burdur kazâsı sükkânından Kadıroğlu Emîn Bey dimekle arîf kimesne nizâm-ı mukâta'anın ihtilâline bâ'is hâlâta tasaddî eylediğinden mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî Kütahya'ya nefy ü iclâ olunup lâkin mezbûr ıslâh-ı nefis eylediği bedîdâr olmağla nefyi bâbında sâdır olan emrin kaydı terkîn ve merkûm Emîn fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk ve i'lâm-i hâli müş'ir fermânım olmağın, imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezkûr Emîn'in nefyi bâbında sâdır olan emr-i âlî-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn ve şart-ı mezkûr üzere itlâk olunduğu ma'lûmun oldukda merkûm Emîn'in itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından hazer eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.109/2]

Edirne Bostancıbaşısına hüküm ki,
Kırkkilisa kazâsına tâbi' Üsküb karyesi sâkinlerinden Dimitraki veledi Togodoş nâm zimmînin karye-i mezbûre re'âyâlarından olan iki bin guruş alacağını sâdır olan emr-i âlî mûcebince lede'l-mutâlebe re'âyâ-yı merkûmenin birkaç neferi ibtâl-i hakk için tarîk-i hîleye sülûk ve bezl-i irtişâ ile aldıkları i'lâm ile Der-aliyyeme iştikâ eylediklerine binâ'en mesfûrun küreğe vaz' olunması bâbında eğerçi emr-i münîfim sâdır olup lâkin mesfûr bundan akdem İnöz kal'asına nefy ve ba'dehû sâbıkâ Kırım Hanı olan Selim Giray Han dâme uluvvühûnun iltimâsı ve civar kâdîlarının i'lâmlarına mebnî itlâk olunup henüz menziline varmazdan mukaddem hilâf-ı inhâ iştikâyâ mebnî küreğe vaz' için İstanbul'a ihzârları bâbında sâdır olan emr-i âlî mesfûrun mağdûriyyetine bâdî olup fî nefsü'l-emr mesfûrun bu bâbda cürm ve isyânı

olmayup mücerred nefsâniyete mebnî eylediği bi't-taharrî tashîh olunmağla mesfûrun cerâyîm-i sâbıkâsı afv ü itlâk olunmak için emr-i âlî-şânım sudûrunu tahrîr ve iltimâs eylediği ecilden, fîmâ-ba'd bu makûle hilâf-ı rızâ hareketde bulunduğuh inhâ olunmak lâzım gelür ise icrâ-yı te'dîbinde te'hîr olunmamak üzere itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, şart-ı mezkûr üzere mesfûrun itlâk olunduğuh ma'lûmun oldukda küreğeh vaz' için İstanbul'a ihzâr teklîfi ile ta'adî ve ta'arruzdan bu bâbda hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

[s.109/3]

Rumili Vâlîsine ve Şehirköyü Kādîsı'na hüküm ki,
Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, tarafından Der-aliyyeme vürûd iden iki kıt'a mektûbunda ve Şehirköyü nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin arzı ve ahâlîsinin mahzarlarıyla Sofya ve Niş ve Samako ve İznepol ve Berkofca ve Priştine ve Leskofça kazâları kuzât ve nüvvâbının i'lâmları mefâhiminde hâssa silahdârlarımdan olup müddet-i vefîreden berü Şehirköyü kazâsında voyvoda ve Sofya mübâya'acısı olan Mîr Mustafa zîde mecdühû kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Kôr Hasan Bey ve Hayreddin ile ittifâk ve ittihâd ve kavî-i(?) mücerredleriyle kazâ-i mezbûresinde mübâya'a-i kesîre tevzî' eylediklerini sâbıkâ kazâ-ı mezbûr nâ'ibi Mevlânâ Abdurrezzak zîde ilmühû arzıyla inhâ etmişiken mîr-i mûmâ-ileyhin hüsn-i hâlini mübeyyin mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin tekrâr arzı zuhûr eylediğihine binâ'en hakîkat hâlde iştibâh vâkı' olmağla husûs-ı mezbûr kazâ-i merkûm ve civâr kazâlarından tafahhus ve su'âl ve hakîkat-i hâl arz ve i'lâm olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, sana ve kazâhâ-i merkûm kuzât ve nüvvâbına hitâben bundan akdem sudûr iden emr-i celîlü'ş-şânım hâcegân-ı Dîvân mu'allâ erkânımdan Canım Hoca hafîdi Mîr Abdülkâdir Şemseddin zîde mecdühû mübâşeretihyle mahall-i mezkûra lede'l-vürûd kazâ-i mezbûr re'âyâları ve civâr kazâların kuzât ve vücûh ahâlîlerinden cem'-i gafîr ve nefsi Sofya'nın ulemâ ve sulehâ ve ahâlîleri ihzâr ve akd-i meclis olunup emr-i şerîf-i mezkûr muvâcehelerinde kırâ'et ve istintâk olunduklarında vukû' bulan müşkîlden ferd-i vâhidin haber ü agâhı olmayup ahâlî-i fukarânın nâ'ib-i mûmâ-ileyhin zulm ve ta'addîsine adem-i tahammüllerinden bahs ile azli niyâzıyla Der-aliyyeme arz ve mahzar tesyîr ve takdîm eylediklerinden

mevlânâ-yı mûmâ-ileyh icrâ-yı nefsâniyyet sevdâsıyla Dizdâr Hasan ve Arnavud tâ'ifesinden Uzun Ali nâm sipâhiyi tahrîk ve anlar dahi hilâf-ı inhâ teşekkîye ibtidâr eyledikleri zâhir ve âşikâr ve mîr-i mûmâ-ileyhin emr ve defterden ziyâdesine me'hûz ve makbûzu olmayup hakkında olan iştikâ mahzâ kizb-i sarîh olduğu inhâ ve ihbâr ve vücûhla kendüsünden şükrân olduklarını ifâde ve iş'âr eyledikleri tahrîr ve tastîr olduğu cihetden mezâmîn-i tahrîrât mukaddemâ virilan emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp merkûmân Hasan ve Uzun Ali'nin vech-i muharrer üzere hareketleri vâkî' ise ba'de't-tahkîk diyâr-ı âhara iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdî siz ki vezîr-i müşar Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer bu def'a tevârüd iden mekâtib-i i'lâmât ve mahzarın mezâmîni mukaddemâ sudûr iden emr-i şerîfin kaydı bâlâsına sebt olunmağla merkûmân Hasan ve Uzun Ali'nin tahrîr ve inhâ olduğu üzere sû'-i hareketleri vâkî'-ı mutâbık olduğu (..?) tahkîk eylediği sûretde ibreti's-sâ'irin merkûmânı diyâr-ı âhara nefy ü iclâ ve keyfiyeti Der-alıyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B sene 1195.

[s.110]

[s.110/1]

Eskicumâ Kādîsı'na ve ocakdan küçükçavuş olup bu husûsa ocakdan mahsûs mübâşir ta'yîn olunan Abdi zîde mecdühûya ve a'yân ve serdâr ve ocak ihtiyârları ve ehl-i ırz gürûhu zîde kadrühüm ve Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Öteden berü hilâf-ı şer'-i şerîf harekete cesâret ve ızrâr-ı ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd âdet-i müstemirresi olan altmış üç cemâ'atin Hazînedâroğlu İsmail Ağa dimekle ma'rûf kimesne a'yânlık dâ'iyesiyle hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ-yı alıyyem ahâlî ve re'âyâyı tecrîm ve serdârlığı dahi cebrî zabt ve haşerât makûlesine ruhsat virmekden nâşî cümle ahâlî kendüden âzurde olmalarıyla mukaddemâ ol havâlînin nizâmına me'mûr ve hâlâ Rumili Vâlîsi vezîrim Mehemed Paşa edâm'allâhu te'âlâ iclâluhû belde-i merkûmeyi tanzîm ve mezbûr İsmail'i a'yânlık[dan] ref' ve fukarâ tahsîl-i emniyet etmişleriken mezbûr bir takrîb a'yân olup kendüye müte'allik serdâr ta'yîn ve eşkiyâ makûlesini başına cem' ve haklarında fermân-ı âlî sâdır olan lâzîmü'l-izâle şakâvet-kârlardan uşakları Abdullah ve Mataracioğlu Mehemed ve

Sâlih Alemdâr'ı kazâ-ı mezbûrun etrâfına ta'yîn ve ehl-i ırz ve re'âyâyı tazrîr ve tecrîm ve icrâ-yı nefsâniyete düşüp bir vechile cevr ve zulmüne tahammül idemedikleri bundan akdem Der-aliyyeme inhâ ve eşkiyâ-yı merkûmûnun Varna kal'asına irsâlleri eşkiyâ-yı sâ'irenin dahi ahz ve te'dîbleriyle nizâm ve asâyiş-i hâl-i ibâda ikdâm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî Turnacıbaşı Osman zîde mecdühû mübâşeretiyle irsâl olundukda, mezbûr İsmail haşerât makûlesini tahrîk ve cem'iyet-birle(?) ve gürûh-ı ehl-i ırzdan Nalband Alemdâr ve (boşluk) ve (boşluk) nâm üç nefer kimesneleri alenen katl ve ehl-i ırz gürûhundan vâfir kimesneleri dahi kasabadan tard ve iyâl ü evlâdlarını esîr misillü tahkîr eylediği alâ-vechi's-sihha ihbâr olunmağla evvel-emirde sâlifü'z-zikr şakâvet-kârlar mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Varna kal'asına irsâl ve a'yân-ı sâbık mezbûr ahz ve husemâlarıyla terafu'-ı şer' ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı ibâd ve serdârlık câ'izesi ve mâl-ı ocak tahsîl ve katl mâddesi dahi muktezâ-yı şer'-i şerîf üzere rü'yet ve ba'dehû Varna kal'asına irsâl ve sâ'ir eşkiyâ dahi küçük çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle ahz ve lâzım gelen mücazât-ı meşrû'aları icrâ ve şerr ü mazarratlarından bilâd ve ibâd-ı rehâya mübâderet ve nizâm-ı beldeye dikkat ve tahsîl-i emniyet husûsuna müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde sen ki küçük çavuş-ı mûmâ-ileyhsin, senden hizmet ve sadâkat ve bu husûsun uhdesinden gelmeği liyâkat melhûz olmağla bu husûsa hâsseten me'mûr ve tesyîr kılınmışsındır. İmdi eşkiyâ-yı merkûmûnu derhâl ahz ve Varna kal'asına irsâl ve mezbûr İsmail'i dahi huzûr-ı şer'e ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk ve tahsîli îcâb iden meblağı tahsîl ve ba'dehû mezbûru dahi Varna kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve belde-i merkûme eşkiyâsını tathîr ve vücûd-ı eşkiyâdan te'mîn ve gereği gibi tanzîm ve sûret-i nizâmını Der-aliyyeme irsâl ve hilâf-ı şer' harekâtdan hazer eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmûn mübâşir ma'rifetiyle vürûdlarında habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i âlî itlâk ve firârlarından ittikâ eylesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvûhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 195.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl cümle muvâcehesinde kırâ'et olundukda bi'l-cümle ahâlî etvârlarından hoşnûd ve râzı olduklarını haklarında olan inhâ mahzâ-i iftirâ ve cümlelerin menfûru olan Hâcı Abidin ve el-Hâc İbrahim nâm kimesnelerin icrâ-yı

nefsâniyyet zımnında âharı tahrîklerinden neş'et eylediğini ve bu vechile merkûmün Abdullah ve Mehemed ve Salih'e gadr olunduğunu haber virdiklerini nâtik Eskicumâ nâ'ibi Ali Efendi'nin vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verilmiştir.

Fî 11L sene 95.

[s.110/2]

Magosa nâ'ibine hüküm ki,

Mollâ Yahya dimekle ma'rûf kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunun karındaşı Arabkirli Mollâ Halîl dimekle arîf kimesne hilâf-ı rızâ hareketde bulunmak hasebiyle mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî-şân Magosa'ya nefy ü iclâ olunup ahvâli perîşân ve ıslâh-ı nefis idüp vücûhla şâyeste-i merhamet olunduğun bildirüp fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eylediği ecilden, fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla mahall-i merkûmdan ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 1195.

[s.110/3]

Konya mollâsına ve zikri âtî firârînin bulunduğu mahallin kâdîsı zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sâbıkâ Mîrahur-ı evvel olan Mîr Mehemed dâme mecdühûnun ber-vech mâlikâne berât-ı şerîfim uhdesinde olan Kars-ı Zulkadriyye kazâsında Çeltük-i Enhar mukâta'ası re'âyâsı dâ'imâ nizâma rabt olunup ihtilâli mûcib hareket iktizâ itmez iken Bayezidoğlu nâm şakînin âdemlerinden Hasan Beyoğlu Mehemed dimekle arîf kimesne mâlikâne-i mezbûr re'âyâlarının ihtilâle mûcib fesâdâta ta'addî ve firâr ve derûn(?)'ı mukâta'a-i mezbûrun nizâmı muhtel olduğun bâ-arz-ı hâl inhâ ve mâlikâne-i mezbûrun tanzîm ve re'âyâsının istirahatları için mezbûr Mehemed bulunduğu mahalde çavuş mübâşeretiyle ahz ve Karaman'a nefy ü iclâ olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahalde ahz ve Karaman'a nefy ü iclâ olunmak için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 1195.

[s.110/4]

Dîvân-ı mu‘llâ(?) (..?) çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada kal‘ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
(..?) kaptanı kurbünde harem odalarında sâkine Fatıma nâm hatunun yedi yaşında kızı tilâvet-i Kur‘ân-ı azîmü’ş-şân için Şenköy hammâmı ittisâlinde vâkı‘ mektebe (..?) (..?) ider iken mekteb-i mezbûr hocası Seyyid Yusuf nâm mel‘anet-pîşe sagîret-i mezbûreyi fî‘l-i şenî‘ kâd ve bikrini izâleye cesâret eylediğini mezbûr Fatıma bâ-arz-ı hâl inhâ itmekle mekteb hocası mezbûr Seyyid Yusuf’un bu makûle ef‘âl-i şenî‘aya cesâreti te‘dîbi îcâb ve iktizâ etmekden nâşî ibreten-li‘l-gayr çavuş mübâşeretiyle Bozcaada kal‘asına kal‘a-bendi fermânım olmağın, imdi bu misillü mürtekb-i ef‘âl-i şenî‘a olanların be-her hâl te‘dîb ve terhîbi lâzime-i hâlden olduğu cihetden sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta‘yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühü mübâşeretiyle (..?) mezbûru ibreten li‘s-sâ‘irîn Bozcaada kal‘asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal‘a-i merkûma muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârından itkâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve i‘lâma mübâderet eylemen bâbindan fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Ş sene 195.

Vüsûlünü müş‘ir dizdârın vârid olan arzı bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 18 Ş sene 95.

Fîmâ-ba‘d o makûle şenâ‘atden mücânebet eylemek şartıyla itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 12 L sene 195.

[s.111]

[s.111/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Aynaroz cezâresi nâ‘ibine hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitânede sâkin Yorgaki veled-i Toloğlu Dimitri nâm zimmî kendü hâlinde olmayup etvâr-ı nâ-hem-vâreye sülûk ve âyînlerine mugâyir

harekâta tasaddî eylediğinden bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr ve sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu taraflarına ifâde olunduğın bildirüp mesfûr Âsitâne-i aliyyem ve havâflilerinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değın Aynaroz cezâresinde vâkı' (..?) manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] evâ'il-i Ş sene 195.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] evâsıt-ı R sene 196.

[s.111/2]

Uzun Deresi Kādîsı'na ve Bolu Voyvodası (boşluk) dâme mecdühûya ve Kastamonu kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bolu kazâsı nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Hüseyin zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Bolu sancağı kazâlarından kurb ü civârda vâkı' Uzun Deresi kazâsı ahâlîlerinden (..?) ve ihtiyârân ve sâ'ir zevât(?) umûmen meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûra tâbi' İstiya(?) ve Belik(?) ve Boyalı(?) nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem maktûlen fevt olan Kazdağlıoğlu Kara Mehemed'in avenelerinden bakıyyetü's-süyûf Ayrancıoğlu ve Bahtî Ahmed ve Veli Bayrakdâr ve Hasan oğlu Mehemed nâm mefsedet-pîşeler birkaç seneden berü kendü hâllerinde olmayup hevâlarına tâbi' kimesneler ile yek-dil yek-cihet olarak nice ehl-i ırz tâ'ifelerin hânelerin basup hetk-ı ırz ve ba'zıların darb ve cerhden hâli olmayup nice bu misillü fesâdâta cür'et ve bâ-emr-i âlî vârid olan tekâlîf tevzî'inde zuhûr ve mâl-ı mîrînin ibtâlîne bâ'is ve bâdî yevmen fe yevmen şakâvetleri müzdâd ve derûnlarında muzmer olan mel'anet ve habâsetleri ızhâr ve icrâsıyla sa'y ve kazâmızın adem-i nizâmına bâdî olacakları mülâhazasıyla mezbûrların zâhir olan mel'anetleri alâ-vech-i suhûle voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve kazâ-i mezbûr zâbiti ma'rifetiyle men' ü def olunmak üzere iken adem-i itâ'atlarından başka ahâlî beynlerinde tefrîk ve fitne peydâ ve sâhib-i cem'iyet olmalarıyla müfsid-i mesfûrlar çavuş mübâşeretiyile ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değın Kastamonu kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında hüküm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden

mezbûrlar çavuş mübâşeretiyile ahz ve kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl Hasan oğlu Mehemed ahz olunup esnâ-yı râhda mezbûr Mehemed serkeşlik idüp (..?)firâr eylediğini nâtik Uzun [deresi] kâdısı Salih Efendi'nin vârid olan arzın mefhûmu şerh.

Gurre-i R sene 96.

[s.111/3]

Kırkkilisa nâ'ibine ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hasan zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kırkkilisa kazâsına tâbi' Üsküb nâm karye ahâlîlerinden ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet re'âyâ ve kocabaşları bi-esrihim meclis-i şer'e varup karye-i mezbûr mütemekkinlerinden Toma veled-i Yani nâm zimmî kendü hâlinde olmayup şakâvet-pîşe ve mel'anet-endîş ve sâ'î-i bi'l-fesâd olup dâ'imâ ehl-i garaz tâ'ifesiyle yek-dil ve re'âyâyı bilâ-sebeb tecrîm ve hetk-i irz itdirmek âdet-i müstemirresi olduğundan gayrı mürteşî olup bezl itdiği rüşveti re'âyâdan ahz ve bu esnâda birkaç mesfur(?) zimmîler kendüye mu'âvenet-birle tekâlîflerinin tahsîli mümkün olmayup ve karye-i mezbûrenin ihtilâl-i nizâmına bâ'is olmağla zâbiti ma'rifetiyle ahz ve İnöz kal'asına kal'a-bend olunmak için arz idivir deyü ilhâh ve ol bâbda hükmi humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, vech-i meşrûh üzere zâbiti ma'rifetiyle zimmî-i mesfûr ahz ve te'dîben li'l-gayr İnöz kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Kırkkilisa nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve zâbiti ma'rifetiyle mesfûr Toma'yı ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mesfûr Toma tarafına vüsûlünde kal'a-i mezkûrde kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara bir hatve tecâvüzüne izn ve ruhsat göstermekden be-gâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 95

[s.111/4] terkin

Kayseriyye sancağı mutasarrıfı (boşluk) dâme ikbâluhûya ve Konya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vürûd iden tahrîrâtın mefhûmûnda Kayseriyye mütemekkinlerinden tâ'ife-i Ermeniyândan İnebey(?)oğlu Murad ve Aksalaplı(?) oğlu Anasdaş ve Cebur(?) Anaşdaş nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup erbâb-ı hazele ve Şakâvet-pîşe olmalarıyla re'âyâ ve fukarânın ırz ve nefislerine tasallut-birle hilâf-ı şer'-i şerîf envâ'-ı harekâta cesâret ve muhill-i nizâm-ı belde olmalarıyla mukaddemâ her takdîr tenbîh ve nush olundukca adem-i isgâ ve şerr ü mazarratlarından fukarâ-yı ra'ıyyetin emn ü râhatları meslûb olduğu tarafına ifâde ve lede'l-istiknâh vâkı'-i mutâbık ve lâzımü't-te'dîb oldukları bedîhi olmağla ıslâh-ı nefis idince kadar Konya kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî-şânım sudûruna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını tahrîr ve istid'â olmağın, çavuş mübâşeretiyile Konya kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında.

Fî eva'il-i Ş sene 195.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mesfûrûn Murad emr-i âlî mesmû'-ı i'lâm olduklarında firâr ve mahall-i firârları ma'lûm olmamağla bundan böyle bi't-taharrî tashîh ve ahz ve mahall-i menfâlarına irsâl olunacağını nâtık Kayseriyye mutasarrıfı Ebu Bekir dâme ikbâluhûnun vârid olan arzın mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 11 L sene 95.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 95.

Sâdır olan fermân-ı âlî mücebince iş bu kayd terkîn ve i'lâm-ı hâli mutazammın emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî 5 M sene 97.

[s.112]

[s.112/1]

Böğürdelen Kādîsına Böğürdelen muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Ser-turnâ'î (boşluk) zîde mecdühûya ihtiyârân ve alemdârân zîde kadrühûma, Foça kal'ası dizdârına hüküm ki,

Böğürdelen kal'asına me'mûr yamakândan el-Hâc İbrahim ve Hersekli Ali ve Hâcî Davud(?) ve Hâcî Mehemed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ huşûnet ve ehl-i irz gürûhunu tekdîr ve tazrîr ve re'âyâ fukarâsının mâlların gâretde ve ihtilâl-i nizâm-ı serhadde bâdî ve tenbîh oldukda mütenebbih olmayup ve seksen dokuz cemâ'atin ortası zâbiti dahi i'ânet eyledikleri inhâ (okunmuyor) merkûm zâbiti fimâ-ba'd hilâf-ı kâ'ide-i mer'iyeye mu'în-i eşkiyâ olmakdan mübâ'adet eylemeleri şartıyla tenbîh ve merkûmun dahi te'dîben ve sâ'ire mûcib-i ibret ocakdan me'mûr mübâşire teslîm ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîfim sâdır ve mahalline lede'l-vürûd siz ki Mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz afvlarını tahrîr ve niyâz eyleyüp lâkin mezbûrların kal'a-bendleriyle re'âyâ ve fukarâ ta'addîlerinden halâs bulacakları bedîdâr olmalarıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâlin kal'a-i merkûmeye irsâlleri fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde orta-i merkûmenin zâbiti ve neferâtı hilâf-ı rızâ-yı alıyyem mu'în-i eşkiyâ olmak misillü hâllerinden tevâkkî ve mücânebet eyleyesiz gereği gibi tenbîh ve sâlîfü'l-beyân şakâvet-kârları derhâl tahrîk ve kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bendleri emrine ihtimâm ve a'zâr ve ihmâllerine müsâ'ade ve te'hîrlere cevâz göstermekden mübâ'd ve infâz-ı emr-i şerîfime bi'l-ittihâd ikdâm eyleyesiz ve sen ki kal'a-i merkûme dizdârı merkûmsun, mezbûrları vürûdlarında kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara bir hatve tecâvüzlerine izn ve ruhsat göstermekden mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

El-Hâc İbrahim'in itlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı L sene 95.

Merkûmların dahi itlâkiçüm emr yazılmışdır.

[Fî] Eevâsıt-ı Ra sene 96.

[s.112/2]

Haslar kazâsı müzâfâtından Çatalca nâhiyesi nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İsmail zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp Hass-ı mezbûra tâbi' Halina(?) ve Subaşı ve Yenice nâm karyelerinde sâkin ekrâd tâ'ifesinden Çemkanlu(?) ve Ormanlu ve Mervanlı cemâ'atlerinden (..?) mukâta'asına ber-vech-i mukâta'a mutasarrıf olan Mîr Mehemed Emîn zîde mecdühû tarafından âdemisi Mustafa meclis-i şer'e varup tâ'ife-i mezbûre üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mukâta'aların yüz doksan senesine gelince bilâ-ta'allül edâda kusûrları yoğiken Halina(?) karyesinden Kel Veli ve Yenice karyesinden Kara Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından Badallu(?) aşiretini tahrîk ve mâl-ı mukâta'anın adem-i ihtilâline bâ'is olduklarına binâ'en bundan akdem lede'l-inhâ ve'l-istid'â sâdır olan emr-i âlî-şânın tenfiz ve edâsı adîmü'l-inkân olup ol vechile mukâta'a-i merkûm mâlının kesr ve noksanına bâdî olmalarıyla keyfiyet-i hâlleri Der-i devlet-medâra i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs etmekle hâli minvâl-i muharrer üzere olduğunu senin dahi ilmin muhât olmağla vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, merkûmân çavuş mübâşeretiyle ahz ve Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm Veli Ali kal'a-i mezbûra irsâl olunduğın Çatalca nâ'ibinin i'lâmı ve vaz'-ı kal'a olduğunu nâtik Seddü'l-bahir kal'ası dizdârının arzı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 25 (..?) sene 95.

Ber-mûceb-i şürût utlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 12 Za sene 195.

[s.112/3]

Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,

Halîl Bölükbaşıoğlu dimekle ma'rûf kimesne gelüp bunun bâbası Kôr Sâlih oğlu Mehemed dimekle arîf kimesne bundan akdem nâ-hem-vâr hareketde bulunduğuna binâ'en li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Eğridere palankası kal'asına kal'a-bend olunup

ahvâli diğ̃er-gûn olduğun bildirûp fîmâ-ba'd nâ-hem-vâr hareketden mücânebet eylemek şartıyla bu def'a cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum sudûrunu istid'â etmekle fîmâ-ba'd nâ-hem-vâr hareketden mücânebet eylemek şartıyla bu def'a cürmü afv olunmağla kal'a-i merkûmeden itlâk olunmak bâbında fermân âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 1195.

[s.112/4]

Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hala Özi Vâlîsi vezîrim Seyyid Hasan Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârına vârid olan tahrîrât ve Hazergrad Kādîsının i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarında Hazergrad kazâsında sâkin Koca Ağa ve Serdârı Ser-turnâ'î Ömer'in ve sâ'ir rüfekâsın hilâf-ı marzî hareketleri ihbâr olunduğuna binâ'en Varna kal'asına kal'a-bendleriçün bundan akdem emr-i şerîf sâdır olup merkûmânın keyfiyet-i hâlleri su'âl olundukda, ba'zı ashâb-ı ağrâzın gamz ve nifâkına mebnî merkûmânın dahi isimleri emr-i şerîfde tahrîr olunmuş olup itlâkları husûsu derc ve tastîr olunmakdan nâşî merkûm Ömer'in itlâkiçün bundan akdem emr-i âlî sâdır olup merkûm Koca Ağa dahi pîr ve alîl(?) olduğu meczûm olmağla fîmâ-ba'd kendü hâlînde olmak şartıyla afv ü itlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçeri Ağası Ali Ağa dâme uluvvuhû i'lâm etmeğin i'lâmı ve müşârun ileyh iltimâsı mûcebince ıslâhiçün fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Ş sene 195.

[s.113]

[s.113/1]

Galata kazâsı müzâfâtından Kapudağı nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Abdurrahmân zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderûp Kapudağı nâhiyesine tâbi' Muhatiye(?) nâm karye mütemekkinlerinden Boliçzon Rebeş (?) nâm zimmînin zevcesi kendü hâlînde ırzıyla mukayyed iken bundan akdem diyâr-ı âharda bulunduğundan karye-i mezbûre

mütemekkinlerinden Bekçi Mizo(?) nâm zimmî kendü hâlinde olmadığından fi'l-i şenî' kasdıyla mesfûr menzil-i mezkûre dühûl ve zevcesi mersûmeye ta'arruz ve kesr-i ırz ve andan firâr idüp bir dürlü ele girmeyüp li-ecli'l-iştikâ Âsitâne-i aliyeme geldikde mesfûr karye-i mezbûreye vürûdu ve zevcesi mersûmeye seni ve zevcenî öldürürüm deyü âlet-i harb ile ihfâf-birle katl sevdâsında olduğun mukaddemâ inhâ ve mahallinde şer'le rü'yet ve mesfûrun hilâf-ı şer' zâhir olan sû'-i hareketinin hakikatini cânib-i şer'den Der-aliyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerinde mahallinde şer'le rü'yet ve keyfiyet Der-sa'âdetime (okunmuyor) ve i'lâm olunmak için işbu sene-i mübâreke evâhir-i Cemâziye'l-evvel'inde sâdır olan emr-i şerîfim kazâ-i mezbûr mahkemesine lede'l-vürûd sâdır olan emr-i âlî feth ve kırâ'et olundukda, mesfûr zâbiti ma'rifetiyle meclis-i şer'e ihzâr ve mesfûr Mizo(?) fi'l-i şenî' kasdıyla mesfûrun hânesine dühûl ve zevcesine ta'arruz eylediğini inkâr etmeğin mesfûr Boliçzon(?) Rebeş'den da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda, isbât-ı beyyineden âciz olmağın, ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis idinceye değin mesfûr Mizo'nun küreğe vaz' olunmasını (okunmuyor) istid'â eylediğin bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, kapu kethüdâsı mübâşeretle mesfûr ahz ve tersâne-i âmiremde küreğe vaz' olup fermân-ı âlî sâdır olmadıkca ıtlâk olunmamak için Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl zimmi(?)'i mesfûr birkaç gün mukaddem zâbiti Hacı Halil(?) habsden firâr ve gaybet (...)böyle(?) mürûriyet zâbiti ma'rifetiyle ahz ve zâbite teslîm ve mahalline irsâl ve îsâle ahâlî-i karye müte'ahhid olduklarını nâtik nâhiye-i mezbûr nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 11 L sene 95.

[s.113/2]

Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından on üç bölüğün neferâtından Osman, Sultân Mehemed kurbünde kapan-ı kebîrde vâkı' hanın mültezimi olup han-ı mezbûrun civârında olan dükkânları (..) ve derûnlarına sârik ve ecânib ve erâzil makûlesini (..) ve envâ'-ı tezvirâta sâlik ve fisk ü fasîde mü'eddî ve han-ı mezbûru

dahi (..) misillü dâ'imâ haşerât gürûhunu şerîb-i hamr ile me'lûf ve mugâyir-i fermân hâli bilâ-kefil ve (..) eşkıyâ makûlesini derûn-ı hana iskân eylediğünden han sâhibi ve etrâfında olan ahâlî kendüden bir dürlü (..) olmadıklarından ma'rifet-i şer'le handan ihrâc ve fimâ-ba'd uğramamak üzere i'lâm-ı şer'î ve fermân-ı âlî sâdır olmuşiken adem-i itâ'at-birle cebren ihrâc ve yerine âharı vekîl ta'yîn ve mezbûrun şerr ü fesâdatı def'ine ikdâm olundukda, bir dürlü infâz eylemeyüp emniyetleri bi'l-küllîye meslûb olduğuna binâ'en li-ecli't-te'dîb Boğazkesen kal'asına kal'a-bend olmuşiken han sâhibi istid'âsıyla hâline merhameten itlâk olundukda, nefsâniyetten nâşî şirrete sülûk ve isnâd-ı mâdde iken gerek han sâhibi ve gerek sâ'ire îfâ-i şerr ve kizb-i sarîhi irtikâb eylediği tahkîk olmağla bu makûle müfsid ve muharrik olanların dahi şerr ü mazarratları emrine dikkat ve katle bedel nefy olunması bâ-takrîr inhâ ve istid'â-yı inâyet olunmağla ocakdan çavuş mübâşeretiyile mezbûr tertîb-i cezâyâ bedel ıslâh-ı nefis idinceye dek Limni cezâresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi ocakdan ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyile mezbûr Osman tertîb-i cezâyâ bedel Limni cezâresine irsâl olunmağla sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezâre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle harekete rızâ ve cevâz göstermeyüp bilâ-ıtlâk firârından mücânebet eyleyüp vüsûlünü müş'ir Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş sene 195

[s.113/3]

Eğridere palakası dizdârına hüküm ki,
İpsala kazâsı sâkinlerinden Sâlih oğlu Mehemmed ve Hâcî oğlu İsmail ve Mahzar oğlu Mehemmed ve Selim oğlu Hâcî Ali ve Sedefci Hâcî Hasan ve Hâcî Nuh ve Osman oğlu Mehemmed dimekle ma'rûf kimesneler bundan akdem birbirleriyle müttefikân İpsala kazâsında vâkı' mîrî ağnam kışlaklarına ta'arruz-birle hilâf-ı rızâ hareketlerine binâ'en palanka-i mezkûrede kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşidi. Bu def'a kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ba'zı mu'temedün-aleyh kimesneler ba'de'l-yevm mezbûrûnun (..) hareket-i nâ-ber-câdan mücânebet ve kadîmî mer'âları zira'at etmeyüp ve mîrî ağnam ve hayvanâtlarını hıfz ü hirâset ideceklerine müte'ahhid olmalarıyla şart-ı mezkûr üzere mezbûrun afv ü itlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılardan

hâlâ hâssa kassabbaşı olan İsmail dâme mecdühû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

[s.113/4]

Ereğli-i Karaman Kādîsı'na hüküm ki,

Sâbıkâ Kayseriyye'de me'zûnen bi'l-iftâ el-Hâc Ahmed zîde ilmühû arz-ı hâl gönderüp mûmâ-ileyh öteden berü tedrîs ile meşgûl ve kendü hâlinde iken ashâb-ı aġrâzın hilâf-ı vâkı' inhâsına mebnî bundan akdem bâ-fermân Karaman Ereğli'sine nefy ü iclâ olup müddet-i vâfireden berü menfiyyen kazâ-i mezbûrede ikâmet ve ehl-i iyâl ü evlâdından dûr ve sefîl ve sergerdân olduğunu ve hüsn-i hâlîni müş'ir sen ki Ereğli-i Karaman kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Seyyid Mehemmed Emîn zîde ilmühûsun tarafından Niğde ve Bor ma'a Kayı kâdîları ve nâ'ibleri tarafından üç kıt'a i'lâmat ve Ereğli-i Karaman kazâsı ahâlîleri câniblerinden bir kıt'a mahzar i'tâ olduğu inhâ ve afv ü itlâkını tahrîr ve istid'â etmekle itlâkı bâbında emr-i âlî-şân sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm olan Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince itlâkiçün fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

[s.113/5]

Sivas Vâlîsi vezîre ve Gülkiras kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılıġı pâyesiyle Sivas Alay Beyisi olan Emîn Bey'in bu def'a Sivas'da kâ'in menzilini basup emvâl ve eşyâsı iġtisâb ve gâret olduğu ve kendüsü mukâvemet idemeyüp firâr eylediġi resîde-i sâmi-i şehri-yârânem olduğuna binâ'en bu misillü fezâyihce ictisâr idenler (..) idüġü taharrî olundukda Sivas kethüdâyeri olan Ken'ânoġlu el-Hâc Ahmed nâm müfsid erbâb-ı fesâdı tahrîk ve iġvâ itmekle fezâyih-i mezkûre tekevvün etmiş olduğu (..) (..) hüsvânem olup alaybeyi-i mezbûrun mücib-i te'dîbi olur etvâr ve harekâtı zuhûr etmiş olsa dahi evvelen hakîkatle Der-aliyyeme bildirüp ba'dehû (..) emr-i şerîfim sudûr ider ise mücebince amel ü hareket olunmak iktizâ ider iken mezbûr Ken'ânoġlu'nun bilâ-fermân hod be hod(?) o misillü tahrîk-i erbâb-ı fesâda cesâreti eşedd-i akâb-ı pâdişâhânem mazhariyyet îcâb eylediġine binâ'en kendü mâlikânesi olan Gülkiras

kazâsına katle bedel nefy ü iclâ olunmasını irâde-i dâverânem ta'alluk etmeğin mahsûsen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve sadr-ı â'zam çukadârlarından (boşluk) zîde kadrühû ile memhûren irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, keyfiyet ma'lûmun oldukda mezbûr Ken'ânoğlu'nu bi-eyyi-vechi kân ahz ve zâbiti ma'rifetiyle (..) (..) (..) zikr olunan Gülkiras kazâsına nefy ü iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve ba'dehû fezâyah-i mezbûrede merkûma mu'în olanlar kimler ise gereği gibi tefahhus ve tahkîk ve gadr ve himâyeden aġrâz-ı nefsâniyeden ârî vechile lâzım gelen te'dîbleri icrâ olunmak için teslîm ve şöretleriyle serî'an Der-aliyyeme i'lâma ikdâm ve dikkat ve sen ki Gülkiras Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûr Ken'ânoğlu'nu vüsûlünde katle bedel menfiyyen kazâ-i mezbûrede ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş sene 95.

Emîn Bey'in itlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı S sene 96.

[s.114]

[s.114/1]

Zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kādîsıyla Tırhala Kādîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hal gönderüp Yanya(?) ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında nefsi Yanya mütemekkinlerinden Adanikiyos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda, ser-mu isgâ etmeyüp isrâr etmekden vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr Adanikiyos kazâ-i mezbûrda ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye dek Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfâ'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş sene 195.

[s.114/2]

Eflani ve Ovayüzü kâdîlarına ve Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki, Viranşehir Voyvodası Ömer zîde kadrühû ile Viranşehir Kâdîsının tarafından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrât ve i'lâmda mûmâ-ileyhin iltizâmında olan Viranşehir Voyvodalığı on sekiz kazâdan ibâret olup öteden berü evâmir-i şerîfemle vârid olan tekâlîf cümle ma'rifetiyle defter olup Anadolu Vâlîlerine mahsûs olan imdâd-ı hazariyye ber-mu'tâd-ı kadîm iki taksît ile ahâlîye taksîm olundukda, defter-i mezkûr dahi ma'an tevzî' ve kadîmden berü ol vechile taksîm olunagelüp ta'arruz îcâb etmez iken Eflani kazâsında sâkin Köse a'yân dimekle ma'rûf Seyyid Ali ve Osman Za'îm ve Müftîoğlu İbrahim ve Davud ve Ovayüzü kazâsında maktûl Kazdağlıoğlu bölükbaşısı Boynukaraoğlu ve Kapanoğlu ve Uzun Mustafa nâm mefsedet-pîşeler sâkin oldukları kazâları bi'l-istiklâl zabt ve merâmlarını icrâ kasdıyla cümle ma'rifetiyle ber-muceb-i evâmir-i şerîfe tevzî' olunan tekâlîfin sebtinden ziyâdesini virdirmeyüz deyü muhâlefet ve kabzına me'mûrları tard ve teb'îde cesâret itdikleri ve sâlifü'z-zikr müfsidler îslâh-ı nefis idinceye dek Samsun kal'asına kal'a-bend olunmadıkca emvâl-i mîriyenin tahsîli müte'assir ve zabt ü rabt-ı memleket ve nizâm ve âsâyîş-i ra'iiyyet vücûh ile müte'azzir olduğu beyânıyla merkûmûnun ber-vech-i meşrûh kal'a-bend olunmaları tahrîr ve istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Siz ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız mezkûrûnu li-ecli't-te'dîb Samsun kal'asına irsal ve iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezkûrûnu kal'a-i merkûmede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendlerini Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş sene 1195.

Seyyid Ali ve Müftî-zâde İbrahim ve Za'îm Osman ve Davud'un vüsûllerini müş'ir kal'a-i merkûme dizdârı Ahmed'in arzı gelmiştir.

20 L sene 95.

Battalı (..) ve ba'de'l-nazar Davud ismi takrîrde münderic olduğuna binâ'en işbu kayda dahi derc ve tahrîr olunmuşdur.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Za sene 95.

[s.114/3]

Burusa mollâsına ve Hüdevendigâr sancağı mütesellimine ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ermeniyân re'âyâsından Burusa'da sâkin millet-i Ermeniyân derûnuna ilkâ-i fitne ve hilâf-ı rızâ-yı humâyûn âyîn(?) -i âhara sülûk (..) töhmeti (..) müttehim olan Zelik(?) oğlu Karabet ve Köse Pedros oğlu Solmon nâm zimmîler hevâlarına tâbi' Pavri(?) oğulları Karabet ve Acı Ananye(?) ve Şeribet(?) oğlu Samovet(?) ve Hoca(?) Abraham oğlu Bertogomiyos ve Zorhan(?) oğlu Pederiyos(?) ve Sökür(?) oğlu Acı Pedros ve Kürkcü Ohannis oğlu Acı Karabet ve (..) oğlu Serkiz Hocan oğlu Yosib ve Köse Pedros oğlu Mişail(?) nâm zimmîleri başlarına cem' ve ittihâd ile sâ'ir Ermeniyân re'âyâsını ihtilâl ve ifsâd ve hilâf-ı rızâ-yı humâyûn harekete cesâret etmeleriyle bi'd-defe'ât kendülere pend ü nush olundukda kat'a i'tibâr ve isgâ etmeyüp kazâ-i mezbûrun ihtilâlüne bâ'is ve re'âyâsını tahrîk ve nice ehl-i irz sahîh Ermeniyân re'âyâsının evlâd ü iyâllerini ihtilâl ve âyîn-i(?) âhara idhâl üzere olduklarından re'âyânın râhatları meslûb olduğunu inbâları üzere mahzar-birle tarafında ifâde olunduğun hâlâ İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriği Ohannis nâm râhib memhûr arz-ı hâliyle inhâ ve mesfûrânın rüfekâları olan mastûrû'l-esâmî on nefer zimmîlerinden kat' ü hüccet olunup ve mesfûrân Zelik(?) oğlu Acı Karabet ve Köse Pedros oğlu Solomon siz ki Mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız çavuş mübâşeretiyle buldukları mahalde ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis oluncaya değin Magosa kal'asına kal'a-bend olunup itlâkları husûsu patrik-i mesfûr tarafından memhûr arz-ı hâl ile istirhâm ve mücebince fermân-ı âlî sâdır olmadıkca itlâk olunmamak bâbında size hitâben (..) emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel ü hareket olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

Mesfûların Rum milletinden oldukları vech-i şer'i(?) sâbit olur ise mahall-i menfâlarına irsâl olunmayup sebîlleri tahliye ve keyfiyet-i hâl i'lâm olunmak üzere çavuş mübâşeretiyle emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 195

Mesfûrlar ber-müceb-i emr-i âlî kal'a-i mezbûra irsâl ve vaz' ve kal'a-bend olduklarını nâtik Burusa Kādîsının vârid olan i'lâm ve Magosa kal'ası dizdârının arzı mazmûnu(?) şerh verildi.

Fî 9 L sene 95.

Mesfûrânın refîkleri mersûmun nezre kat' ve hüccet-i şer'iyeye olunmak üzere (..) diğêr emrin kaydı Anadolu defterine kayd olunmuşdur.

[s.115]

[s.115/1]

Hayfa(?)Kādîsı'na ve Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kazâ-i mezbûr mahallâtından (..) Bey mahallesi sükkânından Duacıoğlu İbrahim dâ'imâ kendü hâlinde olmayup zümre-i eşirrâdan olmağla ahâliden ba'zılarını hilâf-ı inhâ ve bi-gayrı hakkın tekdîr ve ta'cîz eylediğinden mâ'adâ arz-ı nefsâniyyesin icrâ sevdâsıyla dürlü ifk ü iftirâyı mutazammın hevâ ve isnâd ile hâkim ve serdârı azl ve hevâsına tâbi' nâ'ib ve serdâr nasbıyla ehl-i ırz zümresini tekdîr ve mezbûrun hilâf-ı marzî hareketine binâ'en ahâlî-i kazânın emn ü râhatları külliyyen meslûb ve (..) (..) (..) ve fesâd-ı azîme olacağı vâzih olduğun bir hâletine Bolu sancağı mutasarrıfı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarında el-Hâc Ahmed dâme mecdühûnun vârid olan bir kıt'a tahrîrâtında ve kazâ-i mezbûr kâdîsı sâbıkın i'lâmında ve ahâlînin bir kıt'a mahzarlarında tahrîr ve inhâ ve ıslâh-ı nefis oluncaya dek Ankara kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve vech-i meşrûh üzere Duacıoğlu İbrahim nâm kimesnenin muzırr-ı ibâd olduğu beyân ve li-ecli't-te'dîb ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu sâbıkâ dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Süleymân Ağa dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle kal'a-bend olunmak bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı Ş sene 1195

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i C sene 96.

Ankara kal'asına kal'a-bendiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı B sene 96.

[s.115/2]

Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Galata kazâsına tâbi' Sarıyar karyesi imâmı Eyüb ve yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mano(?) Mehemed nâm kimesneler bâ-fermân-ı âlî cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olunup ıslâh-ı nefis eyledikleri bâ-takrîr inhâ olunmağla eyyâm-ı mübârekereye hürmeten afv ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Bozcaada cezîresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûrlar afv ü ıtlâk olundukları ma'lûmun oldukda mezbûran Eyüb ve Mano(?) Mehemed'i cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye eyleyüp hilâfindan hazer ve mücânebet eylemen bâbında yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.115/3]

İpsala Kādîsı'na bundan akdem mübâşir serdâr ta'yîn ve tesyîr kılınan (boşluk) zîde kadrühûya hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sükkânından Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bendi fermânım olan kimesnelerden Kara Hâcı Halîl dimekle arîf kimesne hakkında olan inhâ ve iştikâ gayrı vâkı' olup hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyirden vaz' ü hareketi olmadığı ve mezbûr ehl-i ırz gürûhundan olup hâne ve meskeninden dûr ve mağdûr olduğun inhâ ve hâline terahhümen afv ü ıtlâkı istid'â olunmağla fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla kal'adan ıtlâk olunup hâne ve meskeninde kıyâm ve ârâmına müdâhale ve böyle rencîde ve remîde olunmamak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince amel ve ancak mezbûr Kara Hâcı Halîl'i kal'a-i mezbûra göndermekden afv ü ıtlâk olunmuş olmağla böyle müdâhale ve tekdîrden mübâ'adet eyleyesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.115/4]

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Cezîre-i Sakız'da vâkı' Mastaki mukâta'ası karyeleri re'âyâsından Kalamoti karyeli Acı Yorgi Marsolaki ve Parki karyesinden Nikola Baba Yani ve Bandiliko Kostamazo ve Misa karyesinden Nikoli Bolanmiri ve Kalimiri karyesinden altı nefer eşkiyâ ve eşirrâ zimmîler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup bundan akdem Sakız'da ma'rifet-i şer'le cezâları tertîb olunan iki nefer müzevir mesfûr zimmîlerin akrabâsından ve tarafgirleri olmalarıyla yine ihtilâl-i mukâta'aya mü'eddî hilâf-ı şürût-ı berât ve mugâyir-i evâmîr-i aliyye ve hucec-i şer'iyye yanlarına ba'zı hevâdârlarını isticlâb ve Âsitâne-i sa'âdette cem'iyet ile geşt ü güzâr eylediklerine binâ'en bu sene-i mübâreke mukâta'a mâlından katı vâfir noksân olmasına bâdî oldukları mâlikâne mutasarrıfları bâ-arz-ı hâl inhâ ve mesfûrûn altı nefer re'âyâ buldukları mahalde ahz ve Limni kal'asına kal'a-bend olunup fimâ-ba'd mâlikâne mutasarrıflarının i'lâmı olmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere mesfûrlar buldukları mahallerde çavuş mübâşeretiyile ahz ve Limni kal'asına kal'a-bend olunup mâlikâne mutasarrıflarının i'lâmı olmadıkça itlâk olunmamak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile bâlâda esâmîleri mezkûr zimmîleri buldukları mahalde ahz ve kal'a-i mezbûra irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.116]

[s.116/1]

Bolu nâ'ibine ve Bolu hassı voyvodasına ve Kengırı kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Hüseyin zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Bolu kazâsı müzâfâtından Gökçesu nâhiyesinde sâkin cümle ahâlî-i kurâ meclis-i şer'e varup yine nâhiye-i mezbûr sâkinlerinden Cihânoğlu İbrahim ve Şakî Ali ve Kel Ömer Halîl ve Kabcioğlu ve Kara Kullukçu dimekle meşhûr kimesneler öteden berü kendü hâllerinde olmayup nice ehl-i ırz kimesneleri ızrâr ve bi-gayrı hakkın tekdîr ve fitne-engîz ve ihtilâl ve şakâvete bâ'is olmalarıyla Kengırı

kal'asına kal'a-bendleriçün arz idivir deyü ilhâh ve bu bâbda hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, çavuş mübâşeretiyile merkûmlar ahz ve Kengırı kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

Şakî Ali ve Kara Kullukçu firâr eyeldiklerini hâvî Bolu nâ'ibinin ve Cihanoğlu İbrahim ve Kel Ömer Halîl ve Kabcioğlu İbrahim'in vüsûllerini ve kal'aya vaz' olduklarını muhtevî Kengırı nâ'ibi Halîl Efendi'nin vârid olan arzının mefhûmu şerh.

20 Za sene 95.

İbrahim ve diğêr İbrahim ve Halîl'in itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 95.

[s.116/2]

İstanköy cezâiresi nâ'ibine hüküm ki,

Ahmed nâm sipâhi dimekle arîf kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp Karesi sancağında Başgirdek nâhiyesinde vâkı' Hara çiftliği nâm karye ve gayrıden bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıf olduğu tîmârı mülhakâtından nâhiye-i mezbûra tâbi' defter-i hakanîden ceyyid(?) ve hâric-ez defter deyü mukayyed karyesiçün elsine-i nâsda Çınarcık ve Timürtaş ismiyle mesmû'dur deyü Dîvân-ı humâyûnum kalemi kütübından İsmail Nâ'il veled-i Mehemmed Hüseyin ile Dîvân-ı humâyûnum kâtiblerinden şagirdânından İbrahim zîde kadrühûmânın ze'âmetleri mülhakâtından Sındırgı nâhiyesine tâbi' kayd ve berâtlarına dâhil Gerdeme(?) nâm-ı diğêr Çınarcık karyesini zabt etmek fikr-i fâsidesiyle Dîvân-ı humâyûnuma arz-ı hâl takdîm ve defter-i hakanî mücebinece kânûn-ı emr-i şerîfîm i'tâsına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmışken mezbûr Ahmed bi-eyyi-hâlin elsine-i nâs kelâmı emirde yazılmadıkca kabûl etmem deyü ta'annüd ve istid'âsı defter-i hakanî kânûna mugâyir olduğunu zâbitân kendü ifâde etmeğın mezbûr Ahmed kemâl-i ru'ûnet ve huşûnetden nâşî hîle ve tezvîrât irtikâben şer'-i şerîf ile (..) râzı olmayup bilâ-müceb rikâb-ı humâyûnuma ref'-i ruk'a birle ta'addî ve cesâretine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî li-ecli't-te'dîb İstanköy cezâiresine nefy ü iclâ olup te'dîb ve te'dîb (..) (..) ve ahvâli diğêr-gûn olduğun bildirüp hâline merhameten cürmü afv ü itlâk

olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden mezbûr cezîre-i merkûmeden afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı Ş sene 1195.

[s.116/3]

Diyarbakir Beylerbeyisi Osman dâme ikbâluhûya ve Diyarbakir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından sâbıkâ Diyarbakir Voyvodası Ahmed Bey dâme mecdühûnun Der-sa'âdetime takdîm eylediği arz-ı hâli mefhûmunda uhdesinde olan voyvodalık mezkûr emvâl-i mîriyyesinin bakaya(?) mâddesinde hasâret ve perîşâniyete binâ'en kendüsü Diyarbakir kal'asına habs ve hânesi temhîr ve emvâl ve eşyâsı fûrûht olunduktan sonra düyûn-ı mîriyyesinden cânib-i mîriye be-her sene yedişer bin beşer yüz guruş virilmek üzere bâ-emr-i âlî taksîte rabt ile kal'a-i mezbûrdan itlâk ve taksît-i evvelin tahsîliçün ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bakiyye kalan emlâk ve eşyâsı dahi fûrûht-birle altı bin guruş tedârük ve teslîm etmişken ba'zı kimesneler hakkında hilâf-ı inhâ gamz eylediklerinden bu def'a dahi tekrâr kal'a-bendiçün emr-i şerîfim sudûr eylediğini inhâ ve eğer bu def'a dahi kal'a-bend olunmak lâzım gelür ise bi'l-küllîye (..?) harâb ve virân ve evlâd ü iyâli hâneberdûş ve perîşân olacağı emr-i muhakkak olduğundan gayrı taksît-i senevîsi olan meblağ-ı mezbûrun edâsı bir vechile iktidârı olmayacağından bahs ile hâl-i perîşâna merhameten ber-vech-i muharrer mu'ahharan kal'a-bendiçün virilen emr-i mezkûrun kaydı terkîn ve âharın vâkı' olan zulm ve ta'addîsinden rehâya ve tahlîs olunmasını tahrîr ve istirhâm etmekden nâşî der-kenâra havâle olunduktan, mîr-i merkûmun Gürün(?) ekrâdıyla ittifâk ve bir gece tâ'ife-i merkûmeyi Ergani kazâsına hüçûm itdirüp envâ'-ı hasârete bâ'is olduğundan Mâ'adâ zâtında muharrik mizâc olup gâ'ilesi mündefî' olmadıkça mahall-i mezbûr voyvodalığı âhar kimesneye tefvîz olunmak mümkün olmayacağı Keban Ma'deni Emîni bundan akdem tahrîr ve (..?) mîr-i merkûm kemâ-fi'l-evvel Diyarbakir kal'asına kal'a-bend olunmasıçün Darbhâne-i Âmirem nâzırı Mîr Mehmed zîde mecdühûnun inhâsına binâ'en işbu sene-i mübâreke Receb-i şerîfnde virilen emr-i şerîfin kaydı Dîvân-ı humâyûnumdan ba'de'l-ihrac husûs-ı mezbûr nâzır-ı mûmâ-ileyhden isti'lâm olunduktan fi-nefsi'l-emr mîr-i merkûm voyvodalık-ı mezbûrun emvâl-i mîriyyesiçün müddet-i medîd kal'a-bend ile tazyîk olunmak takrîbiyle perîşânü'l-hâl ve şâyeste-i merhamet ve

inâyet olmağla fîmâ-ba'd ol-makûle voyvodalık umûruna ve mevâdd-ı sâ'ireye vechen mine'l-vücûh müdâhale eylemeyüp kendü hâliyle mukayyed ve taksît-i mezbûru be-her sene tedârük ve (..) (..) teslîmine sa'y ve dikkat eylemek şartıyla bu def'a kal'a-bendiçün virilen emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâlî mutazammın emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm etmekle nâzır-ı mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince emr-i şerîfim tahrîri bâbında başdefterdârım olan Hasan dâme uluvvühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince emr-i merkûmun kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâl olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mîr-mirân-ı mûmâ-ileyhsin şürût-ı mezkûreye ri'âyet ve dikkat eylemek üzere mîr-i mûmâ-ileyhin bu def'a kal'a-bendiçün virilen emrin kaydı ref' ve terkîn olunduğu ma'lûm olundukda kaydı terkîn emr-i mezkûre mebnî fîmâ-ba'd kal'a-bend teklîfi ile ta'addî ve rencîde olunmamak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Ş sene 1195.

[s.116/4]

Filibe mollâsına ve Edirne Bostancıbaşısına hüküm ki,
Kırkkilise kazâsı nâ'ibi Hüsnu Hasan zîde ilmühûnun vârid olan i'lâmında Kırkkilise kazâsı mahallâtından Dobice(?) mahallesi sükkânından bundan akdem maktûlen fevt olan Kara Ali bin Veli nâm maktûlün vârisi vâlidesi (..) binti Abdullah hatun ile li-ebeveyn kız karındaşı Emine Hatuna münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra vârisiyân-ı merkûmlar meclis-i şer'e varup Fatıma binti İbrahim hatun mahzarında bundan akdem vârisimiz maktûl Kara Ali'yi mezbûre Fatıma Hatun bi-gayrı hakkın katl ve lâşesini pâre pâre idüp hânesine ocaklığı derûnuna vaz' ve defn etmekle su'âl olunup mûcib-i şer'isi icrâ murâdımızdır dediklerinde (..) merkûme Fatıma Hatun cevâbında maktûl-ı merkûm Kara Ali benim zevcim olup lâkin bir dürlü râhatım olmadığından mâ'adâ âhar zevcimden hâsıl olan ve bâkire kızım sû'-i kasd ve fi'l-i şenî' murâd etmekle Cuma' gecesi hâbda iken vâlidem Meryem Hatun dahi yanımda olup âlet-i cerîha olan balta ile darb ve katl eyledim benden gayrı kimesne itmedi ancak ben darb ve katl eyledim deyü defe'âtle takrîr ve ikrâr eylediği derc ve tastîr olmağla sen ki Edirne Bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin habsinde olan mezbûrenin Filibe'ye nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi habsinde olan mezbûre Fatıma'yı ma'rifetinle nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde kal'ada menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

Ber-mûceb emr-i âlî Filibe'ye irsâl ve menfiyyen ikâmet eylediğini nâtık Bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhin mektûbu mazmûnu şerh verildi.

Fî 8 N sene 95.

[s.117]

[s.117/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Midillü Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Haremeynü'ş-şerifeyn evkâfi Gedüs kazâsı ahâlî ve fukarâsı gelip bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer' kimesneye ta'addîleri olmayup mündefi' îcâb itmeziken Emed kazâsı sâkinlerinden mütegalibe gürûhundan Nasûh oğlu ve (..) Seyyid Mehemed Emîn nâm şakîlerin bölükbaşlarından Deli İbrahim ve Murad oğlu Hâcî Mehemed Emîn ve Ayvaz(?)oğlu Ali ve Hâcî Bekdaşoğlu Süleymân dimekle ma'rûf şakîler kendü hâllerinde olmayup bin beş yüz mikdârı suvârî haşerât ile bunların üzerlerine iki def'a hücum eylediklerinde def'lerine tâkat getürmeyüp her biri perîşân olmuşlar iken hîlelerinden nâşî hevâsına tâbi' (..) (..) üzere aldıkları i'lâm ve tedârük eyledikleri mahzarlarıyla zümre-i eşirrâ ve tevâbi'lerinden Şabhaneli(?) Mehemed ve Eskici(?) Süleymân nâm kimesneleri Âsitâne-i sa'âdetime irsâl ve el-yevm bu tarafda olmağla gadr dâ'iyesinde olduğun bildirüp mezbûr Süleymân nefy ile te'dîb olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, merkûm Süleymân, çavuş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Midillü cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

Vüsûlünü müş'ir Midillü Kādîsının arzı gelmiştir.

[Fî] 24 N sene 95.

[s.117/2]

Mihaliççık nâ'ibine ve Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,
Beypazarı mukâta'ası mülhakâtından Mihaliççık kazâsına tâbi' Sinan Paşa evkâfi mukâta'âtından Bey ve Koyunoğlu ve Eviran(?) ve Davar(?) ve Haklar(?) ve Nesihler(?) ve Akkaba ve Matrab(?) ve Karataş nâm karyeler ahâlîlerinden ba'zı mefsedet-pişeler Beypazarı mukâta'asının ihtilâlîne bâdî oldukları mukaddemâ lede'l-inhâ Beypazarı Voyvodası tarafından ahz olunmaları husûsu (..) olunmuşken bu def'a zikr olunan Bey karyesi sükkânından Cebecioğlu Hâcî Mustafa ve Uzun Osman ve Mahmûd nâm müfsidlerin tahrîkleriyle Sinan Paşa vakfi câbisi Abdülkadir nâm kimesne i'lâm üzere yine Beypazarı mukâta'asının ihtilâlîne bâdî ve emvâl-i mîriyyenin kesr ve noksânına mü'eddî olmalarıyla sâlifü'z-zikr müfsidler ıslâh-ı nefis oluncaya dek Ankara kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Beypazarı Voyvodası Yusuf zîde mecdühû arz-ı hâliyle istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Mihaliççık kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezkûrûn zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Ankara kal'asına irsâl ve tesyîre ikdâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı mezbûrsun vüsûllerinde mezkûrûnu Ankara kal'asına vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunmalarını Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.117/3]

Limni cezîresi nâ'ibine ve Uşak Voyvodasına hüküm ki,
Selâtîn-i Cengiziyye'den halefû's-(?) selâtînü'l-a'zâm (..) esbak (..)Giray Sultân zîde uluvvühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtı mefhûmunda Uşak kasabası sükkânından sâbıkâ Karahisâr-ı Sâhip sancağı Alay Beyisi İbrahim Bey ve Mehemed Bey ve Ömer-zâde(?) İsmail Bey nâm hânedânlar kendü hâlleri ile meşgûl ve Sandıklı nâhiyesinde vâkî' ze'âmetleri hâsılâtı (..) iken bundan akdem hilâf-ı inhâya mebnî Limnî cezîresine nefyleri bâbında emr-i âlî-şânım ısdâr ve iyâl ü evlâdları Uşak'da habs ve menzilleri ihrâk ve emvâl ve eşyâları gâret olunup ol vakitden berü mütehayyir ve sergerdân ve vücûhla merhamet ve şefkate şâyân

oldukları ve mûmâ-ileyhimânın sultân-ı mûmâ-ileyh ile ülfet-i kadîmeleri olduğundan hâtırına müsâra'aten ve merkûmânın hâllerine merhameten fîmâ-ba'd Uşak kasabasına varmayup ze'âmetleri olan Sandıklı kasabasında ikâmet eylemeleri şartıyla kendüleri nefyden ve iyâl ü evlâdları habsden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnum kaleminde mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Banaz kazâsı sükkânından Çinganeoğulları Geniş İsmail ve Hasan ve Ahmed ve İbrahim ve Karakâdfıoğlu ve maktûl Şenik Halîl oğulları Mehemmed ve Süleymân nâm şakîler Eşme kazâsını zabt iden Curaoğlu Ahmed ile ittihâd ve başlarına cem' eyledikleri eşkıyâ ile Uşak Voyvodası mûmâ-ileyhin konağını basup ihrâk ve katl-i nüfûsa ictirâ ve kabâhatların setr için Âsitâne-i sa'âdetime azîmet eyledikleri bundan akdem lede'l-inhâ eşkıyâ-yı merkûme Âsitâne-i sa'âdetimde ahz ve çavuş mübâşeretiyile Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında Uşak mukâta'ası uhdesinde olan Hemşîre-i muhteremem Esmâ Sultân dâmet izzetühânın kethüdâsı ricâl-i devlet-i aliyyemden hâlâ muhâsebe-i evvel olan Mehemmed ve sâbıkâ başdefterdârım olan el-Hâc Mustafa dâme mecdühümânın i'lâmlarıyla işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Cemâziye'l-evvel'inde emr-i şerîfimim sâdır olduğu ve mezkûrûn Geniş İsmail ve İbrahim ve Ahmed ve Hüseyin ve Mehemmed'in vüsûllerini müş'ir Limni nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mazmûnu sene-i mezbûre Cemâziye'l-âhir'isinin üçüncü günü bâ-fermân-ı âlî emr-i şerîf-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh virilmiş olduğu kalem-i mezbûrden ihrâc olunmağla fîmâ-ba'd Uşak kasabasına varmamak ve umûr-ı mukâta'anın ihtilâlîne bâdî harekete ibtidârları haber viriler ise âhar vechile te'dîb olunmak şartıyla eyyâm-ı mübârekeye hürmeten ıtlâk ve cümlesinin sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Limni cezîresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, şerâit-i afvlarını her birinin gûş u hûşuna ilkâ-birle cezîre-i merkûmeden ıtlâk ve sebîllerin tahliyeye mübâderet ve sen ki Uşak Voyvodası mûmâ-ileyhsin merkûmlar fîmâ-ba'd Uşak kasabasına varmamak ve ihtilâl-i mukâta'aya mûcib harekete mütecâsir olmamak ve eğer cesâret iderler ise âhar güne te'dîbleri icrâ olunmak şerâitiyle cürmleri afv ü ıtlâk olunmalarıyla iyâl ü evlâdlarının dahi habsden ıtlâklarına dikkat eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.117/4]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bu def'a Cısr-i Ergene ve Keşan ve İpsala kazâları nâ'iblerinin Der-aliyyeme vârid olan üç kıt'a i'lâm ve sen ki dizdâr-ı merkümsun, bir kıt'a arzında Karacabey sükkânından olup bundan akdem Limni kal'asına kal'a-bend olunan Ramazan oğlu Hasan ve refiki Derviş İbrahim nâm kimesnelerin ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler tezvîrâta sülûk-birle yedlerinde olan emvâl ve eşyâlar (..) (..) etdirmişler iken kal'a-bend itdirilüp ancak mezbûrân ehl-i ırz makûlesinden oldukların mâ'adâ el-yevm kendülerinden iddi'â-yı husûs ider kimesne olmadığına binâ'en vücûhla şâyeste-i inâyet olunduklarına binâ'en hâllerine merhameten afv ü itlâklarını tahrîr ve merkûmân bir kıt'a arz-ı hâlleriyle istid'â etmeleriyle eyyâm-ı mübarekeye hürmeten itlâkları için fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.118]

[s.118/1]

Bozcaada kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzûhûya hüküm ki,

Canik ahâlîsinden Ağacık(?) dimekle ma'rûf Seyyid Mustafa nâm kimesnenin ahâlî-i vilâyeti tahrîk ve iğvâ ba'zı mel'anet ve mefsedete sevk ve iğrâ hasebiyle te'dîbi muktezî olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyile Bozcaada kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûm Seyyid Mustafa kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend olunmağla ahvâlî diğer-gûn ve iyâl ü evlâdlarından dûr ve sefil ve sergerdân bu def'a bâ-arz-ı hâl inhâ ve eyyâm-ı mübarekeye hürmeten afv ü itlâkı bâbında inâyet istid'â etmekle (..) kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkümsun, mezbûr Seyyid Mustafa'nın cerâyim(?) -i sâbıkâsı cem'an(?) afv olunduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Ş sene 1195.

[s.118/2]

İpsala kazâsı nâ'ibine ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,

Berrânî sefâyine habbe-i vâhîde zahîre virilmemek ve cesâret ider olur ise ahz ve te'dîb olunmak husûsâtı bi'd-defe'ât ahkâm-ı münîfemle cümleye tenbîh ve te'kîdden hâlî olmadığına nazaran bu misillü ahvâlden mücânebet ve cümleye vâcibe-i zimmet iken İpsala sükkânından Za'îmoğlu Ahmed ve (..) Mustafa nâm kimesneler İpsala kazâsı sâhilinde vâkı' Köprüce inci(?) nâm mahalde olan çiftlikleri ve etrâflarından hilâf-ı evâmîr-i şerîfe berrânî sefâyine hinta fûrûhtunu i'tiyâd etmekden nâşî sene-i cedîde mahsûlünü dahi fûrûht irâdesiyle karye be karye geşt ü güzâr ve kendülere kile başına yirmibeşer pâre virilmek şartıyla kurâ-i merkûmeden berrânî sefâyine zahîre fûrûhtuna irâ'et-i ruhsata ictisâr eyledikleri bâ-takrîr inhâ ve ihbâr olunup bu keyfiyet merkûmların bu gûne hilâf-ı rızâ harekete cesâretleri te'dîblerini îcâb etmekle sâ'irîni terhîben çavuş mübâşeretiyile Kavala kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin mezkûrânı çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile Kavala kal'asına irsâl ve tesyîre ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezkûrânı kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.118/3]

Selanik mollâsına hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya hüküm ki,

İstanbul'da Balat kurbünde Karabaş mahallesinde sâkin Bako nâm Yahudi kendü hâlînde olmayup mukaddem kendüsüne defe'âten tenbîh olundukda mütenebbih olmadığından mâ'adâ gûnâ gûn eşîrrâ da'vâlara sülûk ile ehl-i ırz zümresinden ve Yahudi ihtiyârlarından Musa nâm Yahudiden on beş bin ve gâh yirmi bin guruş alacağım vardır deyü iddi'â bir def'a Balat ve bir def'a Eyüb ve bir def'a Kasım Paşa mahkemelerinde terâfu'-ı şer' olduklarını alacağı aldırıp(?) da'vâsı (..) (..) mu'ârazası(?) men'(?)-birle hucec-i şer'iyye virilmişken kanâ'at itmeyüp darb-ı şedîd ile darb eylediğinden küreğe vaz' ve zevcesi kendüden ziyâde eşîrrâ ve müfsid

olduğundan itlâk ve kemâ-kân tezvîre mübâşeret ve tekrâr küreğe vaz' ve yine bir takrîb kendüyü itlâk ve da'vâ (..) ta'cîz ve terâfu'a râzı iken murâfa'adan ibâ ve imtinâ' ve mesfûr Musa Yahudi'nin karındaşı Meneş(?) Yahudi'den yedi(?) yüz doksan gurusu da'vâ ve murâfa'-ı(?) şer' için huzûr-ı şer'e da'vet olundukda varmayup gadr-ı küllî sevdâsında olduğundan tâ'ife-i Yahudun Haham ve cemâ'at başları bâ-arz-ı hâl inhâ gerek muzırr Bako ve gerek zevcesi Selanik'e irsâl olunmaları bâbında hükm-i hümâyûnum sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, yahudi-i mesfûr zevcesiyle ma'an ahz ve çavuş mübâşeretiyile Selanik'e nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle yahudi-i mesfûr Bako'yu zevcesiyle ma'an ta'yîn olunan çavuşa terfîk'an Selanik'e irsâl ve sen ki Selanik Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin yahudi-i mesfûr Bako zevcesiyle tarafına vüsûlünde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

Vüsûlünü müş'ir Selanik kādîsının arzı gelmiştir.

[Fî] 16 N sene 95.

[s.118/4]

Ber-vech-i arpalık Kayseriyye sancağı mutasarrıfına ve Kayseriyye mollâsına hüküm ki,

Sâbıkâ Kayseriyye nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Celil zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mukaddemâ Kayseriyye derûnunda Sarız'da zuhûr iden eşkiyânın tertîb-i cezâ için emr-i âlî sudûrunda Kayseriyye kazâsına tâbi' Erkilat nâm karye sükkânından Cellat Alemdâr kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı vâkı' inhâlarına binâ'en mezbûrun dahi ismi emr-i âlî-i mezkûre idhâl ve gadr etmeleriyle mezkûr Cellat Alemdâr'ın ismi emr-i şerîf-i mezkûrdan ihrâc ve terkîn ve itlâk olunması için arz ve vech-i meşrûh üzere mezbûr Cellat Alemdâr'ın emr-i âlî-i mezkûreden ismi terkîn ve afv ü itlâkı bâbında emr-i münîfim sudûriçün bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince merkûmun ismi emr-i mezkûrdan ihrâc ve terkîn olunup itlâk olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mîr-i mirân ve Mevlânâ-yı mûmâ-

ileyhimâsız. Mezbûr Cellat Alemdâr'ın ismi emr-i mezkûreden ihrâc ve terkîn ve itlâk olduğu ma'lûmunuz oldukda senin dahi mukaddemâ sâdır olan fermânda ismin dâhildir deyü ta'addî ve (..) ve rencide etmeyesiz ve bir kimesneye itdirmeyüp hilâfi hareketden mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.118/5]

Zikri âti zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl idüp Vize ve Midye ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında nefsi-i Midye kasabasına tâbi' (..) nâm karye mütemekkinlerinden Boliçron(?) veledi-i Acı Hermez(?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî etmekle bi'd-defe'ât kendüye pend ü nush oldukda isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı güşmâl olduğunu bî-garaz mu'temed taraflarına ihbâr eylediklerin bildirüp mesfûr Boliçron(?) Kazâ-i mezbûrda ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefsi idinceye değin İnöz kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.119]

[s.119/1]

Tırhala Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyyem ve havâlisinde geşt ü güzâr ve nâ-ber-câ harekete cesâret iden Danyel nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî eylediğine binâ'en bâ-emr-i âlî Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfâ'da vâkı' Vardam [manastırına]

manastır-bend olunmuş idi. Bu def'a kendü hâlinde durmasına ba'zı mu'temedün-aleyh kimesneler tekeffül eylediklerin bildirtüp mesfûr Danyel fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup Âsitâne-i aliyyem ve havâlisine ayak basmamak ve eğer mugâyir-i emri âlî-şânım ısrâr ider ise te'dîb-i şedîd ile [te'dîb] olunmak şartıyla manastır-ı mezbûrdan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emri şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ş sene 1195

[s.119/2]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinden ikinci bölüğün neferâtından Yazıcı Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf harekâtı zuhûr ile ahz olunup li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın işbu emri şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde merkûmu ıslâh-ı nefis idinceye değin kal'a-i mezbûrede muhkem kal'a-bend ve habs eyleyüp vüsûlünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile ocağ-ı âmirem tarafına i'lâm ve ber-mûceb-i emri âlî amel ü hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylesin deyü dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Cebecibaşı olan el-Hâc Süleymân dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emri âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

[s.119/3]

Ezine-i Kazdağı Kādîsıyla Bozcaada cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Ezine-i Kazdağı Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Seyyid el-Hâc Abdurrahmân zîde fazlühûsun. Südde-ü sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr müzâfâtından Sultânhisârı kal'asında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve ağâvât ve zâbitân ve mustahfızân bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup fî'l-asl Ankara sâkinelerinden Havva kızı Ayşe ve oğlu İsmail nâm müfsidler bir müddet Âsitânede diledikleri mevzi'-ı nühümde beytûtet ve ba'dehû mezbûr Havva'nın zevci Çukadâr Mehemmed dimekle ma'rûf kimesne nüvvâbdan biri ile havâlî-i merkûma âzim olmağla mezbûr Mehemmed'i tefîş bahânesiyle kal'a-i mezbûreye varup anda

temekkün ve kendü ırzlarıyla mukayyed olmayup esvâk u pazarda diledikleri kimesneler ile mâlâ-yanî tekellüm ve men' dâ'iyesinde olanlara itâle-i lisân ve azv-ı töhmet ve bu vechile nice ehl-i ırz kimesneleri tekdîr ve rahnedâr etmeleriyle mezbûrân bir vechile pend ü nush kabûl etmediklerinden mâ'adâ oğlu merküm İsmail dahi dâ'imâ sekrân ve âlet-i harb ile geşt ü güzâr ve envâ'-ı fezâyihî(?) irtikâb(?) ve bir vechile itâ'at-ı şer' etmeyüp dâ'imâ sâ'i bi'l-fesâd olmalarıyla kal'a-i mezbûre ahâlîsinin ihtilâline bâdî oldukların inhâ ve mezbûr İsmail ve mezbûrtân ıslâh-ı nefis olunmak için Bozcaada cezîre[sine] nefy ü iclâlarıyla kal'a-i mezbûre ahâlîsi evlâd ü iyâllerini şerrlerinden tahlîs olmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve ber-vech-i muharrer inhâları vâkı'a mutâbık olduğuna sen ki Ezine-i Kazdağı Nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senin dahi ilmin muhât olmağla merâmılarına müsâ'ade-i aliyem erzânî kılınmak recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, mezbûrtân ile mezbûr İsmail ıslâh-ı nefsiçün Bozcaada cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1195.

İtlâkîçün emr yazılmışdır.

Fî 8 S sene 96.

[s.119/4]

Göynük ve civârında vâkı' zikri âtî firârîlerin buldukları kazâların kuzât ve nüvvâbına ve Keğirî kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Göynük kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemed zîde ilmühûsun. Bu def'a Der-alıyyeme vârid olan i'lâmında kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden zümre-i eşirrâdan Giridli Mustafa ve Kabasakal Ahmed ve Kürd Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup mûkız-ı fitne-i ifsâd ve kazâ-i mezbûrun ihtilâline bâ'is ve bâdî ve mazarratlarından emn ü râhatları meslûb ve bundan akdem hevâsına tâbi' ba'zı kimesnelerin tahrîkiyle arz ve fâsîdelerin icrâ için ba'zı kimesneler haklarında hilâf-ı vâkı' Âsitâne-i aliyem tarafına iştikâ sevdâsıyla azîmet ve kelâmları ifk ü iftirâ ve garaz-ı nefsâniyet kabilinden olduğundan başka mukaddemâdahî kazâ-i mezbûr ahâlîleri otuziki kîse akçeden mütecâviz hasârete giriftâr eyledikleri cihetden iştikâlarına havâlî-i sem'-i i'tibâr olunmamak husûsu bâ-arz ve mahzar inhâ olunmağla çavuş mübâşeretiyile mahallinde ba'zı mevsûkü'l-kefîm ahâlîden teftîş ve

tefahhus-birle hakikat-ı hâli zâhire ihrâc ve sıhhati üzere Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmakiçün sâdır olan emr-i şerîfim İsmail çavuş mübâşeretiyle lede'l-vüsûl mahallinde şer'le ba'zı mevsûkû'l-keîm ahâliden teftîş ve tefahhus olundukda mezbûrların keyfiyetleri beyân olduğu üzere ve kazânın ihtilâlîne bâ'is ve bâdî oldukları zâhir ve nümâyân olmağla bu misillü mûkız-ı fitne ve ihtilâl-i kazâyâ bâ'is hareketde olanların te'dîbleri icrâ zımnında emr-i âlî sudûru recâsında olduklarını bundan akdem arz ve i'lâm mazmûnu emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh virilmekle merkûmların şerr ü mazarratlarını üzerlerinden men' ü def' zımnında ıslâh oluncaya kadar Kengiri kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ- arz-ı hâl ve mahzar istid'â etmeleriyle mastûrû'l-esâmî üç nefer müfsidlerin ıslâh-ı nefis için çavuş mübâşeretiyle Kengiri kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Receb'inde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vüsûl merkûm firâr ve Göynük ve civârında vâkı' kazâ ve kurâda geşt ve ahzları mümkün olmadığı dahi tahrîr ve der-kenâr ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâcâ'at olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i mezbûrda emr-i şerîfim virilmekle mastûr ve mukayyed olmağın zâbiti ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmakiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

[s.120]

[s.120/1]

Tekfurdağı kazâsı nâ'ibine hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hâfız Mustafa zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp sâbıkâ silahdârım düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahhâm nizâmü'l-alem vezîrim Emîn Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnun hizmetinde olan Emîn Haseki'nin hasekili[ği] ref' ve bâ-fermân-ı âlî Tekfurdağı'na nefy ü iclâ olunup mağdûr olmağla itlâkı husûsu tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en nefyden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak hâlâ Ser-bostaniyân-ı hâssa dâme mecdühü i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 195.

[s.120/2]

Galata kazâsı müzâfâtından Kapudağı kazâsı nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Kapudağı nâhiyesi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Abdurrahmân zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Kapudağı nâhiyesine tâbi' Erdek kasabası ahâlîlerinden cemm-i gafir ve cem'-i kesîr bi-esrihim meclis-i şer'e varup Erdek kasabası sâkinlerinden Gedik Mehemed dimekle meşhûr şakâvet-pişe kendü hâlinde olmayup dâ'imâ (..) (..) nâ-meşrû' hareketden bir dürlü hâlî olmayup hezâr def'a zâbiti tarafından te'dîb olunup mezkûr müte'ddîb olmadığından mâ'adâ bu esnâda hâlâ zâbit Halîl Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin etbâ'ından birini bilâ-cerh arkasından bıçak ile urup mecrûh etmekle tehfim-i bilâd ve te'mîni ibâd için mezbûrun salâh-ı hâlî zâhir oluncaya değin kılâ'-ı Sultâniyeden birine vaz' ve kal'a-bend olunmak bâbında vâkı' hâlî bi'l-iltimâs hükm-i humâyûnum virilmek recâsına arz eylediği ecilden, mezkûr zâbiti ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1195.

[s.120/3]

Demirci kazâsı ve Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Demirci kazâsında me'zûn bi'l-iftâ Seyyid İbrahim'in şakî ve müfsid idiği bundan akdem bâ-tevâtür bâ-arz ve mahzar inhâ ve Sakız'a nefy ü iclâ olunmuşiken bu esnâda bilâ-emr-i âlî ve bî-tehâşi kasabasına gelüp kel-evvel şakâvet ve mefsedete tasaddî ve nice kimesnelerin emvâl ve a'râzına ta'addî eylediği sahîhan ihbâr olunmağla bu def'a Kıbrıs cezîresine nefy ü iclâ ve ahâlî-i kasabayı şerr ü fesâdından tanzîf ve (..) olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Demirci kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle müfsid-i merkûm Seyyid İbrahim'in müşârun ileyhin işâretleri mücebince alâ-eyyi-hâlin ahz ve cezîre-i mezbûra irsâl ve sen ki Lefkoşa nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin,

vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve bir hatve hâric mahalle hurûcuna irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânenet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

Mahall-i mefâsına irsâliçün isti'câli muhtevî emr-i şerîf yazılmışdır.

27 N sene 195.

[s.120/4]

Niksar kazâsı nâ'ibine ve Kaş kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki, Niksar'da sâbıkâ Müftî Selim Efendi kendü hâlinde olmayup garaz-ı nefsâniyesin icrâ kasdıyla hevâlarına tâbi' Hızarcıoğlu(?) Ömer Efendi ve İmreli(?) Bekir Efendi dimekle ma'rûf kimesneler ile yek-dil ve umûr-ı vilâyete karışup ehl-i ırzı gamz ile ahâlî fukarâsını günâ-gûn tecrîm ve rahnedâr ve cümlenin marzî ve muhtârı olan Hasan Efendi müftîliğini vürûdunda tescîl itdirmeyüp umûr-ı kurâyı rü'yeteye mûmâne'at ve günâ gûn ızrâra mücâseret ve bu vechile yedinden tahlîsi mümkün olmayup Kaş kal'asına kal'a-bend olunmasını ahâlî mahzar ve Karayaka(?) kazâsı nâ'ibi arz ve vech-i meşrûh üzere emr-i münîfim sudûru bâbında bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemmed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki, Niksar nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin müftî-i sâbık Selim'i ahz ve Kaş kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Selim tarafına vüsûlünde kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından be-gâyet hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1195

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır.

10 Ca sene 97

[s.121]

[s.121/1]

Rumili Vâlisi vezîre ve Manastır Kādîsı'na ve Selanik kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Orta Câmî'-i şerîfi vakfî karyelerinden Pirlepe kazâsına tâbî' Kavadar ve Vataşa(?) nâm karyelerin ahâlî ve re'âyâ fukarâsı gelüp Pirlepe kazâsında a'yânlık iddi'âsında olan mütegalibeden Yusuf nâm kimesne rüfekâsıyla yek-dil kendü hâlinde olmadığından celb-i mâl sevdâsıyla ehl-i garaz tâ'ifesiyle yek-dil ve bin yüz doksan senesinden berü hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın yedi bin iki yüz guruşların cebren tahsîl ve ahz eylediklerinden mâ'adâ Tikveş kazâsında a'yânlık iddi'âsında olan Süleymân ile bi'l-ittifâk otuz bin guruşdan mütecâviz fukarâdan akçe ahz ve tecrîm ve günâ gün hasârete cesâret ve ol vechile fukarâ mağdûr olduğun inhâ ve sen ki Rumili Vâlisi vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetin ve ocakdan me'mûr mübâşir ma'rifetiyle merkûmân divân-ı Rumili'ye ihzâr ve meblağ-i mağsûbe istirdâd ve ba'de'l-ihkâk Selanik kal'asına kal'a-bendleriyle yed-i tasallutlarından fukarâ tahlîs olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, merkûmân Yusuf ve Süleymân ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve divân-ı Rumili'ye ihzâr ve iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden hafîleriyle(?) terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk oldundukdan sonra merkûmân li-ecli't-te'dîb Selanik kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1195.

Itlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i L sene 95.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl beylerinde musalahaçün(?) bu şartla yedi yüz elli guruş sulh-birle ibrâ-i zimmet olduğu hâvî ve ber-mûceb-i emr-i âlî vaz'-ı kal'a olduğu muhtevî müşârun ileyhin vârid olan mektûb ve Manastır ve Selanik kādîlarının arzlarının mefhûmu şerh.

Fî 10 M sene 96.

[s.121/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Suhte Halîl Laleli câmi'-i şerîfinin kayyımbaşısı sabah namazı edâ olunduktan sonra üç dört çift yemeni ve papuç ve destâr zâyi' olduğundan mezbûr Suhte Halîl câmi'-i şerîf derûnunda ahz olunup üzerinde dört çift ayakkabı zuhûr etmekden nâşî mezbûrun te'dîbi muktezî olduğuna binâ'en Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyle mezbûr Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûr Suhte Halîl'i li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada cezîresine nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mezbûru cezîre-i mezkûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle hareketine ruhsat göstermeyüp vüsûlünü müş'ir çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 1195.

Vüsûlü müş'ir Bozcaada nâ'ibinin arzı gelmiştir.

Fî 17 M 96.

Cezâyir'e gitmek üzere itlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.121/3]

Bursa mollâsına ve Hüdâvendigâr sancağı mütesellîmine hüküm ki,

Bursa'da mütemekkin Ermeniyândan Zelik(?) oğlu Acı Karabet ve Köse Pedros oğlu Solmon nâm zimmîler hevâlarına tâbi' Pavri oğulları Karabet ve Acı Ananye ve Şeribet oğlu Samovet Hoca Abraham oğlu Bertogomiyos ve Zorhan oğlu Pedros ve Sökür oğlu Acı Pedros ve Kürkcü Ohannis oğlu Acı Karabet ve (..) oğlu Serkiz ve Hocan oğlu Yosib ve Köse Pedros oğlu Mişail nâm zimmîler ile müttefik ve millet-i mezbûr derûnuna îkâ-i fitne ve hilâf-ı rızâ-yı (..) (..) sülûk ve (..) olmalarıyla çavuş mübâşeretiyle mesfûrûn Zelik(?) oğlu Acı Karabet ve Köse Pedros oğlu Solmon Magosa kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün mesfûrun bir kat'a dahi' nezre kat' olunmaları bâbında diğeri bir kıt'a Ermeni Patriği Ohannis nâm râhib istid'âsıyla mufassal ve meşrûh(?) evâmir-i şerîfem sâdır olmuşidi. Bu def'a İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Der-sa'âdetime

takdîm eyledikleri bir kıt'a arz-ı hâllerinde kadîmden Burusa Rum milletinin âyînlerinde ve kendülerine âhardan müdâhale olunmamak için hutût-ı humâyûn ile men'eden evâmîr-i aliyye sâdır olup bu ana dek bir cânibden ta'aruz olmuş değil iken Burusa sâkinlerinden Acı Yani ve Acı Solmon ve Acı Samovet ve Acı Ananye nâm dört nefer zimmîler yedi ay mukaddem Âsitâneye vürûd ve Rumili'ne ilticâ eylediklerinden mezbûr kırk gün mikdârı âyînlerini kendülere ifâde ve hüsn-i rızâlarıyla kabûl ve eşkâlce Rum olmak hasebiyle yedlerine taraflarından senedât virilmeyüp evlâd-ı iyâllariyle milletlerine dühûl eyledikleri cümlelerin ma'lûmu iken bu esnâda Ermeni Patriği Ohannis nâm râhib bir takrîb Ermeni olmak üzere mesfûrûndan ikisini Magosa kal'asına kal'a-bend ve ikisi nezre kat' olunmak için arz-ı hâl vücûhunca emr-i âlî ısdâr ve çavuş ile ol tarafa irsâl ve mesfûrûnu tefahhus eyledikte Burusa re'âyâsından emniyet meslûb olup hem mezheblerine Ermeni Patriği müdâhale eylemesi ihtilâl-i nizâmılarına bâ'is kıl ü kâli müstelzim bir keyfiyette olmağla mesfûrûn fi'l-hakîka Rum milletinden oldukları huzûr-ı şer'eden isbât olunduktan sonra (..) ve ıtlâk ve fîmâ-ba'd Ermeni Patriğinin Rum milletine olan tasallut ve ta'addîsi men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylemeleriyle çavuş mübâşeretiyile mahallinde şer'le görülüp mesfûrların Rum milletinden olmadıkları vech-i meşrûh üzere sâbit ve mütehakkık olur ise mahall-i mefâlarına irsâl olunup sebilleri tahliye ve keyfiyet-i hâl sıhhat üzere Der-aliyyeme arz ve inhâ olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

Bu husûsa dâ'ir(?) tekrâr evâmîr yazılmışdır.

Fî evâhir-i N(?) sene 95

[s.122]

[s.122/1]

Baba-i Atîk ve Çorlu Kādîsı'na hüküm ki,

Çorlu A'yânı Hüseyin Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin bundan akdem vâkı' olan harekât-ı nâ-ber-câsına mebnî Baba-yı Atîk kazâsına nefy ü iclâsı bâbında emr-i münîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a merkûmun cürmü afv ve kemâ-fi'l- evvel Çorlu kasabasında ikâmetine muhâlefet olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûru hâlâ

Edirne Bostancıbaşı Mîr Ali dâme mecdühû tarafından Der-aliyyeme vârid olan arzında tahrîr ve istid'â itmekle mûmâ-ileyhin arzı mûcebince fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve Çorlu kasabasında sâkin olup hilâf-ı rızâ hareket olunmamak üzere ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

[s.122/2]

Balikesri kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Balikesri kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Urbanî-zâde Abdullah zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp bundan akdem İlyas-zâde İbrahim ve Ca'fer nâm şakâvet-kârların kendü hâllerinde olmadıklarından Uzunoğlu ile beyenlerinde münâz'a vâkı' ve ihtilâl-i beldeye mü'eddî hareketleri vukû'una mebnî cezâları tertîbi zımnında sâdir olan emr-i âlî-şânım mûcebince mezbûr Uzunoğlu Abdullah ahz ve cezâsı tertîb ve mezbûrân İbrahim ve Ca'fer firâr etmeleriyle avenelerinden mastûrû'l-esâmî ve ma'lûmû'l-eşhâs kimesneler belde-i merkümeden tard ve teb'îd ve fîmâ-ba'd derûn-ı kazâyâ dühûllerine izn ve ruhsat virilmemek sâbit nezr-i ma'lûma kat' esnâsında kazâ-i mezbûr sükkânından el-Hâc Ahmed oğlu menzilci-i sâbık Mustafa ve el-Hâc Sâlih ve Alemdâr-zâde Ali ve Mirza Beylü mahallesi imâmı el-Hâc Ahmed Efendi nâm kimesneler kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed iken ashâb-ı ağrâzın tahrîklerine binâ'en(?) şakîyân(?) mezbûrânın avenelerinden olmak üzere nezr hüccetine idhâl ve başmuhâsebe kayd ve üç seneden berü iyâl ü evlâdımızdan mehcûr olmağla ahâlîsinden su'âl ve hakîki üzere Der-aliyyeme arz ve i'lâm olup cürmümüz afv ü ıtlâk ve başmuhâsebede mukayyed nezr hüccetinden isimlerimiz terkîn olunmak bâbında mukaddemâ istid'â-yı inâyet ve sâdir olan fermân-ı âlî-şânım Balikesri mahkemesine vürûd ve bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve sâdât-ı kirâm ve askerî ve ihtiyâr ve sâ'ir vücûh ahâlî hâzir oldukları hâlde muvâcehelerinde kırâ'et ve mazmûn-ı münîf-i aliyye i'lân ve işâ'at oldukda her birleri merkûmun husûs-ı mezbûrda bir dürlü alâka ve medhalleri olmayup icrâ-yı garaz ve ahd-i intikâm sevdâsıyla hüccet-i mezkûre isimleri tahrîr olmağla haklarında olan mevâdd isnâdü'l yekûn olup mağdûr oldukların huzûr-ı şer'eden ihbâr ve şehâdiyyet emriyle ve cürmleri afv ü ıtlâk ve başmuhâsebede mukayyed nezr-i hüccetden isimleri terkîn olunmak bâbında mahzarların senedci mahzarımızı musaddak i'lân idiver deyü ilhâh ve bu bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz

ve ahâlî-i kazâ-i mezbûr mahzar-birleistirhâm etmeleriyle vech-i meşrûh üzere merkûmlar afv ü itlâk olunup vilâyetlerinde ikâmet etmelerine mümâne'at olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

Tekrâr emr yazıldı.

Fî evâ'il-i N sene 96.

Başmuhâsebeye ilm ü haberi virildi.

[s.122/3]

Burusa mollâsına ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyeme mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Burusa sâkinlerinden milletlerinden(?) Cebraile veled-i Uzun Acı Kirbako nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekete cesâret idüp bi'd-defe'ât kendüye pend ü nush olundukda ser-mu isgâ ve i'tibâr etmeyüp ısrâr ve müstahikk-ı te'dîb olduğun bildirüp Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından ol tarafa âhar husûsa me'mûr teşrifâtî çırağı Mehmed Çavuş mübâşeretiyile müfsid-i mersûm bulunduğ mahalde ahz ve Kütahya kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğ vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene 195.

Mesfûr ahz ve mahall-i menfâsına irsâl olunmak üzere iken bir takrîb mahallesinden firâr eylediğini nâtik Burusa Kādîsının arzı gelmişdir.

[Fî] 17 N sene 95.

İtlâkiçün emr yazıldı

[Fî] Evâsıt-ı L sene 95.

[s.122/4]

Tokad ve Samsun kazâları nâ'iblerine hüküm ki, Tokad kazâsı re'âyâsından Ayanane(?) nâm zimmî zalemeye istinâd ile ahâlî-i kazâyı dâ'imâ tekdîr ve tazrîrden hâlî olmamağla sıyâneten li'l-ahâlî zimmî-i mesfûr diyâr-ı

âhara mü'eyyiden nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Tokad kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mustafa zîde ilmühû i'lâm etmekle zimmî-i mesfûr Samsun'a mü'eyyiden nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Tokad kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Zimmî-i mesfûru ahz ve li-ecli't-te'dîb mü'eyyiden Samsun'a nefy ü iclâyâ dikkat ve sen ki Samsun nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mesfûru Samsun'da menfiyyen ve mü'eyyiden ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ş sene 195.

Şürûtuyla itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i N sene 97.

[s.122/5]

Yalvaç-ı Karaağaç kazâsında ve bu def'a kazâ-i merkûma zâbit nasb ve mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde mecdühû ehl-i ırz gürûhu zîde kadrühûmâ [hüküm ki] kazâ-i mezbûre ahâlîlerinden bu def'a takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde biraz vakitnden berü hakkında bi'd-defe'ât evâmîr-i aliyyem sâdır olan Hâcî Ramazan a'yânlık ve serdârlık idüp ahâlî ve re'âyâ-yı fukarâya zulm ve ta'addî ve hilâf-ı şer' tecrîm ve tazrîr ve münâfi-i mer'iyye habs ve tekdîr eyledikde ve aveneleri gürûh-ı eşkiyâdan Çavuşoğlu Hüseyin ve Menzilci Mehemed ve Köleoğlu Süleymân ve Abdikâdioğlu Ramazan ve Helvacıoğlu Osman ve Doğan Paşa'dan Sağır Osman ve Nebioğlu Süleymân ve Uzunlioğlu Hâcî Mustafa ve Zercioğlu diğêr Mustafa ve Hâcî Receboğlu Abdullah ve (..) (..) ve Hüseyin ve Bayrul Ahmed nâmûn şakâvet-kârları istishâb ve ocakdan bundan akdem gönderilen mübâşiri tekdîr ve tecemmü'-birle tard ve teb'id ve kendü kul hevâlâriyla hilâf-ı fermân-ı âlî ve bilâ-mektûb gürûh-ı erâzilden bir kimesneyi serdâr nasb ve fukarânın emniyetleri meslûb olduğun ve merkûm Hâcî Ramazan ve aveneleri eşkiyâlar ile hemvâ-yı ittihâd ve mübâşiri tazrîr ve avdet itdirdikden sonra gûnâ gûn zulm ve ta'addîleri efvûn ve perîşân hâllerine bâdî oldukların bildirüp ol bâbda istid'â-yı inâyet etmeleriyle ahz ve te'dîb-i haşerât ile te'mîn-i ibâd matlûb-ı cihân-dârânem olmakdan nâşî ocakdan tekrâr bir kâr-güzâr mübâşir ta'yîn ve serdâr nasb ve tesyîr olunup ol emrde merkûm Hâcî Ramazan ahz ve derhâl diyâr-ı ba'îdeye nefy ve aveneleri şakâvet-kârlar dahi

ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i zâbit ma'rifetiyle te'dîb ve fimâ-ba'd hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı aliyyem harekâtda bulunmamak üzere te'dîb ve kefile bend ve hüsn-i nizâma rabt ile def'-i mazarratlarıyla te'mîn-i bilâd ve âsâyiş-i hâl-i ibâda bezl-i kudret eylemeniz fermânım olmağın iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur. Vüsûlünde vech-i meşrûh üzere amel ü hareket ve bu husûsda mezîd-i dikkat ve def'-i mazarrat-ı haşerât emrine ihtimâm ve hilâf-ı şer'-i şerîf harekâtdan ittikâ-i tâm eyleyesiz ve sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin, senedci kazâ-i mezbûrda zâbitlik ile ikâmet ve (..) (..) Hâcî Ramazan'ı tard ve ib'âd ve aveneleri eşkıyâları dahi ahz ve terhîbleri icrâsına mübâderet ve fimâ-ba'd şakâvetde (???) olunmamaları şartıyla kefile rabt ve belde-i merkûmenin hüsn-i nizâma ifrâğ ile ahâlî ve re'âyâ-yı fukarânın âsâyiş-i hâllerine ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ-yı hüservâneme harekâtdan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

[Fî] Evâhir-i Ş sene 195.

Der-kenârı mücebince ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ta'yîn-i mâdde iden husemâsıyla mürâfa'a olmak için emr yazılmışdır.

[Fî] 7 L sene 195.

[s.123]

[s.123/1]

Edirne Kādîsı'na ve Edirne Bostancıbaşısına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hâfız es-Seyyid Ali zîdet fezâ'ilühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Edirne müzâfâtından Üsküdar nâhiyesine tâbi' Mar'aş karyesi re'âyâlarının istid'âlarıyla serdengeçdi ağalarından Francacı Ömer nâm kimesnenin hisâbları inde'l-şer' rü'yet ve hilâf-ı şer'-i şerîf aldığı Franca (..) zam ve re'âyânın defe'âten edâya adîm-i kudretleri ba'de's-sübût lâzım gelen deynleri taksît ile edâ itdirilmek için şeref-ifrâ-yı sudûr olan emr-i âlî Edirne mahkemesine lede'l-vürûd karye-i mezbûr re'âyâlarından ma'lûmü'l-esâmi re'âyâ bi-esrihim meclis-i enverde mezbûr Ömer muvâcehesinde altı sene mukaddem köycek kendüden istikrâz

eylediğimiz beş bin guruşa mahsûben dört bin guruş bir def'a ve bin yüz seksen guruş bir def'a ve dört yüz guruş bir def'a teslimlerimiz var iken merkûm kanâ'at itmeyüp bizden Franca olmak üzere sekiz bin iki yüz elli üç guruş dahi taleb ve ikrâh-ı mu'tebere olan mahalle bizden bi'l-ikrâh temessük almakla su'âl olunup ber-mantûk-ı emr-i âlî hisâbımız inde'l-şer' rü'yet ve yedimizde olan üç kıt'a fetvâ-yı şerîfe mantûklarınca ikrâh ile üzerimize ilzâm itdiği deynimiz ve temessükümüz istirdâd matlûbumuzdur deyü ibrâz eyledikleri fetvâ-yı şerîfelerin mazmûnları da'vâlarına mutâbık olmağın inde's-su'âl merkûm Ömer cevâbında mesfûrûndan ceste ceste beş bin beş yüz seksen guruş makbûzî eylediğini ve cihet-i (..) ancak yedimde temessük olmağla nâtık olduğu üzere sekiz bin iki yüz elli üç guruş taleb iderim deyü fukarâ-yı ra'iyete hilâf-ı şer'-i şerîf rencîdesini tav'an ikrâr itdikde ber-mantûk-ı emr-i âlî ahz ve i'tâlarını bâ-ma'rifet-i şer' muhâsebe ve re'âyânın temessükünü ibrâzdan imtinâ' ve iâde-i mecbûriyesi olan inâdında ısrâr ve hilâf-ı şer' nâ-ber-câ hareket ve hâkimâne ihbâr idüp bir vechile hakkı(?) kabûl ve inâdından nükûl etmemekle zâbiti habsine idhâl olunup rahmen-li'l-fukarâ merkûmun re'âyâ-yı mesfûrûn ile hisâbı ocak tarafından ta'yîn çavuş mübâşeret-i ve sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le hisâbı rü'yet ve ber-nehc-i şer'î ziyâde mutâlebesi men' ve ikrâh ile aldığı temessük îfâ ve yedinden istirdâd olunduktan sonra İnöz kal'asına kal'a-bend olunmasıçün hükm-i humâyûnum virilmek recâsına arz eylediğın ecilden, i'lâm ve istid'â olunduğu üzere merkûm Ömer ocakdan çavuş mübâşeret-iyle İnöz kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın siz ki Mevlânâ ve bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhimâsiz, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeret-iyle hisâbları rü'yet ve ber-nehc-i şer'î ziyâde mutâlebesin men' ve ikrâh ile aldığı temessük îfâ (..) ikrâh-ı mu'tebereyi şer'an isbât eylediği temessükü yedinden istirdâd ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr Ömer tarafına vüsûlünde kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara bir hatve tecâvüzüne izn ve ruhsat göstermekden hazer ve vüsûlünü müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eyleyüp hilâfından mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il-i N sene 195.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i L sene 95

[s.123/2]

Zikri âti zimmînin bulunduğu mahallin kâdisına ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Atina ve Livadiye ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmından Atina sâkinlerinden Calik Ancelotnadalu(?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup kocabaşılık iddi'âsıyla re'âyâ fukarâsını ilkâ-i şerr ile tecrîm ve tekdîr itdirmek âdet-i me'lûfesi olduğundan başka âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp bi'd-defe'ât kendü hâlinde olmak üzere tenbîh ve pend ü nush olundukda sermû isgâ itmeyüp ısrâr ve vücûhla te'dîbe müstahıkk olduğundan rûmî mahzar ile taraflarına ifâde olduğun bildirüp mesfûr Atina ve Livadiye ve ol havâlîlerde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca ıtlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i N sene 195.

Afv ü ıtlâkı için emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Za sene 195.

[s.123/3]

Tırhala Kâdisı'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyye ve havâlîsinde geşt ü güzâr üzere olan Porta(?) Seneklos(?) Papa Kalinfos(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale eylediğinden bundan akdem bâ-emr-i âlî kazâ-i mezbûra tâbi' Kalinfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olunup şimdi mersûmun ıslâh-ı nefis eylediğini (..) kimesneler ihbâr ve tekeffül eylediklerin bildirüp fimâ-ba'd mersûm kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale etmemek ve eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyîm-i güzeştesi afv ve manastır-ı merkûmdan ıtlâkı ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 195.

Çavuş mübâşeretiyle bâ-fermân-ı âlî tebdîl(?) olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.124]

[s.124/1] terkin

Larende Kādîsî'na ve Mud kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Bu def'a Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lâm
ve ahâlînin mahzarlarında kazâ-i merkûmeye tâbi' (..) karyesi ahâlîsi seksen altı
senesinde Larende a'yânı Çavuş-zâde Seyyid el-Hâc Abdurrahmân zîde kadrühûya
ve ahâlîsine sû'-i kâsd ile müsellahan derûn-ı beldeye dühûl ve çend nefer kimesneyi
cerh ve fesâda tasaddîlerinde taraf-ı şer' den virilen mürâsele mûcebince muhârebe ve
mudâfa'aya ibtidâr esnâsında karye-i mezbûr ahâlîlerinden birkaç nefer kimesne katli
nâ-ma'lûm olduğu hâlde maktûl olunmağla husûs-ı mezbûr için seksen dokuz
senesinde ahâlî-i merkûme mezbûr Çavuş-zâde ile bâ-fermân-ı âlî Karaman Vâlîsi
müteveffâ Vezîr Süleyman Paşa huzûrunda murâfa'a-i şer' olduklarında a'yân-ı
merkûm ber-vech-i meşrûh nesne(?) lâzım gelmeyüp ma'rifetden(?)
müte'allîlerini(?) mübeyyin hüccet-i şer'iyye i'tâ olunmuşken karye-i mezbûrede
Derbend Ağalığı iddi'âsında olan Yörükoğlu Ahmed nâm kimesnenin iğvâ ve
tahrîkiyle mâdde-i mezbûr için defe'âtle mahallinde ve Der-aliyyemde murâfa'a ve
mu'ârazadan men' ve virilen i'lâm-ı şer'iyye mûcebince bed-i(?) mûmâ-ileyhe emr-i
âlî i'tâ ve karye-i mezbûr ahâlîleriyle ibrâ-yı zimmet ve i'tâ-yı hüccet olunmuşken
bu def'a dahi mâdde-i mezbûre için Karaman Vâlîsine hitâben bir takrîb ısdâr
itdirdikleri emr-i şerîf ile sadr-ı azâmım silahşörlerimden el-Hâc Osman zîde
kadrühû vârid olmağla husûs-ı mezbûr bi'd-defe'ât şer'le rû'yet ve (..) olunduğu
emr (..) olup ahâlî-i merkûmenin her makûle tasaddîleri mugâyir-i rızâ olduğu ahâlî-
i Larende ihtiyârları ve a'yân-ı merkûmun takrîrinden müstebân idiği ve müfsid-i
mezbûr Ahmed'in İçili sancağında vâkı' Mud kal'asına kal'a-bendi bâbında emr-i âlî-
şânım sudûru tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en mezbûr Ahmed li-ecli't-te'dîb
kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr
ve (boşluk) ile irsâl olunmuşidi. A'yân-ı mûmâ-ileyhden ibrâ-yı zimmet eylediklerini

müş'ir ahâlî-i merkûmenin virdikleri hüccet-i şer'iyenin bir kıt'a mahzî sûreti tevârüd idüp mazmûnu mukaddemâ sudûr iden emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp fîmâ-ba'd ber-vech-i şer'î fuzûlî ızrâr olunmamasını muhtevî sana hitâben başka emr-i münîfim sâdır olduğu ma'lûmun oldukda sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Muharrîk-i mezbûr Yörükoğlu Ahmed'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Mud kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve sebîli tahliye olunmakdan mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1195.

Merkûmun hakkında olunan inhâ müfteriyât makûlesinden idüğün mevsûkü'l-kelîm kimesneler haber virmeleriyle sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli müş'ir emr tahrîr olunmuşdır.

[Fî] Evâ'il-i Ra sene 97.

[s.124/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Ahyolu nâ'ibine hüküm ki,

Ahyolu memlahası mukâta'asının mâlikâne mutasarrıflarından rikâb-ı humâyûnumda sâbıkâ kethüdâ-yı bevvâbeyn olan Halîl Bey ve şerîkleri Naşid İbrahim ve Ali Bey dâme mecdühûm beynlerinde tekevün iden nefsanîyyet muktezâsınca mukâta'alarının reste-i nizâma ihtilâl-i tatarruk eylemesi hem re'âyâ-yı mukâta'anın perîşânî-i ahvâllerine ve hem kendülerinin irâd-ı mu'ayyeneleri kesr ve noksânına bâdî olacağı zâhir ve hüveydâ ve re'âyâ-yı mukâta'a firkateyn olup bir fırkası mûmâ-ileyh Halîl Bey tarafına ilticâ ve bir fırkası dahi mûmâ-ileyh Naşid Bey tarafına ilticâ eylediklerine binâ'en cânibinden bundan akdemce Âsitâne-i sa'âdetime gelüp feryâd ü figân ile ta'cîz ve hakikat hâlleri tashîh ile hakikat-ı keyfiyet alâvukû'u bi'l-fî'l başdefterdârım olan Hasan dâme uluvvuhû tarafından bâ-takrîr lede'l-inhâ mukâta'a-i merkûme mûmâ-ileyh Halîl Bey tarafından âdem ta'yîniyle zabt ve ibrâm olduğu sûretde fîmâ-ba'd nizâ'dan berî ve re'âyâsı müsterîh (..) olup râbit olacağı melhûz olduğu ecilden, mûmâ-ileyh Halîl Bey ma'rifetiyle (..) itdirilmek bâbında şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum

mûcebince emr-i şerîfim ısdâr ve re'âyânın iki tarafına dahi cevâb virilüp vatanlarına i'âde itdirilmişken mûmâ-ileyh Naşid İbrahim Bey re'âyâ-yı merkûmenin mahalline vürûdlarından mukaddem mektûb tahrîriyle Halîl Bey tarafında bulunan birkaç nefer ehl-i ırz re'âyânın nefy ü iclâ olunmalarıçün sen ki Ahyolu nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, tarafından i'lâm-ı ahz ve birkaç nefer re'âyâ celb ve mûmâ-ileyh Halîl Bey tarafından gönderilen âdemi ahâlî-i belde ve re'âyâ-yı mukâta'a ile hüsn-i ülfet-birle mukâta'ayı nizâm-ı kadîmine ircâ' üzere iken celb eylediği re'âyâ-yı mesfûreye ta'lîmiyle(?) arz-ı hâl takdîm itdirüp ehl-i ırz re'âyânın bilâ-cürm tekdîrlerine bâ'is olduğun takdîm-i arz-ı hâl iden fâsîde-i re'âyânın birkaç neferi defe'âten (..?) çavuş mübâşeretiyle münâsib mahalle nefy ü iclâ olunmuş başdefterdârım mûmâ-ileyh bâ-takrîr inhâ ve istid'â eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere mesfûrlardan Dimitraki ve Yorgi ve diğer Yorgi ve Yanaki nâm dört nefer zimmîler li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle vatanları olan Ahyolu'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyh mesfûrünü çavuş mübâşeretiyle te'dîben Ahyolu'ya irsâl ve nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Ahyolu nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûllerinde mesfûrünü ol tarafda menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hâric mahalle tecâvüzlerine ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâ'il-i N sene 195.

Vüsûlleri müş'ir Ahyolu Kādîsının arzı gelmiştir.

[Fî] 3 L sene 95.

[s.124/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Midillü ada(?) cezâresi nâ'ibine hüküm ki, Ermeni tâ'ifesinden İstanbul'daki Bey Han'ında odası olup Galata'da Beyoğlu nâm mahalde sâkin olan Sarraf Vadiris nâm zimmî kendü ırz ve edeb ve kâr ü kisbiyle iştigâl etmeyüp müfsid ve muharrik ve hadd ve vazîfesini mütecâviz olduğundan tebe'ıyyet-i fâsidesi muktezâsınca ba'zı hemcinsleri(?) ve sâ'irlerden kendüyü bilmez hazeleyi tahrîk-birle netice-i fitneyi mûcib ve Galata'da mukîm düvel elçileri ve müste'menâtdan olanlarının tekdîrlerini müstevcîb etvâra cesâret idüp mesfûrun hilâf-ı rüsûm-ı râ'ıyyet ol misillü evzâ'a tasaddîsi be-her hâl icrâ-yı te'dîbini îcâb etmekle Midillü'ye nefy olunması fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-

ileyhsin, zimmî-i mesfûru Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyile olduğu mahalden kaldırıp te'dîb ve emsâlini terahhüben Midillü cezâresine irsâl ve nefy ü iclâya ihtimâm ve dikkat ve sen ki Midillü Ada nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mesfûru ada-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet ve bilâ-emr-i şerîf hâric mahalle hareketine ruhsatdan be-gâyet tehâşi ve mücânebet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Eva'il-i B sene 195.

Franca elçisinin bir kıt'a takrîri ve bu husûs için takdîm olunan takrîr ve hatt-ı humâyûn (...?) mühimme (...?)mahfûzdur.

Vüsûlünü müş'ir Midillü Kādîsının arzı gelmişdir.

26 N sene 95.

Itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 95.

[s.124/4]

Burusa mollâsına hüküm ki,

Hadice nâm hatun gelüp İstanbul'da Davud Paşa kurbünde Hâcî İlyas mahallesinde sâkine iken ba'zı müzevver da'vâya sülûk eylediği i'lâm olunmaktan nâşi bâ-emr-i âlî Burusa'ya nefy ü iclâ olunup müddet-i vâfireden berü ol tarafda sefil ve sergerdân ve ahvâlî diğêr-gûn ve şâyeste-i merhamet olduğun bildirüp cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın hâline merhameten itlâk ve sebîli tahliye olunmak içün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 195.

[s.125]

[s.125/1]

Karaman vâlisi vezîre ve Silifke Kādîsı'na hüküm ki,
Bor kasabası mukāta'ası el-Hâc Hasan Voyvoda'nın uhde-i iltizâmında olup kasaba-i mezbûre sükkânından Seyyid el-Hâc Mustafa ve Abdurrahmân ve Hayta(?)oğlu Seyyid Mustafa ve Şehir Hâcısı el-Hâc Hüseyin nâm kimesnelerin Silifke'ye nefy ü iclâları bâbında sâdır olan emr-i âlî mübâşiri yediyle lede'l-vüsûl merkûm Hâcî Hüseyin firâr ve merkûmûn mahall-i menfâlarına azîmet idüp ancak bi'l-cümle ahâlî merkûmûnun hüsn-i hâllerini inhâ ve afv ü itlâklarını istid'â eyledikleri arz ve mahzar ve voyvoda-i mûmâ-ileyh tahrîr eylediği ecilden, merkûmların hüsn-i hâlleri mefhûm-ı tahrîrâtında müstebân olmağla fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla itlâk olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsiz merkûmların itlâkları ma'lûmunuz oldukda merkûmûnu itlâk ve sebîllerin tahiye eyleyüp hilâfî hareketden mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N sene 1195.

[s.125/2]

Sâbıkâ Anadolu kal'ası yeniçeri zâbiti olup bâ-fermân-ı âlî Livadiye'de meks ve ikâmet üzere olan Turnacıbaşı Ömer zîde mecdühûya hüküm ki,
Sen ki bu hulûlda Livadiye kazâsından afv ve kemâ-kân Anadolu'da ikâmet eylemek arz ve iltimâs olmakdan nâşî sen ki Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin Livadiye'den afv ü itlâk ve varup Anadolu'da ikâmet eylemek bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ve irsâl olunmuşdur. İmdi, ber-minvâl-i muharrer heman Livadiye'den hareket ve varup Anadolu'da ikâmet ve devâm-ı ömr-i devlet-i şahânem du'âlarına müvâzebet eyleyesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

[Fî] Evâ'il-i N sene 195.

[s.125/3]

Bozcaada kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Hamîde nâm hâtun gelüp bunun zevci Hâcî Beşir Ağa mektebinin Hocası es-Seyyid Yusuf nâm kimesne kendü hâlinde mekteb-i mezbûrda etfâl-ı müslimîne ta'lîm-i Kur'ân-ı azîmü'ş-şân idüp me'lûf olduğu hidemât iken Lanka Yenikapusu kurbünde harem odalarında sâkine Fatıma nâm hatun ifk ü iftirâyı mutazammın yedi yaşında sagîre kızım âmed şüd eylediği mektebde fi'l-i şenî'ye kasd ve bikrini izâle eyledi deyü bâ-arz-ı hâl inhâ eylediğine binâ'en merkûm Seyyid Yusuf kal'a-i mezbûreye emr-i şerîfimle kal'a-bend ve ahvâli diğergûn ve iyâli bu tarafda bî-kes ve müzdaribü'l-hâl kalduğun inhâ ve cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden, fimâ-ba'd o makûle fezâhatdan mücânebet eylemek şartıyla itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmun fimâ-ba'd o makûle fezâhatten ittikâ eylemek şartına mebnî kal'a-i merkûmeden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmağla mezbûru kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1195.

[s.125/4]

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Suhte Osman ve Hasan nâm yobazlar Sultân Bayezid câmi-i şerîfi derûnunda ba'zen şâbb-ı emred uşaklara(?) dert(?) endâzlık idüp ve kendü ifrâtıyla itâle-i lisân ve birbirlerine nizâ'a mü'eddî hareketleri zuhûr eylediği bâ-takrîr inhâ olunmağla çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûmânı ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle li-ecli'l-ıslâh ada-i mezbûreye nefy ü iclâ ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde menfiyyen meks ve ikâmet ve bir hatve mahall-i âhara hurûc ve (..) irâ'et-i ruhsatdan ve bilâ-fermân itlâk ve bir takrîb firârlarından be-gâyet hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-alıyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 1195.

[s.125/5]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Suhte Ali nâm kimesne için bundan akdem Âsitâne-i aliyyemde vâkı' Şahzâde medresesi ahâlîsinden bir kimesne benim vâfir eşyâmı sirka eyledi deyü ahz ve bir hafta mahbûs olup şer'an isbâta kâdir olamadığından sebîli tahliye olunmuşiken bu def'a mezbûr suhte Ali yine câmi'-i şerîf havâlîsinde kebîr(?) bıçak ile sıbyan ve sâ'ire rencîde ider deyü kolluk(?) ve (..?) Alemdâr'ı ahz itdirdiklerinde firâr ider iken bıçağını âhar mahalle atup mezbûrun te'dîbi bâ-takrîr inhâ olunmağın çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 1195.

Vüsûlü müş'ir Bozcaada nâ'ibinin arzı gelmiştir.

27 N sene 95.

Bu dahi itlâk olmuştur.

[s.126]

[s.126/1]

Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Lofça kazâsı sükkânından ulemâdan es-Seyyid Mustafa Efendi umûr-ı kasabayı rü'yeti(?) sebebi ile mukaddemâ Vidin kal'ası muhâfazasına me'mûr kapukullarının ta'yînâtları arzusiçün(?) mübâya'a akçesi yedinde kaldığından iktizâ iden sekiz bin yedi yüz gurusun tahsîliçün bundan akdemce sâdır olan emr-i şerîfim mübâşiri yediyle mahalline lede'l-vürûd mûmâ-ileyhin hakkında ba'zı eşkıyâyı ihtifâ ider deyü Özi vâlîsine etrâfdan garazı olanlar inhâ eylemelerine binâ'en müşârun ileyhin tahrîrâtı üzere Varna kal'asına kal'a-bend olunmak için emr-i âlî isdâr ve irsâl ve mahalline nakline taraf-ı müşârun ileyhden âdem ta'yîn olunmağla cümle ahâlî-i kasaba meclis-i şer'e varup hakkında tahrîr olunan muzırriyât nâ-kerde ve isnâd-ı mevâdd gayri vâkı' olduğu ve merkûm ulemâdan ve kasaba-i mezbûrun sâdât ve cümle ahâlî ve re'âyâsı hoşnûd ve râzı oldukların bu def'a başka başka mahzar ve kazâ-i mezbûr kâdîsı arz ve tahrîrât-ı merkûmenin mefâhimince vâkı'a mutâbık olduğu ve vukûf olanlar dahi haber vormeleriyle eyyâm-ı mübârekeye hürmeten

merkûmun afv ü itlâk ile zimmetinde olan emvâl-i mîriyyenin mübâşirine teslîm eylemesiçün Dîvân-ı humâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l Başdefterdârım Hasan dâme uluvvûhü i'lâm etmeğın mücebince(?) merkûmun afv ü itlâkıyla zimmetinde olan emvâl-i mîriyyeyi mübâşirine teslîm eylemesi bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 1195.

Münâsib kılâ'dan birine vaz' ve kal'a-bendini Der-aliyyeme arz ve i'lâm edilmesiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] 8 S sene 199

[s.126/2]

Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve cemâ'at-i metropolidan arz idüp Erdek kasabasında kâ'in (..) manastırının Gamnos İğoryos(?) nâm râhib kendü hâlinde olmadığına binâ'en bâ-emr-i âlî cezîre-i mezbûrede vâkı' Hilandar(?) manastırına manastır-bend olunmuşıdi. Bu def'a kendü hâlinde olmasına ba'zı kesân tekeffül ve ta'ahhüd etmeleriyle fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra müdâhele etmeyüp sâbıkâ misillü harekâta tasaddî ider ise te'dîb olunmak şartıyla manastır-ı mezbûrdan itlâk ve sebîlin tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 1195.

[s.126/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Mogası cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Biraz vakitden berü Sultân Mehemed câmi'-i şerîfi ve havâlîsinde ızhâr-ı şakâvet ve sergerde-i suhtegân olan Boşnak İbrahim'in ahzı bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası tarafından tebdîl çukadâr ve yamakân ta'yîn ve Sultân Mehemed'de ahz murâd olundukda mezbûrun yedinde kebîr bıçak olmağla çukadârın üzerine hücûm ve birkaç yerinden çukadâr-ı merkûmu eğerçi darb idüp lâkin bir takrîb mezbûr ahz ve kapuya ihzâr ve el-yevm kapuda mahbus idiğü bâ-takrîr inhâ olunmağla çavuş mübâşeretiyle katle nedel Magosa'ya iclâ ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-

ileyhsin. Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühü mübâşeretiyle mezbûr suhte Boşnak İbrahim'i katle bedel Magosa Cezîresine nefy ü iclâ eylesin ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mezbûru cezîre-i mezbûrede katle bedel menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve bir hatve mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsat ve cevâzdan mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 195.

Cezâyir'e gitmek üzere itlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.126/4]

Sivas Kādîsı'na hüküm ki,

Kayseriyye ulemâsından es-Seyyid İbrahim nâm kimesne kazâ-i mezbûr[da] tadrîs-i ulûm-ı şerîf ile meşgûl olup bu dürlü ta'addî ve rencîde olunmak îcâb etmez iken Kayseriyye Kādîsı tarafından ba'zı nâ-hem-vâre hareketi i'lâm olunmakdan nâşî sâdır olan emr-i şerîfimle Sivas'a nefy ü iclâ ve ol vechile mağdûr ve tadrîsden dûr ve talebesi ser-nigûn kaldığun inhâ ve afv ü itlâkı bâbında istid'â-yı inâyet eylediği ecilden, vech-i meşrûh üzere afv ü itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûrun tahliye-i sebîli ile nefyden itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 195.

[s.126/5]

Zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kādîsına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl [idüp] Üsküb ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında vâkı' Eğridere palankası kazâsına tâbi' Çacoriya(?) nâm karye sâkinlerinden İvan nâm zimmî ile Avariste(?) kasabası sükkânından Brebekan İstabko(?) nâm zimmî kendü hâllerinde durmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale eylediklerinden başka âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-hem-vâreye dahi tasaddî etmeleriyle mersûmâna

bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhalarında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp müfsîdân-ı mersûmân kazâ-i merkûmda ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin cezîre-i Aynaroz'da vâkı' Ayapavlo(?) Manastırına manastır-bend olunup itlâkı hususû memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene 195.

[s.127]

[s.127/1]

Zikri âtî müfsidin bulunduğu mahallin kâdîsi zîde fazlühû ve Yergöğü kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Tırnova ve tevâbi'î metropolidinin dâhil-i iltizâmında Zağra-i Cedîd kazâsına tâbi' Kornar(?) nâm karye sâkinlerinden Papa Kosta nâm müfsid kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ısrâr ve te'dîbe müstahıkk olduğu rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr Papa Kosta kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve Yergöğü kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 1195.

İtlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 196.

[s.127/2]

Limni nâ'ibine ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyem (..?) ebvâbindan Fener Kapusu dâhilinde Abdi Subaşı mahallesinden Zindâncı(?) Kozi zevcesi Malo(?) ve oğlu İstovri nâm zimmî kendü hâlinde olmadıklarına binâ'en mesfûrlar Limni Cezâresine nefy ve mersûm dahi Limni kal'asında kal'a-bend olunup mağdûr oldukların bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup Der-alıyyem ve havâlîsine ayak basmayup eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret iderler ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmaları şartıyla mesfûrun cezâreden ve oğlu dahi kal'adan itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere itlâk olunmalarıçün emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 195.

[s.127/3]

Kavala kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Donanma-yı humâyûnum Kādîsı Mevlânâ es-Seyyid Hâfız İsmail zîde fazlühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Bahr-i sefid'de vâkı' Ayvalık Voyvodası Mustafa nâm kimesne tam'-ı hâmından nâşî celb-i mâl sevdâsıyla re'âyâ fukarâsını darb-ı şedîd ile darb ve habs ve tecrîm etmek âdet-i müstemirresi olduğundan kazâ-i mezbûr kocabaşılarında İstrati ve karındaşları Dimitri ve Komyalo(?) nâm zimmîler voyvoda-i merkûm re'âyâ fukarâsı tarafınıza emânetu'l-İlahî(?) bi-gayrı hakkın tecrîm ve cevr ü ta'addî olunmaları lâıyk ve ittisâf(?) değildir himâyet ve sıyânetleri lâzıme-i hâldendir nush ü pend eyledikde voyvoda-i merkûm zimmî-i mesfûrlara garaz ve adâvet idüp müste'men sefîneye revgan-ı zeyt fûrûht iderler deyü ifk ü iftirâyı mutazammın mevâdd isnâdıyla kazâ-i mezbûr nâ'ibini itmâ'-birle arz tahrîr ve Kavala kal'asına kal'a-bend itdirüp ehl ü iyâllerinden dûr ve mehcûr ve ahvâlleri diğêr-gûn ve perîşân ve şâyeste-i merhamet olmalarıyla hâllerine merhameten zimmî-i mesfûrların cürmleri afv ve kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden, fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket eylememek şartıyla cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 195.

[s.127/4]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Magosa cezîresi nâ`ibine hüküm ki,

Emir Ahmed nâm suhte Sultân Mehemed câmi'-i şerîfi civârında tetimme medreseleri etrâfında rüfekâları olan birkaç erâzil ile geşt ü güzâr ve ibâdullâhın üzerlerine ta'arrûz ve yatağan bıçağıyla şâbb-ı emred sıbyanlara cebr ve kerh(?) ve ümmet-i Muhammed kendüden dil-gîr olup te'dîbi muktezî ve el-yevm ahz ve mahbûs olduğu bâ-takrîr inhâ olunmağın çavuş mübâşeretiyle katle bedel Magosa'ya nefy ve cezîre-bend olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene 195

Cezâyir'e gitmek üzere emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[127/5]

Nefşebat(?) cezîresi nâ`ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Eflak Voyvodası Manol(?) Voyvoda (..) (..) (..) ba'zı gûne harekât-ı nâ-marziyyesi ihbâr olunduğundan cezîre-i mezkûreye iclâ ve tesyîr olunmuşidi. Voyvoda-i sâbık mûmâ-ileyhin esnâ-yı seferde Devlet-i Aliyyeme olan hidemât-ı sâbıkâsına hürmeten bundan böyle kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü ıtlâk ve Derbâr-ı atûfet-karârıma vürûduna izn ve ruhsat-ı dâverânem erzânî kılınmağın sen ki nâ`ib-i mûmâ-ileyhsin. Mûmâ-ileyhin sebîli tahliye ve Âsitâne-i devlet-i âşiyâneme îsâline mübâderet eylemen bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun oldukda voyvoda-i sâbık-ı mûmâ-ileyhin Der-sa'âdetime gelmesine mûmâne'at eylemeyüp mûcib-i celilü'l-kadrim ile amel ü hareket eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 195.

[s.128]

[s.128/1]

Bursa mollâsına ve Hüdâvendigâr sancağı mütesellimine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Burusa sâkinlerinden olup fi'l-asl millet-i Erâmineden iken mukaddemâ Âsitâne-i sa'âdetime vürûd ve Rumili'ne ilticâ muktezâ-yı âyîn üzere otuz kırk gün mikdârı şürût-ı âyîn-i Rum kendülere ifâde ve tefhîm olunduktan sonra evlâd ü iyâllerile (..) ve'l rızâ mezheb-i Rûmu ba'de'l-kabûl mesfûrûn Rum olduklarını mübeyyin taraflarından başka başka şehâdetnâme virilüp i'âde olunan Acı Karabet ve Solmon ve Acı Ananye ve Samavet zimmîleri (..) olmak üzere Ermeni Patriği tarafından inhâ ve ihbâr olunmaktan nâşî mesfûrân Acı Karabet ve Solmon Magosa kal'asına kal'a-bend ve mesfûrân Acı Ananye ve Samavet nezre kat' olmaları için emr-i âlî ısdâr olunduktan sonra mesfûrân millet-i Rumdan oldukları inhâ ve afv ü ıtlâkları Rum Patriği ve cemâ'ati patriklerinden bâ-arz-ı hâl istid'â olundukda çavuş mübâşeretiyile mahallinde meclis-i şer'le görülüp mesfûrûnun Rum milletinden oldukları vech-i şer'î üzere sâbit ve mütehakkık olur ise mahall-i menfâlarına irsâl olunup sebîlleri tahliye ve keyfiyet Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında şeref-sudûr iden emr-i âlî-şânım mahalline lede'l-vürûd mesfûrûn Acı Karabet ve Solmon ve Acı Ananye ve Samavet Rum milletinden oldukları şer'an sâbit ve mesfûrûn Acı Karabet ve Solmon mahall-i menfâlarına mukaddem irsâl olunmuş olduğunu müş'ir sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Tarafından bir kıt'a i'lâm i'tâ olduğun inhâ ve mesfûrân Acı Karabet ve Solmon kal'adan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak üzere bir kıt'a ve mesfûrân Acı Ananye ve Samavet'in dahi sebîlleri tahliye ve fîmâ-ba'd Rum milletinden olan mersûmûn zimmîlere evlâd ü iyâllerine kimesne tarafından rencîde ve remîde itdirilmemek bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın, imdi mesfûrân Acı Karabet ve Solmon'un kal'adan ıtlâkları için Magosa kal'ası dizdârına hitâben başka emr-i şerîfim sâdır olmağla siz ki Mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız. Mersûmân Acı Ananye ve Samavet'in dahi sebîllerin tahliye idüp fîmâ-ba'd mesfûrûna ve evlâd ü iyâllerine tâ'ife-i Erâmine taraflarından töhmet-i (..) azv ile bir dürlü rencîde ve remîde itdirilmemek bâbında. Fî evâsıt-ı N sene 195.

[s.128/2] bir suret

Burusa mollâsına ve Hüdâvendigâr sancağı mütesellimine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Burusa sâkinlerinden olup fi'l-asl millet-i Ermeniyândan iken mukaddemâ Âsitâne-i sa'âdetime vürûd ve Rumili'ne ilticâ muktezâ-yı âyîn üzere otuz kırk gün mikdârı şürût-ı âyîn-i Rum kendülere ifâde ve tefhîm olunduktan sonra evlâd ü iyâlleriyle (..) ve'l rızâ mezheb-i Rûmu ba'de'l-kabûl mesfûrûn Rum olduklarını mübeyyin taraflarından başka başka şehâdetnâme virilüp i'âde olunan Acı Karabet ve Solmon ve Acı Ananye ve Samavet zimmîleri (..) olmak üzere Ermeni Patriği tarafından inhâ ve ihbâr olunmaktan nâşî mesfûrûn Acı Karabet ve Solmon Magosa kal'asına kal'a-bend ve mesfûrân Acı Ananye ve Samavet nezre kat' olmaları için emr-i âlî ısdâr olunduktan sonra mesfûrûn millet-i Rumdan oldukları inhâ ve afv ü itlâkları Rum Patriği ve cemâ'ati patriklerinden bâ-arz-ı hâl istid'â olundukda çavuş mübâşeretiyile mahallinde şer'le görülüp mesfûrûnun Rum milletinden oldukları vech-i şer'î üzere sâbit ve mütehakkık olur ise mahall-i menfâlarına irsâl olunup sebîlleri tahliye ve keyfiyet Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında şeref-sudûr iden emr-i âlî-şânım mahalline lede'l-vürûd mesfûrûn Acı Karabet ve Solmon ve Acı Ananye ve Samavet Rum milletinden oldukları şer'an sâbit ve mesfûrûn Acı Karabet ve Solmon mahall-i menfâlarına mukaddem irsâl olunmuş olduğunu müş'ir bir kıt'a i'lâm i'tâ olunduğun inhâ ve mesfûrûn Acı Karabet ve Solmon kal'adan itlâk ve irsâl olunan yasakçıya teslim olunmak üzere bir kıt'a ve mesfûrûn Acı Ananye ve Samavet'in dahi sebîlleri tahliye ve fîmâ-ba'd Rum milletinden olan mersûmûn zimmîlere evlâd ü iyâllerine kimesne tarafından rencîde ve remîde itdirilmemek bâbında Burusa Kādîsı'na ve Hüdâvendigâr sancağı mütesellimine hitâben dahi başka emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi mesfûrûn Ananye ve Samavet'in sebîlleri tahliye ve evlâd ü iyâllerine müdâhale olunmamak üzere Mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâyâ hitâben başka emr-i şerîfim sâdır olmağla siz ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin mesfûrûnu kal'adan itlâk ve yasakçı-i mezbûra teslim ve sebîllerin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 195.

[s.128/3]

Bozcaada kal'ası muhâfazasına me'mûr dergâh-ı mu'allâm cebecileri üzerlerine zâbit olan Ahmed Çavuş zîde kadrühûya hüküm ki, Muhâfaza-i mezkûra me'mûr neferâtın bin ikiyüz doksan beş senesi zâbitliği uhdene ihâle ve tefvîz olunup bu esnâda perîşânü'l-hâl ve alîlü'l-mizâc ve muzdarîbü'l-hâl olduğunu ve gelüp hânende ikâmet eylemeği iyâl ü evlâdın arz-ı hâl-birle tazallum-ı hâl eylediklerine binâ'en hâline terahhümen zâbitlikden azl ve selefi Süleymân Çavuş zîde kadrühûya (...) gelüp hânende ikâmet eylemek bâbında fermân-ı âlî sâdır olmağın (boşluk) ile irsâl olmuştur. Vüsûlünde gerekirdi mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle Bozcaada kal'asından hareket ve Âsitâne-i aliyyme gelüp hânende ikâmet eylemen için emr-i şerîfim sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlılarından cebecibaşı olan el-Hâc Süleymân dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

[Fî] Evâhir-i L sene 195.

[s.128/4]

Ezine nâm-ı diğêr Kaz Dağı ve Çan kâdîlarına ve Biga sancağı mütesellimine hüküm ki,

Sen ki Ezine nâm-ı diğêr Kaz Dağı Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Abdurrahmân zîde fazlühûsun. Mektûb gönderüp an asl Çan kazâsında olup sonradan Ezine nâm-ı diğêr Kaz Dağı kasabasında ikâmet üzere olan Seyyid Osman nâm kimesne kendü hâlinde olmayup mukız-ı fitne ve mûcib-i fesâd ve dâ'imâ Ümmet-i Muhammed'i bilâ-sebeb tekdîr ve beynü'l-a'yân birbirlerine şikâk ve zâbiti tahrîk ve ahâlî ve re'âyâ beynlerinde fitne ve fesâdat-birle ve sâ'ir ef'âl-i kabîhaya cesâret ve hilâf-ı vâkı' ta'arruzlarını civârından Der-aliyyme teşekkî ve taraf-ı şer' ve zâbit tarafından kirâren ve mirâren tenbîh olunmuş iken bir dürlü mütenebbih olmayup ahvâl-i fukarâ gâyet diğêr-gûn ve perîşân olmağla men' ü def' için arz idiver deyü kasaba-i mezbûrede sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve (...?) ahâlî mukaddemâ meclis-i şer'e varup lede'l-ihrac bi'l-iltimâs arz eylediğinden merkûm Seyyid Osman'ın inhâ olunduğu üzere sû'-i hareketi vâkı' mıdır? Böylesine ağrâz ve nefsâniyeye mebnî müfteriyât kabîlinden mıdır? kizb ve hilâfından a'ri vechile hakikat-ı keyfiyeti Der-aliyyme sıhhati üzere arz ve i'lâm olunmak için işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Ramazan'ında sâdır olan emr-i şerîfim kasaba-i mezbûr mahkemesine ba'de'lvürûd cümle muvâcehesinde feth ve kırâ'et ve mazmûn-ı

münîfi tefhîm ve işâ'at olundukda mezbûr Seyyid Osman'ın sût-i hareketi vâkı'dır deyü hilâfdan a'rî olarak ba'zı mevsûkû'l-kelim kimesneler ihbâr ve vatan-ı aslîsine iskân itdirilmesini niyâz etmeleriyle bu bâbda hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vaki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, mezbûr Seyyid Osman kasaba-i merkûmeden ihrâc ve vatan-ı aslîsi olan Çan kazâsında ikâmet itdirilmek bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i N sene 195.

[s.129]

[s.129/1] terkin

Hâlâ Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbâk vezîrim Silahdar Mehemed Paşa'ya ve Kütahya kazâsı nâ'ibine ve husûs-ı âtîye Der-aliyyemde mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Nezâret-i Şeyhü'l-İslâmîde âsûde evkâfdan Aydıncık kazâsından cânib-i Şeyhü'l-İslâmîye tevârüd iden evrâkda işbu sene-i mübâreke Ramazan-ı Şerîfi'nde Aydıncık sükkânından Alaybeyi-zâde Mehemed Bey dimekle ma'rûf kimesne kırk elli nefer eşkıyâ ile kazâ-i mezbûru basup kendüsü mahkemeyi ve eşkıyâ-yı merkûm dahi çarşu ve bazarı zabt ve belde-i mezbûrenin cebâbiresi kendüye tebe'iyet etmekle Helvacı-zâde Serdâr Ahmed'i ve âdemlerini ve ehl-i ırz tâ'ifelerini hânelerinden taşra çıkartmayup yüz mikdârı müsella eşkıyâ cem' ve ale's-sabah Re'îs-zâde Mehemed Ağa dimekle arîf kimesneyi hilâf-ı şer'-i şerîf katl ve eşkıyâ-yı [eşyâ] mevcûdesini yağma ve üç nefer âdemini mecrûh ve serdâr-ı merkûmun derûn-ı beldeden gitmesine ibrâm etmeleriyle merkûm derhâl Bandırma tarafına azîmet etmekde merkûm Mehemed âdemlerini der-akab dağıtup hâne be hâne kendüsü gezerek ahâlî bâ-mahkemeye cem' ve Aydıncık nâ'ibinden mürâsele ahz ile oğlu serdâr ve kendüsü a'yân olup el-hâletü hâzihî hüsn-i hâlini müş'ir cebren ve kahren i'lâm ve mahzar ahz ve Der-aliyyeme irsâl ideceği ve bu keyfiyet cümle ahâlî mütehâyîr ve sergerdân oldukları tahrîr ve inhâ ve ol bâbda merhamet istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdatı görüldükde merkûm Mehemed refikiyle Hâcî Mehemed'in çiftliğini basup derûnunda mevcûd iki bin guruş nakid akçe ve beşyüz guruş kıymetlü serrâc ve emvâl ve eşyâsını nehb ü gâret itdiklerini

merküm Hacı Mehemmed mukaddemâ inhâ ve lede'l-istirhâm sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin merkümân Hacı Mehemmed ve refiki mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Kütahya'ya ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ba'de'l-ihkāk kal'a-i merkümeyle irsâl ve tesyîr ve vaz'-ı kal'a olduklarını hâvî i'lâm ahz ve mübâşirini Der-aliyyeye tesyîr itdirilmek bâbında sene-i mâziye Zi'l-ka'desinde (..) emr-i şerîfim virildiği mukayyed olduğuna binâ'en sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin merküm Alaybeyi oğlu Mehemmed'in kal'a-bendiçün emr-i âlî sâdır olmuşiken kal'aya irsâl olunmayup fezâyih-i merkümeyle ictisârı be-her hâl gûş-mâlini îcâb etmekle emr-i âlî-i mezkûr mûcebince alâ-eyyi-hâlin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi mezbûr Mehemmed'i hasmıyla terâfu' ba'de'l-ihkāk alâ-eyyi-hâlin kal'a-bend ile te'dîb olunmasını mültezem idiği ma'lûmun oldukda ma'rifetin ve merküm mübâşir ma'rifetiyle ancak merküm Mehemmed'i ahz ve Kütahya'da meclis-i şer'e ihzâr ve hasmıyla terâfu' ba'de's-sübût ve'l-ihkāk mübâşir-i merküm ma'rifetiyle Seddü'l-bahir'e irsâl ve îsâl ve dizdârına teslîme mübâderet eyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkümsun, vüsûlünde merkümü habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâkıdan mübâ'adet ve kal'a-bendini mübâşir ile Der-aliyyeme ifâde ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 195.

Şürût-ı (..) ile itlâkiçün emr-i âlî tahrîr ve mukaddemâ virilen işbu kayd terkin olunmuştur.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.129/2]

Vidin muhâfızı vezîre ve Plevne nâ'ibine ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki, Plevne kasabası sâkinlerinden Müderrisoğlu Haseki tekâ'üdü el-Hâc Abdurrahim ve karındaşı Mehemmed Emîn ve Çukadâr Mehemmed ve Serdengeçdi Ağası Hacı Hâfız nâm dört nefer kimesneler öteden berü kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer' vaz' ü hareketleri yoğiken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Serezli Memiş kazâyâ dühûl etmek rağmıyla envâ'-ı tezvîrâta irtikâb ve bir takrîb Niğbolu kal'asına kal'a-bend itdirüp merkümün bir vechile töhmetleri olmadığı bundan akdem inhâ ve i'lâm olundukda afv ü itlâkları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mezbûr Memiş (..) hîlesinden Nâşî merkümdan tekrâr iştikâ ve Kavala kal'asına kal'a-bendleri

bâbında emr-i şerîf ısdâr ve mezbûr Haseki tekâ'üdü Hâcî Abdurrahim Der-
aliyyemde ahz ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-
bend ve el-yevm mahbûs idiğü ve merkûmûn Mehemmed Emîn ve Çukadâr
Mehemmed ve Hâcî Hafız havfa tebe'iyet ile terk-i evtân ve hâne bir Dervîş olup
bu bâbda kal'a-bend olunmaları mücerred tekdîr ve takrîre mûcib idiğü bi't-taharrî
tahkîk ve şâyân-ı merhamet olduklarını tefehhüm olunmağın merkûmdan fîmâ-ba'd
kendü hâllerinde olmaları şartıyla ve bu gûne müdâhale ve tekdîr olunmaları bâbında
afv ü itlâkları için siz ki vezîr-i müşâr ve sâ'ir mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i
şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme
uluvvühü i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince merkûmûn fîmâ-ba'd kendü hâllerinde
olmak şartıyla cürmleri afv ü itlâk olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı
merkûmsun, ber-vech-i muharrer şart-ı mezbûr ile merkûmûnun cürmleri afv
olunmağla merkûmundan kal'a-bend olunmaları itlâk ve sebîllerini tahliye eylesin
ve siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz merkûmundan cürmleri afv ü
itlâk olunmalarıyla kazâ-i mezbûrda şart-ı itlâkları üzere kendü hâllerinde
ikâmetlerine mûmâne'at olunmamak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 1195.

[s.129/3]

Zikri âtî kimesnelerin buldukları kazânın kâdîsına ve Küre-i nühas nâ'ibine ve
Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

Küre-i nühas sâkinlerinden Pişderim(?)oğlu Uzun Ahmed ve Hamzabeşeoğlu
Hüseyin ve Şeyh Mehemmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup eşkiyâdan
hevâsına tâbi' Mehemmed nâm kimesne ile müttefikân derûn-ı kazâdan elli altmış
mikdârı kimesneler iğfâl ve tahrîk ve birbirleriyle müttehid ve Kastamonu
mütesellimi Altıkulaç-zâde'ye istinâd ile ta'tîl-i umûr-ı ma'dene bâ'is ve emvâl-i
mîriyyenin kesr ve noksânına bâdî ve mezbûrlar ol tarafda geşt ü güzâr üzere
oldukların ve te'dîben kal'a-bend olunmaları bâbında Küre-i nühas nâ'ibi Mevlânâ
Mustafa arz etmekle çavuş mübâşeretiyle merkûmûn buldukları mahalde ahz ve
ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis oluncaya değın Samsun kal'asına kal'a-bend olunmaları
fermânım olmağın imdi merkûmûn Pişderim(?) oğlu Ahmed ve Hamzabeşeoğlu
Hüseyin ve Şeyh Mehemmed'i sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin çavuş-ı merkûm
mübâşeretiyle buldukları mahalde ahz ve te'dîben Samsun kal'asına irsâle mezîd-i

ihitimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin vüsûllerinde mezkûrûnu kal‘a-i merkûmeye vaz‘ ve kal‘a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâk firârlarından be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini müş‘ir çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i‘lâm eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i N sene 195.

İtlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâsıt-ı L sene 95.

[s.130]

[s.130/1]

Lefkoşa nâ’ibine ve Magosa kal‘ası dizdârına hüküm ki,
Dört beş seneden berü bi’l-cümle Kıbrıs cezîresi ahâlî ve re‘âyâsı (..) (..) âsâyiş ve râhat olarak imzâd-ı ömr ve devlet-i şahânem (..) meşgûller iken cezîre-i mezbûrede vâkı‘ Lefke kasabası ahâlîsinden olup bir müddetten berü Anadolu taraflarında geşt ü güzâr ile ihtilâl-i memlekete bâ‘is olan Seyyid Sâlih bir takrîb Lefkoşa’da tezvic-birle ikâmet ve derûnunda muzmer olan fesâdâtı icrâ kasdıyla karye be karye geşt ü güzâr ve ihtilâl-i memlekete ictisâr eylediğinden başka cezîre-i mezbûre başpiskoposu olan Hrisanto nâm râhibin menziline dühûl ve i‘dâm kasdıyla üzerine hücûm ve mesfûr dahi Lefkoşa’ya firâr ve bundan mâ‘adâ ta’yîn sevdâsıyla li-ecli’l-ihtirâm olanları tazyîk ve tekdîr ve nice kimesneleri tenzîl ve tahkîr ve celb-i mâl fikriyle fukarâ-yı ra‘iyyeti ızrâr ve tağrîb ve vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve ihtilâl-i memlekete bâ‘is nice nice harekât-ı nâ-ber-câya cesâret eylediği mukaddemâ ahâlî-i cezîrenin ta‘ahhüdlerine mebnî huzûr-ı şer‘e ihzâr ve ma‘rifet-i şer‘le habs olunmuş olmağla bir müddet dahi emr-i te’dîbinde (..) (..) cezîre-i mezkûrede bi’l-küllîye mahal olacağı âşikâr ve merkûm Seyyid Sâlih ıslâh-ı nefis idinceye dek Magosa kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i âlî sudûriçün Kıbrıs muhassılı ve sen ki Lefkoşa nâ’ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin senedci iki kıt‘a arzlarında ve Kıbrıs ahâlîsi ve cezîre-i mezbûrenin dört nefer piskoposları mahzarlarında tahrîr ve istid‘â ve vech-i meşrûh üzere kal‘a-bend olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 195.

Tekrâr emr-i âlî yazıldı.

Fî evâsıt-ı Ca sene 99.

[s.130/2]

Anadolu Vâlisi sadr-ı esbâk vezîrim Silahdar Mehemmed Paşa'ya ve Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Demirci nâ'ibi Mevlânâ Hafız Mustafa zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Demirci kazâsında me'zûn bi'l-iftâ olan Seyyid İbrahim harekât-ı nâ-bercâya cesâretinden nâşi mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî Sakız'a nefy ü iclâ olunup bu esnâda bilâ-emr-i âlî yine Demirci kasabasına gelüp ke'l-evvel fesâdâta şürû' eylediğinden Lefkoşa cezîresine çavuş mübâşeretiyle nefyiçün sâdır olan emr-i âlî Demirci mahkemesine lede'l-vürûd da'vet-i şer' olundukda adem-i itâ'at-birle gelmediğinden infâz-ı emr-i şerîf dahi mümkün olmadığın arz ve sen ki, vezîr-i müşârun ileyhsin mesfûr-ı mezbûr ma'rifetinle bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle mahall-i menfâsı olan cezîre-i merkûmeye irsâl ve tesyîr itdirilmek fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle mezbûr Seyyid İbrahim'i bulunduğu mahalde alâ-eyyi-halin ahz ve mahall-i menfâsı olan Lefkoşa'ya irsâl ve sen ki Lefkoşa nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûm Seyyid İbrahim tarafına vüsûlünde Lefkoşa cezîresinde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından be-gâyet hazer ve mücânebet ve çavuş-ı mûmâ-ileyh ile vüsûlünü müş'ir Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eyleyüp hilâfından fevkü'l-gâye hazer ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L sene 195.

Tekrâr emr yazıldı.

16 M sene 196.

[s.130/3]

Kayseriyye Kādîsı'na hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şeyh-zâde Sunullah zîdet fezâ'ilühûsun mektûb [gönderüp] medîne-i Kayseriyye sükkânından Emir Ağa-zâde es-Seyyid Mustafa Efendi gürûh-ı zaleme ve fesakaya mu'avin ve envâ'-ı harekât-ı nâ-marziyeye mütecâsir olduğu bâ-tahrîrât inhâ olunmakdan nâşi li-ecli't-te'dîb Samsun kal'asına kal'a-bendi bâbında sana ve hâlâ Kayseriyye mutasarrıfına ve serdârına ve Samsun

kal'ası dizdârına hitâben sâdır olan emr-i şerîfim bâ-mektûb ocakdan Mahmûd çavuş mübâşeretiyile mahalline vürûdundan yirmi gün mukaddem mûmâ-ileyh Mustafa sâhib-firâş (..?)(..?) marazına mübtelâ olup harekete mecâli olmamağla mefhûm-ı emr-i âlî kendüye tehfîm olundukda sem'an (..?) (..?) ba'de'l-edâ rûkûb ve nüzûle iktidârım olduğu anda mahall-i me'mûreme azîmet iderim deyü ta'ahhüdden sonra medîne-i mezbûrenin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve şürefâ ve sâ'ir fukarâ ve zu'afâ meclis-i şer'e varup mûmâ-ileyh medîne-i mezbûrede medfûn meşâyih-i kirâmdan Şeyh İbrahim (..?) ahfâdından ber-vech-i meşrûtiyet zâviyesi Şehyi(?) (..?) (..?) (..?) (..?) (..?) her hâlde evzâ' ve etvârından hoşnûd ve râzı olmalarıyla hakkında isnâd olunan mevâdd kizb-i mahzâ olduğu zâhir ve a'yân olmağla ecdâdına hürmeten ve evlâd-ı iyâline merhameten kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak için i'lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle ol bâbda hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs (..?) ve ahâlî mahzar ve merkûmun kal'adan afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvühû dahi i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince itlâk olunmak sâbit deyü emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 195.

[s.131]

[s.131/1]

Beypazarı hâssı voyvodası Yusuf zîde mecdühû ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin. Bu def'a gönderdiğin bir kıt'a arz-ı hâlinin mefhûmunda Beypazarı sâkinlerinden Kel Hüseyin oğlu Hasan dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup dâ'imâ şerr ü mazarrata mâ'il ve fukarâ-i ra'iyete cevr ü ezâ ve zulm ve ta'addîsi vukû'undan mâ'adâ bu esnâda dahi gûnâ gûn hîle ve hud'aya sülûk ve Beypazarı mukâta'asının kemâl-i ihtilâl ve emvâlinin adem-i tahsîline bâdî ve mukız-ı fitne vü fesâd olup te'dîb olunmadıkca emvâl-i mukâta'a tahsîl olunamayacağını inhâ ve mukâta'a-i mezbûreyi sıyânetem mezbûr Hasan ma'rifetinle Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu

recâ eylediğın ecilden, sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 195.

Der-kenârı mücebince te'dîbi hâvî emr-i şerîf yazılmışdır.

22 Za sene 196.

[s.131/2]

Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Burusa sâkinlerinden Cebrail veled-i Uzun Acı Kirbako nâm zimmi kendü hâlinde olmayup vezîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta sülûk eylediğinden bundan akdem bâ-emr-i âlî Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmuşidi. mesfûr kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup vazîfesi olmayan umûra müdâhale eylememesini mu'temed kimesneler tekeffül eylediklerin bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmayup eğer sâbıkâ misillü harekâta cesâret ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeşesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye (..) yasakçıya teslîm olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 195.

[s.131/3]

Lefkoşa cezîresi ve Bolu kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Kocaili sancağı mutasarrıfı Osman dâme ikbâlühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan iki kıt'a mektûb ve bir kıt'a arz (..) kâ'in Mahmûd Bey ve Halîl Bey ve Osman Bey Bolu Alay Beyisi Mehemed Bey'in bir kıt'a arz-ı hâllerinde Bolu sükkânından fi'l-asl Voyvoda Hasan Ağa'nın hizmetinde olup Kocaili mutasarrıfı Paşa-yı mûmâ-ileyhin kitâbet hizmetinde olan Hâcî Abdunnebî müstakîmü'l-etvâr olduğundan bi'l-cümle ahâlî kendüden hoşnûdlar iken Paşa-yı mûmâ-ileyh Bolu sancağına me'mûriyetle Bolu'ya vüsûlünde ecânibden birkaç nefer mefsedet-pîşeler paşa-yı mûmâ-ileyhin edâ-yı me'mûriyetine mûmâne'at dâ'iyesiyle nizâ'a tasaddî eyledikleri Der-sa'âdetime tahrîr olunduğu mûmâ-ileyhin tahrîrine azv ile kuvvet-i mâliye ve Bolu Voyvodası ve kefilinin inâyetiyle hakkında ba'zı zevâtdan i'lâmât ve mahzar tedârük ve Der-aliyyeme iştikâları hasebiyle li-eclî't-

te'dîb cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâsı bâbında bundan akdem emr-i münîfîm sâdır olup ancak bu def'a kendülerinden üç kıt'a i'lâmâtından bi'l-cümle ahâlî hoşnûd oldukları nümâyân olmağla virilen emrin kaydı terkîn afv ü itlâkını derc ve istid'â etmeleriyle kendü hâlinde olmak üzere ber-vech-i muharrer virilen emrin kaydı terkîn olunup i'lâm-ı hâli müş'ir emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 195.

[s.131/4]

Zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîlarına ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Mora(?) cezîresinde vâkı' Maritiye(?) kasabası mütemekkînlerinden Nasto Kolopolu(?) ve Tanaş Kola nâm mefsedet-pîşe zimmîler kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve kocabaşılık dâ'iyesiyle nice ehl-i ırz re'âyâyı tekdîr ve zâbitâna gamz ile tecrîm ve rahnedâr ve âyînlerine muhâlif harekâta cesâret eylediklerinden nâşi bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukların re'âyâ-yı aceze rûmî mahzar ile taraflarına ifâde ve Âsitâne-i aliyyemde bunlar dahi ihbâr ve tasdîk eylediklerin bildirüp mersûmân kasaba-i merkûm ve sâ'ir her ne mahalde bulunurlar ise çavuş mübâşeretiyile ahz ve Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup itlâkları husûsunu memhûr arz-ı hâlleriyile istid'â olunmadıkca itlâklarına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretiyile kal'a-bendleri bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 195.

Mesfûrânın vüsûllerini müş'ir Benefşe Kādîsının arzı gelmiştir.

14 Ra sene 196.

İtlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 96.

[s.131/5] terkin

İsmail Kādîsî'na ve Tolçi kal'ası dizdârına hüküm ki,
Mukaddemâ İsmail kal'ası binâ emîni ma'iyetine ta'yîn olunan mi'mâr hülefâsından Ahmed Nurulllah Halifenin mezâlîmi mü'eddî habâseti zuhûruna binâ'en yerine âharı ta'yîn ve mezkûrun li-ecli't-te'dîb Tolçi kal'asına kal'a-bend olunması bâ-takrîr istid'â olunmağla mehâbet-rîz-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn mücebince mezbûr Ahmed Nurullah Tolçi kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûru kal'a-i merkûmeye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde li-ecli't-te'dîb vaz'-ı kal'a eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından tevakkî ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bendi Der-aliyyeme arz ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N sene 195.

Başdefterdârın i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince eyyâm-ı mübârekeye hürmeten işbu emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli muhtevî emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâhir-i Za sene 95.

[s.132]

[s.132/1]

Amid Mollâsına ve hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya hüküm ki,

Bağçekapusu kurbünde taraf-ı hilâfet (..?) müceddeden binâ ve ihyâ olunan türbe-i şerîfin baştürbedârı olan Diyarbekirli Seyyid Ahmed haşîn ve mecnûn ve (..?) ve türbe-i şerîfin derûnunda mevzû' olan eşyâyı hıfz ü hirâsete adîmü'l-iktidâr olduğundan başka rüfekâsından biriyle münâza'aya ibtidâr ve mecrûh etmekle merkûm çavuş mübâşeretiyle vatan-ı aslîsi olan Diyarbekir'e nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr istid'â olunmağla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince çavuş mübâşeretiyle vatan-ı aslîsine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûm Seyyid Ahmed'i Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde

kadrühûya teslîm ve vatan-ı aslîsi olan Diyarbekir'e nefy ü iclâ eylesin ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde merkûmu ol tarafda meks ve ikâmet itdirüp vüsûlünü Der-aliyyeme inhâya mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 195.

Vüsûlü müş'ir Amid nâ'ibi Seyyid Mehemmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

10 M sene 96.

[s.132/2]

Kayseriyye mollâsına hüküm ki,

Kayseriyye mütemekkinlerinden Sarı Yılan dimekle ma'rûf Yorgi zimmî gelüp kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup kimesneye vaz' ü ta'addîsi yoğuiken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler icrâ-yı nefsâniyet kasdıyla Samsun kal'asına kal'a-bendiçün emr-i âlî isdârından sonra fîmâ-ba'd ihtilâl-i nizâm-ı beldeye mûcib olur harekâtdan mücânebet eylemek şartıyla itlâkiçün sâdır olan emr-i münîfim mûcebince sebîli tahliye olunmağın kal'a-bendiçün mukaddem sâdır olan emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn olunmasın istid'â etmeğın vech-i meşrûh üzere emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn ve i'lâm-ı hâli müş'ir fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 195.

[s.132/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Nevrapop nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Nevrapop kazâsında fuzûli a'yân olan Drama(?) kazâsına tâbi' (..) (..) el-Hâc Ali dimekle ma'rûf kimesnenin etbâ'ından Nevrapop kazâsına tâbi' (..) nâm karyeden Feyzullah ve nefsi Nevrapop'dan Ahmed Pazarcı dimekle şehîr kimesneler bundan akdem Der-aliyyeme gelüp ihtilâl-i memleketi mûcib harekete cesâret etmeleriyle merkûmların Der-aliyyemden mahall-i âhara iclâ olunmaları Nevrapop nâ'ibinin bu def'a Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lâmında iltimâs ve istid'â olunmaktan nâşî mezbûrlar Der-aliyyemden ahz ve çavuş mübâşeretiyile Nevrapop'a irsâl ve iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezkûrân Feyzullah ve Ahmed'i ma'rifetinle ahz itdirüp defe'âten-li'l-ihtilâl Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühûya teslîm-birle

Nevrakop'a irsâl ve iclâya ihtimâm ve dikkat ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûllerinde mezbûrânı Nevrakop'da ikâmet itdirüp vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L sene 195.

Mezbûr Pazarcı Ahmed'in vüsûlünü ve merkûm Feyzullah'ın mukaddemâ firâr etmiş olduğunu müş'ir Nevrakop nâ'ibi Mehemed Efendi'nin. arzı gelmiştir.

13 Za sene 95.

[s.132/4]

Yalakabad ve Silivri nâ'iblerine hüküm ki,

Sen ki Yalakabad nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Abdullah Abid zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Yalakabad kazâsına tâbi' (..) nâm karye mütemekkinlerinden ma'lûmü'l esâmî re'âyâ meclis-i şer'e varup fi'l-asl Silivri kazâsında vâki' Burgados karyesi mütemekkinlerinden iken ahd-ı karide(?) gelüp tavattun iden Macûroğlu zevcesi Kostaline nâm nasraniyye mecmû'-ı menhiyyâtı mürtekib ve ef'âl-i kabîhaya mütecâsir olduğunu takrîr ve keyfiyetini civâr kazâdan lede'l-istifsâr anlar dahi ber-vech-i muharrer ihbâr etmeleriyle vatan-ı aslîsine nefy ü iclâ olunmasıçün arz idiver deyü ilhâh ve ol bâbda hüküm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretiyile mesfûre vatan-ı aslîsi olan Burgados'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Yalakabad nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile Burgados'a irsâl ve sen ki Silivri nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin tarafına vüsûlünde menfiyyen vatan-ı aslîsi olan Burgados'da meks ve ikâmet itdirüp vüsûlünü müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh Der-sa'âdetime arz ve i'lâma mübâderet eyleyüp hilâfından hazer eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı L sene 195.

Vüsûlünü müş'ir Silivri nâ'ibi Abdurrahim Efendi'nin arzı gelmiştir.

3 Za sene 95.

[s.132/5]

Mısır Kādîsî'na ve hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Boğazhisar Gümrükcüsüne hüküm ki,
Şeyh İbrahim ve Hâfiz Şeyh Mehemed ve Hâfiz Şeyh Ahmed ve Hâfiz el-Hâc Seyyid Mehemed ve Seyyid Mustafa ve Şeyh Ali ve Şeyh İsa ve Şeyh Abdullah ve sâ'ir hâfiz gelüp hâlâ Âsitâne-i aliyemde ihtifâen mukîm Mısırlı Ammî(?) İsa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup envâ'-ı mefsedete ictisâr ve ibâdullâha îsâl-i hasâr misillü sū-i harekete ibtidâr eylediğine binâ'en İstanbul Kādîsî i'lâmıyla yetmiş sekiz târîhinde Burusa'ya nefy ü iclâ ve bilâ-ıtlâk Der-alıyyeme vürûd ve âdet-i me'lûfesi üzere ızrâr-ı ibâda tasaddî etmekden nâşî doksan üç târîhinde tekrâr İzmir'e nefy olunduktan sonra yine bilâ-ıtlâk vürûd(?) ve kemâ-fi's-sâbık harekete ictisâr eylediğinden tekrâr sene-i mezbûrede İzmir'e nefy ve ikâmetiçün evâmir-i alıyyem sâdır olmuşiken yine Âsitâne-i sa'âdet-âşiyâneme firâr eyledikte te'mîn-i ibâd zımında İstanbul ve havâlîsine gelmemek şartıyla nefyden itlâk ve Kapudane-i humâyûnum Kapudanı ma'rifetiyle Mısır'a îsâl ve anda [s.133] menfiyyen meks ve ikâmet itdirilmek için doksan beş senesinde emr-i şerîfim sâdır olup lâkin merkûm adem-i itâ'at-birle Tekfurdağı'na vürûd ve anda meks ikâmet aralık aralık hufyeten Der-sa'âdetime gelüp bir iki gün firâr ve her geldikçe bunları(?) birer gûne ızrâr ve derhâl Tekfurdağı cânibine firâr ve bu gûne harekete ictisârdan hâlî olmadığından ahvâlleri diğergûn olduğun bildirüp mezbûr İsa Çavuş mübâşeretiyle ahz ve Boğaz Hisarlarından sefîneye vaz' ve Mısır'a nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle merkûm Ammî(?) İsa Çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahalde bi-eyyi-hâlin ahz ve Boğazhisarlarına ihzâr andan bir sefîneye vaz' ve Mısır'a tesyîr olunmak üzere Boğazhisar Gümrükcüsü mûmâ-ileyhe teslîm ve tenbîh ve te'kîd ve vüsûlü Der-alıyyeme i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûm çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle Âsitâne-i aliyemde bulunduğu mahalde ahz ve Boğazhisarlarına ihzâr ve îsâl ve gümrükcü-i mûmâ-ileyhe teslîmi husûsunu çavuş-ı merkûme tenbîh ve te'kîde dikkat ve sen ki gümrükcü-i mûmâ-ileyhsin. Vürûdunda mezbûru Mısır tarafına gider bir sefîneye vaz' ve cânib-i Mısır'a tesyîre mübâderet ve sen ki Mısır Kādîsî Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vüsûlünde ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara tecâvüzüne izn ve ruhsatdan mübâ'adet ve Mısır'a vüsûlünü

Der-bâr-ı atûfet-karârıma arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1195.

*Cisr-i Mısır'a azîmet ider sefine vaz'ında irkâb ve irsâline müte'ahhid olduğu nâtk
Boğazhisârı gümrük Emînin vürûd iden arz-ı hâlinin mefhûmuna şer'
Fî 3 Za sene 95.*

[s.133/1]

Cide ve zikirleri âtî kimesnelerin buldukları kazâların kâdîları zîde fazlühûmâya hüküm ki,

Kastamonu sancağında Cide kazâsı müzâfâtından Şehiryanı nâhiyesine tâbi' Körpelid nâm karye sâkinelerinden Ayşe ve Hadice binti Ahmed nâm kız karındaşlar cum'a günü Dîvân-ı âlîde ve ba'dehû Rumili kazâskeri Mevlânâ Mehemed Arîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühûnun hânesinde (..) meclis-i şer'-i münîrde nâhiye-i mezbûreye tâbi' Uşaklı(?) nâm karye ahâlîsinden Alemdâr Ahmed Beşe ibn. Abdullah nâm kimesne mahzarında mezbûr Ahmed Beşe'nin sâkin olduğu karye bizim karyemize karîb olmağla li-ebevyn karındaşımız Mollâ Abdullah dimekle ma'rûf kimesnenin yüz seksen dokuz senesi Saferi'nde mezbûr Ahmed Beşe'nin karyesine gîtdikde mezbûr Ahmed karındaşımız mezbûr Abdullah'ı kendüye odasında gice ile bi-gayrı hakkın münferiden kendüsü ip ile boğup ve başını kesüp katl etmekle ve lâşesini karye-i mezbûrede sâkine zevcesi Fatıma ve sulbiye-i sagîre kızları Rukiye(?) ve Ayşe ve Hanife ve li-ebevyn er karındaşı hasta(?) ve âhar kız karındaşı Meryem nâm hatun bizden her birimize munhasıra olmağla katil-i mezbûrun mücib-i şer'ıyyesi bi'l-verâse taleb ideriz deyü ba'de'l-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Ahmed civârında müdde'îyân-ı mezbûretânın ber-vech-i muharrer müdde'îlerini inkârından mâ'adâ müdde'îyân-ı mezbûretân doksan dört Şa'ban'ında beni bâ-emr-i âlî İstanbul'a ihzâr itdirüp benim için mezbûr Alemdâr Ahmed altı sene mukaddem serdâr vekîli olup li-ebeveyn karındaşımız Abdullah nâm kimesne mezbûr Ahmed'in karyesine gîtdikde mezbûr Ahmed Alemdâr'ın âdemleri karındaşımız mezbûru gice ile bi-gayrı hakkın boğazlayup katl etmeleriyle karındaşımız maktûl-ı mezbûrun mücerred kâtilini mezbûr Ahmed bulup yedimize teslîm etmek üzere kendüye haber olsun deyü sâbıkâ Rumili Kazâskeri huzûrunda

bizden da'vâ ve takrîr-i meşrûhları üzere eyledikleri da'vâları şer'an mesmû' (?) olmamağla ittifâk olunmayup bana su'âl dahi teveccüh (?) etmemekle müdde'iyân-ı mezbûretânın her biri da'vâ-yı mezkûrlar ile bana bi-vech mu'arazâdan ba'de'l-men' ihzârım bâbında sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn olunmak istid'âsını müş'ir kıbel-i şer'den yedime virilen bir kıt'a i'lâm mücebince ihzâr emrinin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli mutazammın yedime emr-i âlî virilmişidi. Deyü Kastamonu min-küllü vücûh takrîrine mutâbık emr ibrâzıyla eylediği def'ini kazâ-i mezbûr ahâlîsinden İstanbul'da mevcûd müslimîn şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-vech-i şer'î isbât etmeğin mücebiyle mukaddemâ âdemleri katl itdi deyü da'vâ ve def' mezbûr Ahmed münferiden kendüsü boğup katl itdi deyü eyledikleri da'vâları tenâkuz olup tevkîfi mümkün olmamağla şer'an mesmû' olmamağın da'vâ-yı mezkûreleriyle mezbûr Alemdâr Ahmed'e bu def'a dahi bunca mu'arazadan ba'de'l-men' mezbûretân Ayşe ve Hadice'den her birisi şer'î ve müzevvere olup bu misillü tezvîr da'vâlara sülûk idüp celb-i mâl sevdâsıyla ba'zı kesânı ihzâr gâh kendüleri ve gâh da'vâcı kimesneler peydâ idüp tezvîr da'vâlar ile ızrâr âdet-i müstemirreleridir deyü ol vechile mezbûretân Ayşe ve Hadice'nin sû'-i hâl üzere olup şer'î ve müzevvere olduklarını dokuz nefer kimesneler muvâcehelerinde ale't-tarîkü's-şehâde haber virmeleriyle mücebince mezbûretân Ayşe ve Hadice buldukları mahalde ahz ve vilâyetlerine nefy ü iclâ ile te'dîb olunmak iktizâ eylediğin kazâsker-i müşârun ileyh i'lâm ve i'lâmı mücebince buldukları mahalde ahz ve kapu kethüdâsı mübâşeretiyile vilâyetletlerine mahremleriyle nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki mezbûretânın buldukları kazânın kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Ma'rifetin ve ta'yîn olunan kapu kethüdâsı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile ahz ve vilâyetlerine irsâl ve sen ki Cide Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûretân Ayşe ve Hadice tarafına lede'l-vüsûl vilâyetlerinde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâklarından hazer ve vüsûllerini müş'ir Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylemen babında.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

[s.134]

[s.134/1]

Zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kâdîsıyla Tırhala Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi' Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Konya ve tevâbi' i metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan Bor kasabası sâkinlerinden Papa Nikola nâm papas kendü hâlinde olmayup kocabaşılık iddi'âsıyla fukârâ-yı ra'iiyeti tekdîr ehl-i garaza gamz ve tecrîm itdirmek âdet-i müstemirresi olduğundan mâ'adâ âyînlerine [mugâyir] nice harekâta tasaddî idüp bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla te'dîbi mustahikk olduğü Rûmî varaka ile taraflarına ifâde olduğun bildirüp mesfûr kasaba-i mezbûre ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise çavuş mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfâ'da kâ'in Vardam manastırı kal'asına kal'a-bend olunup itlâkiçün memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğün vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

[s.134/2]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki, Aydıncık kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Ahmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Aydıncık sükkânından Alaybeyi-zâde Mehemed dimekle meşhûr kimesne katl-i nüfûs ve nehb-i emvâl ve ihtilâl-i kazâ ve tahrîb-i kurâ ve perîşânî-i re'âyâ ve fukarâyı mûcib hareketi ihbâr olduğuna binâ'en husemâsıyla Kütahya'da terâfu' ve ba'de'l-ihkâk Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendiçün bundan akdemce emr-i şerîfim sâdır olup ancak merkûm Mehemed kendü hâlinde olup hilâf-ı şer' zulm ve ta'addîsi olmayup hakkında olan iştikâ kizb-i sarîh olduğundan bahs ile hakkında sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn itlâkiçün emr-i münîfim virilmek recâsına bi'l-cümle ahâlî-i kazâ ilhâh ve iltimâs etmeleriyle ol bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden, ber-mûceb i'lâm ve mahzar merkûmun hakkında isnâd olunan mâdde isnâd-ı mâlem-yekün kabilinden olduğü her ne kadar âşikâr ise dahi fîmâ-ba'd (..) hüsn sülûk üzere hareket ve kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup şer'-i şerîfe ve emr-i münîfeye itâ'at ve infâz(?) ve mugâyir-i şer' ve hilâf-ı emr-i âlî

hareketden mübâ'adet eylemen şartıyla mukaddem virilen emr-i âlînin kaydı ref' ve terkîn olunup itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı L sene 1195.

[s.134/3]

Înöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Dimetoka A'yânı olup hilâf-ı marzî hareketine binâ'en bâ-fermân-ı âlî İnöz kal'asına kal'a-bend olunan Kadri oğlu Seyyid Mehemed nâm kimesne fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmamak şartıyla mahrûse-i Edirne'de ikâmet eylemek üzere ıslâh-ı nefis eylediğini merkûmun iyâl ü evlâdı takrîr ve ifâde ve cürmü afv ü itlâkını istirhâm ve recâ eylediklerin hâlâ Edirne Bostancıbaşısı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mir Ali dâme mecdühû bir kıt'a kâ'imesiyle tahrîr ve inhâ ve iyâl ü evlâdına terahhümen kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmasını mutazammın emr-i münîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkûmeden itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmıştır.

[Fî] Evâsıt-ı L sene 195.

[s.134/4]

Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve cemâ'at-i metropolidan gelüp Ayapetro kazâsına tâbi' Perseto nâm karye sâkinlerinden Mihal veled-i Manoş nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve kocabaşılık dâ'iyesiyle fukarâyı bi-gayrı hakkın ehl-i garaza gamz ve tecrîm ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî eylediğinden bâ-emr-i âlî Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmuşidi. Bu def'a fîmâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup vezîfesi olmayan umûra müdâhale (..) (..) eylemediklerin bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup umûr-ı memlekete ve metropolidi umûruna müdâhale eylememek ve eğer sâbıkı misillü harekâta tasaddî ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere fîmâ-ba'd bu misillü harekete tasaddî ider ise muhkem te'dîb olunmak şartıyla cürmü afv ü itlâk olunmak için emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

[s.134/5]

Zikri âti zimmînin bulunduğu mahallin kâdisına ve Sofya mütesellimine ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan gelüp nefsi Şehirköyü sâkinlerinden Acı Neşociliç(?) nâm zimmî dâ'imâ kendü hâlinde durmayup kocabaşılık dâ'iesiyle fukarâ-yı ra'iyeti tekdîr ve tecrîm itdirmek âdet-i müstemirresi olduğundan mâ'adâ âyînlerine mugâyir nice harekâtlara dahi sülûk etmekle bundan akdem yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefsi ve istirâhat-ı ra'iyet zımında Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında sâdir olan emri âli-şânım mahalline lede'l-vürûd der-akâb tecessüs ve taharrî olundukda mesfûr firârîyi ahâlî ihbâr ve fimâ-ba'd zuhûr ider ise derhâl ahz ve mûcib-i emri âli harekete müte'ahhid olduklarını nâtik Şehirköyü ve Niş nâ'iblerinin vürûd iden arzlarının mefhûmu bâ-emri âli emri şerîf-i mezbûrun kaydı bâlâsına şerh virilmekle zimmî-i mesfûr kazâ-i mezkûr ve kurâsında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle ahz ve Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâl ile istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emri şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzere li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunmak için emri âli yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

İtlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâhir-i S sene 96.

[s.135]

[s.135/1]

Lefkoşa cezîresi ve Yalvaç-ı Karaağaç kazâsı nâ'iblerine hüküm ki,

Sen ki Yalvaç-ı Karaağaç kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mustafa zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Yalvaç-ı Karaağaç kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve meşâyih-i azâm ve askerî ve re'âyâ ve berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûrda sâkin Kürdoğlu Ömer Beşe dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup dürlü ef'âl-i şenî'â ve ahvâl-i

kabîhaları mürtekip olduğundan başka Hâcî Ramazan(?) demekle ma'rûf kimesnenin avenesi olmağla yek-dil ve yek-cihet olup dâ'imâ ikâz-ı fitne vü fesâd üzere olup belde-i mezbûreyi ihtilâle virüp nizâm-ı beldeye muhill ve bâ-emr-i âlî tekâlîf ve emvâl-i mîriyyenin ibtâlîne bâ'is olduğundan mâ'adâ kazâ-i mezbûrun perâkende ve perîşân olmasına bâdî olmağla mezbûr Ömer ıslâh-ı nefis oluncaya dek Kıbrıs cezâresine zâbiti ma'rifetiyle nefy ve cezâre-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâlî bi'-iltimâs arz eylediğın ecilden, merkûm Ömer Beşe ıslâh-ı nefis idinceye dek li-ecli't-te'dîb zâbiti ma'rifetiyle Kıbrıs cezâresine cezâre-bend olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

[s.135/2]

Küre-i nühas nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Bundan akdemce vârid olan i'lâmında kazâ-i mezbûr sükkânından Pişderimoğlu Uzun Ahmed ve Hamza Beşeoğlu Hüseyin ve Selim Mehemed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup hevâlarına tâbi' Mehemed nâm kimesne ile müttefikân derûn-ı kazâdan elli altmış nefer kimesneleri iğfâl ve tahrîk ve Kastamonu mütesellimi Altıkulaç-zâde'ye istinâden ta'tîl-i umûr-ı ma'dene bâ'is ve emvâl-i mîriyyenin kesr ve noxsâniyyetine bâdî ve merkûmlar ol tarafda geşt ü güzâr üzere olmalarıyla li-ecli't-te'dîb kal'a-bendleri tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en çavuş mübâşeretîyle merkûmûn buldukları mahalde ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis oluncaya değın Samsun kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Ramazan'ında emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Lâkin merkûmûnun fîmâ-ba'd umûr-ı ma'denin ta'tîli mûcib hareketden mücânebet etmek şartıyla hâllerine merhameten kal'a-bendlikden afv ü ıtlâkları fermânım olmağın imdi merkûmûnun bu def'a şürût-ı mezkûre ile hâllerine terahhümen cürmleri afv olunduğu ma'lûmun oldukda ba'd-ezîn şürût-ı ıtlâklarına münâfi hareketden mübâ'adet eylemeleri merkûmûna tenbîh ve tahrîre mübâderet-birle ol tarafda kendü hâllerinde ikâmetlerine kimesne tarafından mûmâne'at itdirilmemek bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

Husemâsıyla ba‘de‘t-terâfu‘ (..?)(..?) ve keyfiyet Der-aliyyeye i‘lâm olunmak üzere mübâşirine emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâ‘il-i Ş sene 99.

[s.135/3]

Böğürdelen Kādîsı'na ve yeniçeri zâbiti (boşluk) zîde kadrühûya ve Kocacık kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Böğürdelen kal‘ası muhâfazasına me‘mûr dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri yamakânından üçüncü bölükden Hâcî İbrahim nâm kimesne öteden berü kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şerî‘at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ vaz‘ ü hareketi yoğiken ashâb-ı ağrâzdan ba‘zı kesânın nefsâniyetlerine mebnî bundan akdem Kocacık kal‘asına kal‘a-bendiçün emr-i âlî sâdır olmakdan nâşî emr-i muhâfazayı terk üzere ahvâlî diğêr-gûn olup serhadd-i merkûmede hizmet-i muhâfazada vücûdu lâ-büd idiğü ocak tarafına inhâ ve hâline terahhümen cürmü afv ve itlâkı recâ olunmağla merkûm fimâ-ba‘d kendü hâlinde meşgûl ve dâ‘imâ emr-i muhâfazada mevcûd olmak üzere cürmü afv ve kal‘a-i merkûmeden itlâkı bâbında siz ki Mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve dizdâr-ı mûmâ-ileyhimsiz. Size hitâben emr-i münîfim sudûru ocak tarafından bâ-takrîr istid‘â olunduğü ecilden, vech-i meşrûh üzere fimâ-ba‘d kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve itlâk olunmak fermânım olmağın imdi siz ki dizdârı merkûmsun, merkûm Hâcî İbrahim'in şürût-ı mezkûre ile cürmü afv olunmağla kal‘a-i merkûmeden itlâk ve sebîlini tahliyeye mübâderet ve siz ki Mevlânâ ve zâbit-i mûmâ-ileyhimâsiz merkûm İbrahim'in şürût-ı itlâkı üzerine fimâ-ba‘d kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ale‘d-devâm serhadd-i merkûmede hizmet-i muhâfazada mevcûd olunmasını kendüye ifâde ve tenbîh ile emr-i muhâfazada kadîm itdirüp mugâyir-i emr-i âlî harekete tasaddîsine irâ‘et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

[s.135/4]

Edirne Bostancıbaşısına ve Çırpan ve Dimetoka nâ‘iblerine hüküm ki, Çırpan kazâsı a‘yânı Akıllı(?)oğlu Hâcî Ahmed nâm kimesne kazâ-i mezbûrdan Âsitâne-i sa‘âdetim içün Tekfurdağın'a tenzîli matlûb olan zehâyirin ihrâc ve

tenziline me'mûr mübâşiri askerîlik iddi'âsıyla def' ve tard ve re'âyâyı iğfâl ile zahîrelerini iskele-i mezbûreye indirmekden men' ve bu vechile ta'tîl-i emr-i ehemme bâdî ve sâ'ir mahallere dahi sirâyet ile zehâyirin Der-aliyyeme killet-i vürûduna mûcib hâlât-ı sunûhuna mü'eddî olup a'yân-ı merkûmun sâ'ire ibreten nefy ve te'dîbi muktezî olduğu sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, tarafından tahrîr ve inhâ olunmakdan nâşî ocakdan ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyile Dimetoka'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi, siz ki Bostancıbaşı ve Dimetoka nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, a'yân-ı mezbûru çavuş-ı merkûma teslim ve Dimetoka'ya nefy ve irsâl ve iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve sen ki Dimetoka nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde merkûmu menfiyyen ve te'dîben Dimetoka'da ikâmet itdirüp bilâ emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme i'lâma ihtimâm eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L sene 195.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 95.

[s.136]

[s.136/1]

Mısır Vâlîsine ve Kādîsı'na hüküm ki,
Mukaddemâ Âsitâne-i aliyyemde sâkin iken zuhûr-ı harekât-ı gayr-ı marziyyesi takrîbiyle(?) bin yüz doksan üç senesi Receb'i târîhinde sudûr iden emr-i âlî-şânım mûcebince Mısır'a irsâl ve iclâ olunan evlâd-ı arabdan Şeyh Seyyid Mehemmed nâm kimesne müddet-i medîdeden berü Mısır'da ikâmet ve giriftârî-i kayd-ı nefy ile el-hâletü hâzihî şâyeste-i rahmet ve şefkat olmakdan nâşî afv ü itlâkı husûsuna irâde-i merhamet ve ifâde-i şâhânem ta'alluk etmeğın hâsseten işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi şeyh-i merkûmun Mısır'dan itlâkına müsâ'ade-i şâhânem erzânî kılındığı ma'lûmunuz oldukda siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i humâyûnum ve fermân-ı atifet-makrûnum mûcebince şehy-i mûmâ-ileyh ol tarafdın itlâk ve sebîlin tahliye eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i N sene 195.

[s.136/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Gelibolu nâ'ibine hüküm ki,

Medîne-i Eyüb'de vâkı' Davud Ağa mahallesi ahâlîleri gelüp yine mahalle-i mezbûre ahâlîsinden olup bundan akdem meclis-i şer'e ihzâr itdirdikleri es-Seyyid Abdullah bin es-Seyyid Mehemed ve zevce-i mutallakası Şerîfe Fatıma bint Taşçı Ahmed muvâcehelerinde mezbûrân kendü hâllerinde olmayup ecnebî ve nâ-mahrem olan kimesnelere vâsıtalık ile menzillerine götürüp fi'l-i şeni' âdet-i müstemirreleri olduğundan gayrı mezbûr es-Seyyid Abdullah kâr ü kesb etmeyüp sarraflık töhmetiyle dahi müttehem olmağla bundan akdem birkaç def'a mezbûr Seyyid Abdullah ve mezbûre Şerîfe Fatıma bâ-i'lâm menzillerinden ihrâc ve mezbûr Seyyid Abdullah kal'a-bend dahi olmuşiken yine bir takrîb ile gelüp zevce-i mutallakası mezbûr Şerife Fatıma ile yek-dil ve töhmet-i sâbıkalarını edâ ve bir takrîb ile bi'l-ma'yye eşyâlarını menzillerine vaz' ve menzillerinde sâkin oluruz ve illâ mahalleyi ihrâk bi'n-nâr iderim deyü kendülerini tekdîr ve gicelerde imâmıların katle tasaddîyle âlet-i harbile köşebaşlarında bekleyüp bir dürlü câmi'-i şerîfe gidüp edâ-i salât mümkün değildir deyü ber-vech-i muharrer sû'-i hâllerini mahalle-i mezbûr imâmı Mustafa Efendi demekle ma'rûf kimesne ile cemâ'atten sâ'ir mazbûtü'l-esâmî kimesneler ihbâr itdiklerinden mâ'adâ mezbûr Şerîfe ba'zı vakitlerde câmi'-i kebir mahallesinde vâkı' lokmacı odalarında sâkine olduğundan dahi kendüye ecnebî ve nâ-mahrem olan kimesneleri ve zevc-i mutallıkı mezbûr Seyyid Abdullah'ı menzile alup icrâ-yı mel'aneti müş'ir sû'-i hâlleri ahâlî-i mahallenin ihbâr ve iltimâslarıyla bâ-i'lâm mahalle-i mezbûreden ihrâc olunmuşıdi deyü tekrâr sû'-i hâlini ba'de'l-ihyâ mezbûrân mahall-i ba'ide nefy ü iclâ ve şerr ü mazarratları üzerlerinden def' ü ref' olunması iltimâs ve istid'â-yı merhamet eyledikleri bundan akdem hâslar kâdîsı i'lâm ve ol vechile mahalle-i mezbûreden ihrâc olunmuşlar iken bu esnâda bir takrîb yine menziline gelüp habâset ve mel'anet edâsında oldukların inhâ ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve ber-vech-i muharrer mukaddemâ haklarında virilen i'lâm-ı şer'yye kaydı hâslar mahkemesi sicillâtından ihrâc olunmağla çavuş mübâşeretiyile mezbûr Abdullah ile merkûme Fatıma li-ecli't-te'dîb Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûr Abdullah ile merkûme Fatıma'yı Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû ile li-ecli't-te'dîb Gelibolu'ya nefy ü iclâ ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-

ileyhsin vüsûllerinde mezbûrânı ol tarafda meks ve ikâmet itdirüp hâric mahalle tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan ve bilâ-emr-i şerîf itlâklarından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

Mezbûr Seyyid Abdullah'ın vüsûlünü müş'ir Gelibolu nâ'ibi Hüseyin Efendi'nin arzı gelmişdir.

Gurre-i Z sene 95.

Magosa'ya nefyi için emr-i şerîf yazılmışdır.

8 L sene 196.

[s.136/3]

Karaman Vâlisine hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan sâbıkâ Şam Defterdârı Feyzullah zîde mecdühûnun ba'zı harekât-ı nâ-marziyyesini zuhûruna mebnî Konya'ya irsâl ve ikâmet itdirilmesini bâbında bin yüz doksan beş senesi evâhir-i Rebî'ü'l-âhirinde emr-i âlî-şânım ısdâr olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî mûmâ-ileyh Konya'da sefil ve sergerdân ve merâhim ve şefkat(?) mülûkâneme muhtâc olduğu erbâb-ı vukûf ihbârlar ile zâhir ve nümâyân olmağla hâssa(?) merhameten Der-aliyyeme gelüp ikâmeti husûsuna müsâ'ade-i hüsrevânem erzânî kılınmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşıdi. İmdi mûmâ-ileyhin Âsitâne-i aliyyeme azîmete müsâ'ade-i şehriyârânem erzânî kılınmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Ma'lûmun oldukda ol tarafdan hareket ve Der-aliyyeme gelüp ikâmet ve devâm-ı ömr ü devlet-i şehriyârâneme du'asına muvâzebet eylesesini kendüye ifâde ve tefhîme mübâderet-birle bu tarafa irsâline bezl-i cell-i himmet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L sene 195.

[s.136/4]

İznik kazâsına tâbi‘ Dereköy Voyvodası ve Seddü’l-bahir kal‘ası dizdârına hüküm ki, Haremeynü’ş-şerifeyn evkâfî mukâta‘ası karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi‘ Dereköy ahâlîlerinden eşkiyâdan Kara Mustafa nâm şâkînin avenesinden İmam Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâ’imâ ehl-i ırz tâ’ifesiyle me’lûf(?) ve karye ahâlîlerinden her birilerini hilâf-ı şer‘-i şerîf gamz ve tecrîm ve ta‘zîr ve ikişer yüz guruşların ahz eylediği mukaddemâ bâ-mahzar ve arz-ı hâl inhâ ve ol bâbda istid‘â-yı inâyet olundukda bu voyvodaların ma‘rifetiyle ıslâh-ı nefis idinceye dek Kütahya kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında bin yüz doksan dört senesi evâhir-i Rebî‘ü’l-evvelinde sâdır olan emr-i şerîfim sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin tarafına lede’l-vüsûl mezbûr ahz ve habs ve emr-i şerîfim sicill-i mahfûza ba‘de’l-kayd kal‘a-i mezbûreye irsâl eylemek üzere iken yine karye-i mezbûreden Ali Bey oğlu Mehemmed ve Kara Hüseyin oğlu Abdullah nâm şakîler âlet-i harb ile gelüp mahbesini şikest ve imâm-ı mezbûru alup(?) firâr eylediklerin İznik nâ’ibi (..?) -zâde es-Seyyid Ferhad(?) zîde ilmühûnun bundan akdem Der-aliyyeme vürûd iden i‘lâmında tahrîr etmeğin karye-i mezbûr voyvodası ma‘rifetiyle merkûmân Ali Bey oğlu Mehemmed ve Kara Hasan oğlu Abdullah’ı bi-eyyi-vechi kân buldukları mahalde ahz ve Seddü’l-bahir kal‘asına kal‘a-bend olunmaları bâbında sene-i mezbûr evâ’il-i (???) emr-i şerîfim sâdır olup mahalline lede’l-vüsûl eşkiyâ-yı mezbûrlar bir dürlü itâ‘at etmeyüp ol vakte kadar ve el-hâletü hâzihi şakî-i merkûme yine karye-i mezbûra vürûd ve ef‘âl-i şenî‘aya tasaddî ve başlarına erâzil ve eşhâsı cem‘ ve müsellahan geşt ü güzâr ve günâ gün zulm ve ta‘addîye ibtidâr ve fukarâ meslûbü’l-râha ve perîşanlıklarına bâdî oldukların mukâta‘a-i mezbûr mutasarrıfı el-Hâc İsmail zîde mecdühû bâ-arz-ı hâl inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kal‘a-bend olunmalarını istid‘â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i mezbûrede emr-i şerîfim virildiği mastûr olunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince kapu kethüdâsı ma‘rifetiyle Seddü’l-bahir kal‘asına kal‘a-bendleri fermânım olmağın imdi sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin. Ber-minvâl-i muharrer ma‘rifetinle şakî-i mezkûrları mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince bi-eyyi-hâlin ahz ve kal‘a-i mezbûra irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal‘a-i mezbûra vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i‘lâma mübâderet eylemen bâbında

Fî evâ'il-i L sene 195.

Kapu kethüdâsu mübâşeretiyle tebdîl olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

Mezbûrânın oğlu Mehemed ve Abdullah'ın vüsûllerini müş'ir (..?) dizdârının arzı gelmiştir.

12 M sene 96.

İtlâklariçün emr

Fî evâsıt-ı N sene 96.

[s.137]

[s.137/1]

Filibi Kādîsı'na ve Edirne Bostancıbaşısına hüküm ki,
Mahrûse-i Edirne'de bostancıyân ocağında kethüdâ-yı sâbık Hasan ile Hüseyin ve Ahmed ve Süleymân nâm ustalar ve Mehemed ve İsmail ve Ali ve Mehemed Alemdâr nâm bölükbaşılar Südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a arz-ı hâllerinde hâlâ ocağ-ı merkûm kâtibi olan Ahmed nâm kimesne mukaddemâ kendü hâlinde olmayup her birini birer gûne bahâne ile tekdîr ve ta'cîz ve ocaklarının ihtilâline bâ'is olduğuna binâ'en bundan akdem iki def'a azl ve âsûde-hâl üzereler iken bir takrîb yine ocağa dühûl ve evvelkinden ziyâde kendülerini tekdîr idüp şerrinden emn ü râhatları meslûb olduğun inhâ ve ol bâbda inâyet istid'â ve sen ki Bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ocağ-ı mezbûr kâtibi merkûm Ahmed kendü hâlinde olmayup hilâf-ı rızâ-i hareketine binâ'en te'dîb olunması muktezî olmağla merkûmu ma'rifetinle Filibe'ye nefy ü iclâ eylemen fermânım olmağın imdi ma'rifetinle kâtib-i mezbûr Ahmed'i li-ecli't-te'dîb Filibe'ye nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Filibe Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Merkûm Ahmed vüsûlünde kal'ada menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il L sene 1195.

Vüsûlü müş'ir Filibe Kādîsı Ali Efendi'nin arzı gelmiştir.

4 L sene 95.

Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 195.

[s.137/2]

Saray-ı Vize ve Rusçuk kâdîları zîde fazlühümâyâ hüküm ki,
Rusçuklu Çelebi-zâde Mehemmed ve Kırış-zâde Ahmed'in bundan akdem zuhûr iden harekât-ı nâ-marziyelerine binâ'en haklarında fermân-ı humâyûnum sudûr ve ba'dehû sâbıkâ Kırım Hanları umde-i selâtîn-nişînyân(?) Selim Giray Han ve Devlet Giray Han dâmet me'âliyehimânın iltimâslarına mebnî cerâyim-i sâbıkaları afv ve Limni kal'asına kal'a-bendlerini ve tekrâr yine müşârun ileyhimânın iltimâsları üzerine fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup hilâf-ı rızâ edâ-yı hareketde bulunmamak ve Rusçuk ve havâlîlerine ayak basmamak ve sâ'ir tehdîdât-ı şedîdeyi hâvî cerâyim-i güzeştelerinin afvını mutazammın evâmîr-i şerîfem sâdır olmuşıdi. Lâkin merkûm Çelebi-zâde Mehemmed Emîn emr-i münîfime imtisâlen müddet-i vâfirenden berü diyâr-ı âharda bilâ-mesken ikâmet-birle hâli diğîr-gûn ve vâlîdesi ve iyâl ü evlâdı sefil ve sergerdân ve her vechile merhamete şâyân ve mağdûr oldukların merkûm Mehemmed Emîn'in vâlîdesi ve iyâl ü evlâdı rikâb-ı müstetâb-ı şahânem sundukları arz-ı hâllerinde tahrîr ve istirhâm etmeleriyle fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak ve ahâlî ile hüsn-i mu'âşeret eylemek ve hakkında bundan sonra iştikâ olunur ise mu'âmele-i âhar olacağı tefhîm olunmak şartıyla yalnız Çelebi Ağa-zâde Mehemmed Emîn'in cürmü afv olunmağla itlâk ve vilâyetine gitmeğe ruhsatı hâvî fermânım olmağın imdi sen ki Saray-ı Vize Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin şürût-ı mezkûre ile yalnız merkûm Mehemmed Emîn'in cürmü afv ve vilâyetine gitmeğe ruhsat virildiği ma'lûmun oldukda şürût-ı mezkûreye ri'âyet etmesini merkûm tefhîm ve telkîne mübâderet ve sen ki Rusçuk Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Yalnız Mehemmed Emîn ber-vech-i muharrer Rusçuk'da ikâmetine muhâlefet olmamak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.137/3]

Selanik kal'ası dizdârına hüküm ki,
Pirlepe kazâsında a'yânlık iddi'âsında olan Yusuf rüfekâsıyla yek-dil ve orta câmi'-i şerîfi vakfi karyelerinden Kavadar(?) ve Vataşa(?) nâm karye ahâlîlerinin yedi bin

ikiyüz guruşların ahz eylediğinden mâ'adâ Tikveş kazâsında a'yânlık dâ'iyesinde olan Süleymân ile yek-dil ve otuz bin guruşdan mütecâviz fukarânın mâlların alup gadr eylediler deyü inhâya mebnî merkûmân Yusuf ve Süleymân ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve divân-ı Rumili'ye ihzâr iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden husemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra merkûmân li-ecli't-te'dîb Selanik kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün Rumili Vâlfisi ve Manastır Kādîsî'na ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, sana hitâben işbu sene-i mübâreke evâhir-i Şa'bân'ında emr-i âlî-şânım sâdır olup lâkin merkûm Yusuf dindâr ve mustakîm ve etvâr-ı mergûbesinden vücûh-ı ahâlî hoşnûd ve şükran üzereler olup hakîm-i ârîf ve Pirlepe sükkânından Hâcî Abdullah nâm muharriklerin gerek tahrîkleriyle olup ber-mûceb-i emr-i âlî hîn-i terâfu'larında merkûm Yusuf'un bir akçe ve bir habbe almayup yüz seksen dokuz senesi Dağistanî Ali Paşa'nın Rumili Vâlîliği hengâmında Tikveş nâ'ibi ve Kavadar karyesinden Der-aliyyeye tastîr-i(?) iştikâ ve dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bâ-işâret-i aliyye Sofya Kādîsî Musa ta'yîn ve hîn-i murâfa'ada gerek gedüklü-yi mûmâ-ileyh ve gerek mevâli(?) ol mikdâr hizmet-i mübâşiriye aldıkları ve Tikveşli Basiroğlu'nun(?) nizâ' için dahi yüz doksan senesine celb(?) kapu Kethüdâsı-zâde Mehemed Sa'îd mübâşeretiyle Tikveş ve Kavadar'a me'mûren gelüp vakf-ı mezbûrda Dağistanî kâ'im-makâmı tarafından mübâşir ta'yîn terfîki ile merkûmlara hizmet virüp bu iki mâddeden alınan(?) hizmet-i mübâşiriyeyi ve mûmâ-ileyh Yusuf'dan da'vâları ancak garaz ve nefsâniyete binâ olduğu bâ-takrîr hâcegân-ı Dîvân-ı Humâyûnumdan hâlâ muhâsebe-i evvel Selim Sırrı zîde mecdühû tarafından inhâ ve istirahat ve merkûm Yusuf'un itlâkı bâbında hâlâ başdefeterdârım olan Hasan dâme uluvvühû i'lâm ve i'lâmı mûcebince mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mantûku üzere terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunmak şartıyla yalnız merkûm Yusuf'un kal'adan itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, şart-ı mezkûr ile yalnız merkûm Yusuf'un itlâk olduğu ma'lûmun oldukda yalnız merkûm Yusuf'u kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.137/4]

Varna ve Köstence kdlrına hüküm ki,

Dergh-ı mu'allm kapucubaşlarından Bahr-i siyh zahre mbşiri olan Şa'bn-zde el-Hc İbrahim dme mecdh tarafından bu def'a Der-aliyyeme tevrd iden tahrrtda Varna iskelesi skinlerinden on yedi bölükden Serdengeçdi Ağası Ebubekir ve Debboğlu Ahmed nm kimesneler ba'z erzil ile ittifken ve mütegalibeden Hasan Efendi dimekle arf kimesneye istinden iskele-i mezbr mzftından shile vk' (..) nm karyeden (..) Borna(?) nm mahalden berrn sefneye dakk ve hnta virdikleri ihbr olunmakdan nş merkm Ahmed istintk olundukda b-perv bunlar yeniçeri zmresindedir deyü hilf-ı emr-i l kelimta i'net ve mdde-i mezbrenin tashhiçn b-mrsele-i şer' karye-i mezbr ahlsinden ihzr olunan Veli Ahmed nm kimesneyi Varna Serdr zahre mbşiri mm-ileyhe götürür iken mezbr Ebubekir'in yanına firr etmek hasebiyle merkm Ebubekir da'vet-i şer' olundukda ben (..) değilim deyü gelmekden imtin eylediğinden başka merkm Hasan Efendi'nin tahrk ve da'vsıyla başına cem' eylediği on beş nefer mikdr eşkiy ile hetk-i a'rz ve tecrm-i kur misillü hlta cesret mezbrların şerrlerinden ehl-i ırz zümresinin iyl  evld taşraya ıkamadıklarından ahl haber virdiklerinden başka zahre mbşiri mm-ileyhin iskele-i mezbreye dhil olduğu gn taşradan iki araba(?) hnta gelüp kaban tccrına frht olunmak üzere iken merkm Ebubekir bu (..) hntasdır deyü iskele-i mezbreye me'mr Sadr-ı a'zmm ukadr Mustafa zde kadrhya haber irsliyle frht itdirmeyüp kendüsü ahz ve ol vechile umr-ı zahreye dahi mdhleden hl olduğu merkmn te'db olunmadıkları sretde mahall-i s'ireye siryet ideceği beynyla merkmnun nefy  icl olunmaları tahrr ve istid' olunmağla zbitleri ma'rifetiyle merkmnın Köstence kal'asına nefy  icl olunmaları fermnm olmağın işbu emr-i şerfim ısdr ve (boşluk) ile irsl olunmuşıdı. İmdi sen ki Varna Kds Mevln-ıy mm-ileyhsin merkmn Ebubekir ve Ahmed'i zbitleri ma'rifetiyle ahz ve te'dben Köstence kal'asına nefy  iclya ihtimm ve dikkat ve sen ki Köstence Kds Mevln-ıy mm-ileyhsin vsllerinde mezkrnu menfiyyen kal'a-i merkmede ikmet itdirüp bil-emr-i şerf mahall-i hara tecvzlerine ruhsatdan mb'adet ve vsl ve ikmetlerini Der-aliyyeme i'lma mbderet eylemen bbnda.

F ev'il-i L sene 195.

Merkûmânın mahal-i merkûma irsâl olduğu müş'ir zahîre mübâşiri mûmâ-ileyhin mektûbu vârid olmuştur.

21 Za sene 195.

[s.138]

[s.138/1]

Uzuncaabad-ı Hasköy ve Kavala kâdîlarına hüküm ki,
Hemşîre-i muhteremem Esmâ Sultân zîdet iffetühânın mâlikâne uhdesinde olan havâss-ı humâyûnum karyelerinden Uzuncaâbâd-ı Hasköy kazâsına tâbi' Karacaali nâm karye sâkinlerinden Seyyid Halîl nâm kimesnenin fukarâ-yı ra'yyete ta'addiyâtı bundan akdem bâ-takrîr inhâ ve diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı istid'â olunduğuna binâ'en ocakdan çavuş mübâşeretiyle Kavala'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i münîfim sâdir olup ancak Uzuncaâbâd-ı Hasköy ve Çirman ve Dimetoka kazâları ve Kumluca kazâsının Cebel(?) nâhiyesinde nehr-i sevâhil kurâları Karacaali duhânın makarrı olup Anadolu ve sâ'ir mahallerde zikr olunan kazâ ve kurâya tüccâr vürûd ve duhân mübâyâ'a ve gümöklere îrâd-ı küllî hâsıl oluriken merkûmun nefy ü iclâsı takrîbiyle sekiz dokuz aydan berü eşkiyâ zümresi ferce-yâb ve tecâvüz etmeleri(?) duhân tüccârının mesmû'ları oldukda tüccâr-ı merkûme Uzuncaâbâd panayırına gelemeyüp vâridât-ı gümrük münkâtı' ve emvâl-ı bakâyanın tahsîli müte'assir olmağla merkûm Halîl umûr-ı gümrüğe ihtimâm ve tüccar ve zirâ'ı himâye eylemesi şartıyla cürmü afv ve sebîli tahliye olunmasını Uzuncaâbâd-ı Hasköy duhân gümrük emîni Hasan zîde kadrühû tarafından vârid olan tahrîrâtda istid'â ve merkûmun nefy ü iclâsı müddet-i vâfire olmak hasebiyle te'dîb olunduğu meczûm olduğunu beyân-birle fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup umûr-ı mukâta'aya müdâhaleden keff-i yed ve ahâlî ve re'âyâya ta'addî etmemek şartıyla afv ü ıtlâk olunmasını sultân-ı müşârun ileyhın kethüdâsı sâbıkâ muhâsebe-i evvel Mehemmed zîde mecdühû bâ-takrîr inhâ etmekle vech-i meşrûh üzere merkûm Seyyid Halîl ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.138/2]

Uzuncaâbâd-ı Hasköy Kādîsı'na ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,
Uzuncaâbâd-ı Hasköy kazâsında sâkin Aşçı Mehemmed nâm kimesnenin eşkıyâ yatağı olmak üzere hakkında inhâ ve Kavala kal'asına kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim sâdır olup ancak Uzuncaâbâd-ı Hasköy ve Çirman ve Dimetoka kazâları ve Gümülcine kazâsının Cebel nâhiyesinde nehr-i sevâhil kurâları Karacaali duhânın makarrı olup Anadolu ve sâ'ir mahallerden zikr olunan kazâ ve kurâyâ tüccâr vürüd duhân mübâyâ'a ve (..) gümrüklere îrâd-ı külli hâsıl olur iken merkûmun nefy ü iclâsı takrîbiyle sekiz dokuz aydan berü eşkıyâ zümresi ferce-yâb ve tecâvüz etmeleri(?) duhân tüccârının mesmû'ları oldukda tüccâr-ı merkûm Uzuncaâbâd panayırına gelmeyüp vâridât-ı gümrük münkatı' ve bakâyanın tahsîli müte'assir olmağla merkûm Aşçı Mehemmed'in umûr-ı gümrüğe ihtimâm ve tüccâr ve zirâ'ı himâye eylemesi şartıyla cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Uzuncaâbâd-ı Hasköy duhân Gümrük Emîni Hasan zîde kadrühû tarafından vârid tahrîrâtında istid'â olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere merkûm Aşçı Mehemmed itlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.138/3]

Edirne mollâsına ve Edirne bostancıbaşısı (boşluk) dâme mecdühûya ve İnöz kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Edirne müzâfâtından Üsküdar nâhiyesine tâbi' Mar'aş karyesi re'âyâlarından serdengeçdi ağalarından francacı tâ'ifesinden Ömer nâm kimesneden istikrâz eyledikleri beş bin guruşa mahsûben dört bin guruş bir def'a ve bin yüz seksen guruş bir def'a ve dört yüz guruş bir def'a teslîmleri var iken franca olmak üzere sekiz bin iki yüz elli üç guruş daha talep ve ikrâh-ı mu'tebere olan mahalde yedlerinden temessük almağla ber-mûceb fetvâ-yı şerîfe ikrâh ile iltizâm itirdiği deyn ilkâ ve temessükleri istirdâd olunmasını re'âyâ-yı mesfûrdan merkûmun muvâcehesinde meclis-i şer' de lede'd-da'vâ merkûm Ömer re'âyâ-yı mesfûrundan ceste ceste beş bin beş yüz guruş makbûzî aldığını (..) (..) yedinde olan temessük nâtik olduğu üzere sekiz bin ikiyüz elli guruşu talep eylediğini ihbâr ve mukaddemâ sâdır olan emrim mücebince ahz da'vâlarını bâ-ma'rifeti şer' muhâsebeden ve temessük-i

mezkûru ibrâzdan imtinâ'-birle bir vechile hakkımı(?) kabûl ve inâdından nükûl etmemekle zâbiti habsine idhâl olduğu merhamen-li'l-fukarâ merkûmun re'âyâ-yı mesfûr (..) hisâbı ocak tarafından çavuş mübâşereti ve ma'rifet-i şer'le rü'yet ve ber-nehc-i şer'î ziyâde mutâlebesi men' ve ikrâh ile olduğu temessük ilkâ ve yedinden istirdâd olunduktan sonra İnöz kal'asına kal'a-bend olunmasıçün emr-i şerîfim sudûrunu sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bundan akdem vârid olan arzında tahrîr ve istid'â olunmağla i'lâm ve istid'â olunduğu üzere merkûm Ömer ocak tarafından çavuş mübâşeretiyle İnöz kal'asına kal'a-bend olunmasını mutazammın size hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a Edirne cizyedârı Mehemmed zîde mecdühû ile sâ'irleri tarafından vürûd iden tahrîrâtda merkûm Ömer hâl-i perîşâniyesini ifâde zımnında Der-aliyyeme (..) hakkında ber-vech-i muharrer i'lâm i'tâ (..) emr-i mezkûrun sudûru cizyedâr-ı mûmâ-ileyhin ve sâ'irlerinin mesmû'ları olmağın merhameten afv ü itlâk olunmasını tahrîr ve istid'â olunduğundan başka merkûm Ömer Edirne havâlîsinde vâkı' mîrî kışlaklarda kâ'in ağnam için hâssa kassâbbaşı tarafından zahîre cem'ine ta'yîn olunmuş olduğuna binâ'en hilâf-ı inhâ hakkında isnâd olunan mevâdd-ı nefsâniyet kabîlinden olduğu beyânıyla ağnam-ı mîriyye umûru mu'attal olmamak için afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ hâssa kassâbbaşı olan İsmail dâme mecdühû tarafından takdîm olunan takrîrinde istid'â veistirhâm olunmağla siz ki Mevlânâ ve Bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhimâsız kassâbbaşı-ı mûmâ-ileyhin istid'âsı mücebince umûr-ı ağnamı ta'tilden sıyâneten itlâk ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde zikr olunduğu üzere itlâkı tekarrübüyle ibtâl-i hakk olunmaktan tehâşi olunmak fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ ve bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhimâsız ber-vech-i muharrer merkûmun cürmü afv ü itlâk olunduğu ma'lûmunuz oldukda kal'a-bend teklîfiyle tarafınızdan ta'addî olunmayup ve lâkin itlâkı tekarrübüyle mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfimde beyân olduğu üzere ibtâl-i hakk-ı fukarâ olunmaktan ittikâ ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Ömer'in ber-vechi muharrer cürmü afv olunmağla itlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1195.

Mezbûr Ömer ocaktan mübâşir ma'rifetiyle Edirne'ye ihzâr ve husemâsiyla terâfu'-ı şer' olunmak üzere emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 29 Za sene 95.

[s.139]

[s.139/1]

Erzurum Vâlisî vezîrim Mustafa Paşa iclâluhûya ve İspir Kādîsî'na hüküm ki,
Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Bu def'a tarafından Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtın hülâsâsında ve İspir Kādîsînin Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâm ve ahâlîsinin mahzarlarında hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan mukâbele-i süvâri-i sâbık Mîr Nuri zîde mecdühûnun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan İspir sancağı mukâta'ası ba'zı illet-i fesâda ile hâlel-pezîr ve doksan bir ve iki ve üç senelerine mahsûben yirmi iki bin gurus mâl-ı fâ'izi re'âyâ zimmetinde kalmağla mefsemete mütecâsir olanlar Samsun kal'asına kal'a-bend ve meblağ-ı mezbûr re'âyâdan tahsîl ve voyvodasına teslîm olunmak bâbında evâmîr-i aliyem ısdâr ve sadr-ı azâmım çukadârlarından Abdülfettah zîde kadrühû ile tesyâr ve esnâ-yı râhda sana vâsıl ve havâle Bayburd'a dühûl ve nüzûlünde bi'l-cümle İspir ahâlîsî tarafına varup rü'yet-i umûrların istircâ iylediklerine binâ'en derûn-ı evâmîr-i şerîfemde mastûrû'l-esâmi şakâvet-kârlardan Karakoçlu Mehmed Bey Kurbanoğlu Mehmed ve Mehmed Efendi oğlu Mustafa nâm kimesneler ahz ve habsü'l(?)-iktizâ Bayburd kal'asına irsâl olunup ancak Memî Mehmed nâm şakî şâhika-i cebelde hevâdârlarıyla mutahassın olup ber-muktezâ-yı vukûf ale'l-hâle terk olunmağla suhûlet vechile ahz ve giriftine ikdâm olunacağı voyvoda-i merkûm ile ahâlî beyninde sinîn-i mezkûra mahsûben bi'l-cümle zimemât-ı mezkûre hisâbları ma'rîfet-i şer'le rü'yet olundukda ahâlî zimmetinde olan cem'an altı bin sekiz yüz altmış beş gurusâ bâliğ ve mâ'adâsı voyvoda-i mezbûr zimmetinde olduğu zâhir ve sâbit ve kendüsü dahi mukarrer ve mu'terif olmağla mâl-ı bakâyâ-yı mezkûr bâ-ma'rîfet-i şer' beynü'l-ahâlî tevzi' olunup cem' ve tahsîl ve voyvoda-i merkûma teslîme ol tarafda muhtâr-ı ahâlî olan Ser-turnâ'î Sabit zîde mecdühû ta'ahhüd ve senedci-i mukaddem mübâşirler ta'yîn eylediğın ve eyâlet-i Erzurum'da vâkı' Kelkid kazâsı ahâlîleri evâmîr-i şerîfemle üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerin edâda kusûrları yoğiken kazâ-i mezbûr voyvodası Sâlih Bey nâm kimesne seksen altı senesinden berü kendü nefsiçün tevzi' defterine mebâliğ-i vâfire zam ve cerâyim-i külliye ahz eylediği inhâ ve iştikâ olunduğuna binâ'en şer'le rü'yet ve sâbit olan meblağ ashâbına redd ü teslîm olunmak bâbında ısdâr ve irsâl olunan emr-i şerîfim dahi hâssa silahşörlere mübâşir ta'yîn olunup ol tarafda fevt olan Şehsuvar-zâde

Abidin Bey yediyle kezâlik(?) esnâ-yı tarîkde tarafına vüsûl ve (..) kazâ-i mezbûr olmak mülâbesesiyle dühûl ve (..) tarafeyn ihzâr ve bi'd-defe'ât terâfu'-ı şer' ve nihâyet(?) musâlahaya râzı olmalarıyla mîr-i merkûmun ahâlîden matlûbu olan mebâliğden üç bin beş yüz guruşdan mâ'adâ kendüye teslîme bi'l-cümle ahâlî ta'ahhüd ve mîr-i merkûm dahi fîmâ-ba'd hânesinde sâkin olup umûr-ı vilâyete müdâhale ve ta'arruz etmemek üzere (..) ve ibrâ-yı zimmet eylediklerini mübeyyin tarafına hüccet-i şer'îyye i'tâ ve (..) husûsda olduğu ve mârrü'z-zikr Kelkid kazâsı sâkinlerinden mîralay-ı sâbık Mehemed ve Hüseyin Beyoğlu İbrahim ve Sal Ördek(?) nâm karyede sâkin Mollâ Mehemed nâm kimesneler kazâ-i mezbûr voyvodası mezkûr Sâlih Bey'den kazâ umûruna (..) rücû' masrâfî olan mebâliğ-ı ma'lûmeyi edâya men' ve muharrik olduklarına binâ'en li-ecli't-te'dîb Van kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında sudûr iden emr-i âlî-şânım sadr-ı âzamım enderûn çavuşânından el-Hâc Ahmed zîde kadrühû mübâşeretîyle tarafına vârid olup savb-ı menfâlarına irsâl olunmak üzereler iken bi'l-cümle ahâlî huzûr-ı şer'e tecemmü' ve isti'fâ eylediklerine binâ'en merkûmlar tevfiğ edilmiş olmalarıyla tarafeynin istirhâmlarına müsâ'ade-i seniyyem erzânî kılınup afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûru diğêr vârid olan tahrîrâtında ve husûs-ı mezbûru istimâ'ya me'mûr olan İbrahim zîde ilmühûnun i'lâmında tahrîr ve istid'â olduğuna binâ'en mazmûnları virilen evâmirin kaydları bâlâlarına şerh virilüp Van kal'asına kal'a-bendleri fermânım olan merkûmların itlâkları fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin bu def'a husûsan merkûma dâ'ir vürûd iden tahrîrât ve i'lâmât-ı mezkûrenin mezâmîni mukaddemâ sudûr iden evâmirin kaydları bâlâlarına şerh virildiği ve Van kal'asına kal'a-bendleri fermânım olan merkûmûnun dahi istid'â-yı ahâlîye mebnî fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmaları şartıyla afv ü itlâklarından müsâ'ade-i aliyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda merkûmûn miralay-ı sâbık Mehemed ve Hüseyin Beyoğlu İbrahim ve Mollâ Mehemed mukaddemce sudûr iden emr ile kal'a-bend teklîfiyle ta'addî olunmakdan mübâ'adet ve Ahmed(?) tarafından mezâmîn-i tahrîrât ve i'lâmât-ı münâfî ve emr-i münîfime ve ta'ahhüdlerine muhâlif münâza'a vuku' olmaması hâlâtına ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 1195.

[s.139/2]

Tosya kasabası nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Tosya kasabası nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Osman zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp Tosya kasaba ve kurâsında sâkinûn ulemâ ve suleha ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve zu'afâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup Tosya kasabasında Küçük Mehmed ve Akçakovan(?) karyesinden Kara İbrahim ve Oruçoğlu Abdullah ve sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî şakâvet-kârlar mahkemeyi basup hâkimü'l-vakt el-Hâc Mehmed ve me'zünü'l-iftâ Seyyid Mehmed nakîbü'l-eşrâf kâ'im-makâmı Seyyid Ali ve müftî'l-şerîf Mehmed ve Hâcioğlu Ahmed ve oğlu Mustafa nâm mazlûmları bi-gayrı hakkın katl eylediklerine binâ'en şakî-i merkûmlar fîmâ-ba'd derûn-ı kasabaya gelmemek şartıyla nezre kat'-birle virilen hüccet-i şer'iyeye başmuhâsebeye kayd ve fîmâ-ba'd merkûmûn derûn-ı kasabaya ayak basmamak üzere sâdir olan emr-i şerîfim mûcebince ve mezbûrân derûn-ı kasaba ve kurâsından tard ve teb'îd olunup kesân-ı mezbûrân Kara İbrahim ve Oruçoğlu Abdullah'ın husûs-ı mezbûrda (..) alâka ve medhalleri olmayup âhardan berü ehl-i ırz gürûhundan ve dâ'imâ kendü hâllerinde iken ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâsına binâ'en bir takrîb nezr hüccetine isimleri idhâl ve bâ-fermân muhâsebeye kayd olunup kâr ü kisblerinden dûr ve iyâl ü evlâdlarından mehcûr ve ihtiyâr olup ol eyyâmından berü diyâr-ı ba'idede kalup mağdûr olmalarıyla ve mezbûrân Kara İbrahim ve Oruçoğlu Abdullah'ın cürmleri afv ü itlâk ve başmuhâsebede mukayyed nezr hücceti kaydından isimleri terkîn olunmak bâbında vâkî' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, ancak merkûmân Kara İbrahim ve Oruçoğlu Abdullah'ın isimleri nezr kaydından ilgâ olunmağla i'lâm-ı hâli müş'ir fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1195.

Başmuhâsebeye ilm ü haberi verilmişdir.

[s.139/3]

Vodina Kādîsıyla zikri âtî râhibin bulunduğu mahallerin kādîsına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Vodina ve tevâbi'i metropolidi Bermalos(?) nâm râhibin

dâhil-i iltizâmında nefsi-i Vodina kazâsında kâ'in Berodromos(?) nâm manastırın gamnosu Cavraki Dimotyos nâm râhib dâ'imâ kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûrlara sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-marzîlere cesâret eylediğinden mersûm bi'd-defe'at pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-var te'dîb ve gûş-mâl olduğun rûmî varaka ile ifâde olunduğunu bildirüp mârrü'z-zikr gamnos Cavraki Dimotyos nâm râhib Vodina Kazâsı ve kurâsında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise Vodina sipahîlerinden Yusuf nâm sipahî ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefsi idinceye dek Aynaroz cezâresinde vâkı' Halbandar(?) manastırına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu patrik-i mersûm tarafından bâ-arz-ı hâl istid'â olunmadıkca itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemen vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.140]

[s.140/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Sakız cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul'da Edirne kapusu kurbünde Ka'riye Ali Paşa-yı Atîk mahallesi mütemekkinlerinden Anastaşya binti Sava nâm nasraniye mahfil-i şer'iyâtta sarrâf tâ'ifesinden Pedros veled-i Kirbako nâm zimmî tarafından husûs-ı âtî'z-zikre vekîli olduğu Yorgi veled-i Panayot ve Yanaki veled-i Manol nâm zimmîler şöhretleriyle sâbit olan Kerasteci(?) Bali veled-i Abo(?) muvâcehesinde müvekkil-i mesfûr Sarrâf Pedros zimmî zinâsından hâsıla Arhonet nâmında benden bir veled tevellüd etmekle mûcib-i şer'îsi icrâ olunmak murâdıdır deyü bundan akdem mesfûr Pedros zimmîden dört def'a da'vâ ve yedinde olan iki kıt'a hüccet-i şer'iyeye ve iki kıt'a i'lâm ile mu'ârazadan men' ve doksan dört senesi Rebî'ü'l-evveli'nin ikinci günü kısmet-i askeriyye mahkemesinde tekrâr da'vâ ve müdde'âmında mubtil ve kâzib olduğunu ve velide-i mesfûr Arhonet bundan akdem hâlik olan zevcim Anastaş zimmînin firâşından hâsıla olduğunu ve müvekkil-i mesfûr ile husûs-ı mezkûra müte'allika asla dâ'vâ ve nizâ'ım yoktur deyüp bu vechile ibrâ idüp ve ibrâ-yı

mezkûru mutazammın mahkeme-i mezkûreden dahi bir kıt'a i'lâm olunmuşiken bu def'a dahi ba'zı kimesnelerin tahrîk ve iğfâleriyle da'vâ sadedinde olmuşidim. El-hâletü hâzihî veled-i mezkûr hâlik olan zevcim mesfûre Anastas zimmînin firâşından hâsıla olup müvekkil-i mesfûr Pedros zimmî ile husûs-ı mezkûra müte'allika aslâ ve kat'â da'vâ ve nizâ'ım olmayup ve şimdi [ve] sonra dahi husûs-ı mezkûra mütesaddiye olup da'vâ ider isem li-ecli't-te'dîb diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmağa râzı olurum didiğini vekîl-i mesfûr Bali dahi tasdîk eylediğini hâlâ Rumili Kazaskeri şer'ıyyâtçısı olan mevlânâ Ebu Bekir zîde ilmühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince zimmîyye-i mesfûre kendü hâlinde olmayup bu makûle de'âviyi müzevvere ile ızrâr-ı ibâd âdet-i müstemirresi olduğuna binâ'en ibâdullâhı tahlîs zımnında tard ve teb'îdi muktezî olmağla çavuş mübâşeretiyle Sakız'a nefy ü iclâ olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L sene 1195.

[s.140/2]

Edirne Bostancıbaşısına ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki, Havass-ı humâyûnum korularından Ferecik koru(?) zâbiti olan Süleymân zîde kadrühû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Ferecik kasabası sâkinlerinden zümre-i mütegalibeden eşkiyâ tâ'ifesinden Hâcî Ramazanoğlu Ali ve Serrâçoğlu Mustafa dimekle ma'rûf şakîler dâ'imâ re'âyâ ve berâyâyı tağrim ve tecrîmden hâlî olmadıklarından nâşi mûmâ-ileyhe nush ü pend sevdasında olduğundan katline kasd etmeleriyle yedlerinden Âsitâne-i aliyyeme firâr ve iki seneden mütecâviz Der-i sa'âdetimde sefil ve garîb ve bî-çâre kalmış iken yine bir dürlü şerr ü mazarratından emîn olmadığından gayrı hâlâ ol tarafda olan iyâl ü evlâdına dahi sû'-i kasd dâ'iyesinde olduklarını ol tarafda olan vekîli ve yasakçı mektûbuyla ihbâr eylediğin inhâ ve merkûmân Hâcî Ramazanoğlu Ali ve Serrâçoğlu Mustafa haklarında bi'd-defe'ât evâmîr-i aliyyem sâdır olunmuş olmağla rahmen-li'l-fukarâ Limni kal'asına kal'a-bend ve mîrahur-ı evvelim tarafından arz ve i'lâm olunmadıkca ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmamak bâbında ıstabla-i âmirem tarafından yasakçı mübâşeretiyle sen ki Edirne Bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin. Sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden, sen ki Edirne Bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan yasakçı mübâşeretiyle merkûmân ahz ve Limni kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1195.

Tekrâr isti'câli hâvî bâ-takrîr kal'a-bendleri için emr-i şerîf yazılmışdır.

4 Za sene 195.

[s.140/3]

Raha kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Raha kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Abdülkadir zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Raha'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve bi'l-cümle sâkin ve fukarâ meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûrda sâbıkâ me'zûn bi'l-iftâ olan (..) hakkında isnâd-ı mâlem-yekün ile vârid olan tahrîrâta mebnî sâdir olan emr-i şerîfim mücebince mezbûr diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunup lâkin merkûmun hakkında isnâd olunan mevâdd bühtân ve mahzâ kizb olmağla cürmü afv ve itlâk ve sebîli tahliye-birle belde-i merkümede hânesinde ikâmetine kimesne tarafından muhâlefet olunmamak bâbında vâkı' hâli hükmi-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve vech-i meşrûh üzere emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 195.

Müftî-i merkûm Ayıntab'da(?) meks ve ikâmet için emr-i şerîf yazılmışdır.

25 S sene 197

[s.140/4]

Hayrabolu ve İnöz kazâları nâ'iblerine ve zâbitân ve iş erleri zîde kadrühûmâya hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Edirne Bostancıbaşı Mir Ali dâme mecdühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtının bir mâddesinde selâtin-i Çingiziyeden (..) selâtinü'l-azâm Mübârek Giray Sultân zîde uluvvühûnun uhdesinde olan vize mukâta'ası mülhâkâtından Hayrabolu kasabası sükkânından Şaşı Mustafa ve Serdâr Ali nâm kimesneler fukarâ-yı ra'iyete hilâf-ı şer'-i şerîf îsâl-i hasârete cesâret ve Sultân-ı mûmâ-ileyhin ta'allukâtını kelîmât-ı nâ-hem-vâre ile tekdîre mübâderet etmeleriyle merkûmânın Varna kal'asına kal'a-bendleri bundan akdem Sultân-ı mûmâ-ileyh tarafından tahrîr ve istid'â olduğuna binâ'en husûs-ı

mezbûr mahallinden nihâyetçe tefahhus ve fî nefsü'l-emr merkûmânın bu misillü şakâvete cesâretleri vâkı'mıdır? değil midir? hakikat-i hâli ba'de't-tashîh ve'l-su'âl keyfiyetini Der-sa'âdetime tahrîr ve iş'âra sa'y-i behe-mâl eylemesiçün tasdîr olunan sadr-ı â'zamım mektûbu bostancıbaşı-i mûmâ-ileyh tarafına lede'l-vürûd husûs-ı mezbûru tefahhus eylediğin merkûmân yeniçeri zümresinden olduklarına mebnî hüsn-i hâl ve sût-i hâllerini kimesne ihbâr etmediğin ve Sultân-ı mûmâ-ileyh ile beyenlerinde bürûdet der-kâr olmakdan nâşi tarafeynin ve ahâlî-i kasabanın emn ü râhatları meslûb olduğun derc ve iş'âr eylemiş husûs-ı merkûm bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühûdan isti'lâm olundukda bâlâda mezkûr Şaşı Mustafa ve Serdâr Ali ahâlî ve re'âyâya îsâl-i hasâr ve sâ'ir gûne hilâf-ı rızâ [s.141] etvâr-ı nâ-ber-câya ibtidâr eylediklerinden emniyet-i ahâlî meslûb olmakdan nâşi te'mîn-i bilâd ve âsâyiş-i hâl-i ibâd zımında merkûmân ocakdan çavuş mübâşeretiyile ahz ve li-ecli't-te'dîb İnöz'e nefy ve tağrîb olunmaları bâbında siz ki Mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz. Size hitâben mü'ekked emr-i celilü'l-kadrim sudûrunu ağa-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince İnöz'e iclâları fermânım olmağın imdi siz ki Hayrabolu kazâsı nâibi Mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz. Merkûmân Şaşı Mustafa ve Serdâr Ali'nin hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı aliyem harekât-ı nâ-ber-câları nefy ü iclâları îcâb eylediği ağa-yı mûmâ-ileyhin i'lâmından müstebân olmağla ber-minvâl-i muharrer Yeniçeri Ağası mûmâ-ileyhin i'lâmı mûcebince merkûmân ocak çavuşu merkûm ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb İnöz'e irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki İnöz nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Merkûmânı vüsûllerinde kazâ-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve mahall-i âhara tecâvüzlerine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L sene 1195.

Mezbûr Şaşı Mustafa'nun firâr eylediğini hâvî Hayrabolu nâ'ibinin ve Serdâroğlu Mehmed'in vüsûlünü muhtevî İnöz nâ'ibinin vârid olan arzlarının mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

19 Z sene 95.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

7 M sene 96.

[s.141/1]

Bursa mollâsına hüküm ki,

Hâlâ İstanbul ve tevâbi'i Ermiyân Patriği Ohannis nâm râhib Dîvân-ı humâyûnuma mühürlü arz-ı hâl idüp selefi Zakarye nâm râhib bundan akdem İstanbul Patrikliğinden azl ve Bursa'ya bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmuşıdi. Mesfûr mahall-i mezkûrede menfiyyen ikâmet ve leyl ü nehâr me'yûs ve bir yerden (..) ma'âş olmayup mağdûr ve Ermiyân tâ'ifesi bi'l-cümle kendüden hoşnûd ve râzı olduklarından itlâk ve sebîli tahliye ve Bursa marhasalığı kendüye ma'âşî olmak üzere patrik-i mesfûr tarafına inhâ ve istid'â etmeleriyle fi'l-hakîka mesfûr her hâlde kendü hâliyle meşgûl Devlet-i aliyyeme sadâkat-kâr ve müstakîm olup kendüye gadr-ı küllî olmağla mesfûrun cürmü afv ve itlâk ve fermân-ı âlî-şânım zabt olunagelen marhasalıklardan el-yevm patrik-i mesfûrun uhdesinde olan Bursa marhasalığı kendüye tevcîh ve inâyet ve zabtiçün mâliye tarafından emr-i âlî-şân ve itlâkiçün fermân-ı âlî sâdır olmak üzere Dîvân-ı humâyûnum kalemine ilm ü haber kâ'imesi virilmek bâbında istid'â eylediği ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz piskopos mukâta'ası defterlerine nazar olundukda patrikliğine dâhil fermân-ı âlî ile zabt olunagelen marhasalıklardan Bursa ve tevâbi'i Ermiyân marhasalığı fermân-ı âlî-şân ile Adanis râhibe tevcîh ve zabtiçün bin yüz doksan dört senesi Ramazan-ı şerîfin on yedinci günü emr-i şerîfim virildiği ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfuz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda mesfûr Zakarye'nin Bursa'ya nefy ve ikâmetiçün doksan beş senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahirinde mu'âccelen(?) emr-i âlî-şânım sâdır olduğu mastûr ve mukayyed olmağın mûcebince(?) mesfûrun cürmü afv ve itlâk ve Bursa marhasalığı tevcîh olunup berâtı i'tâ ve itlâk emri tahrîri için Dîvân-ı humâyûnum kalemine ilm ü haberi virilmek bâbında fermân-ı âlî sâdır olmağla asl-ı fermân-ı âlî piskopos kaleminde ve Bursa marhasalığı zabtiçün emr-i şerîfim i'tâ ve itlâkı emri tahrîriçün Dîvân-ı humâyûnum kalemine ilm ü haber kâ'imesi virildiği vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.141/2]

Midillü cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Ermeni tâ'ifesinden İstanbul'daki handa odası ve Galata'da Beyoğlu nâm mahalde menzili olan Sarrâf Varidis nâm zimmî vazîfesinden hâric hilâf-ı rızâ ba'zı etvâra tasaddî eylediğine binâ'en li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Midillü cezâresine nefy ü iclâ olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Receb'inde emr-i âlî-şânım sâdır olmuşidi. Zimmî-i mesfûrun iyâl ü evlâdı bu def'a Südde-i sa'âdetime bir kıt'a arz-ı hâl takdîm idüp mazmûnunda dahi mesfûr mu'âmelât-ı cesîmede istihdâm olduğundan mahall-i menfâsına gideli umûru mu'attal ve ashâb-ı düyûnun(?) tazyîklerinden bunların ahvâlî müşevveş olduğundan gayrı mesfûr dahi ol tarafda sefil ve sergerdân ve şâyeste-i merhamet olduğu nümâyân olduğun inhâ ve kendüye ve bunların ızdırâb hâllerine merhameten cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â etmeyle fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup vazîfesinden hâric umûra tasaddî eylememek şartıyla cürmü afv ü itlâk olunmak fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz. Mesfûrun şart-ı mezbûre ile cürmü afv olunmağla ol tarafdan itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.141/3]

Edirne Bostancıbaşısına ve Ferecik kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Tekfurdağı iskelesine merbût olan Ferecik kazâsı a'yânı Serdâroğlu Ali ve Serdâr Serrâcoğlu Mustafa nâm kimesneler ahâlî-i kazâyâ îsâl-i envâ'-ı hasâret eylediklerinden başka berrânî sefînelere habbe-i vâhide zahîre virilmemek husûsu her-bâr evâmîrû'l-kebîre-i şâhânemle tenbîh olunmakda iken bu esnâda Bahr-i sefid sevâhilinde vâkı' Sarıyar ve (..?) vâkı' ada altı ve Güllüce(?) nâm mahallerde berrânî sefînelere zahîre fûrûhtuna cesâret eyledikleri sahîhen ihbâr olunduğu ve merkûmân sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Ma'rifetinle Limni kal'asına kal'a-bend ile zulm ve ta'addîlerinden ahâlî-i kazâ tahlîs olunmasını Gelibolu A'yânı Kalyoncu-zâde Mustafa zîde kadrühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında derc ve iş'âr olunmuş mezbûr Serrâcoğlu Mustafa'nın çend rûz mukaddem mîrahur-ı evvelim inhâsıyla Limni kal'asına kal'a-bendiçün kayıkcı mübâşeretiyle emr-i şerîfim sudûr etmiş olmağla sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Yalnız Serdâroğlu mezbûr Ali

kaykıcı ma'rifetiyle Limni kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi mezbûr Serrâcoğlu Mustafa'nın ber-vech-i muharrer Limni kal'asına kal'a-bendiçün başka emr-i şerîfim sâdır olduğı ma'lûmunuz oldukda siz ki bostancıbaşı ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız. Merkûm Serdâroğlu Ali'yi zâbiti ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni kal'asına irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin. Vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve vüsûlünü Der-alıyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

Tashîh olduğı vech üzere tebdil(?) olunmuşdur.

[s.142]

[s.142/1]

Mora muhassılı vezîrim Seyyid Ahmed Paşa'ya ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Cezîre-i mezbûrede vâkı' sabıkâ Anabolu cizyedârı ve müftîsi Mahmûd'un mahall-i menfâsı olan Yenişehir kazâsı cezîre-i merkûmeye karîb olmakdan nâşi mahall-i mezbûrede ikâmeti lâzım gelür ise îsâl-i fitne ve mefâsidinden cezîre-i mezbûre rahâ bulmayup iktidâr-pezîr olacağı emr-i bedîhî olmağla zimmetinde olan emvâl-ı mîriyye ba'de't-tahsîl mübâşir ma'rifetiyle merkûmun Magosa kal'asına kal'a-bend olunmasını sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Bu def'a tarafından vürûd iden evrâkda tahrîr ve istid'â ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin merkûm Mahmûd'u Der-alıyyemden ta'yîn olunan mübâşir-i merkûma teslîm ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve îsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâkından tevakkî ve mücânebet ve kal'a-bend olunduğunu mübâşir-i merkûm ile Der-alıyyeme tahrîr ve ifâde eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1195.

Limni'ye nefy olunmak üzere emr yazıldı

Fî evâhir-i Ra sene 96.

[s.142/2]

Keşan kazâsı nâ'ibine ve Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından Hâcî Celil dâme mecdühû ile hâcegân-ı
Dîvân-ı mu'allâ ağavâtımdan Ahmed zîde mecdühûnun merhûm ve mağfiret-nişân
Sultân Selim Han tâbe-serâhunun mahrûse-i Edirne'de vâkı' câmi'-i şerîfi evkâfi
mukâta'âtından ber-vech-i iştirâk mâlikâne uhdelerinde olan Dere karyesi mukâta'ası
mülhakâtından Keşan kazâsına tâbi' Karlıköy nâm karye re'âyâsının a'yân ve
francacı tâ'ifesinden ma'lûmü'l-esâmî kimesnelere olan deynleri mûmâ-ileyhimânın
tarafından mukaddemâ temâmen edâ olunup mukâta'a-i merkûme re'âyâsının refâh-ı
hâl ü istirâhatları zımnında birkaç seneden berü yerlü mültezimîn ve a'yân
makûlesine ihrâc olunmayup taraflarından mu'tedil ve mücerrebü'l-etvâr voyvoda ile
zabt ve himâyet-i ra'iyet olunup âhardan bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak icâb
etmeziken bu esnâda Keşan kasabası sâkinlerinden fi'l-asl sâbık ve (..) a'yân
tevâbi'inden olup karye-i mezbûreyi sinîn-i vefire iltizâm iden Zincirlioğlu Hüseyin
ve Sarı Osman oğlu Ahmed ve Bey Ahmed oğlu İsmail nâm şakâvet-pişeler kendü
hâllerinde olmayup birkaç seneden berü karye-i mezbûreyi iltizâmdan nâ-emîr ve
me'yûs olduklarından ahz-ı intikâm sevdâsıyla etrâfında geşt ü güzâr ve fukarâ-yı
ra'iyete îsâl-ı hasâra ictisâr iden kuttâ'-ı tarîk ve hayâdîd makûleleriyle müttefikan
kat be kat karye-i mezbûreye dühûl-birle fukarâ-yı ra'iyete hasârât-i azîme îsâl-i
hasârâtdan hâlî olmadıkları voyvodaları tarafından mûmâ-ileyhimâya tahrîr olduğun
inhâ ve eşkıyâ-i merkûme buldukları mahalde mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Kavala
kal'asına kal'a-bendleriyle vâkı' olan mezâlim ve ta'addîyâtları fukarâ üzerlerinden
men' ü def' husûsu istid'â olunduğuna binâ'en husûs-ı mezbûr bi'l-fi'l dergâh-ı
mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühûya havâle olundukda inhâ
olunduğu üzere ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyete zulm ve ta'addîye ictisâr iden
şakâvet-kârlar ocakdan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve
kendülerini te'dîben ve sâ'irlerine ibreten Kavala kal'asına irsâl ve kal'a-bend
olunmaları bâbında size hitâben te'kîdi hâvî emr-i şerîfim ısdârını ağa-yı mûmâ-ileyh
i'lâm etmekle i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde
ahz ve Kavala kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi zemân-ı
adâlet-nişân cihândârânemde bir ferde hilâf-ı şerî'at-ı garrâ zulm ve ta'addî
olunduğuna kat'â rızâ-yı (..) akzâ-yı mülûkânem olmayup def'-i mazarrat-ı eşkıyâ
ile te'mîn-i bilâd ve terkîbe ahvâl-i ibâd ve hâlâtına dikkat olunmak matlûb-ı tac-

dârânem olmadığı ma'lûmunuz oldukda siz ki Mevlânâ ve a'yân-ı mûmâ-ileyhimâsız. Ber-vech-i muharrer fezâhat-ı merkûmeye tasaddî iden şakâvet-kârları ocak tarafından me'mûr mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle kazâ-i merkûm dâhilinde buldukları mahalde alâ-eyyi-halin ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala kal'asına kal'a-bend olunmak üzere irsâl ve îsâlleri emrine ihtimâm ve dikkat-birle fukarâ üzerlerinden def' ve tasallut ve ta'addîleri umûruna mübâderet ve bu vesîle ile şakâvet-i merkûmede alâkası olmayan ehl-i ırz makûlesine ta'arruzdan mücânebet eyleyesiz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, eşkıyâ-yı merkûm mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle tarafına vüsûllerinde kal'a-i merkûma vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ittikâ ve mücânebet ve vüsûllerini mübâşir mûmâ-ileyh [ile] Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1195.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm mübâşirine teslîm ve esnâ-yı râhda Zincirli-zâde Hüseyin'in (...)(...)(...) ve zabtı mümkün olmadığından firâr ve merkûmân Ahmed ve İsmail vüsûl ve vaz'-ı kal'a olduğunu nâtık kal'a-i merkûme dizdârının arzı gelmiştir.

21 Za sene 95.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i S sene 96.

[s.142/3]

Rumili Vâlîsi vezîre hüküm ki,

Kesriye kazâsına tâbi' Selhine nâm karyenin ehl-i zimmet re'âyâ fukarâsının bu def'a Südde-i sa'âdetime takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde bir müddetden berü karye-i mezbûrede Kocabaşılık iddi'âsında olup kal'a-bendiçün hakkında bi'd-defe'ât evâmir-i aliyem sudûr iden Tranca nâm zimmî yine karye-i mezbûr mütemekkinlerinden Setiloğlu Goda Yani ve Todornona ve Kostandi (...) nâm zimmîler ile yek-dil ve kendü hâllerinde olmayup kocabaşılık dâ'iyesiyle fukarâ-yı ra'iyete envâ-ı gûne ta'addî ve rencîde ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla mesfûr Tranca ve rüfekâsı sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî zimmîlerin bundan akdem müte'addid kal'a-bendleriçün evâmir-i aliyem sâdır olmuşiken mesfûr Tranca kuvvet-i mâliyesi hasebiyle kazâ-i mezbûr kâdîsına bezl-i rüşvet i'tâsıyla

itmâ' ve evâmir-i aliyeme adem-i itâ'at ve icrâsına ikdâm olunmadığından el-yevm karye-i mezbûrede ikâmet ve bâlâda isimleri mastûr zimmîler ile ittifâk ve evvelkinden ziyâde zulm ve ta'addîye cesâret ve bir dürlü tâkat götürececek hâlleri kalmayup perâkende ve perîşânlıklarına bâdî ve ahvâlleri diğerk gûn ve meslûbü'l-râha oldukların inhâ ve zâbitleri ma'rifetiyle mesfûrlar karye-i merkûmeden tard ve ib'âd-birle zulm ve ta'addîlerinden tahlîs ve üzerlerinden def' olunmak bâbında emri-i şerîfim sudûrunu istid'â veistirhâm ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâm tettebbû' olundukda sadr-ı â'zamım mektûbcusu hülefâsından el-Hâc Hâfız Mehemed zîde mecdühûnun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğı arazî(?) karyelerinden Kesriye kazâsına tâbi' mârrû'z-zikr Selhine karyesi mütemekkinlerinden Tranca ve Yano(?) ve şerîki Yamandi nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup gasb-ı emvâl ve hetk-i ağıraz ve bunun emsâli nice mezâlim ve ta'addîyâta cesâret ve merkûmların karye-i merkûmenin zabtına mûmâne'at ve kal'a-bendleriçün bi'd-defe'ât sudûr iden evâmir-i aliyeme adem-i itâ'at ve on seneden berü karye-i mezbûrede kocabaşılık iddi'âsıyla tekâlîfleri umûruna karışup emr ve defterden ziyâde kendü nefsleriçün mâl-ı vâfire tevzî' ve cebren tahsîl ve tasallutlarından karye-i merkûmenin ekser re'âyâsı perîşân olmalarına bâ'is olduklarından lede't-terâfû' ve'l-ihkâk Narda kal'asına kal'a-bendleriçün Nasliç ve Grebine nâ'ibleri i'lâmlarında emri-i âlî sudûr etmişiken şakî-i mesfûrlar bir dürlü itâ'at-i emri-i âlî etmeyüp ve hisâblarını dahi rû'yet eylemeyüp Kesriye Kâdîsı'na mâl-ı vâfire i'tâ (..) tama'-ı hâmından nâşî ahâlî-i fukarânın haber ve agâhı olmaksızın itlâklariçün hilâf-ı vâkı' i'lâm i'tâ etmekle i'lâm-ı mezkûreye bir vechile ilkâ ve iltifât etmeyüp ke-mâ-fi'l-evvel zâbiti ma'rifetiyle hisâbları rû'yet ve hakk-ı fukarâ tahsîl olundukdan sonra [s.143] Narda kal'asına kal'a-bend olunmaları karye-i mezbûr re'âyâlarından cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr niyâz veistirhâm eylediklerin bundan akdemce (..) nâ'ibi i'lâm eylediğın mukaddemâ sâdır olan emri-i şerîfim mûcebince mesfûrların hisâbları rû'yet ve ihkâk-ı hakk olundukdan sonra menfâlarına irsâlleriçün işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Cemâziye'l-âhirinde mufassal ve meşrûh emri-i şerîfim virildiğı mastûr ve mukayyed olunmağın sen ki Rumili Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin. Mesfûrlar fimâ-ba'd karye-i merkûmeye ayak basmamak üzere tard ve def' olunmaları fermânım olmağın imdi zemân-ı adâlet-nişân-ı Pâdişâhânemde vedî'atullah olan re'âyâ fukarâsına vechen mine'l-vücûh zulm ve ta'addî vukû'uyla meslûbü'l-râha ve perîşânlıklarına bir dürlü rızâ-yı humâyûnum olmadığı mesfûrların be-her hâl karye-i merkûmeden tard ve ib'âd ile

aceze ve mesâkini dest-i (..) ve ta'addîlerinden istirâhatları matlûb-ı mülûkânem idiğü ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer zâbiti ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin mesfûrları karye-i merkûmeden tard ve def' ve fîmâ-ba'd karye-i mezbûra ayak basmamaları emrine ihtimâm ve dikkat-i tâm-birle âsâyiş-i ibâd ve te'mîn-i bilâd ve istirâhat-ı fukarâ-yı acezeye i'tinâ eyleyüp ser-mu kusûr ve rehâvetden ba'd-ezîn mugâyir-i fermân karye-i merkûmede ikâmet ve yâhud ayak basmamalarına irâ'et-i ruhsatdan ve emr-i münîfin adem-i infâzlarından ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

Emvâl-i mîriyyeyi ta'tılden sıyâneten (..) mesfûr Bako zimmînin ismi işbu emrden terkîn ve i'lâm-ı hâli mutazammın emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı S sene 96.

[s.143/1]

Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Domaniç kazâsı nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Hüseyin zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Domaniç kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ahâlî ve re'âyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup Domaniç sâkinlerinden erbâb-ı tîmârdan el-Hâc Abdi nâm kimesne bundan akdem Hotin Muhârebesinde esîr olup yedi sene mürûrundan sonra halâs bulup derûn-ı kazâda vâkı' topraklarında(?) (..) idüp kendü ticâretiyle meşgûl iken kazâ-i mezbûr derûnunda a'yânlık iddi'âsında olan es-Seyyid Hasan Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin sû'-i hâli iştikâ olundukda kal'a-bendiçün emr-i âlî sâdır olmuşiken ba'zı kimesneler istishâbıyla mezbûr Abdi için a'yânlık dâ'iyesiyle tahrîkine mebnî olmuşdur deyü sâbıkâ kazâ-i mezbûr nâ'ibinden i'lâm ahz ve Anadolu Vâlîsi tarafından tahrîr olduğuna binâ'en mezbûr Abdi Bozcaada cezîresine nefy ve mağdûr olmağla bu def'a ahâlî-i mezbûr evzâ' ve etvârından râzı ve hosnûdlar olup kimesneyi ta'addî ve rencîde itdiği yokdur deyü afv ve itlâkiçün Der-i devlet-medârıma arz idiver deyü ilhâh etmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden fîmâ-ba'd bu makûle harekete ictisâr etmemek şartıyla cürmü afv olunmağla itlâkı bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

[s.143/2]

Haymanateyn kazâsı nâ'ibine ve Karahisar kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mahmûd zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr ahâlîleri cemm-i gafîr ve cem'-i kesir meclis-i şer'e varup üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîflerin emr ü defter mûcebine cem'ine me'mûr edâ idüp ta'allül ve muhâlefet iktizâ etmez iken kazâ-i mezbûra tâbi' Yalıncağ nâm karyesi sâkinlerinden el-Hâc Abdülkadir ve Gerder karyesinden Abdurrahmân ve Hâcıoğlu Ali ve Hasan oğlu İbiş ve karındaşı Osman nâm kimesneler dür[lü] dürlü fesâdât ve ihtilâl-i kazâ âdet-i me'lûfeleri olduklarından mâ'adâ mücerred zamîrlerinde merkûz olan mel'anet ve ağrâz-ı fâsîdelerin icrâ kasdıyla şer'-i şerîfe ve emr-i âliye adem-i itâ'at ve tekâlîflerin edâsında muhâlefet ve mûmâne'at ve rü'yet-i tekâlîflerinin ta'tiline bâdî olmalarıyla mezbûr li-ecli'l-islâh Karahisar kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî virilmek recâsına i'lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle ol bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden, mastûrû'l-esâmi beş neferin çavuş mübâşeretiyle Karahisar kal'asına kal'a-bendleri fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Ber-minvâl-i muharrer ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle bâlâda mastûrû'l-esâmi beş nefer müfsidleri ahz ve kal'a-i mezkûre irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-alıyyeme tahrîre mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

Merkûmlar ele girmeyüp firâr eyledikerlerini nâtik Haymanateyn Nâ'ibi Seyyid Hüseyin Efendi'nin vârid olan arzın meşhûmu şerh.

23 S sene 96.

Abdülkadir'in ıtlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâ'il-i C 97.

[s.143/3]

Hâlâ Selanik sancağı mutasarrıfına ve Gelmeriye kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlılarından Selanik mübâya'acısı Seyyid Osman dâme mecdühûnun bu def'a Der-bâr-ı ma'delet-karâr-ı şâhâneme vârid olan takrîr ve tahrîrâtının bir mâddesinde işbu doksan beş senesine mahsûben Selanik'e merbût

kazâlarından (..) Avrethisârî kazâsından yüz otuz dört ve Yenice kazâsından beş yüz altmış İstanbulî kile hinta tahsîl olunup Karaferye kazâsından hâssaten(?) mübâya'ası taleb olundukda kazâ-i mezbûr voyvodası Musa habbe-i vâhîde teslîm eylemediğinden mâ'adâ merkûmun ihmâl ve tekâsülü sâ'ire dahi sirâyet-(?)birle kurbünde(?) sâkin Kapucubaşı Halîl ve karındaşı Mehemed'in çiftlikleri mahsûlünden sene-i merkûme mahsûben bâ-defter-i arazî(?) hisselerine isâbet ve iktizâ iden beş bin üç yüz otuz beş kile hintadan bir kilesini teslîm eylemedikleri Vodina kazâsında bu esnâda a'yân olan Süleymân Bey ve Mehemed Bey dimekle meşhûr kimesneler ahâlî-i kazâ-i mezbûru iğfâl ve tahvîf iderek umûr-ı mübâya'anın ta'tîline bâdî oldukları bedîdâr ve mübâya'a nakline me'mûr olan sefâyin (..) olan Selanik limanında lenger-endâz ikâmet ve Selanik'den mâ'adâ kazâlar birbirlerine bakarak mübâya'aları edâsında tekâsül ve muhâlefet üzere oldukları âşikâr olmakdan nâşî merkûm Süleymân Bey ve Mehemed Bey Gelmeriye kal'asına kal'a-bendleri matlûb olan zehâyir-i mîriyyenin tahsîl ve tekmîline dek itlâk ve sebîlleri tahliye olmamasını hâvî emr-i şerîfim sudûrunu iltimâs ve tahrîr eylemiş vech-i meşrûh üzere merkûmânın kal'a-bendleri fermânım olmağın imdi sen ki, vezîr-i müşârun ileyhsin. Mûmâ-ileyhimâ Halîl ve karındaşı Mehemed ve voyvoda-i merkûm fîmâ-ba'd zahîre ve mübâya'a umûruna müdâhale ve muhâlefet ve hilâf-ı rızâ hareket iderler ise kal'a-bend ve tağrîb ile iktifâ olunmayup mazhar-ı afv-yâb(?) şedîd olacakları beyân olunarak sana hitâben diğeri bir kıt'a emr-i âlî-şânım ısdâr ve irsâl olduğu ve umûr-ı zahîre müdâhale iden merkûmânın dahi ber-vech-i meşrûh kal'a-bend ile te'dîb olunmaları îcâb eylediği ma'lûmun oldukda merkûmân Süleymân Bey ve Mehemed Bey ma'rifetinle ahz ve Gelmeriye kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ emr-i şerîf itlâk ve firârlarına mûcib hâlât vukû'undan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L sene 195.

[s.143/4]

Bir sûret

Selanik sancağı mutasarrıfı müşârun ileyh (boşluk) mûmâ-ileyhimâ Halîl ve Mehemed ve voyvoda-i merkûm ba'd-ezîn zimmet(?) ve umûr-u mübâya'aya müdahale ve muhâlefet iden ve hilâf-ı rızâ-yı aliyye harekete cesâret iderler ise kal'a-

bend ve tağrîb ile iktifâ olunmayup mazhar-ı afv-yâb şedîd şahânem olacakları gûş u hûşlarına tefhîm ve ittikâ mübâderet eylemesini muhtevî iktizâsına göre

[s.144]

[s.144/1]

Belgrad muhâfızı vezîrim (boşluk) Paşa'ya hüküm ki,
Mahrûse-i mezbûreden mukaddemâ tard olunan Müderris Osman Efendi ve Seyyid Hâcî İbrihim ve Kürd Osman Ağa el-Hâc Sâlih Efendi ve Selim Usta ve Deli Ahmed nâm kimesnelerin fîmâ-ba'd derûn-ı serhadd ve Semendire sancağına ayak basmamak üzere sâdır olan emr-i âlîye mebnî ahâlî-i serhadd âsûde hâl iken sâlifü'z-zikr matrûdlar bu def'a aveneleri olan altmış sekiz cemâ'atden Gedik Mehemmed ve on dokuz sekbânların Hâcî Ömer ve yirmi iki cemâ'atin ser (..) Hâcî Mustafa ve Mollâ Mehemmed ve elli yedi bölükden Kara Mustafa Alemdâr ve el-Hâc İsmail Alemdâr ve kırk üç cemâ'atden Şâkir Mollâ İbrahim ve kırk yedi bölükden Arslan Hâcî Hasan ve on dokuz cemâ'atden Emir İsmail ve altmış sekiz cemâ'atin Hâcî Abdi ve altıncı cemâ'atden Mollâ Osman ve yirmi üç bölükden İbrahim ve Veli Hasan ve doksan yedi cemâ'atden Mollâ Sâlih beşinci bölükden Uzun İbrahim ve yedinci cemâ'atden Hüseyin Beşe ve dördüncü cemâ'atden Pehlivân Mustafa ve üçüncü sekbânların (..) nâm şakâvet-pîşelere (..) haber gönderüp envâ'-ı fesâd için sâlifü'l-zikr Kürd Osman ve Deli Ahmed katı vâfir âdemleriyle Ramazan-ı şerîfenin altıncı pazar gicesi hufyeten Belgrad varoşunda İslambol kapusu nâm mahalde vâkı' hâna tahassun ve avenelerini yanlarına tecemmü' ve kimesnenin haberi olmaksızın zokak başlarına ve ba'zı mahallere metrisler ve tüfenk mazgalları vaz' etmeleriyle ahâlî-i serhadd dahi ma'rîfet-i şer' ve vâlî-i sâbık vezîrim Seyyid Mustafa iclâluhûnun izniyle ale's-sabâh eşkıya-yı merkûmenin üzerlerine hücum ve cem'iyetleri tefrîk ve ser eşkıyâ olan sâlifü'z-zikr Kürd Osman Ağa ve Deli Ahmed ve rüfekâsı olan merkûmları bi'l-ittifak Belgrad'dan tard ve ib'âd eylediklerine binâ'en nizâm-ı serhadd zımında bu def'a tard olunan eşkıyâ-yı merkûmenin fîmâ-ba'd Belgrad'da ve Semendire sancağı kazâlarına uğramamalarını hâvî sen ki Belgrad muhâfızı vezîr-i müşârun ileyhsin. Sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu muhâfız-ı müşârun ileyh bir kıt'a kâ'imesinde ve Belgrad Kâdîsı bir kıt'a i'lâmında bi'l-cümle

ocaklu ve ahâlî-i serhadd bir kıt'a mahzarlarında tahrîr ve istid'â etmeleriyle gerek mukaddem matrûd ve gerek bu def'a tard ve teb'id olanlar fîmâ-ba'd Semendire sancağına ayak basmamaları için ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim sudûru bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebine amel olunmak fermânım olmağın imdi sâlifü'z-zikr tâ'ife-i (..?) Belgrad ve havâlîsinden def'leriyle ahâlî-i serhaddin refâh ve râhatları matlûb idiğü ma'lûmun oldukda sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin vech-i meşrûh gerek mukaddem matrûd ve gerek bu hilâlde tenfîz olunan mezbûrûn fîmâ-ba'd Belgrad ve Semendire sancağına ayak basmamaları emrine mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve mukaddemâ hâlâ sâdır olan evâmir-i şerîfemin tenfîz ve icrâsına mübâderet ve hilâfindan tevakkî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

[s.144/2]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kırkkilisa kazâsına tâbi' Üsküb nâm karyede vâkı' Sakızlı mahallesi mütemekkinlerinden Kocabaşı Toma(?) veled-i Yani nâm zimmînin sû'-i hâlini mübeyyin Kırkkilisa kazâsı nâ'ibinin i'lâmıyla li-ecli't-te'dîb İnöz kal'asına kal'a-bendi bâbında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Şa'bân'ında bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır olmuş olup ancak mesfûr kendü hâliyle meşgûl ve mağdûr olmakdan nâşî evlâd ü iyâline merhameten kal'a-i merkümeden afv ü itlâkını muhtevî emr-i şerîfim sudûrunu kalfa-yı(?) sâbık Şahbaz Giray Sultân zîde uluvvuhû tahrîrâtında ve Vize ve Saray-ı Vize ve Pınarhisarı kazâları nâ'iblerinin i'lâmlarında ve zikr olunan Üsküb karyesi ahâlîsinin mahzarlarında tahrîr ve istid'â etmeleriyle fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla hâline merhameten kal'a-i merkümeden afv ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki İnöz kal'ası dizdârı merkümsun, Sultân-ı mûmâ-ileyhin tahrîrâtı muktezâsı üzere mesfûrun hâline ve evlâd ü iyâline merhameten cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh ba'd-ezîn kendü hâlinde olmak şartıyla dizdârı olduğun kal'a-i merkümeden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

[s.144/3]

Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

Eflani kazâsı sükkânından Seyyid Ali ve Osman Za'îm ve Müftîoğlu İbrahim ve Davud nâm kimsneler kendü hâllerinde ırlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer' vaz' ü hareketleri yoğiken Viranşehir mukâta'ası tevâbi'inden mârrü'z-zikr Eflani kazâsında ma'rifet-i şer'le bâ-evâmîr-i aliyye tevzî' olunan tekâlifin tevzî' ve cem' ve tahsîline muhâlefet ve hilâf-ı rızâ harekete tasaddîleri bundan akdem bâ-i'lâm ve tahrîrât inhâ ve kal'a-bend ile te'dîbleri istid'â olunduğuna binâ'en li-ecli't-te'dîb Samsun kal'asına kal'a-bendleriçün sudûr iden emr-i âlî mücebince kal'a-i merkûmede kal'a-bendiyle iyâl ü evlâdlarından dûr ve mükedderü'l-ahvâl oldukların merkûmun bu def'a arz-ı hâlleriyle inbâ ve hâllerine merhameten cerâyim-i sâbıkı afv ile itlâkları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istircâ ve ber-vech-i muharrer mağdûriyyetleri beyânıyla afv ü itlâkları recâsı muhtevî Eflani ve Uluborlu ve Taraklı borlu kazâları[kâdîları] zîde ilmihûm taraflarından virilen i'lâmât ile Bolu Alay Beyisi Mehemed zîde kadrühûnun bir kıt'a arz-ı hâl ve sancaklusun mahzarını ibrâz etmeleriyle husûs-ı merkûm hâlâ ber-vech-i malikâne mukâta'a-i merkûme mutasarrıfî olan hâcegân-ı dîvân-ı mu'allâ erkânımdan sâbıkâ Muhâsebe-i evvel Mehemed zîde mecdühûya havâle olundukda mezbûr kendü hâllerinde olup mâl-ı mîrîyi kesr-i îrâd idecek hâlâtdan mücânebet eylemeleri şartıyla itlâklarına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasın mûmâ-ileyh i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup mâl-ı mîrîye kesr-i îrâd idecek hâlâtdan mücânebet eylemeleri şartıyla kal'a-i merkûmeden afv ü itlâkları fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, şürût-ı muharrere-i merkûm ile hâllerine merhameten mezbûrûnun cürmleri afv olunmağla merkûmûnu kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîllerin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

[s.144/4]

Grebine Kâdîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Platomana kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Grebine ve tevâbi'i metropolidinin

dâhil-i iltizâmında vâkı‘ Privoli(?) nâm karye mütemekkinlerinden Eksarhos(?) dimekle arîf Nabayot nâm zimmî dâ’imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûrlara sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-hem-vâre[ye] tasaddîleriyle bi’-d-defe’ât pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı te’dîb ve gûş-mâl olduğu Rûmî varaka ile ifâde olunduğun bildirüp mârrü’z-zikr Eksarhos Panayot nâm zimmî kazâ-i merkûm ve sâ’ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma’rifetiyle ahz ve ibreten li’l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Platomana kal’asına kal’a-bend olunup itlâkı husûsu patrik-i mersûm tarafından bâ-arz-ı hâl istid’â olunmadıkca itlâkına müsâ’ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal’a-bend olunmakiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Za sene 195.

İtlâklariçün emr yazıldı.

Fî 8 Za sene 97

[s.145]

[s.145/1]

Dergâh-ı mu’allâm kapucubaşlarından Edirne Bostancıbaşısına ve Uzuncaabad-ı Hasköy nâ’ibine ve İnöz kal’ası dizdârına hüküm ki,

Çirmen sancağında Uzuncaabad-ı Hasköy nâhiyesinde mahallât ve (..) ile nefis-i Uzuncaabad nâm-ı diğer büyük (..) (..) sâbık sadr-ı â’zam merhûm Sinan Paşa ve hasılı(?) tahtında resm-i çift ve bennâki ve mücerredân ve hinta ve mahlût ve öşr-i sâbit ve bâd-ı hevâ ve bac-ı bazâr ve ihtisâb(?) ve beyne’l-milel(?) (..) ve cürm-i cinâyet ve (..) ve kaçkûn ve mâl-ı gâ’ib ve mâl-ı makfûd ve resm-i kul ve himâyegân(?) Müslimân ve (..) (..) mevâdd-ı sâ’ire deyü defter-i evkâfda muharrer kılmayla tahrîr olunduğuna binâ’en nâhiye-i mezbûrede kurulan pazardan ber-mûceb-i defter-i hakânî hâsıl olan resm ve rüsûmât-ı sâ’ire nezâret-i Şeyhü’l-İslâmîde âsûde olan evkâfdan müteveffâ-yı müşârun ileyhin câmi’-i şerîfinin şem’ ve revgan-ı zeyt ve mesârif-i sâ’iresine sarf için rüsûmât-ı mezbûre be-her sene mütevellî-i vakf tarafından ahz olinagelmışiken bu sene-i mübârekede Türkmanoğlu Süleymân ve Etmekci(?) Ahmed nâm kimesneler altmış nefer mikdârı eşkiyâ ile zuhûr ve cânib-i vakfa râci’ olan hâsılât ve rüsûmâtı mugâyir-i defter-i hakânî ve

bilâ-sened tagallüben ahz ve zabt eyledikleri ahâlî-i kazâ-i mezbûrun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a mahzarlarında vakf-ı mezbûr mütevellîsinin bir kıt'a kâ'imesinde tahrîr ve inhâ olunmuş mütevellî-i mûmâ-ileyhin ademî el-Hâc Ali ve refikî istintâk olunduklarında mezbûrân ol tarafdandan mahall-i âhara gitmeksizin bilâ-sened fuzûlî karz eyledikleri a'idât-ı vakf temâmen tahsîl ve harekât-ı mezkûreye cesâretleriçün te'dîben nefy ü iclâ olunmaları bâbında sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu iktizâ eylediğin inhâ ve takrîr etmekle a'idât-ı mukâta'adan merkûmânın zimmetine geçen her ne ise ma'rifet-i şer'le temâmen tahsîl ve zâbitleri ve mübâşir ma'rifetiyle ahz ve İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki bostancıbaşı ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız. Mezkûrânı mahallinde ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ve zâbitleri ma'rifetiyle meclis-i şer'e ihzâr ve mütevellî-i vakf ile terâfu'-ı şer' ve ber-mûceb-i defter-i hakânî cânib-i vakfa â'id olan rûsûmâtdan zimmetlerine geçen her ne ise lede's-sübûtü'ş-şer'î(?) temâmen tahsîl ve taraf-ı vakfiçün idiverdikden sonra te'dîben mezbûrânı mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle kal'a-i merkûmeye irsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûrân mübâşir-i mûmâ-ileyh ile lede'l-vüsûl zikr olunan İnöz kal'asına vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâ'il-i L sene 195.

[s.145/2]

Hâlâ Rumili Vâlîsi ve Rumili'nin sol kolunda vâkî' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühûmâya ve a'yân ve serdârân ve ihtiyârân zîde kadrühûma hüküm ki, Bilâ-mektûb serdârlık zâbiti bâ-fermân-ı âlî memnû' olmakdan nâşî bilâ-mektûb-ı ocak ve hilâf-ı fermân-ı âlî serdârlık zabt ve ocağın îrâd mu'ayyenesi olan cevâ'izâtı ahz ve ekl idenler her kimler ise tahsîl ve kendüleri muhkem te'dîb olunmaları bâbında mukaddem ve mu'ahhar bi'd-defe'at evâmir-i celîlem ısdâr ve irsâliyle cümleye tenbîh ve iş'âr olunmuşiken zikr olunan sağ kolda vâkî' (..) kazâsı serdârlığını bilâ-mektûb altı mâh zabt ve yüz altmış guruş a'yân ve serdâr zimmetlerinde kaldığı Nevrakob kasabasında dahi altı aylık yüz guruş olduğu ve sâ'ir kazâlarda dahi külliyetlü(?) (..) serdârlık cevâ'izâtı müctemi' olduğu kuyûdâtda

mukayyed olmağla mahall-i mezbûrede vâkı‘ kazâlarda bilâ-mektûb serdârlık zabt ve câ’izeyi ahz ve ekl idenler a’yân gürûhundan olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, inzimâm-ı re’y(?) ve ma‘rifetinle ol makûleleri taharrî ve teftîş ve (..) tettebbu‘ ve (..) zâbitleri hârice ihrâc ve tahsîli îcâb iden cevâ’izât kayd-ı kadîmi üzere tahsîl ve ocak tarafından kabzına me’mûra teslîm ve edâda usr ve ocağın ve îrâdının nizâmına hâlel virenler te’dîb ve civâr kal‘alara kal‘a-bend ve zimmetlerinde zuhûr iden serdârlık câ’izesi ocak mâlını edâ etmedikçe ıtlâklarından tehâşî olunmak bâbında sana hitâben fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr (boşluk) ve çavuş zîde kadrühû mübâşir ta’yîn ve irsâl olmuşıdi. İmdi vüsûlünde ber-vech-i meşrûh sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince amel ü hareket ve evvel emirde Kalkandan(?) ve Nevrakop kazâlarında ol mikdar câi’zeyi tahsîl ve sâ’ir sol kolda vâkı‘ kazâların bilâ-mektûb serdârlık zabt ve câ’izeyi ekl idenleri taharrî ve müddet-i zabtları(?) (..) ihrâc ve tahsîli lâzım gelen cevâ’izât (..) (..) ve mübâşir ma‘rifeti ve (..) etmeleriyle tahsîl ve edâda muhâlefet idenleri civârda vâkı‘ kal‘alara kal‘a-bend ve zimmetlerinde olan mâl-ı ocak edâ olmadıkça ıtlâklarından tehâşî ve fîmâ-ba’d bilâ-mektûb ocak serdârlık zabt eylememeleri şartıyla nizâm (..) infâz-ı emr-i şerîfime mezîd-i ihtimâm eylesesiz deyü bi’l-fi’l dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâ’il-i Za sene 195.

İşbu emr irsâl olmayup atâlet hıfz olunmuşdur.

[s.145/3]

Ayazmend kazâsı nâ’ibi Mevlânâ (boşluk) zîde ilmühûya hüküm ki, Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Derviş Sâlih zîde ilmühûsun. Bu def’a Der-aliyyeme vârid olan i‘lâmında kurb ü civârda vâkı‘ Ayvalık kazâsı re‘âyâlarının Ayazmendli Nasûh oğlu Halîl hakkında iştikâ ve inhâlarına mebnî Bozcaada’ya nefy ü iclâ ve mahall-i menfâsına ihzâr ve ikâmet itdirilmesi bâbında Kapudan-ı deryâ düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü’l-alem vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm’allâhü te‘âlâ iclâluhûya hitâben sâdır olan fermân-ı celîlü’ş-şânım mübâşiri yediyle vürûdunda müşârun ileyh tarafından bâ-buyuruldu ta’yîn ve irsâl olunan mübâşir ma‘rifetiyle Ayazmend mahkemesine lede’l-vüsûl sicill-i mahfûza ba‘de’l-

kayd ahâlî-i vilâyet meclis-i şer'ê da'vet ve muvâcehelerinde feth ve kırâ'et ve mazmûnu cümleye i'lân ve işâ'at ve istintâk olundukda merkûm Nasûh oğlu Halîl mübâşirân-ı mûmâ-ileyhimânın vüsûllerinden dört beş gün mukaddem hânesinden hurûc ve ne tarafa gitdiği kimesnenin ma'lûmu değildir deyü haber virdiklerinde sırren ve alenen teftîş ve tefahhus olunup firâr ve gayb eylediği mahall nümâyân olmadığı ecilden, tekrâr müşârun ileyh tarafından mübâşir ta'yîn ve irsâl ve kurb ve civârda vâkı' kazâları geşt ü güzâr ve sırren ve alenen taharrî ve teftîş olundukda merkûm Halîl'in ne mahalde idiği ma'lûm olmağla ahâlî-i Ayazmend meclis-i şer'ê ihzâr ve kendülere mübâşirân-ı mûmâ-ileyhimâ ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le tenbîh ve te'kîd olundukda civârlarında merkûm Nasûh oğlu Halîl ba'de'l-yevm gerek vilâyetimize(?) ve gerek hânesine geldiği mesmû'muz oldukda cânib-i şer'ê ihbâr ve vukû'u üzere i'lâm ahz ve irsâl ideriz deyü müte'ahhid olmalarıyla fî-nefsü'l-emr hakikat-ı hâl minvâl-i muharrer üzere olduğunu Der-i devlet-medârıma arz ve i'lâm eylediğin ecilden, mazmûn-ı i'lâm virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp i'lâm-ı hâl ber-minvâl-i muharrer hîn-i zuhûrunda ber-mantûk-ı emr-i âlî hareket olunmak için bulunduğu vakitte zâbite ihbâr ve teslîmde tekâsül idenlerin emr-i te'dîbi icrâ olunacağını tenbîh ve te'kîd olunmak fermânım olmağın imdi ber-vech-i muharrer vürûd iden i'lâmının mazmûnu mukaddemâ sâdır olan emrin kaydı bâlâsına şerh virilmekle fîmâ-ba'd merkûm Nasûh oğlu Halîl'in hîn-i zuhûrunda ahâlî ve re'âyâ-yı mezbûrûnun ta'ahhüdleri muktezâsınca cânib-i şer'ê ihbâr ve tesyîre mübâderet-birle infâz-ı emr-i münîfime dikkat eylemelerini tenbîh ve te'kîde mübâderet ve bulunduğu vakitte mugâyir-i ta'ahhüd ihbâr ve teslîmde tekâsül ve ketm ü ihfâ idenlerin emr-i te'dîbleri icrâ olunacağını gûş u hûşlarına bir hoşca (...) ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında

Fî evâ'il-i Za sene 195.

Merkûmun Bozcaada'ya nefyiçün sudûr iden emrin kaydı bâ-fermân-ı âlî terkîn ve afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 95.

[s.146]

[s.146/1]

Erzurum Vâlisi vezîrim Mustafa Paşa'ya ve Kelkid Voyvodası (boşluk) zîde mecdühûya hüküm ki,

Erzurum sancağında vâkı' Kelkid kazâsı sâkinlerinden Mirlivâ-yı sâbık Mehemmed ve Hüseyin Beyoğlu İbrahim ve (..) nâm karye sükkânından Mollâ Mehemmed nâm kimesneler kazâ-i mezbûr sükkânında Sâlih Bey dimekle ma'rûf kimesnenin cihet-i ma'lûmeye mazarrâtı olup ahâlî zimmetlerinde olan alacağının tahsîline muhâlefet ve sâ'ir nâ-ber-câ harekâta mübaderâtlarından nâşî li-ecli't-te'dîb merkûmûnun mübâşir ma'rifetiyle Van kal'asına kal'a-bendleri zımnında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Cemâziye'l-ahir'inde siz ki vezîr-i müşâr ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız, size ve Van kal'ası dizdârına hitâben bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşidi. El-hâletü hâzihî sen ki Erzurum Vâlisi vezîr-i müşârun ileyhsin. Bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan iki kıt'a tahrîrât ve husûs-ı mezbûru istimâ' me'mûr Mevlânâ İbrahim zîde ilmühûnun bir kıt'a i'lâmı mefhûmunda emr-i şerîf-i mezkûr sadr-ı â'zam enderun çavuşlarından el-Hâc Ahmed zîde kadrühû mübâşeretiyile esnâ-yı râhda sana vâsıl olup kazâ-i mezkûra vüsûlünde ahâlî-i kazâ-i mezkûr merkûm Salih Bey'in alacağı olan meblağ ma'lûm ol mikdârdan üç bin beş yüz guruş mâtde-i âharın inkıtâ' ve kasd-ı husûmetiçün bedel-i sulh nâmıyla ba'de'l-tard(?) bâkî kalan meblağı ahâlî-i kazâ virmek üzere tanzîm olmakdan nâşî merkûmûnun kal'a-i mezkûreye irsâlleri (..) ve fîmâ-ba'd yekdiğere ızrâr kasdında olmamaları şartıyla ber-vech-i mukâvele hüccet-i şer'iyeye i'tâ ve kat' (..) muhâsebe-birle mübâşir-i merkûm i'âde olduğu(?) ve merkûmûnun afv ü itlâklarını hâvî emr-i münîfim sudûru derc ve iş'âr olunmak hasebiyle vech-i meşrûh üzere afv ü itlâk olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız, merkûmûnun şart-ı mezkûr ile cürmleri afv olunduğu ma'lûmunuz oldukda haklarında kal'a-bendleriçün sâdır olan emr-i şerîfim imtisâlen(?) kal'a-bend teklîfiyle ta'addîden mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 195.

Van'a kal'a-bendleriçün emr yazıldı.

Fî evâhir-i Rsene 96.

[s.146/2]

Çatalca nâhiyesi nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,
Ekrâd tâ'ifesinden Badallu(?) aşîretinden nâhiye-i mezbûre tâbi' Halfa(?)
karyesinden Kel Veli ve Yenice karyesinden Kara Ali nâm kimesneler gelüp bunlar
üzerlerine edâsı lâzım gelen hukûk ve rûsûmların (..) mukâta'ası zâbitlerine
temâmen edâda kusurları yoğiken mukâta'a-i mezbûr mutasarrıfı tarafından âdemisi
Mustafa nâm kimesne meclis-i şer' de mâl-ı mukâta'anın ta'tiline mümâne'at(?) ve
ihtilâl-i nizâm-ı mukâta'aya bâ'is olmalarıyla sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin
tarafından vârid olan i'lâmını sâdir olan emr-i şerîfim mücebince merkûmân Kel Veli
ve Kara Ali li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunup lâkin
mezbûrlar kendü hâllerinde olmak şartıyla Çatalca nâhiyesine tâbi' (..) karyesinden
Îmâm Ahmed ve mü'ezzin Mehemmed nâm kimesneler tekeffül ve ta'ahhüd
etmeleriyle merkûmânın cürmleri afv ve kal'adan itlâk olunmaları bâbında istidâ-i
inâyet eyledikleri ecilden, merkûmân fîmâ-ba'd mâtde-i mukâta'anın adem-i ta'tilini
mûcib hareketde bulunmayup kendü hâllerinde olmak üzere mezkûr mezkûr (..) karyesinden
Îmâm Ahmed ve mü'ezzin Mehemmed tekeffül ve ta'ahhüd etmeleriyle
bundan böyle bu makûle tahrîk-i re'âyâ ve ihtilâl-ı nizâm-ı mukâta'a hareketleri
zuhûr ider ise merkûmân Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak şartıyla
merkûmânın cürmleri afv olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za sene 1195.

[s.146/3]

Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân
mühürlü arz-ı hâl gönderüp Atina ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan
Atina mütemekkinlerinden Calik Ancelottitero(?) nâm zimmî kendü hâlinde
olmadığına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Benefşe kal'asına kal'a-bend
olunmuşidi. Bu def'a fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temed kesân
tekeffül ve ta'ahhüd eylediklerin bildirüp mesfûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde ve kâr ü
kisbiyle meşgûl olup vazîfesi olmayan işlere ve umûr-ı memlekete müdâhaleden
ictinâb eylemek ve eğer sâbıkı misillü harekâta tasaddî ider ise te'dîb-i şedîd ile
te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ve kal'adan itlâk ve sebîli tahliye

olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkûmeden afv ü itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 195.

[s.146/4]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühû ve Gelibolu nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Re'îsü'l-küttâbım olan Süleymân Feyzî'nin zâhidi(?) (..?) uymayup (..?) devlet-i aliyyeme râci' etvâr-ı mütenevvi'aya ibtidâr ve nice harekât-ı gayrı marziyeye ictisârı bi't-taharrî(?) (..?) şâhânemde zâhir ve bedîdâr olduğuna binâ'en nefy ve te'dîbi lâzım gelmekden nâşî Gelibolu'ya nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i mülûkânem ta'alluk itmeğin imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle kaldurup Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühûya terfikan menfâsı olan Gelibolu'ya irsâl ve nefy ü iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve sen ki Gelibolu nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mûmâ-ileyhi menfiyyen Gelibolu'da ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mücânebet ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za sene 95.

Vüsûlünü müş'ir Gelibolu nâ'ibinin arzı gelmiştir.

20 Z sene 95.

[s.147]

[s.147/1]

Edirne Kādîsı'na ve İbrail kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

İbrail kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve meşâyih ve sâdât-ı kirâm ve haseki ve çorbaciyân ve ağavât ve serdengeçdiyân ve alemdârân ve ahâlî Südde-i sa'âdetime mahzar gönderüp İbrail müftîsi Sa'îd Feyzullah ba'zı mektûm mesâ'ili halka i'lân ile ihtilâl-ı nizâm-ı memlekete ve adem-i tenfîz-i evâmiri mûcib olur harekât-ı reddiye âdet-i müstemirresi olup defe'âtle kendüye nush ü pend

olundukda inâdında ısrâr ve hatta bu esnâda dahi me'lûf olduğu (..) nice fâhiş(?) ve ihtilâl-i beldeye olacak kelâm ve fesâda mü'eddî olur deyü bin yüz doksan iki senesi evâ'il-i Zi'l-ka'desinde sâbıkâ İbrail kazâsı nâ'ibi İsmail zîde ilmühû arz ve müftî-i mezkûru fetvâdan hacr ve bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî Edirne'de meks ve ikâmete fermân-ı âlî sâdır ve mahalline lede'l-vürûd müftî-i mezkûr sem'an (..) deyüp(?) mahrûse-i Edirne'de menfiyyen meks ve ikâmet idüp lâkin mûmâ-ileyhin hakkında isnâd olunan mevâdd ifk ü iftirâ olmağla hâli diğerk gûn ve (..) terahhümen itlâk olunmak için hâlâ İbrail nâ'ibi Seyyid Abdülkerim zîde ilmühû mühr-i mutâbık arz ve ahâlîsi mahzar eylediklerin inhâ ve müftî-i mezkûrun cürmü afv ü itlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-en'âm olan Mehemmed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ü itlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Za sene 195.

[s.147/2]

Zikri âtî keşişin buşunduğu mahallin kâdîsıyla Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Drama(?)ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında vâkı' Kosfaniçe(?) nâm manastır keşişlerinden Hristodoros nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp mel'ânetde ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olunduğu Rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Aynaroz cezîresinde vâkı' Alvet(?) manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 195.

[s.147/3]

Konrapa kazâsı nâ'ibine ve Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Konrapa kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Serafi(?)-zâde es-Seyyid Sa'dullâh zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp Konrapa kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve hutabâ ve sâ'ir ahâlî-i fukarâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûra tâbi' Üçkese(?) karyesinden zalemeden Deli Halîl dimekle arîf kimesne kendü hâlinde olmadığından bu hilâlde kazâ-i mezbûr serdârlığını bir takrîb ahz ve hevâsına tâbi' yirmi otuz nefer mikdârı eşkıyâ tâ'ifesiyle karye karye gezüp hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın ahâlî-i fukarânın emvâl ve erzâkların nehb ü gâret ve zulm ve fesâdın nihâyeti olmayup ol vechile fukarânın halleri diğere-gûn ve perîşân olmağla rahmen-li'l-fukarâ sâ'ire mûcib-i ibreten mezbûr Deli Halîl ocak tarafından zâbiti ma'rifetiyle ahz ve Ankara kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum sudûru recâsında bi'l-iltimâs arz ve bâlâda mezkûr Deli Halîl'in üzerinden serdârlık ref' ve cümlelerin muhtârına virilmekle mezbûr Deli Halîl te'dîben ve sâ'ire mûcib ibreten i'lâm ve istirhâm olunduğu üzere ocaktan mübâşir ma'rifetiyle Ankara kal'asına irsâl ve kal'a-bendiçün bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince ocaktan mübâşir ma'rifetiyle Ankara kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

14 Ra sene 96.

[s.147/4]

Karaman Vâlîsine ve Konya Mollâsına ve Niğde Nâ'ibine ve Niğde kal'ası dizdârına hüküm ki,

Zu'amâdan Mîr Mehemed Bahaüddin zîde mecdühûnun Niğde sancağında Bor nâhiyesinde (..) nâm karye ve gayrıdan berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerini bin yüz doksan üç senesine mahsûben sâbıkı üzere Niğde sâkinlerinden Miftahağasıoğlu Seyyid İbrahim ve Seyyid İbrahim ve Ahmed nâm kimesneler ümenâlarıyla iltizâm ve bedel-i iltizâmı için bir kıt'a deyn temessükü i'tâ eylediklerinden sonra ze'âmet-i mezbûr karyelerini sene-i mezkûre hitâmına gelince

zabt ve a'şâr ve rüsûmâtını temâ[me]n ahz ü kabz idüp mukayyed (..) bedel-i iltizâmına tecâvüz eylemişken bi'd-defe'ât mutâlebe olundukda mezbûrlar şirrete sülûk ve noksân tekîfî ile deynlerini edâ eylemeyüp zimmetlerinde kaldığın ve ze'âmet-i mezbûre subaşısı olan İbrahim zîde kadrühûyu vekîl ta'yîn eylediğin mîr-i mûmâ-ileyhin pederi dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Sâlih dâme mecdühû bundan akdem bâ-arz-ı hâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â mahallinde ma'rifet-i şer'le rü'yet ve şer'an zimmetlerinde sâbit ve mütehakkak olan her ne ise tahsîl ve ihkâk-ı hakk ve eğer zimmetlerinde sâbit olan meblağın edâsında ta'allül ider ise divân-ı Karaman'a ihzâr ve habs ve keyfiyetleri Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmakiçün işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Safer'inde bir kıt'a emr-i şerîfim sudûrundan sonra ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmûn Seyyid İbrahim ve Seyyid İsmail ve Ahmed ze'âmet-i mezkûr karyeleri mahsûlât ve rüsûmâtlarından ber-mûceb-i defter mûmzâ makbûzları olarak zimmetlerinde sâbit olan meblâğdan gayrı-ez teslîm bâkî kalan akçeyi mâdâm(?) ki edâda mûmâne'atları olmaya hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i âlî ızrâr kasdıyla ta'addî itdirilmemek için merkûmûn inhâsıyla yine sene-i mezbûre [s.148] evâsıt-ı Receb'inde Niğde nâ'ibine hitâben dahi bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır olup ancak mîr-i mûmâ-ileyhimin bu def'a Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâli mefhûmunda merkûmûn ber-mûceb-i temessük meblağ-ı mezkûrdan ceste ceste bin yedi yüz seksen yedi guruş teslîm ve mâ'adâ dört bin dokuz yüz altmış üç guruş mücerred ekl ü bel' sevdâsıyla gâh edâsında (..) (..) ve gâh ze'âmet-i mezbûrun hâsılâtı noksân zuhûr eyledi deyü ızrâr(?) ve fitneye cesâret ve isdâr itdirdikleri emre (..) külliyyen makbuzâtı(?) edâda ta'allül ve muhâlefet ile hâlâ İsmail ve Devlet-i aliyyemde olmakla sene-i mezbûra mahsûben makbûzları bedel-i iltizâmı tecâvüz eylediği bu def'a mahallinden vürûd iden bir kıt'a i'lâm-ı şer'î ve bir kıt'a mûmzâ müfredât defteri nâtik olduğun inhâ ve ol bâbda müceddeden emr-i münîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en mezbûr İsmail ol taraftan Âsitâne-i sa'âdetime gelmiş olup husûs-ı mezbûrun tahkîki (..) ictimâ'larına muvaffak olmağla çavuş mübâşeretiyle mezbûr İsmail divân-ı Karaman'a ihzâr ve müşterikleri mezbûrân Seyyid İbrahim ve Ahmed hâzır oldukları hâlde ber-mûceb-i i'lâm-ı şer'î zimmetlerinde bedel-i iltizâmdan tahakkuk iden bi-eyyi hâlin temâmen tahsîl ve subaşısı-i mezbûra teslîm ve düyûn-ı şer'î edâda ta'allül iderler ise li-ecli'l-ıslah Niğde kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki, vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz. Ber-minvâl-i muharrer i'lâm-ı şer'î mûcebince mezbûrûnun zimmetlerinde gayrı-ez teslîm şer'an sâbit ve mütehakkak

olan meblağ-ı merkûmun tahsîli (..) dahi ictimâ'lara mütevaffik olduğu cihetden mezbûr İsmail Âsitâne-i aliyyemden çavuş mübâşeretıyla ol cânibe i'âde ve irsâl olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mezbûr İsmail ile müşterikleri mezbûrîn Seyyid İbrahim ve Ahmed hâzır oldukları hâlde ber-mûceb-i i'lâm-ı şer'î bedel-i iltizâmdan gayrı-ez teslîm zimmetlerinde şer'an sâbit ve mütehakkak olan akçenin alâ-eyyi-hâlin temâmen ve kâmilen tahsîl ve mîr-i mûmâ-ileyhimin subaşısı mezbûra teslîmine mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve bu vechile infâz-ı emr-i münîfime mübâderet eylesiz, şöyle ki bu def'a dahi zimmetlerinde mütehakkak olan meblağı bi-vech-i şer'î edâda muhâlefet iderler ise li-ecli'l-ıslâh Niğde kal'asına kal'a-bendlerine mübâderet ve iğmâz ve rehâvetden ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 195.

[s.148/1]

Mora muhassılı vezîre ve Eğriboz Kādîsı'na hüküm ki, Mora cezîresinde vâkı' Kordos mukâta'ası re'âyâlarından nefsi-i Kordos kazâsı sükkânından Borganit(?) nâm kocabaşının oğlu Nikola Todora(?) nâm zimmî bu esnâda bir takrîb kazâ-i mezkûra kocabaşı olmakdan nâşî kendü hâlinde olmayup tahrîb-i bilâd ve tazrîr-i ibâda cür'et ve bâ'is-i ihtilâl-i memleket ve re'âyâsının mücib-i perâkende ve perîşanları olur hâlâta cesâret eylediği mâlikâne mutasarrıfları taraflarından bâ-arz-ı hâl inhâ ve zimmî-i mesfûrun li-ecli't-te'dîb mahalline nefy ü iclâ olunmasını istid'â olduğuna binâ'en ıslâh-ı nefsi idinceye dek Eğriboz'a iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mora muhassılı vezîr-i müşârun ileyhsin. Zimmî-i mesfûru li-ecli't-te'dîb Eğriboz'a nefy ve irsâle mübâderet ve sen ki Eğriboz Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vüsûlünde mesfûru ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara harekete ruhsat ve cevâzdan mübâ'adet ve vüsûlünü Der-alıyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 195.

Vüsûlü müş'ir Eğriboz nâ'ibi Yusuf Efendi'nin arzı gelmiştir.

(???)

Mora muhassılı vezîr ve Kordos ve Tarbonice(?) ve Kordos ahâlîsinin tahrîrâtlarıyla itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 3 Ra sene 196.

[s.148/2]

Tosya nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Tosya nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Osman zîde ilmühûsun, mektûb gönderüp Tosya kasaba ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve zu'afâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup yüz doksan bir senesi ma'lûmü'l-esâmî eşhâs mahkemeyi basup hâkimü'l-vakt el-Hâc Seyyid Mehemmed ve me'zûn bi'l-iftâ diğer Seyyid Mehemmed ve kâ'im-makâm-ı nakîbü'l-eşrâf-zâde Seyyid Ali ve müftî-i sâbık Mehemmed nâm mazlûmlar ile Hâcıoğlu Ahmed ve oğlu Mustafa'yı katl eyledikleri bâ-tahrîr inhâ olunduğuna binâ'en bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî sâdir olan emr-i âlî-şânım mücebince Amasya Kādîsı Mevlânâ İbrahim zîde fazlühû mahalline vürûdunda tathîr-i belde ve terfîh-i ibâd için eşkıyâ-yı merkûme fîmâ-ba'd kazâ-i merkûma ayak basdırılmayup bilâ-emr-i âlî nüzûl iderler ise ahâlî kazâ-i mezbûr yüz bin guruş nezre kat'-birle virilen hüccet-i şer'îyye baş muhâsebeye kayd ve sebt olunup lâkin kazâ-i mezbûrdan kazanasmazoğlu Hasan Firdevs oğlu Ömer nâm kimesneler dâ[imâ] kendü hâllerinde olup husûs-ı mezbûrda bir dürlü alaka ve medhalleri olmayup vukû' bulan sefer-i humâyûnda bezl-i vücûd ve küllî emekleri sibkat idüp bî-cürm iken ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı vâkı' inhâsına binâ'en mezbûrânın isimleri hüccet-i mezbûreye bir takrîb idhâl olunup ehl ü iyâllerinden dûr ve kâr ü kisblerinden mehcûr olmalarıyla merkûmânın haklarında isnâd olunan mevâdd kizb-i sarîh ve iftirâ-yı mahz olmağla hâl-i mağdûriyyetlerine merhameten ve iyâl ü evlâdlarına şefkaten cürmleri afv ve ıtlâk ve nezr hüccetinden isimleri ref' ve terkîn olunup min-ba'd vatanlarında ehl ü iyâlleri derûnunda kâr ve ma'âşlarıyla iştigâl olmaları bâbında bir kıt'a emr-i âlî-şânım virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden mezbûrân min-ba'd hilâf-ı rızâ hareketden mübâ'adet eylemeleri şartıyla nezr hüccetinden isimleri terkîn olunup vatanlarında ikâmetlerine muhâlefet olunmamak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 195.

Baş muhâsebeye ilmühaberi virilmişdir.

[s.149]

[s.149/1]

Malatya sancağı mutasarrıfı Rişvan-zâde dâme ikbâluhû ve Malatya Kādîsı'na ve Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki,

Köprülü-zâde Mîr Abdülvahid dâme mecdühû Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp hâlâ berât-ı şerîf-i âlî-şânımla evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîsi olduğu cedd-i emcedi Sadr-ı â'zam-ı esbak müteveffâ Köprülü Mehmed Paşa evkâfından Malatya kazâsına tâbi' Kilim Hanı vakfı kasabası ahâlîsinden Hacı Halîloğlu Deli Bekir ve Çalikoğlu Nebî nâm kimesnelerin infâz-ı şerr ü şürûr(?) âdet-i müstemirreleri olmakdan nâşî vakf-ı mezkûrda zâbit olanların vakt-i ta'sîrlerinde beğendikleri hizmetlerin (..) (..) bize vir deyü cebr ve ibrâma tasaddî (..) (..) bundan akdem (..) (..) men'î bâbında sâdır olan emr-i celilü's-şânın hilâfî hareket ile zâbitân ve vakfdan (..) alup ve hizmetlerin ta'sîr ve üç yüz kileden ancak altmış yetmiş kilesin zâbit-i vakfa virüp ve mâ'adâsını ekl ü bel' idüp ve eğer zâbit imtinâ' ve (..) virmediği hâlde icrâ-yı garaz ile tekdîr ve itlâf-ı mahsûlatına sa'y ve min-küllî-vücûh ızrârını(?) kasd etmeleriyle geçen sene zâbitleri olan (..)oğlu Osman Ağa nâm kimesneyi beş altı yüz guruş zarar ile rahnedâr ve henüz zâbitinden üç dört mâh müddeti bâkî iken âciz ve bed-karâr(?) ve firâr itdirmeyüp ve bunlardan mâ'adâ zâbite ihzârı lâzım gelenleri mübâşiri elinden cebren ahz ve hânelerine götürüp kimisine tecrîme ve kimisini ahille(?) ve bu makûle hareket ile hareket-i nâ-ber-câları sâ'irlerini dahi ihtilâle bâ'is bâdî ve nizâm-ı kasabaya muhtel ve muzırr olup ve yine kurâ-i vakfdan olup (..) karyesi re'âyâlarından Ömer Çavuş nâm şakî dahi şakîyân(?)'ı mezkûrlara istinâd ile fesâddan hâlî olmayup bir kimesnenin menkûha-i münevveresi sekiz mâh mikdârı kendü hânesinde zabt ve habs idüp zevci zâbiti teşekkî eylediğin zâbiti şakî-i mezkûrun ihzâra âdem gönderdikde bir dürlü itâ'at ve inkıyâd etmeyüp dâne(?) tüfenk ile mecrûh idüp re'âyâ-yı sâ'ireyi dahi gûnâ gûn ızrârı zâhir ve bâhir karye-i mezbûreye gelen mübâşirleri men' ü def' eylemek âdet-i müstemirreleri olup İbâdullahın da'vâ-yı hukûkların îsâl ile nizâm-ı kasabanın bi'l-küllîye ihtilâline sebep ve irâd-ı vakfın izmihlâline bâ'is ve bâdî oldukların Malatya kazâsı nâ'ibi mühr-i mutâbık i'lâm etmekle eşkıyâ-yı merkûmûn ıslâh-ı nefis oluncaya dek ibreten li's-sâ'irin Samsun kal'asına bend olunmalarıçün sen ki Malataya sancağı mutasarrıfı mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim

sudûrunu mîr-i mûmâ-ileyh arz-ı hâli ile inhâ etmekle sen ki Malatya sancağı mutasarrıfı mûmâ-ileyhsin. Vech-i meşrûh üzere merkûmân kal'a-i merkûma kal'a-bend olunmaları bâbında.

Fî evâhir-i Za sene 1195.

[s.149/2]

İstifa ve Livadiye ve sâ'ir zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîlarına ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstifa ve tevâbi'i metopolidinin dâhil-i iltizâmında nefsi İstifa sâkinlerinden Vasili veled-i Papa Batoş nâm zimmî kendü hâlinde olmayup kocabaşılık dâ'iyesinde re'âyâ-yı acezeyi tekdîr ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî idüp bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu mahzar gûne Rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr istifa ve Livadiye ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefsi için Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca ıtlâk olunmamak bâbında emri şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 195.

[s.149/3]

Tırhala ve zikri âtî râhibin bulunduğu mahalin kâdîlarına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstifa ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında nefsi İstifa sâkinlerinden Ağazokos(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî idüp bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mûmâ-ileyhsin isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu mahzar gûne Rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr her ne mahalde bulunur ise yasakçı ahz ve ıslâh-ı nefsi için Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfâ'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup ıslâhı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca ıtlâk olunmamak bâbında emri şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 195.

[s.149/4]

(???) Kādîsî'na hüküm ki,

(???) de vâkı' Bostancıyân-ı Hâssa ocağı kâtibi Ahmed zîde kadrühûnun Der-aliyyeme gönderdiği arz-ı hâlinde mûmâ-ileyh kendü hâlinde ırz ve edebiyile mukayyed olup ta'addî olunmasını mûcib hâli yoğiken birkaç nefer ashâb-ı agrâzın iftirâlarıyla bundan akdem bâ-emr-i âlî (..) nefy ü iclâ olunup mağdûr (..) ve alîl (..) (..) ile kûfî yevmiyeye muhtâc ve mükedderü'l-hâl olduğun tahrîr ve inhâ ve ihtiyârlığına merhameten cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmeğın mezbûr kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 195.

[s.149/5]

Hâlâ Kapudan-ı Deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa'ya ve Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Tarafından Der-bâr-ı atûfet-kararıma takdîm olunan takrîr mefhûmunda tersâne-i âmiremde bâ-berât-alî mi'mâr-ı evvel olan Mustafa Halîfe tesâne-i âmirem sâhasında inşâ olunan kayukların hîn-i inşâlarında bir batında(?) tehâvün ve taksîrlerinden nâşî donanma-yı humâyûnumun bahr-i siyâha me'mûriyetleri senesi bir senelerin elli beş zirâ' bir kıt'a firkateyn-ı cedîd telâtum-ı deryâdan her taraftan açılıp kazâ-zede ve bu sene-i mübârekede dahi Dimyat'a me'mûr üç senelik kırk beş zirâ' bir kıt'a sefîne kezâlik telâtum-ı deryâdan açılıp kazâ-zede ve sâ'ir bu misillü kazâyâ düçâr olanları ve ekserî su gösterenler(?) tersâne-i âmiremde inşâ olunan sefînelerden olup vücûhla töhmeti zâhir olmağla her-bâr mi'mâr-ı merkûma tenbîh-i ekîd olunur iken mukayyed olmadığından eğerçi tertîb-i cezâsı lâzım gelüp ancak pîr ve ihtiyârlığına merhameten katle-bedel ibrete-li's-sâ'irîn min-ba'd itlâk olunmak üzere Limni cezîresine cezîre-bend olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve iltimâs olunmağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. tahrîr ve iltimâsın üzere mi'mâr-ı sâbık merkûmu katle-bedel ibrete-li's-sâ'irîn Limni cezîresine nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vüsûlünde merkûmu cezîre-i merkûmede ber-vech-i muharrer menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-

emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1195.

[s.150]

[s.150/1]

Galata Voyvodası Ali zîde mecdühûya ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Galata mütemekkinlerinden şerbetci(?) tâ'ifesinden Nekete(?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup eşirradan olduğundan dâ'imâ ehl-i ırz re'âyâyı ifrâd-birle tezvîrâta sâlik olduklarından re'âyânın ekserîsini tahrîk ve taraflarına celb ve ittihâd (..) (..) tezvîc zu'muyla hilâf-ı marzî harekete cesâret ve her-bâr re'âyâyı rencîde ve ta'cîze mübâderet ve hâsılât-ı vakfın kesr ü tedennîsine sebep ve illet ve muhtâc-ı te'dîb olanların sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin tarafından bâ-takrîr inhâ ve mesfûr ıslâh-ı nefis oluncaya dek İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i münîfim sudûrunu istid'â olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere zimmîyân-ı mesfûr çavuş mübâşeretiyle İnöz kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer mesfûr Nekete(?)'yi ma'rifetinle ahz ve te'dîb ve ıslâh-ı nefis için çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyle İnöz kal'asına ırsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mesfûr vüsûlünde kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vâsıl ve kal'a-bend olduğunu çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za sene 195.

Mesfûrun vüsûlünü müş'ir İnöz kal'ası dizdârınının arzı gelmişdir.

23 Za sene 95.

Tefhîm olunduğu üzere tebdîl olunuşdur.

Guree-i Z sene 195.

İtlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâhir-i M sene 96.

[s.150/2]

Homa Geyikler Kādîsı'na hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hâcî Ali nâm kimesne yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Süleymân'ın hânesine dühûl ve fi'l-i şenî' kasdıyla ta'addî ve avenesinden Tahmas(?) Halîl ve Hâcî İbrahim ve Seyyid oğlu Halîl beş yüz gurusunu ahz ve vâlîye iştikâ eylediğin Keşişoğlu Mahmûd mübâşirin elinden alup der-zencîr ve darb ve bin(?) gurusunu cebren ahz eylediğine kanâ'at etmeyüp tekrâr hânelerini basup beşyüz guruşluk eşyâsını yağma ve darb ve iki dişini ihrâc eyledi deyü mezbûr Süleymân mukaddemâ rikâb-ı kâm-yâbıma ref'-i ruk'a iştikâ ve mübâşir ma'rifetiyle merkûmûn divân-ı Anadolu'ya ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyet sûret-ı sicillâtıyla arz ve i'lâm olunmak için Anadolu Vâlîsi'ne ve Kütahya nâ'ibine hitâben sâdir olan emr-i âlî lede'l-vürûd mezbûr Keşişoğlu'nun vekîli Kütahya'ya ihzâr ve terâfu'-ı şer' olunduklarından mâ'adâ merkûm bin guruş nükûd ve beşyüz guruşlukdan mütecâviz hinta ve sâ'ir nesne iddi'â ve vekîl-i mezbûr dahi müvekkil-i merkûmun mezbûr Süleymân yedi yüz guruş alacağı olmağla hinta (..) deyni mukâbili viridiğini ikrâr ve mâ'adâsını inkâr ve mezbûr Süleymân dahi kerhen kabûl eylediğini inhâ etmekle yine taleb olundukda isbât-ı beyyineden ızhâr-ı acz ve firâr eylediğinden başka da'vâ-yı merkûm mukaddemâ rü'yet ve (..) olunmuş olup icrâ-yı garaz ve tezvîr âdet-i müstemirresi olduğunu ahâlî haber viridiğin Anadolu Vâlîsi ve Kütahya nâ'ibi tahrîr ve kaydı bâlâsına şerh virilmişken mezbûr Süleymân rikâb-ı kâm-yâbıma ref'-i ruk'a ile ta'cîz eylediği ecilden, mezbûr Süleymân mahallinde hâsımı ile lede't-terâfu' isbât-ı beyyineden acz-birle firâr eylediğinden gayrı da'vâ-yı mezkûr mukaddemâ rü'yet ve (..) olunmuş olup icrâ-yı garaz ve tezvîrât âdet-i müstemirresi olduğu Anadolu Vâlîsi ve Kütahya nâ'ibi taraflarından tahrîr ve i'lâm olunuşiken mezbûr hîcâb bulmayup Dîvân-ı âlî-şâna ve rikâb-ı humâyûnuma bilâ-mûceb ta'cîzden hâlî olmamağla çavuş mübâşeretiyle vilâyetine nefy olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûr Süleymân menfiyyen vilâyetine gönderilmekle kazâ-i mezbûrda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-[emr]-i şerif(?) itlâk ve firârından hazer ve vüsûlünü müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1195.

[s.150/3]

Hâlâ Edirne Bostancıbaşısına ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki, İstabl-ı âmire-i evvele tâbî' Ferecik (..) re'âyâları sâye-i re'fet vâye-i mülûkânemde âsûde olup kimesne tarafından rencîde ve remîde olunmaları iktizâ etmez iken bir müddetden berü Ferecik kazâsı ahâlîlerinden zümre-i eşkıyâdan Hâcî Ramazanoğlu Ali ve Serrâcoğlu Mustafa nâm şakîler re'âyâ-yı mezkûr üzerlerine musallat ve gûnâ gûn cevri ü ezâ ile perîşânlıklarına bâdî oldukları lede'l-inhâ bi'd-defe'ât nefy ü iclâlâları bâbında müte'addid evâmîr-i aliyem sâdır olduğundan başka bundan akdemce ıstablâ-i âmirem tarafından ta'yîn olunan kayıkcı mübâşeretiyle Limni kal'asına kal'a-bendleriçün sâdır olan emr-i şerîfim kayıkcı-i merkûm vesâ'itiyle irsâl olundukda sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûmânı yanına celb ve istishâb ve itlâklarına sa'y ile emr-i şerîfiminin icrâ ve tenfîzinde tekâsül ve iğmâz eylediğin mirahûr-ı evvelim tarafından bâ-takrîr inhâ olunmağla sen ki Edirne bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince bi-eyyi-hâlin kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi tenfîz-i evâmîr-i aliyem hükkâm ve zâbitânın dâhil-i zimmetleri iken hilâf-ı emr-i âlî bu gûne hareketden mugâyir-i rızâ-yı pâdişâhânem olmağla mukaddemâ sudûr iden emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâlin merkûmânın kal'a-bendi ile tenfîz ve icrâsı matlûb-ı mülûkânem idiğü ma'lûmun oludukda kayıkcı mübâşeretiyle ber-vech-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûmânı bi-eyyi-hâlin kal'a-i mezbûre tesyîr ve kal'a-bend idüp iğmâz ve müsâmahadan ve himâye gûne hareket ile emr-i şerîfin adem-i tenfîzini mûcib olduğü vaz' ü hareketden gâyetü'l-gâye hazer ve mûcânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kal'aya vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini ve kal'a-bend oluduklarını kayıkcı-i merkûm ile Der-alıyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z sene 195.

Tekrâr kal'a-bendleriçün emr-i şerîf yazılmışdır.

2 Z sene 195.

[s.151]

[s.151/1]

Zikri âti kişilerin(?) bulunduğu mahallin kâdîsıyla Tırhala Kâdîsî'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Filibe ve tevâbi'î metropolidinin dâhil-i iltizâmından kazâ-i mezkûra tâbi' Fırçalı nâm karye havâlîsinde vâkı' (..) nâm manastırın gamnosu Ananye(?) nâm keşîş dâ'imâ kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyınlerine mugâyir harekât-ı nâ-marziyeye tasaddi etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr te'dîb gûş-mâl olduğu Rûmî varaka ile taraflarına ifâde olduğun bildirüp mesfûr her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend idüp ıtlâkı hususû memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 195.

[s.151/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya, Bozcaada kal'ası dizdârına hüküm ki, Mahmiye-i İstanbul'da Koska nâm mahalde sâkine fahrû'l-muhadderât Şerife Sıdika Hanım (..) kazâsker-i esbak müteveffâ Şerîf Naci Efendi tarafından ber-vech-i âti vekîl-i sâbitü'l-vekâliyesi(?) el-Hâc Ömer Efendi İbn-i Mustafa Medîne-i Üsküdar'da meclis-i şer'î hatîrde medîne-i mezbûre mahallâtından Vâlide-i Atîk mahallesi sükkânından olup Üsküdar Ustası ma'rifetiyle ahz ve meclis-i şer'e ihzâr olup Mollâ Ahmed bin Mehemed muvâcehesinde mezbûr Mollâ Ahmed sekiz gün mukaddem mü'ekkilem mûmâ-ileyhânın medîne-i mezbûrede Ayazma mahallesinde vâkı' Sâhihâne ta'bîr olunur menziline bi-gayrı hakkın leylen dühûl ve menzil-i mezkûr odasında sandık ve anbar derûnunda mevcûd mü'ekkilem mûmâ-ileyânın mâlı ve mülkü olup işbu mu'âyene olunan ber-mûceb-i defter ve'l-ihtibâs(?) eşyâyı bi'l-vekâliye(?) taleb iderim deyü ve mezbûr Ahmed civârında(?) fi'l-hakîka mü'ekkile-i

mûmâ-ileyhânın menziline leylen dühûl ve eşyâ-yı mezkûreyi bi-gayrı hakkın ahzını ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûre mü'ekkile-i mûmâ-ileyhânın mâl ve mülkü olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmekle eşyâ-yı muharrere-i mezkûreyi vekîl-i merkûma teslîme ve mezbûr Ahmed'e ba'de't-tenbîh hakkında iktizâ iden te'dîbi re'-i alîye menût idiğün Üskûdar Kādîsı Mevlânâ Ahmed'den(?) zîdet fezâi'lühû i'lâm etmeğın mezbûr çavuş mübâşeretiyle katle-bedel Bozcaada kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki, çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûr Ahmed'i tertîb-i cezâya bedel çavuş mübâşeretiyle Bozcaada kal'asına irsâl eylesesin ve sen ki, dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend eyleyüp itlâkiçün diğér emr-i şerîfim vârid olmadıkca itlâk ve firârından mücânebet eyleyüp vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu müş'ir çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 1195.

Vüsûlünü müş'ir Bozcaada kal'ası dizdârının arzı gelmiştir.

15 S sene 96.

[s.151/3]

Zikri âtî keşîşin bulunduğú mahallin kâdîsına ve Hisarcık kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriğı ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Hersek ve havâlîsi metropolidi Ananye nâm râhibin dâhil-i iltizâmında vâkı' Haniçe(?) kazâsına tâbi' (..) dimekle ma'rûf manastır derûnunda sâkin Diknediyos(?) nâm keşîş dâ'imâ kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyınlerine mugâyir harekâta tasaddî etmekle müfsid-i mesfûr bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr ve vüçûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğı Rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğın bildirüp mesfûr kazâ-i merkûm ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değın Hisarcık kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı hususû memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak [içün] emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 1195.

[s.151/4]

Eğriboz sancağında vâkı‘ Talanti Kādîsı'na ve İstanköy cezîresi nâ'ibine hüküm ki, Nezâret-i Şeyhü'l-İslâmî'de olan evkâfdan müteveffâ Kemankeş Kara Mustafa Paşa vakfının ber-vech-i te'yîd berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan el-Hâc Ali zîde kadrühû memhûr arz-ı hâl gönderüp müteveffâ-yı müşârun ileyhin vakfı mülhakâtından nefsi Talanti kasabası sükkânından a'yânlık dâ'iyesinde olan Eyyüb Ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde durmayup vakf-ı mezbûr re'âyâlarına envâ'-ı gûne zulm ve ta'addî ve tecrîme ictisâr eylediğinden bundan akdem bâ-fermân-ı âlî cezîre-i Midillüye nefy ü iclâ ve fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzere ıtlâk olunmuşiken ıslâh olmayup (..?) zulm ve ta'addîye cesâret ve kasaba-i mezbûreden hevâsına tâbi‘ Mollâ Mustafa dimekle arîf kimesneyi kendüye istishâb ve yek-dil ve yek-cihet ve mukaddemâ menfâ iken şu mikdâr mâl sarf itmişidim. Bana edâ idin deyü bi-gayrı hakkın ahâlî-i fukarâyı ta'cîz ve rencîde ve ol vechile ahvâl-i fukarâ diğeri-gûn ve şerr ü mazarratlarından perişân olmalarına bâ'is ve bâdî olduğun bildirüp sıyâneten-li'l-fukarâ vakf-ı mezbûr voyvodası ma'rifetiyle mezbûrân Eyyüb ve Mustafa li-ecli't-te'dîb İstanköy cezîresine nefy ü iclâ olunmaları bâbında emri şerîfîmim sudûrunu recâ etmeğin mukaddemâ sâdır olan emri âlî mücebince merkûmân li-ecli't-te'dîb İstanköy cezîresine nefy olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i Z sene 195.

[s.152]

[s.152/1]

Ferecik Kazâsı nâ'ibine ve civârda vakı‘ İpsala ve Cısr-i Ergene ve Gümülcine kazâları serdârları ve a'yân-ı vilâyet zîde kardühumâ ve Limni kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki,

Nezâret-i Şeyhü'l-İslâmî'de âsûde evkâfdan merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Bayezid Han-ı Velî tâbe-serâhu evkâfından olan Ferecik kazâsı ahâlîsinden bu def'a Der-bâr-ı şevket-karârıma takdîm eyledikleri arz-ı hâlleri mefhûmunda kazâ-i mezbûrda sâkin eşkıyâdan olup umûr-ı vilâyet ve serdârlığa müdâhale eylememek üzere haklarında müte'addid evâmîr-i alfyem sudûr iden Hâcî Ramazanoğlu Ali ve refiki Serrâcoğlu Mustafa nâm şakâvet-pîşeler yetmiş seksen neferden mütecâviz

Arnavud usâtını istishâb ve a'yânlık dâ'iyesiyle ahâlî-i kazâ-i mezbûrun emvâl ve eşyâsını iğtisâb iderek katl-i nüfûs ve hetk-i a'râzına cesâret ve nice nice mezâlim ve ta'addiyâta mübâderetleri bundan akdem lede'l-inhâ ol bâbda doksan üç senesi evâsıt-ı Şevvâl'inde sâdır olan emr-i âlî-şânımın adem-i tenffizi ve rahmen-li'l-fukarâ te'dîb ve kal'a-bendleri kerreten ba'de uhrâ inhâ ve istid'â olunduğuna binâ'en bi'l-âhara merkûmânın kayıkcı mübâşeretiyile Limni kal'asına kal'a-bendlerini muhtevî işbu sene-i mübâreke evâhir-i Şevvâl'inde Edirne Bostancıbaşısına hitâben sâdır olan emr-i şerîfim bostancıbaşı-i mûmâ-ileyh tarafına lede'l-vüsûl kayıkcı-i merkûm ma'rifetiyle usta terfikiyle ahzları murâd olundukda mezkûr adem-i itâ'atlarından nâşi başlarında mevcûd Arnavud eşkıyâsıyla cibâlde vâkı' merhûm-ı müşârun ileyhin vakfi karyelerinde geşt ü güzâr ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz ve sâ'ir envâ'-ı ta'addiyâta ibtidâr eylediklerinden ahâlî ve re'âyânın emîn ü râhatları meslûb olduğu derc ve iş'âr olunmağla siz ki Mevlânâ ve fûzehâ-i merkûme ve serdârân ve a'yân-ı mûmâ-ileyhimsiz. Merkûmların sû'-i hâlleri evâmir-i aliyye-i mezkûre mezâmininden müstebân ve haklarında bi'd-defe'ât vâkı' olan inhâ ve iştikâdan zâhir ve âyân olduğundan mâ'adâ bu def'a dahi haklarında sudûr iden emr-i âlî-şânıma adem-i itâ'at ve evvelkinden ziyâde ızhâr-ı şakâvet ve ibâdullâha îsâl-i envâ'-i zulm ve ta'addiye cesâret eyledikleri ahâlî-i merkûmenin vâkı' hâli mutâbık olarak inhâlarından vâzih ve bedîdâr olduğuna binâ'en ma'rifetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan turnacıbaşı ma'rifetiyle merkûmân ahz ve alâ-eyyi-hâlin Limni kal'asına îsâl ve kal'a-bend olunmaları fermân-ı humâyûnum olmağın imdi zemân-ı adâlet-nişân-ı mülûkânemde sekene-i bilâd ve e'imme ve sâ'ir fukarâ ve zu'afâyâ vechen-mine'l-vücûh cevri ü ezâ olduğuna kat'â rızâ-yı cihandârânem olmayup bu makûlelerin def'-i mazarratları husûsûna ihtimâm ile istihsâli(?) esbâb(?) irâhe-i ibâd ve istikmâli lâzım tathîr-i bilâd ve matlûb-ı mülûkânem idüğü ve merkûmândan berminvâl-i muharrer evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve ızhâr-ı envâ'-ı şakâvetleri kal'a-bend ile te'dîblerini îcâb idüğü ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan turnacıbaşı-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mukaddem sâdır olan emr-i münîfim mantûku üzere alâ-eyyi-vechi kân ahz ve Limni kal'asına îsâl-birle fukarâ üzerlerinden def'-i mazarratları emrine kemâl-i ihtimâm ve dikkât ve kusûr ve rehâvetden ve merkûmların ahzı bahânesiyle fukarâ-yı ra'iiyyet ve sekene-i memleketden bir ferd rencîde olunmakdan be-gâyet tehâşi ve mücânebet eylesesiz ve senki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmân Ramazanoğlu Ali ve Serrâcoğlu Mustafa vüsûllerinde dizdârı olduğun Limni kal'asına vaz' ve habs ve kal'a-bend eyleyüp

bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarını mûcib halât vukû'undan ve vüsûllerini turnacıbaşı-
i mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında fermân-
ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 195.

*Yalnız Ramazanoğlu Ali'nin ıtlâkiçün Edirne Bostancıbaşısına hitâben emr-i şerîf
yazılmışdır.*

9 Z sene 195.

Serrâc-zâde Mustafa'nın(?) Bozcaada'ya nefyiçün emr yazıldı.

Fî evâhir-i N sene 96.

[s.152/2]

Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Bozkır sancağı Abdülkadir zîde salâhûnun(?) hakkında mukaddemâ nice dürlü
muzırriyâtı mutazammın mevâdd isnâdıyla mûmâ-ileyh ve aveneleri bâ-fermân-ı âlî
işâret-i Şeyhü'l-İslâmî ile cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olunup mükedderü'l-hâl ve
mağdûr olduğun mûmâ-ileyh bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr ve afv ü ıtlâkını istid'â ve
vech-i meşrûh üzere afv ü ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûriçün bi'l-fi'l Şeyhü'l-
İslâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemmed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü
işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki
cezîre-i mezbûre nâ'ibi Mevlânâ-i mûmâ-ileyhsin. Keyfiyet ma'lûmun oldukda
ancak mûmâ-ileyh Abdülkadir zîde salâhûyu cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin
tahliye eyleyüp hilâfi hareketden hazer ve mücânebet ve tehâşî ve mübâ'adet
eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 1195.

Tenbîhi hâvî fermân-ı âlî yazılmışdır.

7 R sene 96.

[s.152/3]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde vâkı' Mısır Çarşusu esnâfindan kahve yazıcısı Hasan Efendi dimekle arîf kimesne vârid olan kahveyi hîn-i tevzî'at tarîka-i(?) (..?) ri'âyet etmeyüp esnâfin ba'zısına gadr ve ba'zısını himâye misillü ihtilâl-i nizâmlarını mûcib olur etvâra ibtidâr etmekden nâşî te'dîbi lâzım gelmekle çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûmu Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühûya terfîk ve te'dîben Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve âhar mahalle hareketine ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı mezkûr ile Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za sene 195.

Vüsûlü müş'ir Bozcaada nâ'ibi Ali Efendi'nin arzı gelmiştir.

15 S sene 96.

İtlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâ'il-i S sene 96.

[s.153]

[s.153/1]

İsmail Kādîsı'na ve Tolçı kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mi'mâr hülefâsından Ahmed mukaddemâ İsmail kal'ası Binâ Emîni ma'iyetine me'mûr olan Nurullah Halife'nin te'dîbini mûcib hareketi Hâssa Mi'marbaşı tarafından lede'l-inhâ Tolçı kal'asına kal'a-bendi bâbında sâdır olan emr-i şerîf kal'a-i mezkûreye mu'ahharan binâ emîni olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Ahmed dâme mecdühû ile irsâl olunmuşiken halife-i mezbûr hilâf-ı fermân Der-aliyyeye gelüp hânesinde ikâmet üzere olduğu ve icrâ-yı te'dîbi sâ'ire mûcib-i ibret olacağı mi'marbaşı-i mûmâ-ileyh tarafından bu def'a dahi bâ-

takrîr eğerçi inhâ ve istid'â olunup lâkin mi'mârbaşı-i mûmâ-ileyh ile halîfe-i mezkûr beyninde münâfese arz (..) (..) neş'et eylediğin ve mübârek günler hürmetine halîfe-i mezkûrun afv ü itlâkı mûcib âhar(?) (..) idükde bi'l-fi'l başdefterdârım olan Hasan dâme uluvvuhû i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince eyyâm-ı mübârekeye hürmeten virilen emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli emri ısdâr olunmak fermânım olmağın imdi halîfe-i merkûmun ağrâz-ı nefsâniyelerine mebnî kal'a-bendi bâbında virilen emr-i şerîfin kaydı terkîn olunup eyyâm-ı mübârekeye hürmeten afv ü itlâkına müsâ'ade-i hüsrevânem erzânî kılınmağın kal'a-bend ve kefli ile rencîde olunmamak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 195.

[s.153/2]

Hâlâ çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf [ve] Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki, Suhte Osman (..) Sultân Selim civârında serseri geşt ü güzâr ve yobaslar gürûhundand olduğu kıyâfetinden müstebân olduğundan Sultân Selim kolluğu ahz ve Suhte İbrahim ve Hüseyin nâm iki nefer dahi dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağasının tebdîl çukadârı Sultân Mehmed Câmî'-i şerîfi havâlîsinde ahz Boşnak Abdülmecid ve Boşnak Derviş Mustafa dahi leylen sâ'at beşde Bağçe kapusu civârında Gediktaş kolluğuna çukadâr (..) ahz ve Ağa kapusunda mahbûs oldukları bâ-takrîr inhâ ve te'dîbleri muktezî olduğuna binâ'en beş nefer merkûmların ibreten li'l-gayr çavuş mübâşeretiyle Magosa kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, beş nefer merkûmlar sa'ire ibreten ve kendüler te'dîben Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş mübâşeretiyle hilâl-i râhda muhafazaları hâlâtında dikkat olunarak Magosa kal'asına îsâl eylesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını müş'ir çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme mübâderet olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

Merkûmûnun kal'a-i merkûmeye vüsûllerini müş'ir [kal'a-i mezbûre] Dizdârı Hasan'ın arzı gelmişdir.

Fî 16 Ra sene 196.

İbrahim'in itlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 96.

İtlâklariçün bâ-işâret-i aliyye emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 96

[s.153/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde vâkı' Sultân Selim Câmi'-i şerîfnde bundan akdemce nizâ'a tasaddî idenlerden (..) (..) Seyyid Kürd Mustafa nâm şakî (..) Seyyid Suhte Mustafa'yı birkaç yerinden bıçak ile darb ve mecrûh eylediği haber virildikde şakî-i merkûm firâr ve mecrûh-ı mezkûr ve refîki Suhte Süleymân ve firârî-i mezbûr şakâvet-pîşeler ahz olundukdan sonra Sultân Mehemed Câmi'î civârında kâ'in (..) yokuşu medresesinde sâkin Suhte Seyyid Ahmed nâm şakî dahi refiklerinden olduğu ihbâr ve ahz oldukları inhâ olunmağla mastûrû'l-esâmî dört nefer yobazlar çavuş mübâşeretiyle Magosa kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bâlâda mezkûrû'l-esâmî şakâvet-kârları ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle Magosa kal'asına irsâl ve tesyîrlerine mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde şakîyûn(?) merkûmûnu dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vâsıl ve kal'a-bend olduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 195.

Merkûmûnun kal'a-i merkûmeye vüsûllerinin müş'ir kal'a-i mezbûre dizdârı Hasan'ın arzı gelmişdir.

Fî 16 Ra sen 96.

Cezâyire gitmek üzere emr yazıldı

Fî evâhir-i L sene 96.

[s.153/4]

Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

Mankalya Serdârı birinci bölükden Alemdâr Hasan hilâf-ı fermân-ı âlî ve mugâyir-i rızâ-yı aliyyem celb-i mâla tebe'iyet ve nakl-i zehâyirde adem-i ihtimâm ve ızhâr-ı kusûr ve rehâvet etmekden nâşî mezbûr serdârlıktan azl ve mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî li-ecli't-te'dîb Varna kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmuş. İmdi bu def'a Mankalya kazâsı nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Süleymân zîde ilmühû tarafından Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve merkûm Hasan Alemdar'ın arz-ı hâlinde merkûm kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend olunalı on bir ayı mütecâviz olup kendüden ve evlâd ü iyâlinin ahvâlleri diğér-gûn ve perîşân ve sefil ve sergerdân ve her vechile şâyeste-i merhamet ve sezâ-vâr-ı inâyet oldukları tahrîr ve inhâ ve ahvâli perîşân ve mağdûriyyetlerine merhameten mezbûrun cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlleri tahliye olunak bâbında hüküm-i humâyûnum recâ ve istid'â ve menfiyyen(?) Varna kal'asına kal'a-bend olunup merkûm Hasan Alemdar'ın afv ü itlâkı Mankalya nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh bir kıt'a i'lâmında tahrîr ve istid'â etmekle i'lâm veistirhâm olunduğu minvâl merkûmun afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûruna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmış bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağâ dâme uluvvühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince itlâkı bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 195.

[s.154]

[s.154/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Sakız cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Evkâf-ı humâyûn kâtibi Mehemed zîde mecdühûnun bundan akdem hidmetinde olan Ahmed nâm hidmetkârı odasında kâ'in (..) derûnunda bin beş yüz guruş kıymetlü iki aded kebir mücevher çiçek ve on üç aded yaldız altununu sirka eyledi deyü inhâsına binâ'en asesbaşı ve subaşı ma'rifetiyle ahz ve vaz'-ı zindân ve istintâk olundukda sâlifü'z-zikr mücevher çiçeğin(?) biri mevcûd ve birini şikest-birle on bir aded elmasını kuyumcu (boşluk) nâm zimmîye beş aded elmasını dahi âhar kuyumcu

Rahir(?) nâm zimmîye yüz on guruşa fûrûht ve on üç yıldız altununu istihlâk eylediğini ikrâr ve i'tirâf eyledikde zikr olunan elmaslar kuyumcu-ı mesfûrlardan ve ol mikdâr altun dahi sârik-i mezbûrdan tahsîl ve mûmâ-ileyhe temâmen teslîm ve ibrâ-yı zimmet ve mesfûrândan ahz eylediği elmas semeni olan yüz on guruş dahi merkûmdan temâmen tahsîl ve mesfûrlara teslîm olunduğu ve müderrisîn-i kirâmdan Mehemed Arîf zîde ilmühûnun İstanbul'da Sultân Bayezid Câmî'-i Şerîfi civârında vâkî' hânesi derûnunda bin yüz yetmiş beş guruşluk (..) akçesini mûmâ-ileyhin pederi Mir Abdülkerim zîde mecdühûnun hidmerkârı Abdi nâm kimesne sirka eyledi deyü inhâ asesbaşı ve subaşı ma'rifetiyle tecessüs olunarak meblâğ-ı mezbûr zimmetinde zuhûr etmekle yüz yetmiş guruş nâkıs olduğundan vaz'-ı zindân ve istintâk olundukda sirka eylediği meblâğ-ı mezbûrdan ancak altmış guruşunu ihrâcî ve kırk guruş üzerinde ve yirmi guruşunu istihlâk eylediğini ikrâr ve meblâğ-ı mezbûr kırk guruş dahi subaşı-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tahsîl ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe teslîm olup bâkî kalan yirmi guruşdan (..) zimmet eylediği bâ-takrîr inhâ olunmağla mezbûrân Ahmed ve Abdi li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Sakız cezâresine nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 1195.

Vüsûlleri müş'ir Sakız nâ'ibinin arzı gelmiştir.

17 M sene 96.

[s.154/2]

Bozcaada cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Seyyid Ahmed ve Seyyid Mehemed nâm karındaşlar gelüp bunların babaları Burusa müderrislerinden Kara-zâde el-Hâc Mustafa nâm kimesne iki seneye karîb bâ-emr-i âlî Bozcaada'ya nefy ü tağrîb olup ahvâlleri diğerr-gûn ve şayân-ı merhamet oldukların bildirüp merkûmun ve bunların hâllerine merhameten babalarının cürmü afv ve nefyden itlâk olunmak bâbında inâyet istirhâm ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 1195.

[s.154/3]

Rumili Vâlisine ve Mehemed Emîn'in eyâlet-i Rumili'nde bulunduğu kazânın kâdîsına ve Gelmeriye kal'ası dizdârına hüküm ki,
Hâlâ muhâsebe-i evvel hâcegân-ı Dîvân-ı mu'allâ erkânımdam Selim Sırrı zîde mecdühûnun kapu kethüdâsı olduğu Mısır Vâlîsi Kadir Mehemed Paşa iclâluhûnun mâlikâne uhdesinde olan Rumili'nde vâkı' bedel-i mu'âfiyet evlâd-ı fâtihân mukâta'ası re'âyâlarından Manastır ve Pirlepe ve Florina kazâlarında sâkin olanların bâ-berât-ı âlî çeribaşları olan Mehemed Emîn nâm kimesne kendü hâlinde olmayup hevâsına tebe'iyet ve tâ'ife-i mezbûreye zulm ve ta'addî ve şürût-ı nizâmlarına mugâyir harekete cesâret ve doksan beş senesine mahsûben üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîlerini temâmen tahsîl ve ahz ve kendü umûruna sarf ve istihlâk-birle sene-i merkûm mâlından zimmetinde kalan üç bin guruşdan mütecâviz mâl-ı mîrî kendüsünden talep olunmadıkca (..) (..) irâd etmekle bundan böyle iğmâz olunmak lâzım gelse sene-i cedîde mâl-ı mîrisini dahi yerlü yerinde ahz ve ba'de't-tahsîl kendü umûruna itlâf ve izâ'at ve bu keyfiyet sâ'ir çeribaşılara dahi sirâyet ideceği zâhir ve âşikâr olmağla çeribaşılık mezkûrun ber-mantûk-ı şürût eğerçi üzerinden ref'i muktezî olup şimdilik te'dîb ve gûş-mâl ile iktifâ münâsib olmakdan nâşî merkûm Mehemed Emîn ahz ve Selanik'de vâkı' Gelmeriye kal'asına kal'a-bend ve zikr olunan doksan beş senesine mahsûben zimmetinde kalan mâl-ı mîrî kendüsünden ve doksan altı senesine mahsûben kazâhâ-i salise-i(?) mezkûrede sâkin olan tâ'ife-i mezbûrenin üzerlerine edâsı lâzım gelen bedel-i mu'âfiyet mâl-ı mukâta'aları îcâb ve iktizâ idenlerden tâ'ife-i merkûm zâbiti olan dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Mustafa Bey dâme mecdühû ma'rifetiyle cem' ve tahsîl itdirilüp çeribaşı-i merkûm tarafından dahl ve ta'arruz ve emvâl-i mîrîyye temâmen tahsîl olunmadıkca itlâk olunmamak üzere emr-i şerîfim sudûrunu zâbit-i mûmâ-ileyh tahrîr ve istid'â ve istid'âsına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını mûmâ-ileyh Selim Sırrı zîde mecdühû bâ-arz-ı hâl inhâ ve hazîne-i âmiremde mahfûz hâslar muhâsebesi defterlerine tastîr olundukda mukâta'a-i mezkûr müşârun ileyhin mâlikâne uhdesinde olduğu ve kazâhâ-i salise-i mezkûr çeribaşılığı bâ-berât-ı âlî merkûm Mehemed Emîn'in üzerinde ve umûr ve husûsları zâbitlerinin re'yine havâle olunu gelmek şürût-ı nizâmlarından idiği mukayyed olup bu sûrette şürût-ı mer'iyyesine göre zâbitlerin inhâ ve istid'âları üzere emr-i münîfim sudûru menût re'y-i âlî idiğın bi'l-fi'l başdefterdârim olan Hasan dâme uluvvûhû i'lâm ve i'lâmı mücebince doksan beş senesi mâl-ı mîrisi alâ-eyyi-hâlin kendüsünden tahsîl ve edâda tereddüd ider ise kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunup sene-i mezkûr mâl-ı

mîrîsini temâmen edâ etmeksizin ıtlâklarından mücânebet olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, doksan beş senesi mâl-ı mîrîsini alâ-eyyi-hâlin merkûm Mehemmed Emîn'den tahsîl şöyleki edâda tereddüd ider ise kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend itdirdesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun sene-i mezkûr mâl-ı mîrîsini temâmen edâ etmedikce ıtlâklarından mücânebet eylemen bâbından fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

Eğer edâda tereddüd ider ise kal'a-bend olunup edâ etmedikce sebîli tahliye olunmamak için tekrâr emr yazılmışdır.

2 Z sene 96.

[s.154/4]

Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Rodoslu el-Hâc İsmail nâm kimesne gelüp kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ü hareketi yoğiken muharrik ve müfsid nefsâniyet ile me'lûf olduğundan dâ'imâ ihtilâl-i cezîreye bâ'is biridir deyü ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâlarına mebnî emr-i şerîfimle cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olunup ancak müddet-i vâfireden berü cezîre-i mezbûrede sefil ve sergerdân ve sâhib-firâş olup şâyeste-i merhamet olduğun inhâ ve merhameten cürmü afv ü ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itdiğin vech-i meşrûh üzere ıtlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 95.

[s.155]

[s.155/1] terkin

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Edirne Bostancıbaşısı Mîr Ali dâme mecdühûya ve Ferecik Kādîsına ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Ferecik nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ahmed Sadık zîde fazlühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ferecik kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve zâbitân ve re'âyâ ve berâyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup kasaba-i

merküm sükkânından (..) ve ihtiyâr ve cümle indinde mücerrebü'l-etvâr olan hâcî Ramazân-zâde Ali ile Serrâc-zâde el-Hâc Mustafa nâm kimesnelerden bi'l-cümle ahâlî râzî ve şükrân iken bundan akdemce ashâb-ı ağrâzdan olan kesân Âsitâne-i aliyyeye azîmet ve merkümânın haklarında hilâf-ı vâkı' müfteriyâtı müştemil iştikâlarına binâ'en Limni kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i âlî isdâr idüp merkümânın haklarında olan inhâ mahzâ iftirâ ve vücûhla mağdûr oldukları hüveydâ olmağla iyâl ve evlâdlarına merhameten cürmleri afv ü itlâkları bâbında emr-i münîfim sudûru recâsıyla Der-i devlet-medâra i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs etmeleriyle ol bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğine binâ'en sen ki bostancıbaşı- i mûmâ-ileyhsin, fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup hilâf-ı marzî harekete cür'etden tevakkî ve mücânebet eylemek şartıyla yalnız merküm el-Hâc Ramazan oğlu Ali Bey itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

Bir takrîb sudûr iden işbu emrin kaydı ref' ve terkîn ve mukaddem sâdir olan emr-i âlî mûcebince evkâfda me'mûr mübâşir ma'rifetiyle merküm bulunduğu mahalden alâ-eyyi-hâlin ahz ve Limni kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâhir-i Z sene 95.

[s.155/2]

Gemlik kazâsı nâ'ibi Ebu Bekir-zâde Abdurrezzak zîde ilmühûya ve Rodos kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve zu'afâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûra tâbi' Küçük Kumlu sâkinlerinden Aşçıoğlu el-Hâc Mehemed ve el-Hâc Abdioğlu Ahmed ve Göğülmüş(?) ve Katırlı karyesinde sâkin el-Hâc Ömer nâm müfsidler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ ifsâd-ı kazâyâ mü'eddî harekât-ı nâ-hem-vâre ile me'lûf yaramaz makûlesine ruhsat virüp ibâdullâhın umûrlarına hilâf-ı şer' müdâhale ve bilâ-mûceb a'yânlık iddi'âsıyla ehl-i ırz zümrelerini tekdîr ve ta'cîzden hâlî olmayup umûr-ı kazâ muhtel ve müşevveş ve icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye ve infâz-ı evâmîr-i aliyye adîmü'l-imbân olup ihtilâl-ı kazâyâ bâ'is ve bâdî ve bi'l-küllîye istirahatları meslûb ve perâkende ve perîşân

olacakları vâzih ve âşikâr olmağla müfsid-i mezbûrûnu ocakdan mübâşir ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve ibreten li's-sâ'irîn te'dîb ve gûş-mâlleriçün Rodos kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen mârû'z-zikr karyeler ahâlîlerinden bâlâda isimleri mezkûr müfsidler kendü hâllerinde olmayup ihtilâl-i bilâd ve ızrâr-ı ibâd misillü harekât-ı nâ-meşrû'aya cesâret eyledikleri i'lâm ve istirhâm ve li-ecli't-te'dîb Rodos kal'asına kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olunmağla i'lâm ve istirhâm olduğu minvâl üzere merkûmûn ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Rodos kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 96.

[s.155/3]

Konya kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Kayseriyye sâkinlerinden İnebey(?)oğlu Murad ve Aksalaphioğlu(?) Anaştaş ve Cebur Anastaş nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup nâ-hem-vâr harekâta tasaddîleri Kayseriyye sancağı mutasarrıfı tarafından bâ-tahrîr inhâ olundukda ıslâh-ı nefis idinceye değın Konya kal'asına kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîfim sâdır olup lâkin mesfûrûnun evlâd-ı iyâl(?) ve (..?) hâlleri diğır [gûn] olmağla hâllerine merhameten itlâkları niyâzıyla mîr mirân-ı mûmâ-ileyh arz ve Kayseriyye metropolidi ve re'âyâ fukarâsı dahi rûmî mahzar eylediklerin bildirüp fîmâ-ba'd umûr-ı memlekete müdâhale etmeyüp kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmaları şartıyla iyâl-ı evlâdlarına merhameten cürmleri afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

[s.156]

[s.156/1]

Zikri âti şakînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve avcıbaşıya ve Boğazkesen kal'ası dizdârına hüküm ki,

Çekmece-i Kebîr nâ'ibi Osman İzzet mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûre tâbi' Anarşa(?) karyesinde vâkı' Seyyidetü'l- muhadderât ikliletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât Şah Sultân dâmet ismetuhânın çiftliğini Ali bin Mehemed nâm şakî sekrân hâlinde basup derûnunda olan yanaşmalardan Angeli veled-i Yorgi başından ve kolundan ve İstot veled-i Fiyoli başından ve Salih bin Halil nâm kimesneyi sol elinin baş parmağından yatağan ta'bîr olunur bıçağla darb ve mecrûh ve bâkî yanaşmalardan birkaç neferi yalnız madrûb olduğunu nâhiye-i mezbûrun e'imme ve hutabâ ve a'yânı bi-esrihim meclis-i şer'e li'l-keşf Der-aliyyeme i'lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle ol bâbda vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden sen ki avcıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle bulunduğu mahalde ahz ve Boğazkesen kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

[s.156/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdemce Sultân Selim Han tâbe serâhûnun câmi'-i şerîfinde vefât iden suhtenin aveneleri lede't-tecessüs talebe (..) olup öteden berü kendü hâlinde olmayup ızhâr-ı fezâhat ile me'lûf Suhte Mehemed ve Hasan ve diğêr Hasan ve âhar Hasan ve Mustafa ve Ali ve Mehemed nâm yedi nefer suhtelerden üç neferi şiş bıçağıyla Sultân Mehemed tarafında ve diğêrleri dahi buldukları mahalde ahz ve mahbûs oldukları ocak tarafından bâ-takrîr inhâ olunup merkûmûnun sâ'ire ibreten te'dîbi mühim ve muktezî olduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, yedi nefer merkûmûnun hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugâyir-i rızâ mutasaddî oldukları ef'âl-i şenî'a ve harekât-ı nâ-marzîyeleri te'dîb ve gûş-mâlleri îcâb eylemek hasebiyle kendüleri te'dîben ve emsâllerini terhîben Dîvân-ı

humâyûnum çavuşlarından kıdvetü'l- emâsil ve'l-akrân (boşluk) çavuş zîde kadrühü mübâşeretiyle mezbûrları Kıbrıs'a nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, çavuş-ı merkûm ile vüsûllerinde merkûmûnu cezîre-i Kıbrıs'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirdüp bilâ-emr-i şerîf bir takrîble(?) mahall-i âhara hatve-i vâhîde harekete irâ'et-i ruhsatdan ve bir takrîb ile firârlarından be-gâyet hazer ve mücânebet ve ol tarafa vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 1195.

Zileli Mollâ Mehemed'in itlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâhir-i S sene 96.

Vüsûllerini müş'ir Lefkoşa nâ'ibinin i'lâmı gelmiştir.

Fî 24 Ca sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere itlâklariçün emr yazıldı.

Fî evâhir-i L sene 96.

[s.156/3]

Vilâyet-i Anadolu'da zikri âtî papasların buldukları mahallerin kâdîlarına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp (..) ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında serseri geşt ü güzâr iden Bagid(?) Papa Avradis ve Giridli Diyosiyos nâm papaslar dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddi etmeleriyle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûrân her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Aynaroz cezîresinde kâ'in Vatopedi manastırı kulesine kulle-bend olunup itlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195.

[s.156/4]

Edirne Bostancıbaşısına ve Dimetoka Nâ'ibine hüküm ki,

Dimetoka sükkânından Kadri oğlu Mehemed nâm kimesne Der-aliyyeme tesyîri matlûb olan sürsât zahîresinin ta'tîline mûcib ve eşkıyânın dahi ferce-yâb olmalarını mûcib harekât-ı nâ-ber-câya cesâret eylediği sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bundan akdem tarafından lede'l-inhâ mezbûr Mehemed te'dîben İnöz kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i münîfim sudûrundan sonra vârid olan kâ'imende fîmâ-ba'd umûr-ı vilâyete karışmamak ve mahrûse-i Edirne'de ikâmet eylemek üzere itlâkını iyâl ü evlâdı istirhâm eyledikleri derc ve iş'âr olunmak mülâbesesiyle ber-vech-i meşrûh itlâkı bâbında emr-i âlî-şânım ısdâr olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî mezbûr Mehemed ıslâh-ı nefis etmekle vatanı olan Dimetoka'da ikâmete izn ü ruhsat-ı hüsrevânem erzânî kılınması bâ-takrîr istid'â olunmağla fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup hilâf-ı marzî harekâtdan mücânebet ve umûr-ı zahîrenin ihtilâlini mûcib ve tezâyüd-i şakâvet erbâb-ı mefseteti müstevcib ser-mû vaz' ü hâlet hudûsundan mübâ'adet eylemek şartıyla Dimetoka'da ikâmete müsâ'ade-i şâhânem erzânî kılınmağın imdi şerâ'it-i mezkûr ile merkûmun Dimetoka'da ikâmeti[ne] ruhsat virildiği ma'lûmun oldukda sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûr vatanı olan Dimetoka'ya irsâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin şerâ'it-i mezkûreyi mü be mü merkûma tefhîmle ve bundan böyle dahi hilâf-ı marzî hareketi zuhur iderse nefyile iktifâ olunmayacağını gûş-ı hûşuna ilkâ-birle vatanında ikâmetine mûmâne'atden mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z sene 195.

[s.157]

[s.157/1]

Sivas vâlisine ve Tokad ve Gülkisras(?)Kâdîsı'na hüküm ki,

Ahâlî-i Sivas'ın miyânelerinde olan münâfese ve münâza'a musâlahaya tebdil olduğunu mutazammın cânib-i şer' den virilen hüccet-i şer' iyye mûcebince amel ü hareket ve fukarâ-yı ra' iyyetin âsûde olmaları husûsuna rûz ve şeb terk-i hâb u râhat ve ıslâh-ı zâtü'l-beyne bezl-i tâb-ı miknet olunmakda iken eyâlet-i Sivas'dan matlûb zehâyirin tertîb ve tahsîline mübâşeret ve külliyetlü zehâyir olan mahallerden ihrâcı

husûsuna müsâra'at olundukda Sivas müftîsi ve Altıparmaklıoğlu dimekle ma'rûf kimesne hâkimi bir takrîb itmâ' ve bizlerde anbar sâhibi kimesne bulunur deyü mukaddem zuhûr iden nifâk u şikâkî der-pîş iderek harekât-ı nâ-marziyeye cesâret-birle vâkî'ın hilâfî Der-aliyyeme i'lâma mübâderet idecekleri bedîdâr olmağla hilâf-ı vâkî' iştikâları zuhûrunda(?) amel ve i'tibâr olunmayup te'dîb ve gûş-mâlleri lâzım olmak sûretleri, sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında ve bundan akdemce huzûrunda akd olunan meclis-i şer' de cümle ahâlî muvâcehelerinde Sivas Alaybeyisi Sarı-zâde Emîn Bey Ken'ân-zâde Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne için benim hânemi ihrâk eyledi deyü da'vâ etmekle der-akab merkûm Ahmed meclis-i şer'e ihzâr ve lede'l-istintâk haber ü agâhı olmadığını beyân ve yemîn ile tasdik etmek mülâbesesiyle mîr-i merkûm dahi kazâ'en olduğunu ikrâr ve birbirlerinin zimmetlerini ibrâ eylediklerinde ahâlî-i mezkûrenin mîr-i merkûmdan matlûbları olan elli bin guruşun dahi tebri'e-i zimmet ve bundan böyle her kim da'vâ ider ise hazîne-i âmireme yirmi bin guruş nezri hâvî hüccet ahızıyla nizâm virilmişken mîr-i merkûm şirrete(?) sülûk ve mâdde-i merkûmeyi Der-aliyyeye inhâ etmekle merkûm Ken'ân-zâde'nin katle-bedel mâlikânesi olan Gülkiras(?) kazâsında meks eylemesini nâtik sudûr iden emr-i şerîfim lede'l-vürûd mîr-i merkûmun kizb ü dürûğa ictisârından nâşî ahâlînin bi'l-küllîye emniyetleri meslûb ve merkûm Ken'ân-zâde hânedân ehl-i arz olmağla emr-i mezbûrun kaydı terkîn ve avf ve itlâkı husûsu Kilmigad ve Karahisar-ı Behremşah kâdîlarının i'lâmlarında ve Sivas'da sâkin ulemâ ve e'imme ve hutabâ ve terakkîli serdengeçdiyân ve sâ'ir yüzbaşılardan bir kıt'a mahzarlarında mîralay-ı merkûmun ve avenelerinin zulm ve ta'addîleri müzdâd ve doksan üç Receb'inden doksan beş Receb'ine gelince iki senede iki yüz kırk bin guruş bedel ile kazâsı ve nâhiyenin fazlasından mâ'adâ doksan beş Muharremi'nde sâbıkâ Sivas beylerbeyisi İbrahim Paşa'nın vürûdu esnâsında elli bin ve sene-i merkûme Receb'inde senin vürûdundan mukaddem yetmiş bin guruş fukarâdan tahsîl ve ekl ü bel' eyleyüp mebâliğ-i merkûmenin sarf olunmadığı zâhir iken elli bin guruşunu ve ahâlî-i mezkûre için kabûl eylediklerinden mâ'adâ bi'l-küllîye münâfesinin def'i zımnında zimmetlerini ibrâ etmişleriken mîr-i merkûm tekrâr dürûğ-ı mezkûre ictisârından ahâlînin emniyetleri meslûb olmağla fîmâ-ba'd mütesellim olmamak ve umûr-ı vilâyete karışmamak üzere emr-i âlî isdârı irâdesiyle ahâlîden birkaç neferini Der-aliyyeme tesyîr eylediklerine binâ'en istircâlarına müsâ'ade olunmasını sâlifü'l-zikr ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ vesâ'irlerin bir kıt'a diğer mahzarlarında ve zikr olunan

Kilmigad ve Karahisar-ı Behremşah kādıları Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimânın diğer i'lâmlarında derc ve iş'âr ve mühürdârın istintâk olundukda bundan akdem Sivas'da vâkı' olan hâlâta ber-vech-i meşrûh vâkı' ve tarafeyn hüccet-i şer'iyeye rabt olduğu mukaddemâ Der-aliyyeye arz ve tahrîr olduğun ve müşârun ileyh merkûm Emîn Bey şeb ü rûz yanından dûr etmeyüp memleket hâlîdir ve ihtilâl ve hasâret-i fukarâya rızâ-yı humâyûn yokdur ahâlîyi kendünden vücûhla nefret itdirmişsin, sen bana teslîm ol, birer ikişer ahâlîyi tarafına celb ideyim, ba'dehû dil-hâhın üzere her bir merâmın vücûda gelür deyü tavsiye ve ifhâm ve merkûm dahi bu harekete râzı olmuşiken birkaç nefer kimesneler kendü cerr-i menfâ'at ve icrâ-yı nefsâniyetleriçün mîr-i merkûmu tahrîk-birle ihtilâlden hâlî olmamalarıyla ahâlî ve fukarâya merhameten ve memleketi ihtilâlden sıyâneten ahâlî bi't-te'ennî celb oluncaya dek kendü hâlînde olup rızândan hâric hareket eylememek üzere mîr-i merkûma tenbîh olunması ve hâlâ Sivas müftîsi Abdülmecid ve karındaşı Küçük Selim ve Altıparmakoglu dimekle ma'rûf kimesneler kendü menfa'atleriçün dâ'imâ mîr-i merkûmu tahrîk idüp bedestân kethüdâsına akçe iktizâ eylediğinde iki kat bahâ ile eşyâ virüp kendüleri nisf bahâ ile alup fukarâyı bu vechile harâb ve bir buçuk sene zarfında fukarâdan altıyüz kîse akçe aldığı zâhir olmağla mîr-i merkûm her vechile vesâyânı kabûl ideriken merkûmlar dâ'imâ mîr-i merkûmu ihtilâl ve memleketde fitne zuhûruna bâdî harekete ibtidâr eylediklerine binâ'en fukarâ şerr ü mazarratlarından sıyâneten müftî-i merkûm azl ve Altıparmakoglu diyâr-ı âhara nefy ile ahâlînin emn ü râhatları istihsâl olunmasın mühürdâr-ı merkûm takrîr ve senin tarafından gelen evrâk mezâminini te'yîd ider Sivas Kādîsının vârid olan üç kıt'a i'lâm ve Sivas ahâlîsinin ulemâ ve sulehâ ve meşâyîh ve e'imme ve vücûh-ı sâ'ire ocaklunun bir kıt'a mahzarlarında dahi Ken'ânoğlu Ahmed nâm muharrik kendü hâlînde olmayup icrâ-yı garaz ve nefsâniyetinden nâşî tahrîk-i fitne ve ifsâd-ı belde kasdıyla zümre-i eşirrâyı îkâz ve ba'zılara ta'lîm ve irâ'et-i tarîk-birle öteden berü hânedândan muhtâr-ı ahâlî Sarı-zâde Emîn Bey'e vilâyet sâlyânesi bahânesiyle eşirrâdan mefsedet-pîşeleri taslît ve hânesin ihrâk ve emlâk ve eşyâsın bi'l-küllîye nehb ü gârete kâni' olmayup edânî-i nâsdan beş on nefer şakâvet-pîşeleri istishâb ve ruhsat ve vücûh-ı ahâlî ve ihtiyârlar taraflarından vekîl olmak zu'muyla kul mahzarlarıyla mîr-i merkûmun tagallübâne hareket ile hisâbını rû'yet ve habbe-i vâhide zimmeti yoğiken emri merkûm(?) olmak mülâbesesiyle cümle mesârifât-ı kazâyı talep ve yine muslihûn tavassutu sûretiyle hilâf-ı şer' vekâlete mebnî senede rabt ve envâ'-ı mezâlîme mübâderet eylediklerine binâ'en merkûm Ken'ânoğlu'nun

katle-bedel mâlikânesi olan Gülkiras(?)'a nefy ü iclâsı bâbında sâdır olan emr-i şerîfim tarafına lede'l-vürd merkmn mahall-i menfâsına irsâlinde suhlet der-kâr iken tama'-ı hâma tebe'iyet-birle icrâ-yı nass-ı emr-i âlî-şânıma rağbet etmeyüp müfsid-i merkmu istishâb ve makâm-ı kethdâyide istihdâm ve ol tarafa msevvedât irsâliyle fukarâ-yı ra'iyet harâb olduğundan başka emr-i şerîf-i mezkru müfsid-i merkmn yedine i'tâ ve teslîm etmekle ruhsat ve msâ'adene binâ'en müfsid-i merkm mahkemeye hcm ve cebren i'lâm-ı şer'î taleb ve îkâz-ı fitneye slk eyledikde isgâ olunmadığı ve senin bu bâbda re'yin mntic-i harb ve kıtâl mcib-i zuhr fitne v fesâd olmağla zarar-ı âmmı def' zımında merkm Ken'ânoğlunun tertîb-i cezâsını hâvî mübâşir ta'yîni ile emr-i münîfim sudru niyâzında oldukların ve sen Sivâs Kâdîsını tarafına ihzâr ve s'-i hâlini Der-aliyyeme i'lâm etmemek üzere teklîf-i talâk eylediğinde kâdî-i mmâ-ileyh dahi hasbe'l-iktizâ mecbr olur ise hâli müşkil olacağından bahs ile isti'fâ eylemediğinden nâşî tarafından ızhâr-ı infî'âl-birle müfsid-i merkmu taslît ve o dahi üç gün mahkemeye gelüp envâ'-ı tahvîf ve cevr ü ta'addîye mübâderet eylemekle el-yevm nizâm-ı belde muhtel ve tanzîminde müsâmaha olunduğı zâhir olmağla tedbîr ve islâhları ve cezâları icrâ olunmasını tahrîr ve tastîr ve merkm Emîn Bey'in bir kıt'a arz-ı hâlî irsâl ve tesyîr edilmiş tarafeynin birbirlerine mübeyyin ve mugâyir vârid olan tahrîrâtı ehad hmânın mücerred âhara ağız-ı nefsanîyeleri icrâsı mlâhazalarından nâşî birbirleri hakkında tertîb eyledikleri mukaddemât-ı hîlekarâne idiğı ve bir takrîb ile kaziyede müdâhil olmayan fukarâ-yı ra'iyet âzâde-hâtır olacakları âşikâr olmağla def'an li'n-nizâ' mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânım mcebince merkm Ken'ân-zâde zâbiti ma'rifetiyle mukâta'ası olan Gülkiras'a(?) alâ-eyyi-hâlin nefy ü iclâ ve Sarı-zâde Emîn Bey dahi Tokad'da ikâmet eylemek şartıyla Tokad'a tesyîr olunmak fermânım olmağın mahssen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Ber-minvâl-i muharrer def'an li'n-nizâ' mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânım mcebince mezbr Ken'ân-zâde'yi zâbiti ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin mukâta'ası olan sâlifü'z-zikr Gülkiras'a nefy ü iclâyâ ve mezbr Sarı-zâde Emîn Bey'i dahi mârr'z-zikr Tokad'da ikâmet eylemek şartıyla Tokad'a irsâl ve isrâyâ kemâl-i ikdâm ve dikkat ve himâyet ve tekâsül misillü vaz'dan be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve sen ki Gülkiras(?) Kâdîsı Mevlânâ-yı mmâ-ileyhsin merkm Ken'ân-zâde lede'l-vusl Gülkiras'a(?) menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mbâ'adet ve sen ki Tokad Kâdîsı Mevlânâ-yı mmâ-ileyhsin merkm Sarı-zâde Emîn Bey tarafına vâsıl

oldukda sâlifü'l-beyân Tokad'da ikâmet itdirüp gereğın bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara azîmetine irâ'et-i ruhsatdan mucânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za sene 95.

Mûmâ-ileyhin Tokad'a vusûl ve ikâmet edildiğini nâtık Tokad nâ'ibinin arzı gelmişdir.

Fî 9 M sene 96.

Ve Ken'ân-zâde'nin Gülkiras'a(?) vüsûlünü müş'ir kazâ-i mezbûr kâdîsının arzı gelmişdir.

Fî 14 M sene 96.

Emîn Bey'in utlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâsıt-ı S sene 96.

Utlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâsıt-ı Ca sene 96.

Mehemmed Emîn'in Bozcaada'ya nefy için emr yazıldı.

Fî evâhir-i L sene 96.

[s.157/2]

Gerede Kâdîsı'na ve Ankara kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya

Gerede kasabası sâkinlerinden serdâr olan Usta Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ef'âl-i reddiyeye ictisârı bundan akdem lede'l-inhâ kendüye tenbîh olunup mütenebbih olmadığı sûretde diyâr-ı âhara nefy olunduğu ifâde olunmuşiken bir dürlü mütenebbih olmayup kemâ-fi'l-evvel şakâvete ibtidâr ve hatta bu def'a dahi bâ-emr-i âlî tertîb olunan mübâya'a zahîresinin ta'tîline bâdî olduğu beyânıyla merkûm Hüseyin ıslâh-ı nefis idinceye dek ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Ankara kal'asına kal'a-bend olunmasını dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Bolu Voyvodası el-Hâc Ahmed dâme mecdühû tarafından Der-bâr-ı atûfet-karârıma tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en husûs-ı mezbûr bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvühûdan isti'lâm olundukda sâ'ire mucib-i ibret olmak için li-ecli't-te'dîb ocakdan çavuş mübâşeretiyle serdâr-ı merkûm ahz ve Ankara kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu müsâ'ade-i

aliyyem erzânî kılınmasını ağa-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 95.

Vusûlünü müş'ir kal'a-i merkûme dizdârının arzı gelmiştir.

Fî 12 Ra sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 96.

[s.158]

[s.158/1]

Edirne Bostancıbaşısı Mîr Ali dâme mecdühûya ve zikri âtf kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki, Ferecik kazâsı ahâlîlerinin bu def'a takdîm eyledikleri iki kıt'a arz-ı hâllerinde kazâ-i mezbûr sükkânından a'yânlık iddi'âsında olan Hâcî Ramazan oğlu Ali nâm kimesne Arnavud esnâfi haklarında sudûr iden emr-i âliye mugayir başına vâfir Arnavud eşkiyâyı cem' ve fukarâya hilâf-ı şer' mezâlim ve cevr ü ezâyâ mübâderetlerinden nâşi keyfiyetleri bundan akdem Der-aliyyeme ba'de'l-inhâ ve'l-istirhâm merkûmun refîki el-Hâc Mustafa ile Limni kal'asına kal'a-bendiçün emr-i şerîfim sâdir olunmuşiken merkûm Ali kuvvet-i mâliye ile ma'rûf ve Edirne Bostanı Ustalığı iddi'âsında olmakdan nâşî bir takrîb kal'a-i mezbûreden itlâkiçün emr-i şerîf ısdâr itdirüp kemâ-fi'l-evvel fukarâya zulm ve ta'addîsi mukarrer olduğun inhâ merkûmun şerr-i mazarratından fukarânın tahlîsi bâbında emr-i şerîfim sudûr tastîr ve istirhâm olunmuş merkûm Hâcî Ramazan oğlu Ali'nin sût-i hâlî çend rûz akdemce mahzar-ı ahâlî ile inhâ olduğuna binâ'en kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bendiçün emr-i şerîfim ısdâr olunmuşiken emr-i mezkûr henüz mahalline varmaksızın hüsn-i hâlini müş'ir i'lâm ahz ve emr ısdârı kendüden kemâl-i hîle ve tezvîrâtından olduğunu iş'âr etmekle bir takrîb itlâkiçün virilen emrin kaydı ref' ve terkîn ve mukaddemâ sâdir olan emr-i âli mûcebince ocakdan me'mûr mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve Limni kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi mezbûr Ali'nin erbâb-ı tezvîr ve hîleden idiğü mukaddemce hakkında sudûr iden emr-i şerîfimin tenfîzinden mukaddem bir takrîb i'lâm ahz ile kendüyü itlâk

itdirmesinden müstebân ve te'dîbi muktezî idiğü vâreste-i deyyân(?) olmak hasebiyle mü'ahharan ısdâr itirdiği emrin kaydı ref' ve terkîn olunduğu ma'lûmunuz olduğda sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve ocakdan me'mûr mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûm Ali'yi bi't-taharrî bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddema sâdır olan emr-i şerîfim mücebince li-ecli't-te'dîb Limni kal'asına irsâl ve îsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde mezkûru kal'aya vaz' eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olduğunu mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 195.

Tekrâr te'kîdi hâvî emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 96.

[s.158/2]

Hâlâ Dîvân-ı mu'allâmında çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Âsitâne-i aliyyede vâkı' Sultân câmi'-i şerîfi civârında yobaz kıyâfetiyle geşt ü güzâr idenlerden suhte (..) Hüseyin ve Suhte Süleyman nâm kimesneler ile cebehâne-i âmirem tarafında ahz olunan Suhte Mollâ dimekle meşhûr kimesne el-yevm habsde olmağla zikr olunan üç nefer suhteler kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı rızâ hareketlerine binâ'en te'dîbleri muktezî olmağla çavuş mübâşeretiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle bâlâda mastûr üç nefer suhteleri Seddü'l-bahir kal'asına irsâl ve îsâle mezîd-i ihtimâm ve sen ki kal'a-i mezbûre dizdârı merkûmsun, mezbûrları vüsûlünde kal'a-i merkûmeye vaz' ve muhkem kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından be-gâyet hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195

Merkûmun vüsûlleri müş'ir kal'a-i merkûm dizdârının arzı gelmiştir.

2 M sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere itlâkları için emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 96.

[s.158/3]

Yenice-i Taraklı kazası nâ'ibine ve Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh el-Hâc Mehemed Emîn zîde ilmihûsun. Mektûb gönderüp Yenice-i Taraklı kasaba ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât ve fukarâ ve zu'afâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup an asl Diyarbekir havâlisi sekenesinden olup on sene mukaddem kasaba-i mezbûrede müsâfereten tavattun iden es-Seyyid Mollâ Hasan dimekle ma'rûf kimesne umûr-ı vilâyete karışmak dâ'iyesiyle kazâ-i mezbûrun ihtilâlîne bâdî harekât-ı nâ-marziyeye tasaddî ve yine kazâ-i mezbûrdan Osman ve Salih ve Mustafa nâm maktûllerin kâtilleri olan Ömer ve Mehemed nâm kimesne meclis-i şer'de merkûmûnu katl eylediklerini ikrâr ve şer'an fezâhatlarına(?) hüküm olunmuşiken merkûm Mollâ Hasan ve refiki Manavoğlu Hâcî Hüseyin nâm kimesneler eşkıyâ tâ'ifesini cem'-i cumhûr ile mahkemeye hücum ve hâkîmü's-şer' itâle-i lisân ve bıçak ile üzerine hücum eyledikleri bundan akdem Der-aliyyeme i'lâm ve mahzar ile ifâde-birle merkûmânın kazâ-i âhara nefy olunmalarıçün fermân-ı âlî sâdır olup muvâcehelerinde feth ve kırâ'et olunup ba'de'l-yevm umûr-ı vilâyete ve umûr-ı sâ'ireye müdâhale etmeyüz ta'ahhüd etmişler iken bu def'a yine merkûmân Mollâ Hasan ve Hâcî Hüseyin kendü hâllerinde durmayup ser-cumhûr ve ikâz-ı fitne ile yevmen fe yevmen kazâ-i mezbûr ahâlîlerine zulm ve ta'addîye ictisâr ile ahâlî-i mezbûreyi perâkende ve perîşân eylediklerinden mâ'adâ sâdır olan evâmir-i aliyyemin adem-i tenfiz ve icrâsına bâdî ve dâ'imâ fesâd-ı mevâdd(?) ve mel'anete tasaddîden nâşî merkûmânın etvârından bi'l-küllîye emn ü rahâtları meslûb ve kazâlarında sâkin olacağı şer'-i şerîfin icrâsı ve umûr-ı mühimmenin rü'yeti adîmü'l-imbân olmağla mazarratları üzerlerinden men' ü def' olunmak için ıslâh-ı nefis olunmaya değîn çavuş mübâşeretiyile Ankara kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîf sudûru rızâsına i'lâm idivir deyü ilhâh etmeleriyle vâkı' hâli hüküm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden çavuş mübâşeretiyile ıslâh-ı nefis olunmak için Ankara kal'asına kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 1195.

Merkûmânın vüsûllerini müş'ir Ankara kal'ası dizdârı Seyyid Mahmud'un arzı gelmişdir.

Fî 14 S sene 96.

Manavoğlu Hüseyin'in itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 96.

Hasan'in dahi itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 96.

[s.158/4]

Sandıklı kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Es'ad zîde ilmühûya hüküm ki,
Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Sandıklı kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve sâ'ir ahâlî cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'e varup hâlâ medîne-i Sandıklı'da sâkine Kara Mehemmed zevcesi Şerîfe ve Köpek(?) Ali kızı Meryem nâm hatunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmayup sirka ve (..) ve gammazlık ve fâhişelik ile, belde-i merkûmeyi fesâda virüp ehl-i ırz tâ'ifesinin emn ü rahâtları meslûb ve perâkende ve perîşânlıklarına bâ'is olmalarıyla kasaba-i mezbûr voyvodası ma'rifetiyle mezbûretânın ol vechile olan şerr ü mazarratları ibâdullâh üzerlerinden def' ü ref' olunmasıçün diyâr-ı âhara teb'îdleri bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden merkûmlar ibereten-li'l-gayr diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve kasaba-i mezbûr voyvodası ma'rifetiyle mezbûretânı ahz ve ibreten li'l-gayr diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir Z sene 195.

[s.159]

[s.159/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühû ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Süleymaniye kurbünde Sâniye(?) medresesinde sâkin Diyarbekirli Seyyid Hacı Hüseyin ve Üsküdar'da (boşluk) nâm medresede kâ'in Canikli Mollâ Bekir nâm kimesneler öteden berü kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ ahâlî-i medreseyi ve tazrîr

etmeleriyle kendülerinden emniyetleri meslûb olmağla ahâlî-i medrese ahz ve kapuya irsâl ve merkûmûn keyfiyetleri cânib-i Şeyhü'l-İslâmi'ye ifâde olundukda mahsûs baş çukadârlarını irsâl merkûmânın keyfiyetleri bâb-ı âsafîye ifâde ve merkûmûn iki nefer suhtelerin te'dîbi re'y-i âlîye ihâle ile bâ-takrîr inhâ olunmağın merkûmûn ibreten li's-sâ'ir çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195.

Merkûmânın vüsûllerini müş'ir kal'a-i merkûm dizdârı Mahmud'un arzı gelmişdir.

21 M sene 96.

[s.159/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Magosa kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Âsitâne-i sa'âdetimde vâkı' Sultân Selim câmi'-i şerîfi imâretinde bundan akdem maktûl olan suhtenin rüfekâsı haklarında sudûr iden fermân-ı âlîyi ızhâr ve infâzına tebdîl çukadârı ta'yîn olunup Fethiye(?) medresesinde ihfâen(?) sâkin olanlarını ahâlî-i mahalle ihbâr eylediklerinde cânib-i Şeyhü'l-İslâm'dan ta'yîn olunan başçukadâr ma'rifeti ile medrese-i mezbûre derûnunda mahfûz olan Derebeyi İbrahim ve Selanikli Ahmed ve Manastırlı Mehemed nâm şakâvet-pîşeler ahz olundukları bâ-takrîr inhâ olunmağla şeref yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince üç nefer merkûmları çavuş mübâşeretiyile katleri bedeli Magosa kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, bâlâda mezkûrû'l-esâmî şakâvet-kârları ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından zîde kadrühû mübâşeretiyile katleri bedeli Magosa kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmûnu dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve muhkem kal'a-bend ve bir takrîb firârlarından be-gâyet hazer ve mucânebet ve vâsıl ve kal'a-bend olundukları çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 1195.

Merkûmların vüsûllerini müş'ir dizdârı Hasan'ın arzı gelmişdir.

Fî 6 Ca sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere itlâklariçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.159/3]

Bozcaada cezâresi ve Ayazmend kazâsı nâ'iblerine hüküm ki,
Ayazmend kazâsı ahâlîleri gelüp Ayazmend kazâsı kurâ ve havâlisinde vâkı' Ayvalık kazâsı re'âyâlarının Ayazmendli Nasûhoğlu Halîl hakkında hilâf-ı inhâ iştikâ ve inhâlarına mebnî Bozcaada'ya nefy ü iclâ ve mahall-i menfâsına ihzâr ve ikâmet itdirilmesi bâbında Kapudan-ı deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûya hitâben sâdır olan fermân-ı celîlü's-şânımı mübâşiri yediyle vürûdunda müşârun ileyh tarafından bâ-buyuruldu ta'yîn ve irsâl olunan mübâşir ma'rifetiyle Ayazmend mahkemesine lede'l-vüsûl sicill-i mahfûza ba'de's-sübût ahâlî-i vilâyet meclis-i şer'e da'vet ve muvâcehelerinde feth ve kırâ'et ve mazmûnu cümleye i'lân ve işâ'et ve istintâk olundukda merkûm Nasûhoğlu Halîl mübâşirân-ı mûmâ-ileyhimânın vüsûllerinden dört beş gün mukaddem hânesinden hurûc ve ne tarafa gitdiği kimesnenin ma'lûmu değildir deyü haber virdiklerini Ayazmend kazâsı nâ'ibi Derviş Salih i'lâm eyledikde mazmûn-ı i'lâm virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp i'lâm-ı hâlî ber-minvâl hîn-i zuhûrunda ber-mantûk-ı emr-i âlî hareket olunmak için bulunduğu vakitte zâbite ihbâr ve teslîmde tekâsül idenlerin te'dîbi icrâ olunacağını tenbîh ve te'kîd-birle işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Zi'l-ka'desinde emr-i şerîfim sâdır olup lâkin merkûm Nasûhoğlu Halîl kendü hâlînde ve ırzıyla mukayyed ve cümle ahâlî-i kazâ kendüden râzî ve şâkir ve sâdır olan evâmir-i aliyemin infâz ve icrâsına mecd ü sa'y(?) olup ve ahâlîden ferd-i vâhid kendüsünden mutazarrır olmuş değil iken bu esnâda Ayvalık hâssı voyvodası ve kocabaş tâ'ifesinden papa Konlomis(?) dahi re'âyâdan ba'zılarını tahrîk-birle hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâyı mutazammın mevâdd isnâdıyla emr-i mezkûrun ısdârına cesâret idüp ve merkûm Halîl kazâ-i mezbûrdan nefy olanıdan berü mâl-ı mîrînin tahsîli mümkün olmayup emn ü rahâtları meslûb ve ahvâlleri diğer-gûn olduğun ve hüsn-i hâlîni müş'ir Midillü ve Ayazmend ve Kemer Edremid ve Ilıca-i Bergama kazâları nâ'ibleri tarafından dahi i'lâm-ı şer'iyye virildiğin bildirüp hâllerine merhameten merkûm Nasûhoğlu Halîl'in cürmü afv ü itlâk ve virilen emrin kaydı terkîn ve vilâyetinde ikâmetine kimesne tarafından mûmâne'at olunmamak bâbında hüküm-i

humâyûnum recâ eyledikleri ecilden merkûmun Bozcaada'ya nefy için sâdır olan emrin kaydı terkîn ve afv ü itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195.

[s.160]

[s.160/1]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'd-dâ'im hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki,

Âsitâne-i aliyemde Behcet Efendi Sebîli kurbündeki medresede sâkin suhte Keleş Mollâ Mehemmed kendü hâlinde olmayup Şehzâde imâretinde talebe-i ulûm ile (...?) nizâ'ına dâ'imâ tasaddî eylediğini imâret-i âmirenin(?) kemerbaşları ahz ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası kapusuna irsâl ve mezbûrdan emniyetleri [meslûb] olduğu bâ-takrîr inhâ olunmağla mezbûr çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyh mezbûr Keleş Mehemmed Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına irsâl eylesesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp itlâkı için diğere emr-i şerîfim vârid olmadıkca itlâk ve firârından mücânebet eyleyüp vüsûl kal'a-bend olunduğunu müş'ir çavuş-ı merkûm ile Der-alıyyeme i'lâma mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i Z sene 195.

Vüsûlünü müş'ir kal'a-i merkûm dizdârının arzı gelmiştir.

21 M sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere itlâkiün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 96.

[s.160/2]

Anadolu Vâlisi vezîrim Silahdâr Mehemmed Paşaya ve Kütahya kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Kengiri sancağında vâkı‘ Karacaviran kasaba ve kurâsı ahâlîleri gelüp yine Karacaviran kasabası sükkânından olup öteden berü şakâvetle me’lûf Ahmed ve Miralay-ı Kengiri-i sâbık Hasan Çavuşoğlu Ahmed nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup kazâ-i mezbûrun niyâbet mürâselesin ma’îşet-i mutasarrıfından gönderüp taraflarından nâ’ib nasb ve leyl ü nehâr ehl-i ırz tâ’ifesi ve şakâvetle me’lûf kimesneler ile müttefik ve hükûmet-i zîr-i destlerinden olmak hasebiyle hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayrı hakkın fukarâyı dürlü isnâd-ı mâlem-yekün ile gamz ve ithâm ve nâ-hakk-birle tecrîm ve tağrîm ve kendüleri dahi küllî akçelerini ahz ve nice menâzil ve çiftliklerini ihrâk bi’n-nâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a’râz misillü ef’âl-i şenî‘aların nihâyeti olmadığından ahvâl-i fukarâ diğêr gün olduğuna binâ’en mukaddemâ ref‘-i ruk‘a iştikâ ve kal‘a-bend olmuşlariken birer takrîb kendülerini itlâk itdirdüp yine memnû‘ olmayup envâ‘-ı mezâlîm ve ta‘addiyâtları müzdâd olmakdan nâşi kazâ-i mezbûr sâkinelerinden Mihman(?) nâm (..) (..) (..) (..) nâm kimesneye tezvîc ideriz deyü tehdîd ve mukâvemet mümkün olmadığından mezbûr dahi leylen Âsitâne-i sa‘âdetime firâr idüp ol vechile emn ü rahâtları meslûb ve şâyeste-i merhamet oldukların bildirüp hâllerine merhameten şakî-i mezbûrlar çavuş mübâşeretiyle Kütahya kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtı tetebbu‘ olundukda merkûmlar zümre-i eşkiyâdan olduklarını mübeyyin vürûd iden arz ve mahzara mebnî Ferye(?) kal‘asına kal‘a-bendleriçün seksen dokuz senesi evâsıt-ı Şevvâl’inde bir kıt‘a ve ba‘dehû yine şakâvetlerini mübeyyin doksan üç senesi evâsıt-ı Cemâziye’l-âhiri’nde evâmir-i aliyye virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın sen ki Anadolu Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, merkûmân çavuş mübâşeretiyle Kütahya kal‘asına kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Ma’rifetin ve ta’yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle merkûmân Mollâ Ahmed ve Hasan Çavuşoğlu diğêr Ahmed’i ahz ve Kütahya kal‘asına irsâl eyleyesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrları kal‘a-i mezbûreye vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp itlâklariçün diğêr emr-i şerîfim sâdır olmadıkca itlâk ve firârlarından mübâ‘adet vüsûl ve kal‘a-bend olduklarını müş‘ir çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme arz ve i’lâma mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene 1195.

Tekrâr te’kîdi hâvî kal‘a-bendleriçün emr yazılmışdır.

24 Ra sene 96.

[s.160/3]

Bu def'a ocakdan Hazani-i Tahta(?) serdârı ta'yîn ve nasb(?) olunan Turnacıbaşı Kasım zîde mecdühûya ve Boğazkesen kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki, Tahta(?) Serdârı sâbık Mehemed Bey dimekle ma'rûf kimesnenin hilâf-ı şer'-i şerîf ve rızâ-yı alıyyeye mugâyir harekâtı zuhûr ve te'dîbi îcâb etmeğın sen ki Tahta(?) Serdârı mûmâ-ileyhsin, mezbûru ma'rifetinle ahz ve li-ecli't-te'dîb Boğazkesen kal'asına irsâle mübâderet ve sû'-i tedbîr ile firârî hâlâtından be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Vüsûllünde serdâr-ı sâbık merkûmun ma'rifetinle ahz ve kal'a-bendi senden matlûb idiğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i suhûlet ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bendi emrine ikdâm ve firârını mûcib hâlâtdan tehâşî ve mücânebet eylesin ve sen ki Boğazkesen Dizdârı mûmâ-ileyhsin, serdâr-ı sâbık mezbûr vürûdunda habs ve kal'a-bend eyleyüp itlâkiçün tuğrâ-yı garrâyı havî emr-i şerîfim ve ocakdan mektûb vârid olmadıkca itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vürûdunu Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 196.

Vüsûllünü müş'ir Boğazkesen kal'ası dizdârı Ali'nin arzı gelmiştir.

[Fî] Gurre-i S sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî (..) S sene 96.

[s.161]

[s.161/1]

Samsun kal'ası dizdârına hüküm ki, Eğin kazâsı sâkinelerinden Saliha nâm hatun gelüp Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp bunun zevci Ömer Efendi dimekle arîf kimesne Eğin mahkemesinde kâtib olup umûruyla meşgûl ve kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ü hareketi olmayup ve yeniçeri zümresinden dahi değil iken Eğin kazâsında bundan akdem zuhûr iden

eşkiyânın te'dîbleri bâbında sâdır olan emr-i âlî-şân tenfîz ve icrâsına mûmâne'at ve eşkiyâ zümresine i'ânet ider deyü hilâf-ı inhâ bâ-fermân-ı âlî Samsun kal'asına kal'a-bend ve altı seneden berü kendü ve gerek mezbûre Saliha ve gerek evlâdları sefil ve sergerdân ve zelîl ahvâlleri gâyet diğere-gûn ve şâyeste-i merhamet olduğun bildirüp hâline merhameten cürmü afv ve kal'a-i mezkûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden fîmâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak ve sâ'ire sirâyet etmemek şartıyla ancak kâtib Ömer'in güzeşte-i cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195.

[s.161/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Sultân Mehemmed'de(?) İfrâziye yokuşunda vâkı' Bayburdî-zâde medresesinde sâkin (..?) Seyyid Osman ve (..?) Hasan, suhte zümresinden ve medrese-i merkûme civârında vâkı' mekteb hocası(?) İsmail Efendi dimekle meşhûr kimesne merkûmları yobaz gürûhundan kendü hâllerinde değıllerdir deyü Sultân Mehemmed kolluğuna ahz itdirüp merkûm İsmail takrîrinde merkûmlar Şeyhü'l-İslâm tarafına virilen defterde isimleri mevcûddur deyü bâ-takrîr inhâ eylediğine binâ'en mezbûrân çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûmânı ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendiçün irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmânı dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i âlî ıtlâklarından hazer ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını müş'ir Der-aliyyeme arz ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195.

Merkûmânın vüsûllerini müş'ir kal'a-i merkûme Dizdârı Mahmud'un arzı gelmişdir.

21 M sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere ıtlâklariçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.161/3]

Kengırı kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Bolu kazâsı müzâfâtından Gökçesu nâhiyesi sükkânından Cihânoğlu İbrahim ve Halîl ve diğer İbrahim ve avenelerinin haklarında şenâ'at tefevvühüyle Kengırı kal'asına mukaddemâ bâ-fermân kal'a-bend olunup lâkin mezbûrların bir dürlü şenâ'atde alakaları ve medhalleri olmayup kal'a-i mezbûrede sefil ve sergerdân ve ahvâlleri diğer-gûn ve şâyeste-i merhamet olup afv ü itlâkları bâbında emr-i celilü'l-kadrim sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup çavuş Hacı ve voyvodası olan el-Hâc Ahmed dâme mecdühû tahrîr eylediğine binâ'en ancak kal'a-bend olunan İbrahim ve Halîl ve diğer İbrahim'in itlâkları fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun keyfiyet ma'lûmun oldukda kal'a-bend olunan bâlâda mastûrü'l-esâmî İbrahim ve Halîl ve diğer İbrahim'i kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîllerin tahliye eyleyüp hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z sene 195.

[s.161/4]

Mora muhassılı Seyyid Ahmed Paşa'ya ve Aya Petros Kādîsı'na hüküm ki,
Aya Petros kazâsına tâbi' Prevastos(?)ve Karakovanlı ve Vorna nâm karye mütemekkinlerinden Manuli(?) Karamanu ve Todori ve karındaşı İstimati Saliho ve Dimitraki Veled-i Tanaş ve Anagoston veled-i Papa Yani nâm zimmîler kendü hâllerinde olup ta'addî ve kal'a-bend olunmalarını mûcib hâlleri yoğiken yine kazâ-i mezbûrda mütemekkin kocabaş ve vekîlleri ve re'âyaları yek-cihet olarak ızrâr kasdıyla mesfûrlar haklarında Arnavud ve haydûd eşkıyâlarıyla ittifâken kazâmızı tahrîb ve bilâ-emr-i şerîf mebâliğ-i vefîre tevzî' ve kendü nefisleriçün tahsîl ve bey' eylediler deyü mukaddemâ hilâf-ı vâkı' inhâlarıyla aldıkları ma'rûzâta mebnî mesfûrûn beş zimmîlerin Benefşe kal'asına kal'a-bendleriçün doksan beş senesi evâ'il-i Muharrem'inde emr-i şerîfim ısdârıyla mesfûrlar diyârlarından (..) (..) ile firâr ve bu vechile ahvâlleri be-gâyet diğer-gûn ve merhamete sezâ-vâr oldukların inhâ ve ol bâbda istid'â ve mesfûrûnun kal'a-i mezbûreye kal'a-bendleriçün târîh-i merkûmede verilen emr-i şerîfim Dîvân-ı humâyûnumdan ihrâc olunmağla emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn i'lâm-ı hâlî müş'ir emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195.

[s.161/5]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Edirne Bostancıbaşı Mir Ali dâme mecdühûya ve Çırpan ve Dimetoka kazâları nâ'iblerine hüküm ki, Çırpan kazâsı a'yânı Akıllıoğlu(?) Hacı Ahmed nâm kimesne kazâ-i mezbûrdan Âsitâne-i aliyeme nakliçün Tekfurdağı'na tenzîli matlûb-ı humâyûnum olan zehâyirin ihrâc ve tenzîline me'mûr mübâşiri askerîlik iddi'âsıyla tard ve def' ve re'âyâyı iğfâl ile zahîrelerini iskele-i mezbûreye indirmekden men' ve bu vechile ta'tîl-i umûr-ı ehemme bâdî olup sâ'ire dahi sârî olacağı ve zehâyirin Der-aliyyeme kılllet-i vürûdunu mûcib hâlât-ı sunûhuna bâ'is olduğu sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin bundan akdem tarafından tahrîr ve inhâ olunmaktan nâşî ta'yîn olunan ocak çavuşu mübâşeretiyle merkûm Ahmed'in Dimetoka'ya nefy ü iclâ olunmasını mutazammın işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Şevvâl'inde bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş idi. El-hâletü hâzihî bu def'a Der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrâtında emr-i şerîf-i mezkûr çavuş-ı merkûm ile lede'l-vüsûl ma'iyetine usta ta'yîn ve mahalline tesyîr olundukda a'yân-ı merkûm mütegalibeden ve başında Arnavud eşkiyâsı olmak hasebiyle emr-i âlî-şânıma adem-i itâ'at ve usta-i merkûmu i'âde ve çavuş dahi otuz gün bî-hûde meks ve ikâmetden sonra mahallinden hüsn-i hâlini muhtevî i'lâm ahz ve i'tâsıyla (..) itirdiği ve i'lâm-ı mezkûr merkûm Ahmed'in kul (..) ahz olunmuş olduğu derc ve iş'âr olduğuna binâ'en sâdır olan emr-i şerîfimin alâ-eyyi-hâlin infâzı matlûb olmakdan nâşî mukaddem sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince mahall-i merkûma irsâl ve iclâ olunmak fermânım olmağın imdi mukaddem sudûr iden emr-i şerîf (..) (..) infâzı ve icrâsı matlûb-ı şahânem idiğü ma'lûmunuz oldukda siz ki [s.162] bostancıbaşı ve Çırpan kazâsı nâ'ibi mûmâ-ileyhimâsız. Ber-minvâl-i muharrer mezkûr Ahmed'i mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mantûku üzere alâ-eyyi-halin Dimetoka'ya nefy ü iclâyâ kemâl-i ikdâm ve dikkat ve sen ki Dimetoka kazâsı nâ'ibi mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde kazâ-i mezbûrda menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından be-gâyet tehâşi ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 95.

[s.162/1]

Hâlâ Niğde sancağı mutasarrıfı Abdi dâme ikbâluhû ve Niğde kal'ası dizdârına hüküm ki,

Nevşehir kazâsı sâkinlerinden mütegalibeden Salih Efendi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmadığından a'yânlık dâ'iyesiyle yine kazâ-i mezbûr sükkânından avenesinden Abdurrahman ve karındaşı Receb nâm kimesneler ile bi'l-ittifâk sadr-ı sâbık müteveffâ Seyyid Mehemed Paşa'nın evkâfı olan Arabsun ve tevâbi'âtı kurâsı ahâlîlerine tasallut-birle envâ'-ı mezâlim ve ta'addîyâta cesâret ve vâfir süvârî ile Tatsun(?) nâm karyeyi basup ba'de'l-yevm ahâlîsi kasaba-i merkûm mahkemesinde umûr-ı şer'iyelerini rû'yet etmemek üzere ahâlî-i mezbûreyi (???) (???) galîza ile tahlîf ve Deli Za'îm ve Murad nâm kimesneleri ve iki nefer oğullarını ve mezbûrları tahlîse varan diğeri iki nefer kimesneleri bi-gayrı hakkın ahz ve bilâ-emr-i şerîf ba'zen Nevşehir kal'asında ve ba'zen hânelerinde iki mâhdan mütecâviz habs ve darb-ı şedîd ile darb ve tazyîk ve hetk-i a'râza mübâderet ve bunun emsâlî bilâ-mûceb tekdîr ve tecrîm ve mezâlim ve ta'addîyâta ahâlî fukarâsı tâb-âver olamadıklarından târik-i evtân olacakları bedîdâr idiğü sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme takdîm olunan tahrîrât ve Arabsun nâ'ibinin i'lâm ve ahâlînin mahzarlarında tastîr ve iş'âr olunmak hasebiyle mübâşir ma'rifetiyle merkûm Salih mahallinde şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk iden husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve keyfiyet Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında sana ve Nevşehir nâ'ibine hitâben başka emr-i şerîfim sâdir olup ta'addîyât-ı mezkûrede merkûm Salih ile müttehid olan mezbûrân Abdurrahman ve Receb'in dahi te'dîbleri muktezî olduğı cihetden ıslâh-ı nefis idinceye dek Niğde kal'asında kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer ahâlî-i fukarâya hilâf-ı şerî'at-i garrâ ve mugâyir-i rızâ vukû' bulan ta'addîyât ve merkûm Salih ile müttefik olan mezbûrân Abdurrahman ve Receb'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Niğde kal'asına irsâl ve kal'a-bend idüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun mezbûrânı kal'a-i mezbûreye vaz' eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z sene 95

İsti'lâmı(?) hâvî emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 96.

[s.162/2]

Gedegara ve Küre-i Nühas kazâları nâ'iblerine hüküm ki,
Senki Gedegara kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Feyzullah zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Gedegara kazâsının ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve fukarâ ve zu'afâ ve re'âyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup hâlâ Gedegara kazâsı sâkinlerinden Firuz(?) oğlu Mustafa Efendi dimekle ma'rûf kimesne ile refiki an asl Küre-i Nühas'dan menfiyyen Gedegara kazâsına gelüp tavattun iden (..) İsmail nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olup (..) (..) birer bahâne ile tekdîr ve ba'zı eşrâr zümresini tahrîk ve îkâz-ı fitneye bâdî ve dâ'imen ihtilâl-i beldeden hâlî olmayup ve hazele tâ'ifesini ferce-yâb ve merâm-ı fâsidedelerini icrâ kasdıyla gûnâ gûn sû'-i (..) cümlelerin râhatları meslûb ve kazâ-i mezbûr ahâlîsinin perâkende ve perîşânlığına bâ'is olmağın merkûmların sû'-i mazarratları kazâ-i mezbûrdan def' ve diyâr-ı âhara nefy olunmaları için emr-i şerîf recâsına bizler mahzar itdik, mahzarlarımızı musaddak senedci i'lâm idivir deyü iltimâs etmeleriyle husûs-ı mezbûrun minvâl-ı muharrer üzere olunduğuna senin dahi ilmin muhat olup vâkı' hâlî bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden Küre-i Nühâs'dan geldikleri vâkı' ise yine Küre-i Nühâs'a nefy ü iclâ olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene 195.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

21 Ra sene 96.

[s.162/3]

Edirne Bostancıbaşısına ve zikri âtî kimesnelerin buldukları mahallin kâdîsına ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,
Ferecik kazâsı sükkânından a'yânlık iddi'âsında olan Hacı Ramazanoğlu Ali nâm kimesne refiki Serrâcoğlu Mustafa ile müttefik ve Arnavud usâtı haklarında sudûr iden emr-i âliye mugâyir başına vâfir Arnavud eşkiyâsını cem' ve fukarâyâ hilâf-ı şer' mezâlîm ve cevr ü ezâyâ mübâderetlerinden nâşî Limni kal'asına kal'a-bendiçün emr-i şerîfim sâdır olmuşiken merkûm Ali kuvvet-i mâliye ile ma'rûf ve Edirne Bostanı ustalığı iddi'âsında olmakdan nâşî bir takrîb kal'a-i mezbûreden itlâkiçün emr-i şerîf ısdâr itdirüp kemâ-fi'l-evvel fukarâyâ zulm ve ta'addîsi mukarrer olmağla

merkûmun şerr ü mazarratından fukarânın tahlîsi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr istid'â ve merkûm Ramazanoğlu Ali'nin sû'-i hâlî çend-rûz akdemce mahzar-ı ahâlî ile inhâ olunduğuna binâ'en kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bendiçün emr-i şerîfim ısdâr olmuşiken emr-i mezkûr henüz mahalline varmaksızın hüsn-i hâlini müş'ir i'lâm ahz ve emr ısdârı kendünün kemâl-i hîle tezvîrâtdan olduğunu iş'âr etmekle bir takrîb itlâkiçün virilen emrin kaydı terkîn ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince ocakdan me'mûr mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve Limni kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında bin yüz doksan beş senesi evâhir-i Zi'l-hiccesi'nde emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a İnöz kazası nâ'ibi es-Seyyid Hasan zîde ilmühûnun Der-aliyyeme vürûd iden i'lâmında merkûmân Ramazanoğlu Ali ve Serrâçoğlu Mustafa sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve kayıkçı ma'rifetiyle bulunduğu mahalde ahz ve Limni kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında şeref-rîz-i sudûr iden emr-i âlî-şân mücebince şakîyân-ı merkûmân tarafına teslîm ve (..) Kürd İsmail bölükbaşığı ta'yîn ve (..) mezkûreden hareket-birle medîne-i İnöz iskelesinde vâkı' vakıf(?) hana lede'l-vürûd bölükbaşığı geriye avdet idüp merkûm Hâcı Ramazanoğlu Ali'nin itlâk emri sûreti zuhûrunda sebîli tahliye ve merkûm Serrâçoğlu Mustafa'yı mahall-i menfâsına îsâl ve teslîm olmak üzere sefine tedârük ve ale's-sabah irkâb ve âzim ve râhî olmak üzere iken Ferecik sekbânlarından kırk elli nefer Arnavud ve sâ'ir eşkiyâ zümresi hanı basup cebren ve kahren merkûm Serrâçoğlu Mustafa'yı ahz ve firâr eyledikleri tahrîr ve inhâ olunmağla sen ki Edirne Bostancıbaşısı mûmâ-ileyhsin, bâlâda mezkûr Serrâçoğlu Mustafa ve Ramazanoğlu Ali buldukları mahalde kayıkçı ma'rifetiyle bi-eyyi-hâlin ahz ve mahall-i menfâlarına irsâl ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlînin mazmûn-ı münîfi tenfîz ve icrâya ihtimâm ve dikkat ve hilâfi hareketden hazer ve mübâ'adet olunmak fermânım olmağın imdi mezbûrân Ali ve Ramazan'ın [Mustafa'nın] bi-eyyi-hâlin ahz ve mukaddem sudûr iden evâmir-i aliyyem müceblerince kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bendleri ile tenfîz-i evâmir-i münîfeme ikdâm ve ihtimâm olunmak matlûb-ı mülûkânem idiğü ma'lûmunuz oldukda sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve ocakdan me'mûr kayıkçı-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkûmân Ali ve Mustafa'yı bi't-taharrî buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince li-ecli't-te'dîb Limni kal'asına irsâl ve îsâle mübâderet ve iğmâz ve müsâmahâdan ve tenfîz-i emr-i münîfimde mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvetden hazer ve mübâ'adet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde mezkûrları kal'aya vaz'

eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârlarından sen dahi tehâşi ve mücânebet ve kal'a-bend olunduklarını kayıkçı-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 196.

Hâcî Ramazanoğlu Ali'nin vüsûlünü müş'ir kal'a-i merkûm dizdârının arzı gelmiştir.
Gurre-i S sene 96.

Serrâc-zâde ve avenesinin kal'a-bendleriçün tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 96.

[s.163]

[s.163/1]

İnöz ve Hayrabolu nâ'iblerine hüküm ki,
Hayrabolu kazâsı sâkinlerinden Şaşı Mustafa ve Serdâroğlu Seyyid Mehemmed dimekle ma'rûf kimesneler gelüp kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîleri yoğiken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler hilâf-ı inhâ ahâlî ve re'âyâya îsâl-i hasâr ve sâ'ir gûne hilâf-ı marzî etvâr-ı nâ-bercâya ibtidâr ile emniyet-i ahâlî meslûb olmuşdur deyü ifk ü iftirâ ile bundan akdem emr-i şerîfim ocakdan me'mûr çavuş mübâşeretiyile İnöz kazâsına nefy ü iclâ olunup sefil ve sergerdân ve perîşânü'l-hâl oldukların bildirüp merhameten cürmleri afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â mezbûrların keyfiyetleri dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühûdan isti'lâm olundukda mübâşiri Hâcî Mustafa Çavuş'dan lede'l-su'âl mağdûr ve şâyân-ı inâyet ve haklarında olan inhâ nefsâniyyete mebnî idiğün ihbâr ve mezbûr Mustafa taşrada (..?) ve mezkûr Seyyid Mehemmed mahall-i menfâsına irsâl olunmağla fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmaları şartıyla hâllerine merhameten afv ü itlâk ve hâne ve meskenlerinden kıyâm ve ârâmlarına müdâhale olunmamak bâbında emr-i âlî-şân sudûrunu Ağa-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî eâ'il-i M sene 1196.

Merkûm kör(?) Mustafa'nın keyfiyet-i hâlinin isti'lâm zımnında emr-i âlî verildi.

Fî evâ'il-i C sene 200.

[s.163/2]

Alasonya ve zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîları zîde fazlühûm ve zâbitâna ve Alasonya kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühür[lü] arz-ı hâl gönderüp Alasonya kazâsına tâbi' Kozani(?) nâm karye mütemekkinlerinden Konomo(?) Yorgi nâm papas ve refiki Marko Haris(?) nâm zimmî eşirrâdan olup vazîfeleri olmayan umûrlara müdâhale ehl-i ırz re'âyâ fukarâsı tazyîk itdirmek âdet-i müstemirreleri olduğundan başka âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî eylediklerinden bundan akdem yasakçı ma'rifetiyle Platomana kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i şerîfim sâdır olup mesfûrân bir takrîb haberdâr olduklarından ihtifâ eylediklerin bildirüp mesfûrân kazâ-i merkûm ve sâ'ir her ne mahalde bulunurlar ise zâbitleri ma'rifetiyle Platomana kal'asına kal'a-bend olunup itlâkları husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 196.

[s.163/3]

Midillü nâ'ibiyle zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîları ve Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Midillü kazâsına tâbi' Ayaso(?) nâm karye mütemekkinlerinden Panayot(?) Galace(?) ve İzmirli Banako(?) nâm zimmîler kocabaşlık dâ'iesiyle re'âyâ fukarâsını tekdîr ve ehl-i ırz fukarâ-yı ra'iyeti hilâf-ı mevâdd isnâdıyla gamz ve evlâd-ı iyâllerini itmâ'-birle iğfâl ve idlâl etmeleriyle müfsidân-ı mesfûrânı bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ısrâr eylediklerinden mâ'adâ âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-hem-vâreye tasaddi eyledikleri mesfûrân vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları rumî varaka ile taraflarına ifâde olduğun bildirüp mesfûrân kazâ-i mezkûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne

mahalde bulunurlar ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve Limni cezîre[sine] nefy olunup istid'â olunmadıkca müsâ'ade olmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere Limni cezîresine nefy olunmak yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 196.

Ancak mesfûr İzmirli Banako zimmînin itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 1196.

Mesfûr Panayot Galace zimmînin dahi umûra müdâhale etmemek şartıyla afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

18 S sene 197.

[s.163/4]

Kapudan-ı Deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa'ya hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Kartal(?) kasabası mütemekkinlerinden Aleksioğlu Dimitraki ve refîki Değirmancıoğlu Yani nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup vazîfe olmayan umûra ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî ve re'âyâyı tecrîm ve tekdîre cesâret etmeleriyle ıslâh-ı nefis için vaz'-ı kürek olunmaları bâbında Der-aliyyeme ihzâr için eğerçi emr-i şerîfim sâdır olup ancak mesfûrân fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve vazîfeleri olmayan umûra müdâhaleden mübâ'adet ideceklerine ba'zı mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup vazîfeleri olmayan umûra müdâhaleden mücânebet ve eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret iderler ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmaları şartıyla cerâyim-i güzeşteleri afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 196.

[s.164]

[s.164/1]

Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kıdvetü'l nüvvâb el-müteşerr'în Dağardı kazâsı nâ'ibi Mevlânâ İsmail zîde ilmühû
Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Dağardı Kazâsı a'yânı İbraloğlu Mustafa
dimekle ma'rûf kimesne icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye iden nâ'ibleri kazâya komayup her
birini bir bahâne ile tekdîr ve (..?) askeriyenin zabt etmek âdet-i müstemirresidir deyü
te'dîb olunmasını civârında vâkı' Kütahya nâ'ibi lede'l-arz merkûm İbraloğlu
Mustafa ibreten li's-sâ'irîn Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında doksan
beş senesi evâhir-i Ramazân'ında sâdır olan emr-i şerîfime itâ'at ve inkıyâd idüp
müddet-i vâfireden berü iyâl ü evlâdların dür ve sefil ve sergerdân ve şâyeste-i
merhamet olduğunu inhâ ve ihbâr etmeleriyle hâline merhameten merkûm İbraloğlu
Mustafa kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim
sudûru recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz etmeğin fîmâ-ba'd hilâf-ı marzî hareket
eylememek şartıyla afv ü itlâkı bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.
Fî evâ'il-i M sene 196.

[s.164/2]

Erzurum vâlisi vezîrim Mustafa Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû ve İspir Kādîsı'na
ve Bayburd kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Eyâlet-i Erzurum'da vâkı' İspir mukâta'asının doksan üç senesine mahsûben iktizâ
iden mâlı tahsîl ve voyvodasına teslîm ve halâs tezkiresi ahz ve irsâl olunduğundan
mâ'adâ doksan bir ve doksan iki senelerinin mâl bakâyaları dahi ba'zı kesân
zimmelerinde kaldığına binâ'en karîben(?) tahsîl üzere olup ancak İspir mukâta'ası
sâkinlerinden mâl-ı mezkûrun te'hîrine bâ'is oldukları cihetden Samsun kal'asına
kal'a-bendleri fermânım olup ber-muktezâ-yı dikkat ve hâli Bayburd kal'asına kal'a-
bend olunan Kurbanâğa-zâde Mehemed ve Karaoğlu diğeri Mehemed ve
Mehemed Efendi-zâde Mustafa nâm kimesnelerin ıslâh-ı nefis eylediklerini
mübeyyin sen ki Erzurum Vâlisi müşârun ileyhsin. Tarafına i'lâmât vârid
olduğundan mâ'adâ hâlâ Çıldır Vâlisi düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham
nizâmü'l-âlem vezîrim Süleyman Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû dahi hâssaten(?)

mektûb irsâliyle itlâklarını iltimâs eylediğın beyân ile mezkûrların kal'a-i merkûmeden itlâk olunmalarını bu def'a Der-aliyyeme vârid olan birer kıt'a kâ'ime ve mektûbunda tahrîr ve iltimâs eylediğine binâ'en fîmâ-ba'd umûr-ı mukâta'aya ihtilâl virecek vazî'a cesâret eylememeleri şartıyla vech-i meşrûh üzere itlâk olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Tahrîr ve iltimâsına mebnî şürût-ı merkûme ile mezbûrların cerâyim-i sâbıkaları afv ü safh olduğu ma'lûmun oldukda fîmâ-ba'd şürût-ı itlâklarına mugâyir hareketden mücânebet eylemelerini mesâmi'-i intibâhlarına ilkâ ile mahbûs oldukları kal'adan itlâk ve sebîllerin tahliyeye mübâderet ve sen ki İspir Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer merkûmların kendü hâllerinde şürût-ı itlâkları üzere vilâyetlerinde ikâmetlerine cânib-i âhardan bi-vech mûmâne'at ve müdâhale itdirilmemek bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 1196.

[s.164/3]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sultân Mehemed medresesinde Çömez Ömer ve Sinan Paşa mederesesinde Çömez Hasan nâm kimesneler yobaz gürûhundan olup kendü hâllerinde olmadıklarından yorgancılar sûkunda(?) Yorgancı Ahmed Usta'nın şâbb-ı emred şâkirdi Ahmed'e sû'-i kasd sevdâsıyla harekât-ı nâ-ber-câya ibtidâr eylediklerine binâ'en ahz ve yorgancı esnâfi merkûmânın sû'-i hareketlerin teşekkî-birle inhâ ve şerr ü mazarratları men' ü def olunmasın istid'â eyledikleri bâ-takrîr inhâ olunmağla çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûmânı Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir kal'asına irsâl eylesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmân Hasan ve Ömer'i kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp itlâklarıçün diğır emr-i şerîfim vârid olmadıkca itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını müş'ir çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 196.

Merkûmânın vüsûllerini müş'ir dizdârı Mahmud'un arzı gelmiştir.

Fî 16 Ra sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere itlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 96.

[s.164/4]

Tırhala Kādîsı'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Alasonya kazâsına tâbi' Kozani(?) nâm karye sâkinlerinden Porta Seneklos(?) dimekle ma'rûf Kalinfos(?) râhib kendü hâlinde olmadığına binâ'en bundan [akdem] bâ-emr-i âlî kazâ-i mezbûra tâbi' Kalinfa'da vâkı' Vardam manastırına manastır-bend olmağla fimâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp fimâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmamak ve eğerçi sâbıkı misillü harekâta sülûk ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 196.

[s.164/5]

İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Galata Voyvodası Ali dâme mecdühûnun Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği memhûr arz-ı hâlinde Galata mütemekkinlerinden şerbetci tâ'ifesinden olup âdâb-ı ra'ıyyet ve cizye(?) güzârîyeden olan etvâra tecâvüz eylediğine binâ'en mukaddemce bâ-fermân-ı âlî ıslâh-ı nefis oluncaya dek İnöz kal'asına kal'a-bend olunan Nekete nâm zimmî bi'l-vücûh ıslâh-ı nefis olup şâyeste-i inâyet olduğundan bahs ile cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûru istid'â olunduğuna binâ'en fimâ-ba'd hilâf-ı marzî hareket eylememek şartıyla itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mesfûrun şürût-ı muharrere üzere cürmü afv olunmağla kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 196.

[s.165]

[s.165/1]

Anadolu Vâlisi sadr-ı esbak vezîr Silahdâr Mehemmed Paşa'ya ve Demirci Voyvodasına ve Karahisar-ı sâhib kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bu def'a Demirci kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Feyzullah zîde ilmühûnun Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında nefs-i Demirci ve nevâhisinde sâkin bi'l-cümle ulemâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâsı bi-esrihim meclis-i şer'e varup medîne-i merkûme ahâlîlerinden ser cem'iyet Gavuroğlu(?) Hüseyin ve Totuoğlu Halîl (..) Deli Hasan ve Abdurrezzak oğlu İbrahim dimekle ma'rûf şakîler kendü hâllerinde olmayup başlarına kırk ellişer nefer erâzili cem' ve hetk-i a'râz ve şekâvet ve nehb-i emvâl misillü ef'âl-i reddiye âdet-i müstemirreleri olduğundan bundan akdem birkaç def'a sâbık voyvodaların konağını basup eşyâlarını gâret ve leylem firâr ve ba'dehû mahkemeye hücum ve eşrâf-ı(?) hükkâm-ı şer'e şütüm-ı galîza ile şetm ve (???) senedât ahz ve avâriz ve emvâl-i mîriyye-i sâ'irenin ta'tiline bâdî ve evâmîr-i aliyyemin adem-i infâzına sâ'iler(?) olup hateme-i(?) sene-i(?) (???) (???) emr-i âlî tahsîli iktizâ iden avârizin hâlâ voyvodaları olup kendüden hoşnûd ve râzı oldukların mûmâ-ileyh Mehemmed zîde mecdühûnun tahsiline mâni' hâl (..) kesriyet ve beldelerinin ihtilâline bâdî olmak hilâf-ı şer' hâlât ve harekâta cesâretleri zâhir ve nümâyân olduğu beyânıyla mezbûrları te'mîn-i memleket sâ'ire ibret için Der-aliyyemden mübâşir ta'yîni voyvodalar mûmâ-ileyh ma'rifetiyle te'dîben Karahisar-ı sâhib kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'âsında oldukları tahrîr ve inhâ olduğuna binâ'en siz ki vezîr-i müşâr ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız bâlâda mastûrû'l-esâmî şakâvet-kârlar hâssa haseki mübâşeretiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Karahisar-ı sâhib kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi zemân-ı ma'delet-nişân mülûkânemde vedî'atu'llah olan fukarâ-yı ahâlî ve ra'iyete kimesne tarafından vechen mine'l-vücûh îsâl-i zulm ve ta'addîyât ve ihtilâl-i memleket ve istislâb-ı emniyet-i ahâlî istirhâm hareket vukû'una bir dürlü rızâ-yı aliyyem olmayup ol makûle mizâc(?) rızâ ve hilâf-ı şerî'at-i garrâ etvâra mütecâsir olanların te'dîben def'-i şürûr ve mazarratı ve fukarânın istihsâl-i asâyîş ve râhatları matlûb-ı hüsvânem olmağla siz ki vezîr ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız i'lâm olunduğu üzere bâlâda isimleri mastûr şakâvet-şi'ârların ta'yîn olunan (boşluk) haseki zîde kadrühû mübâşeretiyle buldukları mahalde bi-eyyi-hâlin ahz ve

kendülerini te'dîben ve emsâllerini terhiben Karahisar-ı sâhib kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından ve vâsıl-ı kal'a olduklarını haseki-i mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 196.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûr Gavuroğlu Hüseyin ahz ve mâ'adâ firâr etmeleriyle merkûm Hüseyin'in cezâsı tertîb ve emvâl-i mîriyye tahsîl ve mübâşiri avdet(?) itdirildiğini nâtik Demirci Kādîsının gelen arzının mefhûmu şerh.

Fî gur-re-i C sene 96.

İsti'lâmü hâvî tekrâ emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i B sene 197.

Abdülkerim oğlu İbrahim'in itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 97.

[s.165/2]

Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbâk Silahdâr Mehemed Paşa'ya ve Lefkoşa cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Demirci nâ'ibi Mevlânâ Feyzullah zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Demirci kazâsında sâbıka me'zûnü'l-iftâ olan Seyyid İbrahim'in harekât-ı nâ-ber-câya cesâretinden nâşî mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî Sakız'a nefy ü iclâ olunup bilâ-emr-i âlî yine Demirci kazâsına gelüp ke'l-evvel fesâdına şürû' eylediğinden Lefkoşa cezîresine çavuş mübâşeretiyle nefyîçün sâdır olan emr-i âlî mahalline lede'l-vürûd da'vet-i şer' olundukda adem-i itâ'at ve Kütahya cânibine firâr ve kendüden mukaddemâ bölükbaşları olan erâzili tahrîk-birle kazâ-i mezbûru ifsâd idüp ehl-i ırz makûlesi pâ-y-mâl olunduğun bi'l-iltimâs arz ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûru niyâzında olmalarıyla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, Demirci kazâsında sâbıka me'zûn bi'l-iftâ olan Seyyid İbrahim'in harekât-ı nâ-ber-câsına binâ'en bundan akdem çavuş mübâşeretiyle Lefkoşa cezîresine nefy ü iclâsı bâbında emr-i âlî sâdır olmuşiken adem-i itâ'atinden mahall-i menfâsına gitmeyüp Kütahya'ya vürûd ve anda ihtifâ etmekle bu def'a müceddeden ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle bi-eyyi-hâlin merkûm İbrahim'i ihtifâ eylediği mahalde ahz ve mahall-i menfâsı olan cezîre-i

merkûmeye irsâl ve îsâle mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve bir tarîkle mezbûr firâr ve gaybet misillü harekât ile ele girmemek ve cezîre-i merkûmeye gitmemek lâzım gelür ise bir dürlü (..?) kâdir olmayacağını kendüye tenbîh-i ekîd eylemen fermânım olmağın imdi fermânım olduğı vechile mezbûru bulunduğı mahalde ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyile mahall-i menfâsı olan cezîre-i mezbûreye irsâl ve îsâle mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylesin ve sen ki, Lefkoşa cezîresi nâ'ibi mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü müş'ir Der-aliyyeme inhâ ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1196.

[s.165/3] terkin

Hâlâ Vidin muhâfızı vezîrim Hasan Paşa'ya ve Vidin sancağında zikri âtî kimesnelerin buldukları kazânın kâdîsına hüküm ki, Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra'iiyyetin mezâlîm ve ta'addîyâtdan sıyânetleri hâlâtına nezâret ve dikkat vülât ve hükkâmın vazîfe-i zimmetleri iken ba'zı mahallerde a'yân ve mültezimîn taraflarında mugâyir-i rızâ cevır ve ta'addî vukû' bulmakdan nâşî indifâ' bâbında hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum sudûruna binâ'en tenbîhâtı mutazammın sadr-ı â'zam cânibinden tahrîr olunan kâ'ime mûcebince amel ü hareket vâcibe-i uhde-i sadâkatın olduğı cihetden dâhil-i hükûmetin olan Niğbolu sancağı kazâ ve nevâhîsinde vâkı' a'yân ve mütegalibenin cümlesi ol makûle münâfi-i rızâ hareketden mücânebet eylemeleri tenbîh olunup ancak Vidin sancağının kurâsı Vidin kal'asına neferât-ı ma'lûme ile merbût olan yerlü ağavâtın mevâciblerine tahsîsen ocakları olmak hasebiyle tasarruf-ı memleket dahi ağavât-ı merkûmenin yedlerinde olduğı ecilden bi'l-ittifâk taraflarından ahz ve i'tâ ve tevzî' ve tahsîl-i emvâle vekîlleri olan Dilkü Hasan ve Uzun Mustafa nâm kimesneler cümle ile celb-i menâfi'leriçün mesârif-i kalîleyi teksîr-birle ocakları olan zikr olunan kurâyâ bir sene zarfında yedi yüz elli kîseden mütecâviz kendü nefisleriçün mebâliğ mechûle tahmîl ve tahsîl eylediklerinden mâ'adâ bezl-i irtişâ iderek ocaklunun ba'zı sâhib-i iktidârlarıyla ittihâdları olmak mülâbesesiyle bu esnâda kesret-i düyûnları vardır deyü îrâd-ı mağlata ve tekrâr tevzî' ve tahsîl dâ'iyesinde olduklarından fukarâ-yı ra'iiyyetin adem-i tâkat ve merkûmların zulm ve

ta'addîleri meşhûd iken icrâ-yı emr-i aliyyeme mübâderet olunduğu takdîrde ocaklu ile ittihadları sebebiyle mûcib-i şemâtet ve ihtilâl olacağı meczûm olduğu cihetden def'an li'l-mezâlim ve hıfzan li'l-nizâm merkûmânın ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifeti ve cümle ittifâkıyla umûr-ı memlekete dâ'ir hisâbları ba'de'r-rü'ye bilâd-ı ba'ideden birine nefy ü iclâ olunmalarıçün emr-i âlî-şânım sudûru tahrîr ve iltimâs olduğuna binâ'en mübâşir ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sizki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, eyyâm-ı sa'âdet-irtisâm-ı şahânemde vedî'a-i Cenâb-i Rabb-i Müste'ân olan ahâlî ve re'âyâ fukarâsına ve sâ'ir ferd-i âferîdeye hilâf-ı şerî'at-i garrâ bir dürlü zulm ve ta'addî vukû'una rızâ-yı mülûkânem olmayup bu misillü münâfi-i şer' ve mugâyir-i rızâ harekâta mütecâviz olanları lede't-tahkîk te'dîb ve tağrîbleriyle re'âyâ fukarâsının himâyet ve sıyânet istihsâl-i emniyet ve râhatları matlûb-ı hüsrevânem idiğü ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer merkûmân Uzun Mustafa ve Dilkü Hasan'ı mahallinde zâbitleri ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetleri ve cümle ittifâkıyla meclis-i şer'e ihzâr ve umûr-ı memlekete dâ'ir vukû' bulan hisâbları hakk u adl üzere rü'yet ve emr ve defterden ziyâde kendü nefisleriçün cebren tevzî' ve tahsîl itdirüp zimmetlerinde şer'an sâbit olan hukûk-ı fukarâ ba'de'l-ihkâk def'an li'l-mezâlim ve hıfzan li'l-nizâm merkûmânı bilâd-ı ba'ideden birine nefy ü iclâlarına mübâderet-birle şerr ü mazarratlarından fukarâyı sıyânet eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il-i M sene 196.

Bâ fermân-ı âlî iş bu emrin kaydı ref' ve terkîn olunup i'lâmı hâli müş'ir emr-i şerîf yazılmışdır.

26 S sene 96.

[s.166/1]

Ereğli[Ergiri]kasrı Kādîsı'na hüküm ki,
Petro Avlami(?) nâm zimmînin bu def'a Der-sa'âdetime takdîm eylediği arz-ı hâlinde kazâ-i mezbûra tâbi' Musa Bey(?) karyesi mütemekkinlerinden karındaşı Anaştasi Avlami(?) nâm zimmî kendü hâlinde olup âdâb-ı cizyegüzârî ve ra'iyete münâfi ser-mu tavr ve harekete tecâsür etmiş değil iken ba'zı kimesneler mücerred tecrîm ve tekdîr kasdıyla hilâf-ı vâkı' isnâd-ı mevâdd-birle bir takrîb (..) ahz ve

diyâr-ı âhara nefy ve kal'a-bend olunmak üzere emr-i âlî eğerçi ısdâr itdirüp lâkin emr-i münîfimi (..) ve izhâr etmediklerinden bahs ile inâyet istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda sâbıkâ (..) muhâfazasına me'mûr Mehmed Arslan Paşa'nın Der-aliyyeme vârid olan mektûb ve (..) kâdîsının i'lâmında sâlifü'z-zikr Musa Bey(?) karyesinde mukaddemâ zuhûr iden zümre-i usâtın te'dîbine irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği esnâda sergerdeleri olan Anaştasi Avlami(?) dahi firâr eylediğine binâ'en fimâ-ba'd karye-i merkûma dühûl eylememek üzere ahâl-i karye nezre kat' ve nezr hücceti başmuhâsebeye kayd olunmuşiken mesfûr yine karye-i mezkûreye vürûd ve îkaz-ı fitneye mübâderet ve ol vechile ahvâl-i fukarâ diğer-gûn olduğu tahrîr ve inhâ ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru istircâ olduğuna (..) mesfûr li-ecli't-te'dîb Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmak üzere doksan iki senesi evâhir-i Şa'bânında emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağla fimâ-ba'd mesfûr kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 196.

[s.166/2]

Sâbıkâ Belgrad'da me'zûn bi'l-iftâ olan Mehmed Sa'id zîde ilmühûya hüküm ki, Belgrad muhâfızı sâbık vezîrim es-Seyyid Mustafa Paşa iclâluhû tarafından bundan akdem sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, hüsn-i hâlini ve mağdûriyyetini mübeyyin Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtına binâ'en cerâyim-i sâbıkan karîn-i afv ile mukaddemâ Belgrad'ın (..) dek(?) ancak sudûr iden emr-i şerîfimin kaydı terkîn olunup kendü hâlinde ikâmet eylemeği hâvî bi'l-fi'l Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası Ali Ağa dâme uluvvühûnun i'lâmı mücebince eğerçi bir kıt'a emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Ancak bu esnâda senin serhadd-i Belgrad'a vüsûl ve anda ikâmetin ba'zı gûne mehâzîr vukû'a mültezem idiği ihbâr ve inhâ olunmaktan nâşî bermuktezâ-yı dikkat(?) ve hâli mehâzîr melhûzunun itdüğü(?) maslahata mebnî bulunduğun mahalde meks ve ikâmet ve Semendire sancağı dâhiline dühûlünden mücânebet ve livâ-i mezbûrdan hâric bulunduğu mahalde ikâmet etmeğe irâde-i aliyyem ta'alluk idüp ber-vech-i muharrer amel ü hareket eylemen için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Şerif Mehmed edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel ü hareket

eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tarafına tesyâr olunmuştur. İmdi bu evânda te'dîb ve (..) matlûb-ı mülûkânem olan nizâm-ı serhaddin müceddeden ihtilâlini ve serhadd-nişînân beyninde ihtilâl mâtde-i mûcib kîl ü kâli hudûsu müstelzem(?) hâlât vukû'u münâfi-i rızâ-yı mülûkâneme münâfi olduğu cihetden senin bu esnâda ol havâlîye vüsûlün bir dürlü câ'iz olmadığı ma'lûmun oldukda bulunduğun mahalde meks ve ikâmet ve mukaddemce sudûr iden emre mebnî Semendire sancağı derûnuna dühûl irâdesiyle ahâlî-i serhadd meyânında kîl ü kâl ve ihtilâl hudûsundan be-gâyet hazer ve mübâ'adet ve ikâmet eylediğin mahall Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M sene 196.

[s.166/3]

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Mehemmed Paşa'ya ve Belgrad Mollâsına hüküm ki, Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin bu def'a Belgrad Kâdîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Lütfullah Efendi-zâde Feyzullah zîdet fezâ'ilühûnun Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lâmında bundan akdem îkâz-ı fitne ve fesâda ibtidâr ve fukarâ-yı ra'iyete îsâl dest-i mazâra ictisâr eylediğinden bi'l-cümle serhadd-nişînin ittifâk ve ittihâdı ve hükkâm ve zâbitânın re'y ve ma'rifetiyle mahrûse-i Belgrad'dan tard ve ib'âd ve hakkında min-ba'd Semendire sancağına ayak basmamak üzere fermân-ı âlî-şânım sâdır olan muharrik-i bilâd Müderris Osman Efendi bu esnâda bir takrîb sırrice(?) dühûl ve tîz halka-i cem'iyet ile mukaddemâ yek-dil ve yek-cihet olup tasallut-ı fukarâya avene ve hevâdârı olan hazele ve eşhâs hufyeten başına cem' ve zâtında merkûz olan nefsâniyet ve fitne ve fesâdı ızhâr ve icrâya cesâreti tahfîf eyledikde henüz serhadd-i mezkûrun nizâma rû-nümûn olmuşiken tekrâr hudûs-ı fitneden ihtirâzen keyfiyet-i hâli zımnında ve hakîkati istîzânına(?) inhâ ve müfsid-i mezbûrun ber-mantûk-ı emr-i âlî tekrâr ihrâcı ahâlî-i serhadd cânibinden isitid'â olduğuna binâen derhâl ma'rifet-i şer'le mezbûru bulunduğu mahalden bilâ-tererrüd ihzâr ve yanına mu'temedün-aleyh mübâşirler ta'yîniyle Belgrad kal'asının Su kapusundan seffineye irkâb ve bahren nakl ile mazmûn-ı emr-i âlî-şânımca icrâ ve serhadd-i mansûrem vukû'-ı fitne ve fesâddan tathîr ve bir takrîb derûn-ı serhadde mûkız-ı firne ve icrâ-yı zulm ve ta'addî ve adem-i itâ'at sûretlerine meyli olan erbâb-ı şakâvet tahvîf ve tahzîr ve umûmen ehl-i ırz ve serhad-nişînin kulûbu te'mîn olup ancak bundan akdem Belgrad müftîsi olup bâ-emr-i âlî derûn-ı serhadden ihrâc

olunan Mehmed Sa'id Efendi serhadd-i mezkûra tagallûben dühûl idüp ihtilâl-i memleket ve mezâlîm ve ta'addiyâta cesâret iden Halîl nâm şakî mukaddemâ tagallübü sebebiyle kendünün ve merkûm Mehmed Sa'id Efendi'nin hüsn-i hâline dâ'ir itlâkı recâsıyla ahâlî-i serhadd mahzar ve hâh-nâ-hâh mûcebince i'lâm ahz ve ol bâbda itlâkı zuhûr eylediğine binâ'en serhadd-i mezkûra dâhil olmak üzere hilâl-i râhda olduğu istimâ'olundukda kendüye (..) olan eşhâsın ferce-yâb-ı fırsat rü-nümâ olan nizâm-ı serhadde halel-i tatarruka nümû-dâr olmağla bulunduğu mahalde ircâ'ı ve müfsid-i merkûm Müderris Osman Efendi'nin dahi ba'de'l-yevm Semendire sancağına ayak basmaması bâbında mahrûsa-i mezbûrede sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve serdengeçdiyân ve alemdârân ve zu'amâ ve sipâh ve ihtiyârân-ı ocak ve ehl-i ırz meclis-i şer'e varup emr-i âlî-şânım sudûru niyâzında oldukları bi'l-iltimâs tahrîr ve istid'â ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fî'l Şeyhü'l-İslâm ve ve müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehmed Şerîf fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız te'yîd ve istikrârı matlûb-ı mülûkânem olan nizâm-ı serhadde müceddeden halel îrâsını ve serhadd-i nişînân beyninde dahi fitne ve fesâd hudûsuyla istislâb-ı emniyetlerini müstelzim hâlât vukû'una bir dürlü rızâ-yı şâhânem olmayup tahsîl-i (..) ve rahâtları esbâbının istihsâline ihtimâm murâd-ı hüsrevânem olduğu cihetden ber-vech-i muharrer vâkı' olan istid'âlarına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınup merkûm Mehmed Sa'id Efendi bulunduğu mahalde meks ve ikâmet idüp Semendire sancağı dâhiline ayak basmamak üzere tenbîh ve te'kîdi havî kendüye hitâben başka emr-i münîfim sâdir olduğu ma'lûmunuz oldukda emr-i şerîfimi cümle serhadd-nişînân muvâcehelerinde feth ve kırâ'et ve mazmûn-ı münîfini i'lâm ve işâ'at-birle anlar dahi muktezâ-yı ubûdiyet ve sadâkatleri üzere ihtilâl-i nizâm-ı serhaddi mûcib hâlât vukû'undan ittikâ-i tâm ve her hâlde mukaddem sebât ve karâr ve hidemât-ı lâzımelerinde kadem (..) ilkâ-i resm-i ubûdiyet ve tahsîl-i rızâ-yı şâhâneme dikkat eylemelerini sâmi-i intibâhlarına ilkâya mübâderet ve Mevlânâ-yı müşârun ileyhîni işâretleri mûcebince fîmâ-ba'd gerek şakîyy-i sâbık Mehmed Sa'id Efendi ve gerek matrûd-ı merkûm Müderris Osman Efendi Semendire sancağı dâhiline ayak basmalarına ruhsat ve cevâz göstermeyüp (..) (..) dikkat-birle ahâlî-i serhaddin te'mîn-i kulûblarına bezl-i cell-i himmet ve iğmâz tesâmühden hazer ve mucânebet eylemeniz bâbında.

[Fî] evâsıt-ı M sene 196.

[s.167]

[s.167/1]

Karaman vâlisine hüküm ki,

Beyşehir sancağı mutasarrıfı Beyşehir sancağına beş sâ'at mesâfe mahalle vürûdunda Kırili A'yânı el-Hâc İsmail nâm kimesne hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı aliyyem harekete cesâret eylediği livâ-i mezbûr mutasarrıfı bâ-arz-ı hâl inhâ ve te'dîben a'yân-ı merkûm İçili sancağında vâkı' Mud kal'asına kal'a-bend olunmasını livâ-i mezbûr mutasarrıfı mukaddemâ tahrîr ve istid'â ve merkûmun harekât-ı mezkûreye cesâreti vâkı' ve nefsi'l-emrde mutâbık mıdır? Evvelen(?) sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Ma'rifetinle tefhîm ve tahkîk olunduktan sonra keyfiyet-i hâli vech-i muharrer üzere ise kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend eylemen için sana hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Bu def'a Kırili Kādîsı tarafından Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve ahâlînin arz-ı hâl ve mahzarlarında merkûm Hâcî İsmail kendü hâlinde olup mugâyir-i şer' kimesneye hareketi olmayup zulm ve ta'addîsi yoğiken bundan akdem hakkında isnâd olunan mevâdd ba'zı ashâb-ı ağrâzın nefsâniyet ve adâvetlerine mebnî ifk ü iftirâyı mutazammın olup hilâf-ı vâkı' iştikâ ile ber-minvâl-i meşrûh emr-i münîfim sudûruna binâ'en hâli diğêr-gûn ve perîşân ve vücûhla mağdûr ve merhamete şâyân ve gadr-ı külli olduğu nümâyân olmağla hâl-i mağdûriyyetine terahhümen cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şân sudûru tahrîr ve istid'â olunduğu ecilden hâline merhameten itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, mezkûr Hâcî İsmail'in keyfiyet-i hâli vâkı' ise Mud kal'asına kal'a-bendiçün mukaddemâ emr-i şerîfim sâdır olup ancak bu def'a ahâlînin istid'âsına müsâ'ade-birle hâline merhameten cürmü afv ü itlâk olunduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer merkûmun hâl-i keyfiyeti nefsi'l-emre mutâbık olup kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunmuş olduğu sûretde emr-i münîfim tarafına vüsûlünde mezbûru kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye itdirilmeğe mübâderet ve hilâfından mücânebet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 196.

[s.167/2]

Karaman Vâlîsi Vezîr Mustafa Paşa'ya ve Kırılı Kādîsı'na hüküm ki,
Mukaddemâ Kırılı A'yânı el-Hâc İsmail nâm kimesne yüz neferden mütecâviz âdem ile Sarıkeçili cemâ'atından iki üç nefer âdem katl ve iki neferini ahz ve sekiz re's şütürân gasb ve bu gûne harekât-ı nâ-hem-vâreyi Beyşehirli sancağı mutasarrıfı tarafından bundan akdem lede'l-inhâ merkûmun harekât-ı mezkûreye cesâreti vâkı' ve nefsi'l-emre mutâbık mıdır? Evvelen sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle tefhîm ve tahkîk olunduktan sonra keyfiyet-i hâl vech-i meşrûh üzere ise ber-vech-i suhûlet Mud kal'asına irsâl ve kal'a-bend eylemeni mutazammın sâdır olan emr-i münîfim esnâ-yı râhda lede'l-vürûd husûs-ı mezkûrun tefhîm ve temyîziçün sen ki Saray nâm karyede bu gûne ikâmet ve kazâ-i mezbûr ve etrâfında olan yirmi bir aded ahâlîleri ihzâr ve bi't-taharrî istiknâh olundukda merkûmun hilâf-ı rızâ hareket ve hakkında olunan inhânın asl-ı vaz'î(?) olmadığını vücûhla kendüden müteşekkir olduklarını umûmen ahâlî-i merkûme ihbâr ve şayân-ı afv ve merhamet olmağla afvını istirhâm etmeleriyle mahall-i menfâsına isâli te'hîr olunup afv ü itlâkı bâbında emr-i münîfim sudûru bu def'a tarafından vârid olan tahrîrât ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmında tahrîr ve iltimâs olunduğuna binâ'en husemâsıyla terâfu'-ı şer' olunmak şartıyla kal'adan itlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M sene 196.

[s.167/3]

Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp (..) kasabası mütemekkinlerinden Nasto Movavilo(?) ve Tanaş Kola nâm zimmîler kendü hâlinde olmayup vazîfe olmayan umûra ve âyînlerine mugâyir harekâtlara tasaddîlerine binâ'en bâ-emr-i âlî bundan akdem Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup şimdi mesfûrlar ıslâh-ı nefis idüp fimâ-ba'd kendü hâlinde olmalarına mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp cerâyim-i güzeşteleri afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye(?) olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 196.

[s.167/4]

Edirne mollâsına ve sâ'ir zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Limni kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Edirne ve tevâbi'i metropolidinin dâhil-i iltizâmında olan medîne-i Edirne'de mutavattun Anare(?) dimekle ma'rûf Lemir(?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu metropolid-i mersûm ve sâ'ir ehl-i vukûf rûmî varaka ile taraflarına ifâde eylediklerin bildirüp müfsid-i mezbûr Edirne ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslah-ı nefis ve istirâhat-ı ra'iyet zimmında Limni kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bendiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 196.

[s.168]

[s.168/1]

Belgrad sükkânından bundan akdemce Belgrad'dan ib'âd olunmasını fermânım olan Müderris Osman zîde ilmühûya hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin. Bundan akdem Belgrad'da tekevvün iden ihtilâlin def'i senin(?) ib'âdına (..) olmak mülâbesesiyle Belgrad'dan tard olunmuşiken bu esnâlarda bir takrîb Belgrad'a dühûl dâ'iyesinde olduğun dâhil-i sâmi'a-i şehri-yârânem olmakdan nâşî Belgrad'da ârâm ve firârına ruhsat virilmeyüp def'en li'l-ihtilâl(?) teb'îd olunmak bâbında bâ-işâret-i Şeyhü'l-İslâmî hâlâ Belgrad muhâfızı Vezîr Mehemed Paşa iclâluhûya ve sâ'ire hitâben bu def'a mufassal ve meşrûh emr-i âlî-şânım sâdır olmağla ber-muktezâ-yı dikkat ve hâl zîr-i ihtilâlin(?) itdiği maslahata mebnî bulunduğun mahalde meks ve ikâmet ve Semendire sancağı dâhiline dühûlüne mücanebet ve livâ-i mezbûrdan hâric bulunduğun mahalde ikâmet eylemen fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim isdâr ve tarafına tesyâr olunmuşdur. İmdi bu evânda te'yîd ve istikrârı matlûb-ı mülûkânem olan nizâm-ı

serhaddin müceddeden ihtilâlini ve serhad-nişînân beyninde mûcib hudûsâ kîl ü kâl ve mü'eddî-i zuhûr olur hâlât sunûhu rızâ-yı mülûkâneme münâfi olduğu cihetden senin bu esnâda ol havâlîye vüsûlün bir dürlü câ'iz olmadığı ma'lûmun oldukda bulunduğun mahalde meks ve ikâmet ve Semendire sancağına dühûl irâdesiyle hilâf-ı emr-i âlî ve mugâyir-ı rızâ-yı dâverânem hareketden be-gâyet hazer ve mübâ'adet ve ikâmet eylediğın mahalli Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i M sene 196.

[s.168/2]

Belviran Kādîsı ve Lefkoşa nâ'ibine ve Bozkır ma'deni emînine hüküm ki, Sen ki ma'den-i mezbûr emîni mûmâ-ileyhsin. Belviran Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid Mustafa zîde fazlühûnun Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında Bozkır ma'deni mülhakâtından Belviran kazâsına tâbi' Kara sakız(?) nâm karye sâkinlerinden Hâcî Fazlıoğlu es-Seyyid İbrahim nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ihtiyârlık iddi'âsıyla karye-i mezbûr re'âyâsından bi-gayrı hakkın nicelerini (..) gamz ile mübâşirler tedârük ve tecrîm bin yüz doksan senesinden berü be-her tekâlîf tevzî'inde kendüsü kırk ellişer gurusların ahz ve ekl ü bel' ve bu vechile rahâtları meslûb ve perîşân olmalarına bâ'is olmağla mezbûr İbrahim'in hilâf-ı şer'-i şerîf re'âyâ fukarâsından ahz eylediği mebâliğden şer'le sâbit olanlar kendüden istirdâd ve ashâb-ı hukûkun hakları ba'de'l-vürûd(?) bundan böyle karye-i mezbûr umûruna karışmayup ıslâh-ı nefis idinceye kadar diyâr-ı âhara nefy ü iclâsiçün sana hitâben emr-i şerîfim ısdâr olunması tahrîr ve istid'â ve vech-i meşrûh üzere emr-i münîfim sudûrunu hâlâ darbhâne-i âmirem emîni olan Mîr Mehemed zîde mecdühû i'lâm etmeğın sen ki ma'den emîni mûmâ-ileyhsin i'lâmı mûcebince mezbûr İbrahim'in şimdiye değın hilâf-ı şer' re'âyâ fukarâsından ahz eylediği mebâliğden şer'le sâbit olanlar kendüden istirdâd ve ashâb-ı hukûkun hakları ba'de'l-vürûd bundan böyle karye-i mezkûr umûruna karışmayup ıslâh-ı nefis oluncaya kadar Kıbrıs cezâiresine nefy ü iclâsı bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene 196.

Te'kîdi hâvî fermân yazılmışdır.

26 Ra sene 97.

[s.168/3]

Bozcaada cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali Şâkir zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Âsitâne-i aliyye ahâlîsinden Kahve yazıcısı Hasan Efendi dimekle arîf kimesne ba'zı nâ-ber-câ hareketi sebebiyle te'dîbi iktizâ eylemekden nâşî li-ecli't-te'dîb Bozcaada cezâresine bâ-fermân-ı âlî nefy olunup lâkin mezbûr Hasan mahall-i menfâsı olan ada-i mezbûreye dühûlünden bilâ-iktirân iyâl ü evlâd vesîlesiyle sâhib-firâş olup yevmen fe yevmen ıstırâb ve illeti müştedd olup bu vechile sâlahı zâhir ve hüveydâ ve merkûmun cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâlî bi'l-iltimâs arz ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen Âsitâne-i aliyyede vâkı' Mısır çarşusu ahâlîsinden mezkûr Kahveci yazıcısı Hasan Efendi dimekle arîf kimesne bundan akdem hilâf-ı rızâ hareketi hasebiyle Bozcaada cezâresine nefy ü iclâ olunmuşiken el-hâletü hâzihî mezbûr Hasan Efendi'nin ıslâh-ı nefis itdiğini ada-i merkûm nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle fîmâ-ba'd Mısır çarşusunda kahveci esnâflarının içlerine dühûl etmemek şartıyla esnâf-ı mezkûr kethüdâsı Mahmud Ağa ve İsmail Ağa ve el-Hâc Halîl Ağa ve el-Hâc Ali Efendi ve el-Hâc Yusuf Ağa ve el-Hâc İsmail Ağa ve el-Hâc Ali Ağa ve el-Hâc Süleyman ve el-Hâc Hüseyin Ağa ve Küçük(?) el-Hâc Hüseyin ve karındaşı Abdi Ağa ve el-Hâc Mustafa dimekle arîf kimesneler ile sâ'ir müstecîlü'l-esâmî on beş neferden mütecâviz Müslimîn meclis-i şer' de her biri mezbûr Hasan Efendi'nin nefisine ve hîn-i iktizâda huzûr-ı hükkâma ihzârına kefil ve ba'de'l-yevm hilâf-ı rızâ hareketde bulunmayacağına ta'ahhüd ve ber-minvâl-i muharrer kefâlet ve ta'ahhüdlere tescîl olmakda mezbûr Hasan Efendi'nin nefyden afv ü itlâkını bi-ecmihim istid'â ve istirhâm eylediklerin bi'l-fi'l İstanbul Kādîsı olan Mevlânâ Nu'mân zîdet fezâ'ilühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki, Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. İstanbul Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince fîmâ-ba'd mezbûr Hasan Mısır Çarşusunda kahveci esnâflarının içlerine dühûl etmemek şartıyla mezbûrun cürmü afv olunmağla merkûmun ada-i merkümeden sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[s.168/4]

Aynaroz cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstanbul sâkinlerinden Ferderiyos(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî eylediğine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Aynaroz cezâresinde kâ'in Lavra(?) manastırına manastır-bend olunup ıtlâkını ve kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temed kesân tekeffül ve istid'â eylediklerin bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra müdâhaleden mücânebet ve sâbıkâ misillü harekâta cesâret ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ü ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[s.169]

[s.169/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühû ve Aynaroz cezâresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyye ve havâlîsinde geşt ü güzâr üzere olan Droniyos(?) nâm keşiş dâ'imâ kendü hâlinde durmayup (..) (..) ile gûnâ gûn kelâmlara(?) âğâz ile muhtel-i nizâm (..) hâlâta tasaddî etmekle bi'd-defa'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp isrâr ve mâddeye(?) mütehakkık olduğun bildirüp müfsid-i mersûm Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin cezâre-i Aynaroz'da kâ'in Hilandar manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere manastır-bend olunmakiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[169/2]

Lofça nâ'ibine ve ocak tarafından eşkıyâ-yı âtînin ahz ve te'dîblerine mübâşir ta'yîn olunan Ser-turnâ'î Ali zîde mecdühû ve (boşluk) kal'ası dizdârına hüküm ki, Selvi kazâsı ahâlîsinden bi'd-defe'ât haklarında evâmir-i şerîfem sudûr iden Hasekioğulları Hâcî İbrahim ve Hâcî Ali ve Hâfizoğlu Ahmed'in buldukları mahalde ahzlarına me'mûr Ser-turnâ'î Ali zîde mecdühû Selvi kazâsına vürûdunda Lofça cânibine çavuşlar tesyâr ve eşkıyâ-yı merkûmenin Lofça'da tahassun eylediklerini istihbâr idüp Lofça A'yânı Mustafa Haseki tekâ'üdlerinden İbrahim Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhe hufyeten âdem gönderüp bundadır deyü da'vet etmeleriyle Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyh dahi Lofça cânibine azîmet ve doğru mahkemeye nüzûl ile yedinde olan emr-i şerîfimi ibrâz eyledikde merkûmân eşkıyâ-yı merkûmenin akribâsı olduklarına binâ'en eşkıyâ-yı merkûmeyi ihfâ ve gûnâ gûn hîleye sülûk ve Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhi itmâ' ümniyesiyle külliyyetlü hizmet-i(?) mübâşeret arz eylediklerinde adem-i kabûlü ba'de'l-müsâlehe bunda yokdur deyü tahrîk-i eşkıyâ ile ağa-yı mûmâ-ileyhe hücum ve red ile cevâb eylediklerine binâ'en infâz-ı emr-i âlî-şânım mümkün olmamağla eşkıyâ-yı merkûme alâ-hâlihi Lofça'da terk olunursa ahâlîye zarar ve hasâr der-kâr ve Âsitâne-i sa'âdetime müretteb zehâyirin ta'tîline bâ'is olacağı âşikâr olduğundan bahsile eşkıyâ-yı merkûmenin mukarrebleri(?) olan sâbık sâlifü'l-beyân A'yân Mustafa ve Haseki İbrahim'in li-ecli't-te'dîb münâsib mahalle kal'a-bend olunmalarıçün Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhe hitâben emr-i âlî-şân sudûrunu sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin seninle Selvi nâ'ibi tarafından Der-aliyyeme vürûd iden i'lâmında ve Lofça ahâlîsi bir kıt'a mahzarlarında tahrîr ve istid'â etmeleriyle merkûmân mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve münâsib kıla'dan birine irsâl ve kal'a-bend ve ba'dehû mahalli tasrîhiyle Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Turnacı-başı-i mûmâ-ileyhsin.Ma'rifetinle mu'în-i eşkıyâ olan merkûmân A'yân Mustafa ve Haseki İbrahim ahz ve ol havâlide vâkı' münâsib kıla'dan birine irsâl ve kal'a-bend ve ba'dehû habs olunduklarını kal'anın mahalli tasrîhiyle keyfiyeti Der-aliyye[ye] arz ve i'lâm ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun.Vüsûllerinde merkûmânı kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından ittikâ ve (..) mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S sene 96.

Tekrâr emr yazıldı.

[s.169/3]

Sâbıkâ ocakda kul kethüdâsı olup (..) ze'âmeti tevcîh ve ba'dehû bulunduğu mahalden alâ-eyyi-hâlin hareket ve varıp Tekfurdağı'nda ikâmet eylemesiçün Yeniçeri Ağası Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından virilen mühürlü mektûb mûcebince emr-i şerîf yazılmışdır.

S sene 196.

[s.169/4]

İsmail Geçidi Kādîsî'na ve a'yân ve serdâr ve ihtiyârân zîde kadrühûma ve Akkirman kal'ası dizdârına hüküm ki,

Haremeyn-i muteremeyn evkâfından İsmail kazâsında kâ'in Hâcî Abdî İbrahim Ağa ve Bortaz(?)oğlu Hâcî Osman ve Temcis(?) Mehemed Ağa ve Giresunlu Osman Ağa dimekle meşhûr dört nefer kimesneler hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı aliyyeme harekâta cesâret ve ahâlî ve re'âyâyı tecrîm ve tekdîr ve mezbûr Hâcî Abdioğlu İbrahim bilâ-mektûb belde-i merkûme serdârlığını hilâf-ı fermân-ı âlî zabt ve ocak tarafından mektûb irsâl olundukda adem-i kabûl ve umûr-ı serdârlığın dahi ihtilâlîne bâdî olduğundan gayri aveneleri merkûmûn ile ittihâd ve emniyet-i ibâd meslûb olacağı hâlâta ibtidârları inhâ olmağla ol makûle mazarr-ı ibâd olanların te'dîbleri icrâsı lâ-büdd olmağla merkûm İbrahim'in zimmetinde olan serdârlık câ'izesi tahsîl ve ba'dehû gerek mezbûr İbrahim ve gerek refikleri Temcis(?) Mehemed ve Osman ve Giresunlu Osman bi-eyyi-vechi kân kasaba-i merkûmeden tahrîk ve li-ecli't-te'dîb Akkirman kal'asına irsâl ve kal'a-bendleri emrine ikdâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel ve merkûmûnu be-her hâl kasaba-i merkûmede tahrîk ve mübâşir-i merkûme terfik ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bendlerine ikdâm-birle şerr ü şakâvetlerinden ibâdullâhı rahâya ihtimâm-ı tâm eyleyesiz ve sen ki Akkirman kal'ası dizdârı merkûmsun mezbûrûn mübâşir ma'rifetiyle vüsûllerinde muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân-ı âlî ıtlâk ve firârlarından ittikâ ve

vürûdlarını tahrîr ve i'lâma mübâderet eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû tarafından mühürlü mektûb virimekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[s.170]

[s.170/1]

Ferecik ve İpsala kazâları kâdîları zîde fazlühûmâya ve hâlâ me'mûren Ferecik'de kâ'in Ser-turnâ'î Hâfız Osman zîde mecdühû ve a'yân ve serdârân ve iş erleri zîde kadrühûmâ ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ferecik kazâsında a'yânlık ve askerîlik dâ'iyesiyle hilâf-ı şer'-i şerîf ahâlî ve re'âyâyı tazrîr ve tecrîme ibtidâr ve ihtilâl-i nizâma bâdî olan Hâcî Ramazanoğlu Ali ve refîki Serrâcoğlu Mustafa nâm kimesnelerin def'-i mazarratlarıçün ve li-ecli't-te'dîb Limni kal'asına kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîf ısdâr ve ocakdan Ser-turnâ'î-i mûmâ-ileyh ile lede'l-vürûd mezbûr Hâcî Ramazanoğlu Ali ahz ve kal'a-i merkûma irsâl ve merkûm Serrâcoğlu Mustafa firâr ve aveneleri kazâ-i mezkûr ahâlîlerinden ve gürûh-ı eşkıyâdan Kara Hasan ve Etmekçi Halîl ve Uzun Hasan ve Mavioğlu Ali nâmûn(?) eşkıyâların i'ânet ve ittihâdlarıyla ol havâlîlerde ârâm ve başında olan haşerât-ı vefîre ile kurâ be kurâ geşt ü güzâr ve ahâlî ve re'âyâya îsâl-i hasâr ve (..) olduğu hâlde derûn-ı beldeye dühûl ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü hâlât zuhûr ve ahâlî-i beldenin perâkende ve mutazarrır olacakları ve ser-eşkıyâ Serrâcoğlu Mustafa ve aveneleri sâlifü'z-zikr (okunmuyor) buldukları mahalde mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend-birle ahâlî-i belde zulm-ı şakâvetlerinden tahlîs ve rahâ olunmak bâbında emr-i şerîf ısdârı i'lâm ve istirhâm olunmağla kazâ-i mezkûr nezâret-i Şeyhü'l-İslâmî'de âsûde olan evkâfin Sultân Bayezid-i Velî tâbe-serâhunun vakf-ı şerîflerinden olmakdan nâşî ahâlînin perâkende ahvâllerine bâdî hâlâta rızâ-yı aliyyem olmamağla siz ki Mevlânâ ve mübâşir ve a'yân ve serdâr ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz sergerde-i eşkıyâ Serrâcoğlu Mustafa'yı ve aveneleri dört nefer şakâvet-kârları buldukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve sen ki turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend ve firâr iderler ise fîmâ-ba'd belde-i merkûma gelmemeleri şartıyla hüsn-i nizâma bend-

birle te'mîn-i ibâd ve tanzîm-i bilâdı hâlâtına ihtimâm eylemek bâbında tenbîh ve tehdîdi hâvî fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i âlî mücebince amel ve bu bâbda ittihâd ve ahâlî ve re'âyâyı zulm ve ta'addîden himâye iderek eşkıyâ-yı merkûmûnu buldukları mahalde ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend ve bu def'a dahi ele girmedikleri hâlde fîmâ-ba'd belde-i merkûma ayak basmamaları şartıyla hüsn-i nizâma bend ve sûret-i nizâmı Der-aliyyeye irsâl ve âsâyiş-i hâl-i ibâdı mûcib hâlâtın istihsâline dikkat ve infâz-ı emr-i şerîfime ihtimâm ve hilâf-ı şer' harekâtdan ittikâ-i tâm eylesiz ve sen ki Limni kal'ası dizdârı merkûmsun merkûmûn mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle vürûdlarında habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i âlî itlâk ve firârlarından ittikâ ve vürûdların tahrîr ve i'lâma mübâderet eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i S sene 196.

Mukaddem emr-i âlî i'lân olundukda eşkıyâ-yı merkûme kazâlarına gelmeyüp ba'd-ezîn gelürler ise bi'l-ittifâk ahz ve kal'a-i mezbûra irsâle müte'ahhid olduklarını nâtık Ferecik ve Dimetoka ve İpsala ve civârda vâkı' kazâlar kâdîları(?)keyfiyeti Der-sa'âdetime i'lâm olunmak için tekrâr emr-i şerîf yazılıp şikâyet defterine kayd olunmuşdur.

13 S sene 196.

Arzlarının mefhûmu şerh.

15 Ca sene 96.

Ramazanoğlu mahbûsen Edirne'de murâfa'a olmak üzere emr yazılmışdır.

Evâhir-i B sene 96

Ramazanoğlu Ali ve Kara Hasan ve Uzun Hasan'ın vüsûllerini müş'ir kal'a-i merkûm dizdârının arzı gelmişdir.

3 Ş sene 96.

Ramazanoğlu ve Serrâcoğlu kal'a-bendleri ve Uzun Hasan ve diğer Hasan'ın itlâklarını hâvî emr yazılmışdır.

Evâhir-i B sene 97.

[s.170/2]

Kerpiniş Kādîsı'na hüküm ki,

Kerpiniş kazâsına tâbi' İsbadine(?) ve Dereli(?) ve Harvaste(?) nâm üç aded kurânın umûr-ı şer'îyyesi Yenişehir-i fenar kazâsında rü'yet ve kurâ-i mezkûr ahâlîlerinin üzerlerine edâsı lâzım gelen senevi yüz elli dokuz buçuk guruş, sekiz akçe hâne-i avârız ve bedel-i nüzûlleri mâlî muktû'îyyet vechiyle mahalline teslîm olunmak üzere mukaddemâ i'tâ olunan emr-i âlî-şânıma mugâyir Kerpiniş Kādîsı tarafından tekâlîf mutâlebesi iktizâ itmez iken kazâ-i mezbûr a'yânı Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne ile kocabaşları Yalo Oleviç ve Nikolaki ve Evastali ve Malo Maruso nâm zimmîler hilâf-ı emr-i âlî tekâlîf mutâlebe eyledikleri bundan akdem Yenişehir-i Fenar ve Kerpiniş kâdîları taraflarından i'lâm inhâ olundukda başdefterdâr-ı sâbık i'lâmı mücebince İnebahtı kal'asına kal'a-bend olunmalarını hâvî emr-i şerîfim sudûrunda bir takrîb kendülerin itlâk itdirdiklerinde itlâklarımıza on iki kîse akçe virdik sizden aluruz deyü evvelkinden ziyâde ta'addîye ictisâr eyledikleri ve bir kaç nefer re'âyâ diyâr-ı âhara nakl ve bâkîleri dahi perîşân olacaklarını kurâ-i mezbûr ahâlîleri taraflarından bâ-arz-ı hâl inhâ ve çavuş mübâşeretiyile mezbûrlar ahz ve Eğriboz kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında doksan beş senesi evâsıt-ı Receb'inde(?) tekrâr emr-i münîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a merkûm Ahmed Efendi'nin ve mesfûrûnun iyâl ü evlâdları taraflarından Der-aliyyeme takdîm olunan bir kıt'a arz-ı hâllerinde ber-vech-i muharrer mu'ahharan sâdır olan emr-i münîfimi merkûm ve mesfûrûn istimâ' ve havf ü haşîne ittibâ' idüp firâr ve gaybet-birle (..) dâr ü diyâr(?) ve iyâl ü evlâdları mezbûrlar meks kalup il(?) kapularında sefil ve sergerdân oldukları ve mezbûrlara azv ve isnâd olunan mâtde-i mezkûr garaz ve nefsâniyetden ibâret idüğünü tahrîr ve inhâ ve afvları bâbında inâyet istid'â etmeleriyle ber-vech-i muharrer sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn ve i'lâm-ı hâlî müş'ir fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[s.170/3]

İznikmid Kādîsı'na hüküm ki,

Sen ki İznikmid Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed zîde fazlühûsun. Bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan i'lâmında fi'l-asl Bolu kazâsı ahâlîsinden

olup Bolu Voyvodasının hizmet-i kitâbetinde olan Abdullah Efendi demekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup ihtilâl-i memlekete bâdî harekâtdan ve fukarâ ve zu'afâyâ vukû' bulan zulm ve ta'addîsinden nâşî mezbûr bundan akdem bâ-emr-i âlî kazâ-i mezbûrdan tard ve ib'âd olmuşiken bir takrîb medîne-i mezbûreye gelüp ikâmet üzere iken derûnunda muzmer ve tıynetinde olan habâseti ızhâr ve iktisâb-ı menâfi' için nice tecrîm ve bî-günâh kimesneleri müfteriyât-ı gûnâ gûn ile vülâte si'âyet âdet-i müstemirresi olduğundan başka bundan akdemce Kocaili Mutasarrıfı emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Osman dâme ikbâluhûnun Dîvân kitâbeti hizmetinde istihdâm olundukda mel'anet-i sâbıkasını ez'âf-ı muzâ'af müzdâd idüp hezâr güne hîle vü hud'â ile mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi itmâ' ve medîne-i mezbûre ve etrâf u eknâfi kazâları ahâlîleri haklarında envâ'-ı müfteriyât ihtirâ'ıyla semt-i tazyîk ü gadr irâ'et-i zâyi'-i gûnâ gûn ile nizâm-ı beldenin bi'l-küllîye ihtilâline bâ'is olur envâ'-ı nâ-hem-vâırdan cümle ahâlî muzdarîb ve mütezaccır olmağla merkûm medîne-i mezbûreden nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-cümle ahâlî-i kazâ meclis-i şer' de recâ ve istirhâm ve fi'l-hakîka [s.171] merkûm Abdullah'ın ber-vech-i muharrer ahvâl-i seyyi'esi nefsü'l-emre mutâbık olduğuna senin dahi ilmin muhât olduğunu tahrîr ve inhâ eylediğın ecilden vech-i meşrûh üzere merkûm Abdullah medîne-i mezbûreden tard ve ib'âd olunmak fermânım olmağın, imdi i'lâmın nâtik olduğı üzere ihtilâl-i nizâm-ı memleket ve ızzâr-ı ahâlî ve ra'ıyyeti mûcib ef'âl-i nâ-marziyye ve harekât-ı reddiyyeye ictisârı medîne-i mezkûreden ib'âdıyla te'dîbini îcâb etmekle merkûmu kazâ-i mezbûrdan tard ve ib'âd ile ahâlî-i fukarânın tahsîl-i emniyet ve rahâtları hâlâtına mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S sene 96.

[s.171]

[s.171/1]

Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Salına kazâsında vâkı' Hırsova mukâta'ası kurâsı mütemekkinlerinden Eşmaki ve Yani Papa Petro nâm zimmîler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî mukaddemâ ber-fermân-ı âlî Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmuşlar idi. Ancak mesfûrân kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunalı müddet-i vâfire olup alîl ve ihtiyâr ve fukarâdan olduklarından zelîl ve sefil ve ahvâlleri diğır-gûn ve perîşân ve gereğı gibi ıslâh-ı

nefs ve te'dîb olup inâyete sezâ-vâr ve merhamete şâyân oldukları mukâta'a-i mezbûre mutasarrıfı Mustafa zîde kadrühû bâ-arz-ı hâl inhâ ve hâli mağdûriyyetlerine terahhümen cürmleri afv ve kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden hâllerine merhameten fimâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla kal'adan afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmıştır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[s.171/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyye ve havâlîlerinde geşt ü güzâr üzere olan sâbıkâ Prizren metropolidi Osobiyos(?) nâm râhib kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp harekât-ı kabihâsında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûşmâl olduğun bildirüp müfsid-i mersûm Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ve ıslâh-ı nefis idinceye değin cezîre-i Aynaroz'da kâ'in (..) Manastırının kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu mühürlü-ı arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere manastır-ı merkûmda kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâ'il-i Ca sene 98.

[s.171/3]

Zikri âtî keşişin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Kerpiniş Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ağrafa(?) nâhiyesinde kâ'in Tatarna nâm manastır sâkinlerinden Avranit(?) nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush

olundukda ser-mu isgâ etmeyüp isrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun bildirüp mesfûr nâhiye-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Kerpiniş kazâsına tâbi' Borsor(?) nâm manastıra manastır-bend olunup itlâkı husûsunu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere manastır-bend olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[s.171/4]

Filibe mollâsına ve zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kâdîsına ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü [arz-ı hâl] gönderüp Filibe kazâsına tâbi' (..?) nâm karye sâkinlerinden Papa Nikoforos nâm papas kendü hâlinde olmayup fukarâ-yı ehl-i örfe(?) gamz ve tazyîk ve âyînlerine mugâyir harekât etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda isrâr ve vücûhla gûş-mâl olduğu bi-gayrı hakkın ehl-i vukûf ve mu'temedün-aleyh kesân taraflarına ihbâr eylediklerin bildirüp müfsid-i mersûm her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

26 Ra sene 97.

[s.172]

[s.172/1]

Boğazkesen kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sâbıkâ Tahta(?) Serdârı Mehemed'in bundan akdem harekât-ı nâ-marziyyesi zuhûr ve te'dîbi iktizâ etmekle merkûmu kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve irsâl ve kal'a-bend olunmuşdi.

Lâkin merkûmun te'dîb ve ıslâh-ı nefis eylediği bu def'a cânib-i ocağa inhâ ve itlâkı istid'â olunmağla merkûm Mehemed fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkı emrine irâdem ta'alluk etmek hasebiyle kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağla işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel ve merkûm Mehemed'i kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahlîye eylesin deyü Yeniçeri Ağası Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virimekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 197

[s.172/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,
Merhûm ve mağfûrun leh Sultân Mehemed Han aliyyü'l-rahmet ve'l-gufrân(?) câmî'-i şerîfi (..) Akdeniz tarafında çifte tetimme(?) medresesinde sâkin Yobaz zümresinden suhte (..) Molla Hasan demekle ma'rûf kimesneyi Sultân Selim Han tâbe serâhunun imâretinde Kemerbaşı ahz ile bâb-ı sadr-ı â'zamîye ib'âs eylediği bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretîyle te'dîben [Seddü'l-bahir](?) kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Mezbûr (..) Mollâ Hasan'ı li-ecli't-te'dîb Dîvân-ı humâyûnum çavuşundan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretîyle Seddü'l-bahir kal'asına irsâle mübâderet ve sen ki dizdârı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde merkûmu dizdârı olduğun kal'aya vaz' ve kal'a-bend ile bilâ-emr-i şerîf itlâkından mücânebet ve vâsıl-ı kal'a olduğu çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme (..) (..) eylemen için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 195[6].

Merkûmun kal'a-i merkûmeye vüsûlünü müş'ir (..) Mahmud'un arzı gelmiştir.

Fî 14 Ra sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere itlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.172/3]

Köstence Kādîsı'na hüküm ki,

Varna İskelesi sükkânından onyedi Serdengeçdi Ağası Ebu Bekir ve Debbâğoğlu Ahmed nâm kimesnelerin berrâni sefâyine zehâyir iştirâ ve i'tâ ve tecrîm-i fukarâyâ ictirâ eyledikleri Bahr-i siyâh zahîre mübâşiri dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından el-Hâc İbrahim dâme mecdühû tarafından öteden inhâ olunduğuna binâ'en merkûmânın Köstence'ye nefy ü iclâ olunmalarını mutazammın bin yüz doksan beş senesi evâ'il-i Şevvâl'inde sudûr iden emr-i münîfim mücebince merkûmânın mahall-i menfâlarına irsâl olunduğu müş'ir zahîre mübâşiri kapucubaşı-i mûmâ-ileyhin sene-i mezbûr Zi'l-ka'de'sinin yirmibirinci gününde mektûbu vârid olunmuş olup ancak merkûm Ebu Bekir'in ihbâr olunan keyfiyâtdan haber ü agâhı olmayup ehl-i irz ve mustakîmü'l-etvâr ve kapucubaşı-i mûmâ-ileyhin inhâ[sı] ashâb-ı ağrâz tahrîkine mebnî idiğü âşikâr olmak sûretleri bu def'a sen ki Köstence kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Murad zîde fazlühûsun, sen ki Varna ve Pirevadi kazâlarının nâ'iblerinin Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmları mefhûmlarından bedîdâr olmakdan nâşî vech-i meşrûh üzere ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i meşrûh merkûm Ebu Bekir'in o misillü etvâr ve harekâtdan haber ü agâhı olmayup dindâr ve mustakîmü'l-etvâr idiğü i'lâmât-ı mezkûr mefâhiminden zâhir ve âşikâr olduğı ve ba'd-ezîn dahi kendü hâlinde olup vechen mine'l-vücûh etvâr-ı nâ-marziyeye tasaddîden mücânebet eylemek şartıyla cürmü afv olunduğı ma'lûmun oldukda mezkûr Ebu Bekir şürût-ı mezkûr ile ıtlâk ve sebîlin tahlîye eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 196.

[s.172/4]

Limni Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Mîr-i mirân-ı kirâmdan Avlonya sancağı mutasarrıfı ve Derbendân Başbuğı olan Kurd Ahmed Paşa dâmet me'âliyhûnun bu def'a Der-bâr-ı merhamet-karâr-ı hüsvâneme vürûd iden bir kıt'a mektûbunda Yenişehir-i Fenar kazâsına tâbi' Yenice nâhiyesi mütemekkinlerinden Acı Baloid(?) ve Alimos(?) nâhiyesi re'âyâlarından Nohari(?) nâm zimmîler ihtilâl-i derbendânı mücib harekât-ı gayr-ı marziyyeye ibtidârlarına binâ'en mukaddemâ bâ-emr-i âlî(?) Limni cezîresine nefy ü

iclâ olunup bu ana dek ıslâh-ı nefis etmeleriyle cerâyim-i güzeşteleri afv ve fîmâ-ba'd umûr-ı derbendâna karuşmayup kendü hâllerinde olmak şartıyla itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â etmekle ber-vech-i meşrûh fîmâ-ba'd umûr-ı derbendâna karuşmayup kendü hâllerinde olmak şartıyla afv ü itlâk olunmaları bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

[s.172/5]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Arpalık kapu kethüdâlarından Kasım nâm fezâyhâ(?)-pîşe mekrûhası te'dîbine kâfi iken kana'at etmeyüp süfhâ-i(?) kuzâta(?) hilâf-ı şer' ve mugâyir-i fermân bezl-i irtişâ ile kable'z-zabt ne kadar (..) (..) (..) aliverilmek(?) âdet-i me'lûfesi olmağla te'dîb ve ibreten li's-sâ'irîn Bozcaada cezîresine nefy ü iclâsı bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve müfti'l-enâm olan Mehemmed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyile amel(?) olunmak fermânım olmağın sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûmu çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile Bozcaada cezîresine nefy ü iclâ ve vüsûlünü müş'ir çavuş-ı merkûm ma'rifetiyle Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

Merkûmun vüsûlünü müş'ir Bozcaada nâ'ibi Ali'nin arzı gelmiştir.

15 Ra sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Ş sene 96.

[s.173]

[s.173/1]

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim (boşluk) Paşa'ya ve Belgrad kal'ası muhâfazasına me'mûr dergâh-ı mu'allâm cebecileri üzerlerine Ağa vekîli olan Ahmed Nazîf zîde kadrühûya ve Ada-i kebîr kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Muhâfaza-i mezkûreye me'mûr dergâh-ı mu'allâm cebecileri neferâtının bin yüz doksan iki senesinden mustehak oldukları mevâcibleri bekâsı(?) olup serhadd-i mezkûre îsâl eylemek üzere selefîn Seyyid Ahmed Çavuş bundan akdem Âsitâne-i sa'âdetim tarafından Kapu Kethüdâsı Emîn yedinden iki bin üç yüz guruşu nakden ahz ve medîne-i mezkûrede dokuz yüz guruşunu kendü umûruna sarf eylediğinden başka serhadd-i mezkûr sâniyen cebisinden(?) dahi altıyüz guruş ahz itdiği umûruna sarf ve ba'dehû taleb eyledikde inkâr ve vekîl-i esbak müteveffâ Ömer hâl-i hayatında ale'l-hisâb sâliyâneci yedinden bâ-tahrib(?) bin üç yüz guruşu ahz ve hîn vefâtında yedinde olan temessük mücebince müteveffâ-yı merkûmun vârislerinden talep eylediğinde edâda inâd ve muhâlefet eylediklerinde bundan akdem tahsîli bâbında emr-i âlî-şânım ısdâr olunmuş olmağla ber-müceb-i emr-i âlî selefîn mezbûr müteveffâ-yı merkûmun vârislerinden tahsîl(?) ve mevâcib-i mezkûr tekmîline ta'ahhüd eylediğini müş'ir ocak tarafından memhûr temessük virdikden sonra hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i kâ'ide-i ocak ve münâfi-i rızâ zikr olunan mebâligi kendü umûruna sarf eylediğinden mevâcibin noksânına bâ'is ve bâdî olduğundan başka neferât-ı merkûmeyi tahrîk-birle sâliyâneci-i mezbûru kal'aya kaldırıp dürlü dürlü tezvîrâta sülûk ile gadr sevdâsında olduğunu ocak tarafına ihbâr etmeleriyle sen ki muhâfiz-ı müşârun ileyhsin ma'rifetinle meblağ-ı mezkûr tahsîl ve ıslâh-ı nefis oluncaya değin ada-i kebîr kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve ocak-ı merkûm tarafından ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde ber-vech-i muharrer kapu kethüdâsı yedinden nakden ahz eylediği iki bin üç yüz guruşdan umûruna sarf eylediği dokuz yüz guruş ve sâliyâneciden istikrâz eylediği altı yüz guruş ve vekîl-i esbak müteveffâ Ömer'in vârislerinden aldığı bin üç yüz guruşunu cem'en iki bin sekiz yüz guruşu mezbûr Seyyid Ahmed çavuşdan tahsîl ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Ada-i Kebîr kal'asına kal'a-bend olunmasına ihtimâm olup hilâf-ı fermân-ı âlî hareketden tehâşi ve mücânebet olunmasını muhtevî dergâh-ı mu'allâm

kapucubaşlarından bi'l-fi'l cebecibaşı olan el-Hâc Süleyman dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S sene 1196.

[173/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Gelibolu kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Şamdancı tâ'ifesinden mecnûn olduğu hâlde fevt olduğu tevâtüren sâbit olan Şerif el-Hâc Salih'in sulbiye kebîre kızı olup hâsıla vârisi olan Şerife Fatıma'nın zevci ve tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem müteveffâ-yı mezbûrun vasîsi Kerasteci Süleyman nâm kimesneden iddi'â eylediği ma'lûmü'l-mikdâr meblağı isbât için Dîvân-ı âlî'ye ikâme eylediği iki nefer şâhidleri vech-i şer'î üzere edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden irtesi günü şâhidân-ı mezkûrânı tezkiye için cânib-i şer'den kâtib ve muhzır ve çukadâr mahallerine gönderildikde Mısır çarşusu attârlarından olup kaziyeye-i mezkûrede alakası olmayan el-Hâc Yusuf nâm kimesne seksen neferden mütecâviz attâr ve şekerci ve imâmeci ve hasırcı ve hammâl tâ'ifesinden kimesneleri başına cem' ve esnâ-yı râhda tevkîf ve tezkîyeye giden mezbûrlara itâle-i lisân ve hetk-i nâmus-ı şer'îat-ı garrâ olup kelimât-ı fuşşiyeye tekellüm ve mezbûrları yevm-i mezkûrde tezkîyeye men'e sebep müstakar oldukdan sonra şâhidân-ı mezkûrân i'lâmında tafsîl ve beyân olduğu üzere tezkîye ve mûcibiyle hükm ve i'lâm ve mezbûr Süleyman habs olundukdan sonra mezbûr el-Hâc Yusuf kendü cerr-i nef'i ve şer'îat-ı mutahharanın adem-i icrâsiçün eşhâs-ı mezkûreyi yine başına cem' ve kezâlik nâmus-ı şer'îat-ı garrâyı mûcib olur elfâz-ı fuşşiyeye ile rikâb-ı humâyûn ve Dîvân-ı âlîyi tasdî' idüp bu misillü harekât-ı gayr-i marziyyeye şer'le rü'yet olunan mevâddın adem-i icrâsına mübâşeret etmekle sâ'ire ibret için te'dîbi lâzıme-i hâlden olmağla mezbûr Hâcı Yusuf'un sâ'ire ibre[t] ve şer'îit-i mutahharanın infâz ve icrâsiçün diyâr-ı âhara nefy ü iclâ ile te'dîb olunması emr-i savâb idiğün hâlâ Rumili Kādîaskeri Mevlânâ Mehemmed Arîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû i'lâm etmeğün i'lâmı mücebince çavuş mübâşeretiyle Gelibolu'ya nefyi fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, kādîasker-i müşârun ileyhin i'lâmı mantûkunca mezkûr Hâcı Yusuf ahz ve ibreten li'l-gayr Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından

(boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle te'dîben Gelibolu'ya nefy ü iclâ eylesin ve sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin vüsûlünde menfiyyen kazâ-i mezkûrda meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i âlî itlâk ve firârlarından ittikâ ve vüsûlünü inhâ etmek bâbında emr-i nâlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 1196.

Vüsûlünü müş'ir Gelibolu nâ'ibi Ahmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

24 S sene 96.

[s.173/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bolu'lu Suhte Keleş Ahmed nâm şakî kendü hâlinde olmayup yobaz gürûhundan olmakdan nâşî ehl-i ırz makûlesinin şâbb-ı emred evlâdlarına dest-i tasallut âdet-i müstemirresi olduğundan serrâc esnâfından Abdullah nâm kimesnenin oğlu Mehemmed Sa'id nâm şâbb-ı emrede kesr-i ırz sevdâsıyla babası merkûma bıçak havâle eyledikte kolluk(?) tarafından varan nefere dahi adem-i itâ'at-birle ahz olunduğu Dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri Ağası tarafından bâ-takrîr inhâ olunmağla çavuş mübâşeretiyle ıslâh-ı nefis idinceye dek Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Şakî-i mezbûru li-ecli'l-ıslâh ta'yîn olunan Dîvân-ı Humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle Seddü'l-bâhir kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde şakî-i mezbûr Ahmed'i kal'a-i mezbûreye vaz' ve habs ve muhkem kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu müş'ir çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme arz ve inhâya müsâra'at eylemeniz bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

Merkûmun vüsûlünü müş'ir dizdârı Mahmud'un arzı gelmiştir.

Fî 24(..?) Sene 96.

Cezayir'e gitmek üzere itlâkîcün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 96.

[s.174]

[s.174/1]

Rumili Vâlisine ve Sofya Kādîsî'na ve Kavala kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sofya sükkânından İznepol Çeribaşlarından Seyyid Mehemed ve Seyyid Receb ve Seyyid Hasan nâm kimesneler zimmetlerinde zu'amâdan el-Hâc İslâm nâm za'îmin ber-mûceb-i temessük on beş bin dört yüz doksan sekiz guruş alacağı olup virmekde ta'allül iderler deyü za'îm-i merkûm bâ-arz-ı hâl inhâ ve mahalline şer'le gönderilmek için doksan dört senesinde bir kıt'a ve merkûmün Seyyid Mehemed ve Seyyid Receb ve Seyyid Hasan mukaddemâ takdîm eyledikleri arz-ı hâl ve sâbıkâ Sofya Vâlisi tarafından virilen bir kıt'a i'lâmında mezkûr Seyyid Hasan asâleten ve mezkûrân Seyyid Receb ve Seyyid Mehemed taraflarından vekâleten meclis-i şer'de za'îm-i mezkûr muvâcehesinde babamız Mustafa nâm kimesne za'îm-i merkûmdan iki def'a yedi bin beş yüz guruş istikrâz idüp za'îm-i merkûm bu ana gelince sene be sene hisâb ve devr-i şer'î ve ilzâm-ı ribh olunmaksızın ribh nâmıyla bilâ-devr-i şer'î yedi bin dokuz yüz on sekiz guruş asl-ı mâla zamm ve on beş bin dört yüz on sekiz guruşa bâliğ ve bir takrîb yedlerinden temessük ahz eylediğinden mâ'adâ merkûm el-Hâc İslâm bundan akdem bir def'a üç bin ve bir def'a dahi timür bahâsından olmak üzere altı bin üçyüzelli guruş min haysi'l-mecmû' dokuz bin elli guruşların ahz ve deyn-i merkûme mahsûb olup bâkî bin sekiz yüz elli guruş yedlerinde fetvâ-yı şerîfe mûcebince merkûm el-Hâc İslâm'dan istirdâd ve yedinde olan temessükleri tahlîs olunmasını ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr el-Hâc İslâm, yedinde olan sâlifü'z-zikr temessükü ikrâr ve da'vâyı inkâr ve vekîl-i merkûm müdde'âsını mezkûr el-Hâc İslâm muvâcehesinde ber-nehc-i şer'î isbât idüp merkûm el-Hâc İslâm'ın hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-devr-i şer'î zamm ve ilhâk eylediği meblağ-ı mezbûr yedi bin dokuz [yüz]on sekiz guruş ba'de't-tenzîl müdde'iyûn-i merkûmünün ber-vech-i muharrer teslîmâtları olan dokuz bin üç yüz elli guruşdan bin beş yüz guruş alacağı olan meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz guruşa takas ve mahsûb olunduktan sonra (..) bin sekiz yüz elli guruş ile zikr olunan temessükünü mezbûr el-Hâc İslâm müdde'î-i vekîl-i merkûma redd ü teslîm iktizâ idüp lâkin merkûm adem-i itâ'atinden nâşî meblağ-ı mezbûr ile temessük-i merkûmu redd ü teslîmden imtinâ' ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğunu nâtik hüccet-

i şer'iyeyi dahi ibrâz eylediğine binâ'en hüccet-i şer'iyeye mücebince ihkâk-ı hakk olunmak bâbında doksan dört senesi evâsıt-ı Şevvâl'inde dahi bir kıt'a ve ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd iktizâ iden bin sekiz yüz elli guruş ile temessük-i mezbûr el-Hâc İslâm'dan mutâlebe olundukda mücerred ibtâl-i hakk ve celb-i mâl sevdâsıyla fetvâ-yı şerîfeye mürâca'at etmeksizin kayıkcı mübâşeretiyle mahallinde şer'le rü'yet ve sâbit olan hakkı temâmen tahsîl olunup bî-vech-i şer'î edâda ta'allül iderler ise ihzârlariçün ısdâr itirdiği emre mebnî reddi iktizâ iden meblağ-ı mezbûr ile temessük-i merkûmu virmedüğünden başka temessükde muharrer meblağ-ı merkûmu mutâlebesiyle ta'addiye ictisâr etmekle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince zimmetinde sâbit olan bin sekiz yüz elli guruş ile temessük alıverilip kayıkcı mübâşeretiyle mu'ahharan ısdâr itirdiği emre mebnî akçe mutâlebesiyle zâhir olan ta'addisi men' olunmasın tekrâr istid'â eylediklerinde mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim Dîvân-ı humâyûnumdan ba'de'l-ihrâc mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmakiçün doksan beş senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhir'inde bir kıt'a ve ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Hâcî İslâm'ın vekîli kayıkcı yedinde olan temessük sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetinle ahz ve çeribaşı-i merkûmûna redd ü teslîm olunup bu husûsda merkûm Hâcî İslâm'ın da'vâsı hilâf-ı şer' ve emr-i münîf olduğundan başka merkûm İslâm dâ'imâ bu misillü kizb ile ibâdullâhı tecrîm ve ızrâr etmek âdet-i müstemirresi olduğu cümlelerin ma'lûmudur deyü medîne-i mezbûrenin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve sâ'ir vücûh-ı ahâlî huzûr-ı şer'de ihbâr eylediklerini siz ki vezîr-i müşâr ve Sofya Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız tarafınızdan vârid olan i'lâm ve mektûbunuzda ve ahâlî bir kıt'a mahzarlarında tahrîr ve mezbûrlar ıstabl-ı âmireme tâbi' olmakdan nâşî ber-vech-i muharrer murâfa'adan virilen hüccet-i şer'iyeye ve mukaddemce sâdır olan emr-i şerîfime mugâyir çeribaşı-i merkûmları li-ecli'l-murâfa'a Âsitâne-i aliyyeme ihzâr ve müddet-i vâfire meks ve mezbûr Hâcî İslâm zuhûr etmeyüp haber irsâl olundukda adem-i itâ'at ve da'vâsı kizb ve mezkûr nefy olunmadıkca ızrâr-ı ibâddan hâlî olmayacağı âşikâr olmağla fîmâ-ba'd da'vâ-yı mezkûresine iltifât olunmayup men' olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu Mîrâhur-ı evvelim olan Mîr Hüseyin dâme mecdühû memhûr arz-ı hâliyle istid'â eyledikde Sofya Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmının mazmûnu virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp ve i'lâm-i hâlî müş'ir sene-i mezbûre evâhir-i Şevvâl'inde dahi bir kıt'a evâmir-i şerîfem virildiği Dîvân-ı humâyûnumdan der-kenâr olunmağla bu def'a mîr ahur-ı mûmâ-ileyhin Der-

aliyyeme takdîm eylediği memhûr arz-ı hâlinde ber-vech-i muharrer müte‘addid evâmîr-i aliyyem sâdır olunmuşiken mezbûr el-Hâc İslâm çeribaşı-i merkûmları tekdîr sevdâsıyla da‘vâ-yı merkûmeden ferâgat etmeyüp ve bir tarikle fesâdının def‘i dahi mümkün olmadığı nümâyân olmağla mezkûr Hâcî İslâm'ın ber-vech-i muharrer zimmetinde sâbit ve mahkûmun-bih olan bin sekiz yüz elli guruş kayıkcı mübâşeretiyle ba‘de‘t-tahsîl ihkāk-ı hakk olunduktan sonra ıslâh-ı nefis oluncaya kadar Kavala kal‘asına kal‘a-bend ve mîrâhur-ı mûmâ-ileyh tarafından arz ve i‘lâm olunmadıkca itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â ve husûs-ı mezbûr hukûk-ı şer‘iyyeye dâ‘ir olmağla çeribaşı-i merkûmûnun ber-vech-i muharrer za‘îm-i merkûmun zimmetinde sâbit ve mütehakkak olan ol mikdâr guruş hakları zâbiti ma‘rifetiyle ve ma‘rifet-i şer‘le tahsîl ve ihkāk-ı hakk olunmaçün te‘dîbi hâvî emr-i şerîfim sudûrunu bi‘l-fi‘l Re‘îsü‘l-küttâbım olan es-Seyyid Mehemmed Hayri dâme mecdühû i‘lâm etmeğın i‘lâmı mücebince ta‘yîn olunan kayıkcı ma‘rifetiyle sâbit ve mütehakkak olan hakkı ba‘de‘t-teslîm Kavala kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 1196.

Emr-i âlî eğerçi vârid olup lâkin husûs-ı âhar zımında za‘îm-i mezbûr İslâm Manastır'da olduğundan müdde‘iyûn-ı merkûmûnun dahi vekîlleri mübâşiri ile lede‘l-vüsûl za‘îm-i mezbûr ile terâfu‘-ı şer‘ ve meblağ-ı mezbûr sâbit ve i‘lâm olunmuşiken ve deynini edâya kudreti variken muhâlefet ve düyûn-ı sâ‘iresini dahi kezâlik virmekde huşûnet ve ibtâl-i hakk sevdâsında olduğunu nâtık müşârun ileyhin vârid olan mektûb ve kal‘aya vüsûlünü hâvî Kavala kal‘ası dizdârının arzı mefhûmu şerh.

22 Ca sene 96.

Itlâkiçün emr yazılmışdır.

Evâ‘il-i Ş sene 96.

[s.174/2] terkin

Hâlâ bostancıbaşı (boşluk) dâme mecdühûya ve Çekmece-i Kebîr nâhiyesi nâ‘ibine ve Boğazkesen kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Nâhiye-i mezbûre ahâlîleri gelüp yine Çekmece-i Kebîr sükkânından zümre-i eşkıyâdan Hekimoğlu İbrahim ve Yüzbaşı Yusuf ve Kürd Küçük Ömer ve nâhiye-i

mezbûre tâbi‘ Karaağaç nâm karyeden Kara Osman nâm eşkiyâ kendü hâlinde olmayup nâhiye-i mezbûrenin umûr-ı muntazamasının ihlâl ve ifsâdına bâdî harekât-ı nâ-ber-câya cür’et ve şerr ü mazarratlarından âciz(?) olup mazarratları mündefi‘ olduğu sûretde cümle ahâlî perâkende ve perîşân olacakları emr-i muhakkak idiğün inhâ ve ibreten li’s-sâ’irin mezbûrûn hâseki mübâşeretiyile ahz ve Boğazkesen Kal’asına kal’a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid’â eyledikleri ecilden sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin tarafından haseki ta’yîniyle mezbûrları ahz ve Boğazkesen Kal’asına kal’a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi ber-vech-i meşrûh tarafından haseki ta’yîni ile mezbûrların ahzlarına ikdâm eyleyüp ve sen ki, Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin haseki-i mezbûr ol tarafa vardıkda ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’le mezbûr dört nefer kimesneleri ahz ve kal’a-i mezbûreye irsâl ve îsâle ihtimâm eyleyüp ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun. Vüsûllerinde mezbûrları kal’a-i mezbûrede habs ve kal’a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâklarından tevakkî ve mücânebet ve kal’a-bend oluduklarını mübâşiri yediyle Der-aliyyeme ifâde ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

Sahib Giray Han(?) (..?)(..?)(..?) sudûr iden fermân-ı âlî mücebince mezbûrların cürmleri afv ve iş bu emrin kaydı terkîn ve i’lâm-ı hâli ve itlâklarını muhtevî emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı S sene 96

[s.175]

[s.175/1]

Tırhala Kādîsı'na hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ‘at-i metropolidan Südde-i sa‘âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp Gölikesri(?) mütemekkinlerinden Diyonisiyos(?) nâm râhib kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî etmekle bundan akdem bâ-emr-i âlî Tırhala kazâsına tâbi‘ Kalınfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup şimdi mesfûr ıslâh-ı nefis idüp fimâ-ba‘d kendü hâlinde olmasına ba‘zı mu‘temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp fimâ-ba‘d mersûm kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra müdâhale etmeyüp eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret ider ise te’dîb-i şedîd

ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzesteşi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

[s.175/2]

Sivas Vâlisine ve Sivâs Kādîsı'na ve Tokad nâ'ibine hüküm ki,
Sen ki Tokad nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Bu def'a tarafından Der-aliyye vârid olan i'lâm ve ahâlî-i Tokad'ın mahzarlarında Sivas sükkânından Mîralây Sarı-zâde Mehemed Emîn Bey bundan akdem sudûr iden emr-i âlî-şânım nûcebince Tokad'a nefy ü iclâ olunup dâr ü diyârından dûr ve hâlince bir hânedân iken Sivas'da zuhûr iden ihtilâl esnâsında kazâ-zede ve hasâret-zede(?) olduğundan başka kayd-ı nefy(?) dahi ibtilâ ile muzdâribü'l-hâl ve mağdûr olduğundan şâyeste-i âtîfet ve merhamet ve sezâ-vâr-ı inâyet ve şefkat olduğu beyânıyla cerâyim-i güzesteşi afv ü itlâk ve vatanına azîmete irâ'et-i ruhsat olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûru istid'â veistirhâm olunmuş fimâ-ba'd kendü hâlinde olup ızrâr-ı re'âyâ ve ihtilâl-i memleket (..) mücib ve ba'de'l-yevm kendüden bir gûne şikâyet vukû'unu müste'cîl etvârdan mücânebet eylemek şartıyla hâline merhameten sahîfe-i cerâyimine kalem afv ve safh-ı şâhânem erzânî kılınmağla Sivas'a varup menziline ikâmet etmek üzere Tokad'dan itlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın mahsûsan emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Tokad nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Keyfiyet ma'lûmun oldukda şerâ'it-i mezbûr ile merkûmu ol tarafdân itlâk ve sebîlin tahliye eylemeğe dikkat ve siz ki vezîr-i müşâr ve Sivas Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz. Sivas'a vüsûlünde şerâ'it-i mezkûr (..) ri'âyet ve zinhâr ve zinhâr hilâfî vukû'uyla mazhar-ı te'dîb olmakdan mücânebet eylemesini etrâfıyla gûş u hûşuna ilkâ-birle menziline ikâmete muhâlefetden mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

[s.175/3]

Ezine-i Kazdağı Kādîsıyla Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
Sen ki Kazdağı Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Seyyid el-Hâc Abdurrahman zîde fazlühûsun. Mektûb gönderüp fî'l-asl Ankara sâkinelerinden Havva ve kızı Ayşe ve

oğlu İsmail nâm müfsidler bir müddet Âsitâne'de diledikleri mevzi'-ı nühümde beytütet ve ba'dehû mezbûr Havva'nın zevci Çukadâr Mehemed dimekle ma'rûf kimesne nüvvâbdan biri ile havâli-i merkûmeye âzim olmağla mezbûr Mehemed'i teffîş bahânesiyle kal'a-i mezbûra varup anda temekkün ve kendü ırzlarıyla mukayyed olmayup esvâk u pazarda diledikleri kimesneler ile mâlâ-yanî tekellüm ve men' dâ'iyesinde olanlara itâle-i lisân ve azv-ı töhmet ve bu vechile nice ehl-i ırz kimesneleri tekdîr ve rahnedâr etmeleriyle mezbûretân bir vechile pend ü nush kabûl itmeyüp ve oğlu merkûm İsmail dahi dâ'imâ sekrân ve âlet-i harb ile geşt ü güzâr ve envâ'-ı fezâyihî irtikâb ve bir vechile itâ'at-ı şer' etmeyüp sâ'i bi'l-fesâd olmalarıyla kal'a-i mezbûr ahâlîsinin ihtilâline bâdî oldukların kal'a-i mezbûrun ulemâ ve sulehâ ve sâ'ir zâbitân ve ahâlî fukarâsı mukaddemâ meclis-i şer' de inhâ ve ıslâh-ı nefis olunmak için Bozcaada cezâresine nefy ü iclâlarıyla kal'a-i mezbûr ahâlîsi ve evlâdı şerrlerinden tahlîs olmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve istid'âları nefsi'l-emre muvâfık olmağla merâmlarına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmak recâsına vârid olan i'lâmına mebnî mezbûretân ile mezbûr İsmail ıslâh-ı nefis için ada-i mezbûra nefy ü iclâları bâbında bin yüz doksan beş senesi evâhir-i Şevval'inde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd mezbûr ve mezbûretân adem-i itâ'at gâh firâr ve gaybet ve bir vechile infâz-ı emr-i şerîfim mümkün olmayup ve kal'a-i mezbûr fukarâsının emn ü râhatları meslûb olduğun bu def'a dahi huzûr-ı şer' de inhâ ve serhadd-i mezbûrda bu misillü harekâta cesâret idenlerin te'dîbi emr-i savâb olmağla mezbûr ve mezbûretân kal'a-i mezbûr zâbiti ma'rifetiyle bi-eyyi-hâlin ahz ve Limni cezâresine nefy ü iclâ olunmaların ba'de'l-inhâ ve'l-istid'â ol bâbda vâkı' hâlî bi'l-iltimâs arz ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at oldukda ber-vech-i meşrûh mezbûr İsmail ve mezbûretânın Bozcaada cezâresine neyfleriçün emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Kazdağı Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Mezbûr İsmail ve mezbûretânı kal'a-i mezbûr zâbiti ma'rifetiyle bi-eyyi-hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis için Limni cezâresine neyf ve irsâl ve sen ki Limni cezâresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Mezbûr İsmail ve mezbûretânı cezâre-i mezbûreye vüsûllerinde menfîyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketlerine ruhsat ve cevâz göstermekden be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

[s.175/4]

Hassa Bostancıbaşısı (boşluk) dâme mecdühûya ve Çekmece-i Kebîr nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,

Çekmece-i Kebîr sükkânından Hekimoğlu İbrahim ve Yüzbaşı Yusuf ve Kürd Küçük Ömer ile yine nâhiye-i mezbûra tâbi' Karaağaç nâm karyeden Kara Osman nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup ba'zı harekât-ı nâ-ber-câya tasaddîlerine binâ'en nizâm-ı kazânın ihtilâline bâdî olacağı zâhir ve şerr ü mazarratları mündefi' olmadığı sûrette perişânîleri muhakkak eylediğin nâhiye-i mezbûre ahâlîsi mukaddemce bâ-arz-ı hâl inhâ ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin tarafından haseki mübâşeretiyle merkûm dört nefer kimesneleri ahz ve li-ecli't-te'dîb Boğazkesen kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün çend rûz eğerçi emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Lâkin mezbûrun haklarında ahâlî-i mezbûrenin vâkı' olan iştikâları hilâf-ı vâkı' olmağla afvleriçün emr-i şerîfim sudûru sâbık Kırım Hanı Sahib Giray Han dâme uluvvûhû tarafından bu def'a Der-aliyye vârid olan tahrîrâtda inhâ ve iltimâs etmekle kal'a-bendleriçün virilen emrin kaydı terkîn olunup i'lâm-ı hâli ve afv ü itlâkları müş'ir emr-i âlî-şânım i'tâsı fermânım olmağın imdi sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin ber-vech-i muharrer Han-ı sâbık-ı müşârun ileyhın istid'âsına müsâ'ade-i mülûkânem erzânî kılınup merkûmün dört nefer kimesnelerin kal'a-bendleriçün virilen emr-i merkûmun kaydı terkîn ve ilkâ olunup cürmleri afv olduğu ma'lûmunuz oldukda (..) (..) emr-i mezkûr ile kal'a-i merkûma kal'a-bend teklîfi ile ta'addî(?) olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı S sene 196.

[s.176]

[s.176/1]

Lefkoşa nâ'ibine hüküm ki,

Zile nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Ahmed zîde ilmühû mektûb gönderüp fi'l-asl Zile sükkânından Hatunkaş-zâde(?) Mehemmed Paşa dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem vâcibü'l-muslaha(?) senin(?) tarafına azîmeti hilâlinde Âsitâne-i aliyyeme

vürûd ve birkaç gün müsâferet ve ol esnâda Sultân Mehemmed câmi'-i şerîfi havâlisinde maktûl olan talebeden bir kimesnenin kâtilleri teccessüs olunuriken merkûm Mehemmed Paşa dahi bilâ-cürm ahz ve Kıbrıs cezîresine bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olup lâkin merkûm Mehemmed'in kazîyyede alaka ve medhali olmayup vücûhla hayf ve gadr-ı külli olduğunu ve afv ü itlâk olunmasıçün ocaklısı tarafından bir kıt'a mahzar tahrîr ve mahzarımızı musaddak senedci i'lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle merkûmun afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh bi'l-iltimâs arz ve i'lâm ve merkûm Mehemmed'in hüsn-i hâline on neferden mütecâviz mevsûkü'l-kefîm kimesneler şehâdet etmeleriyle afv ü itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 1196.

[s.176/2]

Rumili Vâlisi ve zikri âtî kurânın Rumili eyâletinde olduğu mahallin kâdisına ve Platoma[na] kal'ası dizdârına hüküm ki,

Karaferye Kâdisı Mevlânâ Ahmed Hayreddin zîde fazlühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kurb ü civârında vâkı' Platomana kazâsına tâbi' Katrin(?) kasabası sükkânından dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hasan Ağa-zâde Mehemmed dâme mecdühûya meclis-i şer'e varup fi'l-asl Sarıköy ahâlîsinden olup Karaferye'de sâkin Abdullatif oğlu dimekle meşhûr Salih nâm kimesne zimmetinde bin yüz doksan senesinden berü cihet-i şer'den on bin guruşdan mütecâviz alacağı olup talep eylediğin gûnâ-gûn hîle ve tezvîre tasaddî-birle gâh gaybet ve firâr ve gâh meblağ-ı mezbûru virmemek kasdıyla başına erâzil ü haşerâtı cem'-birle menziline ikâmet şer'-i şerîfe adem-i itâ'at ve ibtâl-ı hakk ve gadr irâdesinde olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle merkûm Salih olduğu mahalde ahz ve meclis-i şer'e ihzâr ve terâfû'-ı şer' ber-vech-i muharrer zimmetinde sâbit ve mütehakkak olan ol mikdâr guruş hakkı tahsîl ve eğer edâda ta'allül ve muhâlefet ider ise Platoma[na] kal'asına kal'a-bend(?) ve temâm edâ idinceye değin habs olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına arz idivir deyü ilhâh ve fi'l-hakîkâ merkûm Abdullatif oğlu Salih kendü hâlinde olmayup gâyetü'l-gâye şerîr ve müzevvir ve hilekâr ve li-ecli't-terâfû' meclis-i şer'e ihzârı dahi imkânı olmadığını medfne-i mezbûrenin bi'l-cümle ulemâ ve sulehâsı dahi ihbâr ve kapucubaşı-i mûmâ-ileyhi da'vâ-yı mezkûresinde tasdik etmeleriyle vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim

sudûru (..?) vâkı‘ hâli bi’l-iltimâs arz eylediği ecilden sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Ma‘rifetin ve ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle merkûm Salih olduğu mahalde ahz ve terâfû‘-ı şer‘ ve zimmetinde sâbit ve mütehakkık hakkı tahsîl oluncaya dek Platoma[na] kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmıştır.

Evâhir-i S sene 1196.

Emr-i âlî lede’l-vüsûl ba‘de’l-murâfa‘a (..?) (..?) (..?) Altı Bin yüz elli guruşa musalaha ve ibrâ-i zimmet olduğunu nâtik müşârun ileyhin vârid olan mektûbu mefhûmu şerh.

3 Ca sene 96.

[s.176/3]

Üsküdar kazâsı müzâfâtından Şile Nâhiyesi Nâ’ibi (boşluk) zîde ilmühû ve Boğazkesen kal‘ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Hoca-zâde Hâfız Mehemed Sadık zîde ilmühûsun. Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûreye tâbi‘ Karaman karyesi sâkinlerinden es-Seyyid Ömer bin Osman nâm kimesne meclis-i şer‘de yine nâhiye-i mezbûrede sâkin Oruçoğlu Veli Beşe bin Abdi dimekle ma‘rûf kimesne mahzarında mezbûr Veli’yi karye-i mezbûrede vâkı‘ Samanhâne ittisâlinde balta âlâtı(?) ile sağ yüzünden darb ve mecrûh eylediğinden mâ‘adâ on adedi dişimi ihrâc eyledi deyü ba‘de’l-da‘vâ ve’l-istintâk müdde‘î-i mezbûr müdde‘âsını isbâta kâdir olamadığından merkûm Veli ba‘de’t-tahlîfü’ş-şer‘î müdde‘î-i mezbûr es-Seyyid Ömer’in (..?) mu‘ârazası men‘ olunduktan sonra mezbûr Veli ile merkûm es-Seyyid Ömer’in keyfiyet-i hâlleri karye ve nâhiye-i mezbûr ahâlîleri cemm-i gafîr ve cem‘-i kesîr meclis-i şer‘e da‘vet-birle su’âl olundukda mezbûr Veli kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve kimesneye hilâf-ı şer‘-i şerîf ve vaz‘ ü hareketi olmayup hüsn-i hâl üzere olduğu ve merkûm Seyyid Ömer kendü hâlinde olmayup hadîdü’l-lisân olduğundan bundan iki sene mukaddem Bederganlı(?) Abdullah Re’îsin başına hatab ile darb ve mecrûh eylediğinden başka Kasım Hasan Re’îs’in başını dahi Derebaşı nâm mahalde darb ve mecrûh ve kendü karındaşı es-Seyyid Mustafa’nın kolunu şikest ve mecrûh ve babası es-Seyyid Osman’ın üzerine âlet-i harb ve katl kasdıyla hücûm ve bir takrîb babası mezbûr firâr ve tahlîs ve bu esnâda dahi kasaba-i mezbûr sâkinlerinden el-Hâc Osman nâm kimesneyi bi-gayrı hakkın iki yüz guruşdan

mütecâviz mutazarrır eylediğinden mâ'adâ nizâm-ı memlekete muhill hareketde bulunmağla mezbûr es-Seyyid Ömer zâbiti ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis oluncaya dek Boğazkesen kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında Der-devlet medâra arz ve i'lâm idiver deyü cemm-i gaffır ve cem'-i kesîr ilhâh etmeleriyle vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden zâbiti ma'rifetiyle Boğazkesen kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i S sene 1196.

[s.176/4]

Bosna Vâlisine ve Dîvân-ı humâyûnumdan hâlâ çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya hüküm ki,

Bosna sâkinelerinden Fatıma nâm hatun bundan akdem Der-aliyyeme gelüp bir müddetden berü ikâmet ve hilâf-ı vâkı' mukâta'a iddi'âsı ile (..?) rikâb-ı humâyûn-ı müstebâbıma ve Dîvân-ı âlîye ref' ve arz-ı hâle mübâderet ve her çend kendüye cevâb virildikce bir dürlü mücâb olmayup ta'cîz ve tasaddîye cesâret eylediğine binâ'en Der-aliyyeme def' ve tardı muktezî olmağla tayîn olunan çavuş mübâşeretiyle merkûm Fatıma Hatun vilâyeti olan Bosna'ya nefy ü iclâ olunmak için fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

Vüsûlünü müş'ir Bosna Vâlisinin mektûb ve Bosna Kādîsının arzı gelmişdir.

Fi 8 C sene 96.

[s.177]

[s.177/1] terkîn

Gönen Kādîsı'na ve bundan akdem bâ-fermân-ı âlî me'mûren gönderülüp el-yevm ol tarafda olan Ser-turnâ'î Mustafa zîde mecdühûya ve a'yân ve serdâr ve ihtiyârân zîde kadrühûma ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem kazâ-i mezkûrda katilen fevt olan Bozoğlu Hâcî Mehemmed'in oğulları ve verese-i sâ'ireleri A'yân Ahmed Ağa dimekle arîf kimesne ve sâ'irleri

terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunmaları bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşıdi. Ahâlî-i vârisleri(?) Ahmed oğlu Mehemmed ve (..)oğlu İbrahim ve Bozoğlu Mehemmed ve Hüseyin Ağa-zâde diğeri Mehemmed ve Paşalıoğlu diğeri Mehemmed nâm kimesneler tezvîrâta sülûk ve şerr ü mazarratlarından müteveffâ-yı merkûmun evlâd-ı vereseleri mahalline gidemeyüp İznikmid'de tevkîf ve hâkim ve mübâşir taraflarından def'-i mazâr ve tezvîrlere ikdâm olundukda tecemmü' ve mahkemeye hücum ve hâkimü'l-vakf(?) firâr ve mübâşiri dahi tekdîr ve emr-i şerîfime adem-i itâ'at eyledikleri tahrîr ve inhâ olunmağla merkûmün li-ecli't-te'dîb Kütahya kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve aveneleri dahi te'dîb ve gûş-mâl-birle müteveffâ-yı merkûmun oğulları ve vereseleri terâfu'-ı şer'-i şerîf ve ihkāk-ı hakk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşıdi. İmdi vüsûlünde sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin. Sâlifü'z-zikr şakâvet-şi'âr ve müzevvirleri ol emrde kal'a-i merkûma irsâl ve avenelerini dahi te'dîb ve terhîb-birle mukaddemâ ısdâr ve irsâl olunan emr-i şerîf mücebince katl mâddesi ve hukûka dâ'im olan da'vâ-yı muktezâ-yı şer'-i şerîf üzere rü'yet ve infâz-ı emr-i şerîfime dikkat ve ihkāk-ı hakka ihtimâm-ı tâm eylesesin ve sen ki kal'a-i mezkûre dizdârı merkûmsun. Merkûmün mübâşir ma'rifetiyle derûnlarında muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîfim itlâk ve firârlarından ittikâ ve vürûdlarını tahrîr ve i'lâma mübâderet eylesesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yerniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S sene 96.

Kocaili sancağı mutasarrıfı ve Gönen nâ'ibine hitâben tekrâr emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ra sene 96.

Gönen Kādîsının i'lâmı ve sâdır olan fermân-ı âlî mücebince iş bu emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli için emr-i şerîf tahrîr olunmuşdur.

Fî evâhir-i Ş sene 96.

[s.177/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve İzmir kazâsında nâ'ibü'ş-şer' olan mevlânâ (boşluk) zîde ilmühûya hüküm ki,

Nezâret-i sadr-ı âzamîde olan evkâfdan merhûm ve mağfûrun leh Sultân Selîm Han tâbe serâhunun evkâfî mukâta'âtından Aydın sancağında vâkı' Kuyucak mukâta'asının doksan beş senesine mahsûben voyvodası olan hâssa hasekilerimden Hâcî Ali zîde kadrûhû mukâta'a-i mezbûr ahâlîsinin üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîrîyeyi rıfk ile nezirci tahsîl eylediğinden mâ'adâ ehl-i ırza mu'în (..) mühîn ve evzâ' ve etvâr (..) ahâlî-i merkûm her vechile hoşnûd ve râzî oldukları mukaddemâ i'lâm ve mahzar-birle inhâ olunduğuna binâ'en sene-i (..) temessük dahi voyvoda-i mûmâ-ileyhe i'tâ olunmuşiken Kuyucak kasabası sâkinlerinden öteden berü şakâvet ile me'lûf olan Kara Nebî oğlu firârî Mehemmed'in avenelerinden beş altı nefer kimesneler mezkûr Mehemmed'in tahrîk ve iğfâliyle li-ecli'l-iştikâ Der-aliyyeme râhî oldukları beyân olarak mûmâ-ileyh (..) hakkında iştikâ iderler ise kizb-i sarîh ve ifk ü iftirâ kabilinden olduğu ve diğer merkûmların iştikâlarına mebnî voyvoda-i mûmâ-ileyh azl olunmak lâzım gelür ise ahâlî-i merkûmenin perâkende ve perîşân olacakların hâlâ Aydın muhassılı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-alem vezîrim Abdi Paşa edâm'allâhu te'âlâ iclâluhû tarafından vürûd iden bir kıt'a arzında Ortakçı(?) kazâsı nâ'ibi i'lâmında ve mukâta'a-i mezkûr ahâlîsi mahzarlarında tahrîr etmeleriyle bu def'a voyvoda-i merkûmdan şikâyet için Der-aliyyeme vürûd iden Hüseyin ve Hâcî Hasan ve Hâcî Hüseyin ve Hâcî Mustafa ve Seyyid Veli ve Seyyid Hasan ve diğer Hâcî Hasan ve Berber Mustafa nâm sekiz neferin iştikâları kizb-i sarîh olduğu nümâyân olduğuna binâ'en te'dîbleri muktezî olmağla sekiz nefer merkûmlar te'dîben çavuş mübâşeretiyile İzmir'e nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Bâlâda mezkûr-ı'l-esâmî sekiz nefer kimesnelerin iştikâları kizb-i sarîh olduğu nümâyân olmak mülâbesesiyle te'dîbleri lâzım gelmekle merkûmları Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrûhû mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb İzmir'e nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde merkûmları aldıklarında menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketlerine erâ'et-i ruhsatdan ve ıtlâklarından mübâ'adet vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

Vüsûlünü müş'ir İzmir nâ'ibi Ahmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

14 Ca sene 96.

[s.177/3]

İnebahtı muhâfızı vezîrim Paşa'ya ve zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Benefşe kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Narda sâkinlerinden İstani Kirpazopulo(?) dimekle arîf zimmî öteden berü kendü hâlinde olmayup âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-ber-câya cesâret eylediğinden başka dâ'imâ fukarâ-yı ra'ıyyeti bi-gayrı hakkın ehl-i ırza gamz ve tecrîm itdirmek âdet-i müstemirresi olup müfsid-i mersûm her hâlde vücûhla sezâvâr-ı gûş-mâl olduğun bildirüp müfsid-i mersûm ol hâvâlîlerde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin cezîre-i Mora'da kâ'in Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak [içün] emr-i âlî yazılmışdır.
Fî evâhir-i S sene 196.

[s.177/4]

Narda Kâdîsıyla zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Narda kazâsında kâ'in Zalu(?) (..) dimekle ma'rûf manastırın gamnosu Palosfa(?) nâm râhib kendü hâlinde durmayup vazîfesi olmayan umûra müdahâle ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî eylediklerinden başka manastır-ı merkûm fukarâsına mevkûf (..) harâb ve bir mikdârını ekl ü bel' etmekle mersûmdan mutâlebe olundukda edâda muhâlefet ve ızrâr kâsında olup millet-i(?) mezkûrun ihtilâline bâ'is olduğunı ba'zı mu'temed kesân taraflarına bildirüp müfsid-i mersûm kazâ-i merkûm ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin cezîre-i Aynaroz'da kâ'in (..) Manastırının kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı

hâlleriyle [istid'â] olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak [içün] yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

[s.178]

[s.178/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühû ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Medîne-i Edirne'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve esnâfi tarafından bu def'a Der-aliyyeme takdîm olunan bir kıt'a mahzar mefhûmunda kurb ü civârda İçil sancağında Mud maa Sinanlu kazâsında Nasûh Bey vakfi mütevellîsi Seyyid Nasûh ve Nuri Sûfi(?) mütevellisi Seyyid Yahya La'lî Paşa câmi'i hâtîbi Mustafa Efendi dimekle ma'rûf kimesnelerin abâ an-ced mutasarrıfları oldukları tevliyet ve cihetleri Mud kazâsı sâkinlerinden Abdi oğlu Seyyid Molla Ali nâm kimesne kendü hâlinde olmayup kazâ-i mezbûr nâ'ibinin tatbîk mührüne mutâbîk mührünün ve mezbûrûn sıyânet ve hizmetlerinde mukîm iken terk-i hidmet ve ref'lerinden olarak (..) (..) kendü üzerine berât itirdiği mesmû'ları oldukda ifâleriçün mesârif-i kesîreye ibtilâ ve meşâkk-ı vefire[ye] mübtelâ vücûhla mağdûr ve murâfa'a-ı şer' olunduklarında müzevvir-i mezbûr Ali'nin bu misillü hilâf-ı inhâ tezvîrâta sülûkü ve ashâb-ı cihâtın cihetlerine ta'arruz ve hîle ve desîse ile üzerine berât itdirmesi âdet-i müstemirresi olduğu muvâcehesinde sâbit oldukda bu makûle tezvîrâtdan mücânebet ve fîmâ-ba'd müdâhaleden keff-i yed eylemek üzere bundan huzûr-ı şer'de ta'ahhüd eyledikten sonra yine kendü hâlinde olmayup mugâyir-i ta'ahhüd hatîb-i merkûmun hitâbetini bundan almak üzere tekrâr kizb ve tezvîri irtikâb ile üzerine berât ve gadra ictisâr eylediği lede'l-murâfa'a-ı şer'î sâbit ve zâhir ve âşikâr olmuşiken yine müdâhale ve ta'arruzdan hâlî olmayup Der-aliyyeme azîmet eylediği tahrîr ve âşikâr ve çavuş mübâşeretiyile Der-aliyyemden ahz ve Magosa kal'asına kal'a-bend ve gereği gibi te'dîb olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â veistirhâm olduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyile merkûm Magosa kal'asına katle-bedel kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin müzevvir-i mezbûr Ali'yi ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum

çavuşlarından (boşluk) çavuş mübâşeretiyile katle-bedel Magosa kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde mezbûr Ali'yi kal'a-i merkûmeye vaz' ve muhkem habs ve katle-bedel kal'a-bend eyleyüp bir takrîb ıtlâk ve firârından mübâ'adet vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu müş'ir çavuş-ı merkûmla Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen için yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

Vüsûlünü müş'ir i'lâm gelmiştir.

19 C sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Evâhir-i Ca sene 97.

[s.178/2]

Rumili Vâlîsine ve Kesriye Kādîsı'na hüküm ki,

Kazâ-i mezbûra tâbi' Selhine nâm karyede kocabaşılık iddi'âsında olan Tıranca nâm zimmî yine karye-i mezbûreden Setiloğlu Goda Yani ve Todor Totaf(?) ve Vatandi(?) Vafko(?) ve Bayko Mederli(?) nâm zimmîler ile yek-dil ve fukarâya zulm ve ta'addîleri der-kâr ve mukaddemâ kal'a-bendleri bâbında emr-i âlî sâdır olduğu inhâ olundukda fîmâ-ba'd karye-i mezbûreye ayak basmamak üzere tard ve def' olunmalarıçün doksan beş senesi evâ'il-i Zil-ka'desinde emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a Belgrad Gümrük Emîni Hüseyin zîde mecdühû ve Belgrad yeniçeri zâbiti ve kal'a dizdârı (..) (..) ve sâ'ir zâbitlerinin bu def'a Der-aliyyeme vürûd iden kâ'ime ve mahzar-gûne arz-ı hâllerinde mesfûr Bayko ticâret tarîkiyle öteden berü Belgrad iskelesinde mukîm ve kendü hâlinde iken hakkında ifk ü iftirâ ile iştikâ ve ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim sâdır ve karye-i mezbûreye vürûdunu istimâ' eyledikde havfa tâbi' ve kesb ü ticâretten keyfiyet ve mâl-ı mîrînin kesr ve noksânına mü'eddî bir hâlde olup mesfûr Bayko kendü hâlinde ticâretle meşgûl ve hakkında olunan iştikâ mahzâ ve iftirâ olmağla cürmü afv ve emr-i şerîf-i mezkûrdan ismi terkîn ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â olunmağla ve mâl-ı mîrîyeyi ta'tılden sıyâneten ancak mesfûrun ismi emr-i mezkûrdan terkîn ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

[s.178/3]

Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Şehirköyü sâkinlerinden Acı Netşuciliç nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret eylediğine binâ'en bâ-emr-i âlî mukaddemâ Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunmuşidi. Bu def'a mersûm ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd sâbıkı misillü harekâta tasaddîden mücânebet ideceğine ba'zı ve mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp mesfûr ba'd-ezîn kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmamak ve eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâk olunmakiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

[s.178/4]

Sâbıkâ dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olup Sinop'da ikâmet üzere olan Süleyman zîde mecdühûya hüküm ki,
Sen ki ağa-yı sâbık-ı mûmâ-ileyhsin. Azl ve infisâlinde Sinop'da ikâmetine me'mûr olmuşidi. Lâkin belde-i merkûmenin âb ü hevâsı (..) muvâfik olmadığından başka hatt-ı zâtında ve vücûdun dahi alîl ve ihtiyâr ve âtifete sezâ-vâr olmağla Sinop'da ikâmetden afv ve vilâyet-i Bolu'da(?) ikâmet ve devâm-ı ömrüm ve devlet-i şâhânem da'vâtına muvâzebet eylemek için izni hâvî emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediğine binâ'en ihtiyârlığına terahhümen Sinop'da ikâmetden afv ve Bolu'ya gelüp anda meks ve ikâmetine izn ü ruhsatı hâvî sana hitâben emr-i şerîfim sudûruna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû arz etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki ağa-yı sâbık-ı mûmâ-ileyhsin. illet-i mizâç ve ihtiyârlığına merhameten ber-vech-i muharrer vukû' bulan istid'âna müsâ'ade-i

aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda emr-i şerîfim tarafına lede'l-vüsûl Sinop'dan hareket ve doğru Bolu'ya gelüp anda ikâmet istidâme-i ömr-i saltanat-ı şâhânem (..) (..) vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

[s.179]

[s.179/1]

Alacahisar Kādîsî'na ve husûs (..) ocakdan mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde mecdühûya ve a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir ve iş erlerine ve Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Mehemmed Emîn zîde fazlühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Alacahisar maa Koznik(?) kazâ ve kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr ve sâ'ir re'âyâ ve berâyâ meclis-i şer'e varup Salih Beşe dimekle ma'rûf kimesne ber-vech-i def' kazâ-i mezbûrdan ihrâc olunmuşiken mütegalibe ve cebâbireden Osman Beşe oğlu Kara Ömer Beşe ve Abdülvahab Beşe dimekle ma'rûf kimesnelere istinâden sâ'ir eşkiyâyı başına cem' ve kazâ-i mezbûr a'yânı Ömer Bey'in konağını basup ve bin yüz doksan senesinde umûr-ı memleket için sarf(?) eylediği on iki bin guruşluk defterini yedinden ahz ve on altı bin guruş deftere zam ve yirmi sekiz bin guruş kazâyâ tevzî' ve re'âyâyı der-zencîr ve tahsîl etmeleriyle merkûmûn Salih ve Kara Ömer ve Abdülvahab ve avenelerinden aldıkları tahsîl ve ba'de'l-istirdâd Eğridere palankasına kal'a-bend olunmalarıçün arz idiver deyü ilhâh ve ol bâbda hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden siz ki mevlânâ-yı ve mübâşir ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz, mezbûrûn ve aveneleri ahz ve girift(?) ve izdiyâd-ı tevzî' eyledikleri mebâliğ ma'rifet-i şer'le tahsîl ve tanzîm-birle kendüleri dahi li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend ve keyfiyetleri alâ-vechî's-sihha i'lâm olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûru bâbında bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühû i'lâm ve i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mübâşir ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz, Ma'rifetin ile merkûmları ahz ve iddi'â-yı

hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden husemâlarıyla yegân yegân terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde ahâlînin hakları sâbit olur ise tahsîl ve ashâbına istridâd eyledikten sonra kal'a-i mezbûreye irsâl ve keyfiyetleri alâ-vechi's-sıhha Der-aliyyeme arz ve i'lâm ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun mezkûrûn Salih ve Kara Ömer ve Abdülvahab tarafına lede'l-vüsûl kal'a-i merkûmede kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara azîmetlerine izn ve ruhsatdan mübâ'adet eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

Emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûrûn Salih ve Ömer ve Abdülvahab aveneleriyle firâr ve icrâ-yı hakk-ı memleket(?) olmamağla ba'd-ezîn derûnlarında ahz ve hükkâma teslîme ta'ahhüd ve hilâfi hareket iderler ise yirmi beş bin gurus nezri ahâlî-i kazâ kabûl eylediklerini nâtik Alacahisar Kādîsının arzı mefshûmuna şerh.

23 Ca sene 96.

Rumili Vâlîsine hitâben tekrâr emr yazıldı.

[Fî] Evâ'il-i C sene 96.

[s.179/2]

Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,

Nâ'ile Hanım bin ti Himmet nâm hatun gelüp an asl Diyarbekir sekenesinden olup on seneden mütecâviz Yenice-i Taraklı kasabasında müsâfereten tavattun iden es-Seyyid Mollâ Hasan dimekle ma'rûf kimesne umûr-ı vilâyete karışmak dâ'iyesiyle kazâ-i mezbûrun ihtilâline bâdî harekât-ı nâ-marzîyeye tasaddî ve yine kazâ-i mezbûrdan Osman ve Salih ve Mustafa nâm maktûllerin kâtilleri olan Ömer ve Mehemed nâm kimesneler meclis-i şer'de merkûmûnu katl eylediklerini ikrâr ve şer'an fezâhatları hükm olunmuşiken merkûm Mollâ Hasan ve refiki Manavoğlu Hâcî Hüseyin nâm kimesneler eşkıyâ tâ'ifesini başlarına cem' ve mahkemeye hücûm itâle-i lisân eyledikleri bundan akdem Der-aliyyeme bâ-i'lâm ve mahzar inhâ olunmağla nefyleriçün emr-i şerîf sâdır olunmuşiken tenfizi mümkün olmayup emniyet-i fukarâ meslûb olduğundan mezbûrûn ıslâh-ı nefis oluncaya dek çavuş mübâşeretiyle Ankara kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında yüz doksan beş senesi evâhir-i Zi'l-hiccesinde emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Lâkin mezbûr Manavoğlu el-Hâc Hüseyin her hâlde kendü hâlinde mukayyed iken ba'zı erbâb-ı hased(?)

mücerred nefsâniyetlerini icrâ kasdıyla (..) (..) nifâk ve hakkında töhmet azvıyla hilâf-ı inhâya mebnî kal'a-i mezbûra kal'a-bend olunup mağdûr ve vücûhla şâyeste-i merhamet ve evlâd ü iyâli sefil ve sergerdân kaldığını inhâ ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğunu Yenice-i taraklı nâ'ibi es-Seyyid Ahmed Sa'dullah arz ve ahâlîsi mahzar eylediklerine binâ'en fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûra varmayup dilediği âhar mahalde sâkin olmak şartıyla itlâk olunmakiçün yazılmışdır. Fî Evâhir-i S sene 1196.

İsti'lâmı zımında Anadolu Vâlisine hitâben emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı R 97.

[s.179/3]

Hanya Kādîsı'na ve Hanya kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Ser-turnâ'î (boşluk) zîde mecdühûya muhâfaza-i merkûma me'mûr dördüncü sekbânların ortası zâbitân ve neferâtı zîde kadrühûma Limni kal'ası dizdârına hüküm ki, Dördüncü sekbânların neferâtından Ağa (..) Ahmed Beşe nâm yeniçeri hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf harekâta cesâret ve ihtilâl-i nizâm-ı serhadde bâdî ve Difron nâhiyesi re'âyâsını tecrîm ve tekdîrden hâlî olmadığın bu def'a alâ vechi's-sihha Der-aliyye ve cânib-i ocağa inhâ ve Limni kal'asına irsâl ve kal'a-bend-birle te'dîbi istid'â olunmağla sıyâneten li'l-nizâm ve himâyeten li'l-re'âyâ mezbûr Ahmed ahz ve ocakdan mübâşire terfîk ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend (..) istishâb ve hilâf-ı emr-i âlî harekâta (..) iderler ise Hanya'dan nefy ü ib'âd olacakları kendülere tefhîm olunarak tenfiz-i emr-i âlîye müsâra'at eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân ısdâr (boşluk) ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. Vüsûlünde mezbûru ahz ve mübâşir-i merkûma terfîk ve kal'a-i mezkûra göndermeğe dikkat ve (..) hilâf-ı emr-i âlî virmekde tereddüd iderler ise Hanya'dan ihrâc ve cezîre-i âhara nefy ü ib'âd olunacakların tefhîm eyleyesiz ve siz ki orta-i merkûm zâbitân ve neferâtısız. Mezbûr Ahmed'i bir güne istishâb etmeyüp heman mübâşire terfîk ve savb-ı me'mûresine göndermeğe mübâderet ve hilâf-ı emr-i âlî te'hîrlerine mûcib hâlâtdan mücânebet eyleyesiz. Ve senki Limni kal'ası dizdârı merkûmsun. Mezbûr Ahmed mübâşir ma'rifetiyle vürûdunda habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i âlî itlâk ve firârından ittikâ ve vürûdunu tahrîr ve i'lâma mübâderet eyleyesiz deyü bi'l-fi'l

dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühü tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S sene 196.

Vürûd-ı emrden mukaddemce mezbûr Ahmed firâr ve Hanya sancağında olmadığını ahâlî haber virdiğini nâtık Hanya Kādîsından(?) gelen arzın meşhûmuna şerh
22 Ca sene 96.

[s.180]

[s.180/1]

Rumili Vâlisine Doyran Kādîsı'na ve Gelmeriye kal'ası dizdârına hüküm ki, Selanik mütemekkinlerinden Hekimoğlu İsak(?) nâm Yahudi gelüp mesfûrun Rumili eyâletinde vâkı' Doyran sâkinlerinden Derviş Abdülvahab ve karındaşı müteveffâ el-Hâc Hüseyin nâm kimesnelerin zimmetlerinde bâ-i'lâm-ı şer'-i mahkûmiyye alacağı olan üç bin iki yüz elli guruş ve ber-mûceb-i temessük iki bin guruşuna cem'en beş bin iki yüz elli guruşu edâda muhâlefet eyledikleri mukaddemâ lede'l-inhâ meblâğ-ı mezbûr müteveffâ-yı merhûmun hâl-i hayâtında(?) kendüsünden tahsîl ve eğer edâda muhâlefet ider ise mâlik ve mutasarrıf olduğu çiftlikleri ve emvâl-i sâ'iresi cânib-i mîriyye zabt ve kendüsü Gelmeriye kal'asına kal'a-bend ve edâ-yı deyn eylemedikce sebîli tahliye olunmamak üzere seksen yedi senesinde sâdır olan emr-i şerîf mûcebince eğerçi meblağ-ı mezbûrun bir mikdârı tahsîl olup lâkin mâ'adâsı merkûm el-Hâc Hüseyin'in vefâtından nâşî kazâ-i mezbûrda sâkin oğulları ve verese-i sâ'ireleri ve gerek karındaşı merkûm Derviş Abdülvahab'ın zimmetlerinde kalup ve tahsîli husûsu dahi müte'assir olduğundan bahs ile ba'd-ezîn emr-i şerîf-i mezkûr mûcebince merkûmün ile sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetinle murâfa'a ve eğer ihkâk-ı hakk mümkün olmaz ise kal'a-i merkûma kal'a-bend ve edâ-yı deyn etmedikce sebîlleri tahliye olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Selanik duhân gümrük ticâretinden Hekimoğlu Solomon(?) ile mesfûr İsak nâm yahudilerin gümrük-i mezkûra düyûn-ı kesîreleri olup mesfûrânın ber-vech-i muharrer Avrethisârı sâkinlerinden Solobendi(?)-zâde müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Hüseyin'in zimmetinde ber-mûceb temessükde on yedi bin guruşdan mütecâviz alacakları

olmakdan nâşî mezbûr Hâcî Hüseyin'in kazâ-i mezbûrda vâkî mutasarrıf olduğu çiftliklerinden hâsıl olan mahsûllerinden ahz iderek edâ-yı deyn etmek üzere temessük-i mezkûr mücebince taraf-ı şer' den dahi mesfûrân hüccet-i şer' iyye virilmişken müteveffâ-yı mezbûr Hâcî Hüseyin yine zabt itdirmeyüp ba'dehû zıkr olunan temessük ve hüccet-i şer' iyye müceblerince meblağ-ı mezbûr merkûmdan tahsîl ve mesfûrânın cânib-i mîriyye olan deynleriçün darbhâne-i âmireme teslim ve eğer edâda muhâlefet ider ise çiftlikleri ve emvâl-ı sâ'iresi cânib-i mîriyye zabt ve kendüsü Gelmeriye kal'asına kal'a-bend ve edâ-yı deyn eylemedikce sebîli tahliye olunmamak üzere ol vakitte darbhâne-i âmirem nâzırı olan el-Hâc Selim dâme mecdühûnun i'lâmına binâ'en seksen dokuz senesinde emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince bu def'a dahi emr-i münîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l Başdefterdârım Hasan dâme uluvvühû i'lâm etmekle i'lâmı ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-bend ve edâ-yı deyn eylemedikce itlâk olunmamaları bâbında (boşluk) vüsûl amel(?) dahi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, mezbûr Derviş Abdülvahab ile müteveffâ-yı merkûm Hüseyin'in oğulları mezkûrûn verese-i sâ'iresi ma'rifetinle mahalde meclis-i şer'e ihzâr ve yahudî-i mesfûr ile hakk u adl üzere terâfu'-i şer' ve ba'de's-sübûtü's-şer' mukaddemâ(?) gayri-ez tahsîli zuhûr iden hakkını temâmen aldırup(?) icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve eğer edâ-yı deyn ve ihkâk-ı hakk mümkün olmaz ise kal'a-i mezbûreye kal'a-bendleriyle mâdde(?) -yi deyn itdirmeğe mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûreye kal'a-bend ve edâ-yı deyn eylemedikce itlâklarından mücânebet eyleyüp mazmûn-ı emr-i şerîfimle âmil olasız deyü yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene 196.

[s.180/2]

Kavala kal'ası dizdârına hüküm ki,
Keşan nâ'ibi es-Seyyid el-Hâc Ahmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Keşan kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve sâ'ir ahâlî meclis-i şer'e varup kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Zincirlioğlu Hüseyin ve Sarı Osman oğlu Ahmed ve Bey Ahmed oğlu İsmail Karlı Köyü nâm karye re'âyâlarına cevri ta'addî iderler deyü hilâf-ı vâkî inhâya mebnî kal'a-i mezbûreye bâ-fermân-ı âlî mukaddemâ kal'a-bend olup lâkin merkûmların

haklarında tefevvüh olunan kizb-i sarîh olduğundan mağdûr olmalarıyla itlâklariçün biz mahzar eyledik mahzarımızı musaddak arz idiver deyü ilhâh ve ol bâbda hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden merkûmların mukaddemâ haklarında inhâ olunan mevâdd müfteriyât kabilinden idiği arz ve mahzar mefhûmlarından müstebân olmağla fimâ-ba'd umûr-ı mukâta'ayı ihtilâle ictisâr eylememeleri şartıyla itlâk olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun şürût-ı mezkûre ile merkûmların itlâk olundukları ma'lûmun oldukda mezbûrları kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîllerin tahliye eyleyüp hilâfından mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S sene 196.

[s.180/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada cezîresi nâ'ibi (boşluk) zîde ilmühûya hüküm ki, Mehmed nâm mühtedîden Çukadâr Ahmed nâm kimesne bir aded çuka-nişîn ve Çukadâr Mehmed nâm kimesne dahi kezâlik bir nişîn (..) ve ahz itdirmeleriyle li-ecli'l-tefahhus asesbaşı ve serbaşı ma'rifetleriyle vaz'-ı zindân olundukda iktidârı üzere bâ-i'lâm-ı şer'î merkûmâna nişîn semenleri yedişer guruş teslim ve yine Çukadâr Veliddin nâm kimesne dahi bundan akdem mühtedî-i merkûm mâlımdan bi-gayrı hakkın kırık guruş akçemi ahz eyledi deyü mezbûrdan dâ'imâ ve ikrârı mûcebince bâ-i'lâm-ı şer'î meblağ-ı merkûmun yirmi guşunu tahsîl ve hasmı mezbûra teslim da'vâsından ibrâ-yı zimmet olundukdan sonra Anadolu Kavağı civârında vâkı' Beylik Bağçede mütemekkin Bağçevân Balko(?) nâm zimmî üç ay mukaddem bağçe-i mezbûrede kâ'in odasında sandık derûnunda mevcûd üç yüz guruş mâlımı mezbûr Mehmed bi-gayrı hakkın ahz eyledi deyü mezbûr Mehmed'den (..) ve istintâk olundukda altmış guruş ahzını ikrârı üzerine bâ-i'lâm-ı şer'î merkûmdan tahsîl ve mesfûr Balko'ya(?) teslim ve bâkisinden(?) (..) zimmet olduğu bâ-takrîr inhâ olduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle ıslâh-ı nefis idinceye dek Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, Dîvân-ı humâyûnum çavuşundan (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle mühtedî-i mezbûru ıslâh-ı nefis için Bozcaada cezîresine nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki, nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin, çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde mezkûr Mehmed'i li-ecli'l-ıslâh cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp

bilâ-emr-i şerîf sebîli tahliye olunmaktan ve bir hatve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i S sene 1196.

Vüsûlünü müş'ir cezîre-i merkûme nâ'ibinin arzı gelmişdir.

Gurre-i Ra sene 96.

[s.181]

[s.181/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve İzmir nâ'ibine hükûm ki,

Erzurum ve Diyarbekir eyâletleri havâlîsinde vâkı' eşkıyâ-yı ekrâddan fukarâ-yı ra'iyet üzerlerine vâkı' olan zulm ve ta'addîleri mesmû'-ı hüsrevânem olmak hasebiyle eşkıyâ-yı mezkûrun ibâdullâh üzerlerinden ta'addîyât ve ezâların izâle ve men'î ve şakâvet ve tuğyânların külliye def'i bâbında bundan akdem Erzurum ve Diyarbekir vâlîlerine ve ma'den emîni ve vilâyet-i mezkûrun dâhilinde vâkı' elviye ve hükûmet mutasarrıflarına ekîd ve şedîd evâmîr-i celîlem ısdâr ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından mahsûs-ı mukaddem ve kâr-güzâr mübâşir ta'yîn ve tesyâr olunmağla eyâleteyn mezkûreteyn vâlîleri müşârun ileyhimâ ma'iyetlerine me'mûr esnâf-ı askeriye ile eşkıyâ-yı mezkûrenin üzerlerine taraf taraf sevk (..?) hücum etmeleriyle ekserînin cem'iyetleri tefrîk ve ele girenlerden katı vâfirinin cezâlarını tertîb ve ru'ûs-ı maktû'alarını Der-bâr-ı ma'delet-karârıma tesyîr ile pişgâh-ı bâb-ı humâyûnumda galtîde-i hâk-ı siyâset kılınup bir taraftan dahi peyder pey bakîyyetü's-süyûf olan eşkıyânın tedmîr ve istisâlleri bâbında ahkâm-ı ekîdem ısdâr ve neşr ve ib'âs ve me'mûrlar taraflarından dahi ikmâl-i emr-i me'mûrlarına bezl-i vus' ü mecâl olunmakda iken Erzurum ve Diyarbekir havâlîsi ahâlîsinden Der-sa'âdetimde sâkin esnâf makûlesinden ashâb-ı tezvîr ve şerîr zümresinden Hacı İsmail ve Hasan nâm kimesneler ekrâd-ı mezkûreden şikâyet ve me'mûrlara hilâf-ı vâkı' azv-i tekâsül ve kusûr eyleyerek zamîrlerinde merkûz olan garaz-ı fâsîdelerini tahsîl ve edâ kasdıyla aralık aralık rikâb-ı müstetâbıma ve bâb-ı asâfîye ref'-i ruk'a ile tasaddîden hâlî olmayup ve bâlâda tafsîl olduğu vechile bu derecelerde ihtimâm

ve dikkat der-kâr iken merkûmların vakit vakit tasaddîleri sâ'ire ibreten te'dîbleri îcâb ve iktizâ etmekle ıslâh-ı nefis idinceye dek çavuş mübâşeretiyile İzmir'e nefy ü iclâları fermânım olmağın imdi merkûmânın bâlâda tafsîl olunduğu üzere ağrâz-ı fâsideye mebnî hilâf-ı vâkı' vakt be-vakt rikâb-ı müstetâb-ı mülûkâneme ve bâb-ı sadr-ı â'zamîye ref'-i ruk'a iştikâ ve bu vechile bî-edebâne tasaddîye ictirâları hasebiyle ibreten li's-sâ'irîn te'dîb ve ta'zîrleri kânûn-ı adaletle muvâfık olmağla sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûrân Hâcî İsmail ve Hüseyin'i li-ecli't-te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile İzmir'e nefy ü iclâyâ dikkat ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûllerinde merkûmânı İzmir'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara azîmetlerine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile ol tarafa vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Evâhir-i S sene 196.

Vüsûlünü müş'ir İzmir nâ'ibi Ahmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

Gurre-i R sene 96.

[s.181/2]

Eğriboz Kādîsı'na hüküm ki,

Mora cezâresinde vâkı' Kordos mukâta'ası re'âyâlarından nefis-i Kordos kasabası mütemekkinlerinden Borganit nâm kocabaşın oğlu Nikola Todora(?) nâm zimmî bu esnâda bir takrîb kazâ-i mezkûrda kocabaşı olmakdan nâşî tahrîb-i bilâd ve ızrâr-ı ibâda cür'et ve bâ'is-i ihtilâl-i memleket ve re'âyâsının mücib-i perâkende ve perîşâniyetleri olmak hâlâta cesâreti hasebiyle li-ecli't-te'dîb bir mahalle nefy ü iclâsı mâlikâne-i mutasarrıfları taraflarından lede'l-inhâ ve'l-istid'â ıslâh-ı nefis idinceye dek Eğriboz'a nefy ü iclâsı bâbında bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Bu def'a hâlâ Mora muhassılı vezîrim düstûr es-Seyyid Ahmed Paşa iclâlehu tarafından vârid olan tahrîrât ve Kordos(?) Tarbonice kâdîlarının i'lâmlarında ve Kordos(?) ahâlîsinin mahzarlarında zimmî-i mesfûr ber-mûceb-i emr-i âlî ahz ve me'mûr olduğu Eğriboz tarafına eğerçi irsâl olunup ancak kazâ-i mezbûrun bi'l-cümle re'âyâsı mersûmdan vücûhla hoşnûd olup hakkında hilâf-ı vâkı' iştikâları olmadığına

binâ'en afv ü itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â etmeleriyle fîmâ-ba'd umûr-ı mukâta'ayı ihtilâl eylememek şartıyla itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

[s.181/3]

Hâlâ Vidin muhâfızı vezîrim Hasan Paşa'ya Vidin Kâdîsı'na hüküm ki, Vidin kal'ası yerlü ağavâtından yerlü neferâtının ocaklıklarına merbût kurâda vekîlleri olan Hasan Ağa ve Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesnelerin umûr-ı memleket zımnında re'âyâya tevzî' eyledikleri yedi(?) yüz elli kîseden mütecâviz mebâliğin hisâbı rü'yet ashâb-ı hukûkun alacakları ba'de'l-istirdâd merkûmân diyâr-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmaları bâbında bundan akdem bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî siz ki Vidin muhâfızı müşâr ve Vidin Kâdîsı Mevlânâ-i mûmâ-ileyhimâsız tarafından bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrâtınızda emr-i şerîfim dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Mehemmed Bahri(?) zîde mecdühû mübâşeretiyile lede'l-vüsûl cümle muvâcehesinde feth ve kırâ'et-birle merkûmândan su'âl olundukda doksan dört senesi rûz-ı hızırında dört yüz elli sekiz kîse ve doksan beş senesi rûz-ı hızırında iki yüz seksen kîse akçe ber-mûceb-i defter tevzî' ve tahsîl olunan mebâliğden mâ'adâsı re'âyâ-yı merkûmenin atîk deynlerine mahsûb tevzî' olunduğu takrîr ve ehl-i vilâyet dahi ihbâr etmeleriyle merkûmânın zimmetlerinde bir akçe zuhûr etmediği ve nefyleri bâbında sâdır olan emr-i âlî-şânın kaydı terkîn olunması niyâzında oldukları derc ve tastîr olunmuş vech-i meşrûh üzere mukaddem virilen emrin kaydı ref' ve terkîn olunmağla i'lâmen iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşıdi. İmdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız ber-minvâl-i muharrer merkûmân zimmetlerinde ahâlînin alacakları zuhûr etmediği mefhûm tahrîrâtınızdan müstebân olduğuna binâ'en mukaddem sâdır olan emr-i âlî-şânımın kaydı ref' ve terkîn olunduğu ma'lûmunuz oldukda ba'd-ezîn merkûmânı kaydı terkîn olunan emr-i şerîfime mebnî nefy ü iclâ teklîfiyle tazyîkden(?) mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

[s.181/4]

Saraybosna mollâsına ve hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya hüküm ki,

Eyâlet-i Bosna'da kâ'in Hersek sancağında vâkî' (..) kal'ası mukâbelesinde vâkî' Ada kılâ'ına dâ'ir vâkî' olan umûrun (..) (..) Bosna vâlîleri ma'rifetiyle rü'yet olunup âhar tahrîrâta(?) amel olmamak bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şân mûcebince amel ü hareket olunur iken Podgoriçeli Mollâ Hüseyin nâm müfsîd dâ'imâ Âsitâne-i sa'âdetimde der-ebvâb iderek envâ'-ı tezvîrât ve isnâd-ı mâlem-yekün ile fukarâyı tekdîrden hâlî olmadığına binâ'en şerr ü mazarratından fukarânın tahlîsi ve ihkâk-ı hukûk-ı ibâdın tanzîmi zımnında mezbûr Mollâ Hüseyin çavuş mübâşeretiyle Dîvân-ı Bosna'ya irsâl olunması Podgoriçe nâ'ibinin bir kıt'a i'lâmında muharrer olundukda bi'l-fi'l başdefterdârım olan Hasan dâme uluvvühû bâ-takrîr inbâ etmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezkûru ma'rifetinle Âsitâne-i aliyemde bulunduğu mahalde ahz ve ber-minvâl-i muharrer ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühûya terfiken Dîvân-ı Bosna'ya irsâle ikdâm ve sen ki Saraybosna Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezkûru Bosna'da ikâmet ve vüsûlünü çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâma ihtimâm eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

[s.182]

[s.182/1]

Gelibolu nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul'da Mısır çarşusu attârlarından el-Hâc Yusuf nâm kimesne ba'zı harekât-ı nâ-marziyeye cesâretinden nâşî mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunup lâkin te'dîb ve müstağfer ve ıslâh-ı nefis eylediğın gönderdiğı arz-ı hâlinde tahrîr ve istid'â-yı inâyet eylediğı ecilden fimâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla iyâl ü evlâdına merhameten cürmü afv olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûm el-Hâc Yusuf'un cürmü afv olunduğı ma'lûmun oldukda merkûmu itlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfından hazer ve mucânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

[s.182/2]

Lofça Kādîsı'na ve Tolçi kal'ası dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Niğbolu mübâya'acısı Ali zîde mecdühûnun bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtı mefhûmunda Niğbolu iskelesine merbût kazâlardan mübâya'a zehâyiri peyderpey iskele-i merkûmeye nakl olunuriken Lofça kazâsı a'yânı Mustafa nâm kimesne ba'zı hevâdârlarıyla ittifâk ve mübâya'a mübâ'adettir deyü sûret-i mûmâne'âden (..) ağaz-birle mübâya'acı-i mûmâ-ileyhin kazâ-i mezbûrda olan âdemisi ihrâc ve ircâ' eylediği ve bu hâlden sâ'ir kazâlara dahi sirâyet etmekle zehâyir külliye münkâtı' olduğu ve merkûm Mustafa'nın te'dîb olunmadıkca mübâya'a-i zahîresinin tahsîli husûsu imkânda olmadığını beyân iderek Tolçi kal'asına kal'a-bend olunmasını derc ve tahrîr eylemekden nâşî vech-i meşrûh üzere Tolçi kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-i mûmâ-ileyhsin, merkûm Mustafa'nın Der-aliyyeme nakli matlûb-ı humâyûnum olan zehâyirin adem-i vürûdunu mûcib hâlâtına ibtidâr ve mübâya'acı-i mûmâ-ileyhimin kazâ-i mezbûrda olan âdemisinin tard ve teb'îdi misillü kazâ ve nevâha(?) ihbârı kal'a-bendini mûcib idiğü ma'lûmun oldukda işbu emr-i şerîfim tarafınıza lede'l-vürûd merkûmu ibreten li's-sâ'irîn Tolçi kal'asına irsâle ikdâm ve (..) dizdârı merkûmun vüsûlünde dizdârı olduğun Tolçi kal'asına vaz' ve kal'a-bend eyleyüp (..) emr-i şerîf ve firârından tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

[s.182/3]

Ferecik ve Dimetoka ve Mekri(?) ve Gümölcine ve Yenice ve havâfîlerinde zikri âtî firârî Serracoğlu Mustafa nâm şakâvet-peymânın geşt ü güzâr eylediği mahallerin kuzât ve nüvvâbına ve yeniçeri serdârları ve sâ'ir zâbitâna ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ferecik kazâsında a'yânlık ve askerîlik dâ'iyesyle hilâf-ı şer'-i şerîf ahâlî ve re'âyâyı tazrîr ve tecrîme ibtidâr ve ihtilâl-i nizâm-ı beldeye ictisâr iden mukaddem Serracoğlu Mustafa ve Hâcî Ramazanoğlu Ali'nin def'-i mazarratlarıçün Limni kal'asına kal'a-bendleri bâbında sâdir olan emr-i âlî-şânım lede'l-vürûd merkûm Ali kal'a-i mezkûreye irsâl ve merkûm Serracoğlu firâr ve ma'lûmü'l-esâmî kafadarlarıyla karye be karye geşt ü güzâr ve ahâlî ve re'âyâya îsâl-i hasâr ve

ahâlinin nefretlerini(?) mûcib harekâta ibtidâr eyledikleri bundan akdem inhâ ve ihbâr olduğuna binâ'en mezkûr Serrâcoğlu Mustafa ve aveneleri buldukları mahalde ahz ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve kal'a-bend ve firâr iderler ise fîmâ-ba'd kazâ-i mezkûra gelmemeleri şartıyla hüsn-i nizâma bend ile te'mîn-i ibâd ve tanzîm-i bilâda dikkat olunmasını muhtevî Ferecik ve İpsala kâdîlarına ve ocakdan mukaddemâ me'mûr mübâşire ve sâ'ir iktizâ idenlere hitâben doksan altı senesi evâ'il-i Saferinde bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşidi. El-hâletü hâzihî merkûm Serrâcoğlu ele girmeyüp Yenice ve Gümülcine havâlîsine vürûd ve Ferecik ve etrâf kazâlar ahâlîlerine şerrlerinden iştikâ ve kal'a-bendimi istid'â eylemişsiz sizi şöyle iderim böyle iderim deyü gûnâ gûn (..) işâ'asıyla ahâlî-i mezkûreye ihâfa ve tehdîd ve bu vechile ricâl ve nisvânın insilâb-ı emniyetlerini mûcib olmak hasebiyle lely ü nehâr ahâlî-i kazâ kendülerini şerr ü mekrinden muhâfaza irâdesiyle müttehîd kaldıkları bu def'â bâ-takrîr inhâ ve ihbâr olunmağla merkûm ve avenesiyle bulunduğu mahalde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim infâz ve icrâsına dikkat olunmak fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ ve sâ'ir zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz. Ber-minvâl-i muharrer merkûm Serrâcoğlu Mustafa ve avenesi her kangınızın taht-ı kazâsında bulunur ise alâ-eyyi-hâlin bi'l-ittifak ahz ve mukaddem sâdır olan emr-i şerîfim müceblerince Limni kal'asına irsâl ile def'-i mazarratı emrine ve tenfîz-i emr-i şerîfime ikdâm ve hilâfından tehâşî ve ittikâ-i tâm ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet-birle vüsûl ve kal'a-bendleri Der-aliyyeme i'lâm eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

Hacı Ramazanoğlu Ali ve avenesinden Kurt Hasan ve Uzun Hasan'ın vüsûllerini müş'ir kal'a-i merkûme dizdârının arzı gelmişdir.

3 Ş sene 96.

[s.182/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'lbahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde vâkı' Şekerciler hanında sâkin Maraşlı Mollâ Ali ve Suhte Mollâ Ali nâm iki nefer talebeler Sultân Selim Câmi'-i şerîfi imâretinde (..) için

talebe ile nizâ'a tasaddî eyledikleri mütevellîsi tarafından ihbâr-birle ahz olundukları dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası cânîbinden bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bendleri fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezkûrân Maraşlı Mollâ Ali ve Suhte Ali ki Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir kal'asına irsâl ve tesyîre dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun mezbûrânı vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend oluduklarını çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

Mezbûrânın vüsûllerini müş'ir kal'a-i mezbûr dizdârı Mahmud'un arzı gelmiştir.

Gurre-i Ra sene 96.

Cezâyir'e gitmek üzere itlâklariçün emr yazılmışdır.

Evâhir-i L sene 96.

[s.182/5]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bozcaada kal'ası dizdârına hüküm ki, Papasoğlu Manol nâm zimmî bundan akdem bir takrîb Boğdan boyarlığını istihsâl etmişiken ba'zı nâ-ber-câ harekât ve hilâf-ı rüsûm-ı ra'iyet hâlâta cesâreti hasebiyle firâr ve (..) Âsitâne-i sa'âdetimde ikâmet ve muktezâ-yı (..) üzere etvâr-ı gayr-i marzîyeye mücâseret eylediği şâmi' (..) şehriyarânem(?) olup nefy ve te'dîbi lâzım geldiğine binâ'en zimmî-i mesfûr çavuş mübâşeretiyle Bozcaada kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi senki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Mesfûru Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühûya terfîk-birle kal'a-i mezbûreye irsâle ikdâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mesfûr Papasoğlu Manol zimmîyi dizdârı olduğun Bozcaada kal'asına vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşi ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendlerini Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

[Fî] Evâ'il-i Ra sene 96.

Battalı Boğdan Voyvodasının kâ'imesiyle ma'ân rebî'ü'l-evvel mühimme (..?) mahfûzdur.

Vüsûlünü müş'ir kal'a-i mezbûr dizdârı İbrahim'in arzı gelmiştir.

Gurre R sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

C sene 96.

[s.183]

[s.183/1]

Bosna vâlisi vezîre ve Estar Eflak Kādîsı'na ve Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,

Hadîka-i Hassa bostanciyânı ocağı neferâtı ocaklıklarından eyâlet-i Bosna'da vâkı' Estar Eflak mukâta'ası ve sâlifü'z-zikr Estar Eflak kazâsı ahâlî ve re'âyâlarının takdîm eyledikleri arz-ı hâlleri mefhûmunda kazâ-i mezkûrdan gerek Bosna vâlileriçün tahsîs kılınan sayfiyye ve şitâ'iyye ve mu'ayyenât-ı sâ'ire ve gerek umûr-ı menâzil ve sâ'ir ikâmet mesârifi fi'l-asl ma'rifet-i şer' ocağ-ı mezkûr tarafından ta'yîn olunan zâbitleri ma'rifeti ve bâ-berât-ı aliyye mu'ayyen ve mansûb olan kendü kocabaşlar ve bi'l-cümle re'âyâ ve cemâ'at-i müslimîn ittifâkıyla ta'dîl ve tesviye şürûtuna ri'âyet olunarak ba'de't-tevzî' kezâlik zâbitleri ma'rifetiyle tahsîl ve cem'ine me'mûr ve edâ ve teslîm olunagelmışiken beş altı senden berü kazâ-i mezbûr sükkânından Hâcî Feyzullah ve Bedharaloğlu Mustafa ve Hâcî İbrahim ve Şeyhalı(?) Mehemmed ve Tire boyunlu Hasan ve Kratovalı Hüseyin ve Karlı Ömer oğlu Halîl ve Hâcî Abdi ve Bebek(?) Ali ve karındaşları Mehemmed ve Salih ve (..?) oğlu Mustafa ve Tatar Hasan ve şa'îr emîni Hüseyin ve karındaşı Hasan ve Hâcî Salih ve Mancı(?) Hâcî İsmail ve Mirkelâm oğlu Ahmed ve Bakkal(?)oğlu Seyfullah ve dönme Livadineli Mehemmed ve Radalı Roş(?) Mehemmed Sipahî ve mezkûr Hâcî Feyzullah yeğeni Hamo nâm yirmi iki nefer kimesneler tama'-ı hâmlarından nâşî a'yânlık dâ'iyesiyle mücerred kendü cerr-i menfâ'atleriçün mebâliğ-i vâfire tevzî' ve cebren tahsîl eyledikleri lede'l-inhâ ol bâbda sâdır olan emr-i şerîf mücebince mahallinde ma'rifet-i şer' ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle a'yân-ı

mezkûr Hâcî Feyzullah ve (..) boyunlu Hasan nâm kimesnelerin hisâbları lede'r-rü'ye zimmetlerinde sâbit ve mahkûmun-bih olan doksan üç bin guruşun tahsîli bâbında mu'ahharan sâdır olan emr-i şerîf ol vakitte mahalline lede'l-vürûd beynlerine maslahat-ı tavassutuyla fîmâ-ba'd re'âyâ-yı mezbûre taraflarına meblâğ-ı mahkûmun-bih mutâlebe olunmamak üzere keff-i yed merkûmlar tarafından dahi re'âyâ-yı merkûmede ba'zı cihetlerce alacağımız kaldı deyü âmme-i de'âvî ibrâ-yı zimmet eylediklerinden gayrı ba'de'l-yevm gerek istidâne nâmı ve gerek âhar bahâneleriyle re'âyâdan bir nesne mutâlebe eylemeyüp kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmak üzere her biri âhara keffil olarak ta'ahhüd ve girü hilâf-ı ta'ahhüd mezkûr hareketleri zuhûr ider ise ocağ-ı mezkûr tarafına üç bin guruş virmek üzere nezri kabûl eylediklerini mübeyyin virdikleri iki kıt'a hüccet-i şer'iyeye mahalline kayd-birle seksen dokuz senesinde i'lâm-ı hâli mutazammın emr-i şerîf sâdır olmuşiken El-hâletü hâzihî a'yân-ı merkûmlar kendü hâllerinde olmayup envâ'-ı mefsedât ile ba'zı re'âyâ fukarâsını (..) dahi kinez-i mesfûrları hilâf-ı şürût Divân-ı Bosna'ya ihzâr ile üç senede yüz elli kîse akçe düyûna giriftâr ve sâ'ir gûne mezâlim ve ta'addiyâta ibtidâr eylediklerinden perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla ba'd-ezîn a'yân-ı merkûmların ber-vech-i muharrer vâkı' olan zulm ve ta'addîleri men' ü def' itdirilmek üzere emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylemelerinden nâşî der-kenâra havâle olundukda husûs-ı mezbûr zımnında a'yân-ı merkûmların ol vechile ta'ahhüd ve nezr eylediklerini mübeyyin târîh-i mezbûrda virilen emr-i şerîf kaydı başmuhâsebeden ba'de'l-ihrâc hakikat-i keyfiyet Serbostanciyân-ı hassa Mustafa dâme mecdühûdan isti'lâm olundukda fukarâ-yı ra[iyye]timin(?) hâllerine merhameten ve mukâta'a-i merkûmeyi sıyâneten mezkûrû'l-esâmî kimesnelerin mûkız-ı fîtne vü fesâd olan Seniceli Mustafa bin Yusuf ve Bektaş ve Kesici Salih nâm şakî ve yeni varoş sâkinlerinden Hâcî Abdi ve Hâcî Salih nâm beş neferin hilâf-ı ta'ahhüd hareketine binâ'en li-ecli't-te'dîb Eğridere palankasında kal'a-bend ve fîmâ-ba'd tekrâr itlâkları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmadıkca sebîlleri tahliye olunmamak üzere siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm ve mûmâ-ileyhin i'lâmı mûcebince Dîvân-ı humâyûnumda emr-i münîfim sudûru bi'l-fi'l Başdefterdârım Hasan dâme uluvvuhû i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız i'lâm-ı mezkûrda muharrer ve mastûrû'l-esâmî beş nefer kimesneleri ma'rifetinizle ahz ve li-ecli't-te'dîb Eğridere palankasına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde mezkûrları

kal'aya vaz' ve habs idüp itlâklariçün tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkca itlâklarından ve bir takrîb firârlarından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

Tekrâr emr yazıldı.

Evâ'il-i B sene 96.

[s.183/2]

İnebahtı kal'a yeniçeri zâbitine hüküm ki,

Hâlâ Selanik sancağı mutasarrıfı vezîrim Seyyid Mustafa Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtında ihtilâl-ı nizâm-ı beldeyi mûcib ve ızrâr-ı ibâdı müstevcîb hâlâta iktidârı mukaddemce inhâ olunduğuna binâ'en bâ-emr-i âlî alâ-tarîkü'n-nefy İnebahtı'ya iclâ olunan Selanik kal'ası muhâfazasına me'mûr haseki tekâ'üdlerinden Mehmed Çavuş öteden berü hidemât-ı Divân-ı alîyede bezl-i mechûd eylediğinden başka el-hâletü hâzihi (..) ve ihtiyâr ve iyâl ü evlâdı sefil ve sergedân ve vücûhla afv ve merhamete şâyân olduğundan bahs ile cürmü afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîf merhamet-redîfim sudûru istid'â olunduğuna ittibâ'en vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin, vezîr-i müşârun ileyhın iltimâsına mebnî mezbûr Mehmed Çavuş'un cürmü afv ve itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda merkûmun sebîlini tahliye eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 196.

[s.183/3]

Böğrdelen Kādîsı'na ve Böğürdelen kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan (boşluk) zîde mecdühûya ve Kocacık kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Böğürdelen yamaklarından olup bundan akdem Kocacık kal'asında kal'a-bendleri fermânım olan Hersekli Ali ve Hâcı Yusuf ve Hâcı Mehmed nâmûn üç nefer yeniçerilerin töhmetleri olmadığından gayrı bu hilâlde yamakânın emr-i muhâfazada mevcûd bulunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım ısdâr olunmuş olmağla fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzere zâbitânı dahi ta'ahhüd etmeleriyle dâ'imâ hidmet-i

muhâfazada mevcûd ve hidmet-i lâzımelerinde bezl-i mevcûd etmeleri şartıyla kal'adan afv ü itlâk olunmaları ile bi-vech müdâhale ve rencîde olunmamaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra sene 1196.

[s183/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Suhte zümresinden bu esnâda fesâdı zâhir olan Süleyman ve Abdullah ve Seyyid İsmail'in te'dîb ve ta'zirleriyle emsâllerinin terahhübü lâzım geldiğine binâ'en çavuş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb mezbûrünün Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin hilâf-ı şerî'at-i garrâ ve mugâyir-ı rızâ fesâdı mûcib harekete cesâretleri te'dîblerini iktizâ etmekle Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile kendülerini te'dîben ve emsâllerini terhîben muhâfazalarına dikkat olunarak merkûmûnu Seddü'l-bahir kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârlarından hazer ve mücânebet ve vâsıl-ı kal'a oluduklarını çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-bâr-ı atıfet-karârıma tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 196.

Vüsûllerini müş'ir dizdârı Mahmud'un arzı gelmiştir.

[Fî] 10 R sene 96.

Cezâyir'e gitmek üzere itlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.184]

[s.184/1]

Anadolu Vâlisi sadr-ı esbâk vezîrim Silahdar Mehemmed Paşa'ya ve Mihaliç nâ'ibine ve Beypazarı Voyvodası Yusuf dâme mecdühûya ve Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,

Beypazarı mukâta'ası mülhâkâtından Mihaliç kazâsında sâkin Bey karyeli Hâcî Mustafa ve Evirenli(?) Uzun Osman ve Mahmud nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından a'yândan Çavdar Ali ve Çukurviranlı Mehemmed ile ittifâken ahâlî[yi] tahrîk-birle emvâl-i mukâta'anın kesr ve noxsân tertîb-i(?) mûcib ve ihtilâl-i müstevcib(?) harekâta cesâret eyledikleri ve bundan akdem merkûmların mezbûrûn Hâcî Mustafa ve Uzun Osman ve Mahmud li-ecli't-te'dîb Ankara kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken adem-i itâ'at-birle harekât-ı sâbıklarında ısrâr ve merkûmûn Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmadıkca umur-ı mukâta'a ihtilâlden ve emvâl-i mîriyye kesrden vâreste olmayacağı âşikâr idiğü bu def'a gerek voyvoda-i mûmâ-ileyhin ve gerek mübâşeret ile ol tarafda olan Çukadâr Hâcî Osman'nın Der-aliyyeme takdîm eyledikleri tahrîrâtları mefûmlarından müstebân olmağla mukaddemâ Ankara kal'asına kal'a-bendleri fermânım olan merkûmûn üç neferin li-ecli't-te'dîb Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın mahsûsan iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşidi. İmdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz. Ber-vech-i muharrer mukaddemâ Ankara kal'asına kal'a-bendleri fermânım olan bâlâda isimleri mastûr Bey karyeli Hâcî Mustafa ve Evirenli Uzun Osman ve Mahmud'u ma'rifetinle ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya kal'asına irsâl ve tesyîre dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde üç nefer mezkûrunu kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendlerini Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Ra sene 196.

[s.184/2]

Zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin Kâdîsî'na ve Tolçî kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Rusçuk kazâsına tâbi' Vıraholi(?) karyesi sâkinlerinden Çalık(?) Dimitri nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret etmekle müfsid-i mersûm bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun bildirüp müfsid-i mersûm ol havâlîlerde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Tolçî kal'asına kal'a-bend olup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı Ra sene 196.

[s.184/3]

Yergöğü kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve havâlîsî Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Zağra-i cedîd kazâsına tâbi' Kornar(?) nâm karye sâkinlerinden Papa Kosta nâm Papas kendü hâlinde olmadığına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Yergöğü kal'asına kal'a-bend olunup şimdi mesfûr ıslâh-ı nefis idüp fimâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra müdâhale eylememek şartıyla ba'zı mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp fimâ-ba'd mersûm kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmamak ve eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt Ra sene 196.

[s.184/4]

Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ankara kazâsı nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid İbrahim bu def'a Der-aliyyeme takdîm eylediği bir kıt'a arzında Konrapa kasabası ahâlîsinden Deli Halîl dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde iken mezbûr için şakâvet ve fesâddandır deyü hakkında mukaddemâ vürûd iden tahrîrâta mebnî bâ-fermân-ı âlî Ankara kal'asına kal'a-bend olunup lâkin mezbûrun evlâd ü iyâli meclis-i şer'e varup ıtlâkını istihâm ve salâhı zâhir olduğun dahi ba'zı sikâtü's-sahîhatü'l-kelimât ihbâr ve fîmâ-ba'd umûr-ı belde ve serdârlığa müdâhale etmemek şartıyla afvını istid'â eyledikleri ecilden ber-vech-i meşrûh afvı husûsu tahrîr ve inbâ eylediğine binâ'en fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla evlâd ü iyâline merhameten kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra sene 96.

[s.184/5]

İsmail Geçidi Kādîsî'na ocakdan bu def'a mahsûs mübâşir ta'yîn olunan Turnacıbaşı Abdullah zîde mecdühûya ve serdâr ve ihtiyârâna ve Akkirman Kal'ası dizdârına hüküm ki,

İsmail kasabası Haremeynü's-şerîfeyn evkâfindan olup ahâlî ve re'âyâsı cemî'-i mezâlim ve ta'addiyâtdan âsûde olmaları lâ-büdd iken kasaba-i mezbûr sâkinlerinden sergerde-i haşerât Hâcî Abdî oğlu İbrahim ve Bortaz(?)oğlu Hâcî Osman Ağa ve Tahmis(?) Mehemed Ağa ve Giresunlu diğer Osman Ağa dimekle ma'rûf dört nefer kimesneler birbirleriyle yek-dil ve hilâf-ı şer'-i şerîf harekâta irtikâb ve ehl-i ırz ve re'âyâ-yı fukarâyı dâ'imâ tekdîr ve tağrim ve tecrîm ve perîşânî-i hâllerine bâdî oldukları bundan akdem Der-aliyyeme ihbâr olunmağla himâyeten-li'l-vakf ve sıyâneten li'r-re'âyâ ocakdan çavuş mübâşeretiyile merkûmûn Akkirman kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında sâdır olan emr-i âlî-şânım ocakdan Yusuf Çavuş mübâşeretiyile lede'l-vürûd nâ'ib-i sâbık Kâtib Hüseyin Efendi i'âne ve mücerred iğvâ ve tahrîkleriyle merkûmûn adem-i itâ'at ve evvelkinden ziyâde ızhâr-ı şakâvet ızhâr-ı ibâda ibtidâr ve haşerât ve eşkıyâ gürûhunu istishâb ve envâ'-ı etvâr-ı nâ-marzîyeye ictisâr-birle İsakcı kasabasından Baratlı(?) Hasan Ağa'nın oğluna irâ'e-i tarîk ve bir takrîb re'âyâyı katl itdirdikleri ve bunun emsâli zulm ve şakâvetleri gün

be-gün müzdâd ve aveneleri dahi ferce-yâb ve re'âyâyâ îsâl-i mazarrat ve külliyyen müteferrik ve perîşân olacakları ve vakf-ı şerîf hasâr-ı azîme târî olacağı âşikâr idiğü bu def'a alâ-vechi's-sihha Der-aliyyeme inhâ ve inâyet ve istid'â olunmağla eşkiyâyı merkûmûn bi-eyyi-vechi kân ahz ve li-ecli't-te'dîb Akkirman kal'asına irsâl ve kal'a-bend ve avene ve rüfekâları ve şakâvete mütesâ'î olanlar dahi gereği gibi taharrî ve teftîş ve ahz ve lâzım gelen te'dîbleri icrâ ve zulm ve ta'addîlerinden ehl-i ırz ve re'âyâyı fukarâyı tahlîs ve bir daha eşkiyâ zuhûr eylememek şartıyla belde-i merkûme hüsn-i nizâma bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 96.

[s.184/6]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyye mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Mizestre kazâsına tâbi' Ayavirini(?) nâm karye mütemekkinlerinden Dürzi(?) Marko nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olunduğu (..) şer'den i'lâm olunduğun ve ahâlî-i fukarâ mahzar-gûne rumî varaka ile taraflarına ifâde eylediklerin ve müfsid-i mersûm el-yevm Âsitâne-i aliyyemde mevcûd olduğun bildirüp mesfûr Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis istirâhat-ı ra'iiyyet zımnında Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ra sene 196.

İtlâkiçün emr yazıldı.

[Fî] Evâsıt-ı Za sene 96.

[s.185]

[s.185/1]

Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bu def'a Gerede Kādîsı Mehemed Emîn zîde fazlühûnun Der-sa'âdet-karârıma vürûd iden bir kıt'a i'lâmıyla ahâlîsinin bir kıt'a mahzar ve arz-ı hâllerinin hülâsâ-i mefhûmunda Bolu sancağında vâkı' kazâlardan tertîb olunan mübâya'a zehâyirinin tahsîli bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim sûreti Gerede mahkemesine lede'l-vürûd cümle muvâcehesinde kırâ'et ve kazâ-i mezbûr ahâlîsi hisselerine isâbet iden mübâya'a zahîresi bilâ-ta'allül edâya müte'ahhid olduklarına binâ'en ta'ahhüd i'lâmı virilmişiken Gerede kasabası sâkinlerinden Serdâr Usta Hüseyin nâm kimesne mübâya'anın tahsiline mümâne'at eylediği hâlâ Bolu Voyvodası tarafından tahrîr olduğuna binâ'en merkûm Serdâr Hüseyin li-ecli't-te'dîb Ankara kal'asına kal'a-bend olmasını hâvî dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağasının i'lâmıyla sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ocakdan müte'ayyin Emîn Çavuş mübâşeretıyla eğerçi kazâ-i mezbûreye irsâl olunup ancak merkûm Hüseyin ehl-i ırz makûlesinden ve hakkında isnâd olunan mâdde kizb ve ifk ü iftirâ kabilinden olduğundan başka mübâya'a-i mezkûreye henüz Bolu mahkemesinden kazâlara tevzî' ve taksîm ve pusulaları tesyîr olunmadığı beyânıyla merkûm Hüseyin'in kal'a-i mezbûreden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunması tahrîr ve istid'â olduğuna ecilden umûr-ı mübâya'aya ihtimâm ve dikkat ve tahsîlinde mübâya'acıya muzâharat ve mu'âvenet eylemen ve kal'a-i merkûmeden itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûrdan müretteb mübâya'a zehâyirinin cem' ve tahsîlinde ihtimâm ve dikkat ve mübâya'acıya i'ânet ve muzâharat eylemek şartıyla merkûm Serdâr Hüseyin'in cürmü afv olunmağla şürût-ı itlâkı üzere amel ü hareket eylemesini tenbîh-i ekîd ve tefhîm ile kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 196.

[s.185/2]

Gedegara [ve] Küre-i Nühas Nâ'iblerine hüküm ki,
Gedegara sükkânından Firuzoğlu Mustafa Efendi ve Hâfızoğlu İsmail dimekle ma'rûf kimesne[ler] gelüp bunlar kendü hâllerinde iken bundan akdem sû'-i hareketlerine mebnî vürûd iden i'lâma mebnî sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûmân Küre-i Nühas kazâsına nefy ü iclâ müddet-ı vâfireden berü menfiyyen ikâmet üzereler olup (..) ahvâlleri perîşân ve şâyeste-i merhamet olduğun inhâ ve cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eyledikleri merkûmân fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla ıtlâk olunmalarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

[s.185/3]

Tekfurdağı ve Keşan kazâları nâ'ibleri zîde ilmühûmâya hüküm ki,
Sabık Kırım Hanı Selim Giray dâmet me'âliyhûnun tarafından Bakkal Yani nâm zimmî zehâyir iştirâsiçün Tekfurdağı'na irsâl olunduğu Tekfurdağı'nda sâkin Rumlar kethüdâsı Kör Kethüdâ dimekle ma'rûf zimmî, mersûm Yani'yi ahz ve senin eğerçi Tekfurdağı kasabasında emlâk-ı arâzin olmayup lâkin fi'l-asl sen kasabamız sükkânından olmanla tekâlîf virmen iktizâ ider deyü meblağ-ı vefire taleb ve sen ki Tekfurdağı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, huzûruna îsâl ve mesfûru darb-ı şedîd ile darb ve cebr ü tazyîkden sonra sultân-ı mûmâ-ileyh tarafından ma'iyettele îsâl olunan âdemisi meblağ-ı matlûbeyi ben edâ ederim deyü teklîf etmişiken adem-i kabûl ve icrâ-yı mel'anet zımnında âdem-i merkûmu ahz ve te'dîb sadediyle âdemler ta'yîn ve edebden hâric kelâm-ı fuşş-encâma tasaddî ve şikest-i arza mü'eddî nice harekât-ı nâ-ber-câya cür'et olunduğun Sultân-ı mûmâ-ileyhin Der-alıyyeme vürûd iden mektûbunda tahrîr ve mesfûr Kör Kethüdânın mahall-i âhara nefy takrîbiyle icrâ-yı te'dîbiçün emr-i şerîfim sudûrunu iltimâs eylediklerine binâ'en zimmî-i mesfûrun çavuş mübâşeretiyile Keşan kasabasına iclâsı fermânım olmağın imdi Selâtin-i Cengiziyenin bu misillü kesr-i ırz ve hânedânlarına bâdî olanların te'dîb ve tenkîli lâzime-i hâlden idiğü ma'lûmun oldukda Der-alıyyemden ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile mesfûr Kör Kethüdâyı ahz ve te'dîben ve sâ'ire ibreten Keşan kasabasına nefy [ve] isâl eyleyüp ve senki Keşan nâ'ibi Mevlânâ-yı

mûmâ-ileyhsin, vûsûlünde mesfûru alâ-tarîkü'n-nefy kasaba-i mezbûrede meks ve ikâmet ve hâric mahalle bir hatve hareketine ruhsat ve cevâzdan mücânebet ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve tahrîre mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmıştır.

[Fî] Evâhir-i Ra sene 1196.

Vûsûlünü müş'ir Keşan nâ'ibinin arzı gelmiştir.

12 R sene 96.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

20 C sene 96.

[s.185/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Arapkir Kâdîsı'na hüküm ki,

Ma'denler Emîni Yeğen Mehemed zîde mecdühû tarafından bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrât mefhûmunda bundan akdem Diyarbekir'e cem' olunacak hinta mübâya'ası tertîbâtından Ergani nâhiyesi re'âyâsının hisselerine isâbet iden hintanın afvı husûsu istid'â olundukda şürût ve kuyûdu beyânıyla sâdir olan emr-i âlî-şânımda senevi yedi bin haml kömür ile merbûtiyet ve tekâlîf-i sâ'ireden mu'âfiyet karârı münderic olmakdan nâşî re'âyâ-yı merkûme dahi cem'-i tekâlîfden mu'âf olup fukarâ senevî yedi bin haml kömürden gayrı vireceğimiz yoğiken bir müddetden berü bu kadar mâl ve kömür taleb iderler deyü fukarânın vekîlleri olan Mustafa'nın ve (..) (..) üzerlerine hücûm-birle vekâletden ihrâc eylediklerinden başka bundan akdem virilen hüccet-i şer'iyeye mücebince ahdlarını dahi îfâ itmeyüp bu esnâda havf ve haşîne tebe'iyet ve sâbıkâ nâhiye-i mezbûr nâ'ibini itmâ' ve Malatya ve Arapkir taraflarından i'lâm ahz-birle yedi sekiz nefer re'âyâyı Der-sa'âdetime irsâl eyledikleri ihbâr olup ancak kömür kâtibi defterinde yedi bin altıyüz haml kömür mukayyed olup öteden berü dahi ol vechile tahsîl olunageldiği cümlelerin ma'lûmu olduğundan gayrı zikr olunan kömür mübâya'a kâbilinden olmakdan nâşî kalîl ve kesîr her ne mikdâr kömür virirler ise be-her himl yetmiş pâreye olarak(?) îcâb iden bahâların edâsında kat'â tekâsül yoğiken re'âyâ-yı mezbûrenin bu vechile hareketleri icrâ-yı garaz ve ifsâd-ı nizâm-ı memleket dâ'iyesine mebnî bir keyfiyyet olmağla tanzîm-i umûra vesîle içün re'âyâ-yı

merkūmenin (..) ile i'âde olunmaları husûsunu derc ve tastîr olunmuş bu def'a merkūmânın haklarında hilâf-ı vâkı' iştikâyı mutazammın tahrîrât ile Der-aliyyeme vürûd ve tasdî'e ibtidâr iden Seyyid Mollâ Bayram(?) ve Topal Bayram ve Kılıçzâde Kılıç nâm üç nefer müzevvirler bu tarafda ahz olunmağla ibreten li'l-gayr çavuş mübâşeretiyle üç nefer merkūmların Keban ma'denine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, re'âyâyı nâhiye-i mezkûreden ber-vech-i meşrûh vürûd ve tasdî'e ictirâ iden merkūmûn Seyyid Mollâ Bayram ve Topal Bayram ve Kılıçoğlu Kılıç nâm müzevvirîni ibreten li's-sâ'irîn ta'yîn olunan çavuş-ı merkūm mübâşeretiyle Keban ma'denine nefy ü iclâyâ ikdâm ve Arapkir Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin vüsûllerinde ma'den-i mezbûrda menfiyyen ikâmet itdirüp mahall-i âhara tecâvüzlerine ruhsatdan ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

Merkūmûnun vüsûllerini müş'ir Keban nâ'ibinin i'lâmı gelmiştir.

2 Ş sene 96.

[s.186]

[s.186/1]

Limni cezîresi nâ'ibi Mevlânâ (boşluk) zîde ilmühûya hüküm ki, Bundan akdem tersâne-i âmiremde mi'mâr-ı evvel olup li-ecli't-te'dîb Limni cezîre[sine] nefy ü iclâ olunan Mustafa Halife'nin ıslâh-ı nefis eylediğini iyâl ü evlâdının mübârek rikâb (..) mülûkâne ve takdîm eyledikleri bir kıt'a arz-ı hâllerine inhâ ve afv ü itlâkını istid'â ve istirhâm ve muktezâsı hâlâ kapudan-ı deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûya havâle ve isti'lâm olundukda merkūmûn ıslâh-ı nefis eylediğinden mâ'adâ iyâl ü evlâdı dahi nefsi'l-emr şâyeste-i merhamet olmalarıyla merhamete afv ve itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasıçün emr-i münîfim sudûrunu Kapudan-ı deryâ müşârun ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince itlâkı bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1196.

[s.186/2]

(..?) ve Bozcaada nâ'iblerine hüküm ki,

Mahrûse-i Galata müzâfâtından (..?) kasabası ahâlîlerinden el-Hâc Mehemed Ağa ve Ali Efendi ve İbrahim Efendi ve Süleyman Ağa ve Mollâ Mehemed ve el-Hâc İbrahim ve Mehemed Efendi ve Mustafa Ağa demekle arîf kimesneler mahrûse-i Galata'da meclis-i şer'e varup fi'l-asl Aydın sancağı ahâlîsinden olup medîne-i (..?) mahallâtından Musa Bey mahallesinde sâkin meşâyihden el-Hâc Süleyman Efendi demekle meşhûr kimesne kendü hâlinde olmayup umûr-ı memlekete müdâhale ve evzâ'-ı nâ-hem-vâresinden cümle ahâlî muzdarib olmalarıyla bundan akdemce mezbûr el-Hâc Süleyman kendü zulmüne i'ânet etmeyenlerden iştikâ için Âsitâne-i aliyyeye geldiği şâyi' oldukda ahâlî-i mezbûr dahi merkûmun sû'-i hâlini mübeyyin mahzar ve (..?) sen ki (..?) nâ'ibi Mevlânâ Ahmed Arîf zîde ilmühûsun, iki kıt'a i'lâmınla merkûmûnu Der-ma'delet-penâhîme irsâl ve ref'-i ruk'a iştikâ üzereler iken mezbûr el-Hâc Süleyman ba'de'l-yevm umûr-ı memlekete karışmamak ve esvâk ve pazarda müsellağ geşt ü güzâr ve kimesneye itâle etmemek üzere Galata mahkemesinde cümle muvâcehesinde ta'ahhüd ve ta'ahhüdünü müş'ir bir kıt'a hüccet itdirüp ahâlî-i merkûm i'tâ etmişiken merkûm yine kendü hâlinde durmayup hevâsına tâbî' eşîrrâ tâ'ifesinden ba'zı kimesneler ile ittifâk ve ahâlî-i merkûmeden ahz-ı intikâm için cem'iyet peydâ ve hilâf-ı şer' vaz' ü harekete ibtidâr eylediklerinden merkûmdan bir vechile emniyetlerimiz yokdur deyü huzûr-ı şer'de takrîr ve inhâ ve yedlerinde olan mahzar ve i'lâmı takdîm ve medîne-i mezbûreden diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmasını istid'â eylediklerin Galata Kādîsı Mevlânâ Mehemed (..?) zîdet fezâ'ilühû i'lâm ve merkûmun Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i münîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki (..?) nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm el-Hâc Süleyman'ı ahz ve ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühûya teslîm ve li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûreye irsâl ve îsâle ikdâm ve dikkat ve sen ki Bozcaada nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm çavuş-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile cezîre-i mezbûreye vüsûlünde menfiyyen ikâmet itdirüp hatve-i vâhîde mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mübâ'adet ve bilâ-emr-i şerîf itlâk

ve firârlarından hazer ve mücânebet eyleyüp vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i (..) sene 196.

[s.186/3]

Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metroplidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp sâbıkâ Yanya ve tevâbi'i Metropolidi Paysiyos(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî eylediğine binâ'en bâ-emr-i âlî Aynaroz cezîresinde kâ'in (..) manastırına manastır-bend olunup mesfûr şimdi ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmayup eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeşesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

[s.186/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nâzif dâme mecdühûya Limni cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Cezîre-i Mora'da vâkı' sâbıkâ Anabolu cizyedârı ve müftîsi Mahmud'un ikâmeti lâzım gelür ise îsâl-i fitne ve mefâsedetden cezîre-i mezbûre rahâ bulmayup iktidâr-pezîr olacağı emr-i bedîhî olup mezbûr bir takrîb firâr-ı vatan Âsitâne-i aliyyemde ikâmet üzere olmağla mezbûr çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahalde ahz ve Limni cezîresine cezîre-bend olunmak için hâlâ Mora Muhassılı vezîrim Ahmed Paşa tarafından bu def'a vürûd iden evrâkda tahrîr ve istid'â ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'-İslâm Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince müftî-i sâbık Mahmud'u çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahalde ahz ve Limni cezîresine cezîre-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin müftî-i sâbık Mahmud'u Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş mübâşeretiyle

bulunduğu mahalde ahz ve Limni cezâresine irsâl eylesin ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde merkûmu cezâre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bir hatve mahall-i hârice harekete rızâ ve cevâz göstermeyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûllerini müş'ir çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir Ra sene 196.

Vüsûlünü müş'ir Limni nâ'ibinin Mehemed Efendi'nin arzı gelmiştir.

Fî 2 Ca sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene 96.

[s.187]

[s.187/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve İznikmid Kādîsı'na hüküm ki,

Zinci Ayşe nâm Hatun an asl İznikmid mütemekkinlerinden iken bundan akdem iki aded sagîr evlâdıyla Âsitâne-i aliyyeme lede'l-vürûd sagîrân-ı mezbûrânı Cuma' kapusu (..) mahallere ilkâ ve kendüsü gaybet eylediğinden mâ'adâ hânesinde sâkine olduğu Mehemed Sadık Efendi dimekle arîf kimesnenin menziline ateş(?) ilkâ eylediği müşâhede ve te'dîbi muktezî olduğuna binâ'en dört sahlu fermân-ı âlî olmadıkca itlâk olunmamak şartıyla yüz doksan dört senesi Saferü'l-hayrı selhinde vaz'-ı zindân olunmuşidi. Bu def'a mezbûrenin Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği arz-ı hâlinde evlâdları sagîrân-ı mezbûrân fevt olup kendüsü dahi ıslâh-ı nefis idüp vücûhla şâyeste-i merhamet ve şefkat olduğunu inhâ ve hâline merhameten cürmü afv ve sebîli tahliye olunmasını istid'â etmeğin çavuş mübâşeretiyile İznikmid'e nefy olunmak fermânım olmağın imdi senki çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin. Zinciye-i mezbûreyi Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (çavuş) zîde kadrühû mübâşeretiyile İznikmid'e nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde merkûmeyi İznikmid'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i

âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-
aliyye tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Ra sene 1196.

Vüsûlünü müş'ir İznikmid kazâsı nâ'ibi Mehemmed'in arzı gelmiştir.

28 Ra sene 96.

[187/2]

Ezine-i Kazdağı Kādîsı'na ve Midillü kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Abdurrahman zîde fazlühûsun
Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr ahâlîleri evâmir-i aliyyemle
vârid olan tekâlîf-i me'venet-i şer'î(?) tanzîm ve tevzî' defteri mücebince bi'l-ittifâk
cizye-yi(?) mezbûr edâ etmeleri lâzıme-i hâlden olup ancak nefsi Ezine
mahallâtından Azbones(?) Mahallesi ahâlîleri mu'âfiyet iddi'âsıyla kazâ-i mezbûr
ahâlîleriyle ma'ân hisse tekâlîflerin bundan akdemce edâda ta'allül etmeleriyle vukûf
ve defter mücebince hisse-i tekâlîflerini edâ etmelerini muhtevî sâdır olan emr-i
şerîfim mübâşiri yediyle vürûdunda ber-mantûk-ı emr-i âlî bilâ-ta'allül edâya
cümlesi ta'ahhüd itmişler iken yine kasaba-i mezbûrede sâkin Cafer oğlu Boz Ömer
ve Berber Osman ve Kılıçoğlu Mehemmed ve Boyacı(?) Hâcî Mustafa ve Emir
Osman dimekle meşhûr kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ ikâz-ı fitne ve
ihtilâl-i beldeyi mûcib hareket ve iş erliği dâ'iyesiyle mugâyir-i emr-i âlî ahâlî-i
mahalle-i merkûmu tahrîk-birle hisse-i tekâlîflerin edâ eylemelerine muhâlefet
eylediklerinden başka kasaba-i mezbûrede me'zûn bi'l-iftâ olan Mehemmed Tahir
zîde ilmühûnun konağını basup hetk-i irz sevdâsıyla itâle ve mezbûrûnun bu makûle
hareket âdet-i müstemirreleri olmağla li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Midillü
kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu kazâ-i mezbûrda
sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve ahâlî-i belde bi-esrihim meclis-i
şer'de inhâ veistirhâm eylediklerin bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden i'lâmın
mücebince çavuş mübâşeretiyle Midillü kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında
fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

Merkûmlar vürûd-ı emrden mukaddem ticâret bahânesiyle azîmet eylediklerini nâtık Kazdağı nâ'ibinin vârid olan arzı mefhûmuna şerh

11 Ca sene 96.

[s.187/3]

Tırhala Kādîsıyla zikri âtî keşişin bulunduğu mahallin kādîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metroplidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp patrik-i vakt olanlara mahsûs (..) nâhiyesinde kâ'in (..) manastırı dimekle ma'rûf manastırda (..) nâm keşiş zümre-i mazarratdan olduğuna binâ'en âyînlerine mugâyir nice harekâta sülûk ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun bildirüp mersûm manastır-ı merkûmda ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

[s.187/4]

Zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kādîsıyla Tırhala Kādîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metroplidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Zihne(?) kazâsına tâbi' Kosfanibce(?) nâm manastırın sâbikâ Gamnosu Ağadiyos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekâta cesâret etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp harekât-ı nâ-ber-câsında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu rumî mahzar ile taraflarına ifâde eylediklerin bildirüp mersûm her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala kazâsına tâbi' Kalinfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

Tekrâr emr yazıldı.

[Fî] Evâhir-i B sene 96.

[s.187/5]

Zikri âtî keşişin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metroplidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Pınarhisarı kazâsına tâbi' (..) nâm karye sâkinlerinden Godib(?) nâm keşiş dâ'imâ kendü hâlinde olmayup fukarâyı gamz ile tecrîm ve tekdîr ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî etmekle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun taraflarına ifâde olduğun bildirüp mesfûr Godib(?) kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis için Aynaroz cezîresinde kâ'in (..) manastırına manastır-bend olunup itlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 97.

[s.188]

[s.188/1]

Bosna Vâlîsine ve İhlevne Kâdîsı'na hüküm ki, Siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız. Bu def'a tarafınızdan Derbâr-ı ma'delet-karârıma vârid olan mektûb ve i'lâm kazâ-i mezbûr ahâlîsinin bir kıt'a mahzarları mefhûmunda Bosna eyâletinde vâkı' (..) kal'ası sükkânından Kara Bey oğlu Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup erâzil ü eşkıyâ makûleleriyle ittifâk ve beynü'l-ahâlî mükîz-ı fitne ve mü'eddî-i fesâd ve ısrâr-ı ibâd ve ihtilâl-ı bilâd misillü hâlâta ictisâr idüp müfsid-i merkûm bundan akdem sirka töhmeti ile ahz ve inhâ olundukda li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûr zindânına vaz' ve ba'de'l-ıtlâk yine mütenebbih olmayup vazîfesi olmayan umûra tasallut ve ibâdullâhı tekdîr ve ısrâr kasdında olmağla müfsid-i merkûm ahz ve diyâr-ı âhara nefy ü iclâ-birle memleketi ihtilâlden sıyânet olunması tastîr ve inhâ olduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Memleket ihtilâlden ve ibâdullâhı ısrârdan sıyânet

müfsid-i mezkûr Kara Bey oğlu Mehemed'i te'dîben diyâr-ı âhara nefy ü iclâya mübâderet ve mahall-i menfâsı Der-sa'âdetime tahrîr ve inhâya ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

[s.188/2]

Anadolu Vâlîsi sadr-ı esbak vezîrim Silahdar Mehemed Paşa'ya ve Kütahya kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,
Kengırı Sancağında Karacaviran kasabası sükkânından öteden berü şakâvetle me'lûf Ahmed ve Miralay-ı Kengırı-i sâbık Hasan Çavuşoğlu Ahmed nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup kazâ-i mezbûrun niyânet mürâselesin ma'îşetde mutasarrıfından getürdüp taraflarından nâ'ib nasb ve leyl ü nehâr ehl-i örf tâ'ifesi ve şakâvetle me'lûf kimesneler ile müttefik ve hükûmet zîr-i destlerinde olmak hasebiyle hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayrı hakkın fukarâya dürlü dürlü isnâd-ı mâlem-yekün ile gamz ve ithâm ve nâ-hak-birle tecrîm ve kendüleri dahi külli akçelerin ahz ve nice menâzil ve çiftliklerini ihrâk bi'n-nâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz misillü ef'âl-i şenî'alarının nihâyeti olmadığından ahvâl-i fukarâ diğere-gün olduğuna binâ'en mukaddemâ lede'l-iştikâ kal'a-bend olunmuşlar iken birer takrîb kendülerin itlâk itdirüp yine memnû' olmayup evvelkinden ziyâde zulm ve ta'addîye ibtidâr-birle kazâ-i mezbûr sâkinelerinden Mihman nâm bkr-i bâligayı küfüvvü olunmayan (..) nâm kimesneye tezvîc itdiririz deyü tehdîd ve mukâvemet mümkün olmadığından mezbûr dahi leylen Âsitâne-i sa'âdetime firâr idüp ol vechile emn ü râhatları meslûb ve şâyeste-i merhamet oldukların bundan akdem bâ-arz-ı hâl inhâ ve hâllerine merhameten şakî-i mezbûrlar çavuş mübâşeretiyle Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında istid'â eylediklerine binâ'en sen ki Anadolu Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin. Merkûmân çavuş mübâşeretiyle Kütahya kal'asına kal'a-bend olunmaları için yüz doksan beş senesi evâhir-i Zi'l-hicce'sinde sâdır olan emr-i şerîfim çavuş mübâşeretiyle mahalline lede'l-vürûd merkûmân mütegalibeden olduklarından tenfiz-i emr-i âlî olmadığından çavuş-ı merkûm tehî avdet idüp zulm ve ta'addîleri müzdâd oldukların bu def'a dahi inhâ ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda târîh-i merkûmda ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfim sâdır olduğu mastûr ve mukayyed olunmağın sen ki Anadolu Vâlîsi vezîr-i müşârun ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince merkûmân alâ-eyyi-hâlin

kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan evâmîr-i aliyem mücebince ma'rifetinle merkûmân Mollâ Ahmed ve Hasan Çavuş oğlu diğêr Ahmed'i ahz ve alâ-eyyi-hâlin Kütahya kal'asına irsâl ve tenfiz-i emr-i âlî-şânıma ihtimâm ve dikkat eylesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrları kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-bend eyleyüp itlâklariçün diğêr emr-i şerîfim sâdır olmadıkca itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunmalarını müş'ir Der-alıyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 1196.

Mollâ Ahmed ve Seyyid Ahmed'in itlâklariçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Ca sene 96.

[s.188/3]

Edirne bostancıbaşısına ve Dimetoka kal'ası dizdârına hüküm ki,
Sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Der-alıyyeme vürûd iden bir kıt'a kâ'imende bu hilâlde Dimetoka kasabasında ahz olunan mechûl kizb Başiboş Hacı İbrahim nâm kimesne Şehirköyü A'yânı Ali'nin (..) ve Keşân kazâsında dahi sadr-ı â'zam tebdîli ocak üzerine yüz elli guruş ahz ve Dimetoka kazâsı karyelerinden dahi gâh vâlî âdemisi ve gâh mîrî tahsildârıyım deyü üçer beşer guruş ahz eylediğini kurâ ahâlîsi muvâcehesinde iddi'â ve bir kıt'a i'lâm ile tarafına îsâl etmeleriyle merkûm bostancıbaşı-i sâbık zemânında dahi (..) tarafında geşt ü güzâr ve fukarâyı tecrîm eylediği ol vakitte dahi inhâ ve habs ve ba'dehû sebîli tahliye olunup merkûm (..) gelmediği(?) ifâde ve tahrîr ve ol bâbda istid'â olunduğuna binâ'en sen ki bostancıbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Tahrîrin mücebince Dimetoka kal'asına kal'a-bend olunması fermânım olmağın imdi (..) mezbûru Dimetoka kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde merkûm İbrahim'i habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâkından tevakkî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

Vüsûlünü müş'ir kal'a-i merkûm dizdârının arzı gelmiştir.

[Fî] 27 Ra sene 96

(..?)(..)ihzâr olunmak üzere itlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Za sene 96.

[s.188/4]

Prizrin(?) kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Seyyid Abdullah'ın Mehemed Paşa vakfi tevliyetine dâ'ir ba'zı kesân ile nizâ'ları olduğundan İstanbul'da hîn-i terâfu'larında ba'zı kelimât-ı nâ-ber-câya tasaddisinden nâşî bâ-fermân-ı âlî kazâ-i mezbûra nefy olunup hâli diğêr-gûn ve şâyeste-i merhamet olduğun merkûm Seyyid Abdullah bir kıt'a arz-ı hâllerinde tahrîr ve istid'â-yı iyânet eylediği ecilden fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh merkûm Abdullah şürût-ı mezkûr ile itlâk olunduğu ma'lûmun oldukda sebîlin tahliye eyleyüp kazâ-i mezbûrda (..) deyü kimesne tarafından müdâhale ve ta'addî ve rencide itdirmemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra sene 196.

[s.189]

[s.189/1]

Bursa mollâsına Gekbuze nâ'ibine hüküm ki,

Gekbuze menzilhânesinin odacısı İsmail nâm kimesne kendü hâlinde olmayup mürûr ve ubûr iden ulaklara şütûm misillü kelimât-ı nâ-ber-câya ictisâr ve etvâr ve evzâ' pârde(?) ve nâ-sezâ ile gerek ulakları ve gerek ahâlî-i kasaba-i mezbûreyi tekdîr ve ta'cîze ibtidâr eylediğine binâ'en merkûmun te'dîbi muktezî olmağla ibreten li'l-gayr çavuş mübâşeretiyile Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Gekbuze nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Mezbûru te'dîben ve sâ'ire ibreten çavuş-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyile mahrûse-i Bursa'ya irsâl ve sen ki Bursa Kādîsı Mevlânâ-i mûmâ-ileyhsin. Vüsûlünde mezbûru menfiyyen mahrûse-i mezkûrede meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf bir hatve mahall-i âhara mürûruna ruhsatdan tevakkî ve mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmeti Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 1196.

Mezbûr İsmail vürûd-ı emr-i âlîden mukaddemce firâr etmiş olmağla her ne zaman gelür ise ahz ve mahall-i menfâsına îsâle müte'ahhid olduklarını nâtik Gekbuze nâ'ibi Ali Efendi'nin arzı gelmiştir.

22 R sene 96.

[s.189/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühû ve zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallerin kâdîlarına ve Atina kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metroplidan Südde-i sa'âdetime mühürlü arz-ı hâl gönderüp medîne-i Atina mütemekkinlerinden Mihali Latino(?) ve Folaraberaş(?) nâm zimmîler erbâb-ı mefsedet ve eşirradan olup vazîfeleri olmayan umûra müdâhale ve nice ehl-i ırz re'âyâ fukarâsını tecrîm ve tazyîk itdirmek âdet-i me'lûfları olduğundan başka âyînlerine mugâyir harekâta cesâret etmeleriyle bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ser-mu isgâ etmeyüp ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl oldukları Der-aliyyeme kazâ-i mezbûr nâ'ibi tarafından i'lâm ve ahâlî mahzar bî-garaz ehl-i vukûf dahi rumî varaka ile taraflarına ifâde eylediklerin mersûmân el-yevm Âsitâne-i aliyyemde mevcûd oldukların bildirüp mesfûrlar Der-aliyyem ve havâlisinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Atina kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim reca etmeğın vech-i meşrûh üzere amel yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i R sene 196.

[s.189/3]

İzmir mollâsına ve hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya hüküm ki,

Hâlâ Kuyucak Voyvodası olan el-Hâc Ali nâm kimesne hakkında rikâb-ı müstetâbıma takdîm olunan bir kıt'a arz-ı hâlinde merkûm Hâcî Ali âdet-i müstemirresi üzere envâ'-ı zulm ve fesâdâta tasaddî ve nice mazlûmîni bi-gayrı hakkın katl ve tecrîm-i fukarâ ve gasb-ı emvâl-ı gurebâya cür'et ve şirret-i zulmünden nâşî ahâlî ve sekene perâkende ve perîşân olurlar deyü tahrîr ve tastîr

olunmuş ancak voyvoda-i merkûmun hüsn-i hâlini müş'ir bu def'a mahallinden arz ve mahzar vârid olmuşken ahâlî lisânından ber-vech-i muharrer müzevver arz-ı hâl takdîm olunmasını Kuyucak ahâlîsinden Seyyid Mehemed Efendi ve Mustafa nâm kimesnelerin (..) hîlelerinden neş'et eylediği tefahhüm olup bu makûle hilâf-ı vâkî' mevâdd için ref'-i ruk'a-birle Rikâb-ı humâyûn-ı hüsrevân ve Dîvân-ı âlî-şânımı ta'cîze cür'etlerinden te'dîbleri lâzım gelmekle merkûmân[ın] çavuş mübâşeretiyle İzmir'e nefy olunmaları fermânım olmağın imdi bu makûle hilâf-ı vâkî' mevâdd için tezvîr (..) arz-ı hâl ile ta'cîz nâ-ber-câya cür'et idenlerin te'dîbleri lâzım gelüp sâ'ire mûcib-i ibret olacağı (..) olmağla sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, merkûmânı çavuş mübâşeretiyle ahz İzmir'e nefy ve irsâl eyleyüp ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin (..) (..) alâ-tarîkü'n-nefy ol tarafda meks ve ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf âhar mahalle hareketlerine ruhsat ve cevâzdan mûcânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i R sene 1196.

Vüsûllerini müş'ir İzmir Kādîsı Seyyid Ahmed Efendi'nin arzı gelmiştir.

[Fî] Gurre-i Ca sene 96.

Voyvoda-i merkûmun hüsn-i hâlini müş'ir vürûd iden tahrîrâta mebnî emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i C sene 96.

[s.189/4]

Karamürsel nâhiyesi nâ'ibine ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Karamürsel nâhiyesi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemed Sa'id zîde ilmühûsun. Mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûra tâbi' Erdekli Zir(?)karyesi sükkânında otuz neferden mütecâviz mevsûkü'l-keîm ve ma'lûmü'l-eşhâs kimesneler ile nâhiye-i mezbûrda ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm bâ-cemâ'at meclis-i şer'e varup karye-i mezbûrede sâkin Yakub oğlu Mehemed nâm şakî kendü hâlinde olmayup karye-i mezbûrun derûn ve birûnunda müsellağ geşt ü güzâr ve re'âyâ ve fukarâdan ehl-i ırz kimesnelere şütûm-ı galîza ile şetm ve darb ve hetk-i ırz âdet-i müstemirresi olduğundan töhmeti sebebiyle zâbitândan firâr iden erbâb-ı şakâveti karye-i mezbûrede küşâd eylediği kahve

dükkânına celb ve tahassun ve (..) erbâb-ı lüsûs olmağla cümlesinin emn ü râhatları meslûb olduğun inhâ ve hâllerine merhameten merkûm Mehemmed zâbiti ma‘rifetiyle Seddü’l-bahir kal‘asına kal‘a-bend olunmak için i‘lâm idivir deyü her biri ilhâh ve iltimâs ve fî nefsi’l-emr inhâları vâkı‘-i muvâfık olmağla merâmlarına müsâ‘ade-i aliyyem erzânî kılınmak recâsına vâkı-i hâli bi’l-iltimâs arz eylediğın ecilden mezbûr Mehemmed zâbiti ma‘rifetiyle ahz ve ibreten li’l-gayr Seddü’l-bahir kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâ’il-i R sene 196.

[s.190]

s.190/1

Lofça nâ’ibine ve ocakdan mukaddemce zikri âtî eşkıyânın ahzlarına mübâşir ta’yîn olunan Ser-turnâ’î Ali zîde mecdühûya (boşluk) kal‘ası serdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Selvi kazâsı ahâlîsinden bi’d-defe‘ât haklarında evâmir-i şerîfim sudûr iden Hasekiogluları Hâcî İbrahim ve Hâcî Ali ve Hâfizoğlu Ahmed’in buldukları mahalde ahzlarına me’mûr ser-turnâ’î-i mûmâ-ileyh Selvi kazâsına vürûdunda eşkıyâ-yı merkûmenin Lofça’da tahassun eylediklerini Lofça A’yânı Mustafa ve Haseki tekâ’üdlerinden İbrahim mübâşir-i mûmâ-ileyh âdem irsâliyle hufyeten ihbâr eylemişleriken Lofça’ya vürûd ve emr-i şerîfimi ibrâz eyledikte merkûmân eşkıyâ-yı merkûmenin akribâsı olmak hasebiyle kendülerini ihfâ ve gûnâ gûn hîleye ictirâ ba‘dehû arz eyledikleri külliyyetlü hidmet-i mübâşiriyyenin adem-i kabûlünü lede’l-müşâhede üzerine hücum ve bundan bu kadar deyü hevâ ile emr-i münîfim infâz olunmadığı ve eşkıyâ-yı merkûmenin ma‘iyyetleri olan merkûmân A’yân Mustafa ve Haseki İbrahim’in li-ecli’t-te’dîb kal‘a-bend olunmaları bundan akdemce kazâ-i mezbûr nâ’ibi tarafından vürûd iden i‘lâmât ve Lofça ahâlîsinin mahzarlarında tahrîr ve istid‘â olduğuna binâ’en merkûmân mübâşir-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle ahz ve münâsib kılâ’dan birine irsâl ve kal‘a-bend ba‘dehû mahall-i tasrîhiyle Der-aliyyeme arz ve i‘lâm olunmasını mutazammın iş bu sene-i mübâreke evâ’il-i Safer’inde bir kıt’a emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Bu def‘a sen ki nâ’ib-i mûmâ-ileyh Şa‘ban-zâde Abdurrahim zîde ilmühûsun. Tarafından ve vürûd iden bir kıt’a i‘lâmında ber-vech-i

muharrer merkûmân haklarında nâ'ib-i sâbık Ahmed Hamdi'nin(?) tama'a mebânî müfteri[yâtı]nı mutazammın virdiği i'lâm ile kal'a-bendleriçün sudûr iden emr-i münîfim ol tarafa lede'l-vürûd eğerçi savb-ı me'mûrlarına azîmete kıyâm idüp lâkin merkûmân ez-kadîm kazâ-i mezbûrun hânedân ve hânedân-zâdesi olduklarından cümle ahâlîsi kendülerden hoşnûd ve râzı olduklarından bahs ile mukaddemâ haklarında ber-vech-i muharrer vâkı' olan inhâya i'tibâr olunmayup afv ü itlâkları ahâlî taraflarından mahzar ile istirhâm olduğu tahrîr olunmuş bu makûle hilâf-ı rızâ harekete ictisâr idüp nefy ve kal'a-bendleri bâbında emr-i âlî-şânım sâdır olan kimesnelerin mahall-i menfâlarına kable'l-vüsûl istid'â-yı şefkat mugâyir-i (..?) ubûdiyyet olduğundan başka savb-ı me'mûrlarına azîmetde tereddüd ile adem-i itâ'at ızhârı âhar güne te'dîblerini îcâb iden hâlâtdan olmağla mukaddem sâdır olan emr-i münîfim mücebinece kal'a-bendlerine ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın imdi merkûmânın ber-vech-i muharrer savb-ı me'mûrlarına azîmetde tereddüd ile adem-i itâ'at güne tasaddîleri âhar güne te'dîblerini îcâb ve iktizâ etmişken emr-i münîfime istinâden mahall-i me'mûrlarına serî'an gitmek üzere bu def'a iğmâz olduğu ve mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim infâz ve icrâsı alâ eyyi-hâlin matlûb idiğü ma'lûmun oldukda sen ki Turnacıbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mantûku üzere merkûmân A'yân Mustafa ve Haseki İbrahim'i ma'rifetinle ahz ve ol havâlîde vâkı' münâsib kılâ'dan birine irsâl ve kal'a-bend ve ba'dehû habs olundukları kal'anın mahall-i tasrîhiyle keyfiyeti Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mübâşir-i mûmâ-ileyh tarafından merkûmânı vüsûllerinde kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 196.

Merkûmân mübâşir ma'rifetiyle Zıstovi kal'asına irsâl olduğunu hâvî Loçça kazâsının ve lede'l-vüsûl vaz'-ı kal'a olduklarını muhtevî kal'a-i merkûma dizdârının vârid olan arzlarının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virilmişdir.

Fî 14 C 96.

Itlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 96.

[s.190/2]

Domaniç kazâsı nâ'ibine ve Hüdâvendigâr sancağı mütesellimine ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Domaniç kazâsı ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâ'ir fukarâ ve re'âyâ gelüp on beş seneden mütecâviz kazâ-i mezbûr sâkinlerinden a'yânlık iddi'âsında olan Hasan nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâ'imâ fukarâ ve re'âyânın mâlını gasb ve katl-i nüfûs ve envâ'-ı fesâdâta cesâret âdet-i müstemirresi olup zulm ve ta'adîsinin nihâyeti olmadığından gayrı tevzî' defteri vukû'unda kendü nefsiçün her birlerine yüz ve yüz Ellişer guruş zam idüp cebren ve kahren tahsîl ve ekserîsi mezkûrun zulm ve ta'addîsinden iyâl ü evlâdlarıyla terk-i evtân ve diyâr-ı âharda sefil ve sergerdân ve nicelerinin dahi ehl-i ırz kızlarını ve zevcelerini cebren zabt ve fi'l-i şenî' kasdıyla ta'arruz ve mezbûrun hakkında kal'a-bendiçün birkaç kıt'a emr-i şerîfim sâdır olmuşiken bir takrîb kendüyü itlâk itdirüp yine kazâ-i mezbûra dühûl ve evvelkinden ziyâde zulm ve ta'addîsi fukarâ üzerine müzdâd olduğundan ahvâlleri diğêr-gûn ve şâyeste-i merhamet olduğun bildirüp mezbûr Hasan ahz ve çavuş mübâşeretiyle Limni kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin. Merkûm ma'rifetin ve çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahalde ahz ve Limni kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R sene 196.

Tefhîm olunduğu üzere bâ-fermân-ı âlî bend olunmuşdur.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 96.

Merkûm Hasan'ın hüsn-i hâlini müş'ir Domaniç nâ'ibi Hâfız Mehemed Efendi'nin vârid olan arzın mefhûmu şerh.

11 B sene 96.

[s.190/3]

Sultânhisarı kazâsı nâ'ibine ve Bozdoğan Hâssı Voyvodasına ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İsmail Asım zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Cennet-mekân Firdevs (..) merhûm ve mağûrun leh Sultân

Ahmed Han tâbe serâhunun enderûn-ı humâyûnumda binâ ve ihyâ eyledikleri kitâbhâne-i latîfi(?) evkâfindan Aydın Sancağında vâkı‘ Bozdoğan mukâta‘ası mülhâkâtından Sultânhisârı kazâsı[na] tâbi‘ Dereköyünde(?) sâkin iken bundan akdem bâ-emr-i âlî cezâsı tertîb olunan ser-eşkıyâdan Balcıoğlu Osman nâm şakînin avanelerinden karye-i merkûmede sâkin Karagözoğlu Hâcî Hüseyin ve İnce(?) karyesinden Kürd İbrahim Yazıcı ve İbrahim Beşe oğlu Ali nâm şakîler birbirleriyle yek-dil ve erâzil ve eşkıyâdan başlarına nice kimesneleri cem‘ ve bin yüz doksan senesinde ehl-i ırz fukarânın bi-gayrı hakkın evlerini basup ashâblarını der-zencir ve tecrîm ve hetk-ı ırz ve leyl ü nehâr îkâz-ı fitne ve tahrîk ve sâkin oldukları sâlifü’z-zikr karyeden hâsıl ve vakf-ı mezbûra â’id bâ-defter cem‘ ve tahsîl olunan mahsûlâtı ekl ü bel‘ ve ahkâm-ı şerîfemin tenfîz ve icrâsına dahi mâni‘ ve şerr ü mazarratlarından ahâlî-i karye-i fukarâları perîşân ve ahvâlleri diğêr-gûn olduğundan cemm-i gafîr ve cem‘-i keîr ale’t-tarîkü’ş-şahâde meclis-i şer‘de ihbâr etmeleriyle mezbûrûn Hâcî Hüseyin ve Kürd İbrahim Yazıcı ve İbrahim Beşeoğlu Ali ve rüfekâlarının bi-gayrı hakkın fukarâdan ahz eyledikleri emvâl ve eşyâ her ne ise ba‘de’s-sübût sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘le ashâbına redd ve teslîm-birle ihkāk-ı hakk olunduktan sonra sâlifü’z-zikr üç nefer kimesneler ıslâh-ı nefis için Seddü’l-bahir kal‘asına voyvoda-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle irsâl ve kal‘a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi’l-iltimâs arz eylediğın ecilden sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘le meblağ-ı mezbûr tahsîl ve kal‘a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ’il-i R sene 196.

[s.191]

[s.191/1]

Kocaili sancağı mutasarrıfına ve Şeyhler kazâsı nâ’ibine ve Samsun kal‘ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Şeyhler kazâsı nâ’ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehmed Emîn zîde ilmühûsun. Südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüp Şeyhler kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e’imme ve hutabâ ve re‘âyâ ve fukarâsı bi-esrihim meclis-i şer‘e varup

Şeyhler kazâsında sâkin an asl ekrâd tâ'ifesinden Kürd Ahmed dimekle ma'rûf şakî seferler vukû'undan bu ana gelince erâzil-i eşkıyâyı başına cem' ve a'yânlık ve askerîlik iddi'âsıyla envâ'-ı ta'addîye iktidâr ve ihtilâlden hâlî olmadığından başka nice bî-cürm kimesnelerin bi-gayrı hakkın katline bâ'is olduğuna binâ'en (..) ehl-i eşkıyâ ve mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülmek için yüz doksan beş senesi evâ'il-i Şa'banında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken bir dürlü murâfa'âya gelmeyüp bu esnâda ferceyâb olup yine a'yânlık ve askerîlik dâ'iesiyle her birlerinden üçer ve beşer yüz guruş tecrîm ve tağrîm eylediklerinden mâ'adâ şimdi Adapazarında(?) mütemekkin ve bölükbaşlarından Gedik Hüseyin nâm şakîyi üzerlerine musallat ve mezbûrun dahi gûnâ gûn zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmadığından her birleri evzâ' ve etvârından hoşnûd ve râzı olmayup emniyetleri bi'l-küllîye meslûb olup üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîfi edâya iktidârları kalmayup perâkende ve perîşân olacakları mütehakkık olmağla mezkûr Kürd Ahmed'in şerr ü mazarratı üzerlerinden men' ü def' olunmak için emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mezkûr Kürd Ahmed ke-mâ-fi'l-evvel şakâvete tasaddî ve bir takrîb hüsn-i hâlini müş'ir aveneleri ile arz alup emr-i mezkûrun bâlâsına şerh virildikten sonra tekrâr eşkıyâ olundukda hakîkat hâlde iştibâh vâkî' olmağla bin yüz doksan altı senesi evâsıt-ı Rebi'ül-âhirinde sırren ve alenen tefahhus ve hakîkat hâli arz ve i'lâm olunmak için sâdır olan emr-i şerîfimle sırren ve alenen tefahhus ve su'âl olundukda şakâveti ve ahâlî ve fukarâya zulm ve ta'addîsi mütehakkık olmağla tasallut ve ta'addîsi fukarâ üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında vâkî' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden mezbûr Kürd Ahmed ıslâh-ı nefis idinceye dek ibreten-li'l-gayr Samsun kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R sene 196.

[s.191/2]

Mısır mollâsına ve Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya hüküm ki,

A'mâ Seyyid Yusuf nâm kimesne ile zevcesi Hâcî Fatıma nâm hatun kendü hâllerinde olmayup ba'zı da'vâya tasaddî ve şer'-i şerîfe havâle olundukda taraf-ı şer'den bi'd-defe'ât cevâb virilmişiken memnû' olmayup da'vâ-yı müzevvereyi mutazammın arz-ı hâller takdîmiyle rikâb-ı müstetâbımı ta'cîzden hâlî olmamalarıyla mezbûrûn çavuş mübâşeretiyile Kahire-i Mısır'a nefy ü iclâ olunmaları fermânım

olmağın imdi sen ki çavuş-ı mûmâ-ileyhsin. Mezbûr A'mâ Seyyid Yusuf ile zevcesi mezbûreyi bir münâsib sefîneye vaz' ve ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile Kahire-i Mısır'a irsâl ve sen ki Mısır Vâlîsi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûrûn vüsûllerinde Mısır'da menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsat ve cevâz göstermekden tehâşi ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 1196.

Vüsûllerini müş'ir Mısır vâlîsinin arzı gelmişdir.

Fî 6 B sene 96.

[s.191/3]

Kayseriye mollâsına zikri âtî keşişin bulunduğu mahallin kâdîsına Aynaroz Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Kayseriye kazâsına tâbi' Germiz(?) nâm karye mütemekkinlerinden Partanos nâm râhib zümre-i müfsîdîn ve muharrikînden olup dâ'imâ vazîfesi olmayan umûra müdâhale nice ehl-i ırz re'âyâyı tekdîr ve tecrîm itdirmek âdet-i me'lûfesi olduğundan başka âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu rumî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mersûm kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr cezîre-i Aynaroz'da kâ'in Karis(?) nâm mahalde olan kal'aya kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak [içün] yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 196.

[s.191/4]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Yobaz tâ'ifesinden Suhte el-Hâc Ali nâm yobaz Süleymaniye medresesinde sâkin ve kendü hâlinde olmayup bu esnâda kendüyü ihtifâ ve cânib-i Şeyhü'l-İslâmî'den ahzları irâde olunan üç nefer suhte yobazlardan biri mezkûr Hâcî Ali olmakdan nâşî ahz ve diğerleri dahi tecessüs ve tefahhus olunduğu bâ-takrîr inhâ olunmağla mezbûrun çavuş mübâşeretiyle Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 196.

Vüsûlünü müş'ir dizdârı Mahmud'un arzı gelmiştir.

Fî 7 Ca sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 96.

[s.191/5]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Üsküdar kazâsı muzâfâtından Kartal nâhiyesi nâ'ibine hüküm ki,

Ermeni Patriği Adanis(?) nâm râhib patrik nasb olunduğu günden berü millet-i Erâmine ile hüsn-i iktirâh idemeyüp re'âyâ kendüsünden mahzûz olmadıklarına binâ'en ikide bir de şifâhen biz seni istemeziz kelimâtını irâd ve hatta geçenlerde patrikhânedede münâza'a ihdâs ve mazinne-i tahrîk olmak üzere inhâ eylediği zimmîlerin te'dîb ve gûş-mâlleriyle nizâ' bertaraf kılınmışiken Ermeni re'âyâsı bu def'a tekrâr rikâb-ı ma'delet-yâb-ı cihandârâneme ref'-i ruk'a iştikâ-birle patrik-i mersûmun azlini istid'â eylediklerine binâ'en şeref-yâfte-i sudûr bulan hatt-ı şerîf-i şevket-redîfim mücebince mesfûr Adanis patriklikden azl olunmağla bir münâsib mahalle irsâl ve ikâmet itdirilmesi lâzım gelmekden nâşî çavuş mübâşeretiyle Kartal'a nefy ü irsâl olunmak fermânım olmağın imdi senki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Patrik-i sâbık-ı mesfûru Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyle menfâsı olan Kartal'a irsâl ve iclâya ihtimâm ve dikkat ve sen ki, Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vüsûllünde Kartal'da ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara azîmetine

ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R sene 196.

Vüsûlünü müş'ir Adalar Beyinin(?) arzı gelmiştir.

22 R 96.

[s.192]

[s.192/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Vilâyet-i Anadolu'da Günyüzü kazâsına tâbi' Keçik karyesinden Abdioğlu mahallesinde sâkin olup kendiden asîl ve mahalle-i mezbûrede sâkin karındaşı Kara Mustafa ibn. Ali ve yine mahalle-i mezbûrede sâkin karye-i mezbûr imâmı Ahmed Efendi ibn. İbrahim ve yine karye-i mezbûre mahallâtından Hâcî Orak(?) Mahallesinde sâkin Küçük Mehemed b. İsa ve orta mahallesinde sâkin Ban Ali oğlu Hüseyin ve Mollâ Osman mahallesinde sâkin Bayrakdar oğlu İsa ibn. Mustafa ve Ardu(?) Mahallesinde sâkin Kara Halîl b. Mustafa dimekle meşhûr altı nefer kimesneler taraflarından ber-vech-i âtî vekîl olduğu Ali b. Abdi ve mütevellî Ömer b. Osman şehâdetleriyle sâbit olan sâbıkâ kazâ-i mezbûr Serdârı İbrahim ibn. el-mezbûr Ali asâleten ve vekâleten ve yine karye-i mezbûre ahâlîsinden Balı Beyoğlu Mehemed b. Receb nâm kimesne asâleten mahfil-i şer'iiyyâtda yine karye-i mezbûr ahâlîsinden A'yân oğlu Musa ibn. Ali muvâcehesinde mezbûr Musa ve refikleri gâ'ibûn ani'l-beled Vahab oğlu İsa ve Hâcî Mehemed oğlunun oğlu Mehemed ve Hâcî İlyas oğlu Hasan ve Kādî Beşe dimekle ma'rûf Mustafa ve oğlu Ali nâm beş nefer kimesneler bundan akdem bir buçuk ay mukaddem beni ve müvekkillerim mezbûrânı hilâf-ı inhâ ve ifk ü iftirâ ile tecrîm ve tağrîm için Kütahya vâlîsi tarafına bâ-arz-ı hâl iştikâ ve ısdâr itdirdikleri buyuruldu ile müşârun ileyh tarafından mübâşir ta'yîn olunan Tüfenkçiler Odabaşısı Taşköprülü Okfan(?) Ali ve yeğeni Re'îs dimekle ma'rûf diğer Ali yüz on nefer süvâri ile karye-i mezbûra geldiklerinde ben ve müvekkillerim mezbûrân her birimiz zulm ve ta'addîlerine tâkat getüremeyeceğimiz muhakkak oldukda her birimiz birer mahalle firâr eylediğimizde

merkûm Musa her birimizin mâlımız alup sahrada r'ay olan hayvânâtlarımızdan benim otuz koyun ve beş kara sığır ve bir camus ineği ve müvekkillerim mezbûrândan karındaşım mezbûr Kara Mustafa'nın yüz altmış koyun ve iki merkeb ve dört öküz ve altı kara sığır ve bir kilim ve bir kaliçesini ve Ban oğlu Hüseyin'in on sekiz koyununu ve Bayrakdar oğlu İsa'nın on koyun ve dört öküz ve bir camus ve bir kara sığır ineğini ve İmâm Ahmed Efendi'nin yirmi koyununu ve Küçük Mehemed'in otuzbeş koyununu ve Kara Halîl'in yirmi koyununu mahallerinden ve merkûm Balı Bey oğlu Mehemed benim dahi on dört koyunumu ben Âsitânedeki mahallinden merkûm Musa zulmen ve bi-gayrı hakkın her birini ahz ve mübâşirân-ı merkûmâna teslîm etmekle hayvanât-ı mezkûr ve zikr olunan kilim ve (..) ba'de's-sübût kıymet-i şer'iyeye-i ma'lûmelerini merkûm Musa'dan hâlâ talep ideriz deyü her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle da'vâ itdiklerinde gıbbe'l-istintâk merkûm Musa cevâbında müdde'î-i vekîl ve asîl merkûm İbrahim, merkûm Balı Bey oğlu Mehemed'den her birinin ber-minvâl-i meşrûh müdde'âlarını bi'l-küllîye inkâr etmekle müdde'î-i vekîl ve asîl merkûmân İbrahim ile Balı Bey oğlu Mehemed ber-vech-i muharrer müdde'âları isbâta havâle olunup ancak merkûm Musa kendü hâlinde olmayup kazâ-i mezbûr ahâlîlerini gâh Anadolu Vâlîleri tarafına ifk ü iftirâ ile iştikâ ve gâh ehl-i ırz tâ'ifesine gamz ile tecrîm itdirdiği kendüye pîşe ittihâz ve bu vechile zulm ve ta'addî ile me'lûf olup sû'-i hâl üzere olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsinden olup meclis-i şer'e hâzırlar olan Kozviran karyesi sâkinlerinden Mustafa Efendi İbn-i Mehemed ve İlyas oğlu İbrahim ve Gedikli karyesinden Dedeoğlu Hasan ve Seyyid Hâcî Ahmed ibn. Hâcî Mehemed ve Receb oğlu Hasan ve Kapucu oğlu Ahmed b. Mehemed ve Mustafa b. Ahmed ve Eyyüb oğlu Yusuf Beşe ve Halîl Bey oğlu İsmail ve Bedir karyesinden Abdünnebi b. Hüseyin ve Kolanta karyesinden Musa b. Rüstem oğlu Mustafa ve Bor karyesinden Nasûh oğlu Osman ve Çakıroğlu Mehemed ve Abdallu karyesinden Tataroğlu Musa ve Seyyid Salih b. Resul ve Bazarlu karyesinden Abdi oğlu Ali nâm on yedi nefer kimesneler merkûm A'yân oğlu Musa'nın muvâcehesinde her biri haber virdiklerin Rumili Kādı-askeri Şer'iyattcısı Mevlânâ Ebu Bekir zîde ilmühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince çavuş mübâşeretiyile mezbûr Musa li-ecli't-te'dîb Bozcaada cezâresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûr Musa'yı ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb cezâre-i mezbûra nefy ü iclâyâ ihtimâm ve sen ki Bozcaada cezâresi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mezbûr Musa çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile

cezîre-i merkûmeye vüsûlünde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp hatve-i vâhide mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan ve firârından mucânebet-birle vüsûlünü Der-bâr-ı atûfet-karârıma i'lâm ve işâret eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 196.

Merkûm Musa'nın vüsûlünü müş'ir Bozcaada nâ'ibinin arzı gelmiştir.

Fî 7 Ca sene 96.

[s.192/2]

Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstanbul sâkinlerinden Yorgaki veled-i Toloğlu Dimitri nâm zimmî kendü hâlinde olmadığına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî cezîre-i Aynaroz'da kâ'in (..?) manastırına manastır-bend olunup şimdi mesfûr ıslâh-ı nefis idüp kendü hâlinde olmasına bâ'zı mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildirüp fîmâ-ba'd mersûm kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmamak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şânım recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâk olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 196.

[s.192/3]

Balıkesri kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Balıkesri kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Urbanî-zâde Abdullah zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Balıkesri'nde sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve şerîf ve fukarâ meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûrede mukaddemâ vukû'-yâfte(?) olan ihtilâle mebnî virilen nizâm mücebince medîne-i mezbûr sükkânından ma'lûmü'l-esâmî şakâvet-kârlar fîmâ-ba'd kazâ-i merkûma gelmemek üzere ahâlî-i kazâ yirmi beş bin gurus nevr (..?) kat'-birle virilen hüccet-i şer'iyeye başmuhâsebeye kayd olunup lâkin medîne-i mezbûr mahallâtından Maranlı(?) mahallesi sükkânından el-Hâc Fazlullah(?) oğlu Hâcî Mehemmed dâ'imâ kendü hâliyle meşgûl ve ticâretiyle me'lûf ve ehl-i ırz zümresinden iken ol esnâda ba'zı kimesnelerin garaz ve adâvetlerine mebnî merkûmun ismi dahi bir takrîb hüccet-i mezkûre idhâl olunup ol eyyâmdan berü ehl ü evlâdından dūr ve diyâr-ı

âharda sefil ve sergerdân olup ahvâlî perîşân olmağla merkûmun cürmü afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında hâline merhamet bir mahzar eylediğın senedci mahzarımızı musaddak Der-i devlet-medâra i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs etmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden i'lâmın ve mahzar mûceblerince yalnız merkûm Fazlullah(?) oğlu Hâcı Mehemed'in cürmü afv ve itlâk olmağla vilâyetinde ikâmetine muhâlefet olmamak üzere emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R sene 196.

Başmuhâsebeyle ilm-ü hâberi verilmişdir.

[s.192/4]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Limni cezâresi nâ'ibine hüküm ki, Âsitâne-i Devlet-âşiyânede Lütfî Paşa semtinde defterdâr mahallesinde sâkin Fincancı Mehemed nâm kimesne menziline katl olunup ta'allukâtı istintâk olunduklarında mezbûr mahnûkan katl olunmuş olduğun ve mahalle-i mezbûr imâmı Seyyid Osman Efendi dimekle ma'rûf kimesne gasl eylediğın ihbâr etmeleriyle bu makûle mahnûkan ve mecrûhan katl olunanların ma'rifet-i şer'le keşf(?) olunmaksızın gasllerinden mücânebet e'imme-i mahallâta lâzıme-i dikkat iken imâm-ı mezkûrun maktûl-ı merkûmu kable'l-keşf gasle cesâreti temâm icrâ-yı te'dîbini îcâb etmekden nâşî kendüyü te'dîb ve emsâline terhîb zımında imâm-ı mezbûr ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretıyla Limni cezâresine nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-ı mûmâ-ileyhsin imam-ı merkûmu ta'yîn olunan çavuş mübâşeretıyla Limni cezâresine nefy ü irsâl ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûlünde mezbûru menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve ittikâ ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i R sene 196.

Vüsûlünü müş'ir i'lâm gelmişdir.

19 C sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

12 N sene 96.

[s.193]

[s.193/1]

Midilli kal'ası dizdârına hüküm ki,

Ezine-i Kazdağı sâkinelerinden Hatice ve Ayşe nâm hatunlar ile Mehemed nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp mezbûre Hatice'nin oğlu ve mezbûre Ayşe'nin zevci ve mezbûr Mehemed'in babası kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Bayrakdar oğlu el-Hâc Mehemed'in oğlu Ahmed nâm kimesneler ızrâr-ı ibâd ider deyü bâ-fermân-ı âlî Midillü kal'asına kal'a-bend olunup lâkin mezbûr Ahmed kal'a-i mezbûrede marîz ve sâhib-firâş ve evlâd-i iyâli dahi sefil ve sergerdân ve şâyeste-i merhamet oldukların inhâ ve afv ü ıtlâk olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen merkûmun keyfiyet-i hâli su'âl olundukda inhâları üzere fi'l-vâkı' düçâr olduğu maraz ve illetden şâyeste-i merhamet olduğunu ve ıslâh-ı nefis eylediğini ihbâr etmeleriyle fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzere merhameten afv ü ıtlâkına müsâ'ade-i aliyem erzâni kılınmış hâlâ Kapudan-ı Deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 196.

[s.193/2]

Mizistre Kādîsı'na ve Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Cezîre-i Mora'da vâkı' Mizistre mukâta'ası sâkinlerinden olup bilâ-mektûb-ı Şeyhü'l-İslâmî Mizistre müftûsiyim deyü a'yânlık dâ'iyesiyle vazîfesi olmayan umûr-ı kazâyâ müdâhale iden Ahmed nâm müfsîd kendü hâlinde olmayup leyl ü nehâr alenen şerîb-i hamr ve envâ'-ı menhiyât ve münkirâtı mürtekib (..?) olduğundan gayrı kazâ-i mezbûrda meks itdirüp vilâyet maslahatına ve umûr-ı mukâta'aya karuşup aralıkda akçe kapmak için hâkim ile voyvoda ve vücûh-ı belde ve zâbitân meyânını ilkâ-i erâcif-i kâzibe ile ifsâd ve birbirinden (..?) ve tefrîk ve nice ehl-i ırz makûlelerini bi-gayrı hakkın ehl-i garaza gamz ve nifâk ile tecrîm ve tağrîm ve tevzî' defterlerine kendü nefsiçün mebâliğ-i vâfire zam itdirüp ve müddet-i ömründe bir maslahat-ı hayriyyede bulunmayup hilkat-ı reddiyesi muktezâsınca (?)

dâ'imâ mucübü'l-ihtilâl olur hâlât âdet-i müstemirresi olduğu cümle Mora ahâlîsi indinde ma'lûm ve meşhûr olmakdan nâşî mezbûr Ahmed li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye dek çavuş mübâşeretiyile Limni kal'asına bend olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu mukâta'a-i mezbûr ashâbı tarafından bâ-takrîr istid'â ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerif edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince çavuş mübâşeretiyile Limni kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ta'yîn olunan mezkûru Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühü ma'rifetiyile li-ecli't-te'dîb Limni kal'asına irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkümsun vüsûlünde kal'a-i mezkûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olunduğu çavuş-ı merküm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı R sene 196.

Vüsûlününü müş'ir Limni nâ'ibinin arzı gelmiştir.

[Fî] 23 C sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i Za sene 96.

[s.193/3]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Cuma'pazarı Kādîsı'na hüküm ki,

Sen ki Cuma'pazarı Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Şemseddin zîde fazlühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve cizye-güzâr re'âyâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûra tâbi' (..) nâm karye sâkinlerinden Mehemed Hoca dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup zümre-i eşirrâdan olmağla gûnâ gün tezvîrât ile nice bî-cürm fukarâyı tekdîr ve ızrâr eylediğinden mâ'adâ (..) fâsidesini icrâ kasdıyla azîmet ve hâlâ Âsitâne'de olmağla emn ü râhatları meslûb olduğun ba'de'l-inhâ ve'l-istid'â mezbûr Mehemed Hoca ahz ve çavuş mübâşeretiyile vatan-ı asliyyesine nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz

eylediğin ecilden avuş mûbâşeretiyle bulunduğu mahalde ahz ve vilâyetine nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı R sene 196.

[s.193/4]

Alasonya Kâdîsı'na ve Alasonya Voyodası Ali zîde mecdühûya ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât kerîme-i muhteremem Esmâ Sultân dâmet İsmetühânın uhdesinde olan Alasonya mukâta'ası dâhilinde olan kazâ ve kurâ re'âyâsının dest-i (..) ve zaleme ve cebâbireden muhâfaza ve himâyetlerine dikkat olunmak iktizâ ider iken derûn-ı mukâta'ada sâkin olup a'yânlık dâ'iyesinde olan Emîn Ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup dâ'imâ cerr menâfi' zımında voyvoda-i mûmâ-ileyhin umûr-ı mukâta'ayı idâresine bilâ-sened(?) muhâlefet ve re'âyâsına müdâhale ve ta'addî ve ifsâd ve tahrîkden hâlî olmayup nizâm-ı mukâta'anın ihtilâli ve hâsılâtın kesr ve noksân tertîbine bâdî harekâta cesâret eylediği beyânıyla fîmâ-ba'd mezbûr Emîn desâ'is-i sâbıkâsından ferâgat(?) etmeyüp kemâ-fi's-sâbık voyvoda-i mûmâ-ileyh muhâlefet ve mukâta'a-i mezbûr umûruna müdâhaleye cesâret etmek ihtimâli olur ise voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâl derakab ahz ve li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin Benefşe kal'asına kal'a-bend olunup ba'dehû keyfiyeti Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmasını mutazammın emr-i münîfîm sudûrunu Sultân-ı müşârun ileyhın kethüdâsı ve hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı olan hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan Mîr Mehemed zîde mecdühûya bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız, merkûmun ber-minvâl-i muharrer umûr-ı mukâta'aya müdâhalesi musırr olduğu sûrette ma'rifetinle men' ü def husûsuna ikdâm ve eğer bundan sonra dahi etvâr-ı sâbıkasında ısrâr ve ihtilâl-i nizâm-ı mukâta'ayı mûcib ve hasârat-ı re'âyâya mûcib harekâta ictisâr etmek ihtimâli olur ise ma'rifetinle derhâl ahz ve li-ecli't-te'dîb Benefşe kal'asına irsâl ve kal'a-bend vâkı'nın keyfiyetini Der-aliyyeme i'lâma ihtimâm eyleyesiz ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezkûr Emîn harekât-ı sâbıkasında ısrârı hasebiyle kal'a-i merkûma irsâl olundukda lede'l-vüsûl kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından ittikâ-i tâm eylemeniz bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R sene 196.

Der-kenârı mücebince te'kîdi hâvî tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâst-ı N sene 197.

[s.193/5]

Bir sûreti

yine Mevlânâ ve voyvoda ve dizdâr-ı mûmâ-ileyh mukâta'a-i mezbûr tevâbi'âtından Livadiye(?) karyesinde mütemekkin Şako nâm zimmî için ber-vech-i meşrûh

[s.193/6]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,
Fî'l-asl Yenişehir ahâlîsinden olup bir müddet Medîne-i Münevvere'de mücâvereten mukîm olan Ahmed Kadir dimekle şehîr kimesne geçen sene-i mübârekede (..) (..) tahrîrât ile gelen İlyas-zâde ile âsitâne-i aliyyme vürûd ve yine mûmâ-ileyh ile cânib-i Hicaz mağfîret-tırâza(?) avdet etmişken ahâlî-i Medîne-i Münevvere ile hüsn-ı imtizâcı olmadığından Şam'dan ilerü Gidemeyüp tekrâr Der-sa'âdetime ric'at ve el-hâletü-hâzihî ve der-ebvâb ile vazîfesinden hâric kelâma cesâret üzere olduğu ihbâr olunup te'dîbi lâzım geldiğine binâ'en çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin. Merkûm Ahmed Kadir'i ma'rifetinle ahz ve Dîvân-ı humâyûnum çavuşu mübâşeretiyile te'dîben Bozcaada cezîresine iclâyâ ihtimâm ve dikkat ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde merkûmu menfiyyen cezîre-i mezbûrede ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-alıyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında

Fî evâ'il-i Ca sene 196.

Vüsûlünü müş'ir Bozcaada nâ'ibinin arzı gelmiştir.

[Fî] 14 Ca sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L sene 96.

[s.194]

[s.194/1]

Cisr-i Ergene Kādîsî'na ve Midillü kal'ası dizdârına hüküm ki,
Keşan kazâsı nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid el-Hâc Ahmed zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Ser-bostaniyân-ı hâssa nezâretinde âsûde evkâfdan Keşan kasabasında vâkı' Hersek-zâde müteveffâ Ahmed Paşa'nın vakfî mütevellîsi ve (..) meclis-i şer'e varup civârda vâkı' Cisr-i Ergene kazâsına tâbi' vakf-ı mezbûr karyelerinden Küplü(?) nâm karye mütemekkinlerinden Papazoğlu Ergir(?) ve Şerfi(?) oğlu diğêr Ergir ve Delvor(?) oğlu Sirako(?) dimekle ma'rûf zimmîler öteden berü kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olup ehl-i ırz re'âyâ fukarâsının ehl ü iyâllerine dahl ve ta'arrûz-birle hetk-i ırzâ tasaddîden hâlî olmadıklarından gayrı karye-i mezbûr re'âyâsından nicelerini tecrîm ve tekdîr ve tahvîf kasdıyla ifk ü iftirâyı mutazammın hilâf-ı vâkı' mevâdd isnâdıyla ehl-i ırz tâ'ifesine gamz ile senede beş altışar kîse akçe tecrîm ve tağrîm ve tazrîr itdirüp bu misillü fi'l-i şenî' ve fukarâyı rahnedâr etmek mesfûrûnun âdet-i müstemirreleri olmakdan nâşî şerr ü mazarrat ve îsâl-i hasâret ve zulm ve ta'addîlerinden vakf-ı mezbûr re'âyâsı rahne-i azîme ve düyûn-ı kesîreye giriftâr ve her vechile mesfûrlardan emniyet ve istirâhatları meslûb ve vakf-ı şerîf hâsılâtının izmihlâl ve tahrîbine ve re'âyâsının müteferrik ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olacakları zâhir ve âşikâr olmağla ibreten li's-sâ'irîn zimmiyûn-ı mesfûrûn ıslâh-ı nefis idinceye değin vakf-ı mezbûr zâbiti ma'rifetiyle Midillü kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî-şânım sudûru recâsında oldukların Keşan nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden zâbitleri ma'rifetiyle Midillü kal'asına kal'a-bend olunmaları içün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 196.

[s.194/2]

Erzurum Vâlisine ve Van kal'ası dizdârına hüküm ki,
Kelkid kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemed zîde ilmühûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında ve ahâlî-i kazânın bir kıt'a mahzarlarında Kelkid kasabası sâkinlerinden mütegalibeden mirlivâ-yı sâbık Mehemed ve Hüseyin oğlu İbrahim ve kazâ-i mezbûra tâbî' (..) nâm karyede sâkin Mollâ Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler ser-cem'iyet-i eşkiyâdan olduklarından Kelkid kazâsının hânedânından Salih Bey nâm mazlûmu ihrâc eylediklerinden gayrı mîr-i mûmâ-ileyhin ahâlî zimmetlerinde olan alacağının tahsiline muhâlefet ve bunların emsâli nice harekât-ı nâ-ber-câya cesâretlerinden nâşî yüz doksan senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhire'sinde Van kal'asına nefy ve kal'a-bend olunmalarıçün emr-i âlî-şânım sâdır ve ba'dehû bikr bikre(?) ızrâr kasdında olmamaları ve Salih Bey'in alacağı olan akçeden üç bin beş yüz guruş mâdde-i âharın inkıtâ' ve nasb-ı(?) husûmetiçün bedel-i Salah(?) nâmıyla ba'de'l-tard bâkî kalan meblağî ahâlî-i kazâ virmek üzere tanzîm ve ber-vech-i mukâvele hüccet-i şer'iyye î'tâ ve kat' (..) (..) şartıyla cürmleri afv ü itlâk olup ve hâlâ kazâ-i mezbûrda voyvoda olan Salih Bey öteden berü fukarâ-perver ve harekât ve sekenâtından cümle ahâlî râzı ve hoşnûd ve fukarâ ve zu'afâyı sıyânet ile me'lûf olduğuna bi'l-cümle ahâlî âsûde-i hâl üzereler iken bu esnâda çiftlik-i mezkûrun ashâb-ı ağrâzından Hasan Efendi-zâde Ali Bey ve İshâk Bey-zâde Mehemed Bey (..) karyeli Ahmed Efendi-zâde mezbûr Mollâ Mehemed (..) karyeli Keş(?) oğlu Osman birbirleriyle yek-dil ve başlarına cem' eyledikleri hevâdâr ve aveneleriyle ittifâk ve kemâl-i hased ve garaz-ı nefsanîyetlerinden nâşî voyvoda-i merkûm hakkında ifk ü iftirâ isnâdıyla üzerine hüçûm ve şütûm ve bilâ-cürm tekdîr ve katl sevdâsıyla fesâd-ı azîmeye mü'eddî ve ber-vech-i şer'î on beş bin guruşdan mütecâviz tecrîm ve (..) hîle ve tezvîrât ile memlekete ilkâ-i ihtilâl ve ahâlî-i kazâyâ (..) muzâ'af akçe tevzî' ve taksîm ve mübâşir gönderüp cebren tahsîl eylediklerinden ahâlînin perâkende ve perîşânlıklarına bâ'is olmalarıyla merkûmun Van kal'asına nefy ü iclâlariçün emr-i şerîfim sudûrunu Kelkid kazâsının ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve zu'afâları bi-esrihim meclis-i şer'de istid'â eyledikleri tahrîr olduğuna binâ'en sen ki Erzurum vâlisi vezîr-i müşârun ileyhsin. Merkûmlar fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmayup hüsn-i hâl ile firâr eylemek üzere itlâk olunmuşlar iken mütenebbih olmayup ihtilâl-i nizâm-ı memlekete bâ'is etvâra ictisârları tevârüd iden arz ve mahzar mefhûmlarından müstebân olmağla

mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ancak derûn-ı i'lâmında isimleri mastûr kimesnelerin kal'a-bend olunmaları fermânım olmağla imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin. Nizâm-ı memleket ihtilâlden vikâyeten ve fukarâ-yı ahâlîyi mezâlîm ve ta'addîlerinden sıyâneten ancak i'lâmlarında isimleri muharrer olan merkûmun Hasan Efendi-zâde Ali Bey ve Süleyman Bey-zâde Mehemed Bey ve (..) karyeli Ahmed Efendi-zâde Mollâ Mehemed ve (..) karyeli Keş(?) oğlu Osman'ı ma'rifetinle alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Van kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezkûra vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mucânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i R sene 196.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 96.

[s.194/3]

İncek ve Bozcaada nâ'iblerine hüküm ki,
Sen ki İncek kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Hüzeyin zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp İncek kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât ve fukarâ-yı ra'ıyyet bi-esrîhim meclis-i şer'e varup İncek kazâsı sükkânından Tüysüz Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne sekiz seneden berü bir takrîb kazâ-i mezbûrda mütmekkin ve kendü hâlinde olmadığından her birlerini gûnâ gûn tecrîm ve tağrîm-birle ekserî perîşân-birle kendü tarafgîrlerini kasaba-i merkûmede ikâmet itdirüp bundan böyle mezbûrun ta'addîsinden cümlesi perîşân ve muzdâribü'l-ahvâl olmalarıyla merkûmun Âsitâne'de mukîm tarafgîrleri olan Arnavud tâ'ifesinden Abdullah ve Kurdoğlu Ahmed'e (..) kâğıd irsâliyle her birlerini tekdîr ve umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is ve bunun emsâli envâ'-ı zulm ve ta'addîyâtının nihâyeti olmamağla mezkûr Mehemed kasaba-i merkûmeden tard ve teb'îd olunmak üzere bizler mahzar eyledik senedci mahzarımızı musaddak i'lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle ol bâbda vâkı' hâli (..) Domaniç nâ'ibi el-Hâc Mehemed Sadık zîde ilmühû bi'l-iltimâs arz ve hazîne-i âmiremde mahfûz Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda İncek kasabasında vâkı' müteveffâ Hüseyin Bey câmi'-i şerîfnde yevmî (..) akçe vazîfe ile Mehemed ibn. Ali İmâm ve mu'allim (..) (..) hâlâ berât-ı şerîfimle

merkûmun üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed olmağın çavuş mübâşeretiyile merkûm mahallinde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Bozcaada'ya nefy ü iclâ ve sebîli tahliye oluncaya dek ikâmet hizmetini edâ eylemek üzere muhtâr-ı ahâliden merkûmun tarafından ma'rifet-i şer'le vekîl nasb olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 196.

Merkûm vürûd-ı emrden mukaddemce firâr etmekle ba'd-ezîn gelür ise fesâdı(?) mü'eddî olmağla iyâl ü evlâdıyla külliyyen ihrâcı bâbında emr-i âlî recâsında olduklarını nâtık İncecik nâ'ibinin gelen arzın mefhûmu şerh.

[Fî] 19 C sene 96.

Vüsûlünü müş'ir Bozcaada nâ'ibinin arzı gelmiştir.

[Fî] 8 B sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâsıt-ı B sene 96.

[s.194/4]

Zikri Âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Varna kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Şumnu kazâsına tâbi' (..) nâm karye mütemekkinlerinden Mirçokomu(?)'un oğlu dimekle mâ'rûf zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhil ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî idüp sezâ-vâr-ı gûş-mâl olmadığı taraflarına ihbâr olunduğu (..) mesfûr karye-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve Varna kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak emrim(?) yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 1196.

[s.195]

[s.195/1]

Sivas ve Gülkiras(?)Kdsına hüküm ki,

Sivas skknında Ken'n-zde Ahmed ile Alaybeyi Sar-zde Emn Bey'in beylerinde bundan akdem tahaddüs ve skn iden mnkaa ve Őikk ve etvr- n-marzileri (..) haklarında tevrd iden tahrrt- vl ve arz- hkkm ve mahzar- ahl birbirlerinden mnf ve mugyr ve ihtill- nizm- memleket ve zrr- ahl ve ra'yyeti m'edd ve sdr olan evmir-i Őerfemin adem-i infzn mcb bir ma'n ve def'-i ihtill mühim ve muktez olmak mlbesesiyle def''l-ihtill merkm Sar-zde medne-i Tokad'da ve mezkr Ken'n-zde mliknesi olan Gülkiras'da ikmet itdirilmelerin nefy (okunmuyor) mŐ'ir emr-i mnfim sdr olmuşidi. Bu def'a sen ki Sivas Kds Mevln-y mm-ileyhsin. Tarafından ve civrda vk' c adet kazlar kdlrnn vrid olan i'lmt ve medne-i Sivas'da k'in kethdyeri ve zümre-i sipahyn ve aavt ve alemdrn ve s'ir zbitn ve ihtiyrn ve Turhal Şeyhi ve s'ir ulem ve ahlisi taraflarından mahzar ve evrklarnda ber-vech-i muharrer mukta'as olan Gülkiras'a bundan akdem nefy  icl klnan Ken'n-zde es-Seyyid Ahmed Aa demekle ma'rf kimesne hnedn- kadmden mu'in-i fukar ve hayır hh(?) olup fukary himyet ve synet ve sefer-i humynumda dahi sadkat ve istikmet ile bezl-i tb  tvb eyleyüp bundan akdemce medne-i Sivas'da vuk' bulan vhime-i azme-i kaz olduğunu merkm Sar-zde Emn Bey mahfil-i Şer'de ikrr ve i'tirf etmişiken nice def'a kz-b-i irtikb ve vk'n hilf ve iftiry mŐteml Der-aliyyeme arz ve i'lm ib'syla merkm Ahmed mahall-i merkma nefy  icl olunmuş olup ancak merkm ve kil ve kmil ve bu hussda madr ve mazlm olduğundan başka cümle ahl kendüden hoŐnd ve rz olduklarından afv  itlk ve medne-i Sivas'da meks ve ikmet eylemesini mutazammın emr-i mnfim sudrunu tahrr veistirhm etmeleriyle fim-ba'd umr- vilyete karŐmayup rz ve edebiyle menziline ikmet eylemek ve bundan sonra mcb-i ihtill-i nizm- memleket olur etvra tasadd ve mezlim ve vilyete mdhale misillü edn hareketini mesm' olmak lzm gelür ise bild- ba'ideden birine nefy  icl olunmak Şartıyla itlk olunmak fermnm olman imdi sen ki Gülkiras Kds Mevln-y mm-ileyhsin. Őrt- merkme ile mezbr Ahmed'in cürmü afv olunmağla Őrt- merkmeyi kendüye gereği gibi ifde ve tefhm-birle

sebilleri tahliye ve sen ki, Sivas Kādîsı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, şürût-ı merkûme ile bu def'a mezkûrun itlâkına müsâ'ade olunmağla fîmâ-ba'd şürût-ı merkûmeye ri'âyet ile ırz ve edebiyle hânesinde ikâmetine muhâlefet olunmamak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 196.

[s.195/2]

Diyarbakir Beylerbeyisi Abdi dâme ikbâlühûya ve Rumkal'a dizdârına hüküm ki, Keban ve Ergani ma'denleri Emîni Yeğen Mehemed zîde mecdühû tarafından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtı hülâsâ-i mefhûmunda Ergani ma'deni tevâbi'inden Çermik kazâsı beylerinden Nu'man Bey'in sene-i sâbika ve doksanaltı senesine mahsûben cem'an dört bin guruş zimmetini edâda muhâlefet ve öteden berü Ergani kazâlarına (..) tevârüd iden ekrâdın(?) vâridât-ı ma'den-i mezbûrdan olan resm-i kışlaklarını merkûm Nu'man Bey virmediğinden başka ebnâ-yı hübsünden Mahmud Bey ile ittihâd ve ekrâd tâ'ifesine taraf-ı muhâlefeti (..) ve resm-i kışlak tahsîline me'mûr olanlara mukâta'a-yı sene-i sâbıkı üzere virir ise (..) (..) ocaklıktır zabt ideriz deyü merkûmân bi'l-ittifâk cevâb idüp lâkin resm-i kışlak-ı mezkûr öteden berü ümenâ taraflarından tahsîl olunageldiğinden bahs ile merkûmân Nu'man Bey ve Mahmud Bey hilâf-ı (..) resm-i kışlakdan ahz eyledikleri meblağ ile ber-mûceb temessük deynleri olan meblağ-ı mezbûr bâ-hüccet keyfiyetlerinden ve temessükde isimleri mezkûr olanlardan ba'de't-tahsîl kendüler Rumkal'aya ve merkûmân ne cânip(?) olup adem-i infâz-ı emr-i âlîye sebep olur zuhûr ider ise merkûmân ile ma'ân kal'a-bend olunmaları husûsu tahrîr ve istid'â ve ma'den-i mirînin tatarruk-ı halelden muhâfaza ve sıyâneti lâzıme-i hâlden ve ümenâsının serbestide(?) ve şürût-ı nizâmlarına mutâbık istid'âlarına müsâ'id i'mâl ve âdâtlarına vesîle-i suhûlet idiğün cihetden mûmâ-ileyhin istid'âsı üzere size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Darbhâne-i âmirem nâzırı Mir Mehemed zîde mecdühû i'lâm ve i'lâmı mücebince emr-i münîfim i'tâsı bâbında bi'l-fi'l Başdefterdârım Hasan dâme uluvvühû dahi i'lâm etmekle başdefterdârım ve emîn-i mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 1196.

[s.195/3]

Erzurum Vâlîsi vezîre ve Kemah Kādîsı'na ve (boşluk) kal'ası dizdârına hüküm ki, Sâbıkâ Gümüşhane Emîni el-Hâc Ahmed zîde mecdühû tarafından bu def'a Der-alıyyeme vârid olan bir kıt'a arzında Gümüşhane ma'deni mülhakâtından Kemah ve Gercanis ve Kuruçay kazâlarından Keban ma'denine müretteb(?) olan senevi kırk sekiz bin iki yüz aded kalhâne kütüklerinin tahsîliçün emîn-i mûmâ-ileyh tarafından âdemler ta'yîn ve irsâl olundukda zıkr olunan kazâlar ahâlîleri ekrâd eşkıyâsına estinâden tagallübâne hareket ve voyvodaları dahi tama'-ı hâmlarından nâşî ziyâde (..?)-birle re'âyâya cevri ü ezâyâ mübâderet ve adem-i itâ'at ve zıkr oluna kütüklerden işbu sene-i mübârekeye mahsûben amele gayr-i sâlih ve fakat(?) on sekiz bin kütük irsâl ve mâ'adâsı bâkî kaldığından gayrı Gümüşhane'ye mâl-ı sermâye kayd ve havâle olunan mâl-ı avâriz ve sâ'ir viregeldikleri mu'tâdiyelerin tahsîli bâbında mâliye tarafından sâdir olan emr-i âlî lede'l-vürûd doksan dört senesi mâlından cüz'î meblağ edâ ve mâ'dâsı bâkî kalup huşûnet ile cevâb ve te'dîblerinde iğmâz olunur ise sene-i cedîd kütük ve sermâye mâlının tahsîli emr-i gayr(?) idiğü bedîhî olmağla Kemâh voyvodası Sağır-zâde İbrahim ve Kemah kurâsından Kozcalı(?) Bekir ve hevâdârları birer kal'aya kal'a-bend olunmak üzere emr-i şerîfim ısdâr ve Der-alıyyemden mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmasını tastîr ve inbâ olduğuna binâ'en ma'den-i mirînin ta[tar]ruk-ı halelden vikâyesi lâzıme-i hâlden olmağla istid'â olunduğü üzere emr-i şerîfim sudûru içün hâlâ darbhane-i âmirem nâzırı Mîr Mehmed zîde mecdühû İ'lâm ve i'lâmı mantûku üzere emr-i münîfim sudûru bi'l-fi'l Başdefterdarım Hasan dâme uluvvuhû i'lâm etmekle başdefterdârım ve emîn-i mûmâ-ileyhin i'lâmları mantûkunca amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i R sene 1196.

Darbhane Emîni takrîri ve der-kârı mücebince emr-i şerîf yazılmışdır.

6 C sene 196.

[s.195/4]

Hâlâ Sivas Beylerbeyisine ve Eğin Kādîsı'na hüküm ki, Eğin kazâsına tâbî' (..?) nâm karye sâkinlerinden İshak ve karındaşı Ali ve aveneleri haklarında kazâ-i mezbûr ahâlîsine envâ'-ı hasârete cesâret ve ser-eşkıyâ ve mûkız-ı

fitne ve fesâddır deyü bundan akdem vâkı‘ olan inhâya mebnî tertîb-i cezâ ve i‘lâm ve izâlelerini muhtevî size ve sâ’ire hitâben evâmir-i şerîfem sâdır olup ancak mezkûrân kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve bir ferde hilâf-ı şerî’at-ı garrâ ve mugâyir-ı rızâ vaz‘ ü hareketleri ve zulm ve ta‘addîleri gayr-i mesbûk ve ehl-i ırz gürûhundan iken ashâb-ı ağrâzdan ba‘zı kesân mücerred ağrâz-ı nefsâniyelerini icrâ kasdıyla vâcibü’l-lâzimedir diyerek olan inhâları ifk ü iftirâdan ibâret olup şâyeste-i merhamet oldukların bu def‘a merkûmân (???) inhâ ve cürmleri afv olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmeleriyle ancak merkûmân İshak ve Ali fîmâ-ba‘d Eğin kazâsında oldukça umûr-ı vilâyete müdâhale etmemeleri şartıyla itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Câ sene 196.

Tefhîm olunduğu üzere bâ-fermân-ı âlî bend olundu.

[s.195/5]

Magosa kal‘ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mûkîm cemâ‘at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Patriği (..) kazâsına tâbi‘ Prastos nâm karye mütemekkinlerinden Todori ve Derfariki(?) ve Memaraki nâm zimmîler dâ’imâ kendü hâllerinde olmayup vazîfeleri olmayan umûrlara müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddîlerinden nâşî bundan akdem te’dîben bâ-emr-i âlî Magosa kal‘asına kal‘a-bend olunmuşlar iken lâkin mersûmân nefslerini ıslâh idüp fîmâ-ba‘d kendü hâllerinde olmalarına ba‘zı mu‘temedün-aleyh tekeffül eylediklerin bildirüp zimmîyânı mersûmânın cerâyim-i güzeşteleri afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere itlâkları bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca sene 196.

[s.196]

[s.196/1]

Limni Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i aliyemde Davud Paşa iskelesi kurbünde Sultân Bayezid Cedîd(?) mahallesi sakinlerinden Baklavacı Şeyh Mehemed dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup (..) (..) ictirâ ve ahâlî-i mahalle kendüsünden dil-gîr (..) oldukların ahâlî-i mahalle lede'l-inhâ merkûmun Limni cezîresine nefyiçün doksan dört senesi evâsıt-ı Şa'bân'ında emr-i şerîfim sâdır olup bu def'a merkûm Baklavacı Şeyh Mehemed'in Südde-i sa'âdetime irsâl eylediği bir kıt'a arz-ı hâlinde mevâdd-ı mezkûr isnâd-ı mâlem-yekün kabilinden ve mahalle-i mezkûrede sâkin ba'zı ashâb-ı ağrâzın hilâf-ı inhâsına mebnî olduğundan başka bu esnâda taht-ı nikâhında olan zevcesi dahi müteveffâ olmağla iki nefer sagîr evlâdı el kapusunda kalup kendüsünün dahi ahvâlî perîşân ve şâyeste-i merhamet olduğun inhâ ve ahvâl-i perîşânına merhameten cürmü afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûr istid'â etmeğin fimâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesinden ve nâ-marzî hareketi mesmû' olur ise muhkem hakkından gelinmek şartıyla bu def'a merhameten cürmü afv ü itlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 196.

[s.196/2]

Lefkoşa mollâsına hüküm ki,

Bundan akdem Bozkır Şeyhi(?) Şeyh Abdülkadir ve birâder-zâdesi Seyyid Şeyh Mehemed (..) (..) haklarında ba'zı müfteriyâtı mutazammın mevâdd isnâd ile bâ-emr-i âlî Kıbrıs cezîresinde Lefkoşa'ya nefy ü iclâ olunmalarıyla haklarında isnâd olunan mevâdd gayr-i vâkı' olduğundan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Kıbrıs muhassılı el-Hâc Abdülbaki dâme mecdühû tarafından bâ-mektûb inhâ ve afv ü itlâkları bâbında istid'â-yı inâyet ve vech-i meşrûh üzere merkûmların afv ü itlâklariçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince itlâkları fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin mûmâ-

ileyhimânın cürmleri afv olunmağla cezâire-i mezbûreden itlâk ve sebîllerin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Câ sene 196.

Mûmâ-ileyhin (..?) Kıbrıs'dan hareket ve Bozkır kazâsına vüsûl ve devâm-ı ömr-ü devlet-i aliyye (..?) muvâzemet üzere olduğunu nâtik şeyh-i mûmâ-ileyh tarafından tahrîrât vârid olmuştur.

[Fî] 28 B sene 96.

[s.196/3]

Gazze kazâsı nâ'ibi ve Gazze sancağı mütesellimine ve Magosa kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki,

Gazze sancağının zu'amâ ve erbâb-ı tîmârı taraflarından Der-bâr-ı atûfet-karârıma takdîm olunan bir kıt'a arz-ı hâl mefhûmunda livâ-i mezkûrun Alaybeyisi olan Seyyid Abdurrahman'ın hilâf-ı şürût hareketi ve zulm ve ta'addîsi inhâ ve ol bâbda inâyet istid'â ve mâdde-i merkûma hâlâ livâ-i mezbûr ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan düstûr-ı mükerrrem Kapudan-ı deryâ vezîrim Gâzî Hasan Paşa iclâluhûya havâle ve hakîkati isti'lâm olundukda merkûm Seyyid Abdurrahman'ın keyfiyeti sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen taharrî ve sû'âl olundukda Gazze sancağında ve nâhiyesinde Ekrim(?) nâm karye ve gayriden üç bin akçe tîmâra mutasarrıf İsmail veled-i Ali bunda yedi sene mukaddem fevt oldukda mahlûlünden bâ-arz-ı hâl Abdurrahman veled-i Mehemmed'e tevcîh ve berât olunup üzerinde iken merkûm Seyyid Abdurrahman nümûnu gayr-i vâkı'dır deyü ref'inden sâhib-i evveli mezbûr İsmail'e tevcîh olunmak istid'âsı mutazammın mukaddem târîhiyle bir kıt'a ve mezbûr İsmâil'in kasr-ı yedinden dahi İbrahim'e tevcîh için mu'ahhar târîhiyle diğeri bir kıt'a Der-i devlet-medâra arz idüp ve sâlifü'z-zikr iki arzı birden virüp göndermekle adem-i tevcîhlerinden nâşî urûz-ı mezkûre hâlâ mevcûd ve keyfiyet-i töhmeti anlardan meşhûd olduğu ve yine livâ-i mezbûrda Remle nâhiyesinde Şefye(?) tîmârına mutasarrıf Ahmed veled-i Hüseyin nâm sipâhiden kânûn ve emr-i âlî üzere bir bedele kanâ'at itmeyüp hilâfları iki bedel-i ahz eylediğinden mâ'adâ tîmâr-ı mezbûrun nisfını tekâlîf-i mîriyye tahsîl olunan re'âyâ makûlesi hilâf-ı inhâ arz ve gadr eylediği dâ'ire-i humâyûn ağalarından ciheteyn ze'âmeti ile çerâğ olunan Ahmed'in zikr olunan ze'âmetini sen arz-ı hâl ile tevcîh itdirmişsin deyü zabt

itdirilmeyüp nisfını kendüsü ve nsıf-ı âharını tâ'ife-i urbâna zabt itdirdiği ve (..) ze'âmeti mutsarrıfı Abdurrahman veled-i Mehemmed fevt oldukda Sulbî oğlu Hüseyin mevcûd iken hilâf-ı inhâ kendü oğlu Abdulkadir'e arz ve tevcîh itdirdiği ve on kıt'adan mütecâviz ve cesîm tîmârlardan ba'zıların ref' ba'zılarını veled-i zükûru mevcûd iken bilâ-veleddir deyü oğulları (..) (..) arz ve ba'zılarını dahi sebab(?) tîmârı eylediği ve karındaşı oğlu Mehemmed'i çeribaşı ta'yîn ile irtikâb-ı fezâhat ve hilâf-ı şürût hareket eylediklerini livâ-i mezbûrun zu'amâ ve erbâb-ı tîmârı ve sâ'ir ma'lûmları olan sikât ihbâr ve şehâdet etmeleriyle binâ'en aleyh merkûmun te'dîbi lâzım gelmekle alay beyiliğinden azl ve ihrâc ve kendüsü ve çeribaşı-i mezbûr Magosa kal'asına nefy ü iclâsı bâbında siz ki Mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i münîfim sudûrunu Kapudan-ı deryâ müşârun ileyh i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince mîr lay-ı merkûm ile çeribaşı-i mezbûr ibreten li'l-gayr azl olunmağla te'dîben Magosa kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1196.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 96.

Tîmâr-ı mezbûr husûsuna dâ'ir emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 97.

[s.196/4]

Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

Suhte İbrahim mukaddemâ hilâf-ı marzî harekete cesâret eylediğinden bâ-fermân-ı âlî kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunup hâli diğer-gûn ve şâyeste-i inâyet olduğun vâlidesi bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr eylediği bâ-takrîr inhâ olunmağla merhameten.Merkûm İbrahim'in cürmü afv olunmağla ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun mezbûr İbrahim'in cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eyleyüp hilâfî harekete mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 196.

[s.197]

[s.197/1]

Kütahya kal'ası dizdârına hüküm ki,
Karacaviran kazâsında sâkin es-Seyyid Mollâ Ahmed ve sâbikâ Miralay es-Seyyid Ahmed hânedân ve kendü hâllerinde iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kesânın icrâ-yı arz sevdâsıyla ref'-i ruk'a iştikâlarına binâ'en Anadolu Vâlisi sadr-ı esbâk vezîrim Silahdar Mehemmed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû ma'rifetiyle mezbûrlar dâ'imâ kendü hâllerinde olup haklarında isnâd olunan keyfiyet garaza mebnî ve isnâd-ı mâlem-yekün olduğu Çerkeş Kādîsı Abdülgani ve Koçhisâr nâ'ibi Halîl ve Kurşunlu Nâ'ibi Ali ve Kengiri Nâ'ibi el-Hâc Halîl zîde ilmühû başka başka arz ve Karacaviran kasabası ahâlîleri dahi bir kıt'a mahzar etmeleriyle merkûmânın cürmleri afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şânım virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden merkûmân şâyeste-i merhamet olmağla kal'a-i merkûma afv ü itlâk olunmalarıçün emr-i âlî-şân yazılmışdır.
Fî evâ'il- Ca sene 196.

[s.197/2]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyyemde sâkin kürekci tâ'ifesinden Yorgi nâm zimmî dâ'imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-marziyeye cesâret idüp vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu ba'zı mu'temed kesân taraflarına ihbâr eylediklerin bildirüp zimmî-i mesfûr Der-aliyyeme dühûllerinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Aynaroz cezîresinde kâ'in (..?) manastırına manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.
Fî evâ'il-i Ca sene 196.

[s.197/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühû ve zikri âtî keşişin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Tırhala Kâdîsı'na hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Bahr-i sefid'de vâkı' Batnos(?) cezâresinde kâ'in Natologos(?) nâm manastır keşişlerinden Parvi(?) Gamnos Abkodyos(?) nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret idüp vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu taraflarına ihbâr olduğun ve mesfûr İstanbul ve havâlîsinde geşt ü güzâr üzere olduğun bildirüp mesfûr Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek tırhala kazâsına tâbi' Kalınfa'da kâ'in Vardam manastırına manastır-bend olunup ıtlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 96.

[s.197/4]

Zikri âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Aynaroz cezâresi nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Mora cezâresinde Arkadya(?) kazâsına tâbi' Gargalyan nâm karye sâkinlerinden Borta Seneklos Dimekle ma'rûf İntimos(?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta cesâret idüp müfsid-i mersûm vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu rumî varaka ile taraflarına ifâde olduğun bildirüp mesfûr kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye dek cezâre-i mezbûrede kâ'in Farbes(?) nâm mahalde vâkı' kal'aya kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 196.

[s.197/5]

Bergos Kādîsıyla Bozcaada cezîresi nâ'ibi zîde fazlühûmâya hüküm ki, İbrahim Hakkı-zâde Nu'mân zîde mecdühûnun Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâli mefhûmunda kâ'im-makam mütevellisi olduğu sadr-ı esbak Hayri müteveffâ Şehid Mehmed Paşa'nın Bergos kasabasında vâkı' evkâfin mültezimi(?) olan (boşluk) nâm kimesneden cümle re'âyâ-yı vakf râzı ve hoşnûd üzere iken Bergos kasabası sâkinlerinden Beşeoğlu Halîl bin Hâcî Ahmed dimekle meşhûr kimesne kendü hâlinde olmayup re'âyâ-ı vakfi tahrîk ve tahvîf ve mukâta'a-i mezbûreyi ihtilâle giriftâr eylediğın inhâ ve mukâta'a-i mezbûreyi ihtilâlden tahlîs için merkûm Halîl nefy ile te'dîb olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğın çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i Ca sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i C sene 96.

[s.198]

[s.198/1]

İzvornik Kādîsı'na ve İzvornik kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan Ser-turnâ'î (boşluk) zîde mecdühûya ve Eğridere kal'ası dizdârına hüküm ki, İzvornik muhâfazasında me'mûr ağavât ve alemdârân (..) ve Alemdâr Mustafa ve Hâcî İbrahim ve Mollâ Ali ve karındaşı İsmail ve Uzun Mehmed ve Alemdar İsmail nâm kimesnelerin kendü hâllerinde olmadıkları bundan akdem Der-aliyyeme ve cânib-i ocağa inhâ ve kal'a-bend-birle te'dîbleri istid'â olunmaktan nâşî merkûmûn ocakdan mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşıdi. Merkûmûn me'mûr-ı muhâfazası oldukları serhaddlerinden dûr ve mağdûr oldukları bu def'a cânib-i ocağa inhâ ve hâllerine terahhümen fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup hidmet-i muhâfazada ale'd-devâm kıyâm ve ârâm eylemeleri şartıyla afv ü itlâkları bâbında fermân-ı âlî sudûru istid'â olunmağla merkûmun emr-i muhâfazaya me'mûr yamakân gürûhundan olmalarıyla fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup muktezâ-yı me'mûriyetleri

üzere hidmet-i muhâfazada kıyâm ve hilâf-ı kâ'ide ve mugâyir-i rızâ harekâtında bulunmamaları şatıyla kal'a-i merkûmeden afv ü itlâk olunmalarıyla bi-vech müdâhale ve rencide olunmamak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağla iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) irsâl olunmuştur. Vüsûlünde merkûmûn şürût-ı merkûme ile itlâk olunmuş olmalarıyla hilâf-ı şer' ve mugâyir-i kâ'ide harekâtları olmadıkca bi-vech müdâhaleden mübâ'adet ve hidmet-i muhâfazada kıyâm veistirhâm eylesiz ve sen ki kal'a-i merkûm dizdârı merkûmsun merkûmûn afv ü itlâk olunmalarıyla sebillerin tahliye eylesin deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1196.

[s.198/2]

Belgrad ve Burusa kâdîlarına hüküm ki,

Sâbıkâ Belgrad'da me'zûn bi'l-iftâ olan Mehemed Sa'id kendü hâlinde olmayup ihtilâl-i serhadd ve memleket ve ifsâd-ı nizâm-ı serhadd misillü nice fezâyih ve mefsedet ve envâ'-ı kadîme mel'anete cesâret eylediği ve bu def'a serhadd-ı mezkûrun sökün iden ihtilâl hudûsuna sebep ve illet olduğu hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Mehemed Paşa iclâluhûnun tahrîrâtı ile bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve sekene ve zâbitân mühürleriyle memhûr bir kıt'a mahzarda tahrîr ve inhâ ve merkûmun li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü iclâsıistirhâm ve istid'â olunmağla merkûm Mehemed Sa'id'in Burusa'da meks ve ikâmeti bâbında bi'l-fi'l Şeyhü'l-İslâm ve Müfti'l-enâm olan mukaddemâ Mehemed Şerîf edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca sene 196.

Müfti-i mûmâ-ileyhin Burusa'da ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kâdîsı Feyzullah Efendi'nin vürûd iden arzı işâret olunmuştur.

[Fî] 18 B sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.198/3]

Zikri âtî müzevvirlerin buldukları kazâların kuzât ve nüvvâbına ve Bozcaada kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kapudağı kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Seyyid Abdurrahman zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mahrûse-i Galata müzâfâtından Kapudağı nâhiyesine tâbi' Erdek kazâsında sâkin ehl-i İslâm bi-esrihim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûr sâkinlerinden zümre-i eşkiyâdan Totluoğlu Mustafa ve Kurdoğlu Mustafa demekle ma'rûf kimesneler öteden berü kendü hâllerinde olmayup fukarâ-yı zu'afânın evlâd ü iyâllerine fi'l-i şenî' ve şütûm-ı galîza ile şetm ve ırzların hetk ve bunun emsâli fisk ü fesâdlarına tâb-âver olamadıklarına binâ'en bundan akdem keyfiyet-i hâllerin Der-aliyyeye i'lâm-birle ifâde-i hâl eylediğimizde ıslâh-ı nefis eylemeleriçün Bahr-i sefid adalarından Sakız cezâresine cezâre-bend olunup ıslâh-ı nefis etmedin bir takrîb kendülerin ıtlâk ve yine Erdek kasabasına gelüp kâr-ı kadîmlerinden (..) fesâda şürû' idüp bu def'a Ermeni tâ'ifesinden Serkiz nâm şâbb-ı emredi alenen livâta ve hetk-i ırz eyledikleri sâbit ve zâhir ve mezkûrlar Âsitâne-i aliyye tarafına râhî olmalarıyla buldukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve Bozcaada kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün vâkı' hâli hükm-i humâyûnum verilmek recâsına bi'l-iltimâs Kapudağı nâhiyesi nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz etmeğin zâbitleri ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve Bozcaada kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 96.

[s.198/4]

Belgrad muhâfızı vezîre ve Belgrad Mollâsına ve Belgard yeniçeri zâbiti Turnalı Ali ve Bozcaada yeniçeri zâbiti (boşluk) zîde mecdühûmâ ve Belgard muhâfazasına me'mûr zâbitân ve ağavât ve alemdârân ve ihtiyârân ve yamakân ve odalu berduşlar zîde kadrühûma ve Bozcaada kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Sâbıka Belgrad yeniçeri kâtibi Osman halife ahâlî-i serhadd ve sunûf-ı askeriyye miyânelerine ilkâ-yı ihtilâl ve gûnâ gûn şûriş ve gavga ve katl-i nüfûs ve (..) bâdî olduğu bu def'a vârid olan tahrîrât ve i'lâm ve mahzardan müstebân olmakdan nâşî himâyeten nizâm-ı serhadd zımnında mezbûr Osman Halife'nin Belgrad'dan ib'âd ve diyâr-ı ba'ideden birine nefy ü iclâsı emrine irâde-i kat'a(?) -ı şehr-i yârânem ta'alluk

ve Bozcaada kal'asına kal'a-bendi fermânım olmağla siz ki, vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve cümle ittihâdıyla kâtib-i mezbûru Belgrad'dan ihrâca me'mûr olduğu Bozcaada'ya îsâl ve kal'a-bendi emrine ikdâm eylemeniz bâbında iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuştur. İmdi mezbûr Osman halîfeyi derhâl ahz ve bilâ-tereddüd Bozcaada'ya irsâl ve kal'a-bendi husûsuna ihtimâm ve te'hîri mûcib hâlet vukû'undan ittikâ-i tâm eylesiniz ve siz ki Bozcaada yeniçeri zâbiti ve dizdâr-ı mûmâ-ileyhimâsız, mezbûr Osman Halîfe vürûdunda Bozcaada kal'asında habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân itlâkından ve firârını mûcib hâletden tehâşî ve mücânebet ve vürûdunu Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylesiniz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmek vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca sene 1196.

[s.199]

[s.199/1]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki, Âsitâne-i alıyyemde Ebu'l-feth Sultân Mehemmed Hân mederesesinde sâkin talebe zümresinden (..) Mollâ Ali (..) Mollâ İbrahim nâm suhteler kendü hâllerinde olmayup bir nefer çömez için birbirlerine nizâ'a tasaddî ve mezbûr İbrahim bıçağıyla(?) mezbûr Ali'yi ve merkûm Ali dahi bıçağıyla(?) ile mezbûr İbrahim'in başına ve sâ'ir mahallerini darb ve cerh eylediklerinde mezbûrlar kemerbaşı ma'rifetiyle ahz ve ağa kapusuna ba'de'l-irsâl mezbûr Mahzar Ağa mahbûsunda oldukları bâ-takrir inhâ olunmağla merkûmân çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında.

[Fî] Evâsıt-ı Ca sene 196

Vüsûlünü müş'ir dizdârın arzı gelmiştir.

[Fî] 17 B sene 96.

Cezâyir'e gitmek üzere itlâliçün emr yazılmışdır.

[Fî] Evâhir-i L sene 96.

[s.199/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan (boşluk) dâme mecdühûya ve Burusa nâ'ibine hüküm ki,

İnegöl ahâlîsinden Hayrullah ve Seyyid Ali nâm kimesneler İnegöl'de vâkı' mukaddemâ sîm mukâta'ası iltizâmı husûsuna dâ'ir mevâddı mutazammın Dîvân-ı âlîye arz-ı hâl takdîm ve aveneleri sadr-ı ruma havâle olunmuşiken iddi'âları nâ-bercâ olduğundan huzûr-ı şer'e gitmekden imtinâ' ve mücerred ta'cîz kasdıyla ref'-i ruk'a(?) iderek Rikâb-ı şâhaneme arz-ı hâl takdîmine cesâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb vilâyetlerine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın mahsûsan ve sâ'ire ibreten iş bu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve irsâl olunmuşıdi. imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin, mezbûrân Hayrullah ve Seyyid Ali'yi ta'yîn olunan çavuşa terfîkân İnegöl'e irsâl ve sen ki, Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, tarafına vüsûllerinde İnegöl'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâklarından hazer ve vüsûllerini müş'ir çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime arz ve i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

[Fî] Evâ'il-i C sene 196.

Vüsûllerini müş'ir İnegöl nâ'ibinin arzı gelmişdir.

27 C sene 96.

[s.199/3]

Çemişkezek Kādîsı'na ve Sivas kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Kebân Ma'deni Emîni Yeğen Mehemmed zîde mecdühûnun vârid olan arzı mefhûmunda doksan altı senesine mahsûben Kebân ma'deni merbûtâtından Çarsacak voyvodalığını ve edâsı lâzım gelen kömürleri derûhde ve iltizâm iden Karaçorlu oğulları Ahmed Ağa ve Halîl Ağa nâm kimesnelerin sinîn-i sâbıka misillü uhdelerine tefvîz ve ihâle kılınan Çarsacak ve Çemişkezek mukâta'alarını zabtıçün voyvoda-i mûmâ-ileyhimâ âdem ta'yîn ve irsâl eylediklerin Çemişkezek mukâta'asının mâlikâne mutasarrıflarından Kapucubaşı Halîl Ağa mukâta'a-i mezbûrun zabtına mûmâne'ât ve ma'den-i humâyûnun Çemişkezek'de alâkası nedir? benim mâlikânemdir zabt iderim deyü ahâlî-i kazâyı tahrîk eylediklerinden gayrı Çarsacak Voyvodası olanlar dahi bu dört kazâ birbirine müşâ' ve mahlûtdur, zimâm-ı (..) umûru yedîmizde olmadığı sûretde ve âhardan kimesne Çemişkezek

Voyvodası olduğu hâlde müte'ahhid olduğumuz kömürleri edâya iktidâr mümkün olmaz deyü cevâb virdiklerinden ta'tîl-i umûra bâdî olmağla sâbıkı misillü mârrü'z-zikr Çemizkezek mukâta'ası merkûmân Ahmed Ağa ve Halîl Ağa'ya ma'den-i humâyûn tarafından zabt u rabt itdirilmek için kapucubaşı-i mûmâ-ileyh fîmâ-ba'd Çemişkezek kazâsında ikâmet eylemeyüp Der-aliyyemde hizmetine me'mûr olmak ve refiki olan Kara Yusuf Bey nâm kimesne dahi li-ecli't-te'dîb Sivas kal'asına kal'a-bend ve mukâta'a-i mezbûr ma'den-i humâyûn tarafından voyvoda-i mûmâ-ileyhimâya zabt itdirilmek üzere emr-i şerîf sudûrunu tahrîr ve istid'â etmekden nâşî der-kenâra havâle olundukda doksan altı senesine mahsûben mukâta'a-i mezbûr kapucubaşı mûmâ-ileyhin uhdesinden fekk ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâ taraflarından zabt itdirilmek üzere iş bu sene-i mübâreke evâhir-i Rebî'ü'l-âhiresinde emr-i şerîf virilmiş olduğu başmuhâsebeden ba'de'l-ihrac sâdır olan fermân-ı âlî mücebince husûs-ı mezbûr hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırî tarafından isti'lâm olundukda nizâm-ı kadîm-i ma'deni tatarruk-ı halelden sıyânet lâzime-i hâlden olduğuna binâ'en ol dahi iktizâsını lede't-te'emmül ma'den emîni mûmâ-ileyhin tahrîr ve inhâsı üzerine mukâta'a-i mezbûr be-her hâl ma'den-i mezbûr emîni tarafından zabt u rabt eyleyüp taraf-ı âhardan voyvoda nasb ve ta'yîni ile müdâhale ideri olur ise ma'den-i humâyûnun gerek kömür gerek mevâdd-ı sâ'iresi husûslarında şîrâze-i nizâmını tatarruk-ı halelden sıyâneten âharın vâkı' olan ba'zı zecr ve tehdîd olunarak men' ü def' itdirilmek muktezî olmağla fîmâ-ba'd kapucubaşı-i mûmâ-ileyhe umûr-ı ma'dene müdâhale etmemek üzere kendüye hitâben başka ve mûmâ-ileyhin refiki olan Kara Yusuf Bey nâm kimesnenin dahi ıslâh-ı nefis idinceye değin Sivas kal'asına kal'a-bendiçün başka mukâta'a-i mezbûr ahd-i karîbde sâdır olan emr-i âlî mücebince ma'den emîni mûmâ-ileyh tarafından tefvîz olunan merkûmân Ahmed Ağa ve Halîl Ağa taraflarından zabt u rabt itdirilmek üzere te'kîdi hâvî başka evâmir-i şerîfem ısdârını i'lâm ve nâzır-ı mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince evâmir-i şerîfem tahrîri bâbında bi'l-fi'l başdefterdârım olam Hasan dâme uluvvuhû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince kal'a-bendiçün başka ve zabtiçün te'kîdi hâvî başka iki kıt'a emr-i âlî tahrîr ve i'tâsı bâbında fermân-ı âlî sâdır olup iktizâsına göre ber-vech-i muharrer emirleri mâliye tarafından ısdâr olunmağla merkûm Kara Yusuf'un kal'a-bendiçün Dîvân-ı humâyûnum tarafından emr-i şerîfim virilmek üzere ilm ü haber kâ'imesi sudûr etmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin merkûm Kara Yusuf ahz ve li-ecli't-te'dîb Sivas kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsüllünde merkûmu kal'aya vaz' ü

habs eyleyüp itlâkiçün emr-i şerîfim sâdır olmadıkca itlâk ve firârlarından ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C sene 196.

[s.199/4]

Bosna vâlsine ve Hanya nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İbrahim zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp feth-i hakaniden berü Hanya mahkemesinde yerlüden kâtib olmamış iken yerlüden Abdülkadir mahkeme-i mezbûrede kâtib olup da'vâ-yı müzevvere ittibâ' ve fesâda şürû' ile nice hâtimânı(?) hârâb ve ihtilâl-i beldeye bâ'is olduğu mukaddemâ lede'l-iştikâ mezbûr Abdülkadir kitâbetden ref' ve fîmâ-ba'd hizmet-i kitâbetde istihdâm olunmamak için emr-i âlî sâdır olmuşiken askerî berâtı ibrâz ile def'i karîb olmayup askerîden olduğu berât kaydı ref' ve terkîn ve kitâbet hizmetinde istihdâm olunmamak için yüz seksen sekiz senesi evâhir-i Şa'bân'ında emr-i âlî sâdır olup yine mündefi' olmayup fevt-i vâlidesi hasebiyle mugâyir-i emr-i âlî kitâbet hizmetinde bulunup evvelkiden ziyâde ahâlî-i fukarâya dest-i (..) ve envâ' güne zulm ve ta'addîye cesâret eylediğinden kâtib-i merkûmun hâli tahrîr olduğu üzere ise rahmen li'l-fukarâ diyâr-ı âhara nefy ü iclâ ve hüsn-i hâli üzere ise keyfiyeti arz ve i'lâm olunmak için yüz doksan bir senesi evâ'il-i Cemâziye'l-âhirinde emr-i âlî sâdır olmuşiken bir dürlü mündefi' olmayup yevmen fe yevmen ibâdullâhı tekdîr ve cümlesi perâkende ve perîşân ve mezbûr ef'âl-i kabîha ile mütehakkık ve emniyetleri meslûb olduğundan bi'l-cümle ahâlî meclis-i şer' de ihbâr eylediklerin arz ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh târîh-i mezkûrede emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûmun diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile Abdülkadir'i diyâr-ı âhara nefy ü iclâ eyleyüp hilâfindan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 196.

[s.200]

[s.200/1]

Ankara kal'ası dizdârına hüküm ki,
Gölpazar-ı Burusa kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemed Emîn zîde ilmühû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kurb ü civârda vâkı' Yenice-i Taraklı kasabası ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ meclis-i şer'de kasabamızda olan medresenin müderrisi olan es-Seyyid Hasan Efendi dimekle ma'rûf kimesne envâ'-ı fûnûnda tadrîse kâdir ve kazâmızdan ve sâ'ir mahallerden gelüp li-ecli't-tahsîl meks ve ikâmet eyleyen talîbâyâ(?) ders-ı kırâ'at ve ta'lîm ile meşgûl ve be-her hâl ilm ü kemâl ile ârâste ve fazl ile [be]-râsti olup lâkin ba'zı kimesneler kendüyü iğfâl ve ta'lîm [ta'allül] ile umûr-ı vilâyete karışdurup bâ-fermân-ı âlî Ankara kal'asına kal'a-bend ve ahvâlî diğêr gûn olmağla terahhümen li'l-talîbâ(?) mezkûr Seyyid Hasan kal'a-i merkûmeden afv ü ıtlâk olunmakiçün birer mahzar eyledik senin dahi mahzarımızı musaddak i'lâm idiver deyü her birleri ilhâh ve iltimâs etmeleriyle vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden i'lâmı mücebince kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır
Fî evâ'il-i C sene 196.

[s.200/2]

Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,
Tosyalı suhte Mollâ Mustafa nâm kimesne yobaz gürûhundan olmakdan nâşî bundan akdem medreseden ihrâc ve bir takrîb Ebu'l-feth Sultân Mehemed Han câmi'i semtinde Büyük Harman(?) nâm mahalde kâ'in Bey Hanında sâkin olup ancak kendü hâlinde olmayup ibâdullâhın şâbb-ı emred evlâdlarına ta'arruz ve tasallut olduğuna binâ'en bu def'a(?) ahz olunduğu bâ-takrîr inhâ çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezbûr Suhte Mustafa'yı ibreten li's-sâ'irîn çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde kal'a-i mezkûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından be-gâyet

hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 196.

Vüsûlünü müş'ir arzı gelmiştir.

17 B sene 96.

Cezâyir'e gitmek üzere itlâkiçün emr yazılmışdır.

Evâhir-i L sene 96.

[s.200/3]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Topkapusu kurbünde Gedikcibaşı(?) medresesinde suhte ve yobaz gürûhundan idüğü(?) Mollâ Hüseyin dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmadığından ders vekîli Seyyid İbrahim Efendi dimekle arîf kimesneye şütûm-ı galizâ ile şetm ve üzerine hücum ve mûcib-i ta'zîr(?) (..?) kelimâta tasaddî etmekle mezbûru ahz ve teşekkî-birle mezbûrûn emniyeti olmadığını bâ-takrîr inhâ olunmağla mezbûr Mollâ Hüseyin çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunmak fernânım olmağın imdi senki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin merkûmu ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile Seddü'l-bahir kal'asına irsâl ve îsâline mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun merkûm Mollâ Hüseyin çavuş-ı mûmâ-ileyh ile vüsûlünde mezbûru dizdârı olduğun kal'ada kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen babında.

Fî evâ'il-i C sene 96.

Vüsûlünü müş'ir arzı gelmiştir.

17 B sene 96.

[s.200/4]

Rumili Vâlisine Avrethisârı Kādîsı'na vilâyet(?) ve sâ'ir iş erlerine ve Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,

Salih Beşe dimekle ma'rûf kimesne birkaç def'a kazâ-i mezbûrdan ihrâc edilmiş iken (..) (..) Osman Beşe oğlu Kara Ömer Beşe ve Abdülvahhab Beşe dimekle arîf kimesnelere istinâden sâ'ir eşkıyâyı cem' ve kazâ-i mezbûr a'yânı Ömer Bey'in konağını basup bin yüz doksan senesinde umûr-ı memleket için sarf eylediği on iki bin guruşluk defterini(?) yedinden ahz ve on beş bin guruş deftere zam ve yirmi sekiz bin guruş kazâyâ tevzî' ve re'âyâyı der-zencîr ve tahsîl etmeleriyle merkûmûn Salih ve Kara Ömer ve Abdülvahhab ve avenelerinin aldıkları tahsîl ve ba'de'l-istirdâd Eğridere Palankasına kal'a-bend olunmalarıçün Alacahisar kazâ ve kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ ve erbâb-ı tîmâr ve sâ'ir re'âyâ ve berâyâ meclis-i şer'de tazallum ve arz ve i'lâm idiver deyü ilhâh eylediklerine binâ'en sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bi'l-iltimâs arz ve mezbûrûn ve aveneleri ahz ve ve girift ve izdiyâd(?) tevzî' eyledikleri mebâliğ ma'rifet-i şer'le tahsîl ve tanzîm-birle kendüleri li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûma irsâl ve kal'a-bend ve kefilleri alâ-cechi's-sıhha i'lâm olunmak bâbında sizinle(?) ocakdan ta'yîn olunan mübâşire hitâben emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçeleri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvühûnun i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle amel olunmak bâbında yüz doksan beş senesi evâhir-i Safer'inde sâdır olan emr-i şerîfim lede'-vüsûl mezbûrûn Salih ve Ömer ve Abdülvahhab aveneleriyle firâr(?) ve (..) (..) olmamağla ba'd-ezîn vürûdlarında ahz ve hükkâma teslîme ta'ahhüd ve hilâf-ı hareket iderler ise yirmi beş bin guruş nezri ahâlî-i kazâ kabûl eylediklerin nâtik sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vürûd iden arzın mefhûmu yine doksan beş senesi Cemâziye'l-evvel'inin yirmi üçüncü günü bâ-fermân-ı âlî şerh virilmişiken mezkûrun kazâ-i merkûma dühûlü sevdâsında oldukların ahâlî-i kazâ-i mezbûr bâ-arz-ı hâl inhâ ve ol bâbda hükûm-i münîfim sudûrunu istid'â Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda târîh-i merkûmede ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın sen ki Rumili Vâlisi vezîr-i müşârun ileyhsin. Mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 196.

[s.200/5]

Beneş(?) Kādîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kādîsına ve Eğridere palankası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Beneş(?) ve tevâbi'î metropolidinin iltizâmına dâhil nefsi i Beneş mütemekkinlerinden Tranki(?) demekle meşhûr Baklal Nikola nâm mûkız-ı fitne vü fesâd olub dâ'imâ kendü hâlinde olmadığından vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta ictirâ idüp sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu rumî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr kazâ-i mezbûr ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefsi idinceye dek Eğridere palankasına palanka-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmakiçün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 196.

[s.201/1]

Zikri âtî Mengli Giray Sultân'ın bulunduğu mahall kādîsına ve Der-aliyyeden mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde mecdühûya ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki, Yenibeyli(?) karyesinde sâkin selâtîn-i Cengiziyye'den Mengli Giray Sultân bundan akdem bi'd-defe'ât hakkında evâmir-i münîfem sâdır olan İsmilli(?) Ali demekle meşhûr şakâvet-şi'âr ve sâ'ir bu misillü muharrîb-i bilâd olan eşkıyâ ve eşrâr gürûhunu (..) (..) etrâfda geşt ü güzâr ve hatta(?) Zağra-i Atik'de Nu'mân Paşa'nın Miftâh ağasını hilâl-i tarîkde eşkıyâ-yı mezbûr katl ve Vidin Dizdârı sâbık İbrahim'in dahi emvâl ve eşyâsını gâret eyledikleri Der-sa'âdetime ihbâr olunup bu makûle fezâyihe ictisârda sultân-ı mûmâ-ileyhin müşâreket-i sûriyesi bu kadar fırsat olunsa dahi bu misillü vâcibü'l izâle-i eşkıyâ ile (..) geşt ü güzâr eylemesini şân-ı Selâtîn-i Cengiziye'ye muhâlif ve te'dîbi lâzım olduğuna binâ'en Sultân-ı mûmâ-ileyhin İnöz kal'asına nefy ü iclâ olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sâbıkâ Kırm Hanı umde-i selâtîn-i (..) Selim Giray Han dâmet me'aliyehû tahrîr ve inhâ etmekle vech-i meşrûh üzere Sultân-ı mûmâ-ileyh bulunduğu mahalden kaldırılıp li-ecli't-te'dîb İnöz kal'asına nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Sultân-ı mûmâ-ileyhi mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîm ve menfâsına irsâle

ikdâm ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin. Sultân-ı mûmâ-ileyhi bulunduğu mahalden kaldırıp istishâb ve muktezâ-yı me'mûriyetin üzere zikr olunan İnöz kal'asına îsâl ve iclâya mezîd-i dikkat ve ihtimâm ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde Sultân-ı mûmâ-ileyhi menfiyyen kal'a-i merkûmede ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ittikâ-i tâm eylemek bâbında yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca sene 196.

İtlâkiçün tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 197.

[s.201/2]

Boğazkesen kal'ası dizdârı (boşluk) zîde hıfzühûya hüküm ki, Katırcıoğlu Feyzullâh nâm şakî İsmilli Ali'nin rüfekâsından olduğundan bundan akdem Edirne Bostancıbaşısı tarafından ahz ve mahbûsen Der-aliyyeme îsâline ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası tarafına irsâl olundukda Ağa-yı mûmâ-ileyh tarafından takdîm olunan kâ'ime mücebince bâ-fermân Boğazkesen kal'asına tesyîr ve kal'a-bend olunup ancak merkûm Feyzullâh'ın ba'zı su'âl ve cevâb iktizâ etmekden nâşî bir takrîb itlâk olunmasını mutazammın sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin. Sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en mukaddemâ merkûm Feyzullâh istintâk olundukda İsmilli Ali ve rüfekâsının hiyânet ve kabâhatini beyân ve Vidin dizdârının gasb olunan eşyâsını beynlerinde iktisâm eylediklerini ifâde idüp eşkıyâ-yı merkûmenin sahih refiklerinden idiğu takrîrinden müstebân olmakdan nâşî bu makûlenin te'dîb-i ekîd ile te'dîbleri lâzımeden olmağla sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin. Fîmâ-ba'd mahsûs tuğralı emr-i münîfim sâdır olmadıkca itlâk olunmamak fermânım olmağın imdi ber-minvâl-i muharrer merkûm Katırcıoğlu Feyzullâh eşkıyâ-yı merkûmenin rüfekâsından olduğu lede'l-istintâk takrîrinden tashîh ve a'yân olmak mülâbesesiyle şakâvetleri zâhir olan şakâvet-kârların te'dîbât-ı lâyıkaları icrâsı muktezâ-yı rüsûm-ı adalet idiğu ma'lûmun oludkda sen ki dizdâr-ı mûmâ-ileyhsin, şakî-i merkûm fırsat(?) (..) kal'a-i merkûmede ba'd-ezîn gereği gibi habs ve kal'a-bendi emrine ihtimâm ve dikkat ve itlâkiçün tuğrâ-yı şerîfemle mu'anven emr-i şerîfim sâdır ve vürûd olmadıkca bir takrîb itlâk ve firârından ittikâ ve mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 1196.

Merkûmun irsâl ve vüsûlünü nâtık dergâh-ı âlî Yeniçerileri Ağasının vârid olan takrîrinin mefhûmuna şerh

8 C sene 96.

[s.201/3]

Hâlâ Diyarbekir Beylerbeyisi Abdi dâme ikbâluhû ve Amid kal'ası dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Ma'den Emîni Yeğen Mehemed zîde mecdühû tarafından bu def'a Der-aliyyeme vürûd iden bir kıt'a arzında bundan akdem Çarsancak Voyvodası olan Abdullah nâm kimesne Deysimi(?) ekrâdına ta'yîn olunan Osman Paşa'nın ma'iyetine asker ile me'mûr olundukda hilâf-ı emr-i âlî küllî hasâret ile firâr ve üç mâh mikdârı voyvodası olduğu mahalle gitmeyüp ber-mûceb-i temessük ve hüccet-i şer'iyeye zimmetinde tahsîli lâzım gelen emvâl-i mirîye her çend kendüden talep olunmadıkca Paşa-i mûmâ-ileyhin avdetine ta'lîk iderek emvâl ve kömür husûsu geriye kalup ve umûr-ı ma'den bu vechile ta'tîl ve ba'dehû voyvoda-i merkûm sancak-ı mezkûra vürûd ve emvâl-i miriyyeyi tahsîl eyledikden sonra Diyarbekir mukâta'ası muzâfâtından bin dört yüz guruş tahsîl olunagelen dört kazâyâ otuz bin guruş tevzî' ve tahsîline şürû' ve re'âyâ fukarâsı dahi vilâyet için masrûfâtı olmayup ol mikdâr guruş deynimiz yokdur ve yalnız mâl-ı avârizdan dört yüz guruş vireceğimiz vardır deyü tazallum-ı hâl ve terâfu'-ı şer' merkûm huzûr-ı şer'e da'vet olundukda adem-i itâ'atine binâ'en re'âyâ fukarâsının emniyetleri meslûb ve bi'l-küllîye perâkende ve perîşân olacakları muhakkak olmak hasebiyle eğerçi voyvodalık âhara ihâle olunup ancak bâ-temessük zimmetinde olan ma'den-i humâyûn mâlını ve darbhâne-i âmire sîmine bedel olmak üzere ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyeye gayr-ı ez-teslîm kömürün be-her himlinin kıymeti dörder guruşdan olmak üzere merkûmdan tahsîli iktizâ etmekle merkûm ahz ve Keban ma'denine ihzâr ve hisâbı rü'yet ve bâ-temessük zimmetinde mütehakkak olan emvâl-i mukâta'ât ve cizye ve kıymet-i kömür tahsîl ve eğer voyvoda imtinâ' ider ise emvâl ve eşyâsı ma'rifet-i şer'le fûrûht olunup bahâlarından emvâl-i mîriyye tekml itdirilmesi zımnında bir kıt'a ve voyvoda-i maktûl Osman'ın cânib-i mîriye olan yirmi bin sekiz yüz guruş deynin dahi tahsîliçün sâdır olan emr-i münîfim mahalline lede'l-vürûd maktûl ve mezbûrun emvâl ve eşyâsını gasben zabt idenler voyvoda-i merkûm ile karındaşı Fındık Ali aldıklarını hâvî mübâşiri Çukadâr Mehemed yediyle sâbıkâ

Diyarbakir Vâlisi ve Diyarbakir ve Keban kâdîları taraflarından bundan [akdem] vürûd iden tahrîrât ve i'lâmlardan ve çukadâr-ı merkûmun takrîrinden müstebân ve merkûmân Abdullah ve karındaşı Fındık Ali itâ'at ve inkıyâd (..?) olmayup ve ele getirülmediklerinden emvâl-i mîriyye ukde-i te'hîre düçâr olmağla maktûl-ı mezbûrun deyn-i mîrîsi olup gasben ahz eyledikleri meblağ-ı mezbûr alâ-eyyi-hâlin merkûmândan tahsîl olunmak bâbında ma'den emîni mûmâ-ileyhe hitâben diğêr bir kıt'a bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim infâz ve icrâ olunmamağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince meblağ-ı mezkûr merkûmândan tahsîl ve emniyet ve âsâyîş-i ibâd zımında Diyarbakir kal'asına kal'a-bend olunmak sana hitâben müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â olduğuna binâ'en sen ki Diyarbakir beylerbeyisi mûmâ-ileyhsin, mezbûrân bi-eyyi-vechi kân buldukları mahalde ahz ve Amid kal'asına kal'a-bend ve zimmetlerinde mectemi' olan emvâl-i mîriyye temâmen ve kâmilen emvâl ve eşyâlarından tahsîl ve bî-kusûr ma'den emîni tarafına teslîm olunduktan sonra kal'ada ibkâ ve keyfiyetleri Der-aliyyeme i'lâm olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen ve mektûmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer mezkûrların zimmetlerinde [s.202] mütehakkak olan emvâl-i mîriyyenin bi-eyyi-hâlin temâmen tahsîl ve şerr ü mazarratlarından fukarânın tahlîsiyle ma'den-i humâyûnun ihtilâlinden vikâyesi senden kat'ân matlûb-ı şâhânem idiğü ma'lûmun oldukda mezbûrânı bi-eyyi-vechi kân buldukları mahalde ahz ve kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-bend-birle zimmetlerinde müctemi' ve mütekarrer olan emvâl-i mîriyyeyi temâmen ve kâmilen emvâl ve eşyâlarından tahsîl ve bî-kusûr ma'den emîni mûmâ-ileyh tarafına teslîm itidirildikten sonra kendülerini kal'ada ilkâ ve keyfiyetleri alâ-vechi's-sihha Der-aliyyeme arz ve inhâya mübâderet eyleyüp şöyle ki hâtır ve gönüle ri'âyet ile merkûmânın ahzlarında ve emvâl-i mîriyyenin tahsîlinde ednâ mertebe kusûr ve rehâvetin vukû' bulmak ihtimâli olur ise özr ve illetin karîn-i isgâ olmayup mazhâr-ı itâb-ı şedîd olacağın bî-iştibâhdır. Ana göre bu husûs-ı mühimme kemâl-i i'tinâ ve ikdâm ve kusûr ve tesâmühden ittikâ-i tâm eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde mezbûrânı kal'aya vaz' ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf firâr ve itlâklarından mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 1196.

[s.202/1]

Erzurum Vâlsine mîr-mîrân-ı kirâmdan Gümüşhane Emîni (boşluk) dâme ikbâluhûya ve Kemah ve Gercanis kâdîlarına ve hâlâ Kebân ma'den emîni Yeğen Mehemed zîde mecdühûmâ ve Der-aliyyemden husûs-ı mezbûra mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) zîde kadrühû (boşluk) ve (boşluk) kal'ası dizdârına hüküm ki, Sen ki Gümüşhane Emîni sâbık-ı mûmâ-ileyhsin. Bundan akdem Der-aliyyeme vürûd iden bir kıt'a arzının me'âlinde Gümüşhane ma'deni mülhakâtından Kemah ve Gercanis ve Kuruçay kazâlarında Kebân ma'denine müretteb senevî kırk sekiz bin ikiyüz aded kalhâne kütüklerin tahsîliçün tarafından müte'ayyin âdemler lede'l-vürûd mârrü'z-zikr kazâlar ahâlîleri ekrâd eşkıyâsına istinâden tagallübâne hareket ve voyvodaları dahi tama'-ı hâma tebe'iyet ve re'âyâya cevri ü ezâyâ mücâseret ve adem-i itâ'at-birle zikr olunan kütüklerden işbu sene-i mübârekeye mahsûben (..) (..) on sekiz bin kütük irsâl ve mâ'adâ bâkî kalmağla Gümüşhane'ye mâl-ı sermâye kayd ve havâle olunan mâl-ı avârız ve sâ'ir viregeldikleri mu'inâdiyelerinin tahsîli zımnında mâliye tarafından mukaddemâ sudûr iden emri-i şerîfim lede'l-vürûd doksân dört senesi mâlından cüz'î meblağ edâ ve ma'adâsı bâkî kalup huşûnet ve ru'ûnet ile edâsında muhâlefet ve te'dîblerinde iğmâz olunur ise sene-i cedîde kütük ve sermâye mâlının tahsîlinde usret ve su'ûbet der-kâr olmakdan nâşî Kemah voyvodası Sağır-zâde İbrahim ve Kemah kurâsından Kuruçaylı Beyi ve hevâdârları birer kal'aya kal'a-bend olunmak üzere emri-i şerîfim tasdîr ve Der-aliyyemden müte'ayyin mübâşir ile tesyîr ma'den-i mîriyenin tataruk-ı halelden vikâyesi lâzime-i hâlden olduğuna binâ'en hâlâ Darbhâne-i Âmirem Nâzırı Mîr Mehemed zîde mecdühûnun i'lâmı mantûku üzere bi'l-fi'l Başdefterdârım Hasan dâme uluvvühûnun i'lâmı mûcebince işbu sene-i mübâreke evâhir-i Rebi'ü'l-âhir'inde siz ki vezîr-i müşâr ve Kemah kâdîları mûmâ-ileyhimâsız. Size hitâben emri-i şerîfim sâdır olmuş idi. Bu def'a nâzır-ı mûmâ-ileyhin Der-aliyyeme takdîm eylediği bir kıt'a takrîrinde Gercanis Voyvodası Mîr Mustafa dahi merkûmûn misillü envâl-i bakâyânın bir def'a edâsında ızhâr-ı muhâlefet eylemek hasebiyle ol dahi te'dîbe muhtâc olduğu tahrîr ve inhâ ve voyvoda-i merkûm Mîr Mustafa ile mukaddemâ dâhil-i emri-i âlî olan Kemah Voyvodası Sağır-zâde ve Kemah Voyvodası Mîr İbrahim Kuruçaylı Ebu Bekir ve hevâdârları havâlî-i mezkûrede vâkî birer münâsib kal'aya vaz' olunduktan sonra (..) te'hîr olan altı yüz bin iki yüz aded kütük ile doksân beş senesinden bakâyâya iktizâ iden mâl-ı avârızda ve sâ'ir viregeldikleri

mu'înât dahi temâmen tahsîl ve (..) ve mübâşir ma'rifetiyle emîn-i mûmâ-ileyhimâya teslîm ve zikr olunan kütük ve mâl-ı avâriz ve mu'înâdiyelerinin(?) doksan altı senesinde dahi bi't-temâm edâ ve teslîm eylemeleri husûsu kezâlik nizâm-ı kavîyeye rabt olunmasına ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında size hitâben emr-i münîfim sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i meşrûh târîh-i mezkûrede emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın nâzır-ı mûmâ-ileyhin istid'âsı mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ü hareket olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz, ma'den-i mîrîye mu'înâtın kesrinden vikâyesi ve nizâm-ı mer'îsinin halelden muhâfazası lâzıme-i hâlden olduğu cihetden sinîn-i mezkûrede bakâsıyla ve iş bu sene-i mübârekenin avâriz ve mu'înâdiyesinin bi-eyyi-hâlin îcâb idenlerden temâmen tahsîl ve emîn-i mûmâ-ileyh taraflarına teslîmi matlûb-ı şehr-i yârânem olduğu ma'lûmunuz oldukda mukaddemâ ve hâlâ şeref-rîz-ı sudûr olan evâmîr-i şerîfem müceblerince matlûbât-ı mezkûreyi mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle min gayr-i tereddüd ve alâ-eyyi-hâlin yerlü yerinde tahsîl ve mahalline teslîmine mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve emvâl-i mîriyye-i merkûmenin te'hîrine bâ'is olan bâlâda isimleri mastûr kimesneleri dahi li-ecli't-te'dîb münâsib kal'aya irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmları dizdârı olduğun kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîfim ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 196.

[s.202/2]

Belgrad ve Seddü'l-bahir kal'ası muhâfazasına me'mûr dergâh-ı mu'allâm cebecileri üzerlerine bundan akdem zâbit vekîli olan Seyyid Ahmed Çavuş zîde kadrühûya hüküm ki,

Sen ki mûmâ-ileyhsin. Bu esnâda kâ'ide-i ocağa mugâyir hilâf-ı rızâ harekâtın zuhûr eylediğinden te'dîb ve gûş-mâlin muktezî iken tekrâr kal'a-i mezbûrun zâbitliğinden azl oldum deyü ba'zı kimesneleri tahrîk-birle dürlü dürlü fesâdâta ictisâr eyledüğün mesmû' olmağla Niğbolu'da (..) (..) ikâmetin fermânım olmağın iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve ocağ-ı âmirem çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Gerekdir ki ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh vardıği sa'at kat'â

te'hîr ve tevkîf(?) etmeyüp Niğbolu'ya azîmet ve varup mahall-i mezkûrede ikâmet eyleyüp devâm-ı ömr devlet-i şâhâneme du'âlarına müdâvemet eyleyesin, ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, zâbit-i sâbık mezkûru sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mahall-i me'mûresine bir kadem ikdâm ve bir sa'at mukaddem irsâl ve îsâline mezîd-i dikkat ve sa'y-ı gayret eyleyesin deyü dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ cebecibaşı olan el-Hâc Süleyman dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 1196.

[s.202/3]

Gemlik kazâsı nâ'ibine ve Rodos kal'ası dizdârına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûra tâbi' Katırlı(?) nâm karyeden el-Hâc Ömer nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ihtilâl-i memlekete bâdî harekâta tasaddî eylediğine binâ'en bundan akdem merkûmun Rodos kal'asına kal'a-bendiçün sâdır olan emr-i şerîfim ol tarafa lede'l-vürûd mezbûr Ömer mahallinde olmamağla tenfiz-i emr-i şerîfim mümkün olmadığı ve mezbûr öteden berü nizâm-ı memlekete bâ'is olduğuna binâ'en her ne vakit karyesine gelüp ahz olunur ise me'mûr olduğu kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend ile te'dîb olunması bâbında emr-i şerîfim sudûru sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında tahrîr ve istid'â olduğuna binâ'en merkûm Hâcî Ömer her ne vakit ahz olunur ise alâ-eyyi-hâlin kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend itdirilmek fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen iş bu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi nizâm-ı memleketi halelden vikâyeten ve ahâlîsi sıyâneten i'lâmı nâtik olduğu üzere mezbûr Ömer her ne vakit ol tarafa gelür ise ahz ve mukaddemâ sudûr iden emr-i münîfim mücebince kal'a-i mezbûreye irsâl ve îsâline ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde mezbûru kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârına mücânebet ve kal'a-bend olduğu Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca sene 196.

[s.202/4]

Gemlik kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Gemlik kazâsına tâbi' Kumlu-i sagîr karyesi sâkinlerinden Aşçıoğlu Hâcî Mehmed ve Hâcî Abdi oğlu Hâcî Ahmed ve Göğülmüş(?) dimekle ma'rûf kimesnelerin li-ecli't-te'dîb Rodos kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında sâdir olan emr-i âlî ocakdan çavuş mübâşeretiyile lede'l-vürûd merkûmûn mevcûd olmadıklarından mübâşiri eğerçi avdet itdirilmiş olup lâkin mezbûrûn alîl olduklarından başka ba'de'l-yevm umûr-ı vilâyete ve kimesnenin husûsuna karışmayup kendü ırlarıyla mukayyed olmak üzere müte'ahhid ve (..) sabıkâlarından te'dîb ve mustağfer olmalarıyla hâllerine merhameten kal'a-i merkûmeden ve itlâkları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vârid olan i'lâmında istid'â olunduğu ecilden mastûrû'l-esâmî üç neferin kal'a-i merkûmeden afv ü itlâk olunmaları fermânım olmağın imdi ber-vech-i meşrûh üç nefer merkûmûnun muktezâ-yı ta'ahhüdlere üzere hâllerine terahhümen fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırlarıyla mukayyed olup umûr-ı memlekete Kimesnenin husûsuna karışmamak şartıyla cerâyim-i sâbıkaları afv olunduğu ma'lûmun oldukda mukaddemâ sâdir olan emre mebnî kal'a-bend teklîfi ile merkûmûnun ta'addî ve rencîde itdirilmemek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca sene 196

[s.203]

[s.203/1]

Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve zikri âtî zimmîlerin buldukları mahallin kâdîsına ve Narda kal'ası dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i Aliyyem havâlîlerinde geşt ü güzâr ve meks ve firâr üzere olan Yanbavi(?) Avasil(?) Kosto ve Dermanto(?) ve refiki Kabor(?) Yani(?) nâm zimmîler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup vazîfesi olmayan umûrlara müdâhale ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-hem-vâreye cesâretleriyle müfsidân-ı mersûmânın vücûhla sezâ-vâr te'dîb gûş-mâl oldukları rumî mahzar güne varaka ile taraflarına ifâde eylediklerin bildirüp müfsidân-ı mersûmânın Âsitâne-i

aliyyeme dühüllerinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunurlar ise çavuş mübâşeretiyile ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Narda kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyile istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretiyile kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 196.

Yalnız mesfûr Kosto'nın vüsûlünü müş'ri Narda kal'ası dizdârının arzı gelmiştir.

8 N sene 96.

[s.203/2]

Kocaili sancağında vâkı' Karasu ve Bozcaada nâ'iblerine hüküm ki, Kocaili sancağında vâkı' Karasu iskelesi rü'esâsından olup Habazan(?) tâ'ifesi ve sâ'ir ibâdullâh el-yevm Âsitâne-i aliyyeye otuz dörd aded sefâyin ile hatab nakl iden Pehlivan Mustafa Re'îs ve Salih Re'îs ve Abdullah Re'îs ve diğeri Abdullah Re'îs ve Süleyman Re'îs ve âhar Mehemed Re'îs ve Mustafa Re'îs ve Hasan Re'îs ve diğeri Mustafa Re'îs ve İsmail Re'îs ve sâ'irleri meclis-i şer'-i münîrde takrîr-i kelâm idüp bizler Karasu kazâsından sefînelerimize hatab tahmîl ve Âsitâne-i aliyyeye nakl idüp kendü hallerimizde ırzlarımız ile mukayyedler iken kazâ-i mezbûra tâbi' Lahna(?) nâm karye sâkinlerinden mütegalibe ve cebâbireden el-Hâc Ali nâm kimesne zuhûr ve rüfekâsından İstanbul'da sâkin kuzâtdan Feyzullah Efendi ve (..) Arab el-Hâc Abdullah demekle ma'rûf kimesnelere istinâden sefînelerimiz ile iskele-i merkûmeye vardığımızda Âsitânede odun naklinden bizleri men' ve her bir neferimizi hilâf-ı şer'-i şerîf tecrîm ve tekdîrden hâlî olmadığından hatabın glâsına(?) bâ'is ve bâdî olmalarıyla merkûmûnun şerr ü mazarratları men' ve def' olunmak matlûbumuzdur didiklerinde Habazan(?) tâ'ifesinin nizâm ustaları ma'rifetiyle re'îsleri kethüdâsının su'âl ve tashîh-birle hakîkat-i keyfiyetleri i'lâm olunmak için sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen hâzırûn-ı bi'l-meclis bi'l-cümle nizâm ustaları ma'rifetiyle husûs-ı mezbûr hâlâ re'îsler kethüdâsı ve İstanbul Ağası es-Seyyid Ahmed zîde mecdühûdan istintâk olundukda bu def'â rü'esâ-yı mezkûrûnu takrîr-i meşrûhları vâkı'-ı mutâbık ve nefsi'l-emre muvâfık olduğundan mâ'adâ mezbûrûnunun havfindan nâşî rü'esâ-yı mezbûrûnun sefîneleri olduğu mahalde hâlâ merbût olduğunu haber virmele mezbûr el-Hâc Ali ile rüfekâsı mezbûrânın şerr ü mazarratlarının men' ü def'i husûsunu rey-i

âlîye menût idiğün hâlâ İstanbul Kādîsı mevlânâ Mehemmed Sadık zîde fezâ'ilühû
i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince mezbûr el-Hâc Ali ibereten-li'l-gayr çavuş
mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C sene 1196.

*Merkûm nefyden itlâk ve husemâ zuhûrunda Âsitânedede murâfa'a olmak üzere emr
yazılmışdır.*

Fî evâhir-i C sene 96.

[s.203/3]

Alansonya Kādîsı'na ve Alansonya Hâssı Voyvodası (boşluk) zîde mecdühûya ve
Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Alansonya Kādîsı Mevlânâ-yı es-Seyyid Mesud zîde fazlühûsun. Bu def'a Der-
aliyyeme vürûd iden arzında kazâ-i mezbûra tâbi' Kilisalı(?) nâm karye[de]
mütemekkin kocabaşılık iddi'âsında olan İstaniri(?) ve Acı İstamez(?) nâm zimmîler
haydûdluk ile me'lûf ve haşerâta mu'în ehl-i ırza mühîn ve re'âyâ fukarâsını dâ'imâ
tekdîr ve tecrîm âdet-i kadîmeleri olduğundan gayrı yüz doksan beş senesinde ehl-i
ırz zümresinden re'âyâ fukarâsını sıyânet ve cezâsına sa'y Kalem(?)oğlu Katoş(?)
nâm zimmîyi karye-i mezbûre civârında bağlar arasında bi-gayrı hakkın katl ve
haydûdları karye-i mezbûreye götürüp kendü tarafgîrleri hânesinde ihfâ eyledikde
kazâ-i mezbûr subaşısı haber aldıkda üzerlerine varup muhârebeye tasaddî ve esnâ-
yı muhârebede bir nefer sekbânı katl ve karye-i mezbûrede nısfü'l-leylde bir nefer
kefereyi bilâ-cerh katl eylediklerinden müfsid-i mesfûrların bu gûne hilâf-ı marzî
harekâtlarından ahâlî ve re'âyâ bi'l-küllîye meslûb ve ahvâlleri diğergûn oldukların
bi-esrihim meclis-i şer'de tazallum ve inhâ ve mesfûrların üzerlerinden tasallut
gâ'ileleri bi'l-küllîye men' ve def'-birle Benefşe kal'asına zindân-bend olunmaları
bâbında hükmi humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs vâkı' hâli arz eylediğın
ecilden sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mesfûrlar ahzıyla Benefşe
kal'asına irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde mesfûrları kal'a-i merkûma
kal'a-bend olunmaları bâbında fermân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 97.

[s.203/4]

Yenişehir-i Fenar Mollâsına ve zikri âfî papasın bulunduğu mahallin kâdisına ve Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve cemâ'at-i metropolidan mektûb [gönderüp] Yenişehir müzâfâtından Yenice nâhiyesi sâkinlerinden papa Zakri veled-i Papa Manol nâm papas kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî idüp sezâ-vâr te'dîb olduğun bildirüp mesfûr nâhiye-i mezbûr zâbiti ma'rifetiyle her ne mahalde bulunur ise ahz ve Aynaroz cezîresinde kâ'in Karaş(?) nâm mahalde olan kal'aya kal'a-bend olunup itlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere mahalle-bend[kal'a-bend] olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 96.

[s.203/5]

Sakız cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden Paşalı Abdullah dimekle ma'rûf kimesne mukaddemâ Ağa kapusunda ba'zı hizmetde iken hilâf-ı rızâ müzevvir da'vâlarda bulunduğundan başka Erdek A'yânı mâddesi için re'âyâyı tahrîk ve tezvîr da'vâlar ile arz-ı hâl takdîm ve tasdî' eylediğine binâ'en bundan akdem dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası sâbık takrîriyle cezîre-i Sakız'a bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmağla Der-aliyyemde iyâl ü evlâdı sefil ve sergerdân kaldıkların bâ-arz-ı hâl inhâ ve hâllerine merhameten cezîre-i mezbûreden afv ü itlâkı istid'â-yı inâyet ve eyyâm-ı mübârekeye terahhümen afv ü itlâkiçün emr-i şerîfim sudûru dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri Ağası tarafından bâ-takrîr inhâ olunmağla takrîri mücebince fîmâ-ba'd o makûle hareket eylememek şartıyla cürmü afv olunmağla itlâkı bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 1196.

[s.204]

[s.204/1]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,
İbrail tarafından iki nefer hatun bir nefer oğlu ve bir nefer zevci ile gelürleriken İsmail kazâsı sâkinlerinden Ali Koca ve Kili kasabası sâkinlerinden Kara Ali ve Ali oğlu Bekir nâm şakîler yedi sekiz nefer refikleriyle İsakcı kazâsı hudûdunda vâkı' Rakil(?) nâm karyeye mürûrlarında önlerine geçüp mezbûretân hatunun bir neferini cebren ahz ve hilâf-ı şerî'at-i garrâ fi'l-i şenî' kasdıyla adalar derûnunda kamışlar arasına götürdükleri huzûr-ı şer' de inhâ ve ihbâr olundukda serdâr ve ahâlî ta'yîn ile merkûmun üç nefer fezâhat-pişeler ahz ve icrâ-yı te'dîbleriçün bâ-ma'rifet-i şer' kal'a derûnunda vâkı' zindâna vaz' ve habs olunmuşlariken İsakçı anbarından zahîre iştirâsına varan seffine re'îslerinden yirmi beş bölüğün yüzbaşılardan Kara Ahmed ve Aynalı(?) Ömer ve Trabzonlu (..) oğlu Kara Ali dimekle meşhûr kimesneler otuz neferden mütecâviz Müslim(?) gemici tâ'ifesiyle ale'l-gafle kal'ayı basup kapularını şikest ve zindânda mahbûs eşkiyâ-yı mezkûrûnu ihrâc eylediklerine binâ'en Âsitâne-i aliyyeme vürûdlarında ahz ve te'dîbât-ı lâyıkaları icrâ olunmak husûsu bu def'a İsakcı kazâsı nâ'ibi tarafından vürûd iden i'lâmı ve İsakcı mütevellîsinin tahrîrâtlarında derc ve iş'âr ve bâlâda mezkûr yirmi beş bölüğün yüzbaşılardan Ömer Re'îs ile seffine mallâhlarından Hasan ve Osman ve İbrahim ve diğer Hasan ve diğer İbrahim ve Ali ile altmış dört cemâ'atin diğer Osman nâm sekiz nefer eşkiyâ bu tarafda ahz olundukların bâ-takrîr inhâ olunmağla bâlâda mastûr fezâhat-pişelerin te'dîbât-ı şer'iyyeleri icrâ olunmak üzere kal'aya vaz' olunup o makûle fesâdı irtikâb idenlerin be-her hâl haklarında lâzım gelen te'dîbât-ı şer'iyyenin icrâsı lâzımeden iken merkûmûnu himâyet ve sıyânet bir töhmet olunduğun kat' kal'a-i sultânî üzerine varup kapuları şikest ve mahbûsları ahz ve kal'a-i pâdişâhâneme hücum töhmeti dahi te'dîblerini iktizâ eylediği bedîhiyâtdan olmağla rüfekâları dahi bulunup her ne mahalde iseler ba'de'l-ahz anların dahi te'dîbleri icrâ olunmak üzere olmağla bu def'a ahz olunan sekiz nefer şakâvet-pişeler ocakdan me'mûr çavuş mübâşeretiyle liecli't-te'dîb Seddü'l-bahir kal'asına kal'a-bend olunup itlâk ve firârlarından ve bilâ-emr-i âlî sebîlleri tahliyesinden mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 196.

[s.204/2]

Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Karasu iskelesi hatab sefâyini rü'esâsı sefînelerine hatab tahmîl ve Âsitâne-i aliyyeme nakl ider iken Karasu kazâsına tâbi' Lahna(?) nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Ali nâm kimesne İstanbul'da sâkin kuzâtdan Feyzullah ve Birinci(?) Arab el-Hâc Abdullah nâm kimesnelere istinâden odun naklinden men' ve hilâf-ı şer'-i şerîf tecrîm ve tekdîr eylediğin erbâb-ı vukûf ihbâr ve şerr ü mazarratlarının men' ü def'ini inhâ ve istid'â eylediklerine binâ'en İstanbul Kādîsı i'lâm ve mücebince mezbûr el-Hâc Ali'nin ibreten li'l-gayr çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmasını hâvî çend rûz mukaddem emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Bu def'a Ser-muhâsib-i hâssa Abdülhalim zîde mecdühûnın Der-aliyyeme takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâli mefhûmunda mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden sâlifü'z-zikr Lahna(?) karyesi sükkânından merkûm el-Hâc Ali kendü hâlinde olup hilâf-ı şer' ve mugâyir-ı rızâ vaz' ü hareketi yoğuiken eşirrâ-yı mezbûrûn kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî kâdîdan i'lâm ahz ve hilâf-ı vâkı' mevâdd isnâdıyla iştikâ ve Bozcaada'ya çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâ olunup lâkin ifk ü iftirâyı mutazammın olduğundan ziyâde mağdûr ve ahvâlî diğerr-gûn ve perîşân ve merhamete şâyân olduğunu inhâ ve itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğin ecilden merkûm el-Hâc Ali'nin sû'-i hâlini haber virmeleri bi'l-muvâcehe olmayup gıyâbında olduğuna binâ'en ağrâz-ı nefsanîyeye mebnî olmak ihtimâli melhûz olup bu sûretde merkûma gadr-ı lisâniyesi der-kâr olmağla itlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer şeref-rîz-i sudûr iden emr-i münîfim tarafına vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C sene 196.

[s.204/3]

Nevrakop kazâsı nâ'ibine ve Benefşe kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki Nevrakop kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Yeğen Mustafa zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp medîne-i Nevrakop'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve ahâlî ve fukarâ meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûre sükkânından Selim Ağa ve Dalkılıç(?) Mehemmed dimekle ma'rûf

mefsedet-pîşeler öteden berü kendü hâllerinde olmayup cerr ü menfa‘at ve icrâ-yı nefsâniyet sevdâsıyla ibâdullâha envâ‘-ı şürûr ve mazârta ictisârlarından mâ‘adâ sekbân irsâliyle Osniçe(?) karyesinden Şevkal(?) Mehemmed ve aded-i ağnam yazıcısı tâhir nâm mazlûmları bilâ-cürm alenen katl itdirüp ve bunların emsâli ihtilâl-i beldeye bâdî nice nice fesâdata mücâseretleri haddi tecâvüz etmekle merkûmân Benefşe kal‘asına kal‘a-bend-birle zulm ve ta‘addîlerinden tahlîsi kesr-i(?) beyân-ı fukarâ zımında emr-i şerîfim sudûru recâsında oldukların bi‘l-iltimâs arz eylediğın ecilden merkûmân çavuş mübâşeretiyle ibreten li‘l-gayr Benefşe kal‘asına kal‘a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C sene 196.

Merkûmların vüsûllerini müş‘ir kal‘a-i mezbûr beyinin arzı gelmiştir.

Fî 24 Za sene 96.

Çavuş mübâşeretiyle tebdil olunmuşdur.

5 Ş sene 96.

[s.204/4]

Keşan kazâsı nâ‘ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Kırım Hanı Selim Giray Han dâmet me‘âliyehunun bu def‘a Der-bâr-ı atıfet-karârıma vârid olan bir kıt‘a kâ‘imesinde bundan akdem tarafından Bakkal Yani nâm zimmî zehâyir iştirâsiçün Tekfurdağı'na irsâl olundukda Tekfurdağı'nda mütemekkin Rumlar kethüdâsı dimekle ma‘rûf zimmî mersûm Yani'yi ahz ve bilâ-mûceb mebâliğ-i vefîre mutâlebesiyle mesfûru darb-ı şedîd ile darb ve icrâ-yı mel‘anete ictirâ ve harekât-ı nâ-ber-câya tasaddîsi zâhir ve hüveydâ olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyle Keşan kasabasına nefy ü iclâ olunup ancak mersûm te‘dîb ve ıslâh-ı nefis olduğu beyânıyla mesfûrun cürmü afv ve nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmasını muhtevî emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid‘â olunduğuna binâ‘en fimâ-ba‘d bu makûle hareket olmamak şartıyla itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 196.

[s.204/5]

Mora Muhassılı vezîre ve Balya Badra Kādîsî'na ve Balya Badra Voyvodası Mustafa zîde mecdühûya ve Menekşe(?) kal'ası dizdârına hüküm ki,

Evkâf-ı humâyûnum mülhakâtından mârrü'z-zikr Balya Badra mukâta'asının işbu (..) doksan altı senesine mahsûben zabt ve idâresine taraf-ı vakf-ı humâyûnumdan voyvoda nasb(?) olunan mûmâ-ileyh Mustafa doksan beş senesinden bakiyye kalan emvâl-i mu'îne-i(?) mukâta'ayı ma'rifet-i şer'le îcâb iden re'âyâdan ber-mu'tâd-ı kadîm mutâlebe ve cem' ve tekmîl-i irâde eyledikde re'âyâ-yı belde cümlesi te'dîbiyesine şürû' ve ceste ceste tedârük ve teslîme ta'ahhüd ve ikdâm üzereler iken ittihâdlarından mel'anet-pîşe ve fesâdât-pîşe(?) Hırisanto Carto(?) ve Kostati Tonboli(?) nâm iki nefer zimmîler ızhâr-ı inâd-birle re'âyâyı ifsâd idüp müte'ahhid oldukları emvâl-i mu'îniyeyi edâdan imtinâ' ile hâkimü's-şer'e ve voyvodaları mûmâ-ileyhe muhâlefet ve müfsîdân-ı mesfûrân tahrîk ve ifsâdlarına takviyyet virilmekle bu def'a muharrikât-ı mesfûrân te'dîb olunmadığı sûrette doksan beş senesi bakâyâsından başka doksan altı senesine mahsûben tahsîl olacak emvâl-i mukâta'anın dahi husûlü müte'assir olacağı voyvoda-i mûmâ-ileyh tahrîr ve inhâ eylediğine binâ'en müfsîdân-ı mesfûrân ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek te'dîben Menekşe(?) kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ vakf-ı humâyûnum kâ'im-makâmı olan darbhâne-i âmirem nâzırı Mîr Mehmed zîde mecdühû bâ-takrîr istid'â eylediği ecilden siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız, zimmiyân-ı mesfûrân ahz ve li-ecli't-te'dîb Menekşe(?) kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi vakf-ı humâyûnum mülhakâtından olan mukâta'a-i merkûm emvâl-i mu'îniyesinin ukde-i te'hîre düçâr olunması mücib hâlet vukû'una rızâ-yı mülûkânem olmamağla bâlâda isimleri mastûr iki nefer muharrik zimmîleri ma'rifetiniz ve voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Menekşe(?) kal'asına irsâl ve tesyîre mübâderet eylesin ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde mezkûrânı kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından mücânebet eylemen için yazılmışdır.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 96.

[s.205]

[s.205/1]

Kara Burun Nâ'ibine ve Foça-i Cedîd dizdârına hüküm ki,

Sen ki Kara Burun kazâsı nâ'ibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Abdullah zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûrda sâkin ulemâ ve sulehâ ve re'âyâ ve berâyâ bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûr sükkânından cebâbire ve mütegalibeden İbrahim Ağa ve oğulları Ahmed ve Deli Ömer nâm kimesneler öteden berü kendü hâllerinde olmayup sa'y-ı bi'l-fesâd ve mûkız-ı fitne ve celb-i mâl sevdâsıyla kasaba-i mezbûrun ihtilâlîne bâdî ve mukâta'a mâlının tedennîsine ve mâl-i mîriyyenin adem-i tahsîline bâ'is olup kazâ-i mezbûra ifsâd ve ihtilâlden hâlî olmayup ve kendülerden ve evzâ' ve etvârlarından hoşnûd ve râziyetlü(?) olmayup emn ü rahâtları meslûb ve şerrlerinden taşra çıkmaya mecâlleri kalmayup perâkende ve perîşân olacakları emr-i mukarrer olmağla defe'âtle kendülere tenbîh olundukda isgâ olunmayup bir gûne mütenebbih olmayup evvelkinden ziyâde zulm ve ta'addîyâta mübâderet ve gûnâ gûn fezâhata mücâseret ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i emr-i âlî harekete cesâret etmeleriyle mezbûrlar Foça-i Cedîd kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün keyfiyet-i hâllerini hakîkati üzere Der-aliyyeme arz ve i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs etmeleriyle fî nefsi'l-emr takrîrleri vâkî' mutâbık olmağla mes'ûllerine müsâ'ade olunmamak bâbında arz eylediklerin ecilden vech-i meşrûh üzere merkûmûn voyvodaları ma'rifetiyle ahz ve Foça-i Cedîd kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 196.

[s.205/2]

Dîvân-ı mu'allâ erkânımdan çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf dâme mecdühûya ve Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Galos ve Ermiye(?) Nâ'ibleri tarafından bu def'a Der-bâr-ı ma'delet-karârıma vârid olan iki kıt'a i'lâmlarında Yenişehir-i Fenar kalemi cizyesi mülhakâtından Galos ve Porteriye(?) ve Fethur(?) ve sâ'ir ma'lûmü'l-esâmî kurânın ehl-i zimmet re'âyâları meclis-i şer'e varup be-her sene kalem-i mezbûr cizyesini cibâyet-i mirîden deruhde idenler ez'âf-ı muzâ'af mebâliğ-i kesîre zammıyla Arnavud tâ'ifesine iltizâm

eylediklerinden tâ'ife-i merkûm dahi cizye cibâyetiçün kırkar ellişer sekbân ile karye be karye geşt ü güzâr ve müft ü meccânen yem ü yiyecek mutâlebesi mugâyir-i şürût her bir evrâkdan on dörder guruş ba'de't-tahsîl bitirme nâmı ve sâ'ir bahâne ile katı vâfir akçelerin tahsîl ve ahz ve darb ile envâ'-ı zulm ve ta'addiyâta ibtidâr etmeleriyle fîmâ-ba'd bu makûle mezâlîm ve ta'addiyâtdan vâreste ve masûn olmalarıçün kurâ-i merkûmenin mukayyed olan cem'an iki bin altıyüz otuz altı aded cizye evrâkları kalem-i mezbûr topundan ifrâz ve tefrîk ve başkaca boğcaya rabt ve be-her sene zâbitleri ma'rifetiyle şürût-ı berât üzere cibâyet ve tahsîl itdirilmek niyâzında oldukları tahrîr ve inhâ ve hazine-i amiremde mahfûz cizye muhâsebesi defterlerine nazâr olundukda bu makûle kalemin ifrâz ve tefrîki mugâyir-i kânûn ve şürût ve muhill-i nizâm olduğuna binâ'en mes'ûllerine bir vechile mesâğ olmayup redd ile cevâb virilmek şürûtundan idiğü ve mâl-ı cizye nassen ve ictihâden îcâb iden vâridât-ı şer'iyeye beytü'l- mâl-ı Müslimîn olduğuna binâ'en bir akçesinin kesr ve noksâniyetine kâ'ide-i mîriyyenin mesâği olmayup cibâyet ve tahsîli husûsunda herkes cizyedâra i'ânet ve müzâheret eylemeleri Hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla mu'anven berât-ı âlî-şân şürûtundan olmakdan nâşî bu makûle evrâk-ı kesîre ile mukayyed cesim-i cizyenin cibâyet ve tahsîli ta'tılden sıyâneten ibtidâ-i emrde iştikâ idenlerin şikâyetleri tahsîl şürûtunun mugâyiri olmağla emvâl-i cizye tahsîl oluncaya dek çavuş mübâşeretiyle ba'zen kal'a-bend ve ba'zen diyâr-ı âhara nefy olunmaları re'y-i âliye ihâle-birle emr-i şerîf virilegeldiği muhâsebe-i merkûmeden tahrîr olduğuna bi'l-fi'l Başdefterdârım olan Hasan dâme uluvvühû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince şikâyete ibtidâr idenlerden Ağrakalı(?) Kôr Aleksî refiki (boşluk) ve Tırhalalı Tebo ve refiki (boşluk) nâm zimmîler bu tarafda ahz olunmalarıyla çavuş mübâşeretiyle ibreten li'l-gayr Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi Sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin ber-menvâl-i muharrer bu cânibde iki nefer refikleriyle ahz olunan mesfûrân Kôr Aleksî ve Tebo nâm zimmîleri ibreten li'l-gayr siyâneten-li'l-mîri ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) zîde kadrühû mübâşeretiyle Bozcaada cezâresine nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vüsûllerinde dört nefer mesfûrları cezâre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve bir hatve hâric mahalle hareketlerine ruhsat ve cevâzdan mübâ'adet ve vüsûllerini çavuş-ı mûmâ-ileyh ile Der-bâr-ı atûfet-karârıma tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 196.

Kör Aleksî'nin vüsûlünü müş'ir arzı gelmiştir.

Fî 14 B sene 96.

Mesfûr Kör Aleksî'nin itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 97.

[s.205/3]

Yenişehir-i Fenar mollâsına ve zikri âtî papasın bulunduğu mahallin kâdîsıyla Aynaroz cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan gelüp Yenişehir-i Fenar kazâsına tâbi' Sukaraş(?) nâm karye sâkinlerinden Papa Penabot(?) nâm papas kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra müdâhale ve âyînlerinde mugâyir harekâta tasaddî idüp sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve Aynaroz cezîresinde Kariş(?) nâm mahalde olan kal'aya kal'a-bend olunup itlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim yazılmışdır.

Fî evâhir-i C sene 1196.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M sene 99.

[s.205/4]

Ziştovi kal'ası dizdârına hüküm ki,

Selvi kazâsı ahâlîsinden bi'd-defe'ât haklarında evâmir-i şerîfem sudûr iden Haseki oğulları Hâcî İbrahim ve Hâcî Ali ve Hafız oğlu Ahmed'in buldukları mahalde ahzlarına me'mûr Ser-turnâ'î Ali zîde mecdühû Selvi kazâsına vürûdunda Lofça A'yânı Mustafa ve haseki teka'üdlerinden İbrahim eşkıyâ-yı merkûmûnun akribâlarından olmak hasebiyle Lofça kazâsında yanlarında ihfâ ve gûnâ gûn hîleye ictirâ ve emr-i münîfimin infâzı mümkün olmadığı cihetden merkûmân Mustafa ve Haseki İbrahim'in li-ecli't-te'dîb kal'a-bend olunmaları bundan akdemce bâ-i'lâm ve mahzar istid'â olduğuna binâ'en merkûmân mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz

ve münâsib kılâ'dan birine irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında bir kıt'a ve ba'dehû mukaddem sâdır olan emr-i münîfim mücebince kal'a-bendlerine ihtimâm olunmasıçün te'kîdi hâvî bir kıt'a sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mübâşiri ma'rifetiyle Zîştovi kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmalarını hâvî Lofça Kâdîsının i'lâmı ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun arzın vârid olup lâkin bu def'a mezkûrân Mustafa ve Haseki İbrahim'in Der-sa'âdetime takdîm eyledikleri bir kıt'a arz-ı hâllerinde ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesneler kendü cürmlerin setriçün ifk ü iftirâyı mutazammın inhâlarına binâ'en kal'a-i merkûma kal'a-bend olunmalarıyla iyâl ü evlâdlarından dûr ve bi-kes ve mağdûr ve şâyeste-i merhamet olunduklarına binâ'en cürmleri afv ü itlâk olunmaları bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â veistirhâm eyledikleri ecilden merkûmânın merhameten cürmleri afv olunmağla itlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir C sene 196.

[s.205/5]

Keşan kazâsı nâ'ibine ve Bozcaada kal'ası dizdârına hüküm ki,

Sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Ahmed zîde ilmühûsun. Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp havâss-ı humâyûn karyelerinden Keşan kazâsına tâbi' Çeltük(?) nâm karye ahâlîleri bi-esrihim meclis-i şer'e varup karyeleri mütemekkinlerinden İstani(?) ve Dişbudaklıoğlu(?) Vaylod(?) ve Martin(?) Sazan(?) nâm zimmîler öteden berü kendü hâllerinde umûrlarıyla mukayyed olmayup nice bî-cürm kimesneleri bi-gayrı hakkın zâbiti ve sâ'ir ehl-i örf tâ'ifesine gamz ve tecrîm ve nicelerini düyûn-ı kesîre giriftâr eylediklerinden gayrı karyelerinin ehl-i ırz kimesnelerin menzillerine girüp emvâl ve eşyâların sirka ve îsâle-i hasâr etmek âdet-i müstemirreleri olmağla bu hilâlde Keşan kasabasının hanedânı el-Hâc Emîn Efendi dimekle arîf kimesnenin hânesine dühûl ve eşyâsın sirka idüp bunun emsâli mel'anet ve habâsetlere cesâret ve emniyetleri meslûb ve perîşânlıklarına bâ'is ve karyeleri mukâta'asının husûsâtına dahi (..) dest ta'addî-birle hâsılâtının kesrine bâdî olmalarıyla ibreten li'l-gayr buldukları mahalde ahz ve ıslâh oluncaya dek Bozcaada kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkî' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden voyvodaları ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada kal'asına kal'a-bend ve mukâta'a mutasarrıflarının inhâsı olmadıkca itlâk ve sebîllerin tahliye olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i C sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

23 Z sene 96.

[s.206]

[s.206/1]

İzmir mollâsına ve hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda çavuşbaşı olan Ahmed Nazîf zîde mecdühûya hüküm ki,

Musa beşe dimekle arîf kimesne sadr-ı â‘zamım silahşörlerinden Hâcî Mehemmed zîde kadrühû benim üç yüz guruş nakd ve bir re’s (..) (..) ahz eylediğinden başka altmış beş nefer atlu ile gelüp beş gice mukaddem ve meccânen yem ve yiyecek alup bin guruş rahnedâr eyledi deyü hilâf-ı vâkı‘ iştikâ ile tasaddîye cesâret ve müzevver olup te’dîbi muktezî olmağla çavuş mübâşeretiyile İzmir’e nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin mezkûr Musa’yı Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından (boşluk) çavuş zîde kadrühû mübâşeretiyile ahz ve İzmir’e nefy ü irsâl ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vüsûlünde mezkûru ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i‘lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i B sene 1196.

[s.206/2]

Limni kal'ası dizdârına hüküm ki,

Domaniç kazâsı nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Sa'id zîde ilmühû mektûb gönderüp Domaniç kazâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup bundan akdem kazâmızda elli seneden mütecâviz a'yân ve voyvoda olan Es-Seyyid Hasan Ağa dimekle arîf kimesne vâkî' olan umûrumuzu sadâkat ve istikâmet üzere idâre ve rû'yet min külli'l-vücûh fukarâyı himâyet ve sıyânet idüp cümlemiz kendüden hoşnûd ve râzı iken ashâb-ı ağrâzdan birkaç nefer müfsid ve müzevvirler hilâf-ı inhâ merkûmun iştikâ ve Limni kal'asına kal'a-bendi bâbında bir takrîb emr-i âlî ısdâr itdirmeleriyle merkûmun hakkında ol makûle eşirrâların eyledikleri iştikâ kizb-i sarîh ve mahatt-ı tezvîr(?) ve sâ'ir şâyeste-i merhamet olmağla hâl-i perîşânına merhameten cürmü afv ü itlâkı bâbında bir kıt'a emr-i âlî-şân sudûrunu niyâzıyla Der-i devlet-medâra arz ve i'lâm olunmasın ilhâh ve ibrâm etmeleriyle fi'l-hakîka hâli minvâl-i muharrer üzere olduğuna Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi ilmi muhât ve şâmil olmağın vâkî' hâli bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden merkûm şâyeste-i merhamet olmağla fîmâ-ba'd umûr-i vilâyete müdâhale eylememek şartıyla cürmü afv olduğuna binâ'en kal'adan [ıtlâk] olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 1196.

[s.206/3]

Bozcaada nâ'ibine hüküm ki,

Havâs-ı Refî'a kazâsına müzâfa Cenalice(?) nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Murad zîde ilmühû Südde-i aliyyeme mektûb gönderüp Cenalice(?) nâhiyesine tâbi' Papa Nûkaş(?) karyesi ahâlîlerinden ma'lûmü'l-esâmî Müslimîn İstanbul'da Rumili kâdîaskeri şer'îiâtcısı kıdvetü'l-ulemâ'il-muhakkıkîn Mevlânâ Ebu Bekir zîde ilmühû huzûrunda İstanbul ahâlîsinden olup karye-i mezbûrede kâ'in erbâb-ı (..?) mutasarrıf(?) Abdurrahman bin Ahmed mahzarında mezbûr Abdurrahman ekser evkâtda karyemizde sâkin ve fitne fesâddan hâlî olmayup katl-i nüfûs ve sirka ve ihrâk-ı menzil misillü hâlâta ictisâr ve ba'zılarını şetm ve tecrîm ve bunların emsâli ef'âl-i kabîhaya cesâret ve ahâlî mutazarrır(?) oldukların inhâ eylediklerin şeri'âtçı-yı mûmâ-ileyh i'lâm ve i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ibreten li'l-gayr Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Bozcaada nâ'ibi

Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Mübâşir-i mûmâ-ileyh mübâşeretiyle tarafına vüsûlünde merkûm Abdurrahman'ı Bozcaada'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından hazer ve vüsûlünü müş'ir mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime arz ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 96.

[s.206/4]

Seddü'l-bahir kal'ası dizdârına hüküm ki,

Şehirköyü kazâsına tâbi' Deliler(?) nâm karye sâkinlerinden Emiroğlu Ömer nâm kimesnenin evlâdları Südde-i sa'âdetime gelüp babaları mezkûr Emiroğlu Ömer nâm kimesneye (..) kazâsına muzâfa Elmalı(?) nâm karye mütemekkinlerinden Acı İsak veled-i Yorgi nâm zimmî leylen ağılımı basup on dört yaşında oğlum Dimo'yu ve on iki yaşında kız karındaşım oğlu Yorgi nâm sagîrlerin üzerlerine tüfenk kurşunu atup mecrûhen mürd oldular deyü iddi'â ve müdde'âsını isbâta kâdir olamayup lâkin Şehirköyü kazâsı nâ'ibi Seyyid Ali'nin i'lâmına binâ'en bilâ-sübût yüz doksan beş senesi evâhir-i Receb'inde sâdır olan emr-i şerîfe binâ'en Seddü'l-bahir kal'asında kal'a-bend ve sefil ve sergerdân olduğun inhâ ve afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â-yı inâyet etmeğin fimâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket etmemek şartıyla kal'a-i merkümeden itlâk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B sene 196.

[s.206/5]

Hâlâ Bozcaada kal'ası muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan (boşluk) zîde mecdühûya ve Bozcaada kal'ası dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sâbıkâ Belgrad kâtibi Osman Halife'nin münâfi-i kâ'ide-i ocak harekâtı ve serhadd-i Belgrad'ın ihtilâline bâdî olduğu Der-aliyyeme inhâ olunmağla merkûmun Bozcaada kal'asına irsâl ve kal'a-bendi emrine irâde-i aliyyem ta'alluk ve ocaktan çavuş mübâşeretiyle gönderilmiş kâtib-i merkûm vürûdunda kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-bend ve vürûd ve kal'a-bend olduğunun tahrîr ve i'lâma mübâderet ve bilâ-fermân-ı âlî itlâk ve firârından ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım ısdâr

ve (boşluk) ile irsâl olunmuştur. Vüsûlünde sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhsin kâtib-i merkûm çavuş mübâşeretiyle vürûdunda derhâl kal'a-i merkûma vaz' ve kal'a-bend ve bilâ-fermân ale'l-ıtlâk ve firârından be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesin ve sen ki Bozcaada kal'ası dizdârı merkûmsun. Mezbûr Osman mübâşir ma'rifetiyle vürûdunda dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend ve bilâ-fermân-ı âlî ıtlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vürûdunu tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Ali Ağa dâme uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında

Fî evâ'il-i B sene 196.

Merkûm kal'a-bend olduğunu müş'ir dizdârı İbrahim'in arzı gelmiştir.

15 B sene 96.

[s.207]

[s.207/1]

Rumili Vâlîsi vezîre ve Bozcaada cezîresi nâ'ibine hüküm ki, Süleyman Zîde kadrühû gelüp bunun uhde ve idâresinde olan Manastır mukâta'asıyla cizyesinin emvâl-i mîriyyeleri sinîn-i sâbıka misillü yerlü yerinde cem' ve tahsîl olunmak iktizâ ider iken el-hâletü hâzihî yüz kîse akçe mikdârı mâl-ı mîrînin re'âyâ zimmetlerinde nâ-tahsîl kalması Manastır sükkânından Şatiroğlu Selim nâm kimesnenin umûr-ı mukâta'aya ihâle-i dest-i ta'arruzundan neş'et idüp hatta evrâk tevzî'i vakti olan gurre-i Muharrem'den üç gün mukaddem yerlü re'âyâdan iki bin üç yüz re'âyâyı kurb ü civârda vâkı' Vudine(?) ve gayr kazâlara irsâl ve cizyedârlar ile muhâbere ve mukâvele-birle be-her evrâklarını kırk beşer pâreye aliverdirip gadra tasaddî ve mâl-ı mîrînin kesr ve noksân tertîbine bâ'is ve bâdî olduğun inhâ ve sıyâneten-li'l-mîrî merkûmun Bozcaada cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında emri şerîfim sudûrunu istid'â ve hazîne-i âmiremde mahfûz cizye muhâsebesi defterlerine mürâca'at olundukda mâl-ı cizye nassan ve ictihâden iden vâridât-ı şer'îyyeden beytü'l-mâl-ı müslimîn olduğuna binâ'en bir akçesinin kesrine kâ'ide-i mîriyyenin mesâği olmayup cibâyet ve tahsîlinde herkes cizyedâr olanlara i'ânet ve müzâharat eylemeleri hatt-ı humâyûn şevket-makrûnumla mu'anven berât-ı âlî-şân şürûtundan olmakdan nâşî bu makûle evrâk-ı kesîre ile mukayyed cesim cizyenin

cibâyet ve tahsîlini ta'tilden ibtidâ-yı emrde iştikâ idenlerin şikâyetleri tahsîl şürûtnun mugâyiri olmağla emvâl-i mîriyye tahsîl oluncaya dek çavuş mübâşeretiyle diyâr-ı âhara nefy olunmaları re'y-i âliye ihâle ile mufassal ve meşrûh emr-i şerîf virildiği mastûr ve mukayyed olmağla vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Başdefterdârim olan Hasan dâme uluvvuhû telhis etmeğin telhîsi mûcebince çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i B sene 96.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 96.

[s.207/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Eğriboz Kādîsı'na hüküm ki, Fi'l-asl cezîre-i Mora re'âyâsından olup hâlâ Der-aliyyemde bakkal tâ'ifesinden Papazoğlu Yanaki ve Fartandır(?) ve Barlo(?) nâm zimmîler öteden berü kendü hâlinde olmayup mefset ve eşirrâlık ile me'lûf olmakdan nâşî hevâlarına tâbi dört beş nefer zimmîleri yanlarına istishâb ve ahâlî-i cezîre fukarâ-yı ra'iyetin haber ve agâhları olmaksızın umûr-ı cezîreye dâ'ir nâ-hem-vâr ve harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî-birle ba'zı hilâf-ı inhâ iştikâ ve eşedd-i (..) ictirâ eylediklerine binâ'en mûcib-i ihtilâl-i memleket ve bâ'is-i ta'til-i emvâl-i mîriyye olmağla müfsid-i mesfûrlar refikleriyle Âsitâneden ahz ve nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Mora muhassılı vezîrim Ahmed Paşa iclâlehu tarafından tevârüd iden tahrîrât ve Tripoliçe Kādîsı i'lâmında ve ahâlî ve re'âyâsı terk ve Rumiü'l-ibâre iki kıt'a mahzarlarında tahrîr ve istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretiyle Eğriboz'a iclâları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ-ileyhsin Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından ta'yîn olunan (boşluk) çavuş zîde kadrühû ma'rifetiyle mesfûrlar ahz ve Eğriboz'a nefy ü iclâ ve sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin. Vüsûllerinde mesfûrları menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B sene 196.

Mesfûrândan ancak Papazoğlu Yanaki'nin vüsûlünü müş'ir Eğriboz nâ'ibinin arzı gelmiştir.

19 Ş sene 96.

Mesfûr Papas oğlu Yanaki'nin itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

24 L sene 196.

[s.207/3]

Şam-ı şerîf mollâsına Antakya kâdîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Antakya ve Şam-ı Şerîf tevâbi'î Rum Patriği Danyal(?) nâm râhibin dâhil-i iltizâmında nefsi Şam-ı şerîf sâkinlerinden Saidiç(?) dimekle arîf Hırcoz(?) nâm zimmî dâ'imâ kendü hâlinde durmayup zümre-i müfsid ve muharrik ve vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî etmekle müfsid-i mersûmun vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb ve gûş-mâl olduğunu rumî varakalarıyla taraflarına ifâde olunduğün bildirüp mârrü'z-zikr Saidic(?) Hırcoz(?) nâm müfsid Antakya ve Şam-ı Şerîf ve havâlîlerinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise patrik-i mersûm tarafından yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefsi idinceye değin Magosa kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfiğm reca etmeğin vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i B sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 98

[s.207/4]

Manastır Kâdîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve İnöz kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'î Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Edirne ve tevâbi'î kazâ ve nevâhi ve kurâsının metropolidi Kaltikos nâm râhibin iltizâmı dâhilinde Edirne müzafâtından Manastır(?) nâhiyesine tâbi' Kozice(?) nâm karyede sâkin Beraşkoh(?) nâm zimmî zümre-i

müfsid ve muharrik ve üzerine vazîfesi olmayan umûrlara sülûk eylediğinden başka âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-marzîyeye tasaddî etmekle müfsid-i mersûmun vücûhla sezâ-vâr te'dîb ve gûş-mâl olduğunu rumî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mârrü'z-zikr Beraşkoh(?) nâm müfsid kazâ-i merkûm ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değın İnöz kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere ibreten li'l-gayr kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i B sene 196.

[s.207/5]

Şam-ı Şerîf mollâsına ve Antakya Kādîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kādîsına ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Antakya ve Şam-ı Şerîf ve tevâbi'i Rum Patriği Danyal(?) nâm râhibin dâhil-i iltizâmında nefis-i Şam-ı Şerif sâkinlerinden Tarak dimekle ma'rûf Nikola nâm zimmî dâ'imâ kendü hâlinde durmayup zümre-i muharrik ve vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî etmekle müfsid-i mesfûrun vücûhla sezâ-vâr te'dîb ve gûş-mâl olduğunu rumî varaka ile taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mârrü'z-zikr Tarak Nikola nâm müfsid Antakya ve Şam-ı şerîf ve havâlîlerinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise patrik-i mersûm tarafından yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değın Magosa kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı B sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 98.

[s.207/6]

Şam mollâsına ve Antakya Kādîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kādîsına ve Magosa kal'ası dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidan mühürlü arz-ı hâl gönderüp Antakya ve Şam ve tevâbi'i Rum Patriği Danyal(?) nâm râhibin dâhil-i iltizâmında nefsi-i Şam-ı Şerîf sâkinlerinden Hayar(?) demekle ma'rûf Boska nâm zimmî kendü hâlinde olmayup zümre-i müfsid ve muharrik ve vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-ber-câya tasaddî etmekle müfsid-i mesfûrun vücûhla sezâ-vâr te'dîb ve gûş-mâl olduğunu rumî varaka ile taraflarına ifâde olduğun bildirüp mârrü'z-zikr mesfûr Basko Hayar nâm zimmî Antakya ve Şam-ı Şerîf ve havâlîlerinde ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise metropolid-i mersûm tarafından yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefsi idinceye değin Magosa kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim (..) vech-i meşrûh üzere üzere kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı B sene 196.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra sene 98.

Tekrâr kal'a-bend için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş sene 99.

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynağı:

BOA,A.DVNS.KLB.d., nr.20

Araştırma kaynakları

AYDIN, M.A. (2002). *Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi, Türkler*, c. 10, Ankara, s. 15-20.

AYDIN, M. A. *Osmanlı Ceza Hukuku*, DİA, c.7, s.478-482

ALAKUŞ, Murat. (2016). *Boa 6 (H.1151-1152/M.1739) ve 31 (H.1221-1222/ M.1806-1807) Numaralı Kalebend Defterleri (İnceleme ve Metin)* (Yüksek Lisans Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

EKİNCİ,E.B. (2008) *Osmanlı Hukuku*.1. İstanbul: Arı Sanat Yayınları

ERİM, N.(1984), Osmanlı İmparatorluğunda Kalebendlik Cezası ve Suçluların Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme, *Osmanlı Araştırmaları*, c.4, 79-88

FİDAN, Fadimeana. (2016) Osmanlı'da zahire mübaşiri olmak: Ziştovili Hacı Ali (1749-1755), *DTCF Dergisi*, 56.2, 302-318

GENÇ, M. *Osmanlılar*, DİA, c.33 , s.525-532

İŞBİLİR, Ö. *Kalebend*, DİA, ek:2 s. 5-7

İŞBİLİR, Ömer. (2006). XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devletinde Limni Kalebendleri, *Zindanlar ve Mahkumlar*, İstanbul, Babil Yayınları, s.48-56

İNALCIK, H. (1958) Osmanlı Hukukuna Giriş Örfi-Sultani Hukuk ve Fatih'in

Kanunları. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* sayı:2
cilt:13, 102-126

KOCA, Uğur. (2015). *17 Numaralı Kalebend Defterine Göre Hicri 1182-1188
(M.1768-1774) Yılları Arasında Osmanlı Devletinde Suç, Suçlu,
Hapishaneler ve Cezalar*. (Yüksek Lisans Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar
Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

ÖZCAN, A. *Esame*, DİA, c.11, s.355-356

SAMİ, Şemseddin, (1999). *Kamus-ı Türki*.7. İstanbul: Çağrı Yayınları

SEZEN, Tahir. (2017). *Osmanlı yer Adları*. 1. Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri
Genel Müdürlüğü

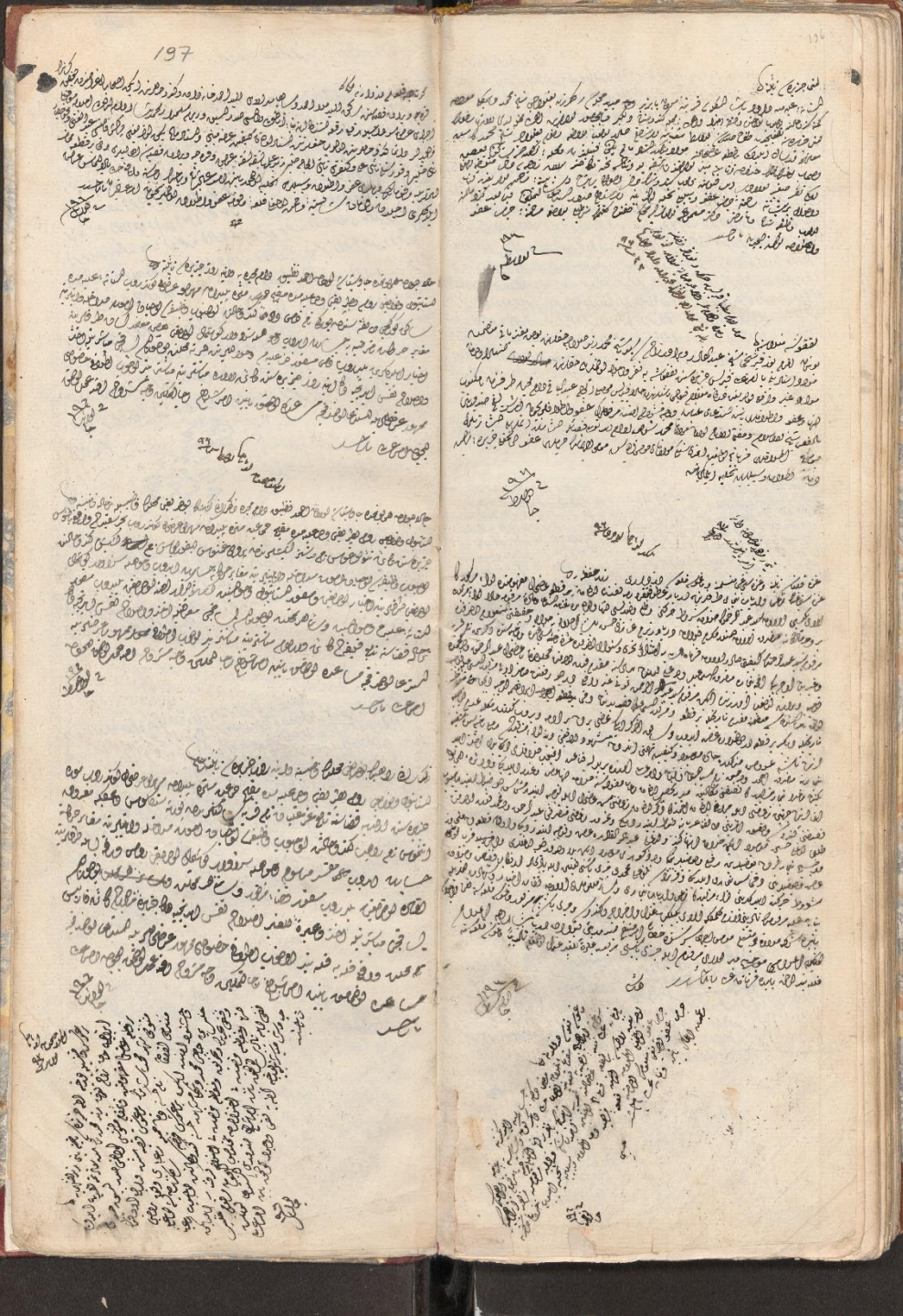
TABAKOĞLU, A. *Tekalif*, DİA, c.40, s.336-337

YAKUT, Esra. (2012) Osmanlı Hukukunda bir suç olarak eşkıyalık ve
cezalandırılması , *Kebikeç*, 33,21-34

YAKUT, Esra. (2006) , Tanzimat Dönemine Kadar Osmanlı Hukukunda taziri
gerektiren Suçlar ve Cezalar, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, s.2, 25-40

UZ, Ramazan. (2017). *24 Numaralı Kalebend Defterine göre (H. 1203-
1205/M.1788-1790) Göre Osmanlı Devleti'nde Suçlar,Suçlular ve Cezalar
(Değerlendirme ve Metin)*. (Yüksek Lisans Tezi). Mimar Sinan Güzel
Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

ÜÇÖK, Coşkun. (1946) Osmanlı kanunnamelerinde İslam ceza hukukuna aykırı
hükümler, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c.3 s.1, 125-146

ÖZGEÇMİŞ

1977 yılında Ordu'da doğdum. 1988 yılında Ordu Atatürk İlkokulundan, 1991 yılında Ordu Hamdullah Suphi Tanrıöver Ortaokulundan mezun oldum. Ortaöğrenimimi 1994 yılında Ordu Lisesi'nde tamamladım. 1994-1998 yılları arasında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih bölümünde lisans eğitimimi tamamladım. Aralık 1999-Temmuz 2000 tarihleri arasında askerlik görevimi yerine getirdim. 2001-2013 yılları arasında özel öğretim kurumlarında Tarih öğretmeni olarak görev yaptım. 2014 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünden mezun oldum. Halen Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığında araştırmacı olarak görev yapmaktayım. Evli ve bir çocuk babasıyım. İstanbul'da ikamet etmekteyim.